

skupščina
socialistične
republike
slovenije

sejni zapiski

seje
od 1. X. 1976
do 31. XII. 1976

12

ljubljana 1977

**skupščina
socialistične
republike
slovenije**

sejni zapiski

**seje
od 1. X. 1976
do 31. XII. 1976**

ljubljana 1977

St-S: 19/12 1

sekretariat Skupšćine SR
dokumentacija

Juv. št. 821/77

zbor združenega dela

36. seja

(20. oktobra 1976)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 36. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu določil poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in verificirali pooblastila. Zato predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora izvolimo naslednje delegate: za predsednika tovariša Franca Klinarja, za člane pa Janeza Avseca in Ivana Mahorja.

Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.) Glasujmo z dvigom roke. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so tovariši Franc Klinar, Janez Avsec in Ivan Mahor izvoljeni v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja. Prosim da Komisija takoj prične z delom in zboru predloži poročilo.

Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Ustavnega sodišča SR Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet, Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji, Lovske zveze Slovenije, Zadrudne zveze Slovenije, Ribiške zveze Slovenije, Zavoda za ribištvo Ljubljana, Skupnosti pokojninskega zavarovanja v SR Sloveniji in Kulturne skupnosti Slovenije.

Na sejo zbora so bili povabljeni tudi predstavniki odborov Zbora združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ. Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Ker imajo delegati v smislu 212. člena Ustave SR Slovenije in 12. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda, vprašujem delegate, če kdo želi govoriti v italijanskem ali madžarskem jeziku, da bi zagotovili prevajalce! (Nihče.)

Obveščam vas, da smo se s predsednico Zbora občin ter podpredsednikom Družbenopolitičnega zbora dogovorili, na predlog Ustavnega sodišča SR Slovenije, da bomo uvodno obrazložitev k obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki jo bo podal predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije dr. Jože Brilej, poslušali na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora. Skupno zasedanje bo po končani prvi točki dnevnega reda v tej dvorani. Komisija je že zaključila delo, zato prosim predsednika, da poda poročilo!

Franc Klinar: Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije je pregledala pooblastila delegatov. Od 150 delegatov je navzočih 145, in sicer z gospodarskega področja 87, s kulturno-prosvetnega 16, s socialno-zdravstvenega 13, iz kmetijske dejavnosti 18, iz obrti in podobnih dejavnosti 5, iz delovne skupnosti državnih organov in drugih organizacij 5 in iz delegacij aktivnih vojaških vojnih oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Navzoči niso delegati: z gospodarskega področja iz 1., 13. in 31. okoliša po 1 delegat, to je skupaj 3 delegati in s kulturno-prosvetnega področja delegata iz 1. in 21. okoliša, to je 2 delegata. Skupaj ni navzočih 5 delegatov.

Glede na to lahko Zbor polnoveljavno sklepa. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? (Nihče.) Potem dajem poročilo na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 36. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam tudi, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Sedaj prehajam na določitev dnevnega reda.

Z dopisoma z dne 8. 10. in 14. 10. 1976 sem razširil dnevni red, ki ste ga dobili s sklicem, z naslednjimi točkami: osnutkom zakona o temeljnih denarnega sistema, osnutkom zakona o narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin, osnutkom zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv, osnutkom zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v obdobju 1976—1980, dogovorom o temeljnih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju 1976—1980, predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Projekt razvoja moravskega območja: oskrba z vodo, kanalizacija in vodni resursi — YU-1262), predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (II. kreditna linija za

industrijske projekte YU-1277), predlogom zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Projekt vodovoda in kanalizacije Sarajevo YU-1263) in dogovorom socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Iz dnevnega reda, ki ste ga prejeli skupaj s sklicem 20. 9. 1976, pa predlagam umik naslednjih točk:

— predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona.

V okviru razprav o tem zakonu je bilo ugotovljeno, da je potrebno še dodatno razčistiti nekatera odprta vprašanja ter da je zato prav, da se zakon umakne z dnevnega reda te seje in uvrsti v dnevni red prihodnje seje.

— predlog za potrditev spremembe 54. člena statutarnega sklepa Kulturne skupnosti Slovenije.

Kulturna skupnost Slovenije nam je, glede na razpravo v delovnih telesih, poslala pismeno obrazložitev v zvezi s pripombami k statutarnemu sklepu, na seji Predsedstva Skupščine SR Slovenije pa je predsednik Skupščine Samoupravne interesne skupnosti umaknil predlog za potrditev spremembe 58. člena statutarnega sklepa.

Glede na navedene razširitve in oba predlagana umika predlagam v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 35. seje Zbora združenega dela;
2. obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti;
3. predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč;
4. predlog zakona o sladkovodnem ribištvu;
5. predlog zakona o morskem ribištvu;
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev;
7. predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona;
8. predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona;
9. samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji;
10. dogovor socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe;
11. osnutek zakona o spremembi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976;
12. osnutek zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino;
13. osnutek zakona o prometu blaga in storitev s tujino;
14. osnutek zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti v tujini;
15. osnutek zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin;
16. osnutek zakona o temeljih denarnega sistema;
17. osnutek zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv;
18. osnutek zakona o Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva;
19. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v obdobju 1976—1980;

20. dogovor o temeljnih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju 1976—1980;

21. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Projekt razvoja moravskega območja; oskrba z vodo, kanalizacija in vodni resursi YU-1262);

22. predlog zakona o ratifikaciji sporazumov o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (II. kreditna linija za industrijske projekte — YU-1277);

23. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (Projekt vodovoda in kanalizacije Sarajevo);

24. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o varstvu investicij med Jugoslavijo in Nizozemsko;

25. predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj;

26. program dela Zbora združenega dela za obdobje od septembra 1976 do julija 1977;

27. volitve in imenovanja;

28. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo ali drugačen predlog glede dnevnega reda? (Ni pripomb.) Dajem dnevni red na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! Glasujemo z glasovalno napravo. (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red sprejet z večino glasov.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 35. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik 35. seje ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika? Ker pripomb ni, ugotavljam, da je zapisnik 35. seje Zbora združenega dela odobren.

S tem prekinjam sejo Zbora združenega dela. Počakali bomo, da pridejo še delegati Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora. Uvodno obrazložitev k naslednji točki dnevnega reda bomo poslušali skupaj.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 9.30.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložilo Ustavno sodišče SR Slovenije v smislu 410. člena Ustave SR Slovenije.

Gradivo ste prejeli. Uvodno obrazložitev je imel predsednik Ustavnega sodišča dr. Jože Brilej in smo jo poslušali na skupnem zasedanju. Ustavno sodišče je določilo za svojega predstavnika dr. Josipa Globevnika.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za pravosodje SR Slovenije, Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. Poročila delovnih teles ste prejeli.

Prejeli ste tudi predlog stališč, ki jih k tej točki dnevnega reda predlaga Zakonodajno-pravna komisija.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovariš Igor Ponikvar, delegat delovnih skupnosti državnih organov, 3. okoliš — Celje!

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši delegati! Naša delegatska skupina daje gradivo, ki ga je predložilo Ustavno sodišče SR Slovenije, izredno podporo. Ocenjujemo, da to gradivo pomeni izjemen prispevek k urejanju samoupravnih razmerij znotraj združenega dela. Hkrati pa želimo opozoriti na nekatere dodatne predloge oziroma podkrepiti nekatere že ponudene predloge, da bi lahko aktivnost Ustavnega sodišča, obrnjena k potrebam združenega dela, tudi v prihodnje dajala dodatne možnosti za urejanje samoupravnega življenja in na ta način dajala svoj prispevek k odpravljanju težav, s katerimi se srečujejo samoupravljalci pri snovanju svoje samoupravljalke zakonodaje.

Najprej opozarjam na dve skrajnosti, ki sta v naši družbi pogosto navzoči: Na eni strani prodajanje tipskih samoupravnih projektov, samoupravnih aktov ob, rekel bi, strahotnem zaslužkarstvu nekaterih posameznikov, ki ne izhajajo zgolj iz najbolj zakotnih krogov pisaštva in pisunstva, temveč včasih tudi iz naših vrst in ki pod firmo velike prizadetosti za dobro, hitro, samoupravljalško urejanje stanja ter pod firmo velikega dušebrižništva in pomoči neukim samoupravljalcem mlatijo mastne zaslužke.

Druga skrajnost pa je v tem, da zagovorniki stojijo na stališču, naj kar lepo cveti sto cvetov. Naj vsak doma razmišlja, kako naj se vse to ureja, naj išče svojo izvirno rešitev in vse bo v redu.

Menim, da sta obe skrajnosti nevarni. Naša delegatska skupina glede prve skrajnosti meni, da bi bilo koristno, tudi potrebno, da Zbor združenega dela izrecno vztraja pri zahtevi oziroma da se decidirano opredeli zoper ponujanje in prodajanje tipskih osnutkov splošnih samoupravnih aktov s strani nekaterih zakotnih pisarjev in da v tem smislu tudi ustrezno ukrepamo v naših temeljnih organizacijah združenega dela, kadar nam poslovodne skupine, izvršni organi in strokovni delavci ponujajo v sprejem sklep o tem, da naročimo izdelavo samoupravnih aktov pri tem in tem strokovnjaku.

Nadalje predlagamo, da bi Zbor združenega dela na nek način obnovil svojo večkrat poudarjeno zahtevo, da se v sleherni občini zagotovi dobro in nenehno delo občinske komisije za pregled samoupravnih aktov, ki mora in ki edina lahko preraste v najbolj primerno družbeno obliko pomoči temeljnim organizacijam združenega dela pri urejanju njihove interne zakonodaje. Sam vas seveda ne bi utrujal z nekaterimi izredno dobrimi metodami dela, konkretno celjske komisije za pregled samoupravnih aktov, ki je lansko leto dobila tudi priznanje samoupravljalca prav za svoje izvirne metode dela, ko v polnem sestavu, v navzočnosti delegacije temeljne organizacije združenega dela obravnava ponudene rešitve, izmenjuje izkušnje, poglede, daje sugestije in na ta način pravzaprav v nekem smislu potrjuje skladnost akta temeljne organizacije združenega dela z ustavo in zakoni.

Nadalje, mogoče ne bi bilo slabo, če bi Zbor združenega dela vplival na vse grupacije združenega dela oziroma dejavnosti, da ocenijo potrebo po medsebojnem dajanju pomoči in iskanju ustreznih rešitev. Iz vrst strokovnih in družbenih delavcev znotraj grupacije naj bi ustanovili delovne skupine za oblikovanje kakovostnih rešitev, zlasti o posameznih pomembnih vprašanjih, kot so na primer dohodkovni odnosi med temeljnimi organizacijami združenega

dela, sistemi nagrajevanja po delu, minuló delo in podobno, seveda z možno-
stjo, da delavci v temeljni organizaciji združenega dela vključujejo v konkretne
rešitve svoje posebnosti. Menim, da je taka medsebojna pomoč znotraj posa-
mezne grupacije, ki ima več ali manj isto vrsto problemov, nujno potrebna.
V Sloveniji je 400 osnovnih šol. Mar naj cveti 400 cvetov in naj se na 400
šolah učitelji učijo snovanja pravnih aktov? Ali pa naj pamet združijo in
poiščejo rešitve, ki so podobne za vse osnovne šole ter dajo možnost posa-
meznemu kolektivu, da v te akte vključi svoje posebnosti? Enako je s tekstilno
industrijo, s kovinsko industrijo in drugod.

Ob tem, ko ponujamo nekaj, kar je povsem razumljivo in znano v Slove-
niji že nekaj časa, zaokrožujemo predloge, ki so dani v zvezi z nudenjem
pomoči pri snovanju samoupravne zakonodaje, da bi na ta način omogočili
dejansko uporabo določb, ki ne bi dajale Ustavnemu sodišču možnosti, da
posega po svoji ustavni pravici v urejanje naših lastnih samoupravnih razmerij.
Predlagamo tudi, da naj bi zbor opozoril v nekem smislu na potrebo po
ustrezni omejitvi pogostega spreminjanja zakonodaje, ki seveda brez dvoma
pogojuje zaostanke pri usklajevanju internih aktov.

Moramo težiti k temu, da dosežemo čim večjo stopnjo samoupravne sta-
bilnosti, ne glede na to, da se seveda pri tem močno zavedamo, da sistem
šele gradimo. Vendar morajo delavci v določenih smereh stvari prevzeti kot
svoje, spoznati jih kot svoje in na tem spoznanju graditi novo, in ne tako, da
ponujamo danes rešitev, ki jo bo jutri sistemski zakon ali siceršnji predpis v
določenem smislu popravil, ne da bi že prva rešitev postala pravzaprav kri in
meso naših medsebojnih odnosov. Naj zaradi primera povem, da denimo slo-
venski sindikati vztrajajo, da sindikalna lista ohrani približno podobo, kakršna
je bila dana pred tremi leti. Zakaj? Zato, da postane kri in meso. Da postane
sestavni del razmišljanja, snovanja in iskanja boljših rešitev v vrstah slovenskih
delavcev. Isto velja za nekatere druge rešitve na našem samoupravnem po-
dročju.

In končno, ali je mogoče dati napotilo tovarišem v Ustavnem sodišču SR
Slovenije, po katerem naj bi v prihodnje zanesljivo objavljali vse svoje sklepe,
akte, sodbe, kakorkoli se to že imenuje, v Delavski enotnosti, poleg tega, da so
akti objavljeni v dnevnem tisku? Zdi se mi najbolj pomembno, da se ti akti
objavljajo v Delavski enotnosti, ki vse bolj postaja orodje, strokovno pomagalo
vsem aktivistom v sindikatih in vsem delavcem v samoupravnih organih pri
urejanju medsebojnih razmerij v temeljnih organizacijah združenega dela.
Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati!
Prosim, besedo ima tovariš Ilija Milanovič, gospodarsko področje, 32. okoliš!

Ilija Milanovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!
V imenu delegacije 32. okoliša predlagam, da sprejme Zbor združenega dela
Skupščine SR Slovenije sklep, da se obvestilo Ustavnega sodišča Skupščine
SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in
zakonitosti, ki ga je skladno s 410. členom Ustave SR Slovenije posredovalo v
obravnavo Skupščini Ustavno sodišče SR Slovenije, posreduje vsem občinskim
skupščinam in družbenopolitičnim organizacijam v območju SR Slovenije. Iz
problematike, ki jo v obvestilu nakazuje in konkretno obdeluje in ki izhaja iz
vsakodnevne prakse in odločanja Ustavnega sodišča SR Slovenije, je namreč

razvidno, da prizadete družbenopolitične skupnosti oziroma njihovi najvišji samoupravni in oblastveni organi, organi samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela kljub ugotovljenim ustavnim in zakonskim neskladnostim le-te počasi ali pa sploh ne odpravljajo. Marsikdaj prihaja tudi do kršitev ustavnih in zakonskih določb, ki preprosto izvirajo iz neukosti oziroma neizkušenosti strokovnih služb organizacij združenega dela ali samoupravnih interesnih skupnosti. Ker se ob ugotovitvah Ustavnega sodišča v zvezi s protiustavnimi in nezakonitimi akti oziroma njihovim usklajevanjem le redko angažirajo družbenopolitični dejavniki družbenopolitičnih skupnosti, da bi prispevali k reševanju spornih vprašanj, delegacija meni, da je predlog o takšni najširši obveščeni dovolj utemeljen. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Ugotavljam, da že imamo nekaj predlogov. Predvsem tovariš Ponikvar je dal konkretne predloge. Pred seboj imamo predlog stališč, ki jih je pripravila Zakonodajno-pravna komisija na podlagi predlogov in stališč skupščinskih odborov in drugih skupščinskih teles. Ta stališča ste prejeli danes na klopi.

Glede na to predlagam, da oblikujemo oziroma izvolimo tričlansko komisijo, ki bi skupaj z Zakonodajno-pravno komisijo pregledala vse predloge, ki bodo dani v razpravi, in ki bo predlagala dopolnitev stališč, kolikor bo to potrebno. Se strinjate s tem predlogom? Ker ugovora ni, menim, da se z njim strinjate.

Predlagam, da v komisijo izvolimo tovariša Igorja Ponikvarja, predstavnika Zakonodajno-pravne komisije v našem zboru, tovariša Vasilija Poliča in pa tovariša Janeza Železnikarja, predstavnika Odbora za družbenopolitični sistem našega zbora. Ima kdo kakšne pripombe oziroma drugačen predlog? (Nihče.)

Potem dajem predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so predlagani tovariši soglasno izvoljeni.

Nadaljujemo razpravo. Prosim, besedo ima tovariš Milan Anželj, socialno-zdravstveno področje, 1. okoliš!

Milan Anželj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija 1. okoliša za socialno-zdravstveno področje podpira napore Ustavnega sodišča, vendar so trenutne okoliščine takšne, da omejujejo sklice Ustavnega sodišča zaradi pripomb zdravstvenih delavcev, ki pa jih naša delegacija podpira.

Status dežurstva in nujnih obiskov na domu je že dolgo nerešen in razpet med določila zakona o zdravstvenem varstvu, ki zahteva nenehno sposobnost zdravstvene službe, da zagotovi zdravstveno varstvo, in zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ki določa 42-urni delovni teden in le izjemno dovoljuje delo v podaljšanem delovnem času. Če k temu prištejemo še kadrovsko problematiko zdravstvenih delavcev, razpoložljiva sredstva zdravstvenem dejavnosti, razvoj znanosti v medicini in zahteve uporabnikov v zdravstvenem varstvu, predstavlja ta skupina problemov težko rešljiv vozelj, ki ga bo mogoče rešiti samo ob sodelovanju vseh dejavnikov, ki v tem procesu sodelujejo. Če bi navedel le nekaj podatkov iz analize o delovnih izmenah, bi le-ti pokazali, da bi ob uvedbi turnusnih služb v Sloveniji rabili približno 200 zdravnikov, 800 medicinskih sester in pa okoli 6 milijard starih dinarjev, pri čemer je 30 % medicinskih sester mater z otroki.

Zdravstvene delovne organizacije so ta problem načele skupno s Skupnostjo veterinarskih zavodov SR Slovenije, Skupnostjo mlekarn SR Slovenije, Slovenskim zdravniškim društvom, Zvezo medicinskih sester SR Slovenije, Strokovnim farmacevtskim društvom ter Zvezo društev veterinarjev in veterinarskih tehnikov SR Slovenije in ga posredovale dne 7. julija 1964 leta Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, podpredsedniku dr. Avguštinu Lahu. V vednost pa so poslale ta dokument Republiškem sekretariatu za zdravstveno in socialno varstvo, Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Republiškem sekretariatu za delo, Gospodarski zbornici Slovenije, Republiški konferenci SZDL, Zvezi sindikatov Slovenije, Republiškem odboru delavcev v družbenih dejavnostih, Republiški skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter Zadružni zvezi Slovenije.

V zvezi z njim je Republiški sekretariat za delo sklical dne 26. 9. 1974 sestanek vseh zainteresiranih in želel podatke, ki bi finančno utemeljili navedeni dokument. Skupnost zdravstvenih delovnih organizacij je takšno analizo izdelala in jo poslala Republiškem sekretariatu za delo dne 28. 10. 1974. Iz te analize je razvidno, da bi samo osnovna bolnišnična zdravstvena služba za uvedbo turnusnega dela potrebovala, po podatkih iz leta 1973, 1285 zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev, kar bi pomenilo toliko več sredstev za izvajanje zdravstvenega varstva, z upoštevanjem nenehnega pomanjkanja zdravstvenih delavcev.

Na to obrazložitev Republiški sekretariat za delo ni dal predloga definitivne rešitve problematike dežurstva. Več organom je kot svoje stališče predložil mnenje Zveznega odbora sindikatov družbenih dejavnosti, ki je o tem sestavil samo seznam problemov, ki bi jih bilo potrebno rešiti. Kot nadaljnjo stopnjo reševanja problematike dežurstva je Ustavno sodišče SR Slovenije sklicalo sestanek, za katerega so zdravstvene organizacije pripravile gradivo dne 27. 10. 1975 in na katerega je povabilo vse za dežurno službo zainteresirane in sprejelo informacijo o problemih, ki s tem v zvezi nastajajo v delovnih organizacijah in skupnostih.

Svojega stališča Ustavno sodišče takrat ni sporočilo, pač pa je stališče razvidno iz 2. točke poglavja o samoupravnem urejanju združenega dela, ki je danes na dnevnem redu. Stališče oziroma mnenje Ustavnega sodišča SR Slovenije pa ne rešuje ostalih vprašanj, ki so uvodoma navedena, zato je uresničevanje tega mnenja iz medicinskih, strokovnih, kadrovskih in finančnih razlogov v naši situaciji še vedno nerešeno. Zato se ob tem poročilu postavljajo naslednja delegatska vprašanja:

1. S takšnimi ukrepi menita Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Samoupravna zdravstvena skupnost Slovenije omogočiti dosledno izvedbo tega mnenja, oprtega na ustavna načela in veljavno zakonodajo?

2. Kako si Izvršni svet in Zdravstvena skupnost Slovenije zamišljata uresničenje tega načela v zdravstvenih delovnih organizacijah ob sedanjem kadrovskem in finančnem položaju ter ob upoštevanju medicinske znanosti? V kakšnem roku lahko zdravstvene delovne organizacije to uresničijo?

3. Ali Izvršni svet meni, da naj bi bile rešitve teh problemov zajete v sistemskem zakonu o združenem delu ali v novem zakonu o zdravstvenem varstvu v SR Sloveniji? Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Ni več razpravjalcev? Želi predstavnik Ustavnega sodišča še kaj dodati? (Ne želi.)

Besedo ima predstavnik Zakonodajno-pravne komisije tovariš Vasilij Polič!

Vasilij Polič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Zakonodajno-pravna komisija je obravnavala obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti in je hkrati s to obravnavo predložila poročilo in predlog stališč o ustavnosti in zakonitosti.

Zakonodajno-pravna komisija je obravnavala tudi vse spremembe in dopolnitve, ki jih je predlagal Odbor Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za družbenopolitični sistem, ki so zajete v predloženem prečiščenem besedilu teh stališč, in je s temi amandmaji soglašala. Hkrati je Zakonodajno-pravna komisija soglašala tudi z amandmaji Izvršnega sveta, pri čemer je predlagala zaradi večje jasnosti in preciznosti, da se namesto 10. a točke, ki jo predlaga Izvršni svet, doda nova 12. a točka. Ta točka naj se delno spremeni tako, da bi se začetno besedilo glasilo: »Študijske programe šol, ki izobražujejo delavce s področja prava«, naprej pa ostane besedilo nespremenjeno: »je potrebno dopolniti z znanji s področja normativne dejavnosti in razvijati študij samoupravnega prava kot nove kakovosti našega pravnega sistema«.

Menimo namreč, da so poleg Pravne fakultete v Ljubljani in Višje pravne šole v Mariboru v območju Slovenije še nekatere šole, ki se ukvarjajo s tem področjem samoupravnega prava, recimo Višja šola za organizacijo dela v Kranju, Višja upravna šola v Ljubljani in še nekatere druge šolske institucije. Zato menimo, da je ta amandma potreben.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda. Nadaljevali jo bomo potem, ko bo komisija zaključila z delom.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, ki ga je Skupščina SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Karmela Budihna, namestnika republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Izvršni svet Skupščine SRS je dne 7. 10. 1976 predložil Skupščini tudi predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik. S tem je Izvršni svet uresničil sklep Zbora združenega dela, ki ga je naš zbor sprejel ob osnutku zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. S tem sklepom je naš zbor zadolžil Izvršni svet, da hkrati s predlogom zakona predloži tudi predlog odloka o zavarovanju redkih in ogroženih živalskih vrst in njihovih razvojnih oblik.

Predlog zakona in predlog odloka so obravnavali: Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, ki je dal poročilo in dodatno poročilo, Odbor za družbenoekonomski sistem, ki je prav tako dal poročilo, Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, katere poročilo ste prejeli danes na klop. Danes ste prejeli na klop še dodatno poročilo Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima predstavnik Izvršnega sveta, tovariš Karmelo Budihna!

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga v sprejem zakon, s katerim želi celovito urediti varstvo in gojitev ter lov divjadi, kot tudi upravljanje z lovišči, v skladu z doseženimi rezultati in do sedaj prehojeno potjo ter upošteva-joč vse možnosti, ki se na tem področju pojavljajo v svetu, kot tudi čim večjo uskladitev interesov med posameznimi uporabniki prostora.

Cilj tega predloga zakona ni samo v tem, da se to zakonodajno področje formalno uskladi z ustavo in prevzame v republiško pristojnost, temveč je predvsem v tem, da se z upoštevanjem do sedaj doseženih družbenoekonomskih odnosov in oceno njihovega nadaljnjega razvoja postavi trdna podlaga za napredno gospodarjenje z divjadjo kot družbenim bogastvom in enim od elementov narave ter človekovega okolja, ob sožitju vseh, ki so pri tem zainteresirani.

Predlog zakona temelji na izhodiščih, ki jih je sprejela republiška skupščina novembra lanskega leta ob obravnavi osnutka zakona. V tem sorazmerno dolgem času od sprejema osnutka do današnje razprave je predlagatelj sprejel vrsto pripomb in predlogov ter sodeloval s številnimi institucijami v razpravi o osnutku, tako da je predloženi predlog zakona pravzaprav plod skupnega dela in usklajevanja. Veliko pripomb, predvsem takšnih, ki so prispevale k boljši vsebini, je bilo upoštevanih in so vsebovane v današnjem predlogu. Naj kot zanimivost povem, da je bilo pripomb nad 850.

V primerjavi z vsebino osnutka vsebuje predlog zakona nekatere spremembe, ki po svoji vsebini pomenijo obogatitev posameznih določil ali pa prispevajo k večji jasnosti posameznih določb zakona, pri čemer pa ne spreminjajo načel, sprejetih v tej skupščini. Kljub temu, da ste s predlogom zakona prejeli obrazložitev, mi prosim dovolite, da se dotaknem nekaterih, po našem mnenju pomembnejših sprememb v posameznih poglavjih.

V splošnih določbah je jasneje opredeljeno, kaj se šteje za divjad, kar je pomembno predvsem kot osnova za medsebojno usklajevanje interesov v skupnem prostoru vseh tistih, ki se srečujejo v njem s svojo aktivnostjo. Iz tega razloga je v naslednjem poglavju, kljub nekaterim nasprotnim predlogom, obdržano naštevaje divjadi in določen lovopust za divjad, kajti menimo, da takšna določila niso zgolj tehnično vprašanje, temveč poleg ostalega tudi izredno pomembna zadeva za urejanje odnosov med lovstvom, kmetijstvom in gozdarstvom.

Pri lovopustu je spremenjena tudi določba o lovni dobi medveda in divjega prašiča. Glede na veliko pripomb o škodah je predviden za medveda lovopust v območju, ki ga določi republiški sekretar za kmetijstvo. To območje je torej omejeno. Pri prašičih pa je lovopust glede na osnutek bistveno skrajšan, iz lovopusta pa so izvzeti, v smislu pripomb občinskih teles, lanščaki in mladiči.

V poglavju o loviščih se z zakonom izvzamejo iz lovišč nekatere površine, ki so jasno naštete, to so predvsem urbane površine in površine, ograjene za intenzivno gospodarjenje.

Posebno pomembna je dopolnitev v naslednjem poglavju, kjer se določa, da se morajo z družbenim dogovorom določiti vrste, število in struktura divjadi za posamezno lovsko gospodarska območja, kar prav gotovo predstavlja temeljno in najvažnejšo sestavino medsebojnega dogovora.

Pri potrjevanju lovskogospodarskega načrta kot enega najvažnejših instrumentov lovskogospodarske politike je predlog dopolnjen v tem smislu, da lahko

občinska skupščina, ki je pristojna za potrjevanje načrta, začne na predlog krajevne skupnosti postopek za spremembo načrta, če ugotovi, da se zaradi prevelikega števila divjadi povzroča večja škoda. Ta dopolnitev sodi v vrsto tistih sprememb, ki skušajo zagotoviti čim večje možnosti za preprečitev škode in določiti ustrezno število divjadi.

Nasploh je bilo največ dopolnitev predlaganih, in tudi sprejetih, k poglavju o preprečevanju in povračilu škode, kar je razumljivo, saj se ravno pri tem interesi najbolj križajo. Sprejete dopolnitve vnašajo vsebinsko boljše rešitve, še bolj pa prispevajo, po mnenju predlagatelja, k večji pravni jasnosti. Verjetno bo pri uresničevanju zakona potrebne največ strpnosti in medsebojnega usklajevanja prav na tem področju. Prav pri tem bo prišla institucija sporazumevanja oziroma družbenega dogovora najbolj do izraza, zlasti zaradi tega, ker so razmere po Sloveniji zelo različne in jih vseh ni mogoče razrešiti v samem zakonu.

Poglavje o kazenskih določbah je bilo usklajeno s pripombami Vrhovnega sodišča, Republiškega senata za prekrške in Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Predlog zakona so obravnavala vsa pristojna skupščinska telesa, od katerih so Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela ter Zakonodajno-pravna komisija predlagali vrsto amandmajev. Izvršni svet vse predlagane amandmaje teh teles sprejema, razen amandmaja k 41. členu, s katerim se ne strinja. Pri amandmajih, ki se nanašajo na iste člene, ki pa so drugačni glede na amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, se je Izvršni svet odločil za predloge, ki jih je dala Zakonodajno-pravna komisija.

Tovariši in tovarišice delegati! V imenu predlagatelja zakona predlagam, da sprejmete predlog zakona, skupaj z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije, Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela ter Izvršnega sveta, ki ste jih prejeli v pisemski obliki. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Bojan Škrk, predstavnik Lovske zveze Slovenije!

Bojan Škrk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Uvodoma se želim v imenu Lovske zveze Slovenije zahvaliti za povabilo na današnje zasedanje Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ker sodimo, da to pomeni tudi širše družbeno priznanje naši organizaciji.

Predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju z lovišči je bil oblikovan po večletni razpravi, v katero se je aktivno vključila tudi lovska organizacija. Ves čas smo tvorno sodelovali in ugotavljamo, da zakon uresničuje temeljna načela in hotenja organiziranega lovstva v Sloveniji. Ustavno določilo, po katerem je živalski svet pod posebnim družbenim varstvom, je za nas toliko dragocenejše, kolikor bolj se zavedamo, da človeštvo z vsemi oblikami tehnološkega in drugega razvoja trajno in nenehno krči življenjski prostor divjih živali.

Poudariti moramo, da je bil naslov predloga zakona sprejet na predlog lovske organizacije, saj menimo, da gre za temeljne in že z naslovom zakona poudarjene vsebinske opredelitve dejavnosti lovstva, v katerem sta primarni nalogi varstvo in gojitev divjadi kot bistvena dejavnika celovitega varstva narave. Prav zaradi tega predlagamo, da naslova zakona ne bi spreminjali.

Menimo, da vsebina zakona jasno načrtuje bodoče naloge in smernice razvoja lovske organizacije, v prepričanju, da se strinjate z oceno, da taka usmeritev zagotavlja uresničevanje tistih nalog, ki hkrati pomenijo tudi uresničevanje pomembnih družbenih interesov za celovitejše varstvo narave in okolja. To pa seveda zahteva tudi smotrnejše usklajevanje interesov lovstva z ostalimi sorodnimi dejavnostmi, zlasti še s kmetijstvom in gozdarstvom.

Samoupravna opredelitev naše organiziranosti, načrtana v predlogu zakona, pomeni tudi uresničevanje ustavne pravice, da se vsi delovni ljudje in občani pod enakimi pogoji vključujejo v lovsko organizacijo in uresničujejo svoj interes pri varstvu, gojitvi in lovu divjadi. V bistvu zakon pomeni tudi družbeno potrditev samoupravne organiziranosti lovstva. O tem priča tudi podatek, da je med okoli 18 000 člani lovskih družin v Sloveniji že sedaj več kot polovica neposrednih proizvajalcev in kmetov.

Končno poudarjam, da se Lovska zveza strinja z vsemi amandmaji Zakonodajno-pravne komisije, razen k naslovu in k 41. členu zakona, kakor tudi z amandmajem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 12. členu in z amandmaji Odbora Zbora združenega dela za agrarno politiko in Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj k 17., 52., in 72. členu.

S predlogom amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 41. členu, po katerem naj bi se v drugi vrsti drugega odstavka črtala beseda »kmetijskim«, se ne strinjamo, ker menimo, da je povsem nepotrebno, da bi lovska organizacija na primer za postavitev solnice morala najprej dobiti soglasje lastnika oziroma uporabnika gozdnega zemljišča. Načrtovanje drugih gradenj lovskih naprav, kot so krmišča, preže in podobno, pa je vsebina lovskogospodarskega načrta, ki mora biti usklajen z določbami družbenega dogovora iz 34. člena in tudi usklajen z gozdnogospodarskimi in kmetijskimi načrti iz 39. člena. Zaradi tega se nam zdi to nepotrebno. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovariš Jože Pahor, kulturno-prosvetno področje, 1. okoliš.

Jože Pahor: Tovariši in tovarišice delegati, tovariš predsednik! Dovolite, da vas seznanim s štirimi amandmaji, ki jih ima naša skupina k temu zakonu.

K 7. členu predlagamo, da se doda nova alineja v besedilu: »Lovska organizacija je obvezna konec lovskega leta prijavi pogin divjadi v svojem lovišču odgovornemu občinskemu organu«. Možna varianta pa bi bila, da to vprašanje reši republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s posebnim aktom.

Obrazložitev: Vsako leto imamo velike izgube divjadi zaradi pogina, ki ga lovske organizacije niso dolžne prijaviti. Pogin divjadi je v mnogih primerih odraz slabega gospodarjenja v lovski organizaciji in pogosto ostaja prikrit. Obenem predlagamo, da se pogin izvzame iz odstrelnega načrta, ki ga vsako leto predloži lovska organizacija občinski skupščini.

K 6. členu predlagamo, da naj se v drugi alineji doda besedilo: »ki ustrezajo naravnim prehranjevalnim pogojem«. Dopolnitev je potrebna zaradi večje jasnosti.

K 23. členu: V drugem odstavku naj se besede: »za nedoločen čas« črtajo in nadomestijo z naslednjim besedilom: »za največ deset let« ter doda nov odstavek v besedilu: »Po preteku časa, odrejenega z odločbo, se gospodarjenje oceni po organu, ki je odločbo izdal, in glede na oceno podaljša«.

K 46. členu: Četrty odstavek naj se v celoti črta in izrecno poudari, da si vrhunskih trofejev ne sme prisvojiti nihče izven SFR Jugoslavije, lahko pa odlitek.

Obrazložitev: Vrhunske trofeje predstavljajo nacionalno bogastvo, ki je last ljudstva. Po zakonu imajo enak status kot zaščiteni zgodovinski predmeti in spomeniki.

Ustrezno temu naj bi spremenili tudi peti odstavek. Lepa hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovarišica Ida Tepej, gospodarsko področje!

Ida Tepej: Opravičujem se, ker nimam pripravljene razprave, vendar so me naprosili, da podprem Lovsko zvezo v zvezi s črtanjem četrte alineje 70. člena, ki pravi takole: »Za odgovornost za škodo, ki jo povzroči divjad, veljajo splošna načela o odškodninski odgovornosti«. Zakonodajno-pravna komisija je spremenila ta člen takole: »Za odgovornost za škodo, ki jo povzroči divjad, veljajo splošna pravila odškodninske odgovornosti«, se pravi tudi za kolesarje in vse uporabnike ceste. Zdaj se pa naši lovci sprašujejo, kako bo, če se na avtocesti poškoduje kakšen drag avtomobil. Namreč če samo ena srna priteče pred kakšen drag avtomobil, se lahko lovška organizacija naše občine za tisto leto poslovi od celoletnega dohodka. Tako so me o tem poučili, ne vem če imam prav. Prosila pa bi, da mi tisti, ki se na to spoznate, pojasnite, saj sem dolžna svojim volilcem povedati, za kaj gre.

Kdor je spremljal potek sprejema tega zakona, ve, da sem se pri osnutku zavzemala za pravično rešitev in vsi kmetje so govorili, da se zavzemam za kmete. Sedaj se zavzemam za lovce. Dejansko pa se ne zavzemam ne za ene ne za druge, temveč za pravično rešitev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovariš Jože Avsenik, kmetijsko področje, 1. okoliš — Škofja Loka!

Jože Avsenik: Tovarišice in tovariši delegati! Ker je bilo že dosti govora o zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč, bi samo podprl Poslovno skupnost za sadjarstvo Slovenije ter Zadržno zvezo Slovenije v amandmaju k 52. členu tega zakona. V tem členu menim, da mora biti točno in jasno določeno, kakšna naj bo ograja. Strinjam se s predlogom, da naj bo mrežasta in v višini 150 cm. To podčrtujem zaradi zelo slabih izkušenj iz preteklosti. Ravno zaradi tega, ker ni bilo precizirano, kakšna mora biti ograja v plantažnih nasadih, smo v našem primeru izgubili tožbo na vseh sodiščih, kljub temu, da smo imeli uradna mnenja strokovnjakov Kmetijskega inštituta iz Ljubljane, da je ograja bila primerna.

Iz omenjenih razlogov vztrajam v imenu naše delegacije pri amandmaju k 52. členu. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Tovariši delegati, moram nekaj pojasniti! Tako k 70. členu, o čemer je govorila tovarišica Ida Tepej, kot k 52. členu, o čemer je sedaj govoril tovariš Jože Avsenik, ni formalno predloženih amandmajev. So sicer prišla neka obvestila, ki sta jih dali Zadržna zveza in Lovska zveza, vendar teh amandmajev formalno ne moreta predložiti. Pred seboj imate le amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, amandmaje

odborov za agrarno politiko in družbenoekonomski razvoj ter dodatno poročilo slednjega. Prav tako imate amandma Izvršnega sveta ter amandmaje, ki jih je danes predložil tovariš Jože Pahor in ki so tudi razmnoženi ter podpisani od 10 delegatov.

Kdo še želi razpravljati? Prosim, tovariš Andrej Petelin, predstavnik Zadružne zveze Slovenije!

Andrej Petelin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zadružna zveza Slovenije je v času obravnave osnutka in predloga zakona temeljito obravnavala vse predloge, ki jih je dobila, dala pa je tudi številne pripombe, ki so bile večini upoštevane. K osnutku zakona smo dali prek 30 pripomb, pozneje, po obravnavi predloga zakona v odborih Skupščine, pa tudi predloge za amandmaje. Te predloge smo poslali vsem sedmim kmetijskim skupinam, kolikor jih je v republiki, da bi tudi te formalno predložile amandmaje, kolikor se seveda z njimi strinjajo. Sama Zadružna zveza, kot veste, ne more predlagati amandmajev. Sedaj je taka situacija, da iz nobene skupine tega predloga formalno ni. Verjetno je glavni vzrok za to velika časovna stiska, zaradi katere se omenjene skupine niso mogle pravočasno sestati.

Če lahko sedaj preidem na sam predlog zakona, lahko rečem, da v Zadružni zvezi ocenjujemo, da predlog zakona omogoča boljše razreševanje žgočih vprašanj, pri čemer predvsem pozdravljamo možnost dogovarjanja in udeležbo pri sporazumevanju, predvsem tistih zainteresiranih, ki največkrat tudi krmijo divjad na kmetijskih obdelovalnih površinah ali pa v gozdovih. Tega do sedaj žal ni bilo in so bili prav slednji zapostavljeni in niso imeli možnosti, da bi enakopravno odločali z vsemi uporabniki lova. Pri tem mislim predvsem na področje, ki govori o dogovarjanju in ki omogoča vsem predstavnikom združenih kmetov in kmetijskim organizacijam, zadrugam, obratom za kooperacijo z družbeno proizvodnjo, gozdnogospodarskim organizacijam in krajevnim skupnostim, da lahko prek svojih delegatov enakopravno odločajo o vseh bistvenih vprašanjih.

V celoti zaupamo v dogovarjanje, čeprav imamo dostikrat pri tem velike težave. Dostikrat se o najrazličnejših stvareh lepo dogovorimo, vendar hkrati že mislimo, kako bomo te dogovore in sporazume obšli in izkoristili pač samo tisto, kar nam daje ugodnosti, tistemu pa, kar bi nas bremenilo, pa bi se, če se le da, izognili. To poznamo tudi na drugih področjih, zato se bojimo, da bo to prišlo do izraza zlasti tam, kjer se bodo posamezniki ali pa tudi posamezne organizacije čutile ogrožene in se bodo borile za priborjene ali podedovane pravice. Tega ne govorim zaradi tega, ker bi imel kakršnekoli pomisleke glede družbenega dogovarjanja, vendar opozarjam, da se to lahko zgodi tudi na tem področju.

S strani Zadružne zveze Slovenije sta bili v glavnem le dve bistveni vprašanji. Predvsem gre za biološko ravnotežje, ki mora biti prav gotovo v korist pridelovalcev, to je tistih, ki živijo od zemlje in pridelujejo hrano tudi za tiste izven kmetijstva. Le-ti morajo imeti enako zaščito na svoji zemlji za pridelovanje hrane kot recimo tisti, ki povzročajo škodo na teh zemljiščih. Drugo vprašanje pa je povezano s prvim in se nanaša na vprašanje odškodninskega postopka.

Menim, da se bo oboje dalo urediti z družbenim dogovarjanjem in sporazumevanjem, saj že sedaj vidimo, da to ni problem tam, kjer se dogovarjajo ljudje, ki so samoupravno usmerjeni in ki vidijo težave in tegobe tudi z druge plati.

Veliko težje pa je tam, kjer vidijo samo eno plat, samo sebe in ničesar drugega. To se je čutilo tudi v pretekli praksi pri najrazličnejših odškodninskih postopkih, o čemer je govoril tudi tovariš Avsenik. Dostikrat se je namreč, tudi zaradi enostranskega tolmačenja naših sodnih organov in pravnih institucij, dejansko izgubljal zaupanje ljudi, da bi sploh iskali kakšen odškodninski zahtevek, saj so mislili in vedeli, da konec koncev dejansko ne bodo dosegli ničesar. Menim, da se bo prek družbenega dogovarjanja to dalo sedaj drugače urediti.

Naj povem še nekaj glede tako imenovanih naših amandmajev. Predvsem smo imeli pripombe k 29. členu, glede prednostne pravice do nakupa zemlje. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih imajo namreč prednost pri nakupu zemlje kmetijske organizacije, med katere se štejejo tudi lovske organizacije. Menimo, da morajo imeti pred lovskimi organizacijami kupno predpravico kmetje sosedje, zaradi tega, ker se na ta način večajo kmetijska zemljišča za osnovni namen, to je za pridobivanje hrane.

Drugi predlog je bil v zvezi z ograjo, o čemer je že govoril tovariš Avsenik. Zdi se nam, da po tem, kar je sedaj napisano v 52. členu, ne more imeti nobena kmetijska organizacija ograje — gre predvsem za družbeno proizvodnjo, ki bi preprečila prehod parkljaste divjadi in zajcev. Ograja bi namreč morala biti takšna, da sploh ne bi dopuščala, da bi prišli zajci ali divjad v sadovnjak. Menim, da takšne ograje dejansko ni, če pa je, je tako draga, da ne moremo zahtevati od naših sadjarjev, da bi si jo postavili in da bi bila obenem proizvodnja v sadovnjaku rentabilna.

Končno bi še nekaj povedal o zaščiti divjadi oziroma konkretno glede zaščite medveda. Bojim se, da bo območje zaščite medveda v Sloveniji zelo veliko in da bo segalo verjetno do predmestja Ljubljane. Menim, da moramo to območje omejiti tako, da ne bomo ogrožali na stotine ali celo na tisoče ljudi. Ni dovolj, da lovske družine postavijo 30 km od Ljubljane table, s katerimi opozarjajo, da se pričenja območje medveda, kar naj bi pomenilo, da če se kaj zgodi, je vsak sam odgovoren. Menim, da bi morali to območje, kjer gre za zverjad, dejansko omejiti tako, da se naš delovni človek, ki želi in mora imeti za rekreacijo določen prostor, tudi dlej kot samo 10 km od mesta, ne bo bal, če bo šel v gozd nabirat gobe ali kaj drugega. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Andrej Zadavec, delegat 5. okoliša, kmetijska dejavnost!

Andrej Zadavec: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Oprostite, da se šele sedaj oglašam v zvezi z amandmaji, o katerih je govoril tovariš Andrej Petelin. V imenu 10 delegatov predlagam amandmaje, ki ste jih pravkar dobili v pisni obliki, in sicer k 29., 52. in 71. členu predloga zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč.

Po 29. členu citiranega predloga zakona lovska organizacija, ki upravlja z loviščem, za izvajanje svoje dejavnosti lahko kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče po predpisih, po katerih kupujejo oziroma jemljejo taka zemljišča v zakup kmetijske organizacije.

To bi pomenilo, da je lovska organizacija, na primer lovska družina, izenačena s kmetijsko organizacijo in da ima po 19. in 31. členu zakona o kmetijskih zemljiščih prednostno pravico nakupa oziroma zakupa tudi pred kmetom, katerega zemljišče meji na zemljišče, ki ga kmet prodaja oziroma daje v zakup.

Res je, da bi ta pravica šla lovski organizaciji že po 4. členu zakona o kmetijskih zemljiščih, ki določa, da je kmetijska organizacija tudi društvo, če mu je kmetijsko zemljišče potrebno za opravljanje njegove dejavnosti. Vendar menimo, da bi bilo treba s posebnim zakonom to je z zakonom o varstvu in gojitvi divjadi ter o upravljanju z lovišči to pravico lovske organizacije spremeniti v toliko, da bi se vrstni red uveljavljanja prednostne pravice zakupa in nakupa določil za kmetom, čigar zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup.

To stališče zastopa tudi Upravni odbor Zadružne zveze Slovenije in tudi naša delegacija, iz naslednjih razlogov:

— prednost je treba dati pridelovanju hrane za ljudi pred pridelovanjem hrane za divjad;

— smisel zakonske določbe o prednostni pravici je, da se tudi v prometu preprečuje drobljenje zemljišč. Zaradi tega je pomembno, da ima prednostno pravico kmetijska organizacija kot proizvajalec hrane na zemljiščih, ki mejijo na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup, oziroma da ima v drugi vrsti to pravico kmet-sosed. Ne more pa imeti pred kmetom mejašem te pravice lovska organizacija, s posameznimi izoliranimi zemljiškimi parcelami;

— številni so tudi primeri, ko lovska organizacija s pridelovanjem krme naravnost privabi divjad, da še na sosednjih zemljiščih povzroča škodo, ki je sicer ne bi bilo.

Zaradi tega predlagamo, da se 29. člen spremeni in glasi:

»Lovska organizacija, ki upravlja lovišče, lahko za izvajanje svoje dejavnosti kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče po predpisih, po katerih kupujejo oziroma jemljejo taka zemljišča v zakup kmetijske organizacije, vendar tako, da ima prednostno pravico šele za kmetom, katerega zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup.«

V 52. členu predloga zakona je postavljena zahteva, da morajo biti sadovnjaki in drevesnice ograjeni z ograjami, ki preprečujejo prehod parkljaste divjadi in zajca.

Zahteva po taki ograji je nesprejemljiva iz dveh razlogov:

— zavarovanje sadovnjakov oziroma drugih površin postane nesorazmerno drago;

— še vedno pa je povsem neopredeljeno, kakšna mora biti ograja, ker nobena ne preprečuje v celoti prehoda divjadi.

V Sloveniji so običajne mrežaste, meter in pol visoke ograje. Sedanji nasadi takih ograj kakršne zahteva predlog nimajo, bile pa bi tudi predrage. Poleg tega ni jasno, kakšna mora biti taka ograja. Pri tem se sklicujemo na znan primer družbenega sadovnjaka na Resju pri Podvinu, ki ga upravlja TOZD Kooperacija, Radovljica v sestavi KŽK Kranj. V tem sadovnjaku je napravil zajec ogromno škodo kljub temu, da je bil sadovnjak ograjen z en meter in pol visoko mrežno ograjo z bodečo žico in 30 cm vkopano v tleh. Sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo, češ da sadovnjak ni bil primerno ograjen.

Menimo, da se na tem mestu ne bi smela uporabljati tako stroga merila, kot je v 21. členu predloga, ker gre za zemljišča, ki so izvzeta iz lovišča. S takih stališč izhaja, da pridelovalec nikdar ne bi mogel uveljaviti svoje pravice do odškodnine.

Zaradi tega predlagamo, da se prvi odstavek 52. člena spremeni tako, da se glasi:

»Iz sadovnjakov, drevesnic in drugih površin za intenzivno gojitev kmetijskih kultur, če so ograjene z najmanj ena in pol metra visoko mrežasto ograjo, sme lastnik« itd.

V zvezi z 71. členom predlagamo, da se določi lovski organizaciji oziroma družbenopolitični skupnosti rok 8 dni od prejema zahteve oškodovanca, v katerem mora oškodovanec sporočiti, če pristaja na sporazumno poravnavo škode. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi lovška organizacija oziroma skupnost odlašala z odgovorom toliko časa, da bi oškodovanec zgubil pravico do uveljavitve škode. Kolikor organizacija oziroma skupnost v 15 dneh ne bi odgovorila, oškodovanec ne izgubi pravice, da uveljavlja odškodninski zahtevek.

Zaradi tega naj bi se v 71. členu dodal nov tretji odstavek, ki naj bi se glasil:

»Lovska organizacija oziroma družbenopolitična skupnost mora oškodovancu najkasneje v 15 dneh po prejemu zahteve po odškodnini odgovoriti, če je pripravljena plačati zahtevano odškodnino. Rok iz prejšnjega odstavka začne teči od dneva, ko je lovška organizacija oziroma družbenopolitična skupnost oškodovancu pismeno sporočila, da ni pripravljena plačati zahtevane odškodnine.«

Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Dušan Hus, delegat 3. okoliša!

Dušan Hus: Tovarišice in tovariši! V naši delegaciji je bilo sklenjeno, da bi glede 70. člena oziroma amandmaja k temu členu sprožili razpravo. Zato naša skupina delegatov, katere članica je tudi tovarišica Tepejeva, ni predlagala amandmaja k temu členu. V zvezi s tem bi želeli pojasnilo predlagatelja zakona glede naslednjega:

V interesu celotne družbe je, da ohranimo našo favno. To nalogo nam nalaga tudi naša ustava. Vendar, ali naj bi celotno breme nosila le lovška organizacija oziroma upravljalci lovišč, kot je to razvidno iz zakona? Lovski organizaciji je naloženo izredno težko breme plačevanja škode zaradi divjadi, saj jo po eni strani zakon obvezuje, da ohranja divjad, po drugi strani pa je novi zakon prevzel med delno zaščiteno tudi nekatero divjad, ki je bila do sedaj nezaščitena in zaradi katere do sedaj ni bilo treba plačevati škode, na primer kuna, dihur, jazbec, divja mačka, volk, kragulj, skobec.

Lovska organizacija je po 68. členu zakona dolžna preskrbeti in kupiti zaščitna sredstva za preprečevanje škode zaradi divjadi. Če upoštevamo vse vrste divjadi, ki so polno ali delno zaščitene, in vse vrste škode, ki nastanejo, bi ta obveznost na primer zajela tudi zaščito domače perutnine, na primer pred dihurjem, kraguljem in skobcem ali na primer ograditev pašnikov za živino in drobnico, da se prepreči dostop volka in medveda. To je nedvomno očitna obremenitev lovskih organizacij glede zaščite divjadi in ohranjanja biološkega ravnotežja v naravi, ki je v interesu celotne družbe.

V 70. členu, v četrtem odstavku, se določa odgovornost za škodo, ki jo povzroči divjad ljudem na cesti, vzniku motornega vozila, njegovim sopotnikom ter motornemu vozilu. To je sedaj nekoliko dopolnjeno z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije. Poudariti moram, da so naši gozdovi izredno prometni in močno obiskani od nabiralcev raznih gozdnih sadežev, izletnikov in turistov. Gozdne ceste so danes urejene v najbolj odročnih predelih. Za škodo,

ki bi nastala pri trčenju z divjadjo, ki danes nima v gozdovih nobenega miru ter jo plašijo motorizirane in nemotorizirane množice in številni pohajkaški psi, pa naj odgovarja lovška organizacija?

Takšen predlog je krivičen in bi zato bilo treba črtati četrti odstavek 70. člena. Škodo pri trčenju z divjadjo bi morali urediti tako, da bi obvezno zavarovanje voznikov zajemalo tudi plačilo škode pri trčenju z divjadjo. Ker lovška organizacija ni kriva, da pride do trčenja z divjadjo na cestah, ji zakon ne bi smel naprtiti odgovornosti za škodo. Pripominjam še, da večina lovskih organizacij tega tudi finančno ne bi zmogla in bi zato v primeru, da ta člen zakona ne bo popravljen, prišlo do likvidacije nekaterih lovskih družin, upravljanje njihovih lovišč pa bi morale prevzeti prizadete občinske skupščine.

Za ilustracijo navajam, da je bilo v območju lovske družine Žalec v letošnjem letu povoženih sedem srnjakov, pri čemer so en mercedes morali natovoriti na kamion in ga odpeljati. V tem primeru bi plačilo škode lahko izčrpalo celoten proračun lovske družine.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Tovariš Hus, če sem prav razumel, vi ste postavili vprašanje? Niste dali amandmaja?

Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Kužnik, gospodarsko področje, 29. okoliš!

Jože Kužnik: Naša delegacija je razpravljala o tem zakonu in ni imela pripomb. V daljši razpravi pa smo prišli do stališča, da bi bilo mogoče dobro, da Skupščina da pobudo ali pa na kakšen drug primeren način sporoči Lovski zvezi Jugoslavije, da ta zagotovi, da bi bili vsi člani lovskih družin enakopravni pri svojih pravicah in dolžnostih.

Sicer to izhaja že iz ustave, vendar se v praksi to pogosto tako ne dogaja. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Ni več razpravjalcev? Glede na to, da o predloženih amandmajih nista razpravljala pristojna odbora, predlagam, da oblikujemo delovno skupino, ki bo amandmaje proučila in dala zboru ustrezen predlog. V delovno skupino predlagam tovariša Vojka Čoka, podpredsednika Odbora za družbenoekonomski razvoj, tovariša Franca Travnika, predsednika Odbora za agrarno politiko in tovariša Antona Bregarja, člana Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Ali se strinjate, da oblikujemo delovno skupino? (Da.) Potem prosim, če z dvigom rok potrdite ta predlog! Hvala.

Želi predstavnik Izvršnega sveta odgovoriti na vprašanja, postavljena med razpravo? Besedo ima tovariš Karmelo Budihna, namestnik republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Najprej bi želel odgovoriti na amandmaje skupine delegatov s področja kulture in prosvete 1. okoliša.

Prvi amandma se nanaša na 7. člen in zahteva, da naj bo lovška organizacija dolžna konec leta prijaviti pogin divjadi v loviščih odgovornemu občinskemu organu.

Naj delegate seznanim, da lovske organizacije zbirajo te podatke in da ima Lovska zveza natančen pregled, koliko je divjadi poginilo v enem letu. Menim,

da je predlog skupine delegatov dobronameren, vendar to ne bi sodilo v zakon. Boljša se mi zdi predložena varianta, po kateri bi republiški sekretar, ki je po ustavi sicer dolžan storiti vse, da se zakon izvaja, če menite, da je to potrebno, predpiše takšno določilo. Zdi se mi, da bi preveč obremenjevali lovske organizacije, če bi poročila, ki jih sicer redno sestavljajo, pošiljale tudi občinam.

Poleg tega obstaja družbeni dogovor, za katerega uresničitev si prizadeva tudi občina. Občina ima tako vse možnosti, da je tekoče obveščena o stanju na področju lovstva. Zato menim, ne toliko iz vsebinskih razlogov kot, rekel bi, iz tehničnih, da predlagana sprememba 7. člena v tem smislu ne bi bila smotrna.

Amandma k 6. členu se glasi: V drugi alineji, ki govori o izbiri in vrsti divjadi, naj se doda: »ki ustrezajo naravnim prehranjevalnim pogojem«. To pomeni, da bi se na področju dejavnosti varstva in gojitve divjadi za zadevo posebnega družbenega pomena štela tudi izbira vrst divjadi, ki bi po predlogu predlagatelja amandmaja morala ustrezati tudi naravnim prehranjevalnim pogojem.

S tem v zvezi bi opozoril, da je glede na določilo tretjega odstavka 16. člena to dopolnilo nepotrebno. Ta člen se namreč glasi: »Za vnašanje nove vrste divjadi v lovišče je potrebno dovoljenje republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ga izda potem, ko si pridobi mnenje ustrezne strokovne organizacije.« Ta mora seveda proučiti vsa relevantna vprašanja, torej tudi možnost prehrane.

V amandmaju k 23. členu predlagatelj pravijo, da naj bi se lovišče dalo v najem ne za nedoločen čas, temveč največ za 10 let. Iz strokovnih vidikov se nam to ne zdi primerno. Če namreč lovska družina dobi lovišče v upravljanje za določen čas, se čuti nestabilna pri svojem gospodarjenju z loviščem, kar lahko povzroči neracionalno oziroma eksploatacijsko gospodarjenje. To je en razlog. Ker predlagatelj hkrati predlaga, da bi po preteku določenega časa upravni organ, ki je odločbo izdal, to dobo lahko podaljšal, naj omenim še drugi razlog ki je v tem, da družbeni dogovor spremlja poseben koordinacijski odbor, v katerem so tudi zastopniki občinske skupščine in krajevne skupnosti ter drugi interesenti, ki ocenjujejo izvajanje lovskogospodarskih načrtov in lovske politike v določenem območju nasploh, kar vključuje tudi obnašanje vsake lovske družine. Ker to delo že opravlja en samoupravni organ, in ker menimo, da je potrebno te stvari samoupravno reševati, ne bi bilo primerno v takšno kontrolo, ki naj se po novem opravlja na samoupravni bazi, pritegovati upravnega organa. Zaradi tega menim, da tudi ta amandma ni potreben.

Glede 46. člena, kjer predlagatelj pravi, da naj se vrhunske trofeje sploh ne bi izvažale, menimo, da je to nesprejemljivo, saj je izvoz vrhunskih trofej, ki je urejen s posebnim odlokom, dovoljen le v izredno izjemnih primerih, to je, kadar pride kot lovski gost na obisk v Jugoslavijo predstavnik neke države. V teh primerih seveda ni mogoče reči, da bomo dali odlitek namesto trofeje. Ta dovoljenja so izredno redka in se dajejo samo državnikom, ki so gostje naše vlade, našega predsednika republike in podobno.

Kljub temu, da menim, da so vsi predlogi dobronamerni, vendar glede na to, da so nekatere stvari že zajete, druge pa niso potrebne, ker so že samoupravno urejene, glede zadnjega predloga pa menim, da ga ni mogoče uresničiti, predlagam, da se nobeden od predloženih amandmajev te skupine ne sprejme.

Glede amandmajev Zadrúžne zveze, ki jih je formalno predložila skupina 10 delegatov, bi povedal tole: Glede prvega amandmaja, to je k 29. členu, ki

predlaga, da naj lovška organizacija ne bi imela predkupne pravice in da pri nakupu zemljišč ne bi bila izenačena z drugimi kmetijskimi organizacijami po prednostnem redu, ki ga določa zakon o zemljiščih, temveč da naj nastopi lovška organizacija šele za kmetom sosedom, menimo, da je to vsekakor sprejemljivo. Predlog v bistvu ne pomeni materialno, niti za lovce niti za kmetijstvo, nekega pomembnega vprašanja. Izražamo še naslednji pomislek: Te zadeve ureja zakon o zemljiščih in dvomimo, da lahko zakon o lovstvu spreminja določila zakona o zemljiščih. Predlagam, da se predstavnik Zakonodajno-pravne komisije izjasni o tem vprašanju! Če iz vidika pravne ureditve tu ni zadržkov, predlagatelj nima pomislekov glede vsebine in se z njo strinja.

Glede amandmaja, ki se nanaša na 52. člen in v katerem se predlaga, da naj bi bila določena višina ograje in material, iz katerega je narejena, menimo, da je to določilo tehnične narave in da že iz tega vidika ne sodi v zakon. Celo vrsto tehničnih določil smo izpustili. To je en vidik, zaradi katerega menimo, da predloga ni mogoče sprejeti. Drugi vidik je v tem, da terenske razmere niso povsod enake in da ograja sicer preprečuje, nikoli pa ne more preprečiti prehoda divjadi. Če se spomnite je bil v osnutku uporabljen izraz »onemogoča«, kar ne ustreza. Ustreznejši je izraz »preprečuje«, pri čemer pa vemo, da vedno ne more v celoti preprečiti. Tako je višina ograje, ki naj preprečuje v normalnih okoliščinah vdor divjadi v ograjen sadovnjak, nekje 2 m, nekje 1 m, nekje 1,5 m, odvisno od terenskih razmer, ali gre za ravnino ali za nagnjen teren, in seveda glede na vremenske prilike. Ograja, ki jo morajo postaviti na Štajerskem, kjer pade 1 ali 1,5 m snega, mora biti najbrž višja, kakor ograja, ki jo postavljajo Primorci, kjer snega ni.

Zaradi tega menimo, da bi bilo to določilo, če bi se odločili zanj, statično in da bi bilo vzrok za mnoge spore. Menimo sicer, da je to vprašanje zelo pomembno, vendar 68. člen predloženega zakona govori o tem, da naj se interesi dogovorijo v samoupravnem sporazumu, kajne ukrepe je treba storiti glede na konkretne razmere v lovskogospodarskem območju v zvezi z zaščito pred divjadjo. Menimo, da bi se tam lahko prizadeti boljše, konkretnejše in uspešnejše dogovorili, kot če bi bil sprejet ta amandma. Zato predlagam, da se to ne vnese v 52. člen in da se oslanjamo v 68. členu na samoupravni sporazum, kjer je mogoče tudi višino ograje prilagoditi konkretnim razmeram na terenu, tako glede konfiguracije, kot tudi glede vremenskih razmer.

V zvezi s tretjim amandmajem bi opozoril, da je vsebina tega že zajeta v amandmaju, ki ga predlaga Zakonodajno-pravna komisija.

Glede vprašanja tovariša Dušana Husa pa bi povedal, da je bilo v vseh odborih, ki so obravnavali ta zakon, sproženo to vprašanje v tem smislu, da naj se preoblikuje ali pa črta četrti odstavek 70. člena. Vsi odbori so hkrati izrazili mnenje, da je to predvsem pravno vprašanje, zato so odločitev glede tega prepustili Zakonodajno-pravni komisiji.

Zakonodajno-pravna komisija je sprejela predlog Lovske zveze. Tako je novo besedilo naslednje: »Za odgovornost za drugo škodo«, to je za škodo na cestah in tako dalje, »ki jo povzroča divjad, veljajo splošna pravila odškodninske odgovornosti«. To pomeni, da ni sprejeta objektivna odgovornost, temveč krivdna odgovornost, ki zahteva, da se v vsakem konkretnem primeru ugotovi, kdo je kriv in koliko je kriv. Ali gre za enostransko ali za deljeno krivdo. O tem seveda odloča v vsakem primeru sodišče. Toliko v pojasnilo tovarišu Dušanu Husu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Sprašujem delegata Andreja Zadravca in Jožeta Pahorja, ali še vztrajata pri predlaganih amandmajih glede na obrazložitev predstavnika Izvršnega sveta! Pri nekaterih amandmajih vstrajata. Ker moramo prekiniti to točko dnevnega reda, prosim, da se sestane uvodoma imenovana komisija skupaj s predlagatelji amandmajev, in sicer za to točko dnevnega reda kot tudi za predlog zakona o sladkovodnem ribištvu in predlog zakona o morskem ribištvu.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na zakon o sladkovodnem ribištvu, ki ga je predložil v obravnavo Izvršni svet.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta Karmelo Budihna, namestnik republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Tudi ta predlog so obravnavali: Odbor za agrarno politiko, Zakonodajno-pravna komisija ter Odbor za družbenoekonomski razvoj.

Želi predstavnik predlagatelja še ustno obrazložiti predlog zakona? Prosim!

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Potem ko je ta zbor 23. 6. 1976 obravnaval osnutek zakona o sladkovodnem ribištvu, je v osnovi izrazil soglasje in potrdil ter sprejel načelna izhodišča, na podlagi katerih naj se oblikuje predlog zakona. V razpravi, tako v zborih Skupščine kakor tudi v njihovih odborih, ki so osnutek zakona obravnavali, je bilo dano nekaj pripomb, ki jih je predlagatelj vgradil v predlog zakona. Sprejel ni le tistih predlogov, za katere je menil, da spreminjajo osnovo in sestavo zakona.

Po sprejetju osnutka v Skupščini je predlagatelj zakona pozval k razpravi o osnutku vse občinske skupščine in ribiške organizacije in tudi nekatere druge institucije, da bi dobil čimveč pobud in idej za izboljšanje vsebine zakonskega besedila. Za tako organizirano razpravo lahko rečemo, da je v celoti potrdila osnovna izhodišča, na katerih temelji zakon, in tudi pravilnost na teh načelih izpeljanih in v osnutku predlaganih rešitev.

Ne glede na to, da smo v obrazložitvi poskušali povedati, zakaj predlagatelj nekaterih predlogov, danih v skupščinskih telesih, ni upošteval, mi dovolite, da se dotaknem samo dveh pripomb, ki sta bili dani, pa v predlogu nista upoštevana. Posebej ju želim omeniti zato, ker menim, da to zahteva njuna teža.

Postavljeno je bilo vprašanje, ali je prav, da zakon določa, da je vsak občan lahko član le ene ribiške družine. To je vsekakor novost in ta novost je naletela na povsem nasprotno odmeve. Večina skupščinskih odborov tega načela ni odklonila in ga je sprejela. Ugodno so ga sprejele tudi številne ribiške organizacije, nekatere pa so to načelo enojnega članstva odklonile kot nesprejemljivo, in sicer posamezne organizacije z različno utemeljitvijo.

Eni so trdili, da je predložena omejitev protiustavna, ker je po ustavi združevanje članov v društvih svobodno. Drugi so predlagali omejitev članstva, vendar ne na eno družino, pač pa na dve družini, v vsakem primeru so bili za omejitev. Tretji so menili, da bi zakon moral dovoljevati izjemno dvojno članstvo tam, kjer so vode zaradi onesnaženosti slabe in bi bilo na ta način ribičem, ki upravljajo s takimi jalovimi vodami, omogočeno včlanjevanje v druge družine, ki upravljajo z bogatejšimi ribolovnimi vodami.

Osnovni razlog, da je predlagatelj ostal pri stališču enojnega članstva, za kar se je opredelil že v osnutku, ni v različnosti, pestrosti stališč do tega vpra-

šanja. Po ponovni tehtni proučitvi se je za to odločil, analogno kot pri zakonu o lovu, iz razlogov, ki so podrobno navedeni v obrazložitvi, ki je predložena predlogu zakona. Ne glede na to, da je v obrazložitvi to že povedano, naj mi bo dovoljeno, da tudi poudarim razliko med nekim poljubnim društvom in med ribiško družino, ki je tudi društvo, ki pa mu je poverjena dobrina splošnega pomena, ki je po svojem obsegu omejena, tako glede površine ribolovnih voda kot glede količin rib. Ti omejitveni faktorji so bili eden od osnovnih razlogov za predlagano odločitev, s katero se je želelo omogočiti, da se čim večje število občanov lahko udeleži pri tej vrsti rekreacije. Naj še povem, da so prav ti omejitveni dejavniki prišli prav številnim ribiškim družinam, da so odklanjale občane, ki so se želeli na novo vključiti, pri čemer pa jih prav nič ni motilo, da so nekateri že bili vključeni pri dveh, treh ali celo več družinah. Zato predlagatelj meni, da je predlagana rešitev pravilna, pravilna tudi zato, ker ne omogoča privilegiranega položaja tistih, ki lahko prenašajo materialno breme, ki ga predstavlja večkratno članstvo, v končni posledici na račun rekreacijskih možnosti tistih, ki tega finančnega bremena ne zmorejo.

Druga pomembnejša pripomba, o kateri želim govoriti, je ta, da predlagatelj ni upošteval pripombe, ki se nanaša na ribolovne vode, ki jih upravlja Ribiški zavod v Ljubljani. Nekateri delegati s področij, kjer so te ribolovne vode, so namreč predlagali, da naj bi se te vode Zavodu odvzele in izročile v upravljanje tamkajšnim ribiškim družinam.

Razlogi, ki so jih delegati teh področij navajali, so v glavnem v tem, da je dajanje voda v upravljanje izključna pristojnost občinskih skupščin, da Zavod izkorišča vode v komercialne namene, da Zavod, v obliki, kot je sedaj, ni potreben in bi zato njegove naloge lahko prav tako dobro, če ne bolje, opravljale strokovne službe pri Ribiški zvezi. K takšni rešitvi se je, vsaj v začetku, nagibala tudi Ribiška zveza Slovenije.

Predlagatelj je vse te navedbe proučil in se odločil za rešitev, ki upošteva sedanje stanje, ker meni, da je prav za razvoj ribištva koristno, da Zavod za ribištvo, ki upravlja del ribolovnih voda v Sloveniji, ostane še naprej samostojna strokovna, to je tudi edina ribiška organizacija, ki ji je bilo naloženo z ustanovitveno odločbo Izvršnega sveta iz leta 1961, da opravlja nekatere strokovne naloge s področja raziskovanja, s področja dajanja strokovne pomoči ribiškim organizacijam pri proizvodnji rib in ribjega naraščaja in podobno.

Razmere glede čistote naših vodotokov so se od časa ustanovitve ribiškega zavoda do danes bistveno poslabšale. Če je tak samostojni zavod bil potreben pred 15 leti, je danes, ko smo priča čedalje večjemu onesnaževanju voda, še toliko bolj pomemben in nepogrešljiv. Naj še omenim, da je riba prvi indikator, ki naznanja, da z vodo nekaj ni v redu. Pri tem pa ne želimo ob tej priložnosti ocenjevati popolnosti ali nepopolnosti dela Zavoda. Povem naj le, da na račun kakovosti njegovega dela v glavnem ni bilo bistvenih pripomb.

Ribolovne vode, ki jih Zavod upravlja, so tipične slovenske vode in bi se morale kot take ohraniti v svoji prvobitni naseljenosti, podobno kot se je ohranila narava v prvobitni obliki v nacionalnem parku. To naj bi bila v bodoče tudi ena od nalog ribiškega zavoda.

Za opravljanje nalog, ki jih ima Zavod za ribištvo, pa je potrebno, da ima svoje vode, ki so hkrati bistvena materialna osnova za njegov obstoj. Odvzem teh voda bi Zavodu otežil njegovo strokovno delo, močno pa bi tudi ogrozil njegovo materialno osnovo in s tem tudi njegov obstoj.

To so razlogi, zaradi katerih se je predlagatelj odločil tako, kot je opredeljeno v predlogu zakona. Formalno in stvarno pa bo status Zavoda določen potem, ko bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, skladno s prehodno določbo v 52. členu predloga zakona, ustanovitveno odločbo prilagodil novemu zakonu o sladkovodnem ribištvu, kar pomeni, da bo Izvršni svet sedaj presodil, ali je ta zavod za ribištvo v naši republiki potreben ali ne. Torej v vsakem primeru, ne več z zakonom, temveč s prilagoditvijo ustanovitvene odločbe temu zakonu, se bo odločala nadaljna usoda tega zavoda. Glede na razpravo v Izvršnem svetu pa moram poudariti, da Izvršni svet stoji na stališču, da je zavod, ki skrbi za napredek ribištva, v naši republiki potreben, zaradi česar lahko upravičeno domnevamo, da bo obstoj tega zavoda v svoji odločbi potrdil.

V odborih zborov, ki so ta zakon te dni obravnavali, so delegati dali dodatne pripombe k predlogu zakona, ki izboljšujejo besedilo po obliki in vsebini. Izvršni svet se s temi predlogi strinja.

Tovariši delegati! Predlagam, da predlog zakona o sladkovodnem ribištvu, kot je bil predložen, sprejmete, skupaj s pripombami, danimi v dosedanji obravnavi v skupčinskih odborih. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima predstavnik Zakonodajno-pravne komisije tovariš Vasilij Polič!

Vasilij Polič: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Iz razlogov, ki jih je navedel predstavnik predlagatelja v uvodni razpravi, in iz razlogov, ki jih je navedel Odbor za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela, je Komisija sklenila umakniti svoj amandma k 14. členu tega zakona in se strinja s predlogom Odbora in predlagatelja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje amandmaja Odborov za agrarno politiko in za družbenoekonomski razvoj, in sicer k 29. in 36. členu. S tema amandmajema se Zakonodajno-pravna komisija strinja. Izvršni svet prav tako. Kdor je za, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj k 29. in 36. členu sprejeta z večino glasov.

Sedaj prehajam na amandma teh dveh odborov k 14. členu. Amandma je razviden iz dodatnega poročila. Zakonodajno-pravna komisija in Izvršni svet se z amandmajem strinjata. Kdor je za, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 14. členu soglasno sprejet.

Prehajam na glasovanje o amandmajih, ki jih je predložila Zakonodajno-pravna komisija, in sicer k 19., 23., 23 a., 34., 37. in 46. členu.

Odbora se strinjata z amandmaji, prav tako Izvršni svet. Kdor je za, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so z večino glasov sprejeti amandmaji k 19., 23., 23 a., 34., 37. in 46. členu.

Dajem na glasovanje predlog zakona o sladkovodnem ribištvu v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zakon o sladkovodnem ribištvu sprejet z večino glasov.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o morskem ribištvu.

Zakon je predložil Izvršni svet, njegov predstavnik pa je tovariš Karmelo Budihna.

Predlog zakona sta obravnavala odbora za agrarno politiko in za družbeno-ekonomski razvoj našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila ste prejeli.

Želi predstavnik predlagatelja še ustno obrazložiti predlog? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Danes smo prejeli na klopi tudi amandma skupine delegatov iz 23. okoliša k 26. členu zakona. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Zvonko Filipi, gospodarsko področje, 23. okoliš!

Zvonko Filipi: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela iz 23. okoliša, s področja gospodarstva, in skupina delegatov za Zbor občin sta na svoji skupni seji dne 18. 10. 1976 ponovno proučili 26. člen zakona o morskem ribištvu, kot tudi odgovor predlagatelja zakona k danim pripombam.

Predlagatelj zakona predloženih pripomb ni upošteval in še naprej vztraja pri predlaganih določbah 26. člena citiranega zakona. Te določbe kot tudi odgovor predlagatelja so za ribiško gospodarstvo nesprejemljive. Z velikostjo očesa pri mrežah plavaricah in mrežah za globinski lov ni mogoče doseči rešitve za tak lov. Tudi po sedaj veljavnih predpisih je določena velikost očesa mrež in je v praksi tudi dokazano, da to ne vpliva na ulov manjših rib. Velikost očesa pride v poštev pri mrežah, tako imenovanih »stajačicah«, to je pri mrežah, ki se postavljajo in v katere ribe same prihajajo. V primerih gospodarskega lova rib pa gre za globinski lov. Mreža se vleče za ladjo s hitrostjo 8 km na uro. Pri vleki se zaradi teže in odpora vode mreža skrči in očesa stisnejo. Iz tega izhaja, da pri takem načinu gospodarskega lova ni mogoče razvrščati rib, ki pridejo v mrežo oziroma jih mreža zajame, po velikosti. Pri lovu z mrežo »plavarico« pa se obkroži skupina rib ter s hitrim postopkom mreža zapre in izvleče na ribiško ladjo. Tudi v tem primeru ni mogoče doseči, da se ne zajame manjših rib. Poudariti moramo, da se pri takšnih gospodarskih ulovih zajame po več ton rib, in ko se ribe izvlečejo na ladjo, so v bistvu že poginjene. Če bi te ribe dali nazaj v morje bi s tem povzročili gospodarsko škodo. Ribolov z mrežami, ki smo jih omenili, ne ogroža varnosti nedoraslih rib in drugih morskih živali, saj je prepovedan lov v obalnem pasu v razdalji ene navtične milje.

Glede na povedano predlagamo k 26. členu zakona o morskem ribištvu naslednji amandma: Za prvim odstavkom 26. člena naj se doda novi drugi odstavek, ki se glasi: »Izjemoma se ne upošteva pri lovu na gospodarsko pomembne ribe in druge morske živali njihova velikost pri lovu z mrežo plavarico in mrežo za globinski lov.«

Opravičiti se še moram, da je prišlo pri prepisu do napake. Prvič je treba navedeno besedilo »pri ulovu z mrežo plavarico« črtati, drugič pa ostane. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Karmelo Budihna!

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati.

Spregovoril bi rad nekaj besed v zvezi z amandmajem, ki ga je dal tovariš Filipi. O tem je že bilo govora na seji Odbora za družbenoekonomski razvoj.

S Hrvati in Črnogorci je dogovorjeno, da bo ribolovni režim na enotnem jugoslovanskem morju enoten. In ker imajo Hrvati, ki imajo sicer veliko več obale in veliko več izkušenj, kot tudi Črnogorci, enako določilo v svojih zakonih, ne moremo sprejeti vsebinsko drugačne rešitve. Praktična posledica takšne rešitve bi bila npr. naslednja: Ribolovno podjetje v Hrvaški, ki malih rib ne sme loviti in tudi ne prodajati, pride z njimi v Koper in te ribe proda. In nasprotno. Naše podjetje, ki bi lahko lovilo take ribe, če bi sprejeli to določilo v zakon, bi te ribe lahko prodajalo pri nas in bi jih lahko nosilo prodajat na Reko, kjer bi ga kaznovali in mu ribe zaplenili. Taki primeri so že bili.

Iz tega izhaja, da je neenotnost ureditvenega režima na enotnem morju nesprejemljiva in da vodi do absurdnih situacij. Ne samo, da bi s tem minirali določilo hrvaškega zakona, temveč bi hkrati spravljali v zadrego tudi naša ribolovna podjetja, če bi se pojavili kot prodajalci rib na Hrvaškem. Kolikor gre za določene olajšave pri tem vprašanju — menim, da je o tem razmišljal tovariš Filipi, bo republiški sekretar lahko, kajti to je njegova fakultativna pravica, v podzakonskem predpisu o tem kaj rekel. Vendar v načelu ne bo mogel iti prek dogovora, da je jugoslovansko morje enotno. Zato predlagam, da se ta amandma ne sprejme.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Vprašujem delegata iz 23. okoliša, če še vztraja pri amandmaju, glede na pojasnilo predstavnika Izvršnega sveta! Besedo ima tovariš Zvonko Filipi!

Zvonko Filipi: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dejansko drži, da obstaja dogovor glede enotne zakonodaje v jugoslovanskem območju, vendar je v praksi prav na Hrvaškem prišlo do številnih sporov, tako da bo verjetno potrebno spremeniti ta dogovor oziroma republiško zakonodajo.

Če govorim kot član kolektiva, naj povem, da takih rib ne lovimo v mejah slovenskih voda, temveč drugod in da nam ulova takih rib ne preprečujejo. Vendar če nas dobi inšpektor, smo lahko kaznovani s 3000 do 2 milijona din za vsak dan lova, kar je vsekakor preoster ukrep. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Budihna!

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik! Opravičujem se, ker se tolikokrat oglašam, vendar menim, da bi bilo bolje, da ne govorim o amandmaju, temveč o iniciativi, da se s Hrvati in Črnogorci dobimo in da te probleme, skupaj z organizacijami združenega dela s področja ribolova, proučimo in ugotovimo. kaj bi bilo treba narediti, da ne bi prihajalo do nesmiselnih situacij.

Ponovno prosim, da tega amandmaja ne sprejmete! Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prekinjam to točko dnevnega reda, in kot smo že rekli, naj delovna skupina prouči tudi to vprašanje in pride s svojim predlogom.

Prekinjam sejo in odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.15 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo zбора. Odmor se je nekoliko zavlekel, vendar ne po moji krivdi.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Maro Rovana, republiško podsekretarko v Republiškem sekretariatu za finance. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal Skupščini SR Slovenije, da obravnava predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku.

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da obrazloži ta predlog!

Maro Rovana: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije v sprejetje zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, po hitrem postopku. S tem zakonom naj bi se obračunavanje posebnega republiškega prometnega davka razširilo tudi na promet umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice. Doslej te pijače v SR Sloveniji niso bile obdavčene s prometnim davkom. Potrebo po uvedbi prometnega davka za navedene proizvode so narekovali predvsem fiskalni vidiki, to je iskanje možnosti za povečanje sredstev republiškega proračuna, ker je priliv sredstev pod predvidevanji. Poleg fiskalnih vidikov upravičuje tako odločitev tudi dejstvo, da se poraba umetnih brezalkoholnih pijač vse bolj povečuje, in to brez dvoma tudi zaradi ugodnega razmerja cen tovrstnih pijač v primerjavi s sadnimi sokovi in drugimi vrstami sadnih pijač. Ob tem tudi ne gre prezreti, da je velik del domače surovinske baze za sadne pijače pogosto neizkoriščen, ker je proizvodnja teh pijač zahtevnejša in dražja.

Primernost uvedbe prometnega davka za navedene proizvode potrjuje tudi dejstvo, da se po veljavni ureditvi plačuje prometni davek, predvsem temeljni, tudi od nekaterih živilskih proizvodov, kot so sol, čokolada, izdelki iz čokolade in kaka, bonboni in tudi od zdravil, medtem ko umetne brezalkoholne pijače in sodavica v Sloveniji za sedaj niso obdavčene.

Tudi v večini drugih republik in pokrajin je uvedeno plačevanje prometnega davka od teh proizvodov, in to v Srbiji, Hrvaški, Bosni in Črni gori, Vojvodini in na Kosovu, le republika Makedonija ni uvedla posebnega prometnega davka na te proizvode. Po predlogu bi se posebni republiški prometni davek

plačeval od umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice po stopnji 7 % od prodajne cene teh pijač.

Glede na ceno teh proizvodov bi obremenitev znašala v trgovini 0,40 do 0,72 din za liter, v gostinstvu pa glede na višjo prodajno ceno ustrezno več. Davek se torej tudi v bodoče ne bi plačeval od sadnih in osvežilnih napitkov iz sadnih baz ter tudi ne od mineralne vode. V zvezi z omenjenimi razlogi za predlog uvedbe prometnega davka na navedene proizvode predlagam, da zbor predlog zakona sprejme. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Začenjam razpravo o predlogu za hitri postopek. Kdo želi besedo? Besedo ima Milan Puncer, delegat gospodarskega področja iz 32. okoliša, Ljubljana-Šiška!

Milan Puncer: Skupina delegatov za Zbor združenega dela z gospodarskega področja 32. okoliša v skladu z enotnim stališčem vseh delegatov ljubljanskih občin predlaga, da se zakon obravnava v rednem postopku, torej kot osnutek in ne v zadnji fazi, kot predlog. Menimo, da so tehtni razlogi proti praksi spreminjanja obveznosti delovnih organizacij in občanov do splošne proračunske in skupne porabe v teku planskega in proračunskega letnega obdobja. Podrobnejše razloge bomo navedli v razpravi. Predlagamo, da se zakon obravnava po rednem postopku. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? V imenu Odbora za finance Vlado Šanca, poročevalec tega odbora!

Vlado Šanca: Iz poročila Odbora za finance Zbora združenega dela je razvidno, da naš odbor podpira predlog Izvršnega sveta, o katerem je že govorila tovarišica Rovanova. Odbor meni, da je primerno, da se zakon obravnava po hitrem postopku. Mislim, da je treba v razpravi razčistiti nejasna vprašanja. Kljub temu menimo, da je prav sprejeti predloženi zakon, ker smo proučili tudi njegovo gospodarsko upravičenost. V imenu Odbora predlagam, da se zakon obravnava po hitrem postopku.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati o postopku? Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog, da se zakon obravnava po hitrem postopku. Kdor je za to, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (64 delegatov je proti.) Se je kdo vzdržal? (12 delegatov.)

Ugotavljam, da zbor ni sprejel predloga, da se zakon obravnava po hitrem postopku in bomo zakon obravnavali po rednem postopku kot predlog za izdajo z osnutkom. Ima kdo k temu pripombo? (Ni pripomb.) Torej ugotavljam, da v nadaljevanju zakon obravnavamo kot osnutek.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Igor Ponikvar, delegat s področja državnih organov, 3. okoliš!

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši delegati! Zadovoljen sem, da smo sprejeli sklep, da se obravnava zakon kot osnutek. Delegatska skupina me je posebej pooblastila, da opozorim Zbor na nekatere pomanjkljivosti tega zakonskega predloga. Predvsem bi rad opozoril na utemeljitev uvedbe prometnega davka na umetne brezalkoholne pijače in sodavico, ki je po našem mne-

nju iz družbenopolitičnih vidikov povsem nesprejemljiva. Ni namreč mogoče zagovarjati povečane končne prodajne cene za te proizvode zato, ker je cena sadnih sokov nesorazmerno visoka. Vsak primer nizkih cen, mislim tu na nizke cene umetnih brezalkoholnih pijač, ki še vedno zagotavljajo proizvajalcu normalne pogoje poslovanja, je treba z vso zavzetostjo ohraniti.

Tudi sicer v utemeljitvi ni nobenega stavka o tem, v kakšne namene bo uporabljen fiskalni prihodek, čeprav vemo za težave republiškega proračuna. Menim, da imamo povsem prav, če vztrajamo, da se pri vsakemu predlogu fiskalne narave vedno ponovi, za katere namene se bodo tako zbrana sredstva uporabljala.

S podražitvijo umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice bo izvršen po našem mnenju v določenem smislu poseg v navade in ne nazadnje v standarde, zlasti otrok. Otroci so nedvomno veliki porabniki umetnih pijač, ne nazadnje tudi zaradi cene, ki pa tudi ni tako nizka. Kupujejo pa jih seveda starši, pa tudi delavci vse pogosteje posegajo po teh brezalkoholnih pijačah v svojih obratih družbene prehrane. Omenjati kot razlog za povečano stopnjo prometnega davka približevanje nizkih cen umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice razmeroma višjim ali visokim cenam naravnih sokov, ni razumljivo.

Predlagam, da predlagatelju naložimo nalogo, da v nekoliko bolj družbeno sprejemljivi obliki obrazloži vzrok za zvišanje stopnje prometnega davka za umetne brezalkoholne pijače in sodavico. Mislim, da je v takem primeru treba drugače ravnati, ne glede na to, da bomo povsem drugače ravnali šele naslednje leto. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Prosim. Besedo ima Stanislava Pospiš, delegatka z gospodarskega področja, 32. okoliš!

Stanislava Pospiš: Mnenja smo, da bi bila upravičenost uvedbe prometnega davka na umetne brezalkoholne pijače v sedanjem stabilizacijskem času zelo vprašljiva. Če pride do uvedbe omenjenega davka, bo to vplivalo na zmanjšanje potrošnje brezalkoholnih pijač.

Bojazen, da bo tako, je upravičena tudi zaradi dejstva, da proizvajalci brezalkoholnih pijač v Sloveniji niso v celoti izkoristili možnosti zvišanja cen teh napitkov. Akumulativnost delovnih organizacij, ki proizvajajo umetne osvežilne pijače, ni bila tolikšna, da bi lahko upravičevali uveljavljanje davka in s tem zmanjšanje proizvodnje. Manjša proizvodnja umetnih osvežilnih pijač bo vplivala na akumulativnost na enoto proizvoda pri proizvajalcih brezalkoholnih pijač, ki se bo znižala ali pa bo celo postala v teh delovnih organizacijah proizvodnja nerentabilna.

Obdavčitev umetnih brezalkoholnih pijač se lahko razume kot da bi to predstavljal zaščito potrošnika, vendar je treba vedeti, da se s spremembo sedanjega pravilnika o brezalkoholnih pijačah obravnavajo kot te pijače vsi napitki, ki bazirajo na ogljikovem dioksidu, čeprav je njihova osnova naravna substanca oziroma koncentrat agrumov. To pomeni, da se tudi pijača na osnovi pomarančnega soka obravnava kot umetna pijača. Ne gre samo za obdavčitev pijač, ki so izdelane iz čistih kemikalij, temveč so obdavčene vse pijače, ki so gazirane.

Če pride do 7 % obdavčitve umetnih brezalkoholnih pijač po vrednosti, bo to brezdvomno vplivalo na zvišanje prodajnih cen teh umetnih pijač, bolj kot

tistih, ki so dejansko izdelane povsem iz ekstraktov oziroma iz drugih umetnih snovi.

V obrazložitvi zakona tudi ni navedeno, če je predlagani 7 % davek na promet brezalkoholnih pijač predviden zato, da se s tem pospeši proizvodnja sadnih sokov iz domačih surovinskih baz, za katero sam Izvršni svet meni, da je neizkoriščena. Ni nam tudi znano, če je predlog za uvedbo 7 % davka na promet umetnih brezalkoholnih pijač v soglasju s splošnim interesom, da se mladina orientira na pijače širšega brezalkoholnega programa namesto na škodljive alkoholne napitke.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Ivanka Vereš, delegatka gospodarskega področja 16. okoliš!

Ivanka Vereš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Tudi delegaciji Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine občine Gornja Radgona sta na svoji skupni seji 18. 10. 1976 razpravljali o predlogu zakona, s katerim bi se uvedel posebni republiški davek od prometa umetnih brezalkoholnih pijač, in prišli do naslednjih sklepov:

1. Zakon naj se obravnava po rednem postopku, to je kot osnutek, kar smo danes že sprejeli.

2. Po določilih pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o kakovosti alkoholnih pijač, piva, umetnih brezalkoholnih pijač in sirupov, mineralnih vod in sodavice, ledu in kisa, Uradni list SFRJ št. 45/71, se je naslov V. poglavja pravilnika spremenil tako, da se glasi »Osvežilne peneče brezalkoholne pijače in aromatizirani sirupi«. S to spremembo se je spremenil naslov poglavja, ki se je nanašalo na umetne brezalkoholne pijače, to pa zaradi tega, ker se je takrat prišlo do zaključka, da v Jugoslaviji ni potrebna proizvodnja brezalkoholnih pijač in tudi zato, ker se je ugotovilo, da s tem, če je pijača gazirana, ni umetna. V omenjenem pravilniku ni več izraza »umetne brezalkoholne pijače«, tako da nam ni razumljivo, zakaj se s predlaganim zakonom ta izraz zopet uvaja v nasprotju z veljavnim pravilnikom o kakovosti pijač. Menimo, da bi morali biti enaki nazivi pijač v tem zakonu o uvedbi posebnega republiškega prometnega davka in v omenjenem pravilniku.

Prav tako menimo, da brezalkoholna pijača »Deit«, ki jo pri nas proizvaja Zdravilišče Radenci, ni umetna brezalkoholna pijača, ampak osvežilna peneča brezalkoholna pijača, saj vsebuje vse sestavine, ki jih za take pijače določa zgoraj navedeni pravilnik.

Zaradi navedenega predlagamo, da se v 6. členu omenjenega zakona besedilo »osvežilnih penečih se« ne nadomesti z besedo »umetnih«, kolikor pa se nadomesti, pa predlagamo, da se iz 14. člena tega zakona črta pijača »Deit«.

Delegaciji obeh zborov Skupščine občine Gornja Radgona tudi ne moreta razumeti, zakaj se uvaja prometni davek na omenjene pijače, zlasti še, ker se vsak dan borimo proti alkoholizmu s propagiranjem cenejših in zlasti za mladino primernejših brezalkoholnih pijač.

Že dosedanja cena brezalkoholnih pijač ni nizka za potrošnika in se bo, kolikor pride do predlagane obdavčitve, še povečala, s čimer ne bomo približali omenjenih pijač potrošniku, ampak ga bomo nasprotno privedli do tega, da bo začel kupovati v večji meri alkoholne pijače. Znano je tudi, da so za odžeganje primernejše gazirane pijače kot negazirane. Tudi zaradi tega ne bi bila primerna obdavčitev gaziranih brezalkoholnih pijač. Poleg tega se nam zdi

neprimerno, da bi bile gazirane brezalkoholne pijače obdavčene, sokovi pa ne. Do tega ne bi smelo priti, predvsem zato, ker sta obe vrsti pijač proizvedeni na isti bazi, obe imata namen, da odžejata potrošnika. Samo dejstvo, da je ena pijača gazirana, druga pa ne, ni dovolj utemeljen razlog za to, da se gazirana pijača obdavči.

Svoje izvajanje bom dopolnila še s tem, da tudi naša statistika kaže, da v vsej Jugoslaviji potrošnja brezalkoholnih pijač stagnira, nekaterih vrst pa celo upada. V drugih državah je ravno nasprotno. Če hočemo iti v korak z drugimi državami, bi si morali prizadevati, da bi bilo pri nas isto, kot je tam. Zato tudi delegaciji Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine občine Radgona menita, da bi bilo nepravilno, če bi bil predložen zakon sprejet. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim, besedo ima Bernard Kučej, delegat gospodarskega področja, 33. okoliš.

Bernard Kučej: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati ljubljanskih občin smo proučili obravnavati predlog zakona in soglašamo s predlogom skupine delegatov 23. okoliša, ki smo ga dobili na mizo. Presenetila nas je obrazložitev Izvršnega sveta, da na temelju strokovnih ugotovitev o povečanju porabe umetnih brezalkoholnih pijač predlaga zvišanje cen le-teh. To je razvidno iz prvega odstavka obrazložitve Izvršnega sveta. Ne moremo prek dejstva, da je Izvršni svet zaradi povečanja potrošnje teh pijač zaskrbljen, niti z besedo ne omenja izredno močnega povečanja potrošnje alkoholnih pijač. Izvršni svet sicer trdi, da predlaga to podražitev zaradi zelo ugodnih cen tovrstnih pijač v primerjavi s sadnimi sokovi. Mislimo, da Izvršni svet ne more biti zaskrbljen zaradi povečanja potrošnje brezalkoholnih umetnih pijač, pač pa zaradi fantastičnega porasta alkoholizma med mladino in pri ženskah, kar je že pred leti dr. Lipič ocenil kot izredno nevaren družbeni problem, predvsem za male narode. Vse to je tudi dokumentiral z odlično izbranimi podatki. Ta človek, ki je v naši družbi skoraj pozabljen, je že tedaj nakazoval, kakšna je moralna škoda alkoholizma, da o materialni sploh ne govorimo.

Naj pripomnim, da je večina alkoholikov stara od 25 do 45 let, kar pomeni, da je človek zastrupljen in vržen iz proizvodnje v najbolj produktivnem obdobju. Z vsakim alkoholikom trpijo poprečno še trije družinski člani. Imamo tudi strokovno analizo, iz katere je razvidno, da je alkoholik 2,5-krat več odsoten z dela kot nealkoholik. V SR Sloveniji imamo 80.000 alkoholikov. Če primerjamo cene alkoholnih in brezalkoholnih pijač, opazimo, da so le-te izenačene in ni čudno, da ljudje pogosto segajo po alkoholu. V potrditev navajam anketo, ki je bila izdelana na neki ljubljanski osnovni šoli in je zajela 200 učencev. Le 4 učenci niso poskusili alkohola, 37 jih je pilo samo pivo, 19 jih je pilo samo vino, medtem ko jih je 140 pilo poleg teh dveh še druge pijače. Le v eni družini ne pijejo alkoholnih pijač. V treh družinah praznujejo brez alkohola. Iz rok staršev je dobilo prvi kozarec alkohola 196 učencev, 100 učencev je videlo svojega očeta vinjenega, opilo se je že 31 učencev. Zavedamo se, da s to analizo ne bomo zavrnil največjega družbenega zla alkoholizma. S tem hočemo pomagati posameznim entuziastom, da se še naprej, z našo pomočjo, borijo za svoje ideale.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu ljubljanskih delegacij predlagam, da ne glasujete za predlog zakona, saj s tem ne bi prispevali k zmanjšanju alkoholizma v Sloveniji. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi besedo, prosim? Besedo ima tovariš Milan Puncer, delegat gospodarskega področja, 32. okoliš, Ljubljana-Šiška!

Milan Puncer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov vseh ljubljanskih občin je, kot ste že seznanjeni, predlagala, da se zakon obravnava po rednem postopku. Delegat, ki je govoril pred mano, je navedel, da sedanja, žal že zakoreninjena praksa povečevanja obveznosti splošne in skupne porabe med planskim in računskim letnim obdobjem nasprotuje sprejeti politiki stabilizacije, tako v gospodarskih organizacijah kot na področju splošne in skupne porabe. Če smo v začetku leta za enoletno plansko obdobje sporazumno sprejeli in izglasovali določena razmerja v delitvi ustvarjenega družbenega proizvoda, potem menimo, da se že zaradi principa moramo teh sorazmerij tudi držati, ne glede na velikost zneskov ali odstotkov, ki bi jih sicer želeli spremeniti. Vsi se zavedamo, da so potrebe na področjih splošne in skupne porabe precej večje od možnosti finančnega pokrivanja. To vendarle ne opravičuje postopkov in ukrepov, kot je na primer zakon, o katerem razpravljamo. Menimo, da se moramo vsi držati dogovorjenih norm in sorazmerij delitve za določeno plansko obdobje: od delovnih organizacij, občin in republike do zveznih organov. Odstopanje od tega načela v enem samem primeru predstavlja zelo vabljev zglede za podobna odstopanja na vseh drugih področjih. Negativne posledice takšnega ravnanja so očitne in vsem dobro znane. Višina dohodkov republiškega proračuna, ki bi jih zagotovili z uvedbo tega davka, kot navaja Izvršni svet v svoji obrazložitvi, je 20 milijonov dinarjev, kar je razlog več za negativno stališče do predloženega osnutka oziroma predloga zakona. Dva meseca, kolikor imamo še do konca leta, če je ocena predlagatelja točna, republiškem proračunu ne bi mogla zagotoviti več kot 3 in pol milijona dinarjev. To gotovo ni znesek, ki bi resno vplival na ravnotežje republiškega proračuna, da bi bilo zaradi njega vredno ustvarjati precedens za kršenje dogovorjenih planov in resolucij.

O uporabi določil tega zakona v letu 1977 bomo seveda lahko razpravljali, ko bomo razpravljali o eventualnem zvišanju davčnih stopenj ali o uvajanju novih obdavčitev, če bo to res nujno potrebno, kar pa gospodarsko še ni zanesljivo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Vlado Šanca, poročevalec Odbora za finance!

Vlado Šanca: Dovolite, da pojasnim, zakaj Odbor za finance podpira predlog Izvršnega sveta. Na seji Odbora smo zasledovali ekonomske in tržne vidike tega vprašanja in ne le fiskalne, čeprav so tudi ti pomembni. Kot je navedeno v obrazložitvi, narašča poraba umetnih brezalkoholnih pijač, kar je po našem mnenju popolnoma pravilno. Kot smo slišali v uvodni obrazložitvi, je posledica večje porabe teh pijač, da se prodajajo po ugodnejših cenah. Zaradi tega dejansko prihaja do diskriminacije oziroma do nelojalne konkurence in do problemov pri proizvajalcih naravnih sokov in drugih sadnih pijač.

Odbor je zahteval tudi mnenje Gospodarske zbornice Slovenije. Kot smo slišali v razpravi Gospodarska zbornica podpira tako stališče, ker bolj kot naš odbor pozna stanje na tržišču pri proizvajalcih obeh vrst brezalkoholnih pijač.

Zaradi teh razlogov Odbor za finance podpira tako politiko obdavčitve, kot jo predlaga Izvršni svet, ker tudi meni, da se razmere na tržišču zato ne bodo porušile in tudi za mladino, na katero moramo misliti, bo verjetno bolj koristno, če sega po naravnih sadnih sokovih kot pa po umetnih brezalkoholnih pijačah.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima Viktor Lozej, delegat z gospodarskega področja, 23. okoliš!

Viktor Lozej: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da najprej izrazim svoje zadovoljstvo, da ni bil sprejet hitri postopek in da bomo ta zakon obravnavali po rednem postopku. Če izrazim svoje osebno mnenje do tega zakonskega predloga, moram reči, da še noben zakon ni imel toliko lukenj, kot jih ima ta.

Zaradi tega je tudi skupina delegatov za Zbor združenega dela z gospodarskega področja 23. okoliša, skupaj z delegati za Zbor občin, obravnavala ta zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev in ugotovila, da v obrazložitvi tega zakona ni navedena prepričljiva utemeljitev za njegov sprejem. Naše stališče utemeljujemo z naslednjim:

1. cilj predlagatelja je zbiranje sredstev za republiški proračun, ne da bi pri tem upošteval posledice sprejetja takega zakona za nadaljnji razvoj te dejavnosti;

2. predlagatelj zakona bi moral vprašanje obdavčevanja teh pijač reševati sistemsko in pri tem upoštevati oziroma ločevati licenčno proizvodnjo od proizvodov izdelanih po domači tehnologiji;

3. utemeljevanje sprejetja takega zakona zaradi stalnega porasta porabe teh pijač ni upravičljivo, ker menimo, da moramo proizvodnjo teh pijač še povečati glede na sedanje proizvodne kapacitete in sorazmerno dostopno ceno;

4. neutemeljena je trditev predlagatelja, da bo ta ukrep pripomogel k povečanju porabe sadnih sokov, ker se s sprejetjem tega zakona sadni sokovi ne pocenijo, po drugi strani pa bi bile umetne brezalkoholne pijače za potrošnika težje dostopne. Posledica sprejetja takega zakona bi bila manjša skupna poroščnja vseh brezalkoholnih pijač, s tem pa neizkoriščene že obstoječe proizvodne kapacitete in ogrožena socialna varnost zaposlenih v tej dejavnosti.

Pripravljen sem imel tudi amandma, kolikor bi bil predlog tega zakona sprejet danes. Zdaj ga ne bom navajal in tudi ne bi rad ponavljal še ostalih argumentov, ker so jih že navedli delegati, ki so govorili pred mano. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Ali želi predstavnik Izvršnega sveta odgovoriti na postavljena vprašanja? Prosim, besedo ima Mara Rován!

Mara Rován: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite, da se v pojasnilu omejim samo na vprašanje opredelitve predmetov obdavčitve. Ne bom se spuščala v to, ali je zakon primeren in potreben, ker je to zadeva, ki jo mora proučiti predlagatelj pri pripravi predloga zakona.

Pojasnila bom samo vprašanje opredelitve, zato da bomo v nadaljni fazi obravnave vedeli, na kaj se zakon dejansko nanaša. Izražen je bil pomislek, za katere pijače gre. Postavljeno je bilo vprašanje, ali je prav, da se govori o umetnih brezalkoholnih pijačah? Ta pomislek je v nekem smislu utemeljen, ker izraz »umetne brezalkoholne pijače« današnji terminologiji v celoti ne ustreza. Predlagatelj ga je moral upoštevati glede na to, da se ta izraz še uporablja v zakonu o prometnem davku. Znano je, da to področje ureja zvezni zakon, v katerem se uporablja tak naziv, kot ga je predlagatelj uporabil v predlogu za uvedbo posebnega republiškega prometnega davka.

To ne vnaša nobene zmede v vprašanje, za katere pijače gre. V posamičnih problemih, ki so jih naštevali delegati v razpravi, torej o tem, ali gre za to ali drugo vrsto »Deita«, za gazirane ali negazirane umetne brezalkoholne pijače, ni potrebna razprava, ker predlagatelj v zakonu ni konkretno našteval, ampak se sklicuje na proizvode, kot jih našteva pravilnik o kakovosti alkoholnih pijač. Torej, gre za enako opredelitev, kot je v zveznem zakonu, in sklicevanje na omenjeni pravilnik avtomatično povzema vse novejšje opredelitve po sedaj veljavnem pravilniku o kakovosti teh pijač. Tako glede opredelitve ni nobene nejasnosti: tiste pijače, ki jih pravilnik o kakovosti opredeljuje, spadajo tudi pod obdavčitev, druge pa ne. Povsem razumljivo je, da se za opredeljevanje konkretnih pijač, ali sodijo med »umetno brezalkoholne« ali ne, upoštevajo ustrezne recepture proizvajalcev in pa strokovna mnenja pristojnih strokovnih institucij.

Toliko v pojasnilo, da ne bi bilo glede predlaganega predmeta obdavčenja nejasnosti. O primernosti pa bo treba razčistiti v nadaljnji razpravi.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Potem zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo z osnutkom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, se sprejme.

2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pri pripravi predloga zakona upošteva današnjo razpravo.

Ima kdo kakšno pripombo k predloženemu sklepu? (Ne.) Ker ni pripomb, dajem predlog sklepa na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Ali lahko nadaljujemo z obravnavo 3. točke dnevnega reda? (Da.)

Vračamo se na obravnavo 3. točke dnevnega reda. Besedo ima Vojko Čok, predstavnik skupine delegatov dveh odborov!

Vojko Čok: Skupina je v zvezi z amandmaji sprejela naslednje stališče:

Amandma k 29. členu, ki ga je predložilo deset delegatov Zbora združenega dela in ga je v njihovem imenu prebral Andrej Zadavec, delegat Kmetijskega področja 5. okoliša, se sprejme v besedilu, kot je bil predložen. Ostala dva amandmaja je predstavnik predlagateljev amandmajev umaknil. Amandma skupine delegatov prosvetno-kulturnega področja 1. okoliša k 7. členu skupina delegatov ne sprejema, ker je to vprašanje urejeno z 9. členom, v katerem je

določeno, da vodi za lovstvo pristojni upravni občinski organ tudi evidenco o divjadi.

Prav tako je mogoče urejati to vprašanje tudi z družbenim dogovorom, katerega podpisniki so lovske organizacije in tudi občinske skupščine. Vse ostale amandmaje je predstavnik skupine delegatov prosvetno-kulturnega področja 1. okoliša na seji skupine delegatov dveh odborov našega zbora umaknil.

Glede na to, da pristojni odbori niso obravnavali amandmaja Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k 70. členu, je naša skupina delegatov obravnavala tudi ta amandma in ga ne sprejema, ker nasprotuje tako interesu kmetijstva kot tudi interesom čuvanja divjadi.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati? Prosim. Besedo ima Franc Travnikar, poročevalec Odbora za agrarno politiko!

Franc Travnikar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov, sestavljena iz članov Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj, ne podpira amandmaja k 70. členu, ki ga je predložil Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Razlogi so naslednji:

1. Če je lovska družina kupila oziroma če je samo nabavila zaščitna sredstva, je to že zajeto v drugem odstavku 68. člena.

2. Če vsi kmetje in kmetice storimo vse, kar je potrebno, pa divjad kljub temu naredi škodo, je to zapisano v tretjem odstavku 68. člena. Mislim, da ne bi imelo smisla sprejemati takega amandmaja oziroma tega predloga amandmaja, ker bi porušili celotni zakon o lovu. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima Karmelo Budihna, predstavnik Izvršnega sveta!

Karmelo Budihna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Stališča Izvršnega sveta do ostalih amandmajev so znana. Zato se bom dotaknil samo amandmaja, ki sta ga dala Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin.

Omenjena odbora predlagata, da se v 70. členu črta tretji odstavek tega člena, z argumentacijo: »ker ščiti lovce«. V imenu predlagatelja menim, da je ta amandma povsem neprimeren, z več vidikov:

1. Z vidika kmetijske proizvodnje, kolikor se ta amandma sprejme, odpade vsak motiv, ki danes navaja lovce, da kupujejo zaščitna sredstva. Če ta motiv odpade, zaščitnih sredstev ne bo in divjad bo lahko vdirala v kmetijske kulture ter povzročala škodo. Zaradi tega je ta amandma škodljiv za kmetijstvo.

2. V resnici je amandma škodljiv tudi za lovstvo, ker bo škoda večja in bo potrebno, da lovci posežejo globlje v žep.

3. Amandma je škodljiv tudi za divjad, ker bo nujno potreben večji odstrel, kot ga sicer zahteva normalno biološko ravnotežje, zato, da bi se škoda zmanjšala.

Amandma, ki ga predlagata odbora, je torej škodljiv tako za kmetijsko proizvodnjo kot za lovstvo in tudi za divjad. Zaradi tega v imenu predlagatelja izjavljam, da se z njim Izvršni svet ne strinja.

Naj omenim še en razlog, ki utemeljuje naše odklonilno stališče. Kolikor bi se ta amandma sprejel, bi se načel celoten sistem samoupravnega sporazumevanja. Sporazumevanje, ki je omenjeno v nekaj členih in je v zakonu določeno kot način razreševanja sporov, bi s črtanjem tega odstavka 70. člena izgubilo precej svoje pomembnosti. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovariš Budihna! Amandmaja, ki ga je dala k 7. členu skupina delegatov prosvetno-kulturnega področja 1. okoliša, Izvršni svet torej ne podpira? (Ne.) Hvala.

Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije. Iz dodatnega poročila je razvidno, da Zakonodajno-pravna komisija umika svoj amandma k naslovu in k 41. členu.

Glasujemo o amandmajih Komisije k 21., 23., 27., novemu 29.a členu, 36., 45., 58., 70., 71., 72., 73., 78. in 80. členu.

Ugotavljam, da se Odbor za družbenoekonomski razvoj in Izvršni svet strinjata s temi amandmaji. Dajem na glasovanje amandmaje k členu, ki sem jih navedel in ki so razvidni iz poročila Zakonodajno-pravne komisije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (125 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije.

Sedaj bomo glasovali o amandmajih Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj k 17., 52. in 72. členu. Amandma k 71. členu pa odbora umikata. Ali se Izvršni svet strinja s temi amandmaji? (Se strinja.) Tudi Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinja. Dajem na glasovanje amandmaje Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Sedaj dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta k 12. členu. Odbor se z amandmajem strinja, kar je razvidno iz poročila. Zakonodajno-pravna komisija se tudi strinja. Dajem na glasovanje amandma k 12. členu, ki ga je dal Izvršni svet.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta k 12. členu.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k 70. členu. Skupina delegatov obeh pristojnih odborov našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija ne podpirata tega amandmaja. Slišali ste razpravo tovariša Budihna, ki je obrazložil, da ga ne sprejema tudi Izvršni svet.

Dajem na glasovanje amandma Odbora za stanovanjsko-komunalno vprašanje in varstvo okolja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (12 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (91 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (16 delegatov.)

Ugotavljam, da zbor ni sprejel amandmaja k 70. členu, ki ga je predložil Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Sedaj dajem na glasovanje amandmaje skupine delegatov 1. okoliša s prosvetno-kulturnega področja k 7. členu. Amandmaje k 6., 23. in 46. členu so umaknili? (Da.) Izvršni svet, Zakonodajno-pravna komisija in skupina delegatov obeh odborov tega amandmaja ne sprejemajo.

Dajem na glasovanje amandma k 7. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (10 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (101 delegat.) Se je kdo vzdržal? (16 delegatov.)

Ugotavljam, da zbor ni sprejel amandmaja k 7. členu.

Sedaj imamo še amandma skupine delegatov 5. okoliša iz kmetijske dejavnosti k 29. členu, kajti amandmaja k 52. in k 71. členu so umaknili.

Skupina delegatov obeh odborov, Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija se strinjajo z amandmajem k 29. členu.

Dajem na glasovanje amandma k 29. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma k 29. členu.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč.

Zaključujem 3. točko dnevnega reda in prehajam znova na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o morskem ribištvu.

Prosim, da poročevalec skupine delegatov poroča o stališčih, ki jih je zavzela skupina do predloženih amandmajev!

Franc Travnikar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Stališče naše skupine glede amandmaja k 26. členu, ki ga je dala skupina delegatov 23. okoliša s področja gospodarstva, je odklonilno. Predlagamo zboru, da ga ne sprejme. Pri tem podpiramo stališče predstavnika predlagatelja tovariša Budihna. Strinjamo se s tem, da bi se s sprejetjem amandmaja porušilo zakonodajno povezovanje s SR Hrvatsko in SR Črno goro. Obenem pripominjamo, da bi bilo to sporno vprašanje potrebno urediti z izvršilnimi predpisi, ki bodo sprejeti po sprejetju zakona. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati, Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih, ki jih je dala Zakonodajno-pravna komisija k 8., 14., 33., 38., 39. in 42. členu. Izvršni svet in Odbor se strinjata s temi amandmaji. Kdor je za, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 8., 14., 33., 38., 39. in 42. členu.

Sedaj bomo glasovali o amandmajih Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj k 11. členu. Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija se strinjata s tem amandmajem.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma odborov k 11. členu.

Glasujmo še o amandmaju k 26. členu, ki ga je predložila skupina delegatov 23. okoliša s področja gospodarstva. Poročilo skupine članov obeh odborov ste slišali. Tudi predstavnik Izvršnega sveta ne sprejema tega amandmaja. Ali delegacija 23. okoliša še vztraja pri amandmaju? (Da.) Dajem amandma na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 delegatov je za.) Je kdo proti? (46 delegatov je proti.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (27 delegatov se je glasovanja vzdržalo.)

Ugotavljam, da zbor ni sprejel amandmaja k 26. členu.

Dajem predlog zakona o morskem ribištvu v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o morskem ribištvu.

Predlagam, da sprejmemo glede na razpravo še dodatni sklep: Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj sproži iniciativo za reševanje problema, ki ga je navedla delegacija 23. okoliša glede ulova rib.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep soglasno sprejel.

Zaključujem 5. točko dnevnega reda in prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Maro Fabjančič, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo in osnutek zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? Ker ni pripomb, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta in bomo obravnavali in sprejemali predlog za izdajo in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi pripombe delegata skupine delegatov za gospodarsko področje 23. okoliša Vojka Čoka. Ali želi besedo predstavnik Izvršnega sveta? (Ne želi.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima Aleksander Ilič, delegat z gospodarskega področja, 23. okoliš, Koper!

Aleksander Ilič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za gospodarsko področje obalnih občin in skupina delegatov Skupščine občine Koper za Zbor občin predlagata, da se osnutek zakona o lukah dopolni tako, da se k členu 13. kot tretji odstavek doda naslednje besedilo: »Pristojbino za uporabo luke plača tudi organizacija združenega dela,

pravna oseba ali občan, ki uporablja luko za vkrcavanje, izkrcavanje blaga, za skladiščenje in ostale manipulacije z blagom, za industrijsko proizvodnjo ali oplemenitenje blaga ter za oskrbovanje ladij, kakor tudi kdor opravlja špediterske, agencijske ali druge storitve in gospodarske dejavnosti v luškem območju oziroma v zvezi z izvrševanjem luškega prometa in luških storitev v tem območju, če ni podpisal samoupravnega sporazuma o temeljnih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti za obdobje od 1976—1980.«

Za predloženo dopolnitev je več razlogov:

1. Pristojbine za uporabo luke, kot so zapisane v 13. členu osnutka omenjenega zakona, so povzete iz starega zakona in ne ustrezajo sedanji gospodarski vlogi luk niti njihovim samoupravnim oblikam organiziranja. Omejitev pristojbin za uporabo luke le na vkrcavanje oziroma izkrcavanje potnikov in blaga, kot je zapisano v 13. členu osnutka omenjenega zakona, predpostavlja luko kot točko, kjer se blago naklada na ladje ali z njih razklada oziroma kjer potniki izstopajo oziroma vstopajo na ladjo. V celoti je zanemarjena tista vloga luke, v kateri se blagu, poleg klasičnih pretovornih storitev omogoča še skladiščenje, zbiranje in priprava za izvoz, distribucija in druge oblike gospodarske aktivnosti, industrijska proizvodnja in predelava blaga, sortiranje, pakiranje itd.

Ladjam je omogočeno celotno oskrbovanje in tudi manjša vzdrževalna dela. S tako razširjeno dejavnostjo so luke prerasle v prometne blagovne terminale. Navedena smer razvoja je značilna za vse sodobne luke in odpira lukam nove razvojne možnosti, vendar pa jim nalaga tudi večje obveznosti glede gradnje in vzdrževanje infrastrukture. Z razvijanjem novih dejavnosti v novih lukah je potrebno širiti tudi njihovo območje. S tem se znatno povečujejo prometnice, cestna in železniška parkirišča, potrebno je razvijati tudi komunalno omrežje, kanalizacijo, vodovod, električno in telefonsko omrežje itd. Za gradnjo in vzdrževanje takšnih luških infrastruktur pa so potrebna ogromna sredstva, ki jih ni mogoče zagotoviti s cenami luških storitev.

V tujini so oblike financiranja in vzdrževanja luških infrastruktur v javnih lukah različne, vendar pa temeljijo v glavnem na lokalnih ali državnih proračunih. Pri tem lokalne ali državne oblasti z lukami prek svojih organov tudi upravljajo. Pri nas je luška infrastruktura, ki ima seveda javen značaj, dana v upravljajnje luškim organizacijam, kot na primer Luka Koper, ki je v okviru Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet SR Slovenije neposredno povezana z uporabniki luških storitev. S sprejetjem samoupravnega sporazuma o razvoju luških zmogljivosti v obdobju 1976—1980 je urejeno financiranje gradnje novih luških infrastruktur, še naprej pa ostaja nerešeno vprašanje financiranja vzdrževanja tistih luških infrastruktur, ki so grajene za potrebe že omenjenih razširjenih dejavnosti luke.

Luka Koper niti po osnutku zakona ne bi imela zakonsko-pravne osnove, da stroške za vzdrževanje takih infrastruktur, ki niso vključeni niti v cene storitev blaga niti ladjam, v obliki nadomestila oziroma pristojbin vsaj deloma prenese na neposredne uporabnike Luke, kot so na primer oskrbovalci ladij, prevozniki, remontna podjetja, upravjalci oziroma lastniki raznih gospodarskih objektov v Luki in drugi, ki za svojo gospodarsko dejavnost uporabljajo luško infrastrukturo, čeprav isti osnutek zakona nalaga Luki obveznosti glede vzdrževanja infrastruktur. Že do sedaj so neustrezne sistemske rešitve vprašanj financiranja in vzdrževanja luških infrastruktur povzročale Luki Koper dodatna finančna sredstva, kar je še oteževalo njen že sicer težak finančni položaj. S predvidenim nadaljnjim razvojem Luke pa se bodo ta bremena še povečala.

2. V osnutku zakona o lukah je predvideno, da bi z lukami upravljale luške ali komunalne organizacije združenega dela. Glede na to, da je dejavnost teh luk v pretežni meri javno-pravna in skoraj v ničemer gospodarska, se že sicer postavlja vprašanje financiranja izgradnje in vzdrževanja infrastrukture v starih lukah v Kopru, Izoli, Piranu ter na pomolu v Portorožu. Materialne obveznosti, ki jih po 8. členu omenjenega osnutka zakona imajo upravjalci teh luk, to je izgradnja in vzdrževanje luške infrastrukture, presegajo dohodke od pristojbin za uporabo luke, ki so predvideni v 13. členu osnutka.

S predlagano dopolnitvijo omenjenega člena pa bi se pomembno okrepila njihova materialna osnova, z vključitvijo tudi tistih uporabnikov, ki jih ni mogoče zajeti direktno prek plačila za storitve blagu in potnikom, čeprav se v luški infrastrukturi opravlja pomembna in donosna gospodarska dejavnost, predvsem oskrbovanje ladij in potnikov, konsignacije itd.

3. S predlagano politiko v 13. členu osnutka zakona o lukah bi se opredelitev pristojbin za uporabo luke po slovenskem zakonu vsebinsko izenačila z opredelitvijo v podobnem zakonu SR Hrvatske, ki velja od 24. 5. 1974 dalje. Tako bi se torej materialna osnova slovenskih luk v Kopru, Izoli in Piranu ter na pomolu v Portorožu glede vzdrževanja formalno še bolj približala hrvaškimi.

Z dopolnitvijo sedanjega 13. člena osnutka zakona s predlaganim novim odstavkom bi nastala zakonska oziroma pravna osnova za razširitev termina pristojbin za uporabo luke in s tem za dopolnitev luških tarif, ki so v pristojnosti Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet. Obenem pa bi ta dopolnitev predstavljala tudi uskladitev termina luških pristojbin z že doseženo ravnijo luške gospodarske in samoupravne organiziranosti, pa tudi s smernicami zakona o združenem delu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Ne želi nihče več? (Ne.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in drugih gradivih ter predloge, dane na današnji seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščina SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je določil Evo Naglič, republiško sekretarko za pravosodje, organizacijo uprave in proračun ter članico Izvršnega sveta. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejmeta predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? Ker nima nihče pripomb, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejeli predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročila. Poročila ste prejeli. K predlogu za izdajo zakona z osnutkom je dal stališče v smislu 345. člena ustave SR Slovenije Družbenopolitični zbor. Ta stališča ste prejeli danes na klop.

Podpredsednik Družbenopolitičnega zbora, ki vodi današnjo sejo, me je obvestil, da je Družbenopolitični zbor na seji dne 20. oktobra 1976 obravnaval predlog za izdajo zakona o prekrških z osnutkom zakona in sprejel predlog stališč, ki jih je Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem predlagal zboru v svojem poročilu k predlogu za izdajo zakona o prekrških z osnutkom zakona dne 13. 10. 1976 z naslednjo spremembo: Prvi odstavek 2. točke stališč se spremeni tako, da se v celoti glasi: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam, saj je kršitve družbeno dogovorjenih norm še vedno potrebno urejati s prisilnimi sredstvi.«

Začenjam razpravo. Ali želi predstavnik Izvršnega sveta še kaj dodati k predloženi obrazložitvi? Besedo ima tovarišica Eva Naglič, članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za pravosodje, organizacijo uprave in proračun!

Eva Naglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V skladu s programom uskladitve republiške zakonodaje z ustavo SR Slovenije in s programom dela Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je Skupščini SR Slovenije predložen v obravnavo in sprejetje predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona in obrazložitvijo. Rok za uskladitev z republiško ustavo je 30. junij 1977.

Področje prekrškov je najboljše deliktno ravnanje fizičnih in pravnih oseb, zoper katere se uporabljajo kazenske sankcije, ki jih izrekajo organi za kaznovanje prekrškov z najrazličnejšo organizacijsko ureditvijo in z različnimi področji dela. V poprečju obravnavajo v območju SR Slovenije organi za kaznovanje prekrškov med 110 000 in 140 000 zadev letno, pri čemer je bilo pravno-močno kaznovano v letu 1975 121 090 storilcev. Obség izterjanih denarnih kazni za prekrške se giblje med 30 in 40 milijoni dinarjev letno.

V območju SR Slovenije obravnavajo prekrške občinski sodniki za prekrške na I. stopnji in Republiški senat za prekrške kot pritožbeni organ, dalje davčne uprave občin na I. stopnji in Republiški sekretariat za finance na II. stopnji, Luška kapitanija Koper na I. stopnji in Republiški komite za promet in zveze na II. stopnji.

Poleg teh organov obravnavajo po zveznih predpisih prekrške zvezni organi, kot so to organi carinske službe, devizna inšpekcija in letalska uprava, kadar so po posebnih predpisih pristojni za obravnavanje prekrškov zvezni organi. V zveznem merilu potekajo priprave za sprejem zveznega zakona o prekrških, ki naj bi se po sedaj pripravljenem predlogu zakona uporabljal za ugotavljanje odgovornosti za prekrške, predpisane z zveznimi predpisi, in za vodenje postopka pred zveznimi organi za kaznovanje prekrškov. Za prekrške, predpisane z republiškimi predpisi in druge zvezne prekrške, ki jih obravnavajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah, pokrajinah in občinah, pa naj bi se uporabljal postopek, predpisan z republiškim oziroma pokrajinskim zakonom o prekrških.

Po sedanji ureditvi ugotavljajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah odgovornost in vodijo postopek za prekrške po republiških zakonih o prekrških, ne glede na to, kdo je izdal predpis o prekrških. Kolikor bo zvezni

zakon o prekrških odstopil od tega navedenega stališča, bo potrebno ustrezno preoblikovati tudi 1. člen predloženega osnutka zakona o prekrških.

Predlagani zakon o prekrških je predlagatelj oblikoval kot sistemski zakon, ki določa okvire za predpisovanje prekrškov in okvire kazenskih sankcij, v katerih bi izdajatelj predpisa o prekršku mogel izbirati razpon in vrsto kazenskih sankcij v skladu z družbeno pomembnostjo zavarovane dobrine.

Zakon nadalje opredeljuje prekršek kot kršitev javnega reda, osnove odgovornosti in postopek za prekrške. Predlagatelj ne odstopa bistveno od sedanjega sistema obravnavanja področja prekrškov, vendar vnaša nekatere dopolnitve in spremembe, ki imajo značaj elementov kazenske odgovornosti in kazenskega postopka, tako da se organi za kaznovanje prekrškov vedno bolj približujejo statusu in funkciji pravosodnih organov, to je sodišč.

To izhodišče je lahko sporno glede na koncept prekrška kot upravno-kazenske kršitve javnega reda. Organi za kaznovanje prekrškov po ustavi niso opredeljeni niti kot pravosodni niti kot upravni organi.

Veljavni zakon o prekrških jih opredeljuje kot samostojne organe družbenopolitičnih skupnosti. Dosedanji razvoj teh organov in zlasti njihovih pristojnosti dovoljuje zaključek, da gre za organe posebne vrste z zelo širokimi pooblastili kazenske represije na skoraj vseh področjih družbenega življenja. Pri tem ni prezreti okoliščin, da se je pri oblikovanju politike kazenskega pregona razvila tendenca prenašanja številnih zadev, zlasti s področja javnega reda, predvsem pa varnosti cestnega prometa, iz pristojnosti organov kazenskega pravosodja v pristojnost organov za kaznovanje prekrškov, to je sodnikov za prekrške.

Ob vedno bolj številnih možnostih izrekanja težkih kazni in različnih varnostnih ukrepov, s katerimi se posega v svobodo in premoženje fizičnih oseb ter delovno področje pravnih oseb, je seveda potrebno zagotoviti v postopku za prekrške kar največjo pravno varnost oseb v postopku za prekrške, po drugi strani pa čimbolj zaščititi javni interes.

V tej smeri je oblikovan tudi predložen osnutek zakona. Številne variantne rešitve, ki so bile delno že deležne politične ocene odborov v zborih te skupščine ter pripomb ter ocen v javni razpravi v strokovnem krogu prizadetih organov in organizacij, bo predlagatelj ob izdelavi predloga zakona kritično ocenil in predložil v sprejem po njegovem mnenju najustreznejše rešitve.

Kot novost je potrebno omeniti deloma že odklonjeno varianto iz 4. člena, po kateri naj bi bili predstojniki republiških upravnih organov pri izdaji predpisov o prekrških omejeni na posebno pooblastilo v zakonu. Dalje je vprašljivo, ali je potrebno, da se za republiške predpise ob siceršnji valorizaciji nekaterih spodnjih in zgornjih mej možnih denarnih kazni poveča denarna kazen od 10-kratne na 20-kratno osnovo neizpolnjene obveznosti oziroma storjene škode.

V zveznem merilu je glede na carinske in devizne prekrške taka sankcija upravičena, v republiškem merilu pa utegne predstavljati političen problem, saj omogoča izrek denarnih kazni, ki bi lahko onemogočile nadaljni obstoj organizacij združenega dela in s tem eksistenco delavcev v takih organizacijah.

Zaradi smotrnosti povzema osnutek definicije številnih institutov kazenskega zakonika, ki se uporabljajo v postopku za prekršek sedaj sicer v poenostavljeni obliki, v bodoče pa se bodo uporabljali v popolni formulaciji po novem zveznem kazenskem zakonu.

Taka ureditev, ki zakonodajno-tehnično lahko predstavlja nepotrebno ponavljanje, ima za operativno uporabo svoj praktični smisel. Isto velja za neka-

tere procesne določbe, povzete po veljavnem zakoniku o kazenskem postopku. Precej instrucijskih predpisov v določbah o postopku za prekrške ima namen zagotoviti večjo kvaliteto odločb o prekrških. Kot na posebno novost opozarjamo na variantno rešitev odgovornosti mladoletnikov za prekršek.

Poleg sedanje ureditve predlagamo, glede na opozorila strokovno-znanstvenih institucij, še variantno ureditev, po kateri mladoletnih storilcev prekrškov tudi izjemoma ne bi bilo več mogoče kaznovati za prekršek z denarno kaznijo ali celo z zaporom, ampak naj bi se v bodoče izrekli zgolj vzgojni ukrepi, in sicer poleg ukrepov strožjega nadzorstva staršev in skrbstvenega organa ter opomina še vzgojni ukrep oddaje v disciplinski center. To varianto upravičujejo s potrebo prilagoditi obravnavanje mladoletnikov vzgojnim smotrom, ki jih s kaznijo ni mogoče uspešno doseči.

Vsekakor pa je predlagana variantna rešitev daljnosežnega pomena in je predvsem potrebno oceniti, ali naj se kazenski represiji na področju prekrškov zoper mladoletnike v sedanjem trenutku že odpovemo.

Nadaljna pomembna novost je predlagani enotni zastaralni rok enega oziroma dveh let, pri čemer je opuščeno razlikovanje postopka za prekršek, za katerega je predpisana denarna kazen v določenem znesku, ki ima sedaj krajši zastaralni rok, 6 mesecev oziroma 1 leto. Isto velja za izvršitev sankcij za prekrške.

Drugi del zakona, ki obravnava postopek za prekrške, vsebuje nekatere sporne variante, ki si prizadevajo za učinkovitejši postopek, posegajo pa v svobodo občanov. Gre za možnost pridržanja do izdaje odločbe o prekršku, ki se podaljšuje z 42 na 48 ur, in na možnost odvzema potnega lista oziroma druge potne listine fizični osebi zaradi zagotovitve njene navzočnosti v postopku za prekrške.

Analogija s kazenskim postopkom oziroma s kazensko preiskavo na tem mestu najbrž ni ustrezna, ker se tiče pridržavanja, saj mora sodnik za prekrške dokončno odločiti v eventualno podaljšanem roku pridržanja, medtem ko se v kazenskem postopku odloča le o tem, ali se bo uvedel postopek in odredil pripor.

Glede drugega vprašanja pa je vprašljivo, če ne gre s preureditvijo odvzema potne listine za izključno zvezno pristojnost. Sporna je lahko tudi sedanja ureditev izterjave denarne kazni z izvršilnim sredstvom nadomestne kazni zapora kot osnovne oblike izvršbe denarnih kazni v postopku za prekršek. Na tem področju ne predlagamo spremembe.

Skupščinski odbori so načeli ta problem in kot ustreznjšo rešitev nakazali izterjavo izrečene denarne kazni po pristojnih organih in šele v primeru neuspešne izvršbe na premoženju kaznovanih fizičnih oseb bi bilo mogoče poseči z nadomestno kaznijo zapora.

Med spornimi novostmi izrednih pravnih sredstev je opustitev razveljavitve in odprave pravnomočne odločbe o prekršku in nadomestitev z zahtevo za varstvo zakonitosti, pri čemer pa ostane postopek za sodno varstvo po osnutku zakona nespremenjen.

Ob dokončni rešitvi zahteve za varstvo zakonitosti v zveznih procesnih zakonih bo seveda tudi tu možno med zakonodajnim postopkom najti ustrezno rešitev, ki bo mogoča ta, da se bosta zahteva za sodno varstvo in zahteva za varstvo zakonitosti ustrezno združili v enoten postopek, da bi se tako izognili tristopenjskemu postopku ali celo uvajanju IV. stopnje, za kar v postopku za prekrške ob primerjavi s kazenskim postopkom najbrž ni nobene potrebe.

Opozarjamo še na valorizacijo zneskov, kar naj bi bila sankcija za uveljavljanje procesne discipline, razpon za določitev pavšalnih stroškov in kriterijev za uveljavljanje posameznih pravnih sredstev. Pri tem je imel predlagatelj zgolj namen prilagoditi se sedanjim valutnim razmeram.

Kot zadnje je treba opozoriti še na predlagano ureditev pogojev za izvolitev sodnika za prekrške, kjer se postopek izenačuje z izvolitvijo sodnikov rednih sodišč in poostrujejo pogoji strokovne izobrazbe. Hvala lepa.

Predsednik Stefan Nemeč: Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona, se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet. Pri pripravi predloga naj upošteva stališča Družbenopolitičnega zbora ter predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in v drugih gradivih.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

V smislu 32. člena poslovnika Zbora združenega dela ugotavljam, da smo sprejeli osnutek zakona v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora. O tem bom obvestil podpredsednika Družbenopolitičnega zbora.

Zaključujem to točko. Vračamo se na obravnavo 2. točke dnevnega reda, to je na obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti.

Skupina delegatov našega zbora je skupaj z Zakonodajno-pravno komisijo obravnavala predloge, ki smo jih dali v razpravi. Prosim predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, če poda poročilo oziroma predlog za dokončna stališča! Prosim, besedo ima predsednik Zakonodajno-pravne komisije tovariš Janko Česnik!

Janko Česnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da v odsotnosti delegata v Zakonodajno-pravni komisiji in delegata v tem zboru povem sklepe, ki so bili sprejeti na seji skupine Zakonodajno-pravne komisije in skupine delegatov vašega zbora za spremljanje razprave in za pripravo stališč o uresničevanju ustavnosti in zakonitosti v zvezi z obravnavo obvestila Ustavnega sodišča o stanju ustavnosti in zakonitosti v naši družbi.

Skupini, od katerih je ena bila imenovana v vašem zboru, druga pa je skupina članov Zakonodajno-pravne komisije, sta proučili vsa mnenja in stališča ter predloge, ki so bili dani v vašem zboru in v Družbenopolitičnem zboru, in predlagata, da sprejmete k stališčem Zakonodajno-pravne komisije k tej točki naslednje spremembe in dopolnitve.

V Družbenopolitičnem zboru se je začela razprava o predlogu in o dopolnitvah stališč, ki jih je dala Zakonodajno-pravna komisija. Delovni skupini predlagata, da se drugi in tretji odstavek uvodnega dela oziroma ugotovitev spremenita in dopolnita tako, da se glasita: »Na podlagi razprav v zborih Skupščine SR Slovenije in v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije in zborov zbori Skupščine SR Slovenije ugotavljajo, da so pri uresničevanju ustavnosti in zakonitosti prisotna še mnoga nerešena vprašanja, nedoslednosti in nerazu-

mevanja, na raznih področjih družbenega življenja in odločanja pa je tudi vrsta odporov zoper uveljavitev odločujočega položaja delavskega razreda in delovnih ljudi ter občanov v ustavno opredeljenih oblikah njihove samoupravne in družbenopolitične organiziranosti v združenem delu ter položaja delovnega človeka kot svobodne ustvarjalne osebnosti v samoupravni družbi.

Očitna je tudi premajhna organiziranost za sistematično spremljanje pojavov, ki so pomembni za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti, kar povzroča, da prepočasi reagiramo na ugotavljanje pomanjkljivosti, ovire in odpore. Pripravljenost delovnih ljudi in občanov za dosledno uveljavljanje samoupravnih odnosov in za varstvo ustavnosti in zakonitosti ne najde vedno zadostne opore v obstoječi družbeni organiziranosti.«

Za četrtnim odstavkom uvodnega dela naj se doda nov odstavek, ki se glasi: »Zbori Skupščine SR Slovenije so v razpravah ocenili aktualnost in družbenopolitično pomembnost ugotovitev in predlogov Ustavnega sodišča SR Slovenije ter ugotavljajo, da so nekateri predlogi Ustavnega sodišča SR Slovenije zajeti v programih dela zborov za naslednje obdobje.«

V 6. točki naj se besedilo spremeni tako, da se glasi: »Na normativnem področju je potrebno pravočasno izdajati predpise, še zlasti takrat, kadar ti predpisi neposredno posegajo v pravice oziroma določene obveznosti organizacij združenega dela in občanov.«

Za 11. točko naj se doda nova 11. a točka, ki se glasi: »Pri spreminjanju, dopolnjevanju in usklajevanju samoupravnih splošnih aktov v izvajanju zakona o združenem delu je potrebno organizirati celovitejšo strokovno pomoč temeljnim organizacijam in skupnostim za zagotovitev uresničevanja ustavnih odnosov in položaja delovnega človeka v združenem delu.«

Ta dopolnitev je bila zlasti zahtevana v Družbenopolitičnem zboru, pa tudi v Zboru združenega dela, skupaj z nekaterimi drugimi predlogi.

Mislimo, da je v teh spremembah in dopolnitvah zajet osnovni smisel predlogov, ki so bili dani v vašem zboru, čeprav morda ne v celotnem besedilu. Gre namreč za to, da je prav gotovo potrebno, tam kjer so pičle kadrovske razmere v posameznih organizacijah združenega dela, organizirati celovitejšo akcijo družbenopolitičnih in drugih organizacij, ki naj bi strokovno čimbolj pomagale pri usklajevanju normativnih samoupravnih splošnih aktov v teh organizacijah. Če bi tako pomoč dejansko organizirali tako, da bi bila učinkovita, potem bi seveda odpadle tudi razne pripombe, da se prodajajo in da krožijo razni vzorčni pravilniki in statuti samoupravnih sporazumov in drugih aktov, ki včasih delajo škodo posameznim organizacijam združenega dela, pa tudi organizacije same včasih nasedajo, ko uporabljajo take akte in ne prilagajajo pravočasno svojih samoupravnih predpisov obstoječi zakonodaji.

Obenem ugotavljam tudi, da je bil vaš zbor že obveščen, da je Izvršni svet dal amandmaje, ki ste jih dobili na klop. Gre za amandmaja k 1. in k 10. točki. Obe delovni skupini sta ta dva predloga sprejeli, pri čemer pa predlagata, da se zadnja dopolnitev ustrezno spremeni. Mislim, da ste bili tudi o tem že obveščeni. Gre za to spremembo, da se študijski programi šol, ki izobražujejo delavce s področja prava, dopolnijo z znanji s področja normativne dejavnosti in da se razvija študij samoupravnega prava kot nove kvalitete našega samoupravnega sistema.

Tudi ta točka smiselno dopolnjuje razpravo v vašem zboru. Mislim, da smo s tem ta stališča uskladili in da lahko ugotovim, da so te dopolnitve skladne s stališči delovne skupine tega zbora. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o tem poročilu? (Ne.) Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če se strinja s to dopolnitvijo, ki jo je predložil predsednik Zakonodajno-pravne komisije! (Se strinja.) Dajem na glasovanje stališča v prečiščenem besedilu, vključno z dopolnitvami, ki jih je prebral tovariš Janko Česnik, z dopolnitvami, ki smo jih dobili v poročilu Izvršnega sveta in z dopolnitvijo, ki jo je posredoval sedaj predsednik Zakonodajno-pravne komisije. Ima glede tega kdo kakšno pripombo? (Ni pripomb.)

Potem dajem stališča na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so stališča sprejeta v besedilu, kot so predložena, skupaj s spremembami in dopolnitvami obeh delovnih skupin in Izvršnega sveta.

S tem zaključujem 2. točko dnevnega reda in prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v potrditev Izobraževalna skupnost lesarstva v SR Sloveniji.

Za svojega predstavnika je določila tovariša Alojza Leba. Samoupravni sporazum sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose ter Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila ste prejeli, prejeli ste tudi predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji. Danes pa ste prejeli tudi stališča Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji. Sprejeti odlok in pripombe, dane k samoupravnemu sporazumu, bomo posredovali Izobraževalni skupnosti lesarstva v SR Sloveniji.

Zaključujem 9. točko in prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe, skupaj s predlogom odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Marka Mraka, pomočnika republiškega sekretarja za ljudsko obrambo.

Dogovor in predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Ti poročili ste prejeli. Danes ste prejeli tudi obrazložitev dogovora o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Pričenjam razpravo. Ali želi predstavnik še ustno kaj dodati k pismenemu poročilu? (Ne želi.) Hvala. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (108 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

Zaključujem 10. točko dnevnega reda in prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na obravnavo osnutka zakona o spremembi in dopolnitvi zakona v skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Zvonka Drakslerja, pomočnika republiškega sekretarja za finance. Ali je predstavnik Izvršnega sveta navzoč? (Ni navzoč.)

Ker ni navzoč predstavnik Izvršnega sveta, prehajam na obravnavo 12. točke dnevnega reda, to je na osnutek zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predlagam, da imamo skupno razpravo k 12., 13. in 14. točki dnevnega reda, to je k osnutku zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, osnutku zakona o prometu blaga in storitev s tujino in k osnutku zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti v tujini, o sklepih pa bomo glasovali za vsak osnutek zakona posebej. Se strinjate s takim načinom razprave? (Delegati se strinjajo.) Potem bomo imeli razpravo o 12., 13. in 14. točki skupaj. Za te tri točke je bil določen kot predstavnik Izvršnega sveta Jernej Jan, predsednik Komiteja Izvršnega sveta za ekonomske odnose s tujino.

Osnutke zakonov so obravnavali: Odbor za finance in Odbor za družbeno-ekonomske odnose, ki sta dala skupno poročilo, Komisija za mednarodne odnose, ki je dala poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste tudi pripombe Komiteja za ekonomske odnose s tujino. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predložil svoja stališča, pripombe in predloge. Prejeli ste tudi pripombe skupine delegatov za gospodarsko področje 6. okoliša iz Nove Gorice.

Prosim tovariša Jana, če poda v imenu Izvršnega sveta uvodno obrazložitev k vsem trem osnutkom zakonov!

Jernej Jan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pred vami so osnutki treh zakonskih predpisov, ki so temelji novega sistema ekonomskih odnosov s tujino, saj na to področje prihajajo izredno pomembne spremembe. Gre za konkretizacijo določil ustave ter za uveljavitev zakona o združenem delu v deviznem sistemu in v ekonomskih odnosih s tujino. Obenem gre tudi za bistveni prispevek, za enega od temeljev celotnega ustavnega sistema združenega dela. Dosedanji sistem ekonomskih odnosov s tujino ni uspel pritegniti k delu vseh nosilcev teh odnosov v republikah in pokrajinah za razreševanje problemov plačilne, trgovinske in devizne bilance ter vzdrževanje zunanje finančne likvidnosti Jugoslavije.

S svojo pretežno distributivno usmeritvijo je prepuščal breme predvsem zveznim upravnim organom ter njihovemu delovanju in ukrepom. To je še posebej prišlo do izraza ob znanih dogajanjih v svetovnem gospodarstvu v dekonjunkturi in v krizi svetovnega gospodarskega in monetarnega sistema, kar vse je ob nerešenih strukturnih problemih in vse večji inflaciji in stagnaciji produktivnosti dela povzročalo naraščanje deficita plačilne bilance.

V osnutkih novih zakonov je vloga združenega dela v sistemu ekonomskih odnosov s tujino na novo in bistveno drugače opredeljena.

Devizni dohodek enako kot dinarski dohodek pripada delavcu v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma tisti temeljni organizaciji združenega dela, ki je pri njegovem ustvarjanju posredno ali neposredno sodelovala, torej ne le končnemu izvozniku, ampak vsem tistim, ki so pri njegovem ustvarjanju sodelovali v medsebojni dohodkovni povezanosti in odvisnosti. Udeležba pri ustvarjanju deviznega dohodka se določa s samoupravnimi sporazumi o združevanju dela in sredstev ter z dolgoročnimi poslovnimi pogodbami o medsebojni dolgoročni proizvodni kooperaciji in o medsebojnem dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju ter o skupnih vlaganjih sredstev naših organizacij združenega dela doma in v tujini. S tem se ustavni sistem združenega dela in sredstev v celoti prenaša in uveljavlja tudi v odnosih s tujino. Razpolaganje z ustvarjenimi devizami je prosto v okvirih in mejah, opredeljenih s samoupravnimi sporazumi. Novi sistem predvideva tudi široke možnosti združevanja in skupno uporabo ustvarjenih deviznih sredstev v okviru združenega dela. Temeljne organizacije združenega dela združujejo ustvarjena devizna sredstva s samoupravnimi sporazumi o združevanju dela in sredstev ter v okviru omenjenih dolgoročnih poslovnih pogodb. Organizacije združenega dela se bodo medsebojno povezovale v novih samoupravnih organizmih, v samoupravnih interesnih skupnostih za ekonomske odnose s tujino, ki bodo ustanovljene za območje posamezne republike in pokrajine. V njih bodo organizacije združenega dela usklajevale temelje svojih planov ekonomskih odnosov s tujino ter s samoupravnim sporazumevanjem urejevale medsebojna razmerja in interese pri ustvarjanju, pridobivanju in trošenju deviznih sredstev.

V samoupravnih interesnih skupnostih za ekonomske odnose s tujino bodo organizacije združenega dela s samoupravnim sporazumevanjem opredeljevale postopke in kriterije za zagotovitev deviznih sredstev tistim organizacijam združenega dela, ki si z udeležbo pri ustvarjanju deviznih dohodkov oziroma z združevanjem ustvarjenih deviz ne bodo zagotovile dovolj deviznih sredstev za potrebe svojega poslovanja in razvoja. Prav tako bodo v okviru teh skupnosti organizacije združenega dela s samoupravnim sporazumevanjem urejale medsebojne odnose, ki nastajajo v zvezi s kreditnim poslovanjem s tujino, in zagotavljale devizna sredstva za odplačilo kreditov, ki jih v tujini najemajo posamezni subjekti iz republike in pokrajine.

Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino republik in pokrajin se bodo včlanile v Samoupravno interesno skupnost za ekonomske odnose s tujino Jugoslavije. V njenem okviru bodo te samoupravne interesne skupnosti republik in pokrajin usklajevale temelje svojih planov. Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino Jugoslavije bo imela pomembno vlogo pri snovanju in dogovarjanju o skupni devizni politiki ter pri opredeljevanju instrumentov in mehanizmov na področju ekonomskih odnosov s tujino. Skupnost Jugoslavije bo določala enotne postopke, kriterije in mehanizme, po katerih bo potekalo samoupravno sporazumevanje v okviru posameznih skupnosti republik in pokrajin. S tako opredeljeno vlogo organizacij združenega dela se v temelju spreminjajo vsi odnosi v deviznem sistemu in v deviznem poslovanju. V ospredju ni več administrativna, državna distribucija deviz, temveč se vsa osnovna vprašanja in mehanizmi urejajo s samoupravnim sporazumevanjem med organizacijami združenega dela v njihovem medsebojnem dohodkovnem povezovanju. Na ta način novi sistem v veliko večji meri vklju-

čuje nosilce ekonomskih odnosov s tujino, jih usmerja po eni strani v združevanje dela in sredstev za povečanje izvoza, po drugi strani pa v združevanje ustvarjenih deviznih sredstev za njihovo čim racionalnejšo uporabo.

S tem omogoča, da združeno delo s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem ureja svoje medsebojne odnose, pravice in obveznosti v deviznem sistemu, medsebojno udeležbo pri ustvarjenem deviznem dohodku, načrtuje ter prevzema skrb ter odgovornost za izvršitev dogovorjenega plana ter uresničevanja predvidene projekcije plačilne bilance republike v enotni plačilni bilanci Jugoslavije.

V predloženih osnutkih zakonov so bistveno na novo, v skladu z ustavo, opredeljeni tudi vloga, pomen in odgovornost republik in pokrajin na področju ekonomskih odnosov s tujino, ki v celoti prevzemajo svoj del odgovornosti za razvoj teh odnosov in za zunanjo finančno likvidnost Jugoslavije.

Ta odgovornost se odraža pri snovanju in izvrševanju razvojne politike republik in pokrajin v okviru skupne razvojne politike Jugoslavije tudi na področju ekonomskih odnosov s tujino. Konkretizirajo se odgovornost ter obveznosti za uresničevanje dogovorjene projekcije plačilne in devizne bilance republik in pokrajin v enotni plačilni in devizni bilanci Jugoslavije. Prav tako se odraža vloga republik in pokrajin v soodgovornosti in soodločanju pri vseh bistvenih elementih tekoče ekonomske politike s področja ekonomskih odnosov s tujino ter v odgovornosti za stanje in dogajanja v zunanjetrgovinski mreži doma in v tujini, v odgovornosti za kadre, dohodkovno povezovanje proizvodnje in trgovine in na drugih področjih.

Osnutek deviznega zakona izhaja iz novega sistema planiranja ter uveljavlja planiranje ekonomskih odnosov s tujino in vsaki organizaciji združenega dela, obenem pa krepi tudi funkcijo in jasno opredeljuje postopek planiranja ekonomskih odnosov s tujino v republikah in pokrajinah ter v federaciji. Skupščina Jugoslavije z aktom, s katerim določa skupno devizno politiko, opredeljuje tudi projekcijo plačilne in devizne bilance Jugoslavije za naslednje obdobje in v njej projekcije plačilno-bilančnih in devizno-bilančnih položajev republik in pokrajin, v katere so vključene vse tekoče kreditne, kapitalne in druge transakcije.

V skupni devizni politiki so določene tudi politika izvoza, politika tečaja dinarja, politika plačilno-bilančnih omejitev, politika kreditnih odnosov s tujino ter politika deviznih rezerv. Republike in pokrajini morajo svoje projekte plačilno-bilančnega in devizno-bilančnega položaja izvrševati in doseči predvideni obseg izvoza ter uvoza in dogovorjenega suficita ali deficita. Projekcija posameznih republik in pokrajin, ki je skupen dogovor vseh republik in pokrajin, pomeni torej obveznost in dolžnost vsake republike in pokrajine za njeno uresničitev, hkrati pa tudi obveznost in dolžnost za sprejemanje ustreznih ukrepov za izvrševanje dogovorjenih proporcev v okviru pogojev gospodarjenja, opredeljenih s skupno devizno politiko in njenimi segmenti. Da bi se nova, odločujoča vloga in odgovornost republik in pokrajin lahko uveljavlja tudi na področju zunanje trgovine, se bodo v republikah in pokrajinah ustanovili posebni koordinacijski odbori za organizacije združenega dela, ki opravljajo zunanjetrgovinski promet.

Gre za strokovno-politična in kolegialna telesa, paritetno sestavljena iz predstavnikov Izvršnega sveta SRS, Gospodarske zbornice Slovenije in Zveze sindikatov Slovenije. Njihova naloga je predvsem spremljanje in urejanje sta-

nja in odnosov v zunanji trgovini, registracija zunanjetrgovinske mreže doma in v tujini, kadrovska problematika in spremljanje dohodkovne povezave med proizvodnjo, trgovino in drugimi na področju ekonomskih odnosov s tujino.

Novi sistem ekonomskih odnosov s tujino omogoča jasnejšo identifikacijo problemov, opredelitev položaja organizacij združenega dela, republik in pokrajin ter razčiščevanje vseh odprtih temeljnih vprašanj z medsebojnim tekočim dogovarjanjem in sporazumevanjem. S tem se objektivno krepi enotnost jugoslovskega trga, hkrati pa se z uporabo enotnih kriterijev, postopkov in instrumentov zagotavlja enostnost sistema ekonomskih odnosov s tujino na področju vse Jugoslavije.

Tovarišice in tovariši delegati! V dosedanjih fazah dela za novi sistem ekonomskih odnosov s tujino v zveznih svetih, medrepubliških komisijah in v delovnih skupinah, ki so pripravljale predosnutke zakonov s tega področja, se je Socialistična republika Slovenija vedno zavzemala za take spremembe. Podpirali smo izhodišča, osnovne principe, pa tudi zakonsko besedilo ter dali pomemben prispevek k izoblikovanju novega sistema. Novi sistem ekonomskih odnosov s tujino nudi slovenskemu gospodarstvu širše možnosti razvoja, obenem pa postavlja predenj, predvsem pa pred proizvodnjo, nove, izredno zahtevne naloge.

Pri tem je temeljna naloga sprememba dosedanje usmeritve od pretežno uvozno usmerjenega gospodarstva, ki teži predvsem k prodaji na domačem trgu, na vse bolj izvozno usmerjeno gospodarstvo, ki se bo bolj oskrbovalo z domačimi surovinami in reprodukcijskimi materiali. To je hkrati tudi eden od prvih pogojev za uresničitev dogovorjenega srednjeročnega plana razvoja.

Izvršitev te naloge zahteva večje proizvodno in dohodkovno povezovanje s proizvajalci surovin in reprodukcijskih materialov v Sloveniji in v Jugoslaviji, z njegovim končnim kvalitetnejšim ovrednotenjem na tujih trgih ali doma. Ta naloga zahteva ponovno prevrednotenje obstoječih razvojnih odločitev v vsaki organizaciji združenega dela in njihovo uskladitev v okviru dogovorjenega razvojnega plana. Izvršitev naloge zahteva, da vsaka organizacija združenega dela opredeli konkretne oblike povezovanja z drugimi organizacijami združenega dela s področja vse Jugoslavije, izhajajoč iz novih, dodatnih motivov za združevanje dela in sredstev, z namenom doseganja večjega izvoza in racionalne substitucije uvoza.

Prav tako bo potrebno, da se proučita in dopolnita vsebina in oblika obstoječih integracijskih povezav oziroma da se v integracijske procese, ki so v teku, vnesejo nova vsebina in nove komponente.

Od tega, kako bomo uspeli zastaviti in uresničiti te usmeritve, sta v bistveni meri odvisni stopnja in kvaliteta našega bodočega razvoja, še predvsem pa razvoj naše predelovalne industrije. Pri tem je za trgovske organizacije s področja zunanje trgovine še posebej pomembno, da v teh integracijskih procesih, proizvodnem in dohodkovnem povezovanju, pravočasno najdejo svoje ustrezno mesto in si na tej osnovi zagotovijo tudi svoj nadaljnji obstoj in razvoj.

Uveljavitev novih odnosov v združenem delu na področju ekonomskih odnosov s tujino in predloženega novega sistema bo mogoča le, če se bodo v to zavestno vključili vsi samoupravni dejavniki v organizacijah združenega dela. Zato Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je današnja razprava le prvi kompleksni pregled do sedaj opravljenih pojasnjevanj in zbranih stališč,

da pa je potrebno javno razpravo poglobljeno nadaljevati ter seznaniti z novimi sistemskimi izhodišči vse samoupravne nosilce odločanja v združenem delu.

V posameznih večjih izvozno ali uvozno usmerjenih organizacijah združenega dela je treba ob sodelovanju Gospodarske zbornice Slovenije družbeno-političnih organizacij, Zveze sindikatov Slovenije, republiških upravnih organov in drugih organizirati širše razprave, vse delavce in zlasti organe samoupravljanja seznaniti z novim sistemom ter opredeliti akcije in ukrepe za njegovo uveljavitev.

V to je treba vključiti tudi vsa sredstva javnega obveščanja, poleg dnevnega tiska, radia in televizije tudi strokovna in druga glasila.

Izvršni svet bo skupaj z Gospodarsko zbornico, Zvezo sindikatov Slovenije ter drugimi izoblikoval poseben program ter javno razpravo usmeril v obravnavanje za slovensko gospodarstvo in njegov razvoj najpomembnejših problemov in usmeritev.

V okviru tega programa je treba takoj pristopiti tudi k ustanovitvi posebnega iniciativnega odbora, ki naj začne vsem potrebne priprave za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino.

Poleg tega bodo Izvršni svet ter republiški upravni organi ustrezno dopolnili svoje delovne programe in Skupščini SR Slovenije predlagali dopolnitev njenega delovnega programa ter vključitev v delovni program sprejetje vseh potrebnih republiških predpisov, predvsem v zvezi z ustanovitvijo Samoupravne interesne skupnosti Slovenije za ekonomske odnose s tujino in s potrebno dopolnitvijo organizacije ter pristojnosti Izvršnega sveta in republiških upravnih organov.

Prav tako bo Izvršni svet v prvem trimesečju 1977 predložil Skupščini SR Slovenije posebno poročilo o obveznostih in nalogah naše republike ter o njenih novih ekonomskih funkcijah, ki bodo izhajale iz na novo oblikovanega, ustavno uskladenega, celotnega ekonomskega sistema.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije sprejme in potrdi osnutke vseh treh zakonov s področja novega sistema ekonomskih odnosov s tujino ter meni, da si je treba prizadevati za njihovo čim hitrejšo uveljavitev, s tem da se zakonska besedila v nekaterih delih ustrezno dopolnijo in spremenijo, izhajajoč iz ustavnih določil, določil zakona o združenem delu ter dogovorov, ki so bili doseženi na sejah zveznih svetov.

V predlogih dopolnitev in pripomb k osnutkom posameznih od navedenih treh zakonov so vsebovane vse pripombe, ki so se izoblikovale v dosedanjih razpravah v okviru Izvršnega sveta, prav tako pa tudi v razpravah v okviru Gospodarske zbornice Slovenije in v telesih Skupščine SR Slovenije.

Na koncu vas bom informiral o stališčih Izvršnega sveta do predlogov, pripomb in dopolnitev, ki so se izoblikovale v skupščinskih telesih oziroma v posameznih delegacijah za Zbor združenega dela.

Stališča Odbora za finance in Odbora za družbenoekonomske odnose vašega zbora, ki so razvidna iz poročila teh odborov, so navedena tudi v predlogu stališč, predlogov in dopolnitev, ki jih predlaga Izvršni svet.

Prav tako vsebuje predlog stališč, ki jih predlaga Izvršni svet, pripombe, ki jih je dala Zakonodajno-pravna komisija k 219. členu zakona o deviznem poslovanju, medtem ko bi bilo potrebno načelno pripombo k poglavju kazenskih

določb, ki ne vsebuje konkretnih predlogov za dopolnitev posameznih členov zakonskega osnutka, vključiti tudi med načelne pripombe, ki jih predlaga Izvršni svet.

Glede pripombe skupine delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občin Ajdovščina in Nova Gorica, ki se nanašajo na osnutek zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, dajem naslednjo obrazložitev:

Glede pripombe k 117. členu, v kateri se predlaga, naj bi se za izvoz v čezmorske dežele rok priliva deviz podaljšal od 90 na 150 dni, menim, da te pripombe v zakonskem besedilu ne bi mogli upoštevati. Pri tem opozarjam na to, da je s 119. členom dano pooblastilo narodnim bankam republik in narodnim bankam avtonomnih pokrajin, da lahko po svoji presoji zakonski rok 90 dni podaljšujejo. Menim, da bi vnašanje roka 150 dni v zakon slabo vplivalo na naše možnosti nastopa v tujini, saj bi se lahko vsi tuji partnerji pri plačevanju dolgov v Jugoslaviji sklicevali na zakonsko predviden in predpisan 150-dnevni rok vnosa deviz.

Glede pripombe, da bi bilo potrebno v tem členu dodati določila o tem, kdaj nastane terjatev delovnih organizacij v zvezi z izvoznimi stimulacijami in drugimi izvoznimi olajšavami, moram opozoriti, da gre za gradivo, ki je zaupno in ki ne more biti obravnavano v zakonskem predpisu. To je vprašanje, ki ga bo treba uveljaviti v podzakonskih aktih in v dogovorih republik in pokrajin ter Zveznega izvršnega sveta o ukrepih za pospeševanje izvoza. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo podpiral tako usmeritev pri omenjenih podzakonskih aktih.

Menim, da pripomba k 128. členu ni aktualna, ker novi sistem ne predvideva več režima uvoza na osnovi globalne devizne kvote. V celoti se bodo črtale vse plačilno-bilančne omejitve, ki jih vsebuje dosedanji devizni režim. Ne bo več različnih kvot, kot so globalna devizna kvota, retencijska kvota, devizni del amortizacije in druge. Pravica do nakupa deviznih sredstev se bo urejala s samoupravnimi sporazumi organizacij združenega dela v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino v republikah in pokrajinah.

Glede pripombe k 138. členu, v kateri se trdi, da se bodo poslabšali pogoji in možnosti za doplačilo oziroma transfer dobička iz skupnih naložb s tujimi partnerji, moram opozoriti na naslednje:

1. Kvantitativno je ta del v osnutku novega zakona enak tistemu delu, ki je predviden v obstoječi zakonodaji. Sedanja zakonodaja predvideva 30 % od ustvarjenega deviznega priliva, razen tega še retencijsko kvoto, to je skupaj 50 %, novi osnutek zakona pa predvideva prav tako 50 % ustvarjenega deviznega priliva.

2. Pripravljajo se posebni dopolnilni predpisi s področja vlaganj tujih pravnih in fizičnih oseb z našimi organizacijami združenega dela v Jugoslaviji. Omenjeni zakonski osnutki bodo v razpravo dani kasneje.

Glede pripomb k osnutku zakona o prometu blaga in storitev s tujino moram ugotoviti, da smo pripombe, ki so navedene v poročilu Odbora za družbenoekonomske odnose vašega zbora, v celoti upoštevali v stališčih in predlogih Izvršnega sveta.

Naše stališče v zvezi s pripombami skupine delegatov 8. okoliša za področje gospodarstva je naslednje:

1. V zvezi s predlogom k 27. členu, po katerem naj bi se v bodoče tudi izvoz omejeval poleg režima dovoljenj še z režimom blagovnih kontingentov, menimo, da tak predlog v osnutku zakona ne bi bil primeren.

Prizadevati si moramo, da se da organizacijam združenega dela široka možnost, da uresničujejo svojo proizvodnjo na tujih tržiščih. Zato je treba predvideti, da se omejitve pri izvozu uvajajo samo izjemoma.

2. Širjenje omejitev pri izvozu na široko odpira tudi obseg kompensacij. Vsaka omejitev pri izvozu daje organizaciji združenega dela, ki ji je bil tak izvoz omejen, pravico do kompensacije. Menimo, da obsega kompensacij ne bi bilo potrebno širiti, ampak se lahko vse bilanciranje in vse dogovarjanje, ki je potrebno za omejevanje izvoza, izvaja v okviru predvidenega režima izvoznih dovoljenj.

Predlagano je, da se določbe tretjega odstavka 26. člena, 30. in 31. člena oziroma drugega odstavka 28., 30. in 31. člena združijo v 26. členu. Menimo, da je ustrežnejša ureditev, da se vse te določbe obravnavajo v posameznih členih in da se na podlagi posameznih členov za posamezna področja, posebej za blagovne kontingente, posebej za dovoljenje itd., sprejme poseben podzakonski akt.

Glede pripombe k 38. členu, v kateri se predlaga, da bi Zvezni izvršni svet moral v primerih, ko uvaja posebne omejitvene ukrepe, ki izhajajo iz trenutnih težav v zunanji finančni likvidnosti, poleg takojšnjega obvestila Skupščini SFRJ le-tej v vsakem primeru predlagati tudi spremembo ekonomske politike, menimo, da taka naloga ne bi bila vedno primerna. Ustrežnejše bi bilo, da bi Zvezni izvršni svet moral o tem poročati Zvezni skupščini, na podlagi razprave v Zvezni skupščini pa naj bi se usmerilo nadaljnje delo.

Predzadnja pripomba se nanaša na to, da v zakonu ni opredeljeno, ali se blagovne omejitve: kontingenti, dovoljenja in soglasja med seboj izključujejo. Menimo, da se med seboj izključujejo in bo za vsako od teh kategorij predviden tudi poseben podzakonski predpis.

V zadnji pripombi je rečeno, da v zakonu ni določeno, ali se neizkoriščeni kontingenti, dovoljenja in soglasja prenašajo v naslednje leto. Lahko pojasnim, da zakon temelji na tem, da se kontingenti določajo na osnovi materialnih bilanc. S tem se omogoča, da se take materialne bilance sestavljajo ne samo letno, ampak tudi za daljše časovno obdobje. To pomeni, da dogovorjeni blagovni kontingenti veljajo za tisto obdobje, za katero je sestavljena materialna bilanca. Zato se ne morejo avtomatsko prenašati, ker če bi se avtomatsko prenašali, ne bi bilo mogoče bilanciranje v naslednjem obdobju.

V zvezi s pripombami Zakonodajno-pravne komisije k osnutku zakona o prometu blaga in storitev s tujino izjavljam, da so pripombe k 16., 17. in 18. členu upoštevane v predlogih in stališčih Izvršnega sveta. Glede pripombe k 113. členu, ki sicer ni konkretizirana in je načelnega značaja, predlagam podobno, kot sem predlagal tudi pri osnutku zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, da se ta pripomba vključi v načelne pripombe k osnutkom zakonov.

V zvezi z osnutkom zakona o opravljanju gospodarske dejavnosti v tujini so stališča obeh skupščinskih teles, to je Odbora za družbenoekonomske odnose vašega zbora in Zakonodajno-pravne komisije, vsebovana v predlogih in stališčih sklepov, ki jih predlaga Izvršni svet. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Leo Smejkal, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije.

Leo Smejkal: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da vas na kratko obvestim tudi o stališčih in o akcijah Gospodarske zbornice Slovenije pri obravnavi osnutkov treh zakonov, ki se nanašajo na ekonomske odnose s tujino.

Aktivnost Gospodarske zbornice lahko razdelimo na dve etapi:

V prvi etapi smo prek organov Gospodarske zbornice zlasti na področju odnosov gospodarstva s tujino aktivno sodelovali pri sprejemanju stališč do obravnavanih predlogov in pripomb, ki so se izoblikovale na področju SR Slovenije.

V drugi fazi smo na podlagi teh stališč izvedli neposredno javno razpravo tudi v organizacijah združenega dela.

Ker je bilo časa na razpolago relativno malo, smo javno razpravo vodili le v krogu tistih organizacij združenega dela, ki so registrirane za zunanjetrgovinsko dejavnost. V ta krog smo zajeli okrog 280 organizacij združenega dela.

Menimo, da smo v javni razpravi dosegli dva namena:

1. da smo začeli akcijo informiranja in
2. da smo prišli do nekaterih dragocenih pripomb, ki se sicer ne nanašajo na vsebino besedil osnutkov zakonov, so pa lahko izhodišča, ki nakazujejo načine nadaljnje obravnave teh gradiv oziroma realizacije osnovnih sistemskih rešitev, ki jih vsebujejo osnutki zakonov.

Lahko ugotovimo, da je javna razprava v celoti dala podporo osnutkom zakonov, zlasti pa je dala podporo pripombam, ki jih je izdelala strokovna skupina na ravni SR Slovenije. Te pripombe ste dobili kot gradivo k omenjenim zakonskim osnutkom.

Z večrajšnjim dnem je bila končana prva faza javne razprave, ki jo je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije. Na predsedstvu Gospodarske zbornice Slovenije se je na podlagi razprav v delovnih telesih zbornice in v organizacijah združenega dela izoblikovalo približno naslednje stališče:

1. V celoti podpiramo sistemske pristope, ki so navedeni v osnutkih zakonov, skupaj s pripombami, ki jih je izdelala strokovna skupina.

2. V javni razpravi so bila dana nekatera opozorila, ki narekujejo takojšnjo akcijo. S tem v zvezi je Predsedstvo Gospodarske zbornice na svoji večrajšnji seji sprejelo tri pomembne sklepe:

1. da se priporoči Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da oblikuje iniciativni odbor za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije;

2. da se v okviru Gospodarske zbornice Slovenije formira operativni štab, sestavljen iz predstavnikov pristojnih strokovnih služb ali organov, ki delajo na področju samoupravljanja, gospodarskih odnosov s tujino, planiranja in nekaterih drugih, z nalogo, da se pravočasno začno akcije za prilagajanje rešitvam, ki jih vsebujejo omenjeni sistemski zakoni;

3. da se posebna pozornost posveti nadaljnjemu hitrejšemu in bolj kompleksnemu delu v okviru združenega dela, ne samo na področju pojasnjevanja, kot je danes predlagal tovariš Jan, ampak tudi na področju dejanskega prilagajanja lastnega položaja rešitvam, ki jih predvidevajo osnutki teh zakonov.

Mislím, da je to v osnovi vse, kar sem vam moral povedati. Pri tem ponovno poudarjam, da Predsedstvo Gospodarske zbornice Slovenije v celoti

podpira stališča, pripombe in predloge, ki jih je k tem osnutkom zakonov predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima tovariš Aco Nikolič!

Aco Nikolič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela republiške skupščine, razširjena s predstavniki strokovnih služb uvozno-izvoznih organizacij združenega dela Maribor, je na seji 15. 10. 1976 obravnavala osnutke omenjenih zakonov in dala naslednje pripombe:

Zakon o prometu blaga s tujino in zakon o deviznem poslovanju v raznih členih predvidevata še kopico zakonskih podatkov, ki bodo dali dejansko sliko o naših uvoznih pravicah, uvoznih režimih, poslovanju koordinacijskih odborov, načinu samoupravnega sporazumevanja, o organizaciji in načinu dela samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino, deviznih pravicah, itd. itd, ki pa bi morali biti že danes znani, če bi naj vsi ti zakoni pričeli veljati s 1. 1. 1977. Vsa ta dela in vsi ti forumi bodo zahtevali dodatne kadre tako na ravni republik, avtonomnih pokrajin in zveze, ki jih bodo morale verjetno financirati organizacije združenega dela. V samih OZD pa se bo za izvedbo vseh z zakoni predvidenih in predpisanih del delokrog v zunanjetrgovinskih službah močno razširil in zahteval dodatne kadre.

Organizacije združenega dela bodo v skladu z deviznim zakonom morale še pred koncem tega leta izdelati svoje plane uvoza in izvoza, deviznih prilivov in odlivov, ki bodo organizacije združenega dela obvezovali ter služili za samoupravno sporazumevanje v okviru republike in samoupravnih interesnih skupnosti.

Zato bi morali biti znani že sedaj devizni režimi, uvozni režimi, lista blaga, zajeta s posameznimi oblikami izvoza in uvoza, eventualne omejitve in podobno.

Ker gre v tem primeru za temeljne zakone, je iz določil in okvira težko izluščiti materijo in probleme, ki predstavljajo za združeno delo oviro, predvsem kadar gre za promet storitev s tujino in izvajanje investicijskih del. Le-ta se, kot je znano, posebej za montažo, za razliko od gradbenih del in gradnje objektov na ključ, odvijajo pod skrajno neugodnimi pogoji, praviloma v kratkih rokih od zaključevanja poslov do fizičnega začetka montaže, ko je treba delovno silo in delovna sredstva pod skrajno neugodnimi pogoji hitro in učinkovito spraviti na gradbišča.

Pri tem se organizacije združenega dela soočajo z nešteti problemi predpisov, omejitev in težav v deželah v razvoju. Težava bo nastala namreč v trenutku, ko bo po novih predpisih treba opraviti od prvega kontakta s tujo firmo pred sklenitvijo pogodbe do izvajanja le-te dolgo vrsto prijav, oskrbeti niz soglasij na raznih zveznih in republiških nivojih in instancah, to pa v takih rokih, ki so spričo objektivnih pogojev skoraj praviloma prekratki.

Poseben problem predstavljajo za montažno dejavnost stimuliranje izvoza in davčne olajšave oziroma vezava izvoz-uvoz, ki po sedanjih predpisih postavlja investicijsko dejavnost v skrajno neugoden položaj. Če je taka politika pogojena zaradi kompleksa turizma, potem bi morali kompleks o izvajanju investicijskih del zaradi neizogibne reprodukcije, oskrbe z opremo, sredstvi za delo, mehanizacijo, s specialnim orodjem posebej obravnavati oziroma določati posebne kriterije.

K omenjenemu osnutku zakona imamo več pripomb in kompletnih predlogov, ker pa gre za sedaj za osnutke zakonov, dajemo te predloge v pisni obliki. Predlagatelj naj bi jih upošteval pri sestavi dokončnega predloga zakona.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Razprava je skupna k vsem trem točkam dnevnega reda. Ne želi nihče več razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo. V zvezi z 12. točko, to je osnutkom zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, vprašujem, ali se delegati, predvsem iz Odbora za finance, Zakonodajno-pravne komisije in pa iz Gorice in Ajdovščine strinjajo z odgovori, ki jih je dal tovariš Jan! (Ni pripomb.)

Sodim, da se delegati strinjate. Hvala!

Glede na to predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupčinskih teles, stališča, pripombe in predloge Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane v razpravi na današnji seji Zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k temu zakonu.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je naš zbor sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda. Uvodno obrazložitev pa tudi razpravo smo že slišali. Želi še kdo razpravljati o osnutku zakona o prometu blaga in storitev s tujino? (Nihče.)

Lahko zaključim razpravo? Vprašujem delegate iz 8. okoliša, v zvezi s pripombami k 26., 30. in 31. členu in drugemu odstavku 28. člena ter 38. členu ter Zakonodajno-pravno komisijo glede na pripombe k 16., 17. in 18. členu, ali se strinjajo z izvajanji tovariša Jana! (Nihče nima pripomb.)

Dajem na glasovanje naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o prometu blaga in storitev s tujino.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupčinskih teles, stališča in pripombe ter predloge dopolnitev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, pripombe, navedene v drugih gradivih in pripombe, dane na današnji seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k temu predlogu zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti.

Tudi k tej točki smo že slišali uvodno obrazložitev.

Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti v tujini.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, stališča, pripombe, predloge in dopolnitve Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane na seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k predlogu zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Zaključujem 14. točko in prehajam na 15. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin.

Osnutek tega zakona je naš zbor že obravnaval na seji 29. septembra 1976 ter sprejel sklep, s katerim je pooblastil delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin, da da soglasje k predlogu zakona v skladu s predlogi in pripombami, sprejetimi na zboru.

V usklajevalnem postopku ni prišlo do uskladitve stališč, zato je predsednik Zbora republik in pokrajin vrnil osnutek zakona v obravnavo Skupščini SR Slovenije. Pismo predsednika Zbora republik in pokrajin in sklep, s katerim smo dali pooblastilo delegaciji, smo prejeli.

Osnutek zakona je na podlagi obvestila ter poročila delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin, ki smo ju tudi prejeli, ponovno obravnaval Odbor za finance. Tudi to poročilo smo prejeli. Danes smo prejeli tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Ali želi predstavnik delegacije v Zboru republik in pokrajin še kaj pripomniti? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v skladu s stališči, navedenimi v poročilu Odbora za finance z dne 8. 10. 1976, nadaljuje usklajevanje osnutka zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Zdaj se vračamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Miro Kert, republiški podsekretar za finance.

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije je osnutek zakona dne 17. 8. 1976 umaknil in predložil novo besedilo osnutka zakona o spremembi in dopolnitvi zakona, ki smo ga prejeli z dopisom z dne 8. 10. 1976. Osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona sta obravnavala Odbor za finance ter Zakonodajno-pravna komisija. Obe poročili smo dobili.

Danes smo prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo. Ali želi predstavnik Izvršnega sveta še kaj ustno dodati? (Ne želi.) Hvala.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo. Prosim. Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič, delegatka SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin SFR Jugoslavije!

Zdenka Jurančič: Tovarišice in tovariši delegati! Pred nami je drugi osnutek zakona o spremembi obsega proračuna federacije za leto 1976. Želim spregovoriti samo nekaj besed z namenom, da vas uvedem v problematiko, ki je postavljena pred nas ob skorajšnji razpravi v zvezi s sprejemanjem proračuna federacije za leto 1977.

Predloženi akt ne spreminja obsega proračuna federacije. Izdatki in dohodki ostajajo na isti ravni, to je na višini 79 milijard 200 milijonov dinarjev. Spreminjajo se samo določene postavke na strani dohodkov in sicer iz naslednjih razlogov:

Zaradi boljšega izpolnjevanja intencij resolucije za leto 1976 je prišlo na področju zunanjetrgovinskih odnosov do tega, da se je uvoz močno zmanjšal, izvoz pa močno povečal. Namesto pričakovanega deficita v plačilni bilanci smo prišli na pozitivni saldo. Ker se je uvoz močno zmanjšal, zaradi restriktivnih ukrepov Zveznega izvršnega sveta, je izpadel velik del dohodkov na račun carinskih dajatev. Pri 33 in nekaj milijardah dinarjev dohodkov je izpadlo 5 milijard dohodkov. To je en izvor primanjklaja.

Drugi izvor je v tem, da je prišlo zaradi ukrepov, ki jih je bilo potrebno sprejeti z namenom, da bi pospešili izvoz, do dodatnega primanjklaja na račun premij in kompenzacij. V kmetijstvu je prišlo do povečanega odkupa pri postavki za pšenico, za sojo in za mleko ter za meso. Tako bo moralo iti s proračuna dodatnih 600 milijonov več, kot je bilo predvideno.

Nadaljnji primanjkljaj je na strani izplačila za invalidnine oziroma za borce. Tu je v zvezi s poravnavanjem salda iz let 1973 in 1974 prišlo do razlike 500 milijonov dinarjev, ki jo bomo morali pokriti v tem letu, ko bodo razčiščena vsa nejasna vprašanja pri republiških in pokrajinskih skupnostih za socialno zavarovanje.

In še en primanjkljaj je nastopil, oziroma še dva. Jugoslovanska investicijska banka v letu 1971 ni prenesla takoj sredstev na račun SR Črne gore. To se pravi, ni prenesla sredstev, ki jih je dobila ta republika prek Mednarodne banke za obnovo in razvoj za financiranje proge Beograd-Bar. Federacija je v tem času uporabljala ta sredstva za druge namene. Na strani dohodkov je tudi izpadel dohodek na račun vplačevanja carin za naftne derivate v višini 800 milijonov dinarjev. Tako je prišlo do razlike 9 milijard dinarjev.

Predlagatelj predvideva to pokriti na naslednji način: 4,5 milijarde obveznosti se prenesejo na račun amortizacij in drugih izplačil v prihodnje leto. Te milijarde sprejme proračun za prihodnje leto. Za 700 milijonov dinarjev se izvoznikom ne izplača stimulacij. Ostanejo tri milijarde 800 milijonov. Za ta

znesek pa je predlagan ta način pridobitve sredstev, da poslovne banke vpišejo obveznice, pri čemer dobijo sredstva vrnjena v prihodnjem letu.

Kot vidimo je zaradi pozitivnih gibanj prišlo do tega negativnega učinka. V tem trenutku je predlagana rešitev gotovo edina možna rešitev, kajti poslovne banke razpolagajo v tem času z dovolj velikim likvidnim potencialom in neposredno gospodarstvo v tem trenutku ne bo občutilo kakšnih težjih posledic. Vendar pa je treba pri tem opozoriti, da bi bil težak prejudic za naslednja leta, če bi na tak način še naprej reševali situacije.

Se na nekaj je potrebno opozoriti. Odbor za finance in Izvršni svet predlagata konkretno spremembo oziroma dopolnitev k prvemu členu predlaganega zakona. Predlagana dopolnitev zadeva način vplačevanja iz obveznic. V sami obrazložitvi predlagatelj nejasno razlaga dve možnosti. Ena možnost je, da naj bi plačile poslovne banke s področja posamezne republike ali pokrajine po ključu kotizacije, druga možnost pa je po množini razpoložljivih sredstev. Menimo, da je povsem logično, da vplačajo poslovne banke po ključu kotizacije, kajti gre za primanjkljaj v proračunu federacije. Zboru predlagam, da sprejme sklep o soglasju s to dopolnitvijo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Če ne želi nihče več, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombo Odbora za finance, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane na današnji seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k predlogu zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Če nihče, dajem predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Sklep je soglasno sprejet.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o temeljnih denarnega sistema, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Naš zbor je osnutek zakona obravnaval na seji 29. septembra letos in sprejel sklep, s katerim je pooblastil delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin, da da soglasje k predlogu zakona o temeljnih denarnega sistema, ter predlagal, da predlagatelj pri pripravi predloga upošteva predložene pripombe.

Zbor republik in pokrajin zakona na seji 30. septembra letos ni obravnaval, čeprav so bila stališča usklajena, ker je snov tega zakona tesno povezana z zakonom o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin. Glede na to, da smo uvrstili na dnevni red na predlog Zbora republik in pokrajin zakon o Narodni banki Jugoslavije in glede na tesno povezanost tega zakona in zakona o temeljnih denarnega sistema smo dali na dnevni red tudi ta zakon. Kakor je razvidno iz poročila

Odbora za finance našega zbora k obema zakonoma je Odbor ugotovil, da je osnutek zakona o denarnem sistemu uskladen in ne predlaga nikakršnih sprememb ali dopolnitev. Glede na to predlagam, da to točko zaključimo s tem, da ugotovimo, da je osnutek zakona o denarnem sistemu v skladu s stališči našega zbora.

Ali se predstavnik delegacije v Zboru republik in pokrajin strinja s tem? (Se strinja.) Hvala! Ali se predstavnik odbora strinja? (Da.) Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Ker ni pripomb ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Miro Kert, republiški podsekretar za finance. Osnutek zakona sta obravnavala odbor za finance ter Zakonodajno-pravna komisija. Poleg teh dveh poročil smo prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Prosim. Besedo ima tovarišica Metka Močnik, socialno-zdravstveno področje, Ljubljana!

Metka Močnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati prvega okoliša za socialno-zdravstveno področje predlagamo naslednje pripombe k osnutku zakona o dopolnitvi zakona o sredstvih rezerv:

V skladu z načeli, v katerih je treba urediti razmerja na ustreznem področju, namenoma, ki ga želimo doseči, in posledicami, ki izvirajo iz predlaganih rešitev, bi bilo treba določeneje navesti, da smejo samoupravne interesne skupnosti sredstva svojih rezerv uporabljati za kritje izgub temeljnih organizacij združenega dela, ki jih te skupnosti financirajo. V obrazložitvi je sicer navedeno, da samoupravne interesne skupnosti lahko združujejo sredstva rezerv za poravnavo izgub in zagotovitev likvidnosti tako samih skupnosti kakor tudi temeljnih organizacij združenega dela, ki skupnosti financirajo, vendar je razumeti to določilo tako, da je mogoče za kritje izgub in zagotavljanje likvidnosti uporabljati le sredstva skupnih rezerv.

K drugemu členu osnutka zakona predlagamo dopolnitev, in sicer, da bi bilo omogočeno uporabiti tudi sredstva rezerv samoupravnih interesnih skupnosti na področju izobraževanja, znanosti in kulture, zdravstva, socialnega in otroškega varstva za pokrivanje izgub temeljnih organizacij združenega dela, ki jih te financirajo, brez obveznosti vračila.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Ali ima predstavnik Izvršnega sveta odgovor na ta vprašanja oziroma mnenje? Besedo ima tovariš Miro Kert, republiški podsekretar za finance.

Miro Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Na pripombo bi dal naslednji komentar oziroma odgovor. Osnovni namen zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv je, da bi glede na različnost samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti na območju cele SFRJ sprejeli tako rešitev, ki jo podpira tudi Izvršni svet, da se za vse dejavnosti, ki so ustanovljene na tem področju, sprejme dopolnitev. Kolikor pa se taksativno našteje, katere so te skupnosti, bo gotovo nastal problem, kajti po-

dročja in ureditve so v posameznih republikah dokaj različne. Zato mislim, da je druga rešitev bolj sprejemljiva. Kolikor pa predlagatelj, to je Zvezni izvršni svet, ne bi sprejel te rešitve, je potrebno zelo natančno naštetih dejavnosti. Kot vemo, nekatere skupnosti, na primer za telesno kulturo, socialno skrbstvo in tako dalje, niso naštetih. Delegacija bo med usklajevanjem imela možnost uveljaviti eno od stališč, glede na enotnost celotnega dogajanja v državi. Toliko v pojasnilo.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o dopolnitvi zakona o sredstvih rezerv.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe Odbora za finance, pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter pripombe, dane na današnji seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k predlogu zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Jože Šubic, svetovalec predsednika Republiškega komiteja za energetiko. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo njihuni poročili in mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Jože Šubic!

Jože Šubic: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Predlagani osnutek zakona predstavlja prilagajanje delovanja že obstoječe Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva, tako imenovanega Jugela, določilom nove ustave. Izvršni svet meni da je utemeljena in tudi koristna ustanovitev skupnosti proizvajalcev, transporterjev in razdeljevalcev energije z namenom koordiniranja, tehnično-tehnološke optimalnosti tekočega poslovanja in razvoja posameznih energetskih dejavnosti v okviru celotne države. Dana je ustavna podlaga za uvedbo obveznega združevanja organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva v skupnost, zaradi zagotovitve tehnološke enotnosti elektroenergetskega sistema.

Izvršni svet se strinja s pripombami in stališči Odbora za družbenoekonomske odnose, poleg tega pa še predlaga, da bi se v 22. členu in pa v prvem odstavku 96. člena naziv »Samoupravna interesna skupnost energetike Jugoslavije« zamenjal z »ustrezna skupnost energetike Jugoslavije«. Gre namreč za to, da se izognemo kakršnemukoli preudici v zvezi z nazivom bodoče skupnosti. Zato predlagamo, da se namesto »samoupravne interesne skupnosti ener-

getike Jugoslavije« vstavi »ustrezne skupnosti energetike Jugoslavije«. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Adolf Jurše, gospodarsko področje, Maribor!

Adolf Jurše: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pogrešam poročilo strokovnega organa elektrogospodarske skupnosti Slovenije. Kolikor sem informiran, obstaja tak strokovni organ, ki je bil pooblaščen, da daje pripombe k temu osnutku. Iz meni nerazumljivih razlogov niti ni nihče prisoten niti nismo dobili poročila.

Povedati bi moral še to, da je ta osnutek na dnevnem redu Skupščine občine Maribor prihodnji torek. Skleпам, da je prišlo do razkoraka, ker bi morali praviloma to obravnavati prvo v občinskih skupščinah in potem v republiški. Iz sekretariata Skupščine občine Maribor sem zvedel, da bi lahko glede na zakasneli sklic in glede na to, da smo v fazi osnutka, dali pripombe tudi pozneje. Kolikor je to res, predlagam, da v sklep, ki ga predlaga Odbor za družbenoekonomske odnose, vključimo tudi eventualne pripombe, ki bodo dane v Skupščini občine Maribor. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Glede na zadnji predlog prosim delegacijo v Zboru republik in pokrajin, če pove, kako se lahko vključijo tudi pripombe, ki bodo dane v Skupščini občine Maribor. Besedo ima tovariš Marko Bulc, vodja delegacije SRS v Zboru republik in pokrajin!

Marko Bulc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pripombe so vedno možne, vprašanje pa je, kakšni so efekti teh pripomb. Po domače povedano, če se hočemo peljati z vlakom, moramo vstopiti takrat, kadar vlak stoji na postaji. Pozneje je težko nanj skakati.

Menim, da je precej jasno, da je bilo treba vse pripombe dati danes, ker se na tej seji oblikujejo pripombe tega zbora oziroma slovenske skupščine, ki naj postanejo osnovna platforma za delo delegacije v Zboru republik in pokrajin. In če danes teh pripomb ni in se napiše v poročilo Zbora republik in pokrajin, da je slovenska skupščina obravnavala ta zakon in dala soglasje in ni izrazila nobenih pripomb, je težko kasneje priti s pripombami in jih uveljaviti.

Te pripombe lahko poizkusi delegacija uveljaviti, imajo pa mnogo manjšo težo, ker nimajo hrbita za seboj, oziroma stališč tegale doma, te skupščine. V tem je teža tega vprašanja. Zato se bomo morali navaditi, da bomo pripombe pripravljali takrat, ko so zakoni na dnevnem redu, kajti le tako jih bomo lahko uveljavljali kot pripombe naše skupščine, kot naša slovenska stališča. Potem jih je lažje uveljaviti, čeprav tudi vedno ne lahko, kot veste iz dela naše delegacije saj vas o tem dokaj redno obveščamo.

Moj predlog je, da naj se pripombe dajo delegaciji dodatno. Mi bomo pa nato v diskusijah o zakonu ocenili, ali jih lahko postavimo ali ne. Ne bi pa želel, da nas danes zadolžite, da moramo imeti te pripombe za platformo, če niso sklepi tega doma.

Predsednik Štefan Nemeč: Odgovor je jasen. Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in mnenju Izvršnega sveta.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k predlogu zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 19. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Ivan Kogovšek, pomočnik republiškega sekretarja za industrijo.

Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenja Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Saša Zaletel, prosvetno-kulturno področje 1. okoliša, Ljubljana!

Saša Zaletel: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Znano je dejstvo, da je sedanji veliki strukturni neusklajenosti in razdrobljenosti jugoslovanske in slovenske kemijske industrije botrovala podjetniško-lokalna in regionalna zaprtost republiške meje ter zlasti pomanjkanje volje za sporazumevanje in dogovarjanje o smotrni delitvi dela, usklajevanju razvojnih planov in učinkovitem investiranju velikanskih družbenih sredstev v ta namen.

Dogovor na primer računa z investiranjem do leta 1980 v višini 26 milijard. Zastavlja se vprašanje, zakaj je ob taki situaciji pri formiranju 20. člena dogovora izpadel drugi odstavek podobnega člena dogovora o temeljnih razvoja strojne industrije. Člen 21. na strani 16 tega dogovora bi tej industriji očitno lahko uspešno pomagal pri učinkovitejšem reševanju podobnih problemov razdrobljenosti, ki so tipični tudi za kmetijsko industrijo. Ta odstavek se glasi:

»Udeleženci v tem dogovoru se strinjajo, da lahko ugodnosti, predvidene s tem dogovorom, uporabljajo le tiste organizacije združenega dela, ki sklenejo samoupravne sporazume, predvidene v tem dogovoru, ter druge samoupravne sporazume, ki se sklepajo, da bi se izvajal ta dogovor.«

Sedanja formulacija člena 20 dogovora o razvoju bazične kemije je v primerjavi z navedenim dopolnilnim odstavkom presplošna in preohlapna, ker terja od udeležencev dogovora le, citiram: »spodbujanje oziroma ukrepanje, da bi zainteresirane organizacije združenega dela sklepale potrebne samoupravne sporazume«, nikjer pa ni konkretnih sankcij, če tega ne bi storile. To gre lahko na roko nadaljevanju sedanjega stanja v tej industriji, kar pa seveda postavlja pod vprašaj tudi konkretno izvedljivost predlaganega dogovora o razvoju bazične kemije v praksi.

Zato sodim, da je treba člen 20 dogovora o razvoju bazične kemije dopolniti z drugim odstavkom člena 21 dogovora o razvoju strojne industrije. Tako dopolnjeni člen 20 bo za zainteresirane organizacije združenega dela kemijske

industrije pomenil bistveno večjo praktično motivacijo, da bi se res začele resno dogovarjati in sklepati dolgo pričakovane potrebne dogovore in sporazume, od katerih je odvisen ne samo smotr in učinkovit razvoj jugoslovanske kemijske industrije, temveč v veliki meri tudi perspektiva in praktične možnosti razvoja slovenske bazične kemijske proizvodnje v okviru takega dogovora.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim tovariša Kogovška, da se glede na to pripombo opredeli!

Ivan Kogovšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite, da v zvezi s to pripombo pojasnim, da gre pravzaprav za dogovor o politiki razvoja prioritetnih panog in da že iz 1. člena tega dogovora izhaja obveznost dogovarjanja, ki pa seveda konkretno na tak način, kot je to v dogovoru za strojogradnjo, ni sankcionirano. Vprašanje je, ali je potrebno, da v tem dogovoru, ki je samo osnova za samoupravno sporazumevanje, to na tak način sankcionirati. V tem trenutku na vprašanje ne bi mogel dati odgovora. Mislim, da bo razprava nakazala, ali naj se ponovno prične obravnavati in usklajevanje z republikami in pokrajinami tudi o tem vprašanju. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, tovarišica Jurančičeva, delegatka SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin!

Zdenka Jurančič: Člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin menimo, da je pripomba koristna. Če se bo zbor odločil, da jo sprejme, jo bomo skušali z vsemi argumenti zagovarjati.

Predlagam tudi, da zbor sprejme poseben sklep, ki ga predlaga Odbor, in sicer da se zadolži Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da v mejah svoje pristojnosti pospeši dogovarjanje na medrepubliški ravni, kolikor se organizacije združenega dela v ustreznih samoupravnih sporazumih glede lokacij za nove objekte ne morejo sporazumeti.

Predsednik Štefan Nemeč: Ali želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v obdobju od leta 1976 do leta 1980, razen 20. člena dogovora, ki naj se dopolni z novim drugim odstavkom, ki se glasi: »Udeleženci v tem dogovoru se strinjajo, da lahko ugodnosti, predvidene s tem dogovorom, uporabljajo le tiste organizacije združenega dela, ki sklenejo samoupravne sporazume, predvidene v tem dogovoru, ter druge samoupravne sporazume, ki se sklepajo, da bi se izvajal ta dogovor«.

2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj z Zveznim izvršnim svetom in izvršnimi sveti skupščin republik in pokrajin uskladi stališča na podlagi dane pripombe.

3. Delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ naj seznanijo delegacije ostalih skupščin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ z vsebino pripombe in skupaj z njimi v Zboru republik in pokrajin sprejme smernice Zveznemu izvršnemu svetu za njegovo delo pri usklajevanju stališč in vprašanj v zvezi s pripombo iz 1. točke tega sklepa.

4. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v imenu Skupščine SR Slovenije, potem ko se uskladijo stališča glede pripombe k 20. členu, glasuje v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ za akt o potrditvi dogovora v celoti.

Ali ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Nihče.) Kolikor ne, predlagam, da o sklepu glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (99 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Predlagam tudi, da glasujemo o sklepu, ki ga predlaga Odbor, in sicer da Zbor združenega dela naloži Izvršnemu svetu, da v mejah svoje pristojnosti pospeši dogovarjanje na medrepubliški ravni, kolikor se organizacije združenega dela v ustreznih samoupravnih sporazumih glede lokacij za nove objekte ne morejo sporazumeti.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (97 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

S tem zaključujemo 19. točko in prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Ivan Kogovšek, pomočnik republiškega sekretarja za industrijo. Dogovor sta obravnavala Odbor za družbeno-ekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju 1976—1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju 1976—1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšno pripombo k predloženemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (103 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (projekt razvoja moravskega območja: oskrba z vodo, kanalizacija in vodni resursi), ki ga je Skupščini SRS predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je tovariš Miro Kert. Predlog zakona so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila in mnenje Izvršnega sveta smo dobili.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj. Kdor je za predlog odloka naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Predlog odloka je soglasno sprejet.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (druga kreditna linija za industrijske projekte), ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin SFRJ.

Predstavniki Izvršnega sveta je Miro Kert. Zakon so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Imamo tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (druga kreditna linija za industrijske projekte). Kdor je za, naj prosim glasuje! (103 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (projekt vodovoda in kanalizacije Sarajevo), ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki Izvršnega sveta je Miro Kert. Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija so razpravljali o zakonu. Mnenje k zakonu je dal tudi Izvršni svet. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFRJ in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (projekt vodovoda in kanalizacije Sarajevo). Kdor je za, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka v našem zboru soglasno sprejet.

Prehajamo na 24. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o varstvu investicij med Jugoslavijo in Nizozemsko, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki Izvršnega sveta je Miro Kert. Zakon so obravnavali: Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o zaščiti investicij med Jugoslavijo in

Nizozemsko. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajamo na 25. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi interameriške banke za razvoj, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki Izvršnega sveta je Miro Kert. Odbor za finance, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija so obravnavali zakon. Imamo tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, tovarišica Zdenka Jurančič, delegatka Slovenije v Zboru republik in pokrajin.

Zdenka Jurančič: Tovarišice in tovariši delegati! V obrazložitvi zakona o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj je navedeno, da so za jugoslovansko udeležbo tako pri interregionalnem kapitalu te banke kot za njen prispevek v skladu za specialne operacije potrebna določena proračunska sredstva. Ta sredstva so za leto 1976 sicer zagotovljena v proračunu federacije, vendar jih pa ta trenutek niti ne moremo črpati, ker še ni bil predložen, še manj pa sprejet zakon o zagotovitvi sredstev federacije za to članstvo. Zato predlagam zboru, da sprejme sklep, s katerim naj opozori predlagatelja, da mora predložiti zakon za zagotovitev sredstev federacije za to članstvo. Kot sem že prej povedala, pred nami je odločanje o proračunu federacije za leto 1977 in nam mora biti pravočasno tudi ta obveznost in odločitev glede teh sredstev znana. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam, da damo najprej soglasje k predlogu odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj in da sprejmemo sklep, ki ga je predlagala tovarišica Zdenka Jurančič, in sicer da se opozori predlagatelja, da predloži zakon o obsegu sredstev, ki so potrebna za članstvo v tej banki. To sta dva ločena sklepa. Najprej bomo glasovali o prvem sklepu, to je o soglasju k predlogu odloka. Kdor je za, naj prosim glasuje! (98 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odlok soglasno sprejet.

Kdor je za drugi sklep, naj glasuje! (98 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Z večino glasov je sprejet tudi drugi sklep.

Zaključujem 25. točko in prehajam na 26. točko dnevnega reda, to je na delovni program našega zbora za obdobje od septembra 1976 do julija 1977.

10. avgusta so bili v širšo razpravo poslani delovni osnutki programov dela zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za obdobje od septembra 1976 do julija 1977. 25. september je bil rok za predloge in pripombe k programu. Po tem roku je skupina za pripravo programa dela Zbora združenega dela obravnavala delovne osnutke programov in pripombe in predloge, ki so prišli, ter določila predlog programa z dopolnitvami, ki ste jih prejeli v poročilu

te skupine. Skupina je poslala programe Predsedstvu Skupščine SR Slovenije, da jih uskladi med seboj in s programom Izvršnega sveta. Obvestilo o seji Predsedstva in o predlogih, ki jih je v zvezi z usklajevanjem Predsedstvo sprejelo, smo prejeli danes na klopi. V zvezi s tem sem dolžan nekaj pojasnil, ki se nanašajo na predloge delovne skupine. V poročilu delovne skupine je predlagano, da se doda nova točka »Ekonomski odnosi s tujino«. Ta predlog je bil na seji Predsedstva v celoti upoštevan in vključen v širšo točko, to je »Izhodišča za uresničitev novih ekonomskih funkcij republike po sprejemu zveznih sistemskih zakonov«.

V zvezi s predlogom, da naj se sprejetje predloga zakona o urejanju prostora in predloga zakona o urbanističnem planiranju premakne v prvo trimesečje, moram povedati, da predstavnik Izvršnega sveta na seji Predsedstva te obveznosti ni mogel sprejeti, glede na že sprejete zadolžitve Sekretariata za urbanizem, ki poleg rednih dolžnosti opravlja še izredno pomembno nalogo v zvezi s sanacijo situacije v Posočju.

Predlog zakona o redu na smučiščih je vključen v zakonodajni program Skupščine, vendar ne pod tem naslovom, temveč bo ta materija urejena v zakonu o žičnicah.

V zvezi s predlogom, naj bi bili navedeni v programih zborov vsi tisti sistemski zakoni iz pristojnosti Zveznega zbora, ki naj bi bili obravnavani na seji zbora, je bilo zavzeto stališče, da je primernejše, če se o tem odloča takrat, ko so posamezni zakoni predloženi, kot to predvideva poslovnik Skupščine SR Slovenije, s katerim se točno določa, kdo lahko daje pobudo za obravnavo zveznih zakonov. Glede programiranja dela samega v zvezi s temi zakoni pa je bilo ugotovljeno, da je bil program dela Zveznega zbora poslan vsem zainteresiranim in se torej vključuje v celotno programiranje skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Glede na navedeno in predloge skupine za pripravo programa ter predlog Predsedstva Skupščine SR Slovenije predlagam, da sprejmemo sklep, da predloge programov zborov Skupščine SR Slovenije oziroma predlog programa Zbora združenega dela obravnavamo tako, da se obe fazi združita in da predloženi osnutek programa obravnavamo in sprejmemo kot predlog programa.

Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima podpredsednica zbora tovarišica Jolanda Slokar!

Jolanda Slokar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da v imenu skupine delegatov za pripravo programa zbora povem nekaj besed.

Že predsednik zbora je v kratkem orisal delo pri pripravi programa, zato se pri tem ne bi zadrževala. Moj namen je predvsem, da opozorim, da letos že tretjič v novi delegatski skupščini sprejemamo program dela. Mislim, da lahko ugotovimo, da programiranje dela zborov oziroma skupščin družbenopolitičnih organizacij postaja vse pomembnejše in iz leta v leto celovitejše ter skladnejše, kar omogoča enotno in sinhronizirano delovanje celotnega delegatskega sistema in zagotavlja, da v vedno večji meri razpravlja o vseh zadevah delovni človek v temeljni organizaciji združenega dela, v krajevni skupnosti, ne glede na katerem nivoju se o zadevah dokončno odloča. Program dela je torej eden od osnovnih nosilcev in osrednji dokument, na podlagi katerega se lahko zagotovi koordinirano delo, ki naj poteka od temeljne delegacije preko občinske, republiške do Zvezne skupščine.

Prav zaradi tega je pomembno, da je bil program dela v delegacijah in v široki razpravi že od 10. avgusta letos. S tem je bila dana široka možnost sodelovanja vseh zainteresiranih in lahko rečem, da smo lahko do roka, to je 25. septembra, prejeli mnogo pripomb in sugestij in predlogov, o katerih je naša skupina razpravljala in večino od njih tudi vključila v program, ki je danes pred vami. Zato lahko ugotovimo, da je program pripravljen na podlagi najširše konzultacije in da odraža osnovne interese delovnih ljudi in občanov ter da so v programu vsebovani vsi tisti aktualni družbeni problemi, ki zahtevajo rešitev že v tem letu oziroma do skupščinskih počitnic. Seveda je program nekoliko natrpan. Temu pa je vzrok predvsem naša dolžnost, da še do konca leta oziroma do julija 1977 v zvezi oziroma republiku uskladimo zakonodajo z novimi ustavnimi določili.

Čeprav je bilo vključevanje vseh zainteresiranih subjektov v pripravo programa dela zelo aktivno, moram reči, da še vedno niso v pripravo tega dokumenta dovolj aktivno vključeni vsi subjekti, ki bi lahko zagotovili, da bi bil program še v večji meri odraz interesov delovnih ljudi. Vsekakor je programiranje dela proces, saj opažamo, da iz leta v leto postaja program vse pomembnejša osnova za delo delegatov in da se vsi vedno bolj zavedamo, da lahko le na takšen programiran način uskladimo delo in interese.

Letni program dela, ki ga sprejemamo, in periodični programi, ki jih bomo na podlagi letnega programa sprejemali vsake tri mesece med letom, pomenijo orientacijo za delo delegatski bazi in omogočajo občinskim skupščinam kot konferencam delegacij, da se vključijo v delo in priprave posameznih vprašanj, ki so na dnevnem redu zborov, že v fazi njihovega nastajanja. Zaradi takšnega značaja programa je zelo pomembno, da program vključuje vsa tista vprašanja, ki rešujejo bistvene probleme delovnih ljudi. Mislim, da je zelo pomembno poudariti tudi to, da takšen program republiške skupščine obvezuje tudi občinske skupščine, da opredele lastne programe in se s tem načrtno vključijo v to programirano delo.

Takšno programirano delo zahteva od vseh udeležencev, da spoštujejo programe dela v vseh njegovih elementih, posebno pa roke, kajti samo pravočasna priprava materiala omogoča delegatom dovolj časa za kvalificirano razpravo. To je, da lahko vsi dajo svoja mišljenja, stališča in pripombe in na ta način sodelujejo pri končnem reševanju vprašanj. V zvezi s tem bi hotela poudariti tudi to, da je zelo pomembno, kdaj se delegati vključujemo v razpravo. Najboljši rezultati so se pokazali takrat, kadar je bilo dovolj časa in možnosti, da smo se vključili v razpravo že pri pripravah in v prvi fazi, najslabši rezultati pa so bili prav gotovo takrat, kadar to ni bilo mogoče, zlasti tedaj, kadar je prišlo do reševanja posameznih vprašanj v eni fazi in skrajšanih rokih.

V zvezi s programom bi hotela dodati še to, da program, takšen kakor ga sprejemamo, in periodični programi ne pomenijo, da bomo obravnavali samo vprašanja, ki so na dnevnem redu, nasprotno, program daje samo osnovno smer in kot tak dopušča vse možne iniciative delegatov, delegacij in skupščin občin, družbenopolitičnih organizacij in drugih subjektov, ki so za delo in odločanje v skupščini zainteresirani.

Glede predloženega programa moram poudariti, da so bile pri njegovem oblikovanju, kot sem že uvodoma povedala, upoštevane vse pripombe, ki smo jih prejeli, in kar je bilo omenjeno tudi že v poročilu naše skupine, ki ste

ga prejeli. Poleg tega je skupina pri oblikovanju programa izhajala iz ustavno določenih nalog in pristojnosti ter dokumentov Zveze komunistov, tekoče družbenoekonomske situacije, letnega in srednjeročnega načrta razvoja naše republike, nalog, ki izhajajo iz zakona o združenem delu in drugih obveznosti Skupščine.

Osnutek programa dela našega zbora, kot je bil pripravljen v skupini delegatov, smo posredovali Predsedstvu Skupščine SR Slovenije s predlogom, da ga v smislu poslovnika našega zbora in ostalih dveh zborov uskladi med zbora in s programom dela Izvršnega sveta. Kot ste obveščeni z obvestilom Predsedstva Skupščine SR Slovenije in uvodnimi besedami predsednika našega zbora je Predsedstvo uskladilo programe med seboj in s programom Izvršnega sveta ter predlaga, da program obravnavamo v zadnji fazi in ga na tej seji tudi sprejmemo, vključno z dopolnitvami in spremembami, ki so v obvestilu precizirane. Skupina delegatov, ki pripravlja program našega zbora, se s takšnim predlogom v celoti strinja in predlaga, da zbor takšen postopek sprejme in na tej seji predlog programa tudi dokončno sprejme.

Predlagam tudi, da zbor našo skupino pooblasti, da pripravi dokončno redakcijo programa, pri kateri bi v celotnem programu opredelili poleg predlagatelja tudi posamezne naloge in s tem še bolj precizirali in utrdili odgovornost za izvajanje posameznih nalog. Poleg tega bi v okviru redakcije vključili vse dopolnitve in spremembe, sprejete na današnji seji, in odpravili eventualne in druge pomanjkljivosti, ki se bodo pokazale med razpravo in v sami redakciji. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Želi še kdo razpravljati? Če ne želi nihče, prehajamo na odločanje. Dajem na glasovanje predlog programa skupno s predlaganimi dopolnitvami in spremembami SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predloženi program sprejet.

Glede na to, da bo potrebno, kot je že tovarišica povedala, opraviti še nekatere redakcijske spremembe in dopolnitve programa, predlagam, da pooblastimo našo skupino za pripravo programa dela, da skupaj s skupinama ostalih dveh zborov pripravi prečiščeno besedilo programov dela. Kdor je za to, da damo tako pooblastilo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prehajamo na 27. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Najprej imamo predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada, ki ga je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je Komisija določila tovariša Igorja Ponikvarja.

Izvršni svet je dal k temu odloku pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada. Kdor je za, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sprejet predlog odloka in da so s tem v našem zboru izvoljeni: za predsednika tovariš Ivan Potrč, za člane pa Bojan Adamič, Mira Bedenk, dr. Branko Berčič, Nikolaj Bežek, Tilka Blaha, Jože Ciuha, France Filipič, Marjan Javornik, Janez Karlin, Saša Mächtig, Anton Mikeln, Miloš Poljanšek, Dušan Povh in Jože Stabej.

Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet je dal pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Igor Ponikvar, predstavnik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši delegati! V postopku inventiranja in oblikovanja predloga kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije, ki ga je naša komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pričela v aprilu letos in ki ga je kasneje ponovila, Komisija ni dobila dovolj predlogov možnih kandidatov, ki bi omogočili pripraviti tak predlog, ki bi ustrezal tako splošnim kot družbeno dogovorjenim načelom in merilom kadrovske politike, kakor tudi ustavno opredeljeni vlogi in nalogam Vrhovnega sodišča SR Slovenije, obenem pa bi zagotovili sorazmerno strukturno zastopanost vseh regij oziroma vseh občin v SR Sloveniji. Npr. mariborsko območje ni zastopano.

Ker je sedanjim sodnikom porotnikom Vrhovnega sodišča SR Slovenije že potekel mandat in je potrebno izvoliti nove sodnike porotnike ter zaradi zagotovitve nemotenega dela sodišča in z namenom, da se zboljša sedanja relativno nepopolna regijska struktura, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predlaga:

1. Zboru združenega dela, da na tej seji razpravlja in odloča o izvolitvi ponujenih 55 kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije, s tem da naj bo kandidatna lista odprta in

2. da bo Komisija na eni od prihodnjih sej predložila zboru v razpravo in odločanje predlog odloka o izvolitvi dodatnega števila kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Pri določitvi dodatnega predloga kandidatov bo Komisija zlasti upoštevala ustrezno strukturno zastopanost vseh regij oziroma občin v Sloveniji v celotni sestavi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet v našem zboru z večino glasov. S tem je z večino glasov izvoljenih 55 sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Odlok o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru je prav tako predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

Kdor je za predlagani odlok, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Predlog odloka je soglasno sprejet. S tem je v Zboru združenega dela izvoljenih 165 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

S tem smo zaključili tudi to točko dnevnega reda in prehajamo na 28. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje, ki ga je v imenu skupine delegatov za gospodarsko področje 13. okoliša — Maribor, postavil delegat Janko Muraus, bo odgovoril tovariš Livio Jakomin, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze in član Izvršnega sveta.

Livio Jakomin: Na pismeno vprašanje, ki ga je postavil delegat 13. okoliša — Maribor Janko Muraus dajemo naslednji odgovor:

Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980, ki je bil podpisan in sprejet v Skupščini SR Slovenije, v 5. členu navaja, da se bodo prioriteto na novo gradili odseki avtocest oziroma hitrih cest Dolgi most—Vrhnika, Črnuče—Dolgi most, predor Karavanke, mestni del hitre ceste skozi Maribor, obalna cesta, magistralna cesta skozi Celje in rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju.

V skladu z obveznostmi iz meddržavne pogodbe z Italijo se bodo gradili naslednji odseki cest: mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto in priključki cest Ravne—Kambreško ter Solkan—Brdo. V odvisnosti od mednarodnih in domačih posojil ter povečanja cen pogonskih goriv se bodo začela dela na odsekih Razdrto—Fernetiči, Naklo—Ljubljana, Dolgi most—Škofljica, Pesnica—Šentilj, Selo—Nova Gorica in dodatni pasovi na cesti Ljubljana—Višnja gora.

Iz navedenega 5. člena izhajajo obveznosti SR Slovenije do gradnje posameznih odsekov, ki so primarnega pomena za razvoj cestnega omrežja pri nas. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976—1980 pa določa kot osnovno prioriteto za cestno omrežje Socialistične federativne republike Jugoslavije transjugoslovansko avtocesto bratstva in enotnosti, ki poteka od Karavank do Djevdjelije.

Na osnovi sprejetega samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 je SR Slovenija vključila v dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest odseke, ki se v območju SR Slovenije vključujejo v avtocesto bratstva in enotnosti.

Odseke, katerih gradnja je predvidena s samoupravnim sporazumom SR Slovenije in so vezani na pogoje, ki jih vsebuje meddržavna pogodba z Italijo, je SR Slovenija vključila v dogovor o temeljih plana Socialistične federativne republike Jugoslavije zato, ker menimo, da se mora finančna konstrukcija za njihovo izgradnjo iskati izven republiške kvote.

V interesu SR Slovenije je, da se navedeni družbeni dogovor uskladi in podpiše z vsemi republikami in pokrajinama, kajti le tako je možnost za angažiranje večjih sredstev tudi za druge odseke cest, predvidene v samoupravnem sporazumu.

Nedvomno je naraščujoči cestni tranzitni promet prek SR Slovenije dosegel takšen obseg, da predstavlja že resno oviro za normalno odvijanje prometa po naših cestah, zato bo SR Slovenija v okviru izdelave družbenega dogovora o prometni politiki Jugoslavije in akcijskega programa za izvajanje skladnega razvoja prometa morala v najkrajšem času sprejeti ukrepe za preusmeritev dela cestnega tranzitnega prometa na železnico. Zlasti je potrebno takoj usposobiti železnico in organizirati prevoze v kombiniranem prometu, to je prevoze tovornih vozil po železnici po sistemu, ki se že uveljavlja na relaciji Köln—Ljubljana.

Prav tako menimo, da je z mednarodnimi pogodbami potrebno doseči soglasje, da se ti tranzitni tovari preusmerjajo prek naših luk v namembne države. Seveda v celoti ne bo možno vseh tovorov preusmeriti na druge zvrsti prometa. Zato bo potrebno pospešeno modernizirati in graditi tiste cestne odseke, ki sedaj tvorijo ozka grla in onemogočajo normalno odvijanje prometa.

S samoupravnim sporazumom o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 pa se rešujejo najbolj frekventni odseki cest, kamor so vključeni tudi hitra cesta skozi Maribor, rekonstrukcija mejnega prehoda Šentilj in začetek del na trasi Šentilj—Pesnica. Hvala lepa .

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Na delegatsko vprašanje, ki ga je v imenu skupine delegatov za gospodarsko področje 32. okoliša, Ljubljana—Šiška postavil delegat Bogomir Hrovat bo odgovorila tovarišica Eva Naglič, članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za pravosodje, organizacijo uprave in proračun!

Eva Naglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Na delegatsko vprašanje Bogomira Hrovata, delegata skupine delegatov za gospodarsko področje 32. okoliša, Ljubljana—Šiška tega zbora v zvezi s prilagoditvijo delovnega časa upravnih organov potrebam delovnih ljudi in občanov tako, da bi bile uradne ure vsaj dvakrat tedensko v popoldanskem času, daje Izvršni svet naslednji odgovor:

Že ob sprejemanju zakona o 5-dnevnem delovnem tednu v SR Sloveniji so bili dani predlogi za bolj prožno določanje delovnega časa v okviru 5-dnevnega delovnega tedna. Vendar je takrat prevladalo mnenje, da se ob sredah, to je enkrat v tednu, delovni čas razporedi tudi na čas med 15. in 19. uro, z omejitvijo, da delovni čas ne sme presegati 10 ur. V skladu z določbo 4. člena navedenega zakona sicer lahko državni organi in organizacije, ki opravljajo zadeve javnega pomena, svoj delovni čas razporedijo drugače, kot je določeno z zakonom, vendar pod pogojem, če to terjajo posebne potrebe službe ali narava dela in če dobijo soglasje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije oziroma soglasje občinske skupščine.

Z odlokom o razporeditvi delovnega časa v okviru 5-dnevnega delovnega tedna v letu 1971 je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije določil delovni čas za sredo od 7. do 17. ure, za druge dneve pa od 7. do 15. ure. Občinska skupščina lahko izjemoma določi za svoje organe in organizacije, ki opravljajo zadeve javnega pomena, tudi drugačen raspored delovnega časa, vendar tako, da obvezno zajema čas med 7. in 14. uro, ob sredah pa čas med 7. in 16. uro. Dnevni delovni čas ne sme presegati 10 ur. S to določbo je bilo zakonsko pooblastilo omejeno tako, da je možno delovni čas premakniti le za eno uro.

Upravni organi občinskih skupščin so do uveljavitve citiranega zakona storili določene ukrepe za lažje uveljavljanje pravic in dolžnosti občanov z organizacijo sprejemnih pisarn, poenotenjem obrazcev za vloge, z uvedbo dežurne službe ob sobotah in z drugimi ukrepi. Kljub temu so bile predvsem v zadnjem času dane mnoge pobude za drugačno razporeditev delovnega časa, tako v državnih organih, kakor tudi v organizacijah s področja družbenih dejavnosti.

Tako tudi Zvezni odbor sindikatov družbenih dejavnosti Jugoslavije v posebnem gradivu, kjer sta obravnavana organizacija in delovni čas v funkciji povečanja produktivnosti dela, opozarja na neustreznost delovnega časa v državnih organih. Pri tem je predvsem ugotovljeno, da delovni ljudje oziroma občani pri urejanju zadev v državnih organih po nepotrebnem izostajajo z dela, kar vse negativno vpliva na produktivnost dela.

Upoštevaajoč načela zakona o združenem delu in predvidenega zakona o osnovah sistema državne uprave, kakor tudi danih pobud v tej smeri bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlagal, da se zakon o 5-dnevnem delovnem tednu v SR Sloveniji ustrezno spremeni oziroma dopolni. Z drugačno razporeditvijo delovnega časa v upravnih organih naj bi bilo delovnim ljudem in občanom ter drugim strankam omogočeno čim lažje uveljavljanje njihovih pravic in dolžnosti. Tako bo odsotnost z dela zaradi opravkov v upravnih organih omejena na najmanjšo možno mero. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Vprašujem delegacijo oziroma predstavnike iz delegacije 32. okoliša, če se strinjajo z odgovorom!

Predstavnica delegatov 32. okoliša (iz klopi): Kdaj Izvršni svet predvideva sprejetje nove razporeditve delovnega časa?

Predsednik Štefan Nemeč: Ali lahko tovarišica Eva Naglič odgovori še na to vprašanje?

Eva Naglič: Tovarišice in tovariši! Iz samega programa dela zbora je razviden rok, ko bo Skupščina obravnavala kompleks vseh sistemskih zakonov, ki se nanašajo na področje republiških upravnih organov, in seveda načela za organizacijo dela občinskih upravnih organov. Računamo, smo pa seveda pri tem odvisni od zveznega zakona o združenem delu in seveda od samega sistemskega zveznega zakona o sistemu državne uprave, da bomo v istem času, kot bodo tekle faze v Zvezni skupščini, vsekakor pa takoj za sako fazo, pripravili ustrezne predpise še mi. Pri tem bo realizirana tudi pobuda, ki je bila predmet današnjega odgovora na delegatsko vprašanje. Računamo, da bo najkasneje v sredini prihodnjega leta tudi to vprašanje predloženo tej skupščini, hkrati z vsemi drugimi sistemskimi vprašanji. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? Besedo ima tovariš Igor Ponikvar!

Igor Ponikvar: Skupina delegatov s področja državnih organov, okoliš 3 — Celje me je pooblastila, da postavim delegatsko vprašanje o tem, če je sploh še mogoče računati na pravočasno sprejetje nalog v zvezi s skupno porabo za leto 1977 ter sprejemom potrebnih srednjeročnih planskih dokumentov za področje družbenih dejavnosti, kar vse bi bilo treba opraviti do konca tega leta.

Skupini je namreč znano, da so vsi roki, ki so bili doslej kot delovna opredelitev sprejeti v republiških koordinacijah, absolutno prekoračeni in obstaja torej resna nevarnost, da ti dokumenti ne bodo pravočasno sprejeti.

Želimo tudi pojasnilo o tem, kje so vzroki za takšne zakasnitve in kdo je zanje odgovoren. Pavšalna kritika, ki je naslovljena enkrat na samoupravne interesne skupnosti, drugič pa na ustrezne koordinacijske odbore v republiki oziroma Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem ali njegove strokovne službe, ustvarja ali vsaj utegne ustvariti nemogoče situacije tudi znotraj teh sredin. Kasnitev sama po sebi pa delegatski bazi in delavcem praktično onemogoča normalno poglobitev in njihov aktiven odnos do ponudnih rešitev, kar je pri tem najbolj pomembno. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Ali lahko predstavniki Izvršnega sveta sedaj odgovorijo na to vprašanje? (Ne.) Odgovorjeno bo na naslednji seji. Kdo še želi postaviti delegatsko vprašanje? Delegatsko vprašanje postavlja tovariš Alfonz Gospodarič!

Alfonz Gospodarič: Skupina delegatov 29. okoliša za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije se je pri obravnavi poročila o poteku 35. seje Zbora združenega dela posebej zadržala pri točki dnevnega reda Informacija o železniški nesreči na železniški postaji Preserje dne 20. 9. 1976. Skupina delegatov se je dejansko šele sedaj seznanila z informacijo, ki so jo sicer zbori Skupščine SR Slovenije že sprejeli dne 29. 9. 1976 in v tej zvezi sprejeli tudi predložena stališča in sklepe, ki jih je pripravil Republiški komite za promet in zveze.

Delegati so ugotovili, da informacija podaja stanje na postaji Preserje in da kot vzrok nesreče navaja: »Strojvodja in vlakovodja ekspresnega vlaka iz neznanega vzroka nista upoštevala pri predsignalu signalnega znaka ‚pričakuj stoj‘, ko pa je vlak po 1300 m vožnje z nezmanjšano hitrostjo pripeljal do signala, je strojvodja na tem signalu opazil signalni znak ‚stoj‘ in takoj pričel zavirati ter po izvršeni analizi brzinomernega traku do trenutka trčenja na razdalji približno 400 m zmanjšal hitrost od 100 km na 47 km na uro.« Signalno-varnostne naprave so delovale brezhibno.

Informacija ugotavlja, da ni dograjen peron ob glavnem prevoznem tiru št. 4 za vstopanje in izstopanje potnikov za vlake v smeri Sežana—Ljubljana. Nadalje, da je bil pričetek gradnje tega perona v letu 1968 in je bila gradnja istega leta ustavljena. Železniška komisija je dne 7. 10. 1974 ugotovila, da nedograjeni peron ob tiru št. 4 ne zagotavlja varnega izstopanja in vstopanja potnikov, da peron ni razsvetljen in da postaja Preserje ni opremljena z napravami za obveščanje potnikov. Komisija je nadalje ugotovila, da se mora zaradi varnosti opraviti naslednje: »Za vlake s prevozom potnikov za smer Sežana—Ljubljana se mora ob tiru 4 zgraditi in urediti enostranski peron po obstoječih predpisih. Prav tako mora biti ob vsej dolžini peron ustrezno razsvetljen. Dolžina perona št. 4 naj bo enaka dolžini perona med tirova 2 in 3. Ob zunanji strani na novo zgrajenega perona mora biti ograja za varnost potnikov. Za gradnjo perona je treba izdelati projekt, ki mora biti redigiran od komisije za pregled projektov pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana.« Komisija je predlagala, da se k delu pristopi takoj.

Informacija v svojem predzadnjem odstavku navaja: »V zvezi z zapisnikom komisije je bilo danes izvršeno samo ozvočenje postaje.«

Skupina delegatov ugotavlja, da je informacija nepopolna, ker tako podana, kot je bila predložena Skupščini SR Slovenije, odpira celo kopico vprašanj, ki smo jih nakazali. Poleg tega ne ugotavlja odgovornosti železniškega gospodarstva njihovih organov upravljanja, posameznih odgovornih oseb in družbenopolitičnih organizacij v železniškem gospodarstvu, ki so dovolili, da je prišlo do tako hude nesreče, v kateri je izgubilo življenje 17 ljudi, veliko je bilo ranjenih, materialna škoda pa je bila ogromna.

Postavljamo vprašanje in zahtevamo odgovor:

1. Zakaj se je zavlačevala gradnja perona od leta 1968 in zakaj se ni pristopilo takoj po 7. 10. 1974, po predlogu komisije, k realizaciji? Ugotoviti je potrebno, kdo je predlog komisije obravnaval, kaj je bilo s tem v zvezi storjenega in kdo je zadrževal izvedbo del. Po našem mnenju je to pravi vzrok nesreče. Vprašujemo, ali je bil potreben tolikšen človeški in materialni davek, da se bo pričelo po osmih oziroma dveh letih z gradnjo, ki bo zagotovila varnost ljudi.

Opozorili bi na to, da so zbori Skupščine SR Slovenije priskočili na pomoč železniškemu gospodarstvu in z zakonom zagotovili sredstva za pokrivanje izpada transportnih dohodkov železniškemu prometu v letu 1975, obenem pa žal ugotavljamo, da, skromno rečeno, zaradi velike malomarnosti to isto gospodarstvo ne zagotavlja varnosti ljudi, ki pravzaprav prispevajo sredstva za pokrivanje izpada.

2. Ugotoviti je potrebno, kako se izpolnjujejo v železniškem gospodarstvu predpisi zakona o varstvu pri delu, zakona o varstvu v prometu in določila družbenega dogovora o družbeni samozaščiti.

3. Kdaj se bo pričelo z urejanjem železniške postaje Preserje in do kdaj bo zadeva urejena? Nadalje je potrebno ugotoviti, koliko je še železniških postaj Preserje v Sloveniji ter kdaj in kako bodo zadeve urejene.

4. Železniško gospodarstvo naj letno obvešča Skupščino SR Slovenije in javnost o storjenih ukrepih za večjo varnost. Hvala lepa.

Predsednik **Štefan Nemeč**: Hvala! Kdo še želi postaviti delegatsko vprašanje. Ne želi nihče več? S tem smo izčrpali dnevni red in zaključujem sejo. Naslednja seja Zbora združenega dela bo 24. novembra 1976.

(Seja je bila končana ob 17.05)

37. seja

(24. novembra 1976)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši! Pričenjam 37. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu določil poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora izvolimo naslednje delegate: za predsednika Jožeta Jurkoviča, za člana Martina Goriška in Marijo Fludernik. Ali so predlagani delegati navzoči? Tovarišice Fludernikove in tovariša Jurkoviča še ni. Potem predlagam za predsednika Martina Gorška, za člana pa Marka Pugnata in Franca Remica. Ali sta navzoča? Še enkrat predlagam Komisijo v naslednjem sestavu: predsednik Martin Goršek, člana Marko Pognat in Franc Remic.

Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno, z dviganjem rok.

Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Hvala lepa. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 37. sejo Zbora združenega dela izvoljeni: za predsednika Martin Goršek, za člana Marko Pognat in Franc Remic.

Prosim predsednika in člana Komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, in o tem seznanijo zbor.

V tem času bom dal nekaj obvestil. Dovolite, da vas obvestim, da je Predsedstvo Skupščine na predlog Izvršnega sveta razpravljalo o delegatskih vprašanjih, in sicer v tem smislu, kako zagotoviti, da bi delegati dobili na postavljena vprašanja, če je le mogoče, odgovor še na isti seji. Dogovorjeno je bilo, da naj bi še nadalje točka delegatskega vprašanja, ostala na koncu seje, zaželeno pa bi bilo, da bi vsi tisti, ki nameravajo postaviti delegatska vprašanja, če je le mogoče že v pisni obliki posredovali vprašanja meni ali tovarišu sekretarju na začetku seje zбора, zato da bi takoj lahko obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje. S tem bi omogočili Izvršnemu svetu oziroma posameznim funkcionarjem, da se na odgovor pripravijo in da na vprašanje odgovore če je le mogoče, še na isti seji. Na ta način bi bilo delo zбора bolj učinkovito. Kot je razvidno iz sedaj postavljenih delegatskih vprašanj, so odgovori včasih tudi rokavno vezani oziroma je zaželeno, da se čimprej odgovori.

Na današnjo sejo zбора so bili povabljeni predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Ustavnega sodišča SR Slovenije, Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije, Republiške skupnosti za ceste, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet in Samoupravne interesne skupnosti za PTT promet.

Na sejo so bili povabljeni tudi predstavniki odborov Zбора združenega dela, delegat Zбора občin Darko Markočič, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ. Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Ker imajo delegati v smislu 212. člena ustave SR Slovenije in 12. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda, vprašujem delegate, ali želi kdo razpravljati v italijanskem ali madžarskem jeziku! Ugotavljam, da se ni prijavil noben delegat, ki bi na seji zбора uporabil pravico, ki je določena z ustavo in poslovníkom.

Obveščam delegate, da sem se s predsednico Zбора občin in predsednikom Družbenopolitičnega zбора na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dogovoril, da bomo poslušali uvodni obrazložitev k osnutku resolucije o politiki uresničevanja plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977 in k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 na skupnem zasedanju Zбора združenega dela, Zбора občin in Družbenopolitičnega zбора, in sicer po končani 2. točki dnevnega reda.

Kot ste že obveščeni bodo naslednje seje zborov 8., 9. in 29. decembra, torej do konca decembra imamo še tri seje. Kljub temu imamo predvidene obširne dnevne rede, ker je problematika taka, da jo moramo razrešiti do konca leta. Prosim, da delegati to upoštevate, da bi izpolnili program dela zбора, ki je predviden do konca leta, kljub temu da boste delegati bolj obremenjeni.

Dokler Komisija še dela in pred prehodom na sklepanje o dnevnem redu in na poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil delegatov vas obveščam, da sem z dopisom dne 9. 11. 1976 razširil dnevni red 37. seje z naslednjimi točkami: Z osnutkom zakona o združevanju železniških transportnih organizacij združenega dela v skupnost jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov, z osnutkom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in z osnutkom zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela.

Z istim dopisom sem umaknil z dnevnega reda predlog zakona o skupnostih za ceste, ker zakon še ni bil pripravljen. Glede na to, da nekatera vprašanja še niso dokončno razčiščena, predlagam, da umaknemo z današnje seje tudi naslednje točke dnevnega reda: Osnutek zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen, osnutek zakona o združevanju železniških transportnih organizacij združenega dela v Skupnost jugoslovanskih železnic, osnutek zakona o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in osnutek zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela.

Predlogi stališč republiških upravnih organov, republiških svetov oziroma Izvršnega sveta k tem osnutkom zveznih zakonov še niso oblikovani ali pa niso bili pravočasno poslani v delegacije, ki se niso mogle z njimi seznaniti. To je tudi vzrok, da obravnavo o teh zakonih prenašamo na naslednjo sejo. Vse te zakone bomo obravnavali na 38. seji, ki je že sklicana za 8. december 1976.

Obveščen sem, da sta za današnjo sejo zbora določena po dva delegata iz istega okoliša, to je več delegatov, kot je delegatskih mest. Zato prosim, če tovariš Ciril Uršič iz 7. okoliša, Idrija pride h komisiji in pove, za katere točke je določen. Isto velja za Marjana Jurjevca iz 21. okoliša, Ravne na Koroškem.

Besedo ima Martin Goršek, predsednik Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja zbora!

Martin Goršek: Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 37. sejo dne 24. 11. 1976.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 146 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 87 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 18 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 17 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacije aktivnih oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje: za 5. in 13. okoliš po 1 delegat, skupaj trije delegati, kmetijska dejavnost: 4. okoliš 1 delegat. Skupaj niso prisotni 4 delegati.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije. Zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? Če ne želi nihče, dajem poročilo na glasovanje. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Hvala lepa. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 37. sejo Zbora združenega dela. Ugotavljam, da Zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na sklepanje o dnevnem redu. Glede na prejšnja obvestila o razširitvi in umiku nekaterih točk predlagam zboru, da sprejme v smislu 24. člena poslovnika zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 37. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 36. seje Zbora združenega dela,
3. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977 letu,
4. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977,
5. predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah,
6. predlog zakona za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona,
7. predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
8. predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
9. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije,
10. predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik,
11. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu,
12. osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin v letu 1977,
13. osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980,
14. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju 1976 do 1980,
15. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v razdobju od leta 1976 do 1980,
16. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj, Washington za projekt Sarajevo, varstvo pred onesnaženjem zraka (YU 1264-1 in 1264-2),
17. volitve in imenovanja,
18. vprašanja delegatov.

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani dnevni red.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 36. seje zbora.

Zapisnik 36. seje Zbora združenega dela ste prejeli. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo ali dodaten predlog za dopolnitev zapisnika? Ker nima nihče pripomb oziroma predlogov za dopolnitev, ugotavljam, da je zapisnik 36. seje Zbora združenega dela odobren. Hvala.

S tem prekinjam sejo Zbora združenega dela in prosim delegate, da počakajo toliko časa, da se zberejo delegati Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, da bomo skupaj poslušali uvodni obrazložitev.

(Seja je bila prekinjena ob 9.35 in se je nadaljevala ob 10.35.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Prehajam na obravnavo 3. točke dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977 letu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo in soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Z dopisom z dne 28. 10. 1976 ste prejeli oceno in stališča Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977.

Izvršni svet je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovariša Zvoneta Dragana, podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Osnutek resolucije so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin in Odbor za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora, ki so dali skupno poročilo, Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega Zbora in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vzraščanja in varstvo okolja Zbora občin, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Vsa poročila ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Ali želi razpravljati še kdo od poročevalcev odborov ali Izvršnega sveta in delegacije? (Ne.) Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima delegat Rok Pavšič, gospodarsko področje, 33. okoliš!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov 33. okoliša je na seji novembra 1976 razpravljala o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976 do 1980 v 1977 letu.

V splošni razpravi se je skupina strinjala s pripombami in stališči Izvršnega sveta in odborov Skupščine SR Slovenije, v podrobni obravnavi pa je predlagala, da se v točko 2.1 ali 2.2 vključi tematika, ki bi zajemala tudi zahtevo za zmanjšanje administracije, ki povečuje režijske stroške v okviru in zunaj temeljnih organizacij združenega dela ter s tem slabi učinek povečane produktivnosti.

Obrazložitev: V proizvodnih organizacijah se vedno bolj večajo potrebe po zaposlovanju tako imenovanih režijskih delavcev, ki morajo izpolnjevati vedno nove in obširnejše naloge v zvezi s poslovanjem organizacij združenega dela.

Kljub uvedbi avtomatizacije in računalništva se potrebe po zaposlovanju režijskih delavcev iz dneva v dan večajo ker družbene ustanove zahtevajo več ažurnejših podatkov direktno od temeljnih organizacij združenega dela. Poleg tega so z uvedbo ločenega sistema izločanja sredstev za posamezne samoupravne interesne skupnosti večja število bančnih obrazcev, pri čemer vloženo delo in material včasih presemeta njihovo vrednost. Predlagamo, da ustrezne upravne službe, Službe družbenega knjigovodstva ter ostali organi družbenopolitičnih skupnosti posvetijo temu problemu toliko pozornosti kot ostalim elementom družbenega plana. Edino z racionalizacijo trošenja sredstev na vseh ravneh, od temeljnih organizacij združenega dela do najvišjih oblik združevanja dela in sredstev, bomo dosegli želeni učinek gospodarske stabilizacije.

Ta predlog naše skupine delegatov smo obravnavali tudi na sestanku delegatov vseh petih ljubljanskih občin in so delegati naš predlog podprli. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Oto Grebenc, gospodarsko področje, 29. okoliš!

Oto Grebenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov 29. okoliša, ki delegirajo v Zbor združenega dela, je na svoji 36. seji dala naslednjo pripombo k osnutku resolucije:

Za čim boljše in enotno urejanje področja delitve dohodka in osebnih dohodkov je potrebno uskladiti vse instrumente, ki določajo razmerja za delitev dohodka. Posebno pozornost je treba posvetiti delitvi osebnih dohodkov, katerih stopnja rasti v nobenem primeru ne sme biti večja od stopnje rasti produktivnosti dela. V primerih, kjer bi bila stopnja rasti osebnih dohodkov večja od stopnje rasti produktivnosti dela, pa so nujni hitri in učinkoviti ukrepi, saj bi na ta način lažje dosegli cilje, ki smo jih sprejeli s srednjeročnim planom.

Temu mnenju se pridružujejo delegacije vseh petih ljubljanskih občin. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ali želi predstavnik Izvršnega sveta glede na pripombe, dane v razpravi, še kaj dodati? (Ne želi.) Lahko zaključim razpravo? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 od leta 1980 v 1977 letu.

2. K osnutku resolucije daje Zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije in v skladu z njenimi pripombami soglasje k predlogu resolucije.

Ima kdo kakšno pripombo glede predloženega sklepa? (Ni pripomb.) Kolikor ni pripomb, dajem predlagani sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel z večino glasov.

Prehajam na obravnavo 4. točke dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Ti dve poročili ste prejeli. Prejeli pa ste tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Prosim. Besedo ima delegat Vlado Šanca, poročevalec Odbora za finance!

Vlado Šanca: Ko je Odbor za finance obravnaval osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, je na podlagi predložene dokumentacije in obrazložitve ugotovil naslednje: Glede izdatkov zveznega proračuna za leto 1977 je iz predložene dokumentacije razvidno, da pretežni del, to je 85 % vseh izdatkov izhaja iz dogovorjenih obveznosti po že sprejetih zakonskih in drugih aktih, za katere so republike in pokrajini že dale soglasje, da se financirajo iz proračuna federacije.

To pomeni, da je majhna možnost, da bi se tako oblikovani izdatki proračuna federacije bistveno zmanjšali. Postavlja se vprašanje, kako pokriti dohodkovno stran izdatkov zveznega proračuna za leto 1977, kar je tudi prikazano v obrazložitvi k osnutku zakona. Vsekakor je nesprejemljiv predlog o tako visoko postavljenih finančnih obveznostih republik in pokrajin do zveznega proračuna. Nasprotno je ugotovljeno, da SR Slovenija ne zmore take obremenitve. Zato je nujno potrebno razmisliti o drugih virih za pokritje dohodkov zveznega proračuna za leto 1977, tako kot je v svoji uvodni obrazložitvi navedla članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za finance.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič, članica delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Zdenka Jurančič: Tovarišice in tovariši delegati! Pred nami je osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za prihodnje leto. Skupen obseg tega proračuna naj bi znašal 91 milijard dinarjev. V stališčih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in tudi v stališčih navedenih v uvodni obrazložitvi na današnji seji smo lahko zasledili mnenje, da večjih sprememb na strani izdatkov ne moremo pričakovati. V stališčih Izvršnega sveta pa je med drugim zapisano tudi, da bi bilo kljub vsemu potrebno uskladiti gibanje rasti izdatkov federacije z rastjo družbenega proizvoda. To je splošno navodilo za delo delegacije v prihodnjem mesecu.

Na drugi strani je znano, da so veliki problemi na strani dohodkov. Prek 60 % izdatkov proračuna federacije naj bi krile s svojimi prispevki republike in pokrajini, ki pa v tem trenutku iz znanih in večkrat ponovljenih razlogov ne morejo prevzeti tako velikih obveznosti. Vse po vrsti so se njihove delegacije izjavljale v predhodni razpravi v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin, da absolutno ni sprejemljiv tako visok odstotek povečanja prispevka republik in pokrajin k proračunu federacije za leto 1977.

Po nekaterih ocenah nam za pokrivanje izdatkov proračuna federacije za leto 1977 manjka 17 milijard dinarjev. Delegacija Skupščine SR Slovenije naj bi do konca leta uveljavila predložena stališča, kar pomeni na eni strani, da naj bi poskušala uveljaviti, da se zmanjša obseg izdatkov, na drugi strani pa, da se najdejo druge možnosti za pokrivanje dohodkov. V imenu delegacije moram povedati, da je v tem trenutku nesporno, da s takimi stališči in z nepopolno opredeljenimi nalogami ne moremo izvršiti te naloge. Opozorila bi na naslednje: Pred približno enim mesecem smo se dogovarjali in sklenili, da damo soglasje k rebalansu proračuna federacije za leto 1976. Delegacija je dobila naročilo, da naj uveljavi stališče Skupščine SR Slovenije, da se obveznice, ki jih morajo vplačati poslovne banke s področja vsake republike in pokrajine, vplačujejo v znesku, ki ustreza prispevku republik in pokrajin za proračun federacije. To naročilo je delegacija v postopku usklajevanja uveljavila.

Sedaj pa s takimi naročili, kot so oblikovana predvsem v stališčih Izvršnega sveta in v stališčih odborov te skupščine, delegacija naloge ne more prevzeti. Menimo, da imamo premalo napotkov za uveljavljanje stališč Skupščine za zmanjšanje izdatkov in da v naši republiki ni dovolj jasnih stališč, kako bomo pokrili manjkajoči znesek za prispevek republike k proračunu federacije. Jasno nam je, da je predlagatelj postopal popolnoma pravilno in v skladu z ustavo ter z veljavnim zakonom o financiranju federacije, ko je predvidel, da se morajo manjkajoča sredstva izven izvernih dohodkov federacije pokriti s prispevki republik in pokrajin. Prav gotovo pa ni pravilno postopal v smislu skupno dogovorjene politike, zaradi tega ne, ker zelo dobro pozna situacijo v republikah in točno ve, da se že tretje leto, ko skupno razpravljamo o problematiki financiranja proračuna federacije, nikoli niso uspeli uveljaviti zahtevki za tako visoko povečanje prispevkov republik in pokrajin, kot je zdaj predvideno. Zato bi predlagatelj v svojem predlogu moral predvideti tudi variantne rešitve. Te rešitve bi lahko bile razpis novih obveznic ali pa najem kredita pri Narodni banki Jugoslavije ali tudi za občana sicer nepopularna poteza, to je povečanje davkov.

Predlagam zboru, da razpravo na današnji seji prekinemo in da naložimo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije nalogo, da v času do prihodnje seje zborov, to je do 8. decembra 1976 poskusi z Zveznim izvršnim svetom in z izvršnimi sveti ostalih republik in pokrajin poiskati ustrezne rešitve, tako za obseg izdatkov kot za zagotovitev dohodkov proračuna federacije. Ne bi bili radi v isti situaciji, kot smo bili na koncu preteklega leta ob usklajevanju obsega zveznega proračuna, ko na začetku usklajevanja ravno tako niso bila povsem jasna stališča glede reševanja pokrivanja obsega proračuna federacije.

Menim, da verjetno ne bomo mogli najti nekih popolnoma novih rešitev. Zato bo treba iskati rešitve med nekaterimi že do sedaj uveljavljenimi in v preteklih letih uporabljenimi oblikami. Prav bi bilo, da zbor dokončno odloči o dajanju soglasja k obsegu proračuna in načinu pokrivanja, kakor tudi o dajanju pooblastila delegaciji. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim!

Bogomir Hrovat: Tovariš predsednik, tovariši in tovarišice delegati! Delegacija 32. okoliša, Ljubljana-Šiška je razpravljala o osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Podpiramo stališča Odbora za finance in Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Delegacija mora glasovati za predvideni obseg proračuna, dokler ne bo končan usklajevalni postopek. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ker ne želi nihče več, zaključujem razpravo. Glede na uvodno besedo, razpravo in predlog tovarišice Jurančičeve predlagam, da danes ne zaključimo te točke dnevnega reda, temveč da razpravo prekinemo in da jo nadaljujemo na naslednji seji zbora, to je 8. decembra 1976, kot je predlagala tovarišica Jurančičeva. Menim, da iz celotnega gradiva in dosedanje razprave izhaja, da je potrebno proučiti odprta vprašanja. Zato predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v sodelovanju z ustreznimi organi in organizacijami v smislu do sedaj danih pripomb, stališč in predlogov

prouči možnost za take rešitve, ki bodo omogočale doseči potrebno stopnjo soglasja za sprejem obsega proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

2. Zbor združenega dela bo nadaljeval z razpravo in sklepanjem o osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 na 38. seji zbora, to je 8. decembra 1976.

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (134 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na obravnavo 5. točke dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo skupina delegatov za gospodarsko področje 6. okoliša, Nova Gorica.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je za svojega predstavnika določil Livia Jakomina, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Ugotavljam, da tovariš Jakomin ni prisoten. Ali ga lahko nadomesti kak drug predstavnik Izvršnega sveta? (Ne.)

Ker ne, prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Borisa Mikoša, republiškega sekretarja za urbanizem.

Skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik nam je predložila v obravnavo predlog zakona o spremembah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, katerega je z dopisom z dne 5. 11. 1976 umaknila, s tem da se iniciativa dana v predlogu zakona o spremembah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča upošteva pri sestavi predloga zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Ima kdo kakšno pripombo glede združevanja prve in druge faze postopka? Ugotavljam, da ni pripomb in da se strinjamo, da se zakon obravnava tako, da združimo prvo in drugo fazo.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom so obravnavali: Odbor za finance, ki je dal poročilo, Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. Zbora občin, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Vsa poročila ste prejeli.

Skupina delegatov za gospodarsko področje 6. okoliša, Nova Gorica je poslala k predlogu za izdajo zakona z osnutkom zakona pripombe, ki ste jih tudi prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ali želi predstavnik predlagatelja še kaj dodati k obrazložitvi? Besedo ima tovariš Boris Mikoš, republiški sekretar za urbanizem!

Boris Mikoš: Tovarišice in tovariši delegati! Prosim, da mi dovolite glede na obsežen dnevni red, da k temu zakonu, ki prihaja prvič pred delegatsko skupščino, povem nekaj besed.

Osnutek zakona, ki vam je bil predložen za današnjo razpravo, predstavlja zadnji zakon v skupini zakonov, s katerimi je Skupščina SR Slovenije določila okvire za samoupravno sporazumevanje na področju zemljiške politike in komunalnega gospodarstva. Tako ta zakon v nekem smislu predstavlja zaključek naših prizadevanj na tem področju. Značilnost predloženega zakona je v tem, da se ne nanaša, kot je to običajno, samo na eno področje. Zakon ureja določena zelo pomembna vprašanja glede upravljanja in razpolaganja s stavbnim zemljiščem, obenem pa tudi precej posega v področje financiranja razširjene reprodukcije komunalnega gospodarstva.

Tovarišice in tovariši delegati! V svoji uvodni besedi se tokrat izjemoma ne bom zadržal pri vsebini posameznih rešitev in ureditev, ki jih predlagamo v zakonskem osnutku. Glede na splošna gibanja, ki smo jim v naši republikli v sedanjem procesu urbanizacije izpostavljeni in ki dobivajo vedno bolj obliko totalne urbanizacije našega prostora, bi vas rad seznanil z nekaterimi temeljnimi izhodišči, ki smo jih upoštevali, ko smo pripravljali predlog za izdajo in osnutek zakona. V vseh razmišljanjih o bodočem načinu upravljanja in razpolaganja s stavbnimi zemljišči nismo mogli mimo dejstva, da je zemljišče dobrina, ki je v celoti ni mogoče povečati, da je vedno točno vezana na konkretno mesto in da predstavlja nepremičnino v absolutnem pomenu besede. V zadnjih letih se pri nas vedno bolj zastruje problem pomanjkanja stavbnih zemljišč. Ta problem vedno bolj dobiva tudi politične dimenzije. Zaradi tega smo se že v predhodnem razdobju srečali z monopolno rento in z nesorazmernim naraščanjem cen stavbnih zemljišč in z valom črnih gradenj. Glede zajemanja te rente in pojavov, ki so jo spremljali, smo doslej bolj ali manj uspešno ukrepali.

Stavbna zemljišča imajo namreč nekatere posebne lastnosti oziroma morajo izpolnjevati določene pogoje, da jih lahko uporabljamo za gradnjo. Stavbna zemljišča morajo biti ne le komunalno opremljena, vsaj do določene mere, ampak morajo biti tudi dostopna. Do določene mere morajo biti tudi varna za gradnjo in za eksploatacijo objektov ter imeti morajo določene geofizične in druge lastnosti. Stavbna zemljišča so kapitalno izjemno intenzivna. Njihova lastnost je, da težijo k združevanju v večje zazidalne komplekse in predstavljajo v vsaki družbi osnovo za razvijanje gospodarske in negospodarske dejavnosti. Vlaganja v stavbna zemljišča v tekočem stoletju stalno naraščajo, tako po enoti kakor tudi v absolutnih zneskih. Priprava zemljišč za stavbne namene predstavlja iz desetletja v desetletje pomembnejšo postavko v delitvi narodnega dohodka razvitih dežel.

Z razvojem družbene proizvodnje in družbenega življenja dobiva gospodarjenje s stavbnimi zemljišči vse širši družbeni značaj, kar seveda še posebej velja za socialistično družbo. Pri gospodarjenju s stavbnimi zemljišči se v družbi zaostrojeta predvsem dve vprašanji:

1. Naraščanje stroškov komunalnega opremljanja zemljišč, ki vedno bolj presega zmogljivosti komunalnega gospodarstva in zato vedno močneje vodi v kronično pomanjkanje stavbnih zemljišč.

2. Vedno večje prisvajanje koristi, ki so posledica povečane uporabnosti zemljišč zaradi razvoja komunalne, prometne in druge urbane infrastrukture.

Kakor je to že ugotovil Karel Marx v III. delu »Kapitala«, v poglavju, v katerem je pisal o stavbni in rudniški renti ter ceni zemlje, je renta, ki jo daje stavbno zemljišče, v svoji biti zemljiška renta. V pogojih socialističnega tržnega gospodarstva se tudi pri stavbnem zemljišču pojavljajo iste vrste rent kot pri zemljiških sploh. To so absolutna in obe obliki diferencialne rente. Prva diferencialna renta je zaradi boljše kakovosti oziroma lege tal, druga pa zaradi dodatnih vlaganj, ki so bila izvedena v preteklosti.

Absolutna renta pa se ugotavlja na zemljišču, ki je v privatni lastnini.

Diferencialna renta ni z ničemer vezana na privatno lastnino in se torej pojavlja pri stavbnih zemljiščih, kadar so ta tudi v družbeni lastnini. Prav s tem pojavom se srečujemo tudi pri nas. Z likvidacijo privatne lastnine na stavbnih zemljiščih, ki smo jo izvedli na podlagi ustave in na podlagi letos spomladi sprejetih zakonov v Skupščini SR Slovenije, smo torej odpravili možnost za obstoj absolutne rente na stavbnih zemljiščih v mestih in naseljih mestnega značaja. Še naprej pa je v naši družbi odprt problem ugotavljanja, dimenzioniranja in zajemanja diferencialne rente na stavbnih zemljiščih. Več ali manj nam je uspelo odpraviti problem monopolne rente, ker so vsa stavbna zemljišča po ustavi podružbljena in se zanje ob pridobivanju priznava samo pravična odškodnina, v okviru katere pa nikomur ne priznavamo rente.

Stavbna renta postaja zlasti pomembna v večjih naseljih, še posebej, kadar se izvaja kompleksna, strnjena zazidava. Družba vlaga vse večja sredstva v urbano infrastrukturo, tako da naglo narašča uporabnost zemljišč. Vse kvalitetnejša urbana struktura, ki jo razvijamo, in vedno večji obseg potreb po rekonstrukciji mest in urbanih aglomeracij, splošni tehnični in kulturni napredek in vedno hitrejša potreba zamenjave urbane infrastrukture naglo večajo stroške komunalnega opremljanja na eni strani, hkrati pa na drugi strani naglo večajo obseg stavbne rente.

Analize, ki jih opravlja Evropska ekonomska komisija Združenih narodov v Ženevi, kažejo na vse večjo koncentracijo investicij gospodarsko razvitih držav v območjih urbanih naselij, kjer se terciarne in kvartarne dejavnosti uveljavljajo kot dejavnik, ki oblikuje mesta. Analiza razvoja devetih velikih mest v Veliki Britaniji kaže npr. na to, da ta mesta sicer ne rastejo v zadnjih dvajsetih letih več po številu svojega prebivalstva, vendar kljub temu nezadržano večajo svojo mestno površino, kar je fenomen zadnjih desetletij v razvoju mest. Urbanizacija tudi vedno bolj briše razliko med mestom in vasjo glede stavbnih zemljišč, zelo naglo pa se spreminjajo, skladno z našo politiko policentričnega razvoja, tudi funkcije posameznih naselij kot celote in posameznih njihovih delov, vzporedno z razvojem urbane aglomeracije, ki vedno znova zahteva spremembe in novo kvaliteto ter strukturo v komunalni opremljenosti naselij.

V našem sistemu imamo danes razvitih nekaj oblik financiranja komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, vendar na ta način zajemamo le manjši del mestne rente. Dejstvo je, da v dosedanjem sistemu financiranja nismo nikoli bili usmerjeni na to, da evidentiramo in zajemamo mestno rento. Moramo povedati, da sedanji način financiranja ni v skladu s pojavom, gibanjem in rastjo mestne rente. Zlasti v zadnjih 15 letih, ko smo intenzivirali družbena vlaganja v opremo mest, nismo razvili dovolj paralelnih oblik zajemanja mestne rente v istem času. Zato še vedno sredstva iz mestne rente ne predstavljajo glavnega dela sredstev za komunalno opremljanje mest in naselij.

V zemljiški politiki in v politiki financiranja komunalnega opremljanja smo doslej glede na mestno rento izhajali vse preveč s stališča, da le-ta nastaja samo v prometu s stavbnimi zemljišči, in to v ceni zemljišča. Nismo pa upoštevali, da se oblikuje in realizira tudi v dejavnosti in da ne pride do kapitalizacije rente v ceni zemljišč, ki se ne prodajajo. Srečali smo se že in se vsak dan ponovno srečujemo z anticipirano mestno rento na še neurejenih zemljiščih. Zaradi razkoraka med ponudbo in povpraševanjem po stavbnih zemljiščih se uveljavlja zelo močna tendenca nagle rasti monopolne zemljiške rente, ki se ji trenutno uspešno upiramo samo v gradbenih okoliših, in še to ne vedno. Ugotoviti moramo torej, da je mestna renta splošen pojav, da je vezana na uporabo mestnega zemljišča, ki ima izrazito tendenco naraščanja. Zato je zajemanje mestne rente postala splošna družbena potreba. Zajemanje rente je hkrati tudi, to je treba poudariti, zapleteno vprašanje, ki ga ni mogoče rešiti z enim samim zakonom. Tega nismo poskušali niti z osnutkom zakona, ki smo ga predložili v razpravo.

Pri pripravi osnutka zakona smo se zavedali, da ima renta zelo različne pojavne oblike in da moramo za njeno zajemanje pripraviti različne instrumente. Zato z zakonom, ki vam ga predlagamo, rešujemo le del vprašanj, ki so vezana na zajemanje dela mestne rente. Ker pa je predpisovanje podrobnejših določb v zvezi z nadomestilom za uporabo mestnega zemljišča prenešeno na občinske skupščine in skupnosti, ki jih oblikujemo, je omogočeno, da se postopoma oblikuje dovolj širok in tudi krajevnim razmeram prilagojen in specifičan sistem zajemanja rente. To naj bi se doseglo z nadomestilom za uporabo zemljišča na temelju uporabljenih zazidanih in nezazidanih stavbnih površin, glede na lokacijo in njeno atraktivnost, na vrsto dejavnosti itd. Vse to bo postopoma pomembno povečalo sredstva za komunalno infrastrukturo. Del mestne rente se bo zajemal z obdavčenjem dohodka iz najemnin, ne glede na lastništvo, torej tudi za družbeni sektor. Končno: Še podrobneje se bodo morale z vidika zajemanja mestne rente obdelati določbe zakona o davku na promet nepremičnin in v davku na dediščine in darila.

Predloženi osnutek prinaša na področju zajemanja mestne rente novost v tem, da pooblašča občinske skupščine, da začno z zajemanjem še nerealizirane mestne rente, ki jo predstavlja povečana vrednost mestnega zemljišča, in to ne glede na to, ali je zemljišče v prometu ali ni. To smo praktično v zakonu dosegli s tem, da uvajamo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča za vsa zemljišča, ki so z urbanistično dokumentacijo predvidena v stavbne namene.

Treba je vedeti, da se v naši družbeni ureditvi vedno bolj veča sklad stavbnih zemljišč v družbeni lastnini. Zato je za nas zelo pomembno zajemanje tistega dela mestne rente, ki nastaja v dejavnostih na stavbnih zemljiščih. Z ustavnimi določbami smo močno povečali, in bomo tudi v bodoče intenzivno povečevali, sklad družbenih stavbnih zemljišč. To vprašanje delno rešujemo v osnutku zakona z uvajanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, in to ne glede na to, ali je komunalno opremljeno ali ne. Dejstvo je namreč, da z osnutkom zakona spreminjamo vlogo dosedanjega prispevka za uporabo mestnega zemljišča in mu dajemo novo vlogo, vlogo zajemanja mestne rente, ki jo plača vsak uporabnik stavbnega zemljišča. Torej tudi tisti, ki nima lokacijske odločbe, ki nima gradbenega dovoljenja in ki nima komunalno opremljenega zemljišča, ga pa uporablja.

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča bo torej v bodoče dohodek za razvijanje urbane strukture in ne nekakšno plačilo kolektivnih komunalnih storitev, kot je to bilo doslej. Odprto, s tem zakonom nerešeno, ostaja vprašanje tako imenovanih komunalnih taks, ki so tudi oblika zajemanja mestne rente in ki bi lahko predstavljale tako obliko. Vendar to vprašanje ni predmet današnje razprave. V tem okviru bomo morali še enkrat obravnavati tudi problem davka na dohodek od stavb ali delov stavb.

Izhajajoč s takšnih stališč smo pri pripravi osnutka zakona predvideli, da določene funkcije v zemljiški politiki ostanejo v pristojnosti občinskih skupščin, določene pa smo zaupali komunalnim ali posebnim zemljiško-stavbnim skupnostim, ki naj v bodoče v sodelovanju z občinskimi skupščinami, krajevnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami združenega dela razvijajo sistem podružbljene zemljiške politike za potrebe mest, kakor tudi sistem realnega zajemanja mestne rente, ki naj omogoči nadaljnjo skladnejšo izgradnjo urbane strukture.

Tovarišice in tovariši delegati! V svojem izvajanju se namenoma nisem zadržal pri podrobnih določbah zakona, ker smo dali podrobno obrazložitev tako k predlogu za izdajo zakona kakor tudi k osnutku zakona.

Omejen čas in dolg dnevni red seje zbora ne dopuščata, da bi se lahko obširneje zadržal pri nekaterih vprašanjih, ki so povezana s konsistentno zemljiško stavbno politiko, ki jo želimo oblikovati, in z zajemanjem mestne rente. Ob tem pa vseeno dovolite, da na zaključku podčrtam, da predstavljajo v osnutku zakona predlagane rešitve logično nadaljevanje do sedaj zastavljenega sistema na področju zemljiške politike. Pri tem izhajamo iz določil ustave, ki predvidevajo, da ne more nihče biti lastnik stavbnega zemljišča v mestih in naseljih mestnega značaja, in s stališča, da si nihče ne more prilaščati zemljiške rente, ki je v našem primeru mestna renta, kjer je le-ta posledica družbenih vlaganj.

Zato, tovarišice in tovariši delegati, prosim, da danes v razpravi ugotovite, ali smo v osnutku zakona ponudili pravilne in dobre rešitve za uresničitev dogovorjenih družbenih ciljev na tem področju! Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, Besedo ima delegat Franjo Lampelj, gospodarsko področje, 23. okoliš—Maribor.

Franjo Lampelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija 13. okoliša s področja gospodarstva, Maribor je obravnavala osnutek zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem ter se odločila, da bo predlagala naslednje predloge in pripombe:

1. K 2. členu: Besedilo tega člena je potrebno dopolniti tako, da se glasi: »...skupaj z delavci organizacij, ki opravljajo komunalne dejavnosti v zvezi z urejanjem stavbnega zemljišča, in organizacij za urejanje in oddajanje stavbnega zemljišča.« Dopolnitev je v zvezi z besedilom 2. alineje drugega odstavka 6. člena osnutka zakona.

2. K 22. členu: Zakon ne določa, kdo financira graditev omrežja komunalnih objektov sekundarnega pomena, ki so namenjena za skupno potrošnjo.

3. K 24. členu: Če se bo iz sredstev, ki se izločajo za stanovanjsko graditev iz osebnega dohodka, namenil del za financiranje izgradnje omrežja komunalnih objektov in naprav sekundarnega in primarnega pomena, ki služijo individualni

potrošnji v stanovanjskih soseskah, bi bilo potrebno povečati prispevek iz osebnega dohodka za stanovanjsko graditev, da ne bi prišlo do zmanjševanja obsega stanovanjske graditve.

Varianta naj bi se črtala.

4. K poglavju o financiranju urejanja stavbnega zemljišča: Osnutek zakona zelo točno določa nosilce financiranja. Postavlja pa se vprašanje, ali so določeni nosilci financiranja predvsem organizacije združenega dela, ki opravljajo komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena sposobne financirati graditev omrežja komunalnih objektov in naprav primarnega in sekundarnega pomena, ki so namenjeni za individualno potrošnjo. Priporočljivo bi bilo, da bi zakon o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem določal tudi vse vire financiranja stavbnega zemljišča, pri čemer bi morala biti temeljna izhodiščna postavka samoupravno združevanje sredstev v občini za urejanje stavbnega zemljišča.

Pri zakonskih virih za financiranje urejanja stavbnega zemljišča, pri katerih osnutek zakona zelo strogo opredeljuje njihovo namembnost, bi morali, glede na dejansko stanje komunalne opremljenosti, vsaj dopustiti določena prelivanja, ki bi temeljila na samoupravnih sporazumih delovnih ljudi in občanov v občini.

5. K 40. členu: Osnutek zakona nima nobenih določil o tem, kako se oblikuje izklicna cena za javni natečaj in kaj izklicna cena vsebuje. V tem členu se govori le o tem, da sredstva, ki jih dobi z oddajo stavbnega zemljišča, komunalna skupnost uporablja za urejanje stavbnega zemljišča in za stroške svoje dejavnosti.

6. K 41. členu: Varianta naj se črta.

7. K 46. členu: Zakon naj določa enostavnejši postopek za določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima delegat Martin Goršek, gospodarsko področje, 4. okoliš—Žalec!

Martin Goršek: Ob obravnavi osnutka zakona je imela delegacija naslednje pripombe:

19. člen: Predlagamo, da se rok za izdajo navodila o metodologiji za izdelavo srednjeročnega plana in letnega programa urejanja stavbnega zemljišča, ki ga izda republiški sekretar za urbanizem v sporazumu s predsednikom Republiškega komiteja za družbeni plan in informacijski sistem, določi do 30. junija 1977, to je do roka, ko se morajo ustanoviti enote komunalnih skupnosti oziroma stavbne zemljiške skupnosti.

To je obenem tudi rok, do katerega morajo občinske skupščine uskladiti svoje predpise o prispevku za uporabo stavbnega zemljišča in o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča z določbami predlaganega zakona.

Pripomba k 41. členu: Kolikor bo sprejeta varianta k drugemu odstavku 41. člena, predlagamo naslednje dopolnilo k temu členu: »Če lastnik nezazidanega stavbnega zemljišča hoče to zemljišče prodati in ga ponudi v odkup občini po ceni, ki jo določi sodni cenilec, občina pa ponudbe v roku 6 mesecev ne sprejme, lastnik tega nezazidanega stavbnega zemljišča ni dolžan plačevati prispevka za nadomestilo za uporabo mestnega zemljišča.«

Nadalje predlagamo, da se zaradi pomembnosti obravnavanega zakona sprejme sklep, da izda po njegovem sprejetju Skupščina SR Slovenije razlago zakona in bolj podrobno obrazloži, kaj se šteje za sekundarno, primarno in magistravno omrežje, kar obravnava 13. člen. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Prosim! Besedo ima delegat Rok Pavšič, gospodarsko področje, 33. okoliš.

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na klop ste prejeli pismo predsednika Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik glede njenih predlogov o zakonu o spremembah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

Kako je naš predlog za spremembo nekaterih členov vključen v novo besedilo osnutka zakona, ne bom navajal, zaradi tega ne, ker je v predloženem osnutku že upoštevan naš predlog za spremembo 45. in 46. člena. Na seji naše skupine je bil obravnavan predlog za izdajo tega zakona. Predlagamo, da bi se tudi v zakonu o varstvu zraka, ki je že sprejet, upoštevale predložene spremembe, da bi se poenotile službe v občinah, ki skrbijo za odmero prispevkov po teh zakonih.

Skupina delegatov je obravnavala tudi osnutek zakona in poleg ostalih pripomb, ki so bile poslane Izvršnemu svetu oziroma Republiškem sekretariatu za urbanizem, zasledila vprašanja, ki jih zakon ne predvideva. V osnutku zakona ni opredeljeno opravljanje kontrole kvalitete in cen del, izvršenih na komunalnih napravah in pri sanacijskih delih na stavbnem zemljišču.

Investitor je po 25. členu zakona dolžan povrniti komunalni skupnosti oziroma stavbno-zemljiški skupnosti stroške za urejanje in pripravo stavbnega zemljišča. To je predvideno kljub temu, da so komunalne skupnosti posebnega družbenega pomena. Zato bi bilo potrebno določiti sistem družbene kontrole cen in kvalitete del na tem področju. Vse to vpliva tudi na licitacijske cene pri oddajanju zemljišč na javnem natečaju.

K 42. členu je imela delegacija tudi pripombo. V njem se upošteva, da se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ne more predpisati tudi »za stavbe, ki jih uporabljajo verske skupnosti za svojo versko dejavnost in so po zakonu o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč izvzete iz nacionalizacije.« S tem v zvezi se postavlja vprašanje, od kdaj so te stavbe, ki jih uporabljajo verske skupnosti, izenačene z diplomatskimi predstavništvi in uživajo eksteritorialnost. Saj nasprotno kmete in lastnike zgradb, ki prav tako prebivajo na nenacionaliziranih zemljiščih v širšem urbanem okolišu, predlog zakona vključuje med obveznike plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Tudi naše kulturne, športne, znanstvene in druge ustanove, ki so družbene nosilke napredne ideologije, niso po zakonu izvzete od obveznosti plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za svoje zgradbe in zemljo. Mogoče bodo to napravile občine v svojih odlokih, toda povsem nekaj drugega je, če že zakon nekatere kategorije zavezancev oprosti plačevanja teh obveznosti. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima delegat Bogomir Hrovat, gospodarsko področje, 32. okoliš!

Bogomir Hrovat: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite nekaj besed.

Pri 33. členu osnutka, v katerem se govori, da se »brez javnega natečaja oddaja urejeno stavbno zemljišče, ki je potrebno za graditev komunalnih objektov in naprav, objektov za potrebe ljudske obrambe, kakor tudi nadomestnih objektov v zvezi s potresom« in tako naprej, menimo, da je predlagatelj pozabil upoštevati še predlog, da se bonitete za borce ravno tako vgradijo v ta člen, kajti do sedaj, kakor vemo, je bila z zakonom, objavljenim v Uradnem listu št. 42/66, ta boniteta borcem NOV priznana. V besedilu osnutka tega zakona pa se te bonitete ne priznavajo več. Res je starih borcev, ki ne bi imeli urejenega stanovanjskega vprašanja, verjetno zelo malo, nekaj pa jih je še prav gotovo. Menimo, da bi tudi to oprostitev vgradili v člen 33. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali želi odgovoriti na postavljena vprašanja in glede razprave še kaj dodati!

Boris Mikoš: Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da ne odgovarjam sistematično na vsa vprašanja, ker moramo pripombe proučiti. Ne vem, kako naj odgovorim tovarišu iz občine Vič. Zelo rad bi se priključil njegovemu predlogu. Na drugi strani pa seveda vemo, da katoliška cerkev dosledno zagovarja stališče, da so njeni predstavniki diplomatski predstavniki onostranstva, tako kot so drugi predstavniki tostranstva! Tako, da obrnemo malo na šalo.

Mislím, da so nekateri predlogi brez razprave sprejemljivi, nekatere pa lahko realiziramo z obrazložitvijo k zakonu, tako da bi se posamezne določbe pravilno razumele. Nekateri predlogi očitno prihajajo zaradi tega, ker se nismo dobro razumeli. Nekaj teh predlogov mogoče ne bomo mogli sprejeti, zaradi tega ne, ker prehajajo meje pooblastila, ki jih ima republika. Republika je le pooblaščená, da na področju komunalnega gospodarstva sprejme okvirni zakon. Zato vsega tistega, kar teži k preveč natančnemu določanju posameznih vprašanj, ne bi mogli sprejeti. Bolj sem se bal vaše kritike v tem smislu, da smo že bili v osnutku prepodrobni glede nekaterih predlaganih rešitev.

Dovolite, da vse vaše pripombe proučimo in jih v največji možni meri upoštevamo pri pripravi predloga zakona. Tedaj bomo tudi odgovorili, zakaj posameznih predlogov nismo sprejeli. Moram povedati, da izražam zadovoljstvo, da od vseh vaših predlogov niti eden ne nasprotuje osnovnim izhodiščem na katerih je zgrajen zakon. Mislím, da je to temeljno vprašanje za našo razpravo o osnutku zakona, če se lahko tako dogovorimo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Ker ne želi nihče razpravljati zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles, iniciativo Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ki izhaja iz predloga zakona o spremembah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ter predloge, dane v razpravi na seji zboru.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Nihče.) Kdor je za predlagani sklep, naj glasuje! (121 delegatov je za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.) Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Pavla Gantarja, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za delo in Staneta Božiča, namestnika republiškega sekretarja za delo.

Z dopisom z dne 29. 9. 1976 ste prejeli predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, z osnutkom zakona, ki ga je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije z dopisom 9. 11. 1976 umaknil.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da se na novo predloženi zakon obravnava v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Takšen postopek Izvršni svet predlaga zato, da se omogoči realizacija spremembe 116. člena tega zakona, ki mora biti po doloabi Ustavnega sodišča SR Slovenije izvedena v novembru. Pričenjam razpravo glede predloženega postopka. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se obravnava zakon po hitrem postopku, kot predlog zakona, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog, da obravnavamo zakon po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Prosim! Besedo ima Milan Bole, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose našega zbora.

Milan Bole: Tovarišice in tovariši delegati! Odbor je, kakor je bilo že povedano na seji zbora v oktobru 1976, obravnaval predlog Izvršnega sveta za izdajo zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona. Tedaj ni sprejel variante, da se 116. člen zakona črta. Ker je pozneje Zakonodajno-pravna komisija naše skupščine ugotovila oziroma menila, da v umaknjem predlogu predložena sprememba 116. člena v celoti ne realizira določbe Ustavnega sodišča SR Slovenije, se je Zakonodajno-pravna komisija nagibala k variantni rešitvi tega člena, to je, da se 116. člen črta. Glede na razloge, s katerimi Ustavno sodišče SR Slovenije utemeljuje svojo odločbo, in ob upoštevanju stališč, mnenj in pripomb, izraženih v zadnjih razpravah, je Odbor sprejel predlog zakona, ki predvideva, da se črta 116. člen zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Dodatno je Odbor dobil tudi amandma Zakonodajno-pravne komisije in se z njim strinja, kar pa v našem poročilu ni napisano.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima Pavel Gantar, republiški sekretar za delo.

Pavel Gantar: Izvršni svet se prav tako strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije.

Predsednik Štefan Nemeč: Ne želi nihče več razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih!

Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 2. členu. Izvršni svet in Odbor se z amandmajem strinjata. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije k 2. členu.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v celoti. Kdor je za predlog zakona o spremembi zakona, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Darko Markočič, član skupine delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki določil tovariša Pavla Gantarja, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za delo.

Z dopisom z dne 25. 10. 1976 ste prejeli tudi dokumentacijo k predlogu za izdajo zakona Republiškega sekretariata za delo.

Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ker nihče ne želi razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se sprejme.

2. Osnutek zakona o spremembah zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (134 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milana Baškoviča, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Prejeli ste tudi poročilo in stališča Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo. Pred glasovanjem vas obveščam, da bomo dobili stališče Družbenopolitičnega zbora, ki pa nam ga še ni poslal. Zato predlagam, da prekinemo to točko in da jo nadaljujemo, ko bomo dobili stališče Družbenopolitičnega zbora.

Predstavniki Republiškega komiteja za promet in zveze je navzoč. Zato bi se lahko vrnili na razpravo o 5. točki dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo skupina delegatov za gospodarsko področje 6. okoliša, Nova Gorica.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika Livia Jakomina, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Predlog zakona o spremembi zakona sta obravnavala Odbor za družbeno-ekonomski razvoj, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Poročili ste prejeli. Danes ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in tudi dopis predlagatelja, s katerim ponovno predlaga, da se zakon sprejme.

Zakon je predlagan kot predlog zakona v zadnji fazi po hitrem postopku.

Ker ni razlogov za hitri postopek v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, bomo zakon v smislu 300. člena obravnavali kot predlog za izdajo zakona. Zato vprašujem predstavnika predlagatelja, ali se strinja s tem, da se umakne predloženi hitri postopek! (Se strinja.) Torej bomo v smislu 300. člena obravnavali zakon kot predlog za izdajo zakona. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Savo Vuk, ki je predstavnik predlagatelja!

S a v o V u k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občin Nova Gorica in Ajdovščina in skupina delegatov za Zbor občin iz občine Nova Gorica sta na seji 17. 11. 1976 obravnavali predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah in sklenili, da vztrajata pri svojem predlogu. Delegaciji sta pri obravnavi tega predloga sicer upoštevali, da je predviden nov zakon o javnih cestah, ki naj sporno vprašanje zadovoljivo reši. Skupini sta predvsem upoštevali dejstvo, da je bil prvi predlog novega zakona dan v obravnavo že v začetku leta 1973, do danes pa kljub vsemu še ne razpolagamo z dokončnim predlogom. Iz tega lahko upravičeno sklepamo, da novi zakon ne bo tako kmalu sprejet in da bodo vse dotlej veljala določila zakona o javnih cestah iz leta 1971.

Delegati moram ob tej priložnosti ponovno seznaniti, da je Skupščina občine Nova Gorica že leta 1973 predlagala pristojnim republiškim upravnim organom, da je potrebno veljavni zakon spremeniti in dopolniti. Vendar ta pobuda občinske skupščine Nova Gorica še do danes ni bila upoštevana.

Zakaj naša delegacija kljub obljubam, da bo v kratkem izdelan nov zakon, še vedno vztraja pri svojem predlogu? Razlogov za tako stališče je nedvomno več. V prvi vrsti moramo upoštevati dejstvo, da pomenijo dobre cestne povezave, pri tem mislimo predvsem na asfaltne ceste, osnovni pogoj, da ohranimo posamezna območja kljub vsem težavam še vedno naseljena. To še posebej velja za manj razvita območja, še bolj pa za obmejna območja. Zaradi takega pomena, ki ga imajo ceste, se večina krajevnih skupnosti odloča za samoprispevek in skuša, da na tak način najprej uredi cesto, šele nato se navadno lotijo reševanja drugih vprašanj. Ob tem pa se jim zdi nemogoče, da je že za asfaltiranje ceste potrebno zbrati vso predpisano dokumentacijo z vsemi vzporednimi dokumenti. Tako je pred začetkom del, v skladu z veljavnim zakonom, potrebno najprej izdelati investicijski program, nato se lahko začne z izdelavo ostale projektne dokumentacije in s tem je šele dana osnova za pridobitev lokacijskega oziroma gradbenega dovoljenja. Upamo si trditi, da je cesta prav tako kvalitetno asfaltirana tudi brez vseh teh navedenih dokumentov. Vemo tudi, da imamo na razpolago premalo časa, ljudi in sredstev, za tako reševanje teh vprašanj.

To velja tembolj za krajevne skupnosti, ki želijo s svojimi skromnimi sredstvi opraviti čimveč del in seveda tudi v čim krajšem času. Mimogrede moram namreč poudariti, da veljajo ista zakonska določila tako za magistralno, regionalno kot za tisto cesto, ki pelje v naselje s komaj ducatom hiš. Prav taka nerešena vprašanja nas spodbujajo, da s spremembo veljavnega zakona skrajšamo in pocenimo postopek in tako omogočimo, da bo čimveč naših cest postalo sodobno urejenih.

Delegacija se prav tako ne more strinjati z mnenji, ki so bila dana v zvezi z našim predlogom. Res je sicer, da je republiška skupščina leta 1973 sprejela zakon o graditvi objektov, vendar je ta po našem mnenju splošen zakon, ki ureja gradnjo vseh objektov. Določbe zakona o javnih cestah, kolikor se nanašajo na graditev cest, so posebne določbe v odnosu na zakon o graditvi objektov in jih je zato pri gradnji cest v prvi vrsti treba upoštevati kot poseben zakon. Podoben primer je tudi na drugih področjih, kot je na primer gradnja zaklonišč, žičnic in podobno.

Ob vsem navedenem ter glede na obrazložitev, ki je dana v predlogu zakona o spremembi zakona o javnih cestah predlagamo, da se zakon o spremembi zakona o javnih cestah sprejme tak, kot je predložen. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima Livio Jakomin, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze in član Izvršnega sveta!

Livio Jakomin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet je na 93. seji, ko je razpravljal o predlogu zakona o spremembi zakona o javnih cestah, sprejel tudi sklep, da ne sprejme pobude za spremembo zakona, ki jo predlaga delegacija iz Nove Gorice. Razlogi so navedeni v poročilu, ki ste ga dobili k tej točki, in sicer v drugem in tretjem odstavku.

Glede na to, da je potrebno zakon o javnih cestah uskladiti z ustavo Socialistične republike Slovenije do 31. 6. 1977, tako kot je tudi predvideno v programu Skupščine SR Slovenije, to je v programu, ki ga je ta zbor sprejel, menimo, da ni potrebe za spremembo oziroma za sprejetje predloga zakona o spremembi zakona o javnih cestah, ker bo novi zakon moral upoštevati te in še druge pobude, ki prihajajo za spremembo tega zakona.

Obenem pa želim poudariti, da smo glede na sedaj veljavni zakon o javnih cestah, ki predvideva določene olajšave za rekonstrukcijo in izgradnjo cest, skupaj z Republiško skupnostjo za ceste in v okviru Republiškega komiteja za promet in zveze sprejeli tudi pobudo glede spremembe tega novega zakona, da bi se postopki, ki so s sedanjim zakonom možni, maksimalno upoštevali in olajšali postopek za izgradnjo in rekonstrukcijo javnih cest.

Zaradi tega in predvsem zaradi obveznosti, ki jih ima Izvršni svet do programa, ki predvideva, da naj bi se v prvi tretjini naslednjega leta zakon o javnih cestah predložil Skupščini, menim, da ni potrebe, da se sprejme predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Slišali smo obrazložitev predlagatelja in predstavnika Izvršnega sveta, ki ne sprejema predloga zakona, pač pa ponuja drugačno rešitev. Dajem najprej na glasovanje naslednji predlog sklepa:

Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o javnih cestah se sprejme.

Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (95 delegatov glasuje za.) Kdo je proti? (16 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (20 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel sklep, da se sprejme predlog za izdajo zakona, z večino glasov.

Predlagam še dodatni sklep:

1. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pri pripravi novega zakona o javnih cestah v celoti upošteva predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o javnih cestah skupaj s stališči, navedenimi v poročilih skupščinskih teles in v današnji razpravi, ter po potrebi predlaga tudi spremembo zakona o graditvi objektov.

2. S tem je postopek v zvezi s sprejemanjem predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o javnih cestah končan, ker bo predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o javnih cestah vključen v novi zakon o javnih cestah.

Vprašujem predlagatelja, ali se strinja s takim sklepom!

Savo Vuk: Delegacija se strinja s predlogom, da se v tej fazi prekine ta postopek in se vključi naša pobuda v novi zakon o javnih cestah. Delegacija je že od vsega začetka imela namen, da spodbudi odgovorne, ki bodo pripravljali ta zakon, da bodo pri tem bolj temeljiti, da ne bi prišlo do situacij, ki smo jih imeli do sedaj. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Ali se predstavnik Izvršnega sveta strinja s tem dopolnilom? (Se strinja.) Dajem ti dve točki dodatnega sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel dodatni sklep.

S tem zaključujem 5. točko in se vračam na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije.

Med tem časom sem dobil obvestilo predsednika Družbenopolitičnega zbora, da je Družbenopolitični zbor sprejel stališča k besedilu, ki so nam bila predložena.

Želi kdo razpravljati? (Ne.) Lahko zaključim? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim dvigne roko! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

V smislu 32. člena poslovnika našega zbora ugotavljam, da smo sprejeli predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora. O tem bom obvestil tudi predsednika Družbenopolitičnega zbora.

Zaključujem to točko in prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o zavarovanju redkih in ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik.

Odlok je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je določil tovariša Borisa Mikoša, republiškega sekretarja za urbanizem. Predlog odloka so obravnavali: Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora, Odbor za urbanizem, stanovanjsko komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju. Imamo amandma Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin k 3. členu.

Amandma je redakcijsko dopolnjen z amandmajem Izvršnega sveta, ki smo ga danes dobili na mizo. Ali se Odbor strinja s tako dopolnjenim amandmajem? (Se strinja.) Zakonodajno-pravna komisija se strinja? (Da.) Dajem amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma z večino glasov sprejet. Drugih amandmajev nimamo. Dajem predlog odloka o zavarovanju redkih in ogroženih živalskih vrst in njihovih razvojnih oblik v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka z večino glasov sprejet.

Zaključujem to točko in prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda za svojega predstavnika določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič, delegatka v Zboru republik in pokrajin!

Z d e l n k a J u r a n č i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Govorim kot delegatka 8. okoliša—Kranj, za gospodarsko področje in hkrati kot delegatka temeljne delegacije v tovarni Sava.

Naša temeljna organizacija je ob obravnavi osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu ugotovila, da še vedno, kljub večletnim opozarjanjem gumarske panoge, ostaja nesorazmerje pri obdavčitvi enega od proizvodov, ki ga naša delovna organizacija tudi proizvaja. Gre za obdavčitev gum za osebne avtomobile. Ti proizvodi so sedaj obdavčeni po stopnji 20 %. V tem trenutku je obdavčen avtomobil najnižjega cenovnega razreda s 6 %. Hkrati moramo ugotoviti, da so po stopnji 14 % obdavčeni tudi vsi rezervni deli, ne glede na izvor avtomobila in ne glede na vrednost avtomobila. Zaradi tega je delegacija menila, da bi bilo primerneje, da se tudi tarifna postavka za avtomobilske plašče uvrsti vsaj med tiste predmete, ki so obdavčeni po tej najbolj splošni stopnji 14 %.

Izvršni svet je v svojem odgovoru menil, da z znižanjem prometnega davka na te proizvode ne bomo rešili gospodarskega položaja proizvajalcev tega blaga, kar je očitno cilj, pravi, predlaganja znižanja stopnje. To cilj predloga naše delegacije ni bil. Kajti v tem trenutku ne bi znižanje prav nič vplivalo na prodajo izdelka. Zaloge pri tem artiklu so namreč minimalne in ni nobenega razloga, da bi zaradi tega menili, da bi bilo potrebno v tem smislu reševati siceršnji izredno težak položaj gumarske panoge. Povedala bi samo to, da je dejansko vsa gumarska panoga v izredno težkem položaju. Mislim, da smo med zelo redkimi, če ne med edinimi v naši državi, katerim so bile cene v preteklem letu za 9 % znižane. Cene surovin na svetovnem trgu močno rastejo in se to odraža tudi na bilanci, tako da je delovna organizacija v tem trenutku v nemogočem položaju. Vendar je to stvar druge razprave. Dejansko gre samo za uskladitev s podobnimi vrstami proizvodov, za neko logično povezavo med temi tarifnimi stopnjami. Osebnostno se zavedam, da je v tem trenutku vsak predlog, da se znižajo tarifne postavke, v škodo dohodkov federacije oziroma tudi dohodkov, ki jih imajo republike na tem področju in je zato zelo nepopularen. Vendar je delegacija imela za svojo dolžnost, da ob tej priliki opozori na neskladje. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovarišica Vida Kirn, kot predstavnica Odbora za finance in kot delegatka gospodarskega področja 17. okoliša!

V i d a K i r n : Kot predstavnik odbora za finance moram povedati, da se Odbor pravzaprav ni dokončno opredelil, iz poročila Izvršnega sveta pa smo lahko razbrali, da zavzema do tega predloga negativno stališče. Vendar pa kot delegatka 17. okoliša podpiram razpravo tovarišice Jurančičeve, ker menim, da je treba uskladiti stopnje gumarskih izdelkov z nadomestnimi avtomobilskimi deli. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Predstavnik Izvršnega sveta? Prosim! Besedo ima tovarišica Milica Ozbič članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za finance.

M i l i c a O z b i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ko je bil osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčenju pro-

izvodov in storitev v prometu v razpravi v odborih za finance, tako v Zboru občin kot v Zboru združenega dela, je delegacija kranjske Save oziroma Kranja dala predlog, da naj se ob teh spremembah upošteva tudi njihova zahteva, da se za avtomobilске plašče in zračnice tarifna stopnja 20 % zniža. Svojo zahtevo utemeljujejo s potrebo po uskladitvi davčne stopnje v temeljnem prometnem davku za avtomobilске plašče z davčno stopnjo za avtomobile in rezervne dele.

Izvršni svet je sicer dal odgovor na ta predlog, seveda pa ni navedel vseh motivov, ki so ga vodili pri taki presoji. Moram vas opozoriti na kompleksen predlog, o katerem teče sedaj razprava. V kompleksnem predlogu predlagatelj predlaga mnoge korekcije v temeljnem prometnem davku glede tarif, nekatere od njih zaradi usklajevanja tarif med sorodnimi ali sicer povezanimi izdelki, nekatere pa tudi iz drugih razlogov. Vse korekcije, predlagane v osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona, pa so narejene tako, da v tem trenutku še poglobljajo problem temeljnega prometnega davka, ne pa da bi ga razreševale. Poglobljajo zato, ker je imel pri izdelavi tega predloga predlagatelj pred očmi določila v letošnji zvezni resoluciji, ki govorijo, da naj bo temeljni prometni davek tudi faktor za urejanje razmer na trgu takrat, ko pride do zastoja pri prodaji posameznih izdelkov in ti zastoji povzročajo krizne situacije v posameznih dejavnostih ali grupacijah.

Kot vam je znano je bilo v letošnjem letu izvedenih že nekaj korekcij temeljnega prometnega davka iz teh razlogov. Znižane se bile tarife temeljnega prometnega davka predvsem za tiste proizvode, pri katerih je na trgu prišlo do večjega zastoja v prodaji, do velikega kopičenja zalog. Da bi pospešili prodajo teh proizvodov, so predlagatelji posegli med ostalimi ukrepi tudi po zniževanju tarif temeljnega prometnega davka.

V takih primerih je naš Izvršni svet, kljub težkim bilančnim težavam, o katerih sem danes že govorila, pristal tudi na take spremembe, da bi na ta način pripomogli k prodajnosti tistih izdelkov, ki so v prometu zastali. To pa ne velja za avtomobilске plašče in zračnice. Tovarišica delegatka iz kranjske Save, ki je proizvajalec teh proizvodov v Sloveniji, je to tudi povedala. Tudi naša analiza gibanja zalog teh izdelkov pri našem proizvajalcu je pokazala isti rezultat. Ne gre za potrebo po stimulativnih ukrepih za povečanje prodaje teh izdelkov. Ti izdelki se izredno dobro prodajajo na jugoslovanskem trgu. Torej motiv, ki bi izhajal iz določil v resoluciji za korekcijo ali znižanje stopnje temeljnega prometnega davka, pri tem proizvodu ni podan.

Dejansko obstaja razlika v tarifah za posamezne dele avtomobilov, med katere prištevamo tudi avtomobilске plašče in zračnice, in med tarifami za prodajo celih avtomobilov. Ta razlika obstaja, vendar pa se naša republika pri teh predlogih ravno zavzema za to, da se ta razlika odpravi. To se pravi, kot ste razbrali iz predloženega gradiva, naša republika se zavzema za to, da se po naši oceni prenizke stopnje temeljnega prometnega davka v prodaji avtomobilov domače proizvodnje zvišajo. To je eden od pogojev, ki jih naša republika predlaga med ostalimi svojimi predlogi, da bi pristala na korekcije, predlagane v predlogu osnutka zakona. To se pravi, da ne moremo v isti sapi zahtevati zvišanje tarif za prodajo avtomobilov in znižanje tarif nekaterim sestavnim delom avtomobilov.

Poleg tega pa opozarjam še enkrat, ta zbor in to skupščino, da ima republika Slovenija izredno velike, v tem trenutku skoraj nepremostljive težave z obsegom inkasa temeljnega prometnega davka. Tako ne moremo dajati

nobenih dodatnih predlogov, ki bi ta problem še povečali, predvsem pa ne za tiste proizvode, ki se na trgu normalno prodajajo, kjer ni nobenega kopičenja zaloga, kjer je povpraševanje dovolj živo kljub obstoječim tarifam. Vsak predlog po znižanju takih tarif bi bilo treba seveda opremiti s predlogom, katere tarife pa zvišati, da bi razliko v prometnem davku pokrili, kajti nezbalansiranih predlogov ne moremo dajati.

Moram povedati, da je eden od naših temeljnih pripomb k celotnemu osnutku zakona prav ta, da preračunano na podatke v prometu raznih vrst blaga, ki jih ta predlog zajema, predlog za Slovenijo ni v celoti zbalansiran. Če bi pristali na ta predlog, bi prišlo do debalansa v inkasu temeljnega prometnega davka v naši republiki.

To so v celoti naši motivi, zaradi katerih menimo, da v tem trenutku ne bi bilo primerno vztrajati pri dodatnem nižanju tarif prometnega davka, predvsem za take proizvode, ki na trgu nimajo motenj in ki se v skladu s proizvodnimi programi tudi nemoteno prodajajo. Ker gre za predlog zakona, je možno te in druge pripombe še registrirati in obravnavati, do faze predloga pa zavzeti do njih definitivna stališča. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe navedene v poročilih skupščinskih teles in mnenju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter pripombe, dane v razpravi na današnji seji.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v skladu s pripombami SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje? Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.) Ugotavljam, da je predlagani sklep z večino glasov sprejet.

Ker je osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev strogo zaupne narave, prosim delegate, da po končani seji oddajo material v avli. Zaključujem 11. točko in odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.30 in se je nadaljevala ob 13.15.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Izvršni svet je k tej točki dnev-

nega reda določil za svojega predstavnika tovariša Marjana Oblaka, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Osnutek odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročilo. Poročilo smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta. Želi kdo od predstavnikov še kaj ustno dodati k poročilu? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega odloka.

Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (106 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep v našem zboru sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovariša Andreja Ujčiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za kulturo. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Obe poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenja Izvršnega sveta. Želi kdo od predstavnikov še kaj ustno dodati k pismenemu poročilu? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet sklep, ki sem ga predlagal.

Prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovariša Iva Klemenčiča. Ali je predstavnik k tej točki navzoč? (Da.) Hvala.

Z dopisom z dne 15. 11. 1976 ste prejeli popravek dogovora. Dogovor sta obravnavala Odbor za Družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Ti poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi obvestilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Ali želi kdo od predstavnikov še kaj ustno dodati? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovarišica Dušica Mikluš, gospodarsko področje, 13. okoliš — Maribor!

Dušica Mikluš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980 sprašujemo delegati 13. okoliša, iz občine Maribor, ali bo izdelan tudi družbeni dogovor o temeljnih družbenega plana za predelavo nekovin. Kolikor takšen družbeni dogovor ni predviden, menimo, da bi morala biti kot posebna točka dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin zajeta tudi proizvodnja korunda in silicijevega karbida in predelava braziva v bruse. Svoj predlog utemeljujem z naslednjim: v letu 1976 predstavlja proizvodnja korunda 17 500 ton, medtem je predvidena za leto 1980 proizvodnja že 37 300 ton. Proizvodnja silicijevega karbida znaša letos 1600 ton, v letu 1980 pa bo znašala 12 500 ton. Proizvodnja brusov pa znaša letos 6000 ton, v letu 1980 pa bo znašala 13 000 ton.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Ali lahko predstavnik Izvršnega sveta odgovori na to vprašanje? Besedo ima tovariš Uroš Belič, samostojni svetovalec v Republiškem sekretariatu za industrijo!

Uroš Belič: Rad bi pojasnil, da smo zaradi omejenih sredstev za investicije v nekovine, ki znašajo le okoli 6 milijard, pristopili le k izdelavi družbenega dogovora za surovinsko bazo, ne pa za predelavo. Če bi razširili ta dogovor na celotno predelavo nekovin, bi bilo finančnih sredstev premalo. Zato smo od tega odstopili, zlasti ker smo menili, da je surovinska baza v tem obdobju važnejša. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Lahko preidemo na sklepanje?

Predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju 1976 do 1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznost po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da da soglasje k dogovoru, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznost za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je z večino glasov predlagani sklep sprejet.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovariša Livia Jakomina, predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dali poročili. Poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi obvestilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi kdo od predstavnikov k temu poročilu še kaj ustno dodati? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Besedo ima tovariš Jakob Berič, predstavnik Skupščine samoupravne interesne skupnosti za PTT promet!

Jakob Berič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da ob sprejemanju oziroma dajanju soglasja k temu tako pomembnemu aktu v zvezi z razvojem PTT mreže v Jugoslaviji povem nekaj besed v imenu Skupščine Samoupravne interesne skupnosti PTT prometa Slovenije.

Delegati Samoupravne interesne skupnosti za PTT promet v naši republici, ki je bila ustanovljena koncem junija letos, kakor tudi delegati območnih samoupravnih interesnih skupnosti PTT prometa v Sloveniji, te skupnosti so bile prav tako ustanovljene koncem junija letos, so na široko razpravljali in podprli politiko razvoja PTT prometa v naši republici za obdobje 1976—1980.

Seveda ta naš slovenski sporazum zajema tudi obveznosti zveznega družbenega dogovora o razvoju PTT prometa v Socialistični federativni republici Jugoslaviji. Moram reči, da je bila razprava tako v republiški interesni skupnosti kakor tudi v interesnih skupnostih posameznih območij v naši republici dejansko široka in so delegati podprli program, pa ne samo to, delegati so celo rekli, da je še ta program, ki ga zajema naš slovenski sporazum, preveč skromen in da bi kazalo hitreje razvijati PTT mrežo v območju SR Slovenije. Delegati v interesni skupnosti smo mnenja, da lahko da hitrejši, ustrežnejši in kvalitetnejši razvoj PTT mreže v obdobju 1976—1980 svoj prispevek k večji produktivnosti celotnega združenega dela v naši republici in seveda s tem tudi prispevek k uspešni realizaciji družbenega plana naše republike kakor tudi SFR Jugoslavije za obdobje od 1976 do 1980. Moram reči, da so si pripombe, ki so bile v teh razpravah dane, zelo podobne oziroma enake. V tem času smo dobili v razpravo tudi osnutek zakona o jugoslovanskih poštah in telegrafih ter telefonih.

Moram dati nekaj pripomb k družbenemu dogovoru, ki govori seveda tudi o odgovornosti republiške skupščine, torej te skupščine, kakor tudi Skupščine Samoupravne interesne skupnosti, za pravočasno in pravilno realizacijo tega družbenega dogovora. Pri tem pa se pojavljajo problemi, kako realizirati ta družbeni dogovor. Prav je, da te probleme pravočasno nakažemo. Že sam 11. člen, verjetno ste ta dogovor prebrali, pravi, da so republike in avtonomne pokrajine skupaj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi odgovorne za realizacijo programa magistralnih TT linij.

Tukaj poudarjam, da smo približno istočasno pripravljali ta dogovor in osnutek zakona JPPT, ki je bil danes sicer umaknjen z dnevnega reda in ki samoupravnih interesnih skupnosti sploh ne omenja. Ta zakon tudi ne omogoča vključevanja samoupravnih interesnih skupnosti v Skupnost jugoslovanskih

pošt, telegrafov in telefonov. Menim, da nas 11. člen obvezuje, da v skladu z njim izdelamo nov osnutek o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov. To je prva pripomba. Druga pripomba, ki bo prav tako pomembna za ves čas obdobja 1976 do 1980, pa je v zvezi z vlogo naše domače industrije pri realizaciji tega programa.

12. člen tega družbenega dogovora, kot ste videli, daje veliko vlogo in pomembnost domači industriji. Tudi o tem smo v Samoupravni interesni skupnosti slišali, morda tam še bolj, ker so člani v Samoupravni interesni skupnosti na eni strani proizvajalci PTT storitev, na drugi strani pa uporabniki PTT storitev. Mislim, da brez kvalitetnega družbenega dogovora med PTT in med proizvajalci — industrijo za potrebe PTT ne bo možno kvalitetno realizirati tega družbenega dogovora. Torej tudi tukaj sledi naloga, da moramo čimprej izdelati družbeni dogovor ali samoupravni sporazum med PTT in pa med proizvajalci — industrijo za potrebe PTT.

O podobnem problemu govori tudi 6. člen družbenega dogovora, ki pravi, da so se udeleženci zedinili, da bodo zagotovili tehnično in tehnološko enotnost po generalnem planu razvoja PTT omrežja Jugoslavije. Ta enotnost bo seveda lahko zagotovljena le z ustrezno kvaliteto kot tudi kvantiteto storitev s strani industrije, ki proizvaja za PTT.

Ta člen nas torej obvezuje, da se čimprej dogovori PTT in industrija, da to obveznost opravi. Razprava v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti za PTT nas obvezuje, da je dejansko potrebno tukaj narediti več reda. Pri tem mislimo na kvantiteto, še bolj pa mislimo na pravočasnost dobave opreme s strani proizvajalcev uporabnikom oziroma proizvajalcem PTT storitev.

Zelo pomembna je četrta pripomba. To je vprašanje zagotavljanja sredstev za realizacijo programa 1976—1980. Vse te pripombe, ki jih navajam, veljajo tako za slovenski samoupravni sporazum kot za ta dogovor, ki ga imamo danes na dnevnem redu.

8. člen govori o zagotavljanju virov. Moram reči, da je bilo morda več kot polovico razprav v vseh skupščinah interesnih skupnosti prav o tem problemu, kako zagotoviti ustrezen in pravočasen vir za realizacijo plana investicij za obdobje 1976—1980. Relativno majhno območje SR Slovenije zagotovo zahteva kvalitetnejše PTT storitve, hitre telefonske, telegrafske in poštne zveze. Vendar, če ne bomo zagotovili ustreznih virov za realizacijo tega plana, bo veliko problemov oziroma bo potrebno dati obračun, zakaj nalog, ki smo si jih postavili, nismo pravočasno realizirali.

Viri pod 1., 3., 4. in 5. točko morda niso toliko problematični, mnogo bolj je problematičen vir, naveden v 2. točki 5. člena, ki pravi, da se bodo sredstva zagotovila tudi iz družbenih sredstev individualnih uporabnikov in imetnikov funkcionalnih sistemskih zvez.

Republiška skupščina je sprejela naš slovenski zakon o slovenskih interesnih PTT skupnostih. V enem od členov je rečeno, kako se vpliva na politiko cen v interesnih skupnostih. Govori se, da tako republiška kakor tudi območne skupščine SIS vplivajo na politiko cen. Vendar moramo povedati, da je tukaj veliko predpisov, tako republiških kot zveznih, ki so izven moči skupščine samoupravne interesne skupnosti in torej mnogokrat izven vpliva delegatov te skupščine.

Res je, da ta naša skupščina živi šele nekaj mesecev, vendar že te razprave kažejo, da bomo morali te probleme čimprej razčistiti. Nekateri menijo, da

lahko združena sredstva za razširjeno reprodukcijo dobimo s tem, da dvignemo cene, drugi, da lahko ta sredstva združujemo iz ostanka dohodka.

Na 8. člen se navezuje 9. člen, ki posebej poudarja politiko cen. Prva točka je zelo komplicirano napisana, zato se postavlja vprašanje, kako lahko pride do izraza vse to, kar je navedeno, oziroma kdo vse lahko vpliva na politiko cen.

Zato menim, da bomo morali z družbenim dogovorom, to ne velja samo za ta primer, velja tudi za nekatere druge primere, razčistiti, da bomo točno vedeli, kako bomo lahko pravočasno realizirali program razvoja PTT mreže v naši republiki in izvršili te naloge v tem obsegu, kot so navedene v 7. členu tega dogovora.

Na vse to opozarjam posebno zato, ker menim, da 4. člena ne bo mogoče uspešno realizirati, če ne bomo teh problemov, ki sem jih tukaj nakazal, pravočasno in kvalitetno rešili. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju 1976—1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju 1976—1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšen dodatni predlog ali pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep z večino glasov sprejet.

17. točka dnevnega reda so volitve in imenovanja.

Obveščam vas, da je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije z dopisom dne 22. 11. 1976 umaknila predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani. Zato predloga odloka ne bomo obravnavali.

1. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču, je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je komisija določila k vsem predlogom tovariša Stanka Jakija, člana Komisije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču. Kdor je za predlagani odlok, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov. S tem je v Zboru združenega dela izvoljen za sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču, Ivan Žužek.

2. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Izvršni svet je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru. S tem je v Zboru združenega dela izvoljen za sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru Gregor Lesjak.

3. Prehajamo na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru, ki ga je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru. Kdor je za, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

S tem je v Zboru združenega dela izvoljenih 118 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Mariboru.

Zaključili smo tudi to točko dnevnega reda. Ali je predstavnik za 16. točko navzoč? (Da.)

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj, Washington za projekt Sarajevo — varstvo pred onesnaženjem zraka.

Skupščini ga je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog odloka so obravnavali: Odbor za finance, ki je dal soglasje z obrazložitvijo, Komisija za mednarodne odnose, ki je dala poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je tudi dala poročilo. Predlog odloka in poročili smo prejeli. Prejeli smo tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj, Washington za projekt Sarajevo — varstvo pred onesnaženjem zraka.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog odloka o soglasju.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na delegatska vprašanja.

Na delegatsko vprašanje Dušana Severja, delegata skupine delegatov za področje državnih organov in društev 2. okoliša — Sežana, bo odgovoril tovariš Lado Gorišek, pomočnik republiškega sekretarja za urbanizem. Prosim!

Lado Gorišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dušan Sever vprašuje v zvezi z dobavo vode gospodinjstvom in organizacijam združenega dela v Sloveniji. Zanima ga, če je možno cene vode poenotiti. Svoje vprašanje povezuje tudi s financiranjem vodnogospodarske dejavnosti, z vodnim prispevkom.

Želel bi povedati naslednje: Naloga vodnega gospodarstva je nekoliko drugačna. Predvsem v tem je, da varuje vodni režim in da zavaruje vire za preskrbo z vodo. Preskrba pa je naloga vodovodnega gospodarstva, predvsem distribucija vode. Dejansko je res, da vodno gospodarstvo financira tudi regionalne vode, predvsem v manj razvitih območjih in pa v območjih, ki jim primanjkuje vode. Tu je določena povezava, vendar odgovornosti za distribucijo vode ni.

Drugi problem je, da imamo v Sloveniji 1360 vodovodov, ki jih upravlja 57 organizacij združenega dela. Za organizirano vodno oskrbo je potrebno vlagati delo in sredstva. Tu vlaganja ustvarjajo določeno vrednost, ki se prenaša na vodo in ustvarja njen ekonomski ekvivalent. Pri formiranju cene same pa moramo upoštevati, da komunalne organizacije oziroma vzdrževalci teh vodovodov gospodarijo oziroma poslujejo kot gospodarske organizacije, da ekonomski kriteriji niso vedno odločilni in edini kriteriji za obstoj in razvoj dejavnosti oskrbe z vodo. Važen faktor so tudi tehnični pogoji, to so predvsem starost vodovoda, oddaljenost vodnih virov, kvaliteta vode in tako dalje. V ceno vode so vključeni tudi stroški enostavne reprodukcije, električne energije, vzdrževanje, amortizacija, osebni dohodki ipd., ponekod pa je v ceno vode vključena tudi razširjena reprodukcija.

Pri tem bi želel omeniti, da precejšen del prebivalstva Slovenije (28 %) še ni priključen na vodovodno omrežje in moramo le-tem vsaj do leta 1980 to omogočiti. To se pravi, da je naša glavna skrb zdaj ta, da oskrbimo vso Slovenijo z vodo. Cilj solidarnosti prelivanja pri financiranju oskrbe z vodo mora biti torej v prvi vrsti ta, da oskrbimo vse občane v Sloveniji z zdravo pitno vodo.

Omenil bi, da ima poenotenje cen vode tudi svoje slabe strani. Lahko bi se zgodilo, da bi se določena dejavnost razvijala na področjih, kjer vode ni in kjer je za to distribucija vode draga.

Mnenja smo, da se v sloveniji še precej časa ne bomo mogli dogovoriti o enotni prodajni ceni vode, da pa so v nekaterih območjih zaradi nezmožnosti povečanja kapacitet vodnih virov in zaradi nizkih cen že določene kritične situacije in bodo še večje, ko bo šlo za razširjeno reprodukcijo.

To bi bil kratek odgovor. Celoten odgovor s tabelami bo dobil delegat posebej. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Na delegatsko vprašanje Alfonza Gospodariča, ki ga je postavil v imenu skupine za gospodarsko področje 29. okoliša, Ljubljana-Bežigrad, bo odgovoril Livio Jakomin, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze!

Livio Jakomin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na pismeno vprašanje v zvezi z železniško nesrečo na postaji Preserje z dne 20. 9. 1976, ki ga je postavil tovariš Alfonz Gospodarič, delegat gospodarskega področja, 29. okoliš — Ljubljana-Bežigrad, dajemo naslednji odgovor:

Glede na to, da je preiskava o vzrokih nesreče v Preserju v teku, smo mnenja, da je preuranjeno podati celovit odgovor na postavljena vprašanja. Komite za promet in zveze je zaprosil Železniško gospodarstvo Ljubljana, da pismeno posreduje odgovor na prvo in tretje vprašanje, na drugo vprašanje pa so odgovor pripravili Republiški prometni inšpektorat, Republiški inšpektorat za delo in Železniško gospodarstvo Ljubljana. Zavedamo se, da odgovor ni celovit, zato sprejemamo obveznost, da bomo delegatu in delegaciji 29. okoliša — Ljubljana-Bežigrad posredovali dopolnilno informacijo, ko bo preiskava končana.

Hkrati predlagam, da ne berem celotnega odgovora, ki je vsebovan na 5. straneh, ampak da ta odgovor, ki ga je posredovalo Železniško gospodarstvo, posredujemo delegaciji. Pri tem pa ostane naša obveznost, da da po končani preiskavi o vzrokih nesreče naš komite to pomembno informacijo. Prosim, če se delegat s tem strinja!

Predsednik Štefan Nemeč: Vprašujem predstavnika delegacije, ali se strinja s takim načinom odgovora! (Se strinja.) Hvala.

Kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Besedo ima tovariš Janko Muraus, 13. okoliš — Maribor!

Janko Muraus: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati. V imenu skupine delegatov za področje gospodarstva 13. okoliša — občina Maribor sem postavil na predzadnji seji tega zbora delegatsko vprašanje glede graditve in rekonstrukcije magistralnih cest. Na to vprašanje nam je odgovoril predstavnik Izvršnega sveta SR Slovenije, ki je v odgovoru utemeljil, da rekonstrukcija mejnega prehoda Šentilj—Pesnica ni odvisna od vključitve v družbeni dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976 do 1980. Utemeljitev predstavnika Izvršnega sveta nas zadovoljuje, ker je v odgovoru še posebej poudarjeno, da samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SRS za obdobje 1976 do 1980 v petem členu navaja, da se bodo prioritarno gradili odseki avtocest oz. hitrih cest, med drugim tudi mestni del hitre ceste skozi Maribor in rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju. V odvisnosti od mednarodnih in domačih posojil ter povečanja cen pogonskim gorivom pa se bodo v tem obdobju začela tudi dela na odseku Slovenike med Šentiljem in Pesnico. V dogovoru je posebej poudarjeno, da izhajajo iz obveznosti SR Slovenije do gradnje posameznih odsekov, med katerimi je tudi navedeni, ki so primarnega pomena v razvoju cestnega omrežja pri nas.

Nepopoln pa je po našem mnenju odgovor na 4. vprašanje, v katerem vprašujemo, kako bo v naslednjih 10. letih organiziran promet med Evropo in Bližnjim vzhodom prek Slovenije ter s kakšnimi ukrepi in kako hitro bodo

ob ugotovljeni rasti prometa izboljšane prometne razmere na cestnem odseku Šentilj—Maribor z odcepom proti Zagrebu. Podpiramo težnje, da bi v okviru družbenega dogovora o prometni politiki in akcijskega programa za izvajanje skladnega razvoja prometa sprejeli ukrepe za večjo vlogo železnice in pomorskega prometa v tranzitnem prometu. Vendar ugotavljamo, da tranzitni promet, zlasti tovorni, narašča hitreje kot po predvidevanju in da preusmerjanje na železnico in pomorski promet ne bo moglo slediti naraščajočim potrebam prevoza blaga med Evropo in Bližnjim vzhodom.

Znano je, da je kapaciteta železniškega prevoza prek Bosporja omejena in da so danes čakalne dobe v lukah Perzijskega zaliva 6 mesecev. Pri vsem tem pa je treba upoštevati dejstvo, da traja prevoz iz Evrope do Teherana po cesti 12 dni, po železnici pa 21 dni. Ta dejstva so spoznale dežele, prek katerih ta promet poteka, in so se pospešeno lotile del za usposobitev cest, ki prevzemajo ta tranzitni promet.

Podpiramo družbeni dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976—1980, ki določa kot osnovno prioriteto za cestno omrežje SFR Jugoslavije transjugoslovansko avtocesto Bratstva in enotnosti, ki poteka od Karavank do Gevgelije. Za to cesto je nedvomno zelo pomemben tudi tisti promet, ki vstopa v Jugoslavijo v Šentilju in se pri Zagrebu nanjo vključuje. Mislimo, da v naporih za zgraditev transjugoslovanske avtoceste ne bi smeli spregledati učinkov tudi tega dela prometa, ki prihaja z uveljavljene mednarodne tranzitne poti na cesto Bratstva in enotnosti. To bi sočasno zagotavljalo popolnejšo povezavo transjugoslovanske avtoceste z velikimi evropskimi cestami, ki bodo v naslednjih desetih letih še posebej prilagojene naraščajočemu prometu na relaciji Evropa—Bližnji vzhod.

Zavedamo se, da so pripravljajalna dela za tako velike posege dolgotrajna in jih seveda ni mogoče zaključiti v tem srednjeročnem obdobju. Realizacija ukrepov zato ni predmet srednjeročnega plana 1976—1980, je pa že danes potrebno naloge ovrednotiti in opredeliti tako, da jih bomo lahko v naslednjem planskem obdobju uresničili.

Iz navedenih razlogov postavljamo delegatsko vprašanje: Kako se predvideva reševanje prometa na cestnem potezu Maribor—Zagreb in priključevanje tega prometa na transjugoslovansko avtocesto? Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Ali lahko predstavnik Izvršnega sveta takoj odgovori na vprašanje? Na to delegatsko vprašanje odgovarja tovariš Livio Jakomin!

Livio Jakomin: Ugotovitve delegata iz 13. okoliša, so prav gotovo vredne vse pozornosti, predvsem ko gre za koncipiranje dolgoročnejshe politike razvoja magistralnih cest. Na vprašanje o reševanju prometa med Mariborom in Zagrebom smo, kot je sam delegat ugotovil, skušali odgovoriti na zasedanju 6. 10. 1976. Že takrat smo poudarili, da je v srednjeročni plan razvoja SR Slovenije vključena kot prioriteta izgradnja mejnega prehoda Šentilj in hitre ceste skozi Maribor. Ta dva odseka sta vključena tudi v predlog resolucije za 1977. leto, kar pomeni, da bomo na ta način rešili najbolj kritičen del prometa, na mejnem prehodu in v samem mestu.

Glede vprašanja, ki je, tako ga lahko razumemo, postavljeno predvsem glede dolgoročnejshe orientacije razvoja povezave med Mariborom in Zagrebom, bi lahko rekel, da se v SR Sloveniji intenzivno pripravlja projekt UNDP, to je

o transportnem sistemu Slovenije, ki bo moral dolgoročneje in na znanstveni osnovi odgovoriti na vprašanja povezovanja in celotne prometne politike, gledano z dolgoročnega vidika. Naša naloga je, da se v tem momentu predvsem vsestransko angažiramo za realizacijo sprejetega srednjeročnega programa, to je do 80. leta in se hkrati, skozi študijo, o kateri sem malo prej govoril, dokopljemo do dolgoročne prometne politike ter valoriziramo vse smeri, za katere bo ugotovljeno, da jih je potrebno valorizirati. S tem mislim, da bomo tudi na znanstveni osnovi prišli do tistih sklepov, po katerih sprašuje tovariš iz Maribora. Menim, da bi bil vsak direkten odgovor na to vprašanje preuranjen. Mislim, da tisto, kar je najbistvenejše v tem srednjeročnem obdobju glede povezave Maribora in reševanja težkih problemov v Mariboru, vsebujeta srednjeročni plan razvoja Slovenije in resolucija za 1977. leto. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima tovarišica Katka Knaflič, prosvetno-kulturno področje, 2. okoliš — Kranj!

Katka Knaflič: Tovariši delegati! Zastopam gorenjsko regijo za področje kulture in prosvete in postavljam naslednje delegatsko vprašanje: Zakaj se ekonomska zakonitost porasta družbenega proizvoda tiče samo vzgoje in izobraževanja in zakaj se limit ne postavlja širši družbeni skupnosti? Na ta način bi prej izravnali gibanje med produktivnostjo in porabo. Ne strinjamo se torej s prakso, da smo prikrajšani in postavljeni pred limit samo mi. Ni prav, da se prosvetnim delavcem osebni dohodek ureja konec leta in smo torej 10 mesecev brez prave socialne varnosti, kajti ni vseeno, ali dobivaš sredstva sproti ali ob koncu leta. Zato ne razumemo dejstva, in se ne strinjamo z njim, da se dogovor o naših finančnih potrebah ne podpiše in da se konec koledarskega leta urejujejo osebni dohodki prosvetnih delavcev.

Seznanjeni smo, da druge delovne organizacije urejajo in usklajujejo osebni dohodek že med letom, seveda na podlagi zakonitosti in gibanju produktivnosti, mi pa se moramo za to boriti in seveda dokazovati našo produktivnost, ki je težko izmerljiva ali pa jemana za manj produktivno. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Ali lahko predstavnik Izvršnega sveta takoj odgovori na vprašanje? (Ne.) Hvala. Kdo še želi postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Besedo ima tovarišica Metka Šušteršič, gospodarsko področje, 29. okoliš — Ljubljana-Bežigrad!

Metka Šušteršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov za gospodarsko področje 29. okoliša — Ljubljana-Bežigrad zastavljam delegatsko vprašanje in prosim ustrezen odgovor Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije:

1. Ali je v SR Sloveniji organizirana skrb za spomenike narodnoosvobodilne borbe, in če je, kako učinkovito se uresničuje?

2. Kakšna so predvidevanja za postavljanje težiščnih obeležij in pomembnejših spomenikov NOB v območju SR Slovenije v prihodnje?

Skupina delegatov meni, da SR Slovenija zaostaja za ostalimi republikami v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, kar zadeva organizirano skrb oziroma varstvo spomenikov NOB, in da vprašanju postavljanja težiščnih obeležij in spomenikov NOB, ki naj bi spominjali na dogodke iz NOB, ne posveča dovolj pozornosti. Slednjega ne bi smeli pogojevati materialni, inte-

lektualni ali arhitektonski razlogi. V naši republiki imamo številne kraje, kjer so se odigrale težke tragedije, vendar so ti kraji često brez večjega spominkega obeležja ali pa ob pomembnejšem spomeniku NOB ni strokovnega vodiča. Morda prav ta ugotovitev daje vtis, da spomeniki NOB niso tisto, kar bi SR Slovenija, upoštevajoč zgodovinske dogodke v času NOB na njenem področju, morala imeti.

Predsednik Štefan Nemeč: Ali lahko predstavnik Izvršnega sveta takoj odgovori na vprašanje? Lahko. Besedo ima tovariš Andrej Ujčič, predsednik Republiškega komiteja za kulturo!

Andrej Ujčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V SR Sloveniji je normativno urejena skrb za spomenike narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije oziroma za obeležja z zakonom o varstvu kulturnih spomenikov (Uradni list SR Slovenije, št. 16/71, Uradni list SR Slovenije, 11/65.), z zakonom o vojaških pokopališčih in grobovih (Uradni list SR Slovenije, št. 26/73.) oziroma na podlagi tega zakona izdanim odlokom o tem, katera grobišča borcev NOB in žrtev fašističnega terorja so posebnega zgodovinskega pomena in imajo značaj kulturnega spomenika (Uradni list SR Slovenije, št. 37/74.).

Leta 1962 je Zavod za spomeniško varstvo LR Slovenije objavilčasni seznam spomenikov ljudske revolucije in NOB na ozemlju SR Slovenije, ki šteje 216 objektov. Leta 1974 pa je isti zavod izdal seznam kulturnih spomenikov Slovenije, v katerem je zajetih 152 spomenikov NOB in ljudske revolucije, ki so uvrščeni v prvo spomeniško varstveno kategorijo ter veljajo zanje vsi predpisi in kriteriji varovanja kulturnih spomenikov, v skladu s priporočili UNESCO. Neposredna strokovna skrb za izvajanje varstva spomenikov NOB in ljudske revolucije je v skladu z naštetimi normativnimi akti, vsaj po strokovni liniji, v pristojnosti petih regionalnih zavodov za varstvo kulturnih spomenikov. Pri tem pa je treba povedati, da ima le ljubljanski regionalni zavod posebnega konzervatorja za področje spomenikov NOB in ljudske revolucije. V drugih zavodih, razen v republiškem, pokrivajo to področje strokovni sodelavci drugih referatov ali pa ni pokrito. Tudi zaradi tako nepopolne kadrovske zasedbe je izvajanje predpisov o varstvu pomanjkljivo.

Družbenopolitične organizacije, predvsem Zveza združenj borcev NOV, Socialistična zveza, Zveza komunistov in organi uprave smo na te pomanjkljivosti ponovno opozarjali na sestanku 3. 11. 1976, ki so se ga udeležili predstavniki Kulturne skupnosti Slovenije, Sveta za negovanje in razvijanje tradicij NOB pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnih ljudi, Zavoda za spomeniško varstvo SR Slovenije, Skupnosti zavodov za spomeniško varstvo, Republiškega komiteja za vprašanje borcev NOV in vojaških invalidov ter Republiškega komiteja za kulturo. O varstvu je bilo ugotovljeno, da je pomanjkljivo. Zato je bilo sklenjeno:

— prisotni podpirajo izhodišča za pripravo predloga zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977, predvsem kar zadeva sredstva za urejanje in vzdrževanje vojaških pokopališč in grobov;

— Kulturna skupnost Slovenije bo zagotovila prednostno obravnavo vseh vlog, ki so vezane na varstvo spomenikov NOB in ljudske revolucije;

— postopno je treba že v letu 1977 ojačevati kadrovsko zasedbo v muzejih NOB in zavodih za spomeniško varstvo, ki skrbe za varstvo spomenikov NOB in ljudske revolucije;

— Kulturna skupnost Slovenije bo v okviru za dejavnosti širšega pomena združevanih sredstev zagotovila čim večji možni finančni prispevek občinskim kulturnim skupnostim za namen varovanja spomenikov NOB in ljudske revolucije;

— pristojni republiški organi bodo pripravili predloge za spremembo normativnih aktov, ki več ne ustrezajo.

Kar zadeva bodoče delo v zvezi s postavljanjem obeležij in spomenikov NOB ter ljudske revolucije v SR Sloveniji pa menim, da je že uveljavljena pobuda celotnega članstva Zveze združenj borcev NOB in delovnih teles drugih družbenopolitičnih organizacij porok, da tudi v bodoče pobud ne bo manjkalo in da bodo družbeno dovolj ovrednotene. Z družbenimi dogovori, kakršen je že sklenjen za področje Kočevskega Roga, ki bodo pripravljene še za druga večja spomeniška območja, pa bodo ustvarjene materialne rešitve za realizacijo teh pobud. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi postaviti delegatsko vprašanje? Ne želi nihče več? Potem smo tudi to točko dnevnega reda zaključili in s tem tudi 37. sejo Zbora združenega dela.

(Seja zbora je bila končana ob 14.20.)

38. seja

(8. decembra 1976)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovarišice in tovariši delegati! Pričejam 38. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu določil poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in verificirali pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora izvolimo naslednje delegate: za predsednika tovariša Draga Vidriha, za člana pa Petra Polaka in Štefana Klanjščka.

So imenovani tovariši navzoči? (So.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.) Potem dajem predlog na glasovanje! Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je soglasno sprejet predlog, da se v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolijo Drago Vidrih, Peter Polak in Štefan Klanjšček.

Prosim Komisijo, da pregleda pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, ter o tem seznaniti zbor.

Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda SR

Slovenije za družbeno planiranje, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet, Samoupravne interesne skupnosti za PTT promet in Združenja poslovnih bank in hranilnic SR Slovenije.

Na sejo zбора so bili povabljeni tudi predsedniki odborov Zbora združenega dela, predstavnik skupine delegatov za gospodarsko področje 10. okoliša — Radovljica, delegat Zbora občin Stane Marolt, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ. Vse lepo pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Delegata, ki nameravajo postaviti delegatska vprašanja, prosim, da bi, če je mogoče, v pisni obliki posredovali vprašanja meni ali tovarišu sekretarju že na začetku seje, da bi lahko obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje. S tem bi omogočili Izvršnemu svetu oziroma posameznim funkcionarjem, da se na odgovor pripravijo in da na vprašanja odgovore že na današnji seji.

Obveščam vas, da bom za jutrišnjo sejo predlagal razširitev dnevnega reda z osnutkom zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki nam ga je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Ker gre za izredno kratek rok in bo Zbor republik in pokrajin o tem zakonu razpravljajl že 24. decembra letos, predlagam, da delegati, ki so danes navzoči na seji in ki so tudi delegirani za jutrišnjo sejo, dvignejo osnutek zakona med prvim odmorom v avli pred dvorano. Ostalim delegatom, ki danes niso navzoči, pa bo jutri ta zakon dan na mizo.

Ker imajo delegati po 212. členu ustave SR Slovenije in 12. členu poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda, vprašujem delegate, če želi kdo razpravljati v italijanskem ali madžarskem jeziku! Za to imamo pripravljene prevajalce. Ne želi nihče? (Ne.)

Obveščam vas tudi, da smo se predsedniki zborov na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dogovorili, da bomo poslušali ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976, na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zboru.

Ali je Komisija za verifikacijo pooblastil že končala z delom?

Drago Vidrih: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Ker manjkajo delegati iz mariborskega in celjskega območja, zaradi prometne nesreče pri Trojanah, prosim, da bi dali poročilo po ekspozicju.

Predsednik Štefan Nemeč: Glede na to pojasnilo predlagam, da verifikacijo mandatov opravimo po ekspozicju. Prav tako 2. točko dnevnega reda, to je odobritev zapisnika.

S tem prekinjam sejo Zbora združenega dela in prosim, da počakamo v dvorani, da pridejo še delegati iz obeh drugih zborov.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 11. uri.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Obveščen sem, da je Komisija za verifikacijo pooblastil zaključila svoje delo. Prosim predsednika Komisije, da poda poročilo!

Drago Vidrih: Tovariš predsednik, tovariši in tovarišice delegati! Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 147 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 90 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtnih in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacije aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v JNA 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: s kulturno-prosvetnega za 5. okoliš 1 delegat in s kmetijskega področja za 3. okoliš 1 delegat in za 4. okoliš 1 delegat, skupaj 3 delegati.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo o poročilu razpravljati? (Nihče.) Prehajam na glasovanje o tem poročilu. Glasovali bomo javno in v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko). Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 38. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da Zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 14. 11. 1967 sem razširil dnevni red 38. seje z naslednjimi točkami: s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona, s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, s predlogom odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovanski kmetijski projekt, z osnutkom zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, z osnutkom zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen, z osnutkom zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela, z osnutkom zakona o združevanju železniških transportnih organizacij združenega dela v Skupnost jugoslovanskih železnic in z osnutkom zakona o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov.

Predlagam, da umaknemo z dnevnega reda naslednje točke: osnutek zakona o carinski tarifi. Odložitev tega zakona predlagam zato, da se zagotovi dovolj časa organizacijam združenega dela in asociacijam, kot je Gospodarska zbornica, da razpravljajo o tem zakonu. Odbor, ki je razpravljal o osnutku zakona, predlaga, kakor je razvidno iz poročila, ki ste ga prejeli danes na klop, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, skupaj s pristojnimi organi, pospešeno organizza in izpelje razpravo o osnutku tega zakona.

Nadalje predlagam, da umaknemo osnutek zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen, osnutek zakona o združevanju železniških transportnih organizacij združenega dela v Skupnost jugoslovanskih železnic in osnutek zakona o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov.

Tudi o teh treh osnutkih zakonov bo potrebno v nadaljnji razpravi razčistiti določena vprašanja in zavzeti potrebna stališča.

Vse navedene zakone bo naš zbor predvidoma obravnaval na seji zbora 19. januarja 1977. leta.

Glede na to predlagam, da v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela sprejmemo naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 38. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 37. seje Zbora združenega dela,
3. osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976,
4. izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977,
5. predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona,
7. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona,
8. predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona,
9. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem,
10. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih,
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij),
12. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov,
13. predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošni jugoslovanski kmetijski projekt.
14. dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980,
15. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981,
16. osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1977 do leta 1980,
17. osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin,

18. osnutek zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela,

19. osnutek zakona o Jugoslovanski banki za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino in o določenih oblikah tega sodelovanja,

20. osnutek zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976,

21. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzaciji za sveže meso;

22. osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976,

23. osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju SR Črne Gore,

24. predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj,

25. osnutek zakona o zagotavljanju sredstev federacije za pristop SFR Jugoslavije k Interameriški banki za razvoj,

26. osnutek zakona o sredstvih rezerv,

27. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977,

28. volitve in imenovanja,

29. vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za drugačen dnevni red? (Ni pripomb.)

Dajem na glasovanje predlagani dnevni red. Kdor je za, naj prosim glasuje! (104 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je dnevni red sprejet z večino glasov.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 37. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika 37. seje Zbora združenega dela?

Ker ni pripomb, ugotavljam, da je zapisnik 37. seje Zbora združenega dela odobren.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, s poročilom o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Tomaža Banovca, namestnika direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Ekspoze k osnutku resolucije smo poslušali na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

Osnutek resolucije, poročilo, analiza izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in ocena možnosti za njegovo uresničevanje v letu 1977 so bili objavljeni v Poročevalcu št. 26.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomski razvoj, Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za agrarno politiko, ki so dali skupno poročilo, Odbor za finance, ki je dal poročilo, odbora za stanovanjsko-komunal-

na vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Zbora občin, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala svoje poročilo. Vsa poročila ste prejeli.

Danes na klop ste prejeli tudi sklepe in stališča Odbora za družbenoekonomski razvoj, Odbora za družbenoekonomske odnose, Odbora za finance in Odbora za agrarno politiko ter stališča Gospodarske zbornice Slovenije.

Z dopisom z dne 3. 12. 1976 smo prejeli tudi predlog stališč in predlogov Družbenopolitičnega zbora k osnutku resolucije.

Predlagam, da imenujemo 5-člansko komisijo, ki bo spremljala razpravo, proučila predloge in pripombe, dane v razpravi, in pripravila predlog dopolnitev in sprememb predloženih stališč. Se strinjate s takim postopkom? Ugotavljam, da se strinjate, zato predlagam, da v komisijo imenujemo: Nado Rih-taršič, delegatko z gospodarskega področja in članico Odbora za družbenoekonomski razvoj, tovariša Milana Boleta, predsednika Odbora za družbenoekonomske odnose, tovariša Vlada Šanco, predsednika Odbora za finance, tovariša Matevža Lončarja, člana Odbora za agrarno politiko in tovariša Petra Petkovška, delegata z gospodarskega področja in člana Odbora za finance. Vsi omenjeni tovariši so navzoči.

Ima kdo kakšno pripombo ali spreminjevalni predlog? (Ni pripomb.) Prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je soglasno sprejet predlog za petčlansko komisijo.

Ker imamo na dnevnem redu tudi nekaj zakonov, ki jih niso obravnavala telesa zbora, predlagam, da imenovana komisija obravnava tudi te zakone. To se nanaša na osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1970 do leta 1980 ter osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Sprašujem za vaše mnenje! Ima kdo drugačno mnenje? (Ni pripomb.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sprejet z večino glasov. Prosim, da se komisija po končani razpravi sestane.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Gojko Vizovišek, gospodarsko področje, 13. okoliš!

G o j k o V i z o v i š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva 13. okoliša za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije ima naslednje pripombe in stališča k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977:

1. Kvantifikacije in usmeritve republiške resolucije, ki bodo vgrajene tudi v ustrezne planske dokumente občin, temeljnih organizacij združenega dela, sestavljenih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, deklarativno opredeljujejo temeljno usmeritev, da je potrebno v letu 1977 povečati reprodukativno sposobnost gospodarstva, s tem, da se temu temeljnemu cilju podredijo vse oblike potrošnje, to je, da morajo skupna, splošna in osebna poraba rasti za 10 % počasneje od rasti družbenega proizvoda.

Konkretizacija nekaterih nalog in ciljev resolucije, zlasti pa nekateri izvedbeni akti, dajo slutiti, da resolucijski instrumenti niso še tako naravnani. Za omenjene porabe, skupno, splošno in osebno, še niso opredeljeni ukrepi, ki bi

delovali v smeri, ki jo nakazuje resolucija. Na to opozarja tudi praksa preteklih let, zlasti pa letošnjega leta. Razpoložljive informacije nakazujejo, da nekatera predvidevanja govore, da se bodo tendence iz letošnjega leta nadaljevale. Tu zlasti mislimo na predvideno povečanje zveznega in tudi republiškega proračuna, predvideno povečanje davka iz dohodka, povečanje sredstev za gradnjo zaklonskih, pokrivanje izgub elektrogospodarstva in železnic, nekatere nove zakonske obveznosti za zaposlovanje in usmerjeno izobraževanje, pretirane zahteve nekaterih družbenih področij in tako dalje. Menimo, da terjajo temeljna vprašanja večjo konkretizacijo in seveda tudi dosledno izvajanje dogovorjenih usmeritev.

2. Če predstavlja resolucija izsek nalog in problemov, ki so na prehodu v leto 1977 bistvenega pomena za razvoj Slovenije, lahko ocenimo, da predloženi osnutek vseh gospodarskih področij ne obravnava enakovredno. Zelo konkretno nakazuje naloge črne metalurgije, barvne metalurgije, dela bazne kemije in strojelgradnje. V posameznih primerih navaja sestavljene organizacije združenega dela, pa tudi celo organizacije združenega dela, kot na primer Rudnik živega srebra Idrija. Nadalje v nekaterih primerih celo opredeljuje, pa čeprav še ni dogovorjeno, ožjo lokacijo nekaterih novih zmogljivosti, v ničemer pa ne omejnja grupacije cestnih vozil v okviru Tovarne avtomobilov Maribor in razvoja kemične industrije v okviru Sestavljene organizacije Kema. Glede na bodoči razvoj, kot tudi zaradi problemov ob prehodu v leto 1977, sta tudi ti dve področji pomembni za razvoj republike. Seveda so poleg naštetih dveh področij, ki bi jih bilo potrebno vključiti v osnutek resolucije, še nekatera druga, ki pa so značilna za območje izven Maribora.

Prednostna področja in v okviru teh temeljne naloge za leto 1977 niso dosledno konkretizirane. Predlagamo, da se ti širši gospodarski problemi in usmeritve vključijo ali pa navedeni, ki pa niso popolni, izločijo iz osnutka resolucije. Le tako bodo gospodarska področja enakovredno obravnavana v predloženem planskem dokumentu.

3. V letošnjem letu bodo imele v slovenskem gospodarstvu izgube številne temeljne organizacije oziroma organizacije združenega dela. V osnutku resolucije je to vprašanje sicer omenjeno, vendar so navedbe presplošne in preveč načelne ter ne nakazujejo rešitev tega vprašanja.

Predlagamo, da se v obravnavanem delu resolucije opredeli aktiven odnos do reševanja problemov izgub, tako da bodo iz njega razvidni ukrepi, ki bodo sprejeti za reševanje situacije v letu 1977. S tem problemom se bomo srečali v prihodnjem letu v takšnem obsegu, da izgub ne bo mogoče pokriti iz obstoječih sredstev skupnih rezerv gospodarstva, niti ne v občini niti v republiki.

4. Če vrsto let se v tovrstnih planskih dokumentih nakazuje potreba po doseganju dinamične gospodarske rasti na podlagi kakovostnih dejavnikov razvoja, zlasti povečane produktivnosti dela. Velja poudariti, da je poleg preobremenjenosti gospodarstva z obveznostmi osebne, splošne in skupne porabe nizka rast produktivnosti najpomembnejše negativno dejstvo sedanjega razvoja. Obremenitev dohodka z različnimi obveznostmi ne vpliva spodbudno na prizadevanja gospodarstva in družbenih dejavnosti za boljše in racionalnejše delo.

Predlagani ukrepi za doseganje tega temeljnega cilja so sicer navedeni, vendar pa glede na izkušnje zadnjih nekaj let, zlasti pa še letošnjega leta, tako oblikovani ukrepi ne zagotavljajo, da se bo uresničil temeljni cilj. Menimo, da bi bilo potrebno to področje ukrepov konkretizirati, opredeliti nosilce, ki bodo izvajali ukrepe in roke do kdaj morajo biti ukrepi opravljeni. To pomeni,

da mora resolucija vsebovati aktiven odnos do teh vprašanj. Vsako zavlačevanje pomeni neizvajanje tega temeljnega cilja.

5. V predloženem osnutku resolucije so na nekaterih mestih, na primer na straneh 39 in 40, navedene aktivnosti za hitrejši razvoj manj razvitih območij v naši republiki, ne navaja pa se, da gre tudi za ukrepe v območju manj razvitih območij. Prav zaradi tega predlagamo, da se ta del resolucije dopolni tako, da bo vključeval tudi aktivnosti za hitrejši razvoj manj razvitih obmejnih območij.

6. Osnutek resolucije zelo splošno nakazuje, da bo potrebno ustanoviti samoupravno interesno skupnost za letališko infrastrukturo in skleniti samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja letališke mreže, medtem ko druga področja prometne infrastrukture konkretno obravnava. Menimo, da je potrebno resolucijo dopolniti s predlogom, ki bo ustrezno opredeljeval problematiko osrednjega letališča Brnik—Ljubljana in letališča v Mariboru.

Ugotavljamo, da se v točki 4.2 osnutka resolucije ustrezna alineja glasi: »Na področju izgradnje in rekonstrukcije cest bo pospešena izdelava dokumentacije za predor skozi Karavanke, izdelani bodo glavni projekti za mejni prehod Šentilj, I. etapa, hitro cesto skozi Maribor, za južno magistralo skozi Celje, cestni odsek Ruše—Vransko (avtocesta Hoče—Arja vas), Naklo—Ljubljana, mestno obvoznico Ljubljana in cesto v Škofji Loki. Za južno obvoznico v Ljubljani, dodatne pasove na cesti Škofljica—Bregana in cesto Rudnik—Škofljica bodo izdelani idejni projekti...«

Glede na to, da so v tej alineji naštetih cestni odseki, ki bodo skladno srednjeročnim planom vzdrževanja in izgranje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 financirani iz nerazporejenih sredstev, torej Ljubljana—Kranj, Ljubljana—Celje, Ljubljana—Višnja gora ali pasovi za počasni promet, bi skladno z določili tega plana, da bo za te cestne poteze avtoceste določena prioriteta s potrebnim načinom in obsegom izvedbenih ukrepov na podlagi študij upravičenosti, moral biti v tej alineji resolucije naveden tudi odsek Šentilj—Pesnica. Na ta način bi bil ta odsek obdelan na isti stopnji pripravljivosti del kot drugi v tej alineji navedeni odseki, kar je v skladu s sklepi in stališči Skupščine Republiške skupnosti za ceste.

Predlagamo naslednje dopolnilo citiranega dela alineje: »Na področju izgradnje in rekonstrukcije cest bo pospešena izdelava dokumentacije za predor Karavanke, izdelani bodo glavni projekti za mejni prehod Šentilj, prva etapa, hitro cesto skozi Maribor, južno magistralo skozi Celje, cestne odseke Ruše—Vransko (avtocesta Hoče—Arja vas), Naklo—Ljubljana, Pesnica—Šentilj, mestno obvoznico Ljubljana in cesto v Škofji Loki...«

7. Tako kot gospodarstvo tudi naloge in ukrepi družbenih področij niso ustrezno opredeljeni. Zelo podrobno so opredeljeni vzgoja in izobraževanje, raziskovalno področje in zdravstvo.

V osnutku republiške resolucije opredeljuje Izobraževalna skupnost Slovenije izgradnjo 1000 učnih mest v centrih usmerjenega izobraževanja in začetek opremljanja posebnih prostorov za pouk, pri tem pa ne pove, za katere centre gre. V istem odstavku pa dosledno nakazuje začetek izgradnje Pedagoške akademije v Ljubljani in Centra za slepo in slabovidno mladino v Škofji Loki. Pri tem pa sploh ni omenjena Pedagoška akademija v Mariboru oziroma za ključek njene gradnje.

Vsa ostala področja, ne glede na prioriteto nekaterih konkretno opredeljenih področij, pa so opredeljena zelo splošno, čeprav predstavljajo enega od po-

membnih vprašanj na prehodu v leto 1977. Tu zlasti mislimo na točki 5.4 in 5.5. Predlagamo, da se ta področja konkretizirajo ali pa ostala splošijo.

Nadalje velja omeniti, da sta povečanje delovne produktivnosti in racionalizacija poslovanja družbenih področij opredeljeni zelo šibko. Na družbenih področjih je prav tako potrebno resnično uvajanje večje produktivnosti in racionalizacije poslovanja. Menimo, da bi morali biti ukrepi na teh področjih, prav tako kot na področjih gospodarstva, v večji meri konkretizirani z nosilci nalog. To pa je seveda mogoče le z opredelitvijo minimalnih standardov in z dogovorjeno opredelitvijo solidarnosti in vzajemnosti. Osnutek resolucije to sicer nakazuje, vendar minimalni standardi in kriteriji za vzajemnost in solidarnost še niso sprejeti. Nosilci za uresničenje teh nalog so zelo splošno opredeljeni, kar onemogoča realno planiranje. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovarišica Nada Rihteršič, poročevalka Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela!

Nada Rihteršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Delegati, ki smo bili določeni za poročevalce odborov za današnjo sejo zbora, smo izoblikovali na podlagi pismenih poročil Odbora za družbenoekonomski razvoj, Odbora za družbenoekonomske osnove, Odbora za finance in Odbora za agrarno politiko skupna stališča k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977.

Odbori soglašamo z izhodišči in oceno gospodarskega razvoja v letu 1976 ter z usmeritvijo in nalogami, opredeljenimi v osnutku resolucije za leto 1977 in jih podpiramo. V predloženih stališčih pa na nekatera vprašanja še posebej opozarjamo in se zavzemamo, da se pri pripravi predloga resolucije upoštevajo. Ta stališča ste dobili delegati danes na klop.

Menimo, da prepodrobno razčlenjevanje in ponovno naštevanje nalog iz družbenega plana ali posameznih dogovorov in sporazumov za katere so odgovorni določeni nosilci planiranja, zmanjšuje odgovornost nosilcev planiranja. Ti so že po zakonu o temeljnih sistema družbenega planiranja dolžni sprožiti ustrezen postopek, če ugotovijo, da sami ali njihovi partnerji ne uresničujejo nalog po predvideni dinamiki.

Ocena gospodarskih gibanj v letu 1976 in doseženi uspehi kažejo, da kljub nekaterim pozitivnim dosežkom nismo uspeli prekiniti negativnih tendenc v razvoju kakovostnih dejavnikov gospodarjenja. Gospodarska politika je bila v letu 1976 še vedno pod vplivi, ki niso v skladu s samoupravno družbenoekonomsko usmeritvijo. Tako smo nekatere uspehe, ki jih ne smemo zanikati, dosegli z administrativnimi ukrepi, ki so uravnavali posamezne tokove in so sicer bili v danem trenutku potrebni. Na primer na področju izvoza ter cen. Ti ukrepi pa so dušili tudi mnoge spodbude, ki so se pojavljale v organizacijah združenega dela.

V osnutku resolucije podpiramo usmeritev za relativno dinamično rast, vendar opozarjamo, da jo je potrebno povezati s spremembo v gospodarski strukturi. Dinamika rasti mora temeljiti predvsem na kakovostnih dejavnikih gospodarjenja in zagotavljanja ustreznih strukturnih premikov, kar pomeni, da se bo pospeševala tista proizvodnja, ki je v skladu s temeljnimi usmeritvami družbenega plana.

V prihodnjem letu je treba bolj spodbujati dejavnosti, ki so kot prioritete opredeljene v družbenem planu in ki bodo tudi največ prispevale k hitrejši rasti družbenega proizvoda celotnega gospodarstva. Najti je treba metode in način, da se pospešijo vlaganja v infrastrukturalne dejavnosti, v okviru predelovalne industrije pa je z dogovarjanjem, sporazumevanjem in bančnimi sredstvi treba omogočiti takšno modernizacijo, ki bo zagotavljala z družbenim planom načrtano strukturo.

Opozarjamo tudi na obveznosti, ki jih s to resolucijo prevzemajo družbenopolitične skupnosti pri oblikovanju cen na področju materialne proizvodnje, kjer so oblikovane samoupravne interesne skupnosti.

Pri nalogah s področja kmetijstva in živilstva v letu 1977 je treba v resoluciji poudariti ukrepe, ki izhajajo iz pripomb k sedanjemu sistemu in sklepov iz razprav, ki jih je dalo Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije glede nadaljnjega razvoja kmetijstva. Potrebno se je tudi ustrezno organizirati za prevzem funkcij, ki bodo po sklenitvi medrepubliškega dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije v razvoju agroindustrijskega kompleksa prešle na republike.

Opozarjamo na razmerje pri delitvi družbenega proizvoda, saj povzroča sedanji položaj delitve resne posledice za vsa gospodarska in družbena gibanja. Gospodarstvo postaja čedalje manj konkurenčno na tujih trgih, akumulativnost pa ne daje prostora za ustrezno prestrukturiranje investicijske dejavnosti.

V celoti se zavzemamo za skladnejša razmerja v delitvi dohodka in razporejanju čistega dohodka ter za skladnejša razmerja, s katerimi naj se zagotovi hitrejša rast sredstev za razširitev materialne osnove dela od rasti dohodka oziroma nekoliko počasnejša rast sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb od rasti dohodka. Iz predloženega gradiva je razvidno, da bodo razpoložljiva sredstva celotnega gospodarstva, predvidena za razširitev materialne osnove dela, nominalno v enaki višini kot v letu 1976, realno pa nižja.

Poslovni skladi organizacij združenega dela kažejo še na slabšo sliko, saj se njihov delež v skupnih sredstvih za razširitev materialne osnove celo znižuje. Takšno stanje zahteva, da se pospešeno organizirajo vsi nosilci investicij v skladu z določili zakona o združenem delu in pri tem ne čakajo na dveletni rok, ki je predviden v zakonu. Potrebno je tudi dosledno proučiti racionalnost vsake nove investicije.

V celoti podpiramo usmeritev, po kateri naj bi bila stopnja rasti sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb za okoli 10 % nižja od rasti družbenega proizvoda. Vendar pa opozarjamo, da bo taka usmeritev za prihodnje leto težko izvedljiva, saj se v vseh gradivih za leto 1977 predvideva povečanje zakonskih oziroma samoupravno dogovorjenih obveznosti iz dohodka organizacij združenega dela.

S tem v zvezi predlagamo, naj Izvršni svet predloži globalno bilanco sredstev splošne, skupne in druge porabe v SR Sloveniji v letu 1977, ki mora biti sestavljena na podlagi uskladenih planov in izvornih dohodkov vseh nosilcev skupne, splošne in druge porabe v letu 1977 in na podlagi stališč o 10 % nižji rasti teh dohodkov od rasti družbenega proizvoda.

V zvezi s produktivnostjo dela opozarjamo, da so v zadnjem času skoraj v celoti prenehale razprave v organizacijah združenega dela, pa tudi konkretni ukrepi za izboljšanje in povečanje delovne in tehnološke discipline ter boljše izkoriščanje delovnega časa. Menimo, da bi morali vsi družbeni dejavniki

čimprej najti način, da se bo bistveno spremenil odnos do dela in uveljavil takšen sistem nagrajevanja, ki bo zagotavljal in spodbujal dvig produktivnosti.

Predvideno povečanje produktivnosti dela v letu 1977 bo zahtevalo odločno prizadevanje združenega dela ne samo za povečanje obsega proizvodnje, temveč tudi za zmanjšanje proizvodnih stroškov, večjo uporabo domačih materialov in domačega znanja ter takšen sistem nagrajevanja, ki bo spodbujal racionalnejše gospodarjenje.

V družbenem planu razvoja SR Slovenije za srednjeročno obdobje je izpostavljena naloga, da bo posvečena organizacijam združenega dela s pretežnim deležem zaposlenih žensk posebna skrb pri reševanju problemov, ki vplivajo pri njih na pogoje pridobivanja dohodka. Ker v osnutku ni take opredelitve, menimo, da je to potrebno storiti v predlogu resolucije.

Poudarjamo, da bo potrebno v vseh organizacijah združenega dela, v samoupravnih organizacijah in skupnostih, v Gospodarski zbornici in drugih asociacijah združenega dela objektivno oceniti lastne napore za uresničevanje predvidenih nalog in na podlagi te ocene sprejeti ukrepe za zagotovitev s predloženo resolucijo začrtanih ciljev.

Zboru predlagamo, da sprejme osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 skupaj s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana v letu 1976 in s predloženimi pismenimi stališči odborov. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Peter Suvorov, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije!

Peter Suvorov: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Zbornica je s svojo delegatsko strukturo zaključila javno razpravo v času od 23. 11. do 7. 12. 1976, zato mi dovolite — pismena stališča ste danes dobili na mizo, da na nekatera od teh stališč še posebej opozorim.

Strokovni organi Zbornice so se vključili, z ostalimi sestavljalci gradiva, že v pripravo analize izvajanja gospodarske politike v preteklem letu, tako kot so bili pritegnjeni k temu delu tudi drugi podpisniki dogovora o temeljnih srednjeročnega plana.

V vseh zborničnih organih je bila podprta stabilizacijska usmeritev, predvsem k mobilizaciji kakovostnih dejavnikov gospodarjenja, da bi lahko uresničili srednjeročne cilje v sprejetih dokumentih. Opozorjeno pa je bilo tudi na nekatere še odprte probleme, ki verjetno še obstajajo.

Kljub hotenju po bolj operativnem prikazu nalog za izvajanje sprejetih srednjeročnih usmeritev, ki zapadejo v izvajanje leta 1977, vključno z nastalimi odmiki v letošnjem letu, osnutek resolucije za leto 1977 na nekaterih področjih vendarle ponavlja vse srednjeročne cilje. Zaradi tega pa je na nekaterih področjih dolg in bolj konkreten, manj operativen pa na drugih področjih, na kar je opozorila tudi današnja razprava. V tem smislu podpiramo usmeritev, ki je nakazana v uvodnem ekspozeju, da bi se osnutek skrajšal, operativne naloge pa prikazale v posebnem delu.

Osnutek izhaja operativno iz družbenega plana razvoja SR Slovenije 1976—1980 in iz dogovora o temeljnih srednjeročnega družbenega plana. Podobno kot osnutek zvezne resolucije tudi osnutek republiške resolucije premalo upošteva nekatere opredelitve do sistemskih zakonov in izvedbenih predpisov, ki bodo uokvirjali ukrepe ekonomske politike v prihodnjem letu ter zakasnele

dogovore republik in pokrajin o temeljih uskladenega razvoja v dejavnostih posebnega pomena za srednjeročni razvoj Jugoslavije.

Zbornica je mnenja, da resolucija za leto 1977 ne more v celoti dobiti normativne oblike, kot jo predvideva novi zakon o osnovah sistema družbenega planiranja, saj so bile tudi pri sicer zakasnelem sprejemanju srednjeročnih samoupravnih in družbenih planov uporabljene nekatere poenostavljene rešitve.

Kot najpomembnejše glede teh bi omenil, da planiranje kot aktivnost ni zajela sočasno vseh treh vidikov ali pa vsaj ne v zadostni meri, to je prostorskega, ekonomskega in socialnega. Poudarjen je bil predvsem ekonomski vidik. Planiranje v družbenih dejavnostih oziroma osebno izrekanje delavcev v temeljnih organizacijah o svobodni menjavi dela kasni za celo prvo leto planskega obdobja. Aktivnosti za usklajevanje in sprejemanje prostorskih planov z usklajevalnimi postopki pa so se dejansko začele šele nedavno, čeprav bi, glede na omejitveni značaj naravnih faktorjev pri načrtovanju bodočega razvoja, morale biti izhodiščne.

Zato je treba krepiti srečevalno planiranje po vseh treh vidikih sočasno, hkrati pa ga izpopolniti tudi po posameznih naštetih vidikih v smislu določenega plansko-poslovnega sodelovanja tistih subjektov planiranja v družbenem delu, ki jih skupni ekonomski interes, in tega je treba nedvomno ugotoviti, pri ustvarjanju družbenega dohodka sili v združevanje dela in sredstev ter v sporazumno dogovarjanje prioriternih nalog.

To dvoje naj bi bili dodatni nalogi, ki bi ju kazalo opredeliti v resoluciji za prihodnje leto, v smislu kontinuiranega načrtovanja in v smislu oblikovanja enotne metodologije samoupravnega družbenega planiranja. Glede na načelo kontinuiranega planiranja pa bi v resolucijo za 1977. leto kazalo vključiti tudi nekatere širše opredeljene naloge, ki jih omejujejo sedaj konkretne materialne obveznosti podpisnikov dogovora o temeljih planov, zlasti na področju elektro in kovinske industrije ter strojegradnje.

Kljub obsežni analizi Zavoda SRS za družbeno planiranje in objektivnem poročilu Izvršnega sveta glede na dosežene rezultate in pomanjkljivosti pri izvajanju družbenega plana v letu 1976, moramo vendar imeti pred očmi izpolnjevanje vseh srednjeročnih ciljev tudi sedaj, ko govorimo o osnutku resolucije za prihodnje leto.

Menimo, da nam ni uspelo dovolj natančno analizirati vzroke za nastale odmike pri uresničevanju ciljev za letošnje leto (tabela 2 na 7. strani analize), s čimer niso dane osnove za oblikovanje aktivnejše ekonomske politike. Med slednje sodi zlasti analiza pojemajoče investicijske porabe, primanjkuje namreč dobrih investicijskih planov, analiza zunanjetrgovinskih odnosov, transformacija prejšnjih virov nelikvidnosti po uvedbi sistema zavarovanja plačil in investicij v žarišča izgub, ki bodo porabila tudi marsikateri dinar, ki bi bil sicer namenjen za investicije, ter pomanjkanje v delitvena razmerja vgrajenih avtomatskih regulatorjev glede na finančne kazalce gospodarjenja oziroma doseženo stopnjo produktivnosti dela.

Če pogledamo predvidene stopnje rasti za glavne ekonomske kategorije v letu 1977, ki jih osnutek resolucije vsebuje v 2. točki, so razen za uvoz vse pod srednjeročnimi povprečji, zaradi česar se že sedaj postavlja vprašanje realnih možnosti za izvedbo srednjeročnih nalog, kljub večji dinamiki razvoja v letih 1978 do 1980. Pri tem se moramo seveda zavedati dejstva, da sta prvi dve leti izvajanja srednjeročnega plana izredno kapitalno intenzivni in da v teh

dveh letih pravzaprav doživljamo prelomnico v dolgoročnih gospodarskih gibanjih.

Vprašujemo se tudi, ali je opredelitev rasti za posamezne ekonomske kategorije med seboj dovolj koeksistentna. Rast gospodarskih naložb s 6 % je po mnenju nekaterih zborničnih organov prenizka, da bi lahko pomenila resnejšo spodbudo dinamične rasti. Mimogrede rečeno, na rast družbenega proizvoda v prihodnjem letu bodo zaradi časovnega odloga delovale investicije v lanskem in letošnjem letu, po drugi strani pa je akumulativna sposobnost gospodarstva premajhna za zagotovitev tudi te stopnje. Kot potrdilo lahko vzamemo finančne kazalce za 9 mesecev in periodične obračune, kjer vidimo, da je ostanek dohodka skoraj za polovico manjši kot v istem obdobju lanskega leta.

Pri povečanem deležu stroškov v celotnem dohodku ter visokem povečanju denarne mase v letošnjem letu obstaja dvom, če bo mogoče v letu 1977 doseči enako povečanje cen kot letos. Kazalo bi predvideti postopno in selektivno, na podlagi samoupravnih sporazumov in novega sistemskega zakona, sproščanje administrativnega brzdanja cen, tako da bi bilo tudi pri usmerjanju naložb bolj prisotno načelo samofinanciranja gospodarstva, saj ga boj za konkurenčno sposobnost na domačem in tujih trgih sicer omejuje v inflacijskih motivih.

Vprašanje konsistentnosti se postavlja tudi pri nekaterih drugih kategorijah, in sicer pri 2 % rasti realnih osebnih dohodkov na zaposlenega, pri komaj 2,8 % rasti produktivnosti dela ter 2,6 % rasti zaposlenosti, ki naj bi rastla hitreje v družbenih dejavnostih in v javni upravi, vse skupaj pa pod deklarativno omejitvijo 10 % počasnejše rasti osebne, splošne in skupne porabe od rasti družbenega proizvoda.

Ker nedvomno obstaja vprašanje, ali razpolagamo z zadostnimi zagotovili, da bomo takšna razmerja lahko obvladali, bi kazalo omenjena področja podrobneje razčleniti in v izvedbene dokumente za uresničitev teh ciljev vgraditi samodejne regulatorje glede na doseženo produktivnost dela in gospodarske rezultate.

V splošni politiki osebnih dohodkov bi kazalo opredeliti tudi strategijo in pravila ravnanja za primer stagnacije gospodarjenja. Ker so osebni dohodki v splošnem navzdol neelastična ekonomska kategorija, je treba vzpostaviti takšna delitvena razmerja, ki bi v letih napredovanja dohodek progresivno usmerjala v akumulacijo in naložbe, pri slabših ekonomskih rezultatih pa bi za oživljanje gospodarstva uporabili aktivnejšo kreditno-monetarno politiko.

Dinamiko rasti in vzdrževanje realnih osebnih dohodkov na zaposlenega je potrebno prav tako navezati na doseženo stopnjo produktivnosti dela in pri tem napraviti odločen premik v nagrajevanju individualnega dela, od navzočnosti na delovnem mestu do nagrajevanja rezultatov tekočega in minulega dela. Zato podpiramo resolucijsko usmeritev v točki 6.6, da naj te regulatorje vgradijo skupne komisije udeležencev v ustrezne samoupravne sporazume o delitvi dohodka in razporejanju sredstev za osebne dohodke ter da naj temeljne organizacije in komisija za presojo sporazumov zagotovijo izvajanje teh določb. Hkrati bi kazalo proučiti nekatere cehovsko-panoške značilnosti teh samoupravnih sporazumov ter letnih izhodišč sindikalne liste, ki pritiskajo na delitvena razmerja v maksimalnih okvirih namesto izpolnjevanja minimalnih sindikalnih zahtev ter v danih okvirih od prispevka k delovnim rezultatom.

Samodejne regulatorje na področju skupne porabe je potrebno zagotoviti v podaljšanem roku sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljih sred-

njeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, ki so v sedanji fazi še vedno neuskledeni s predvideno srednjeročno rastjo družbenega proizvoda. Pri tem je potrebna točnejša opredelitev minimalnih, nujnih programov ter dodatnih programov z diferenciranimi viri financiranja ter prioriteto naložb, ki naj se uresničujajo v odvisnosti od rezultatov gospodarjenja. Z načelnimi srednjeročnimi opredelitvami, da lahko raste poraba na področjih izobraževanja hitreje, na področjih znanstveno-raziskovalnega dela in kulture pa skladno z rastjo družbenega proizvoda, je globalna rast skupne porabe še vedno omejena v okviru rasti družbenega proizvoda oziroma mora biti na ostalih področjih družbenih dejavnosti ustrezno počasnejša. Zato podpiramo predloge Izvršnega sveta za polletno podaljšanje letošnjih prispevnih stopenj, ob ustreznem reševanju vprašanj nekaterih dejavnosti, kjer so izraženi največji problemi, da bi lahko na podlagi rezultatov in zaključnih računov delavci v temeljnih organizacijah kot osnovni nosilci planiranja bolj utemeljeno odločali o načelih svobodne menjave dela za preostali del srednjeročnega planskega obdobja.

Prenos določenih nalog iz splošne v skupno porabo, ki so omenjene v osnutku resolucije v točki 6.5 z viri financiranja, naj bi spremljal tudi premik kadrov, še zlasti, ker je predvidena večja stopnja zaposlovanja v dejavnostih izven gospodarstva, kar ni imelo v letu 1976 ustreznega posrednega učinka na porast družbene produktivnosti dela. Zato naj samodejni regulator glede na gospodarske rezultate vpliva tudi na obnašanje na tem področju oziroma na predvideno modernizacijo javne uprave.

Zunanjetrgovinski odnosi: Osnutek resolucije predvideva 7,5% dvig izvoza blaga in storitev ter okoli 7% dvig uvoza blaga in storitev. V zborničnih organih je bilo v zvezi s tem poudarjeno vprašanje, koliko se dejansko pri takšni opredelitvi upoštevajo zaključki iz analize gospodarjenja v letošnjem letu. Gradiva ne prikazujejo kazalcev o neblagovnem prometu, kar je precejšnja pomanjkljivost. Izvoz blaga bo letos porasel za okoli 16% nasproti predvideni stopnji 6% medtem ko bo uvoz blaga padel za okoli 13%, nasproti predvidenemu porastu za 4%. Tako se pri pokrivanju izvoza z uvozom že dosegajo srednjeročna predvidevanja, hkrati pa se poveča za izvoz in zniža za uvoz izhodiščna osnova v letošnjem letu. Pri tem je potrebno upoštevati dejstvo, da je na porast izvoza delovalo tako oživljeno svetovno tržišče kot, če ne še bolj, odvisno od ene do druge panoge, pojenjajoče domače povpraševanje in vezava uvoza potrebnih repromaterialov ter oprema na izvoz, ob seveda slabših ekonomskih učinkih in tudi izgubah.

Po drugi strani so zaradi administrativnega reševanja plačilne bilance na strani uvoza skopnele potrebne zaloge nekaterih uvoznih surovin in reprodukcijskega materiala, kar je ob komaj začetni preusmeritvi — in nekaterih uspehih, na domače vire delovalo na poslabšanje gospodarskih rezultatov.

Ob čedalje večjem zapiranju svetovnih tržišč, zlasti pri potrošnem blagu, se nam zdi 7,5% rast izvoza razmeroma premalo utemeljena, predvsem ker je stroškovno podcenjena in ker je zaradi proračunskih problemov tudi neredno stimulirana. Zaradi oživljanja gospodarstva ter upada uvoza v letu 1976 predlagamo za leto 1977 večjo rast uvoza surovin in repromaterialov, ki jih nimamo doma ali so glede na svetovne cene pretirano zaščiteni, kot tudi večjo rast uvoza opreme, za nakup katere so na svetovnem trgu razmeroma ugodne možnosti navedenja posojil. To bi nam lahko omogočilo večjo investicijsko aktivnost in

potrebno modernizacijo predelovalnih zmogljivosti, saj sta zlasti prvi dve leti planskega obdobja, kot sem že omenil, kapitalno intenzivni.

Glede na nedavno sprejet zakon o združenem delu menimo, da bi morale naloge za izvajanje določb tega in drugih sistemskih zakonov dobiti v resoluciji za prihodnje leto bolj opredeljene organizacijsko-operativne in vsebinske naloge. V smislu dograjevanja procesa samoupravnega družbenega planiranja, še zlasti za zagotovitev izvajanja materialnih obveznosti iz sprejetih samoupravnih sporazumov za srednjeročno plansko obdobje, pa bi kazalo zadolžiti udeležence teh sporazumov, zlasti odbore izvajalcev in Službo družbenega knjigovodstva, za izdelavo potrebnih enotnih finančno-tehničnih navodil.

Posamezne pripombe zborničnih organov, od katerih so nekatere pripravljene v amandmajski obliki in ki jih ni kazalo povzemati za današnjo sejo, bomo posredovali sestavljalcem resolucije in jih, v sodelovanju s predstavniki Zavoda SRS za planiranje, skušali uveljaviti v predlogu resolucije.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Janez Tršan, predstavnik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Janez Tršan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Včeraj smo na seji Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije razpravljali tudi o osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 in sprejeli svoje pripombe in stališča. Ta stališča so nastala na podlagi razprave o resoluciji v strokovnih sindikatih. Moram povedati, da sindikati nismo uspeli razviti dovolj široke obravnave oziroma razprave o osnutku resolucije, čeprav smo začeli razpravo oziroma organizacijo razprave takoj, ko smo prejeli dokument.

Menimo, da bi se morali, tudi v skladu z načelom sočasnosti v družbenem planiranju, lotiti širše in drugačne razprave, kot smo jih bili do sedaj vajeni. Vsekakor bi morali zagotoviti, da bi bila resolucija sprejemanja po postopku, v katerega bi morali biti vključeni vsi nosilci planiranja, in ne tako kot smo storili tudi letos, ko smo dali osnutek resolucije v razpravo, in sicer v rokih, ki ne omogočajo dosledno delegatskega odločanja. Verjetno ta pomanjkljivost izvira tudi iz tega, da nimamo republiškega zakona o družbenem planiranju, ki bi moral dati, verjetno tudi za to področje, ustrezen metodološki napotek.

Ko smo razpravljali o značaju resolucije, glede na njeno vlogo v sistemu družbenega planiranja, smo rekli, da je predloženo besedilo sicer nedvomno resen poskus, da damo resoluciji novo vlogo, vendar da bi se dalo še marsikaj izboljšati. To se predvsem nanaša na natančnejšo opredelitev nosilcev nalog, kar bi moralo povzročiti, da bi resolucija postala še bolj akcijski dokument za uresničevanje ciljev družbenega plana v letu 1977. Pogrešamo predvsem konkretizacijo ukrepov oziroma usmeritev, ki naj bi močnejše spodbujali uveljavljanje kakovostnih dejavnikov razvoja.

Glede na to, da samoupravnih sporazumov SIS družbenih dejavnosti še ni, smo si zastavili tudi vprašanje, kakšno vlogo naj ima resolucija na tem področju. Verjetno bi morala predvideti konkretnejše ukrepe in organizacijo, da bomo te samoupravne sporazume tudi čimprej sprejeli, in sicer v skladu z načeli zakona o združenem delu.

Če ne v resoluciji pa bi morali sicer, na podlagi zakona o združenem delu, čimprej pripraviti sistemski instrumentarij za financiranje SIS. Če tega ne bomo storili pravočasno, bo nemogoče oziroma nerealno sorazmerno hitro

preiti na nov sistem financiranja teh skupnosti ali pa bomo iskali rešitve, ki bodo v končni posledici pomenile sedanjo višino izvajanja oziroma po starem obremenjevanja dohodka panog oziroma občin.

Ker te stvari še niso znane, poleg drugih na primer sistem in politika cen in tako dalje, ugotavljamo, da so pogoji poslovanja posameznih temeljnih organizacij združenega dela še zelo nejasni, kar ni dobro tudi glede ugotavljanja kakovostnih dejavnikov. To pa po drugi strani kaže oziroma je resnično objektivna ocena stanja pri uveljavljanju celovitega sistema družbenega planiranja.

Tudi tokrat smo obravnavali resolucijo, tako kot zvezno, z vidika svojih nalog in obveznosti in smo tudi razčiščevali, kako zajeti nekatere naše akcije v celovit družbeni razvoj, kot ga zahtevata zakon o planiranju in zakon o združenem delu. Naj povem za primer samo, da smo ugotovili, da imajo nekatere naše akcije oziroma dokumenti, kot na primer sindikalna lista, sedaj drugačno vlogo in bomo to operativno izpeljali tudi v naslednjem obdobju.

Opozoril bi rad še na nekaj naših pripomb. Seveda se ne bom spuščal v vse, saj smo jih tudi pismeno posredovali.

V pripombah in stališčih smo izhajali z dveh iztočišč, in sicer, da mora resolucija spodbujati uresničevanje samoupravnega družbenoekonomskega razvoja, kar konkretno lahko izrazimo, da bo potrebno še posebno pozornost dati uresničevanju zakona o združenem delu, ter da morajo ukrepi oziroma resolucija v celoti zelo konkretno spodbujati kakovostne dejavnike razvoja oziroma širše uresničevanje politike ekonomske stabilizacije.

V okviru tega podpiramo dinamičen razvoj in sočasno tudi vsa prizadevanja za stabilizacijo. Nedvomno soglašamo tudi, da je potrebno še nadalje odpravljati ekstenzivno zaposlovanje, vendar ob tem poudarjamo, da moramo natančno preveriti, kje je treba začeti uresničevati ta cilj. Vsekakor s tem, da ima vsak pravico do dela in da mora ekonomska politika tako zaposlovanje oziroma tako stopnjo zaposlovanja zagotoviti selektivno. Zato ne sprejemamo, da bi bila politika zaposlovanja podrejena ekonomski politiki izven neposrednih interesov vseh delavcev. Hkrati se zavzemamo za omejevanje administracije, ne samo kot problema neracionalnega zaposlovanja, temveč tudi kot dejavnika, ki zavira hitrejši samoupravni družbenoekonomski razvoj.

Na področju osebnih dohodkov imamo veliko pripomb, poudaril bi le, da terjamo tudi v resoluciji ustrezne pogoje, ki bodo omogočali, pa tudi spodbujali, vsekakor potrebno izgradnjo sistemov nagrajevanja po delu. Gre za področje davčne politike, kreditiranja, področje osebnih prejemkov itd. Izpostavljamo tudi dolžnost strokovnih in poslovnih organov za uvedbo stimulativnejših oblik delitve sredstev za osebne dohodke, kot tudi njihovo vlogo pri pridobivanju dohodka. Zaradi tega bomo v planih še dosledneje zahtevali planiranje dohodka in združevanja dela in sredstev. Glede tega vprašanja smo si deloma v nasprotju s stališčem, ki ga je imel tovariš Suvorov.

Opozarjamo na racionalnejšo porabo investicijskih sredstev. Vsekakor podpiramo modernizacijo, intenzivno investicijsko variantno razvoja, zlasti ključnih dejavnosti, ki odpravljajo strukturna neskladja, vendar opozarjamo na večjo odgovornost za racionalno trošenje investicijskih sredstev in jo hkrati terjamo. Tu bi morali operativno prevzeti zelo odgovorno vlogo poslovodni organi, za uskladenost, zlasti za večje investicije pa tudi Gospodarska zbornica Slovenije.

Tako kot pri zvezni resoluciji se upiramo usmerjanju porabe, ki diši po starem, namreč da naj osebna, skupna in splošna poraba naraščajo skupno za 10 % počasneje od družbenega proizvoda. Zavzemamo se, da je potrebno opre-

deliti porast vsake porabe posebej, in če že združujemo, lahko to storimo le za osebno in skupno porabo, ne pa tudi za splošno, za katero menimo, da bi morala zajemati, tudi v republiški resoluciji, celotno porabo skupaj, to je na zvezni, republiški in tudi na občinski ravni.

Bili smo nezaupljivi do usmeritve, ki pravi, da se bodo povečane obveznosti v proračunu pokrivala s povečanim prometnim davkom. Taka usmeritev bi bila sprejemljiva le, če bi se združeno delo samo neposredno odločilo o celotni politiki prometnega davka. Predlagana usmeritev iz osnutka resolucije je sicer praktična, ker le posredno prizadene dohodek temeljnih organizacij združenega dela, je pa nedvomno, vsaj tako smo menili, korak v stran od prizadevanj, da bi delavci sami neposredno obvladovali celotno družbeno reprodukcijo. Če pa bi že taka opredelitev ostala, se zavzemamo za selektiven pristop in predlagamo prek prometnega davka sorazmerno ostrejšje obdavčevanje vseh predmetov nadpovprečnega življenjskega standarda.

Na področju energetike in prometa in zvez se zavzemamo za celovitejše družbene rešitve, ki bodo odpravile tudi vzroke sedanjih težav. Menimo, da je treba povezati celotno področje prometa in vključiti oziroma usmerjati in družbeno obvladovati tudi tistega, ki se sedaj opravlja kot tako imenovana postranska oziroma pomožna dejavnost v večini organizacij združenega dela. Isto velja, da ne bi ponavljal, glede usmeritev na področju energetike. Tako se na tem področju zavzemamo za celovite rešitve, ki jih je mogoče uresničiti po samoupravnih poti in z uresničevanjem dohodkovnih povezav v teh dejavnostih.

Ko smo iskali resnične motive, na katere se bo treba nasloniti ob uveljavljanju bolj spodbujajočih sistemov interne delitve osebnih dohodkov, je bilo veliko govora o tem, da je treba začeti iskati rešitve, ki bodo omogočale obvladovanje oziroma družbeno usmerjanje celotnih osebnih prejemkov prebivalstva, v odvisnosti od ustvarjenega dohodka. S tem povezano smo razpravljali tudi o vlogi sindikalne liste in tudi o nekaterih drugih dokumentih oziroma akcijah sindikata.

Glede problema izgub smo ugotovili, da nismo letos uspeli odpraviti nekaj občutljivih točk na tem področju. Vsekakor je to področje, ki zahteva nekaj jasnih opredelitev oziroma usmeritev tudi v resoluciji.

To je po moji presoji le nekaj tehtnih pripomb in stališč k osnutku resolucije; sicer pa jih bomo še dodatno posredovali tudi temu zboru. Dne 20. t. m. bomo razpravljali namreč še o predlogu resolucije in tudi do konca tega leta sprejeli akcijski program dela sindikatov, v katerem bomo poskusili konkretno izpeljati oziroma programirati uresničitev naših obveznosti, ki nam jih resolucija vsekakor nalaga. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Naprej, prosim? Besedo ima tovariš Rasto Plesničar!

Rasto Plesničar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da v imenu Komisije za družbeno nadzorstvo posredujem nekaj ugotovitev, stališč in predlogov te komisije, ko je na svoji seji dne 2. 12. 1976 obravnavala pregled doseženih finančnih rezultatov organizacij združenega dela na področju gospodarstva v prvih devetih mesecih leta 1976, ki ga je predložila Komisiji Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, centrala Ljubljana. To poročilo, ki naj bo naš prispevek v razpravi k tej točki dnevnega reda, ste danes prejeli na klop.

Komisija je v razpravi posvetila pozornost reševanju problema izgub v gospodarstvu. Ob polletju je bil v gospodarstvu, v primerjavi z lanskim obdobjem, celotni dohodek višji le za 2,5 %, bruto dohodek za 18,2 % nižji; 1577 temeljnih organizacij združenega dela z več kot polovico zaposlenimi v gospodarstvu naše republike pa je izkazalo izgubo 8,4 milijarde dinarjev. V naslednjih treh mesecih se je stanje izboljšalo in je še 951 temeljnih organizacij z 225 000 zaposlenimi delavci izkazalo izgubo 5,5 milijard dinarjev.

Ti podatki kažejo na znatno zmanjšanje izgub, vendar je problem še vedno resen, ker so izgube še vedno nekajkrat večje v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. To terja vsestransko analizo njihovih vzrokov in takojšnjo proučitev in sprejem možnih ukrepov, tako v samih temeljnih organizacijah kot v pristojnih organih zunaj njih, da bi se celotna izguba čimprej zmanjšala, zmanjšalo pa tudi število organizacij z izgubo. Ocena je namreč bila, da sedanje oživljanje gospodarske aktivnosti ne bo do konca leta bistveno vplivalo na zmanjšanje izgub. Ob tem je treba še upoštevati, da v prvih devetih mesecih ni niti eno gospodarsko področje doseglo ravni ostanka dohodka lanskega istega obdobja, pri čemer je najbolj neugoden razvoj v industriji. V razpravi je bilo ocenjeno, da so vzroki za tako stanje globlje narave in da nanj vpliva splet številnih okoliščin.

Ob polletju letošnjega leta so bili finančni rezultati temeljnih organizacij prvič ugotovljeni po novem sistemu, to je po sistemu plačane oziroma vnovčljive realizacije. Zato je potrebna realna ocena, kolikšen del izgub je moč pripisati počasnemu prilagajanju temeljnih organizacij novemu sistemu, v katerem so lahko celo navidezne izgube. Na ta način bi dobili realen prikaz dejanskega obsega izgub.

Nadalje je treba oceniti na eni strani vpliv restriktivne politike cen, na drugi strani pa to, da so celotna sredstva za osebno, skupno in splošno porabo presegla dogovorjeno raven in tako vplivala na znižanje deleža sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela.

Problem delitve osebnih dohodkov se ne kaže toliko v prekoračenju meril samoupravnih sporazumov, saj so po podatkih razporejena sredstva za osebne dohodke v obravnavanem obdobju za 1,4 % nižja od dogovorjenih. Gre za vprašanje zasnove samih samoupravnih sporazumov, saj dosežena rast ni v skladu z resolucijo in družbenim dogovorom o razporejanju dohodka v letu 1976.

Tudi pri vseh odločitvah o politiki in sredstvih za skupno in splošno porabo je treba na vseh ravneh v večji meri upoštevati, da je reševanje izgub in njihovo preprečevanje v bodoče ena izmed prioritetenih nalog. Nedvomno tudi izgube potrjujejo ustreznost usmeritve v prihodnjem letu, da morajo sredstva za osebno, splošno in skupno porabo rasti skladno z rastjo družbenega proizvoda.

V razpravi je bil problem izgub ocenjen tudi z drugih vidikov. Še ni čutili zadostne zavzetosti in odgovornosti za reševanje izgub v samih temeljnih organizacijah, da bi same storile, kar je mogoče za zvečanje donosnosti naložb. Zato naj se pristojni izvršilni organi, zlasti v občinah, konkretno angažirajo v vseh tistih organizacijah, v katerih so večje izgube oziroma so žarišča trajnejših izgub.

Ukrepanje na vseh teh področjih ne more dati takojšnjih rezultatov in je nevarnost, da bo ob koncu leta večje število temeljnih organizacij zaključilo poslovanje z izgubo. Glede na to, da celotno gospodarstvo, skupaj s skupnimi rezervami gospodarskih organizacij in poslovnimi bankami ne razpolaga s to-

likšnimi rezervnimi sredstvi, da bi lahko pokrilo vso izgubo, bi morali poleg nujnih naporov v samih temeljnih organizacijah še z drugimi ukrepi olajšati pokrivanje izgub.

V tej zvezi bi bilo potrebno za ublažitev posledic novega obračunskega sistema v prihodnjem obdobju v letu 1976 v celotni dohodek všteti tudi realizacijo zadnjih 15 dni, v smislu zakona o zavarovanju plačil.

V celotni dohodek naj se všteje tudi realizacija, dosežena pri izvozu, pri čemer pa naj za dokaz o doseženi izvozni realizaciji služi dokument o opravljenem izvozu. Sedanji sistem dokazovanja dosežene izvozne realizacije je zapleten in zamuden.

Kot prvi vir za pokrivanje izgub po zaključnem računu iz leta 1976 naj se uporabijo sredstva, ki so bila 30. 6. 1976 prenesena iz rezerviranega dela dohodka v poslovni sklad. Po oceni znašajo ta sredstva ob polletju približno 3 milijarde dinarjev. Vendar vsa ne pridejo v poštev za pokrivanje izgub, ker niso vsa na tistem mestu, kjer so izgube. Šele nato naj bi za pokrivanje izgub porabili sredstva rezerv organizacij združenega dela in druge vire pokrivanja. Tudi s sredstvi rezerv ne razpolagajo samo organizacije z izgubami, zato tudi teh sredstev ne bo mogoče v celoti uporabiti za pokrivanje izgub. Ob tem je bilo mnenje, da drugi viri za pokrivanje izgub na primer iz dohodka temeljnih organizacij ali v breme lastnih virov poslovnih sredstev, ne bi bili primerni, ker bi to poslabšalo že tako majhno reproduktivno sposobnost gospodarstva.

Dohodek in posredno tudi sredstva za reprodukcijo gospodarstva bremenijo tudi izgube železniškega gospodarstva in elektrogospodarstva. Te izgube, ki znašajo v prvih 9 mesecih letošnjega leta kar 1 milijardo 260 milijonov dinarjev, naj bi bile ob koncu leta pokrite iz zbranih sredstev po samoupravnih sporazumih in po zakonu. Možna je rešitev, da se spremeni zakon o amortizaciji osnovnih sredstev tako, da bi bile samoupravne interesne skupnosti v železniškem gospodarstvu in elektrogospodarstvu pooblašene, da lahko za 50 % znižajo obveznost za obračun amortizacije po predpisanih stopnjah.

Ker so posledice za organizacije združenega dela, ki izgub po zaključnih računih ne morejo pokriti, zelo ostre: zmanjšani osebni dohodek, sanacijski postopek in tako dalje, bi morebiti kazalo razmišljati tudi o tem, da bi za organizacije združenega dela z nepokrito izgubo po zaključnem računu za leto 1976 določili daljši rok za uveljavitev ukrepov, ki zadenejo organizacije združenega dela z nepokrito izgubo.

Komisija je razpravljala še o drugih finančnih rezultatih, ki občutneje odstopajo od lanskih. V okviru porabljenih sredstev so najvišjo rast zadržali izredni izdatki, kar 74,4 %. To so stroški sodnih sporov, škod, taks, zamudnih obresti, odpisanih terjatev in tako dalje. Po mnenju Komisije je potrebno razčleniti porast teh izdatkov po posameznih postavkah, da bi se lahko pravočasno ukrepalo.

Delegati so v Komisiji opozorili na zapletenost finančno-materialnega poslovanja, kar pogojujejo tudi pogoste spremembe predpisov na tem področju. To delo postaja čedalje manj privlačno in nekatere temeljne organizacije združenega dela opažajo beg strokovnjakov iz računovodskih služb. V tej zvezi je bila dana pobuda za poenostavitev in racionalizacijo računovodskega dela.

Komisija predlaga, da pristojni upravni organi to njeno poročilo, ki sem ga posredoval, proučijo, o njem zavzamejo svoja stališča ter predlagajo pristojnim organom, da sprejmejo ustrezne ukrepe. Komisija nadalje predlaga, da naj

se pri izdelavi predloga resolucije upoštevajo tudi njene, v tem poročilu dane pripombe oziroma predlogi. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo nadalje želi besedo? Besedo ima tovarišica Milena Zidanšek!

Milena Zidanšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati gospodarskega področja in ostalih področij iz občine Slovenske Konjice smo na skupni seji dne 6. decembra obravnavali osnutek resolucije in imamo k njej naslednje pripombe:

1. Ob upoštevanju gibanja rasti družbenega proizvoda, fizičnega obsega proizvodnje, produktivnosti dela v družbenem sektorju in realnih osebnih dohodkov na zaposlenega v letu 1976 se sprašujemo, če bodo dosežene z resolucijo predvidene stopnje rasti v letu 1977.

2. Glede na to, da resolucija obravnava kmetijstvo kot prioriteto panogo v srednjeročnem obdobju, menimo, da bi morala biti stopnja rasti te dejavnosti v letu 1977 višja od predvidene stopnje 3 0/0.

3. Predlagamo, da se položaj na področju železniškega gospodarstva v letu 1977 dokončno uredi in sanira in da naj se za nadaljnje gospodarjenje na tem področju najdejo ustrezne sistemske rešitve.

4. Podpiramo predlog za čimprejšnjo pripravo sporazuma o delitvi dela med prevozniki v kopenskem transportu.

5. Podpiramo pripravo ustreznega sporazuma med uporabniki in predelovalci jekla.

6. Ne strinjamo se s tezo v resoluciji, da je treba postopno uveljavljati stroškovne stanarine. Glede na propadanje starega stanovanjskega fonda predlagamo, da se stroškovne stanarine uredijo čimprej oziroma v letu 1977.

7. Podpiramo oblikovanje posebnega koordinacijskega odbora pri Izvršnem svetu Skupščine za organizacije združenega dela, ki opravljajo zunanjetrgovinski promet. Ob tem predlagamo, da odbor prouči stanje zunanjetrgovinske mreže, poleg navedenega tudi z vidika racionalnosti.

8. Podpiramo prizadevanje Skupščine, da se povečane obveznosti proračunov pokrivajo s povečanjem prometnih davkov, ne pa z dodatnimi obremenitvami dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim! Besedo ima tovariš Dominik Feltrin, gospodarsko področje, 7. okoliš!

Dominik Feltrin: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 7. okoliša za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je ob obravnavanju osnutka resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 posvetila posebno pozornost reševanju nalog na področju barvne metalurgije.

Razlog je razumljiv, saj so celotni slovenski javnosti znane ekonomske težave, v katerih je zadnja leta, zaradi nizkih cen živega srebra na svetovnem trgu, Rudnik živega srebra v Idriji, zaradi česar ni zagotovljena socialna varnost 900-članskemu kolektivu.

Za reševanje teh vprašanj je v osnutku resolucije navedeno, da bosta Rudnik živega srebra Idrija in Komisija za reševanje problematike rudnika, ob sodelovanju občinske skupščine Idrija, Gospodarske zbornice Slovenije in re-

publiškega Izvršnega sveta, v skladu z nalogo o sanaciji Rudnika živega srebra izdelali sanacijski program.

Skupina delegatov meni, da je tako zastavljeno reševanje problematike rudnika v Idriji nezadostno. Ugotavljamo, da je družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1976—1980 to vprašanje obravnaval bolj konkretno in predvidel konkretne naloge in rešitve, saj je bila s srednjeročnim planom določena izdelava sanacijskega programa za zavarovanje minimalnega obratovanja rudnika in za socialno varnost doslej zaposlenih delavcev v rudniku, skladno s programom preusmeritve dela zaposlenih v rudniku. V sanacijskem programu bodo predlagane rešitve, obveznosti in nosilci.

Skupina delegatov meni, da bi enako konkretno, kot je to navedeno v srednjeročnem planu razvoja SR Slovenije, moral tudi osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 bolj konkretno navesti ukrepe, ki so predvideni za sanacijo položaja v Rudniku živega srebra. Zaradi tega predlaga, da se osnutek resolucije v zvezi z nalogami, ki jih predvideva na področju barvne metalurgije, dopolni s tem, da je v letu 1977 treba z ustreznimi ukrepi omogočiti uresničevanje nalog in rešitev, ki izhajajo iz sanacijskega programa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Ludvik Krajčič, gospodarsko področje, 13. okoliš!

Ludvik Krajčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ob analizi izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in oceni možnosti za uresničevanje v letu 1977 ter sprejemanju osnutka resolucije za naslednje leto želim spregovoriti nekaj besed o železniškem gospodarstvu.

Izvajanje določil resolucije, ki smo jo lani sprejeli v tej skupščini, za politiko v letu 1976 ter določil srednjeročnega plana na področju železniškega gospodarstva ni potekalo zadovoljivo, tako ne na področju tekočega poslovanja kot ne na področju razširjene reprodukcije. Gospodarski položaj ŽTP Ljubljana tudi v letu 1976 ni bil reševan in je poslovanje potekalo z velikim izpadom transportnih dohodkov. Nerešeni gospodarski položaj povzroča neposredne težave pri tekočem poslovanju železnice. Zaradi tega pa tudi ni bilo mogoče aktivirati finančnih konstrukcij za financiranje programa razvoja za obdobje 1976—1980. Tako so potekala dela v glavnem samo pri dokončanju naložb iz preteklega planskega obdobja. Zato je Samoupravna interesna skupnost po daljšem usklajevalnem postopku predlagala, da se v septembru mesecu v gospodarstvu sprejme rešitev v obliki samoupravnega sporazuma za pokritje dela stroškov infrastrukture in drugi potrebni ukrepi.

Predlagani ukrepi so v tem trenutku v najbolj aktivni fazi uresničevanja. Tudi delavci na železnici si prizadevajo, da bi z izvrševanjem sprejetih stabilizacijskih programov, predvsem na področju povečanja obsega dela in dohodka, zaključili poslovno leto 1976 čim bolj uspešno.

Akcija za hiter prevoz blaga, tako imenovani skok, za prevoz cestnih vozil po železnici in druge zavzemajo vedno večji obseg, prispevajo pa hkrati tudi k uresničevanju načrtane nove prometne politike v naši družbi.

Glede na nujnost v zvezi z bližajočim se koncem poslovnega leta 1976 prosim vse delegate Skupščine SR Slovenije, kot tudi pristojne družbenopolitične skupnosti in organizacije ter njihove organe, za aktivno podporo za čimprejšnjo in pravočasno uresničitev vseh potrebnih ukrepov. Nekaj drugih konkretnih

ukrepov in pripomb, predloženih k osnutku in analizi, predlagam v pisni obliki.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Vilma Manček!

Vilma Manček: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija 17. okoliša, Novo mesto je na svoji zadnji seji posvetila posebno pozornost osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 oziroma tistim vprašanjem, ki se nanašajo na delitev bruto dohodkov v letu 1976 in načrtovanje gospodarske politike v prihodnjem letu. Pri tem je še posebej temeljito razpravljala o delitvi sredstev za razširitev materialne osnove organizacij združenega dela novomeške občine v letih 1976 in 1977, kakor tudi o delitvi osebnih dohodkov, o investicijah in predvidenih zakonskih in samoupravnih obveznostih za leto 1976 in 1977.

Po mnenju naše delegacije je potrebno pri končnem oblikovanju resolucije posvetiti posebno pozornost realni oceni doseženih rezultatov v letu 1976, ker je le to lahko osnova in jamstvo za realno načrtovanje gospodarske politike v letu 1977.

Stališče naše delegacije se namreč opira na stanje gospodarskih gibanj v novomeški občini za 9-mesečno obdobje letošnjega leta in na tendence razvoja v zadnjem četrtletju leta 1976. Če ocenjujemo gospodarska gibanja v prvih 9 mesecih letošnjega leta in če primerjamo rezultate z osnovnimi usmeritvami resolucije za letošnje leto, nam kažejo statistični podatki dokajšnje odstopanje od načrtanega razvoja.

Tako je rast gospodarskih investicij v upadanju oziroma bo vrednost letos za 8,2 % nižja od leta 1975. Družbeni proizvod novomeškega gospodarstva je po podatkih 30. septembra 1976 za 2 % nižji od leta 1975, razdeljeni družbeni proizvod pa je večji od doseženega za 29 milijard starih dinarjev, to je za izgubo iz nedoseženega dohodka. Število zaposlenih se je sicer povečalo za 0,5 % manj kot predvideva resolucija, vendar je zaskrbljujoče to, da so organizacije združenega dela namenile v 9-mesečnem obračunskem obdobju pri 2,5 % povečanju števila zaposlenih v masi kar za 22 % več sredstev od istega obdobja lani.

Da bi se zagotovilo gibanje osebnih dohodkov v skladu z resolucijskimi predvidevanji, je vsekakor nujno potrebno, da se v samoupravne sporazume o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke vgradijo dodatne sankcije za tiste podpisnike, ki se ne držijo določil samoupravnih sporazumov. Dosledno izvajanje sporazumov naj hkrati zagotovi tudi upravičeno rast osebnih dohodkov, skladno z resolucijskimi predvidevanji. Vsak sporazum sicer vsebuje določilo o tem, da je potrebno upoštevati resolucijo, vendar je dejanski izračun povsem drugačen.

Analiza izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in ocena možnosti za njegovo uresničevanje v letu 1977 sicer dajeta ugodne ocene oblikovanja sredstev za razširitev materialne osnove v obravnavanih letih, vendar naša delegacija meni, da bo to tudi v slovenskem prostoru dokaj težko izvesti, glede na letošnjo situacijo oziroma glede na doseženo razmerje v delitvi in ustvarjanju družbenega proizvoda.

Postavlja se tudi vprašanje pokrivanja izgub, kajti obračuni 9-mesečnega poslovanja kažejo, da ima večina teh organizacij vplačane že višje akontacije

iz naslova prispevkov iz dohodka, kot je njihova dejanska obveznost. Kaj bo s temi sredstvi? Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Besedo ima tovarišica Dragica Larnsak!

Dragica Larnsak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine občine Murska Sobota za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, skupina za zdravstvo, je na svoji seji dne 3. decembra obravnavala med drugim osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, poročilo Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in samoupravni sporazum o temeljih plana Republiške zdravstvene skupnosti za obdobje 1976—1980.

V razpravi je skupina delegatov sprejela naslednja stališča in pripombe:

Pripombe k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977:

1. Skupina delegatov meni, da naj se izgube v premogovništvu rešujejo oziroma sanirajo enako kot na ostalih gospodarskih področjih, zato predlaga, da se v poglavju 4.1, na področju energetike, črta zadnji odstavek.

2. Iz alinee poglavja 4.2, na področju prometa in zvez, ni razvidno, kje se bodo nadaljevala dela na trasah koaksialnih kablov, zato kaže navesti kraje, enako kot za izgradnjo in rekonstrukcijo cest.

3. Osnutek resolucije naj opredeli, iz kakšnih sredstev družbenopolitičnih skupnosti se bodo pokrivala obveznosti po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov za obdobje 1972 do 1975, kot je to navedeno pod točko 6.5 v zadnjem odstavku.

4. Na 42. strani, v tretjem odstavku 6.7, kjer je govora, da bodo Gospodarska zbornica Slovenije in upravljalci v poslovnih bankah organizirano sodelovali pri spodbujanju projektov in samoupravnem združevanju sredstev za hitrejši razvoj in odpiranje novih delovnih mest, naj se navede, poleg manj razvitih, tudi združevanje sredstev razvitih.

Pripombe k poročilu o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976:

K 6. točki na 34. strani: Hitrejše zaposlovanje v manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih je pogoj za hitrejši gospodarski razvoj in s tem pogoj za pokrivanje skupnih potreb oziroma skupne porabe. Manj razviti ne zahtevajo v prvi vrsti solidarnosti, temveč delovna mesta, ker je družbenoekonomski položaj vsakega delavca odvisen od dela in rezultatov dela. Hitrejši razvoj manj razvitih zmanjšuje zahtevo po solidarnostnih sredstvih za pokrivanje skupne porabe.

Pripomba in stališče k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana Republiške zdravstvene skupnosti za obdobje 1976—1980:

V 15. členu, v 2. točki je drugi odstavek treba spremeniti tako, da se bo glasil: »Zdravstvene skupnosti se sporazumejo, da je soudeležba družbenih sredstev za naložbe v bolnišnične zmogljivosti iz 2. točke prvega odstavka tega člena v manj razvitih območjih do 50 % višine predračunske vrednosti investicije.«

Skupina delegatov je bila seznanjena s stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o odložitvi sprejetja samoupravnega sporazuma o temeljih plana Republiške zdravstvene skupnosti za obdobje 1976—1980 do julija 1977. Skupina

delegatov je o tem stališču razpravljala in vztraja, da je treba samoupravni sporazum o temeljih plana Republiške zdravstvene skupnosti za obdobje 1976 do 1980 sprejeti še v tem letu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Janez Tavčar, gospodarsko področje, 8. okoliš — Kranj!

Janez Tavčar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati našega okoliša za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Kranj smo o obravnavani točki dnevnega reda sklenili, da posredujemo Zboru združenega dela naslednje predloge in pripombe:

Resolucija o družbenoekonomskem razvoju SR Slovenije za leto 1977 obravnava posamezna področja gospodarstva in negospodarstva v skladu z načeli srednjeročnega programa, ki ga v načelu opredeljuje razvoj posameznih panog in dejavnosti. Organizacije združenega dela se srečujejo v istem obdobju in na istem področju z zelo konkretno problematiko usklajevanja programov samoupravnih interesnih skupnosti, s problematiko davkov in davčnih osnov, proračunov in drugih konkretnih odločitev za vse srednjeročno obdobje.

Organizacije združenega dela se o tem lahko odločajo na podlagi svojih planov in programov, ki so jih izdelale na podlagi tehnično-tehnoloških, tržnih in drugih dejavnikov, kot tudi na podlagi temeljev iz resolucije o družbenoekonomskem razvoju, tako občine kot republike. Ob tem ugotavljamo, da zlasti predelovalna industrija, ki bo s svojimi zmogljivostmi v veliki meri zagotavljala uresničenje ciljev srednjeročnega programa razvoja, nima dovolj jasno opredeljenega mesta v resoluciji in temeljih planov.

Zato menimo, da je potrebno ob sprejemanju obveznosti iz dohodka dovolj jasno podati v resoluciji in temeljih vlogo oziroma splošne možnosti razvoja za posamezne panoge in tudi predelovalno industrijo, kar naj bo nato realna osnova za novi sistem planiranja, za sporazumevanje in odločanje na posameznih ravneh.

V resoluciji je v 5. poglavju, v točki 6.3 navedeno, da si bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prizadeval za zmanjšanje oziroma odpravo carine za uvoz opreme za predelavo odpadnih surovin, ki je ne proizvajamo doma. Skupini delegatov predlagata, da se navedeno besedilo resolucije dopolni tako, da bodo olajšave za uvoz opreme za predelavo odpadnih surovin navedene za celotno srednjeročno obdobje. Družbeni plan in drugi dokumenti za srednjeročno obdobje 1976 do 1980 nalagajo organizacijam združenega dela in drugim skrb za varstvo okolja. V primeru, da bodo predpisi za olajšave pri uvozu opreme za predelavo odpadnih surovin uveljavljeni šele v letu 1977, bodo v neustreznem položaju tiste organizacije, ki so se s to nalogo pričele intenzivneje ukvarjati že v začetku srednjeročnega obdobja.

Skupini nadalje predlagata, da se navedena točka resolucije dopolni še z nalogo, da je potrebno skrbeti za olajšave pri uvozu opreme, ki pomeni modernizacijo in izpopolnitev proizvodnega programa, pa je še ni mogoče nabaviti na domačem tržišču. Takšne olajšave bi bile še bolj potrebne za nabavo opreme, s katero se zagotavlja proizvodnja izdelkov za izvoz ali pa intenzivnejša uporaba domačih surovin.

Skupini delegatov nadalje ugotavljata, da je v resoluciji zelo malo povedanega o gospodarjenju s prostorom in o varstvu okolja, da se v resoluciji pogoša poudarek na izobraževanju, ki se odvija znotraj delovnih organizacij,

ki pa lahko bistveno vpliva na povečanje produktivnosti, ter da niso podrobneje analizirani ukrepi za oživitev gospodarstva, ki so bili sprejeti leta 1976. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim, besedo ima tovariš Vojko Čok, gospodarsko področje, Koper!

Vojko Čok: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov obalnih občin za gospodarsko področje je na svoji razširjeni seji dne 6. 12. 1976 obravnavala med drugim tudi osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana in predložena gradiva v načelu sprejela. Vendar pa ima skupina delegatov k posameznim poglavjem še naslednje pripombe:

1. V poglavju o energetiki niso nakazane nikakršne aktivnosti v zvezi s projektom Sermin. Opredelitev v srednjeročnem planu SR Slovenije, kjer je določen začetek gradnje rafinerije v 1979. letu, nedvomno zahteva določene akcije že v prihodnjem letu. Delegati menimo, da je v resoluciji potrebno predvideti ustanovitev konzorcija, ki bi povezoval vse zainteresirane dejavnike v Sloveniji, ter predvideti način za zagotovitev financiranja projektov in študij.

2. V poglavju o prometu je pri opredeljevanju izvajanja programa razvoja cest tudi v zvezi z nadaljevanjem gradnje obalne ceste nujno potrebno konkretno navesti objekte, in sicer: priključek Koper, semedelsko vpadnico in odsek Ruda—Jagodje v Izoli.

Vsi ti objekti bi morali biti namreč dokončani v 1978. letu. Nasploh je v resoluciji dan velik poudarek prometu. Pred nosilci prometnih storitev stojijo odgovorne in zahtevne naloge. To je tudi v skladu s srednjeročnim planom Slovenije. Pri tem pa želimo delegati opozoriti, da so za uspešno izvajanje omenjenih nalog potrebna tudi finančna sredstva. Že v prvem letu srednjeročnega programa pa dotok finančnih sredstev, zlasti tistih iz naslova združevanja po samoupravnih sporazumih, močno kasni. Tako se je na primer zbralo za razvoj luške infrastrukture do začetka decembra komaj 15 % predvidenih sredstev za investicije, predvidene v srednjeročnem programu. Kasnitev pri dotoku sredstev za nove investicije spravlja Luko v težak gospodarski položaj, ker vse večjega pritiska novih blagovnih tokov ne spremlja tudi aktiviranje novih luških zmogljivosti, kot je bilo predvideno v programu razvoja. Glede na to, da je kasnitev izgradnje luške infrastrukture zaradi zahtevnosti težko nadomestiti, nereden dotok finančnih sredstev, in to že na samem začetku izvajanja srednjeročnega programa, resno ogroža izpolnjevanje tistih nalog in obveznosti, ki jih je Luka sprejela v zvezi s srednjeročnim programom razvoja.

3. V poglavju o bazni kemiji, kjer je govora o gradnji objektov za proizvodnjo dimetilteftalata delegati podpiramo prizadevanja, da se ta objekt gradi v SR Sloveniji. Pri tem pa menimo, da je potrebno lokacijo v okviru Slovenije določiti na osnovi študije, kjer je potrebno upoštevati tudi gradnjo rafinerije Sermin. Zato je nujno, da se popravi sedanje besedilo o lokaciji gradnje tega objekta.

4. Področje kovinske predelovalne industrije in motorne industrije nedvomno zahteva jasnejšo opredelitev nalog za prihodnje leto. Nujno potrebno je izdelati koncept bodočega razvoja motorne industrije, kjer naj bi našel svoje mesto tudi Cimos, ki je s svojo kooperacijsko proizvodnjo trenutno, gledano s stališča kolektiva, v skorajda brezizhodnem položaju.

5. V poglavju o kmetijstvu je potrebno v program kmetijskih del v letu 1977 vključiti tudi Sečoveljsko dolino, kjer naj bi bilo v letu 1977 melioriranih 222 ha zemljišč.

6. Glede na pomembno mesto, ki ga v našem gospodarstvu zavzema turizem, delegati menimo, da bi bilo potrebno konkretnije opredeliti naloge in ukrepe na področju te dejavnosti v naslednjem letu.

Naj na koncu poudarim, da so enako stališče do resolucije zavzeli tudi izvršni sveti skupščin občin Izola, Koper in Piran, kot tudi delegati za Zbor občin.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovarišica Francka Herga, gospodarsko področje, 13. okoliš — Maribor!

F r a n c k a H e r g a : Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 13. okoliša — Maribor ima še naslednje pripombe in stališča k osnutku resolucije:

1. Za področje gospodarstva nakazuje resolucija kot temeljno nalogo gospodarjenje na kakovostnih dejavnostih poslovanja, to je večjo produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost. To pa dosežemo, če nočemo tega reševati z zviševanjem cen, le z zniževanjem stroškov. V gospodarstvu pa ugotavljamo, da imamo na zniževanje stroškov le majhen vpliv. Med drugim še vedno plačujemo 12 % obresti za kredite, kljub temu, da imajo banke presežek sredstev, družbena režiija pa je tudi sicer vedno večja.

2. Počasnejša rast sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb za 10 % od rasti družbenega proizvoda je vprašljiva ob nakazanih programih in potrebah družbenih dejavnosti in družbenopolitičnih skupnosti.

3. Prenašanje obveznosti splošne in skupne porabe v breme osebnih dohodkov delavcev je nesprijemljivo ob sedanjem stagniranju oziroma nazadovanju osebnih dohodkov in povzroča nerazpoloženje zaposlenih.

4. Predvidevanja, da rast cen in življenjskih stroškov ne bo višja kot v letu 1976, ne more biti točna, ob pričakovani sprostitev nekaterih cen v prihodnjem letu.

5. Nerealno je pričakovati hitrejšo rast sredstev za razširitev materialne osnove dela, če se hkrati nakazujejo dodatne obremenitve združenega dela, kot so povečanje davka iz dohodka od 5,5 na 7 %, povečanje temeljnega in posebnega davka od prometa in storitev, povečanje sredstev za gradnjo zaklonišč, ponovno pokrivanje izgub elektrogospodarstva in železnic za leto 1976, povečan prispevek za uporabo mestnega zemljišča, povečan prispevek za Republiško izobraževalno skupnost, raziskovalno dejavnost, Skupnost starostnega zavarovanja kmetov, povečan prispevek za zdravstvo, povečan prispevek za zaposlovanje in drugi.

Ob analiziranju obremenjevanja gospodarstva ugotavljamo, da le-to raste iz leta v leto. Indeksi povečanja zakonskih in ostalih obveznosti so naslednji: leta 1974 smo odvedli 22,5 % sredstev iz dohodka delovne organizacije, v letu 1975 32,8 %, v letu 1976 43,6 %, za leto 1977 pa predvidevamo 52 %. Tako naraščanje obveznosti v organizacijah združenega dela za družbeno režiijo bo privedlo te organizacije v takšen položaj, da ne bodo mogle ničesar nameniti za modernizacijo ali nove investicije v svoji proizvodnji.

6. Razglašanje načela, da je potrebno uveljaviti takšne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke, da bodo zagotavljali osebni dohodek vsakega delavca v skladu z njegovim prispevkom, ki ga je dal s svojim živim in minulim delom, je premalo. Nikjer še niso, niti v osnovi, izdelani osnutki takšnih meril.

7. Nadalje delegati mislimo, da bi bilo potrebno gospodarstvu omogočiti pogoje za hitrejšo razširitev materialne osnove, da bi bilo potrebno ohraniti raven obveznosti iz leta 1976 ter zagotoviti vrstni red pokrivanja obveznosti. Vrstni red naj bi bil naslednji: naj se pokrijejo osebni dohodki in sklad skupne porabe v skladu s pomožnimi samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov oziroma sindikalno listo, potem potrebe družbenih dejavnosti v višini, ki je za 10 % pod rastjo družbenega proizvoda, ter potrebe po trajnih obratnih sredstvih, kar je pogoj za investicijsko dejavnost. Šele ko so pokrite navedene obveznosti, naj bi organizacije združenega dela sprejemale razne samoupravne sporazume glede združevanja sredstev ali pokrivanja izgub.

8. V družbenem planu za obdobje 1976—1980 je v 2. poglavju napisano, da bo reševanju problemov, ki vplivajo na pogoje pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela s pretežnim deležem žensk, posvečena posebna skrb. Osnutek resolucije za leto 1977, ki je že konkretizacija družbenega plana, niti z besedo ne nakazuje, kako naj bi olajšali pogoje pridobivanja dohodka v organizacijah združenega dela, ki zaposlujejo večinoma ženske, kar so vse organizacije združenega dela tekstilne panoge. Tekstilne organizacije združenega dela, ki zaposlujejo predvsem žensko delovno silo, ki delajo v nočnih izmenah, so zavezane s konvencijo, da odpravijo nočno delo. Z ukinitvijo nočnih izmen oziroma tretje izmene je povezano zmanjšanje dohodka organizacij združenega dela. Zaposlene žene so tudi matere, ki imajo porodniški dopust in imajo sicer večjo odsotnost z dela zaradi nege obolelih družinskih članov. Delovne organizacije imajo zaradi tega več obveznosti in tako neenake pogoje gospodarjenja.

V osnutku resolucije je tedaj nujno opredeliti, katere in kakšne bodo olajšave za organizacije združenega dela, ki pretežno zaposlujejo žensko delovno silo. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim. Besedo ima tovariš Štefan Zver, gospodarsko področje, 15. okoliš — Lendava, Murska Sobota!

Štefan Zver: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov s področja gospodarstva Murske Sobote in Lendave je skrbno obravnavala analizo izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1976, ocene možnosti za njegovo uresničevanje v letu 1977 ter osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije 1977.

V sodelovanju s predstavniki organizacij združenega dela, skupščin občin, izvršnih svetov in družbenopolitičnih organizacij obeh občin smo ugotovili, da v analizi prikazana gospodarska gibanja v marsičem odstopajo od začrtanih smernic. Predvsem ugotavljamo, da se v SR Sloveniji ne izvajajo dovolj učinkovito še posebej v manj razvitih območjih. Ni čutiti interesa združenega dela za vlaganje v manj razvita območja in ocenjujemo, da se ekonomska in socialna diferenciacija povečuje v škodo manj razvitih območij.

Zaradi takšnih odstopanj se čedalje bolj zaostrojujejo problemi zaposlovanja, rast družbenega proizvoda v nekaterih manj razvitih območjih pa je nižja od povprečja v SR Sloveniji, čeprav bi morala biti višja.

Tudi v občinah Murska Sobota in Lendava, ki sodita v skupino nerazvitih občin, so prisotne te negativne razvojne tendence. Vse preveč je izgovorov, češ da ni ustreznih ekonomsko utemeljenih razvojnih programov pri organizacijah združenega dela. Menimo, da bi bilo nujno poiskati konkretne vzroke in subjekte, ki ne spoštujejo dogovorjenih smernic iz družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju SR Slovenije.

V analizi bi bilo potrebno navesti, koliko investicijskih programov je bilo v obravnavanem obdobju posredovanih manj razvitim območjem, kolikšen je njihov učinek in koliko se jih in na kakšen način namerava posredovati v prihodnjem obdobju. Če se bodo sedanje negativne tendence nadaljevale tudi v bodoče, to lahko pripelje do daljnosežnih posledic, ne le v ekonomskih, temveč tudi v družbenopolitičnih odnosih.

Prav na podlagi tega menimo, da je nujno v resoluciji konkretno opredeliti ukrepe, ki bodo resnično omogočili doslednejše izvajanje začrtane politike skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji ter pospešili povezovanje in združevanje dela med organizacijami združenega dela iz razvitih območij in organizacijami združenega dela iz manj razvitih območij. V zvezi s tem v celoti podpiramo predlog stališč Odbora za družbenoekonomski razvoj našega zbora. Pri tem je nujno v resoluciji še jasneje in konkretnije opredeliti vlogo in odgovornost vseh družbenih subjektov, predvsem pa Gospodarske zbornice in poslovnih bank, glede iniciranja investicijsko in ekonomsko utemeljenih programov v manj razvitih območjih.

Resolucija o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za leto 1977 naj bo manj deklarativna, bolj konkretna pa pri nalogah družbenih subjektov, tudi glede tistih organizacij združenega dela, ki imajo pomembno in odgovorno nalogo pri konkretnih planskih obveznostih.

Menimo, da je resolucija na področju energetike v točki 4.1 v glavnem konkretna. Vendar je nekatere naloge potrebno še bolj opredeliti. Strinjamo se s konkretno opredelitvijo naloge v drugem odstavku poglavja točke 4.1, da Republiški komite za energetiko in druge organizacije združenega dela pripravijo v letu 1977 sporazum o dolgoročni oskrbi SR Slovenije z naftnimi derivati in naravnim plinom do leta 1990, z določitvijo ustreznih zmogljivosti in razmerij med naravnim plinom in naftnimi derivati, ter te uskladijo s potrebami dolgoročne energetske bilance za elektrogospodarstvo. To je nujno izvršiti v letu 1977 in podrobneje je treba opredeliti program razvoja naftnega in plinskega gospodarstva v daljšem obdobju, da ne bo prihajalo do pomanjkanja, a prav tako ne do večjih presežkov, kar bi tudi imelo negativne posledice za izkoriščenost zmogljivosti in ekonomičnost.

Resolucija načenja tudi problematiko raziskav, čemur je treba posvetiti večjo pozornost. Nujno je zagotoviti vsaj minimalna finančna sredstva in s tem pospešiti raziskave za nafto in plin, kjer so indikacije za to, kajti škoda je, da moramo zaradi nerešenih finančnih sredstev zanemarjati naravna bogastva, ki jih še imamo. Resolucija pravilno postavlja načelo virov, je pa to potrebno finančno kvantificirati.

Nadalje predlagamo, da se poglavje v točki 4.7, področje bazne kemije, prav tako konkretnije opredeli glede realizacije tistih objektov bazne kemije, ki se začno graditi že leta 1977. Med njimi je tudi tovarna metanola v Lendavi z zmogljivostjo 165 000 ton letno.

Nadalje predlagamo, da se pospeši uresničevanje programa tržne proizvodnje in odkupa žit. V letošnjem letu, kot je znano, izvajanje tega programa ni bilo dobro organizirano.

Glede predloga, ki ga je dal delegat iz Kopra, da se zadolžitev za pripravo gradnje rafinerije v Kopru postavi v resolucijo za leto 1977, je treba ravnati v duhu načel iz dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980.

V tem dogovoru je v zadnjem odstavku 4. člena jasno opredeljeno načelo, mimo katerega ne moremo iti. Načelo se glasi: SOZD Polikem Ljubljana bo potem, ko bodo tehnično-ekonomske in tehnološke študije dokončane in zagotovljena dolgoročna rentabilnost naložb ter doseženo soglasje partnerjev v skupni naložbi, skupno z ostalimi partnerji zagotovil sredstva in leta 1979 začel gradnjo.

Kolikor bi na podlagi danega predloga delegata iz Kopra prišlo do časovnih premikov pri investiranju v navedeni objekt pred letom 1979, bi se s tem porušili finančni računi za ostalo investicijsko dejavnost v obdobju do leta 1980, s tem pa tudi dogovor o temeljnih družbenega plana SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Rudi Perozzi, občini Nova Gorica in Ajdovščina, gospodarsko področje!

Rudi Perozzi: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati Zbora združenega dela s področja gospodarstva in delegati Zbora občin ter Družbenopolitičnega zbora ugotavljamo, da je opredelitev prednostnih nalog v osnutku resolucije pozitivna in v skladu s srednjeročnim programom razvoja SR Slovenije. Podpiramo nadaljnja prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva in razvijanje kakovostnih dejavnikov razvoja. Ob upoštevanju pobud delovnih ljudi in lastnih razmišljanj pa predlagamo, da se v osnutku konkretnije opredelijo naslednje naloge:

Resolucija sicer poudarja dolžnost za razvijanje in ohranjanje obmejnih nerazvitih območij. Sem spada prav gotovo tudi razreševanje infrastrukturnega neskladja. Zato predlagamo, da se besedilo iz analize izvajanja družbenega plana za leto 1976, ki govori o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja in se začneja: »Po predvidevanjih Republiške skupnosti za ceste« in do konca odstavka vnese v resolucijo. V to poglavje pa ne sodi izvajanje meddržavne pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, to je cesta Goriška Brda—Solkan in Kambrško—Ravne. Zato predlagamo, da se ti dve cesti prikažeta v novem poglavju izvajanja osimskega sporazuma.

V poglavju, ki obravnava promet in zveze, so poimensko naštetje tudi posamezne cestne povezave, za katere je predvidena izdelava projektne dokumentacije oziroma začetek del. Menimo, da je treba v tem poglavju dosledneje obdelati program del v letu 1977. Pri tem je potrebno upoštevati že sprejeti samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 in srednjeročni plan vzdrževanja in gradnje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 ter določila osimskega sporazuma. Zato predlagamo naslednjo formulacijo: »Začela se bo gradnja mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba z odsekom avtoceste od mejne črte do priključka za Novo Gorico in odsek od priključka za Novo

Gorico do križišča v Rožni dolini ter podaljšek za gradnjo obvoznic Šempeter—Miren. Začela se bo izdelava projektov še neprojektiranega dela avtoceste Razdrto—Selo.«

Osimski sporazum vsebuje določila, katera bi bilo potrebno začeti uveljavljati že v letu 1977. Med temi so naslednja:

Za olajšave cestnega prometa bosta obe strani povezali avtocesto Benetke—Trst—Gorica—Trbiž s cestami Nova Gorica—Postojna—Ljubljana, Fernetiči—Postojna in Hrpelje—Kozina—Reka.

Za zagotovitev neposredne cestne povezave med jugoslovanskim delom Brd in Solkanom se bo v roku dveh let od uveljavitve tega sporazuma zgradila asfaltirana avtomobilska cesta in cesta Kambreško—Ravne.

Obe strani sta sporazumni, da bosta odprli v najkrajšem času mednarodni prehod I. kategorije Vrtojba—Štandrež in mednarodni prehod II. kategorije v Novi Gorici na Erjavčevi cesti.

Gradnja jezua na Soči pri Solkanu in postavitvev hidroenergetske naprave.

Zato predlagamo, da se na 40. strani vnese nova točka 6.3.2, »Izvajanje osimskega sporazuma«, kamor se vnese poleg proste cone v Sežani še naslednje: »V skladu z osimskim sporazumom se bodo začela dela na cesti Solkan—Goriška Brda in Ravne—Kambreško ter bo odprt mejni prehod na Erjavčevi cesti v Novi Gorici. V letu 1977 bodo izdelani dokončni projekti za hidroelektrarno Solkan«.

V tej točki mora dobiti posebno mesto tudi pospeševanje maloobmejnega prometa, in sicer z opredelitvijo konkretnih instrumentov za razvoj trgovine v smislu zagotavljanja širšega asortimenta blaga in novih trgovinskih prostorov ter realiziranja pobud, da se vsebina blagovnih list prilagodi sedanji gospodarski strukturi, v brezcarinsko listo, e-izvoz in d-uvoz pa vključita tudi industrijsko kooperacijo.

Osnutek resolucije po mnenju delegacije, ni predvidel pomembne dejavnosti, ki prispeva k deviznemu prilivu. To je maloobmejni promet, katerega ne bremene carinske in druge dajatve. Ugotavljamo, da maloobmejni promet predstavlja visoko postavko deviznega priliva od turizma. V SR Sloveniji je bil v letu 1975 delež deviznega priliva, ki izvira v glavnem iz maloobmejnega prometa v šestih primorskih občinah, v deviznem prilivu od turizma v SR Sloveniji kar 55 %. Zato predlagamo, da se opredelijo stimulatívni ukrepi, ki bodo spodbujali razvoj maloobmejnega prometa. Razvoj maloobmejnega prometa je naš skupni in ne le lokalni interes.

Preusmeritev transporta s cestnega na železniški promet je osnovna usmeritev družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980. Poleg tega bo z dokončno ureditvijo goriškega mejnega železniškega prehoda za račun tretjih držav močno povečan železniški promet na progi Sežana—Nova Gorica—Jesenice. Za povečanje prometa na tej železnici pa je potrebno omogočiti rekonstrukcijo gornjega ustroja proge in ureditev postaje Nova Gorica.

V poglavju 65 predlagamo, da se namesto sedanjega besedila vnese: »Po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, v skladu z dogovorom o splošni porabi, bo v letu 1976 izdelan obračun obveznosti med Skupnostjo starostnega zavarovanja kmetov in družbenopolitičnimi skupnostmi za obdobje 1972—1975.«

S svojo razpravo sem hotel le opozoriti, naj se dani predlogi proučijo in po možnosti upoštevajo pri sestavi predloga resolucije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa!

Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Milan Puncer, občina Ljubljana-Šiška. Prosim!

Milan Puncer: Dovolil bi si, tovariš predsednik in tovarišice in tovariši delegati, prositi samo za kratko pojasnilo v imenu ne le delegatov občine Ljubljana-Šiška temveč vseh ljubljanskih delegatov v Zboru združenega dela. Nedavno smo imeli namreč sestanek, na katerem si nismo znali dati odgovora na nekatera podrobna vprašanja. Gre za naslednje:

Ob predvideni rasti, 5 %, družbenega proizvoda nam ni bilo jasno, če je to glede na intencije o zmanjšanem delitvenem razmerju med splošno in skupno porabo in investicijskimi oziroma poslovnimi skladi podjetja, skladno z drugimi vprašanji, ki jih imamo danes na dnevnem redu, to je s projekcijami proračunov republike in zveze. To je prvo.

Drugo, kar bi želel, pa je pojasnilo, kako je prišlo do ocenitve te 5 % rasti. V proizvodnih delovnih organizacijah se namreč zavedamo nesoglasja, ki nas spremlja pri sestavi periodičnih obračunov in zaključnih računov med fakturirano in plačano realizacijo. 15 do 20-dnevna fakturirana, toda neplačana realizacija, ki se bo pojavila v letu 1977, predstavlja 5 % ali celo 6 % v proizvodnih delovnih organizacijah. Tako menimo, da je neka vrednostna mera, ki je pri oceni 5 % rasti, imela svojo vlogo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Pavle Gantar, republiški sekretar za delo!

Pavle Gantar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Menim, da je potrebno spregovoriti o vprašanju zaposlovanja in zaposlenosti, ker je to tesno povezano s produktivnostjo, kateri daje resolucija za leto 1977 poseben poudarek. Da bi v naši republiki obvladali zaposlovanje, menim, da je v družbenopolitičnih organizacijah, v kongresnih dokumentih in v naši skupščini sprejeta vrsta sklepov, stališč in poročil, ki zavezujejo odgovorne dejavnike za ustrezno obvladovanje zaposlovanja. Tudi v resoluciji za leto 1976, v sprejetem družbenem planu razvoja SR Slovenije v obdobju 1976—1980 in tudi v osnutku resolucije za leto 1977 smo sprejeli vrsto obveznosti glede zaposlovanja.

Če pogledamo letošnja gibanja na tem področju, pridemo do naslednjih ugotovitev:

Letošnja resolucija, to je za leto 1976, opredeljuje v smernicah in nalogah na področju zaposlovanja kot osnovni cilj politike v letu 1976 racionalno zaposlovanje, višjo produktivnost dela, boljše življenjske pogoje ter socialno varnost občanov. Po tem dokumentu naj bi stopnja rasti zaposlenosti v letošnjem letu znašala v naši republiki 3 %, pri čemer naj bi bila rast zaposlenosti višja v manj razvitih območjih.

Če primerjamo sedaj podatke za 9 mesecev letošnjega leta in za enako obdobje preteklega leta, vidimo, da imamo letos dejansko okrog 3 % več zaposlenih, in sicer je v gospodarstvu zaposlenost večja od lanske za 2,4 %, v negospodarstvu pa za 6,1 %. Tako bomo ob koncu decembra v obeh sektorjih imeli zaposlenih 704 000 delavcev, od tega 688 000 v družbenem sektorju in okoli 15 900 pri zasebnih delodajalcih.

V celoti vzeto, podatki v prvih devetih mesecih letošnjega leta kažejo, da zaposlovanje sicer poteka v skladu z resolucijo, zlasti v gospodarstvu. Vendar moram takoj poudariti, da to še daleč ne pomeni, da smo v gospodarstvu tudi racionalno zaposlovali. Če pogledamo podatek, kako se je dvignila produktivnost v gospodarstvu v obdobju 10 mesecev, kljub letošnji stopnji rasti za 2,4 %, vidimo, da smo s sestavo znotraj tega ostali na ravni preteklega leta oziroma še nekoliko pod ravnijo preteklega leta. Imamo namreč nekatere panoge v gospodarstvu, ki so povečale število zaposlenih, in sicer precej, proizvodnja pa je ostala pod ravnijo preteklega leta. Seveda je v teh panogah tudi padec produktivnosti. Čeprav ni mogoče odnosa med zaposlenostjo in produktivnostjo gledati preveč poenostavljeno, saj je produktivnost odvisna od vrste drugih pomembnih dejavnikov, sta obseg proizvodnje in število zaposlenih nesporno pomemben činitelj za produktivnost dela.

V negospodarstvu oziroma dejavnostih izven gospodarstva je bila z resolucijo predvidena stopnja rasti prekoračena. Iz analize, ki jo je izdelala Zveza skupnosti za zaposlovanje, je bilo posebej ugotovljeno, da je bila stopnja rasti dejansko velika, vendar da se zaposlenost tudi na tem področju le počasi umirja. Moram pa reči, da so glede naraščanja zaposlenosti v teh izvengospodarskih dejavnosti po posameznih področjih znatne razlike. Na primer izobraževanje in zdravstvo, ki jima daje resolucija prednost, dosegata nižjo stopnjo kot nekatere druge dejavnosti, kot je bančništvo, zavarovalstvo in organi družbenopolitičnih skupnosti. Nesporno je potrebno prav pri tem vprašanju posebej poudariti, da je na vsak način treba omejevati zaposlovanje na administrativnih delovnih mestih, bodisi v gospodarstvu ali v dejavnostih izven gospodarstva.

Posebej je bilo poudarjeno zaposlovanje v manj razvitih območjih. Po podatkih, ki jih imamo, in tudi iz razprav delegatov na današnji seji lahko ugotovimo, da nismo dosegli rasti zaposlenosti, kot določa resolucija. Rast je celo ponekod nižja kot povprečno v republiki, zlasti v območju Murske Sobotne, Lendave, Šmarja pri Jelšah in Tolmina. Iz tega izhaja, da se ne uresničuje politika, ki smo jo začrtali tako z resolucijo kot tudi s planskimi akti, da je treba odpirati nova delovna mesta v tistih območjih, kjer so na razpolago delavci. Za ta premik govorijo ne le politični, temveč tudi ekonomski razlogi. Rezultati zastanka pri odpiranju novih delovnih mest je seveda porast nezaposlenosti v teh območjih.

Menim, da je za reševanje tega vprašanja, ki ga je delegat iz Lendave zelo jasno osvetlil, nujno, da uresničimo v planskih dokumentih sprejeto politiko in da imajo zlasti upravljavci bank, ko obravnavajo kredite oziroma ko se združujejo sredstva prek bančnih institucij, ta problem nenehno pred očmi. Le na ta način, to je z odpiranjem novih delovnih mest v teh območjih, bomo lahko pomagali k razvoju teh krajev in tudi reševali oziroma odpravljali nezaposlenost. Opozoril bi tudi, da prav sedaj poteka po občinah, na pobudo Zveze sindikatov Slovenije, ki je organizator, tudi akcija za sklepanje dogovorov oziroma sporazumov o minimalnih življenjskih in kulturnih pogojih pri zaposlovanju novih delavcev.

Osnutek resolucije za leto 1977 predvideva, da naj bi zaposlenost rastle po 2,6 % stopnji, večja pa naj bi bila na področju osebne dela, kjer naj bi znašala okoli 4 %. Seveda mora biti zaposlovanje v manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih večje kot v poprečju za republiko. Posebej se poudarja, da bi morala produktivnost dela porasti za 2,8 % in da bo 55 % udeležbo pri porastu družbenega proizvoda nosila produktivnost dela.

Menim, da bo to zahtevalo velike napore in čimbolj racionalno zaposlovanje, ki ga moramo uravnnavati na podlagi sprejetih dokumentov. Zlasti bi morale delegacije združenega dela temu problemu posvetiti čim večjo skrb.

Odgovoril bi zelo na kratko tudi glede vprašanja delegatov v zvezi z usklajevanjem rasti osebnih dohodkov s samoupravnimi sporazumi o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke. Menim, da je iz resolucije in iz ekspozicije Izvršnega sveta nedvomno razvidno, da je pred nami kot poglobljena naloga izgrajevanje sistema nagrajevanja v smislu zakona o združenem delu, kar naj bi pripomoglo k višji produktivnosti. Dokler pa nimamo novih samoupravnih sporazumov, je nedvomno potrebno z vso doslednostjo spoštovati sedaj veljavne samoupravne sporazume in zoper kršilce tudi ustrezno ukrepati. To stališče je z vso odločnostjo sprejelo na zadnji seji tudi Predsedstvo Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Zvone Dragan!

Z v o n e D r a g a n : Tovarišice in tovariši delegati! Najprej zagotavljam, da bom bistveno krajši kot v ekspoziciji.

Menim, da bo Izvršni svet, na podlagi obsežne in konkretne razprave, zelo skrbno proučil vse predloge in pripombe, ki se nanašajo na posamezne resolucijske naloge in opredelitve. Pri tem bomo upoštevali tako razpravo v Skupščini kot tudi prispevke vseh udeležencev v javni razpravi, od zbornice in sindikatov do drugih dejavnikov, ki so sooblikovalci planske politike.

Moram najprej opozoriti na izhodišče, ki nam bo glavni kriterij, ko bomo pripravljali v naslednjih dneh predlog resolucije, in sicer družbeni plan SR Slovenije, ki smo ga sprejeli komaj konec julija letošnjega leta, in dogovore o njegovih temeljih. Vsekakor moramo imeti čvrste razvojne kriterije pri izdelavi dokončnega predloga resolucije, sicer resolucija ne bo, kot pravi zakon o sistemu planiranja, izvedbeni akt in konkretizacija v srednjeročnem planu opredeljenih nalog in instrument kontinuiranega planiranja, kar pomeni, da dopolnjuje in izpopolnjuje planske postavke glede na realne notranje in mednarodne razmere.

Hkrati se bo Izvršni svet pri oblikovanju predloga resolucije opredelil tudi do nekaterih spornih vprašanj, tudi nasprotujočih si mnenj in predlogov, ki prihajajo do izraza ne le danes, temveč tudi sicer v javni razpravi. Je pa tudi nekaj dilem, ki so jih delegati danes na novo odprli in do katerih se bomo opredelili v predlogu. V tem trenutku seveda pa nimam nobenih pooblastil, da bi lahko glede njih, v imenu Izvršnega sveta, karkoli izjavil.

Drugo pojasnilo, mogoče bolj pojasnilo kot odgovor, je o značaju resolucije za prihodnje leto. Iz ekspozicije Izvršnega sveta ste lahko razbrali, da kot predlagatelji sami nismo z osnutkom zadovoljni in da se sami zavedamo da resolucija ni še tisto, kar bi morala biti po načelih novega sistema planiranja. Zato predlagamo, da bi v naslednji fazi napravili dodaten napor, da bi iz te dokaj neenotne strukture resolucije napravili kar se največ da. Sami ste pravilno opozorili, da so nekatere stvari v resoluciji zelo podrobne, zelo konkretne, z zelo podrobno opremljenimi nosilci, druge naloge pa da so še vedno precej okvirne ali pa ponavljajoče se, glede na že sprejete planske obveznosti. To je tudi naša ugotovitev, zato bomo poskusili napraviti resolucijo, da tako rečem, v dveh delih. Prvi del bo izvleček glavnih nalog v letu 1977, zlasti na tistih

področjih, kjer plana ne uresničujemo dovolj uspešno, ali pa tam, kjer je plan mogoče preveč okviren. Tu bo nujno bolj konkretizirati naloge za leto 1977. V drugem delu naj bi bila operacionalizacija nalog, se pravi izvedba teh temeljnih nalog, s točno opredeljenimi roki in nosilci, od samoupravnih subjektov do upravnih organov, glede na pristojnosti, odgovornosti in podobno.

Če nam bo to v dobršnji meri uspelo, potem bomo lahko odgovorili tudi na mnoga vprašanja in predloge, ki so bili dani danes v razpravi. Ko bomo prišli pred vas s predlogom resolucije, boste lahko presodili, koliko smo bili v tako kratkem času kos tej nalogi, sami pa bomo storili vse, kar je v naši moči, da to opravimo čimbolj uspešno.

Sedaj bi poskusil pojasniti nekaj dodatnih vprašanj, ki so bila v razpravi posebej postavljena.

Konsistentnost makro modela za leto 1977: Več razpravljalcev je direktno ali indirektno podvomilo v konsistentnost resolucijske zgradbe, v njeno, rekel bi, logičnost in utemeljenost za prihodnje leto. Moram ponovno opozoriti, da temelji osnutek resolucije na dveh zelo pomembnih izhodiščih: na analizi za leto 1976, za katero trdite, da je objektivna, saj so bili redki, ki so podvomili v njeno objektivnost. To je prva postavka. Druga postavka je, da so že sprejete planske usmeritve za srednjeročno obdobje. Sedaj je edino vprašanje, ali smo v zadostni meri upoštevali vse na novo nastale dejavnike pri prehodu iz leta 1976 v leto 1977 in pogoje izvajanja planskih obveznosti v letu 1977. Glede tega menim, da bomo morali nekatere postavke verjetno ponovno proučiti, vendar ne celotne zgradbe.

Gospodarska zbornica na primer predlaga večji uvoz od izvoza oziroma večjo letno stopnjo rasti uvoza za prihodnje leto od stopnje rasti izvoza. Tudi v gospodarstvu je precej pripomb v zvezi z izhodiščem, ki ga predlagamo, to je rast uvoza 5,5 0/0, izvoza pa 7 0/0, ali je to realno ali ne. Menim, da bomo morali še enkrat položiti na mizo predvsem strokovne argumente in še enkrat oceniti mednarodne in domače možnosti. Izvozne možnosti bodo vsekakor mnogo težje, kot so bile v letu 1976, vendar se bomo morali kljub temu opredeliti za neko projekcijo. To je eno izmed vprašanj, ki ga bomo morali znova strokovno in družbeno ter ekonomsko politično preveriti. Vendar moram hkrati zelo jasno povedati, da smo ta model gradili na določenih postavkah, ki utegnejo, če ne bodo uresničene, povzročiti ranljivost celotnega modela, od produkcije in delitve do porabe. Zato je nujno, da predlagatelji skupaj z zbornico razčistimo, do predloga resolucije, kaj so tisti tako imenovani avtomatizmi prilagajanja med letom 1977. Naj razjasnimo, kaj kdo pri tem misli in za kakšne avtomatske regulatorje gre, ali za mesečne ali polletne, da bi predloženi model lahko tudi dejansko zaživel.

V planu opredeljeno politiko prvih dveh let izvajamo s tem, da dajemo okvirno opredelitev za vse tri oblike porabe skupaj, osebno, skupno in splošno porabo. Vendar ni res, da je samo ta okvirna opredelitev. V srednjeročnem planu smo sprejeli, če se spominjate, tudi to, da bo realni osebni dohodek na zaposlenega raste nekoliko počasneje od rasti produktivnosti dela. V letošnjem letu je tendenca nasprotna, raste hitreje od rasti produktivnosti dela.

Skupna poraba, smo rekli, naj ne raste linearno, temveč diferencirano. Hitrejše rast od družbenega proizvoda naj bi imelo samo usmerjeno izobraževanje, enako s stopnjo rasti družbenega proizvoda pa osnovno zdravstvo, znanstvena in raziskovalna dejavnost ter nekatere kulturne dejavnosti. Ostalo naj bi bilo pod stopnjo rasti družbenega proizvoda v določenem letu. To ne pomeni,

da je to linearen pristop, čeprav so tendence v praksi nasprotni. Če ne bomo storili določenih premikov na tem področju, potem velja enako kot za gospodarstvo, da ne bomo dosegli prestrukturiranja v notranji sestavi gospodarskih in družbenih dejavnosti.

Za splošno porabo je rečeno, da naj raste pod stopnjo rasti družbenega proizvoda. Vendar obstajata tu dve vprašanji. Prvič, splošna poraba je še vedno precej neočiščena. Kot sami veste vsebuje nekatere elemente, ki sploh ne sodijo v splošno porabo. En del celo sodi v gospodarsko reprodukcijo, na primer komunalne dejavnosti. In drugič, odprto je še vprašanje nadaljnega usklajevanja zveznega proračuna, kar je prav tako danes na dnevnem redu, in sicer tako glede strukture in obsega, kot glede virov za pokrivanje izdatkov.

Resnici na ljubo moramo priznati, da je zelo težko doseči, da bo model v celoti konsistenten. Če odkrito govorimo, je to zato, ker je tudi začetno stanje zelo protislovno. Mi sami smo v protislovnih situacijah, tudi v slovenski družbi, in ne samo v jugoslovanski. Včasih pravimo, da so velike razlike med nami v Jugoslaviji glede na interese, potrebe in tako dalje. Vendar če pogledamo današnjo razpravo, bomo ugotovili, da je Jugoslavija prisotna tudi na slovenskih tleh, tako glede ambicij, tendenc, predlogov kot tudi interesov, kar je verjetno normalno glede na dane probleme, na razvojna hotenja, možnosti in potrebe. Očitno smo objektivno postavljeni v protislovne situacije, zato menim, da je naša naloga, da v največji možni meri to objektivno stanje soočimo z realnimi materialnimi možnostmi in najdemo nek model, da ne rečem idealni, ker ga ni, temveč nek model, ki se bo približal danim optimumom.

Zavzemamo se za postopno sanacijo inflacijskih žarišč. Menimo, da je nemogoče, da ponovimo to, kar je bilo že rečeno v ekspoziciji, da bi tisto, kar smo 8 let kopičili z visoko inflacijsko spiralo v Jugoslaviji — dobro pa vemo, kateri so bili generatorji inflacije, v enem ali dveh letih v celoti zlomili ter stabilizirali gospodarstvo, porabo, delitev in tako naprej. Ne poznamo ekonomije, ki bi ji uspelo s 26 % ali 28 % inflacije v roku enega ali dveh let ne le znižati rast cen na 8 % ali 10 %, temveč odpraviti tudi vzroke za inflacijo. To je vsekakor veliko težje, kot pa depresirati cene z določeno družbeno ali administrativno politiko in jih krotiti za obdobje enega ali dveh let. Tudi to smo sposobni, vendar na daljši rok.

Nekaj glede izgub, na katere ste upravičeno opozarjali. Najbrž slovenska ekonomija že dolgo časa ni stala pred takim problemom, kot je stala letos, pa ne samo zaradi obračunskega sistema, kot hočejo nekateri to prikazovati, temveč tudi zaradi mnogih drugih vzrokov, od katerih sem nekatere naštel tudi v ekspoziciji. Menim, da nas današnja razprava obvezuje, da bomo v predlogu resolucije nekoliko določnejši, čeprav nimamo dokončnih zaključnih računov. V glavnem se že ve, da bo izguba ob koncu leta manjša, na podlagi 9-mesečnih podatkov je znašala 5,5 novih milijard, vendar bo še vedno bistveno večja kot lansko leto. To je zgolj okvirna formulacija, ker nimamo še končnega obračuna. Vendar moramo kljub temu biti v resoluciji konkretnjeji in določnejši glede akcij, ki bodo morale slediti na vseh ravneh, da bomo žarišča izgub v slovenskem gospodarstvu — nekatera takoj, nekatera pa postopno — sanirali in obvladali, kar je nedvomno eden izmed velikih problemov in nalog v letu 1977.

In na koncu samo še pojasnilo glede vprašanja, kako utemeljujemo 5 % rast družbenega proizvoda, pred tem pa še nekaj glede nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela.

Očitno ni nihče zadovoljen s sedanjim sistemom nagrajevanja. Zadovoljni nismo niti mi niti združeno delo, pa tudi sindikati ne. Skratka, nihče ni zadovoljen z danim sistemom, z osnovami in merili, še posebej ne tam, kjer teh osnov in meril sploh nimamo ali pa jih imamo, pa jih ne spoštujemo. Verjetno se vsi skupaj zavedamo tega, da vseh pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti že drugo leto, kar je nerealno, temveč komaj v tem srednjeročnem obdobju. V naslednjih letih so potrebne korenite spremembe sedanjega sistema v smeri nagrajevanja po rezultatih živega, tekočega in minulega dela. To bo večletna strokovna in politična bitka, tudi če jo začnemo izvajati že na začetku prihodnjega leta. Menim, da to ni stvar samo dobre ali slabe volje sestavljalcev resolucij ali pa upravnega ukrepa, zlasti ne v našem sistemu, temveč da je to stvar bitke v vsaki delovni sredini.

Ne vem, če ne bom rekel preveč, vendar sem prepričan, da danes za to še ni ustreznega razpoloženja niti med delavci niti med direktorji, ali pa ne pri dobršnji večini, da bi prekinili sedanje stanje.

Pred dnevi smo imeli razgovor z vodilnimi delavci iz nekaterih pomembnih slovenskih gospodarskih organizacij in na naše vprašanje, ali so ali niso pogoji za notranjo diferenciacijo na podlagi dela, to pa pomeni tudi diferenciacijo v istih skupinah delovnih mest in kvalifikacijskih skupinah, ni bilo niti enega, ki bi rekel, da so pogoji in da je pripravljenost za to, da gremo v to bitko. Zato bo to brez pomoči organiziranega subjektivnega faktorja in brez tega, da se vsi, skupaj s strokovnimi dejavniki, ki naj dajo merila in osnove, lotimo te bitke, še naprej samo pripovedovanje in deklariranje dobrih namenov in volje, brez praktičnih rezultatov. To navsezadnje pomeni končati sedanji sistem enakega plačila za neenako delo. Ne gre pri tem samo za odnose med direktorji in vratarji, kot se to često navaja za primer. To je v bistvu uravnilovka, vendar na skrajno poenostavljen način. Višjim dohodkom odpreti zgornjo mejo, spodnjo pa zaščititi zaradi inflacije in porasta življenjskih stroškov pomeni, po matematični logiki, večji obseg sredstev za osebne dohodke, ne da bi rešili problem uravnilovke, ki se bo pojavila sedaj ne pri razmerju 200 tisoč in enega milijona, temveč pri razmerju 400 tisoč in enega milijona in pol. Govorim na pamet, podatke navajam samo kot primer.

In samo še pojasnilo glede 5-odstotne rasti družbenega proizvoda. Glede tega je bila, vsaj nam, dosegljiva v teh fazah dela obsežna strokovna dokumentacija. Delno je razvidna tudi iz priloženih gradiv. Menimo, da je glede na stagnacijo v letu 1976, da ne rečemo recesijo v proizvodnji, ta 5-odstotna realna stopnja rasti družbenega proizvoda, planirana za prihodnje leto minimum bitke za dinamično rast v naslednjem letu. Seveda pa pod naslednjimi pogoji: povečana produktivnost za 2,5 do 3 %, rast zaposlenosti okoli 3 %, rast investicij realno za 6 %. Pri tem temelji investicijska projekcija na planiranem povečanju priliva sredstev iz tujine v raznih oblikah. Če se tukaj kaj zamota, potem je očitno, da bomo morali popraviti investicijske bilance za leto 1977 in skrbeti za nadaljnje naraščanje varčevanja prebivalstva, katerega bi del usmerjali nazaj v obliki gospodarskih naložb.

Če se te postavke, ki so soodvisne, ne bodo uresničile oziroma če bodo bistvena odstopanja, potem se nam utegne zgoditi to, kar se je zgodilo letos, to je, da bomo pristali na okoli 3 do 4 odstotke rasti realnega družbenega proizvoda, kar je seveda pod planskimi predvidevanji in planskimi usmeritvami. To nadalje pomeni, da če bomo hoteli doseči v naslednjih letih do leta 1980, v povprečju rast okoli 6 odstotkov, bomo morali v naslednjih letih še bolj

dinamizirati gospodarsko rast. Zato so toliko bolj pomembni kakovostni dejavniki razvoja, o katerih smo danes že precej govorili.

To je samo nekaj pojasnil in ne odgovorov na vaše predloge in vaše pripombe. Vaše predloge bomo obravnavali zelo podrobno in se o njih kot Izvršni svet tudi izrekli ter to predložili v obliki predloga resolucije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Sprašujem delegate, ki so postavili v razpravi vprašanja, če so zadovoljni s pojasnili predstavnika Izvršnega sveta! (So zadovoljni.)

Prosim, da se komisija, ki smo jo imenovali, takoj sestane. Vabim pa tudi predstavnika Izvršnega sveta, da bi sodeloval pri delu komisije in pri pripravi morebitnih predlogov za dopolnitev stališč.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 13. in se je nadaljevala ob 14.35.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na izhodišča za pravo proračuna SR Slovenije za leto 1977, ki jih je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Evo Naglič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977 je obravnaval Odbor za finance, ki je dal poročilo. To poročilo ste prejeli.

Besedo ima tovarišica Eva Naglič!

Eva Naglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977, ki jih je Skupščini predložil Izvršni svet, so bila obravnavana na sejah odborov za finance Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije. Pripombe obeh odborov so se nanašale predvsem na to, da v izhodiščih ni upoštevan prispevek za financiranje federacije v letu 1977 ter da ni priložena bilanca sredstev. Ker v tej fazi priprave izhodišč še nista dokončno dogovorjena obseg proračuna federacije in višina prispevka posameznih republik in pokrajin, še ni mogoče dokončno oblikovati bilance sredstev republiškega proračuna in izkazati višine prispevka za financiranje federacije. Bilanca dohodkov republiškega proračuna bo pripravljena na podlagi predlogov zakonov, ki bodo določili sistem in vire dohodkov republiškega proračuna.

Predložena izhodišča so sestavni del resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 za zadovoljitev splošnih družbenih potreb za tiste naloge, ki so z ustavo in zakoni opredeljene kot funkcija republike kot družbenopolitične skupnosti. Sredstva za redno dejavnost republiških državnih organov se zagotavljajo v skladu z načeli, določenimi s srednjeročnim družbenim planom Slovenije in resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije.

Skladno z načrtano ekonomsko politiko in racionalno porabo sredstev za redno dejavnost organov in skupno porabo delavcev v delovnih skupnostih teh organov se sredstva za leto 1977 zagotavljajo po merilih družbenega dogovora o enotnih osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za delo državnih organov in dohodka delavcev delovnih skupnosti teh organov v Sloveniji ter skladno z osnovami in merili sindikalne liste za leto 1977.

Po sprejemu samoupravnih sporazumov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo delavcev v upravnih in pravosodnih organih so bila v letu 1975 republiškim organom dodeljena sredstva v višini, ki je omogočala 95% realizacijo meril sporazumov, kljub prizadevanjem, da se republiškim organom zagotovijo ustrežnejši materialni pogoji za delo in zmanjšajo razlike v materialnem položaju teh delavcev v primerjavi z delavci v organizacijah združenega dela.

Podobna situacija se nadaljuje tudi v letu 1976, ko zagotovljena sredstva ne omogočajo celotne uresničitve meril samoupravnih sporazumov skladno z določili družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976, ki je opredelil najnižji osebni dohodek kot izhodišče za vrednotenje najenostavnejšega dela v višini 2866 din bruto na mesec.

To določilo ni bilo uresničeno niti v globalu niti znotraj dogovorjenih indeksnih delitvenih razmerij tipičnih delovnih mest. Glede na ugotovljeno dejstvo je v republiškem proračunu za leto 1977 za republiške državne organe potrebno zagotoviti sredstva vsaj v višini, ki omogoča uresničenje družbenega dogovora za leto 1976.

Zagotovitev teh sredstev v letu 1977 pa pomeni še vedno enoletno zaostajanje usklajevanja rasti osebnih dohodkov delavcev v državnih organih z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu. Oblikovanje in izračun sredstev sklada skupne porabe republiških organov izhaja iz določil resolucije in srednjeročnega plana v letu 1977 ter uskladitve s sindikalno listo za leto 1977. Po določbah samoupravnih sporazumov za upravne in pravosodne organe, skladno s spremembami sindikalne liste, se v proračunu za leto 1977 predvidevajo sredstva za izplačilo nagrad ob delovnih jubilejih.

Pri dograjevanju sistema družbenega dogovarjanja o splošni porabi je Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun prevzel nalogo, da pripravi merila za določanje obsega sredstev za delo državnih organov v SR Sloveniji in ugotovi višino sredstev za delovanje organov družbenopolitičnih skupnosti.

Pripravljen je bil poseben družbeni dogovor o osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za delo državnih organov, ki ga je že sprejela večina občin ter Republiški odbor sindikata delavcev v upravnih organih, pravosodju in družbenopolitičnih organizacijah. Namen družbenega dogovora je predvsem ta, da se zagotovijo čimbolj enotni materialni pogoji za delo državnih organov in za uskladeno vrednotenje njihovega dela, da se zagotovi izvrševanje nalog, ki jih državnim organom nalagajo ustava, zakoni in drugi predpisi ter omogoči nemoteno delovanje služb, od katerih je odvisno uresničevanje pravic in dolžnosti občanov ter organizacij združenega dela, ter ne nazadnje, da se uveljavi v delovnih skupnostih državnih organov pridobivanje dohodka po načelih svobodne menjave dela in s tem delavcem teh delovnih organizacij zagotovi enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v organizacijah združenega dela, ter da se ustvarijo pogoji za uveljavljanje načela nagrajevanja po delu.

V skladu z določili družbenega dogovora je bilo najprej opravljeno usklajevanje organizacije in sistemizacije delovnih mest v občinskih upravnih organih. Ta uskladitev predstavlja realnejšo osnovo za oblikovanje sredstev za osebno in skupno porabo delavcev v delovnih skupnostih teh organov. Usklajevanje med občinami je bilo opravljeno na podlagi podatkov o velikosti občin, njihovi družbenoekonomski in družbenopolitični strukturi ter vrsti in obsegu nalog, ki jih morajo opraviti upravni organi v občinah.

Povečanje števila delavcev na posameznih upravnih področjih terja vedno večji obseg upravnih opravil, ki jih upravnim organom in družbenopolitičnim skupnostim nalagajo novi predpisi. Zagotoviti je potrebno tudi sredstva za delovanje novih služb, kot so INDOK centri in kadrovske službe. Po zbranih podatkih naj bi se število delavcev v občinskih upravnih organih, v primerjavi s številom sedaj zasedenih delovnih mest, povečalo kar za 601 ali za 9,4 %, in sicer od 6409 na 7010 delavcev. Ker za navedeno povečanje delavcev v naslednjem letu ni realnih materialnih, kadrovskih in tudi ne prostorskih možnosti, prav tako pa je potrebno te predloge uskladiti s sprejeto politiko zaposlovanja, je bilo dogovorjeno, da bi se v naslednjem letu število delavcev v povprečju lahko povečalo za največ 4 odstotke.

Pri usklajevanju sistemizacije delovnih mest je bilo namreč ugotovljeno, da so občinski upravni organi na nekaterih področjih, zlasti v inšpekcijskih službah ter gradbenih in urbanističnih službah, kadrovsko slabo usposobljeni za uspešno izvajanje svojih nalog. Zato je potrebno v naslednjih letih omogočiti postopno kadrovsko okrepitev občinskih upravnih služb.

Glede na predlagane spremembe pri oblikovanju splošne porabe v republiki in občinah, s katerimi naj se zagotovi predvsem zagotavljanje ustavnih funkcij vsake družbenopolitične skupnosti, bo potrebno v zakonu o republiškem proračunu pooblastiti Izvršni svet, da na podlagi dogovorjenih meril zagotovi dopolnjevanje proračuna tistih občin, ki z lastnimi dohodki ne bi mogle pokriti vseh svojih obveznosti.

V predlogu zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977 bodo zato določeni nekateri kriteriji za dopolnjevanje proračuna tistih občin, ki z obsegom izvirnih dohodkov ne bodo mogle zagotavljati izvrševanje funkcij družbenopolitičnih skupnosti. Dopolnilna sredstva naj bi bila tako namenjena za financiranje tistih funkcij občine, ki se v skladu z ustavo in zakonom ne morejo opravljati, ne glede na obseg lastnih dohodkov in ustvarjenega družbenega proizvoda v občini. S takim načinom zagotavljanja dopolnilnih sredstev se uvaja diferencirano povečanje proračunov družbenopolitičnih skupnosti, ob hkratnem pospeševanju skupne in splošne porabe v občini.

V proračunu socialistične republike Slovenije za leto 1977 se bodo zagotavljala tudi sredstva za izvršitev naslednjih obveznosti republike:

— za financiranje dejavnosti republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij in društev,

— za obveznosti do nekaterih dejavnosti v razmerju in obsegu, ki izhajajo iz že sprejetih zakonov ali družbenih dogovorov, to je predvsem za dvojezično poslovanje republiških upravnih in pravosodnih organov ter političnih informativnih dejavnosti,

— za financiranje socialne varnosti borcev NOB in drugih borcev in vojaških vojnih invalidov.

S sredstvi za negospodarske investicije pa bo potrebno v nadaljnjem obdobju ustavne preobrazbe republiške uprave in pravosodja nadaljevati z aktivnostjo pri razreševanju celovite problematike teh organov v SR Sloveniji v smeri njihovega vsestranskega usposabljanja.

Z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, ki določa skupne interese in cilje na področju negospodarskih investicij, je poudarjeno predvsem zagotavljanje izpolnjevanja zakonskih obveznosti in sprejetih obveznosti v okviru splošne porabe. Začetki izvajanja srednjeročnega družbenega plana zahtevajo, da v naslednjem obdobju, in tudi že v letu 1977, storimo kakovostnejše premike pri modernizaciji dela v upravi, odpravimo prostorsko utesnenost ter posodobimo način in organizacijo dela v republiških državnih organih. Zato je v izhodiščih za sestavo proračuna za leto 1977 dan večji poudarek zagotavljanju sredstev za zagotovitev ustrežnejših prostorskih pogojev dela teh organov, za investiranje v sistem družbenega planiranja, za razvoj družbenega informacijskega sistema, krepitev družbene samozaščite, investicije za zagotavljanje splošne varnosti borcev NOV in vojaških invalidov, za zagotavljanje varstva samoupravnih pravic delavcev in občanov ter družbene lastnine na področju pravosodja in uprave, za investicije širšega družbenega pomena, h katerim vsekakor spadata tudi nadaljnja izgradnja Mednarodnega centra za upravljanje podjetij v javni lastnini in sanacija prostorov Arhiva SR Slovenije.

V predloge negospodarskih investicij za leto 1977 so vključeni prispevki področij, ki so bila zajeta s srednjeročnim planom, in vlaganja, zagotovljena z že sprejetimi odloki Skupščine SR Slovenije, s pogodbami in družbenimi dogovori.

V okviru sredstev za intervencije v gospodarstvu bodo v republiškem proračunu zagotovljena sredstva za intervencije pri pospeševanju gospodarstva na ravni republike, za obveznosti SR Slovenije do federacije, za sofinanciranje sklada solidarnosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju v višini in v razmerju, ki ju bo določal zvezni zakon.

Sredstva za intervencije v gospodarstvu na ravni republik se bodo zagotavljala za pospeševanje samoupravnega organiziranja kmetijstva in za ustrezne srednjeročne plane načrtovanja SR Slovenije od leta 1976 do leta 1980.

V proračunu naj bi se zagotavljala sredstva za razreševanje kmečkega vprašanja tistega dela kmetijske populacije, ki ni več sposobna obdelovati zemlje, družbeni interes pa je, da se njihova zemlja odkupi in obdeluje, kmetom pa zagotovi denarna odškodnina za odkupljeno zemljo. Zagotoviti bo potrebno denarna sredstva za blagovne rezerve in za gradnjo skladišč za te rezerve po predvidevanjih zakona o blagovnih rezervah in določbah srednjeročnega plana za to obdobje.

V manj razvitih območjih SR Slovenije bodo, na podlagi zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, zagotovljena sredstva za financiranje razvojnih programov, poleg tega pa bodo zagotovljena tudi sredstva za financiranje beneficirane obrestne mere razvojnih programov po že sprejetih pogodbah v letu 1976, ki pa v tem letu niso bile realizirane zaradi nedoseženih dohodkov proračuna SR Slovenije.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam zboru, da predložena izhodišča, po poročilih odborov te skupščine in razpravi, ki bo na tem zboru, dopolni in naloži Izvršnemu svetu, da na zasedanju tega zbora in Zbora občin dne 29. decembra 1976 predloži predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Janko Vovk, delegat skupine delegatov za področje državnih organov, 3. okoliš — Celje!

Janko Vovk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ko je naša skupina delegatov obravnavala izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977, je ugotovila, da je v teh izhodiščih zaznavna nova kvaliteta. Gre namreč za idejo nagrajevanja delovnih rezultatov. Zaradi tega podpiramo to usmeritev in ta izhodišča. Vendar obenem sodimo, da je potrebno za nadaljnje reševanje problema nagrajevanja predvsem ugotoviti, kakšno je dejansko zaostajanje osebnih dohodkov delavcev v državnih organih v primerjavi z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu. Da bi to dosegli, je treba izdelati sistem primerjanja značilnih skupin delavcev v državnih organih in v gospodarstvu, kar naj bi bila osnova za izravnavo razlik pri osebnih dohodkih. Nedvomno je še naprej velik problem vrednotenje dela v državnih organih, kjer nimamo izdelanih kriterijev in meril. To poraja dvom glede opravljanja obsega nalog. Zato bi se morali lotiti objektivizacije opravil in organizacije. Prav takšni problemi so tudi v občinskih upravah, kjer kaže te probleme reševati na podoben način.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima Ciril Grilj, delegat z gospodarskega področja 24. okoliša, Kamnik!

Ciril Grilj: Naša skupina ima k izhodiščem za pripravo republiškega proračuna naslednje pripombe:

Zmanjšati je treba število delavcev v državni upravi na osnovi kvalitetnejšega sestava zaposlenih, uskladiti osebni dohodek teh delavcev z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu, pa ne s povečanjem skupnih sredstev za to delo organov za skoraj 12%. Za financiranje družbenopolitičnih organizacij na ravni republike in občin je treba izdelati enotna merila in na osnovi teh zagotavljati sredstva. Sedaj so prevelike razlike med občinami in republiko. Za katere vrste sodstva je predvidena izgradnja oziroma razširitev sodnih prostorov v Kopru in Mariboru, ki naj bi jo financiral republiški proračun? V ljubljanski regiji smo prostore za sodišča združenega dela financirali s sredstvi občinskih proračunov.

Dohodki in izdatki republiškega proračuna za leto 1977 niso uskladeni. Dohodki so večji za 3%, izdatki brez kotizacije k proračunu federacije pa za 9%. Potrebno bi bilo zmanjšati nekatere izdatke. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima delegat Štefan Bukvič, gospodarsko področje 15. okoliša!

Štefan Bukvič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva občine Murska Sobota in Lendava za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je obravnavala izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977. Skupina predlaga, da se v III. poglavju, točka 2 b sredstva za financiranje narodnosti bolj jasno opredele ter uskladijo z 250. členom ustave SR Slovenije. Pripombo imamo zlasti k formulaciji dela drugega odstavka točke 2, ki se glasi: »V letu 1977 pa je potrebno so-

financiranje vseh navedenih nalog,« ni navedeno katerih, »prenesti na področje ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti, naloge na ravni občin — dvojezično poslovanje občinskih in pravosodnih organov — pa v obsegu dovoljene ravni splošne porabe občin«.

Po določilu 250. člena ustave SR Slovenije skrbi za dejavnosti, ki se nanašajo na uveljavljanje posebnih pravic narodnosti, SR Slovenija, ki v ta namen zagotavlja tudi pomoč. Menimo, da se sredstva za dvojezično poslovanje občinskih in pravosodnih organov ne bi smela vključevati v splošno porabo, ampak bi se morala zagotavljati iz proračuna SR Slovenije, kot doslej. Spremembe v načinu financiranja teh dejavnosti bi lahko pripeljale do motenj, ki bi negativno vplivale na uveljavljanje pravic narodnosti.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Besedo ima Rok Pavšič, delegat s področja gospodarstva, 33. okoliš — Lj. Vič-Rudnik!

Rok Pavšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da v imenu skupine vseh ljubljanskih občin zastavim nekaj vprašanj v zvezi z izhodišči za sestavo proračuna. V izhodiščih za sestavo proračuna za 1977. leto je razvidno na 12. strani pri predhodni oceni dohodkov republiškega proračuna za leto 1977 za 825 % povečanje od davka iz skupnega dohodka občin, čeprav na 11. strani ni ustrezne obrazložitve, ali ta davek temelji na istih merilih za odmero davka, kot so veljala za preteklo leto, ali pa je že upoštevan dogovor med republikami, kot je bilo to napovedano v razpravi o proračunu za leto 1976.

Vprašanje, ki se postavlja, je naslednje: Ali so namenoma ali pa po nerodnosti izpadla iz prikaza izdatkov republike tudi eventualna sredstva, namenjena za odpravo posledic potresa v Posočju, ali pa se te posledice tudi v gospodarstvu krijejo izključno iz sredstev, zbranih s posebnim republiškim zakonom o uvedbi solidarnostnega prispevka po prispevni stopnji 0,3 % od osnove, po kateri se plačuje republiški davek iz dohodka tozdogov? Prosim za odgovor! Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? Ne želi nihče več? Ali lahko tovariš Oblak odgovorite na zastavljeno vprašanje?

Marjan Oblak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V današnji uvodni besedi, ki jo je imela v imenu Izvršnega sveta članica Izvršnega sveta tovarišica Naličeva, so na nekatera od postavljenih vprašanj že bili dani odgovori. Vendar bi za nekatera vprašanja kazalo povedati še nekaj več, zato da bi vam bilo lažje razpravljati v svojih delegacijah, ko boste obravnavali predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977.

Vse težnje, ki so in se še bodo oblikovale, bodo s sprejetjem zakona o proračunu, zlasti glede načina prelivanja sredstev, upoštewane. Upoštevale se bodo tudi pripombe z današnje seje, na ta način, da se bo občinam zagotovilo, da bodo s svojimi dohodki lahko pokrivalo vse obveznosti zaradi dvojezičnega poslovanja občinskih pravosodnih in upravnih organov. Za te obveznosti se ne bodo upoštevali dohodki za prelivanje v republiški proračun in prek njega do tistih občin, ki svojih obveznosti ne bodo mogle pokriti.

Na ta način bo uveljavljeno načelo, o katerem govori ustava, da občina samostojno predpisuje svoje dohodke in jih tudi samostojno razporeja za svoje

naloge. Poleg tega pri sistemu dohodkov še nimamo dorečenih vseh zadev, kajti usklajevanje med federacijo in republikami o višini prispevka za financiranje federacije še ni končano. Zaradi tega še niso znani nekateri dohodki. Še danes boste razpravljali o zakonih, ki bodo določali nekatere stopnje davkov in vire za republiški proračun. Ko bodo znani vsi podatki o tem, koliko sredstev bo treba prek občinskih proračunov zbrati za dopolnilno financiranje občin, bomo tudi lahko odločali o tem, koliko sredstev bo potrebno zbrati z novim sistemom prelivanja oziroma z zajemanjem dohodkov iz občinskih virov, oziroma s spremembno stopnje temeljnega prometnega davka, kakor je bilo danes že povedano v uvodni besedi podpredsednika Dragana.

Glede Posočja se sredstva zagotavljajo po posebnem zakonu in se odprava posledic potresa v Posočju ne financira iz republiškega proračuna.

Prav ima tovariš delegat, ki pravi, da skupna bilanca dohodkov in izdatkov republiškega proračuna še ni uskladena. To smo tudi povedali in se tudi opravičujemo, ker v intenzivni razpravi na več ravneh, v federaciji in republici, tako glede usklajevanja dohodkov kot tudi pri usklajevanju prispevkov nekatera vprašanja niso bila dorečena. Vsekakor se bomo potrudili, da vse to do konca izdelamo in da bo zakon o proračunu skupaj z obrazložitvijo, ki jo boste sprejeli za zasedanje 29. decembra 1976, pripravljen tako, kot ste danes predlagali.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovariš Pavšič, ali ste z odgovorom zadovoljni? (Da.) Hvala. Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977 se sprejmejo.
2. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1977 pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj upošteva predloge, dane v poročilu Odbora za finance in predloge, dane v razpravi na današnji seji zбора.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? Kolikor ni pripomb, dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je določil tovariša Miloša Šulina, člana Izvršnega sveta.

Izvršni svet predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako, da se hkrati obravnavata in sprejmeta predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Ni pripomb.) Ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Obe poročili ste prejeli. Pričenjam razpravo. Ali želi predstavnik še kaj

ustno dodati k obrazložitvi zakona? Besedo ima tovariš Miloš Šulin, član Izvršnega sveta!

Miloš Šulin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlagani osnutek zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela za leto 1977 povzema vse bistvene elemente sedaj veljavnega zakona za leto 1976. Spremenjene oziroma dopolnjene so le tiste postavke, ki se vsako leto prilagajajo doseženim rezultatom. To so naslednje postavke:

1. Osební dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca kot odbitna postavka v višini 3560 din mesečno za poln delovni čas, za rudnike, ki izplačujejo jamski dodatek, pa 3900 dinarjev. Povečanje te odbitne postavke je opredeljeno z osnutkom resolucije.

2. Zakonske obveznosti, katerih višina ni določena z zakonom ali odlokom skupščine družbenopolitične skupnosti o uvedbi obveznosti, naj bi se enako kot doslej upoštevale v višini, ki bo določena z družbenim dogovorom ali samoupravnim sporazumom.

3. Osební prejemki so kot odbitna postavka opredeljeni v dejanski višini, vendar ne več, kot bo določala sindikalna lista za leto 1977.

4. Sredstva za skupno porabo, to je regres za letni dopust in regres za prehrano, so opredeljena kot odbitna postavka v dejansko obračunani višini, vendar ne več, kot bo to določeno s sindikalno listo za leto 1977.

Davčne olajšave, opredeljene na podlagi sprejetih obveznosti v planih in resolucijah, ostanejo nespremenjene. Kroga olajšav nismo širili, ker menimo, da so že sedanje olajšave istovetne s prioritetami, opredeljenimi s temeljnimi planskimi dokumenti. Pri tem je bil neopazen vpliv davčnih olajšav na višino davčne osnove in s tem tudi neposredno na višino davčne obveznosti.

Davčna stopnja je določena v višini 7 %. Za leto 1977 je predviden v republiškem proračunu nekoliko nižji priliv davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela kot v letu 1976. Predvidevamo, da bo zbranih 886 milijonov dinarjev. Ocenjujemo namreč, da se bo za leto 1976 nabralo v republiškem proračunu le približno 620 milijonov dinarjev, kar je precej manj od planiranega priliva, v višini 956 milijonov dinarjev. Da bi dosegli planirani priliv v letu 1977, to je 886 milijonov dinarjev, je bilo potrebno povečati davčno stopnjo, ker je iz letošnjega gibanja davčne osnove razvidno, da ne raste s predvideno dinamiko, ki bi ob nižji stopnji zagotovila planirani dohodek sredstev. Gibanje davčne osnove je bilo povezano z gospodarskimi gibanji in s sprejetimi zakonskimi predpisi, to je s spremenjenim obračunom celotnega dohodka, z revalorizacijo osnovnih sredstev in s tem povečano amortizacijo kot odbitno postavko.

V sistemskem davčnem zakonu se predvideva tudi možnost povečanja oziroma zmanjšanja akontacije glede na doseženo davčno osnovo ob periodičnih obračunih. Da bi se izognili vplivu nihanj ob periodičnih obračunih na višino akontacij, predlagamo, da se navedena določila sistema zakona ne upoštevajo pri plačevanju akontacij za leto 1977. Zato naj bi se v smislu 26. člena sistema zakona o davku mesečna akontacija, ki je določena z 1/12 davčne obveznosti iz leta 1976, povečala za 27,5 %, kar predstavlja porast davčne stopnje od 5,5 % na 7 %.

Pri tem velja ponovno poudariti, da se s tako povečano stopnjo ne povečuje globalna vsota davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu

1977 v primerjavi s planiranim prilivom teh sredstev v letu 1976. Zato predlagamo zboru, da predloženi predlog za izdajo zakona sprejme. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga naj se upoštevajo predlogi, dani v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (115 delegatov je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Maro Rovan, republiško podsekretarko v Republiškem sekretariatu za finance.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije zakon obravnava po 250. členu poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejmeta predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Vprašujem delegate, ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu! (Ni pripomb.) Ker je nima nihče, ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo. Želi predstavnik še kaj ustno dodati k pismini obrazložitvi? (Ne.) Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima delegat Bogomir Hrovat, gospodarsko področje, Ljubljana-Šiška!

Bogomir Hrovat: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Govorim v imenu skupine delegatov iz občine Šiška, ravno tako pa tudi po pooblastilu delegatov vseh ljubljanskih občin. Osnutek zakona podpiramo, obenem pa predlagamo, da se na koncu 1. člena pika črta in doda naslednje besedilo: »razen lesa, odkazanega za drva, in tudi ne za tehnični les, potreben za gradnjo ali obnovo kmečkih stanovanjskih hiš.«

Kmetje so bili do zdaj za obnovo svojih gospodarskih poslopij že oproščeni tega davka. Predlagamo, da se v zakonu upošteva tudi ta oprostitev iz razlogov, ker so kmečka gospodarska poslopja na Dolenjskem, Štajerskem in tudi v delu Notranjske v zelo slabem stanju. Vzdrževana so verjetno slabo zato, ker so na gospodarstvih ostali večinoma stari ljudje, kajti mladi bežijo s kmetij v mesta in v tovarne. S takimi manjšimi olajšavami, kot je oprostitev davka iz kmetijstva, ki odpade na osebni dohodek iz gozda, za tisti del, ki gre za obnovo

gospodarskih poslopij, ki sicer ni pomemben ukrep, in mogoče kasneje še s kakšnimi drugimi olajšavami bi stimulirali kmečko mladino, da bi ostala doma, da bi kmetije, posebno v obmejnih območjih, ostale bolj zasedene, kot so sedaj.

Zato predlagamo, da se v predlogu zakona upošteva tudi ta oprostitev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Miloša Šulina, člana Izvršnega sveta.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejmeta predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Vprašujem delegate, ali ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu! Ker ni pripomb, ugotavljam, da se ta zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili.

Obe poročili ste prejeli. Ali želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno dodati k pisni obrazložitvi? Prosim, besedo ima Miloš Šulin, član Izvršnega sveta!

Miloš Šulin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Težave v zvezi s financiranjem splošne porabe so narekovale iskanje dodatnih virov republiških proračunskih dohodkov. Ob tem je bilo ocenjeno, da bi bilo primerno del sredstev zagotoviti iz naslova posebnega republiškega prometnega davka. Ob iskanju konkretnih možnosti za zagotovitev potrebnih dodatnih proračunskih sredstev je bilo zavzeto stališče, da naj bi se:

1. obdavčili določeni proizvodi, od katerih se doslej ni plačeval posebni republiški prometni davek, ki pa ga je po zveznem zakonu možno uvesti;

2. za nekatere proizvode, ki so bili doslej obdavčeni po nižji stopnji od splošne stopnje posebnega republiškega prometnega davka, naj bi to stopnjo zvišali in

3. zaradi zagotovitve potrebnih sredstev naj bi tudi zvišali stopnjo posebnega republiškega prometnega davka.

Na teh izhodiščih je izdelan predloženi predlog za izdajo zakona, ki vsebuje naslednje konkretne rešitve:

Posebni republiški prometni davek naj bi se plačeval od alkoholnih pijač, umetnih brezalkoholnih pijač in mineralne vode. Od teh proizvodov se sedaj posebni republiški davek ne plačuje, le od alkoholnih pijač se plačuje občinski davek.

Zvezni zakon o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu dopušča možnost obdavčevanja vseh teh proizvodov s posebnim republiškim prometnim davkom. Davek naj bi se plačeval v naslednji višini: naravno vino 0,30 din od litra, peneče vino 0,60 din od litra, specialna vina in desertne pijače 1,2 do 2 dinarja od litra, likerji in močne alkoholne pijače 5 din od litra, pivo v višini 6 % od nabavne cene v gostinstvu oziroma od prodajne vrednosti, naravno žganje in vinjak v višini 8 % in za druge alkoholne pijače v višini 10 %.

Glede na navedeno se torej ta davek ne bi plačeval od jabolčnika, medicinskih vin in medice. Končno naj bi se plačeval posebni republiški davek tudi od umetnih brezalkoholnih pijač in od sodavice po stopnji 8,5 %, od mineralne vode pa po stopnji 5 %, kar bi znašalo za liter te vode 0,11 do 0,12 dinarjev.

Davek pa se ne bi plačeval od sadnih napitkov in osvežilnih napitkov iz sadnih baz. Pri predlogu za obdavčenje navedenih pijač je Izvršni svet upošteval, da se po veljavni ureditvi plačuje temeljni prometni davek tudi od nekaterih živilskih proizvodov, kot so sol, čokolada, izdelki iz čokolade in celo od zdravil, pa tudi dejstvo, da je od mineralne vode v večini republik in pokrajin uveden republiški oziroma pokrajinski, ponekod pa še občinski prometni davek. Pripominjamo, da se prometni davek plačuje ob prodaji proizvodov končnemu potrošniku, kar pomeni, da bi bila obdavčena vsa prodaja teh proizvodov v Sloveniji ne glede na to, ali gre za proizvode slovenskih proizvajalcev ali za proizvode proizvajalcev iz drugih republik in da bo prodaja proizvodov slovenskih proizvajalcev v drugih republikah še v bodoče podvržena davčni ureditvi v teh republikah.

Potrebno je še pojasniti, da moramo zaradi skladnosti z zveznim zakonom o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu uporabljati sicer ne najustreznejši termin za umetne brezalkoholne pijače, ker ga zvezni zakon še uporablja. Na samo opredeljevanje posameznih pijač pa to ne vpliva, ker se skladno s pravilnikom za izvajanje zveznega zakona za neposredno opredeljevanje posameznih pijač uporablja poseben pravilnik o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Druga sprememba, to je zvišanje prometnega davka za proizvode, ki so bili doslej obdavčeni nižje od splošne stopnje, se nanaša na promet osebnih avtomobilov. Doslej se je po višji stopnji plačeval davek le od uvoženih oziroma v konsignacijskih skladiščih kupljenih vozil, medtem ko je bil za nakup vozil uveden nižji davek, po stopnji 3 %. Ocenjujemo, da ni utemeljenih razlogov za tako občuten davčni privilegij v času, ko so po splošni stopnji obdavčeni proizvodi, ki so bolj nujni za življenjski standard. Zato naj se tudi od teh proizvodov plačuje davek po splošni stopnji, to je po tarifni številki 1.

Za kolesa, kolesa z motorjem in motorna kolesa delovne prostornine do 100 cm³ domače proizvodnje, ki so bila skupaj z osebnimi avtomobili domače proizvodnje davčno lažje obravnavana, po stopnji 3 %, pa menimo, da bi se še naprej lažje obdavčevala, ker gre za proizvode, ki jih praviloma uporabljajo občani z razmeroma nižjimi osebnimi dohodki. Zato naj bi se stopnja za te

proizvode zvišala le v obsegu, kolikor bo zvišana splošna stopnja, to je po predlogu za 1,5 %.

Tretjo pomembnejšo spremembo predstavlja predlog za zvišanje splošne stopnje posebnega republiškega prometnega davka od sedanjih 7 na 8,5 %. To je ukrep, h kateremu se je bilo potrebno zateči iz bilančnih razlogov.

Vzporedno s tem se tudi opušča dosedanja oprostitev plačevanja posebnega republiškega prometnega davka za hlodovino, žagan les in tesan les, ki se je priznavala v tistih primerih, ko je občinska skupščina tako oprostitev uvedla glede občinskega davka. Republiški davek za te proizvode naj bi se torej v bodoče plačeval neodvisno od politike občin.

Tovarišice in tovariši delegati! Skušali smo na kratko pojasniti motive, ki so vodili predlagatelja pri sestavljanju predloga za izdajo zakona, kot je predložen. Pri oblikovanju predloga so sodelovali predstavniki Republiškega komiteja za tržišče in cene, Republiškega sekretariata za industrijo, Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Gospodarske zbornice SR Slovenije, predvsem v zvezi z obdavčitvijo brezalkoholnih pijač, in Republiškega sekretariata za finance. Finančni efekt zakona ocenjujemo na 440 milijonov dinarjev.

Glede na to, da nas navajajo na predlaganje navedenih sprememb predvsem že omenjene težave v zvezi s financiranjem splošne porabe, pričakujemo vaše razumevanje za nujnost predloženega ukrepa in s tem tudi odobritev predloga. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Ivanka Vereš, gospodarsko področje, Gornja Radgona!

I v a n k a V e r e š : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati za Zbor združenega dela z gospodarskega področja 16. okoliša, občina Gornja Radgona smo skupaj z delegati za Zbor občin obravnavali tudi predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, in ponovno ugotovili, da v obrazložitvi k predlogu za izdajo zakona ni razlogov za njegovo sprejetje, posebno glede obdavčitve prometa od mineralne vode in brezalkoholnih pijač, in to iz naslednjih razlogov:

1. Uvedba davka na mineralno vodo bi prizadela ne le potrošnika, ampak tudi proizvajalca, zato ne bi smeli biti odločilni le fiskalni momenti, marveč tudi splošna spoznanja.

2. Predlagatelj predvideva, da ob zvišanju cen potrošnja mineralne vode ne bo padla. Največji polnilec mineralne vode, to je Radenska, pa meni, da bo potrošnja padla in da bo s tem ogrožena tudi rentabilnost polnjenja in seveda socialna varnost delavcev Radenske. Mislim, da jim moramo verjeti, ker je Radenska največji polnilec v SFRJ in ima tudi največ izkušenj na tem področju.

3. Vse do leta 1971 je potrošnja mineralne vode močno naraščala. V teh letih, ko sredi poletja pogosto ni bilo mogoče dobiti mineralne vode, so v Radencih zelo povečali polnilnico, toda že nekaj let nazaj potrošnja mineralne vode ne narašča, temveč že 4 leta v Jugoslaviji, sedaj pa tudi v Sloveniji stag-

nira oziroma celo pada. Prav gotovo je eden izmed vzrokov tudi že sedaj sorazmerno visoka cena. Uvedba davka na promet mineralne vode ob tem, da naravni sokovi, čeprav je tudi mineralna voda naravni produkt, ne bi bili obdavčeni, bi prizadela poleg potrošnika najprej proizvajalca, to je Radensko, katere glavna dejavnost je polnjenje mineralne vode.

Govorimo o zaščiti naravnih sokov, pozabljamo pa, da je tudi mineralna voda naravni produkt in da prav tako ugodno deluje kot sokovi, če že ne zdravilno na človeški organizem. Težko je sicer primerjati ugodne in zdravilne učinke, vendar lahko trdimo, da mineralna voda vsebuje zdravilne snovi, saj so ti učinki tudi dokazani. Lahko postavimo morda malo provokativno vprašanje: Ali lahko v naslednjih letih pričakujemo tudi obdavčitev navadne pitne vode, za katero vemo, da je njena kvaliteta vsak dan bolj vprašljiva? Vemo tudi, da v takih primerih nadomešča pitno vodo mineralna voda, ki je vsaj v Sloveniji v vsakem primeru mikrobiološko boljša, kljub temu, da se je ne obdeluje, kot se to običajno dela z navadno vodo. Radenske ni treba dezinficirati, da ne govorim še o ekoloških problemih navadne vode v Sloveniji, o čemer ste verjetno seznanjeni. Radenska se tudi vedno bolj pije v industriji, kjer delavci delajo v visoki vročini. Uvedba davka na mineralno vodo bi prizadela delavce z najnižjimi osebnimi dohodki, kajti cena Radenske je sorazmerno nizka in še najbolj dostopna ravno delavcem z najnižjimi osebnimi dohodki.

S predlogom za izdajo zakona je predvidena uvedba 5% posebnega republiškega prometnega davka. Uvedba davka po stopnji 5% bi bila višja, kot je v socialističnih republikah Hrvatski, Srbiji ter Bosni in Hercegovini in bi povzročila porast cene mineralne vode v maloprodaji v trgovini najmanj za 0,15 din, v gostinstvu pa celo za okrog 0,50 din in ne za 0,11 do 0,12 din, kot to navaja predlagatelj. To bi gotovo negativno vplivalo na potrošnjo in proizvodnjo, ki že tako stagnira.

Mogoče ne bo tudi odveč, če bom opozorila na to, da sta v Sloveniji dve organizaciji, ki polnita mineralno vodo, to sta Radenska in Rogaška. Obe sta ali na obmejnem ali nerazvitem področju in tudi obe predstavljata glavni vir dohodka v občinskih proračunih občin Gornja Radgona in Šmarje pri Jelšah. Obe imata tudi že težave pri plasmaju v drugih republikah, ker se trgi zapirajo in potrošnja pada. Obe organizaciji že sedaj ne dosejata svojih planov in že sedaj nastopajo težave. Če bomo preveč trmasto vztrajali pri obdavčitvi in bomo gledali le na trenutno situacijo, v kateri je sedaj republika, potem bomo morda naslednje leto na istem mestu odločali o tem, kako rešiti to dejavnost, kot na primer danes rešujemo vprašanje Rudnika Idrija, mogoče le s to razliko, da gre tam za vprašanje 900 delavcev, v Radenski in Rogaški pa je zaposlenih okrog 2000 delavcev.

Nesprejemljivo in tudi strokovno problematično je neenakopravno obravnavanje gaziranih osvežilnih pijač in sadnih sokov, in to tako z vidika proizvajalca kot tudi z vidika potrošnika. Če je pijača gazirana ali proizvedena po drugačni tehnologiji kot so sadni sokovi, to v ničemer ne pomeni, da je umetna. Vrednosti pijače tudi ni možno ocenjevati po tako imenovanem suhem ostanku, saj človek praviloma uporablja pijačo kot sredstvo proti žeji ali za osvežitev in na podlagi tega je treba pijače obravnavati. To pomeni, da prav z vidika potreb potrošnika ni sprejemljivo enostransko obravnavanje sadnih sokov.

Potrošnja brezalkoholnih pijač je še vedno nekajkrat manjša kot v drugih evropskih državah. Uvedba davka po stopnji 8,5 % bi povzročila na primer pri pijači Deit v trgovini porast cene za okoli 0,50 din, v gostinstvu pa celo za okoli 1,50 din. Pri drugih gaziranih pijačah pa bi bil ta porast še večji. Tudi to bi gotovo vplivalo na zmanjšanje proizvodnje in potrošnje, kar bi imelo tudi za proizvajalca tovrstnih pijač, posebno zaradi predimenzioniranih kapacitet, težke posledice. Najbrž to ni cilj predlaganega zakona.

Gazirane osvežilne pijače in zlasti mineralna voda so danes še relativno najcenejše pijače, dostopne širšemu krogu potrošnikov, kot sem že prej povedala, tudi tistim z najnižjimi osebnimi dohodki. Uvedba davka prav na te pijače, zaradi reševanja problema splošne porabe, predstavlja zajemanje sredstev od prebivalstva z najnižjimi dohodki. Zakaž se to dogaja prav pri mineralni vodi in brezalkoholnih pijačah, ko se družba obenem bori proti alkoholizmu? Nerazumljiva je tudi trditev v obrazložitvi, da bi z uvedbo davkov na te pijače postavili ugodnejše razmerje med cenami sokov in cenami gaziranih pijač. Če bi to res hoteli doseči v interesu potrošnika, bi morali cene sokov znižati, ne pa z davki zvišati cene cenejših pijač.

Vprašljiv je tudi argument v obrazložitvi, da bi s tem zagotovili boljše izkoriščanje domače surovinske baze. Saj so v potrošnji pijač povsod določene zakonitosti in potrošnika ni mogoče enostransko siliti v to, da bi pil le negazirane sokove iz domačih surovin, če želi pijačo iz agrumov, za katere pa vsi uvažamo surovine. Najbrž ni slučajno, da sokovi v drugih državah niso dosegli tako visokega deleža v potrošnji pijač kot pri nas. Eden od vzrokov je gotovo v ceni, močan vzrok pa je tudi v načinu prehrane in v funkciji pijač, ki naj človeka odžejajo in osvežijo, ne pa da mu povečujejo količine kalorij.

S presenečenjem tudi ugotavljamo, da je pri pripravi tega predloga, prav pri brezalkoholnih pijačah, sodelovala tudi Gospodarska zbornica Slovenije. Čeprav so nekatere delovne organizacije članice Zbornice in več naših predstavnikov deluje v njenih organih, kakor tudi v živilski poslovni skupnosti, ni bilo na seji nobenega organa razprave o tem vprašanju in smo zato zelo začudeni, kdo je sodeloval pri pripravi tega predloga zakona in v čigavem imenu je dal stališče predlagatelju zakona. Kajti predlog ni utemeljen, tako ne z vidika potrošnika kot tudi ne z vidika proizvajalca. Ker je v razpravi tudi osnutek zveznega zakona o uvedbi temeljnega prometnega davka na promet tako imenovanih umetnih brezalkoholnih pijač po stopnji 14 % in ker bodo republiškem zakonu gotovo sledile tudi občine z uvedbo občinskega prometnega davka, bo v tem primeru skupna obdavčitev brezalkoholnih pijač znašala skoraj 30 %. Takšen porast cen bo prav gotovo zavrnil potrošnje in zaradi tega bo prišla v še večje težave proizvodnja brezalkoholnih pijač.

Menimo, da bi v vsakem primeru moral biti od obdavčitve izvzet Deit, ker po pravilniku o minimalnih pogojih glede higienske neoporečnosti dietetičnih živil (Uradni list SRS, št. 11/76 spada Deit med dietetična živila in ne v okvir pravilnika za umetne brezalkoholne pijače, glede na to, da je prirodna dietetična nizkokalorična osvežilna pijača.

Na podlagi vsega navadenega predlagam zboru, da se:

1. v predlogu zakona na vsak način črta uvedba posebnega republiškega prometnega davka na mineralne vode,
2. da se glede na enakopravnost med sokovi in gaziranimi pijačami črta davek pri gaziranih brezalkoholnih pijačah in

3. da Izvršni svet upošteva pravilnik, ki je izšel letos, po katerem Deit spada v skupino dietetičnih poživil, in da se Deit izloči iz skupine umetnih brezalkoholnih pijač in s tem seveda tudi iz predloga za obdavčitev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim! Besedo ima Milena Zidanšek, delegatka z gospodarskega področja, 3. okoliš!

Milena Zidanšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Mogoče bom malo ponavljala, ker je tovarišica iz Radencev nekaj problemov že nakazala, ki sem jih tudi sama predvidela. Mislim, da ne bo odveč, če bom kaj ponovila.

Delegati iz Zdravilišča Rogaška Slatina so poslali naši delegaciji za Skupščino SR Slovenije svoje pripombe v zvezi s predlogom za uvedbo prometnega davka od prodane mineralne vode.

Delegati smo o teh pripombah razpravljali in smo se z njimi strinjali. Te pripombe so naslednje:

Poraba mineralne vode pada že od leta 1972. V tem letu je bilo v Jugoslaviji prodanih 496 milijonov litrov mineralne vode ali na prebivalca povprečno 24 litrov. V lanskem letu pa le 436 milijonov, za tekoče leto po sedanjih podatkih ocenjujemo, da bo prodanih le 400 milijonov litrov mineralne vode.

Verjetno ni le slučajno, da to obdobje stagnacije sovпада z uvedbo prometnega davka. To nam potrjuje podrobnejša razčlenitev po republikah, iz katere je razvidno, da je poraba padla v vseh republikah, le v Sloveniji vsa ta leta narašča, čeprav je prav pri nas največja povprečna poraba na prebivalca, in sicer 44 litrov letno.

Nujna povezava s celotno jugoslovansko porabo je pogojena s tem, da je delež Slovenije v proizvodnji 51 %, v porabi pa le 21 %. Že v sedANJI situaciji sta delovni organizaciji Rogaška in Radenci izvedli vrsto stabilizacijskih ukrepov, vključno z zaposlitvijo delavcev iz polnilnice na drugih delovnih mestih. Ker delujeta obe delovni organizaciji v manj razvitem območju in predstavljata nosilce gospodarskega razvoja svojega področja, bo uvedba prometnega davka na promet od mineralne vode prizadela tudi širšo skupnost.

V tej obdavčitvi ne vidimo smotrnosti, saj vodijo ti ukrepi k zmanjšanju porabe mineralne vode, ki je ne le brezalkoholna pijača, ampak tudi zdravilno sredstvo. Zato se ne moremo strinjati z uvedbo prometnega davka na čisto mineralno vodo v predlagani višini 5 %. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima Milan Puncer, delegat z gospodarskega področja, 32. okoliš!

Milan Puncer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! O obdavčitvi brezalkoholnih pijač smo razpravljali že na eni od prejšnjih sej zбора. Negativen odziv vseh razpravljalcev je tolikšen, da menim, da poleg običajne rutinske formulacije sklepa, ki ga sprejema zbor po razpravi o osnutku zakona, lahko s mirno vestjo priporočimo predlagatelju tega zakona, da upošteva, da je negativno stališče do obdavčitve brezalkoholnih pijač tako splošno, jasno in nedvoumno, da bi bili prisiljeni glasovati na naslednji seji proti sprejetju. Zato nima smisla, da v republiškem proračunu računajo s tem dohodkom, ker če smo res predstavniki delavcev, ki nas sem pošiljajo, moramo glasovati proti uvedbi prometnega davka na brezalkoholne pijače.

Prosim za pojasnilo v zvezi z enim zadnjih odstavkov, kjer je predlagana oprostitev republiškega prometnega davka za hlodovino, žagan in tesan les, ki se po veljavni ureditvi priznava v vseh tistih primerih, ko so občinske skupščine oprostile te proizvode plačevanja občinskega davka.

Delegat, ki smo iz mesta Ljubljana, zanima kaj je pogojevalo, da so občine posamezne obveznike do sedaj oproščale tega davka. Že ob eni od prejšnjih točk je ravno naša delegacija to predlagala z namenom, da olajša kmečkemu prebivalstvu redno investicijsko vzdrževanje gospodarskih poslopij. Menim, da ne bi mogli podpreti predloga o črtanju oprostitve tega davka.

V postavki na strani 3 se predlaga zvišanje splošne stopnje, to je od 7 na 8,5 %. Iz pregleda na str. 3 je razvidno, da to predstavlja skupaj 276 milijonov novih dinarjev. Za toliko se bo zmanjšala direktna kupna moč prebivalstva in povečala splošna poraba. Če to vprašanje globalno obravnavamo, se spomnimo prve točke današnje razprave o konceptu gospodarjenja v letu 1977. Če se vsaj približno želimo vključiti v konsistenten projekt, kot je to lepo rekel tovariš Dragan, potem bi to povečanje smelo znašati največ 7,5 %, ne pa 8,5 %, kajti to za moje pojme presega vsa tista sorazmerja, ki so še vsaj približno sprejemljiva za temeljne organizacije združenega dela. V Sloveniji nas je mnogo takih, ki proizvajamo blago za široko porabo. Vsi čutimo zmanjšanje kupne moči prebivalstva, in jo bomo čutili še toliko bolj, če bo splošna davčna stopnja povečana v predlagani višini. Zato mislim, da je treba pri tem biti gospodarsko previden. Priporočam predlagatelju zakona, da o tem temeljito razmisli. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima Andrej Oman, delegat z gospodarskega področja, 23. okoliš!

Andrej Oman: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati za Zbor združenega dela z gospodarskega področja 23. okoliša smo skupaj z delegati za Zbor občin obravnavali zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev in ugotovili, da v obrazložitvi predlaganega zakona niso navedeni sprejemljivi razlogi za plačevanje prometnega davka za brezalkoholne pijače in mineralno vodo. Naše stališče utemeljujemo z naslednjim:

1. Cilj predlagatelja je zbiranje sredstev za republiški proračun, pri čemer pa ne upošteva posledic sprejetja takega zakona za nadaljnji razvoj te dejavnosti.

2. Predlagatelj zakona bi moral vprašanje obdavčevanja teh pijač reševati sistemsko in pri tem upoštevati oziroma ločevati licenčno proizvodnjo od proizvodnje po domači tehnologiji.

3. Utemeljevanje sprejetja tega zakona s stalnim porastom porabe teh pijač ni upravičljivo, ker menimo, da moramo proizvodnjo teh pijač povečati glede na sedanje proizvodne kapacitete in sorazmerno dostopno ceno.

4. Neutemeljena je trditev predlagatelja, da bo ta ukrep pripomogel k povečanju porabe sadnih sokov, ker se s sprejetjem tega zakona sadni sokovi ne pocenijo, po drugi strani pa bi bile ostale brezalkoholne pijače za potrošnike težje dostopne. Posledica sprejetja tega zakona bi bila manjša skupna potrošnja

vseh brezalkoholnih pijač, s tem pa neizkoriščene že obstoječe proizvodne kapacitete in ogrožena socialna varnost zaposlenih v tej dejavnosti. Naj še poudarimo, da so potrošniki teh vrst pijač predvsem otroci, ki si sadnih sokov marsikdaj ne morejo privoščiti. S sprejetjem predlaganega zakona o obdavčitvi brezalkoholnih pijač in mineralnih vod bi bili prizadeti potrošniki z nizkimi osebnimi dohodki, ki danes še lahko posegajo po teh vrstah pijač.

Delegati 23. okoliša z gospodarskega področja skupaj z delegati za Zbor občin predlagamo, da naj se iz predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov, črta obdavčitev brezalkoholnih pijač in mineralnih vod. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Ni več razpravljalcev? Lahko zaključim razpravo? Ali želi predstavnik Izvršnega sveta še sodelovati v razpravi? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih ter predloge, dane v razpravi na seji zboru. Na tej seji je prišlo zlasti do izraza mnenje, da naj se ne obdavčijo umetne oziroma brezalkoholne pijače in mineralne vode.

Ali ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.)

Dajem predlog sklepa na glasovanje? Kdor je za, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (19 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Rudija Čačinoviča, podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Izvršni svet predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnava predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede postopka! (Ni pripomb.) Ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom Izvršnega sveta. Tako bomo hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Predlog za izdajo zakona z osnutkom sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala poročili. Poročili ste prejeli.

Začenjam razpravo. Želi kdo besedo? Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Ker nihče ne želi razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Ima kdo kakšno pripombo glede tega sklepa? (Ni pripomb.) Potem dajem predlog sklepa na glasovanje! Kdor je za sklep, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Obveščen sem, da je komisija končala dopolnjevanje oziroma spreminjanje sklepov in stališč, ki so jih pripravili odbori. Ali je to točno? (Da.) Predstavnica komisije je tovarišica Nada Rihtaršič.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda. Prosim predstavnico komisije, da poda poročilo!

Nada Rihtaršič: Tovariši delegati! Komisija Zbora združenega dela, ki jo je zbor imenoval na današnji seji z namenom, da spremlja razpravo in prouči eventualne predloge in pripombe k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, ocenjuje, da so bile razprave na seji zbora v skladu s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije. Pri tem komisija meni, da pripombe in predlogi v razpravi izražajo tudi stališča, za katera se zavzema Zbor združenega dela.

V zvezi s konkretnimi predlogi in pripombami pa meni, da so po svoji naravi takšni, da zahtevajo poprejšnjo proučitev in uskladitev z nosilci posameznih nalog. Komisija predlaga, da se predloženi sklep odborov Zbora združenega dela k osnutku resolucije dopolni z naslednjim besedilom:

V I. delu naj se začetek prvega odstavka dopolni tako, da se glasi: »Zbor združenega dela sprejema osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 skupaj z ekspozicijem Izvršnega sveta.« V nadaljevanju ostaneta I. del in II. del nespremenjena.

Ker smo oblikovali predlog sklepa pred sejo zbora in še nismo bili seznanjeni s stališči Gospodarske zbornice in Republiškega sveta Zveze sindikatov, kot tudi ne s stališči nekaterih gospodarskih panog, predlagamo, da se III. del v celoti glasi takole: »Pri oblikovanju predloga resolucije naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije poleg stališč Družbenopolitičnega zbora in Zbora združenega dela ter stališč Gospodarske zbornice in Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije upošteva konkretne pripombe in predloge, ki so razvidni iz poročil skupščinskih teles, pismenih predlogov delegatov ter mnenj in predlogov, ki so bili dani na seji zbora. Konkretne predloge, ki se nanašajo na dejavnost ali na položaj posameznih organizacij združenega dela, gospodarskih panog oziroma območij, naj Izvršni svet podrobno prouči in uskladi z vsemi prizadetimi dejavniki in nosilci nalog ter jih smiselno ali v celoti vključi v besedilo predloga resolucije.«

Komisija predlaga, da Zbor združenega dela s temi dopolnitvami sprejme predlog sklepa k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Dajem ta predlog v razpravo. Predvsem vprašujem, ali so delegati zadovoljni s to ustno obrazložitvijo ali pa želijo, da se ta dopolnjeni predlog sklepov da razmnožiti! Ugotavljam, da so delegati zadovoljni z ustno obrazložitvijo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Predstavniki Izvršnega sveta se strinjajo s temi dopolnitvami oziroma s temi stališči v dopolnjeni obliki. Predsednik Družbenopolitičnega zbora me je obvestil, da so njihova stališča sprejeta taka, kot so v besedilu predloga stališč, ki ste jih dobili na klop. Na seji dne 8. decembra 1976 je Družbenopolitični zbor obravnaval osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1976 in v skladu z določbami 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije sprejel stališča in predloge, ki so bili predloženi v predlogu stališč in predlogov št. 30-34/76, z dne 8. 12. 1976. Ta stališča in predlogi so smiselno vneseni v naša stališča in predloge.

Dajem na glasovanje sklep k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 v dopolnjenem besedilu, o katerem je poročala tovarišica Rihtaršičeva. Kdor je za tako besedilo sklepa, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep. S tem je tudi zaključena obravnava 3. točke dnevnega reda.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da preidemo na obravnavo 27. točke dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Ali se strinjate? Ugotavljam, da se delegati strinjajo. Predstavniki delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin se strinja, predstavnik Izvršnega sveta se tudi strinja.

Prehajamo na obravnavo 27. točke dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Osnutek zakona smo imeli že na dnevnem redu 37. seje našega zbora dne 24. novembra 1976 ter ob tem opravili razpravo. Nato smo sprejeli sklep, s katerim smo naložili Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije oziroma Republiškemu sekretariatu za finance, da naj v sodelovanju z delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter drugimi ustreznimi organi in organizacijami v smislu do sedaj danih pripomb, stališč in predlogov prouči možnosti za take rešitve, ki bodo omogočale doseči potrebno stopnjo soglasja za sprejem obsega proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Danes smo prejeli na klop dopolnjena stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Za svojega predstavnika je Izvršni svet SR Slovenije določil tovariša Rudijs Čačinoviča, podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki nam bo še dodatno obrazložil ta stališča.

Predstavniki delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Zvonimir Volfand. Prosim tovariša Čačinoviča, da prevzame besedo!

Rudi Čačinovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je na 37. seji 24. novembra 1976 sprejel sklep, da naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije oziroma Repu-

bliški sekretariat za finance v sodelovanju z delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in drugimi ustreznimi organi in organizacijami v smislu do sedaj danih pripomb, stališč in predlogov prouči možnosti za take rešitve, ki bodo omogočale doseči potrebno stopnjo soglasja za sprejem obsega proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Enaka stališča so sprejeli tudi pristojni skupščinski odbori. Zvezni izvršni svet naj bi pripravil nove predloge na temelju novih pripomb in sugestij delegatov, česar pa doslej še ni storil. Zaradi tega tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije danes ne more posredovati nekih novih stališč. Na 37. seji je Zbor združenega dela sprejel tudi sklep, da bo danes nadaljeval z razpravo in sklepanjem o osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Pri ponovni obravnavi osnutka zakona ter po doslej opravljenih razpravah v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije Izvršni svet dopolnjuje svoja prejšnja stališča, obravnavana na zadnji seji Zbora združenega dela Skupščine, s pismom predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 7. 12. 1976, ki ste ga prejeli na klop. V tem pismu poudarja, da glede ureditve problemov, ki zadevajo predloženi obseg proračuna federacije za leto 1977, v Zvezni skupščini, v Zveznem izvršnem svetu in v Zveznem sekretariatu za finance še potekajo intenzivne razprave, ki naj bi pripeljale do z vsemi republikami in pokrajinami uskladenih rešitev. Prav danes je obenem z našo razpravo tudi obravnava v Medrepubliškem komiteju za finance in osebni razgovor pri zveznem sekretarju za finance tovarišu Cemoviću.

Danes se začinja že drugi krog usklajevanja v odborih Zvezne skupščine. Od zadnje razprave v Zboru združenega dela je prišlo do nekaj pomembnih sprememb, na katere Izvršni svet Skupščine SR Slovenije še posebej opozarja.

Tako opozorilo velja spremenjeni vlogi doslej pretežno davčnega instrumenta temeljnega prometnega davka, sedaj pa je postal s srednjeročnim planom Jugoslavije v večji meri regulator tržnih razmer. Prav tako naj ne bi po predlogu novega zakona o financiranju federacije, ki je predložen Zvezni skupščini in ki naj bi bil sprejet še ta mesec, za izračun prispevka republik in pokrajin več upoštevali strukturnega deleža republik v inkasu temeljnega prometnega davka in družbenega proizvoda, temveč le še strukturni delež od družbenega proizvoda.

Po dosedanem zakonu o financiranju federacije, ki je v veljavi od leta 1972, je imel zvezni proračun izvirne dohodke federacije, to so bile carine in različne uvozne dajatve, takse in prispevek republik in pokrajin, poleg tega pa si je zagotavljal še različna posojila pri Narodni banki Jugoslavije in pri poslovnih bankah ter pri drugih porabnikih družbenih sredstev.

Višina tarif, rast cen in naraščanje zaposlovanja ter ob vsem tem povečanje kupne moči prebivalstva so omogočili veliko rast inkasa temeljnega prometnega davka. Doslej je tako temeljni prometni davek omogočal vsem republikam in pokrajinama spremljati tudi stalno naraščajoči prispevek zveznemu proračunu.

Poglejmo, kako je naraščal ta prispevek: Nominalni indeks rasti obsega zveznega proračuna v obdobju 1971—1976 je 420. Glede na dejstvo, da so plačila carin in druge uvozne dajatve naraščale le po indeksu 277, so se prispevki republik in pokrajin povečali v istem razdobju po indeksu 374. Sedanji osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 pred-

videva 68,7⁰/₀ povečanje prispevka republik in pokrajin v primerjavi z letom 1976.

Glede na to Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da takega povečanja prispevka republik in pokrajin realno ni mogoče pokriti. Potrebno je, da Zvezni izvršni svet prouči tako povečanje svojih dohodkov, ki ne bodo presegali dogovorjenega okvira politike uresničevanja družbenega plana razvoja SFRJ za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pri tem poudarja, da se mora tudi obseg proračuna federacije prilagajati gibanju rasti družbenega proizvoda in da morajo biti vsi elementi ekonomske politike med seboj uskladeni.

Mnenja smo, da bi bilo potrebno, da predlagatelj prouči odložitev nekaterih obveznosti, druge črta ali zmanjša ter predvsem izloči vse tiste izdatke, ki glede na z ustavo opredeljene pristojnosti federacije ne sodijo več v zvezni proračun.

Izvršni svet vztraja pri tem, da se popolnoma upoštevajo izvozne stimulacije in obveznosti za plačilo obveznic federacije do gospodarstva iz leta 1976. Pri vsem tem pa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da tudi predvideno povečanje temeljnega prometnega davka v prihodnjem letu, o kakršnem razpravljajo danes nekatere republike in obe pokrajini, za pokritje obveznosti SR Slovenije do zveznega proračuna ob takem povečanju ne bo več zadostovalo. V nasprotju s SR Slovenijo vse ostale republike in pokrajini, z izjemo SR Srbije, v strukturnem deležu inkasa temeljnega prometnega davka v zadnjih letih sicer nihajo, v glavnem pa pridobivajo večja sredstva. Pa tudi SR Srbija kljub nazadovanju ni prizadeta toliko kot SR Slovenija.

Pri nas se spreminja struktura potrošnje. Tukaj je treba upoštevati odliv znatnega dela zaslužkov v druge republike in še posebej nakupe izven naših meja. Vendar nobena od republik in pokrajin ne more sprejeti predvidenega obsega povečanja zveznega proračuna. Tako posamezne republike, kot na primer SR Hrvatska, poudarjajo, da bi to pomenilo trikratno povečanje davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Za Slovenijo bi to pomenilo nekaj več kot 4-kratno povečanje tega davka.

Vse republike poudarjajo, da je zgornja meja povečanja prispevka republik in pokrajin največ 18⁰/₀, medtem ko Makedonija postavlja zgornjo mejo 12⁰/₀. 18⁰/₀ pomeni namreč ocenjeno rast temeljnega prometnega davka v Jugoslaviji za leto 1977. Po oceni Republiškega sekretariata za finance pa SR Slovenija v prihodnjem letu iz prej navedenih razlogov jugoslovanskega poprečja ne bo dosegla, zato bi bilo tudi že ob 18⁰/₀ povečanju nujno iskati dodatne vire. Nedvomno je, da s povečanjem zveznega proračuna moramo računati in pri tem upoštevati z ustreznimi akti že sprejete obveznosti. Zato naj predlagatelj dodatno prouči možnost angažiranja kreditnega potenciala poslovnih bank ter sredstev rezerv vseh porabnikov družbenih sredstev. Vse to pa ob pogoju, da se sredstva iz teh virov zajemajo enako kot prispevek republike k zveznemu proračunu. Prav tako naj predlagatelj prouči, kakšne so še realne možnosti za povečanje temeljnega prometnega davka ob upoštevanju dogovorjene politike cen.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da bi bilo ob upoštevanju cen in stališč Izvršnega sveta potrebno vztrajati pri spremembi predloga zakona o financiranju federacije tako, da bo zagotovljena vsem republikam in pokrajinama možnost enotnega pristopa pri iskanju virov. Zato naj delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin

Skupščine SFRJ sprejme stališča, ki jih je sporočil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije s svojim pismom, ki je pred vami.

Obenem predlagamo, da se delegacija pooblasti, da da soglasje k predlogu tega zakona pod pogoji, ki so navedeni v pismu. S tem bomo omogočili nadaljnje usklajevanje v delovnih telesih zborov republik in pokrajin.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima Zvonimir Volfand, član delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Zvonimir Volfand: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K poročilu, ki ga je dal podpredsednik Izvršnega sveta, skorajda ne bi kazalo česa dodajati. Zato dovolite, da vas le informiram o delu naše delegacije v zvezi s to problematiko v času od zadnje seje zбора do danes.

Na podlagi sklepov zborov Skupščine SR Slovenije z dne 24. novembra je delegacija poleg intenzivnega dela in sodelovanja z odbori Skupščine SR Slovenije, z Izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije in drugimi upravnimi organi v republici aktivno sodelovala pri delu odborov in drugih teles Zvezne skupščine v zvezi z vprašanjem obsega proračuna federacije za leto 1977.

V Odboru za finance Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ je bila tako imenovana predhodna razprava, ki smo jo izrabili za to, da smo stališča in mnenja v zvezi z obsegom proračuna federacije za leto 1977 posredovali kot naša lastna stališča in mnenja članov naše delegacije. Tedaj smo dali iniciativo in postavili zahtevo, da predlagatelj osnutka proračuna, to je Zvezni izvršni svet, in drugi ustrezni organi federacije, skupno z izvršnimi sveti republik in pokrajin in ustreznimi republiški organi ponovno tehtno proučijo zadevno problematiko in predložijo nova izhodišča in predloge, na podlagi katerih naj bi uskladili stališča do osnutka zakona o obsegu proračuna.

Rezultat naših iniciativ in zahtev je bil ta, da je imel predsednik Zveznega izvršnega sveta skupno z zveznim sekretarjem za finance 3. 12. 1976 sestanek s predsedniki Izvršnih svetov republik in pokrajin, na katerem so ponovno proučili problematiko obsega proračuna. Prav danes, tudi na osnovi iniciativ, ki jih je sprožila naša delegacija, poteka razprava v Odboru za finance Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ s predstavniki Zveznega sekretariata za finance. Na seji Odbora se iščejo dodatni elementi za usklajevanje stališč republik in pokrajin, torej skuša se doseči usklajevanje na takih izhodiščih, da bi bilo omogočeno tudi naši delegaciji, da uveljavlja stališča, ki jih predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ki ste jih prejeli danes kot predlog na mizo.

Naša delegacija je v dosedanji razpravi že zastopala stališče, da je potrebno ob aktivnem in odgovornem ter konstruktivnem odnosu, spričo specifičnih stabilizacijskih razmer, ponovno proučiti vse možnosti za znižanje oziroma manjši porast predvidenega obsega proračuna federacije in ravno tako poiskati ustrezne načine za zagotovitev novih virov potrebnih dohodkov za pokrivanje predvidenih izdatkov federacije. Delegacija meni, da je povečanje kotizacije lahko le delen vir za povečanje dohodkov proračuna federacije, ki pa se lahko poveča samo v odvisnosti od porasta družbenega proizvoda. Nikakor pa se s povečanjem kotizacije ne more kriti celotna razlika med predvidenimi izvirnimi dohodki federacije in celotnim obsegom proračuna.

Naša delegacija se strinja s predlogom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da mora predlagatelj sam strokovno in politično oceniti vse realne možnosti in načine tako za znižanje izdatkov proračuna kot tudi za zagotovitev ustreznih virov za povečanje dohodkov. Predlagatelj mora ponuditi osnove za uveljavitev in uskladitev stališč republik in pokrajin, kjer bi se lahko upoštevala tudi naša stališča, ki so predložena za današnjo sejo zбора.

Soglašamo s predlogom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da je treba med drugim iskati možnosti za znižanje izdatkov z odlaganjem določenih plačil na račun preteklih obveznosti nekaterih porabnikov proračunskih sredstev, z izločitvijo ali korekcijo nekaterih proračunskih postavk, kot so na primer negospodarske investicije, in z nižjo dinamiko porabe sredstev v te namene, s postopnim izločanjem iz proračuna postavk za intervencije v gospodarstvu, kot so stimulacije izvoza, refakcije in druge oblike, ter s prenosom, v skladu z določbami ustave, teh funkcij na ustrezno organizirano združeno delo.

Na dohodkovni strani smo menili, da je treba vsekakor predvideti nove rešitve, kot so med drugim obveznice, ki naj jih kupujejo temeljne poslovne banke z obveznostjo nakupa po ustreznem ključu, sredstva rezerv in druge oblike. Menimo, da je mogoče kotizacijo povečati le v skladu z rastjo družbenega proizvoda, torej za okoli 15 do 17 %, pri čemer naj se bolj točno definira metodologija izračunavanja družbenega proizvoda kot osnove za definiranje kotizacije.

Iz te kratke informacije o aktivnosti in stališčih naše delegacije do problematike obsega proračuna federacije za leto 1977 je razvidno, da so stališča, ki jih je delegacija že doslej zastopala oziroma nakazala v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin, v osnovi enaka tem, ki jih je danes predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Zato izrabljam priložnost, da v imenu delegacije v tem smislu priporočim Zboru združenega dela, da sprejme in potrdi predloge, ki jih je danes predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Obenem opozarjam, da pomeni dajanje soglasja k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije izraz soglasja naše skupščine, da se proračunski izdatki federacije zakonsko uredijo. Pooblastilo delegaciji pa pomeni, da v tem smislu uveljavi stališča in pripombe naše skupščine, da delegacija lahko da soglasje k predlogu zakona o obsegu proračuna, če bodo pri usklajevanju sprejeta naša stališča. Menim, da predstavljajo stališča in predlogi, ki so nam predloženi, konstruktivna izhodišča za urejanje problematike proračuna federacije za leto 1977 in hkrati za uveljavljanje ustreznih družbeno-političnih principov na tem področju.

Mislím, da je prav, da je upošteva vse te vidike omogočimo rešitev odprtih vprašanj v zvezi s proračunom federacije. Za primer, da delegacija oceni, da ne bo mogla uveljaviti teh stališč, je še vedno možnost da da ponovno informacijo Skupščini SR Slovenije za eventualne dodatne dogovore. Na koncu še enkrat priporočam zboru, da ta stališča, ki jih je predložil Izvršni svet, potrdimo! Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Vlado Šanca, poročevalec skupine, ki je obravnavala nova stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Vlado Šanca: Delovna skupina, ki jo je imenoval Zbor združenega dela na današnji seji, je obravnavala nova stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ste jih danes delegati prejeli na klop.

Izvršni svet je v skladu s sklepom, ki ga je Zbor združenega dela sprejel na svoji 37. seji dne 24. 11. 1976, ko zbor pri obravnavi tega osnutka ni zaključil razprave, proučil možnost takih rešitev, ki naj bi omogočale doseči soglasje k obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Delovna skupina se strinja z novimi stališči Izvršnega sveta in s predloženimi ukrepi za zmanjšanje obsega proračuna federacije za leto 1977, s tem, da realno ni možno povečati prispevka republik in pokrajin za predlaganih 8,7 % in tudi s predlogom, da je treba proučiti možnost zvišanja izvirnih dohodkov federacije in poiskati tudi druge dodatne vire dohodkov federacije.

Med dodatnimi viri je treba upoštevati angažiranje kreditnega potenciala poslovnih bank ter sredstva rezerv vseh uporabnikov družbenih sredstev, proučijo pa naj se tudi možnosti za povečanje stopenj temeljnega prometnega davka.

Delovna skupina se je strinjala tudi z opozorilom Izvršnega sveta, ki se nanaša na besedilo predloga zakona o financiranju federacije glede izračuna prispevka republik in pokrajin k proračunu federacije, ki ga je treba ponovno proučiti, in sicer pred sprejemom zakona o financiranju federacije.

Delovna skupina predlaga zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona.
2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki so navedene v poročilu skupščinskih teles in stališčih Izvršnega sveta z dne 7. 12. 1976.
3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Lahko zaključim razpravo?

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme sklep, ki ga je predložil poročevalec delovne skupine, in sicer:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona.
2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki so navedene v poročilih skupščinskih teles in v stališčih Izvršnega sveta z dne 7. 12. 1976.
3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganem sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat je proti). Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata sta se glasovanja vzdržala).

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Zaključujem to točko dnevnega reda in prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo skupina delegatov za gospodarsko področje 10. okoliša — Radovljica.

Ta skupina je predložila tudi akta, ki sta uvrščena kot 10. in 11. točka dnevnega reda, in sicer predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih in predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev.

Predlagam, če se strinjate, da razpravljamo o 9., 10. in 11. točki skupaj. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Besedo ima predstavnik predlagatelja, to je delegat iz Radovljice Jože Meršol!

Jože Meršol: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V območju občine Radovljica že dalj časa predstavlja neurejen promet z zemljišči, zlasti s kmetijskimi, resen problem. Zaradi tega so zelo porastle črne gradnje počitniških hišic. Občinska skupščina in družbenopolitične organizacije so temu vprašanju posvetile veliko pozornost in sprejele vrsto ukrepov za izboljšanje in ureditev stanja. Pri tem je bilo ugotovljeno, da tudi naša zakonodaja na tem področju ni dovolj precizna in zaradi njene pomanjkljivosti prihaja do zakonskih zlorab.

Zato je skupina delegatov, ki delegira delegata v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, in skupina delegatov, ki delegira delegata v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Radovljica, predložila republiški skupščini v obravnavo:

1. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem,
2. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih in
3. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev.

Navedene predloge so obravnavali pristojni odbori Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije ter Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Iz poročil skupščinskih teles je razvidno, da je prikazani problem zelo pereč ter da je sproženo vprašanje veliko širše, kot ga je mogoče rešiti z predlaganimi spremembami in zakonom. Skupščinska telesa se strinjajo, da je ta vprašanja potrebno proučiti tudi s širšega stališča, na primer s stališča o razvoju planinskega pašništva, o urbanističnem planiranju in nasploh o prometu z zemljišči.

V času izvajanja zakona s tega področja se je namreč izkazalo, da je zakonodaja pri nekaterih določbah pomanjkljiva. Skupini menita, da so predlagane rešitve protiustavne in v nasprotju s pravnim sistemom, ki zagotavlja na osnovi ustave, razen nekaterih omejitev, prosto razpolaganje z lastnino. Odbori zato predlagajo, naj se celotna problematika prouči v okviru analize, ki jo glede izvajanja zakona o kmetijskih zemljiščih pripravlja Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zadeva naj se kompleksno uredi z novelo zakona o kmetijskih zemljiščih, kamor naj se smiselno vključi tudi predlog skupine delegatov iz občine Radovljica.

Skupini delegatov sta proučili poročila in predloge skupščinskih teles, obravnavanih na seji 6. decembra 1976, in ponovno ugotovili, da je problem neurejenega prometa z zemljišči in problem črnih gradenj zelo pereč. To dokazuje tudi dejstvo, da je bilo od uveljavitve zakona o kmetijskih zemljiščih sklenjenih 153 kupoprodajnih in 181 darilnih pogodb, s katerimi so bila pro-

dana oziroma podarjena kmetijska zemljišča nekmetom. V veliki večini gre za nekmete izven občine Radovljica.

Mnoge od teh pogodb so bile fiktivne in v nasprotju s predpisi, kar je bilo mogoče zaradi tistih zakonskih določb, katerih spremembo skupini predlagata. Prav tako je tudi Kmetijska skupnost Radovljica v letošnjem letu morala odkloniti 49 ponudb za prodajo kmetijskih zemljišč, ker so bile ponudene cene previsoke. Zato so ta zemljišča prešla v lastništvo nekmetov. Končni efekt vsega tega je porast števila črnih gradenj. Skupini delegatov sta ponovno poudarili, da se je nujno treba lotiti reševanja teh problemov, pri čemer pa se zavedata, da gre za reševanje kompleksnih vprašanj in da je potrebno, da se izvršijo ustrezne priprave. Zato sta skupini sprejeli sklep, da se strinjata z mnenji in predlogi skupščinskih teles in Izvršnega sveta, ter na tej osnovi predlagata, da se navedeni predlogi smiselno vključijo v okvir sprememb in dopolnitev zakona o kmetijskih zemljiščih, ki se že pripravljajo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Ne želi nihče razpravljati? Zaključujem razpravo in prehajam na sklepanje. Sklepali bomo o vsakem predlogu za izdajo zakona posebej.

Menim, da o 9. točki, to je o predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju s stavbnim zemljiščem, ni potrebno sklepati, ker je skupina ta predlog za izdajo zakona umaknila. Ali je to točno? Če sem prav razumel vaše poročilo, ste v njem ugotovili, da gre za protiuštaven akt, zato ne predlagate, da se to vprašanje ureja s predlogom za izdajo zakona, pač pa da se ureja na način, ki ga je predlagal Izvršni svet. S tem umikate predlog za izdajo tega zakona. Potem o 9. točki ni treba sklepati? Se strinjate? (Da.) Hvala.

Glede 10. točke dnevnega reda, to je predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila tudi skupina delegatov iz Radovljice, predlagam, da glede na razpravo sprejmemo naslednji sklep:

Predlog skupine delegatov, ki izhaja iz predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva pri pripravi novega zakona o kmetijskih zemljiščih, skupaj s stališči, navedenimi v poročilih skupščinskih teles.

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (88 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Zaključujem 10. točko in prehajam na sklepanje o 11. točki dnevnega reda, to je o predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij), ki ga je prav tako predložila skupina delegatov z gospodarskega področja 10. okoliša — Radovljica. Tudi za to točko predlagam, da sprejmemo podoben sklep:

Predlog skupine delegatov, ki izhaja iz predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij), naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva pri pripravi novega zakona o kmetijskih zemljiščih, skupaj s stališči, navedenimi v poročilih skupščinskih teles.

Tudi ta predlog za izdajo zakona je skupina delegatov umaknila oziroma se bo reševal na način, kot je bilo povedano v razpravi. Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (90 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Stane Marolt, član skupine delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Domžale.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda določil za svojega predstavnika Iva Klemenčiča, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za industrijo.

Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona so obravnavali: Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, ki sta dala skupno poročilo, Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki je dal poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Vsa poročila ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Ima predlagatelj še kaj dodati k pismeni obrazložitvi? (Ne.) Želi besedo predstavnik Izvršnega sveta? Besedo ima Ivo Klemenčič!

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet meni, da je iniciativa, ki jo je dal tovariš Marolt iz delegacije za Zbor občin iz občine Domžale, koristna, ker bi se s sprejemom tega predloga lahko uredil del problematike na trgu s projektantskimi uslugami. Izvršni svet se strinja tudi z obrazložitvijo, da so na področju projektantskih storitev problemi v zvezi z zagotavljanjem naročil in izvrševanjem projektiranja za manjša dela, zlasti za vzdrževalna dela itd., kar verjetno ne velja samo glede privatnih uporabnikov, ampak tudi za organizacije združenega dela. Zato se je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije načelno strinjal s predlogom za izdajo tega zakona, vendar predlaga, da se obravnava o tem predlogu za izdajo zakona odloži. Moram ugotoviti, da 33. člen ustave SR Slovenije daje možnosti in podlago za opravljanje tudi take vrste intelektualnih storitev delovnim ljudem, ki tako dejavnost opravljajo kot svoj poklic. Vendar to vprašanje s sedaj veljavno zakonodajo doslej še ni bilo podrobneje urejeno, zlasti kar zadeva pogoje, pod katerimi ti delovni ljudje in njihove delovne skupnosti uresničujejo svoje pravice in izpolnjujejo svoje obveznosti.

Zakon o združenem delu v 100. do 103. členu opredeljuje položaj delovnih ljudi, ki z osebnim delom samostojno opravljajo intelektualne storitve. Zato bo treba sedanji zakon prilagoditi določilom zakona o združenem delu, ki je bil pravkar sprejet. Šele potem bo mogoče urediti tudi področje intelektualnih storitev in v tem sklepu seveda tudi področje projektiranja na osnovi osebnega dela, opredeliti družbenoekonomski položaj intelektualnih storitev in njihov odnos do združenega dela. Dokler pa ta vprašanja niso tako urejena, bi bilo izvajanje tega zakona, kolikor bi bil sprejet, brez koristi, ker ne bi bil v skladu z določbami zakona o združenem delu, ki se nanašajo na ureditev področja intelektualnih storitev.

Zato Izvršni svet predlaga, da se ta razprava odloži in da se Izvršnemu svetu naloži, da ob uskladitvi sedanje zakonodaje s tega področja z določbami

zakona o združenem delu obravnava tudi problem opravljanja projektantskih storitev na osnovi osebnega dela. Mislim, da s takim stališčem Izvršnega sveta soglaša tudi Odbor vašega zbora in tudi Zakonodajno-pravna komisija. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ali je navzoč predstavnik predlagatelja iz Domžal? (Ni navzoč.) Predlagam, da odložimo razpravo o tem zakonu, glede na razpravo predstavnika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in na poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Dajem na glasovanje predlog, da odložimo obravnavo tega zakona in da se to vprašanje rešuje takrat, ko bodo predložene take rešitve, ki bodo v skladu z določbami zakona o združenem delu, kot je navedel v svoji razpravi tovariš Ivo Klemenčič.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog sklepa.

Opozarjam delegate, da smo zelo na meji sklepčnosti, zato prosim, da ne odhajate!

Zaključujem 12. točko dnevnega reda in prehajam na 13. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovanski kmetijski projekt, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Mira Kerta iz Republiškega sekretariata za finance.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Danes ste prejeli na klopi tudi obrazložitev tega odloka.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ali želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno dodati? (Ne želi.) Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovanski kmetijski projekt.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (77 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na obravnavo dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic za obdobje od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda je Izvršni svet določil tovariša Bruna Koreliča, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Zvonimir Volfand.

Dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Prav tako ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in z njim prevzel za republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in s tem prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.) Dajem ta sklep na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 15. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Bruno Korelič, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Tovariš Zvonimir Volfand je predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Ima kdo kakšno pripombo k temu sklepu? (Ne.) Potem dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez za obdobje od leta 1977 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Bruna Koreliča, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze, predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin pa je tovariš Zvonimir Volfand.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli pa ste tudi stališče Izvršnega sveta in dodatno stališče, ki je prišlo danes na klop. Pričenjam razpravo. Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da obrazloži stališče, ki ga je dal Izvršni svet. Besedo ima tovariš Bruno Korelič!

Bruno Korelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je na 97. seji dne 7. 12. 1976 na podlagi 4. alinee 200. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ponovno obravnaval omenjeni zakon. Ta zakon je predložil Skupščini SR Slovenije v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. V razpravi je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ponovil svoje stališče, da se obseg negospodarskih investicij v zveznem proračunu ne more obravnavati parcialno, ampak da se je treba vnaprej dogovoriti o obsegu teh investicij in v tem okviru sprejeti obveznosti s posebnimi zakoni, kar je še posebej aktualno glede na položaj, ki je nastal pri opredelitvi obsega proračuna federacije za leto 1977. Učinkovita kontrola in inšpekcija radijskih zvez zaradi vedno večjega števila le-teh je v SR Sloveniji onemogočena. V teku je tudi gradnja novega kontrolno-merilnega centra v Ljutomeru.

Zaradi tega Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije na podlagi prvega odstavka 316. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pooblasti delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k predlogu zakona. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim predstavnika delovne skupine! Besedo ima tovariš Peter Petkovšek!

Peter Petkovšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Glede na to, da je Odbor za finance na svoji seji zavzel negativno stališče do osnutka zakona, kar je razvidno tudi iz poročila Odbora, je danes osnutek zaradi predlaganih novih stališč Izvršnega sveta obravnavala na zboru imenovana delovna skupina. S predloženimi stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki so jih danes dobili delegati na klop, se je delovna skupina strinjala in predlaga zboru, da se spremeni predlog sklepa k temu osnutku zakona, ki ga je predložil Odbor za finance zboru, tako, da se predlog sklepa glasi:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona.

2. K osnutku zakona se daje pripomba, ki jo navaja v svojih stališčih Izvršni svet, da je treba obseg negospodarskih investicij v zveznem proračunu obravnavati skupaj in da se je treba vnaprej dogovoriti o tem in šele nato sprejemati obveznosti s posebnimi zakoni.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombo Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več. Lahko dam na glasovanje sklep, ki ga je predlagal tovariš Pečkovšek? (Da.) Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ne.)

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet k tej točki dnevnega reda določil tovariša Mira Kerta, pomočnika republiške sekretarke za finance, tovariš Zvonimir Volfand pa je predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenja in stališča Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ne želi nihče razpravljati? Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (81 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika k tej točki je Izvršni svet določil tovariša Jerneja Jana, predsednika Komiteja Izvršnega sveta za ekonomske odnose s tujino. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ pa je Zvonimir Volfand.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Izvršni svet je dal stališča, pripombe in predloge dopolnitev.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in v stališčih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 19. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o Jugoslovanski banki za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino in o določenih oblikah tega sodelovanja, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za to točko je predstavnik Izvršnega sveta tovariš Jernej Jan, predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ pa tovariš Zvonimir Volfand.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta. Kdo želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Janko Vovk, področje državnih organov, 3. okoliš!

J a n k o V o v k : Skupina delegatov za področje državnih organov 3. okoliša, s sedežem v Celju, je razpravljala o osnutku zakona o Jugoslovanski banki za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino in o določenih oblikah tega sodelovanja ter je v zvezi s tem izoblikovala naslednje osnovno stališče:

Člani delegacije sodijo, da je ekonomsko sodelovanje s tujino zelo pomemben dejavnik našega družbenega gospodarskega razvoja in ga je potrebno tudi v bodoče intenzivneje razvijati. Vendar pa se postavlja vprašanje, ali ni mogoče opravljati tega poslovanja v okviru ene od sedanjih bank na področju Socialistične federativne republike Jugoslavije. To pripombo utemeljujejo z naslednjim:

1. Sedanje bančne organizacije imajo že predstavništva v tujini.

2. Oblikovan je Sklad za pospeševanje izvoza investicij v dežele v razvoju, ki so ga ustanovile organizacije združenega dela, članice Ljubljanske banke.

3. Sedanje bančne organizacije imajo že strokovno izoblikovan kader in vzpostavljene poslovne stike, zaradi česar ne bi bilo potrebno zagotavljanje finančnih sredstev, osnovnih sredstev in drugih. Prišlo bo nedvomno tudi do fluktuacije kadrov v okviru bančnih organizacij.

4. Ta problem bi bilo potrebno reševati v okviru zakona o temeljih bančnega in kreditnega sistema. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, ali se lahko opredeli glede 27. člena! V poročilu Odbora za družbenoekonomske odnose je navedeno, da se 3. točka 27. člena ne črta. Izvršni svet predlaga, da se črta. (Jernej Jan: Da se ne črta!)

Ugotavljam, da je tako tudi stališče Izvršnega sveta. Ko bomo glasovali o pripombah, velja pripomba, ki je v poročilu Odbora se Zakonodajno-pravna komisija strinja? (Da.) Tovariš Jernej Jan bo v imenu Izvršnega sveta odgovoril še na pripombo oziroma na vprašanje, ki ga je postavil delegat Vovk. Prosim!

Jernej Jan: Če je potrebno dopolnilo k tistemu, kar je že omenjeno v stališčih in predlogih Izvršnega sveta, bi obrazložil stališče Izvršnega sveta v zvezi s pripombo tovariša Vovka.

Iz obrazložitve k osnutku zakona in iz stališč ter predlogov Izvršnega sveta je jasno razvidno, da pri zakonu o ustanovitvi Jugoslovanske banke za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino ne gre za bančno institucijo, ampak za specializirano finančno organizacijo, ki ima za nalogo, da pospešuje ekonomske odnose s tujino. V tem smislu so za vse tiste dele zakona, kjer to ni čisto dosledno razmejeno, tudi izdelani predlogi amandmajev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, za katere predlagam, da jih danes vaš zbor sprejme. Ustanovitev specializirane finančne organizacije, ki naj bi pospeševala ekonomske odnose s tujino, je nujna. Take finančne organizacije so običajne tudi v drugih razvitih deželah.

Ponovno ponavljam, da je bil dogovor, da ne gre za banko, ampak za specializirano finančno institucijo, ki naj predvsem z vidika razvoja in pospeševanja ekonomskih odnosov s tujino opravi svojo funkcijo kot poldržavna institucija. Zato mislim, da so pripombe, ki jih je dala delegacija in ki jih je tovariš Vovk posredoval, že vsebinsko zajete v predlogih amandmajev, ki jih predlaga Izvršni svet in ki so jih potrdila tudi delovna telesa skupščine, ko so o tem zakonu razpravljala. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Se strinjate, tovariš Vovk? (Da.) Potem predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o Jugoslovanski banki za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino in o določenih oblikah tega sodelovanja.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, ter stališča, pripombe in predloge dopolnitev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (87 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 20. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Karmela Budihna, namestnika republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin pa je tovariš Zvonimir Volfand.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli, prav tako ste prejeli tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (86 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 21. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika k tej točki je Izvršni svet določil tovariša Karmela Budihna, Zvonimir Volfand pa je predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prav tako ste prejeli stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Želi kdo razpravljati? Ne želi nihče? Lahko zaključim razpravo? (Da.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (84 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Prehajam na 22. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Karmela Budihna, Zvonimir Volfand pa je predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (84 delegatov je za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 23. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenih stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Črne gore, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Mira Kerta, pomočnika republiške sekretarke za finance.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Socialistične republike Črne gore.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (78 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 24. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda je Izvršni svet določil Bruna Koreliča, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin pa je Zvonimir Volfand.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za finance, ki je dal poročilo, Komisija za mednarodne odnose, ki je dala poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročila ste prejeli. Prav tako ste prejeli predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (85 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka z večino glasov.

Prehajam na 25. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o zagotavljanju sredstev federacije za pristop Socialistične federativne republike Jugoslavije k Interameriški banki za razvoj, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Mira Kerta, podsekretarja v Republiškem sekretariatu za finance. Tovariš Zvonimir Volfand je predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija sta obravnavala ta osnutek zakona in dala poročili, ki ste ju prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o zagotavljanju sredstev federacije za pristop Socialistične federativne republike Jugoslavije k Interameriški banki za razvoj.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles in v stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (86 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Podpredsednica J o l a n d a S l o k a r : Prehajam na 26. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sredstvih rezerv, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Izvršni svet je k tej točki dnevnega reda za svojega predstavnika določil tovariša Mira Kerta, podsekretarja v Republiškem sekretariatu za finance. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je Zvonimir Volfand.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima delegat Rok Pavšič, gospodarsko področje, 33. okoliš!

R o k P a v š i č : Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da dam v imenu skupine delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela s področja gospodarstva 33. okoliša — Ljubljana-Vič-Rudnik naslednje pripombe:

Skupina delegatov se strinja s pripombami Izvršnega sveta in odborov. Poleg tega pa ima k 4. členu pripombo, da bi se v drugem odstavku, ki se glasi: »Sredstva rezerv se obračunavajo in izločajo po določbah prvega odstavka tega člena občasno, mesečno, in sicer v desetih dneh po preteku meseca za pretekli mesec, dokončno pa po zaključnem računu«, zamenjal zadnji del,

tako da bi se glasil: »da se obračunava po zaključnem računu ali vsaj po polletnem obračunu.«

V dosedanjem zakonu je bilo obvezno 2⁰/₁₀ izločanje sredstev v rezerve po zaključnem računu do doseženih 15⁰/₁₀. To je po dosedaj veljavnem zakonu, ki je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 26/72. Če se odločimo za povečanje izločanja teh sredstev mesečno, se poveča delo strokovnih služb v organizacijah združenega dela za vsakomesečno obračunavanje teh sredstev. Poleg 12 mesečnih nakazil se vsako leto poveča še z zaključnim računom, to je s 13. obračunavanjem. Zato bi prosil, da se ta pripomba ustrezno upošteva.

Podpredsednica Jolanda Slokar: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o sredstvih rezerv.

2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, navedene v poročilih skupščinskih teles, stališču Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 28. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Komisija določila k obema predlogoma odlokov Stanka Jakija, člana Komisije. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (77 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

2. Predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani.

Kdor je za predlagani odlok, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajam na 29. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje, ki ga je postavila v imenu skupine delegatov za prosvetno-kulturno področje 2. okoliša — Kranj Katka Knaflič, bo odgovoril tovariš Stane Božič, namestnik republiškega sekretarja za delo!

Stane Božič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Če soglašate, vprašanja, ki ga je postavila tovarišica Katka Knaflič, ne bom bral, ker je bilo razmnoženo in razdeljeno v gradivu za sejo zbora.

Na to vprašanje dajemo naslednji odgovor:

Urejanje odnosov med delavci v materialni proizvodnji in delavci v družbenih dejavnostih pomeni uresničevanje načela svobodne menjave dela na temelju ustave in zakona o združenem delu. V dohodku temeljne organizacije združenega dela s področja materialne proizvodnje se izražajo tudi rezultati dela delavcev s področja družbenih dejavnosti. Delavci teh dejavnosti pa pridobivajo dohodek iz celotnega ustvarjenega dohodka s svobodno menjavo dela po prispevku, ki so ga s svojim delom dali k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, povečanju produktivnosti vsega družbenega dela in k razvoju družbe v celoti. V samoupravnih interesnih skupnostih se enakopravno dogovarjajo porabniki in proizvajalci storitev, zlasti še o skupnih planih razvoja posameznih družbenih dejavnosti, v skladu s potrebami združenega dela in z materialnimi možnostmi.

Razumljivo je, da smo šele na začetku uresničevanja teh načel, še posebej tistih, ki so bile uzakonjene v zakonu o združenem delu. Ravno sedaj bo v organizacijah združenega dela razprava o prvih predlogih planov in programov razvoja družbenih dejavnosti za srednjeročno obdobje. Ti plani bodo določali tudi pogoje pridobivanja dohodka v družbenih dejavnostih na temelju svobodne menjave dela, ki bo tudi osnova za ugotavljanje čistega dohodka in za delitev osebnih dohodkov.

Osební dohodek vsakega posameznega delavca pa mora seveda biti odvisen od osnove in meril, sprejetih v okviru samoupravnih sporazumov posameznih dejavnosti, in tudi od opravljene količine in kvalitete dela v svoji delovni organizaciji.

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti razporejajo dohodek oziroma čisti dohodek ob upoštevanju razmerij, za katera so se dogovorili z dogovori in samoupravnimi sporazumi o temeljnih plana in z družbenimi plani. Upoštevaajo pa tudi dogovorjeno politiko razporejanja dohodka in osebnih dohodkov, načrtovano v vsakoletni resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju Slovenije.

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela materialne proizvodnje urejajo medsebojne odnose z delavci v družbenih dejavnostih na podlagi svobodne menjave dela, kar pomeni zlasti, da se v samoupravnih interesnih skupnostih dogovorijo o merilih za ovrednotenje programov posameznih družbenih dejavnosti, in to tako, da je delavcem družbenih dejavnosti zagotovljen enakopraven družbenoekonomski položaj.

V letu 1976 je prišlo v praksi do določenih odstopanj od dogovorjene politike, kar se izraža zlasti v tem, da je del dejavnosti povečeval osebne dohodke hitreje, kot bi dovoljevala gibanja po sprejetih samoupravnih sporazumih.

Dolžnost teh dejavnosti je, da gibanja za osebno in skupno porabo uskladijo s svojimi samoupravnimi sporazumi. Zato je Predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije na zadnji seji poudarilo zahtevo po spoštovanju samoupravnih sporazumov in zahtevo, da se ukrepa zoper kršilce.

Družbeni proizvod je v letu 1976 naraščal počasneje, kot je bilo predvideno v ustreznih dokumentih za leto 1976. Ker se obseg programov družbenih dejavnosti ni mogel sočasno prilagoditi tem zmanjšanim gibanjem, je prišlo do zaostajanja osebnih dohodkov v nekaterih družbenih dejavnostih, še zlasti na področju osnovnega šolstva.

Udeleženci družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 morajo po 14. členu tega dogovora sprejeti ukrepe za uskladitev teh gibanj. Glede na ugotovljeno stanje so udeleženci družbenega dogovora priporočili občinskim izobraževalnim skupnostim, ki združujejo sredstva za financiranje osnovnega šolstva, da ustrezno valorizirajo osebne dohodke tem delavcem.

Sedanja praksa na področju svobodne menjave še ne upošteva v celoti vseh načel ustave in zakona o združenem delu, zlasti še niso izoblikovana ustrezna merila za prispevek, ki ga delavci v družbenih dejavnostih s svojim delom dajejo k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji in k povečanju produktivnosti vsega družbenega dela.

Razumljivo pa je, da bo dogovarjanje o svobodni menjavi moralo vedno upoštevati globalna družbena gibanja in usmeritve, sprejete z družbenimi načrti in načrti posameznih družbenih dejavnosti. To bo okvir, ki bo dovoljeval porabo.

Z uresničevanjem zakona o združenem delu naj bi tudi delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, tako kot je bilo poudarjeno tudi v današnjem ekspezeju, ob vsakokratnem periodičnem obračunu, to je tudi med letom ob ocenjevanju rezultatov dela in poslovanja temeljne organizacije združenega dela, z osebnim izjavljanjem odločali o začasni delitvi in o delitvi ustvarjenega dohodka, kar pomeni, da bi se to usklajevanje moralo opraviti tudi med letom, ne pa samo ob koncu leta in da bodo take napake, ki so bile prisotne v sedanjem sistemu, morale ob upoštevanju tega biti odpravljene. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Sprašujem delegacijo iz 2. okoliša, ali ima kakšne pripombe k temu odgovoru! (Ne.)

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje 3. okoliša — Šentjur pri Celju bo odgovoril tovariš Ivo Klemenčič, republiški sekretar za industrijo!

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Odgovor na delegatsko vprašanje tovariša Vinka Jagodiča, vodje skupine delegatov iz občine Šentjur pri Celju, je naslednji:

Izhajajoč iz ustavnih opredelitev, da temeljni produkcijski odnos opredeljuje samoupravljanje na osnovi družbene lastnine in da sta samoupravno družbeno planiranje in socialistična blagovna proizvodnja sestavna elementa našega družbenoekonomskega sistema, so nosilci enostavne in razširjene reprodukcije delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, ki se

pri izdelavi razvojnih programov povezujejo z delavci iz drugih organizacij združenega dela, povezanih z njimi v reprodukcijskem procesu.

Na teh osnovah, ki jih podrobneje opredeljuje zakon o združenem delu, je grajen tudi zakon o osnovah sistema družbenega planiranja ter drugi sistemski zakoni, ki zaradi družbene lastnine proizvodnih sredstev nalagajo vsem nosilcem načrtovanja, da svoje delo gradijo na sistemu dogovarjanja in sporazumevanja ter združevanja dela in sredstev za čim racionalnejšo porabo družbenih sredstev, dvig družbene produktivnosti dela oziroma za doseganje čim optimalnejšega družbenega dohodka. Na takem pristopu so temeljili tudi izdelava, usklajevanje in sprejemanje samoupravnih družbenih planov za obdobje 1976—1980. Zaradi rokovnih omejitev nov pristop seveda še ni v celoti realiziran. Z dograjevanjem sistemskih zakonov ter izvedbenih predpisov pa mora skrb za razširjeno reprodukcijo in odločanje v čim večji meri preiti na neposredne samoupravljalce, to je delavce v temeljnih organizacijah združenega dela.

V sklopu veljavne zakonodaje s področja investicij naj glede na zastavljeno delegatsko vprašanje omenim predvsem tri zakone. To so zakon o obveznem evidentiranju investicij, zakon o graditvi objektov in zakon o investicijski dokumentaciji. Prvi je zvezni, druga dva sta republiška zakona. Njihov namen je predvsem v tem, da se izpopolni sistem medsebojnega informiranja:

1. delavcev v temeljnih organizacijah za čimbolj racionalne odločitve,
2. med prizadetimi organizacijami združenega dela, zaradi usklajevanja zmogljivosti za možnost plasmaja na enotnem jugoslovanskem trgu in na svetovnih tržiščih in
3. med soodvisnimi subjekti v združenem delu, dobavitelji in odjemalci za skupno plansko in poslovno sodelovanje, skupne interese ter ekonomsko motivirano združevanje dela in sredstev.

Omenjeni zakoni pa seveda ne dajejo podlage za zakonsko reševanje in preprečevanje neusklajenosti investicijskih naložb. Menimo, da naj delavci v Organizaciji združenega dela Alpos izkoristijo vse možnosti za dogovarjanje in usklajevanje na področju proizvodnje šivnih cevi, tako pri medsebojnih odnosih v sami grupaciji proizvajalcev kot tudi s pomočjo gospodarskih zbornic na republiški in zvezni ravni.

Razreševanje problema neuskladenih zmogljivosti je treba povezati tudi z usklajevanjem proizvodnih programov na osnovi delitve asortimenta proizvodnje.

Dajem še odgovor na drugo vprašanje:

Glede neenakih pogojev gospodarjenja in prodajanja na enotnem jugoslovanskem trgu moramo ugotoviti, da je reševanje te problematike v zvezni pristojnosti. Zato se lahko omejimo le na intervencijo republiških upravnih organov na zvezni ravni, za kar je seveda dokumentacija v delegatskem vprašanju pomanjkljiva. Vse cene, ki so pod neposredno družbeno kontrolo, oziroma cene, o katerih se organizacije združenega dela skupno dogovorijo v skladu z veljavnimi predpisi, so mišljene kot najvišja raven cen, ki jo ponudniki ne smejo prekoračiti. To seveda ne pomeni, da posamezni partner dogovora ne bi smel prodajati svojih izdelkov pod dogovorjeno ceno v primeru, da mu razmere le-to dopuščajo. Prodajanja izdelkov pod dogovorjenimi cenami ne moremo šteti za eno od dejanj nelojalne konkurence, kot jih navaja 8. člen zakona o zatiranju nelojalne konkurence in monopolnih sporazumov, ki je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 24/74. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Vprašujem delegate, če imajo kakšno pripombo k temu odgovoru? (Ne.)

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje 32. okoliša, Ljubljana-Siška bo odgovoril tovariš Bruno Korelič, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze!

Bruno Korelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na vprašanje Pavla Jerasa, delegata z gospodarskega področja 32. okoliša, damo naslednji odgovor:

Zvezni komite za promet in zveze je v sodelovanju z republiškimi organi, ki odgovarjajo za promet, pripravil predlog družbenega dogovora o prometni politiki Jugoslavije.

Predlagani dogovor je sedaj v javni razpravi in pričakujemo, da se bo v kratkem pričel postopek za usklajevanje pripomb. Menimo, da predstavlja predloženi dogovor solidno osnovo za urejevanje odnosov med posameznimi prometnimi panogami.

V Republiškem komiteju za promet in zveze smo pripravili obširno analizo, ki obravnava problematiko razvoja kompleksnega prometa v SR Sloveniji. Na podlagi analize stanja in predloga družbenega dogovora o prometni politiki Jugoslavije smo izdelali predlog programa nalog in ukrepov za usmerjanje skladnega razvoja in delitve dela na področju prometa v SR Sloveniji.

Program je sedaj v obravnavi v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije in bo predložen v obravnavo Skupščini SR Slovenije v januarju 1977.

Predlagani ukrepi bodo osnova za vodenje akcije za preusmeritev nekaterih tovorov in za racionalnejšo delitev med posameznimi prometnimi panogami. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Vprašujem delegate 32. okoliša, ali imajo pripombe oziroma ali so zadovoljni z odgovorom! (Da.) Hvala.

Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Besedo ima delegat Vlado Šanca!

Vlado Šanca: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Na seji obeh skupin delegatov 9. okoliša smo dne 6. 12. 1976 obravnavali osnutek zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977.

Pri tem smo ugotovili naslednje:

Peti odstavek 9. člena zakona ponovno določa, da se davek ne obračunava in ne plačuje od dela dohodka, ki ga je davčni zavezanec vložil v razvoj surovinske industrije, pri čemer je v zadnjem stavku tega člena navedeno: »Podrobnejše določbe o tem, kaj se šteje za naložbe po prejšnjem odstavku, predpiše Izvršni svet Skupščine SR Slovenije po predhodnem posvetu z Gospodarsko zbornico Slovenije.«

Med olajšavami, ki so bile dane v letu 1975, so bile oproščene plačila davka iz dohodka vse naložbe in zlasti sredstva za odplačilo anuitet, ki jih davčni zavezanec odplača v tekočem letu. Med te olajšave je spadala tudi dejavnost s šifro 114-20 — železarne.

V Uradnem listu SR Slovenije, št. 15/76 pa je bil izdan odlok o podrobnejši opredelitvi nekaterih olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1976. V 5. členu tega odloka so zopet navedene

olajšave, s to razliko, da je izpadla panoga s šifro dejavnosti 114-20 — železarne. Menimo da takšno stališče ni pravilno.

S tem v zvezi postavljam naslednje delegatsko vprašanje: Kakšni so bili razlogi, da je bila ta panoga v letu 1976 izpuščena in kakšni bodo kriteriji za vlaganja v surovinsko industrijo v letu 1977? Železarne so namreč vložile znatna sredstva v razširjeno reprodukcijo in s tem bistveno prispevale k razvoju domače surovinske baze.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče več.) Potem smo tudi to točko izčrpali.

S tem zaključujem današnjo sejo zбора.

Obveščam vas, da smo uskladeni pri vseh aktih, ki smo jih danes kot predloge enakopravno sprejemali z Zborom občin.

Zaključujem sejo. Jutrišnja seja bo 39. seja našega zбора.

(Seja je bila končana ob 17.35.)

39. seja

(9. decembra 1976)

Predsedoval: Š t e f a n N e m e c ,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Tovarišice in tovariši! Pričenjam 39. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena Ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Najprej bomo izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in verificirali pooblastila. Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora izvolimo naslednje delegate: za predsednika Heleno Legat, za člana pa Milana Marna in Silvo Jelenko. Ali so delegati navzoči? (Da.) Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem ta predlog na glasovanje. Kdor je za predlagane tovariše, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Hvala lepa. Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so za 39. sejo Zbora združenega dela izvoljeni v verifikacijsko komisijo: za predsednika Helena Legat, za člana pa Milan Marn in Silva Jelenko. Prosim predsednika in člana Komisije, da pregledajo pooblastila delegatov oziroma poročilo, ki ga je pripravila strokovna služba, in o njem seznanijo zbor.

Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti, Zdravstvene skupnosti, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Telesnokulturne skupnosti SR Slovenije, Skupnosti otroškega varstva, Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije, Samouprav-

ne interesne skupnosti starostnega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet in Iniciativnega odbora za ustanovitev Samoupravne interesne skupnosti za letališki promet.

Na sejo zbora so bili povabljeni tudi predstavniki odborov Zbora združenega dela, delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije.

Glede delegatskih vprašanj prosim tiste, ki imajo pripravljeno pismeno delegatsko vprašanje, da ga oddajo meni ali sekretarju. Vprašanje bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma posameznim članom Izvršnega sveta, da bi na vprašanja odgovorili že na današnji seji. Delegati imajo pravico govoriti v jeziku svojega naroda, zato vprašujem, ali ima kdo namen razpravljati v italijanskem ali madžarskem jeziku! Za to imamo pripravljene prevajalce. Če ni nikogar, potem ni potrebno, da prevajalci čakajo.

Obveščam vas, da bo po končani seji zbora 2. seja sekcije Kluba delegatov za področje dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

S tovarišico predsednico Zbora občin sva se, na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, dogovorila, da bomo poslušali uvodno obrazložitev k samoupravnim sporazumom samoupravnih interesnih skupnosti o temeljnih srednjeročnega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 na skupnem zasedanju Zbora združenega dela in Zbora občin.

Obveščam vas tudi, da imam namen razširiti dnevni red z osnutkom zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki nam ga je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Tako kratek rok je predlagan zato, ker ima namen ta zbor 24. decembra o osnutku že razpravljati. Delegati, ki so bili včeraj navzoči, so ga že prejeli, ostali pa ste ga prejeli sedaj na klop, skupaj s stališčem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Komisija je zaključila svoje delo. Prosim predsednico da poda poročilo!

Helena Legat: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 148 delegatov, in sicer z gospodarskega področja 89 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 18 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja 19 okoliša 1 delegat, s prosvetno-kulturnega področja 4. okoliša 1 delegat.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo o poročilu razpravljati? (Ne.) Potem prehajamo na glasovanje. Glasovali bomo v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je poročilo sprejeto in da so s tem verificirana pooblastila delegatov za 39. sejo Zbora združenega dela. Ugotavljam, da lahko zbor veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na določitev dnevnega reda. Kot sem že napovedal, predlagam zboru, da razširimo dnevni red današnje seje z osnutkom zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki nam ga je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, kajti Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije bo o tem zakonu razpravljal že 24. decembra 1976 leta.

Glede na navedeno predlagam, v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela, naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 39. seje Zbora združenega dela,
2. samoupravni sporazumi samoupravnih interesnih skupnosti o temeljnih planov srednjeročnega razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980,
3. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona,
4. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona,
5. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in o raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona,
7. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona,
8. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona,
9. osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo,
10. vprašanja delegatov.

Ali ima kdo kakšno pripombo ali drugačne predloge k predlaganem dnevnem redu? (Ni pripomb.) Potem dajem predlagani dnevni red na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red soglasno sprejet.

Prekinjam sejo Zbora združenega dela in prosim, da počakate, da pridejo v dvorano še delegati iz Zbora občin, da bomo poslušali uvodno obrazložitev tovariša Zakonjška.

(Seja je bila prekinjena ob 9.30 in se je nadaljevala ob 9.50.)

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obravnavo samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti o temeljnih planov srednjeročnega razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980.

Uvodno obrazložitev, ki jo je podal tovariš Jože Zakonjšek, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informa-

cijski sistem, smo poslušali na skupnem zasedanju našega zbora in Zbora občin. Samoupravni sporazumi so bili objavljeni v prilogi Poročevalca z dne 8. 11. 1976. Z dopisom z dne 23. 11. 1976 smo prejeli obrazložitev Zdravstvene skupnosti Slovenije k predlogu samoupravnega sporazuma o osnovah plana zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980.

Prejeli smo tudi predloge stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in nadaljnjih aktivnosti za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977.

Gradivo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Odbor za finance, ki so dali skupni poročili.

Poročili smo prejeli. Danes smo prejeli tudi spremembe in dopolnitve Izvršnega sveta k predlogu stališč, priporočil in sklepov.

Preden preidemo na razpravo predlagam, da imenujemo petčlansko komisijo, ki bo spremljala razpravo, proučila pripombe dane v razpravi, in pripravila predlog dopolnitev oziroma sprememb predlaganih stališč.

Predlagam, da komisija zavzame stališča tudi do osnutka zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, s katerim smo danes razširili dnevni red, kajti telesa do sedaj niso obravnavala tega zakona. Ali se strinjate s takim načinom dela? Ima kdo kakšno pripombo? Sodim, da se strinjate, zato predlagam, da v komisijo imenujemo naslednje delegate: Vido Kirn, Vlada Šanco, Oskarja Naglava, Milana Boleta in Heleno Batič.

Ima kdo kakšen spreminjevalni ali drugačen predlog? Ker ni drugačnih predlogov, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagane delegate, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani predlog sprejet z večino glasov.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! K besedi se je prijavil tovariš Karel Franko, kmetijska dejavnost, 5. okoliš, pomurska regija!

Karel Franko: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Delegati konference delegacij s področja kmetijskih dejavnosti za pomursko regijo za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela republiške skupščine smo v razpravi o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov s področja družbenih dejavnosti ugotovili, da se še vse premalo dosledno uveljavlja načelo svobodne menjave dela, po katerem naj bi vsaka dejavnost, ki ne ustvarja nove vrednosti, temveč s svojim delom samo prispeva k ustvarjanju nove vrednosti, pridobivala dohodek po svojem dejanskem prispevku k ustvarjeni novi vrednosti. Prav tako smo ugotovili, da je bilo slabo izpeljano tudi načelo solidarnosti in vzajemnosti, kakor smo ga zastavili in opredelili v kongresnih sklepih Zveze komunistov, zvezni ter republiški ustavi ter ustreznih izvedbenih aktih. Da je tako, najbolj zgovorno priča pregled potrebnih sredstev z minimalnim programom o standardih v primerjavi z lastnimi dohodki, ki ga je po naši oceni skrbno izdelala in pripravila Zdravstvena skupnost Slovenije. Iz tega pregleda jasno sledi, da posamezne regije z lastnimi dohodki pokrivajo že 111,83 % programa, medtem ko regija Murska Sobota dosega le 67,35 %. Zaradi tega je bil več kot primeren predlog te skupnosti, da se navedeni regiji, ki dobiva sedaj neznatna solidarnostna sredstva, zagotovi vsaj tolikšna soli-

darnost, da bo dosegla v letu 1976 76 % oziroma 80 % programa po standardih. Ta predlog so delovni ljudje v Pomurju z zadovoljstvom sprejeli. Nikdar niso zahtevali, in tudi tokrat ne zahtevajo, da bi se razlike morale odpraviti, vsekakor pa vztrajajo pri že sprejetih načelih o postopnem odpravljanju razlik.

Zaradi sistemsko neurejene menjave dela, za katero ni bila izdelana metodologija niti ostali instrumentariji, ter neizdelanega koncepta solidarnosti smo se v Sloveniji že v začetku leta dogovorili in sporazumeli, da je treba te stvari izdelati in pripraviti pred koncem leta, sočasno s predlogom zakona o združenem delu, da bi tako funkcioniranje družbene dejavnosti normalno steklo v letu 1977 in da bi se združeno delo že pred začetkom leta opredelilo za razvojne programe družbenih dejavnosti z vidika svojih celovitih interesov ter pogojev in možnosti ustvarjanja dohodka, medtem ko naj bi interesne skupnosti natančno opredelile solidarnostne programe s kriteriji in merili za udeležbo.

Sedaj, ko bi vse to, kot smo si zastavili, morali sprejeti in realizirati, pa spet ugotavljamo, da stvari še niso dodelane, uskladene z možnostmi združenega dela in podobno, zaradi česar naj bi razpravo in dokončno odločitev o teh stvareh preložili do junija 1977. Ne da bi oporekali tem ugotovitvam, vprašujemo in prosimo za odgovor, ali pripravljalci omenjenih gradiv res niso upoštevali določil ustave in kongresnih sklepov. Če so jih, ta ne morejo biti v nasprotju z določili zakona o združenem delu, ki je pravzaprav konkretizacija ustavnih določil na področju združenega dela.

Strinjamo se tudi s tem, da objavljeni samoupravni sporazumi skupaj s predlogi občinskih sporazumov vrednostno verjetno presegajo globalna razmerja o delitvi družbenega proizvoda SR Slovenije, kakor so opredeljena z družbenim planom razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980, in da bi tako preseganje lahko postavilo v negotovost uresničitev nekaterih prednostnih nalog iz družbenega plana.

Vse to pa ne bi smelo vplivati na to, da že v letu 1977 ne revaloriziramo, predvsem na področju zdravstvenega varstva, solidarnostnega prelivanja, ki ne zahteva večjega združevanja sredstev od dosedanjega niti večjega obremenjevanja združenega dela, temveč le pravičnejšo porazdelitev sredstev. Tako porazdelitev, ki ne bo enemu zagotavljala dokaj nadpovprečnega standarda in pogojev dela, medtem ko drugim primanjkuje sredstev za najnujnejšo funkcionalno dejavnost ob že tako nizkem standardu dejavnosti.

Pomurski delavec sicer ne potrebuje solidarnosti na področju zdravstvenega varstva, ker s svojim prispevkom pokriva potrebe po zdravstvenem varstvu, ne more pa pokriti v celoti potreb kmetov po tem varstvu niti jih ne morejo pokrивati sami kmetje ob neustreznem vrednotenju njihovega dela, ki se kaže v neekonomskih cenah njihovih pridelkov. S tem prav gotovo pospešujejo razvoj razvitejših centrov in omogočajo boljši standard slovenskemu delavstvu, od katerega pa upravičeno pričakujejo večjo solidarnost vsaj na področju zdravstvenega varstva. Zdrav kmečki človek bi lahko znatno prispeval k razvoju kmetijske proizvodnje, ki smo jo v srednjeročnem razdobju uvrstili med prednostne razvojne naloge.

Pomurski delegati smo pred nedavnim postavili delegatsko vprašanje, nanašajoče se na problematiko zdravstva v tej regiji. Z odgovorom, ki smo ga dobili, nismo mogli biti zadovoljni. Pričakovali pa smo, da se bodo zboljšale razmere v pomurskem zdravstvu in tudi v ostalih nerazvitih regijah, potem ko je Zdravstvena skupnost Slovenije na podlagi standardov izračunala in dokazala, kakšna nesorazmerja obstajajo med posameznimi regijami ter pripravila

predlog, da se pomurski regiji dodelijo vsaj tolikšna solidarnostna sredstva, da bo dosegla v letu 1976, kot sem že omenil, 76 % oziroma 80 % programa po standardih.

Presenetila pa so nas stališča, ki jih je zavzel republiški izvršni svet do predloga samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov s področja družbenih dejavnosti, v katerih predlaga, naj bi se o tem razpravljalo do junija 1977.

Delovni ljudje v Pomurju, tako uporabniki zdravstvenih storitev kot izvajalci, so enotnega mnenja, da je stanje tako kritično, da lahko vsako zavlačevanje pripelje do nezaželenih posledic. Vzroki za tako stanje so znani in so pretežno v kmečkem prebivalstvu in v strukturi zaposlenih z nizkimi osebnimi dohodki. Zato regionalna zdravstvena skupnost ne more zbrati toliko sredstev, da bi lahko brez solidarnosti poravnavala storitve zdravstvenim organizacijam.

Občinske in regionalna skupnost po svojih delegatih seznanjajo tako uporabnike kakor tudi izvajalce o težavnem položaju. Pozivajo jih k varčevanju in smotrni porabi sredstev. Kaj drugega niti ne morejo. Sodeč po vseh podatkih, ki so nam dani na razpolago, se varčuje. Varčuje se z osebnimi dohodki zdravstvenih delavcev, varčuje se s potrošnim materialom, varčuje se z instrumentarijem, saj vsega niti ne obnavljajo niti ne popravljajo, predvsem pa se varčuje z bolnico, z obleko, posteljnino, prav gotovo pa se največ privarčuje s hrano.

Vse to pa občutijo pomurski zavarovanci, ki iščejo pomoč za svoje zdravje v pomurski zdravstveni ustanovi.

Pomurci so raztreseni po celi Sloveniji. Ni jih malo, ki so šli kot zdravstveni delavci vseh profilov na vse konce Slovenije. Ti obiskujejo svojce in jih obiskujejo tudi v bolnici. Vedo povedati, v kakšnih razmerah se zdravijo njihovi pacienti v Ljubljani, Gorici in drugod in odkrito priznavajo, da oni v takih razmerah in za tako plačo, kot delajo naši zdravstveni delavci, ne bi delali. Pohvalijo se lahko, da imajo v njihovih bolnicah televizorje, da imajo po bolniških sobah radioaparate in telefone, da njihovi pacienti lahko izbirajo med tremi jedilniki. Kakšno hrano pa dobijo naši pacienti v murskosoboški bolnišnici, pa najbolj vedo tisti, ki se v bolnici zdravijo.

Ob vsem tem se v Pomurju upravičeno vprašujemo, zakaj take razlike med regijami na tako občutljivem področju, kakor je zdravstvo. Mar nismo tudi Pomurci dajali in še dajemo svoj prispevek za skupno stvar in skupne cilje. Mar ni odšlo in še odhaja na tisoče pomurskih sinov in hčera širom po Sloveniji, kjer delajo in ustvarjajo dobrine, vsak na svojem področju, mi pa smo jih vzgajali in šolali. In ti naši sinovi in hčere so med vami, tovariši delegati. Pomurska delegacija je na strani tistih, ki si ravno tako prizadevajo, da je potrebno predloge samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov s področja družbenih dejavnosti sprejeti. Zato zavračajo stališča, priporočila in sklepe Izvršnega sveta. Kolikor bodo le-ta sprejeta, bomo o celotni stvari ponovno razpravljali v združenem delu v juniju 1977. leta. Po nekaterih informacijah, ki jih imamo, pa vse to zaradi zneska solidarnosti, ki ga je izračunala Zdravstvena skupnost Slovenije na osnovi standardov in bi ga morale dobiti manj razvite regije, in to Celje, Novo mesto in Murska Sobota.

Kolikor bo do tega prišlo, prosim delegate združenega dela, da podprete upravičena prizadevanja manj razvitih področij za pravičnejšo porazdelitev solidarnostnih sredstev.

Ponovno poudarjam, da v tem primeru ni potrebna dodatna obremenitev združenega dela, temveč le pravičnejša in pravilnejša porazdelitev sredstev.

Tovariši delegati! To kar je bilo izračunano na osnovi že omenjenih standardov, je minimum, kar manj razvite regije, med njimi pomurska, zahtevajo, če hočejo, da ne pride do nezaželenih posledic na tako občutljivem področju, kot je zdravstvo.

Pomurska delegacija se zahvaljuje vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli, da je do izračunov potrebnih sredstev na osnovi standardov le prišlo, ker je na tej osnovi dokazano, da stanje v pomurski in manj razvitih regijah ne more biti drugačno, kakor trenutno je.

Prosimo Izvršni svet, da poleg že zastavljenega vprašanja odgovori še na naslednje:

1. Ali v primeru, če bodo sprejeta stališča, predlogi in sklepi Izvršnega sveta k tej točki dnevnega reda in se bo razprava o predmetnih dokumentih nadaljevala do konca junija 1977. leta, ne bodo pomurska in ostale manj razvite regije pred tem rokom deležne solidarnostnih sredstev v višini, ki jo je izračunala Zdravstvena skupnost Slovenije na osnovi standardov?

2. Če te solidarnosti ne bodo deležne oziroma je ne bodo mogle izkoristiti do izračunane višine, ali po mnenju Izvršnega sveta še obstaja kakšna možnost, da ob dveh milijardah starih dinarjev izgube do konca leta 1977 ne bo prišlo do zastoja na področju zdravstvenega varstva te regije?

Opravičujem se za nestrokovno pripravljeno razpravo in postavljena vprašanja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovariš Miran Šlajmer, 4. okoliš, socialno-zdravstveno področje!

Milan Šlajmer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Lahko ugotovimo, da so praktično vse točke današnjega prvotnega dnevnega reda med seboj povezane oz. pogojene. Čeprav se oglašam pri 2. točki dnevnega reda in načujem problematiko s področja zdravstvenega varstva, veljajo pripombe v glavnem tudi za ostala področja družbenih dejavnosti.

Temeljni plani srednjeročnega razvoja v samoupravnih interesnih skupnostih s tega področja se usklajujejo z določili zveznega zakona o združenem delu, predvsem z njegovim 53. členom, ki kot enega od osnovnih kriterijev za financiranje teh samoupravnih interesnih skupnosti navaja svobodno menjavo dela. Želim poudariti, da je ta kriterij ena od najbolj demokratičnih pridobitev našega socialističnega samoupravnega sistema, in obenem izreči pomislek, da zato, ker še nismo obvladali v praksi tega načela, uporabljamo v predloženem zakonskem gradivu istočasno z omenjanjem tega principa tudi njemu nasprotujočo prakso administrativnega omejevanja samoupravnih pravic.

Res je, da je Izvršni svet izrazil pripombo, da bo to veljalo le za prehodno obdobje, najkasneje do leta 1978, vendar ima že sprejeti zakon o združenem delu, ki predstavlja konkretizacijo nove ustave, že svojo veljavnost. Če ustava in ta zakon zagotavljata delavcu-samoupravljalcu, da razpolaga z dohodkom, ki ga je ustvaril, je vprašljivo, če ne bo kdo upravičeno postavil vprašanja zaščite ustavnosti proti možnosti, da republiška skupščina oziroma skupščina zdravstvene ali kake druge interesne skupnosti Slovenije centralizirano in administrativno določa prispevno stopnjo, mimo podpisanih oziroma nepodpisanih sporazumov o financiranju teh dejavnosti.

Menim, da bi to lahko predstavljalo nezaupnico politični zrelosti samoupravljalcev, ki bodo vsekakor našli ustrezno, zanje ekonomsko sprejemljivo prispevno stopnjo in se kot uporabniki res samoupravno in gospodarsko dogovorili z izvajalci storitev o tem, kakšen obseg programa si želijo, oziroma finančno zmorejo.

Seveda se moramo sporazumeti za minimalne programe, npr. v zdravstvu, ki bodo zagotavljali določeno stopnjo zdravstvenega varstva in ki ne bodo ogrožali obrambne sposobnosti naroda.

Osnovna raven, kjer se odvija svobodna menjava dela, je predvsem v občini oziroma regiji, kjer se lahko neposredno, znotraj samoupravnih interesnih skupnosti dogovorijo porabniki z izvajalci. Ti se bodo dogovorili tudi prek delegatov v republiški skupnosti o višini solidarnostnih sredstev, ki se bodo prelivala v manj razvite regije. Menim, da naj ne bi bila kompetenca republiške skupščine, ki je opravila svoje, ko je izglasovala zakone o načinu financiranja samoupravnih interesnih skupnosti, da se spušča v diktiranje konkretnih prispevnih stopenj, ki ne morejo biti za vse enake, ker tudi pogoji gospodarske razvitosti niso enaki.

Skupščina SR Slovenije in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti gotovo lahko izrazijo v stališčih do problematike svoje politične oziroma strokovne pripombe, ki bodo tudi upoštevane, če so upravičene, saj imamo zato Zvezo komunistov, Sindikate, Socialistično zvezo, ki bodo za to poskrbeli s široko politično akcijo.

Mislím, da so nekatere pripombe v tem smislu dali tudi trije odbori našega zbora, in sicer Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Odbor za finance, v poročilu, kjer govorijo o tem, kje se nahaja osnova za svobodno menjavo dela.

Predlagam, da Zakonodajno-pravna komisija še enkrat prouči, če obstajajo med besedilom zakona in besedili samoupravnih sporazumov nasprotja, in skupaj z drugimi odbori predlaga bolj elastične rešitve.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovariš Adolf Straka, 32. okoliš — Ljubljana-Center, gospodarska dejavnost!

Adolf Straka: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati skupine delegatov 32. okoliša za gospodarsko dejavnost v celoti soglašamo s stališči in sklepi Skupščine SR Slovenije glede nujnosti ponovnega obravnavanja in ocenitve predlogov sporazumov s področja družbenih dejavnosti, s poudarkom, da naj bi se ponovno proučili predlogi sporazumov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti z vidika skladnosti z družbenim planom razvoja v občini.

Pri tem so delegati ugotovili, da so bili v območju občine Ljubljana-Šiška že predloženi združenemu delu v razpravo osnutki in predlogi samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Ljubljana-Šiška in da so bila pri tem upoštrevana izhodišča, ki jih dejansko zajemajo tudi stališča in priporočila Skupščine SRS.

Delegati menijo, da je ponovno usklajevanje nujno, pri tem pa bi bilo potrebno, vsaj za mesto Ljubljana, čimprej sprejeti dogovor o enotni metodologiji planiranja za področje družbenih dejavnosti ter določiti oziroma se do-

govoriti o tem, katere so prioritete naloge s področja razvoja družbenih dejavnosti v l. 1977, glede na to, da bo potrebno skupno porabo v letu 1977 zajeti v realni okvir, upoštevajoč izhodišča republiške resolucije.

Delegati se načeloma strinjamo z ugotovitvami Odbora za finance, ne strinjamo pa se z mnenjem, da bi bili zbori izvajalcev superiorni pri določanju oblikovanja programov teh kvantifikacij. Pri tem je bilo ugotovljeno, da so se v letu 1976 vsi osnutki in predlogi programov srednjeročnega razvoja družbenih dejavnosti v območju občine Ljubljana-Šiška dejansko usklajevali v bazi in da so bili ti programi z vsemi potrebnimi pokazatelji že v začetni fazi usklajevanja posredovani združenemu delu v skladu s terminskim planom in bili sprejeti v najtesnejši povezavi z delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in organizacijah združenega dela.

Delegati so nadalje menili, da bo potrebno v območju občine Ljubljana-Šiška na področju skupne porabe za leto 1976 upoštevati specifičnosti celotnega razvoja občine, ki ga zlasti pogojujeta izredna dinamična nadaljnja stanovanjska gradnja in s tem hiter porast prebivalcev vseh starostnih kategorij, kar vse se neposredno odraža v nujnem nadaljnjem zagotavljanju sredstev za izvajanje osnovne naloge po posameznih področjih glede družbenih dejavnosti, med katerimi se v prioriteti odražajo področja vzgoje in izobraževanja, zdravstva in otroškega varstva. To smo si postavili kot prioriteto izhodišče.

Glede začasnega financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977 delegati menijo, da je tak način financiranja nujen. Delegati so nadalje menili, da bi bilo potrebno za sprejemanje dokončnih predlogov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti omogočiti samoupravnim interesnim skupnostim na občinskem nivoju nekoliko več časa in da je terminski plan v letu 1977, upoštevajoč periodične obračune in nato sprejemanje stopenj prispevkov, verjetno nekoliko časovno prenapet, zlasti če upoštevamo, da naj bi občinske samoupravne interesne skupnosti takoj zatem uskladile predloge samoupravnih sporazumov do julija 1977.

To so bila izhodišča delegatov naše delegacije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima tovarišica Francka Herga, gospodarsko področje, 13. okoliš!

Francka Herga: Tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov 13. okoliša meni, da je neodgovorno dejanje dati predloge samoupravnih sporazumov v javno razpravo takšne, kot so nam bili predloženi, to je nejasne in neuskладene. Združeno delo se je zavezalo, da bo o tem razpravljalo do 10. 12. letos na zborih delavcev. Sedaj pa se ugotavlja, da navedeni sporazumi niso uskladeni oziroma niso uskladene osnove in viri financiranja z zakonom o združenem delu. Vprašujemo se, kaj bodo rekli delavci, ki so sporazum na zborih že sprejeli, ko bodo morali o teh stvareh ponovno razpravljati. Takšno ravnanje vsekakor ne koristi razvijanju samoupravnih odnosov v združenem delu. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) V razpravi je bilo danih nekaj vprašanj. Ali lahko predstavnik Izvršnega sveta odgovori na ta vprašanja? Prosim, besedo ima tovariš Jože Zakonjšek.

J o ž e Z a k o n j š e k : Mislim, da so se pojavila v razpravi predvsem tri vprašanja. Eno je, kaj storiti v letu 1977, ko še ne bomo imeli sprejetih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov na področju družbenih dejavnosti. Drugo je kompleks problemov v zvezi s solidarnostjo in tretje je vprašanje postopka oziroma ponovnega postopka tam, kjer so iz določenih razlogov že sprejeli določene sklepe in sporazume.

Razloge, zakaj smo se odločili za tak postopek kot je predložen v stališčih in sklepih, sem poskušal obrazložiti v uvodu. Mislim, da je povsem razumljivo, da se na način, kot smo te stvari pripravljali v dosedanem obdobju, upoštevajoč tudi, da je bil pred kratkim sprejet zakon o združenem delu, ki zahteva, da se svobodna menjava dela v vseh svojih komponentah uveljavi v odnosih znotraj združenega dela in predvsem v odnosih med tako imenovano materialno in nematerialno proizvodnjo, zaokrožuje celoten kompleks reprodukcije. Postavljeni smo pred dejstvo, da moramo drugače dokončati celoten proces sprejemanja teh sporazumov in na tej osnovi tudi aneksa k dogovoru o temeljnih plana družbenega razvoja Slovenije.

Letos julija smo sprejeli roke za uveljavljanje teh sporazumov, vendar nam vsi razlogi, ki sem jih navedel že uvodoma, narekujejo, da se roki premaknejo, kvaliteti in vsebini dogovorov na tem področju v korist. Sporazume smo dali v Poročevalec, čeprav so bili neuskладeni. Ugotovljeno pa je bilo, da stopnja neuskладenosti ni takšna, da ne bi v procesu dogovarjanja in sporazumevanja vendarle prišli do skupnega dogovora o razvoju na tem področju, upoštevajoč seveda planske usmeritve, ki so dane v dogovorih in sporazumih o temeljnih planov oziroma v planih občin kot temeljnem nivoju usklajevanja, in seveda tudi upoštevajoč globalno delitev nacionalnega dohodka na ravni republike. Ugotavljamo namreč, da se te dejavnosti v celoti razvijajo zadnji dve leti nekoliko hitreje. Vsako prehitevanje na tem področju in skrajševanje rokov bi bilo zato po naši oceni zelo negativno.

Vse analize, ne samo naše, kažejo, da delavci dejansko niso v zadostni meri seznanjeni z načinom, pogoji in efekti, ki bodo izhajali iz takšne ali drugačne opredelitve o razvoju teh dejavnosti. Predvsem mislimo, da bi morali poslovodni organi v temeljnih organizacijah prikazati celotno problematiko, zlasti glede vplivanja odločitev na razvoj organizacije v celoti. Te stvari so bile po naši oceni dokaj pomanjkljivo opravljene, tako da mislimo, da bi se morali delavci v tem prvem krogu izreči predvsem o generalnem pristopu k programom, o globalni orientaciji. V drugi rundi pa bi razpravljali o ukrepih in predlogih z namenom, da bi se povsem konkretno opredelili za posamezne obveznosti.

Zato je gotovo potrebna neka določena stopnja enotne metodologije. Napravljen je bil poskus, da se prikaže možen način obračuna dohodka glede na predložene sporazume. Vendar je to lahko, kot sem že povedal, samo neka globalna orientacija. Dogovorili smo se da bi strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti in Zavoda za plan v najkrajšem času pripravile modelni projekt sporazuma, da bi v predloženih dokumentih dobili večjo stopnjo enotnosti. Tako bi se delavci na podlagi dokaj poenotenih osnov lažje opredeljevali. Poleg tega smo se dogovorili, da pri tem že dela posebna skupina, pripravili temeljna sistemska izhodišča za uveljavljanje sistema svobodne menjave dela, upoštevajoč ustavo, zakon o planiranju in zakon o združenem delu. Ta izhodišča naj bi bila pripravljena v mesecu januarju, na osnovi teh

izhodišč pa bo Zavod za plan pripravil potrebne bilančne ocene. Skratka, to so tisti nujni elementi, ki so potrebni, da bi se lahko delavci odločili tako, kot bo v njihovem in seveda tudi v skupnem interesu. Kar zadeva leto 1977, dejansko nimamo drugih možnosti kot podaljšati sistem, ki je trenutno v veljavi, z vsemi defekti, ki jih ta sistem ima. Razpravljali smo, da je problem financiranja v raziskovalni dejavnosti, in prav tako v usmerjenem izobraževanju. Vendar v tem trenutku, nismo videli druge možnosti, kot da se odločimo za podaljšanje sistema, da napravimo še dodatne analize ter da ugotovimo, kako se bo izteklo financiranje v letošnjem letu, na osnovi zaključnih računov, ki bodo predloženi do 15. marca 1977. Na podlagi tega bo potrebno vnesti v sedanjih sistem korekture, tako da bi lahko v letu 1977 zagotovili normalno financiranje razvoja teh dejavnosti, upoštevajoč tudi politiko, za katero se bomo dogovorili v resoluciji za leto 1977.

Skratka, v letu 1977 naj bi zagotovili kolikor toliko normalne pogoje financiranja razvoja teh dejavnosti, upoštevajoč rezultate razvoja v letošnjem letu in politiko za leto 1977, da bi dobili čas za to, da se dejansko celoten kompleks družbenih dejavnosti vgradi v sistem razvoja in planiranja, tako kot je to predvideno v ustavi in v zakonih.

Mislím, da je ta napor potreben in koristen tudi zaradi tega, ker poznamo prakso, ko smo se vsako leto ponovno pogovarjali o vseh mogočih odnosih, računih, indeksih in tako naprej, da pa so ob tem problemi ostajali nerešeni, da smo šli prek njih z določenimi kompromisi in jih na ta način vlekli iz leta v leto. Če bo sedaj ta čas uporabljen za to, da se ti problemi dejansko postavijo na svoje mesto, da dobijo v okviru sistemskih rešitev tudi določeno notranjo logiko in sistemsko konsistentnost, potem mislim, da je vredno začasno nekatere situacije reševati nekoliko improvizirano, to se pravi narediti korekture tam, kjer so očitno potrebne. O tem bo treba razpravljati še v okviru ustreznih skupnosti in si vzeti čas za to, da se sistem dejansko dopolni. Seveda pa je iluzorno misliti, da bo s tem enkrat za vselej problem rešen. Imamo sistem kontinuiranega planiranja, ki bo stalno postavljial te probleme na dnevni red. Ni slučajno, da je to področje danes v svetu eden, skorajda bi rekel temeljnih problemov znotraj raznih sistemov. Mislim, da bi bilo iluzorno misliti, da se s temi problemi ne bomo stalno ukvarjali. To so vprašanja razvoja notranje strukture vsake družbe. Problem je v tem, kdo in na kakšen način o teh vprašanjih odloča. In to, kar predlagamo, je, da se odločanje vzame iz rok tistih, ki po ustavi ne morejo odločati, in da se ves proces odločanja usmerja tako, da v končni fazi dejansko odloča delavec v združenem delu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Prosim! Besedo ima dr. Anton Fazarinc, predsednik Komiteja za zdravstvo in socialno varstvo.

Anton Fazarinc: Tovarišice in tovariši delegati! Postavljeni sta bili dve vprašanji z zdravstveno problematiko, na kateri bi rad odgovoril. Prvo je vprašanje delegata iz Pomurja, in sicer kako Izvršni svet ocenjuje razreševanje problema solidarnostnega prelivanja sredstev v Pomurje v obdobju začasnega financiranja.

Moram reči, da Izvršni svet o tem ni posebej razpravljial, lahko pa povem mnenje Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo.

Uvodoma bi rad ugotovil, da se solidarnostno prelivanje sredstev v pomursko zdravstveno regijo v zadnjih treh, štirih letih izredno naglo stopnjuje in da je od približno 300 starih milijonov v letu 1973 prišlo na okrog milijardo in pol starih dinarjev v letu 1976, po kriterijih, ki so bili dogovorjeni in sprejeti v Skupščini Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Na podlagi standardov izoblikovan sistem solidarnosti, ki ga je Zdravstvena skupnost Slovenije dala v razpravo, izhaja iz dosežene ravni zdravstvenega varstva v Sloveniji, izkazane z določenimi povprečnimi kazalci in podrobneje opredeljene s kazalci odstopanja od tega povprečja v posameznih regijah. Tovariš iz Pomurja in delegacija iz Pomurja izhajata iz takega sistema solidarnosti, ki ga je ponudila Zdravstvena skupnost Slovenije.

Razlogi, zaradi katerih je prišlo do podaljšanja razprav o samoupravnih sporazumih o temeljnih planov, so dovolj jasni in je o njih tovariš Zakonjšek podrobno govoril. Vsi ti razlogi v celoti veljajo tudi za predložene samoupravne sporazume o osnovah planov na področju zdravstvenega varstva. Glede tega bi rad povedal samo še to, da bo treba novi sistem solidarnostnega združevanja in prelivanja sredstev na področju zdravstva izoblikovati tako, kot to opredeljuje zakon o združenem delu. To se pravi, da ga bomo po vsej verjetnosti morali izoblikovati v noveli zakona o zdravstvenem varstvu, izhajajoč pri tem iz tistega osnovnega minimalnega obsega zdravstvenega varstva, ki je potreben vsem prebivalcem Slovenije. Če bo ta obseg tudi v bodoče takšen, kot je zapisan v dosedanji zakonodaji, bo treba še proučiti. Sedanji obseg obveznih oblik zdravstvenega varstva, ki je nastal pravzaprav že pred 8 leti in se je ob sprejemanju nove zdravstvene zakonodaje le prenesel, bo po vsej verjetnosti podvržen določeni strokovni oceni in ugotovitvi, ali današnje zdravstveno stanje prebivalstva Slovenije v celoti in po posameznih regijah še potrebuje tak minimalni obseg zdravstvenega varstva, ali potrebuje enako strukturo ali spremenjeno strukturo in tako dalje. Z drugimi besedami, ta minimalni obseg zdravstvenega varstva bo moral biti opredeljen v zakonu in od tod bo moral potem izhajati tudi sistem solidarnostnega združevanja in prelivanja sredstev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Lahko zaključim razpravo? (Da.) Potem zaključujem razpravo. Prekinjam to točko dnevnega reda, da bi se lahko sestala prej imenovana komisija. Prosim, da se pridruži komisiji tudi predstavnik Izvršnega sveta. Ko bo komisija končala svoje delo, bomo to točko dnevnega reda nadaljevali.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Zvone Draksler.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede predlaganega postopka! (Ni pripomb.) Ugotavljam, da se strinjamo, da se zakon obravnava v drugi fazi, to je kot osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona o spremembah in dopolnitvah sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo.

Poročili smo prejeli. Danes pa smo prejeli tudi spremembe in dopolnitve Izvršnega sveta k predlogu stališč, priporočil in sklepov in sklepe Raziskovalne skupnosti Slovenije. Pričenjam razpravo. Prosim! Besedo ima tovariš Zvonko Draksler, predstavnik Izvršnega sveta oziroma Republiškega sekretariata za finance!

Zvonko Draksler: Tovarišice in tovariši delegati! Vprašanja osnov ter načina obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti se v obstoječem sistemu urejajo s posebnimi vsakoletnimi zakoni. Tako tudi sedaj prinašamo predlog za izdajo zakona za ureditev teh vprašanj za leto 1977.

V skladu s pravkar sprejetim zakonom o združenem delu bo treba v SR Sloveniji pripraviti celovit sistemski zakon o uresničevanju svobodne menjave dela na področju družbenih dejavnosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se je z ekspozejem k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za leto 1977 včeraj zavzel, da bodo do konca januarja prihodnjega leta na podlagi zakonov o združenem delu pripravljene sistemske osnove za konkretizacijo svobodne menjave dela na področju družbenih dejavnosti. V skladu s temi osnovami bo v letu 1977 pripravljen sistemski zakon, ki bo lahko pričel v celoti učinkovati 1. januarja leta 1978.

Leto 1977 je torej v nekem smislu prehodno leto, v katerem še ne bo mogel biti v celoti uveljavljen zakon o združenem delu glede določb o svobodni menjavi dela, zato predlagamo, da se za to prehodno obdobje začasno zadrži sedanji sistem financiranja samoupravnih interesnih skupnosti.

To se pravi, da predlagamo, da se v letu 1977 plačujejo prispevki samoupravnim interesnim skupnostim na področju družbenih dejavnosti od enakih osnov ter na enak način in po enakem postopku, kot je bilo to uveljavljeno za leto 1976.

Zaradi problemov, ki so se letos pojavili pri financiranju dejavnosti tistih samoupravnih interesnih skupnosti, katerim se plačujejo prispevki iz dohodka na podlagi tako imenovane prirejene davčne osnove, to je ostanka dohodka, kar je prej omenil tov. Zakonjšek, to so pa izobraževalne skupnosti, Raziskovalna skupnost Slovenije, posebne izobraževalne skupnosti in pa Skupnost starostnega zavarovanja kmetov za pokrivanje udeležbe pri starostnem zavarovanju kmetov, predlagamo s tem zakonom drugačen sistem akontiranja kot letos. Po tem predlogu naj bi se akontacije za januar in februar plačevale v višini akontacije za leto 1976, to je tako, kot je bilo letos, vendar povečane za ustrezen odstotek, ki bo zagotavljal izvedbo programov, glede na nove naloge. Ta odstotek pa bo določen ob predlogu zakona, ki ga bodo obravnavali ob koncu tega leta na podlagi rezultatov periodičnih obračunov za 9 mesecev, ki bodo znani na koncu tega tedna. Ta rok pa bo verjetno treba, glede na predvideni zakon o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti v prvem polletju 1977,

ki bo tudi predložen ob koncu decembra, popraviti tako, da se bo ta akontacija na naveden način plačevala do konca junija 1977. Za čas od junija naprej, oziroma če ne bo ta predlog sprejet, od marca naprej, naj bi se akontacije ugotavljale na podlagi prispevne osnove iz leta 1976 in na podlagi prispevne stopnje za leto 1977.

Poleg navedenega pa se s tem predlogom zakona usklajujejo še določbe obstoječega sistema z zveznim kolizijskim zakonom glede pripadnosti prispevkov iz osebnega dohodka in prispevkov iz dohodka za določene samoupravne skupnosti po sedežu poslovne enote temeljne organizacije, kar se nanaša na zdravstvene skupnosti, na pokojninsko skupnost in na skupnost za zaposlovanje. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim. Besedo ima tovariš dr. Edo Pirkmajer, predstavnik Raziskovalne skupnosti Slovenije!

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariš predsednik, tovariši in tovarišice delegati! Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije se je pri obravnavi zakona, ki je danes pred vami, spričo njegove aktualnosti za delovanje Raziskovalne skupnosti, vključila v skupščinski postopek kot zainteresiran zbor in vas, tovariši delegati, naprošam, da njene pripombe upoštevate pri sklepanju o zakonskem osnutku. Pripombe so vsebovane v pismu, ki je bilo naslovljeno tovarišu predsedniku zbora in ki je danes pred vami na klopi.

Vsebina naših pripomb je usmerjena v skrb za izvajanje dogovorjenih in sprejetih planskih dokumentov, tj. družbenega dogovora o temeljih plana ter srednjeročnega načrta razvoja Slovenije za obdobje do leta 1980. Naša skupščina ugotavlja, da uresničevanje teh dokumentov v letu 1976 ni bilo zadovoljivo. Zato pričakujemo, da bo Izvršni svet predlagal Skupščini v sprejem take predpise, ki bodo zagotovili njihovo boljše izvajanje v prihodnjem letu in v prihodnjem obdobju. Predlagani zakon bi po mnenju naše skupnosti moral nujno zagotoviti take začasne ukrepe, ki bi umirili nesorazmerja, ki so nastala v letošnjem letu. Iz teh postavk izhajajo pripombe, ki so navedene v gradivu. Gre v bistvu za dve vprašanji: kako kompenzirati primanjkljaje iz leta 1976 in kako zagotoviti mehanizme, ki bi omogočali skupnosti izvajati dogovorjene programe.

Glede vprašanja o kompenzaciji primanjkljajev, kakor tudi o drugem vprašanju je seveda težko soditi, dokler niso predlagani odstotki, ki so v osnutku zakona zapisani s točkami. Kot je pravkar povedal tovariš Draksler jih bo možno izračunati šele potem, ko bodo znani rezultati tričetrletnega gospodarjenja našega gospodarstva. Glede drugega načela, da naj bi se v preostalih treh četrtinah leta 1977 ali morda v drugi polovici leta 1977 plačevali prispevki od osnove, ugotovljene v letu 1976 po stopnjah za leto 1977, pa dovolite pripomniti naslednje: tak mehanizem bi avtomatično pomenil 10 do 15% primanjkljaj za dogovorjeno obdobje. Prispevne stopnje so izračunane oziroma bodo izračunane na predpostavkah o rezultatih gospodarjenja v letu 1977. Če jih uporabimo na osnovi, ugotovljeni v letu 1976, bo iz tega brez dvoma nastal primanjkljaj. Pripomba, ki jo imamo k osnutku, je prav v tej smeri in predlaga eno izmed možnih rešitev kako bi se dala ta pomankljivost odpraviti. Vsekakor se zavzemamo, da se zakon kot začasen ukrep sprejme, menimo pa da bi moral odpravljati pomankljivosti iz preteklega obdobja. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in drugih gradivih ter predloge, dane v razpravi na današnji seji.

Ima kdo kakšno pripombo k tako oblikovanemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Leopolda Kežarja, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje. Tudi ta zakon Izvršni svet predlaga v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, tako, da se združita prva in druga faza. Tako bi hkrati obravnavali s predlogom za izdajo zakona tudi osnutek zakona.

Sprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede predlaganega postopka! (Ni pripomb.) Potem menim, da lahko obravnavamo ta zakon v drugi fazi, torej kot osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona z osnutkom zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno obrazložiti? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in drugih gradivih.

Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa soglasno sprejet.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Milana Osredkarja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost. Tudi za ta zakon Izvršni svet predlaga, da se obravnava v drugi fazi, kot osnutek zakona, in sicer v smislu 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, torej, da se združita prva in druga faza.

Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede tega predloga. (Ni pripomb.) Potem menim, da smo soglasni, da se predlog obravnava v drugi fazi. Ta zakon so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila smo prejeli. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in o raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Jožeta Humerja, republiškega podsekretarja v Republiškem komiteju za kulturo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da ta zakon obravnava v smislu drugega odstavka 250. člena. Ali ima kdo kakšno pripombo glede tega? (Ni pripomb.) Torej bomo obravnavali prvo ter drugo fazo skupaj. Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Poročila imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Predlagam naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je določil tovariša dr. Antona Fazarinca, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo.

Z dopisom z dne 23. 11. smo prejeli popravljjen predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona. Izvršni svet predlaga, da tudi ta zakon obravnavamo v smislu drugega odstavka 250. člena, to se pravi kot osnutek. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo k predlogu, da zakon obravnavamo v prvi in drugi fazi skupaj? (Ni pripomb.)

Zakon so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, ki je dal poročilo, Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija.

Poročila smo prejeli. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.) Lahko zaključim razpravo? (Da.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri predlogu naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in ostalih gradivih.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona, ki ga je predložil Skupščini SR Slovenije v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša dr. Antona Fazarinca, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo.

Z dopisom z dne 23. 11. 1976 smo prejeli popravljen predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Vprašujem, ali ima kdo kakšno pripombo glede tega predloga! (Ni pripomb.) Ker ni pripomb, lahko obravnavamo hkrati s predlogom za izdajo zakona tudi osnutek zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenoekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Njihova poročila imamo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče? Prosim! Besedo ima tovariš dr. Anton Fazarinc, predsednik Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo!

Dr. Anton Fazarinc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je delegat iz Maribora tovariš dr. Šlajmer v svoji razpravi pri drugi točki dnevnega reda omenil tudi utemeljenost in neutemeljenost spremembe sistemskih zakonov v sedanjih fazi, bi rad dal nekaj pojasnil.

Spremembe v predloženih sistemskih zakonih so usmerjene k temu, da že sicer demokratičen postopek ugotavljanja in sprejemanja obveznosti postavi na še bolj demokratično osnovo, da uveljavijo sistem načel, ki jih določa zakon o združenem delu. Bojim se, da delegacija, ki je pooblastila dr. Šlajmerja, ni dovolj dobro prebrala vseh členov zakona, kajti iz teh bi lahko razbrala, da predstavljajo samoupravni sporazumi o temeljih planov osnovno obliko dogovarjanja in opredeljevanja medsebojnih obveznosti med uporabniki in izvajalci in da so določbe zakona, ki se nanašajo na spremembe prispevnih stopenj

v obeh telesih, to se pravi v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v zborih združenega dela, v bistvu namenjene dvema osnovnima nalogama: da se na ta način zagotovijo obveznosti tudi tistih, ki jih s samoupravnimi sporazumi ne sprejmejo, koristi pa na podlagi načel solidarnosti in vzajemnosti uživajo, na eni strani, na drugi strani pa, da se v zborih združenega dela ugotovi, v kolikšni meri so samoupravni sporazumi in obveznosti združenega dela, predvsem delavcev v materialni proizvodnji, glede vseh oblik za izpolnjevanje skupnih potreb uskladene z lastnimi možnostmi.

Že v svoji prvi razpravi sem omenil, da bo treba nekatere določbe sistemskih zakonov novelirati, med njimi tudi tiste, ki opredeljujejo, kot na primer na področju zdravstva, osnovni program, osnovni nivo, osnovni obseg zdravstvenega varstva, ki bi moral biti zagotovljen vsem prebivalcem Slovenije. Zato je treba v primerih, ko do takšnega sporazuma ne bi bilo mogoče priti, z zakonom predvideti ustrezne rešitve. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim! Besedo ima tovariš Miran Šlajmer, delegat iz 4. okoliša!

Dr. Miran Šlajmer: Ker je tovariš Fazarinc poskušal odgovoriti, a ker menim, da nismo prišli do stične točke, bi v pojasnilo podčrtal nekaj stvari.

Pripomba je šla predvsem na nivo, kjer prihaja do svobodne menjave dela. Mislim, da je tudi v pismu predsednika Skupščine Samoupravne interesne zdravstvene skupnosti Slovenije omenjeno, da je neposredno podčrtana vloga skupščine, to je centralnega organa, ki naj, kolikor ne more izpolnjevati nekaterih obveznosti, določi stopnjo prispevka skupaj in enakopravno s Samoupravno interesno skupnostjo zdravstvenega varstva. To pomeni, da se to upira osnovni intenciji zakona, da o tem odloča baza. To je bila osnova razprave.

Mislim, da je osnova zakona o združenem delu, da se odloči v bazi in da niso vsepovsod potrebe in možnosti enake. Mislim regionalne samoupravne in občinske samoupravne interesne skupnosti. Osnova diskusije je bila torej v tem, da se gradi samo na usklajevanju tega, kar se v bazi odločimo.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? (Da.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pravi predloga naj upošteva predloge, dane v poročilu skupščinskih teles in drugih gradivih ter predloge, dane v razpravi.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu sklepu? (Ni pripomb.) Potem dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (134 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Ker komisija še ni zaključila z delom, odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 11.05 in se je nadaljevala ob 11.55.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovariša Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Zvonimir Volfand.

Prejeli smo stališča Izvršnega sveta. Osnutek zakona je obravnavala komisija, ki smo jo imenovali na začetku seje.

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da poda uvodno obrazložitev! Besedo ima tovariš Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Dragan Mozetič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije obravnaval na svoji 97. seji, dne 7. 12. in zavzel do tega osnutka zakona naslednje stališče:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno za olajšanje položaja gospodarstva avtonomne pokrajine Kosovo na področju obratnih sredstev v skladu s sprejetimi določbami družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976 do 1980, 8. odstavek, točka 9.5 ukrepati tudi prek emisijske politike.

Da ne bi obšli določil sprejetih sistemskih zakonov, kot sta zakon o denarnem sistemu in zakon o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin, bi bilo potrebno predlagani osnutek zakona uskladiti, tako da bi se upoštevala osnovna določila o monetizaciji kreditov nasploh, predvsem za uporabo vrednostnih papirjev, izdanih na osnovi blagovno-denarnih odnosov v združenem delu in upniško-dolžniških razmerij, ki jih vzpostavljajo organizacije združenega dela.

Gospodarstvu avtonomne pokrajine Kosovo bi bilo potrebno v okviru takih izhodišč odobravati reeskontne kredite prek poslovnih bank za več namenov, po splošno določenih pogojih, sprejeti investicijski politiki ter z večjim odstotkom, kar zaradi ugodnejše obrestne mere vpliva tudi na nižje stroške izkoriščenih kreditov.

Takšna rešitev bi bila primernejša od predlagane, čeprav meni predlagatelj, da je tako pridobljene reeskontne kreditne vire s posebnim zakonom možno odstopiti v trajno izkoriščanje združenemu delu na področju SAP Kosovo.

V naporih za izboljšanje gospodarstva avtonomne pokrajine Kosovo naj bi predlagatelj po oceni Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije proučil tudi kreditne odnose, ki se v pretežni obliki še vedno vzpostavljajo med kreditorji in med gospodarstvom avtonomne pokrajine Kosovo.

Ocenjujemo, da bi hitrejša usmerjanje v skupne naložbe in eventualno selektivno revidiranje kreditnih pogojev vsaj tako učinkovito vplivalo na izboljšanje pogojev gospodarjenja SAP Kosovo kot ukrepi, ki jih predvideva predlagatelj prek emisijske politike.

Takšni ukrepi na področju emisijske politike in način vzpostavljanja odnosov med združenim delom pri vlaganju v gospodarstvo bi dala po mnenju Izvršnega sveta ustrežnejše rezultate.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije na podlagi 1. odstavka 314. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pooblasti delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k predlogu zakona. V usklajevalnem postopku pa naj delegacija uveljavi navedene pripombe. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Besedo ima tovariš Zvonimir Volfand, član delegacije v zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Zvonimir Volfand: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K tej obrazložitvi, ki jo je podal tovariš Mozetič, najbrž ne bi kazalo dajati še dodatne obrazložitve. Tako bom dal le pojasnilo, kakšna so stališča naše delegacije v zvezi s to problematiko.

V preteklih planskih obdobjih so bili med drugimi oblikami pomoči Kosovu tudi posebni krediti iz primarne emisije. To je tudi osnovna vsebina osnutka zakona, o katerem sedaj razpravljamo. Ob razpravah v Zboru republik in pokrajin pri oblikovanju sedanjega srednjeročnega plana do leta 1980 so tovariši s Kosova ocenjevali, da je taka oblika pomoči še vedno potrebna, pri čemer so menili, da je to treba ponovno vključiti v srednjeročni plan.

Zaradi številnih razlogov delegati v Zboru republik in pokrajin v ustreznem odboru, kot tudi predstavniki Zveznega izvršnega sveta, tega niso mogli sprejeti. Predvsem je bilo prisotno stališče, da je treba dosledno spoštovati ustavna načela in iz teh izhajajoča stališča, po katerih so precizneje in drugače kakor prej opredeljene možnosti izkoriščanja emisije. Zato je bilo doseženo stališče, naj Zvezni izvršni svet, upošteva tako stališče Kosova kakor tudi sistemske možnosti reševanja, pripravi tak osnutek zakona, s katerim bo ustrezno rešena problematika pomoči Kosovu.

V srednjeročnem planu je točno zapisano, da je Zvezni izvršni svet dolžan do konca tega leta pripraviti tak zakon, kar naj bi bilo uresničeno s predložitvijo tega osnutka. Ker smo srednjeročni načrt sprejeli junija meseca, je imel Zvezni izvršni svet gotovo dovolj časa za pravočasno in vsebinsko bolj pravilno opredelitev vsebine zakona in ne bi bila potrebna naglica, ki smo ji priča in ki je v nasprotju s stalnimi pripombami delegatov, ki želijo imeti čas za proučitev gradiva in za posvet s svojo bazo.

Naj poudarim še tudi dejstvo, o katerem je bilo že govora, da so v času od sprejetja srednjeročnega plana do danes po dokaj zahtevnem postopku usklajevanja bili vendar sprejeti številni sistemski zakoni, med njimi tudi zakon o denarnem sistemu in zakon o Narodni banki — to so skrajšani nazivi, ki sistemsko drugače opredeljujejo funkcijo, namene in načine uporabe sredstev iz emisije, kakor je bilo poprej.

Avtor teh sistemskih zakonov je ravno tako Zvezni izvršni svet. Vendar se mi zdi, da so utemeljene pripombe v stališču našega izvršnega sveta, ki v bistvu terjajo uskladitev določil predloženega osnutka zakona z določili omenjenih in drugih sistemskih zakonov.

Tudi višina potrebnih sredstev za sedanje srednjeročno obdobje je v tem osnutku višja, kakor je bila ob razpravah o srednjeročnem planu. Naša delegacija meni, da je problem potrebno reševati v skladu z obstoječimi sistemskimi možnostmi, med drugim s pomočjo reškontnih kreditov pod specifič-

nimi pogoji. Pri tem menim, da v ta kontekst načinov sodijo tudi predlogi republiškega izvršnega sveta, o katerih je govoril tovariš Mozetič. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim! Besedo ima tovarišica Vida Kirn, predstavnica komisije!

Vida Kirn: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Podajam poročilo k osnutku zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Delovna skupina delegatov, ki jo je imenoval Zbor združenega dela na današnji seji zbora, je obravnavala osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, s katerim smo danes razširili dnevni red.

Delovna skupina je ugotovila, da je osnutek zakona predložil Skupščini SR Slovenije Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne Republike Jugoslavije zaradi odločitve o soglasju.

V načelni razpravi se je delovna skupina strinjala s tem, da je potrebno v skladu z družbenim planom Jugoslavije za čas 1976 do 1980 z zakonom zagotoviti za SAP Kosovo boljšo udeležbo v primarni emisiji. Pri tem pa delovna skupina ugotavlja, da osnutek tega zakona ni uskladen z določili zakona o Narodni banki Jugoslavije ter enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin. Zaradi tega so se člani skupine strinjali s stališči Izvršnega sveta, z dne 8. decembra 1976, ki so jih dobili delegati danes na klop.

Izvršni svet v teh stališčih namreč predlaga, da se osnutek zakona uskladi z navedenimi sistemskimi zakoni, tako da bi se določili za SAP Kosovo ugodnejši pogoji v okviru kreditov, ki so predvideni s 16. členom zakona o Narodni banki Jugoslavije. Pri tem pa naj bi se gospodarstvu Kosova odobraval reeskontni krediti prek poslovnih bank za več namenov kakor pa za druge banke in z večjim odstotkom, kar bi bilo bolj primerno od predlagane rešitve.

Delovna skupina se strinja z Izvršnim svetom, da hitrejšo usmerjanje v skupne naložbe in eventualno selektivno revidiranje kreditnih pogojev bolj učinkovito vplivata na izboljšanje pogojev gospodarjenja SAP Kosovo kot pa ukrepi predlagatelja osnutka zakona v okviru emisijske politike.

Delovna skupina predlaga Zboru združenega dela, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela daje soglasje k osnutku zakona.
2. K osnutku zakona daje zbor pripombe, ki so navedene v poročilih skupščinskih teles in stališčih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.
3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu tega zakona.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo sklep, ki ga je predlagala tovarišica Vida Kirn oziroma komisija. Ali so kakšne pripombe k temu sklepu? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na vprašanja delegatov.

Ali so pripravljene odgovori na postavljena vprašanja delegatov? (Ne.) Ali želi kdo postaviti novo delegatsko vprašanje? Franc Kirn, delegat iz Novega mesta ima besedo. Prosim!

Franc Kirn: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija 17. okoliša za Zbor združenega dela, Novo mesto je postavila vprašanje, ali ima status kmeta-zavarovanca tudi oseba, ki ima pravico do zdravstvenega zavarovanja kot ožji družinski član (zakonec), opravlja pa kmetijsko dejavnost kot svoj edini, glavni poklic in je tudi lastnik kmetijskega zemljišča ter zavezanec za davek od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti. V zvezi s tem vprašanjem prosim za razlago 16. člena zakona o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72 do 29/75) ter 94. člena statuta občinskih zdravstvenih skupnosti, ki so združene v Regionalno zdravstveno skupnost Novo mesto (Uradni list SRS, št. 21/76), ki določa pogoje oziroma opredeljuje lastnost zavarovanca oziroma zavarovane osebe kot podlago za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Potem lahko zaključim to točko dnevnega reda. Vračamo se na 2. točko dnevnega reda in prosim komisijo, če poda poročilo o svojem delu!

Vida Kirn: Tovariši in tovarišice delegati! Komisija Zbora združenega dela, ki je bila imenovana na današnji seji z namenom, da spremlja razpravo in prouči eventualne pripombe, mnenja in stališča k priporočilom in sklepom, ki jih je predložil Izvršni svet o doseženi stopnji priprav in nadaljnjih aktivnosti za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976 do 1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1976, je ocenila, da so bile razprave na seji zbora v skladu s stališči, za katera se zavzemajo Izvršni svet in delovna telesa Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi razprave v Zboru združenega dela je komisija ugotovila:

Že v stališčih in v ekspozeju predstavnika Izvršnega sveta k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 je poudarjena solidarnost: V primeru, če bodo v obdobju začasnega financiranja večje materialne oscilacije, ki bi lahko povzročile resno oviro za realizacijo programov samoupravnih interesnih skupnosti bo Izvršni svet predložil ustrezne dodatne ukrepe.

V okviru samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti bo potrebno izdelati in sprejeti dokončne stopnje za združevanje sredstev za delovanje družbenih dejavnosti za drugo polletje 1977, in sicer v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti enakopravno z zbori združenega dela pristojnih družbenopolitičnih skupnosti.

Komisija predlaga Zboru združenega dela, da sprejme stališča, priporočila, sklepe in dopolnitve Izvršnega sveta o doseženi stopnji priprav in nadaljnjih aktivnostih za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976 do 1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti za leto 1977, kakor tudi naslednja priporočila, ki so jih dala delovna telesa:

— Med letom ne bi bilo primerno spreminjati prispevnih stopenj, kajti to zahteva veliko dopolnilnega dela v temeljnih organizacijah združenega dela v zvezi z obračunavanjem teh stopenj.

Vsaj načelno naj bi Izvršni svet določil metodo, po kateri bodo prispevki določeni tako, da bodo v naslednjih letih kompenzirana odstopanja sredstev po družbenem dogovoru o delitvi dohodka v letu 1976 od sredstev za realizacijo programa po samoupravnih sporazumih o temeljih plana.

Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje naj pripravi enotno metodologijo, po kateri bodo oblikovno in pravno urejena besedila dokončnih predlogov samoupravnih sporazumov.

— Samoupravni sporazumi naj veljajo od dne, ko so podpisani, s tem da se po programski zasnovi in usmeritvi nanašajo na obdobje 1976 do 1980.

— S sprejetjem samoupravnih sporazumov o temeljih plana je treba pripraviti tudi aneks k dogovoru o temeljih plana SR Slovenije, ki se bo nanašal na konkretne razvojne usmeritve družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980.

Delovna skupina delegatov nadalje predlaga, da Zbor združenega dela sprejme k predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v letih 1976 do 1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana in k osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja letališke mreže v SR Sloveniji za obdobje 1976 do 1980 naslednje ugotovitve, poročila in sklepe:

1. Zbor združenega dela ugotavlja, da je s predlogom samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v letih 1976 do 1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana, ki je po sklepu Skupščine Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet z dne 10. septembra 1976 dan v podpis vsem uporabnikom železniških storitev, članicam SIS za železniški in luški promet SR Slovenije zagotovljen le del potrebnih sredstev za pokritje vseh stroškov infrastrukture železniškega gospodarstva, ki jih v železniškem prometu ni bilo mogoče pokriti s cenami. Zbor združenega dela nadalje ugotavlja, da je bilo predlagano, da navedeni sporazum članice Samoupravne interesne skupnosti sprejmejo do konca oktobra 1976, podpisovanje pa je bilo podaljšano do 10. decembra 1976. Vendar ga je doslej podpisalo le nekaj več kot 16 % od predvidenih podpisnikov.

Po mnenju Zbora združenega dela je nujno potrebno, zaradi tega da ŽTP Ljubljana ne bi zaključila leta 1976 z veliko izgubo, zagotoviti podpis tega sporazuma še pred zaključkom poslovnega leta 1976.

Zbor združenega dela s tem v zvezi priporoča vsem tozdom gospodarstva SR Slovenije, ki doslej še niso podpisali tega sporazuma, da ga podpišejo do sredine decembra 1976 in da na ta način prispevajo k normalnemu poslovanju železniškega gospodarstva.

Zbor združenega dela obenem opozarja, da bi Železniško gospodarstvo Ljubljana v skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 moralo pripraviti program racionalizacije in zmanjšanje

stroškov poslovanja, ki naj bi ga do konca leta 1976 sprejela Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet SR Slovenije.

Na podlagi tega programa in z uresničevanjem družbenega dogovora o skladnejšem razvoju prometa bo zagotovljeno postopno lastno pokrivanje stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva.

Zbor združenega dela nalaga Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da na sejah zborov dne 29. decembra 1976 ob obravnavi predloga resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 poroča tudi o tem, kako teče dogovarjanje oziroma kako se realizira družbeni dogovor o prometni politiki v Jugoslaviji, še posebej pa tudi o tem, ali bodo kmalu sprejeti uskladeni ukrepi glede konverzije kreditov, ki jih je doslej najelo Železniško gospodarstvo, in ustrezne spremembe zakona o amortizaciji v železniškem gospodarstvu.

2. Zbor združenega dela priporoča, da vsi predvideni nosilci letališke infrastrukture, navedeni v osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana razvoja letališke mreže v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980, ponovno pročitajo racionalnost in družbenoekonomsko utemeljenost vsake od predvidenih investicij, navedenih v tem osnutku. To se še posebej nanaša na višino predvidenih stroškov nekaterih investicij v letališko infrastrukturo. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Dajem predlog komisije v razpravo. Želi kdo razpravljati? Ne želi nihče? Ali se strinjate, da lahko dopolnimo stališča in sklepe Izvršnega sveta oziroma, da sprejmemo stališča Izvršnega sveta in ta dodatek, ki ga je prebrala tovarišica Kirnova? Predlog je bil podan ustno. Če ga želite v pismeni obliki bi morali še nekaj časa počakati. Kdor je za to, da je treba dati pismeni predlog na klop, naj prosim glasuje! (29 delegatov je za pismeni predlog.) Mislim, da bi morali dati predlog pisмено, zato odrejam odmor. Gre za to, da se z vso odgovornostjo odloča o teh stvareh. Ker je 29 delegatov izrazilo mnenje, da je potrebno imeti pred seboj pismeni predlog, mislim, da je prav, da to spoštujemo.

V času odmora lahko opravimo sestanek Kluba delegatov.

(Seja je bila prekinjena ob 12.25 in se je nadaljevala ob 13.10.)

Predsednik Štefan Nemeč: Predlog komisije ste prejeli sedaj tudi v pismeni obliki. Opozarjam vas na napako, in sicer je na drugi strani v 1. alineji namesto »primerjati« pravilno »menjati«.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče? Dan je bil predlog, da naj bi posebej glasovali o prvem delu predloga dokumenta in posebej o drugem delu.

Lahko zaključim razpravo o prvem in drugem delu? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej dajem na glasovanje predlog stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in nadaljnjih aktivnostih za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977, skupaj s spremembami in dopolnitvami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 7. 12. 1976. Kdor je za predlagani dokument, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog z večino glasov sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje prvi del predloga stališč in priporočil, ki jih je predložila delovna skupina našega zbora. Ali se Izvršni svet strinja s predlogom? (Se strinja.) Zakonodajno-pravna komisija se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Sedaj dajem na glasovanje drugi del dokumenta, ki se nanaša na predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v letih 1976 do 1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana in na osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja letališke mreže v SR Sloveniji za obdobje 1976 do 1980. Kdor je za ta predlog, ki ga je dala komisija, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (22 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog stališč in priporočil z večino glasov sprejet.

S tem smo izčrpali dnevni red in zaključujem 39. sejo našega zbora. Hvala lepa!

(Seja se je končala ob 13.20.)

40. seja

(29. decembra 1976)

Predsedoval: Š t e f a n N e m e c ,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9.20.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Tovarišice in tovariši! Pričenjam 40. sejo Zbora združenega dela, ki sem jo sklical na podlagi 365. člena ustave SR Slovenije in prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu določil poslovnika Zbora združenega dela bomo izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora izvolimo naslednje delegate: za predsednico Valerijo Komac, za člana Jožeta Megliča in Nika Jelinčiča.

Ali so predlagani delegati navzoči? Navzoča ni Valerija Komac. Zato predlagam naslednji sestav komisije: predsednik Jože Meglič, člana Niko Jelinčič in Stane Rev.

Ali želi kdo razpravljati o predlogu? Ima kdo kakšno pripombo? Ni pripomb. Dajem na glasovanje predlog za izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki jo sestavljajo Jože Meglič, Niko Jelinčič in Stane Rev. Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Obveščen sem, da nekaj delegatov ni moglo priti na sejo, med drugimi tudi delegati iz Nove Gorice. Med njimi je tudi podpredsednica zbora. Zato bomo izvolili delegata, ki mi bo pomagal pri vodenju seje. Vendar bomo to opravili kasneje, po verifikaciji pooblastil, ker lahko medtem delegati še pridejo. Verifikacijo pooblastil bomo opravili po ekspezeju, da bodo zajeti še tisti delegati, ki bodo med tem časom prišli, ker je nekaj težav na cesti.

Medtem še nekaj obvestil. Na današnjo sejo zbora so bili povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiške konference SZDL

Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije, Republiške skupnosti za ceste in Zveze vodnih skupnosti SR Slovenije.

Na sejo zbornice so bili povabljeni tudi predsedniki odborov Zbornice združenega dela, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ. Na seji so prisotni tudi člani Odbora za finance in Odbora za družbeno-ekonomski razvoj. Vse predstavnike in delegate pozdravljam in vabim k sodelovanju.

Prosim, da bi vsi tisti delegati, ki nameravajo postaviti delegatsko vprašanje, če je le mogoče v pisni obliki posredovali vprašanje meni ali tovarišu sekretarju že sedaj, ob začetku seje, da bi se predstavniki Izvršnega sveta na odgovore lahko pripravili in odgovorili že na današnji seji.

Ker imajo delegati v smislu 212. člena ustave SR Slovenije in 12. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pravico govoriti v jeziku svojega naroda, vprašujem delegate, ali želi kdo razpravljati v italijanskem ali madžarskem jeziku! Ugotavljam, da nihče ne bo razpravljal v italijanskem ali madžarskem jeziku.

S predsednico Zbornice občin in predsednikom Družbenopolitičnega zbora smo se dogovorili, na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da bomo poslušali ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju politike in o izvajanju nalog na družbenoekonomskem področju v letu 1977, ki ga bo podal Andrej Marinc, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, po končanem uvodnem delu seje.

Prav tako bomo poslušali skupaj poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja besedila predloga resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977 letu in predloga zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ga bo podal vodja delegacije Marko Bulc.

Prekinjam sejo Zbornice združenega dela in prosim delegate, da počakajo toliko časa, da se zberejo še delegati Zbornice občin in Družbenopolitičnega zbora, da bomo skupaj poslušali ekspozice in poročila.

(Seja je bila prekinjena ob 9.30 in se je nadaljevala ob 10.50.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbornice združenega dela. Prosim predsednika Komisije, da poda poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja!

Jože Meglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbornice združenega dela Skupščine SR Slovenije za 40. sejo, dne 29. 12. 1976:

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 126 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 75 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, s socialno-zdravstvenega

področja 12, iz kmetijske dejavnosti 14 delegatov, iz obrtnih in podobnih dejavnosti 3 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 4 delegati, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja za 5. okoliš 3 delegati, 6. okoliš 2 delegata, 7. okoliš 1 delegat, 8. okoliš 1 delegat, 13. okoliš 1 delegat, 14. okoliš 1 delegat, 15. okoliš 1 delegat in za 23. okoliš 4 delegati, skupaj 14 delegatov; s prosvetno-kulturnega področja za 3. okoliš 1 delegat; s socialno-zdravstvenega področja 1 delegat; iz kmetijske dejavnosti za 2. okoliš 2 delegata, 5. okoliš 1 delegat in za 7. okoliš 1 delegat, skupaj 4 delegati; iz obrtne dejavnosti za 2. okoliš 1 delegat, za 3. okoliš 1 delegat, skupaj 2 delegata; iz delovnih skupnosti državnih organov za 2. okoliš 1 delegat.

Skupaj torej ni prisotnih na seji zbora 24 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije. Zato predlagam, da Zbor združenega dela predložena pooblastila verificira. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu Komisije? (Ne.) Potem prehajamo na glasovanje. Glasujemo z dvigom rok. Kdor je za poročilo Komisije, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor združenega dela soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 40. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na določitev dnevnega reda. Preden bomo določili dnevni red, prosim, da mi zaradi odsotnosti podpredsednice zbora v smislu 102. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pri vodenju seje pomaga tovarišica Ida Tepej. Je kakšna pripomba k temu predlogu? (Ni pripomb.) Prosim, če tovarišica Ida Tepej zasede mesto v predsedstvu zbora!

Prehajamo na določitev dnevnega reda. Z dopisi z dne 20. 12. 1976 in z dne 22. 12. 1976 sem razširil dnevni red 40. seje z naslednjimi točkami: s predlogom zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980, predlogom zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov, predlogom zakona o vodnem prispevku za leto 1976, predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks, predlogom zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977 in s predlogom zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977.

Z istimi dopisi sem umaknil z dnevnega reda naslednje točke: predlog Zakona o skupnostih za ceste, predlog za izdajo zakona za spremembo in dopolnitev 43. člena obrtnega zakona, predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1977 in predlog zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva.

Glede na navedeno predlagam v smislu 24. člena poslovnika Zbora združenega dela naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 40. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 38. in 39. seje Zbora združenega dela,
3. predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977,
4. predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977,
5. predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977,
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov,
7. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev,
8. predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976,
9. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks,
10. predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977,
11. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976,
12. predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju 1977,
13. predlog zakona o podaljšanjem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi vzajemnega prelivanja med občinami,
14. predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov,
15. predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980,
16. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976,
17. predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih,
18. predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih,
19. predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih,
20. predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu,
21. predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu,
22. predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi,
23. volitve in imenovanja,
24. vprašanja delegatov.

Ali se s predlaganim dnevnim redom strinjate? Ima kdo kakšno pripombo. (Ni pripomb.) Potem dajem predlagani dnevni red na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (103 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani dnevni red.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 38. in zapisnika 39. seje Zbora združenega dela.

Oba zapisnika ste prejeli. Ali ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika? (Ni pripomb.)

Ker ni pripomb, ugotavljam, da sta zapisnik 38. seje in zapisnik 39. seje Zbora združenega dela odobrena.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Zvoneta Dragana, podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Zdravka Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Ekspoze, ki ga je podal Andrej Marinc, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, smo poslušali na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

Z dopisom z dne 20. 12. 1976 smo prejeli predlog resolucije s prilogo »Temeljne razvojne naloge v letu 1977 in opredelitev njihovih nosilcev«, ki je sestavni del resolucije in jo obravnavamo skupaj s predlogom resolucije.

Z dopisom z dne 24. 12. 1976 pa smo prejeli stališča in sklepe Republiške konference SZDL Slovenije k predlogu resolucije.

Predlog resolucije so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenoekonomski razvoj, ki sta dala skupno poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo.

Poročila ste prejeli. Danes pa ste prejeli amandmaje Izvršnega sveta in stališča do amandmajev.

Danes ste prejeli tudi skupno poročilo Odbora za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. To poročilo bo tudi osnova pri odločanju o amandmajih.

Obveščam vas, da so na zboru navzoči člani Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Prosim člane Odbora, da spremljajo razpravo, da se bodo, kolikor bo potrebno, po končni razpravi opredelili do predlaganih sprememb in dopolnitev.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ali želi predstavnik odbora še kaj dodati k poročilom? Prosim, besedo ima tovariš Jože Kert, predsednik Odbora za družbenoekonomski razvoj našega zbora!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Prejeli ste poročilo o skupni seji Odbora za družbenoekonomski razvoj in Odbora za družbenoekonomske odnose našega zbora, z dne 22. decembra 1976.

Kot je razvidno iz tega poročila, smo sprejeli nekaj amandmajev, vendar je bilo treba te amandmaje uskladiti z Odborom za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Prav tako se tudi predstavniki Izvršnega sveta na naši seji niso mogli še dokončno odločiti, temveč je moral prej zasedati Izvršni svet in razpravljati o teh amandmajih. Zato se je Odbor za družbenoekonomski razvoj sestal danes zjutraj ob 8. uri skupno z Odborom za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, da bi uskladal predloge in spremembe, ki smo jih predlagali k predlogu resolucije.

V zvezi z današnjo sejo odborov bom prebral dodatno poročilo k poročilu, ki ste ga že prejeli:

Odbor Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj in Odbor Zbora občin za družbenoekonomske odnose in razvoj sta na skupni seji s predstavniki Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose dne 29. decembra 1976 obravnavala amandmaje skupščinskih delovnih teles in drugih organov in organizacij in stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije do teh amandmajev ter predloge amandmajev Izvršnega sveta k predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977. Gradivo je predložil Skupščini SR Slovenije v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Po obrazložitvi predlagatelja in krajši razpravi v odborih je bilo ugotovljeno, da so v amandmajih vsebovani vsi spreminjevalni oziroma dopolnilni predlogi, ki sta jih predlagala odbora 22. decembra 1976 ob obravnavi predloga resolucije.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da je predlagatelj v celoti sprejel večino amandmajev, ki sta jih predlagala odbora, pri nekaterih amandmajih pa je vsebinsko izboljšal besedilo oziroma ga je redakcijsko izpopolnil. S temi izboljšavami in dopolnitvami sta se odbora strinjala. Glede na to odbora umikata amandmaje, s katerimi se Izvršni svet ne strinja, in soglašata z razlogi, ki utemeljujejo takšno odločitev, kot je razvidna iz pregleda amandmajev. Ti amandmaji so naslednji: pri Odboru za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela k 5. točki, pri Odboru za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin pa k 3. točki, k šesti in sedmi alineji 4.2 točke, k drugemu odstavku 2.3.1 točke in k prvemu odstavku 4.3.2 točke.

Odbora sta hkrati obravnavala amandmaje Izvršnega sveta, ki jih je ta predložil na lastno pobudo in na pobudo nekaterih drugih skupščinskih teles, družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in asociacij združenega dela. Z vsemi temi amandmaji se odbora strinjata in predlagata, da se sprejmejo v predloženem besedilu.

Odbora hkrati, na pobudo Zakonodajno-pravne komisije predlagata naslednja dva amandmaja: K točki 8.2: V prvem odstavku naj se v prvem stavku črtajo besede »v celoti podana tudi zakonska osnova« in nadomestijo z besedilom »podana popolnejša zakonska osnova«.

V 2. točki priloge »Področje prometa in zvez« naj se črta tretji odstavek, in sicer zato, ker je problematika, navedena v tem odstavku, kompleksno zajeta v 5. točki predloga resolucije, torej pod točko »Tržišče in cene«.

Odbora predlagata pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog resolucije skupaj z amandmaji odborov, ki jih sprejema Izvršni svet, z amandmaji odborov, ki jih Izvršni svet spreminja oziroma dopolnjuje, in z amandmaji, ki jih predlaga Izvršni svet. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo želi besedo? Besedo ima Božo Cvetkovič, delegat z gospodarskega področja, 8. okoliš — Kranj!

Božo Cvetkovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ko smo v občini Kranj razpravljali o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977, smo sklenili, da bomo zbor opozorili na nekatera vprašanja, obravnavana v posameznih točkah predloga resolucije.

V razpravi sta bili podprti usmeritev resolucije glede temeljnih razvojnih nalog v letu 1977 in opredelitev njihovih nosilcev, saj so v predlogu resolucije

opredeljeni tudi ukrepi ekonomske politike v letu 1977. Na podlagi predlaganih ukrepov bo možno in potrebno opredeliti naloge in nosilce v občini in v samoupravno organiziranem združenem delu.

Predlog resolucije vsebuje vrsto konkretnih nalog in pobud. Naša razprava izhaja tudi iz nalog v naši občini, v združenem delu in samoupravnih skupnostih, da bi z izpolnjevanjem le-teh prispevali ustrezen delež pri izpolnjevanju v predlogu resolucije nakazanih obveznosti. Možni okviri v letu 1977, opredeljeni v predlogu resolucije, so po naši oceni najpomembnejši in njihova izvršitev terja napore delovnih ljudi in združenega dela v celoti. Ocenjujemo, da so v poprečju predvidevanja v resoluciji optimistična, ne glede na to, da so stopnje rasti družbenega proizvoda, produktivnosti, zaposlovanja, izvoza itd., določene v temeljih srednjeročnega plana občine Kranj, ugodnejše od predvidenaj v predlogu resolucije. Resolucija poudarja gospodarnost poslovanja in delitev družbenega proizvoda v korist boljše materialne osnove dela, ki se je v letu 1976 poslabšala in ki se bo v določeni meri negativno odražala na reproductivno sposobnost organizacij združenega dela v letu 1977. Spričo nizke akumulativnosti industrije, se postavlja vprašanje obsega investicijskih naložb za modernizacijo, razširitev in uvajanje novih tehnologij, še posebno ob sedanjih kreditnih zmožnostih in velikih potrebah za obratnimi sredstvi.

Omeniti je treba, da ob sedanjih gibanjih splošne in skupne porabe, rasti družbenega standarda in tudi skrbi, da se zagotovijo realni osebni dohodki na sedanji ravni, posebno predelovalna industrija ne bo sposobna, da bi krepila materialne osnove v potrebnem obsegu.

Na področju zunanjetrgovinske menjave smo ugotovili, da predvidena stopnja rasti uvoza 7 %, glede na pretežno predelovalno industrijo v SR Sloveniji, in še posebno v naši občini, ne ustreza potrebam, še posebno ne, ker je planirana stopnja uvoza enaka planirani stopnji v okviru Jugoslavije.

Zaradi stalnih prizadevanj kranjskega gospodarstva za povečan izvoz proizvodov po letni stopnji 15 % je zagotovitev ustreznega povečanja uvoza neobhodna. Gospodarstvo v občini Kranj je zainteresirano za razvoj manj razvitih območij. Organizaciji združenega dela Planika in Iskra sta na ta področja prenesli del svojih proizvodnih zmogljivosti. Za nadaljnje razvijanje takega sodelovanja ugotavljamo pomanjkanje uskladenih razvojnih programov, s katerimi bi zagotovili hitrejši in bolj uskladen razvoj manj razvitih območij.

Za nadaljnji razvoj občine Kranj bi bile pomembne še nekatere opredelitve, ki jih pogrešamo v predlogu resolucije za leto 1977. Zelo določeno so nakazani ukrepi na področju črne in barvne metalurgije, dela bazne kemije, strojegradnje, živilstva, predelave lesa in drugih panog. So še druge gospodarske panoge, pomembne zaradi deleža zaposlenih in ustvarjenega družbenega proizvoda, tako v slovenskem prostoru kot tudi v naši občini. To je zlasti tekstilna industrija. Tekstilno panogo pestijo številni problemi. Predlagamo, da Izvršni svet v predloženem poročilu o uresničevanju srednjeročnega družbenega plana v obdobju 1976—1977 in oceni možnosti razvoja v letu 1978, kot je navedeno v zadnjem odstavku 13. točke predloga resolucije, oceni položaj te panoge in nakaže njeno nadaljnjo usmeritev.

Delovni ljudje in občani naše občine, pa tudi ostalih gorenjskih občin, smo zainteresirani za učinkovito razreševanje perečih problemov v cestnem prometu, kjer kasnimo s programi za izgradnjo določenih hitrih cest. To ugotavljamo glede na težave, ki se pojavljajo pri določanju trase hitre ceste Naklo—Ljubljana v širšem območju Ljubljane. Opozarjamo na potrebo po takojšnji

razrešitvi vseh tistih vprašanj, ki ovirajo delo pri izdelavi glavnih projektov in drugih priprav, potrebnih za začetek del.

Skupina delegatov iz občine Kranj, ki delegira delegate v Zbor združenega dela, je na podlagi razprav v Skupščini, upoštevajoč razprave in stališča, oblikovana v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah, pooblastila delegate, da glasujemo za predloženo resolucijo ter da se opredelimo, glede na obrazložitev v amandmajih, ki bodo predloženi. Pri tem skupina podpira amandmaje Odbora za družbenoekonomske odnose in Odbora za družbeno-ekonomski razvoj in tudi stališča in sklepe Republiške konference SZDL Slovenije. Hvala lepa!

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima delegat Mirko Jemec, področje gospodarstva, 24. okoliš — Kamnik!

Mirko Jemec: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Skupščina občine Kamnik je na skupni seji vseh zborov dne 28. decembra 1976 obravnavala predlog resolucije o izvajanju družbenega plana razvoja SR Slovenije v letu 1977 ter sprejela naslednja stališča:

1. Občinska skupščina sprejema osnovna izhodišča za politiko razvoja v letu 1977 in ključne naloge za izvajanje družbenega plana SR Slovenije v letu 1977.

2. Glede na predvideni porast cen in življenjskih stroškov v prihodnjem letu ni utemeljeno pričakovati, da bodo realni osebni dohodki na zaposlenega porasli za 2%. S prizadevanjem za višjo produktivnost, zmanjševanjem proizvodnih stroškov in s preudarnim usklajevanjem cen, zlasti osnovnim življenjskim dobrinam, je treba zadržati stvarno vrednost osebnih dohodkov vsaj na ravni iz leta 1976.

3. Močnejši poudarek je treba dati tudi povečanju družbene produktivnosti dela in čimprej izdelati realen načrt ukrepov za zmanjševanje stroškov družbene režiije. S samoupravno dogovorjenimi programi je treba opredeliti obseg in naloge upravno-administrativnih služb in na osnovi opravljenega dela zagotoviti potrebna sredstva za te dejavnosti.

4. Med pogoji za uresničitev nalog, začrtanih v resoluciji, so tudi ustrezni ukrepi, ki naj jih Izvršni svet čimprej sprejme, v skladu z usmeritvijo v resoluciji. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima Igor Ponikvar, delegat iz delovnih skupnosti državnih organov, 3. okoliš — Celje!

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši delegati! Par besed bom spregovoril o navidezno zelo obrobem vprašanju. Zdi se mi povsem pravilno, da so sestavljali resolucije, zlasti v poslednjem predlogu resolucije, posebej obravnavali področje povečanja izkoristka delovnega časa.

Mislím, da je prav, da je eden izmed temeljnih ciljev, ki preveva celotno resolucijo, zastavljen v smeri povečanja izkoristka delovnega časa, da bi se s tem povečala individualna in družbena produktivnost dela. Zato smo delegati v državnih organih za uvedbo še enega delovnega popoldneva v tednu. Naša delegatska skupina se povsem strinja s tem predlogom. Seveda pri tem zlasti predpostavlja, da je slabši ali boljši izkoristek delovnega časa predvsem pogojen

s slabšo ali boljšo organizacijo dela. Mimogrede naj omenim, pol za šalo pol zares, da se je tudi današnja seja Zbora združenega dela začela z veliko zamudo. Ta zamuda ni običajna. Začeli pa nismo z zamudo zaradi tega, ker pada sneg, kajti sneg v tem času običajno pada, ampak zato, ker je v nekaterih organizacijah združenega dela očitno izredno slaba organizacija dela. V tem primeru gre za cestna podjetja in morda še za katera, ki so povezana z vzdrževanjem cest.

Prav gotovo je slabši ali boljši izkoristek delovnega časa pogojen s slabšim ali boljšim stimulativnim nagrajevanjem. To je povezano seveda tudi s tem, da imamo mnogo potrebnih in nepotrebnih odhodov z dela med delovnim časom, da o zamujanju in predčasnem odhajanju ne govorimo. Zato bi kazalo v Zboru združenega dela, morda povezano z omenjeno resolucijsko nalogo, sprejeti še veliko bolj zavezujoč sklep, ki bi bil približno takšen, da bi bilo treba takoj, in ne šele v teku leta, v sleherni občini in sleherni družbeni celici proučiti potrebe delavcev in občanov in njihovim potrebam ustrežneje prilagoditi delovni čas tistih organizacij in tistih delavcev, ki delajo v tako imenovanih javnih službah in seveda v drugih komunalnih in storitvenih dejavnostih, katerih delo je povezano s potrebami delovnih ljudi in občanov.

Seveda to, ko pravim čimprej pomeni, da se čimprej dogovorimo o teh potrebah in pokažemo na to, kako se organizirati, in o tem takoj dati celovito informacijo združenemu delu v celoti. To je potrebno zato, da lahko dosežemo uresničevanje končnega cilja, ki je po mojem prepričanju ta, da vztrajamo vsepovsod pri tem, da nihče ne more zapustiti delovnega mesta v delovnem času zaradi opravljanja raznih osebnih zadev, razen v izjemnih primerih. Znano je, da se hodi k zobozdravniku dopoldne, čeprav recimo pri nas v Celju dela zobozdravstvena služba v dveh izmenah, prav zato, da nam ni treba hoditi več dopoldne, če delamo v dopoldanski delovni izmeni.

V šolstvu smo se dogovorili, da se vrata osnovnih šol odpro pred šesto uro, da lahko starši pripeljejo otroke v varstvo pred začetkom pouka, da niso sami doma. Vrata otroških vrtcev se odpirajo tudi ob peti uri, ker je taka potreba staršev. To velja tudi za banke, ki so se zaradi tega, ker smo prešli na izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice, pojavile kot zelo resen partner. Banke so uvedle celodnevno poslovanje in ob sobotah do 11. ure dopoldne. Takih primerov imamo veliko, kar pomeni, da gre za širok proces. Ne zahtevamo in ne terjamo nič drugega, kot da povsod, kjer so take potrebe ugotovljene, svojo organizacijo dela prilagodimo tem potrebam. Seveda je treba rešiti še več odprtih vprašanj. Omenil jih bom le nekaj.

Delavci v javni upravi pravijo, da že sedaj delajo vsak dan eno uro dalj, med 14. in 15. uro, zato da bi lahko delavci opravili svoje opravke v občinski upravi. Delajo tudi vsako sredo popoldne, vendar delavcev ni, iz preprostega razloga, ker lahko vse opravijo dopoldne. Pri tem lahko predpostavimo, da dopolne opravljajo svoje posle delavci, ki delajo v izmenskem delu in so popoldne prosti. Menim, da ta pojav ni dovolj proučen, čeprav je seveda res, da delavcev med 14. in 15. uro ni pred okenci občinskih služ in tudi ob sredah popoldne ne zato, ker gredo lahko kadarkoli z delovnega mesta. Zaradi tega je potrebno, da se uresniči tisto, kar nam je končni cilj, in ta je večji izkoristek delovnega časa. Hvala.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Tovariš Ponikvar, ali je to amandma ali pa pripomba? (Ponikvar iz klopi: To je

pripomba!) Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Želi besedo še predstavnik Izvršnega sveta? (Ne.) Prosim, besedo ima tovariš Jože Kert, poročevalec Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Jože Kert: Prosil bi, če bi dali odboru najmanj 5 minut časa, da se sestane in da razpravlja o amandmajih. Imamo namreč še nekaj amandmajev, ki bi jih morali razčistiti, da bi lahko prešli na glasovanje, upošteva je tudi razpravo na današnji seji zбора. Zadnji govornik je razpravljajal o vprašanju, ki smo ga zelo močno poudarili tudi na seji Odbora prav v tem smislu. Zaenkrat nismo našli druge rešitve, kot da ostanemo pri besedilu predloga resolucije. Prosim še enkrat predsednika, če bi nam dal 5 minut časa, da se odbor sestane in se dogovori o tem, ali bo imel h gradivu in amandmajem, ki smo jih predlagali še kaj dodati. Šele potem bi, če se strinjate, tovariši delegati glasovali o resoluciji.

Predsednik Štefan Nemeč: Pri tem naj se Odbor opredeli tudi glede amandmaja, ki ga je dala skupina delegatov iz občine Ljubljana-Šiška. Prav tako bi prosil Izvršni svet, da ta amandma pregleda in da se opredeli. Na predlog predsednika Odbora za družbenoekonomski razvoj zбора prekinjam to točko dnevnega reda. Z njo bomo nadaljevali, ko bo Odbor zaključil svoje delo in podal poročilo.

S tem prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977, ki ga Skupščini SR Slovenije, s prilogo »Informacija o najpomembnejših vprašanjih v zvezi z ureditvijo splošne porabe v letu 1977«, predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance, ki bo dala uvodno obrazložitev.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava predlog zakona v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku.

Po zakonu o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih se sprejemajo proračuni družbenopolitičnih skupnosti pred začetkom leta, na katerega se nanašajo. Ker do 31. 12. 1976 ni možno pripraviti in določiti predloga zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1977 in zato tudi proračunov drugih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji, predlaga Izvršni svet začasno financiranje splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977. leta. Prosim tovarišico Ozbičevo, če prevzame besedo!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Namesto zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977 je uvrščen na dnevni red današnjega zasedanja zborov Skupščine SR Slovenije predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977. Predloga zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977 ni bilo mogoče pripraviti. Zato tudi proračunov drugih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji ni mogoče pripraviti. V taki situaciji preostaja le ureditev začasnega financiranja splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skup-

nostih za določen čas. S predlogom obravnavanega zakona je to največ za pol leta.

V informaciji, ki ste jo prejeli skupaj z zakonom o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih, so obširno obrazloženi razlogi za tako odločitev. Kljub težavam, ki jih začasno financiranje prinaša, se je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije vendarle odločil za tak predlog, predvsem z željo, da z odložitvijo sklepanja o proračunu republike omogoči, da tudi o problematiki financiranja celotne splošne porabe razpravljajo delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih. Dosledno spoštovanje ustavnih določil zahteva, da o vsej porabi spregovorijo in odločajo delavci v združenem delu sočasno. To pomeni, da morajo biti delavcem predloženi vsi programi, za izvedbo katerih namenijo dohodek.

Le na tak način se ustvarjajo družbenoekonomski pogoji, ki bodo delavcem v združenem delu omogočili, da tudi v resnici prevzamejo svojo, z ustavo in zakonom o združenem delu določeno funkcijo ter v skladu s svojimi in skupnimi potrebami razporejajo svoj dohodek. Na enak način in obenem kot o drugih vrstah porabe naj odločajo tudi o splošnih družbenih potrebah. Uresničevanje z družbenim planom začrtane politike družbenoekonomskega razvoja terja od vseh nosilcev nalog smotrno gospodarjenje z ustvarjenim dohodkom. Le tako bo mogoče izvršiti vse planirane naloge na vseh področjih družbene aktivnosti. V skladu z ustavo in z zakoni opredeljeno funkcijo opravljajo tudi družbenopolitične skupnosti svoje naloge. V sistemu kontinuiranega planiranja, za katerega smo se opredelili, je potrebno preverjati izvajanje tudi teh nalog z možnostmi, ki jih opredeljuje ustvarjeni dohodek.

Da bi v sistemu usmerjenega družbenoekonomskega razvoja mogli ravnati z razpoložljivim dohodkom čimbolj racionalno, je potrebno torej tudi naloge družbenopolitičnih skupnosti v vsakem časovnem obdobju uskladiti z vsemi drugimi nalogami in opredeliti zanje možen obseg razpoložljivih sredstev.

Priprave za konkretno opredelitev nalog na področju splošne porabe za prihodnje leto so pokazale, da želijo vsi nosilci teh nalog intenzivno uresničiti čim več od svoje začrtane politike in planov. Pokazalo pa se je tudi, da sta načrtovanje in izvajanje nalog tekla v dobri meri izven združenega dela. Premalo so soočene možnosti, ki jih daje dohodek, ustvarjen v združenem delu z izvedbo teh nalog. Zato je nujno, da se v prihodnjem letu razpravam, ki bodo v organizacijah združenega dela pri sprejemanju zaključnih računov o razporejanju dohodka, priključi tudi razprava o možnostih za izvedbo programov dela splošne porabe vseh družbenopolitičnih skupnosti, od občine, do republike in federacije.

Med pripravami za ustvarjanje pogojev, da bi zaživel novi odnosi na temelju zakona o združenem delu že v naslednjem letu, je pomembna sprememba, ki zadeva urejanje splošne porabe v občinah. Med sprejetimi načeli in izhodišči za urejanje splošne porabe v občinah so najvažnejša naslednja:

1. Da je treba vse vrste porabe: splošno, skupno in osebno, obravnavati tudi v občinah skupno, predvsem v odnosu na določila v resoluciji, ki govorijo o možnostih stopenj rasti teh vrst porabe.

2. Da je v okviru splošne porabe potrebno zagotavljati izvajanje ustavnih funkcij in nalog, ki za temeljne družbenopolitične skupnosti izhajajo iz zakonov in njihovih obveznosti iz družbenih planov.

3. Načelo o samofinanciranju temeljnih družbenopolitičnih skupnosti: višina in obseg splošne porabe v občinah morata biti določena tudi glede na možnosti lastne materialne osnove.

4. V splošni porabi je potrebno skladno z ustavo izkazovati le tiste naloge, ki spadajo v splošno porabo.

5. Težiti je treba k intenzivnejšemu razvijanju in organiziranju medobčinskih služb. Le-te lahko zagotovijo racionalnejše in kvalitetnejše opravljanje nalog temeljnih družbenopolitičnih skupnosti. Tudi vzajemnost in solidarnost morata med občinami živeti še naprej, kadar in kjer se za to dogovorijo.

Dosedanji način urejanja splošne porabe v občinah je dal nekaj dobrih rezultatov. Predvsem velja ugotovitev, da je bilo v zadnjih nekaj letih iz proračunov občin izločeno mnogo tistega, kar po naši ureditvi ni funkcija temeljnih družbenopolitičnih skupnosti. Ni pa bilo iz teh proračunov dosledno očiščeno vse, kar vanje ne spada. Razlogi so tako objektivni kakor tudi drugačni. Zaradi tega je drugačen pristop pri urejanju splošne porabe v občinah v začetku naletel na zelo različen odziv.

Pokazalo se je, da nikakor ni mogoče urejati splošne porabe v občinah v skladu z novimi načeli na hitro. Potrebna je široka družbena akcija, da bi zagotovili, da o zastavljenih nalogah temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, o predvidenem obsegu teh nalog in o možnostih za njihovo izvedbo že v prihodnjem letu spregovorijo delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih. Ti bodo morali opredeliti svoja stališča o vseh vrstah porabe v občini, skladno s tem pa zagotoviti v okviru svojega dohodka tudi sredstva za take programe in naloge.

Prvič doslej se torej celotna splošna poraba v občinah daje v široko razpravo, njena opredelitev glede obsega pa se prepušča v odločitev združenemu delu.

Če to v celoti velja za občine, ki bodo svoje naloge lahko financirale z lastnimi viri sredstev, po principu samofinanciranja, je pristop še zahtevnejši za občine, pri katerih izvajanje njihovih funkcij po ustavi in zakonu in s plani naloženih nalog terja dopolnilna sredstva, ki jih za izvedbo teh nalog občine ob upoštevanju lastne materialne osnove ne zmorejo same. Takim občinam bo moral dopolnjevati za izvedbo njihovih nalog sredstva republiški proračun.

Kateri občini in koliko ter zakaj bo potrebno prelivati sredstva iz republiškega proračuna, pa bo treba še rešiti. Za vse je potrebno izdelati in verificirati pogoje, merila in kriterije.

Že v začetku priprav se je pokazalo, da za naloge temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, kot jih same načrtujejo po posameznih dejavnostih za prihodnje leto, ne bo lahko zagotoviti potrebnih sredstev. Zato bodo potrebna še obširna usklajevanja, tako v občinah kot med resornimi upravnimi organi v republiki in Izvršnem svetu Slovenije. Šele po vsestransko uskladenih nalogah in v združenem delu ugotovljenih možnostih za njihovo izvedbo bodo dane osnove za sestavo pogojev, meril in kriterijev za prelivanje sredstev občinam ter s tem osnova za sestavo osnutkov proračunov teh občin.

Republiški proračun se srečuje še z vrsto drugih problemov, ki bodo morali biti v prihodnjih mesecih podrobno opredeljeni in predmet širokih razprav. Poleg osnovnih funkcij in nalog republiških upravnih organov ter ugotovljenega obsega potrebnega dopolnilnega financiranja občin bo potrebno razrešiti v razpravah v združenem delu tudi naslednja vprašanja:

1. V kakšnem obsegu bo v letu 1977 možno, glede na težave, ki jih ima združeno delo pri pridobivanju in razporejanju ustvarjenega dohodka, zagotoviti sredstva za bodoče negospodarske investicije, ki so nujne in ki naj se financirajo prek republiškega proračuna? V informaciji, ki vam jo je predložil Izvršni svet, so te investicije navedene, vsaka od njih pa ima tudi svojo utemeljitev.

2. Odločiti se bo treba tudi o obsegu in virih sredstev za kompenzacije za kmetijstvo. Družbeni dogovor med republikami in pokrajinama o temeljih družbenega plana Jugoslavije na področju agroindustrijskega kompleksa za obdobje 1976—1980, ki je v pripravi, prenaša zagotavljanje kompenzacij za preseganje cen v kmetijstvu na republike in pokrajini, v odvisnosti od njihove lastne porabe živil, katerih cene se kompenzirajo. Ta sredstva so se doslej zagotavljala v zveznem proračunu. Za leto 1977 so zagotovljena sredstva za kompenzacije v zveznem proračunu le za prvo polletje, za naprej pa bo treba pripraviti v republiki druge rešitve. Take ali drugačne rešitve bodo obremenile republiški proračun, ki med sedanjimi svojimi sistemskimi viri ni imel predvidenega vira sredstev za te namene.

3. Sprejem deviznega zakona, ki je prav tako v zaključni fazi, prinaša republikam in pokrajinam vrsto novih nalog in dolžnosti, ki so bile doslej v izključni pristojnosti federacije. Priprave za izvrševanje te nove funkcije bodo terjale poleg obsežnih organizacijskih pristopov v bodoče tudi drugačno materialno opredelitev v republiki do vprašanj s področja ekonomskih odnosov s tujino. Ali bo potrebno v celoti ali le delno urediti to že v prihodnjem letu, je odvisno od rešitev v končnem besedilu deviznega zakona, ki ga pričakujemo v naslednjih mesecih.

4. Naloge, ki izhajajo za republiški proračun iz družbenih planov ter dogovorov, sprejetih po sprejemu republiškega srednjeročnega plana, bo prav tako šele potrebno verificirati glede možnosti za njihovo dosledno in celotno izpeljavo že v naslednjem letu. Združeno delo mora odgovoriti na vprašanje, ali razdelitev dohodka, za kakršnega se bo odločilo ob sprejemanju zaključnih računov, dovoljuje izvedbo vseh zastavljenih programov ali pa bo potrebno nekatere v celoti še pregledati oziroma delno odložiti realizacijo teh dogovorov.

Zvezni proračun je Skupščina SFRJ sprejela. Njegov obseg je določen ob soglasju vseh delegacij na 90.535,2 milijona dinarjev. Med izdatki sta, kot ste danes slišali, že reducirana dva, to je negospodarske investicije ter izdatki za izvozne refakcije v skupnem znesku 699,8 starih milijard dinarjev. Pri dohodku zveznega proračuna so od osnutka do uskladenega predloga zvišani izvorni dohodki federacije, in sicer v postavki uvozne dajatve, za znesek, ki ustreza v resoluciji sprejetemu načrtovanemu obsegu uvoza. Ti naj bi torej znašali 36,402 milijona dinarjev. Vključena so še posojila Narodne banke Jugoslavije v višini 9 in pol milijarde dinarjev ter posojila poslovnih bank, ki se bodo realizirala prek obveznic v znesku 4 milijarde dinarjev. Preostale izdatke zveznega proračuna bodo pokrile s svojimi prispevki republike in pokrajini.

Prispevek republik in pokrajin je določen v absolutnem znesku 40.615,2 milijona dinarjev. Po sprejetem zakonu o proračunu federacije se prispevek republik in pokrajin razdeli mednje v skladu s sedanjim zakonom o financiranju federacije na podlagi izračunov o ustvarjenem družbenem proizvodu in ustvarjenem plačanem temeljnem prometnem davku v letu 1975. Po sprejetju amandmaja se za 250 milijonov dinarjev zmanjšuje prispevek po tako izračunani ude-

ležbi za pokrajino Kosovo in ga prevzamejo druge republike in pokrajina Vojvodina.

Prispevek republik in pokrajin se torej v globalu tako zvišuje za 22,7 % v primerjavi z letošnjim. Da bi ga republike in pokrajine lahko poravnale, je bilo ob sprejemanju zveznega proračuna tudi dogovorjeno, da je potrebno republikam in pokrajinama to omogočiti z ustrezno korekcijo politike in tarif temeljnega prometnega davka, iz katerega republike in pokrajini poravnava svoj prispevek zveznemu proračunu.

Za Slovenijo je bil predhodni globalni dogovor o korekciji politike in tarif temeljnega prometnega davka izredno pomemben. Struktura potrošnje v naši republici ni taka, da bi avtomatično zagotavljala dovolj priliva temeljnega prometnega davka kot osnove za plačilo prispevka republike zveznemu proračunu.

Globalna gibanja v strukturi potrošnje in ocene o prilivu temeljnega prometnega davka, kot veljajo za Jugoslavijo, in na podlagi katerih se pripravljajo ocene o možnih višinah prispevkov republik in pokrajin, se v naši republici razlikujejo od jugoslovanskih poprečij. Zato je morala naša delegacija v Zvezni skupščini vztrajati pri tem, da se korekcije politike in tarif temeljnega prometnega davka pripravijo tako, da bodo tudi glede na obseg in strukturo potrošnje v Sloveniji dajale možnost za oceno, da bo iz tako korigiranega temeljnega prometnega davka mogoče zbrati dovolj sredstev za poravnavo prispevka naše republike zveznemu proračunu.

Konkretni predlogi bodo po zagotovilih Zveznega izvršnega sveta pripravljeni po novem letu, v skladu z dogovorjeno usmeritvijo za korekcijo tarif prometnega davka, in bodo predloženi tudi naši skupščini v obravnavo. Takrat bomo torej lahko ocenili, ali bo mogoče poravnati vso obveznost republike do zveznega proračuna iz tega vira.

Tudi dokončen izračun deleža naše republike v skupnem prispevku republik in pokrajin bo takrat znan. Sedaj lahko ugotovimo le, da bo naš delež prispevka v skupnem prispevku republik in pokrajin znašal po začasnem izračunu 16,03 %, pri čemer pa je treba dodati še ustrezen delež prispevka, ki ga naša republika prevzema za Kosovo.

Odprih problemov je torej veliko. V naslednjih mesecih nas čaka obilo dela, ko bomo problem za problemom razčiščevali in pripravljali dokončne predloge za skupščinsko razpravo. Medtem pa je treba urediti vse potrebno, da bi družbenopolitične skupnosti lahko nadaljevale z izvrševanjem svojih nalog.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije zakon o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977 v sprejem po hitrem postopku. Zakon predvideva možnost, da bi začasno financiranje družbenopolitičnih skupnosti trajalo prvih šest mesecev prihodnjega leta. Čeprav Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ne predvideva, da bi z republiškim proračunom morali čakati tako dolgo, je ta rok predviden, glede na občine. Tiste občine, ki bodo računale na prilivanje sredstev iz republiškega proračuna, bodo lahko šele po sprejetju republiškega proračuna intenzivirale razprave o svojih proračunih, ker bodo šele takrat, s sprejetjem zakona o republiškem proračunu in na podlagi ustreznih spremljajočih predpisov, o pogojih, merilih in kriterijih za dopolnilna sredstva občinam, vedele, na kaj lahko računajo, poleg sredstev za splošno porabo, ki jih bo omogočala lastna materialna osnova. V tem času pa prav gotovo ne bo mogoče razrešiti vseh problemov, ki jih prinaša, v svojem bistvu restrektiven režim začasnega financiranja. Zato bodo morali vsi subjekti, ki so odgovorni za izvajanje pro-

gramov in nalog v splošni potrošnji ravnati skrajno racionalno, da bi s sredstvi, ki jih ta zakon omogoča, maksimalno izpolnili svoje naloge. Morebitne izjemne probleme, ki bi se v tem času pojavili, pa bo treba reševati v delegatskih skupščinah sproti, tako na ravni občin kot na ravni republike.

Predloženi zakon omogoča mesečno porabo sredstev vseh proračunov družbenopolitičnih skupnosti v Sloveniji, za čas, ko velja, do ene dvanajstine povprečnih izdatkov proračunov v letu 1976, povečanih za 10,8 %, seveda če to dopuščajo tudi viri sredstev vsakega proračuna posebej. Iz republiškega proračuna se bodo v tem času zagotavljale do proračuna po sprejetju proračuna vsem občinam, ki so v letošnjem letu prejemale dopolnilna sredstva po načelu vzajemnosti in solidarnosti med občinami, akontacije do višine dvanajstine vseh dopolnilnih sredstev, ki jim pripadajo po dogovoru za leto 1976, prav tako povečane za 10,8 %. Iz tako opredeljenih sredstev v času, ko velja režim začasnega financiranja, je treba predvsem zagotavljati sredstva za osebne dohodke delavcev v državnih organih, materialne izdatke upravnim organom, sredstva za redno dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev, negospodarske investicije, ki predstavljajo obveznosti po starih odločitvah, obveznosti do znanstvene, kulturno-prosvetne in socialno-skrbstvene dejavnosti, ki sodi še v splošno porabo, intervencije v gospodarstvu po že sprejetih obveznostih v republiškem proračunu, pa tudi sredstva za financiranje občin ter izločanje v rezervne sklade. V času, ko veljajo ukrepi za začasno financiranje, ne bo mogoče sprejemati novih odločitev, tako ne glede izpopolnitve sistematizacije delovnih mest v upravnih organih kot ne glede investicij, usklajevanja osebnih dohodkov in podobnega. Režim začasnega financiranja torej ne more trajati predolgo, sicer se bodo nakopičile težave, ki jih bomo le s težavo reševali. V našem interesu in v interesu delavcev v združenem delu ter občanov je, da s pospešeno vsestransko aktivnostjo poskrbimo, da bo ta čas dobro izrabljen in da bomo s prečiščenimi in vsestransko verificiranimi predlogi proračunov družbenopolitičnih skupnosti upravičili vse napore, ki si jih s tem predlogom nalagamo. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Najprej se moramo odločiti glede hitrega postopka. Obrazložitev za hitri postopek sem podal uvodoma. O tem je govorila tudi tovarišica Ozbičeva. Vprašujem delegate, ali ima kdo kakšno pripombo glede predloga, da se zakon obravnava po hitrem postopku! (Ni pripomb.)

Potem dajem predloženi postopek na glasovanje. Kdor je za predlog, da obravnavamo zakon o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977 po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog, da se zakon obravnava po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima delegat Mirko Bajželj, z gospodarskega področja 8. okoliša!

Mirko Bajželj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Ko smo v skupinah, ki delegirajo delegate v Zbor občin, obravnavali predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju leta 1977, smo sklenili podpreti sprejem predloženega zakona. Poudariti moramo, da je naša družbenopolitična skupnost posebno zainteresirana za ureditev tega vprašanja, ker se v Kranju že nekaj let zavzemamo za ustrezno financiranje splošne porabe. Nemogoč položaj naše občine je bil razlog za odklonilno stališče do podpisa družbenega dogovora o splošni porabi v letu 1976. Naš interes je bil vseskozi, da bi bilo zbiranje sredstev za splošno porabo urejeno v letu 1976 za leto 1977. Ker to ni možno, se strinjamo z obrazložitvijo k predlogu zakona, da bomo v obdobju, za katerega sprejemamo zakon o začasnem financiranju v čim večji meri že realizirali zakon o združenem delu, ki določa, da morajo delavci v združenem delu hkrati odločati o osebni, skupni in splošni porabi. Prepričani smo, da je to na tem področju zadnji zakonski ukrep in da bomo sposobni v predlaganem roku odpraviti dosedanje nemogoče stanje na področju splošne porabe.

Predlagamo, da ustrezni organi čimprej pripravijo celotno gradivo, s predlogi stopenj prispevkov in davkov za vse oblike porabe. Po izteku določenega roka, za katerega sprejemamo financiranje splošnih družbenih potreb, ne bomo imeli opravičila za objektivne težave, ker bodo krive samo subjektivne slabosti, če se ne bomo uspeli dogovoriti o načinu financiranja splošne porabe. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju, ki ga je dal Odbor za finance k 1. členu. Vprašujem, ali se Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija strinjata z amandmajem! (Se strinjata.) Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (112 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Odbora za finance k 1. členu sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977 v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

S tem zaključujem 4. točko in prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, ki ga je predložil v obravnavo Skupščini SR Slovenije Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milico Ozbič, republiško sekretarko za finance.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi amandma skupine delegatov za gospodarsko področje 7. okoliša, Tolmin in 32. okoliša, Ljubljana-Šiška.

Pričenjam razpravo. Ali želi poročevalec Odbora še kaj ustno dodati k poročilu? (Ne želi.) Kdo želi razpravljati? Prosim. Besedo ima delegatka Ida Tepej, gospodarsko področje, 3. okoliš!

I d a T e p e j : Tovarišice in tovariši delegati! Ne bom dolgo razpravljala. Skupščina občine Slovenske Konjice mi je naložila, da razložim, zakaj dajemo amandma, ki ste ga že prejeli.

Izhajam iz občine, ki ni revna niti bogata. Pri nas po domače rečejo: Umreti ne moremo, ker nam skupnost ne pusti, sami pa ne znamo živeti, ker nimamo tako imenovanih optimalnih možnosti. Zato se moramo vedno sprijazniti z dejstvom, da od širše skupnosti dobivamo precejšnja sredstva za šolstvo, zdravstvo in za pokojnine. Zaradi tega nas je, po domače povedano, sram, da se vedno pustimo podpirati in bi se zato radi razvili. Razviti pa se ne moremo, ker nimamo stanovanj za delavce. Če zgradimo industrijo, ne dobimo delavcev, ker jim ne moremo nuditi niti najnujnejšega, to so stanovanja. Kadar razpisujemo nova delovna mesta in želimo inženirje s tako in tako stopnjo izobrazbe ali druge delavce, jim nudimo kot edini vir dohodkov samo osebni dohodek v podjetju, ne pa stanovanja. Na tak način delavcev v naš kraj ne moremo privabiti. Zato se še vedno navdušujemo, da se kot odbitna postavka za davek iz dohodka prizna 9⁰/₀ stopnja prispevka za stanovanjsko graditev, čeprav to ne delamo radi. V tako imenovanih bogatih občinah si lahko privoščijo 6⁰/₀ stopnjo prispevka za stanovanjsko graditev. Ker že moramo izločati več sredstev kot druge občine za ta namen, želimo, da naš denar ne bi bil obdavčen.

Pri tem se vsaka občina zavzema za drugačno rešitev. Videla sem tudi, da se Ljubljana-Siška zavzema za 6,5⁰/₀. Izvršni svet in tudi odbor pa vztrajata pri 6⁰/₀ stopnji.

Prosim, da bi razumeli predlog posebno manj in srednje razvitih občin, ki so že tako prizadete, ker morajo izločati več denarja za stanovanja, da se ta denar ne bi obdavčil. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! Pri tem vas moram, tovarišica Tepejeva, na nekaj opozoriti. Ta amandma je predložen v Zboru občin. V Zboru združenega dela ni predložen. Ali ga mislite predložiti tudi našemu zboru? (Da.) Tovarišica Tepejeva s tem vlaga amandma tudi v našem zboru. Seveda mora za to pridobiti 10 podpisnikov. Ali se lahko delegati kar z dvigom rok izjavijo kot podpisniki, s tem da bi amandma kasneje podpisali? (Več kot 10 delegatov dvigne roko.) Hvala lepa! Torej s tem je zagotovljeno 10 podpisnikov in je ta amandma vložen tudi v našem zboru.

Kdo želi še razpravljati? Prosim. Besedo ima Milica Ozbič!

Milica Ozbič: K zakonu o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka tozdov v letu 1977 smo prejeli nekaj amandmajev. Mislim, da je treba enakopravno razpravljati o vseh amandmajih. Zato se tudi prijavljam k besedi.

Prejeli smo dva amandmaja, ki se nanašata na odbitno postavko, ki jo imenujemo prispevek za stanovanjsko graditev. Prvi amandma je iz okoliša, ki ga zastopa delegatka, ki je pravkar govorila, drugi amandma je predložil Odbor za finance Zbora občin. Oba se nanašata na isto temo. Po amandmaju iz občine Slovenske Konjice naj bi kot odbitno postavko v davčni zakonodaji upoštevali 9⁰/₀ stanovanjski prispevek. V predlogu zakona je ta odbitna postavka predlagana v višini 6⁰/₀. V amandmaju, ki ga je dal Odbor za finance Zbora občin, pa je predlagano, da naj bi se za manj razvita območja v Sloveniji upošteval kot odbitna postavka 9⁰/₀ stanovanjski prispevek, v ostalih območjih

pa 6%. Moram povedati, da je Izvršni svet zavzel do obeh amandmajev negativno stališče. Na skupni seji odborov za finance Zbora združenega dela in Zbora občin, ki je bila danes zjutraj, sta odbora sklenila predlagati zboroma, da ne sprejmeta teh amandmajev.

Razloga, zakaj Izvršni svet ne more sprejeti teh amandmajev sta dva:

1. Pri politiki opredeljevanja davčnih olajšav in odbitnih postavk mora Izvršni svet upoštevati pri izdelavi svojih predlogov za Skupščino sprejete plane. V družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976—1980 je predvideno, da je stanovanjski prispevek kot planska kategorija lahko določen le v višini do 6% bruto osebnih dohodkov.

Torej davčna zakonodaja ne more prevzemati nobene druge višine prispevne stopnje. To seveda ne pomeni, da se v temeljnih organizacijah združenega dela, ki jim stanovanjski prispevek v višini 6% ne zadošča za politiko stanovanjske izgradnje, ne bi mogli odločiti za višji prispevek. Pri tem pa seveda razlika med 6% in višjo stopnjo ni predmet davčnih olajšav. Glede oblikovanja sredstev za stanovanjsko izgradnjo je to tako nepomembna številka, da prav gotovo nobena temeljna organizacija združenega dela pri vodenju svoje stanovanjske politike tega ne bo upoštevala.

2. Izvršni svet mora ravnati pri davčni zakonodaji tako, da je enotna v vsej Sloveniji in da se enotno ravna do vseh subjektov. Zaradi tega se je tudi odločil, da ne sprejme amandmaja Odbora za finance Zbora občin, ki se nanaša na stanovanjski prispevek. Ta odbor predlaga, da bi v enem delu Slovenije, to je v manj razvitih območjih, priznavali višji stanovanjski prispevek, v ostalih območjih pa tak, kot je v predlogu zakona. Prosim, da utemeljitve, ki sta jih danes zjutraj glede obeh amandmajev, ki zadevata stanovanjski prispevek, sprejela odbora za finance Zbora občin in Zbora združenega dela, upoštevate. Pri tem upoštevajte tudi to, da bi bil Izvršni svet v izredno težki situaciji, če se sedaj na zasedanju zborov glede tega odločite drugače.

Da se kasneje ne bi več prijavljala k besedi, bom še opredelila stališče Izvršnega sveta do amandmaja delegacije iz Tolmina, ki se nanaša na podaljšanje veljavnosti davčnih olajšav za izvajalce gradbenih del na potresnem področju. Amandma je Izvršni svet sprejel, ker je na mestu. Enako sta se odločila oba odbora za finance. Predlagam, da ga upoštevate pri oblikovanju dokončnega besedila predloga zakona. Prav tako smo sprejeli redakcijske amandmaje Zakonodajno-pravne komisije in Odbora za finance.

Glede amandmaja, ki ga je danes predložila obema odboroma delegacija občine Ljubljana-Šiška, da se predvidena stopnja republiškega davka iz dohodka tozdiv za leto 1977 od predlaganih 7% zniža na 6,5%, pa moram obvestiti zbor, da ga Izvršni svet ne more sprejeti. Tudi odbora za finance Zbora občin in Zbora združenega dela sta ta amandma danes na skupni seji odborov zavrnila.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, kot poročevalec Odbora za finance ima besedo tovariš Vlado Šanca, predsednik Odbora za finance našega zbora!

Vlado Šanca: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Iz poročila Odbora za finance je razvidno, da Odbor za finance podpira predloženi zakon.

Glede amandmaja, ki se nanaša na višino stopnje tega davka, smo že v obravnavi o osnutku zakona vedeli, zakaj je predložena nova, to je višja stopnja 7 %, kajti to je že bilo obrazloženo.

Glede amandmajeve, ki zadevajo višino prispevka za stanovanjsko graditev, ki naj bi se upoštevala kot odbitna postavka, se strinjam s poročilom, ki ga je podala tovarišica Ozbičeva, da je s planom do leta 1980 kot izhodišče predvidena le 6 % stopnja stanovanjskega prispevka, kar je zapisano tudi v poročilu našega odbora.

Odbor meni, da smo pri politiki davčnih olajšav in odbitnih postavk, ki smo jo že prejšnje leto obravnavali ob istem zakonu, ki je veljal za leto 1976, in ki jo je zbor potrdil, sprejeli stališče, da ne bomo več širili odbitnih postavk in olajšav. Tako bi zmanjševali davčno osnovo, posledica tega pa bi bila večja davčna stopnja. Mislimo, da je potrebno, da se vsem temeljnim organizacijam združenega dela prizna kot odbitna postavka za prispevek za stanovanjsko izgradnjo 6 %. S tem postavljamo vse gospodarske organizacije, to je vse zavezance, v enakopraven položaj. Zato predlagamo, da se sprejme samo amandma občine Tolmin. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Ne želi nihče več? Prosim. Besedo ima delegat Milan Puncer z gospodarskega področja 32. okoliša!

Milan Puncer: V zvezi z amandmajem, ki smo ga predložili in za katerega predlagamo, da o njem glasujete vas bom še dodatno informiral o tem, kar je sicer že navedeno v obrazložitvi amandmaja.

Po stopnji 6,5 % so tozdi plačevali ta davek že v letu 1975. V letu 1976 je bila davčna stopnja 5,5 %, sedaj pa je predlagana stopnja 7 %. Razumem, da to stopnjo Izvršni svet zagovarja, če ne, je sploh ne bi predlagal. To utemeljuje s proračunskimi težavami. Vendar pa je ta stopnja nad splošno dogovorjenimi. Dogovorili smo se, da bomo vsi skupaj trošili toliko, kolikor ustvarimo dohodka. Po skupščinskih dokumentih ocenjujemo v poprečju 5 % stopnjo rasti dohodka, za posamezne panoge 6 ali morda 8 %. S takim realnim porastom bi bil verjetno težko dosežen tisti priliv sredstev, ki ga Izvršni svet pričakuje. Postavlja pa se vprašanje, kako naj se potem zagotovijo sredstva za ostali dve področji, to je za skupno in osebno porabo. Ali naj preneseta celotno breme zmanjševanja vseh treh vrst porabe? Prosim tovariše delegate iz temeljnih organizacij združenega dela za dodatno pojasnilo!

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima Vlado Šanca!

Vlado Šanca: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da dodam samo še amandma odborov za finance obeh zborov k 12. členu, ki je redakcijskega značaja. Gre za črtanje besed v tem členu. Črtajo naj se besede v 3. in 4. vrsti, in sicer »oziroma na podlagi zakona«. Glede na to, da se zakonske obveznosti upoštevajo kot odbitna postavka, kar je že predvideno v prvem odstavku 4. člena, ni razlogov, da bi še posebej opozarjali na to možnost tudi v 12. členu.

Predsednik Štefan Nemeč: Vprašujem, ali se Izvršni svet strinja, da je ta amandma izključno redakcijskega značaja? (Se strinja.) Vprašujem delegate, ali zahtevajo, da se predloži redakcijski amandma k 12. členu pismeno ali pa sprejmejo pojasnilo, da je amandma, ki ga je predložil k 12. členu Odbor za finance, izključno redakcijskega značaja! Sprejemate? Ugotavljam, da ni pripomb.

Želi še kdo razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih.

Amandma, ki ga je predložila tovarišica Tepejeva, se še tiska. Zato prekinjam obravnavo te točke dnevnega reda. Z obravnavo bomo nadaljevali, ko boste dobili amandma v pisni obliki.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili smo prejeli.

Pričenjam razpravo. Ali želi predstavnik predlagatelja ali poročevalec Odbora še kaj ustno dodati k pisnim poročilom? (Ne.) Hvala. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Ali lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov.

Zaključujem 6. točko in prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Milico Ozbič, republiško sekretarko za finance. Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako dala poročilo. Poročili ste prejeli.

Želi kdo še kaj ustno dodati k pisnim poročilom? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo?

Ker ne želi nihče razpravljati zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Dajem na glasovanje amandma Odbora za finance k 3. členu, ki je razviden iz poročila. Amandma je redakcijskega značaja. Ali je to točno? Vprašujem poročevalca Odbora za finance, ali je amandma k 3. členu redakcijskega značaja! (Da.) Isto vprašanje postavljam predstavniku Zakonodajno-pravne komisije. Besedo ima tovariš Vasilij Polič!

Vasilij Polič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Amandma Odbora za finance Zbora združenega dela bi bilo treba dopolniti še z dodatnim besedilom, zaradi tega, ker se 3. točka tega člena ne nanaša samo na umetne brezalkoholne pijače, ampak tudi na sodavico. Predlagam, da bi se ta amandma glasil: »Davčni zavezanci za umetne brezalkoholne pijače in sodavico so...«

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Prosim za stališče predstavnika Izvršnega sveta! (Se strinja.) Poročevalec Odbora za finance se strinja s to dopolnitvijo amandmaja.

Torej v 3. členu se v četrtem odstavku v novi 3. točki opombe, besedilo v prvi vrsti »za alkoholne pijače« nadomesti z besedilom »za umetne brezalkoholne pijače in sodavico«. Tako bi se glasil amandma, ki ga prav tako nimamo v pisni obliki. Amandma je sicer predložen, samo beseda »sodavica« manjka. Se strinjate, da to besedo na ta način vključimo? (Izvršni svet in odbor se strinjata.)

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (5 delegatov se je glasovanja vzdržalo.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet amandma Odbora za finance k 3. členu z dopolnitvijo Zakonodajno-pravne komisije.

Na klop smo dobili še dva amandmaja. Prvega je predložila skupina delegatov s področja gospodarstva 16. okoliša, iz občine Gornja Radgona. Predlagajo, da naj se črta v dodatku 3. točke v tarifni številki 1 brezalkoholna pijača »deit«.

Vlado Šanca: Odbor za finance, kot je razvidno iz poročila, predlaga da je potrebno vztrajati pri obdavčenju drugih proizvodov iz mineralnih vod

Predsednik Štefan Nemeč: Torej Odbor podpira ta amandma?

Vlado Šanca: Ne podpiramo amandmaja, pač pa smo za to, da se ne obdavčujejo pijače, kamor pa »deit« ne spada.

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Amandmaja, ki je bil razdeljen na klop, ni obravnaval Odbor za finance. Zato Odbor zaman sprašujemo za stališče, kajti tega amandmaja odbori niso dobili. Po poslovniku so sedaj amandmaji predloženi na klop z ustreznim številom podpisov in jih je treba na seji zbora obravnavati.

Stališče, ki ga Izvršni svet lahko sprejme do takega amandmaja, je naslednje: Opredelitev davčnega predmeta, to je kaj se šteje med brezalkoholne umetne pijače in kaj se ne šteje, je razvidno iz določil 68. do 72. člena zveznega pravilnika o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač, ledu in kisa. Od proizvajalca »deita« smo dobili ugovor glede uvrščanja. Radenska meni, da je »deit« brezalkoholna pijača, ki se po novem predlogu obdavčuje v prodaji oziroma v prometu. Na podlagi ugovorov, ki jih je proizvajalec »deita« poslal v času med osnutkom in predlogom zakona, ni bilo mogoče razumeti, zakaj »deit« ne bi bil obdavčen, če so obdavčene druge brezalkoholne pijače. Omenjenih ugovorov ne bi navajali.

Amandmaja, ki je bil danes razdeljen, nismo obravnavali, ker ga še nismo dobili. Zaradi tega predlagam, da se pred glasovanjem o amandmaju sestaneta odbor za finance Zbora občin in Zbora združenega dela, ki naj skupaj opredelita stališče do tega amandmaja. Pred tem pa moram povedati, da se kakršnokoli nadaljnje izločanje predmetov iz predlaganega spiska predmetov za dodatno obdavčevanje ali novo obdavčevanje težko upošteva, ker je iz mnogih razlogov to v zadnjem trenutku na zborih izredno oteženo. Da pa ne bi bilo nejasnosti, prosim predsednika, da odredi odmor, v katerem bi se oba odbora sestala in glede tega zavzela stališča. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Prosim, besedo ima poročevalec Odbora za finance Vlado Šanca!

Vlado Šanca: Mislim, da moram povedati, kakšno je glede tega mnenje Odbora za finance. Odbor za finance našega zbora je že pri prvi razpravi o predlogu zakona obravnaval to vprašanje, kar je razvidno iz našega poročila z dne 23. 12. V četrtem odstavku poročila je navedeno, da naš odbor podpira stališče predlagatelja, da je potrebno vztrajati pri obdavčenju drugih proizvodov iz mineralnih vod, med katere se šteje tudi »deit«. Stališče Odbora do obdavčitve »deita« je torej jasno. Menimo, da ostalih umetnih brezalkoholnih pijač in proizvodov iz mineralnih vod naj ne bi izvzemali iz obdavčitve.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Poročevalec Odbora meni, da ni potrebno, da bi se Odbor sestal. Ali Izvršni svet tudi lahko zavzame svoje stališče? (Ni potrebno!) Izvršni svet ne podpira amandmaja delegatov iz Gornje Radgone, iz razlogov, ki jih je navedla tovarišica Ozbičeva.

Dajem ta amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Kdo je proti? (28 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (23 delegatov.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Za amandma ni glasovalo 76 delegatov, kar bi bilo večina glasov vseh delegatov v zboru, ki je predvidena po ustavi in poslovniku za sprejem zakonov. Dejansko mora za vsako odločitev o sprejemu zakona glasovati večina od 150 delegatov našega zbora, to je 76 delegatov.

Prosim tovariš sekretar, da delegatom prebereš o tem ustrezno določbo iz poslovnika Skupščine SR Slovenije!

Janez Zajc: To je razvidno iz prvega odstavka 283. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije: »Zbor odloča o amandmaju in sprejema zakon in drugo končno odločitev z večino glasov vseh delegatov v zboru, če se z ustavo SR Slovenije ne zahteva višja stopnja soglasja.«

Predsednik Štefan Nemeč: Prehajamo na glasovanje o amandmaju, ki ga je postavila skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva 32. okoliša. Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da pojasni zboru, kakšno stališče je zavzel Izvršni svet do tega amandmaja!

Milica Ozbič: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Tudi amandmaje, ki jih predlaga skupina delegatov s področja gospodarstva 32. okoliša, občina Ljubljana-Šiška, smo dobili danes na klop. Zato glede teh amandmajev Izvršni svet ni mogel zavzeti svojega stališča. Na podlagi celotne davčne

politike pa lahko odgovorim tudi na te amandmaje. Oba amandmaja sta danes obravnavala tudi oba odbora za finance.

S prvim amandmajem se predlaga, da se v tarifi posebnega republiškega prometnega davka v tarifni številki 1 stopnja 7 % nadomesti s stopnjo 7,5 %. Osebnost bi sicer želela, da bi bil sprejet ta amandma, vendar to ni mogoče. Za cel odstotek znižati splošno stopnjo posebnega republiškega prometnega davka v tem trenutku preprosto ni mogoče. Celotna bilančna situacija republike v pogojih restriktivnega začasnega financiranja je računsko izvedena tako, da se pokriva bodisi iz potrošnje bodisi iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Naloge družbenopolitičnih skupnosti so opredeljene po ustavi in zakonih, dodatne naloge jim dajejo plani in dogovori, ki jih naša družba sprejema. Za izvajanje teh nalog potrebujejo organi teh skupnosti določen obseg sredstev. S tem ko ste danes sprejeli zakon o začasnem financiranju, ste sprejeli tudi najbolj restriktivnega od vseh mogočih režimov za trošenje sredstev v družbenopolitičnih skupnostih od republike do občin.

S predlogi, katerih namen je, da bi z uveljavljanjem amandmaja znižali že tako restriktivno določena sredstva, se postavlja pod vprašaj izvrševanje funkcij, ki jih ustava, zakoni, plani in dogovori nalagajo družbenopolitičnim skupnostim. Izvršni svet ne more prevzeti odgovornosti v primeru sprejema teh amandmajev, ker lahko sicer nastopi taka situacija, da ne bo mogel teh nalog financirati niti v najnujnejšem obsegu.

Postavlja se vprašanje, kje zajemati, da se zagotovi restriktivno določena višina sredstev za delo državnih organov republike in občine. To sicer za občino, ki to predlaga, ne velja, ker ima dovolj lastnih virov. Od kod vzeti sredstva v primeru, če bo ta amandma sprejet? Materialne posledice tega amandmaja predstavljajo za približno 16—17 milijard starih dinarjev nižji dohodek republiškega proračuna. Izvršni svet bi s seje zbora moral umakniti predlog zakona o stopnji, odbitnih postavkah in olajšavah za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977 in spremeniti stopnjo tega davka za ustrezno višino. Ta davek predstavlja namreč drugi del, ki je Izvršnemu svetu na razpolago za to, da bi zagotovil zajemanje sredstev za delo državnih organov. Pri davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela bi 16 do 17 starih milijard dinarjev pomenilo, da bi morali davčno stopnjo zvišati od predlaganih 7 % na 9 %. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim, besedo ima Vlado Šanca, poročevalec Odbora za finance!

Vlado Šanca: Predloženi amandma delegatov iz občine Ljubljana-Šiška je Odbor za finance obravnaval na današnji seji. Na seji je Odbor dobil enako obrazložitev, kot smo jo slišali sedaj od predstavnice Izvršnega sveta.

Ko je Odbor za finance proučil proračunsko situacijo, je ugotovil, da tega amandmaja ni mogoče sprejeti. Odbor meni, da je treba ustrezno obremeniti neposredno potrošnjo in da bi bila slabša rešitev, če bi se odločili za povečanje obveznosti iz dohodka. Zaradi tega Odbor za finance meni, če hočemo, da republiški organi izvršujejo svoje funkcije tako, kot je dogovorjeno, da je potrebno sprejeti tako davčno stopnjo, kot je predlagana. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima predstavnik Zakonodajno-pravne komisije Vasilij Polič!

Vasilij Polič: Zakonodajno-pravna komisija, z vidika svojih nalog, ki jih ima po poslovníku, se do amandmaja ne more opredeliti, ker gre za amandma, ki je izključno materialno-finančnega značaja.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Razpravo smo sicer zaključili. Prosil bi delegate, da sodelujejo tedaj, ko začenjamo razpravo. Tedaj se ni nihče oglasil. Sedaj pa smo začeli z glasovanjem. Med glasovanjem je namreč težko voditi tudi razpravo. Nerazumljiv je tudi govor iz klopi. To seveda ne velja samo za vas. Velja tudi za predstavnike odborov in za druge razpravljalce.

Besedo ima tovariš Miroslav Brečko iz 32. okoliša!

Miroslav Brečko: Mislim, da ni sprejemljivo, da bi šli tako mirno mimo predloga na seji zбора. Ko smo razpravljali na novembrski seji o obdavčitvi brezalkoholnih pijač, je bila burna razprava. Razpravljali smo o tem, da so se brezalkoholne pijače doslej več trošile, kot se bodo odslej. Z uvedbo davka na brezalkoholne pijače bodo postale v številnih primerih alkoholne pijače cenejše kot brezalkoholne. Delegat iz občine Ljubljana-Vič-Rudnik je razpravljal o socialnem problemu in o vplivu na potrošnjo alkohola, predvsem na povečanje alkoholizma med mladino in delovnimi ljudmi. Delavci v svojih delavskih menzah sicer pijejo predvsem brezalkoholne pijače. S tem davkom bi se brezalkoholne pijače seveda močno podražile, kar bi vplivalo na potrošnjo. Na novembrski seji zбора je delegat iz Celja razpravljal o socialni problematiki.

Naša delegacija in vsi ostali delegati ljubljanskega področja, podpiramo amandma glede splošne stopnje prometnega davka, ki naj se poveča od 7 % na 7,5 %, in ne na 8,5 %. To bi utemeljil s tem, da smo v razpravi o osnutku kot enega od bistvenih argumentov Izvršnega sveta slišali, da je potrebno zagotoviti tako višino republiškega proračuna, da bo z njim lahko pokriti tudi velike obveznosti naše republike do zveznega proračuna. Danes smo slišali, da se je obseg zveznega proračuna zmanjšal za 70 milijard S dinarjev, splošna republiška stopnja prometnega davka, ki je predlagana, pa ostaja ista.

Zavedam se, da je potrebno republiškem proračunu zagotoviti ustrezne vire. Če smo v tako težki situaciji za leto 1977, kakšne so možnosti za najetje kredita tudi za potrebe republiškega proračuna? Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati o tem amandmaju? Prosim. Besedo ima Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance!

Milica Ozbič: Začela bom z odgovorom na vprašanje, postavljeno na koncu razprave, ki smo jo ravnokar poslušali. Republiški proračun se ne more financirati iz kreditov. Republiški proračun in občinski proračuni lahko zagotavljajo svojo porabo le iz prilivov, ki pridejo na njihov račun. Nobena druga proračunska poraba ni dovoljena po zakonu ali drugih predpisih te države.

Predlagatelju je bil naslovljen očitek, da pospešuje porabo alkoholnih pijač. Ta očitek pa temelji na površnih argumentih, samo na navideznih posledicah predloga zakona. Promet z alkoholnimi pijačami je v Sloveniji najvišje obdavčen v SFRJ. Proizvajalci alkoholnih pijač nam upravičeno očitajo, da jim že grozi zaradi davčne politike zmanjšanje osebne porabe in podobno. Zvezni temeljni, posebni republiški in občinski prometni davek predstavljajo več kot

50 % cene žganih pijač domače izdelave, različno po občinah, vendar pa vsi ti prometni davki skupaj predstavljajo med 40 in 55 % cene, da o uvoženih pijačah, ki so dodatno obremenjene še s carino in z višjimi tarifami prometnih davkov, sploh ne govorim. Njihova dejanska vrednost je nekajkrat manjša od tiste, ki jo potrošnik dejansko plača.

Glede tega, tako se bodo potrošniki opredeljevali pri izboru pijač, menim, da teh nekaj dinarjev, s katerimi bo zdaj obremenjen promet z osvežilnimi brezalkoholnimi pijačami, praktično skoraj da ne more vplivati na njihovo prodajo. To se skoraj upam trditi potem, ko smo pri nas preverjali na podlagi očitkov nekaterih delegacij cene brezalkoholnih pijač v prometu. Pred določitvijo prodajnih cen je namreč treba dodati poleg davkov še marže, o katerih pa velikokrat pozabimo govoriti in mislimo, da je vsa razlika v ceni le davek. V prometu umetnih brezalkoholnih pijač je treba posebno pozornost, tako kot pri prometu sadnih sokov, posvetiti maržam. Pri maržah je največji del odgovora, ki ga večina delegatov naslavlja kot vprašanje davčne politike.

Slovenija nikakor ni prva, ampak je zadnja republika, ki oblikuje ta davek tako, kot je sedaj predlagano, pri tem pa edina republika, ki ne bo imela obdavčenega prometa z mineralno vodo. Med osnutkom in predlogom zakona je razlika, o kateri doslej še nihče ni govoril. Izpuščena je namreč mineralna voda. Izvršni svet je pri izdelavi svojih stališč upošteval glavne pripombe delegatov pri obravnavi osnutka zakona. Prosim, da se pri očitkih, ki so nam namenjeni glede podpiranja alkoholizma, poprej preverijo vsi podatki in dokazi, ki so za take očitke potrebni, ne pa da se navajajo samo navidezni in nedokumentirani podatki. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Lahko zaključim razpravo o amandmajih?

Prehajam na glasovanje o amandmaju skupine delegatov s področja gospodarstva 32. okoliša, občine Ljubljana-Šiška. Izvršni svet in Odbor za finance amandmaja ne podpirata. Kdor je za, naj prosim glasuje! (17 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (54 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (37 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, v celoti na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (10 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (9 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona. Odrejam polurni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.50 in se je nadaljevala ob 13.45.)

Predsednik Štefan Nemeč: Nadaljujemo sejo Zbora združenega dela. Najprej bomo obravnavali tiste točke, ki jih še nismo dokončali. Vračam se na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Prosim predsednika Odbora za družbenoekonomski razvoj, da poda poročilo Odbora!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Na skupni seji Odbora za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin smo temeljito obravnavali tako predloge iz razprave na današnjih sejah kot tudi vse amandmaje, ki so bili predloženi. Glede predlogov, ki so bili dani v razpravah, sta odbora ocenila, da so smiselno že zajeti v besedilu resolucije in da zato ne kaže dopolnjevati predloženega besedila. Oba odbora sta hkrati ocenila, da je bila razprava tvorna in da bo prispevala k nadaljnjemu uresničevanju družbenega plana do leta 1980.

Pri obravnavi konkretnih amandmajev smo obravnavali amandmaje Skupnosti socialnega varstva Slovenije, amandmaje delegacije občine Ljutomer in amandma občine Ljubljana-Siška, ki ni bil naslovljen na naš zbor, temveč na Zbor občin. Ker morata oba zbora sprejeti enako besedilo resolucije, smo ta amandma obravnavali tudi na naši skupni seji.

Glede amandmajev Skupnosti socialnega varstva bom povedal le tisto, kar smo sprejeli in kar bi bilo treba po našem mnenju vnesti v besedilo resolucije. In sicer naj se v 5. poglavju, »Tržišče in cene«, zadnji odstavek pete alineje dopolni tako, da se glasi: »Zavod SR Slovenije za statistiko in Zavod SR Slovenije za cene bosta pripravila metodologijo za ugotavljanje rasti življenjskih stroškov za socialno šibkejšo občane in skupine družin.« V predlogu je zapisano samo »skupine družin«. Utemeljitev je, da je potrebno zajeti tudi samske občane, ki nimajo družin oziroma so ostali sami. Menim, da tega predloga ni potrebno posebej utemeljevati. Oba odbora sta mnenja, da naj se ta amandma sprejme.

Za ostale predloge amandmajev odbora predlagata, da se ne sprejmejo, ker so vsebinsko že zajeti v besedilu resolucije.

Delegacija občine Ljutomer predlaga, da naj se na 12. strani v poglavju »Kmetijstvo in živilstvo«, opozarjam na tiskovno pomoto, v besedilu piše »živalstvo«, zadnji odstavek nadaljuje z besedilom: »tako, da se navedena obveznost ne všteva v dogovorjeni obseg splošne porabe za leto 1977, temveč se k dogovorjenemu obsegu dodaja.« S tem amandmajem soglašamo, ker smo ugotovili, da to v okviru republike Slovenije ne predstavlja pomembnejšega zneska, je pa ta znesek lahko pomemben za posamezne občine, v konkretnem primeru tudi za občino Ljutomer. Z obema amandmajema se je strinjal tudi predlagatelj oziroma predstavnik Izvršnega sveta.

Ostalih amandmajev oziroma predlogov odbora nista sprejela, ker so vsebinsko dejansko že zajeti v besedilu resolucije. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Besedo ima tovariš Drago Vidrih.

Drago Vidrih: Tovariš predsednik, tovariši in tovarišice delegati! Kljub temu, da je razprava že zaključena, razpravo smo zamudili zaradi slabega vremena, mi dovolite postaviti vprašanje o amandmaju Izvršnega sveta v zvezi s 5. točko resolucije. Želimo razlago zadnjega odstavka predloženega amandmaja Izvršnega sveta, ki se nanaša na amandma Skupščine občine Ajdovščina.

Predsednik Štefan Nemeč: Ali lahko tovariš Klemenčič, republiški sekretar za industrijo, takoj odgovori? Prosim!

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na to vprašanje lahko odgovorimo naslednje:

Slišali ste ekspeze tovariša predsednika k predlogu resolucije, v katerem so bili navedeni tudi kriteriji, ki jih je upošteval Izvršni svet pri sestavi resolucije. Lahko ugotovimo, da je predlog amandmaja v obliki, kot ga je predložil Izvršni svet, v skladu s temi kriteriji in da smo se držali načela, da ne bomo navajali konkretnih programov in projektov, ki se morajo prej uskladiti na samoupravni osnovi med organizacijami združenega dela. Amandma, ki ga Izvršni svet predlaga, sloni na načelu, da je v okviru proizvajalcev in predelovalcev jekla v Sloveniji treba doseči uskladitev vseh razvojnih programov na samoupravni osnovi. Menim, da vam je znano, da je bila v okviru predelave in proizvodnje jekla v Sloveniji ustanovljena poslovna skupnost za predelavo in proizvodnjo jekla, ki ima nalogo, da usklajuje razvoj na tem področju, in sicer ne samo posameznih razvojnih programov, temveč razvoj proizvodnje v celoti.

Poleg tega amandma Izvršnega sveta izrecno naglaša, da je naloga vseh proizvajalcev in predelovalcev jekla v Sloveniji, da se v prihodnjem obdobju povežejo v okviru te poslovne skupnosti, kar danes še niso, čeprav je bil to poglobitvi smoter poslovne skupnosti, ko se je ustanovila.

Menim, da vsebuje besedilo, ki ga predlaga Izvršni svet v amandmaju, vse možnosti, da se tudi vprašanje projektov, ki so v pripravi, reši na samoupravnih osnovah. To je stališče Izvršnega sveta in menim, da je s tem odgovorjeno na vprašanje v zvezi z amandmajem Skupščine občine Ajdovščina. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Kert, poročevalec Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Jože Kert: Obstaja še eno vprašanje, katerega moramo pojasniti delegatom. V našem prvem poročilu smo namreč predlagali amandma, po katerem se cena električne energije za gospodinjstva ne bi povečala za predlaganih 10 odstotkov, tako kot pri vseh drugih porabnikih.

Stališče našega odbora se je danes na dopoldanski seji, po obširni obrazložitvi predlagatelja, spremenilo, saj bi sprejem našega amandmaja povzročil velik izpad sredstev za elektrogospodarstvo. Zato smo ta vaš amandma umaknili, kot je razvidno iz našega dodatnega poročila. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Čenihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih, ki so razvidni iz pregleda in ki zajemajo tudi vse amandmaje, ki sta jih predlagala Odbor za družbenoekonomski razvoj našega zbora in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Z njimi se Izvršni svet strinja.

Predlagam, da o teh amandmajih glasujemo v celoti, če se strinjate, saj so vsi uskladeni med Izvršnim svetom, odboroma in Zakonodajno-pravno komisijo. Ima kdo kakšno pripombo o takem načinu glasovanja? (Ni pripomb.)

Dajem na glasovanje amandmaje Izvršnega sveta, v katerih so zajeti tudi amandmaji obeh odborov. Kdor je za, naj prosim glasuje! (97 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta in odborov sprejeti z večino glasov.

Sedaj prehajam na amandmaje, s katerimi se oba odbora strinjata. O teh amandmajih je poročal tovariš Jože Kert.

Najprej bomo glasovali o amandmaju, ki se nanaša na 5. točko poglavja »Tržišče in cene«. Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če se strinja s tem amandmajem! (Se strinja.) Zakonodajno-pravna komisija? (Se strinja.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Sedaj bomo glasovali o amandmaju, ki ga je predložila delegacija za Zbor občin iz občine Ljutomer in ki ga je prevzel Odbor za družbenoekonomski razvoj. Amandma se nanaša na področje »Kmetijstvo in živilstvo«.

Izvršni svet se s amandmajem strinja, Zakonodajno-pravna komisija prav tako. Kdor je za, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Prehajam na amandma, ki ga je dala skupina delegatov iz 32. okoliša, občina Ljubljana-Siška. Delegacija umika amandma, zato o njem ni treba glasovati.

Sedaj bomo glasovali o amandmajih, ki jih predlagata odbora na pobudo zakonodajno-pravne komisije, razvidna pa sta iz dodatnega poročila odborov. Nanašata se na točko 8.2 in 2. točko področja »Promet in zveze«.

Izvršni svet se z amandmajema strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da sta tudi ta dva amandmaja sprejeta z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977 v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (105 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog resolucije sprejet z večino glasov.

S tem zaključujem 3. točko in prehajam na 5. točko dnevnega reda, ki smo jo prav tako prekinili, to je na predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977.

Želi še kdo razpravljati o tej točki? Prosim, besedo ima tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije!

Zvone Dragan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K utemeljitvam, ki jih je dala tovarišica Ozbičeva, bi dodal le še nekaj misli in utemeljitev z željo, da bi jih delegati upoštevali, preden preidejo na glasovanje, zlasti glede amandmaja ljubljanskih občin v zvezi z znižanjem skupne stopnje za davek iz dohodka tozda od predloženih 7% na 6,5%.

Menim, da je bilo dokaj izčrpno pojasnjeno, kakšen je materialno-bilančni položaj, prav tako pa tudi, kakšne so ustavne in zakonske obveznosti republike v naslednjem letu. Moram posebej ugotoviti in opozoriti, da do danes, do te seje ni bilo v nobeni razpravi nobene pripombe o stopnji predloženi v predlogu zakona. Tako smo se srečali z amandmajem ljubljanskih delegatov šele na tej seji, kar seveda postavlja ne le nas v Izvršnem svetu, temveč tudi vse

ostale delegate pred to, da se moramo na hitro odločiti o stvareh, ki imajo takšne ali drugačne materialne posledice.

Menim, da kaže dodatno opozoriti še na dve, tri stvari, zakaj predlagamo takšno stopnjo.

Predvsem zato, ker se skladno z razvojno politiko Slovenije, ki smo jo pravkar sprejeli v resolucijo, pa tudi po srednjeročnem planu za obdobje 1976—1980 prilagajajo tudi davčne olajšave. Davčne olajšave so funkcija razvojne politike. Zato se seštevek davčnih olajšav povečuje, skladno s pospeševanjem razvoja določenih dejavnosti, določenih vlaganj in nalog, ki jih moramo opraviti v naslednjih letih in tudi v naslednjem letu. Na primer pri izvozu, da bom zelo konkreten. Vsi veste, da za naslednje leto predvidevamo povečanje izvoza realno za 7 %, kot tudi to, da celoten izvoz uživa davčne olajšave. To je spodbuda izvoznikom za prodiranje na tuje tržišče. Lahko bi na primer črtali davčne olajšave za izvoz, kar bi pomenilo v materialno-bilančnem smislu vlaganje za 2 %. Tako bi lahko namesto 7 % stopnjo predlagali 5 % — če bi seveda črtali olajšave, ki zadevajo izvoz.

Enako bi bilo, če bi črtali olajšave za nerazvite ali za katerokoli drugo področje, ki ga našteva predlog zakona. Politika pa je, da razmeroma večji del bremen za republiški proračun ne nosijo izvozniki, temveč tisti, ki nič ali zelo malo izvažajo.

Še na eno stvar je Izvršni svet dolžan opozoriti delegate pred odločanjem o tem amandmaju, in sicer na morebitne posledice, ki bi nastale, če bi se odločili za predloženi amandma. Nujno bi na primer morali predlagati spremembo nekaterih izdatkov, nekaterih postavk, tudi v obdobju začasnega financiranja, med drugim tudi dopolnilna sredstva za financiranje občin. Kot veste, je v obdobju začasnega financiranja republiški proračun prevzel obveznost iz dosedanjega medobčinskega dogovora, da tudi v tem obdobju opravi prelivanje oziroma dopolnilno financiranje občin. To pa zadeva več kot polovico slovenskih občin. Kakšne posledice bodo nastale glede izpolnjevanja zakonskih obveznosti v teh občinah? Moram reči, da v tem trenutku niti ne poznamo vseh posledic take odločitve. Seveda to ne velja za ljubljanske občine, ki niso dopolnilno financirane.

Po obvestilih, ki smo jih dobili, je Zbor občin sprejel predlagano stopnjo. To je samo dodatna informacija pred odločanjem za nas kot predlagatelje in za naš zbor. Moram povedati, da se lahko taka odločitev sprejme, vendar iz razlogov, ki sem jih navedel, v tem primeru Izvršni svet ne more prevzeti odgovornosti za vse morebitne posledice, ki bi utegnile nastati, saj so zadeve sedaj uskladene tudi materialno-bilančno.

Glede politike obremenjevanja gospodarstva, o čemer je bilo govora v utemeljitvi tega amandmaja, pa moram reči, da se že zmanjšuje osnova za ta davek. S tem, ko upada dohodek gospodarstva, se avtomatično zmanjšuje tudi davčna osnova, in če k temu dodamo še davčne olajšave, o katerih sem govoril, je logično, da je na tako zmanjšano osnovo treba priti z nekoliko povečano davčno stopnjo.

Na to sem želel v imenu Izvršnega sveta opozoriti delegate, preden se odločijo o predloženem amandmaju. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Glasovali bomo o vseh amandmajih, ki jih imamo pred seboj, po vrstnem redu.

Vprašujem samo, če kdo od predlagateljev, glede na razpravo, umika svoj amandma!

I d a T e p e j : Glede na dejstva, ki jih je navedel tovariš Dragan in ker so moji kolegi v Zboru občin umaknili naš amandma, ga umikam tudi jaz v tem zboru.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala! Potem o amandmaju Skupščine občine Šentjur pri Celju ne bomo glasovali, ker je umaknjen.

Dajem na glasovanje amandma delegacije 7. okoliša — Tolmin za gospodarsko področje, da se za 16. členom doda nov člen. Z amandmajem se Odbor za finance strinja. Izvršni svet se tudi strinja, Zakonodajno-pravna komisija prav tako.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma 7. okoliša z večino glasov sprejet.

Dajem na glasovanje amandma, ki ga je dala skupina delegatov iz 32. okoliša, občina Ljubljana-Šiška, nanaša pa se na 2. člen. Po tem amandmaju naj bi se davek plačeval po stopnji 6,5 %.

Stališče Izvršnega sveta ste slišali, ne sprejema ga. Odbor za finance ga prav tako ne sprejema, tudi Zakonodajno-pravna komisija ne.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (17 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (44 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (41 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma k 12. členu, ki je redakcijskega značaja. Amandma je razviden iz poročila Odbora za finance. Kot smo se prej odločili, ni potrebno, da ga razmnožujemo. Izvršni svet se strinja, Zakonodajno-pravna komisija prav tako.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977 v celoti na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (102 delegata glasujeta za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

S tem zaključujem 5. točko dnevnega reda in prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za finance. Izvršni svet predlaga, da se zakon obravnava v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SRS po hitrem postopku. Takšen postopek predlaga Izvršni svet zato, ker mora biti zakon sprejet do konca leta, da se omogoči temeljnim organizacijam združenega dela s področja družbenih dejavnosti, da lahko obračunajo amortizacijo osnovnih sredstev za leto 1976

po nižjih stopnjah v zaključnih računih za leto 1976. Želi predstavnik Izvršnega sveta predlog zakona še ustno obrazložiti? Prosim, besedo ima tovarišica Milica Ozbič!

Milica Ozbič: Glede na to, da je zakon predložen po hitrem postopku, mi tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati dovolite, da podam obrazložitev za ta postopek.

Z zveznim zakonom o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe v letu 1975 so bila znatno revalorizirana osnovna sredstva, tako v gospodarstvu kot na področju družbenih dejavnosti. Učinki revalorizacije na področju družbenih dejavnosti pa so bili znatno večji zaradi tega, ker je bilo s to revalorizacijo zajeto obdobje zadnjih 8 let. V tem času na tem področju ni bilo revalorizacije, medtem ko je bila revalorizacija na področju gospodarstva opravljena tudi v letu 1971.

Navedena revalorizacija osnovnih sredstev je učinkovala tako, da se je vrednost osnovnih sredstev v družbenih dejavnostih povečala za 150 %. Porast vrednosti osnovnih sredstev je ob predpisanih stopnjah amortizacije v prvem polletju 1976 povzročil 60 % povečanje sredstev amortizacije v družbenih dejavnostih. Če se ohranijo predpisane amortizacijske stopnje za družbene dejavnosti, bodo organizacije združenega dela s tega področja zaradi teh stopenj izkazale ob zaključnih računih za 1976. leto primanjkljaj, ocenjen v višini 300 milijonov din. S tem bi bila porušena delitvena razmerja za leto 1976, ki so bila opredeljena z resolucijo in družbenimi dogovori. Glede na navedeno predlagamo, da se v skladu s pooblastilom iz zveznega zakona določijo nižje minimalne stopnje za obračunavanje amortizacije.

Temeljnimi organizacijam združenega dela s področja družbenih dejavnosti se s tem daje možnost, da lahko obračunajo amortizacijo na ravni, ki je za vsa osnovna sredstva nižja za največ do 50 % od minimalne amortizacije, predpisane z zveznim zakonom. S tem je dana možnost temeljnim organizacijam združenega dela s področja družbenih dejavnosti, da zaradi amortizacije poslovnega leta 1976 ne zaključijo z izgubo. Predlagani ukrep se nanaša samo na leto 1976. Da bi ga bilo mogoče pravočasno izvesti, bi moral biti predlog zakona sprejet še v tem letu. Zato predlagamo, da se predloženi zakon sprejme danes po hitrem postopku. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričujem razpravo glede postopka. Želi kdo razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog Izvršnega sveta, da se zakon obravnava po hitrem postopku.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog, da obravnavamo zakon po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance, ki je dal poročilo, ter Zakonodajno-pravna komisija.

Pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič.

Izvršni svet predlaga, da obravnavamo predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Ta postopek predlaga Izvršni svet zato, ker je v skladu z zakonom o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1976 od skupnega dohodka občanov potrebno določiti osnove in stopnje davkov do 1. 12. 1976.

Želi predstavnik predlagatelja še ustno obrazložiti predlog zakona? Prosim!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Tudi za ta zakon predlaga Izvršni svet, da se sprejme po hitrem postopku. Dovolite mi, da podam kratko obrazložitev, zakaj prosimo za takšen postopek.

Po načelih davčne zakonodaje se višina davkov ugotavlja po predpisih o osnovah in stopnjah, ki so veljale na dan 1. januarja tistega leta, za katerega se ugotavlja obveznost. Po teh načelih bi bilo potrebno davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1976 določiti že pred 1. 1. 1976. Ker pa v tem času še ni bilo opredeljeno, na kakšnih izhodiščih naj se oblikuje politika tega davka, je bilo z zakonom o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1976, sprejetim v decembru 1976, izjemoma določeno, da se davčni instrumentarij za davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1976 sprejme do konca decembra 1976.

Glede na navedena načela je do 31. 12. 1976 treba ta zakon sprejeti, skupaj z inštrumentarijem za ta davek za leto 1977. Inštrumentarij smo želeli uskladiti z republiškim dogovorom o enotnih osnovah davčnega sistema, ki je v pripravi, katerega sprejem pa se je zavlekel, ker ni bila dosežena popolna uskladenost republik in pokrajin o nekaterih elementih dogovora. Ne glede na to, da dogovor še ni podpisan, pa predlog našega zakona, ki ga predlagamo danes, že temelji na izhodiščih dogovora. To je bil tudi osnovni razlog, da ustrezno dopolnitev zakona predlagamo šele v tem času. Glede na potrebo, da je inštrumentarij sprejet pred koncem leta, pa tudi predlagamo, da se zakon obravnava po hitrem postopku. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Želi kdo o tem razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog za hitri postopek. Kdor je za, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog za hitri postopek z večino glasov sprejet.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija in predložila poročili. Prejeli smo tudi povzetek obrazložitve predloga zakona o dopolnitvah in spremembah zakona.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 1. in 4. členu. Oba amandmaja sta redakcijske narave. Izvršni svet se z njima strinja, Odbor za finance prav tako. Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da sta z večino glasov sprejeta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977, ki ga je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovarišica Milica Ozbič. Tudi za ta zakon predlaga Izvršni svet, da ga obravnavamo v smislu 295. člena poslovnika po hitrem postopku.

Ta postopek predlaga Izvršni svet zato, ker je potrebno stopnje in osnove davkov sprejeti do konca leta, če hočemo omogočiti sprejemanje stopenj in osnov davkov za leto 1977 v roku.

Besedo ima tovarišica Milica Ozbič, članica Izvršnega sveta!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav bo republika imela svojo davčno zakonodajo, po vsem sodeč, urejeno pravočasno, je v pripravi dogovor o usklajevanju davčne politike za leto 1977. Skladno s tem dogovorom bodo občinske skupščine oblikovale svojo davčno politiko in sprejele ustrezne dopolnitve občinskih odlokov. Po načelih davčne zakonodaje pa se višina davkov ugotavlja po predpisih, osnovah in stopnjah, ki so veljale na dan 1. januarja tistega leta, za katerega se obveznost ugotavlja. Izjeme od tega načela lahko določa le zakon. Da bi občinske skupščine svojo davčno politiko za leto 1977 lahko uskladile z dogovorjenimi stališči, se predlaga podaljšanje rokov za sprejem davčnega inštrumentarija. Gre za ukrep, ki ga je potrebno sprejeti pred 1. januarjem 1977, zato predlagamo, da se predlog zakona, ki podaljšuje roke za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977 do 28. februarja 1977, sprejme po hitrem postopku. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi kdo o tem razpravljati? Če nihče, dajem na glasovanje predlog za postopek. Kdor je za to, da obravnavamo predlog zakona po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (87 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog za obravnavo po hitrem postopku sprejet z večino glasov.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija ter dala poročili. Prejeli smo tudi povzetek obrazložitve k predlogu zakona.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za

leto 1977. Kdor je za, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977.

Prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija in predložila poročili. Želi kdo od predstavnikov dati ustno obrazložitev? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima predstavnik Raziskovalne skupnosti Slovenije dr. Robert Blinc.

Dr. Robert Blinc: Tovarišice delegatke in tovariši delegati!

Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije se je v razpravo o tem zakonu vključila kot zainteresiran zbor in me je pooblastila, da preberem njena stališča.

Skupščina Raziskovalne skupnosti ugotavlja, da je Izvršni svet pri pripravi predloga zakona upošteval pripombe, ki jih je s tem v zvezi dala Skupščina na svoji seji dne 8. 12. 1976. Skupščina Raziskovalne skupnosti pa hkrati opozarja pristojna zbora in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da predlagani zakon rešuje le del problemov, ki ovirajo normalno izvajanje družbenega plana SR Slovenije v letih 1976—1977. Na podlagi poročila, ki ga je dal njen izvršilni odbor, Skupščina ugotavlja, da priliv sredstev za uresničevanje programa skupnosti v letu 1976 ne ustreza obveznostim, naloženim s programom raziskovalne dejavnosti, ki sta ga v enakopravnem sodelovanju sprejeli Skupščina SR Slovenije in Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije, ter z družbenim dogovorom o razporejanju dohodkov v letu 1976 in z dogovorom o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980. Skupščina ocenjuje, da se bo stanje še bistveno poslabšalo s proračunom ob zaključnih računih za leto 1976.

Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije s tem v zvezi opozarja na analize, ki so bile poslane Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije dne 14. in 23. decembra, in pričakuje, da bo Izvršni svet čimprej predložil sprejem takšnih ukrepov, ki bodo zagotovili dosledno izpolnjevanje sprejetih obveznosti. Pri tem Skupščino opozarja na nesporno dejstvo, da sedanji finančni mehanizem zbiranja prispevkov za samoupravne interesne skupnosti ne ustreza, saj povzroča utemeljene presežke pri skupnostih, ki zbirajo prispevke sorazmerno osebnemu dohodku delavcev, in hude izpade v dotoku pri tistih skupnostih, ki zbirajo prispevke v sorazmerju s ostankom dohodka tozgov. Ta nesorazmerja so v nasprotju s planskimi dokumenti, ki postavljajo programe skupnosti v odvisnost od družbenega proizvoda.

Skupščina Raziskovalne skupnosti predlaga pristojnima zboroma, da predloženi predlog zakona sprejmeta in da hkrati zahtevata od Izvršnega sveta, da sproti poroča o delovanju finančnih mehanizmov za uresničevanje nalog samoupravnih interesnih skupnosti in o načinih doslednega uveljavljanja družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976.

To so stališča Skupščine. Sedaj pa bi, če dovolite, še s prostimi besedami v nekaj stavkih skušal povedati, za kaj gre.

Gre za naslednje: V tistih skupnostih družbenih dejavnosti, ki so na bruto osebno dohodku, so nastali v letu 1976 veliki presežki, v tistih skupnostih, ki so na preostanku dohodka tozgov, pa so nastali veliki primanjkljaji. Predlog zakona to sicer skuša delno urediti, in sicer s tem, da povečuje akontacije za tiste skupnosti, ki so na preostanku dohodka tozgov, za 20 odstotkov, drugim pa jih daje v enaki višini. Te akontacije pa po naših predvidevanjih ne zadoščajo. In sicer smo izračunali, če bi hoteli pokriti predvideni izpad v Raziskovalni skupnosti, da bi morali povečati akontacijo ne za 20, temveč za 115 odstotkov. To je eno.

Nadalje se nam tudi celotni postopek ne zdi pravilen. To je bilo splošno mnenje. Nismo pa predlagali amandmaja, ker dejansko nismo poklicani, da proučujemo finančne mehanizme. Postopek se zdi nepravilen zato, ker bodo tiste skupnosti, ki imajo presežke, predlagale zelo verjetno revalorizacijo programa in bodo presežki izginili. Tiste skupnosti, ki imajo primanjkljaj, pa bodo morale najeti kredite, da bodo lahko sredstva vrnile ob poračunih. Seveda bo treba te kredite od nekod vračati. Vračali pa se bodo lahko samo z akontacijo za leto 1977. Z drugimi besedami, predlagani način predstavlja dodatno obremenjevanje gospodarstva.

In končno, v bistvu so se delavci odločili za to, koliko denarja dajo za določene programe, ta denar pa so finančni strokovnjaki potem preračunali na stopnje. Očitno, kar ni ustrezalo, so bile predvsem te stopnje, saj se je enim nabralo preveč denarja, drugim pa premalo. Sedanji način te stvari le delno popravlja. Pravzaprav še vedno omogoča, da bodo v enih skupnostih nastajali še naprej presežki, drugod pa se bodo primanjkljaji še naprej kopičili, vsaj po naših ocenah.

Kljub temu pa se Skupščina Raziskovalne skupnosti ni odločila, da bi predložila amandma, ker pač ni imela ustreznih mehanizmov, da bi predlagala najboljše rešitve. Zato predlaga, da zbori sprejmejo zakon tak, kot je predložen, a pri čemer naj zahtevajo od Izvršnega sveta, da v doglednem času stvar sistemsko uredi. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovarišica Marjeta Šentjunc, gospodarsko področje, 33. okoliš!

Marjeta Šentjunc: Naša skupina je na svoji seji razpravljala o tem zakonu in je do njega zavzela tako rekoč enaka stališča, kot jih je pravkar povedal predstavnik Raziskovalne skupnosti Slovenije. Povedala bi le še to, da prav tako pričakujemo od Izvršnega sveta, da bo nemudoma pripravil predloge ukrepov, ki bodo preprečili omenjene anomalije in omogočili prizadetim skupnostim uresničenje njihovih planov. Pri tem smo imeli naslednji predlog, kako bi se to dalo urediti: Izvršni svet naj bi skupaj s Sekretariatom za finance proučil, ali naj bi se akontacije, dokler program interesnih skupnosti ne bo izpolnjen po sprejetem planu, dajale po diferenciranih stopnjah, ki bi jih pripravil Republiški sekretariat za finance. Pri tem naj upošteva načelo, da so akontacije višje za tiste skupnosti, za katere je priteklo v letu 1976 manj sredstev, kot je predvidel družbeni plan, ter nižje za tiste skupnosti, za katere se je nabralo preveč sredstev. Kakršnekoli druge rešitve bi po našem mnenju še

dodatno obremenile gospodarstvo. Na koncu naj poudarim, da smo za sprejem predlaganega zakona, vendar s pogojem, da Izvršni svet že v januarju 1977 pripravi dopolnitve, ki bodo omogočile Raziskovalni skupnosti in Skupnosti za izobraževanje uresničevanje njihovih programov.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Kdo še želi razpravljati? Prosim, tovarišica Milica Ozbič!

Milica Ozbič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati. V zvezi s tem, kar smo slišali od predstavnikov Raziskovalne skupnosti Slovenije, bi morala dati nekaj pojasnil.

Predvsem velja pojasniti, da se Izvršni svet, ali mu kdo nalaga te dolžnosti ali ne, svojih dolžnosti glede tega vsekakor sam zaveda. Nadalje bi želela pojasniti, da je treba razlikovati med prispevki iz osebnega dohodka in med prispevki za družbene dejavnosti, ki se napajajo iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. To kar se je v letošnjem letu dogodilo z dohodkom temeljnih organizacij združenega dela v materialni proizvodnji, je povzročilo najtežje posledice temeljnim organizacijam združenega dela, pa tudi tistim, ki od tega dohodka dobivajo del v skladu s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori za svoje dejavnosti. Zaradi tega menimo, da ne kaže pri težavah, ki nastajajo zaradi manjšega ustvarjenega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela, postajati pretirano občutljiv, če zaradi tega nastajajo težave tudi za nas druge, ki od tega dohodka prejemo svoj delež. Vsi skupaj moramo iskati ustrezne izhode iz teh težav.

Res je, da se je ob dokaj avtonomnem gibanju osebnih dohodkov, tudi v gospodarstvu, nabralo v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti, ki se napajajo iz prispevka iz osebnega dohodka, nekaj več denarja, kot je bilo načrtovano. Torej ne velja usmeriti pozornosti na različna »merila«, ki bi jih načrtoval za nekatere skupnosti, za druge pa ne. Odgovor velja iskati v tem, zakaj in kako so gibanja v osebnih dohodkih to omogočila. Kako je prišlo do višjega priliva prispevkov iz osebnega dohodka, kljub slabi situaciji nasploh, posebej pa še v nekaterih organizacijah združenega dela glede dohodka? Če se torej razumemo, da je v tem grmu treba iskati zajca, potem se bomo lažje razumeli tudi pri iskanju začasnih rešitev.

V času namreč, ko je treba sistem drugače zastaviti, morajo družbene dejavnosti prav tako delati in izvrševati svoje programe. Zato jim je treba omogočiti, v skladu z možnostmi, da največji del tistega, kar potrebujejo, dobijo z rednim dotokom sredstev, v času, ko pa to ne funkcionira v celoti, pa seveda z drugimi finančnimi mehanizmi, kar se tudi izvaja. V času, ko velja začasno financiranje, so namreč stvari urejene tako, da se prispevki iz osebnih dohodkov za tiste dejavnosti, ki dobivajo svoja sredstva iz teh prispevkov, zadržijo na ravni s konca decembra. To je eden od močnih omejitvenih ukrepov, če ne najmočnejši. Naj k temu še dodam, da je bil 24. decembra tega leta v Zvezni skupščini sprejet zakon o sanaciji, ki posredno zadeva tudi to področje, v tem smislu, da se v temeljnih organizacijah združenega dela, ki ne ustvarjajo dovolj dohodka, da bi pokrile svoje izdatke — gre za organizacije z izgubo, ustavlja gibanje osebnih dohodkov na 9-mesečnem poprečju pretečenega obdobja in ne dovoljuje v takih primerih nobeno nadaljnje zviševanje. To pomeni, da se tudi z zakonom o sanaciji posega na področje, ki ga letos nismo uspeli obvladati.

Zaradi tega je treba realno računati, da že v naslednjem obdobju, predvsem pa po zaključnih računih, ne bo dotok prispevkov iz osebnega dohodka družbenim dejavnostim takšen kot doslej oziroma v takih stopnjah rasti kot doslej.

To je ena realnost. Druga realnost je, da s predlogom zakona povečujemo za 20 % stopnjo, ki se iz skupnega dohodka daje obema skupnostima. Izobraževalni skupnosti kot najmočnejši in Raziskovalni skupnosti kot drugi. Tako kot predstavnikom Raziskovalne skupnosti Slovenije moram tudi vam dati ustrezno pojasnilo, zakaj tako.

Ob upoštevanju izpadov v letošnjem letu, če se lahko tako izrazim — morala bi rabiti izraz »izpad dohodka«, obe skupnosti nista dobili toliko sredstev, kot sta računali pri določanju svojih programov. Nadomeščena so bila večji del s krediti, za katere so upravljalci bank odločili, da jih ne zaračunavajo po normalni obrestni meri, pač pa zaenkrat le s 3 %. Pri tem velja dogovor s samoupravnimi organi bank, da bodo ob koncu leta, ob svojem zaključnem računu, pregledali in ugotovili, ali obstajajo še nadaljnje možnosti za znižanje 3 % obrestne mere. Zaenkrat velja, da se plačujejo za to kritje 3 % obresti.

Tudi vnaprej bo potrebno tako ravnati. Ocenjujemo, da izredno zmanjšani dohodek temeljnih organizacij združenega dela ne dovoljuje takih posegov, da bi stopnje, po katerih se plačujejo prispevki obema skupnostima, še povečevali, ne glede na to, da bodo končne stopnje, potem ko bodo sporazumi med združenim delom in družbenimi dejavnostmi sklenjeni in dosežena soglasja o višinah stopnjah poravnale vse razlike, tako za nazaj kot tudi za naprej.

Nerealen je zahtevek, ki ga je postavila Raziskovalna, pa tudi Izobraževalna in nekatere druge skupnosti, da naj se kot rezerva računajo tudi sredstva, ki bodo potrebna za povračilo že plačanih prispevkov po poračunih po zaključnih računih organizacij združenega dela. Po sedanjem zakonu namreč lahko te v primerih, če izkazujejo izgubo, zahtevajo povračilo plačanih prispevkov. Moram povedati, kar sem predstavnikom teh skupnosti že povedala, da glede na izredno velik obseg izgub, ki jih pričakujemo tudi ob koncu leta, ni realno pričakovati, da bi se lahko ustrezna določila zakona o obračunavanju in ugotavljanju dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ki zahtevajo vračilo prispevkov v primerih, ko gre za izgube, izvajala ob zaključnih računih za leto 1976.

Že nekaj mesecev vse republike in obe pokrajini vztrajno zahtevajo, da da predlagatelj, to je Zvezni izvršni svet, Skupščini SFRJ predlog o ustreznem dopolnjevanju teh členov. To doslej ni bilo narejeno, vendar smo na podlagi izračunov, s katerimi te zahteve utemeljujejo vse republike, tudi naša, obveščeni, da je Zvezni izvršni svet predlog uvrstil na dnevni red svoje jutrišnje seje. Utemeljeno lahko pričakujemo, da bo v Zvezni skupščini obravnavan popravek 13. člena zakona o obračunavanju in ugotavljanju dohodka temeljnih organizacij združenega dela po hitrem postopku v januarju. Povračila prispevkov bodo skladno z določili zakona o združenem delu, ostala le v primerih, ko čisti osebni dohodki, izplačani v določenem časovnem obdobju, na katerega se obračun nanaša, ne bodo pokriti z ustvarjenim dohodkom.

Po hitrem pregledu, ki smo ga skupaj s Centralnim komitejem opravili te dni, v Sloveniji takih primerov nimamo. Zaradi tega ugotavljamo, danes ne uradno, na naslednjem zasedanju Skupščine, ko bo ta predlog v obravnavi, pa tudi uradno, da ni potrebno prek prispevnih stopenj za družbene dejavnosti pripravljati ustreznih rezervnih sredstev v višini, ki bi bila sicer potrebna za

povračila vplačanih prispevkov v primerih, ko delovna organizacija ugotovi izgubo.

Izvršni svet seveda z razumevanjem sprejema na znanje večkrat poudarjene težave, ki nastajajo zaradi nerednega priliva dohodkov v obeh skupnostih že vse letošnje leto, medtem ko v drugih skupnostih teh težav ne poznajo, ker prejemajo sredstva na podlagi gibanj v osebnih dohodkih. Nekorektno bi lahko tudi imenovali ravnanje da samo dve od vseh skupnosti nosita sočasno z združenim delom celotno breme težav, ki nastajajo zaradi premajhnega ustvarjenega dohodka v združenem delu.

Vendar ne samo zaradi tega, pa tudi zaradi tega, so oblikovane delovne skupine, katerih naloga je, da pripravijo za razpravo v prvih mesecih prihodnjega leta preureditev sistema napajanja družbenih dejavnosti s prispevki. V okviru te preureditve bo treba spoštovati določila zakona o združenem delu, ki se nanašajo na to področje, in razdeliti riziko na vse skupnosti enako, če ne povsem enako, pa vsaj v glavnem enako, tako da bodo koristili, če se zopet smem tako izraziti, od prispevkov od osebnih dohodkov deležne vse skupnosti po malem, da pa bodo nosile vse skupnosti tudi tveganje, skupaj z združenim delom. Zmotno je namreč misliti, da bi lahko prirejali sistem. Vse skupnosti bo treba v večji meri vezati na dohodek temeljnih organizacij združenega dela, v manjši meri pa na osebni dohodek. Težnja obeh teh skupnosti, o katerih sem govorila, in tudi ostalih, je seveda nasprotna. Tudi ureditve na področju osebnih dohodkov bodo v prihodnje odpravile nekatere iluzije. Liberalizacija politike osebnih dohodkov, ki se je v letošnjem letu sprevrgla v svoje nasprotje, bo najbrž morala doživeti dopolnitve, tako da bo počasi zbledela tudi privlačnost financiranja samo prek osebnih dohodkov. Toliko v pojasnilo. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Hvala! Kdo še želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju zakonodajno-pravne komisije, ki se nanaša na 6. člen. Izvršni svet se strinja s tem amandmajem. Odbor za finance prav tako. Kdor je za, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976 v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (87 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 12. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju 1977.

Predlog zakona je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in določil za svojega predstavnika tovarišico Milico Ozbič. Izvršni svet predlaga Skupščini, da ta zakon obravnava po hitrem postopku v smislu 295. člena poslovnika Skupščine. Ta postopek predlagajo zato, ker bo možno sprejeti samoupravne akte o določitvi stopenj prispevkov samoupravnim interesnim

skupnostim na področju družbenih dejavnosti šele ob koncu prvega polletja 1977. leta in je zato potrebno, da se za čas do sprejemanja samoupravnih sporazumov začasno uredi financiranje dejavnosti samoupravnih skupnosti. Želi predstavnik še ustno obrazložiti predlog zakona? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo o postopku. Želi kdo besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog za skrajšani postopek. Kdor je za, naj prosim glasuje! (85 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog, da obravnavamo zakon po hitrem postopku.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi dodatno poročilo Odbora za finance. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Poročevalec Odbora za finance tovariš Vlado Šanca!

V l a d o Š a n c a : Prejeli ste poročilo Odbora za finance z dne 23. 12. 1976. V tem poročilu Odbor predlaga, da bi se uvedli omejitveni sistemi za skupno porabo v času začasnega financiranja. Vendar po dodatnem pojasnilu Izvršnega sveta to ni potrebno, ker so samoupravne interesne skupnosti dolžne spoštovati predvideno porabo, ki bo uskladena s programi dela in samoupravnimi sporazumi. Zato Odbor za finance umika svojo pripombo oziroma predlog. Ker sem obveščen, da v Zboru občin nista sprejeta redakcijska amandmaja k 1. in k 2. členu, Odbor za finance umika ta amandmaja v tem zboru.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Želi še kdo razpravljati? Če ne, preham na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju skupine delegatov s področja kulture in prosvete za 1. okoliš. Nanaša se na 2. člen predloga zakona: namesto besedila »po stopnjah, veljavnih na dan 31. 12. 1976« naj se vnese »po stopnjah, objavljenih v Uradnem listu SRS, št. 6/26 z dne 11. 3. 1976.«

Prosim za stališče Izvršnega sveta do tega amandmaja! Besedo ima tovarišica Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance!

Milica Ozbič : Amandma zaradi datuma, po katerem naj bi veljale stopnje, ni sprejemljiv. Ker obravnavamo začasno financiranje, je potrebno vzeti za izhodišče določeni kritični datum, kot se temu pravi. Pri izdelavi osnutka in predloga zakona je bil opredeljen kot kritični datum 31. 12. 1976 in Izvršni svet od tega ne more odstopiti. Med letom se namreč opravi več raznih popravkov, usklajevanj, povečevanj in pomanjšanj opredeljenih stopenj, zaradi česar lahko pride, če se drugače odločimo, kot je predlagano, do številnih zmešnjav. Prosila bi predlagatelje, da amandma umaknejo, da ne bi povzročali sebi in izvajalcem teh zakonov dodatnih težav.

Od organizacij združenega dela, predvsem od služb, ki morajo izvajati vse zakone in določila, ki jih sprejemamo, nenehno dobivamo pripombe, prošnje, kritike, ter zahteve, naj vendar že uredimo stvari tako, da jih bodo lahko izvajali. To njihovo prošnjo prenašam tudi na vas, tovariši delegati, in prosim, da sprejmete predlog, v besedilu, ki je predloženo. Hvala lepa.

Predsednik Š t e f a n N e m e c : Želi še kdo razpravljati? Ali tovariši delegati iz 1. okoliša še vztrajajo pri svojem amandmaju? Prosim!

Jože Meglič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Nerodno je, da pobudnica tega amandmaja ni navzoča na tej seji, zato bi naša delegacija težko umaknila amandma. Se pa strinjamo z obrazložitvijo in menimo, da je stvar sedaj dosti bolj jasna kot prej.

Predsednik Štefan Nemeč: Potem vztrajate pri amandmaju? Prav. Hvala lepa. Besedo ima tovariš Vlado Šanca.

Vlado Šanca: Odbora za finance Zbora združenega dela in Zbora občin sta na današnji seji obravnavala ta amandma. Iz razlogov, ki ste jih slišali, menita, da amandma ni primeren, in predlagata, da se ne sprejme.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje? (9 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (55 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (24 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju 1977. Kdor je za, naj prosim glasuje! (90 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi vzajemnega prelivanja med občinami.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Milico Ozbič.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Želita poročevalca še ustno dopolniti poročila? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem na glasovanje predlog zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi vzajemnega prelivanja med občinami. Kdor je za, naj prosim glasuje! (88 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovariša Dragana Petroviča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za energetiko.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo predlog zakona po hitrem postopku, v smislu 295. člena poslovnika Skupščine. Prosim tovariša Petroviča, da poda obrazložitev!

Drago Petrovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da ob predložitvi zakona pojasnim in obrazložim vzroke, zaradi katerih ga predlagamo in zakaj ga moramo sprejeti.

Izravnavanje strukturnega neskladja pri naložbah v energetiko in zadovoljitev rastočih potreb po energiji predstavljata prioritetni nalogi tekočega planskega obdobja. Razvoj energetike mora temeljiti na dolgoročni in zanesljivi oskrbi s posameznimi vrstami energije, izkoriščanju domačih energetskega virov, na vlaganjih v energetske zmogljivosti v drugih republikah, na neobhodni mednarodni menjavi energije, racionalni proizvodnji, pretvarjanju, transportu in porabi energije ter upoštevanju ukrepov za varstvo okolja. Ta izhodišča vsebuje tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike, samoupravni sporazum o temeljnih samoupravnih planov Samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin in samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga, ki skupaj z energetske bilanco predstavljajo osnovo za razvoj energetike v okviru srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije v obdobju do leta 1980.

Po ocenah bo poraba izkoriščene energije v tem obdobju naraščala po stopnji 4,2 odstotka letno, v tem okviru pa najhitreje poraba naravnega plina, katerega delež bo od sedanjih 3 odstotkov narasel na 17 odstotkov do leta 1980. Zaradi sorazmerno skromnih domačih energetskega virov se bo povečal tudi delež uvožene primarne energije od 42 odstotkov v lanskem letu na 48 odstotkov v letu 1980. S tem se bodo predvidoma povišali izdatki za uvoz energije od 170 milijonov v letu 1975 na okrog 270 milijonov dolarjev v letu 1980, brez upoštevanja dviga cen nafte v naslednjih letih.

Za kritje potreb po električni energiji bodo do leta 1980 za potrebe Slovenije zgrajeni elektroenergetski objekti s skupno dodatno zmogljivostjo okoli 1000 megavatov, od tega 100 megavatov v SR Bosni in Hercegovini ter 315 megavatov v skupni naložbi s SR Hrvatsko v Nuklearni elektrarni Krško. Zgrajeni bodo naslednji objekti: Nuklearna elektrarna Krško v 1979. letu, Termoelektrarna Šoštanj koncem naslednjega leta, Hidroelektrarna Srednja Drava koncem naslednjega leta ali v začetku 1978. leta. Toplarna Ljubljana do 1980. leta. Povečane bodo zmogljivosti Hidroelektrarne Moste v naslednjem letu, zgrajena bo mreža za prenos električne energije za 380, 220 in 110 kilovatov ter vrsta objektov v distribuciji.

Za preskrbo Nuklearne elektrarne z jedrskim gorivom bo v letu 1980 odprt rudnik urana z začetno zmogljivostjo okoli 160 tisoč ton rude in proizvodnjo 120 ton koncentrata uranovega dioksida. Poleg tega bo Elektrogospodarstvo Slovenije, zaradi kontinuitete preskrbe z električno energijo po letu 1980, še v tem 5-letnem obdobju pričelo uresničevati nov program izgradnje proizvodnih objektov z močjo nadaljnjih 1000 megavatov. V letu 1976, to je v prvem letu srednjeročnega plana, je že začela obratovati Plinska termoelektrarna Brestanica, poskusno obratuje Plinska termoelektrarna Trbovlje, vključena je vrsta prenosnih in distribucijskih objektov in deli manjših distribucijskih omrežij.

V premogovništvu nadaljujemo z modernizacijo premogovnikov ob sočasnem povečevanju njihovih proizvodnih zmogljivosti. Opravljeno je tudi večje število tehnoloških in geoloških raziskav, ki se še nadaljujejo. Na tej podlagi bo proizvodnja premoga povečana od 6,3 milijonov ton v letu 1975 na 6,8 milijonov ton v letu 1980. S tem bodo pokrite vse potrebe v elektrogospo-

darstvu, le v manjšem obsegu pa potrebe drugih porabnikov. Ker proizvodnja premoga ne bo mogla pokriti vseh drugih potreb, si bo treba z dolgoročnimi sporazumi pravočasno zagotoviti manjkajoče količine premoga v drugih republikah.

Za uresničenje programa graditve elektroenergetskih objektov in nanje vezanih objektov primarne energije je do leta 1980 potrebno zagotoviti 16 in pol milijarde novih dinarjev po cenah iz leta 1975 oziroma 23 in pol milijarde po eskaliranih vrednostih, in sicer z združenimi sredstvi po sporazumu oziroma zakonu, s prispevki po zakonu ter s tujimi in domačimi krediti. Od skupno potrebnih sredstev predstavljajo že zagotovljena tuja sredstva 6 in pol milijarde, dodatno pa je treba zagotoviti še milijardo in pol dinarjev tujih sredstev, medtem ko znašajo potrebna domača sredstva 15 in pol milijarde dinarjev.

Ob pregledu izvajanja srednjeročnega programa izgradnje energetskih objektov v letošnjem letu ugotavljamo, da se postavljene naloge zadovoljivo izvajajo, čeprav je na nekaterih področjih prihajalo do zastojev in kasnitev glede na predvideno dinamiko. Vendar primerjava podatkov za lansko in letošnje leto kaže, da se je proizvodnja električne energije povečala za 1,3 %, poraba pa za 6,6 %, kar hkrati pomeni tudi višjo proizvodnjo in višjo porabo od predvidevanj srednjeročne energetske bilance. Neskladja med proizvodnjo in porabo je zaenkrat bilo potrebno pokriti z delnim uvozom električne energije.

Nekoliko neugodnejša pa je struktura proizvodnje električne energije, kajti v srednjeročnem programu smo za to obdobje predvideli večji delež proizvodnje v hidroelektrarnah. Zmanjšanje deleža hidroenergije in povečanje proizvodnje v termoelektrarnah je vplivalo letos na večje stroške elektrogospodarstva ter ponekod povzročilo zmanjšanje zaloga premoga v deponijah oziroma manjšo dobavo ostalim porabnikom izven elektrogospodarstva.

Proizvodnja rjavega premoga in lignita v letošnjem letu je bila v skladu s predvidevanji srednjeročne energetske bilance, kljub prenehanju obratovanja premogovnika Kanižarica zaradi vdora vode in težavam premogovnika Laško, kjer še niso odprte nove rezerve, ter v Kočevju, kjer so težji pogoji dela rezultat predvidenega prenehanja proizvodnje premoga v letu 1978. Pri tem je pomembna ugotovitev, da je ne glede na znatno poslabšanje hidroenergije in navedene težave v proizvodnji premoga oskrba z vsemi oblikami energije, posebno pa električna energija, potekala brez zastojev in omejitev. Da vse od leta 1973 pri nas ni bilo večjih redukcij električne energije, je pripisati naporom in visoki stopnji obratovalne pripravljenosti elektrogospodarstva, saj so manjše redukcije, ki so nastopile v tem obdobju, nastale predvsem zaradi pomanjkanja električne energije v drugih republikah.

Analiza finančnega poslovanja elektrogospodarstva v letošnjem letu nakazuje izpad dohodka, ki je po ugotovitvi Skupščine Interesne skupnosti elektrogospodarstva z dne 23. decembra 1976 predvsem rezultat povečane amortizacije, katere obseg se je zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v letu 1976 občutno zvišal. V okviru popravka cen v letu 1976 je bilo namreč možno pokriti le povečanje stroškov tekočega poslovanja in zagotoviti ustrezno rast dohodka, ni pa bilo možno pokriti podvojene amortizacije. Zato je pokritje povečanih stroškov amortizacije zagotovljeno s sredstvi, ki se zbirajo s prispevkom na nizki napetosti. Ta sredstva se bodo nato v enakem znesku obvezno združila za financiranje graditve objektov po samoupravnem sporazumu, kar je v skladu z določili samoupravnega sporazuma in s 3. členom zakona o prispevku odjemalcev energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov. Preostali

del primanjkljaja v letošnjem letu bo pokrit z ukrepi znotraj elektrogospodarstva, to je z doseženim dohodkom stranskih in pomožnih dejavnosti, z refundacijo obresti kratkoročnih kreditov ter z odplačilom amortizacije iz preteklih let. Na ta način bo predvideni primanjkljaj v višini 728 milijonov dinarjev v celoti pokrit. Tako Interesna skupnost elektrogospodarstva ne predlaga nikakršnega pokrivanja primanjkljaja, niti s samoupravnimi sporazumi niti z zakonom. S tem je tudi uresničena zahteva Skupščine SR Slovenije, da je potrebno elektrogospodarstvu zagotoviti s ceno ter ustreznimi ukrepi znotraj elektrogospodarstva pokrivanje enostavne reprodukcije.

Za leto 1977 predlagamo zvišanje cene električne energije povprečno za 10 %. Z intenzivnim programom notranjih ukrepov elektrogospodarstva ter z obveznim združevanjem sredstev amortizacije bomo omogočili pokritje stroškov enostavne reprodukcije tudi v naslednjem letu.

Da je prišlo pri poslovanju elektrogospodarstva letos do pozitivnih premikov v smislu zahtev Skupščine, kažejo tudi naslednji podatki: Povprečni mesečni osebni dohodki so se v prvih 11 mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskimi dvignili v gospodarstvu za 19 % na zaposlenega oziroma 18 % preračunano na pogojno nekvalificiranega delavca. V elektrogospodarstvu so se v istem obdobju povečali le za 14 % na zaposlenega oziroma za 13 % na pogojno nekvalificiranega delavca. To pomeni, da se odnosi med osebnimi dohodki elektrogospodarstva in ostalih panog gospodarstva znižuje. Pozitivno sliko dajejo tudi podatki zaposlovanja, saj stopnja povečanja zaposlovanja znaša v novembru 1976, v primerjavi ko je zaposlenost v premogovnikih celo za 0,3 % nižja od lanskoletne.

Gradnja energetskega objekta, določenih s srednjeročnim planom, poteka pri večini objektov v skladu s programom. Vzroki za doslej znane zakasnitve so bili določeni problemi v zvezi s financiranjem, znatno povišanje carin za uvoz elektroenergetske opreme, zamude pri izdelavi projektov in dokumentacije ter ponekod premalo ustrezna organiziranost investicijskih skupin za izvajanje del. Menimo, da te kasnitve ne bodo imele večjega negativnega vpliva na izpolnjevanje energetske bilance.

Za nadaljnjo uveljavitev samoupravljanja in podružbljanja oblasti je zlasti pomembno delovanje obeh samoupravnih interesnih skupnosti, to je Interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in Interesne skupnosti za nafto in plin. Obe skupnosti sta si v preteklem obdobju pri svojem delovanju prizadevali v kar največji meri vsebinsko uveljaviti določila nove ustave v svojih temeljnih aktih, kakor tudi uresničiti z resolucijo začrtane naloge. Vendar je treba ugotoviti, da zahteva uresničitve zastavljenih nalog določen čas. Zato je spreminjanje odnosov in pogledov glede združevanja dela in sredstev ter uveljavljanje načel svobodne menjave dela proces, ki se ne more zaključiti v določenem obdobju.

Pri analiziranju delovanja interesnih skupnosti na področju energetike ugotavljamo, da bo dograjevanje samoupravnih dohodkovnih odnosov, delegatskega sistema, sistema informiranja in združevanja dela in sredstev zahtevalo še nadaljnje in intenzivno angažiranje vseh proizvajalcev in porabnikov kakor tudi družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, da se bodo v interesnih skupnostih lahko v celoti uresničile dogovorjene in zastavljene naloge.

Ena od osrednjih nalog Interesne skupnosti elektrogospodarstva v letošnjem letu je bila priprava in sprejetje samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja

energetike za obdobje 1976—1980, s katerim naj bi se skoraj v celoti nadomestilo zakonsko zbiranje sredstev. Samoupravni sporazum je sprejela Skupščina Interesne skupnosti v mesecu maju letos. Ta sporazum je bil julija obravnavan v vseh organizacijah združenega dela, v okviru organiziranih akcij za sprejetje samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih plana za razvoj SR Slovenije. Sporazum je bil sprejet v veliki večini temeljnih organizacij, to je na 96 % zborov delavcev. Skupščina interesne skupnosti je kljub nerazumljivemu časovnemu razmiku med sprejetjem sporazuma v temeljnih organizacijah združenega dela in sklepi interesnih skupnosti dne 23. decembra 1976 proglasila sporazum za uveljavljen, ker bodo od 1. 1. 1977 dalje tako proizvajalci kot tudi porabniki električne energije urejali medsebojne odnose v zvezi s financiranjem razširjene reprodukcije v okviru določil tega samoupravnega sporazuma.

Do danes je sporazum podpisalo 55 % temeljnih organizacij, katerih poraba predstavlja 76 % celotne porabe električne energije, kar pomeni, da so bili pogoji za uveljavitev sporazuma ne le izpolnjeni, temveč zlasti pri porabi preko-račeni. Izvršni svet meni, da je kljub uveljavitvi sporazuma potrebno akcijo podpisovanja nadaljevati in število podpisnikov še povečati. Zato v predlogu zakona predlagamo, da se rok podpisovanja samoupravnega sporazuma podaljša do konca meseca marca 1977, da bi se tako omogočil vsem udeležencem samoupravnega sporazumevanja pristop k sporazumu. Na ta način bo, kljub temu, da se sprejem tega zakona predlaga po hitrem postopku, dosežena maksimalna informiranost združenega dela, vključno s poslovodnimi strukturami. V tem trenutku je zagotovljenih, s podpisanimi sporazumi in zakonom o prispevku na nizki napetosti, 72 % sredstev, potrebnih za izvedbo srednjeročnega programa graditve energetskih objektov. Tako je potrebno zagotoviti še preostalih 28 %. Ker pa s 1. 1. 1977 preneha v veliki meri obveznost zakonskega združevanja sredstev, ni drugega izhoda, če hočemo pokriti bilanco potrebnih sredstev za srednjeročni program razvoja elektrogospodarstva, s tem pa tudi potreb gospodarstva nasplah, kot da s tem zakonom zavežemo nepodpisnike sporazuma za obvezno združevanje sredstev in na ta način zagotovimo predvideni in nujno potrebni dotok sredstev.

Prav tako preneha z 31. decembrom letošnjega leta obveznost združevanja sredstev po dodatni stopnji 1,6 % od investicijskih vlaganj za tiste, ki sicer niso bili udeleženci samoupravnega sporazumevanja, kot so na primer družbenopolitične skupnosti, banke, zavarovalnice, kakor tudi vse organizacije združenega dela s področja negospodarstva, razen tistih na visoki napetosti.

Kolikor ne bi zajeli vseh proizvajalcev in porabnikov električne energije, bi bil obseg sredstev za izvajanje investicij manjši od predvidenega, s tem pa bi bil, kot že rečeno, postavljen pod vprašaj srednjeročni program razvoja energetike kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki je kot tak sestavni del družbenega plana Slovenije za obdobje 1976—1980. To pa bi v končni posledici povzročilo prekinitev osnovnih tokov družbene reprodukcije. Sprejetje predlaganega zakona bo zagotovilo reprodukcijo, zagotovilo bo potrebni obseg sredstev ter tako omogočilo izpolnitev dogovorov o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 oziroma družbenega plana v celoti.

Porazdelitev bremena financiranja energetskih objektov med vse proizvajalce in porabnike električne energije pa tudi pomeni uveljavitev načela zagotavljanja enakopravnih pogojev za vse organizacije združenega dela za opravljanje njihove dejavnosti, saj bi bili sicer podpisniki sporazuma na trgu v slabšem položaju kot tisti, ki sporazuma niso podpisali.

Ker se je tako združeno delo skoraj v celoti izreklo za samoupravni sporazum, tudi predloženi zakon v celoti povzema nekatera določila sporazuma oziroma teži za uvedbo enakih osnov in stopenj obveznega združevanja in za izenačitev položaja zavezanca po zakonu s položajem, ki ga ima podpisnik sporazuma. Vendar zavezanci po zakonu niso deležni ugodnosti, ki jih nudi sporazum podpisnikom, z namenom spodbuditi prostovoljno združevanje.

Sprejetje tega zakona po določilu 295. člena poslovnika Skupščine, to je po hitrem postopku, smo predlagali zaradi preprečitve večjih motenj v gospodarstvu, ki bi lahko nastale s 1. januarjem 1977, ko delno oziroma v celoti prenehajo veljati zakoni, s katerimi smo do sedaj zagotavljali financiranje energetskih objektov, pri čemer pa samoupravni sporazum, čeprav je uveljavljen in ki naj bi skoraj v celoti nadomestil v obdobju 1976—1980 zakonski način zbiranja sredstev, še ni podpisan v zadostnem obsegu.

Zakon za odjemalce na nizki napetosti in doslej samoupravni sporazum zagotavlja namreč le 72 % sredstev, kot sem že omenil, potrebnih za realizacijo razvojnega programa. To bi pa seveda povzročilo občutne zamude in zastoj v kontinuiteti izgradnje energetskih objektov, s tem pa bi v skrajni posledici postavil pod vprašaj tudi izpolnjevanje dogovora o temeljih plana.

Izvršni svet se strinja z vsemi amandmaji, ki so jih predlagali skupščinski odbori in komisije, vendar moramo ob amandmaju odborov za finance Zbora združenega dela in Zbora občin k tretji točki prvega odstavka 2. člena opozoriti na nekatera dejstva:

Čeprav samoupravni sporazum ne navaja izrecno, da se pri davčni osnovi ne upoštevajo vsakoletne olajšave za plačilo davka, pa iz finančne konstrukcije in bilance sredstev sporazuma samega izhaja, da je bila pri izračunu predvidenih sredstev do leta 1980 uporabljena davčna osnova brez olajšav. Prav tako moramo poudariti, da med proizvajalci in porabniki električne energije ni bilo nejasnosti glede tega vprašanja, saj je Skupščina Interesna skupnost elektro-gospodarstva zato, z namenom odstraniti kakršnokoli nejasnost glede tega vprašanja, sprejela na svoji seji dne 23. decembra letos razlago sporazuma, po kateri se uporablja davčna osnova brez vsakoletnih olajšav. Zato bomo v navodilu o načinu obračunavanja in plačevanja tudi uporabili tako osnovo, kot jo bo sprejela v svojih navodilih Interesna skupnost elektro-gospodarstva. Menim, da na noben način ne bi smeli dovoliti, da bi bili zavezanci po zakonu glede osnove v ugodnejšem položaju.

Razlika pri obravnavanju obveznosti združevanja sredstev po predloženem zakonu v primerjavi s samoupravnim sporazumom pa obstaja z vidika zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev. Namreč, organizacije združenega dela, ki nimajo zagotovljenih trajnih obratnih sredstev, ne morejo združevati sredstev po sporazumu, medtem ko velja obveznost v vsakem primeru, če gre za združevanje sredstev po zakonu. Udeleženci samoupravnega sporazuma so tako z vidika določil zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev v ugodnejšem položaju od zavezancev po predlaganem zakonu.

Dejstvo je, da gre pri obeh oblikah združevanja sredstev za financiranje ene izmed prioriteten dejavnosti tega srednjeročnega obdobja in zato ni osnove za razlikovanje obveznosti z vidika zagotovitve trajnih obratnih sredstev, ne glede na to, ali so organizacije združenega dela obveznost sprejele prek samoupravnega sporazumevanja ali pa bodo morale sredstva združevati na podlagi zakona. Zato si bomo prizadevali za spremembo ustreznih določil v tem smislu,

da se bo obvezno združevanje sredstev po sporazumu obravnavalo podobno kot zakonska obveznost.

Na koncu bi, tovarišice in tovariši delegati, ponovno opozoril na nujnost in pomembnost sprejetja tega zakona za zagotovitev razvojnih nalog v tem srednjeročnem obdobju. Prosim zbor, da ga v predloženem besedilu in z vsemi amandmaji sprejme! Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Najprej moramo rešiti vprašanje postopka. Ima kdo kakšno pripombo ali drugačno mnenje glede obravnavanja zakona po hitrem postopku? (Ni pripomb.) Potem dajem predlog, da se obravnava zakon po hitrem postopku, na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (81 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.) Ugotavljam, da je predlog za obravnavo po hitrem postopku sprejet z večino glasov.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za finance, Odbor za družbeno-ekonomski razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste tudi povzetek obrazložitve k predlogu zakona. Dodatno ustno poročilo Odbora za finance našega zbora bo podal predsednik tega odbora tovariš Vlado Šanca!

Vlado Šanca: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Iz razlogov, ki jih je navedel tovariš Petrovič, podpirata odbora za finance obeh zborov predloženi zakon. Odbora hkrati predlagata naslednje amandmaje:

K 2. členu, 1. točka: Besedi »fakturirane vrednosti« naj se nadomestita z besedama »fakturiranega zneska«.

K 2. členu, 3. točka: V začetku tretje vrste te točke naj se vejica nadomesti s piko, preostalo besedilo pa črta. Gre za to, da naš odbor predlaga, da se upoštevajo davčne olajšave.

K 2. členu, 5. točka: Odbor predlaga, da se besedi »krajevnega samopri-spevka« nadomestita z besedami »samopri-spevka delovnih ljudi in občanov«.

K 7. členu: Besedilo na koncu tega člena naj se spremeni tako, da se glasi: »obračunavanja in vplačevanja združenih sredstev po tem zakonu«.

Nadalje v celoti podpiramo predlog Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela k 2. členu, in sicer, da naj se za besedo »objektov« dodata besedi »in oprema«, tako da se ta alineja glasi: »Objekte in opremo za pridobivanje primarne energije.«

Nadalje naj se v istem členu 9. alineja spremeni tako, da se glasi: »gradnja in rekonstrukcija javnih luških zmogljivosti«, namesto »luški akvatorij operativne obale in za pridobivanje operativnih zemljišč«. To je predlog Odbora za družbenoekonomski razvoj. Naš odbor ga podpira.

K 6. členu: V celoti podpiramo amandma Izvršnega sveta, ki je razviden iz njegovega dopisa z dne 28. 12. 1976, in sicer predlagamo zboru, da ga sprejme v predloženem besedilu.

Poleg teh amandmajev predlagamo tudi, da zbor sprejme amandmaje k 1., 3. in 5. členu, ki so sicer redakcijskega značaja. Amandmaji so razvidni iz našega poročila z dne 23. 12. 1976. Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovariš Jože Kert, predsednik Odbora za družbenoekonomski razvoj!

Jože Kert: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Kot je iz našega poročila, ki ste ga prejeli, razvidno, Odbor za družbenoekonomski razvoj podpira predlog zakona. Rad pa bi dopolnil poročilo Odbora. V njem je namreč pri amandmaju k 2. členu pomotoma izpuščeno besedilo »in trinajste alinee«. Tako bi se moral amandma pravilno glasiti: »v drugi in trinajsti ali nei« itd., kot je navedeno v poročilu.

Drugače pa naš odbor podpira amandmaje Odbora za finance.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim. Besedo ima tovariš Božo Cvetkovič, gospodarsko področje, 8. okoliš — Kranj!

Božo Cvetkovič: Prosil bi za pojasnilo, ali se 3. člen predloga zakona nanaša na vse organizacije združenega dela ali ne.

Predsednik Štefan Nemeč: Prosim. Besedo ima tovariš Drago Petrovič!

Drago Petrovič: V 3. členu piše, da vse organizacije združenega dela s področja gospodarstva, to je v vseh panogah, po nomenklaturi dejavnosti od 1 do vključno 8, združujejo v letu 1977 sredstva po stopnjah iz 2. člena, povečanih za 50 %. To določilo je enako kot v samoupravnem sporazumu.

Predsednik Štefan Nemeč: Tovariš delegat, ste zadovoljni z odgovorom? (Da.) Kdo še želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 9. členu. Se Izvršni svet strinja s tem amandmajem? (Se strinja.) Odbor se prav tako strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o amandmaju Odbora za družbenoekonomski razvoj, ki se nanašajo na 2. člen, vključno z dopolnitvijo, ki jo je dal tovariš predsednik tega odbora glede trinajste alinee.

Izvršni svet se strinja s tem amandmajem, Zakonodajno-pravna komisija se strinja. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Odbora sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o amandmajih Odbora za finance k 1., 2., 3., 5. in 7. členu, ki so razvidni iz poročila in dodatnega poročila tega odbora.

Se predstavnik Izvršnega sveta strinja s temi amandmaji? (Se strinja.) Odbor za družbenoekonomski razvoj se strinja, Zakonodajno-pravna komisija se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (84 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da so z večino glasov sprejeti amandmaji Odbora za finance.

Dajem na glasovanje še amandma, ki ga je dal Izvršni svet, nanaša pa se na 6. člen zakona. Odbor za družbenoekonomski razvoj se strinja, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija se strinjata.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (84 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o združevanju sredstev sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980, ki ga je Skupščini predložil Izvršni svet.

Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Drago Petrovič. Izvršni svet predlaga, da obravnavamo zakon po hitrem postopku, v smislu 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Prosim tovariša Petroviča, da obrazloži zakon in predlog za hitri postopek!

Drago Petrovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980 spada med tako imenovane intervencijske ukrepe družbenopolitičnih skupnosti, s katerimi se zagotavlja izvršitev določenih nalog, nujnih za družbeno reprodukcijo, ker s samoupravnimi sporazumi med organizacijami združenega dela ni bilo mogoče v celoti zagotoviti sredstev za njihovo izvršitev. Namen zakona je torej zagotoviti pogoje za izvršitev nalog, nujnih za družbeno reprodukcijo.

Izredno pomemben sestavni del srednjeročnega družbenega plana razvoja SR Slovenije so samoupravni sporazumi o temeljnih samoupravnih planov infrastrukturnih dejavnosti, med katere sodi tudi prometna infrastruktura kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Glede na nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj SR Slovenije ter nujne potrebe moramo vzporedno iskati najustreznejše rešitve kompleksnega razvoja prometa, najboljše učinke vseh nosilcev prometnih storitev ter optimalno propustnost in izkoriščenost prometne infrastrukture. Zato je v družbenem planu razvoja Jugoslavije za obdobje 1976—1980 dan poseben poudarek razvoju infrastrukturnih objektov. Republike in obe pokrajini so se z dogovori obvezale, da bodo usmerjale pospešen in uskladen razvoj železnic, magistralnih cest, luk in pomorstva, PTT prometa in zračnega prometa. Vzporedno s tem se pripravlja tudi dogovor o prometni politiki Jugoslavije, ki je sedaj v zadnji fazi usklajevanja v republikah in avtonomnih pokrajinah. Tako dogovor o prometni politiki Jugoslavije kakor tudi predlog ukrepov za usmerjanje uskladenega razvoja in delitve dela, ki smo ga pripravili v SR Sloveniji, izhajata iz razvojnih usmeritev prometa, določenih v družbenem planu razvoja Jugoslavije in družbenem planu razvoja Slovenije za obdobje 1976—1980, ter tako predstavljata konkretne usmeritve za doseganje celovitejšega razvoja prometa in smotrnejšo delitev dela med posameznimi prometnimi panogami po načelih družbene uspešnosti, zlasti v sektorju tovarnega prometa. Zaradi nastalih razvojnih neskladij, zlasti med cestnim in železniškim prometom, ki so predvsem posledica dolgoletnega neustreznega vlaganja v železniški promet, smo sedaj pred zahtevo po nujnem pospešenem razvoju prometne infrastrukture in pred zahtevo po smotrnejši družbeni delitvi dela med posameznimi prometnimi panogami.

V SR Sloveniji smo se v ustreznih samoupravnih interesnih skupnostih na samoupravni osnovi dogovorili o srednjeročnih programih razvoja posameznih

prometnih dejavnosti. Na osnovi teh programov smo sprejeli dogovor o temeljnih družbenega plana in družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1976—1980, ki postavljata v ospredje razvoj prometne infrastrukture kot eno izmed prioritete pri nadaljnjem razvoju. S samoupravnimi sporazumi o temeljnih plana razvoja železniških in luških zmogljivosti ter razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 so opredeljeni in uskladeni najpomembnejši razvojni programi, ki predstavljajo predvsem:

1. Na področju železniškega prometa: dokončanje osnovnih programov modernizacije prog Jesenice—Dobova in Koper—Šentilj, usposobitev zgornjega in spodnjega ustroja prog z remontni za večje osne pritiske in za večje hitrosti, zamenjavo zastarelih signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav, odpravo ozkih grl na progovnih odsekih in vozliščih ter ranžirnih postajah, zamenjavo in dopolnitev zastarelih in dotrajanih voznih sredstev ter posodobitev sistema transporta ob uporabi integralnega transporta. Za realizacijo tega programa je potrebno zagotoviti 5800 mio din, od tega bodo člani SIS združili 2400 mio din.

Tovarišice in tovariši! V dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije je opredeljena obveznost železniškega gospodarstva, da tudi delavci železniškega gospodarstva maksimalno prispevajo, z boljšo organizacijo in večjo racionalizacijo dela, k zmanjšanju stroškov poslovanja. Glede na to in glede na zahtevo Zbora združenega dela z dne 9. 12. in Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela z dne 23. 12. t. l. mi dovolite, da podam kratko obrazložitev naporov, ki so bili v tem času storjeni za postopno sanacijo gospodarskega položaja železnice.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je ugotovila, da bo v letu 1976 v ŽTP Ljubljana znašal izpad transportnih dohodkov 1225 mio din.

Skupščina Samoupravne interesne skupnosti je na svojem zasedanju 10. 9. 1976 sprejela sklep o razrešitvi gospodarskega položaja ŽTP Ljubljana v obdobju 1976—1980. Po tem sklepu prevzema Samoupravna interesna skupnost skrb za financiranje stroškov infrastrukture, ki za leto 1976 znašajo 1095 mio din. Razliko, ki v letu 1976 znaša 130 mio din, pa je potrebno pokriti z lastnimi naporimi delavcev v ŽTP Ljubljana in z diferenciranim povišanjem cen.

Sklenjeno je bilo, da se stroški infrastrukture pokrijejo z:

— uporabo sredstev, ki jih tozdi gospodarstva združujejo za razvoj železniških zmogljivosti v obdobju 1976—1980 po stopnji 3,2 % od davčne osnove, in sicer namensko za pokritje obvezne amortizacije infrastrukturnih objektov;

— združevanjem sredstev po samoupravnem sporazumu za pokrivanje dela stroškov infrastrukture za obdobje 1976—1980 vzajemno po stopnji 3,7 % in dodatni stopnji 1,3 % za večje uporabnike od davčne osnove;

— uskladenimi ukrepi konverzije kreditov in beneficiranih obrestnih mer ter z ustrezno spremembo zakona o amortizaciji.

Podpisovanje samoupravnega sporazuma o pokrivanju dela stroškov infrastrukture je v teku in je bilo do 25. 12. 1976 podpisanih 873 sporazumov oziroma 30,3 % vseh sporazumov.

V teku so dogovori s poslovnimi bankami o konverziji nekaterih kreditov za modernizacijo železnic. Poslovne banke pa so že sprejele sklep o znižanju obrestnih mer za najete investicijske kredite. V postopku sprejemanja je tudi osnutek zakona o dajanju kreditov za obratna sredstva železniškim organizacijam združenega dela. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal iniciativo in

predlog za spremembo zakona o amortizaciji osnovnih sredstev, ki je bil tudi sprejet na zadnjem zasedanju Zvezne skupščine. S tem zakonom se železnici omogoča zmanjšanje obveznosti obračuna amortizacije za 50 %. Za preprečitev posledic, ki bi nastale z morebitno poslovno izgubo v ŽTP Ljubljana, je potrebno v celoti realizirati sklepe Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet. Za prehodno obdobje, dokler se ne bodo tudi dejansko zbrala vsa predvidena sredstva, bo Samoupravna interesna skupnost ob koncu leta 1976 dala ŽTP Ljubljana jamstvo, s katerim bo ŽTP Ljubljana zaključilo svojo bilanco za leto 1976.

ŽTP Ljubljana je izdelalo stabilizacijski program ukrepov za boljše poslovanje in izboljšanje gospodarskega položaja železnice, ki ga je 23. 12. 1976 obravnavala in sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet SRS. Ta program, ki predstavlja dopolnitev že doslej sprejetih akcijskih programov, je usmerjen s posebnim poudarkom na področja:

- povečanja obsega dela in dohodka.
- zmanjšanja stroškov poslovanja, boljše organizacije dela in varčevanja,
- izboljšanja kvalitete železniških storitev,
- povečanja varnosti prometa in
- nadaljnjega poglobljanja samoupravne organiziranosti.

Akcije za hitri prevoz blaga po načinu »nočni skok«, prevoz cestnih vozil po železnici, za hitro in cenejšo oskrbo slovenskega tržišča s sadjem in zelenjavo iz Makedonije in južne Srbije ter za povečanje obsega prevoza v kontejnerjih so glavne naloge, ki naj zagotovijo povečanje obsega dela in dohodka ter so bile uspešno začete že v letu 1976. Pri izboljšanju kvalitete storitev bo največja pozornost posvečena povečanju komercialne hitrosti tovornih vlakov in hitrosti potovanja potnikov. S posebno skrbjo pa se obdeluje varnost železniškega prometa, kjer so predlagani ukrepi na vseh področjih poslovanja Železniškega gospodarstva Ljubljana, ki lahko vplivajo na povečanje stopnje varnosti.

Ta akcijski program ima za cilj izboljšanje gospodarskega položaja železnice in predstavlja že tudi prvo realizacijo nove prometne politike v korist celotne družbene skupnosti. Napor pri izvajanju nove prometne politike in napor izvajalcev prometnih storitev pa bodo lahko dali ustrezne rezultate le ob vsestranskem in učinkovitem vključevanju tozdov — uporabnikov prevoznih storitev, zlasti glede usmerjanja blagovnih tokov za družbeno najracionalnejši prevoz. Predloženi program zato predstavlja le osnovo za izdelavo konkretnih akcijskih programov s podrobnimi zadolžitvami in nalogami vseh tozdov v Železniškem gospodarstvu Ljubljana.

2. Na področju razvoja luških zmogljivosti predvideva srednjeročni program povečanje luških zmogljivosti za generalni tovor z razširitvijo operativne obale, skladišč in opreme, izgradnjo kontejnerskega terminala, terminala za fosfate in hladilnice, povečanje zmogljivosti za promet lesa, za sipke tovore in za tekoče tovore. Za realizacijo tega programa je potrebno zagotoviti 810 mio din, od tega bodo člani SIS združili okoli 400 mio din.

V skladu z usmeritvami v družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 mora Luka Koper postati močnejši posrednik pri uvozu in izvozu blaga za potrebe slovenskega gospodarstva, hkrati pa je zelo pomembno krepiti njeno tranzitno vlogo, saj smo v SR Sloveniji zlasti zainteresirani za tovrstni tranzit, ki poleg drugih učinkov pomeni znatno postavko pri ustvarjanju neblagovnega

deviznega priliva. Vse to narekuje, da moramo pospešeno in kontinuirano usposablјati Luko za posrednika in pobudnika blagovnih tokov.

Samoupravni sporazum o temeljnih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti za obdobje 1976—1980 predvideva, za razliko od ostalih samoupravnih sporazumov, združevanje sredstev od 1. 1. 1976 dalje. Tako so organizacije, ki so samoupravni sporazum podpisale, že v letu 1976 izvrševale svoje obveznosti. Takšen pristop k sporazumu je bil potreben, ker so se sredstva za razvoj luške dejavnosti zbirala po predpisih samo do 31. 12. 1975. Razvoj luške dejavnosti pa je potrebno kontinuirano izvajati, kar je zlasti pogojeno s pridobivanjem novih površin s poglobljanjem in nasipavanjem morskega dna. Menimo, da organizacije, ki v letu 1976 samoupravnega sporazuma niso podpisale, ne bi smele biti postavljene v boljši položaj.

3. Na področju razvoja magistralnih in regionalnih cest predvideva srednjeročni program modernizacijo 728 km makadamskih cest, ojačitev 601 km moderniziranih cestišč, rekonstrukcijo 216 km cest in izgradnjo 22 objektov. Prioritetno se bodo na novo gradili naslednji odseki avtocest oziroma hitrih cest: Dolgi most—Vrhnika, Črnuče—Dolgi most, predor Karavanke, mestni del hitre ceste skozi Maribor, obalna cesta, magistralna cesta skozi Celje, rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju, mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto in priključki cest Ravne—Kambreško in Solkan—Brdo. V odvisnosti od domačih in mednarodnih posojil pa se bodo začela dela na odsekih Razdrto—Fernetiči, Naklo—Ljubljana, Dolgi most—Škofljica, Pesnica—Šentilj in dodatni pasovi na cesti Ljubljana—Višnja gora. Poleg tega pa bo v tem obdobju vloženih prek 4000 mio din v investicijsko vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest. Za izvedbo tega programa je potrebno zagotoviti 10 847 mio din, od tega bodo tozdi združili 2760 mio din. Manjkajoča sredstva za realizacijo dogovorjenih programov bo potrebno zagotoviti s tujimi in domačimi krediti ter z lastno udeležbo.

Za realizacijo programa modernizacije magistralnih in regionalnih cest je imel med viri sredstev pomembno vlogo razpis javnega posojila. Akcija vpisovanja javnega posojila je preseгла pričakovane rezultate, saj je bil predvideni znesek posojila 900 mio din presežen za 48,4 % in je tako vpisana vsota dosegla višino 1335 mio din.

Za realizacijo sprejetih programov in sporazumov so se tozdi v večini odločili, da bodo združevali sredstva, in sicer za železnico po stopnji 3,2 %, za luko po stopnji 0,5 % in za ceste po stopnji 4 % od davčne osnove.

Tovarišice in tovariši! Predlagamo, da predloženi zakon sprejmete po hitrem postopku iz naslednjih razlogov:

Po podatkih občinskih in republiškega operativno-političnega štaba se je za samoupravni sporazum o razvoju železniških zmogljivosti opredelilo na zborih delavcev 93 %, za luške zmogljivosti 92,1 % in za razvoj magistralnih in regionalnih cest 96,4 % organizacij združenega dela. Tako visok odstotek pristopa predstavlja prepričljivo opredelitev celotnega združenega dela za razvoj navedenih dejavnosti.

Na žalost pa ugotavljamo, da število prispelih sklepov o pristopu oziroma podpisov ne dosega omenjenih odstotkov. Do 25. 12. 1976 je v ustrezne samoupravne interesne skupnosti prispelo 34 % sklepov o pristopu k sporazumu o razvoju železniških zmogljivosti, 32,5 % sklepov o pristopu k sporazumu o razvoju luške zmogljivosti in 27,6 % sklepov o pristopu k sporazumu o razvoju magistralnih in regionalnih cest. Danes pa sem dobil podatek, da je 21 občin že

zaključilo podpisovanje in v celoti poslalo svoje sklepe, zato računamo, da bo navedeni odstotek sedaj hitro naraščal. To dokazuje, da strokovne službe v tozdih in v posameznih interesnih skupnostih niso v celoti izvršile sklepov svojih zborov delavcev. To tudi dokazuje, da neodgovorno izvajamo sprejete sklepe, saj obveznosti iz sporazumov kljub sklepom zborov delavcev ne veljajo, dokler niso ti sporazumi tudi formalno podpisani. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da morajo tako strokovne službe v samoupravnih interesnih skupnostih kakor tudi poslovodni organi v tozdih povečati napore, da bi tudi dejansko dobili vse potrebne sklepe o pristopu k samoupravnim sporazumom, zakon pa bi obvezoval le tiste tozde, ki samoupravnih sporazumov niso podpisali oziroma ki niso poslali ustreznim samoupravnim interesnim skupnostim sklepov o pristopu k samoupravnim sporazumom. Zato Izvršni svet predlaga, da se rok za podpisovanje oziroma za pošiljanje sklepov podaljša za tri mesece.

31. 12. 1976 preneha veljati zakon o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976, s spremembami in dopolnitvami, s katerim so se zagotavljala sredstva za razvoj železniških zmogljivosti, in zakon o obveznem združevanju sredstev tozdov za financiranje odsekov avtocest v SR Sloveniji, ki je zagotavljal sredstva za razvoj cestne infrastrukture. Že 31. 12. 1975 pa je prenehal veljati zakon o povračilu dela obresti za investicijske kredite za komunalno in luško infrastrukturo ter o odobritvi kredita za program razvoja luško-industrijskega kompleksa v Kopru iz sredstev SR Slovenije in se tako več ne zagotavlja dogovorjeni razvoj luških zmogljivosti. Zato predvideva sporazum obveznost združevanja že od 1. 1. 1976.

Ker do 31. 12. 1976 ne bodo podpisani vsi samoupravni sporazumi in ker se je večina tozdov na zborih delavcev opredelila za sprejem teh obveznosti, je sprejetje zakona nujno, ker bo sicer ogrožena realizacija srednjeročnega plana razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980. Po poteku teh rokov bi za tiste organizacije združenega dela, ki samoupravnih sporazumov niso podpisale, prenehala obveznost plačevanja z zakonom določenih prispevkov. S tem bi se organizacije združenega dela, ki so sporazum podpisale, znašle v neenakopravnem položaju v primerjavi s tistimi, ki sporazuma niso podpisale. Zato je potrebno z zakonom zagotoviti združevanje sredstev, da se tako omogoči izvršitev dogovorjenih samoupravnih planov in družbenega plana SR Slovenije ter da se tako preprečijo in odpravijo večje motnje v gospodarstvu, saj razvoj teh dejavnosti neposredno in odločilno vpliva na razvoj celotnega gospodarstva in družbe.

Odlaganje sprejetja tega zakona bi imelo resne posledice za zastoj pri izvajanju že začelih programov razvoja prometne infrastrukture, prav tako bi pomenilo odmik od ciljev, načrtanih v družbenem planu razvoja SR Slovenije in v predlogu dogovora o prometni politiki Jugoslavije. Zato predlagamo, da zakon sprejmete po hitrem postopku, saj bomo le tako kontinuirano in uspešno izvajali načrtane cilje ter omogočili racionalnejši in učinkovitejši promet.

Na koncu naj omenim, da sprejemamo amandmaje, ki so jih dali odbori obeh zborov, kakor tudi amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, razen amandmaja obeh odborov za finance k 1. členu, ker smo mnenja, tako kot Zakonodajno-pravna komisija, da je besedilo tega člena dovolj razumljivo. Predlagamo, da se sprejme besedilo 2. člena, kot ga predlaga Odbor za finance Zbora združenega dela. Iz razlogov, ki sem jih že navedel, pa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga amandma, s katerim podaljšuje možnost podpisa sa-

moupravnega sporazuma do 1. 4. 1977, s čimer je dana možnost, da se resnično upoštevajo sklepi delavcev na zborih delavcev. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Vprašujem delegate, če ima kdo kakšno pripombo glede hitrega postopka! (Ni pripomb.)

Če ni pripomb, dajem predlog na glasovanje. Kdor je za to, da se zakon obravnava po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet hitri postopek. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovariš Vlado Šanca!

Vlado Šanca: Odbora za finance obeh zborov sta na današnji seji razpravljala o stališčih do predloženega zakona in predlagata, da se zakon sprejme z naslednjimi spremembami:

Odbora umikata amandma k 1. členu, podpirata amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in soglašata z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 5. oziroma 6. členu.

Odbor za finance Zbora občin umika amandma k 2. členu, oba odbora pa predlagata naslednji amandma: »Organizacije združenega dela iz prejšnjega člena (v nadaljnjem besedilu: zavezanci) združujejo sredstva od osnove za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, in sicer:

- po stopnji 3,2 % za razvoj železniških zmogljivosti,
- po stopnji 0,5 % za razvoj luških zmogljivosti in
- po stopnji 4 % za razvoj magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji. Sredstva se plačujejo na način, kot je določen v samoupravnih sporazumih iz prejšnjega člena«. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih. Dajem na glasovanje amandma Odbora za finance k 2. členu, ki izhaja iz dodatnega poročila in ki nam ga je tovariš Šanca sedaj tudi pojasnil. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmajem strinja. Izvršni svet se strinja, Odbor za družbenoekonomski razvoj se strinja. Kdor je za, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma z večino glasov sprejet.

Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu. Ali se Izvršni svet strinja? (Se strinja.) Odbor za finance in Odbor za družbenoekonomski razvoj se strinjata. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (84 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta, ki se nanaša na novi 5. člen. Odbor za finance se strinja, Zakonodajno-pravna komisija se strinja. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Dajem predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980 v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (78 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

Za svojega predstavnika je določil tovariša Vlada Goriška, člana Izvršnega sveta in republiškega sekretarja za urbanizem.

Izvršni svet predlaga, da se zakon obravnava po hitrem postopku v smislu 295. člena. Ta postopek predlaga Izvršni svet zato, da bi se pravočasno zagotovila sredstva za uresničevanje srednjeročnih načrtov vodnogospodarskih del.

Ali želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno dodati? (Da.) Besedo ima tovariš Vlado Gorišek!

Vlado Gorišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Bom zelo kratek. Z zakonom o vodah iz leta 1975 smo spremenili notranji sistem financiranja vodnogospodarskih del, ki je temeljil na vsakoletnem zakonu o vodnem prispevku, s katerim so bile določene stopnje vodnega prispevka za vse zavezanke vodnega prispevka. Namesto tega sistema smo ob sočasnem oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti za vodno gospodarstvo sprejeli načelo, da člani vodnih skupnosti in zavezanci vodnega prispevka, ki jih zakon o vodah natančno določa, zagotavljajo financiranje vodnih gospodarskih storitev s samoupravnim sporazumom o financiranju vodnega gospodarstva.

Z zakonom o vodah (v 22. in 23. členu) je vzpostavljena obveznost financiranja dejavnosti interesnih skupnosti za vode, vodnih skupnosti s strani uporabnikov voda in vodnogospodarskih storitev tako, da le ti zagotavljajo financiranje vodno gospodarskih del s samoupravnim sporazumom.

Za zagotovitev kontinuitete pri urejanju vodnega režima pa zakon o vodah določa, da v primeru, ko plačniki ne sklenejo samoupravnega sporazuma o financiranju vodnogospodarskih del, sprejme Skupščina SR Slovenije zakon o vodnem prispevku.

V Sloveniji je skupno 2089 plačnikov vodnega prispevka, članov območnih vodnih skupnosti. Od teh plačnikov vodnega prispevka je do 19. 11. 1976 podpisalo samoupravni sporazum 1331 članov ali 63,7 %, medtem ko 758 članov ni podpisalo tega sporazuma. Akcija za podpisovanje je bila izvedena v sodelovanju s Socialistično zvezo. V zadnjem mesecu je bila uspešna in je le še 29,1 % članov, ki tega sporazuma še niso podpisali.

Z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 je bila sprejeta povprečna 0,43 % udeležba sredstev za vodno gospodarstvo v družbenem produktu. Za leto 1976 je predvidena udeležba le 0,41 %. S tem odstotkom je določena višina sredstev za financiranje vodnogospodarskih dejavnosti. Na podlagi teh sredstev so bile določene tarife za posamezne osnove vodnega prispevka.

Novejši podatki o doseženem družbenem produktu v letu 1975 in napovedi za leto 1976 pa kažejo, da bo dejanska udeležba sredstev za vodno gospodarstvo v družbenem produktu komaj 0,36 %, kar je manj, kot smo vlagali v preteklem srednjeročnem obdobju.

To pa pomeni bistveno zmanjšanje fizičnega obsega del pri urejanju vodnega režima in zmanjšanje zastavljenih ciljev. Z izpadom vodnega prispevka, zaradi nepodpisanih samoupravnih sporazumov, pa je resno ogrožena izpolnitev sprejetega srednjeročnega programa vodnega gospodarstva v SR Sloveniji.

V skladu s srednjeročnim programom vodnega gospodarstva je za leto 1976 pravilna realizacija vodnega prispevka v višini 347 milijonov. Za to realizacijo pa je potrebno zagotoviti najmanj 100% podpis samoupravnega sporazuma. Po zadnjih izračunih in predvidevanjih bo realizacija vodnega prispevka le okoli 90 %.

Tovarišice in tovariši delegati! To so razlogi, da predlagamo sprejetje tega zakona po hitrem postopku.

Z zakonom o vodnem prispevku, ki pa velja le za leto 1976, in sprejetjem predlaganega zakona pa bo vzpostavljen tudi enakopraven položaj vseh uporabnikov vodnogospodarskih storitev in zagotovljen nominalni obseg predvidenih sredstev oziroma realizacija vodnega prispevka.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Preden preidemo na glasovanje, prosim, da ugotovimo prisotnost.

Ugotavljam, da je prisotnih 74 delegatov. Ker nismo sklepčni, predlagam, da pokličemo delegate, ki so zunaj dvorane, in nato nadaljujemo z delom.

Prosim! Besedo ima delegat tovariš Kristl Ogris!

Kristl Ogris: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da sprejmemo sklep, da naj se ugotovi, kdo od delegatov, ki so zjutraj dali pooblastila, je še prisoten. O tem naj se obvestijo skupščine občin. V okviru občin naj se obravnavajo delegati, ki so neodgovorno zapustili sejo. Menim, da to ni več resnost. Mnogi smo zjutraj šli na pot, da opravimo svojo dolžnost, marsikdo ob takem vremenu, zdaj pa ugotavljamo, da so nekateri prišli v Ljubljano predvsem po svojih opravkih. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Predlagam, da se izda prezenčna lista.

Prekinjam to točko dnevnega reda in prehajam na 24. točko dnevnega reda, na delegatska vprašanja.

Na delegatsko vprašanje, ki ga je postavila skupina delegatov iz 9. okoliša — Jesenice, bo odgovoril tovariš Dragan Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje 9. okoliša — Jesenice, kakšni so bili razlogi, da je bila panoga železarstva v letu 1976 izpuščena in kakšni bodo kriteriji za vlaganje v surovinsko industrijo v letu 1977, železarne so namreč vložile znatna sredstva v razširjeno reprodukcijo in s tem bistveno prispevale k razvoju domače surovinske baze, dajemo naslednji odgovor: Odgovor je glede vprašanja v zvezi z davčnimi olajšavami za vlaganja v surovinsko industrijo, kot so le-te opredeljene za leto 1976.

Davčne olajšave se opredelijo vsako leto v zakonu o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Olajšave pa podrobno opredeli Izvršni svet na podlagi pooblastil, ki izhajajo iz zakona. Pri tem se Izvršni svet ravna predvsem po politiki, sprejeti vsako leto z resolucijo o družbenoekonomskem razvoju.

Davčna olajšava za vlaganje v surovinsko industrijo, opredeljena za leto 1976, je oblikovana na podlagi prioritet, sprejetih v resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju SRS in o neposrednih nalogah v letu 1976. Davčno olaj-

šavo za vlaganje v razvoj surovinske industrije bo Izvršni svet prav tako izoblikoval na temeljih planov in resolucije, ki bo sprejeta za leto 1977. Hvala.

Predsedujoča Ida Tepej: Na delegatsko vprašanje, ki ga je v imenu skupine delegatov za gospodarsko področje 17. okoliša, to je za Novo mesto, postavil delegat Franc Kirn, bo odgovorila Anka Tominšek, republiška podsekretarka v Republiškem sekretariatu za delo!

Anka Tominšek: Tovarišice in tovariši delegati! Tovariš Kirn iz Novega mesta, delegat v Zboru združenega dela, je postavil naslednje delegatsko vprašanje:

»Ali ima status kmeta — zavarovanca tudi oseba, ki ima pravico do zdravstvenega varstva kot ožji družinski član, kot zakonec, opravlja pa kmetijsko dejavnost kot svoj edini, glavni poklic in je tudi lastnik kmetijskega zemljišča ter zavezanec za davke od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti?

V zvezi s tem vprašanjem prosim za razlago 16. člena zakona o starostnem zavarovanju kmetov ter statuta občinskih zdravstvenih skupnosti, ki so združene v regionalno zdravstveno skupnost Novo mesto, ki določa pogoje oziroma opredeljuje pojme lastnosti zavarovanca, zavarovane osebe kot podlago za pridobitev pravice do starostne pokojnine.«

Iz vprašanja delegata je moč zaključiti, da zakonec lastnika kmetijskega zemljišča, ki opravlja kmetijsko dejavnost kot svoj edini ali glavni poklic in je tudi lastnik kmetijskega zemljišča in zavezanec za davek od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti, zdravstveno ni zavarovan kot družinski član kmeta zavarovanca.

16. člen zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov določa, kdo so zavarovane osebe za starostno pokojnino. Ta člen, ki je veljal do konca leta 1975, je izključeval iz starostnega zavarovanja kmetov družinske in gospodinjske člane oseb, ki so bile obvezno zdravstveno zavarovane v tako imenovanem delavskem zavarovanju. Torej te osebe niso mogle imeti lastnosti zavarovanca v starostnem zavarovanju kmetov. Tako je razlagala in uporabljala določbo 16. člena citiranega zakona skupnost starostnega zavarovanja kmetov, pravilnost takšne uporabe pa potrjuje tudi sodna praksa. Besedilo 16. člena tega zakona je bilo z zadnjo novelo, sprejeto pred koncem decembra 1975, z veljavnostjo od 1. januarja letos, spremenjeno. Vendar pa je bila ta sprememba potrebna samo zaradi pravno-tehničnih razlogov, ker je prenehal veljati zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva, na katerega se je skliceval prejšnji 16. člen tega zakona. Torej novelirani 16. člen zakona o starostnem zavarovanju kmetov vsebinsko ni spremenil opredelitve statusa kmeta-zavarovanca v starostnem zavarovanju kmetov.

94. člen statuta občinskih zdravstvenih skupnosti Novo mesto, Črnomelj, Trebnje, Krško in Metlika, ki so združene v Regionalno zdravstveno skupnost Novo mesto, opredeljuje status kmeta-zavarovanca v zdravstveni skupnosti. Po določbah 100., 101. in 108. člena statuta je zakonec kmeta-zavarovanca zdravstveno zavarovan, če sam ni delavec ali oseba, ki se preživlja s samostojno dejavnostjo in je kot tak sam obvezno zdravstveno zavarovan, in dokler je z njim v zakonski zvezi. Statuti omenjenih občinskih zdravstvenih skupnosti ne posegajo v tvarino starostnega zavarovanja kmetov, temveč določajo poleg drugega le upravičence in uveljavljanje pravic do zdravstvenega varstva, denarne pravice zdravstvenega zavarovanja ter zavarovanje oseb za zdravstveno varstvo.

Glede na navedeno moramo poudariti, da 94. člen statuta omenjenih občinskih zdravstvenih skupnosti z ničemer ne opredeljuje pojma lastnosti zavarovanca kot podlago za pridobivanje pravice do starostne pokojnine. Kot je bilo že uvodoma pojasnjeno, se do sedaj veljavni zakon o starostnem zavarovanju kmetov glede opredelitve statusa zavarovanca več ne sklicuje na predpise, ki urejajo status zavarovanih oseb za zdravstveno varstvo. Potemtakem oseba, ki opravlja kmetijsko dejavnost kot svoj edini ali glavni poklic in je lastnik kmetijskega zemljišča ter zavezanec za davek od osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti, ne more biti zavarovanec starostnega zavarovanja kmetov, če ima njen zakonec pravico do pokojninskega zavarovanja iz kakršnega koli drugega naslova.

Drugi odstavek sedaj veljavnega 16. člena starostnega zavarovanja kmetov namreč izrecno določa, da se za zavarovanca starostnega zavarovanja ne šteje tisti, ki se sicer ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, pa ima pravico do pokojninskega zavarovanja iz drugega naslova in tudi njegovi družinski in gospodinjski člani. Hvala.

Predsedujoča Ida Tepej: Vprašujem delegate z Jesenic, ali so z odgovorom zadovoljni? Prosite za pismeni odgovor! Vprašujem še delegate 17. okolišča, Novo mesto, ali so z odgovorom zadovoljni? Tudi prosite za pismeni odgovor.

Ali želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Besedo ima tovariš Janez Magdič!

Janez Magdič: Tovarišice in tovariši delegati! Na seji skupine delegatov za gospodarsko področje 10. okoliša in skupine delegatov za Zbor občin smo dne 27. 12. 1976 obravnavali predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev. Pri tem smo ugotovili, da se zvišuje splošna stopnja in da se uvaja republiški prometni davek na proizvode, na katere le-ta ni bil uveden, ter na nekatere proizvode, ki so bili doslej obdavčeni po stopnji, ki je bila nižja od splošne stopnje. Delegaciji so občinski upravni organi pojasnili, da se bodo verjetno spremenili občinski predpisi s tega področja, vendar še ni znano, v kakšnem obsegu.

Vprašanje se glasi: V kakšnem obsegu se bodo spremenili občinski predpisi o davku od prometa proizvodov in storitev in zakaj, če bo prišlo do teh sprememb, ni bilo to izvedeno hkrati s spremembo republiških predpisov? Večkratne spremembe teh predpisov povzročajo delovnim organizacijam obilo dodatnega dela zaradi inventurnih popisov in spremembe cen. Hvala lepa.

Predsedujoča Ida Tepej: Bi morda predstavnik Izvršnega sveta lahko odgovoril na zastavljeno vprašanje? (Ne.) Besedo ima tovarišica Sonja Cvetanovič!

Sonja Cvetanovič: Tovarišice in tovariši! Delegati vseh treh zborov Skupščine občine Idrija smo na seji dne 28. decembra 1976 obravnavali osnutek resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine Idrija v letu 1977. Pri tem smo posvetili velik del pozornosti problematiki rudnika živega srebra, ki je bil, kot je znano, v preteklosti močan gospodarski steber tako idrijskega

kot tudi širšega slovenskega gospodarstva. Katastrofalno nizke cene na svetovnem trgu živega srebra so privedle to delovno organizacijo v tak položaj, da s prodajo lahko pokrije le 25 % lastne cene živega srebra in bo zato v letu 1976 izkazovala okrog 9 starih milijard izgube. Vseskozi je jasno, da za tako katastrofo ta 900-članski kolektiv ni sam kriv, niti je ne more sam reševati. Reševanje je zato dobilo svoje mesto v naših skupnih družbenih planih. Določila iz planov SR Slovenije delegati Skupščine občine Idrija v celoti podpiramo, hkrati pa se delegati zavedamo, da z reševanjem te problematike ni moč več odlašati. Pred nami je zaključni račun z vsemi svojimi zakonskimi posledicami. Pred nami pa je tudi 900-članski kolektiv rudnika, ki pričakuje izpolnitev postavk, zapisanih v planih in resolucijah, kolektiv, ki zaradi svojega minulega dela, vtkanega v razne gospodarske panoge širom po domovini, pričakuje solidarnostno pomoč družbe, tako glede pokrivanja izgube kot tudi ustvarjanja pogojev za zaposlitev v drugih gospodarskih panogah, ki morajo nadomestiti izpad dohodka rudnika v naši občini in omogočiti s tem socialno varnost današnjih idrijskih rudarjev.

Pričakuje se tudi jasna opredelitev glede ohranitve tega rudnega bogastva za čas, ko bodo tržne razmere ponovno omogočale rentabilno proizvodnjo živega srebra.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je imenoval posebno komisijo, ki je izdelala poročilo v zvezi z reševanjem teh problemov. Delegati ugotavljamo, da do danes še nimamo stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v zvezi s tem poročilom oziroma v zvezi z reševanjem te problematike. Zaradi tega smo se na včerajšnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov Skupščine občine Idrija odločili, da tako v Zboru združenega dela kot tudi v Zboru občin republiške skupščine postavimo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije naslednje delegatsko vprašanje:

Kdaj bo Izvršni svet SR Slovenije obravnaval problematiko rudnika živega srebra v Idriji in izdelal predloge za dejansko rešitev problema, pred katerim se nahaja ta 900-članski kolektiv, ter kakšni bodo ti predlogi glede pokrivanja izgube, ohranjanja rudnega bogastva in zagotovitve pogojev za zaposlitev delavcev v drugih gospodarskih panogah v območju naše občine? Hvala.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala! Ali lahko predstavnik takoj odgovori na vprašanje? (Ne.) Vprašanje bo posredovano Izvršnemu svetu, ki bo odgovoril na naslednji seji.

Še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Ali lahko tovariš Jan odgovori na delegatsko vprašanje, ki je bilo postavljeno na začetku. Prosim!

Jernej Jan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z delegatskim vprašanjem, ki je bilo postavljeno glede uvoza živinske krme oziroma uvoza ribje moke, bi rad dal naslednji odgovor:

Živalska hrana, konkretno tudi ribja moka, se uvaža na podlagi dogovora, ki se sklepa v Zvezni gospodarski zbornici med proizvajalci in potrošniki teh proizvodov v Jugoslaviji.

Pri tem dogovoru sodeluje tudi sklad za razvoj proizvodnje in izvoza živine in mesa. V tem dogovoru se uvoz živalske hrane usklajuje z domačo proizvodnjo. Predviden je tudi potreben uvoz soje, in ribje moke, ki izhaja iz materialnih bilanc, ki so sestavljene v zvezi z živalsko hrano.

Dogovor predvideva regionalno usmerjanje uvoza teh proizvodov. Ribja moka naj bi se uvažala najprej iz dežel v razvoju, ko pa bodo vse možnosti nakupa v deželah v razvoju izčrpane, se lahko uvažata tudi iz razvitih zahodnih dežel. To pomeni, da uvoz teh proizvodov iz Norveške, tako kot se glasi vprašanje, ni prepovedan, možen pa le takrat, ko se izčrpajo vse razpoložljive količine v deželah v razvoju.

Taka usmeritev na prioriteten uvoz iz dežel v razvoju je v skladu z dogovorjeno politiko ekonomskih odnosov s tujino in s stališči in dogovori glede pospeševanja ekonomskih odnosov z deželami v razvoju.

Prav tako je taka politika v skladu z resolucijo slovenske skupščine o pospeševanju ekonomskih odnosov z deželami v razvoju iz leta 1975. Mislim, da bi bilo v skladu s to resolucijo potrebno, da se tudi proizvajalci piščancev v Sloveniji pri uvozu potrebnih surovin in repromaterialov usmerijo predvsem na uvoz iz dežel v razvoju in da samo dopolnilne količine, ki se seveda na teh področjih ne dajo dobiti, uvažajo iz razvitih zahodnih področij. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Ugotavljam navzočnost. Prosim, da pritisnete na tipko! Ugotavljam, da je navzočih 81 delegatov.

Nadaljujemo 16. točko dnevnega reda. Uvodno obrazložitev smo slišali. Ali ima kdo kakšno pripombo glede predloga za hitri postopek. (Ni pripomb.) Dajem predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (81 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja! (3 delegati.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet predlog, da se zakon obravnava po hitrem postopku.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim tovariš Šanca, predstavnik Odbora!

Vlado Šanca: Na današnji seji odborov za finance obeh zborov je bil predložen zakon obravnavan.

Odbora menita, da je zakon sprejemljiv, predlagata pa amandma k 1. in 4. členu. Besedilo teh dveh členov naj se združi tako, da se 1. člen v celoti glasi: »Temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko ali komunalno dejavnost (v nadaljnjem besedilu zavezanci vodnega prispevka), plačujejo v letu 1976 vodni prispevek po tem zakonu, če do dneva uveljavitve tega zakona niso sklenjeni samoupravni sporazumi o zagotovitvi sredstev za izvedbo srednjeročnega programa vodnega gospodarstva za obdobje 1976—1980.«

Besedilo 4. člena se črta. Odbor meni, da je treba že v 1. členu navesti, katere temeljne organizacije so zavezanci za prispevek po zakonu. Odbor za finance našega zbora umika svoja amandmaja k 2. in 3. členu, ki ju je predlagal v svojem poročilu z dne 23. 12. 1976.

Odbor podpira amandma Izvršnega sveta k 2. in 3. členu.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? Prosim, besedo ima predstavnik Zakonodajno-pravne komisije!

Vasilij Polič: Zakonodajno-pravna komisija popravlja svoj amandma k 7. členu. Spremeni naj se datum. Amandma se torej glasi: »Ta zakon

začne veljati 31. decembra 1976.« Zakonodajno-pravna komisija se strinja z amandmaji Izvršnega sveta k 2. in 3. členu. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da glasujemo. Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za finance k 1. in 4. členu: Ali se Izvršni svet strinja s tema amandmajema? (Se strinja.) Kdor je za predlagana amandmaja, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da sta amandmaja z večino glasov sprejeta.

Dajem na glasovanje amandmaja Izvršnega sveta, ki se nanašata na 2. in 3. člen. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmajema strinja: Prav tako tudi Odbor. Kdor je za amandmaja, naj prosim glasuje! (81 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Dajem na glasovanje amandmaja Zakonodajno-pravne komisije, ki se nanašata na 5. in 7. člen, s popravkom, ki ga je navedel predstavnik. Kdor je za, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Amandmaja sta z večino glasov sprejeta.

Sedaj dajem predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976 v celoti na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (78 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih.

Predstavnik Izvršnega sveta je tovarišica Ela Ulrih. Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Kdo želi besedo? Prosim!

Ela Ulrih: Spoštovani tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva ter drugih družbenih dejavnosti pomeni zagotavljanje pogojev na napredek dela in proizvodnje ter osebnega in družbenega standarda. Uresničevanje programov v omenjenih dejavnostih, ki so posebnega družbenega pomena, pa pometni zagotavljanje skupnih in splošnih pogojev za delo in razvoj družbe.

Sredstva za zadovoljevanje teh potreb se zagotavljajo s svobodno menjavo dela. Ker je v zakonu o izobraževalnih skupnostih, zakonu o raziskovalnih dejavnostih in raziskovalnih skupnostih, zakonu o kulturnih skupnostih in zakonu o zdravstvenem varstvu sistem financiranja, zlasti še način odločanja delavcev za zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje njihovih skupnih potreb, na omenjenih področjih urejen nekoliko drugače, kakor to ureja zakon o združenem delu, je potrebno urediti te odnose v skladu z določili tega zakona. Zakon o združenem delu uveljavlja samoupravni sporazum o temeljih plana kot način določanja obveznosti delavcev in delovnih ljudi na posameznih področjih zadovoljevanja skupnih potreb, ki se zagotavljajo iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Te obveznosti pa lahko prevzamejo tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Prav tako pa lahko delavci te obveznosti prevzemajo tudi po svojih delegacijah in delegatih s spre-

jemanjem zakonov oziroma odločitev v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. S tem določilom zakona o združenem delu je treba uskladiti ustrezne člene zakonov, ki sem jih uvodoma navedla. Ne bom jih citirala. Po ureditvi sedaj veljavnih zakonov je namreč odločanje o prispevnih stopnjah v pristojnosti skupščin interesnih skupnosti. Enakopravno sodelovanje pristojnih zborov skupščin družbenopolitičnih skupnosti pa predvidevajo zakoni le za primer, ko je treba na posameznem področju družbenih dejavnosti zagotoviti potrebna sredstva za financiranje temeljnih nalog, če je njihovo zadovoljevanje ogroženo.

Predlagane spremembe v omenjenih zakonih pomenijo, da višine prispevka za posamezne samoupravne interesne skupnosti, izražene v stopnji ne bodo več določale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, pač pa delavci in drugi delovni ljudje s samoupravnimi sporazumi o temeljih plana oziroma z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Za primer, ko samoupravni sporazumi o temeljih planov in drugi samoupravni sporazumi v okviru posamezne samoupravne interesne skupnosti niso sklenjeni ali pa jih je sklenil le del udeležencev, s čimer sredstva za izvedbo sprejetega programa niso zagotovljena, predložene spremembe zakona določajo, da lahko skupščina pristojne družbenopolitične skupnosti enakopravno s skupščino posamezne samoupravne interesne skupnosti določi stopnjo prispevka za vse delavce in delovne ljudi, ki so zavezani plačevati prispevek, ali pa le za tiste, ki samoupravnih sporazumov niso podpisali. Predlagane spremembe zakona ne povzročajo nikomur novih finančnih bremen, pa tudi ne drugih novih materialnih obveznosti, pomenijo pa novo pristojnost in dolžnost za skupščine družbenopolitičnih skupnosti, da v izjemnih primerih, ko izvajanja temeljnih nalog ne bi mogli zagotoviti po samoupravni poti enakopravno s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti, določijo višino obveznega prispevka.

O vseh osnutkih omenjenih zakonov so razpravljali zbori Skupščine SR Slovenije 8. in 9. decembra, obravnavale pa so jih tudi skupščine ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti. Na podlagi tega je Izvršni svet pripravil predloge zakonov, v katerih so upošteevane vse tiste pripombe, ki niso bile v nasprotju z zakonom o združenem delu.

Zato predlagamo, da predloge zakonov sprejmete v predloženih besedilih.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Poslušali smo obrazložitev k 17., 18., 19. in 20. točki dnevnega reda. Pričenjam razpravo o vseh 4 zakonih, to se pravi k 17., 18., 19. in 20. točki dnevnega reda.

Ne želi nihče razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Glasovali bomo o vsakem zakonu posebej.

Najprej dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih. Kdor je za, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih. Kdor je za, naj prosim glasuje! (81 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o kulturni skupnosti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (77 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona z večino glasov sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu.

Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Štefan Korošec. Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovariš Štefan Korošec, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za trg in cene!

Štefan Korošec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Do sprejetja nove ustave je celotno področje trga in blagovnega prometa urejala s predpisi federacija. Z uveljavitvijo določil nove ustave pa federacija ureja le osnove za razvoj družbenoekonomskih odnosov, elemente in ukrepe na področju notnega jugoslovanskega trga ter temelje poslovanja na področju blagovnega prometa. V skladu s takšno ustavno opredelitvijo je Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejela zakon o zatiranju neobjektivne konkurence in monopolnih sporazumov ter zakon o temeljnih poslovanja organizacij združenega dela na področju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu ter o sistemu ukrepov, s katerimi se preprečuje spodkopavanje enotnosti jugoslovanskega trga na tem področju.

Ob tem pa je bil razveljavljen temeljni zakon o blagovnem prometu. V postopku sprejemanja sta v Skupščini Socialistične federativne republike Jugoslavije še zakon o obligacijah in pogodbah ter zakon o standardizaciji.

Ostala vprašanja na področju blagovnega prometa pa mora republika urejati samostojno. Ustavno podlago za izdajo takšnega predpisa vsebuje 321. člen ustave SR Slovenije, ki med drugim določa, da Skupščina SR Slovenije z zakonom ureja razmerja, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane na področju blagovnega prometa. Ta ustavna določba omogoča, da Skupščina SR Slovenije uredi z zakonom zlasti naslednja vprašanja: promet z blagom osnovne preskrbe občanov, pogoji za promet blaga na debelo, na drobno in v tranzitu ter za opravljanje storitev v blagovnem prometu, nekatere dolžnosti prodajalca blaga na drobno in zaščita kupca, vodenje evidence blaga v prometu na drobno in na debelo, promet pridelkov individualnih kmetovalcev, opravljanje blagovnega prometa z osebnim delom in zasebnimi sredstvi občanov ter opravljanje storitev v blagovnem prometu.

Glede na to, na našeta vprašanja sedaj zakonsko niso urejena, daje Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlog, da se izda zakon, ki bo ustrezno uredil to področje. Obenem bo treba z zakonom urediti možnosti za kvaliteten premik v načinih in oblikah opravljanja blagovnega prometa v skladu z rešitvami, ki jih podaja zakon o združenem delu. Da pa bi bila s tem zakonom vsa omenjena vprašanja res kvalitetno urejena, je potrebno v široki javni razpravi doseči takšne rešitve, ki bodo ustrezale tako potrebam celotnega združenega dela kot tudi potrebam potrošnikov blaga oziroma uporabnikov storitev.

Postopek sprejemanja zakona bo potekal v treh fazah, kar bo omogočilo Republiškem komiteju za tržišče in cene kot neposrednemu oblikovalcu besedila zakonskega osnutka, da v že začeti široki javni razpravi dobi mnenja vseh zainteresiranih o najustreznejših rešitvah posameznih vprašanj. V javno

razpravo so že vključeni ustrezni upravni organi v republiki in v posameznih občinah, Gospodarska zbornica in Poslovno združenje za trgovino, Zadružna zveza Slovenije ter posamezni strokovnjaki s področja pravnega urejanja blagovnega prometa, poleg tega pa tudi SZDL in Zveza sindikatov. Poleg omenjenih organov in organizacij bo potrebno v razpravo vključiti še vse ostale zainteresirane subjekte, predvsem pa delovne ljudi v organizacijah združenega dela, ki opravljajo promet blaga in storitev v blagovnem prometu, ter občane v krajevnih skupnostih, tako tam, kjer že delujejo sveti potrošnikov, kot tudi tam, kjer teh še ni.

Področje blagovnega prometa je bilo najpogosteje torišče pojavov rušenja enotnosti jugoslovanskega trga, zato bo moral zakon zagotoviti vsem organizacijam združenega dela in njihovim združenjem ter delovnim ljudem enakovpravne pogoje za opravljanje gospodarske dejavnosti pri menjavi blaga in storitev ter svobodno nastopanje na trgu in svobodno združevanje dela in sredstev ter družbeno dogovarjanje in sporazumevanje v območju SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

Pomembno mesto zavzemajo v zakonu o združenem delu določila v zvezi z uveljavitvijo družbenoekonomskih osnov, dohodkovnih odnosov. V osnutku zakona o blagovnem prometu bomo morali to v večji meri upoštevati in obdelati, česar v samih tezah zakona še nismo uspeli.

Svoje mesto bodo morali najti v zakonu tudi organizirani potrošniki, in sicer predvsem glede konkretiziranja določil zakona o združenem delu. Zaradi tega bo potrebno v zakonskem osnutku opredeliti vsebino dela organiziranih potrošnikov, merila za določanje asortimenta in udeležbo pri ustvarjenem prihodku. Organiziranost potrošnikov bo predvidoma urejal poseben zakon, obstaja pa seveda možnost, da se tudi to vprašanje uredi v zakonu o blagovnem prometu. V tem primeru pa bo potrebno to snov urediti na načelu, da se potrošniki organizirajo tam, kjer so za to objektivne možnosti in interes.

Pomembna naloga tega zakona ter izvršilnih predpisov, izdanih na njegovi podlagi, bo uresničitev zahteve po sodobnem opravljanju blagovnega prometa. To zahtevo je možno izpolniti le, če blagovni promet opravljajo strokovni kadri in če so zanj zagotovljeni ustrezni pogoji, naprave in oprema. Pri neposrednem urejanju teh vprašanj bo potrebno pritegniti k sodelovanju organizacije združenega dela, ki opravljajo blagovni promet; njihova vloga pa bo še posebej velika pri določanju potrebne strokovne izobrazbe kadrov.

Precejšen problem predstavlja, kot ga je že v preteklosti, preskrba z nadomestnimi deli za izdelke trajnejše uporabe. Glede na to, da vsebuje predlog za izdajo zveznega zakona o standardizaciji tudi obveznost zagotovitve nadomestnih delov v predvideni dobi trajanja proizvodov trajnejše uporabe, bo moral tudi republiški zakon o blagovnem prometu določiti obveznost organizacije združenega dela, ki je prodala takšen proizvod končnemu porabniku, da mu nudi potrebne nadomestne dele.

Nadalje bo potrebno zaradi preprečevanja hujših kršitev in negativnih pojavov na novo urediti tudi način evidentiranja v blagovnem prometu. Sedanja vsesplošna praksa, da se gibanje blaga v prodaji na drobno spremlja le prek finančnih obremenitev, ne zagotavlja uspešnega zatiranja pojavov okoriščanja na račun družbenega premoženja. Takšne kršitve, ki seveda predstavljajo kazniva dejanja, je bilo v dosedanjem načinu evidence možno odkriti le slučajno. Zato bo z novo ureditvijo, ki se nakazuje z izvršilnim predpisom,

treba urediti evidentiranje blaga tudi v materialnem smislu, in sicer povsod, kjer fizične lastnosti blaga to dopuščajo.

Zajemanje tržnih presežkov individualnih kmetovalcev je bilo vedno problem v okviru zagotavljanja preskrbe prebivalstva s tem blagom. Organiziranost kmetov za sodobno urejanje proizvodnje in reševanje njihovih socialnih in materialnih problemov urejajo drugi predpisi. Z obravnavanim zakonom bo potrebno določiti le zajemanje pridelkov iz organizirane kmetijske proizvodnje, pa tudi tistih, ki se pojavljajo prosto na trgu. Menimo, da naj bi bil promet s kmetijskimi pridelki še naprej v načelu prost. Obenem pa je potrebno z zakonom zagotoviti posebno varnost udeležencev samoupravnih sporazumov in pogodbenih strank, ki sklepajo samoupravne sporazume oziroma pogodbe z namenom, da bi opravljali organizirano kmetijsko proizvodnjo. Izredna elastičnost trga s kmetijskimi pridelki pogosto povzroča težave pri preskrbi, tako da je zakonska ureditev prometa s temi pridelki res nujno potrebna.

Ustava in zakon o združenem delu izenačujeta osebno delo z drugimi oblikami združenega dela, tako glede združevanja zasebnega dela z organiziranim združenim delom kot tudi glede statusa delavca, ki dela z lastnimi sredstvi za delo. Na podlagi rešitev v zakonu o združenem delu ter rešitev, ki jih vsebuje obrtni zakon, in ob upoštevanju izkušenj iz dosedanje prakse in pravne ureditve, ki pa je žal prinašala tudi številne nepravilnosti pri opravljanju blagovnega prometa z osebnim delom, bo potrebno to vprašanje drugače urediti, kot pa je bilo urejeno z bivšim temeljnim zakonom o blagovnem prometu. Občan, ki opravlja prodajo na drobno, naj ima vedno lastnost obrtnika z vsemi pripadajočimi dolžnostmi in pravicami. Vmesni status, kot je bil dopuščen po temeljnem zakonu o blagovnem prometu, v sedanjih pogojih ni več možen. S takšno opredelitvijo, kot jo predlagamo, pa bodo dani tudi pogoji za učinkovito družbeno kontrolo tega področja.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pričakuje, da boste podprli predloženi predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu, da bi bilo tako možno ustrezno urediti obravnavana pomembna vprašanja, ki v sedanji situaciji sploh niso zakonsko urejena.

Predsednik Štefan Nemeč: Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Marija Menih, kulturno-prosvetno področje, Celje!

Marija Menih: Tovarišice in tovariši delegati! V skupini delegatov za kulturno-prosvetno področje 6. okoliša, s sedežem v Celju, smo razpravljali o predlogu oziroma o težah za izdajo zakona o blagovnem prometu. V zvezi s tem predlagamo, da se tretja alineja 6. člena, ki pravi »strokovna izobrazba in drugi pogoji oseb, ki opravljajo blagovni promet, se določa z družbenim dogovorom«, spremeni v tem smislu, da se določi, da izobraževanje delavcev, ki opravljajo blagovni promet, določi Republiški komite za vzgojo in izobraževanje, in ne družbeni dogovor.

Predlagamo, da se 14. člen, ki govori o tem, da mora organizacija združenega dela, ki na drobno prodaja blago, katerega uporaba je vezana na posebno znanje ali ravnanje uporabnika, poskrbeti, da je kupec s tem seznanjen, bodisi s pismenim ali z ustnim navodilom, dopolni, in sicer tako, da mora biti pri predmetih, ki so uvoženi, navodilu za uporabo v tujem jeziku obvezno dodan prevod v slovenskem jeziku. Za to morajo poskrbeti uvozniki.

Skupina delegatov podpira poročilo Odbora za družbenoekonomski razvoj in Odbora za družbenoekonomske odnose, zlasti odstavek, ki govori o tem, da so predložene obrazložitve glede dolžnosti prodajalca na drobno in zaščite potrošnikov preohlapne in bi jih bilo treba zaostri. Skupina delegatov postavlja vprašanje, ali ne bi kazalo v ta zakon vstaviti določila, kako naj se uravnava delovni čas trgovin, ki prodajajo osnovne življenjske potrebščine občanom. Vemo, da so sedaj v marsikaterem kraju vse trgovine z živili ob sobotah popoldne in nedeljo dopoldne zaprte in si potrošniki v tem času ne morejo nabaviti niti osnovnih življenjskih potrebščin, kot sta mleko in kruh. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet. Pri osnutku zakona naj upošteva predloge, dane v poročilih skupščinskih teles in predloge, dane na današnji seji zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Alojz Domjan, republiški podsekretar v Republiškem sekretariatu za pravosodje. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Alojz Domjan!

Alojz Domjan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Rad bi dal kratko pojasnilo v zvezi s pripombami, ki jih ima k predlogu zakona Zakonodajno-pravna komisija. Ta komisija med ostalim tudi predlaga, da naj bi se predlog zakona vrnil v fazo osnutka.

Te pripombe je predlagatelj obravnaval in sprejel do njih naslednja stališča:

Glede na načelno pripombo Zakonodajno-pravne komisije predlagatelj meni, da naj bi poleg vseh ostalih oblik varstva tudi ta zakon prispeval k varstvu družbene lastnine in preprečeval prehod stvari iz družbene lastnine v zasebno lastnino, v primeru, ko je ta za organizacijo združenega dela ali drugo družbeno pravno osebo izgubljena. Nagrada, ki jo zakon določa, naj bi spodbujala najditelja, da najdeno stvar vrne oziroma odda pristojnemu organu. Čeprav nagrada ne pomeni plačila za delo, ki ga je najditelj imel v zvezi z najdbo, predlagatelj meni, da prav zaradi ohranitve družbene lastnine ne bi bilo primerno z nagrado spodbujati samo najditelja stvari v zasebni lastnini.

Tak odnos do najditelja stvari v družbeni lastnini bi lahko privedel do nezaželenih posledic v škodo družbene lastnine. Vsekakor je za družbo neprijetno manjša škoda, da najditelju stvari v družbeni lastnini prizna določeno nagrado, kot pa da ne dobi vrnjene izgubljene stvari. V praksi so primeri, da najditelj najde stvar v takih okoliščinah, da bi si jo lahko prilastil, ne da bi kdo za to zvedel. V tem primeru je dejansko nagrada tista, ki spodbudi najditelja, da stvar vrne organizaciji združenega dela, ki ima to stvar v upravljanju, oziroma pristojnemu organu. Pri tem je treba seveda tudi upoštevati, da se

do sedaj ni delala razlika pri priznavanju nagrade za najdeno stvar glede na to, ali je ta v družbeni ali zasebni lastnini. Kolikor bi sedaj sprejeli tako rešitev, da bi se nagrada priznavala samo za najdbo stvari v zasebni lastnini, bi to lahko pomenilo, da dajemo manjše varstvo družbeni lastnini.

Nagrada najditelju pa ne pomeni zmanjšanja vrednosti stvari, temveč le strošek v zvezi z varstvom te stvari. Glede na to predlagatelj meni, da določbe tega zakona niso v ničemer v nasprotju z določbami zakona o združenem delu, ki opredeljuje družbeno lastnino kot odnos med ljudmi, ne pa kot odnos ljudi do stvari, kar je predmet predloženega zakona.

Predlagatelj se strinja s pripombo Zakonodajno-pravne komisije, da bi bilo mogoče določbe, ki so tehničnega značaja, v zakonu izpustiti in jih vnesti oziroma urediti v izvršilnem predpisu. Taka vprašanja urejata na primer 3. člen in drugi odstavek 6. člena predloga zakona.

Glede na zasnovo predloga pa ni posebne potrebe po izvršilnem predpisu, ki bi urejal še kakšna druga vprašanja, zato bi bilo po mnenju predlagatelja neracionalno samo zaradi teh vprašanj, ki jih urejata citirani določili, izdajati poseben izvršilni predpis. Treba je upoštevati, da gre za zakon, ki ureja predvsem postopek, in se zato značaj njegovih določb razlikuje od določb materialnih predpisov. Pri tem tudi ni prezreti dejstva, da je zakon namenjen predvsem občanu — najditelju in je zato primernejše, da je celoten postopek v zvezi z najdbo stvari v enem predpisu.

V zvezi z določbo 14. člena o višini nagrade za večje vrednosti, na katero se nanaša pripomba Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin in predlagatelj upošteval večinsko mnenje skupščinskih teles in njihovih članov. Tudi za predlagatelja je ustreznjša določba, ki pooblašča sodišče, da glede na vse okoliščine določi najditelju primerno nagrado.

Glede na navedeno predlagatelj meni, da ni utemeljenega razloga za to, da bi se predlog zakona ponovno obravnaval kot osnutek, in predlaga, da se zakon v predlaganem besedilu sprejme.

Predsednik Štefan Nemeč: Kdo še želi razpravljati? Prosim, predstavnik Zakonodajno-pravne komisije tovariš Polič!

Vasilij Polič: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Zakonodajno-pravna komisija se strinja z razlogi, ki jih je malo prej navedel predstavnik Izvršnega sveta, in meni, da je možno sprejeti predlog tega zakona, ki ga je treba razlagati v tem smislu, da se načela prejšnjega civilnega prava nanašajo tudi na postopek z najdenimi stvarmi, v skladu s predpisi o družbeni lastnini, ki bodo sprejeti v naslednjem letu, kot so na primer zakon o obligacijah in pogodbah in drugi zakoni s področja lastninsko-pravnih razmerij. Zaradi tega Komisija ne vztraja pri svojem predlogu, da naj bi se predlog tega zakona obravnaval kot zakonski osnutek. Hvala lepa.

Predsednik Štefan Nemeč: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in predlagam, da preidemo na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Imamo predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije. Predložila ga je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Dajem v razpravo odlok o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije, in sicer Tatjane Hacin, Betke Kancler-Šugman in Marjana Pavliča.

Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (79 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Imamo še predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani, ki ga je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Lahko zaključim razpravo? Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (77 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

S tem smo izčrpali dnevni red.

Ker smo prej bolj na hitro zaključili delegatska vprašanja, vprašujem, ali želi še kdo postaviti kakšno delegatsko vprašanje! (Ne.) Ugotavljam, da je s tem dnevni red v celoti izčrpan.

Zahvaljujem se tistim, ki so vztrajali do konca, vsem pa želim srečno in veselo ter uspehov polno Novo leto, predvsem pa zdravja in osebne sreče!

(Seja je bila končana ob 17.15.)

zbor občin

35. seja

(20. oktobra 1976)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 35. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi 1. odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

V to komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Franca Korošca, delegata občine Kranj, za predsednika, Silva Gorčnca, delegata občine Krško ter Riharda Černigoja, delegata občine Laško, za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da o predlogu glasujemo! Kdo je za? (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 35. sejo Zbora občin z večino glasov izvoljeni: Franc Korošec, delegat občine Kranj, za predsednika in Silvo Gorčnca, delegat občine Krško ter Rihard Černigoj, delegat občine Laško, za člana.

Verifikacijsko komisijo prosim, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor.

Delegate prosim, da ostanejo na mestih, ker bo Komisija takoj opravila delo. (Seja je bila prekinjena za 10 minut.)

Predsednica Mara Žlebnik: Ker sem obveščena, da je Komisija opravila svojo nalogo, nadaljujemo sejo. Prosim predsednika Komisije tovariša Korošca, da poda poročilo zboru!

Franc Korošec: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice!

Poročilo o pregledu pooblastil za 35. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 20. oktober 1976 ob 9. v mali dvorani Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin Slovenije, razen delegatov občin Logatec, Mozirje, Murska Sobota in Postojna.

Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Za eno delegatsko mesto je poslala na zasedanje dva delegata občina Ljubljana-Moste-Polje. Od teh je delegat Lojze Trtnik pooblaščen za zakon o lovstvu.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor z večino glasov potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 35. sejo Zbora občin.

Ker na današnji seji iz ene občine sodelujeta dva delegata, vas opozarjam, da ima delegat pravico razpravljati in glasovati samo o tisti točki dnevnega reda, za katero je dobil pooblastilo.

Z dopisoma z dne 5. 10. 1976 in 14. 10. 1976 sem vas obvestila, da razširjam dnevni red današnje seje zbora še z naslednjimi točkami:

- z osnutkom zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv;
- z dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980;
- z dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980;
- z dogovorom o skupnih temeljih za financiranje; ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k temu dogovoru.

Glede na to, da sta naš odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija podala različna stališča glede predlaganih rešitev v predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona, in ker bo treba sporno vprašanje še proučiti, umikam z dnevnega reda 9. točko, to je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona, katerega bomo obravnavali na prihodnji seji zbora.

Ker je Kulturna skupnost Slovenije z dopisom z dne 19. 10. 1976 sporočila, da umika potrditev spremembe 54. člena statutarnega sklepa, umikam z dnevnega reda tudi to točko.

Tako predlagam za današnjo sejo zбора naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 34. seje Zbora občin;
2. obvestilo Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti;
3. predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč;
4. predlog zakona o sladkovodnem ribištvu;
5. predlog zakona o morskem ribištvu;
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev;
7. predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona;
3. predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona;
9. dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k temu dogovoru;
10. samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v Socialistični republici Sloveniji;
11. osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976;
12. osnutek zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv;
13. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980;
14. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980;
15. predlog programa dela Zbora občin za obdobje od septembra 1976 do julija 1977;
16. volitve in imenovanja;
17. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi morda kdo o predlaganem dnevnem redu razpravljati? (Nihče.)

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za današnjo sejo zбора soglasno določen tak dnevni red, kakor sem ga danes predlagala. Tak dnevni red smo vam predložili tudi na klop.

Na današnjo sejo so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin, člani delegacije Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Ustavno sodišče SR Slovenije, Lovska zveza Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet in Izobraževalna skupnost lesarstva SR Slovenije.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali uvodno obrazložitev k 2. točki dnevnega reda, to je k obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih

in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki jo bo podal dr. Jože Brilej, predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki vodil predsedujoči Druženopolitičnega zbora tovariš Jože Božič, podpredsednik tega zbora.

V zvezi z osnutkom zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976 je naš odbor za finance, ker ni imel stališča Izvršnega sveta, predlagal zboru, da v skladu s 47. členom poslovnika našega zbora imenuje skupino delegatov, ki naj prouči skladnost stališč Odbora in Izvršnega sveta in predlaga zboru ustrežno rešitev. Glede na to predlagam, da imenujemo skupino delegatov za proučitev prej omenjenega osnutka zakona. V to skupino predlagam: Judito Magajna, predstavnico Odbora za finance, za predsedujočo in Franca Jereta, delegata iz občine Radovljica ter Janka Zabukovca, delegata iz občine Škofja Loka, za člana.

Zeli morda kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o predlogu glasujete! Kdo je za? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval skupino delegatov v sestavi: Judita Magajna, Franc Jere, Janko Zabukovec. Skupina naj se med sejo zbora sestane in prouči osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976 in o svojem predlogu potem poroča zboru.

Obveščam vas, da je prispel delegat občine Postojna tovariš Aleksander Bizjak, ki je tudi predložil neoporečno pooblastilo za sejo zbora.

Tako prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 34. seje zbora.

Osnutek zapisnika ste prejeli z dopisom z dne 11. 10. 1976: Ali ima morda kdo k zapisniku 34. seje zbora kakšno pripombo ali popravek? Prosim!

Miran Kalčič: K zapisniku ne predlagamo pripomb, vendar je skupina delegatov občine Ljubljana-Bežigrad potem, ko je obravnavala 5. točko zapisnika, sklenila, da predlaga zboru že ob obravnavi zapisnika tudi delegatsko vprašanje.

Skupina delegatov Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, se je pri obravnavi poročila o poteku 34. seje Zbora občin posebej zadržala pri točki dnevnega reda »Informacija o železniški nesreči na železniški postaji Preserje 20. septembra 1976.« Skupina delegatov se je dejansko šele sedaj seznanila s to informacijo, ki so jo sicer zbori Skupščine SR Slovenije že sprejeli dne 29. septembra, in v tej zvezi sprejeli tudi predložena stališča in sklepe, ki jih je pripravil Republiški komite za promet in zveze.

Delegati so ugotovili, da prikazuje informacija stanje na postaji Preserje in kot vzrok nesreče navaja, da strojevodja in vlakovodja ekspresnega vlaka iz neznanega vzroka nista upoštevala pri predsignalu signalnega znaka »pričakuj stoj«. Ko pa je vlak po 1300 metrih vožnje z nezmanjšano hitrostjo pripehljal do signala, je strojevodja na tem signalu opazil signalni znak »stoj« in takoj pričel zavirati. Po analizi traku brzinomera je do trenutka trčenja na razdalji okoli 400 metrov zmanjšal hitrost s 100 km na 47 km na uro. Signalno-varnostne naprave so delovale brezhibno.

Informacija ugotavlja, da ni dograjen peron ob glavnem prevoznem tiru številka 4 za vstopanje in izstopanje potnikov za vlake iz smeri Sežana — Ljubljana, da je bil pričetek gradnje tega perona v letu 1968 in da je bila gradnja istega leta ustavljena. Železniška komisija je dne 7. 10. 1974 ugotovila, da nedograjeni peron ob tiru 4 ne zagotavlja varnega izstopanja potnikov in da peron ni razsvetljen ter da postaja Preserje ni opremljena z napravami za obveščanje potnikov. Komisija je nadalje ugotovila, da se mora zaradi varnosti za potniške vlake v smeri Sežana — Ljubljana ob tiru 4 zgraditi enostranski peron po sedanjih predpisih. Prav tako mora biti na vsej dolžini peron ustrezno razsvetljen. Dolžina perona ob tiru 4 naj bo enaka dolžini perona med tiroma 2 in 3. Ob zunanji strani na novo zgrajenega perona mora biti ograja za varnost potnikov. Za gradnjo perona je potrebno pripraviti projekt, ki mora biti potrjen od komisije za pregled projektov pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana. Komisija je predlagala, da se k delu pristopi takoj. Informacija v predzadnjem odstavku navaja, da je bilo v zvezi z zapisnikom komisije do danes izvršeno samo izločenje postaje.

Skupina delegatov ugotavlja, da je informacija, taka, kot je bila predložena zborom Skupščine SR Slovenije, nepopolna, da odpira celo kopico vprašanj, ki smo jih nakazali, poleg tega pa ne ugotavlja odgovornosti Železniškega gospodarstva, njegovih organov upravljanja, posameznih odgovornih oseb in družbenopolitičnih organizacij v Železniškem gospodarstvu, ki so dovolili, da je prišlo do tako hude nesreče v kateri je izgubilo življenje 17 ljudi, veliko je bilo ranjenih, materialna škoda pa je bila ogromna.

Postavljamo vprašanje, na katerega želimo odgovor:

1. Zakaj se je zavlačevala gradnja perona od leta 1968 in zakaj se ni pristopilo takoj po 7. oktobru 1974 k realizaciji predloga komisije? Ugotoviti je potrebno, kdo je obravnaval predlog komisije, kaj je bilo v zvezi s tem storjeno in kdo je zadrževal izvedbo del. Opozorili bi pri tem na to, da so zbori Skupščine SR Slovenije priskočili na pomoč Železniškemu gospodarstvu in z zakonom zagotovili sredstva za pokrivanje izpada transportnih dohodkov v železniškem prometu v letu 1975, hkrati pa, žal, ugotavljamo, da varnost ljudi, ki pravzaprav prispevajo sredstva za pokrivanje izpada, ni zagotovljena.

2. Ugotoviti je potrebno, kako se izpolnjujejo v železniškem gospodarstvu predpisi o varstvu pri delu, zakon o varstvu v prometu in določila družbenega dogovora o družbeni samozaščiti.

3. Kdaj se bo pričelo urejanje železniške postaje Preserje in do kdaj bo zadeva urejena? Potrebno je tudi ugotoviti, koliko je še »železniških postaj Preserje« v Sloveniji ter kdaj in kako bodo zadeve urejene.

4. Železniško gospodarstvo naj letno obvešča Skupščino Socialistične republike Slovenije in javnost o ukrepih za večjo varnost.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kalčič! To vprašanje bo posredovano Izvršnemu svetu, da odgovori nanj na prihodnji seji!

Ima morda kdo k zapisniku 34. seje zbora še kakšno pripombo? (Ne.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri zapisnik 34. seje Zbora občin, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 34. seje zbora.

Preden gremo v veliko dvorano, bi prosila skupino, ki smo jo izvolili na začetku, to je tovarišico Judito Magajna, tovariša Zabukovca in tovariša Fran-

ca Jereta, da se zdaj takoj dogovorijo za čas, kdaj bi obravnavali tisto točko dnevnega reda.

Sedaj prosim delegate, da gredo v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali uvodno obrazložitev k 2. točki dnevnega reda, to je k obvestilu Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki jo bo podal dr. Jože Brilej, predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije. Po skupnem zasedanju bomo nadaljevali sejo našega zbora v tej dvorani.

(Seja je bila prekinjena ob 9.30 in se je nadaljevala ob 10.15.)

Predsednica Mara Žlebnik: Nadaljujemo sejo našega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obvestilo Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti.

Obvestilo je poslalo Skupščini v obravnavo Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije in za svojega predstavnika določilo Olgo Vrabič, sodnico tega sodišča.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

Obvestilo ste sprejeli s sklicem 34. seje zbora z dne 5. 8. 1976. Obravnavali pa so ga: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Poročila ste prejeli. Zakonodajno-pravna komisija je predložila predlog stališč. Danes na klop ste prejeli še prečiščeno besedilo teh stališč, ki ga je Komisija pripravila ob upoštevanju amandmajev, predlogov, mnenj in stališč delovnih teles Skupščine in zborov. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Želijo morda poročevalci odborov in komisij še ustno dopolniti predložena poročila? Prosim, predstavnica Zakonodajno-pravne komisije tovarišica Dragica Rome!

Dragica Rome: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Danes ste dobili na klop prečiščeno besedilo predloga stališč o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, pripravljeno ob upoštevanju amandmajev Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora. Ker pa je Zakonodajno-pravna komisija dobila tudi še amandmaje Izvršnega sveta, bi želela še ustno obrazložiti celotne spremembe.

1. Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije je sprejela predlog teh stališč ob obravnavi obvestila Skupščini Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki ga je predložilo Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije na svoji seji dne 20. septembra 1976.

2. Odbor Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije za družbenopolitični sistem je na svoji seji dne 11. oktobra 1976 sprejel naslednje spremembe in dopolnitve k predlogu stališč. Te spremembe ste dobili danes na klop.

V drugi vrsti ugotovitev naj se doda besedilo: »ter ob razpravi o poročilu družbenega pravobranilca samoupravljanja Socialistične republike Slovenije in poročilu Sodišča združenega dela SR Slovenije«.

Doda naj se nov četrti odstavek ugotovitev, ki se v celoti glasi: »Skupščinske družbenopolitičnih skupnosti so velikokrat orientirane le k sprejemanju svojih normativnih aktov, manj pa se čuti njihova ustavna funkcija spremljanja izvajanja teh aktov in analiziranja družbenih pojavov pri njihovem izvajanju«.

V drugi točki naj se prvi odstavek redakcijsko spremeni: »Za zagotovitev družbenoekonomskega in samoupravnega položaja delovnih ljudi in občanov so za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti skladno z določbami ustave in zakonov zlasti dolžni skrbeti organi družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sodišča kot tudi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij.«

Drugi odstavek 2. točke naj se redakcijsko preoblikuje: »Dosledno uresničevanje ustavnosti in zakonitosti mora postati stalna usmeritev in naloga vseh delavcev v organizacijah združenega dela in delovnih ljudi ter občanov na vseh področjih družbenega dela in nosilcev samoupravnih, javnih in družbenih funkcij«.

Celotna 3. točka naj se spremeni in dopolni: »Dosledno izvajanje nadzorstva pristojnih organov nad ustavnostjo in zakonitostjo samoupravnih splošnih aktov ter normativnih aktov je temeljnega pomena za uresničevanja z ustavo in zakoni določenega družbenoekonomskega položaja delavcev in delovnih ljudi v vseh oblikah samoupravnega združevanja«.

V prvi vrsti 4. točke naj se črta beseda »tudi«.

V predzadnji vrsti 1. točke naj se za besedo »pravočasno« dodata besedi »in primerno«.

V šesti vrsti drugega odstavka 11. člena točke naj se beseda »drugi« nadomesti z besedo »družbeni«.

Za 11. točko naj se doda v prečiščenem besedilu nova 12. točka: »Skupščine družbenopolitičnih skupnosti naj se aktivneje in dosledneje vključijo v spremljanje izvajanja svojih normativnih aktov in sprejmejo ustrezne ukrepe, ko ugotovijo odstopanja od sprejete politike v teh aktih«.

V zadnji vrsti prejšnje 12. točke, sedaj 13. se prečiščeno besedilo glasi: »krepiti zavest o pomenu uresničevanja in varovanja ustavnosti in zakonitosti«.

18. 10. 1976 pa je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na svoji seji sprejel dva amandmaja k predlogu stališč, ki pa ju ni v prečiščenem besedilu:

V prvi točki naj se doda nov drugi odstavek: »Potrebno je hitreje in bolj organizirano dograjevati systemske rešitve, ki bodo preprečevale sicer pogoste formalno-pravne kršitve ustavnosti in zakonitosti«. S tem amandmajem se Zakonodajno-pravna komisija strinja.

Za 12. točko pa naj bi se dodala 12. a točka: »Študijske programe Pravne fakultete v Ljubljani in Višje pravne šole v Mariboru je potrebno dopolniti z znanji s področja normativne dejavnosti in razvijati študij samoupravnega prava kot nove kvalitete našega pravnega sistema«. Zakonodajno-pravna komisija predlaga, da se naštevanje Pravne fakultete v Ljubljani in Višje pravne šole v Mariboru črta in da naj se 12. a točka glasi: »Študijske programe šol, ki izobražujejo delavce s področja prava, je potrebno dopolniti z znanji s

področja normativne dejavnosti in razvijati študij samoupravnega prava kot nove kvalitete našega pravnega sistema«.

3. Obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije in predlog omenjenih stališč so obravnavali tudi Odbor Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem, odbora Zbora združenega dela in Zbora občin za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Odbor Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem in Komisija za pravosodje Skupščine SR Slovenije, ki so imeli nekatere pripombe in predloge v zvezi s samim obvestilom, strinjali pa so se s predlogom stališč in niso predložili nobenih predlogov za njegove spremembe in dopolnitve. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Rometova! Želijo mor-da poročevalci odborov še kaj dodati k svojim poročilom? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Razpravljala bo tovarišica Maruška Letnar, delegatka Skupščine občine Ljubljana-Šiška!

Maruška Letnar: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da v imenu skupine delegatov Skupščine občine Ljubljana-Šiška k tej točki dnevnega reda povem mnenja in stališča, ki smo jih sprejeli na naši seji 18. oktobra, ko smo obravnavali celotno gradivo za današnji zbor.

Ugotavljamo, da daje obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije celotno in jasno sliko o vseh problemih in pojavih, s katerimi smo se soočali pri svojem delu v obdobju po uveljavitvi nove ustave, in ga v celoti podpiramo. Podpiramo tudi mnenje Ustavnega sodišča SR Slovenije, da je potrebno v posameznih zakonih točneje opredeliti konkretne pravice in dolžnosti krajevnih skupnosti ter njihovih organov pri uresničevanju skupnih interesov, opravljanju nalog in solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb v območju krajevnih skupnosti.

Menimo pa, da nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, ki naj bi bili po ustavi dolžni skrbeti za ustavnost in zakonitost, te funkcije ne izvajajo v celoti. Še posebej podpiramo mnenje Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja ter Odbora za urbanizem, da je prepočasno uveljavljanje samoupravnih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, kot jih predvideva ustava, razlog za vrsto problemov, o katerih je že razpravljalo ustavno sodišče in jih je treba hitreje reševati, še posebno sedaj, ko pristopamo k uveljavitvi zakona o združenem delu.

Predlagamo zboru, da sprejme stališča, ki jih je predložila Zakonodajno-pravna komisija v prečiščenem besedilu! Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovarišica Letnarjeva! Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog stališč, ki jih je predložila Zakonodajno-pravna komisija, z dopolnitvami, ki jih je danes dala predsednica Zakonodajno-pravne komisije na podlagi predloga Izvršnega sveta. Kdor je za tako oblikovan predlog stališč, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog stališč.

Obveščam vas, da je medtem prispel tudi delegat občine Mozirje tovariš Lojze Blaznik, ki je predložil poblastilo.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njeln izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Marjana Trebežnika, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki bo imel uvodno obrazložitev. Prosim, tovariš Trebežnik!

Marjan Trebežnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije predlaga Skupščini Socialistične republike Slovenije v sprejetje zakon, s katerim želi celovito urediti varstvo, gojitev in lov divjadi ter upravljanje z lovišči, v skladu z doseženimi rezultati do sedaj prehojene poti in z upoštevanjem vsega novega, kar se poraja v sodobnem svetu, ter čimbolj uskladiti različne interese, ki se javljajo med posameznimi uporabniki prostora.

Cilj tega predloga zakona torej ni samo v tem, da se to področje formalno uskladi z ustavo in prevzame v republiško pristojnost, temveč je predvsem v tem, da se ob upoštevanju do sedaj doseženih družbenoekonomskih odnosov in ocenitvi njihovega razvoja najprej postavi solidna podlaga za napredno gospodarjenje z divjadjo kot družbenim bogastvom in enim od elementov narave ter človekovega okolja, ob sožitju vseh, ki so pri tem zainteresirani.

Predlog zakona temelji na izhodiščih, ki jih je sprejela republiška skupščina novembra lanskega leta ob obravnavi osnutka zakona. V tem sorazmerno dolgem času od sprejema osnutka do današnje razprave o predlogu zakona je predlagatelj sprejel vrsto pripomb in predlogov ter sodeloval s številnimi institucijami v razpravi o osnutku, tako da je predloženi predlog zakona pravzaprav plod skupnega dela in usklajevanja interesov vseh sodelujočih. Veliko pripomb, predvsem tiste, ki so prispevale k izboljšanju vsebine predloga, so bile upoštevane in so vsebovane v današnjem predlogu.

V primerjavi z osnutkom vsebuje torej predlog nekatere spremembe, ki po svoji vsebini pomenijo obogatitev nekaterih določil ali pa prispevajo k večji pravni jasnosti predlaganih določb zakona, v ničemer pa ne spreminjajo načel, sprejetih v Skupščini.

Kljub temu, da ste s predlogom zakona prejeli obrazložitev, mi prosim dovolite, da se dotaknem nekaterih, po našem mnenju važnejših sprememb v posameznih poglavjih.

V splošnih določbah je jasneje opredeljeno, kaj se šteje za divjad, kar je pomembno predvsem kot osnova za medsebojno usklajevanje interesov vseh tistih, ki se s svojo aktivnostjo srečujejo v tem prostoru. Iz istega razloga je v naslednjem poglavju kljub nekaterim nasprotnim predlogom zadržano naštevaje divjadi in določen lovopust za divjad, ker menimo, da takšno določilo ni zgolj tehnične narave, temveč poleg ostalega tudi izredno pomembna zadeva za urejanje odnosov med lovstvom, kmetijstvom in gozdarstvom kot glavnimi partnerji.

Pri lovopustu je spremenjena tudi določba o lovni dobi za medveda in divjega prašiča. Glede na veliko pripomb o škodah je predviden za medveda lovopust le v območju, ki ga določi republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, pri prašičih pa je lovopust precej skrajšan, iz lovopusta pa so izvzeti lanščaki in mladiči. V tem poglavju je tudi izpuščeno določilo, da morajo biti kmetijski stroji opremljeni s plašilnimi napravami, ker bi bilo takšno določilo za vso Slovenijo preveč togo, stvari pa se lahko uredijo in

dogovorijo v okviru družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma, ki je predviden v zakonu.

V poglavju o loviščih se izvzemajo iz lovišč urbane površine in ograjene površine za intenzivno gospodarjenje.

Posebno važna je dopolnitev v naslednjem poglavju, kjer se določa, da se morajo z družbenim dogovorom določiti vrste, število in struktura divjadi za posamezna lovsko-gojitvena območja, kar prav gotovo predstavlja temeljno in najvažnejšo sestavino medsebojnega dogovora za uskladeno gospodarjenje na tem področju.

Pri potrjevanju lovsko-gospodarskih načrtov je predlog dopolnjen v tem smislu, da lahko občinska skupščina, ki je pristojna za potrjevanje načrta, začne na predlog krajevne skupnosti postopek za spremembo načrta, če ugotovi, da zaradi prevelikega števila divjadi nastaja znatna škoda. Ta dopolnitev spada v vrsto onih sprememb, ki skušajo zagotoviti čimveč možnosti za preprečitev škode. Nasploh je bilo največ dopolnitev predlaganih k poglavju o preprečevanju in povračilu škode, in tudi vnesenih največ dopolnitev, kar je razumljivo, saj se ravno tu interesi najbolj križajo.

Dopolnitve vnašajo vsebinsko boljše rešitve, še bolj pa prispevajo k večji pravni jasnosti. Verjetno bo pri izvajanju zakona največ strpnosti in medsebojnega usklajevanja potrebnega ravno na tem področju in bo prav tu prišla institucija sporazumov oziroma družbenih dogovorov najbolj do izraza, posebno zaradi tega, ker so razmere po Sloveniji zelo različne in jih ni mogoče za vse predele predvideti že v samem zakonu.

Popolnoma novo je zadnje poglavje, o kazenskih določbah, ki je bilo uskladeno s pripombami Vrhovnega sodišča, Republiškega senata za prekrške in Republiškega sekretariata za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Predlog zakona so obravnavala tudi vsa pristojna skupščinska telesa, od katerih Odbor za agrarno politiko in Odbor za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela ter Zakonodajno-pravna komisija predlagajo amandmaje k nekaterim členom. Izvršni svet je te amandmaje obravnaval in vse predlagane amandmaje teh teles sprejema, razen amandma Zakonodajno-pravne komisije k 41. členu, s katerim se ne strinja.

Od amandmajev k 71. členu sprejema Izvršni svet zaradi jasnejše dikcije amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu predlagatelja zakona predlagam, da sprejmete predlog zakona skupaj z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije, Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela ter Izvršnega sveta, ki ste jih vse prejeli v pisni obliki. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Trebežnik! K tej točki dnevnega reda je bila povabljen Lovska zveza Slovenije. Njen predstavnik je tovariš Rado Pehaček, predsednik Izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 29. 9. 1976. V informacijo k tej točki dnevnega reda ste prejeli tudi predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urbanizem,

stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Poročila ste prejeli.

Danes ste na klop prejeli dodatni poročili Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Vprašujem poročevalce odborov in komisije, če želijo poročila še ustno dopolniti? Prosim, besedo ima tovariš Ahmet Kalač, poročevalec Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja!

A h m e t K a l a č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V našem odboru smo ta predlog zakona obravnavali dvakrat. Na prvi seji k predlogu zakona sicer nismo predlagali bistvenih pripomb, vendar smo zahtevali, da se sprejetje zakona odloži, ker predlagatelj zakona ni upošteval našega prejšnjega predloga, da hkrati predloži odlok o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik. Ker je Izvršni svet ta odlok kasneje predložil, smo ponovno obravnavali predlog zakona in odlok.

V dodatnem poročilu, ki ste ga prejeli danes, je napaka. Naš amandma je predložen k 70. členu in ne k 7. členu. Predlagamo, da se 3. odstavek 70. člena črta, ker menimo, da je postopek uveljavljanja odškodninskih zahtevkov lastnikov zelo kompliciran in mislimo, da bi na ta način, če bi se ta odstavek črtal, nekoliko poenostavili postopek.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Kalač! Vprašujem predstavnika Odbora za družbenoekonomske odnose, če želi besedo? Prosim!

K a r l o M a r s e l : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predstavniki Izvršnega sveta nas je obvestil, da sprejema vse amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, razen amandmaja k 41. členu. Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj tega zbora je na današnji seji obravnaval te amandmaje in jih ravno tako sprejema, razen amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 41. členu in amandmaja k naslovu zakona.

Odbor predlaga, da se ne sprejme amandma Odbora za agrarno politiko in Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela k 71. členu predloga zakona.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Marsel! Tovarišica Rometova, prosim!

D r a g i c a R o m e : Zakonodajno-pravna komisija umika amandma k naslovu zakona.

Enako umikamo tudi amandma k 41. členu.

Strinjamo se z amandmajem k 70. členu, ki vam ga je danes na klop predložil Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala! Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Lojze Trtnik, delegat občine Ljubljana-Moste-Polje!

L o j z e T r t n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vidim, da na klopih ni amandmaja skupine delegatov občine Moste-Polje,

ki so ga na svoji seji 18. 10. predlagali k zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč, in sicer k 4. alineji 57. člena. Predlagamo, naj se člen dopolni tako, da bi se glasil: »Nihče ne sme biti hkrati član dveh lovskih družin, ki imata v lovišču enake vrste divjadi.«

Predlagamo pripombo k 2. alineji 36. člena. 36. člen naj se dopolni tako, da bi se glasil: »Gojitveno-čuvajsko službo opravljajo lovski čuvaji ali člani lovske družine.«

V različnih loviščih lovskih družin je vseh vrst divjadi, kot jo navaja predlog zakona. Mnogo članov lovskih družin, če smejo biti le člani ene lovske družine, ne bi imelo možnosti uplenitve zlasti trofejne divjadi (nižinska, srednjegorska in gorska lovišča). Bojazen, da taki člani ne bi mogli biti aktivni pri izvajanju dolžnosti, je odveč, ker so le-te opredeljene v splošnih aktih lovskih družin, in če jih član ne izvršuje, izgubi pravico do izvajanja lova nasploh ali do izvajanja lova na določeni vrste divjadi (samoupravni akti družin, delovne ure, krmljenje, urejevanje pasišč, napajališč in druge obveznosti). To je že omenjeno v tem zakonu.

Res je, da v vsaki lovski družini delovni človek in občan uveljavlja svojo pravico do varstva, gojitve in lova divjadi, toda ta pravica je omejena s sestavo divjadi, ki jo ima lovišče. Divjad je omejena dobrina, zato sta lov in uplenitev omejena že s plani odstrela ter s splošnimi akti lovskih družin in zato jo lahko upleni član lovske družine le pod določenimi pogoji, ki pa so do sedaj vendarle dajali možnost uplenitve različne vrste divjadi. Z določbo, da sme biti delovni človek in občan član le ene družine, pa je to onemogočeno. Neomejenost članstva v lovskih družinah daje možnost vsem, pod določenimi pogoji, heterogenost nalog v lovskih družinah pa tudi dovolj možnosti za njihovo aktivnost.

Menimo, da ni bistvenih razlik med lovsko družino in drugimi društvi, ker vsa v večjem ali manjšem obsegu upravljajo z družbeno lastnino, ki je pogosto bolj materialno opredeljena in daje večjo možnost za pridobivanje dohodka kot upravljanje z loviščem. Aktivnost delovnega človeka in občana v društvih nasploh in tudi v lovskih družinah ni omejena s številom članov, temveč z njihovim hotenjem in pripravljenostjo izvrševati naloge in sodelovati pri realizaciji programa. Bojazen, da bi si delovni človek in občan pridobil s svojim članstvom v več lovskih družinah večjo materialno korist, je popolnoma odveč, ker uplenjena divjad pripada lovski družini, stroške lova pa ima v celoti sam (orožje, municija, oprema, prevozi in tako dalje). Lovski turizem, s katerim se ukvarjajo organizacije združenega dela, ki gospodarijo z lovišči, je zaradi uplenitev divjadi za veliko večino lovec nedostopen.

Glede 36. člena pa menimo, da iz teksta predloga zakona izhaja, da imajo člani lovske družine pravico in dolžnost opravljati varstvo, gojitev in lov divjadi ter upravljati z loviščem. Zato menimo, da je izvajanje čuvajske službe v bistvu izvrševanje prej naštetih nalog.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k**: Tovariš Trtnik! Vaš amandma zboru ni bil predložen. Če ga želite predložiti, morate po poslovníku dobiti podpise 10 delegatov. Predlagam pa, da morda prej poslušamo predstavnika Izvršnega sveta. Pripomba, ki ste jež dali, je del razprave. Prosim, tovariš Marjan Trebežnik!

Marjan Trebežnik: Delegat predlaga amandma k 4. odstavku 57. člena, ki pravi: »Nihče ne sme biti hkrati član dveh lovskih družin«. Ta stavek naj bi se nadaljeval z »ki imata v lovišču enake vrste divjadi«. Glede enojnega, dvojnega in večkratnega članstva je bilo izredno veliko razprav, predlogov, nasprotujočih si mnenj. Iz vsega tega, kar je bilo v razpravi povedano, smo lahko zaključili približno tole: V zakon je treba dati določilo, ki bo na široko odprlo vrata vsem, ki imajo interes, da se udeležujejo pri lovu. Ugotovili smo tudi, da je v nekaterih lovskih družinah težnja, da bi se zapirale vase, z utemeljitvijo, da je za obstoječi stalež divjadi in površino lovišča že tako preveč članov. To je bil eden od razlogov, da je prišla v zakon takšna rešitev.

Poleg tega smo ugotavljali, da članstvo v lovskih družinah ne pomeni le lova v starem, klasičnem smislu besede in samo rekreacije ter razvedrila občanov ali drugih ljudi, temveč predvsem tudi dolžnost, kar je jasno razvidno iz naslova zakona in iz vseh določil zakona. Gre pravzaprav za dejavnost, ki človeka bistveno angažira, ker vse to opravlja izven delovnega časa, amatersko, se pravi, da je že s tem, da je v eni družini, izredno obremenjen. Zaradi tega je prevladalo mnenje, da članstvo v dveh ali v več lovskih družinah pomeni pravzaprav napor, ki ga normalno ljudje ne bi zmogli, če pojmujeemo lov v celovitem smislu besede. Poleg tega pa vemo, da se nekatere delovne obveznosti lahko plačujejo tudi z denarjem. Če bi omogočili članstvo v več družinah, bi to pomenilo, da dajemo prednost bolj premožnim občanom in da zapostavljamo tiste, ki so gmotno šibkejši.

Res pa neka lovišča določene divjadi nimajo, želja pa je, da bi člani teh družin lahko uplenili tudi tako divjad. Menim, da za to ni nobene ovire. To je možno, saj družine sodelujejo v okviru Lovske zveze Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Tovariš Trtnik, glede na to pojasnilo prosim, da se odločite, ali in kako boste predložili amandma.

Prosim, kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Stojan Makovec, delegat v Zboru republik in pokrajini!

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zboru posredujem pripombe Upravnega odbora Zadružne zveze.

Zakon o lovstvu smo obravnavali že kot osnutek in smo takrat tudi posredovali vrsto pripomb. Tako je bila na primer upoštevana pripomba k 29. členu.

Menim, da se bodo tudi stvari, ki še niso razrešene, uredile med kmetijskimi proizvajalci in lovsкими družinami, če se bodo dogovarjali na realni podlagi.

K predlogu zakona pa dajemo še tri pripombe:

V 29. členu predloga zakona je določba, da lovska organizacija, ki upravlja lovišče, za izvajanje svoje dejavnosti lahko kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče, po predpisih, po katerih kupujejo oziroma jemljejo taka zemljišča v zakup kmetijske organizacije. To bi pomenilo, da je lovska organizacija, na primer lovska družina, izenačena s kmetijsko organizacijo in da ima po 19. členu oziroma 31. členu zakona o kmetijskih zemljiščih prednostno pravico do zakupa oziroma nakupa tudi pred kmetom, katerega zemljišče meji na zemljišče, ki ga kmet prodaja oziroma daje v zakup. Res je, da ima to pravico lovska organizacija že po 4. členu zakona o kmetijskih zemljiščih, ki določa, da je kmetijska organizacija po tem zakonu tudi društvo, če ji je kmetijsko

zemljišče potrebno za opravljanje njene dejavnosti. Vendar menimo, da bi bilo treba v specialnem zakonu, to je v zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, to pravico lovski organizaciji spremeniti tako, da bi se vrstni red uveljavljanja prednostne pravice zakupa in nakupa določil kmetom, čigar zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup.

To stališče zastopa Upravni odbor Zadružne zveže Slovenije iz naslednjih razlogov: Treba je dati prednost pridelovanju hrane za ljudi pred pridelovanjem krme za divjad. Smisel zakonskih določb o prednostni pravici je, da se tudi v prometu preprečuje drobljenje zemljišč. Zaradi tega je pomembno, da ima prednostno pravico na zemljiščih, ki mejijo z zemljiščem, ki se daje v zakup oziroma nakup, kmetijska organizacija, takoj za njo pa kmet sosed. Ne more pa imeti pred kmetom mejašem te pravice lovska organizacija s posameznimi zemljišči.

Številni so tudi primeri, ko lovska organizacija s pridelovanjem krme naravnost privabi divjad, da še na sosednjih zemljiščih povzroča škodo, ki je sicer ne bi. Zaradi tega predlagamo, da se 29. člen spremeni tako, da se glasi: »Lovska organizacija, ki upravlja lovišče, lahko za izvajanje svoje dejavnosti kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče po predpisih, po katerih kupujejo oziroma jemljejo taka zemljišča v zakup kmetijske organizacije, vendar tako, da ima prednostno pravico šele za kmetom, katerega zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup.«

V 52. členu predloga zakona je postavljena zahteva, da morajo biti sadovnjaki, drevesnice ter druge površine za intenzivno gojitev kmetijskih kultur ograjene z ograjo, ki preprečuje prehod parkljaste divjadi in zajca. Le s tako ograjenih površin sme lastnik ali uporabnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča divjad pregnati, zajca pa v vsakem času upleniti. Zahteva po taki ograji pa je neuresničljiva predvsem iz dveh razlogov: zavarovanje sadovnjakov oziroma drugih površin postane nesorazmerno drago, še vedno pa je povsem nedefinirano, kakšna mora biti ograja, ker nobena v celoti ne preprečuje prehoda divjadi.

V Sloveniji so običajne mrežaste 1,5 m visoke ograje. Ograj, kakršne zahteva predlog, nimajo, bile pa bi tudi predrage. Zlasti pa tudi ni jasno, kakšna mora biti taka ograja. Pri tem se sklicujemo na znan primer družbenega sadovnjaka na Resju pri Podvinu, ki ga upravlja kooperacijski obrat Radovljica v sestavi Kmetijskega kombinata Kranj. V tem sadovnjaku je napravil zajec ogromno škodo kljub temu, da je bil sadovnjak ograjen z 1,5 m visoko mrežasto ograjo z bodečo žico in s 30 cm visoko, v zemljo vkopano mrežo. Sodišče pa je na prvi in drugi stopnji zavrnilo tožbeni zahtevek, češ da sadovnjak ni bil ustrezno ograjen. Na isto stališče se je postavilo tudi javno tožilstvo, ko je zavrnilo zahtevo za varstvo zakonitosti.

Menimo tudi, da se na tem mestu ne bi smelo uporabiti tako strogo merilo kot v 21. členu predloga, kjer gre za zemljišča, ki so iz lovišča izvzeta.

Iz takih stališč izhaja, da pridelovalec nikdar ne bi mogel uveljaviti svoje pravice do odškodnine. Zaradi tega predlagamo, da se prvi odstavek 52. člena spremeni in da se glasi: »Iz sadovnjakov, drevesnic ter drugih površin za intenzivno gojitev kmetijskih kultur, če so ograjena z 1,5 m visoko ograjo, sme lastnik . . .« itd.

K 71. členu predlagamo, da se določi lovski organizaciji oziroma družbenopolitični skupnosti rok osem dni od sprejema zahteve oškodovanca, v katerem

mora oškodovancu sporočiti, če pristaja na sporazumno poravnavo škode. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi lovska organizacija oziroma skupnost odlašala z odgovorom toliko časa (čl. 71/2), da bi oškodovanec izgubil pravico do uveljavljanja škode (Čl. 74/4). Kolikor organizacija oziroma skupnost v 15 dneh ne bi odgovorila, oškodovanec ne izgubi pravice do uveljavljanja odškodninskih zahtev. Zaradi tega naj se v 71. členu doda nov 3. odstavek, ki naj se glasi: »Lovska organizacija oziroma družbenopolitična skupnost mora oškodovancu najkasneje v 15 dneh po prejemu zahteve po odškodnini odgovoriti, če je pripravljena plačati zahtevano odškodnino. Rok iz prejšnjega odstavka začne teči od dneva, ko je lovska organizacija oziroma družbenopolitična skupnost oškodovancu pisмено sporočila, da ni pripravljena plačati zahtevane odškodnine.«

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Makovec!

Zakon obravnavamo v zadnji fazi, to je kot predlog zakona. To se pravi, da morajo biti vse pripombe ali spreminjevalni predlogi oblikovani kot amandmaji, ki jih lahko zboru predlagajo po ustavi oziroma poslovniku legitimirani predlagatelji. To Zadružna zveza ni. Zadružna zveza ima svojo delegatsko bazo in bi morala to opraviti prek svojih delegatov, če je želela, da se v Skupščini obravnavajo njeni amandmaji. Pripombe pa ob obravnavi predloga zakona nimajo učinka. Pripombe so v fazi osnutka in v fazi predloga za izdajo zakona.

Nekaj pripomb je predlagal tudi tovariš Trtnik iz občine Ljubljana-Mostepolje, vendar je kot amandma predlagal samo eno tako pripombo.

Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Lojze Lakner, delegat občine Ljubljana-Center!

Lojze Lakner : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K 70. členu je predložen amandma, in sicer naj se črta 3. odstavek. Ta odstavek se glasi: »Škoda se ne povrne, če oškodovanec ni storil vsega, kar bi bil po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisov in samoupravnega sporazuma iz 68. člena zakona dolžan storiti, da bi škodo preprečil.« Mislim, da ni prav, da bi bil ta amandma sprejet. V 68. členu je jasno povedano, da mora lovska organizacija sodelovati z lastniki, uporabniki oziroma imetniki zemljišč pri zaščiti kmetijskih in gozdnih kultur, pri preprečitvi škode zaradi divjadi. Poleg tega mora tudi lovska organizacija preskrbeti temu uporabniku ali lastniku vsa sredstva za zaščito pred škodo po divjadi. Tako je lovska organizacija sprejela velike obveznosti in dolžnosti, da se škoda prepreči. Iz tega izhaja, da je dolžan tudi uporabnik ali oškodovanec skrbeti, da ta sredstva uporablja in da tudi sam deluje za preprečitev škode zaradi divjadi. Ta divjad je tudi njegova lastnina, sa je divjad splošno družbeno premoženje, ki je dano v varstvo lovskim organizacijam in celotni družbi. Torej je tudi kmet dolžan nekaj storiti, če ne drugega, vsaj uporabiti tista zaščitna sredstva, ki mu jih preskrbi lovska organizacija. Poleg tega kmetovalec oziroma uporabnik zemljišča sodeluje tudi pri sporazumevanju o preprečevanju škode. Zaradi tega menim, da bi bilo črtanje tega odstavka preveč enostranska obveznost. Predlagam, da se ta amandma zavrne.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Lakner! Besedo ima Rado Pehaček, predsednik Izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije.

R a d o P e h a č e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu Lovske zveze oziroma kot predstavnik organizacije, ki je formirana na amaterski bazi, na principu neplačanega dela, se zahvaljujem vsem, od predlagatelja dalje, da ste nam omogočili aktivno in plodno sodelovanje pri sestavljanju zakona. Predvsem smo se borili za tri osnovna stališča:

Prvo stališče je povezano s tradicijo lova. Vemo, da je to ena najstarejših če ne najstarejša človekova dejavnost. Še danes se nam očita, da se v lovski organizaciji še zadržujejo ostanki fevdalizma, da imamo koristi in tako naprej. Iz zakona pa vidite, da je napravljen izredno odločen korak za popolno razbitje kakršnihkoli fevdalnih ostankov in za preprečevanje kakršnihkoli koristi tistih, ki se ukvarjajo z lovom. Od tu je tudi izviral naš predlog k naslovu zakona, pa tudi odločno vztrajanje pri tem, da mora že naslov povedati vsem lovcem, obenem pa tudi družbi, ki je vzela divjad pod svoje posebno varstvo, da so se tukaj stvari absolutno spremenile.

Druge načelo, ki je tudi v zakonu in smo ga zelo podpirali, je razvijanje samoupravljanja v lovstvu, ki je kot organizacija, celo v družbenem merilu, glede oboroženosti izredno pomembna. Lovstvo je treba čimbolj vključiti v naš samoupravni sistem. Mislim, da je iz zakona to zelo jasno razvidno.

Tretje vprašanje je podružbljanje te organizacije, ki se ji je precej časa očitalo, da se poskuša cehovsko obnašati. Mislim, da je tudi tukaj zakon povsem odločen. Podružbljanje pomenijo vse določbe o družbenih dogovorih in o samoupravnih sporazumih, ki omogočajo, da se s temi problemi ukvarjajo vsi zainteresirani dejavniki. Čeprav bi poskušali v zakon vse zapisati, bi še vedno kaj manjkalo. Mislim, da ni nobenega taksativnega naštevanja, ki bi bilo popolno. Mislim pa, da so rešitve v duhu našega sistema kjer se vse stvari urejajo z dogovori. Naj povem, da smo prešteli za eno lovsko zvezo, kdo bi prišel v poštev kot podpisnik v enem lovno-gojitvenem območju, in smo prišli do številke 100 in nekaj čez. To se pravi, da res lahko verjamemo, da ne more biti nobene organizacije niti kakršnekoli strukture, ki ne bi imela možnosti, da pri podpisovanju družbenega dogovora uredi tiste stvari, za katere je zainteresirana.

Vse druge stvari, ki mogoče niso rešene v zakonu, pa menim, da se bodo dale reševati s pooblastilom, ki ga ima sekretariat, da lahko v vseh izrednih primerih z odloki dopolnjuje oziroma rešuje tiste stvari, ki niso popolnoma razumljive.

Vsem delegatom se lepo zahvaljujem in priporočam, da ta zakon sprejmejo. Kot najbolj zainteresirana organizacija bomo skušali vse stvari, ki se bodo pojavljale v praksi, skupno in z dogovorom reševati, kakor smo jih reševali do sedaj.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Pehaček! Tovariš Trebežnik, vprašujem vas, ali lahko že danes odgovorite tudi na pismena vprašanja skupine delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine občine Ajdovščina? Vprašanja so identična tudi z vprašanji občine Nova Gorica, vendar so formulirana kot delegatsko vprašanje.

M a r j a n T r e b e ž n i k : Predlagal bi, da bi pismeno odgovorili na naslednji seji zбора!

Zakonodajno-pravna komisija predlaga preformulacijo 72. člena, tako da se tretji odstavek glasi: »Komisija ugotovi takoj, najpozneje pa v 15 dneh od imenovanja način, kako je bila škoda povzročena, obseg in...«

Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj pa smiselno predlaga isto, vendar je amandma drugače formuliran. Ta odbor pravi: »Komisija ugotovi najpozneje v 15 dneh od imenovanja...« Poleg tega dodaja nov četrti odstavek, ki se glasi: »Kolikor gre za škodo na kulturah, ki se morajo pospraviti takoj, mora komisija podatke iz prejšnjega odstavka ugotoviti čimprej, to je v času, ko je še mogoče ugotoviti škodo.«

Vsebinsko je stvar ista. Formulacija Zakonodajno-pravne komisije je krajša, zato predlagam, da se sprejme njena formulacija.

Predsednica Mara Žlebničnik: To se pravi, da Izvršni svet sprejema oba amandmaja k 72. členu, Zakonodajno-pravne komisije in Odbora. Amandmaja sta uskladeni.

Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Aleksander Bizjak, delegat občine Postojna!

Aleksander Bizjak: Predstavnik Izvršnega sveta ni dal odgovora glede amandmaja k tretji točki 70. člena. Kot delegat se pridružujem stališču tovariša Laknerja in nasprotujem amandmaju.

Predsednica Mara Žlebničnik: Prosim, tovariš Trebežnik!

Marjan Trebežnik: Ta amandma je bil predložen danes in ni bil pred tem obravnavan v Izvršnem svetu. Izvršni svet meni, da bi ta odstavek moral ostati v členu, da bi bilo to področje, ki obravnava preprečevanje in povračilo škode, celovito zajeto. V uvodnih členih so določeni pogoji. Z družbenim dogovorom in sporazumom je dana možnost dogovora, kako in kdaj pride do preprečevanja, kdo sodeluje s sredstvi ali z delom. Zato je potrebno dodati tudi, kaj se zgodi, če se to ne uporablja. Izvršni svet vztraja, da tretji odstavek ostane v 70. členu.

Predsednica Mara Žlebničnik: Hvala! Želi še kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno pravne komisije k 21., 23., 27., 29., 36., 45., 58., 70., 71., 72., 73., 78., in 80. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 13. 10. 1976.

Vsi predstavniki odborov se z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije strinjajo. Ker amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, nekateri pa so povsem redakcijskega značaja, predlagam, da o njih glasujemo skupaj. Ali ima kdo k takemu predlogu pomislek? (Ne.)

Kdor je za amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije.

Glasovati moramo o amandmaju Izvršnega sveta k 12. členu predloga zakona, ki je razviden iz njegovega dopisa z dne 7. 10. 1976. Predstavnik Zakonodajno-pravne komisije se z amandmajem strinja, prav tako pa tudi predstavniki odborov. Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 12. členu.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj k 18., 52. in 72. členu. Ti amandmaji so razvidni iz dodatnega poročila Odbora, ki ste ga prejeli danes na klop. S temi amandmaji soglašata Zakonodajno-pravna komisija in predlagatelj.

Ker tudi ti amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, predlagam, da o njih glasujemo skupaj. Morda kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Kdor je za te amandmaje, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Odbora za družbeno-ekonomske odnose in razvoj k 18., 52. in 72. členu.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k 70. členu, ki je razviden iz dodatnega poročila tega odbora z dne 19. 10. 1976.

Slišali ste predstavnika predlagatelja, ki z amandmajem ne soglaša. Vprašujem Zakonodajno-pravno komisijo!

Dragica Rome (iz klopi): Soglašamo z amandmajem Odbora, vendar to ni pravno vprašanje.

Predsednica Mara Žlebnik: Predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose? (Se ne izreka.) Predstavnik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem? (Soglaša z amandmajem Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.) Prosim, besedo ima Ahmet Kalač!

Ahmet Kalač: Predstavnik Izvršnega sveta je bil včeraj navzoč na seji našega odbora in ni povedal, da se ne strinja s tem predlogom. Zato je danes malo nerodno, da se ne strinja s tem amandmajem. Naš odbor je mnenja, da zakon že dovolj ščiti lovce, da pa manj ščiti kmete. Zaradi tega smo hoteli poenostaviti postopek in prispevati k temu, da kmet dobi odškodnino, ki jo upravičeno zahteva.

Predsednica Mara Žlebnik: To pomeni, da Odbor vztraja pri amandmaju. Dajem amandma Odbora za urbanizem, stanovanjsko komunalna vprašanja in varstvo okolja na glasovanje!

Kdor je za amandma k 70. členu, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma odbora k 70. členu z večino glasov sprejet.

Vprašujem tovariša Trtnika, ali se je medtem odločil, da predloži amandma! (Ne predlaga amandmaja.)

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona v celoti.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sladkovodnem ribištvu.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Marjana Trebežnika, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki želi imeti uvodno obrazložitev. Prosim, tovariš Trebežnik!

Marjan Trebežnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko je zbor junija letos obravnaval osnutek zakona o sladkovodnem ribištvu, je v osnovi potrdil v njem izražena načelna izhodišča, na podlagi katerih naj se oblikuje predlog zakona. V razpravi, tako v zborih skupščine kakor tudi v njihovih odborih, ki so osnutek zakona obravnavali, je bilo danih nekaj pripomb, ki jih je predlagatelj vgradil v predlog zakona. Sprejel ni le tistih pripomb, za katere je menil, da spreminjajo zasnovo in strukturo zakona.

Po sprejemu osnutka v Skupščini pa je predlagatelj pozval k razpravi o osnutku tudi vse občinske skupščine in ribiške organizacije z namenom, da bi dobil čimveč pobud za izboljšanje zakonskega teksta. Za razpravo lahko rečemo, da je v celoti potrdila osnovna izhodišča, na katerih temelji zakon, in tudi pravilnost na teh načelih izpeljanih in v osnutku predlaganih rešitev.

Naj zaradi osvežitve spomina omenim le nekatera izhodiščna načela. Ustava proglašča ribe kot del živalskega sveta za dobrino splošnega pomena, ki uživa zato posebno, z zakonom določeno varstvo. Ribe so prvi indikator onesnaženja voda, zato je njihova ohranitev pomemben prispevek k varstvu zdravega človekovega okolja, ki je čedalje bolj podvrženo onesnaževanju.

Vsak državljan ima pravico, da se pod pogoji, ki jih določajo zakon in v okviru zakona samoupravno sprejeta pravila ribiških družin, svobodno vključuje v ribiško družino zaradi rekreativnega udejstvovanja pri športnem ribolovu in gojitvi rib sploh. Zato zakon ostro ščiti to pravico občana in s posebnimi določili onemogoča znan pojav zapiranja ribiških družin. Glede na karakter in pomen, ki ga ribam kot delu živalskega sveta daje ustava, posega zakon tudi v organiziranost ribičev, pri čemer zavezuje ribiške družine, da se obvezno združujejo v ribiške zveze, te pa v Ribiško zvezo Slovenije, s čimer želi zagotoviti potrebno enotnost pri izvajanju načel upravljanja z ribolovnimi vodami.

Ne glede na to, da smo v obrazložitvi poskušali povedati, zakaj predlagatelj nekaterih predlogov, danih v skupščinskih telesih, ni upošteval, mi dovolite, da se vseeno dotaknem dveh pripomb, ki so bile dane, pa v predlogu niso upošteevane. Posebej ju želim omeniti zato, ker menim, da sta pomembni:

Načeto je bilo vprašanje, ali je na mestu zakonska določba, da je vsak občan lahko član le ene ribiške družine. To je vsekakor novost in ta novost je naletela na povsem nasprotno odmeve. Skupščinski odbori tega niso odklonili. Ugodno so ga sprejele tudi številne ribiške organizacije, nekatere pa so to načelo enojnega članstva odklonile kot nesprejemljivo, in sicer z različno motivacijo. Eni so trdili, da je predložena omejitev protiustavna, ker je po ustavi združevanje občanov v društvih svobodno, drugi so predlagali omejitev članstva na dve družini, tretji pa so menili, da bi zakon moral dovoljevati izjeme dvojnega članstva tam, kjer so vode zaradi onesnaženosti slabe in bi na ta način bilo ribičem, ki upravljajo s takimi skoraj jalovimi vodami, omogočeno včlanjevanje tudi v družine, ki upravljajo z bogatejšimi ribolovnimi vodami.

Osnovni razlog, da je predlagatelj ostal pri stališču enojnega članstva, za kar se je opredelil že v osnutku, ni različnost in pestrost stališč do tega vprašanja. Po ponovni tehtni proučitvi se je odločil za to, analogno kot pri zakonu

o lovstvu, iz razlogov, ki so podrobno navedeni v obrazložitvi, ki je priložena predlogu. Kljub temu naj poudarim razliko med nekim poljubnim društvom in med ribiško družino, ki je tudi društvo, ki pa ji je poverjena v upravljanje dobrina splošnega pomena, ki je po svojem obsegu omejena, tako glede površine ribolovnih voda kot tudi po količini in številu rib. To dobrino splošnega pomena je treba ne le ohranjati, pač pa tudi bogatiti. Ti omejitveni faktorji so bili eden od osnovnih motivov za odločitev predlagatelja, ki je s predlagano rešitvijo želel omogočiti, da bi se čim večje število občanov moglo udeleževati pri tej vrsti rekreacije.

Naj še povem, da so prav ti omejitveni faktorji služili številnim ribiškimi družinam, da so odklanjale občane, ki so se na novo želeli vključiti, pri čemer pa jih prav nič ni motilo, da so nekateri člani že bili vključeni v dve, tri ali celo več družin. Zato predlagatelj meni, da je predlagana rešitev pravilna. Pravilna pa je tudi zato, ker ne omogoča privilegiranega položaja tistim, ki lahko prenašajo materialno breme, ki ga predstavlja večkratno članstvo.

Druga, pomembnejša pripomba, ki jo predlagatelj v predlogu zakona ni upošteval, je pripomba glede ribolovnih voda, ki jih upravlja Zavod za ribištvo v Ljubljani. Nekateri delegati s področij, kjer so v glavnem ribolovne vode, ki jih upravlja Zavod za ribištvo, so predlagali, da naj bi se te vode Zavodu odvzele in izročile v upravljanje tamkajšnjim ribiškimi družinam. Argumenti, ki so jih navajali delegati s teh področij, so v glavnem ti, da je dajanje voda v upravljanje izključna pristojnost občinskih skupščin, da Zavod izkorišča vode v komercialne namene, da Zavod v taki obliki, kot je sedaj, ni potreben in da bi zato njegove naloge prav tako dobro, če ne bolje, opravljala strokovna služba pri Ribiški zvezi. K taki rešitvi se je nagibala tudi Ribiška zveza Slovenije.

Predlagatelj je vse te navedbe proučil in se je odločil za tako rešitev, ki upošteva sedanje stanje, ker meni, da je prav in za razvoj ribištva koristno, da Zavod za ribištvo v Ljubljani, ki upravlja del ribolovnih voda v Socialistični republiki Sloveniji, ostane še naprej samostojna strokovna ribiška organizacija, ki ji je bilo z ustanovitveno odločbo Izvršnega sveta leta 1961 naloženo, da opravlja nekatere strokovne naloge s področja raziskovanja in proučevanja ribištva, da nudi strokovno pomoč ribiškimi organizacijam, da goji ribe ter ribji naraščaj in podobno.

Razmere glede čistoče naših vodotokov so se od časa ustanovitve Zavoda za ribištvo do danes bistveno poslabšale. Če je bil tak samostojni zavod potreben pred 15 leti, je danes, ko smo priča čedalje večjemu onesnaževanju voda, še toliko bolj pomemben in nepogrešljiv. Pri tem pa ne želim ocenjevati popolnosti ali nepopolnosti tega zavoda. Poveč naj le, da na račun kvalitete njegovega dela ni bilo bistvenih pripomb. Ribolovne vode, ki jih Zavod upravlja, so tipične slovenske vode in bi se morale kot take v svoji prvobitnosti ohraniti, analogno kot naj se narava v svoji prvobitni obliki ohranja v nacionalnem parku. To naj bi bila v bodoče ena od glavnih nalog Zavoda za ribištvo.

Za opravljanje nalog, ki jih ima Zavod za ribištvo, pa je potrebno, da ima svoje vode, ki so obenem tudi bistvena materialna osnova za njegov obstoj. Odvzem teh voda bi Zavodu otežil njegovo strokovno delo, močno pa bi tudi ogrozil njegovo materialno osnovo in s tem njegov obstoj.

To so razlogi, zaradi katerih se je predlagatelj odločil tako, kot je opredeljeno v predlogu zakona. Formalno in stvarno pa bo status Zavoda določen potem, ko bo Izvršni svet Socialistične republike Slovenije skladno s prehod-

no določbo v 52. členu predloga zakona ustanovitveno odločbo prilagodil novemu zakonu o sladkovodnem ribištvu.

V odborih zborov, ki so ta zakon obravnavali te dni, so delegati predlagali dodatne pripombe, ki tekst po obliki in vsebini izboljšujejo. Zato, tovarišice in tovariši delegati, predlagam, da zbor sprejme predlog zakona o sladkovodnem ribištvu skupaj z amandmaji, ki so bili predloženi v skupščinskih odborih.

Predsednica Mara Žlebnič: K tej točki dnevnega reda je bila objavljena Ribiška zveza Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 29. 9. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Danes na klop ste prejeli dodatno poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj.

Vprašujem poročevalce, ali želijo besedo! Tovarišica Dragica Rome, predstavnica Zakonodajno-pravne komisije!

Dragica Rome: Zakonodajno-pravna komisija umika svoj amandma k 14. členu.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Tovariš Marcel, želite besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Vito Komac, delegat občine Ljubljana-Moste-Polje!

Vito Komac: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija predlaga dva amandmaja k temu zakonu. V 10. in 49. členu naj se termin »najmanjše dolžine lovnih rib« nadomesti s terminom »varstvene dolžine«. Ta predlog je dan v soglasju z Ribiško zvezo Slovenije. Gre za varstvo razmnoževanja, za varstvo plemenk, ko so na vrhuncu razvoja.

Amandma k 36. členu je naslednji: »Vsak član ribiške organizacije ima enake pravice in dolžnosti kot drugi člani.« Podoben amandma ste prejeli ravnokar na klop v dodatnem poročilu Odbora. Ribiške družine marsikoga sprejmejo v članstvo, ne dajo pa mu pravic lova kot starim članom.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Ali imate podpise 10 delegatov? (Nimam.) Amandma k 36. členu je vsebinsko enak amandmaju Odbora, zato ga ni treba predložiti. Glede prvega pa morate zbrati podpise, če ga hočete predložiti.

Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Stojan Makovec!

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon v celoti podpiram. Opozarjam pa na pojav, da ribiči prihajajo na ribolov z avtomobili in delajo škodo po poljih. Parkirni prostori so ob rekah določeni. Posamezniki se tega reda ne držijo in povzročajo škodo po travnikih. Menim, da to niso ribiči, ampak da so jastrebi, ki namerno delajo škodo. Na lastne oči sem videl, da so po njivi, posejani s koruzo, obračali avtomobile. Séveda se tudi kmetje branijo, režejo gume na osebnih vozilih, z vilami prebadajo gume. Tudi tega se nekateri ne ustrašijo. Slišim, da se tudi v drugih predelih Slovenije dogaja isto. Hvala.

Predsednica Mara Žlebničnik: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Tovariš Trebežnik, bi morda odgovorilj glede 10. členu? Prosim!

Marjan Trebežnik: V 10. členu je določeno, od katere najmanjše mere naprej se lahko lovijo ribe. Gre za varstveno mero. Gre za zaščito najmanjših rib, ki so še zarod. Teh naj se ne bi lovilo. To je namen urejanja mer in medmer. Druge stvari se urejajo z izvršilnimi predpisi. Zato vztrajam pri besedilu, ki je v 10. členu. Kar je tovariš Komac predlagal k 36. členu, je popolnoma identično s predlogom Odbora za družbenoekonomski razvoj.

Predsednica Mara Žlebničnik: Hvala lepa! Tovariš Komac, ali boste predložili amandma? (Ne.) Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 13. 10. 1976, in sicer k 19., 23., novemu 23. a členu, 34., 37. in 46. členu predloga zakona.

S temi amandmaji se predlagatelj strinja. Predstavnik Odbora? (Se strinja.)

Ker ti amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona in so nekateri celo redakcijskega značaja, menim, da o njih lahko glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Potem dajem amandmaje Zakonodajno-pravne komisije na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj k 14., 29. in 36. členu, ki so razvidni iz dodatnega poročila tega odbora. Zakonodajno-pravna komisija in predstavnik predlagatelja s temi amandmaji soglašata. Mislim, da lahko tudi v tem primeru o vseh amandmajih glasujemo skupaj! Ali kdo temu nasprotuje? (Nihče.)

Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Odbora za družbeno-ekonomski odnose in razvoj k 14., 29. in 36. členu predloga zakona.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti! Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 11.55 in se je nadaljevala ob 12.40.)

Predsednica Mara Žlebničnik: Nadaljujemo sejo. Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o morskem ribištvu.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Trebežnika. Tovariš Trebežnik, želite uvodno besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 29. 9. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komi-

sija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Danes na klop ste prejeli še dodatno poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj. Želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Martin Kokalj, delegat Obalne skupnosti Koper!

Martin Kokalj: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Že pred oblikovanjem predloga zakona je bilo predlagano, da bi se v 26. členu upoštevalo, da se z določenimi vrstami mrež za ribolov ne da omejiti velikosti rib. Skupina delegatov za Zbor združenega dela in Zbor občin z obalnega področja je 18. 10. ta člen ponovno obravnavala. Predlagano je bilo, da bi dali amandma. V zboru združenega dela je bil tako dan amandma, ne pa tudi v našem zboru. Če bi zbor združenega dela sprejel amandma, naj bi ga sprejel tudi naš zbor. Gre namreč za to, da predlagatelj ni upošteval prvotnega predloga, da se pri lovu z mrežo plavarico ali mrežo potegačico ne da preprečiti tudi ulova malih rib, ne glede na predpisano velikost očesa. Enak zakon je sprejela tudi Socialistična republika Hrvatska in na njegovi podlagi je Sekretariat predpisal do katere velikosti, se določene ribe ne smejo loviti. Toda v praksi se teh normativov ni dalo izvajati. Prišlo je do spora in je moral Sekretariat izvršilni predpis preklicati. Zato bi predlagal, da bi sprejeli amandma, da bi Sekretariat iz izvršilnega predpisa izločil prepoved ulova manjših rib, in sicer pri lovu z mrežo plavarico in povlečno mrežo, imenovano kodža. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi kdo še razpravljati? Besedo ima tovariš Trebežnik.

Marjan Trebežnik: Samo kratko pojasnilo, če dovolite! S predlagano rešitvijo smo hoteli zagotoviti usklajenost zakona s hrvaškim zakonom o morskem ribištvu. Zaradi tega so tudi določila poenotena. Mislim pa, da ni nobene ovire da z izvršilnim predpisom ne bi mogli upoštevati predlog glede mreže plavarice in povlečne mreže.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Še želi kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 8., 14., 33., 38., 39. in 42. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 13. 10. 1976. S temi amandmaji predlagatelj soglaša. Vprašujem še predstavnika Odbora za družbenoekonomske odnose tovariša Marcela, ali Odbor soglaša z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije! (Da.) Ker amandmaji bistveno ne posegajo v vsebino zakona, nekateri so pa tudi redakcijskega značaja, mislim, da o njih lahko glasujemo skupaj. Razen če nima kdo izmed delegatov k temu pripombo? Vidim, da ne.

Kdor je za amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeti.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj k 11. členu, ki je razviden iz dodatnega poročila našega odbora. Zakonodajno-pravna komisija s tem amandmajem soglaša. Predlagatelj?

(Soglašča.) Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma odbora k 11. členu soglasno sprejet.

Drugi amandmajev nimamo. Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovarišico Maro Rovanova, republiško podsekretarko v Republiškem sekretariatu za finance!

Tovarišica Rovanova, želite uvodno obrazložitev?

Maro Rovana: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije sprejem zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve, s katerim naj bi se obračunavanje posebnega republiškega prometnega davka razširilo tudi na promet umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice.

Doslej te pijače v SR Sloveniji niso bile obdavčene s prometnim davkom. Potrebo po uvedbi prometnega davka na navedene proizvode so narekovali predvsem fiskalni razlogi, iskanje možnosti za povečanje sredstev republiškega proračuna, katerih priliv je pod predvidevanji. Poleg fiskalnih vidikov pa tako vključitev tudi upravičuje dejstvo, da se poraba umetnih brezalkoholnih pijač vse bolj povečuje, in to brez dvoma tudi zaradi ugodnega razmerja cen tovrstnih pijač v primerjavi s sadnimi sokovi in drugimi vrstami sadnih pijač. Ob tem tudi ne gre prezreti, da ostaja velik del domače surovinske baze za sadne pijače pogosto neizkoriščen, ker je proizvodnja teh pijač zahtevnejša in pa dražja.

Umetnost uvedbe prometnega davka na navedene proizvode potrjuje tudi dejstvo, da se po veljavni ureditvi plačuje prometni davek, in sicer temeljni, tudi od nekaterih živilskih proizvodov, kot so sol, čokolada, izdelki iz čokolade in kakaa, bonboni in tudi od zdravil, medtem ko umetne brezalkoholne pijače in sodavica v SR Sloveniji sedaj niso obdavčene.

Naj pripomnim, da se tudi v večini drugih republik plačuje prometni davek od teh proizvodov, in sicer v Srbiji, Hrvaški, Bosni, v Črni gori, SAP Vojvodini, na Kosovu, le republika Makedonija ni uvedla posebnega prometnega davka od teh proizvodov.

Po predlogu bi se poseben republiški prometni davek plačeval od umetnih brezalkoholnih pijač in sodavice, in to po stopnji 7 % od prodajne cene teh pijač. Glede na cene teh proizvodov bi podražitve znašale v trgovini od 0,40 do 0,72 dinarja za liter, v gostinstvu pa glede na višjo prodajno ceno pač ustrezno več. Davek se torej ne bi plačeval od sadnih napitkov, osvežilnih napitkov iz sadnih baz ter tudi ne od mineralne vode.

Glede na navedene razloge, ki so motivirali predlog za uvedbo prometnega davka na navedene proizvode, predlagam, da zbor predlog zakona sprejme. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rovanova!

Izvršni svet predlaga, da obravnavamo zakon v smislu 2. odstavka 295. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi. O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je le-ta tudi posebej obrazložil, pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Manko Golar, delegat občine Gornja Radgona!

Manko Golar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Govorim v imenu skupine delegatov za Zbor občin iz Gornje Radgone in v imenu skupine delegatov 16. okoliša za Zbor združenega dela. Naložili so mi, naj povem tole:

Po določilih pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o kakovosti alkoholnih pijač, piva in tako dalje (Ur. l. SRS, št. 45/72) se je naslov V. poglavja pravilnika spremenil tako, da se glasi: »Osvežilne peneče brezalkoholne pijače in sirupi«. S to spremembo se je spremenil naslov poglavja, ki se je nanašal na umetne brezalkoholne pijače. To pa zato, ker v Jugoslaviji ni bilo potrebe po proizvodnji umetnih brezalkoholnih pijač in ker s tem, če je pijača gazirana, še ni umetna. Omenjeni pravilnik naziva »umetne brezalkoholne pijače« torej ne pozna. Zato sedaj ne razumemo, zakaj predlagani zakon ta naziv zopet uvaja, in to v nasprotju z že veljavnim pravilnikom o kakovosti alkoholnih pijač, piva, umetnih pijač in tako dalje.

Mehimo, da bi morali biti nazivi pijač enaki v vseh zakonih, zato tudi v zakonu o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov, storitev in tako dalje. Prav tako mislimo, da brezalkoholna pijača »deit«, ki jo pri nas proizvaja zdravilišče Radenci, ni umetna brezalkoholna pijača, ampak osvežilna brezalkoholna pijača, saj vsebuje vse sestavine, ki jih za take pijače določa zgoraj navedeni pravilnik.

Zaradi navedenega predlagamo, da se v 6. členu zakona besedilo »osvežilnih penečih« nadomesti z besedo »umetnih«, če se pa ne nadomesti, pa predlagamo, da se iz 16. člena tega zakona črta pijača »deit«.

Delegatom občine Gornja Radgona tudi ni znan vzrok, zakaj se uvaja davek na omenjene pijače, zlasti še, ker se borimo proti alkoholizmu in naj se zato propagirajo cenejše in zlasti za mladino primernejše brezalkoholne pijače.

Že sedanja cena brezalkoholnih pijač ni nizka za potrošnika in se bo, če bomo sprejeli predlagane odločitve, še povečala. S tem pa ne bomo približali omenjenih pijač potrošniku, ampak ga bomo nasprotno privedli do tega, da bo začel posegati v večji meri po alkoholnih pijačah.

Znano je tudi, da so za odžejanje primernejše gazirane pijače kot negazirane. Tudi zaradi tega razloga ne bi bilo primerno z obdavčitvijo povečati cen gaziranih brezalkoholnih pijač, sokov. Poleg tega pa se nam tudi zdi neprimerno, da bi bile brezalkoholne pijače obdavčene, sokovi pa ne. Do tega ne bi smelo priti predvsem zato, ker sta obe vrsti pijač proizvedeni na isti bazi. Obe imata namen odžejati potrošnika. Samo dejstvo, da je ena pijača gazirana, druga pa ni, pa ni dovolj utemeljen razlog za to, da se gazirana pijača obdavči.

Zaradi tega naši delegaciji predlagata, da se predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proiz-

vodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa, ne sprejme.

Če se bo sprejel ta zakon, potem bo prizadeta naša obmejna in tudi več ali manj nerazvita občina, saj bi navedeni zakon tudi precej zmanjšal gospodarsko moč naše občine. In to na račun te brezalkoholne pijače, torej ne umetne, ki jo je dala narava, ne pa kemija. V »deitu« ni nobenega sintetičnega dodatka, kakor recimo imamo sintetično volno, sintetično svilo in tako dalje, ampak je to povsem naravna pijača in ne more spadati v okvir umetnih brezalkoholnih pijač.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Golar! Vaša razprava se je nanašala na vsebino zakona, moramo pa se najprej odločiti o postopku. Razpravo bom upoštevala, ko bomo razpravljali o vsebini zakona.

Želi morda kdo razpravljati o predlogu Izvršnega sveta, da se predlog zakona obravnava v zadnji fazi, to se pravi po hitrem postopku? O tem naj bi najprej odločili, potem pa bi razpravljali o sami vsebini zakona.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta glede postopka glasujemo. Kdor je za predlog, da se zakon obravnava po hitrem postopku, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet in bomo obravnavali zakon v zadnji fazi, to je kot predlog zakona.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli.

Želita morda poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Razpravo je že imel tovariš Golar. Nadaljujemo razpravo. Želi še kdo razpravljati? Prosim, tovarišica Rovanova, predstavnica predlagatelja!

Mara Rovana: Dovolite, da razpravljam o opozorilu tovariša delegata glede termina »umetne brezalkoholne pijače«. Prav ima tovariš delegat, da ta termin ni ustrezen. Vso to terminologijo smo uporabili glede na veljavni zakon o obdavčenju proizvodov in storitev. Pri tem želim opozoriti, da sistem prometnega davka ureja zvezna zakonodaja in da zvezni zakon v 37. členu uporablja termin »umetne brezalkoholne pijače«. Torej dokler je v zveznem zakonu tak termin in na osnovi katerega je dano pooblastilo republikam, da lahko uvedejo posebne republiške davke, moramo ta termin uporabljati.

Sicer pa ta termin nima nobenega vpliva na naš predlog zakona, ki sicer govori o razširitvi prometnega davka na umetne brezalkoholne pijače. Opredeljuje, kaj se šteje za te pijače in se ob tem sklicuje na drugi odstavek 14. člena pravilnika o uporabi davčnih stopenj, načina evidence in tako naprej, v katerem je precizno urejeno to vprašanje. Torej se posredno sklicuje na pravilnik o kakovosti brezalkoholnih pijač.

V tem pravilniku je podrobno naštevano, kaj se šteje za te osvežilne pijače, sam predpis pa jih podrobno ne našteva. Pravilnik jih opredeljuje po vsebini oziroma po zasnovi, ko govori o osvežilnih pijačah iz naravnih destilatov itd., kar vse je iz obrazložitve razvidno. Glede na tako opredelitev so samo za primer naštevane nekatere, po komercialnih imenih znane pijače! Kakovost vsake posamezne pijače pa se bo potem ugotavljala na podlagi pravilnika.

Za opredelitev, ali posamezna pijača spada v to vrsto ali ne, bo odločilno mnenje pristojnih strokovnih organov. To se pravi, sama opredelitev in tudi delno neustrezen naziv, ki smo ga morali prevzeti iz zveznega zakona, na samo opredeljevanje nima vpliva, ker se bo odločilo na podlagi pravilnika o kakovosti pijače. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rovanova! Tovariš Golar, je stvar jasna?

Manko Golar: Nerazumljivo je, da pišemo umetne pijače, ko pa vemo, da niso take. Ne glede na zvezni zakon »deit« ni umetna, ampak naravna pijača. Kaj bi se zgodilo, če bi soku »dodali« malo CO₂? Ali bi postal umetna pijača? Tudi CO₂ proizvaja narava. Gre za to, ali je ali ni pijača umetna. In v skladu z dejanskim stanjem je treba tudi pravno poimenovati pijače. Naši delegaciji in v Radencih bom povedal, kar je tu tovarišica razložila, vendar naj ponovim, kar je umetno, je umetno, kar je naravno je pa naravno. Če gre samo za termin v zakonu, potem je treba tega spremeniti.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! To se pravi, vztrajate pri svojih pripombah in predlogih. V redu.

Manko Golar (iz klopi): O tem vprašanju bo razpravljal tudi zbor združenega dela.

Predsednica Mara Žlebnik: Če bo prišlo do razlik, bo treba usklajevati. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Maro Fabjančičevo, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Želi predstavnica Izvršnega sveta uvodno besedo? (Ne.)

K tej točki dnevnega reda je bila povabljena Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet. Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli s sklicem seje zboru z dne 20. 9. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Naš postopek je morda nekoliko kompliciran, vendar če obravnavamo zakon v dveh fazah, potem se mora zbor najprej odločiti, ali bo obe fazi združil ali ne. Tudi o tem moramo razpravljati. Šele kasneje, ko bomo odločili o tem vprašanju, preidemo na razpravo o vsebini zakona.

To se pravi, o postopku ne želi nihče razpravljati. Zato predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje.)

je za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? Tovariš Marsel? (Ne.) Pričelnjam razpravo. Besedo ima tovariš Rudi Kocjančič, delegat občine Koper!

Rudi Kocjančič: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov za delegiranje delegatov v naš zbor iz občine Koper predlaga, da se v obravnavanem osnutku zakona o lukah 13. člen dopolni z naslednjim novim odstavkom:

»Pristojbino za uporabo luke plača tudi organizacija združenega dela, pravna oseba ali občan, ki uporablja luko za vkrcavanje, izkrcavanje blaga, za skladiščenje in ostale manipulacije z blagom, za industrijsko proizvodnjo ali oplemenitenja blaga ter za oskrbovanje ladij, kakor tudi kdor opravlja speditorske ali agencijske ali druge storitve in gospodarske dejavnosti v luškem območju oziroma v zvezi z izvrševanjem luškega prometa in luških storitev v tem območju, če ni podpisal ustreznega samoupravnega sporazuma o temeljih samoupravnega plana o razvoju luških zmogljivosti.«

Obrazložitev tega predloga je zelo obsežna in jo bom skušal podati zgoščeno.

Pristojbine za uporabo luke, kot so zapisane v 13. členu osnutka navedenega zakona, so pravzaprav povzete iz starega zakona in ne ustrezajo sedanji gospodarski dejavnosti luk niti njihovim samoupravnim oblikam organiziranja. Omejitev pristojbin le na vkrcavanje oziroma izkrcavanje potnikov in blaga, kot je navedeno v 13. členu osnutka zakona, predpostavlja luko le kot točko, kjer se blago naklada na ladje ali z njih razklada oziroma kjer potniki izstopajo oziroma vstopajo na ladjo. V celoti pa je zanemarjena tista vloga luke, ko se blagu poleg klasičnih pretovornih storitev omogoča še skladiščenje, zbiranje in priprava za izvoz, distribucija in druge oblike gospodarske aktivnosti, zlasti industrijska proizvodnja in predelava blaga, sortiranje, pakiranje in tako naprej, ladjam pa celotno oskrbovanje, pa tudi manjša vzdrževalna dela. S tako razširjeno dejavnostjo so luke prerasle v prometno-blagovne terminale. Navedena smer razvoja je značilna za vse sodobne luke in odpira lukam nove razvojne možnosti, vendar pa jim nalaga tudi večje obveznosti glede gradnje in vzdrževanja infrastrukture. Za razvijanje novih dejavnosti v lukah je potrebno tudi širiti njihovo območje. S tem pa se znatno povečuje število prometnic, tako cestnih kot železniških in parkirišč, potrebno pa je razvijati tudi komunalno omrežje, kanalizacijo, vodovod, električno in telefonsko omrežje in tako naprej. Za gradnjo in vzdrževanje takšnih luških infrastruktur pa so potrebna ogromna sredstva, ki jih ni mogoče zagotoviti direktno prek cen luških storitev blaga ali ladjam. V tujini so oblike financiranja in vzdrževanja luških infrastruktur v javnih lukah različne, vendar pa temeljijo v glavnem na lokalnih ali državnih proračunih, pri tem pa lokalne ali državne oblasti z lukami prek svojih organov tudi upravljajo. Pri nas je luška infrastruktura, ki ima seveda javni značaj, dana v upravljanje luškim organizacijam, to je Luki Koper, ki je v okviru Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet neposredno povezana z uporabniki luških storitev. S sprejetim samoupravnim sporazumom o razvoju luških zmogljivosti v obdobju 1976 do

1980 je urejeno financiranje gradenj novih luških infrastruktur, še naprej pa ostaja nerešeno vprašanje financiranja vzdrževanja tistih luških infrastruktur, ki so grajene za potrebe že omenjenih razširjenih dejavnosti luke. Luka Koper po osnutku novega zakona ne bi imela pravne podlage, da stroške za vzdrževanje takih infrastruktur, ki niso vključene niti v cene storitev blaga niti v cene storitev ladjam, v obliki nadomestila oziroma pristojbin vsaj deloma prenese na neposredne uporabnike le-teh, kot so na primer oskrbovalci ladij, prevozniki, remontna podjetja, upravljalci oziroma lastniki raznih gospodarskih objektov luk in drugih, ki za svojo gospodarsko dejavnost uporabljajo luško infrastrukturo, čeprav osnutek zakona nalaga luki obveznosti glede vzdrževanja navedenih infrastruktur. Že do sedaj je neustrezna sistemska rešitev vprašanja financiranja vzdrževanja luških infrastruktur povzročila Luki Koper dodatna finančna bremena, kar je še oteževalo njen že tako težak finančni položaj, s predvidenim nadaljnjim razvojem luke pa se bodo ta bremena še povečala.

V osnutku zakona o lukah je predvideno, da bi z lukami opravljale tudi luške ali komunalne organizacije združenega dela. Glede na to, da je dejavnost teh luk v pretežni meri javno upravna in skoraj v ničemer gospodarska dejavnost, se že postavlja vprašanje financiranja izgradnje in vzdrževanja infrastrukture v starih lukah v Kopru, Izoli, Piranu ter na pomolu v Portorožu.

Materialne obveznosti, ki jih po 8. členu omenjenega osnutka zakona imajo upravljalci teh luk, to je gradnja in vzdrževanje luških infrastruktur, presegajo dohodke od pristojbin za uporabo luke, kot so predvideni v 13. členu navedenega osnutka. S predlagano dopolnitvijo omenjenega člena bi se pomembno okrepila njihova materialna osnova, ker bi bili vključeni tudi tisti uporabniki, ki jih ni mogoče zajeti direktno prek plačila za storitve blagu in potnikom, čeprav v luški infrastrukturi opravljajo pomembne in donosne gospodarske dejavnosti, predvsem oskrbovanje ladij in potnikov, konsignacijo in tako naprej.

S predlagano dopolnitvijo osnutka zakona o lukah bi se opredelitev pristojbin za uporabo luke vsebinsko izenačila z opredelitvijo v ustreznem hrvaškem zakonu, ki velja od 24. maja 1974. Tako bi se torej tudi materialna osnova slovenskih luk v Kopru, Izoli in Piranu ter na pomolu v Portorožu glede združevanja formalno še bolj približala že navedenim hrvaškim.

S predlagano dopolnitvijo 13. člena osnutka bi nastala zakonska oziroma pravna osnova za razrešitev termina pristojbin za uporabo luke in s tem za dopolnitve luških tarif, ki so v pristojnosti Samoupravne interesne skupnosti za luški in železniški promet.

Hkrati pa bi ta dopolnitev predstavljala tudi uskladitev termina luških pristojbin z že doseženo ravniyo luške gospodarske in samoupravne organiziranosti, s smernicami in tudi z vsebino osnutka zakona o združenem delu. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Kocijančič! Naprej, prosim? Ne želi nihče več razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona, se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles ter pripombe, dane v današnji razpravi na seji zбора.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Alojza Domjana, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Želi predstavnik uvodno besedo? Prosim!

Alojz Domjan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V skladu s programom uskladitve republiške zakonodaje z ustavo Socialistične republike Slovenije in s programom dela Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije je temu zboru predložen predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, o prekrških. Rok za uskladitev tega zakona z ustavo je 30. junij 1977.

Področje prekrškov je najboljšežnejše deliktno ravnanje fizičnih in pravnih oseb, zoper katere se uporabljajo kazenske sankcije, ki jih izrekajo organi za kaznovanje prekrškov z najrazličnejšo organizacijsko ureditvijo in z različnimi področji dela.

V povprečju obravnavajo v območju Socialistične republike Slovenije organi za kaznovanje prekrškov med 110 in 140 tisoč zadev letno, pri čemer je bilo pravnomočno kaznovanih v letu 1975 121 090 storilcev prekrškov.

Obseg izterjanih denarnih kazni za prekrške se giblje med 30 in 40 milijoni dinarjev letno. V območju Socialistične republike Slovenije obravnavajo prekrške občinski sodniki za prekrške na prvi stopnji in Republiški senat za prekrške na drugi stopnji, dalje davčne uprave občin na prvi stopnji in Republiški sekretariat za finance na drugi stopnji, Luška kapitanija Koper na prvi stopnji in Komite za promet in zveze na drugi stopnji.

Poleg teh organov obravnavajo po zveznih predpisih prekrške zvezni organi, kot so carina, devizna inšpekcija in letalska uprava, kadar so po posebnih predpisih pristojni za obravnavanje prekrškov zvezni organi. V zveznem merilu so v teku priprave za sprejem zveznega zakona o prekrških, ki naj bi se po obstoječem predlogu zakona uporabljal za ugotavljanje odgovornosti za prekrške, predpisane z zveznimi predpisi, in za vodenje postopka pred zveznimi organi za kaznovanje prekrškov. Za prekrške, predpisane z republiškimi predpisi, in druge zvezne prekrške, ki jih obravnavajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah, pokrajinah in občinah, pa naj bi se uporabljal postopek, predpisan z republiškim zakonom oziroma pokrajinskim zakonom o prekrških.

Po sedanji ureditvi ugotavljajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah odgovornost in vodijo postopek za prekrške po republiških zakonih o prekrških, ne glede na to, kdo je izdal predpis o prekrških.

Če bo zvezni organ o prekrških odstopil od zgoraj omenjenega stališča, bo potrebno ustrezno preoblikovati sedanji 1. člen osnutka predloženega zakona. Predloženi zakon o prekrških je predlagatelj oblikoval kot sistemski zakon, ki

določa okvirje za predpisovanje prekrškov in okvirje kazenskih sankcij, v katerih bi izdajatelj predpisa o prekršku mogel izbirati, v skladu z družbeno pomembnostjo zavarovanja dobrine, razpon in vrsto kazenskih sankcij. Zakon nadalje definira prekršek kot kršitev javnega reda, osnovne odgovornosti in postopek za prekrške.

Predlagatelj ne odstopa bistveno od obstoječega sistema obravnavanja področja prekrškov, vendar vnaša nekatere dopolnitve in spremembe, ki imajo značaj elementov kazenske odgovornosti in kazenskega postopka, s čimer se organi za kaznovanje prekrškov vedno bolj približujejo statusu in funkciji pravosodnih organov. To izhodišče je lahko sporno, glede na koncept prekrška kot upravno-kazenske kršitve javnega reda.

Organi za kaznovanje prekrškov v ustavi niso opredeljeni, niti kot pravosodni niti kot upravni organi. Veljavni zakon o prekrških jih opredeljuje kot samostojne organe družbenopolitičnih skupnosti.

Dosedanji razvoj teh organov in zlasti njihovih pristojnosti narekuje zaključek, da gre za organe posebne vrste z zelo širokimi pooblastili kazenske represije na skoraj vseh področjih družbenega življenja. Pri tem ni prezreti okoliščine, da se je pri oblikovanju politike kazenskega pregona razvila tendenca prenašanja številnih zadev s področja javnega reda, predvsem pa varnosti cestnega prometa, iz pristojnosti organov kazenskega pravosodja v pristojnost organov za kaznovanje prekrškov, to je na sodnike za prekrške.

Ob vedno številnejših možnostih izrekanja težkih kazni in različnih varnostnih ukrepov, s katerimi se posega v svobodo in premoženje fizičnih oseb in premoženje ter delovno področje pravnih oseb, je seveda potrebno zagotoviti v postopku za prekršek kar največjo pravno varnost oseb, hkrati pa čimbolj zavarovati javni interes. V tej smeri je tudi oblikovan predložen osnutek zakona o prekrških.

Številne variantne rešitve, ki so bile deloma že deležne politične ocene odborov zborov te skupščine ter pripomb in ocene v razpravi v strokovnem krogu prizadetih organov in organizacij, bo predlagatelj ob izdelavi predlog zakona kritično ocenil in predložil v sprejem najustreznejše rešitve.

Kot novost je potrebno omeniti deloma že odklonjeno varianto iz 4. člena, po kateri naj bi bili predstojniki republiških upravnih organov pri izdaji predpisa o prekrških omejeni s posebnim pooblastilom v zakonu.

Dalje je vprašanje, ali je potrebno, da se za republiške predpise ob siceršnji valorizaciji nekaterih spodnjih in zgornjih mej možnosti denarne kazni poveča denarna kazen od 10-kratne na 20-kratno osnovo neizpolnjene obveznosti ali storjene škode. V zveznem merilu je za carinske in devizne prekrške taka sankcija verjetno upravičena. V republiškem merilu pa utegne predstavljati problem, saj bi izrek tako visoke denarne kazni lahko onemogočil nadaljnji obstoj organizacije združenega dela in s tem eksistenco delavcev take organizacije.

Zaradi smotnosti povzema osnutek definicije številnih institutov kazenskega zakonika, ki so se doslej uporabljali v postopku za prekršek v poenostavljeni obliki. Tako se bodo v bodoče uporabljale popolne formulacije po novem zveznem kazenskem zakonu.

Taka zakonodajno-tehnična ureditev lahko predstavlja nepotrebno ponavljanje, ima pa svoj praktičen smisel za operativno uporabo.

Isto velja tudi za nekatere procesne določbe, povzete iz veljavnega zakona o kazenskem postopku. Precej instruktivskih predpisov v določbah o postopku za prekrške ima namen zagotoviti večjo kvaliteto odločb o prekrških.

Kot na posebno novost opozarjamo na variantno rešitev odgovornosti mladoletnikov za prekršek. Poleg obstoječe ureditve predlagamo, glede na opozorila strokovno-znanstvenih inštitucij, še variantno ureditev, po kateri mladoletnih storilcev prekrškov tudi izjemoma ne bi bilo več mogoče kaznovati za prekršek z denarno kaznijo ali celo z zaporom, ampak naj bi se jim v bodoče izrekli zgolj vzgojni ukrepi, in sicer poleg ukrepov strožjega nadzorstva staršev in skrbstvenega organa ter opomina še vzgojni ukrep oddaje v disciplinski center. To varianto opravičujemo s potrebo prilagoditi obravnavanje mladoletnikov vzgojnim smotrom, ki jih s kaznimi ni mogoče uspešno doseči. Vsekakor pa je predlagana variantna rešitev daljnosežnega pomena in je predvsem potrebno oceniti, ali se kazenski represiji na področju prekrškov zoper mladoletnike v danem trenutku že lahko odpovemo.

Nadaljnja pomembna novost je predlagani enotni zastaralni rok eno oziroma dve leti, pri čemer je opuščeno razlikovanje postopka za prekršek, za katerega je predpisana denarna kazen v določenem znesku, ki je imel sedaj krajši zastaralni rok, 6 mesecev oziroma eno leto. Isto velja za izvršitev sankcij za prekrške.

Drugi del zakona, ki obravnava postopek za prekrške, vsebuje nekatere sporne variante, ki imajo za cilj učinkovitejši postopek, posegajo pa v svobodo občanov. Gre za možnost pridržanja do izdaje odločbe o prekršku, ki se podaljšuje od 24 na 48 ur, in na možnost odvzema potnega lista oziroma druge potne listine fizični osebi zaradi zagotovitve njene navzočnosti pri postopku za prekršek.

Analogija s kazenskim postopkom oziroma s kazensko preiskavo na tem mestu ni ustrezna, kar se tiče pridržanja, saj mora sodnik za prekrške dokončno odločiti o eventualno podaljšanem roku pridržanja, medtem ko se v kazenskem postopku odloča le o tem, ali se bo uvedel postopek in odredil pripor.

Pri drugem ukrepu pa je vprašanje, ali ureditev odvzema potne listine ne sodi izključno v zvezno pristojnost.

Sporna je tudi lahko obstoječa ureditev izterjave denarne kazni z izvršilnim sredstvom nadomestne kazni zapora kot osnovno obliko izvršbe denarne kazni v postopku za prekršek. Na tem področju ne predlagamo spremembe. Skupščinski odbori so na ta problem opozorili in kot ustreznjšo rešitev nakazali izterjavo izrečenih denarnih kazni po pristojnih organih, in šele v primeru neuspešne izvršbe na premoženju kaznovanih fizičnih oseb bi bilo mogoče denarno kazen nadomestiti s kaznijo zapora.

Med spornimi novostmi izrednih pravnih sredstev je opustitev razveljavitve in odprave pravnomočne odločbe o prekršku in nadomestitev zahtev za varstvo zakonitosti, pri čemer pa ostane postopek za sodno varstvo v osnutku zakona nespremenjen.

Ob dokončni rešitvi zahteve za varstvo zakonitosti v zveznih procesnih zakonih bo seveda tudi to možno med zakonodajnim postopkom najti ustrezno rešitev, ki se kaže mogoče v tem, da se zahteva za sodno varstvo in zahteva za varstvo zakonitosti ustrezno združita v en postopek. Tako bi se izognili tristo-penjskemu postopku ali celo uvajanju četrte stopnje.

Opozarjamo še na valorizacijo zneskov kot sankcij za uveljavljanje procesne discipline, razpon za določitev pavšalnih stroškov in kriterije za uveljavlja-

nje posameznih pravnih sredstev. Pri tem je imel predlagatelj zgolj cilj prilagoditi se obstoječim valutnim razmeram.

Kot zadnje je potrebno opozoriti še na predlagano ureditev pogojev za izvolitev za sodnika za prekrške, kjer se postopek izenačuje z izvolitvijo sodnikov rednih sodišč in se tudi prevzemajo pogoji strokovne izobrazbe za sodnike za prekrške. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Domjan! Predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, ste prejeli z dopisom z dne 29. 9. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da bi hkrati obravnavali in sprejemali predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Ker se nihče ne javi, predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza združita, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet. Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki jih je pa po današnji razpravi na seji nekoliko spremenil. To spremembo bi kar prebrala. Prvi stavek druge točke stališč se spremeni tako, da se v celoti glasi: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam, saj je treba kršitve družbeno dogovorjenih norm še vedno urejati s prisilnimi sredstvi«.

Želita morda poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne.) Pričujem razpravo. Besedo ima tovariš Rudi Kocjančič, delegat občine Koper.

Rudi Kocjančič: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov občine Koper v Zbor občin Skupščine SR Slovenije je razpravljala o predloženem osnutku zakona o prekrških in ga podprla, hkrati pa je predlagala naslednje dopolnitve in spremembe:

V 2. točki 45. člena piše: »Varnostni ukrep prepovedi vožnje vozila, se lahko predpiše za dobo 1 leta. Ta čas se šteje od dneva pravnomočnosti odločbe naprej«. Naša skupina predlaga, da se čas odvzema oziroma prepovedi šteje od dneva odvzema vozniškega dovoljenja.

Skupina predlaga, da se v navedenem osnutku uporabi pravni institut idealnega steka, ki po naši presoji ni predviden v predloženem osnutku. Mislimo, da je uporaba tega instituta, ki je nekako že ustaljena in ki jo tudi že vsebuje veljavni zakon o prekrških, utemeljena. Zato tega predloga verjetno ni potrebno še posebej obrazložiti.

Prva predlagana sprememba, glede izreka varnostnega ukrepa, je pravnotehnične narave in zato tudi zanjo ni potrebna utemeljitev.

Še ena dopolnitev k 48. členu: »Za storilce prekrškov, ki še ne posedujejo vozniškega dovoljenja, pa naj bi ta čas začel teči od dneva pravnomočne odločbe.«

Skupina nadalje predlaga, da naj se v 20., 25. in v 144. členu predloženega osnutka zakona črtajo vsi variantni predlogi. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Kocjančič! Kdo želi dalje razpravljati? Prosim, besedo ima Judita Magajna, delegatka občine Sežana.

J u d i t a M a g a j n a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov iz občine Sežana prosim predstavnika predlagatelja za pojasnilo navedb v drugem odstavku 80. člena. Ta odstavek se glasi: »Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico v postopku pred organom za kaznovanje prekrškov uporabljati svoj jezik in pisavo. Organ za kaznovanje prekrškov ga je dolžan seznaniti z gradivom in s svojim delom v njegovem jeziku.« Pri tem se organ za kaznovanje prekrškov poslužuje sodnih tolmačev. Vprašanje naše skupine je, ali pomeni seznaniti s svojim delom v njegovem jeziku to, da mora organ za kaznovanje izdati odločbo in pisati zapisnik v jeziku osebe, ki je storila prekršek. Pripominjam, da so v naši občini prekrški specifični. Mnogokrat nastajajo v zvezi s prehodom državne meja. Tudi sestav kršiteljev je zelo pester.

Pa še eno majhno vprašanje: Kakšen je postopek za izvolitev namestnika sodnika za prekrške, ki je naveden v drugem odstavku 93. člena? Hvala.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovarišica Magajna! Prosim, želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima Danilo Hudomalj, delegat občine Zagorje.

D a n i l o H u d o m a l j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz Zagorja je imela k predlogu za izdajo zakona samo eno pripombo:

Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz območja občine Zagorja ob Savi je na seji delegacije dne 18. 10. 1976 razpravljala o gradivu za sejo Zbora občine dne 20. oktobra 1976 in imela k osnutku zakona o prekrških naslednjo pripombo:

11. člen omenjenega zakona določa, da se denarne kazni, plačane za prekrške, delijo med republiko in občinami v razmerju 70 : 30 v korist republike. Glede na razširitev pristojnosti sodnika za prekrške na podlagi tega zakona se bodo bistveno povišali tudi stroški za uspešno delo tega organa.

Glede na to je delegacija sklenila predlagati spremembo 2. točke 11. člena osnutka zakona o prekrških tako, da bi se glasila: »Republika odstopa občinam 50 % dohodkov iz prejšnjega odstavka. Ta sredstva se delijo občinam v razmerju, v kakršnem posamezne občine financirajo organe za kaznovanje prekrškov.« Hvala!

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, tovariš Domjan, da odgovorite na konkretna vprašanja, dana v razpravi!

A l o j z D o m j a n : Določba drugega odstavka 80. člena se nanaša samo na seznanjanje udeleženca o postopku v njegovem jeziku. Besede »v njegovem jeziku« ne pomenijo, da bi sodnik za prekrške moral postopek voditi tudi v njegovem jeziku oziroma izdati odločbo v njegovem jeziku. Drugače je to

urejeno za dvojezična območja, to je za območja, kjer se uporablja enakopravno madžarski oziroma italijanski jezik. V teh območjih se mora postopek zoper osebo, ki uporablja italijanski oziroma madžarski jezik voditi tudi v madžarskem oziroma italijanskem jeziku. To pomeni tudi, da se mora odločba izdati v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, vendar to samo v dvojezičnem območju.

Kar se tiče vprašanja volitev namestnika sodnika, naj povem, da velja zanj isti način kot za sodnika za prekrške. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilih skupščinskih teles, stališča Družbenopolitičnega zbora, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane na današnji razpravi na seji zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep. Ugotavljam tudi, da je zbor izglasovani sklep sprejel v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, ki je akt obravnaval v smislu drugega odstavka 72. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

O tem bom predsednika tega zbora posebej obvestila.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k temu dogovoru, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Marka Mraka, pomočnika republiškega sekretarja za ljudsko obrambo. Ali želi predstavnik uvodno besedo? (Ne želi.)

Dogovor in predlog odloka ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 14. 10. 1976, danes na klop pa še obrazložitev dogovora.

Predlog odloka in dogovor sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli danes na klop. Želita morda poročevalca poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

O predloženih gradivih pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe, naj prosim glasuje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v Socialistični republiki Sloveniji, ki ga je Skupščini predložila v potrditev ta skupnost.

Za svojega predstavnika je skupnost določila Alojza Leba, svetovalca za programiranje in razvoj te skupnosti. Želi mogoče tovariš Leb besedo? (Ne želi.)

Samoupravni sporazum ste prejeli s sklicem seje Zbora 20. 9. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki je predložil poročilo in predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma, in Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila pismeno poročilo.

Poročili in predlog odloka ste prejeli. Želita poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o potrditvi samoupravnega sporazuma.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Ali je navzoč predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin? (Ne.) Predstavnik Izvršnega sveta je Ada Gorjup, pomočnica republiškega sekretarja za finance. Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 8. 10. 1976. Obravnavala pa sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli.

Danes na klop ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta. Na začetku današnje seje zbora smo izvolili posebno komisijo z nalogo, da glede na mnenje Izvršnega sveta osnutek zakona ponovno prouči. Prosim tovarišico Magajna, predsedujočo danes izvoljene komisije, da poda zboru poročilo!

Judita Magajna: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Poročilo k osnutku zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu obračunskih izdatkov federacije za leto 1976.

Skupina delegatov, ki jo je v skladu s 47. členom poslovnika Zbora občin ta zbor imenoval na današnji seji, je proučila osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976. Skupina je proučila tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki je glede obveznosti Socialistične republike Slovenije identično s stališči Odbora za finance. Skupina zato podpira predlagano dopolnitev v prvem členu osnutka zakona, po kateri se izrecno določi, da so slovenske poslovne banke dolžne odkupiti 16 % obveznic federacije, kolikor znaša kotizacija Socialistične republike Slovenije v proračunu federacije za leto 1976, in ne 19 %, kot je bilo navedeno v obrazložitvi osnutka zakona. Skupina delegatov predlaga Zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Daje se soglasje k osnutku zakona.
2. K osnutku zakona se daje pripomba, ki jo skupina navaja v tem poročilu.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona.

V skladu s pooblastilom Odbora za finance, ki je razvidno iz njegovega poročila z dne 8. oktobra 1976, tudi umikam zavrnilno stališče Odbora, ko se je izrekel proti osnutku zakona in proti pooblastilu delegaciji. Hvala lepša.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Magajnova!

Na podlagi osnutka zakona, pisemenih poročil in mnenja Izvršnega sveta ter predloga skupine delegatov pričujem razpravo. Kdo želi razpravljati? Ali želi razpravljati tovarišica Zdenka Jurančič?

Zdenka Jurančič: Delegatom sta za ta zakonski osnutek bili dani dve gradivi. Eno gradivo nam je bilo dostavljeno v avgustu mesecu in drugo v oktobru. V avgustu mesecu je predlagatelj, to je Zvezni izvršni svet, predlagal, da se v proračunu spremeni samo ena postavka, in sicer da se za sredstva, ki se ne bodo nabrala na račun iz carinskih davščin v znesku 800 milijonov dinarjev, zapišejo obveznice pri Narodni banki Jugoslavije. Te obveznice naj bi vpisale poslovne banke. Dva meseca kasneje ali točneje, pred dobrimi 14 dnevi smo pa dobili nekoliko bolj obširen predlog. Iz njega je razvidno, da se manjkajoča sredstva povečujejo, da ne gre več za izpad sredstev proračuna v višini 800 milijonov dinarjev, ampak da gre za večja sredstva, za 3 milijarde 800 milijonov dinarjev. Predlagatelj je v tem osnutku dal obrazložitev, ki pa brez dopolnilne razlage ne odgovarja na mnoga vprašanja, ki se vsakemu izmed nas lahko postavijo ob čitanju tega predloga. Ko smo iskali odgovore, smo dobili nekatera podrobnejša obvestila oziroma pojasnila v dodatno prejeti informaciji o izvajanju proračuna federacije. Informiran je bil ožji krog ljudi, predvsem pa so bili informirani v Republiškem sekretariatu za finance. Gre v bistvu za velik izpad dohodkov od carin. Z lanskoletno resolucijo o družbenoekonomskem razvoju je bilo predvideno, da se bo izvoz povečal za večji odstotek, uvoz pa za manjši odstotek, vendar je bil še vedno predviden primanjkljaj v plačilni bilanci. Gibanja ob začetku leta so kazala odstopanja od te politike, začrtane v resoluciji. Zato se je Zvezni izvršni svet odločil pospešiti izvoz z dodatnimi stimulacijami in z znanimi restrikcijami omejiti uvoz, da bi se zavrlo to negativno gibanje. Moramo reči, da so ti ukrepi dali pozitivne rezultate, saj smo namesto pričakovanega primanjkljaja v plačilni bilanci priča pozitivnemu saldu. Vendar pa ima saldo veliko pomanjkljivosti fiskalnega značaja. Tako realizirana politika je namreč doslej povzročila v proračunu primanjkljaj 5 milijard novih dinarjev, in to zaradi nižjih carinskih vplačil. Namesto 33 milijard dinarjev se je nateklo v proračunu za 5 milijonov manj. Poleg tega je v tem predlogu zakona napisano, da se za določene postavke povečujejo obveznosti. Povečujejo se obveznosti predvsem za pospeševanje izvoza v znesku 2 milijardi dinarjev. Povečujejo pa se tudi obveznosti za premije, saj je bil vsa tri zadnja leta odkup večji, kot smo ga planirali. To je bil odkup pšenice, soje, mleka in mesa. Povsod so bile številke presežene in je zmanjkalo za te potrebe 600 milijonov dinarjev. Osebnostno menim, da so to pozitivni dosežki, saj se je realizirala osnovna intencija, da se poveča proizvodnja.

So pa še druge postavke s proračunom. Nastal je primanjkljaj za izplačilo terjatev republiških in pokrajinskih pokojninskih skupnosti v višini 500 milijonov dinarjev. V proračunu je bilo predvidenih za te potrebe 1 milijardo

200 milijonov dinarjev. Sedaj so ugotovili, da je potrebno zagotoviti 1 milijardo 700 milijonov dinarjev. Sicer gre še za usklajevanja. To so nepravilne obveznosti iz leta 1973 in leta 1974. Ta zahtevki je treba uskladiti po strokovni liniji, ker ima zvezna proračunska inšpekcija še nekaj pripomb. Torej poročilo je razmeroma staro. Pravijo, da ta številka ne bo povsem držala in da razlika verjetno ne bo večja kot 10⁰/. Torej, to je obveznost, kateri ne kaže nasprotovati.

Znesek 150 milijonov dinarjev, ki ga mora zvezni proračun poravnati na račun financiranja proge Beograd — Bar, sam po sebi ni sporen, vendar bi bilo treba postaviti določena vprašanja. Jugoslovanska investicijska banka je bila dolžna sredstva dinarske protivrednosti za kredit Mednarodne banke za obnovo in razvoj že od leta 1971. Takrat, ko je bil kredit dan, bi morala banka disponirati sredstva direktno na Črno goro oziroma na to gospodarsko investicijo. Tega ni storila, marveč so sredstva ostala v proračunu federacije. Federacija jih je ves ta čas uporabljala in bi kazalo postaviti zahtevo, da federacija republikam in pokrajinam predloži posebno informacijo o uporabi namenskih sredstev iz računa federacije za investicije v gospodarstvu.

Če vse te postavke seštejemo, imamo pred seboj primanjkljaj 9 milijard in 50 milijonov dinarjev, in sicer v proračunu, ki znaša za leto 1976 79 milijard 200 milijonov dinarjev. Predlagatelj si je zamislil to rešiti na ta način, da se prolongirajo nekatera izplačila, in sicer da se odloži izplačilo amortiziranega dela obveznic federacije, ki zapadejo v izplačilo 31. decembra 1976. leta. To ni tako problematično, ker gre praktično samo za en dan in se ta sredstva morajo potem v prihodnjem letu v proračunu takoj zagotoviti. Drugo je pa vprašanje prolongiranja izplačila dospelih obveznic, izdanih pa za pokritje kurznihih razlik po izvoznih poslih, ki so nastale zaradi sprememb tečaja dinarja. Narodna banka namreč meni, da po dokončnih obračunih teh obveznic federacije v letošnjem letu ne bo toliko, kot je ocenjeno. Seveda ne moremo dvomiti v to številko in lahko sprejmemo samo njihovo oceno. V tem trenutku poslovne banke razpolagajo z dovolj velikim potencialom, tako da neposredna preložitve teh obveznosti ne bo tako vprašljiva. Vendar bi morali ob tem reči, da je ta nakup resnično izjemen in ne sme biti prijudic za reševanje problemov v bodoče.

Bolj pa nas lahko skrbi to, da predlagatelj tudi predvideva, da bi se 1,9 milijarde dinarjev obveznosti iz preteklega leta, ki ne bodo našemu izvoznemu gospodarstvu poravnane v tem letu, povečale še za 700 milijonov dinarjev. Namreč upoštevati moramo, da bo ob striktnem izvajanju zakona o ugotavljanju in obračunavanju dohodka v gospodarstvu ta odprta terjatev povzročala še večje težave.

Ker se 4,5 milijarde obveznosti prolongira, in se za 700 milijonov dinarjev poveča neizplačani del premij, znaša razlika med 5 milijardami 200 milijonov dinarjev in 9 milijardami 3 milijarde 800 milijonov dinarjev. Ta primanjkljaj naj se pokrije z obveznicami, ki bi jih vplačale poslovne banke.

Zakaj so se odločili za to pot? Zaradi tega, ker imajo trenutno poslovne banke precej sredstev na razpolago. Tudi naše poslovne banke ocenjujejo, da to v letošnjem letu ne bo predstavljalo težav, vendar je ob tem načinu reševanja eno vprašanje: Predlagatelj je zelo nejasen v predlogu zakona, na kakšen način se bo manjkajoči znesek zbral iz poslovnih bank, ali po ključu kotizacije, to se pravi prispevka republik in pokrajin, ali po ključu sredstev v bankah. Menimo, da je na vsak način potrebno, da bi sprejel zbor predlog, ki sta ga

dala Odbor za finance in Izvršni svet, namreč da se v 1. členu osnutka zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o določitvi skupnega obsega izdatkov zveznega proračuna doda novi odstavek, ki se glasi: Poslovne banke iz območja posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine bodo kupile obveznice iz prejšnjega odstavka v višini, ki ustreza odstotku, po katerem prispevajo republike oziroma avtonomni pokrajini sredstva za financiranje federacije.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Jurančičeva! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagajo delovna telesa zbora in Skupščine v svojih poročilih in ki so bila iznesena na današnji seji zbora, ter pripombe, ki jih daje Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sredstvih rezerv.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovarišica Zdenka Jurančič. Predstavnik Izvršnega sveta je Ada Gorjup, pomočnica republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 5. 10. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli.

Želijo morda poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo! Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv.

2. K osnutku zakona se daje pripomba, ki jo predlaga delovno telo zbora v svojem poročilu.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu da soglasje k predlogu zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovarišica Zdenka Jurančič, predstavnik Izvršnega sveta je Ivan Kogovšek, pomočnik republiškega sekretarja za industrijo.

Dogovor ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 14. 10. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli danes na klop.

Želijo morda besedo poročevalci in predstavniki? (Ne.) Začenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini Socialistične republike Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije ter z njim prevzel za Socialistično republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije in predstavnik Izvršnega sveta sta ista kot za prejšnjo točko. Dogovor ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 14. oktobra 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli danes na klop.

(Želijo morda poročevalci in predstavniki besedo? (Ne želijo.)

Na podlagi vseh gradiv pričujem razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za Socialistično republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da se vrnemo na 2. točko dnevnega reda, in sicer na obvestilo Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti.

V Zboru združenega dela je na podlagi razprave in po predlogu posebne skupine, ki jo je ta zbor imenoval, prišlo do dopolnitve stališč. To se pravi, da stališča niso sprejeta v enakem besedilu v Zboru združenega dela in v našem zboru. Zato bi prosila predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, da pojasni, v čem so razlike oziroma kakšni so predlogi za dopolnitev. Prosim, tovariš Česnik!

J a n k o Č e s n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da zaradi odsotnosti delegata, člana vašega zbora v Zakonodajno-pravni komisiji, obrazložim na kratko sprejete spremembe in dopolnitve, ki so bile predlagane v ostalih dveh zborih glede naših stališč ob obravnavi obvestila Ustavnega sodišča o stanju ustavnosti in zakonitosti.

Skupina Zakonodajno-pravne komisije in delovna skupina, ki jo je na današnji seji imenoval Zbor združenega dela na podlagi današnje razprave v zborih, predlagata k prečiščenemu besedilu predloga stališč Zakonodajno-pravne komisije naslednje spremembe in dopolnitve. Ugotavljam, da ste pravkar dobili to besedilo tudi na klop.

Ker je bila v Družbenopolitičnem zboru precejšnja razprava o uvodnem delu stališč, in sicer o tem, kako naj bi se Skupščina vključila v ugotavljanje stanja ustavnosti in zakonitosti, smo na podlagi predlogov spremenili drugi stavek prvotnih stališč tako, da se v novem besedilu glasi: »Na podlagi razprav v zborih Skupščine SR Slovenije in v delovnih telesih Skupščine in zborov zbori Skupščine ugotavljajo, da so pri uresničevanju ustavnosti in zakonitosti prisotna še mnoga nerešena vprašanja, nedoslednosti in nerazumevanja na raznih področjih družbenega življenja in odločanja. Obstaja tudi vrsta odporov zoper uveljavitev odločujočega položaja delovnega človeka in delovnih ljudi ter občanov v ustavno opredeljenih oblikah njihove samoupravne in družbenopolitične organiziranosti v združenem delu ter položaja delovnega človeka kot svobodne ustvarjalne osebnosti v samoupravni družbi.«

»Naslednji odstavek se tudi deloma spremeni tako, da se glasi: »Očitna je tudi premajhna organiziranost za sistematično spremljanje pojavov, ki so pomembni za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti, kar povzroča, da prepočasi reagiramo na ugotovljene pomanjkljivosti, ovire in odpore. Pripravljenost delovnih ljudi in občanov za dosledno uveljavljanje samoupravnih odnosov in

za varstvo ustavnosti in zakonitosti ne najdejo vedno zadostne opore v obstoječi družbeni organiziranosti«.

Na koncu tega uvodnega dela naj bi se v zadnjem odstavku dopolnila tudi navedba, da so nekatere naloge, ki jih Ustavno sodišče predlaga, zajete tudi v delovnih programih naše skupščine. Zato naj bi se ta odstavek glasil takole: »Zbori Skupščine SR Slovenije so v razpravah ocenili aktualnost in družbenopolitično pomembnost ugotovitev in predlogov Ustavnega sodišča ter ugotavljajo, da so nekateri predlogi Ustavnega sodišča zajeti v programih dela zborov za naslednje obdobje.«

K 6. točki teh stališč je bila dana na seji Družbenopolitičnega zbora pripomba, da bi bilo treba bolj odločno skrbeti za to, da se predpisi izvajajo pravočasno. Zato se ta tekst nekoliko popravlja, tako da se glasi: »Na normativnem področju je potrebno pravočasno izdajati predpise, še zlasti takrat, kadar ti predpisi neposredno posegajo v pravice oziroma določene obveznosti organizacij združenega dela in občanov«. S tem se predvsem misli na ugotovitev v gradivu navedenega stališča, da se nekateri predpisi izdajajo z občutno zamudo in da zaradi tega nastajajo družbenopolitična škoda in vrzeli v ustavnosti in zakonitosti.

Na pripombo v Družbenopolitičnem zboru in tudi v Zboru združenega dela, da je zlasti potrebno zagotoviti organizacijam združenega dela pri uveljavljanju zakona o združenem delu strokovno pomoč njihovim službam, če so te kadrovsko slabo zasedene, se je oblikovalo besedilo, ki ga predlagamo kot novo 11. a točko: »Pri spreminjanju, dopolnjevanju in usklajevanju samoupravnih splošnih aktov v izvajanju zakona o združenem delu je potrebno organizirati celovitejšo strokovno pomoč temeljnim samoupravnim organizacijam in skupnostim za zagotovitev uresničevanja ustavnih odnosov in položaja delovnega človeka v združenem delu«. Razprava, ki je bila v Zboru združenega dela v tej smeri, je nakazala deficitarnost urejanja tega področja. Delegati so predvsem terjali tudi ukrepe zoper tiste organizacije in posameznike, ki neodgovorno »prodajajo« razne tipske pravilnike, samoupravne sporazume in družbene dogovore in tako naprej, skratka, ki neprilagojeno prodajajo take vzorce zato, da si s tem pridobivajo premoženjsko korist. Bili smo mnenja, da je potrebna s teh vidikov večja družbena pomoč organizacijam združenega dela, da bi se s tem, če bi se to dejansko razvilo v tako celovitejšo pomoč in podporo za usklajevanje teh samoupravnih aktov, pravzaprav odbila ta nestrokovna pomoč posameznikov in inštitucij, ki neodgovorno prodajajo take vzorce.

Na podlagi teh dopolnitev, ki so bile sprejete v ostalih dveh zborih, predlagam, da ta stališča sprejmete.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Česnik! Slišali ste predlog Zakonodajno-pravne komisije. Na podlagi tega predloga in obrazložitve začnjam razpravo. Želi kdo razpravljati o predlaganih dopolnitvah? (Nihče.) Sama sodim, da so dopolnitve take narave, da sprejeti tekst stališč izboljšujejo. Če ne želi nihče razpravljati, predlagam, da o spremembah glasujemo. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da smo predlog dopolnitev in sprememb z večino glasov sprejeli.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Zbora občin za obdobje od septembra 1976 do julija 1977.

Osnutek programa je pripravila skupina delegatov, ki smo jo izvolili na 33. seji zbora v mesecu juliju tega leta. Prosim predsednika te skupine tovariša dr. Borisa Berceta, da program dela zbora še ustno obrazloži!

Dr. Boris Berce: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Na 33. seji Zbora občin ste izvolili skupino delegatov za pripravo programa dela našega zbora za poslovno leto do julija 1977. leta.

Še pred izvolitvijo te skupine je strokovna služba Skupščine SR Slovenije pripravila osnovno delovno gradivo za programne dela vseh treh zborov naše skupščine za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. To delovno gradivo je obravnavalo tudi Predsedstvo Skupščine Socialistične republike Slovenije in ga ob prvih dopolnitvah poslalo delegatom temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, občinskim skupščinam, skupinam delegatov, ki delegirajo delegate v Zbor združenega dela in Zbor občin, delovnim telesom Skupščine in zborov, samoupravnim interesnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam ter drugim zainteresiranim družbenim subjektom s prošnjo, da še v fazi nastajanja programov dajo svoje predloge, pripombe, mnenja in tako tesno sodelujejo pri programiranju dela zborov republiške skupščine.

Delovna skupina za pripravo programa dela našega zbora se je sestala po skupščinskih počitnicah, proučila vse predloge, pripombe in mnenja, ki so jih posredovali zainteresirani družbeni dejavniki, pri čemer je poizkušala v največji možni meri upoštevati vse predloge, ki prispevajo k uspešnemu delu delegatske skupščine, zlasti pa ustavno določene naloge in pristojnosti, naloge, ki izhajajo iz dokumentov VII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, naloge v zvezi s spremljanjem tekoče družbenoekonomske situacije in srednjeročnega družbenega plana republike, naloge, ki izhajajo iz ustavnega zakona za izvedbo ustave, in naloge, ki izhajajo iz zakona o združenem delu in druge obveznosti Skupščine kot najvišjega organa družbenega samoupravljanja in oblasti v okviru pravic in dolžnosti republike.

Na podlagi teh izhodišč smo pripravili osnutek programa dela našega zbora, ki ste ga prejeli. Hkrati smo ga zaradi usklajevanja programov dela vseh treh zborov predložili Predsedstvu Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki predlaga, da ta osnutek obravnava zbor kot predlog. S takim predlogom Predsedstva soglaša tudi naša delovna skupina.

Predsedstvo Skupščine v skladu s svojo usklajevalno vlogo tudi predlaga spremembe in dopolnitve, ki ste jih danes dobili na klop in za katere skupina delegatov meni, da jih je treba upoštevati pri oblikovanju predloga programa dela.

Tovariši in tovarišice delegati! Dovolite mi, da v tej uvodni obrazložitvi opozorim tudi na to, da je program dela zbora zelo pomemben akt, ki ni le naša skupno dogovorjena obveznost v republiški skupščini, marveč pomeni hkrati tudi osnovo in obveznost za pripravo programov dela občinskih skupščin, ki naj se kot konference delegacij čimbolj vključujejo v obravnavo najpomembnejših zadev iz pristojnosti republiške skupščine.

Ta program je tudi pomembna orientacija za delo delegacij temeljnih samoupravnih organizaciji in skupnosti. Do takega spoznanja te strukture že prihajajo, saj smo lahko ugotovili v primerjavi s prejšnjimi poslovnimi obdobji, da so priprave programa dela vzbujale mnogo več interesa delovnih ljudi in občanov ter vseh njihovih možnih asociacij. Predloženi program je bil priprav-

ljen v sodelovanju z Izvršnim svetom Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki seveda nastopa v večini primerov kot predlagatelj. To velja zlasti za zakonodajni del, medtem ko je vrsta zadev iz tematskega področja dejansko rezultat pobud, predlogov in interesov temeljnih delegacij oziroma občinskih skupščin za obravnavo določene problematike v republiški skupščini.

Pri koncipiranju tega programa smo mislili tudi na to, da bi se posamezne skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v večji meri kot do sedaj vključevale v obravnavo ali celo enakopravno odločale o tistih gradivih in aktih, za katere so zainteresirane oziroma pristojne po zakonih in po poslovniku Skupščine.

V tematskem delu programa smo posvetili vso pozornost nenehnemu spremljanju in izvajanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov, uresničevanju družbenoekonomskih odnosov in delegatskega sistema v samoupravnih interesnih skupnostih, uresničevanju ustavne koncepcije krajevnih skupnosti delovanju sodišča združenega dela, problemom organizacije in delovanja upravnih organov, spremljanju gospodarskih gibanj pri uresničevanju srednjeročnega družbenega plana republike, uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti, problematiki usmerjenega izobraževanja, problematiki varstva okolja, zakonodajni politiki, kadrovske politiki, mednarodnemu odnosu in vsem drugim področjem družbenega življenja, s katerimi se srečujejo delovna telesa in naša skupščina sama.

Na področju zakonodajnega dela smo pozornost posvetili predvsem nalogam v zvezi z oblikovanjem in usklajevanjem republiških predpisov, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, zakonom, ki izhajajo iz ustavnega zakona, in zakonom s področja pravosodja, državne uprave, kompleksa planiranja, kompleksa prometa in cest, kompleksa samoupravnih interesnih skupnosti ter zakonom iz pristojnosti Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije, h katerim moramo dajati soglasja ali pa so sistemsko tako pomembni, da jih bomo morali obravnavati tudi v zborih naše Skupščine.

Dovolite mi, da na koncu tega uvoda predlagam, da predloženi program obravnavate kot predlog akta in da ga sprejmete s spremembami in dopolnitvami, ki jih predlaga Predsedstvo Skupščine socialistične republike Slovenije. Predlagam, da pooblastite našo skupino, ki je program pripravila, da pripravi na podlagi vseh predlogov ter predlogov iz današnje razprave na zboru končno redakcijo programa dela Zbora občin za obdobje od septembra 1976 do julija 1977.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš podpredsednik! V zvezi s to točko dnevnega reda ste prejeli delovno gradivo za programe dela vseh treh zborov, delovno gradivo o uresničevanju zakona o združenem delu, informacijo o izvrševanju programov dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine socialistične republike Slovenije za obdobje od septembra 1976 do julija 1977 ter osnutek programa in predlog Predsedstva Skupščine socialistične republike Slovenije, ki je dalo programe v obravnavo na svoji seji dne 14. oktobra 1976 v skladu s svojo usklajevalno funkcijo na podlagi 139. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Program dela so obravnavali vsi štirje odbori našega zbora, ki so predložili pismena poročila.

Predsedstvo Skupščine socialistične republike Slovenije predlaga, da zbori Skupščine socialistične republike Slovenije obravnavajo predloženi osnutek pro-

grama dela zborov kot predlog programa. Predsedstvo ta predlog utemeljuje s tem, da je bilo delovno gradivo za pripravo programa dela zborov dalj časa v razpravi v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v občinskih skupščinah in v družbenopolitičnih organizacijah in da so pravzaprav vse pripombe, predlogi in mnenja v predloženem gradivu v celoti upoštevana.

Po tem predlogu Predsedstva obravnavamo program dela v fazi predloga. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Najprej bi glasovali o tem, da se obravnava osnutek programa dela zbora kot predlog. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Predsedstva Skupščine soglasno sprejet.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričenjam razpravo. Kdo želi besedo o vsebini programa? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog programa dela Zbora občin od septembra 1976 do julija 1977 z dopolnitvami, ki jih predlaga Predsedstvo Skupščine SR Slovenije, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljamo, da je predlog programa dela zbora soglasno sprejet.

V zvezi s sprejetim programom dela predlagam, da zbor sprejme še naslednji sklep:

1. Pooblašča se skupina delegatov za pripravo programa dela zbora občin Skupščine SR Slovenije, da opravi končno redakcijo programa dela.

2. Redakcijsko uskladen program dela Zbora občin naj se objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo in v sprejem naslednje predloge odlokov: predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada, predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije in predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

Predstavniki Komisije je Gojko Vidovič, član Komisije.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada.

O tem predlogu odloka pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili v Upravni odbor Prešernovega sklada imenovani: za predsednika Ivan Potrč, za člane Bojan Adamič, Mira Bedenk, dr. Branko Berčič, Nikolaj Bežek, Tilka Blaha, Jože Ciuha, France Filipič, Marjan Javornik, Janez Karlin, Saša Mächtig, Anton Mikeln, Miloš Poljanšek, Dušan Povh in Jože Stabej.

Prehajamo na predlog odloka o določitvi števila in o izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Prosim tovariša Vidoviča, predstavnika Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, za uvodno besedo!

G o j k o V i d o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Pred razpravo o predlogu odloka o izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije bi želel v imenu Komisije podati naslednjo dodatno obrazložitev:

V postopku evidentiranja in oblikovanja predloga kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije, ki ga je Komisija pričela v aprilu letos in ga kasneje ponovila, Komisija ni prejela dvolj predlogov možnih kandidatov, ki bi omogočili pripraviti tak predlog, da bi ustrezal tako splošnim in družbeno dogovorjenim načelom in merilom kadrovske politike kot tudi v ustavi opredeljeni vlogi in nalogam Vrhovnega sodišča SR Slovenije, obenem pa zagotovil sorazmerno strukturo zastopanosti vseh regij oziroma občin v SR Sloveniji.

Ker je sedanjim sodnikom porotnikom Vrhovnega sodišča SR Slovenije že potekel mandat in je potrebno izvoliti nove sodnike porotnike zaradi zagotovitve nemotenega nadaljnjega dela sodišč ter v težnji, da se izboljša sedanja regijska struktura, Komisija predlaga zboru:

1. Da na tej seji razpravlja in odloča o izvolitvi 55 kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije, pri čemer je kandidatna lista odprta.

2. Da bo Komisija na eni prihodnjih sej predložila zboru v razpravo in odločanje predlog odloka o izvolitvi dodatnega števila kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Pri določitvi dodatnega predloga kandidatov bo Komisija zlasti upoštevala ustrezno strukturno zastopanost vseh regij oziroma občin v SR Sloveniji pri celotni sestavi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Vidovič! O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije izvoljeni kandidati, navedeni v predlogu odloka.

Zbor je vzel na znanje tudi dodatno poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Prehajamo na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

O tem predlogu pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili za sodnike porotnike izvoljeni kandidati, navedeni v tem predlogu odloka.

Prede predemo na zadnjo točko, to je na vprašanja in predloge delegatov, bi vas prosila, da pri tej točki ne odhajate. Pri tej točki sklepčnost ni več

potrebna, vendar pa bomo verjetno morali nekatere stvari usklajevati z Zborom združenega dela. Pri tem je seveda sklepčnost potrebna in zato bodite toliko uvidevni, da ne odhajate.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles kot tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

K tej točki dnevnega reda smo vam poslali delegatska vprašanja naslednjih delegatov: ing. Viktorja Hrastnika, delegata iz občine Šmarje pri Jelšah, ki je zastavil vprašanje tudi v imenu skupine delegatov iz občine Šentjur pri Celju, Bojka Čertaliča, delegata iz občine Maribor in skupine delegatov iz občine Ljubljana-Šiška. Na vprašanje ing. Viktorja Hrastnika, delegata iz občine Šmarje pri Jelšah, bo odgovorila Mara Rovanova, republiška podsekretarka v Republiškem sekretariatu za finance!

Mara Rovana: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z možnostmi najemanja potrošniških kreditov za občane, ki so bili oškodovani ob potresu, postavlja tovariš ing. Viktor Hrastnik na zahtevo delegatov obeh zborov Skupščine občine Šmarje pri Jelšah in Skupščine občine Šentjur pri Celju naslednje vprašanje:

Kaj bodo ukrenili republiški izvršni svet in drugi dejavniki, da se občani oškodovanci ob potresu izenačijo v pravicah in dolžnostih z drugimi prizadetimi v elementarnih nesrečah v SFRJ in SRS in kdaj bodo paritetna sredstva na voljo tudi občanom obeh občin?

Odgovor se glasi: Letošnja sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč iz virov primarne emisije so namenjena odpravi teh posledic ob naravnih nesrečah, kot so potres, poplave, nastale v letošnjem letu. SR Slovenija je od skupno odobrenih sredstev prejela 250 milijonov dinarjev za odpravo posledic potresa v Posočju. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal združenju poslovnih bank, da vse poslovne banke v območju SR Slovenije sklenejo dogovor o združevanju sredstev za dajanje potrošniških kreditov za odpravo posledic potresa v Posočju in na Kozjanskem pod pogoji, določenimi z odlokom Zveznega izvršnega sveta o dajanju potrošniških posojil za odpravo posledic naravnih nesreč. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rovanova! Na vprašanje Bojka Čertaliča, delegata iz občine Maribor, bo odgovoril Livio Jakomin, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze!

Livio Jakomin: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Delegat iz občine Maribor tovariš Bojko Čertalič je postavil naslednja vprašanja:

Ali so podatki iz članka »900 km avtocest,« ki ga je objavil dnevnik »Borba« dne 27. 9. 1976, točni in na kakšnih planskih dokumentih so osnovani?

Kolikor so v članku navedeni podatki točni, je vprašanje, zakaj so izpuščeni nekateri cestni odseki, ki jih vključuje podpisani dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980. Navedeni namreč niso naslednji cestni odseki in objekti: rekonstrukcija mejnega prehoda Šentilj, mestni del hitre ceste v Mariboru in začetek del na cestnem odseku Šentilj—Pesnica.

Ali bo Socialistična republika Slovenija takšen družbeni dogovor republik in pokrajin o izgradnji cest v Jugoslaviji do leta 1980 podpisala?

Kako bo v naslednjih desetih letih organiziran promet med Evropo in Bližnjim vzhodom prek Slovenije ter s kakšnimi ukrepi in kako hitro bodo ob ugotovljeni rasti prometa izboljšane prometne razmere na cestnem odseku Šentilj—Maribor z odsekom proti Zagrebu?

Na ta vprašanja posredujem naslednji odgovor: Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980, ki je bil podpisan in sprejet v Skupščini Socialistične republike Slovenije, v 5. členu navaja, da se bodo prioriteto na novo gradili odseki avtocest oziroma hitrih cest Dolgi most—Vrhnika, Črnuče—Dolgi most, predor Karavanke, mestni del hitre ceste skozi Maribor, obalna cesta, magistralna cesta skozi Celje in rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju.

V skladu z obveznostmi iz državne pogodbe z Italijo se bodo gradili odseki cest: mejni prehod Vrtojba s priključkom na cesto Nova Gorica—Razdrto in priključki cest Ravne—Kambreško ter Solkan—Brdo. V odvisnosti od mednarodnih in domačih posojil ter povečanja cen pogonskega goriva se bodo začela dela na odsekih Razdrto—Fernetiči, Naklo—Ljubljana, Dolgi most—Škofljica, Pesnica—Šentilj, Selo—Nova Gorica in dodatni pasovi na cesti Ljubljana—Višnja gora.

Iz navedenega 5. člena izhajajo obveznosti Socialistične republike Slovenije do gradnje posameznih odsekov, ki so primarnega pomena za razvoj cestnega omrežja pri nas. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976—1980 določa kot osnovno prioriteto za cestno omrežje Socialistične federativne republike Jugoslavije transjugoslovansko »avtocesto bratstva in enotnosti« od Karavank do Gjevgelije.

Na osnovi sprejetega samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980 je Socialistična republika Slovenija vključila v dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest odseke, ki se v območju Socialistične republike vključujejo v »avtocesto bratstva in enotnosti«. Odseke, katerih gradnja je predvidena s samoupravnim sporazumom Socialistične republike Slovenije ali vezana na pogoje, ki jih vsebuje meddržavna pogodba z Italijo, je Socialistična republika Slovenija vključila v dogovor SFRJ zato, ker menimo, da se mora finančna konstrukcija za njihovo izgradnjo iskati izven republiške kvote.

V interesu Socialistične republike Slovenije je, da se navedeni družbeni dogovor uskladi in podpiše z vsemi republikami in obema pokrajinama, kajti le tako je možnost za angažiranje večjih sredstev tudi za druge odseke cest, predvidene v samoupravnem sporazumu.

Nedvomno je naraščajoči cestni tranzitni promet prek Socialistične republike Slovenije dosegel takšen obseg, da predstavlja že resno oviro na normalno

odvijanje prometa po naših cestah. Zato bo Socialistična republika Slovenija v okviru izdelave družbenega dogovora o prometni politiki in akcijskega programa za izvajanje skladnega razvoja prometa morala v najkrajšem času sprejeti ukrepe za preusmeritev dela cestnega tranzitnega prometa na železnico. Zlasti je potrebno takoj usposobiti železnico in organizirati prevoz v kombiniranem prometu, to je prevoz tovornih vozil po železnici po sistemu, ki se že uveljavlja na relaciji Köln—Ljubljana.

Prav tako menimo, da je z mednarodnimi pogodbami potrebno doseči soglasje, da se ti tranzitni tovori preusmerjajo prek naših luk v namenjene države. Seveda v celoti ne bo možno vseh tovorov preusmeriti na druge zvrsti prometa. Zato bo potrebno pospešeno modernizirati in zgraditi tiste cestne odseke, ki predstavljajo sedaj ozka grla in onemogočajo normalno odvijanje prometa.

S samoupravnim sporazumom o temeljih plana razvoja magistralnih cest v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980 se rešujejo najbolj frekventni odseki cest, med katere so vključeni tudi hitra cesta skozi Maribor, rekonstrukcija mejnega prehoda Šentilj in začetek del na trasi Šentilj—Pesnica. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Na vprašanje delegata Franca Dejaka bo odgovoril tovariš Alojz Domjan!

Alojz Domjan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Franco Dejak, delegat občine Ljubljana—Šiška je postavil vprašanje v zvezi s prilagoditvijo delovnega časa upravnih organov potrebam delovnih ljudi in občanov, tako da bi bile uradne ure za stranke vsaj dvakrat na teden v popoldanskem času.

Že ob sprejemanju zakona o petdnevem delovnem tednu v Socialistični republiki Sloveniji so bili dani predlogi za bolj prožno določanje delovnega časa v okviru 5-dnevnega delovnega tedna. Vendar je takrat prevladalo mnenje, da se le ob sredah, to je enkrat tedensko, del delovnega časa razporedi tudi na čas med 15. in 19. uro, z omejitvijo, da delovni čas ne sme presegati 10 ur.

Skladno z določbo 4. člena citiranega zakona sicer lahko državni organi in organizacije, ki upravljajo zadeve javnega pomena, svoj delovni čas razporedijo drugače, kot je določeno z zakonom, vendar pod pogojem, če to terjajo posebne potrebe službe ali narava dela in če dobijo soglasje Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije oziroma soglasje občinske skupščine.

Z odlokom o razporeditvi delovnega časa v okviru 5-dnevnega delovnega tedna je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije določil delovni čas za sredo od 7. do 17. ure, za druge dneve pa od 7. do 15. ure.

Občinska skupščina lahko izjemoma določi za svoje organe in organizacije, ki upravljajo zadeve javnega pomena, tudi drugačen raspored delovnega časa, vendar tako, da obvezno zajema čas med 7. in 14. uro, ob sredah pa čas med 7. in 16. uro.

Dnevni delovni čas ne sme presegati 10 ur. S to določbo je bilo v zakonu pooblastilo omejeno tako, da je možno delovni čas premikati le za eno uro.

Upravni organi v občinskih skupščinah so od uveljavitve citiranega zakona storili določene ukrepe za lažje uveljavljanje pravic in dolžnosti občanov z organizacijo sprejemnih pisarn, poenotenjem obrazcev za vloge, z uvedbo dežurne službe ob sobotah in drugimi ukrepi. Kljub temu so bile predvsem v

zadnjem času dane mnoge pobude za drugačno razporeditev delovnega časa, tako v državnih organih kot v organizacijah s področja družbenih dejavnosti.

Tako tudi Zvezni odbor sindikata družbenih dejavnosti Jugoslavije v posebnem gradivu, kjer sta obravnavana organizacija in delovni čas v funkciji povečanja produktivnosti dela, opozarja na neustreznost delovnega časa v državnih organih. Pri tem je predvsem ugotovljeno, da delovni ljudje oziroma občani pri urejanju zadev v državnih organih po nepotrebnem izostajajo iz dela, kar negativno vpliva na produktivnost dela.

Upoštevajoč načela zakona o združenem delu in predvidenega zakona o osnovah sistema državne uprave, pa tudi v tej smeri danih pobud bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlagal, da se zakon o 5-dnevnem delovnem tednu v Socialistični republiki Sloveniji ustrezno spremeni oziroma dopolni. Z drugačno razporeditvijo delovnega časa v upravnih organih naj bi bilo delovnim ljudem in občanom ter drugim strankam omogočeno čim lažje uveljavljanje njihovih pravic in dolžnosti. Tako bo odsotnost z dela zaradi opravkov pri upravnih organih omejena na najmanjšo možno mero. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Domjan! S tem smo izčrpali odgovore. Ali želi kdo od delegatov zastaviti delegatsko vprašanje? Delegatska vprašanja občin Ajdovščina in Nova Gorica smo že prejeli in smo vas o tem obvestili pri obravnavi zakona o lovstvu. Tako bo na ta vprašanja odgovorjeno na naslednji seji Zbora občin.

Želi še kdo zastaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Sedaj bi vas hotela obvestiti o tem, kako smo pri posameznih točkah dnevnega reda uskladeni.

Najprej vam moram reči, da nismo uskladeni z Zborom združenega dela pri predlogu zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju z lovišči. Zbor združenega dela ni sprejel amandmaja k 70. členu, ki je bil pri nas izglasovan na podlagi predloga oziroma amandmaja Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja, varstva okolja.

Zbor združenega dela pa je sprejel amandma skupine delegatov k 29. členu, ki spreminja in dopolnjuje besedilo tega člena tako, da se ta člen v celoti glasi: »Lovska organizacija ki upravlja lovišče, lahko za izvajanje svoje dejavnosti kupi ali vzame v zakup kmetijsko zemljišče po predpisih, po katerih kupujejo oziroma jemljejo taka zemljišča v zakup kmetijske organizacije, vendar tako, da ima prednostno pravico šele za kmetom, katerega zemljišče meji na zemljišče, ki se prodaja oziroma daje v zakup.«

Na podlagi 288. člena poslovnika mora zbor v primerih, kadar akti niso sprejeti v enakem besedilu, razpravljati v spornih vprašanjih. Pričenjam najprej razpravo o 70. členu. Prosim tovariša Kalača, če v imenu Odbora kot poročevalec pove njegovo stališče!

Ahmet Kalač: Predlagam, da se umakne naš amandma, čeprav sem ga prej zagovarjal, in da zakon sprejmemo v besedilu, kot ga je sprejel Zbor združenega dela.

Predsednica Mara Žlebnik: Torej, predlog predstavnika Odbora je, da se sprejeti amandma k 70. členu umakne. Zbor združenega dela je sprejel na predlog skupine delegatov amandma k 29. členu, katerega besedilo sem vam prebrala. Vprašujem vas, tovariš Kalač, ali v imenu odbora lahko poveste mnenje glede tega amandmaja!

A h m e t K a l a č : Ta problematika je bila v našem odboru prisotna. Menim, da je to dopolnilo potrebno. Čeprav o njem nismo zavzeli stališča, predlagam, da se sprejme v taki obliki, kot je bilo sprejeto v Zboru združenega dela, tudi v našem zboru.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Kalač! Prosim za mnenje predstavnika Izvršnega sveta glede 29. člena! (Se strinjajo.) Kakšno je mnenje Zakonodajno-pravne komisije? (Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb. O 29. členu menim, da se lahko sprejme, glede na to, da ta amandma upošteva pravico kmeta pri nakupu, kot jo opredeljuje zakon o kmetijskih zemljiščih.) Hvala!

Želi o teh vprašanih kdo razpravljati? Predlagam, da bi predstavnik Izvršnega sveta tovariš Karmelo Budihna, ki je spremljal razpravo v Zboru združenega dela na kratko povedal, kako je ta razprava o 70. členu potekala, da bi slišali argumente za tako odločitev Zbora združenega dela, in sicer ne glede na to, da se je poročevalec Odbora strinjal s tem, da se amandma umakne.

K a r m e l o B u d i h n a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K 70. členu zakona sta oba odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja dala amandma, po katerem naj se tretji odstavek črta. V zboru, kjer sem bil predstavnik predlagatelja, to je v Zboru združenega dela, je bil ta amandma z veliko večino glasov odklonjen in sicer iz naslednjih razlogov:

Analizirali smo, kakšen učinek bi imelo tako določilo, če bi se namreč ta člen črtal, kakšne materialne posledice bi imel tak ukrep. Prišli smo do zaključka, da bi črtanje tega odstavka načelo novost v našem zakonu, to je samoupravno sporazumevanje. Menimo namreč, da naj bo v vseh konfliktih, na eni strani med lovstvom in na drugi strani med kmetijstvom in gozdarstvom kot uporabniki enega in istega prostora, načelo za razreševanje teh konfliktov sporazumevanje. Eden od najpomembnejših predmetov sporazumevanja je seveda tudi sporazumevanje o zaščiti kmetijskih in tudi gozdnih kultur. To je en vidik.

Naslednji vidik: Če bi ta odstavek črtali, potem bi lovci izgubili vsako motivacijo, da kupujejo, tako kot je to rečeno v 69. ali v 68. členu, kmetovalcem zaščitna sredstva. Ta zaščitna sredstva so lahko kmetijska sredstva, električni pastirji in podobno. Torej vsak motiv za nabavo takih predmetov bi odpadel. Če pa lovci ne bi kupovali teh predmetov, potem bi divjad seveda lahko lažje vdiral v kmetijske kulture in škoda bi bila zaradi tega večja. To se pravi, da je predlog uperjen proti interesu kmetijske proizvodnje. Čeprav so hoteli predlagatelji zakona to proizvodnjo zaščititi.

Po načelu, ki je v zakonu uveljavljeno, bi morali lovci to škodo plačevati. Torej, bi imeli tudi lovci škodo, ki bi se ji sicer lahko izognili. Ta škoda, ki bi jo lovci imeli, bi lahko v določenih okoliščinah zajela tak obseg, da je ne bi mogli več plačevati. To bi imelo za posledico, da bi streljali več divjadi, kot sicer ustreza naravnemu ravnotežju v naravi. To se pravi, da bi bilo to v škodo kmetu, v škodo lovcu in v škodo divjadi. Zaradi teh razlogov je Zbor Združenega dela odklonil ta amandma.

Še nekaj želim povedati. V nobenem primeru, in to moramo imeti pred očmi, lovci niso obvezani za plačilo škode, ki nastane kljub temu, da je bilo zaščitno sredstvo uporabljeno. To se pravi, da argumentacija odborov, ki predlagata črtanje tega odstavka, ne drži.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Budihna! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, dajem najprej na glasovanje predlog, da se sprejme amandma k 27. členu, ki ga je predlagal naš odbor. Tako naj bi ostalo besedilo tretjega odstavka 70. člena takšno, kot je bilo v osnovnem besedilu predloga. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog z večino glasov sprejet.

Želi kdo razpravljati o amandmaju k 29. členu? Z amandmajem se, kot ste že slišali, strinjajo predlagatelj, naš odbor in Zakonodajno-pravna komisija. Dajem ta amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 29. členu sprejet. Tako smo glede tega zakona uskladeni.

Obvestila bi vas še, da je Zbor združenega dela ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve tel. o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, sprejel predlog delegatov, da se ta zakon obravnava v fazi osnutka. Zato bo tudi naš Zbor ta predlog zakona ponovno obravnaval, ko ga bo predložil Izvršni svet na podlagi pripomb. V ostalih točkah smo z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom docela uskladeni.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vam vsem zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi! Zaključujem 35. sejo zbora.

(Seja je bila končana ob 15. uri)

36. seja

(24. novembra 1976)

Predsedovala: M a r a Ž l e b n i k ,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 36. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo v začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Ignaca Temlina, delegata občine Lendava, za predsednika, ter Nado Pintar, delegatko občine Litija in Kristino Šmid, delegatko občine Ljubljana-Bežigrad za člana.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Prosim, da o predlogu glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Kdo je proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 36. sejo Zbora občin soglasno izvoljeni: Ignac Temlin za predsednika in Nada Pintar ter Kristina Šmid za člana.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane in pregleda pooblastila ter sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker želimo, da Izvršni svet, kolikor je to seveda v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovori, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu z željo, da bi bil odgovor dan že na tej seji. Tako prakso bomo uveljavili tudi na naslednjih sejah zbora.

Na seji predsedstva Skupščine smo razpravljali o tem, ali ne bi kazalo točke delegatska vprašanja premakniti na začetek seje. Vendar se Predsedstvo za to ni odločilo. Če bi to storili, bi verjetno potisnili v ozadje nekatera osrednja tematska vprašanja, ki jih obravnavamo na posamezni seji zboru. Zato smo se odločili, da ostane točka delegatska vprašanja na koncu. Da bi bilo mogoče na posamezna vprašanja odgovoriti že na isti seji, pa smo sklenili, da pozovemo delegate, da pismena vprašanja predložijo že na začetku seje.

Ker sem obveščena, da je Komisija za verifikacijo že opravila svojo nalogo, prosim predsednika Komisije tovariša Temlina, da poda zboru poročilo!

Ignac Temlin: Poročilo o pregledu pooblastil za 36. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za dne 24. 11. 1976 ob 9. uri v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin SR Slovenije, razen delegatov iz občin Izola in Logatec. Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne Skupnosti občin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato predlaga, da zbor to poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 36. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Temlin! Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu! O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 36. sejo Zbora občin.

Na današnjo sejo so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še predstavniki Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, Skupnosti konference SZDL Slovenije, Zveze sindikatov Slovenije, Skupnosti Slovenskih občin, člani delegacij iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, predstavniki Ustavnega sodišča SR Slovenije, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije, Darko Markočič, član skupine delegatov, ki delegira delegata v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica, skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva Nova Gorica in delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 36. seje Zbora občin.

Z dopisoma z dne 3. 11. in 9. 11. 1976 sem vas obvestila, da razširjam dnevni red današnje seje Zbora še: s poročilom o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1975 do julija 1976 in z osnutkom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu ter da umikam z

dnevnega reda 4. točko, to je predlog zakona o skupnostih za ceste, in 13. točko, to je osnutek zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen.

Obenem vas obveščam, da je Izvršni svet Skupščine predložil namesto predloga za izdajo zakona z osnutkom zakona kar predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, za katerega predlaga, da ga sprejmemo po hitrem postopku. S tem se spremeni 8. točka dnevnega reda, ker smo predvideli, da bomo obravnavali samo predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona.

Tako predlagam za današnjo sejo zboru naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 36. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnika 35. seje Zbora občin,
3. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977,
4. poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1975 do julija 1976,
5. predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah,
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije,
7. predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona,
8. predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
9. predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
10. predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik,
11. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977,
12. osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977,
13. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu,
14. osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditve stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980,
15. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980,
16. dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980,
17. volitve in imenovanja,
18. predlogi in vprašanja delegatov.

Zeli kdo o predlaganem dnevnem redu morda razpravljati? (Ne.) Predlagam, da glasujemo! Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za današnjo sejo zboru soglasno določen tak dnevni red, kakor sem ga danes predlagala. Tak dnevni red smo vam predložili na klop.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Druž-

benopolitičnim zborom poslušali uvodno obrazložitev k 3. točki dnevnega reda, to je k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977, ki jo bo podal Zdravko Praznik, direktor Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje, ter uvodno obrazložitev k 11. točki dnevnega reda, to je k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki jo bo podala Milica Ozbič, članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za finance. Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki Zborov vodil Štefan Nelmec, predsednik Zbora združenega dela.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 35. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika ste prejeli z dopisom z dne 9. 11. 1976. Ali predlaga morda kdo k zapisniku 35. seje zbora kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri zapisnik 35. seje Zbora, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 35. seje zbora. Sedaj prosim delegate, da gredo v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali uvodni obrazložitvi k 3. in 11. točki dnevnega reda. Po skupnem zasedanju bomo nadaljevali sejo našega zbora v tej dvorani.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 10.35.)

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Tovarišice in tovariši delegati! Obveščam vas, da sta medtem prispela tudi delegata iz občin Izola in Logatec, tako da so navzoči delegati vseh občin.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je navzoč. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Zdravko Praznik, direktor Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje.

Kot gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli: osnutek resolucije, ocenid in stališča Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977 ter stališča in pripombe k osnutku resolucije, ki jih je predložil Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Osnutek resolucije in vsa z njo povezana gradiva so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Želijo morda poročevalci odborov in Komisije poročila še ustno dopolniti? (Ne želijo.)

Na podlagi osnutka resolucije in vseh gradiv pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Kristina Smid, delegatka iz občine Ljubljana-Bežigrad!

Kristina Šmid: Tovarišice in tovariši! K osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977 predlagamo naslednje pripombe:

Za čimbolj enotno urejanje področja delitve dohodkov in osebnih dohodkov je potrebno uskladiti vse instrumente, ki določajo razmerja za delitev dohodka. Posebno pozornost pa je treba posvetiti delitvi osebnih dohodkov, katerih rast v nobenem primeru ne sme biti večja od rasti produktivnosti dela. V primerih, kjer bi bila rast osebnih dohodkov večja od rasti produktivnosti dela, bi bili nujni dogovori in učinkoviti ukrepi, saj bi na ta način lažje dosegli cilje, ki smo jih določili s srednjeročnimi plani. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Šmidova! Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977.

2. K osnutku resolucije se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagajo delovna telesa zbora in Skupščine v svojih poročilih, stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije ter pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine Socialistične republike Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1975 do julija 1976, ki so ga zboru predložili delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Uvodno besedo k poročilu bo imel koordinator delegatov tovariš dr. Joža Vilfan. Prosim!

Dr. Joža Vilfan: Tovarišice in tovariši delegati! Naj začnem to kratko uvodno besedo s tem, da vas spomnim na stran 21 našega poročila. Tu smo v drugem odstavku rekli vse, kar smo želeli povedati Skupščini SR Slovenije, povedati kot izraz naše zahvale za vso podporo in pomoč, ki smo jo od nje dobili. V tem poročilu smo rekli, da so bile vse naše pobude, s katerimi smo prihajali pred slovensko skupščino, sprejete in da smo dobili od strokovnih služb Skupščine vso pomoč ter da smo tudi dobro sodelovali z vsemi njenimi organi, posebej pa z njenim predsedstvom.

Ob obravnavi tega poročila pa prihajamo s prošnjo za nadaljnjo podporo in pomoč. Preden konkretiziram, za kakšno podporo in pomoč gre, naj se posebej zahvalim tovarišici predsednici vašega zbora, ki je predlagala, da se to naše poročilo obravnava v vašem zboru, in za njeno pomoč pri naših pogovorih.

Za kakšno pomoč se sedaj obračamo na vas, za kakšno podporo? Vsak delegat iz Slovenije v Zveznem zboru jugoslovanske skupščine je delegat ene temeljnih formacij, bodisi organizacije združenega dela bodisi krajevne skupnosti ali pa političnih organizacij. Vendar delegati v Zveznem zboru jugoslovanske skupščine ne izražajo stališč in ne izvajajo smernic samo teh svojih formacij, iz katerih so neposredno delegati, temveč je njihova naloga izražati stališča in izvajati smernice vse samoupravne resničnosti naše republike. In tukaj je sedaj vprašanje, za reševanje katerega vas tudi prosimo za pomoč in sodelovanje. Namreč, kako rešiti to nalogo, da pridemo mi, delegati v Zveznem zboru, do stališč in smernic, ki jih lahko potem označujemo kot stališča in smernice Socialistične republike Slovenije?

Naše poročilo je v svojem uvodu povzetek poročila, ki ga je pripravil Zvezni zbor. Mislim na tisti del uvoda, kjer je prikazan pregled dela za dve leti. V nadaljevanju poročila pa govorimo o našem skupnem delu in, kolikor je mogoče, tudi o delu vsakega posameznika. Upam, da dajemo jasno sliko, kakšna je naša praksa pri iskanju stališč in smernic naše republike. Seveda, vsak od nas delegatov ima svojo neposredno izkušnjo ravno v tisti osnovni formaciji, iz katere je izšel. Poleg tega smo vsi tudi politični aktivisti in smo v neposrednem kontaktu z našo resničnostjo. Poleg tega postaja vedno pogostejša praksa, čimbolj se odmika začetek našega mandata, da se baza direktno obrača na nas delegate. V slovenski skupščini imamo svojo, rekel bi materialno bazo, tukaj imamo svojo, sicer zelo skromno, strokovno službo, tukaj so naše pisarne, tukaj so naša posvetovanja in na slovensko skupščino nam pošiljajo delovne organizacije in tudi občine vprašanja in sugestije za intervencijo.

Čutimo pa, da seveda to, da smo stalno v sistematično organiziranem kontaktu zlasti z Izvršnim svetom in z upravnimi organi Slovenije in, kolikor moremo, tudi s političnimi organizacijami, ni dovolj. Najboljša ilustracija za to, da ta kontakt ni dovolj, je, da smo imeli v preteklih dveh letih primere, ko so se iz baze, zlasti iz občinskih skupščin, potem obračali na nas tudi s protesti, češ kako ste delegati iz Slovenije mogli sprejeti tako ali drugačno stališče. V mislih imam predvsem take primere, ko je šlo za zvezne zakone, ki so direktno posegali v življenje organizacij združenega dela. Ko pravim, da naš poskus dobiti smernice in stališča naše republike, ni dovolj, mislim na te teste.

Bistvo delegatskega sistema je, da moramo delegati izražati stališča in izvajati smernice, ki jih dobimo iz baze. Udeležba baze, praktično vsakega delovnega človeka je tisto, kar naj bi omogočilo in uresničilo sistem. Delegati v Zveznem zboru čutimo, da moramo ob izvajanju te ideje dobiti res stališča in smernice naše republike, čutimo, da se moramo pri tem nasloniti v prvi vrsti na občinske skupščine kot konference delegacij.

Delegati v Zveznem zboru smo odgovorni vsej samoupravni resničnosti naše republike. Odgovorni smo, to čutimo, zlasti vsem republiškimi instancam. Zaradi tega smo tudi naša poročila poslali vsem republiškimi instancam. Ampak v prvi vrsti čutimo našo odgovornost pred občinskimi skupščinami. Občinske skupščine so nas izvolile na osnovi enotne liste, ki jo je določila Republiška konferenca Socialistične zveze. Da bi pokazali, da se čutimo odgovorne in da bi vzpostavili čim tesnejšo zvezo z občinskimi skupščinami, smo jim že lani poslali naše prvo poročilo.

Tovarišice in tovariši! Prenesite občinskim skupščinam našo zahvalo za to, da so kljub vsej obremenitvi dnevnih redov uvrstile tudi naše poročilo na dnevni red. Ko pa izražam to zahvalo v imenu vseh delegatov v Zveznem zboru, seveda ne želim zanikati pomanjkljivosti, ki so se pri tem pokazale. Prvič je bilo pomanjkljivo samo naše poročilo, ki je bilo bolj ali manj samo signaliziranje tega problema, o katerem sedaj govorim, problema, kako naj delegati v zveznem zboru pridejo v kontakt z bazo. Mislim, da je naše drugo poročilo že temeljitejše in da bo že zato boljše opravilo svojo nalogo kakor prvo poročilo. Vendar pa mislim, da se dajo te stvari še izboljšati. Zato je velikega pomena to, kakšno stališče boste delegati zbora občin zavzeli do našega poročila.

V poročilu Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem so predloženi sklepi, ki naj bi jih sprejel vaš zbor. Upamo, da boste te sklepe sprejeli. Predvsem pa podpiramo 3., 4. in 5. točko predlaganih sklepov. V 3. točki je v zadnjem odstavku poudarjeno, da naj bi bile občinske skupščine konference delegacij za delegat v Zveznem zboru. V 4. in 5. točki pa so tudi dani nekateri konkretni nasveti, kaj mi pričakujemo. Izreden pomen pripisujemo nasvetu, da naj bi se v okviru občinskih skupščin oblikovale skupine, nekaj tovarišev in tovarišic, ki bi poleg drugih obveznosti skrbeli tudi za kar najbolj redno sistematično zvezo med občinskimi skupščinami in delegati v Zveznem zboru in katerih skrb naj bi bila tudi, da mislijo, kako naj se problematika Zveznega zbora obravnava v bazi, torej v delegacijah, iz katerih prihajajo delegati v občinsko skupščino.

Med prilogami k našemu poročilu je tudi posebna priloga o programu dela Zveznega zbora do julija 1977. Mislimo, in s tem soglašata tudi vodstvo slovenske skupščine, da bi bilo izrednega pomena, če bi ta program preštudirali tudi v občinskih skupščinah, ne na sejah zborov, ampak v kakšni drugačni obliki, in ob tem ugotovili, kateri predmeti so posebnega pomena prav za to občino in ki naj bi zaradi tega bolj obravnavali. Zavedamo se, da je bilo v začetni fazi izredno težko mobilizirati vso bazo za vse točke, ki so bile na dnevnih redih našega zbora.

Karakteristika za prvo obdobje našega dela v Zveznem zboru je ta, da imamo nalogo do 1. 1. 1977 uskladiti vse zakone z novo ustavo. Ne vem, ali bomo mogli to obveznost izpolniti. Imamo seveda najboljšo željo. V preteklosti zaradi te obveznosti mi bilo pričakovati, da bi mogla baza intenzivno sodelovati pri vsem, kar je imel Zvezni zbor na svojih dnevnih redih. Smisel delegatskega sistema pa je, da ne bi smelo biti vprašanje, ki ne bi bilo prej obravnavano v bazi, o katerem ne bi torej delegati dobili stališč in smernic. Bodimo realisti: to je pri obremenjenosti občinskih skupščin v celoti težko izpeljati, morda celo nemogoče. Možna pa je selekcija vprašanj.

To vse je vsebovano v sklepih. Upamo, da boste te sklepe tudi sprejeli.

Morda bi rekel še to, da bomo zadovoljni in srečni, če boste lahko sprejeli tudi 1. točko predlaganih sklepov. To je točka, ki poleg morda preprijaznega odobravanja našega dela govori tudi o sistemu našega dela, to se pravi o sistemu pogovorov, na katerih skušamo formulirati stališča in smernice republike Slovenije in govorimo o tem, kako jih bomo uskladili s stališči in smernicami drugih republik.

Tovarišica predsednica! Orisal sem namen tega našega akta, ko smo se obrnili na vaš zbor. Končujem z željo, da bi stališča sprejeli. Hvala.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Vilfan! Poročilo delegatov ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 3. 11. 1976. Prejeli ste tudi predloge k poročilu.

Poročilo je obravnaval Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, ki je predložil pismeno poročilo s predlogom sklepov. V vednost smo vam poslali tudi poročilo Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora, ki je poročilo delegatov obravnaval skupaj z gradivom »Izkušnje iz dela in funkcioniranja Zveznega zbora Skupščine SFRJ na delegatskih temeljih«.

Na podlagi vseh gradiv in uvodne obrazložitve pričenjam razpravo. K razpravi se je žel prijavila tovarišica Slavka Jerman, delegatka občine Ljubljana-Moste-Polje. Prosim!

S l a v k a J e r m a n : Tovarišica predsednica, spoštovani delegati! Skupini delegatov Skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije sta zaradi pomembnosti povezovanja delegatov na vseh nivojih, od krajevene skupnosti do federacije, z delegatsko bazo z vsem zanimanjem in zavzetostjo obravnavali poročilo o delu delegatov Socialistične republike Slovenije v zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje september 1975 julij 1976 in vsebino priloge k temu poročilu. Skupini delegatov sta bila mnenja, da so bili delegati Socialistične republike Slovenije aktivni ne samo v Zveznem zboru, ampak tudi v raznih odborih, kar se vidi tudi iz poročila. Med drugim so člani skupin delegatov ugotovili, da je bila povezava delegatov v Zveznem zboru z delegatsko bazo, to je s krajevno skupnostjo in občino ter družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem s Socialistično zvezo, Zvezo sindikatov in Zvezo komunistov, prešlaba, vendar ne po njihovi krivdi. Delegatu iz našega območja do sedaj nismo dali posebne možnosti, da bi lahko prenašal stališča o posameznih vprašanjih iz baze. Dogovorili smo se, da bomo v bodoče na seje skupin delegatov vabili glede na predlagane dnevne rede zborov tudi delegata SR Slovenije v Zveznem zboru Socialistične republike Jugoslavije. Hkrati se bomo zavzemali, da bomo delegatom v Zveznem zboru prek skupin delegatov za delegiranje delegatov v zore Skupščine SR Slovenije omogočili stike z bazo in jim tako pomagali oblikovati stališča do posameznih vprašanj. Uresničenjel tega dogovora pa bo možno le tedaj, če bodo tudi republiške strokovne službe pravočasno obveščale delegate o aktih, ki so v pripravi za obravnavo v Zveznem zboru, v Zvezni skupščini. Da bomo zagotavljali čimboljši stik delegatov z bazo, smo se tudi dogovorili, da bo delegat našega območja obrazložil poročilo o delu, ki je predmet današnje razprave, tudi vodjem temeljnih delegacij. V bodoče pa bomo skušali najpomembnejše zadeve vključevati v dnevne rede zborov Skupščine.

Člani skupin delegatov so še posebno pozornost posvetili poročilu o delu Odbora za ljudsko obrambo, zlasti zato, ker sta na dnevnem redu današnje seje tudi osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 in osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977. Delegati smo prepričani, da združeno delo in občani podpirajo prizadevanja za avtomatizacijo in modernizacijo naše armade, vendar smo pričakovali na osnovi nove ustavne koncepcije splošnega ljudskega odpora in družbenel samozaščite, da se bodo sredstva federacije, namenjena za delovanje JLA, zmanjšala v tolikšnem obsegu, kolikor znaša vrednost nalog s področja ljudske obrambe, prenesenih

na krajevne skupnosti, občine, združeno delo, ki so bile prej sestavni del nalog Jugoslovanske ljudske armade. Tu nimamo namena razpravljati, za katere naloge gre, ker je zakon o ljudski obrambi te naloge točno opredelil. Znano je, da je prav ta zakon določil, da gredo sredstva s področja urjenja na račun organizatorja oziroma združenega dela v območju občine in širših družbenopolitičnih skupnostih. Prav pri tem se združenemu delu zastavlja vprašanje, ali mu bo uspelo s to novo finančno obremenitvijo ustvariti tak dohodek, da bi se ta nova obveznost v celoti izpolnila. Kolikor prenos sredstev ni možen, predlagamo, da se delovne organizacije oprostitjo davčne obveznosti, ki bremenijo dohodek, katerega uporabljajo za financiranje nalog s področja ljudske obrambe.

Delegati se nadalje zavzemamo, da bi bile naloge s tega področja na vseh nivojih v celoti uresničene. Zato predlagamo, da federacija odstopi določen odstotek sredstev krajevnim skupnostim z namenom, da bi zmanjšali porabo sredstev v združenem delu. To predlagamo zlasti zato, ker smo to zadevo začeli graditi od temeljev.

Delegatom se postavlja vprašanje glede na prenos nalog s federacije na republiko, občine in krajevne skupnosti, zakaj se indeks povečanja sredstev za delo zveznih organov povečuje na 13,5. Sicer smo slišali delno obrazložitev, v čem se povečujejo sredstva, ampak menimo, da bi lahko zmanjšali število kadrov. Kadre potrebuje baza na katere so prenesene tudi posamezne naloge, in ne vrh. Indeks za dejavnost družbenopolitičnih organizacij znaša celo 157! Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Jermanova! Pobude, ki ste jih dali, bomo posredovali delegatom Zveznega zbora.

Prej sem pozabila vprašati poročevalca Odbora, če želj morda besedo. Besedo ima tovariš Franc Hrovat, poročevalec Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem!

Franc Hrovat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da kljub temu, da ste poročilo Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem prejeli, povem nekaj misli iz razprave v Odboru, ko smo obravnavali poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, in da še posebej obrazložim nekatere izmed sklepov, ki jih je pripravil Odbor.

V razpravi je bilo ocenjeno, da je poročilo zelo dobro in izčrpno, saj je iz njega jasno razvidno delovanje Zveznega zbora in njegovih delovnih teles v obravnavanem obdobju, kot tudi dejavnost in delo posameznih delegatov, tako v zboru kot tudi v delovnih telesih. Iz poročila so tudi razvidna vsa prizadevanja delegatov za premagovanje težav glede razvijanja delegatskih odnosov. Poleg tega pa je v njem opozorjeno na pomanjkljivosti v zvezi z uresničevanjem le-teh. Vse pohvale vredno je tudi dejstvo, da je obenem s tem v poročilu dana tudi vrsta sugestij glede tega, kako naj bi se rešila določena odprta vprašanja.

Na podlagi teh sugestij in razprave v Odboru je Odbor pripravil sklepe, ki naj bi pripomogli k razrešitvi nekaterih izmed odprtih vprašanj. S temi sklepi naj bi se občinske skupščine zavezale, da obravnavajo poročilo zvezne delegacije, predvsem pa določijo najbolj ustrezne oblike medsebojnega povezovanja in sodelovanja, da obravnavajo programe dela Skupščine SFRJ in da se

aktivneje povezujejo ter same iščejo stike z delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Eno izmed bistvenih vprašanj, ki mu je bila v razpravi posvečena še posebna pozornost, je vprašanje povezovanja delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ z njihovo delegatsko bazo. Iz poročila je sicer razvidno, da je v praksi prišlo do najrazličnejših oblik medsebojnega povezovanja, vendar pa je pri tem uveljavljeno, da te oblike niso stalne. Inicijatorji tega sodelovanja pa so bili v večini primerov delegati Zveznega zbora.

Za dosledno uveljavitev delegatskih odnosov pa je nujno potrebno najti in vzpostaviti določene oblike stalnega povezovanja in sodelovanja, ki bodo omogočile, da bodo delegati seznanjeni z avtentičnimi stališči in smernicami svoje delegatske baze.

V zvezi s tem je bilo ugotovljeno, da je v praksi zlasti nezadovoljivo sodelovanje teh delegatov z občinskimi skupščinami. Zato je bila v razpravi posvečena še posebna pozornost vprašanju, kakšne oblike povezovanja bi bile na nivoju občine najbolj učinkovite in uspešne. V razpravi so bile kot možne oblike sodelovanja navedene naslednje: občinska skupščina kot konferenca delegacij, posebne skupine delegatov in druge oblike glede na razmere in potrebe v posameznih občinah. Posebne skupine kot oblike povezovanja bi bile lahko stalne, občasne ali ustanovljene za posamezna področja oziroma vprašanja. Sestavljene pa bi bile lahko iz vodij skupin delegatov iz območja občine ali pa iz posameznikov izmed članov skupin oziroma vseh temeljnih organizacij združenega dela.

Enotno je bilo tudi sprejeto mnenje, da bi morali na zborih skupščin občin večkrat obravnavati gradiva iz zvezne pristojnosti, kot so sistemski zakoni, še zlasti pa letne programe dela Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Na podlagi le-teh bi se morali v občinah dogovoriti, kateri zadeve iz pristojnosti Zveznega zbora bodo obravnavali na zborih skupščin oziroma kdo bo ta zvezna gradiva obravnaval in na kakšen način bodo oblikovali svoja stališča in smernice.

Na koncu vam v imenu odbora še enkrat predlagam, da zbor sprejme predlagane sklepe, ki jih predlaga odbor z namenom, da bi z njimi razrešili nekatera izmed odprtih vprašanj. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Hrovat! Nadaljujemo z razpravo! Kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Vitja Rode, delegat občine Maribor!

Vitja Rode: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Želel bi reči nekaj besed o vprašanjih povezovanja zveznih delegatov z občinskimi skupščinami in seveda tudi z združenim delom v občini. Čitali smo poročilo, slišali smo uvodno besedo tovariša dr. Vilfana in predstavnika Odbora, ki je ta problem obravnaval prav po tej plati. Mislim, da je tu dejansko dosti odprtih vprašanj, ki bi jih morali v naslednjem delu še temeljiteje obravnavati kot do sedaj.

V naši skupščini smo povezovanje z Zvezno skupščino dokaj podrobno pretresali. Naša skupščina je bila že pri več pomembnejših vprašanjih, ki so bila obravnavana na seji Zvezne skupščine, delegatska konferenca. To predvsem za vse pomembnejše sistemske zakone. V skupinah delegatov za republiško skupščino obravnavamo seveda vse tiste dokumente, ki jih Zvezna skup-

ščina predlaga republiški skupščini v soglasje ali v obravnavo, tako da je kontakt sistemsko vzpostavljen. Vendar ob tem ugotavljamo, da je tega najbrž premalo. Delegati v Zveznem zboru in delegati Zbora republik in pokrajin si precej prizadevajo, najbrž pa mi v skupščinah in v združenem delu kažemo premalo iniciative. So pa seveda problemi. Eden od njih je gotovo obsežnost gradiva. Ob sprejemanju temeljnih sistemskih zakonov je gradiva toliko, da se je posameznemu težko posvetiti. Vendar se mi zdi, da gre tu dejansko za obširnejše vprašanje, in sicer kako se organizirati v združenem delu. Gre za zvezo združenega dela z delegati v Zvezni skupščini. Tudi občinska skupščina je v tem primeru seveda le mesto, kjer se pripombe na občinskem nivoju zbirajo, konfrontirajo in potem posredujejo naprej. Ti kontakti lahko potekajo tudi po drugih linijah.

V skupščinskih obravnavah smo imeli dokaj težav. Malo je ljudi, ki znajo podrobno in temeljito razložiti na primer sistemske zakone. Kaže torej razmišljati o načinih vključevanja, usposabljanja in povezovanja delegatske osnove tudi s strokovnimi službami, s strokovnimi institucijami. Na tak način naj bi se omogočilo kontinuirano spremljanje posameznih dokumentov. Ne gre v sistemskem zakonu zgolj za to, da skupščina kot delegatska baza v končni fazi reče svoj da, ki je več ali manj tudi formalen. Gotovo gre za kontinuirano spremljanje problema v združenem delu, v organih, političnih organizacijah, družbenopolitičnih skupnostih in potem za vnašanje in prenašanje vplivov že v fazi oblikovanja zakona. Mislim, da smo v Mariboru temu vprašanju posvetili precej pozornosti, da pa smo vendarle na začetku. Mislim, da ravno v tej smeri podpiramo predloge, ki jih daje delegacija z željo, da bi s skupnim naporom stvari premaknil naprej. Mislim celo, da je ta zveza, ki jo imata obe delegaciji v republiški skupščini, zelo temeljita, konkretna in dobra in da se tudi mi neposredno po tej poti vključujemo. Direktni kontakt pa je morda še vedno prešibak in ga je treba okrepiti.

Podpiram predloge Odbora in mislim, da bomo morali tem vprašanjem posvetiti več pozornosti.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Rode! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin ugotavlja, da poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1975 do julija 1976 izčrpno in celovito prikazuje dejavnost delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ, tako pri delu v Zveznem zboru oziroma Skupščini SFRJ kot tudi v delovnih telesih zbora in Skupščine.

Poročilo tudi nakazuje bistvene probleme glede uresničevanja delegatskih odnosov, s katerimi se delegati srečujejo pri svojem delu. Ob tem zbor ugotavlja, da je bilo celotno delo delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru, še zlasti vsa njihova prizadevanja za premagovanje težav glede razvijanja delegatskih odnosov v tem obdobju, zelo uspešno.

2. Zbor občin priporoča vsem skupščinam občin, da obravnavajo poročilo, zlasti z vidika stalnejšega in učinkovitejšega sodelovanja z delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ in ob tem sprejemajo ustrezne sklepe.

3. Zbor občin meni, da je potrebno za dosledno uresničevanje delegatskega sistema na vseh ravneh posvetiti posebno pozornost povezovanju delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru z delovnimi ljudmi in občani v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah.

Zbor občin zato priporoča občinskim skupščinam, da spodbujajo in pospešujejo institucionaliziranje različnih oblik povezovanja, ki bodo omogočale, da bodo delegati seznanjeni z interesi, stališči in mnenji svoje delegatske baze. Take oblike povezovanja in sodelovanja bi lahko bile občinske skupščine kot konferenca delegacij iz območja občine, posebne skupine delegatov in druge oblike povezovanja in sodelovanja, ki bi ustrezale razmeram in potrebam v posameznih občinah.

4. V okviru povezovanja in sodelovanja z delegati Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ bi se bilo potrebno na podlagi programa dela Zveznega zbora Skupščine SFRJ predvsem dogovoriti, za katera vprašanja z delovnega področja Zveznega zbora Skupščine SFRJ so delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah, najbolj neposredno zainteresirani, na kakšen način ta vprašanja obravnavati in o njih oblikovati temeljna stališča. Opredeliti bi bilo treba tudi naloge, ki jih imajo pri tem izvršni sveti občinskih skupščin in občinski upravni organi.

5. Zbor občin priporoča občinskim skupščinam, da delegati občinskih skupščin na sejah zborov večkrat obravnavajo vprašanja, ki jih obravnava Zvezni zbor, zlasti tako imenovane sistemske zakone. Občinske skupščine naj se aktivnejše povezujejo z delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

6. Za uspešno delo delegatov v Zveznem zboru je predvsem potrebno njihovo dobro informiranje. Zato je nujno potrebno še nadalje razvijati sistem medsebojnega informiranja, predvsem z ustanovitvijo informativnih centrov, tako v občinah kot v republiki. Ob prizadevanju za boljše informiranje delegatov je treba izkoristiti tudi klube delegatov.

7. Zbor občin poudarja, da je uveljavitev delegatskega sistema in delegatskih odnosov v Zveznem zboru v veliki meri odvisno od načina dela Zveznega zbora. Tako mora skrbeti za razvijanje delegatskih razmerij in za to, da bodo delovni ljudje in občani pravočasno in temeljito seznanjeni z vprašanji, ki jih zbor obravnava in o katerih odloča. Le tako bo mogoče zagotoviti v Zveznem zboru prisotnost interesov delovnih ljudi in občanov in njihov vpliv na odločitve, ki se sprejemajo v tem zboru.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah, ki ga je Skupščina predložila v obravnavo skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občine Nova Gorica.

Zeli morda predstavnik predlagatelja predlog zakona še ustno obrazložiti? Prosim, besedo ima tovariš Darko Markočič, predstavnik predlagatelja! Predstavnik tudi prosim, da v smislu 296. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije posebej obrazloži potrebo po hitrem postopku.

Danko Markočič: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice! Skupina delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občine Nova Gorica je na seji 17. 11. 1976 obravnavala predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah in sklenila, da pri predlogu vztraja.

Delegacija je ob obravnavi tega predloga sicer upoštevala, da je predvidehna izdelava novega zakona o javnih cestah, ki naj sporna vprašanja zadovoljivo reši. Vendar pa je upoštevala predvsem dejstvo, da je bil prvi predlog novega zakona dan v obravnavo že v začetku leta 1973, do danes pa kljub vsemu še ni bil sprejet. Iz tega lahko upravičeno sklepamo, da novi zakon ne bo tako kmalu sprejet in da bodo vse dotlej veljala določila zakona o javnih cestah iz leta 1971.

Delegata moramo ob tej priložnosti ponovno seznaniti s tem, da je Skupščina občine Nova Gorica že leta 1973 predlagala pristojnim republiškim upravnim organom, da je potrebno veljavni zakon spremeniti in dopolniti. Vendar ta pobuda do danes še ni bila upoštevana.

Zakaj naša delegacija kljub obljubam, da bo v kratkem izdelan nov zakon, še vedno vztraja pri svojem predlogu? Razlogov za tako stališče je več. V prvi vrsti moramo izhajati iz dejstva, da pomenijo dobre ceste dobro povezavo. Pri tem mislimo zlasti na asfaltirane ceste, ki so prvi pogoj, da obdržimo ljudi kljub vsem težavam na posameznih področjih.

Še posebej velja to za manj razvita območja in za obmejna območja. Zaradi pomena, ki ga imajo dobre ceste, se večina krajevnih skupnosti odloča za samoprispevke in skuša s samoprispevkom najprej urediti cesto, šele nato pa se navadno lotijo drugih vprašanj. Ob tem pa se jim zdi nemogoče, da je že za asfaltiranje cest potrebno zbrati vso predpisano tehnično dokumentacijo. Tako je pred začetkom delal v skladu z veljavnim zakonom potrebno najprej izdelati investicijski program, nato se lahko začne izdelava ostalih projektov in šele s tem je dana osnova za pridobitev lokacijskega oziroma gradbenega dovoljenja. Upamo si trditi, da je cesta prav tako kvalitetno asfaltirana tudi brez vseh teh dokumentov. Vemo pa tudi, da imamo na razpolago premalo časa, ljudi in sredstev, da bi ta vprašanja tako reševali. To velja tembolj za krajevne skupnosti, ki želijo s svojimi skromnimi sredstvi opraviti čimveč del in tudi v čim krajšem času. Mimogrede moramo namreč poudariti, da veljajo ista zakonska določila za magistralno, regionalno in za tisto cesto, ki pelje v naselje s komaj ducatom hiš.

Prav taka nerešena vprašanja nas vzpodbujajo, da s spremembo veljavnega zakona skrajšamo in pocenimo postopek in tako omogočimo, da bo čimveč naših cest postalo sodobno urejenih.

Delegacija se prav tako ne more strinjati z mnenji, ki so bila dana k našemu predlogu. Res je sicer, da je republiška skupščina leta 1973 sprejela zakon o graditvi objektov, vendar je ta po našem mnenju splošen zakon, ki ureja gradnjo vseh objektov. Določbe zakona o javnih cestah, kolikor se nanašajo na gradnjo cest, so posebne določbe v odnosu do zakona o graditvi objektov. Zato je pri gradnji cest v prvi vrsti treba upoštevati poseben zakon. Podoben primer je tudi na drugih področjih: gradnja zaklonskih, gradnja žičnic in tako dalje. Ob vsem navedenem ter glede na obrazložitev, ki je dana k predlogu zakona o spremembi zakona o javnih cestah, predlagamo, da se zakon o spremembi zakona o javnih cestah sprejme, kot je predložen.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Markočič! Predstavniki Izvršnega sveta jel tovariš Livio Jakomin, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze. Tovariš Jakomin, ali želiš besedo? Prosim!

Livio Jakomin: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Stališče Izvršnega sveta ste prejeli v poročilu, ki je bilo posredovano delegatom. Izvršni svet je na svoji 93. seji, ko je razpravljajal o predlogu zakona o spremembi zakona o javnih cestah, ugotovil, da ne sprejema pobude za spremembo zakona iz razlogov, ki so navedeni v 1. in 2. odstavku tega poročila in jih zato ne bi ponavljajal.

Glede na to, da je potrebno zakon o javnih cestah uskladiti z ustavo Socialistične republike Slovenije, kot je tudi delegat poudaril, do 31. 6. 1977, in to po programu, ki ga je sprejela ta skupščina, menim, da trditve, da v tem roku ne bo prišlo do sprememb in da to, kar delegacija predlaga, ne bi bilo upoštevano, ne bi mogli sprejeti.

Hkrati želim obvestiti delegate, da smo skladno z možnostmi, ki jih daje sedanji zakon, sprejeli v Republiškem komiteju za promet in zveze in predlagali tudi Izvršnemu odboru Republiške skupnosti za ceste, da se do novega zakona o javnih cestah, skladno z določili, ki so v zakonu in omogočajo v samem postopku določene olajšave, za objekte, ki se bodo gradili v tem času, upoštevajo te olajšave za gradnjo. Zato menim, da bi bilo sprejetje predloga zakona o spremembi zakona o javnih cestah v tem trenutku nesmotrno, predvsem zaradi tega, ker jel zakon o javnih cestah v pripravi in upošteva tudi predloge, ki jih predlaga delegacija iz Nove Gorice.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Jakomin! Skupina delegatov predlaga, da se zakon obravnava po hitrem postopku. Pred obravnavo vsebine zakona se mora zbor z glasovanjem izjaviti, ali soglašaj o hitrem postopku. Predstavniki predlagatelja posebej in izrecno tega predloga za hitri postopek ni obrazložil. Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj predlogu za obravnavo zakona po hitrem postopku nasprotuje in predlaga, da naj zbor akt obravnava v prvi fazi, to je kot predlog za izdajo zakona. To bi bilo tudi v skladu z določili 295. člena poslovnika, ki točno navajaja, kdaj so dani pogoji za hiter postopek. Na te pogoje sel predlagatelj ne sklicuje.

Zato pričenjaj razpravo o predlogu, da se zakon obravnava po hitrem postopku! Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Jakob Berič, delegat občine Novo mesto!

Jakob Berič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da je potrebno pozdraviti pobudo Nove Gorice in Ajdovščine glede spremembe tega zakona. Vendar mislim, da je dejansko potrebno razmisliti o hitrosti te spremembe. V praksi ugotavljajmo, da je ta zakon glede investicij v javne ceste dejansko zelo zakompliciral vse postopke, od pridobitve lokacijskega do pridobitve gradbenega dovoljenja in raznih soglasij. Menim, da je dejansko potrebno dodobra proučiti celoten zakon. Naloga vseh, ki sodelujejo, naj bo, da po možnosti dobimo tak zakon, da ne bomo porabili več časa za pridobitev soglasij, lokacijskih in gradbenih dovoljenj kot za samo investicijo v javne ceste.

V Sloveniji je danes tako, da dlje časa delamo z administracijo. Administracija je včasih kriva, vedno pa tudi ne. Imamo pač komplicirane predpise. Zato se je treba zelo odgovorno lotiti te naloge. Spričo tega ne bi glasoval za hiter postopek, ker se nam lahko pripeti drugo, da v tako kratkem postopku ne bo proučeno vse, kar želimo proučiti. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Betrič! Prosim, tovarišica Dragica Rome, predstavnica Zakonodajno-pravne komisije!

Dragica Rome: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah ni uskladen z našim poslovníkom, ki predvideva, da se mora predlog za sprejem zakona po hitrem postopku posebej temeljito obrazložiti, v 295. členu pa govori, da se po hitrem postopku lahko izda zakon samo takrat, kadar je to nujno zaradi preprečevanja in odpravljanja večjih motenj v gospodarstvu, kadar to zahtevajo interesi ljudske obrambe, državne varnosti, naravne nesreče ter druge izredne potrebe republike. Menim, da vendar ne smemo izkoristiti te določbe poslovnikar za vse take in podobne probleme, ker se bo drugače na vsaki seji zbora znašel kakšen predlog za hitri postopek.

Zakonodajno-pravna komisija je temeljito obravnavala predlog skupine in meni, da je potrebno, da predlagatelj novega zakona o javnih cestah, ki mora biti uskladen po ustavnem zakonu do 30. junija 1977, temeljito prouči pobudo skupine delegatov z vidika dolgotrajnosti postopka v zvezi z izdajo lokacijskih in gradbenih dovoljenj pred upravnimi organi, kakor tudi glede izredno dolgih postopkov pri pripravi ustrezne investicijske in tehnične dokumentacije v projektantskih in cestnih organizacijah ter da vse to upošteva pri pripravi novega zakona o javnih cestah. Glede na to, da imamo v programu dela zborov Skupščine, ki smo ga sprejeli na prejšnjem zasedanju, predvideno, da bomo te zakone obravnavali v prvi polovici prihodnjega leta in da mora biti ta zakon sprejet do 30. junija 1977, naj se ta zakon sprejme po rednem postopku, kot predlagata Izvršni svet in naša komisija.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Rometova! Želi še kdo razpravljati o postopku? (Ne.) Tovariš Markočič, ali vztrajate pri predlogu, da se zakon obravnava po hitrem postopku?

Dar ko Markočič: Ne!

Predsednica Mara Žlebnič: Strinjate se torej, da gre vaša iniciativa po redni zakonodajni poti. Ugotavljam, da bomo predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah obravnavali v smislu 295. člena poslovnikar kot predlog za izdajo zakona.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta, danes na klop pa ste prejeli še dodatni predlog predlagatelja, katerega podpira tudi skupina delegatov za naš zbor iz občine Nova Gorica.

Želi morda poročevalec Odbora poročilo še ustno dopolniti? Prosim, besedo ima tovariš Vitja Rode, predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj!

Vitja Rode: Poudarjam, da odbor vsebinsko podpira predlog. Problem, ki naj bi ga rešili, je že dolgo izredno aktualen. V krajevnih skupnostih je ob akcijah za samoprispevek izredno težko prepričevati ljudi, zaradi cele vrste formalnih težav na tem področju. Tudi strokovni krogi, Republiška cestna skupnost na primer, se strinjajo, da so tu poti predolge, prezapletene in da pomenijo dejansko oviro večji iniciativi. Seveda se je treba držati tehničnega in tudi pravno-finančnega reda, ostale postopke pa je treba dejansko poenostaviti tako, da bo omogočeno hitro in učinkovito delo.

Odbor se vsebinsko s predlogom torej strinja, predlaga pa, da se pregledajo še nekatera druga določila, ki tudi predstavljajo oviro. Treba je hitro in učinkovito ukrepati in mogoče to pobudo, ki je bila predlagana, še razširiti.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Slišali ste oziroma iz poročil ste lahko razbrali, da se z vsebino spremembe strinjajo tako Zakonodajno-pravna komisija kot odbori. Izvršni svet pa zavrača predlog za izdajo, prav tako kot tudi Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Vendar bi morali glede na vse to glasovati najprej o tem, ali je predlagani zakon potreben.

Kdor torej meni, da je zakon o spremembi zakona o javnih cestah v smislu predloga, ki smo ga obravnavali, potreben, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti! (Nihče.) Se jel kdo vzdržal? (Nihče.)

Glede na izid glasovanja predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o javnih cestah se sprejme.
2. Predlog skupine delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva iz občine Nova Gorica naj se upošteva pri pripravi novega zakona o javnih cestah, ki ga mora Izvršni svet predložiti Skupščini v obravnavo v prvem trimesečju 1977.
3. Pri pripravi osnutka zakona naj Izvršni svet upošteva predloge, mnenja in stališča delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe, dane v razpravi na današnji seji zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Jel kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Milana Baškoviča, sekretarja Sekretariata Izvršnega sveta za zakonodajo.

Želi predstavnik predlagatelja zakonski predlog še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

K tej točki je bilo povabljen Ustavno sodišče SRS. Njegov predstavnik je tovariš dr. Viktor Damjan.

Predlog zakona ste sprejeli s sklicem seje zbora z dne 25. 10. 1976. Obravnavala pa sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi stališča Družbenopolitičnega zbora.

Želita morda poročevalca Odbora in Komisijel poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Ugotavljam tudi, da je bil predlog zakona sprejet v skladu s stališčem Družbenopolitičnega zbora, ki je ta akt obravnaval v smislu drugega odstavka 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. O tem bom predsednika tega zbora posebej obvestila.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša dr. Mira Sajeta. Želite besedo? Prosim!

Dr. Miro Saje: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Osnutek zakona, ki vam je predložen za današnjo razpravo, predstavlja zadnji zakon v skupini zakonov, s katerimi je Skupščina SR Slovenije določila okvirje za samoupravno sporazumevanje na področju zemljiške politike in komunalnega gospodarstva. Značilnost predloženega zakona je v tem, da se ne nanaša samo na eno področje, ampak da ureja določena, zelo pomembna vprašanja glede upravljanja in razpolaganja s stavbnim zemljiščem, obenem pa močno posega tudi na področje financiranja razširjene reprodukcije v komunalnem gospodarstvu.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši delegati, da se v uvodni besedi ne zadržim podrobneje pri vsebini posameznih rešitev in ureditev, ki jih prinaša zakonski osnutek. Glede na splošna gibanja, ki smo jim izpostavljeni ob sedanjem procesu urbanizacije pri nas in ki dobivajo vse bolj obliko totalne urbanizacije, bi vas rad seznanil z nekaterimi temeljnimi izhodišči, iz katerih smo izhajali pri pripravi osnutka zakona.

V vseh svojih razmišljanjih o bodočem načinu upravljanja in razpolaganja s stavbnimi zemljišči nismo mogli mimo dejstva, da je zemljišče dobrina, ki je v celoti ni moč povečati, in da je vedno točno vezana na konkretno mesto, torej nepremičnina v absolutnem pomenu besede.

V zadnjih letih se pri nas vedno bolj zaostruje problem pomanjkanja stavbnih zemljišč. Zaradi tega problema smo se že srečali z monopolno rento, z nesorazmernim naraščanjem cen stavbnih zemljišč in z valom črnih gradenj in ukrepali bolj ali manj uspešno proti tem pojavom.

Stavbna zemljišča imajo nekatere posebne lastnosti oziroma morajo izpolnjevati določene pogoje, da jih lahko uporabimo za gradnjo. Morajo biti komunalno opremljena, vsaj do določene mere, morajo biti tudi dostopna, do določene mere varna za gradnjo in eksploatacijo objektov, imeti morajo določene geofizične lastnosti.

Stavbna zemljišča so kapitalno intenzivna. Težijo k združevanju vsake dejavnosti, gospodarske in negospodarske. Vlaganja v stavbna zemljišča v tem stoletju stalno naraščajo, na kvadratni meter in absolutno in priprava zemljišč

za stavbne namene predstavlja iz desetletja v desetletje pomembnejšo postavko v delitvi narodnega dohodka.

Z razvojem družbene proizvodnje in družbenega življenja dobiva gospodarjenje s stavbnimi zemljišči vse bolj družbeni značaj, kar še posebej velja za samoupravno socialistično družbo. Pri gospodarjenju s stavbnimi zemljišči se v družbi zaostrujeta predvsem dve vprašanji, in sicer naraščanje storškov komunalnega opremljanja zemljišč, ki vedno bolj presega zmogljivosti komunalnega gospodarstva in vodi v kronično pomanjkanje stavbnih zemljišč, ter vedno večje prisvajanje koristi, ki so posledica povečane uporabnosti zemljišč zaradi razvoja komunalne, prometne in druge infrastrukture.

Analize, ki jih je opravila evropska ekonomska komisija Organizacije združenih narodov, kažejo na vse večjo koncentracijo investicij gospodarsko razvitih držav na območju urbanih naselij, kjer se terciar in kvartar uveljavljata kot mestotvorna dejavnika. Analiza razvoja 9 velikih mest v Veliki Britaniji kaže na to, da ta mesta sicer ne rastejo v zadnjih 20 letih več po prebivalstvu, pač pa nezadržno večajo svojo površino, kar je fenomen zadnjih desetletij v razvoju mest. Urbanizacija tudi vedno bolj odpravlja razliko med mestom in vasjo glede stavbnih zemljišč, spreminjajo pa se skladno z našo politiko policentričnega razvoja tudi funkcije naselja kot celote in posameznih delov, in to vzporedno z razvojem urbane aglomeracije, ki zahteva spremembe in novo kvaliteto ter strukturo v komunalni opremljenosti naselij.

Danes imamo razvitih nekaj oblik financiranja komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, vendar na ta način zajemamo le manjši del mestne rente. Sedanji način tudi ni v skladu s pojavom in gibanjem mestne rente. Posebno zadnjih 15 let intenziviramo družbena vlaganja v opremo mest, nismo pa dovolj razvili oblik zajemanja mestne rente. Zato še vedno sredstva iz mestne rente ne predstavljajo glavnega dela sredstev za komunalno opremljanje mest in naselij.

V svoji zemljiški politiki in politiki financiranja komunalnega opremljanja smo doslej glede na mestno rento izhajali vse preveč s stališča, da le-ta nastaja samo v prometu s stavbnimi zemljišči v ceni zemljišča, ne pa da se oblikuje in realizira tudi že v dejavnosti in da pride do kapitalizacije rente v ceni zemljišča, ki se ne prodaja. Srečali smo se tudi že z anticipirano mestno rento na še neurejenih zemljiščih. Zaradi razkoraka med ponudbo in povpraševanjem za stavbnimi zemljišči pa se uveljavlja močna tendenca nagle rasti monopolne zemljiške rente, ki se ji trenutno upiramo samo v gradbenih okoliših, in še to ne povsem uspešno.

Mestna renta je torej splošen pojav, tesno vezan na uporabo mestnega zemljišča, ki ima izrazito tendenco naraščanja. Zato je zajemanje mestne rente postala splošna družbena potreba. Zajemanje rente pa je hkrati tudi zapleteno vprašanje, ki ga ni mogoče rešiti z enim samim zakonom. Tudi mi tega nismo poskušali z osnutkom zakona, ki vam ga predlagamo v razpravo.

Pri pripravi osnutka zakona smo se zavedali, da ima renta zelo različne pojavne oblike in da moramo za njeno zajemanje pripraviti različne inštrumente. Z zakonom, ki vam ga predlagamo, rešujemo le del vprašanj, vezanih na zajemanje dela mestne rente. Ker pa je za predpisovanje podrobnejših določb v zvezi z nadomestilom za uporabo mestnega zemljišča pooblaščen občinska skupščina, je omogočeno, da se zgradi dovolj širok in specifičen sistem zajemanja mestne rente:

— z nadomestilom za uporabo zemljišča na temelju uporabljenih zazidanih in nezazidanih stavbnih površin, glede na lokacijo, na vrsto dejavnosti in tako dalje, kar bo postopoma pomembno povečalo sredstva za komunalno infrastrukturo;

— da se zajema del mestne rente z obdavčenjem dohodka iz najemnin ne glede na lastništvo;

— da se še podrobneje obdelata zakon o davku na promet nepremičnin in o davku na dediščini in darila.

Naš osnutek zakona prinaša na področju zajemanja mestne rente novost v tem, da pooblašča občinske skupščine, da začno z zajemanjem nerealizirane mestne rente, to je mestne rente, ki jo predstavlja povečana vrednost mestnega zemljišča ne glede na to, ali je zemljišče v prometu ali ne.

To smo dosegli s tem, da uvajamo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča na vseh zemljiščih, namenjenih z urbanistično dokumentacijo za stavbne namene.

V naši družbeni ureditvi se vedno bolj veča sklad stavbnih zemljišč v družbeni lastnini. Zato je za nas zelo pomembno zajemanje tistega dela mestne rente, ki nastaja v dejavnosti sami. Z ustavnimi določbami smo močno povečali sklad družbenih stavbnih zemljišč. To vprašanje delno rešujemo v osnutku zakona z uvajanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, in to ne glede na komunalno opremljenost.

Z osnutkom zakona spreminjamo tudi vlogo dosedanjega prispevka za uporabo mestnega zemljišča in mu dajemo vlogo zajemanja mestne rente, ki jo plača vsak uporabnik stavbnega zemljišča, tudi tisti, ki nima lokacijske odločbe ali gradbenega dovoljenja. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča bo torej v bodoče dohodek za razvijanje urbane strukture in ne samo plačilo kolektivnih komunalnih uslug, kot je to bilo doslej.

Zaenkrat ostaja odprto vprašanje tako imenovanih komunalnih taks, ki bi prav tako lahko predstavljale obliko zajemanja mestne rente, vendar to danes ni del naše razprave. V istem okviru bomo morali še enkrat obravnavati problem davka na dohodek od stavb ali delov stavb.

Izhajajoč iz takšnih pozicij smo v osnutku zakona zadržali občinski skupščini določene funkcije v zemljiški politiki, določene pa smo zaupali komunalni ali posebni zemljiški stavbni skupnosti, ki naj v bodoče ob sodelovanju občinske skupščine, krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela razvijajo sistem podružbljanja zemljiške politike za potrebe mest, kakor tudi sistem realnega zajemanja mestne rente, ki naj omogoči nadaljnjo skladnejšo izgradnjo urbane infrastrukture.

Tovarišice in tovariši! V svojem izvajanju se namenoma nisem zadržal pri podrobnih določbah zakona, ker smo dali široko utemeljitev tako k predlogu za izdajo zakona kakor tudi k osnutku zakona. Omejen čas mi ne dopušča, da bi se lahko obširneje zadržal še pri nekaterih vprašanjih v zvezi s konsistentno zemljiško stavbno politiko in mestno rento. Ob tem pa mi dovolite, da poudarim, da predstavljajo v osnutku zakona predlagane rešitve logično nadaljevanje do sedaj zastavljenega sistema na področju zemljiške politike, izhajajoč iz določil ustave, da nihče ne more biti lastnik stavbnega zemljišča v mestih in naseljih mestnega značaja in iz stališča, da si nihče ne more prilaščati zemljiške rente, to je mestne rente, ker je le-ta posledica družbenih vlaganj. Zato vas prosim, tovarišice in tovariši delegati, da danes v razpravi ugotovite, ali smo v osnutku

zakona ponudili pravilne in dobre rešitve za uresničitev dogovorjenih družbenih ciljev na tem področju. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Saje.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli s sklicem seje zboru z dne 25. 10. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnelega postopka združita, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona so obravnavali: Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismeni poročili in mnenja.

Želijo poročevalci odborov in Komisije poročili še ustno dopolniti? Besedo ima tovariš Ivo Miklavčič, predstavnik Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja!

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Delegati Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin so na seji ugotovili, da je predloženi osnutek zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči izrednega pomena glede možnosti razreševanja doslej v precejšnji meri neurejenega financiranja komunalnega opremljanja zemljišč, še posebno za stanovanjsko gradnjo ter za uveljavljanje neposredne vloge delovnih ljudi in občanov na področju dejavnosti, ki se šteje za dejavnost posebnega družbenega pomena.

Čimprejšnji sprejem zakona in njegovo izvajanje bo omogočilo realizacijo nalog, določenih na tem področju z družbenim planom Slovenije za obdobje 1976—1980. Osnutek zakona teži, z njegovim izvajanjem pa moramo to zagotoviti, da se razbremenijo investitor stanovanjske gradnje pretežnega dela stroškov za urejanje zemljišč ter da se tudi na ta način pripomore k zmanjševanju cen stanovanjske gradnje.

V razpravi na seji Odbora je bilo omenjeno organiziranje in opravljanje nalog na tem področju v okviru posebne enote pri komunalni skupnosti oziroma v samostojni interesni stavbni zemljiški skupnosti, poleg tega pa še posebej vloga krajevnih skupnosti na tem področju, kar bo pripomoglo k še večjemu angažiranju delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

S predpisi, ki jih bo na podlagi zakona sprejela občinska skupščina v skladu z načeli zakona, bodo zagotovljeni pogoji, da bodo delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zagotavljali izboljšanje komunalnih in stanovanjskih razmer, urejali zemljišča za svoje potrebe in se tako neposredno vključevali v opravljanje nalog na področju urejanja in upravljanja s stavbnimi zemljišči. Tudi iz navedenih razlogov so delegati v Odboru poudarili pomembnost predlaganega osnutka zakona.

V poročilu Odbora, katerega smo prejeli, so navedene pripombe in predlogi za dopolnitev osnutka. V razpravi želim omeniti le nekatera konkretna vprašanja, ki so bila v razpravi še posebno poudarjena.

Osnutek zakona v 24. členu določa, da se delovni ljudje in občani lahko odločijo s samoupravnim sporazumom, da bodo del sredstev, ki jih izločajo za stanovanjsko graditev, namenili, do višine največ 20 %, za financiranje izgradnje omrežja komunalnih objektov in naprav sekundarnega in primarnega pomena, ki služijo individualni potrošnji v stanovanjskih soseskah.

S tako določbo je zagotovljena namenska poraba stanovanjskega dinarja, 20 % pa je maksimalna meja, ki seveda ne presega realnih stroškov komunalnega opremljanja v organizirani stanovanjski gradnji. Odbor predlaga, da naj zakon daje možnost financiranja in kreditiranja naprav, zato naj se varianta v 24. členu smiselno vključi v besedilo tega odstavka tega člena.

Določbe v 30. členu glede kreditiranja urejanja stavbnega zemljišča za člane stanovanjskih zadrug so sprejemljive pod pogojem, da se realizira dogovor oziroma sporazum o izločanju dela stanovanjskih sredstev brez povračila za komunalno opremljanje, kakor je predvideno v 24. členu. Vendar pa so delegati Odbora menili, da je v osnutku zakona določen rok za vplačilo predlog. Kreditiranje pa bi bilo smotno le pri tistih stanovanjskih zadrugah, ki so se organizirale in poslujejo v smislu zakona o stanovanjskih zadrugah, ki ga je republiška skupščina sprejela v letu 1974.

V razpravi o osnutku zakona so delegati Odbora obravnavali tudi predlog zakona o spremembah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ki ga je predložila Skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik. Delegati so na seji odbora ugotovili, da sedanji sistem pobiranja prispevka za uporabo mestnega zemljišča ni racionalen. Zaradi tega je bila podprta pobuda občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ki predlaga spremembe glede pobiranja prispevka. Ker pa bo zakon, katerega osnutek obravnavamo, vseboval tudi materijo dosedanjega zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, je dan predlog, da se v času priprave predloga prouči možnost za uvedbo racionalnejših postopkov pri pobiranju in izterjavi nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki bo nadomestil dosedanji prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Ker se bo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča plačevalo komunalni skupnosti oziroma stavbni zemljiški skupnosti na podlagi odločb za komunalne zadeve pristojnega upravnega organa občinske skupščine, bo potrebno ob tej priliki določiti način pobiranja, ki pa naj ima izhodišče v zakonu.

Ob koncu bi ponovno poudarili pomembnost predlaganega osnutka zakona in predlog Odbora, da sprejmete predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem z osnutkom zakona ter z danimi pripombami Odbora ter drugih teles zbora, ki bodo še dopolnjene v razpravi na seji zbora.

Pričakujemo, da bo Izvršni svet v čimkrajšem času oblikoval predlog zakona ter ga predložil v sprejem zborom Skupščine. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Želi poročevalec Odbora za finance poročilo še ustno obrazložiti? (Ne želi.) Predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo! Besedo ima tovariš Tone Ocvirk, delegat iz Skupščine občine Celje.

Tone Ocvirk: Skupina delegatov Skupščine občine Celje podpira pripombe, ki jih je predložil Izvršni svet Skupščine občine Celje k osnutku zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. Posebej pa poudarjam 3. točko teh pripomb, kjer piše: »Osnutek zakona pa po našem mnenju v poglavju o financiranju urejanja stavbnega zemljišča in v poglavju o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča ni ustrezen, predvsem s stališča, da je v zakonu nemogoče tako podrobno opredeliti načelo financiranja brez možnosti, da se delovni ljudje in občani v okviru interesne skupnosti in občinske skupščine dogovorijo o teh vprašanjih.«

Posebej podpiram predlog Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ki predlaga spremembo zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Kolikor tega ni mogoče vključiti že v ta zakon, potem bi bilo prav, da se ta predlog čimprej sprejme. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Ocvirk! Prosim, besedo ima tovariš Jože Poljšak, delegat občine Šmarje pri Jelšah!

Jože Poljšak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin iz občine Šmarje pri Jelšah je na seji dne 22. novembra 1976 obravnavala predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona.

Delegati so načelno podprli osnutek zakona, predlagajo pa naslednja predloga, ki naj se upoštevata pri pripravi predloga zakona:

V 24. členu naj se tretji odstavek spremeni tako, da se združita osnovno in variantno besedilo tega odstavka. Dopusti naj se torej dolgoročno kreditiranje in neodplačno financiranje.

V 41. členu pa naj se sprejme osnovno besedilo drugega odstavka. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Poljšak! Besedo ima Janez Šporar, delegat občine Ljubljana-Šiška.

Janez Šporar: Skupina delegatov, ki delegira delegata v Zbor občin iz občine Ljubljana-Šiška, ima naslednji predlog in vprašanje k osnutku zakona:

K 24. členu skupina predlaga, da se varianta vključi v besedilo tretjega odstavka tega člena tako, da se prepusti komunalnim skupnostim, da lahko ob pogojih, ki se določijo s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev, svobodno odločajo, ali bodo kreditirale izgradnjo omrežja komunalnih objektov in naprav primarnega in sekundarnega pomena, namenjenih za individualno potrošnjo v stanovanjskih soseskah, ali neodplačano financirale.

V predlogu za izdajo zakona, z osnutkom zakona, o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem ni določeno, kdo bo pristojen za reševanje sporov, ki lahko nastanejo predvsem v zvezi s 25. členom obravnavanega zakona, zato skupina vprašuje, kdo in kako bo reševal tovrstne spore. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Šporar! Želi še kdo razpravljati? Razpravljaj bo Vitja Rode, delegat občine Maribor!

Vitja Rode: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Mislim, da je ta zakon nadvse pomemben, ker z njim izpostavljamo organizacijo samoupravljanja na tem področju in urejamo zajemanje zemljiške rente.

Imamo pa nekatere pripombe, ki se nanašajo na fazo predloga za izdajo zakona. Mislim, da je treba upoštevati, da imamo na tem področju sedaj že dve interesni skupnosti, stanovanjsko in komunalno in da je zlasti komunalna tista, ki ima pravzaprav na svojem področju skoraj bi lahko rekel identične naloge, zlasti če vzamemo samoupravni del in ne izključno strokovni del tega vprašanja.

To predlagatelj upošteva, ko omogoča eno ali drugo rešitev. Mislim pa, da bo v praksi prihajalo do mnogih vprašanj, ki se sicer že pojavljajo, kot na primer vprašanje dvodomnosti skupščine.

Drugo vprašanje, ki ima seveda vrsto praktičnih posledic, pa je, ali kaže normativno v zakonu urejati namembnost porabe sredstev tako določeno in tako jasno.

V Mariboru imamo samoupravni sporazum o stanovanjski izgradnji in družbeni dogovor o mestni izgradnji, s katerim na podobnih načelih združujemo vse investitorje in vse uporabnike bodočih investicij in nam seveda praksa kaže, da je neposredno dogovarjanje o financiranju posameznih del, pa tudi o samem postopku pri urejanju mestnih zemljišč, pravzaprav tista najboljša praksa in da je težko enkrat za vselej reči točno, da se uporabljajo določena sredstva recimo samo za magistralne vode ali pa samo za sekundarne vode. Mislimo sicer, da je orientacija o teh stvareh lahko koristna, da pa bi kazalo v fazi od osnutka do predloga razmišljati, ali vendarle ne bi bilo pravilneje prepustiti reševanje določenih stvari samoupravnemu sporazumevanju. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Rode! Kdo želi besedo? Tovariš Saje, ali boste odgovorili na vprašanje, ki ga je postavil tovariš Šporar? Prosim!

Dr. Miro Saje: Mislim, da načelno tukaj ne gre za upravno dejavnost in za upravno poslovanje, temveč za civilnopravni odnos med investitorjem in komunalnimi interesnimi skupnostmi oziroma njihovimi samoupravnimi enotami ali pa stavbnimi zemljiškimi skupnostmi, če bodo te ustanovljene. Taka praksa je bila uveljavljena v zvezi z zakonom o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča. Tako se tudi odločbe ali pa konkretni upravni akti, ki so jih izdajali organi, niso štelj kot avtoritativni akti, ampak kot akti poslovanja. V bodoče je treba v tej smeri razreševati morebitne medsebojne spore.

Opozarjam pa, da spori, ki izvirajo iz samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, niso civilnopravnega značaja v tem smislu, temveč da jih bodo razreševala bodisi samoupravna sodišča, arbitraže in podobno bodisi sodišča združenega dela. Tu imamo več možnosti, pri katerih se seveda zavzemamo, da se delovni ljudje in občani v prvi vrsti sami sporazumevajo in tudi sami poravnavaajo medsebojna nesoglasja. Ustava in zakoni pa dajejo instrumentarij, da v primeru globljega nesoglasja in nesprijemanja stališč urejajo vprašanja prek teh institucij. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Saje! Še kdo želi besedo? (Ne.) Če ni več razpravljalcev, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles, pripombe Skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ki so oblikovane v predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, pripombe skupin delegatov in pripomb, dane v današnji razpravi na seji zбора.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep. Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.15 in se je nadaljevala ob 12.55.)

Predsednica Mara Žlebnik: Predlagam, da nadaljujemo sejo.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet. Hkrati s tem predlogom zakona je umaknil predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini poslal dne 20. 9. 1976. Za svojega predstavnika je določil Franc Bricelja, pomočnika republiškega sekretarja za delo.

K tej točki dnevnega reda je bila povabljen Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 15. 11. 1976. Izvršni svet predlaga, da akt obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku.

O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je ta tudi posebej obrazložil, pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta, da se obravnava zakon po hitrem postopku, glasujemo.

Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet. Predlog zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije svoji poročili še ustno obrazložiti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Besedo ima tovariš Franc Bricelj, predstavnik Izvršnega sveta!

Franc Bricelj: Izvršni svet sprejema amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 2. členu. Ali se poročevalca Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije? (Se strinja.) Kdor je

za amandma, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Jel kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Predlog za izdajo zakona je predložil Skupščini v obravnavo Darko Markočič, član skupine delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica.

Tovariš Markočič, ali želite predlog za izdajo zakona še ustno obrazložiti? Prosim! Besedo ima tovariš Darko Markočič!

Darko Markočič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da kot predlagatelj spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju povem nekaj besed.

Pobudo za predlog, ki sem ga dne 16. 1. 1976 dal pred zborom Skupščine, sem dobil pri uveljavljanju starostnega zavarovanja kmetov-kooperantov, ki so bili na podlagi ustavnih določb in političnih pobud izenačeni z delavci v združenem delu. Ob tem je posebej prišlo do izraza nezadovoljstvo nekaterih članov obdelovalnih zadrug, ki še nimajo priznanih v pokojninsko dobo let dela v teh zadrugah.

Samo v Goriških Brdih je bilo 13 kmečkih obdelovalnih zadrug-zadružnih ekonomij, kar pomeni, da je bila ta oblika združništva pri nas močno razširjena. Sam sem delal na Okrajnem komiteju v Gorici na področju združništva, nekaj let pa tudi v obdelovalni zadrugi. Zato so mi bile razmere dobro znane, in sicer ne le na Primorskem temveč v celotnem slovenskem prostoru.

Gre v glavnem za ljudi, ki so v prvih povojnih letih na pobudo partije in naše socialistične družbe vstopili v te zadruge, da si prislužijo vsakdanji kruh, z zavestjo, da prispevajo svoj delež k podružbljanju kmetijske proizvodnje ter k ustvarjanju novih socialističnih odnosov v našem kmetijstvu. Velika večina teh ljudi ni imela lastne zemlje. To so bili bivši koloni, najemniki, kmetijski delavci itd. V zadruge so se vključili tudi njihovi otroci, ki po končani šoli niso imeli možnosti, da bi nadaljevali študij ali pa da bi se zaposlili. Ob prenehanju delovanja teh zadrug je veliko njenih članov ostalo brez dela in brez možnosti za drugo zaposlitev, kar velja predvsem za Primorsko in Prekmurje, ki sta bili takrat izrazito nerazviti področji.

Preživljati so se morali na razne načine, eni kot lastniki malih posestev ali zemljišč, pridobljenih po agrarni reformi, ki so jim komaj zadostovala za preživljanje, drugi pa so opravljali priložnostna dela.

Danes, ko se naša socialistična družba z vso resnostjo in odgovornostjo loteva urejanja problematike slovenskega kmeta in posebej urejanja njegovega starostnega in pokojninskega zavarovanja, si ne moremo dovoliti, da ne bi tistim, ki so bili med prvimi nosilci socialistične preobrazbe na vasi in utiranja socialističnih odnosov v kmetijstvu, priznali minulega vloženega dela.

Že v uvodnih razpravah o predlaganih spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je dobil predlog načelno podporo vseh pristojnih

organov Skupščine, njenega izvršnega sveta ter vseh družbenopolitičnih skupnosti. V postopku so pristojni organi Izvršnega sveta zbrali vse potrebne podatke o številu članov bivših obdelovalnih zadrug, ki nimajo urejene pokojninske dobe, in o potrebnih finančnih sredstvih za uresničevanje predloga sprememb.

Obstajala je bojazen, da je še veliko število bivših članov KDZ brez urejene pokojninske dobe in da bi to preveč obremenjevalo republiški proračun. Z anketami, ki so bile opravljene v slovenskih občinah, pa je bilo ugotovljeno, da je teh članov le 4747, izdatki za pokojninsko zavarovanje pa bi znašali okoli 4 milijone dinarjev letno. S tem je bila izpolnjena tudi zahteva v smislu 260. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Odbori in komisije zborov Skupščine in Izvršni svet so dali vso podporo in soglasje k predlogu za spremembo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

V zvezi z navedenim menim, da ni razlogov, da bi še nadalje odlašali z urejanjem tega vprašanja. S sprejemom predlaganih sprememb bomo izpolnili naše obveznosti za tisti del našega prebivalstva, ki je oral ledino in postavil osnovo socialističnega kmetijstva. Naša dolžnost je, da ta predlog podpremo in stvar uredimo.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Markočič! Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Franc Bricelj, pomočnik republiškega sekretarja za delo. K tej točki dnevnega reda je bila povabljen Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije.

Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 25. 10. 1976. Kot gradivo k tej točki ste prejeli tudi dokumentacijo k predlogu za izdajo zakona, ki jo je pripravil Republiški sekretariat za delo. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Želi mogoče predstavnik Izvršnega sveta besedo? Prosim, besedo ima tovariš Franc Bricelj.

Franc Bricelj: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet sprejema predlog, da se članstvo v kmečkih delovnih združenjih všteva v pokojninsko dobo. Pripravljamo tudi predlog za izdajo zakona o spremembah pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bo zajel poleg nekaterih formalnih določb oziroma uskladitve z ustavo tudi določbe, ki jih moramo sprejeti v zvezi s stališčem Skupščine SR Slovenije o socialni varnosti borcev. To že pripravljamo in bo Izvršni svet verjetno že na prihodnji seji sprejel predlog za izdajo zakona za nadaljnje spremembe v pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ocenjujemo, da bo Izvršni svet že v mesecu decembru obravnaval predloge, v katere bo vključen tudi predlog delegata tovariša Markočiča. Po moji oceni bo o teh predlogih lahko v decembru razpravljala tudi Skupščina SR Slovenije.

Rad bi povedal še to, da je v predlog republiškega proračuna, ki mora seveda nositi to breme, že vnesena ustrezna postavka, tako da je tudi s finančne plati stvar urejena in se bo lahko pričela uresničevati že s 1. januarjem 1977. leta.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija pa še

dodatni poročili. Poročila ste prejeli. Želijo poročevalci odborov in Komisije besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Stojan Makovec, član delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ!

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Od delegacije občine Ajdovščina sem zadolžen, da podprem ta predlog. Ne bom ponavljal stvari, ki jih je tovariš Markočič že obrazložil. Menim, da je predlog za izdajo zakona utemeljen in da ga je treba sprejeti. Zato pozivam delegate, da glasujejo zanj. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Makovec! Še kdo želi razpravljati! Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in na današnji seji zбора.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša dr. Mira Sajeta, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem. Želi predstavnik predlagatelja predlog odloka še ustno obrazložiti? (Ne želi.)

Predlog odloka ste prejeli z gradivom za 35. sejo zбора, obravnavala pa sta ga Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Danes na klop ste prejeli tudi predlog amandmaja Izvršnega sveta. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k 3. členu predloga odloka, ki je razviden iz poročila tega odbora z dne 19. 10. 1976. S tem amandmajem soglaša Zakonodajno-pravna komisija. Predlagatelj prav tako soglaša. Kdor je za amandma Odbora, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Odbora.

Glasovati moramo še o amandmaju Izvršnega sveta k 3. členu. Ali Odbor soglaša s tem amandmajem? (Da.) Zakonodajno-pravna komisija? (Da.)

Kdor je za amandma Izvršnega sveta k 3. členu, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 3. členu soglasno sprejet.

Glasovati moramo še o predlogu odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Predsednica Mara Žlebnič: Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik, član delegacije. Predstavnik Izvršnega sveta je Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 28. 10. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor pa tudi dodatno poročilo. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno obrazložiti? Tov. Rado Ostrouška, poročevalec Odbora za finance!

Rado Ostrouška: Odbor je osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije v letu 1977 ponovno obravnaval na 44. seji dne 23. 11. 1976. Dodatno poročilo Odbora ste prejeli danes na klop. Glede na stališča Odbora predlagam, da zbor danes opravi razpravo o osnutku zakona, da pa sklepanje o pooblastilu delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ odložimo na naslednjo sejo. V tem času bo namreč lahko predlagatelj, pa tudi pristojni organi v republiki, poiskal možnosti in variante rešitev, ki bi bile za republiko sprejemljive in v skladu z realnimi možnostmi, ki jih imamo v letu 1977 in v skladu s pripombami Odbora ter mnenji in stališči iz današnje razprave.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Ostrouška. Poročevalec Zakonodajno-pravne komisije ne želi besede. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Razpravljala bo tovarišica Hermina Šefer, delegatka iz občine Radgona!

Hermina Šefer: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Predvsem bi opozorila, da so v proračunu zagotovljene premije in kompenzacije za osnovne kmetijske proizvode samo za prvo polletje. Menim, da se moramo ob tej stvari zamisliti, saj so kmetijske delovne organizacije pred sprejetjem letnih planov za prihodnje leto. Kako se bodo lahko odločale, ko vedo, da so sredstva za polovico njihovih proizvodov za drugo polovico leta vprašljiva, si lahko mislimo. Menim, da se moramo danes tudi vprašati, kdaj se bo to rešilo, gledel na predlog, da se sklepanje v osnutku zakona odloži.

Če navežemo na ta osnutek tudi osnutek zakona o oblikovanju cen, lahko ugotovimo, da še vedno obstajajo garantirane cene. To pomeni, da moramo zagotoviti tudi sredstva. Če v zveznem proračunu tega ne zagotovimo, potem nam ostane to na republiškem proračunu. Ker bi to pomenilo večjo obremenitev republiškega proračuna, je jasno, da ne bo sredstev za te namene. Menim, da

je vprašanje premij in kompenzacij izredno pomembno in če hočemo zagotoviti kontinuiteto proizvodnje oziroma razvoj kmetijskim delovnim organizacijam v prihodnjem letu, da moramo to vprašanje čim hitreje spraviti z dnevnega reda. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Šeferjeva. Želi še kdo razpravljati? Tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin je prav tako razpravljala o predlogu proračuna za leto 1977 in prišla do zaključka, da v takšni obliki, kot je predložen, dejansko ni sprejemljiv za Skupščino SR Slovenije. Dosedanja spoznanja v razpravah, tako v delegaciji kot v telesih Izvršnega sveta in pa tudi v telesih republiške skupščine, niso zadostna, da bi lahko na podlagi teh spoznanj uspešno opravili usklajevanje v zvezi s proračunom za leto 1977. Zato v delegaciji podpiramo predlog, ki ga je dal predstavnik Odbora za finance, da bi današnjo razpravo zaključili na naslednji seji zбора, ki bo 8. decembra. Takrat bi dokončno izglasovali pooblastilo in stališča v zvezi s proračunom. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kropivnik! Tovariš Mozetič, lahko mogoče pojasnite vprašanje tovarišice Šeferjeve? Prosim!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Za premije v kmetijstvu se v osnutku proračuna dejansko predvidevajo sredstva samo za prvo polletje prihodnjega leta, zaradi tega, ker se pripravljata medrepubliški dogovor o razvoju agroindustrijskega kompleksa na podlagi katerega se bodo sredstva za prihodnje plansko obdobje zagotavljala na drugačen način. Menimo, da bodo v dogovorih, ki bodo sledili sprejemanju proračuna federacije za prihodnje leto, ta vprašanja urejena tako, da to ne bo ovira razvoju oziroma kontinuiteti v kmetijstvu. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Mozetič! Verjetno je zadeva urejena le za pol leta zaradi tega, ker se računa, da bo do takrat že uveljavljen mehanizem dogovarjanja in sporazumevanja. Vsekakor bo to vprašanje rešeno, saj ne more ostati odprto.

Dragan Mozetič: Stališče Izvršnega sveta je tako, kot so ga predlagali tudi zbori oziroma predstavniki delegacije, to je, da se sklepanje preloži na 8. december. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Prosim, tovariš Stojan Makovec, član delegacije v Zboru republik in pokrajin!

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je vprašanje tovarišice iz Gornje Radgone na mestu, saj razvoj agroindustrijskega kompleksa neposredno zanima proizvajalce v družbenem in v zasebnem sektorju ne le v Gornji Radgoni, temveč povsod po Sloveniji

in Jugoslaviji. Iz predloženega gradiva je razvidno, da so premije in kompenzacije zagotovljene le za polovico prihodnjega leta. Razprave na ravni federacije v raznih odborih in komisijah kot tudi v republiških organih nenehno postavljajo to vprašanje na dnevni red. Ker razvoj agroindustrijskega kompleksa ni razrešen v družbenem planu Jugoslavije za obdobje 1976—1980, ni mogel biti razrešen tudi v tistem delu resolucije za leto 1977, ki se nanaša na kmetijstvo. To je napačno, saj bi morala resolucija tako kot celotnemu gospodarstvu dati spodbudo tudi razvoju kmetijstva. Delegacija v Zboru republik in pokrajin se bo zavzemala, da se to vprašanje čimprej reši.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Makovec! Želi še kdo razpravljati? Če nihče, zaključujem razpravo.

Glede na odprta vprašanja, ki smo jih slišali v uvodni obrazložitvi na skupnem zasedanju, ki izhajajo iz poročila Odbora za finance in mnenja Izvršnega sveta ter iz današnje razprave nekaterih delegatov na seji zбора, predlagam, da odločanje o soglasju k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 odložimo na prihodnjo sejo zбора, ki je sklicana za 8. december 1976.

Zato predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Odločitev o soglasju k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 se odloži na 37. sejo Zbora občin, ki je sklicana za 8. december 1976.

2. Pristojni organi v republici naj do odločanja o soglasju poskušajo najti ustrezne rešitve, ki bodo glede materialnih obveznosti sprejemljive za SR Slovenijo.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977.

Osnutek odloka je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Marjan Oblak, podsekretar v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Želita predstavnika uvodno besedo? (Ne želita.)

Osnutek odloka ste prejeli z dopisom z dne 28. 10. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 13. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Dragan Mozetič.

Osnutek zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 9. 11. 1976, obravnavala pa sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Obveščam vas, da smo prejeli nekaj pismenih pripomb posameznih skupin delegatov in pismene pripombe k temu osnutku, ki jih je predložil tovariš Tone Volčič, delegat občine Kranj.

Če ne želi nihče razpravljati, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagajo delovna telesa zbora in skupine delegatov v svojih poročilih ter Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Andrej Ujčič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kulturo. Želita predstavnikova uvodna beseda? (Ne želita.)

Osnutek zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 25. 10. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Če nihče, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980.

2. Pooblašča se delegacija SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Rudi Kropivnik. Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Uroš Belič, samostojni svetovalec v Republiškem sekretariatu za industrijo.

Želita predstavnika uvodno besedo? (Ne želita.) Dogovor ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 25. 10. 1976, popravke k dogovoru pa z dopisom z dne 15. 11. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Na podlagi predloženih gradiv pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za SR Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti federacije, oziroma da z drugimi delegacijami socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je tovariš Rudi Kropivnik, predstavnik Izvršnega sveta pa Livio Jako-

min, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze.

Dogovor ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 25. 10. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Poročili ste prejeli.

Predlagam, da obravnavo te točke dnevnega reda prekinemo, ker me je delegat v našem zboru tovariš Berič obvestil, da želi pri tej točki razpravljati. Navzoč tudi ni predstavnik Izvršnega sveta. Verjetno v tem času poteka razprava o isti točki v Zboru združenega dela. Zato predlagam, da to točko začasno prekinemo in preidemo na naslednjo točko dnevnega reda.

Prehajam na 17. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo in sprejem naslednje predloge odlokov: predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču, predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani, predlog odloka o izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

Z dopisom z dne 22. novembra 1976 je Komisija umaknila predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani, zato o tem odloku danes ne bomo odločali.

Predstavnik Komisije je Mihaela Verbič, članica Komisije.

Prehajamo na predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču, izvoljen Ivan Žužek, sodnik Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Prehajam na predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? Če nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru izvoljen Gregor Lesjak, sodnik Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

Prehajam na predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? Ker ne želi nihče razpravljati, prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili za sodnike porotnike Okrožnega gospodarskega sodišča izvoljeni kandidati, navedeni v tem predlogu odloka.

Prehajam na 18. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi Skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

K tej točki dnevnega reda smo vam poslali delegatski vprašanja Mirana Kalčiča, delegata iz občine Ljubljana-Bežigrad, in skupine delegatov iz občine Ajdovščina ter zahtevo skupine delegatov iz občine Nova Gorica za pojasnilo v zvezi z nekaterimi nejasnostmi glede določb zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč, ki je povsem enaka z delegatskim vprašanjem skupine delegatov iz občine Ajdovščina.

Danes na klop ste prejeli vprašanje skupine delegatov iz občine Postojna.

Na delegatsko vprašanje Mirana Kalčiča, delegata iz občine Ljubljana-Bežigrad, bo odgovoril Livio Jakomin. Ker tovariš Jakomin ta čas odgovarja v Zboru združenega dela, prehajam na naslednje vprašanje.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ajdovščina in na zahtevo za pojasnilo delegatov iz občine Nova Gorica bo odgovoril Marjan Trebežnik, republiški podsekretar v republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Marjan Trebežnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Glede na dejstvo, da je Skupščina SR Slovenije na zasedanju svojih zborov 20. oktobra 1976 soglasno sprejela zakon o lovstvu in glede na to, da je bilo delegatsko vprašanje postavljeno še pred sprejemom zakona, odgovor na to vprašanje v bistvu dodatno pojasnjuje oziroma razlaga nekatere določbe že sprejetega zakona. Postavljenih je bilo sedem vprašanj. Dovolite, da jih preberem in nanje odgovorim.

Prvo vprašanje: 13. člen določa lovno dobo divjega prašiča od 1. 4. do 15. 2., medtem ko dovoljuje lov na mladiče in lanščake vse leto. Začetek lovne dobe je za vodečo svinjo odločno prezgoden, saj bi jo bilo dovoljeno loviti prav v času, ko plega in vodi še popolnoma negodne mladiče. Kolikor predlagatelj zakona meni, da bi se lovna doba za vodečo svinjo v okviru zakonske določbe primerno skrajšala s samoupravnim splošnim aktom lovske organizacije, je določba v predlogu zakona v redu. S tem je povezano vprašanje skrajševanja lovne dobe, ki jo določa zakon tudi za ostale vrste divjadi. Ali predlog zakona oziroma njegova dikcija dovoljuje samoupravnim lovskim organizacijam skrajšati lovno dobo za posamezne vrste divjadi, ne da bi to zakon izrecno dovoljeval, podobno kot dosedanji zakon?

Odgovor: Zaradi občutne škode, ki jo povzročajo divji prašiči na kmetijskih površinah, je bila pri razpravi o osnutku zakona o lovstvu postavljena poleg mnogih predlogov tudi zahteva, da naj se divji prašič ne zaščiti in da naj se lovi vse leto. Ob proučitvi tega vprašanja je bilo ugotovljeno, da je potrebna tudi za to vrsto divjadi minimalna zaščita, ki je izražena v 13. členu zakona. Zakon določa torej le varstveno dobo, v kateri divjadi ni dovoljeno

loviti, ne odreja pa časa, v katerem bi morala lovska organizacija izvršiti plan odstrela. Pri tem je bistveno to, da se plan odstrela določi skladno s samoupravnim sporazumom in uresničiti tako in v takšnem času, da bo škoda zaradi divjadi najmanjša.

Drugo vprašanje: Dosedanji zakon izrecno dovoljuje tudi v lovopustu ter med prepovedjo lova upleniti bolno in ranjeno divjad. Predlog novega zakona te navedbe nima, čeprav je iz več razlogov nujna. Ali lahko samoupravni splošni akti lovskih organizacij uredijo to vprašanje na podoben način kot doslej?

Odgovor: Sedanji zakon izrecno ne dovoljuje tudi v lovopustu ter med prepovedjo lova upleniti bolno ali ranjeno divjad, temveč bo republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s predpisom rešil to vprašanje na podlagi določila 14. člena zakona o lovstvu.

Tretje vprašanje: Divji petelin postaja v nekaterih predelih Slovenije redkost, in to zlasti tam, kjer je človek s svojimi posegi bistveno poslabšal njegove življenjske pogoje. V loviščih severne Primorske ta pojav ni značilen. Imamo celo lovišča, kjer se njegova številčnost povečuje. Za nekatera od teh lovišč, Kobarid, Volčje na primer, pa določitev lovne dobe od 10. maja do 31. maja sploh onemogoča lov, kjer je do začetka lovne dobe že konec petelinjega petja in rasti. Ali predlog zakona dovoljuje, da v posebnih razmerah pristojni organ z zakonom določeno lovno dobo do določene razumljive meje premakne, če to ni mogoče, zakaj predlagatelj tega ni predvidel, saj lahko to pride v poštev tudi pri drugih vrstah divjadi?

Odgovor: Divji petelin je postal zaradi naravnih sprememb in zaradi svoje neprilagodljivosti že številčno redka divjad, zato je zaradi varstva zakon določil krajšo lovno dobo. V utemeljenih izjemnih primerih pa je možno spremeniti oziroma podaljšati lovno dobo po določbi 14. člena zakona o lovstvu.

Četrto vprašanje: Strokovno utemeljeno mnenje poznavalcev lovstva glede prepovedi pritiska na parkljasto divjad z več kot tremi gonjači je, da bo ta določba zelo ovirala pravilno gospodarjenje z nekaterimi vrstami divjadi, srnjaki, jelenjadjo in gamsi, zlasti v tistih loviščih, katerih konfiguracija in zaraščenost ne dovoljujeta lova na zalaz in na čakanje. S tem bo zlasti v hribovitih loviščih zelo otežen lov, če že ne onemogočen pravilen poseg v populacijo z odstrelom, kar bo povečalo škodo po divjadi, hkrati pa zmanjšalo ekonomski učinek lovsko sicer strokovno pravilnega posega v populacijo. Kateri razlogi so predlagatelja navedli k oblikovanju četrtega odstavka 47. člena predloga zakona? Je morebiti prišlo do pomote pri oblikovanju besedila?

Odgovor: Temeljno pravilo smotrnega in strokovno utemeljenega posega v populacijo divjadi je pravilna presoja pred odstrelom. To je mogoče le pri individualnem lovu ali pa pri skupnih lovih z največ 3 gonjači. Pri takih lovih se divjad pomika proti strelcem počasi, kar omogoča pravilno presojo pred strelom. Z udeležbo večjega števila gonjačev je divjad tako vznemirjena, da pravilna presoja ni mogoča. Poleg tega so lovne dobe za parkljasto divjad, srnjad in jelenjad v sedanjem zakonu daljše, v utemeljenih primerih pa jih je možno še podaljšati. Tako določilo zakona ne bo oviralo pravilnega gospodarjenja, temveč bo gospodarjenje pospeševalo iz omenjenih razlogov.

Peto vprašanje: Četrty odstavek 57. člena prepoveduje članstvo v dveh lovskih družinah. Izražamo močan dvom glede skladnosti te določbe z določili ustave SFRJ in SRS, ki v 4. poglavju prvega dela pravi: »Za uresničevanje in usklajevanje svojih interesov in samoupravnih pravic v skladu s splošnimi interesi socialistične družbe ter za opravljanje določenih družbenih zadev in

za razvijanje raznovrstnih dejavnosti se delovni ljudje in občani svobodno združujejo v družbenopolitične in druge družbene organizacije in društva kot sestavne dele socialističnega samoupravnega sistema«. Kaj meni predlagatelj zakona o gornjem stališču?

Odgovor: Predlagatelj se je po podrobni proučitvi tega vprašanja odločil za rešitev, ki jo je Skupščina sprejela iz naslednjih razlogov: Lovska družina je samoupravna organizacija občanov, ki se prostovoljno združujejo zaradi varstva in gojitve divjadi, lova in upravljanja lovišč, zaradi varovanja narave ter zaradi športno-rekreativne dejavnosti. Takšna vsebina dela oziroma naloge lovskih družin, ob določenem mestu in vlogi tudi na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, postavlja lovske družine kot novo kakovost samoupravnih organizacij v vrste družbenih organizacij. Lovska družina namreč v celoti presega s takšno svojo vlogo in pomenom, če upoštevamo varstvo naravnega človekovega okolja, varstvo in gojitev divjadi kot dobrino splošnega pomena, značaj društva. Glede na takšna izhodišča oziroma ugotovitve zakon izvaja tudi določene posledice. Tako je ena od njih izražena tudi v 58. členu, da nihče ne more biti član dveh lovskih družin.

Z ustavo je zajamčena svoboda združevanja občanov. Uresničevanje te pravice konkretizira zakon o družtvih. Ta zakon postavlja načelo, da lahko postane vsak občan ob enakih pogojih član društva, in sicer tako, kot določajo pravila. Ustavna pravica delovnih ljudi in občanov je, da se svobodno združujejo v društva, prostovoljne asociacije, z menjajočim in nezaključenim številom članov, ki prostovoljno delajo za določene skupne namene. Niti zakon niti pravila društva ne smejo omejevati števila članov. Takšno omejevanje bi bilo proti-ustavno. Če pa kdo že uresničuje svoje interese v nekem društvu, ki opravlja popolnoma enakovrstno dejavnost kot društvo, v katerega se še želi včlaniti, po našem mnenju ni prizadet v svoji ustavni pravici.

Šesto vprašanje: Prvi odstavek 48. člena med drugim prepoveduje lov z žarometi. Lovska organizacija je predlagatelju predložila tako formulacijo te prepovedi, da je lov z žarometi dovoljen le na divjega prašiča, in sicer na urejenih čakališčih. Tak način lova je veliko bolj etičen in dopušča manj napak kot na primer lov na divjega prašiča na brakadah. Nekateri predeli Slovenije, kjer praviloma ni snega, divji prašiči pa napravijo večkrat občutno škodo, bodo glede zniževanja njihove številčnosti nemočni. Če snega ni, je zelo otežen pravilen lov, kar pa bi povečalo nevarnost škode in izgubo kontrole nad številčnostjo populacije divjega prašiča.

Kateri razlogi so predlagatelja prepričali, da je predlagal v predlogu zakona navedeno formulacijo? Ali šteje baterijska svetilka, pritrjena na puško, za žaromet?

Odgovor: Lov z žarometom, kamor sodi tudi baterijska svetilka, ki je pritrjena na puški, je z zakonom prepovedan, ker tudi iz strokovnih razlogov tak lov ni sprejemljiv. Lov z žarometom zahteva takojšen strel po osvetlitvi in onemogoča pravilno presojo divjadi, obenem povečuje ogroženost ljudi in premoženja. Dosedanja praksa uporabe žarometov je pokazala tudi zelo veliko zlorab. Uporaba žarometov pri lovu končno ni dovoljena iz etičnih razlogov.

In zadnje, sedmo vprašanje: Četrty odstavek 70. člena določa uporabo splošnih načel o odškodninski odgovornosti za škodo, ki jo povzroči divjad ljudem ali na cesti voznikom moternega vozila, sopotnikom in na samem vozilu. Splošna načela odškodninske odgovornosti niso zapisana, razen nekaterih izjem, v nobenem veljavnem zakonu, pač pa slonijo na pravnih pravilih prejšnje zako-

nodaje ter na sodni praksi. Obča seja Vrhovnega sodišča SR Slovenije je doslej v tako imenovanih cestnih škodah določila uporabo načela subjektivne odgovornosti lovske organizacije, kar so narekovali mnogi utemeljeni razlogi. Ali ima predlagatelj k besedilu navedenega odstavka 70. člena v mislih tudi načelo subjektivne odgovornosti lovske organizacije za škodo na cesti? V nasprotnem primeru citirana določba ne bi bila v skladu z določbo 28. člena predloga.

Odgovor: Splošna načela oziroma pravila o odškodninski odgovornosti temeljijo, tako kot je v delegatskem vprašanju pravilno ugotovljeno, na pravnih pravilih zakona izpred 1941. leta ter na sodni praksi. Gre za uporabo načela subjektivne krivdne odgovornosti lovske organizacije. Za druge škode veljajo torej splošna pravila odškodninske odgovornosti. Tako bo sodišče v vsakem primeru posebej ugotavljalo krivdo udeležencev oziroma lovske organizacije.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Trebežnik!

Prekinjam to točko dnevnega reda in se vračam na 16. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Želi mogoče predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je javil tovariš Jakob Berič, delegat občine Novo mesto!

Jakob Berič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da povem nekaj besed v zvezi z družbenim dogovorom o razvoju PTT prometa v Jugoslaviji za obdobje od leta 1976 do leta 1980. Govorim kot delegat občine Novo mesto in hkrati kot delegat Skupščine Samoupravne interesne skupnosti PTT prometa SR Slovenije.

V naših skupščinah, tako v republiški kot tudi v skupščinah območnih interesnih skupnosti, smo v letošnjem letu že veliko razpravljali o uresničevanju programa investicij, in seveda tudi o nalogah, ki jih predvideva ta dogovor. V času namreč, ko smo oblikovali Skupščino republiške interesne skupnosti in območne interesne skupnosti, v mesecu maju in juniju letos, je bilo o teh nalogah že veliko govora. Menili smo, da je ta program potrebno podpreti, posebno tisti del, ki so ga za slovensko območje sprejeli tudi ustrezni republiški organi, kar je posebej navedeno v samoupravnem sporazumu o temeljih plana razvoja PTT prometa v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980. Ne samo to. V skupščinah je bilo celo rečeno, da bi kazalo v območju SR Slovenije razvijati PTT mrežo še hitreje, kot to nakazuje samoupravni sporazum o temeljih plana. V samoupravnem sporazumu o oblikovanju slovenske samoupravne interesne PTT skupnosti je namreč zapisano, in tudi sprejeto od članov te skupščine, da lahko da ta interesna skupnost z dejansko realizacijo programa PTT mreže za obdobje 1976—1980 svoj prispevek za večjo produktivnost celotnega združenega dela, s tem pa seveda tudi svoj prispevek k uspešnemu uresničevanju družbenega plana naše republike kakor tudi celotne Jugoslavije.

Kljub temu imamo k družbenem dogovoru nekaj pripomb. Te pripombe niso takšne, da dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa za obdobje 1976—1980 ne bi mogli sprejeti. Predloženi dogovor v celoti podpiramo, čeprav se bo pri uresničevanju pojavilo nekaj vprašanj, ki jih bo treba čimprej razrešiti.

Prva pripomba se nanaša na vprašanje sodelovanja interesnih skupnosti PTT pri uresničevanju tega dogovora, tako za Slovenijo kot za Jugoslavijo. Danes je bil z dnevnega reda sicer umaknjen osnutek zakona o jugoslovanskih poštah, telegrafih in telefonih, vendar nas 11. člen predloženega dogovora obvezuje, da ta zakon čimprej sprejmemo, seveda v drugačni obliki in z drugačno vsebino kot je bil predložen. Omenjeni osnutek zakona, ki ste ga verjetno prebrali, ne predvideva oziroma sploh ne omenja samoupravnih interesnih skupnosti. Tudi ne omogoča vključevanje interesnih skupnosti v Skupnost jugoslovanskih pošt, čeprav dogovor v 11. členu pravi, da so tudi samoupravne interesne skupnosti odgovorne za uresničevanje tega dogovora.

Naslednje je vprašanje proizvodnje domače industrije za potrebe PTT. 12. člen dogovora daje poudarek domači industriji. Menimo, da je tako prav. Vendar bi morali čimprej skleniti ustrezne družbene dogovore med PTT in industrijo, ki dela za potrebe PTT, tako da bi domača industrija pravočasno in v ustrezni kakovosti zadovoljila potrebam PTT. Pojavlja se predvsem problem pravočasnosti dobav, saj samo obveznosti Slovenije za magistralne in mednarodne zveze znašajo 31 starih milijard.

Naslednji problem, ki ga bomo morali pri uresničevanju tega dogovora rešiti, je vprašanje, kako zagotoviti tako imenovano tehnično in tehnološko enotnost PTT mreže v Jugoslaviji. Pravimo, da bomo to zagotovili z generalnim načrtom in s koordinacijo med uporabniki PTT storitev in pa med proizvajalci opreme za te potrebe. Ta naloga je zelo odgovorna. Pri tem bomo morali imeti vso potrebno pomoč republiške skupščine, da bi družbene dogovore med uporabniki PTT storitev in proizvajalci PTT storitev čimprej sklenili.

Naslednji problem pri uresničevanju tega dogovora je vprašanje zagotavljanja trajnih virov za investicije, ki se predvidevajo na tem področju in o katerih smo že glasovali v skupščinah občin in v interesnih skupnostih. 8. člen navaja več virov, ki so v gavnem vsi sprejemljivi. Sporno je le vprašanje načina združevanja sredstev individualnih uporabnikov in imetnikov funkcionalnih sistemov zvez. Tukaj se pojavlja v praksi naslednji problem: Nekateri namreč menijo, da je možno združevati vire za investicije v PTT s pomočjo politike cen, to je, da dvignemo cene in da se potem presežek namensko usmeri za PTT investicije. Vendar to še ni povsem razčiščeno, čeprav v sporazumu tako piše, kajti nekateri menijo, da to ni mogoče.

O zagotavljanju virov financiranja govori tudi 9. člen, še posebej v zvezi s tako imenovano politiko cen. Zakon o slovenski interesni PTT skupnosti pravi, da ima Skupščina samoupravne interesne skupnosti za PTT promet pravico vplivati na politiko cen. Čeprav je vpliv na politiko cen, kot ste lahko prebrali v 1. točki 9. člena, rekel bi zelo lepo opisan, ni jasno, kako ta vpliv uresničiti. Zato menim da bomo morali dobiti v zvezi s tem čimprej ustrezne konkretne predpise in videti za kaj je Skupščina Samoupravne interesne skupnosti dejansko pristojna, v kakšni meri pa so pristojni drugi organi.

Vse te pripombe povezujem s 4. členom, ki pravi, da se vsi udeleženci dogovora zavezujejo, da bo predvideni program pravočasno uresničen. Če pa hočemo to doseči, bomo morali že v začetku vsa še odprta vprašanja pravočasno razrešiti. Menim, da so dani pogoji, da se predloženi družbeni dogovor, ki so ga izvršni sveti že podpisali, potrdi, hkrati pa opozarjam na vprašanja, ki jih bomo morali čimprej rešiti. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Berič! Želi še kdo razpravljati! Če nihče, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za SR Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z drugimi delegacijami socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Vračam se na 18. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje Mirana Kalčiča bo odgovoril tovariš Livio Jakomin potem, ko bo odgovoril na nekatera delegatska vprašanja, ki bodo postavljena danes.

Danes smo vam na klop predložili delegatsko vprašanje iz občine Postojna. Želi mogoče delegat iz občine Postojna tovariš Marinčič to delegatsko vprašanje še ustno postaviti? (Ne želi.)

Danes smo med sejo dobili, glede na naša opozorila na začetku seje, nekatera nova delegatska vprašanja. Na vprašanje delegatov občine Slovenska Bistrica bo odgovorila tovarišica Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance!

Milica Ozbič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Skupina delegatov za Zbor občin iz Slovenske Bistrice ugotavlja, da se je močno razširila organizirana kooperacija vzreje perutnine, brojlerjev, da je v občini Slovenska Bistrica že nad 130 takšnih farm, na katerih vzredijo letno okoli 3 milijone piščancev. Ugotavljajo tudi, da daje ta dejavnost kooperantom praviloma zelo lepe dohodke, da se ta denar v večini primerov uporabi za modernizacijo kmetij, za nabavo kmetijske mehanizacije in podobno, v tistih primerih, ko so kooperanti kmetje. Da pa ta dohodek vendar ni na noben način obdavčen in da kooperanti svojega dohodka tudi ne prijavljajo pri prijavi davka iz skupnega dohodka občanov. Opozarjajo na brezuspešne dosedanje poskuse obdavčitve, za kar naj bi bil razlog odpor kooperantov, ki imajo zaslambo pri podjetju, s katerim sodelujejo, delno pa je razlog tudi to, da to vprašanje ni enotno rešeno v republiškem merilu. Skupina delegatov opozarja na to nerešeno vprašanje in vprašuje, ali so ustrezni republiški organi o tem že kaj razmišljali oziroma ali je že pripravljen kakšen predlog.

Naš odgovor je naslednji: Zakon o davkih občanov v 52. členu določa, da lahko občinska skupščina za posamezne vrste zavezancev uvede odmero davka iz kmetijstva po dejanskem dohodku. V tem primeru mora s svojim odlokom določiti kriterije, kateri zavezanci davka iz kmetijstva se obdavčujejo po de-

janskem dohodku, in stopnje davka. Posamezne občine so na podlagi tega pooblastila s svojimi odloki uvedle za določene zavezance odmero davka iz kmetijstva po ugotovljenem dejanskem dohodku, in sicer praviloma za tiste zavezance, ki dosegajo dohodke, iz vzreje brojlerjev, nesnic, pitanja živine ali iz monokulturne proizvodnje.

Občina Slovenska Bistrica je v svojih odlokih za leti 1973 in 1974 imela tako določbo, in sicer za zavezance davka iz kmetijstva, ki se ukvarjajo s specializirano proizvodnjo, v dejavnosti sadjarstva, živinoreje in perutninarstva, pod pogojem, da za tako dejavnost pretežno kupujejo reprodukcijski material. V odlokih za leti 1975 in 1976 so tako določbo opustili. Po informaciji na občini Slovenska Bistrica tudi v dobi, ko je občinski odlok vseboval tako ureditev, niso nobenemu zavezancu odmerili davka iz kmetijstva po dejanskem dohodku. Poleg tega uvršča zakon o davkih občanov pod enakimi pogoji kot vse druge občane tudi zasebne kmetovalce med zavezance za davek iz skupnega dohodka občanov. Če gre za tolikšne dohodke, bi ti zavezanci morali prijaviti in plačevati ta davek, in sicer glede na dejansko doseženi dohodek, ne glede na to, da jim je bil davek iz kmetijstva odmerjen po katastrskem dohodku. Po informaciji v občini Slovenska Bistrica takih primerov obdavčitve ni bilo.

Na podlagi navedenega zaključujemo, da že po veljavni zakonodaji lahko občinske skupščine obdavčujejo dejansko dosežene tovrstne dohodke, kar se v nekaterih občinah tudi izvaja.

V dosedanjih razpravah o bodočem sistemu obdavčevanja zasebnega kmetijstva je bilo zavzeto stališče, da bi bilo primerno to vprašanje enotno urediti v republiškem merilu in že z republiškim zakonom opredeliti, za katere zavezance in glede katerih dohodkov naj se obdavčuje po dejanskem dohodku. Pri tem je bilo ocenjeno, da bi kot tak dohodek šteli tudi dohodke iz farmske reje perutnine. Tak sistem obdavčenja narekuje dejstvo, da gre za dohodke, ki jih katastrski dohodek praviloma sploh ne vključuje ali pa ne vključuje v celoti. Pri tem si je treba prizadevati za tako ureditev, da bo dosežena čim ustrežnejša naravnost davčnih obveznosti za doseženi dohodek posameznikov, ohranjen pa neokrnjen interes za povečanje obsega proizvodnje in za vključevanje v različne oblike združevanja in vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo. Na tej podlagi sedaj tečejo priprave za dopolnitev zakona o davkih občanov. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Ozbičeva! Novo delegatsko vprašanje bo postavil tovariš Vitja Rode, delegat iz Maribora!

Vitja Rode: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši!

V zvezi z delegatskim vprašanjem delegata iz Maribora v Zboru občin Skupščine SR Slovenije in delegata z gospodarskega področja 13. okoliša, ki je bilo postavljeno 6. 10. 1976, je predstavnik Izvršnega sveta v odgovoru utemeljil, da graditev in rekonstrukcija mejnega prehoda Šentilj in mestnega dela hitre ceste v Mariboru ter začetek del na cestnem odseku Šentilj—Pesnica nista odvisna od vključitve v družbeni dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976—1980.

Utemeljitev predstavnika Izvršnega sveta ne zadovoljujejo, ker je v odgovoru še posebej poudarjeno, da samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 v 5. členu

navaja, da se bodo prioritetno gradili odseki avtocest oziroma hitrih cest, med drugim tudi mestni del hitre ceste skozi Maribor in rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju.

Nepopoln pa je po našem mnenju odgovor na četrto vprašanje, v katerem vprašujemo, kako bo v naslednjih 10 letih organiziran promet med Evropo in Bližnjim vzhodom prek Slovenije ter s kakšnimi ukrepi in kako hitro bodo ob ugotovljeni rasti prometa izboljšane prometne razmere na cestnem odseku Šentilj—Maribor z odsekom proti Zagrebu.

Podpiramo težnje, da bi v okviru družbenega dogovora o prometni politiki in akcijskega programa za izvajanje skladnega razvoja prometa sprejeli ukrepe za večjo vlogo železnice in pomorskega prometa v tranzitnem prometu, vendar ugotavljamo, da tranzitni promet, zlasti tovorni narašča hitreje, kot predvidevamo, in da s preusmerjanjem na železnico in pomorski promet ne bo mogoče slediti naraščajočim potrebam prevoza blaga med Evropo in Bližnjim vzhodom. Znano je, da je zmogljivost železniškega prevoza prek Bosporja omejena in da so danes čakalne dobe v lukah Perzijskega zaliva 6 mesecev. Vseeno pa je treba upoštevati dejstvo, da traja prevoz iz Evrope do Teherana po cesti 12 dni, po železnici pa 21 dni. Ta dejstva so spoznale dežele, po katerih ta promet poteka, in so pospešeno pristopile k pripravljalnim delom za usposobitev cest, ki prevzemajo tranzitni promet.

Podpiramo družbeni dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj magistralnih cest v obdobju 1976—1980, ki določa kot osnovno prioriteto za cestno omrežje SFRJ transjugoslovansko »avtocesto bratstva in enotnosti«, ki poteka od Karavank do Gjevgljije. Za to cesto je nedvomno zelo pomemben tudi tisti promet, ki vstopa v Jugoslavijo v Šentilju in se pri Zagrebu nanjo vključuje.

Menimo, da v naporih za zgraditev transjugoslovanske avtoceste ne bi smeli spregledati učinkov tudi tega dela prometa, ki prihaja z uveljavljene mednarodne tranzitne poti na cesto »bratstva in enotnosti«. To bi sočasno zagotavljalo popolnejšo navezavo transjugoslovanske avtoceste na velike evropske ceste, ki bodo v naslednjih 10 letih še posebej prilagojene naraščajočemu prometu v smeri Evropa—Bližnji vzhod.

Zavedamo se, da so pripravljala dela za tako velike posege dolgotrajna in da jih seveda ni mogoče zaključiti v tem srednjeročnem obdobju. Realizacija ukrepov zato ni predmet srednjeročnega plana 1976—1980, je pa že danes potrebno naloge ovrednotiti in opredeliti tako, da jih bomo lahko v naslednjem planskem obdobju uresničili. Iz navedenih razlogov ponovno postavljamo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije naslednje delegatsko vprašanje:

Kako se predvideva reševanje prometa na cestnem potezu Maribor—Zagreb in priključevanje tega prometa na transjugoslovansko avtocesto?

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Rode!

Na delegatsko vprašanje Mirana Kalčiča, delegata iz občine Ljubljana-Bežigrad, ki ga je postavil na zadnji seji zbora, in na danes postavljeno delegatsko vprašanje tovariša Rodeta bo odgovoril tovariš Livio Jakomin, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze!

Livio Jakomin: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na pismeno vprašanje v zvezi z železniško nesrečo na postaji Preserje z dne

20. 9. 1976, ki ga je postavil tovariš Miro Kalčič, delegat skupine delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad, dajem naslednji odgovor:

Glede na to, da je preiskava o nesreči v Preserjih v teku, smo mnenja, da je preuranjeno dati celovit odgovor na postavljeno vprašanje. Komite za promet in zveze je zaradi tega zaprosil Železniško gospodarstvo Ljubljana, da pisмено posreduje odgovor na prvo in tretje vprašanje, na drugo vprašanje pa so odgovor pripravili Republiški prometni inšpektorat, Republiški inšpektorat za delo in Železniško gospodarstvo Ljubljana.

Zavedamo se, da odgovor ni celovit, zato sprejemamo obveznost, da bomo delegatu in delegaciji Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad posredovali dopolnilno informacijo, ko bo preiskava končana.

Hkrati predlagam, tako kot sem predlagal v Zboru združenega dela, kajti enako vprašanje je bilo iz 29. okoliša, Ljubljana-Bežigrad postavljeno v Zboru združenega dela, da odgovorov, ki nam jih je posredovalo Železniško gospodarstvo, in odgovorov, ki so bili pripravljene izven Komiteja, ne berem, kajti skupno jih je pet tipkanih strani. Predlagam, glede na našo sprejeto obveznost, da delegaciji posredujemo odgovore na vprašanja pisмено, ko bo preiskava končana, pa tudi dopolnilno informacijo k vsem vprašanjem.

Prosil bi, da se delegat s tem strinja.

Predsednica Mara Žlebnič: Se zbor strinja s predlogom tovariša Jakomina, s tem seveda, da zbor prevzame obveznost, da gradivo pošljemo vsem delegatom in ne samo delegatu oziroma delegaciji, ki je postavila vprašanje? Soglašate s tem predlogom? Soglašate.

Livio Jakomin: Ugotovitve delegacije Skupščine občine Maribor in delegata tovariša Rodeta, ki je v svojem vprašanju, predvsem v prvem delu vprašanja, navajal nekatera znana dejstva glede prometa, so nedvomno točne. Te ugotovitve vsekakor zahtevajo tudi globlje analize in zaslužijo vso pozornost pri snovanju nadaljnjih razvojnih usmeritev v okviru SR Slovenije.

Na vprašanje, ki je povezano z reševanjem prometa med Mariborom in Zagrebom, smo sicer skušali odgovoriti na zasedanju 6. 10. 1976, vendar, kot smo slišali, delegacija ni bila popolnoma zadovoljna z odgovorom.

Verjetno bo težko tudi danes v celoti odgovoriti na vprašanje, kajti vprašanje se nanaša na dolgoročne usmeritve. Postavljeno je za obdobje, za katero v okviru SR Slovenije, v okviru Republiške skupnosti za ceste in v okviru našega komiteja, še nismo pričeli pripravljati dokumenta, ki bi omogočil popolnejši odgovor.

V odgovoru na delegatsko vprašanje, ki sem ga dal 6. 10. 1976, sem skušal predvsem opozoriti na že znana dejstva, to je, da je s srednjeročnim planom razvoja SR Slovenije uvrščena v prioriteto izgradnja mejnega prehoda Šentilj in hitre ceste skozi Maribor. Ta dva odseka sta vključena tudi v osnutek resolucije za 1977. leto, kar pomeni, da bomo na ta način dejansko lahko rešili najbolj kritične točke, ki so danes na mejnem prehodu v Šentilju in v samem mestu Maribor.

V Socialistični republiki Sloveniji se sedaj intenzivno pripravlja projekt v okviru UNDP programa, to je transportnega sistema Slovenije, ki bo moral dolgoročneje in na znanstveni podlagi odgovoriti na vprašanje povezovanja in celotne prometne politike za dolgoročneje obdobje.

Naša naloga je v tem momentu predvsem, da se vsestransko angažiramo, da bi prek tega dokumenta prišli do dolgoročne politike in hkrati ovrednotili vse panoge in smeri. Čeprav je preuranjeno, že sedaj lahko rečem, da bodo sprejemljivi na znanstveni podlagi ugotovljeni, poleg politike, ki je že sprejeta in za katero smo sprejeli tudi dokumente srednjeročnega obdobja do leta 1980, odgovori na tista osnovna vprašanja, na katerih bomo morali snovati razvoj v obdobju do 1985. leta in še pozneje. Hkrati menim, da bodo morala tudi gradiva, ki jih pripravlja naš plan, kot so Slovenija v letu 2000 in podobni, upoštevati te ugotovitve. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Jakomin! Vprašujem tovariša Rodeta, če je z odgovorom zadovoljen! Ali vztrajate, da se vaše delegatsko vprašanje pošlje Izvršnemu svetu?

Vitja Rode: Moram reči, da z odgovorom nisem zadovoljen in bi prosil, da se vprašanje ponovno prouči. Moram namreč ugotoviti, da so brez vsake študije upoštevani potezi, ki so daleč dolgoročnejši, kot je 5-letno obdobje, kajti izgradnja prometnice od Karavank do Zagreba je sigurno obveznost, ki nas bo obremenjevala do 1985. ali 1990. leta. Ne bi se sedaj spuščal v polemiko, vendar odgovor, da je treba drugi potez, ki je danes ravno tako ali celo v nekaterih primerih še bolj obremenjen, posebej preštudirati, ne bo mogel zadovoljiti nobenega občana v Mariboru. Zato prosim, da se na to vprašanje vendarle poskusi konkretnije odgovoriti.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Rode! Vprašujem delegata iz Slovenske Bistrice, če je odgovor, ki ga je dala tovarišica Milica Ozbič, popoln, ali je potrebno tudi njegovo vprašanje poslati Izvršnemu svetu! (Ni potrebno.) Pismeni odgovor bodo tako dobili vsi delegati.

Nadalje bo novo delegatsko vprašanje postavila tovarišica Kristina Šmid, delegatka občine Ljubljana-Bežigrad!

Kristina Šmid: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! V imenu skupine delegatov Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad vprašujem, ali je v SR Sloveniji urejena organizirana skrb za obstoječe spomenike narodnoosvobodilne borbe, in če je, kako učinkovito se v praksi uresničuje. Kakšna so predvidevanja za postavljanje težiščnih obeležij in pomembnih spomenikov narodnoosvobodilne borbe v območju SR Slovenije v prihodnje?

Skupina delegatov meni, da SR Slovenija zaostaja za ostalimi republikami v SFRJ, kar zadeva organizirano skrb oziroma vodstvo ob obstoječih spomenikih narodnoosvobodilne borbe in da se vprašanju postavljanja težiščnih obeležij in spomenikov narodnoosvobodilne borbe ki naj bi spominjali na dogodke iz narodnoosvobodilne borbe, ne posveča dovolj pozornosti.

Slednjega ne bi smeli pogojevati bodisi materialni bodisi intelektualni ali arhitektonski razlogi. V naši republici imamo številne kraje, kjer so se odigrale težke tragedije, vendarle so ti kraji marsikje brez večjega spominskega obeležja ali pa pri obstoječem pomembnejšem spomeniku narodnoosvobodilne borbe ni strokovnega vodiča.

Mogoče prav ta ugotovitev daje vtis, da obstoječi spomeniki narodnoosvobodilne borbe niso tisto, kar bi SR Slovenija, upoštevajoč zgodovinske dogodke v času narodnoosvobodilne borbe na njenem področju, morala imeti.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Šmidova! Menim, da bo predstavnik Republiškega komiteja za kulturo lahko še danes odgovoril na to vprašanje.

Andrej Ujčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker je bilo isto vprašanje postavljeno v Zboru združenega dela, sem pisмени odgovor dal tovarišici, ki je postavila to vprašanje v Zboru združenega dela. Ker sem tako prisiljen, da interpretiram odgovor ustno, upam, da mi boste oprostili, če bom nepopoln v kakšnem delu svojega izvajanja.

Normativni akti za področje varstva spomenikov narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije so dovolj dodelani in, da tako rečem, dajejo dovolj možnosti za varovanje kulturnih spomenikov, med katere nedvomno sodijo spomeniki narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije. Predvsem daje možnost zaščite varstva teh spomenikov že zakon o kulturnih spomenikih, sprejet leta 1961. Prav tako njegova novelizacija iz leta 1965. Možnosti daje tudi zakon o grobiščih in pokopališčih domačih in tujih vojsk, ki jih imamo v območju SR Slovenije. Na podlagi tega zakona je bil izdan v letu 1974 tudi odlok o izvajanju varstva, predvsem kar zadeva 23 grobišč in grobov, ki štejejo v SR Sloveniji za kulturne spomenike.

Toda ugotovili smo, da izvajanje teh normativnih aktov ni popolno, da je pomanjkljivo. Na to so opozarjali že organi oziroma člani Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne, forumi Socialistične zveze oziroma delovne komisije in odbori družbenopolitičnih organizacij sploh, pa tudi mi, upravni organi. Zato je prišlo 3. novembra letos do sestanka naslednjih udeležencev: Kulturne skupnosti Slovenije, Zavoda za spomeniško varstvo SR Slovenije, Skupnosti zavodov za spomeniško varstvo, Republiškega komiteja za vprašanja borcev NOV in vojnih invalidov, Republiškega komiteja za kulturo in Sveta za tradicije narodnoosvobodilne vojne pri Republiški konferenci Socialistične zveze. Mogoče sem še koga izpustil. Na tem sestanku smo ugotovili, da v 5 regionalnih zavodih za spomeniško varstvo v Sloveniji deluje samo 1 konservator, ki se posebej ukvarja s področjem varovanja spomenikov narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije. Nadalje smo ugotovili, da je nekaj več kadra v muzejih narodnoosvobodilnega boja oziroma zbirkah narodnoosvobodilnega boja, ki so po zakonu o muzejih in galerijah tudi zavezanci za izvajanje določenih nalog na tem področju.

Ker smo to ugotovili, je bilo sklenjeno, da Kulturna skupnost Slovenije v sistemu združevanja sredstev za naloge širšega družbenega pomena, tako imenovane vzajemnostne naloge, posveti večjo pozornost prav problematiki spomenikov narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije, s tem da se za vloge, ki jih občinske kulturne skupnosti, strokovni organi za pripravo teh vlog pa so regionalni zavodi, da se za te vloge namenijo potrebna sredstva, da bi bilo mogoče opraviti najnujnejše posege na tem področju.

Nadalje je bilo sklenjeno, da vsi zavodi za področje spomeniškega varstva v letu 1977 postopno sistemizirajo in zasedejo delovna mesta za področje varovanja spomenikov NOB in ljudske revolucije. Sprejet je bil tudi sklep, da Kulturna skupnost stopi v korak z občinskimi kulturnimi skupnostmi tako, da jim z ustreznimi sredstvi iz združenih sredstev nameni potreben del, da bi bila ta naloga v 1977. letu čimbolje opravljena.

Sklenjeno je bilo tudi, da pristojni republiški organi pregledajo vse predpise in pripravijo predloge za njihovo uskladitev z ustavo oziroma posodobljenje,

da ne bi prihajalo do kolozij in nerazumevanj, kar se je zgodilo z odlokom, o katerem sem govoril. Gre za odlok, ki je določal, da SR Slovenija skrbi za 23 spomenikov, to je 23 grobišč. Končno je celotna skupina na tem sestanku podprla izhodišča za pripravo republiškega proračuna, v katerih je zapisano, da je za ta grobišča del sredstev zagotovljen z republiškim proračunom.

Kar zadeva tisti del vprašanja oziroma komentarja k vprašanju, zakaj ni vodičev, menimo, da teh zadev ni mogoče urejati z normativnimi akti, pač pa da je to že zajeto v odgovoru, ki sem ga dal, kajti vloge občinskih kulturnih skupnosti, o katerih strokovni organi regionalnih zavodov, na pobudo organizacij Zveze združenj borcev, dajejo predloge, bi morale vsebovati tudi te elemente.

Končno menimo, da je družbeni dogovor o varovanju spomenikov Kočevskega roga, ki velja že približno leto dni, dovolj dober kazalec poti, po kateri bi kazalo iti. S podobnimi družbenimi dogovori za regionalne zaključne skupine spomenikov narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije, kakršne v Sloveniji imamo, bi kazalo poskrbeti tudi za vidike, o katerih je bilo govora v vprašanju. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Ujčič! Tovarišica Šmidova, ste z odgovorom zadovoljni? (Da.)

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? Prosim! Delegatsko vprašanje bo postavil tovariš Tone Kerč, delegat občine Ljubljana-Center!

Tone Kerč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov občine Ljubljana-Center za Zbor občin Skupščine SR Slovenije postavljam naslednje vprašanje:

Po zakonu o visokem šolstvu Skupščina SR Slovenije še ni potrdila statotov visokošolskih temeljnih in visokošolskih delovnih organizacij. Prav tako Skupščina SR Slovenije še ni potrdila statotov na podlagi prejšnjega zakona o visokem šolstvu.

Prosimo za pojasnilo, kateri notranji akti na višjih in visokih šolah se pravno veljavno lahko uporabljajo v času do potrditve novih statotov. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Tovariš Kerč, na to vprašanje bo odgovorjeno na prihodnji seji. Če bi bila prej obveščena o tem vprašanju, bi lahko povabila predsednika Komisije za pripravo potrditve statotov, ki bi morebiti lahko takoj odgovoril, tako pa danes ni mogoče.

Še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, uskladeni tako z Zborom združenega dela kot tudi z Družbenopolitičnim zborom.

Ker je s tem dnevi red današnje seje izčrpan, se vsem delegatom zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje v razpravi. Zaključujem 36. sejo Zbora občin.

(Seja je bila končana ob 14.40.)

37. seja

(8. decembra 1976)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati!

Pričenjam 37. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, predno preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor. V Komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: za predsednika Gojka Vidoviča, delegata iz občine Litija, za člana Cveta Bogataja, delegata občine Ljubljana-Bežigrad in Franca Hrovata, delegata občine Ljubljana-Moste-Polje.

Ali želi morda o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Tedaj prosim, da o predlogu glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 37. sejo Zbora občin izvoljeni: Gojko Vidovič za predsednika in Cveto Bogataj ter Franc Hrovat za člana.

Prosim Komisijo, da se takoj sestane ter pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija kmalu opravila svoje delo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker bom na jutrišnji seji dnevni red razširila z osnutkom zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, katerega delegati niste prejeli, prosim delegate, ki so določeni tudi za jutrišnjo sejo zbora, torej samo tiste, ki so določeni za jutrišnjo

sejo zbora, da prevzamejo osnutek zakona, da bi ga lahko do obravnave na zboru proučili.

Ker želimo, da bi izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim tiste delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovniku z željo, da bi bil odgovor dan že na tej seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Ker vidim, da je Komisija opravila svojo nalogo, prosim tovariša Vidoviča, da poda poročilo!

G o j k o V i d o v i č : Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji, razen delegatov občin: Celje, Dravograd, Gornja Radgona, Laško, Lenart, Lendava, Ljubljana-Center, Maribor, Novo mesto, Ptuj, Radlje ob Dravi, Velenje in Žalec.

Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 37. seja zbora.

Komisija tudi ugotavlja, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa, tovariš Vidovič!

Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Prehajam na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za to poročilo, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 37. seja zbora občin.

Ker je podpredsednik zbora tovariš dr. Boris Berce odsoten, mi dovolite, da v smislu tretjega odstavka 102. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije predlagam, da izvolimo Iva Miklavčiča, delegata iz občine Kranj, da bi mi pomagal pri vodenju seje. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Ivo Miklavčič soglasno izvoljen za pomoč pri vodenju seje in ga prosim, da zavzame mesto v predsedstvu zbora.

Na današnjo seja so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije in Skupnost slovenskih občin, člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, vodja skupine delegatov, ki delegira delegata v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Radovljica, vodja skupine delegatov, ki delegira delegata v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Radovljica in Stane Marolt, član skupine delegatov za pošiljanje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Domžale.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 37. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 24. 11. 1976 in 25. 11. 1976 sem vas obvestila, da razširjam dnevni red današnje seje zbora še z naslednjimi točkami:

— s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona;

— s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona;

— s predlogom odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovansko kmetijski projekt in

— z osnutkom zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Glede na to, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije še ni dal mnenja k osnutku zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen in ker bodo o njem razpravljali še v pristojnih zveznih svetih, umikam z dnevnega reda 11. točko, to je osnutek zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 37. seje zbora občin;
2. odobritev zapisnika 36. seje zbora;
3. osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976;
4. izhodišča za pripravo proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977;
5. predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona;
6. predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona;
7. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona;
8. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in izplačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona;
9. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem;
10. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih;
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij;
12. predlog za izdajo zakona o dopolnitvah zakona o graditvi objektov;
13. predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom

Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovansko kmetijski projekt;

14. osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977;

15. osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd-Bar v območju Socialistične republike Črne gore;

16. osnutek zakona o sredstvih rezerv;

17. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981;

18. osnutek zakona o spremembi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976;

19. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzaciji za sveže meso;

20. osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976;

21. Predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severno-atlantskih oceanskih postaj;

22. osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin;

23. osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju 1977—1980;

24. dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju 1976—1980;

25. volitve in imenovanja;

26. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi mogoče kdo o predlaganem dnevnem redu razpravljati? (Nihče.) Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za današnjo sejo zbora soglasno določen tak dnevni red, kakor sem ga danes predlagala. Tak dnevni red smo vam predložili tudi na klop.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbeno-političnim zborom poslušali ekspozice Izvršnega sveta k 3. točki dnevnega reda, to je k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977, ki ga bo imel tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Skupno zasedanje bom po dogovoru med predsedniki zborov vodila jaz.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 36. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika ste prejeli z dopisom z dne 3. 12. 1976. Ima morda kdo k zapisniku 36. seje kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za to, da se odobri zapisnik 36. seje

zboru, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 36. seje zboru.

Sedaj prosim delegate, da gredo v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali ekspozicijo Izvršnega sveta k 3. točki dnevnega reda.

Po skupnem zasedanju bomo nadaljevali sejo našega zboru v tej dvorani takoj.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 11.10.)

Predsednica Mara Žlebnik: Nadaljujemo sejo. Tovariš Vidovič bo dal dodatno poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil!

Gojko Vidovič: Dodatno poročilo o pregledu pooblastil za 37. sejo Zboru občin Skupščine SR Slovenije. Že po pričetku seje Zboru občin so prišli še delegati iz občin Celje, Dravograd, Gornja Radgona, Laško, Lenart, Lendava, Novo mesto, Maribor, Velenje, Ptuj, Žalec.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna.

Prišel pa je tudi delegat iz občine Ljubljana-Center, ki ni prinesel pooblastila, vendar je bilo preverjeno, da je bil na sestanku skupine delegatov imenovan za delegata za 37. sejo. Komisija predlaga zboru, da verificira tudi njegovo pooblastilo.

Tako je na zboru navzočih 61 delegatov. Odsoten je le delegat občine Radlje ob Dravi.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Vidovič! Želi o dopolnilnem poročilu kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, dajem to poročilo na glasovanje. Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dopolnilno poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil soglasno sprejeto.

Tako prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Slovenije v letu 1976.

Osnutek resolucije in poročilo je predložil v obravnavo Izvršni svet. Njegov predstavnik je Zdravko Praznik, direktor Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje.

Uvodno obrazložitev oziroma ekspozicijo k temu gradivu smo poslušali na skupnem zasedanju. Osnutek resolucije in poročilo Izvršnega sveta sta bila objavljena v Poročevalcu št. 26 z dne 16. novembra 1976. Danes na klop pa ste prejeli stališča Gospodarske zbornice Slovenije.

Omenjena gradiva so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance, Odbor za urbanizem, stanovanjsko komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj pa tudi predlog

stališč, ki naj jih sprejme zbor. Prejeli ste tudi predlog stališč in predlogov Družbenopolitičnega zbora, ki osnutek resolucije obravnava kot zainteresirani zbor v smislu 88. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Ker bo razprava delegatov na današnji seji prav gotovo zahtevala dopolnitev predloženih stališč, predlagam, da v smislu 47. člena poslovnika našega zbora imenujemo skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in ugotovila, ali in v kakšni meri bo potrebno predložena stališča dopolniti ali pa spremeniti. Če dovolite, bi v skupino predlagala naslednje delegate:

Stanka Juršiča, delegata iz občine Lendava in poročevalca Odbora za finance, za predsedujočega, Milivoja Ravbarja, poročevalca Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Iva Miklavčiča, poročevalca Odbora za urbanizem, stanovanjsko, komunalna vprašanja in varstvo okolja, Rudija Vrčkovnika, delegata iz občine Ravne na Koroškem, in Cirila Pevca, delegata iz občine Trebnje, za člane.

Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati oziroma ali ima kdo kak dopolnilni predlog? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval skupino v sestavi: Stanko Juršič, Milivoj Ravbar, Ivo Miklavčič, Rudi Vrčkovnik in Ciril Pevec, ki bo spremljala razpravo in po potrebi predložila dopolnitve in spremembe predlaganih stališč. Skupino bi prosila tudi, da pri pripravi dopolnilnih predlogov upošteva tiste nove stvari, ki jih je danes v svojem ekspoziju navedel tovariš Zvone Dragan.

Na podlagi predloženih gradiv pričujam razpravo! Obveščam vas, da je pismeni prispevek k razpravi že predložil tovariš Janko Bastašič, delegat občine Šmarje pri Jelšah. K besedi pa se je prijavila tovarišica Dragica Rome, delegatka občine Novo mesto!

D r a g i c a R o m e: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Delegacija iz Novega mesta je na svoji zadnji seji posvetila posebno pozornost osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 oziroma tistim vprašanjem, k se nanašajo na delitev bruto dohodka v letu 1976 in načrtovanju gospodarske politike v prihodnjem letu. Pri tem je še posebej temeljito razpravljala o oblikovanju sredstev za razširitev materialne osnove organizacij združenega dela novomeške občine v letih 1976 in 1977, kakor tudi v delitvi osebnih dohodkov, investicijah ter predvidenih zakonskih in samoupravnih obveznosti za leto 1976 in 1977.

Po mnenju delegacije je potrebno pri končnem oblikovanju resolucije posvetiti posebno pozornost realni oceni doseženih rezultatov v letu 1976, ker bo le taka osnova jamstvo za realno načrtovanje gospodarske politike za leto 1977. Stališče naše delegacije se namreč opira na stanje gospodarskih gibanj v novomeški občini za 9-mesečno obdobje v letošnjem letu in na tendence razvoja v zadnjem četrtletju.

Če ocenjujemo gospodarska gibanja v prvih devetih mesecih letošnjega leta in če primerjamo rezultate z osnovnimi usmeritvami iz resolucije za letošnje leto, nam kažejo statistični podatki dokajšnje odklone od načrtanega razvoja. Rast gospodarskih investicij je v upadanju oziroma bo vrednost v teh letih za približno 8,2 % nižja od leta 1975. Družbeni proizvod novomeškega gospodarstva je po podatkih 30. septembra za 2 % nižji glede na isto obdobje preteklega leta. Razdeljeni družbeni proizvod je večji od doseženega za 290 milijonov dinarjev, to je za izgubo iz nedoseženega dohodka. Število zaposlenih

se je sicer povečalo za 0,5 % manj, kot predvideva resolucija, vendar je zaskrbljujoče to, da so organizacije združenega dela namenile v 9-mesečnem obračunskem obdobju ob takem povečanju števila zaposlenih v masi kar 22 % več sredstev kot v istem obdobju lani.

Da bi si zagotovili gibanje osebnih dohodkov v skladu z resolucijskimi predvidevanji, je vsekakor nujno potrebno, da se v samoupravnih sporazumih o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke vgradijo še dodatne sankcije za tiste podpisnike, ki se ne držijo določil samoupravnih sporazumov. Le dosledno izvajanje sporazumov bo tudi zagotovilo upravičeno rast osebnih dohodkov v skladu z resolucijskimi predvidevanji.

Analiza izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in ocena možnosti za njegovo uresničevanje v letu 1977 nam sicer dajeta ugodnejšo oceno oblikovanja sredstev za razširitev materialne osnove v obravnavanih letih, vendar delegacija meni, da bo to tudi v slovenskem prostoru težko izvesti, glede na letošnjo situacijo oziroma glede na doseženo razmerje v delitvi in ustvarjanju družbenega proizvoda. Postavlja se tudi vprašanje pokrivanja izgub, kajti obračuni 9-mesečnega poslovanja kažejo, da ima večina teh organizacij vplačane že višje akontacije iz naslova prispevkov iz dohodka, kot je njihova dejanska obveznost. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rometova!

K besedi se javlja tovariš Milivoj Ravbar, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj.

Milivoj Ravbar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da na kratko povzamem predlog stališč k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977, ki ga predlagata odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj ter Odbor za finance tega zbora.

Odbora sta na svojih sejah obravnavala osnutek resolucije in predlagata zboru, da sprejme naslednja stališča k osnutku resolucije o izvajanju plana za 1977. leto:

Ugotavlja se, da vnaša osnutek resolucije novo kvaliteto v sistem družbenega planiranja. Osnovne usmeritve osnutka resolucije vsekakor podpiramo. Pri tem pa je treba poudariti tudi, da bi morala resolucija v večji meri razreševati tiste ključne točke, ki predstavljajo osnovo za uspešno realizacijo srednjeročnega plana.

V osnutku resolucije niso dovolj določno opredeljene naloge vseh subjektov planiranja in tudi niso določeni pogoji gospodarjenja le-teh v prihodnjem letu.

V osnutku resolucije so premalo opredeljeni ukrepi, ki bi povečevali učinkovitost faktorjev produktivnosti dela. Odbora tudi podpirata nadaljevanje politike umirjanja cen, vendar opozarjata na razreševanje ekonomskih posledic take politike.

Glede ekonomskih odnosov s tujino se opozarja, da bi morali od skokovitih sprememb v izvozno-uvoznih odnosih v 1976. letu preiti s pomočjo sistemskih ukrepov federacije k uresničevanju dolgoročne politike pri tem poslovanju.

Razmerja med razširitvijo materialne osnove združenega dela na eni strani ter zadovoljevanjem osebnih, skupnih in splošnih potreb na drugi strani morajo izhajati iz usmeritve v srednjeročnem družbenem planu.

V prihodnjem letu je treba uveljavljati strukturne premike v proizvodnji v korist dogovorjenih prioritarnih nalog. Glede na to, da so investicijska vlaganja v manj razvita in manj razvita obmejna območja minimalna, mora resolucija vsebovati konkretne ukrepe za izvajanje politike skladnejšega regionalnega razvoja Socialistične republike Slovenije.

Ugotavljamo tudi, da bodo za uresničitev vseh nalog, ki bodo vsebovane v resoluciji, potrebni veliki naporji vseh nosilcev.

Poleg tega predlagam nekatere redakcijske pripombe k predlogu stališč:

V tretji točki naj se drugi odstavek zaradi večje jasnosti preoblikuje tako, da se v celoti glasi: »Zbor podpira osnovno usmeritev, da je potrebno nadaljevati s politiko usmerjanja cen kot realnim odrazom dosežene stopnje gospodarske rasti, vendar opozarja, da je pri tem potrebno upoštevati predvidena gibanja gospodarske rasti v naslednjem letu, bistveno manjšanje zalog gotovih izdelkov, zaostrene pogoje delitve dohodka v organizacijah združenega dela in velik obseg izgub, hkrati pa je treba odpraviti disproporce v cenah posameznih proizvodov in zavreti hitrejšo rast cen življenjskih potrebščin od rasti cen proizvajalcev.«

V tretjem odstavku 4. točke naj se beseda »potrebno« nadomesti z besedilom »ob tem pa je treba«. Celotno besedilo tretjega stavka naj se tako glasi: »Zato je predvideno izboljšanje razmerij v plačilni in devizni bilanci povezano s sistematskimi ukrepi na ravni federacije, ki bodo omogočili dolgoročno politiko na tem področju, ob tem pa je treba zagotoviti boljše ter redno preskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom.«

Točka 8 naj se začne s tretjim odstavkom sedanje 7. točke. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Ravbar! Besedo dajem poročevalcu Komisije za družbeno nadzorstvo Skupščine SRS tovarišu Rudiju Vrčkovniku!

Rudi Vrčkovnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Komisija za družbeno nadzorstvo Skupščine Socialistične republike Slovenije je na svoji seji obravnavala rezultate organizacij združenega dela s področja gospodarstva v devetih mesecih in ob tem prišla do določenih ugotovitev, ki pa ni nujno, da jih sprejmemo kot stališča. Vendar želim na stanje in na nekatere posledice opozoriti zbere Skupščine, predvsem pa upravne organe, ki naj bi eventualno tudi ukrepali.

Komisija ugotavlja, da je bil ob polletju v primerjavi z lanskim obdobjem dosežen v gospodarstvu le za 2,5 % višji celotni dohodek, bruto dohodek pa je bil za 8,2 % nižji. 1577 temeljnih organizacij združenega dela z več kot polovico zaposlenih v gospodarstvu naše republike pa je izkazalo izgubo 8,4 milijarde din. V naslednjih treh mesecih se je stanje izboljšalo in je še 951 temeljnih organizacij združenega dela z 225 000 zaposlenimi delavci izkazalo izgubo 5,5 milijarde din.

Ti podatki kažejo na znatno znižanje izgub, vendar je ta problem še vedno resen, ker so izgube še vedno nekajkrat večje v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. To zahteva vsestransko analizo vzrokov in takojšnjo proučitev in sprejem možnih ukrepov, tako v temeljnih organizacijah združenega dela kot v pristojnih organih zunaj njih, da bi se celotna izguba čimprej zmanjšala, zmanjšalo pa tudi število organizacij z izgubo.

Ocena je namreč bila, da sedanje oživiljanje gospodarske aktivnosti do konca leta ne bo bistveno vplivalo na zmanjšanje izgub. O tem je treba še poudariti, da v prvih devetih mesecih ni niti eno gospodarsko področje doseglo ravni ostanka dohodka lanskega istega obdobja, pri čemer je najbolj neugoden razvoj v industriji.

Gotovo vpliva na tako stanje splet številnih okoliščin. Ob polletju letošnjega leta so bili finančni rezultati temeljnih organizacij združenega dela prvič ugotovljeni po novem sistemu, to je po sistemu plačane oziroma vnovčljive realizacije.

Zato je potrebna realna ocena, kolikšen del izgub je moč pripisati počasnemu prilagajanju temeljnih organizacij združenega dela novemu sistemu, v katerem so lahko fiktivne izgube. Na tak način bi dobili realen prikaz dejanskega obsega izgub.

Glede na problematiko, ki se pojavlja, bi bilo potrebno za ublažitev posledic novega obračunskega sistema v prihodnjem obdobju doseči, da bi se za leto 1976 v celotni dohodek vštela tudi realizacija zadnjih 15 dni v smislu zakona o zavarovanju plačil. V celotni dohodek naj se vštevva tudi realizacija, dosežena v izvozu, pri čemer pa naj kot dokaz o doseženi izvozni realizaciji služi dokument o opravljenem izvozu. Sedanji sistem dokazovanja dosežene izvozne realizacije je kompliciran in zamuden.

Kot prvi vir za pokrivanje izgub po zaključnem računu za leto 1976 naj se uporabijo sredstva, ki so bila 30. 6. 1976 prenesena iz rezerviranega dela dohodka v poslovni sklad. Po oceni znašajo ta sredstva v polletju približno 3 milijarde din, vendar vsa ne pridejo v poštev za pokrivanje izgub, ker niso vsa tam, kjer so izgube. Šele nato naj bi za pokrivanje izgub uporabili sredstva rezerv organizacij združenega dela in druge vire. Tudi s sredstvi rezerv ne razpolagajo samo organizacije z izgubami, zato tudi teh sredstev ne bo mogoče v celoti uporabiti za pokrivanje izgub.

Ob tem je bilo izraženo mnenje, da naj ne bi bili drugi viri za pokrivanje izgub, na primer iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela ali v breme lastnih virov poslovnih sredstev, primarni, ker bi to poslabševalo že tako majhno reproduktivno sposobnost gospodarstva.

Dohodek in posredno tudi sredstva za razširitev materialne osnove gospodarstva bremenijo tudi izgube železniškega gospodarstva in elektrogospodarstva. Te izgube, ki znašajo v prvih devetih mesecih letošnjega leta skupaj kar preko 1 260 000 000 din, naj bi bile ob koncu leta pokrite iz v ta namen po samoupravnih sporazumih in po zakonu zbranih sredstev. Možna je rešitev, da se spremeni zakon o amortizaciji osnovnih sredstev tako, da bi bile samoupravne interesne skupnosti v železniškem in elektrogospodarstvu pooblašene, da lahko za 50 % znižajo obveznosti za obračun amortizacije po predpisanih stopnjah. Posledice za organizacije združenega dela, ki izgub po zaključnem računu ne morejo pokriti, so zelo ostre. Zato bi morda kazalo razmišljati tudi o tem, da bi za organizacije združenega dela z nekrito izgubo po zaključnem računu za leto 1976 določili daljši rok za uveljavljanje ukrepov, ki zadevajo organizacije združenega dela za nekrito izgubo. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Vrčkovnik! Besedo ima tovariš Ciril Habe, delegat Skupščine Obalne skupnosti!

Ciril Habe: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razpravljam v imenu skupine delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin iz Skupščine Obalne skupnosti ter občin Izola, Koper in Piran.

Priprava osnutka resolucije o uresničevanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 ter razprave o njej predstavljajo nadaljnji korak pri uveljavljanju samoupravnega sistema planiranja. Menimo, da gre pripravljalcem resolucije priznanje za delo, ki so ga opravili, kljub nekaterim pomanjkljivostim. V javni razpravi, katere cilj je opredelitev do predlagane poti uresničevanja družbenega plana v letu 1977, pa je možno pomanjkljivosti določiti in dati predloge za dopolnitev resolucije.

Na obalnem območju smo o osnutku resolucije razpravljali v raznih organiziranih sredinah. V razpravi so sodelovali tudi izvršni sveti ter medobčinski odbor Gospodarske zbornice. Ocene in pripombe so bile posredovane vsem skupinam delegatov za delegiranje delegatov za zборе Skupščine SR Slovenije v obalnem območju.

Razprave so podprle v resoluciji predlagano temeljno politiko za uresničevanje družbenega plana SR Slovenije v naslednjem letu. V razpravi pa smo se hkrati zadržali pri nekaterih vprašanjih, ki so po našem mnenju med temeljnimi, a v resoluciji niso dovolj prepričljivo obdelana. Reprodukcijska moč gospodarstva se je zmanjšala od 26,3 % v letu 1975 na 23,9 % v letu 1976 kot delež v delitvi bruto dohodka, povečala pa sta se deleža osebnih dohodkov in skupne porabe ob tem, da je produktivnost dela stagnirala. Skratka, v letu 1976 smo imeli opravka z avtonomno delitvijo dohodka, čeprav imamo samoupravne in družbene dogovore. Iz tega bi sledilo, da tako imenovane sekundarne delitve dohodka še ne obvladujemo samoupravno, kar tudi vpliva na to, da se manjšajo sredstva iz ostanka dohodka, ki gredo za razširjenje materialne osnove gospodarstva. Pri tem je prišlo zlasti do izraza, da se vlagajo premajhni naporji v povečanje produktivnosti, ki šele zagotavlja delitev dohodkov, tako da bo tudi socialna varnost zaposlenih jutri večja, bolj pa sledimo tudi logiki delitve dohodka kot pa ustvarjanju le-tega.

Soodvisnost osebnih dohodkov in produktivnosti je v resoluciji dana, vprašanje pa je, ali jo bomo sposobni vzpostaviti v letu 1977 glede na takšno stanje v letu 1976. Menimo, da bi morali delitev dohodkov urediti dolgoročneje in ne samo za eno leto, kot je to v sedanjih samoupravnih sporazumih oziroma družbenih dogovorih. Na obalnem območju smo prav zaradi tega sprejeli družbeni dogovor o merilih za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov za daljše obdobje oziroma za obdobje srednjeročnega plana.

Resolucija o izvajanju družbenega plana Slovenije v letu 1977 opredeljuje, da se bodo sredstva za razširitev materialne osnove povečala za 0,5 %. Razvidno pa je, da se bodo sredstva gospodarstva za razširitev materialne osnove iz tekoče delitve dohodkov v letu 1977 znižala za okoli 7 %, kar pomeni, da gre povečanje skupnih sredstev gospodarstva za razširitev materialne osnove predvsem na račun tujih sredstev, to je bančnih, inozemskih in združenih sredstev gospodarstva.

Dvoletno stanje na področju reproduktivne moči gospodarstva kaže, da je vprašljiva možnost realizacije investicij. Zaostajanje naložb za predvidenimi pa bi pomenilo zmanjševanje rasti gospodarstva, ki smo jo načrtovali s srednjeročnim planom.

V leto 1977 stopamo z znatnimi izgubami in z znatno večjo emisijo iz leta 1976 od načrtovane, kar resno postavlja vprašanje glede planiranega nivoja

cen za leto 1977. Resolucija namreč predvideva, da bi se cene povečale za okoli 10 %, torej tako kot v letu 1976. Menimo, da je v letu 1977 pred vsemi dejavniki, od temeljnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti najprej, težka naloga, da zadržijo reprodukcijsko sposobnost gospodarstva vsaj na istem nivoju kot v letu 1976 ter sanirajo izgube. V resoluciji bi to vprašanje kazalo bolj obdelati.

Pri realizaciji ciljev v letu 1977 resolucija računa na večje uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja. Le-ti bodo prihajali vedno bolj do izraza, potrebno pa bi bilo vsekakor ukrepe ekonomske politike, ki so predvideni v resoluciji, čimprej sprejeti, vse oblike porabe, ki naj bi se povečale za 10 % manj kot rast družbenega proizvoda, pa je prav tako nujno, da se gibljejo skladno z rastjo družbenega proizvoda, razen seveda nvesticijske potrošnje.

Tu imajo pomembno mesto prav različne skupne strokovne službe na področju medobčinskega sodelovanja in v okviru samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti ter zmanjševanje obsega administracije republike in zveze. To zadnje mora prihajati vedno bolj do veljave z doslednejšim prenosom pravic iz zveze na republiko, pa tudi z uveljavljanjem samoupravnih odnosov na področju zunanje trgovine, na področju urejevanja cen in na drugih področjih, v skladu z novo ustavo in zakonom o združenem delu.

Resolucija o izvajanju družbenega plana ni več deklaracija, temveč planski dokument, ki ima svojo operativno veljavo tako za ekonomsko politiko kakor tudi za nosilce planiranja.

Tovariš podpredsednik Dragan je v ekspezeju predlagal, da bi resolucijo skrčili na resnično najpomembnejše razvojne usmeritve in naloge za leto 1977 in da bi pripravili prilogo k resoluciji, v kateri bi bila konkretizacija nalog in opredelitev njihovih nosilcev. Ta predlog načelno podpiram. Hkrati pa bi verjetno kazalo, da bi predstavnik Izvršnega sveta dal konkretnejšo obrazložitev. Prav tako podpiram opredelitve, ki jih je predlagal tovariš podpredsednik v ekspezeju.

K resoluciji predlagam še naslednje dopolnitve:

1. V poglavju o energetiki ni nakazana aktivnost v zvezi s projektom Sermin. V dogovoru o temeljnih srednjeročnega plana Slovenije je začetek gradnje rafinerije predviden za leto 1979, kar bi nedvomno zahtevalo določene akcije že v prihodnjem letu. Delegati menimo, da je v resoluciji potrebno predvideti ustanovitev konzorcija, ki bo povezoval vse zainteresirane dejavnike v Socialistični republiki Sloveniji, ter predvideti način za zagotovitev financiranja projektnih študij!

2. V poglavju o prometu je pri izvajanju programa razvoja magistralnih cest nujno potrebna konkretna opredelitev glede nadaljevanja gradnje obalne ceste. Navesti je treba naslednje objekte: Priključek Koper, semédélsko vpadnico, odsek Rude—Jagodje, kar je v skladu s programom skupnosti za ceste.

3. Nasploh je v resoluciji dan promet veliki poudarek, zato so pred nosilci prometnih storitev odgovorne in zahtevne naloge. To je tudi v skladu s srednjeročnim planom Slovenije. Pri tem pa želimo delegati opozoriti, da so za združevanja po samoupravnih sporazumih, močno kasni. Tako se je na primer zbralo za razvoj luške infrastrukture do začetka decembra komaj 15 % preduspešno izvajanje omenjenih nalog potrebna tudi finančna sredstva. Že v prvem letu srednjeročnega programa pa dotok finančnih sredstev, zlasti iz naslova videnih sredstev za investicije, predvidene po srednjeročnem programu. Kasnitve pri dotoku sredstev za nove investicije spravljajo Luko v težak gospodarski

položaj, ker vse večjega pritiska novih blagovnih tokov ne spremlja tudi aktiviranje novih luških zmogljivosti, kot je bilo predvideno v srednjeročnem programu razvoja. Glede na to, da je kasnitev pri gradnji luške infrastrukture zaradi zahtevnosti težko nadomestiti, dotok finančnih sredstev že na samem začetku izvajanja srednjeročnega programa resno ogroža izpopolnjevanje tistih nalog in obveznosti, ki jih je Luka sprejela v okviru srednjeročnega plana razvoja.

4. V poglavju o bazni kemiji, kjer je bilo govora o gradnji tovarne za proizvodnjo dimetiltereftalata, delegati podpiramo prizadevanje, da se ta objekt gradi v Socialistični republiki Sloveniji. Pri tem pa menimo, da je potrebno lokacijo v okviru Slovenije določiti na osnovi študije, kjer je potrebno upoštevati tudi gradnjo rafinerije v Kopru. Zato je nujno, da se sedanje besedilo o lokaciji gradnje tega objekta, ki je zapisano v osnutku resolucije, temu primerno popravi oziroma dopolni.

5. Področje kovinske predelovalne industrije in v tem okviru motorne industrije nedvomno zahteva jasnejšo opredelitev nalog za prihodnje leto. Nujno potrebno je izdelati koncept bodočega razvoja te industrije v Sloveniji, kjer naj bi našel svoje mesto tudi Cimos, ki se s svojo kooperacijsko proizvodnjo trenutno nahaja, gledano s stališča kolektiva, v brezizhodnem položaju.

6. V poglavju o kmetijstvu je potrebno v program melioracijskih del za leto 1977 vključiti tudi sečoveljsko dolino, kjer naj bi bilo v letu 1977 melioriranih že 200 ha zemljišč od 600 ha, predvidenih po projektu.

7. Glede na pomembno mesto, ki ga v našem gospodarstvu zavzema turizem, delegati menimo, da bi bilo potrebno konkretnije opredeliti naloge in ukrepe na področju te dejavnosti v naslednjem letu z vidika izvajanja srednjeročnega plana Socialistične republike Slovenije. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Habe! Besedo ima Silvo Sorč delegat občine Idrije.

Silvo Sorč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Idrija za delegiranje delegata v Zbor občin Skupščine SR Slovenije je ob obravnavanju osnutka resolucije za izvajanje družbenega plana Slovenije v letu 1977 posvetila posebno pozornost reševanju nalog na področju barvne metalurgije, ki so zastavljene s to resolucijo. Razlog je seveda razumljiv, saj so vsej slovenski javnosti znane ekonomske težave, v katerih se zadnja leta zaradi nizkih cen živega srebra na svetovnem trgu nahaja rudnik živega srebra v Idriji, zaradi česar ni zagotovljena socialna varnost 900-članskemu kolektivu. Za reševanje tega vprašanja je v osnutku resolucije navedeno, da bosta Rudnik živega srebra Idrija in komisija za reševanje problematike Rudnika živega srebra ob sodelovanju občinske skupščine Idrija, Gospodarske zbornice Slovenije in Republiškega izvršnega sveta v skladu s predvideno sanacijo Rudnika živega srebra izdelali sanacijski program.

Skupina delegatov meni, da je tako zastavljeno reševanje problematike Rudnika živega srebra v Idriji nezadostno. Ugotavljamo, da je družbeni plan Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 to vprašanje obravnaval bolj konkretno in predvidel konkretne naloge in rešitve, saj je bila s srednjeročnim planom določena izdelava sanacijskega programa za zavarovanje minimalnega obratovanja rudnika in za socialno varnost doslej zaposlenih delavcev

v rudniku, skladno s programom preusmeritve dela zaposlenih v rudniku. V sanacijskem programu bodo predlagane rešitve, obveznosti in nosilci.

Skupina delegatov meni, da bi enako konkretno, kot je to navedeno v srednjeročnem programu razvoja SR Slovenije, moral tudi osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 navesti ukrepe, ki so predvideni za sanacijo položaja v Rudniku živega srebra. Zaradi tega predlaga, da se osnutek resolucije v zvezi z nalogami, ki jih predvideva na področju barvne metalurgije, dopolni s tem, da je v letu 1977 treba z ustreznimi ukrepi omogočiti začetek realizacije nalog in rešitev, ki izhajajo iz sanacijskega programa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Sorč! Besedo ima Oto Kampuš, delegat iz Maribora!

Oto Kampuš: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz Maribora predlaga k osnutku resolucije naslednje pripombe:

Kvantifikacije in usmeritve republiške resolucije, ki bodo vgrajene tudi v ustrezne planske dokumente občin, temeljnih organizacij združenega dela, sestavljenih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, deklarativno opredeljujejo temeljno usmeritev, da je potrebno v letu 1977 povečati reproduktivno sposobnost gospodarstva s tem, da se temu temeljnemu cilju podredijo vse oblike potrošnje, to je, da morajo skupna, splošna in osebna poraba rasti za 10 % počasneje od rasti družbenega proizvoda. Konkretizacija nekaterih nalog in ciljev v resoluciji, zlasti pa še nekateri izvedbeni dokumenti pa dajo slutiti, da resolucijski dokumenti niso tako obravnavani, zlasti pa še, ker za omenjene porabe, skupno, splošno in osebno, še niso opredeljeni ukrepi, ki bi delovali v smeri, kot jo nakazuje resolucija. Na to opozarja praksa iz preteklih let, predvsem pa še iz letošnjega leta. Nekatera predvidevanja govore, da se bodo tendence iz letošnjega leta nadaljevale. Tu zlasti mislimo na predvideno povečanje zveznega in tudi republiškega proračuna, predvideno povečanje davka iz dohodka, povečanje sredstev za gradnjo zaklonišč, pokrivanje izgub elektrogospodarstva in železnic, nekatere nove zakonske obveznosti za zaposlovanje, usmerjeno izobraževanje in tako dalje, pretirane zahteve nekaterih družbenih področij in tako dalje. Menimo, da so to temeljna vprašanja, ki zahtevajo večjo konkretizacijo in seveda tudi dosledno izvajanje dogovorjenih usmeritev.

Če predstavlja resolucija izsek nalog ter probleme, ki so na prehodu v leto 1977 bistvenega pomena za razvoj Slovenije, lahko omenimo, da predloženi osnutek vseh gospodarskih področij ne obravnava enakovredno. Zelo konkretno nakazuje naloge črne metalurgije, barvne metalurgije, dela bazne kemije in strojogradnje. V posameznih primerih navaja sestavljene organizacije združenega dela, pa tudi celo organizacije združenega dela, kot je Rudnik živega srebra v Idriji. V nekaterih primerih celo opredeljuje, pa čeprav še ni dogovorjena, ožjo lokacijo nekaterih novih zmogljivosti. V ničemer pa ne omenja grupacije cestnih vozil v okviru TAM in razvoja kemične industrije v okviru Keme. Glede na bodoči razvoj kot tudi zaradi problemov ob prehodu v leto 1977 pa sta tudi ti dve področji pomembni za razvoj republike. Seveda so poleg naštetih dveh področij, ki bi jih bilo potrebno vključiti v osnutek resolucije, še nekatera druga, ki pa so specifična za območje Maribora.

Prednostna področja in v okviru teh temeljne naloge za leto 1977 niso dosledno konkretizirane. Predlagamo, da se ti širši gospodarski problemi in usmeritve vključijo ali pa v obstoječem osnutku navedeni, ki pa niso popolni, izločijo iz osnutka resolucije. Le tako bodo gospodarska področja enakovredno obravnavana v predloženem planskem dokumentu. V letošnjem letu bodo imele v gospodarstvu izgube številne temeljne organizacije združenega dela oziroma organizacije združenega dela. V osnutku resolucije je to vprašanje sicer omenjeno, vendar pa so navedbe presplošne in preveč načelne ter ne nakazujejo rešitve tega vprašanja. Predlagamo, da se v obravnavanem delu resolucije opredeli aktiven odnos do reševanja problemov izgub tako, da bodo iz njega razvidni ukrepi, da bi se nastala situacija v letu 1977 reševala. S tem problemom se bomo srečali v prihodnjem letu v takem obsegu, da izgub ne bo mogoče pokriti iz obstoječih sredstev skupnih rezerv gospodarstva niti v občini niti v republiki. Že vrsto let se v tovrstnih planskih dokumentih nakazuje potreba po doseganju dinamične gospodarske rasti na osnovi kvalitetnih dejavnikov razvoja, zlasti še povečane produktivnosti. Velja poudariti, da je poleg preobremenjenosti gospodarstva z obveznostmi osebne, splošne in skupne porabe nizka rast produktivnosti najpomembnejše negativno dejstvo sedanjega razvoja.

Obremenitev dohodka z različnimi obveznostmi vpliva nevzpodbudno na prizadevanja gospodarstva in družbenih dejavnosti za boljše in racionalnejše delo. Predlagani ukrepi za doseganje temeljnega cilja so sicer navedeni, vendar pa glede na izkušnje zadnjih let, zlasti pa še letošnjega leta, tako formulirani ukrepi ne zagotavljajo, da se bo ta temeljni cilj realiziral.

Menimo, da bi bilo potrebno področje ukrepov konkretizirati, opredeliti nosilce, ki bodo izvajali ukrepe, in roke, do kdaj morajo biti ti ukrepi pripravljani. To pomeni, da mora resolucija vsebovati aktiven odnos do teh vprašanj. Vsako zavlačevanje pomeni odstop od izvajanja tega temeljnega cilja.

V predloženem osnutku resolucije se na nekaterih mestih, na primer na straneh 39 in 40, navaja aktivnost za hitrejši razvoj manj razvitih območij v Socialistični republiki Sloveniji, ne navaja pa se, da gre tudi za ukrepe na področjih manj razvitih obmejnih območij. Prav zaradi tega predlagamo, da se ta del resolucije dopolni tako, da bo vključeval tudi aktivnosti za hitrejši razvoj manj razvitih obmejnih območij.

Osnutek resolucije zelo splošno nakazuje, da bo potrebno ustanoviti samoupravne interesne skupnosti za letališko infrastrukturo in skleniti samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja letališke mreže, medtem ko druga področja prometne infrastrukture konkretno obravnava. Menimo, da je potrebno resolucijo dopolniti s predlogom, ki bo ustrezno opredeljeval problematiko osrednjega letališča Brnik-Ljubljana in letališče v Mariboru.

Ugotavljamo, da se v točki 4.2 osnutka resolucije ustrezná alineá glasi: »Na področju izgradnje in rekonstrukcije cest bo pospešena izdelava dokumentacije za predor Karavanke. Izdelani bodo glavni projekti za mejni prehod Šentilj (I. etapa), hitro cesto skozi Maribor, južno magistralo skozi Celje, cestna odseka Ruše—Vransko (avtocesta Hoče—Arja vas), Naklo—Ljubljana, mestno obvoznico Ljubljana in cesto v Škofji Loki. Za južno obvoznico v Ljubljani, dodatne pasove na cesti Škofljica—Bregana in cesto Rudnik—Škofljica bodo izdelani idejni projekti.«

Glede na to, da so v tej alinei naštetí cestni odseki, ki bodo skladno s srednjeročnim planom vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji za obdobje 1976—1980 financirani iz nerazporejenih sredstev, bi

moral biti skladno z določili tega plana, da bo za te ceste določena prioriteta na podlagi študij upravičenosti, v tej alineji resolucije naveden tudi odsek Šentilj—Pesnica. To je v skladu s sklepi in stališči Skupščine Republiške skupnosti za ceste.

Predlagamo dopolnitev te alineje, tako da bi se glasila: »Na področju izgradnje in rekonstrukcije cest bo pospešena izdelava dokumentacije za predor Karavanke. Izdelani bodo glavni projekti za mejni prehod Šentilj (I. etapa), hitro cesto skozi Maribor, južno magistralo skozi Celje, cestne odseke Ruše—Vransko (avtocesta Hoče—Arja Vas), Naklo—Ljubljana, Pesnica—Šentilj, mestno obvoznico Ljubljana in cesto v Škofji Loki.«

Tako kot za gospodarstvo tudi za družbena področja naloge in ukrepi niso ustrezno opredeljeni. Zelo podrobno so opredeljeni za vzgojo in izobraževanje, raziskovalno področje in zdravstvo. Z osnutkom republiške resolucije opredeljuje Izobraževalna skupnost Slovenije izgradnjo 1000 učnih mest v centrih usmerjenega izobraževanja in začetek opremljanja specialnih prostorov za pouk, pri tem pa ne pove, za katere centre gre.

V istem odstavku pa dosledno nakazuje začetek izgradnje pedagoške akademije v Ljubljani in centra za slepo in slabovidno mladino v Škofji Loki. Ob tem pa sploh ni omenjena pedagoška akademija v Mariboru oziroma zaključek gradnje. Vsa ostala področja, ne glede na prioriteto nekaterih konkretno opredeljenih področij, pa so opredeljena zelo splošno, čeprav je izpostavljen eden od pomembnih problemov na prehodu v leto 1977. Tu zlasti mislimo na točki 5.4 in 5.5. Predlagamo, da se ta področja konkretizirajo ali pa druga posplošijo.

Dalje velja omeniti, da sta povečanje produktivnosti in racionalizacija poslovanja družbenih področij zelo šibko opredeljeni. Na družbenih področjih sta prav tako potrebna resnično uvajanje večje produktivnosti in racionalizacija poslovanja. Menimo, da bi morali biti ukrepi na teh področjih, prav tako kot na področju gospodarstva, v večji meri konkretizirani z ustreznimi nosilci. To pa je seveda mogoče le z opredelitvijo minimalnih standardov in opredelitvijo solidarnosti in vzajemnosti. Osutek resolucije to sicer nakazuje, vendar minimalni standardi in kriteriji za vzajemnost in solidarnost še niso sprejeti. Nosilci teh nalog so zelo splošno opredeljeni, kar onemogoča realno planiranje. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Kampuš! Besedo ima Franc Svetelj, delegat občine Kamnik!

Franc Svetelj: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bi rad posredoval nekaj pripomb in mnenj, ki so jih delegati slišali oziroma izoblikovali v razpravi na zadnji seji občinske skupščine, ko smo obravnavali 9-mesečno realizacijo gospodarskih gibanj v občini in pa v skupini delegatov za Zbor občin ter v družbenopolitičnih organizacijah v okviru Socialistične zveze.

V naši občini smo ob analizi 9-mesečne realizacije gospodarjenja dali poseben poudarek problemom izgub in pa neskladja med rastjo produktivnosti in rastjo osebnih dohodkov. S tem v zvezi smo zavzeli stališče, da je treba odločno začeti izvajati sporazume pri delitvi osebnih dohodkov in zaostri odgovornost kršiteljev teh sporazumov. Ugotovili smo namreč, da zlasti v tistih delovnih organizacijah, kjer imajo izgubo, osebni dohodki hitreje rastejo. Prav tako smo tudi sprejeli stališče, da naj ne bi v takih delovnih organizacijah

osebni dohodki naraščali, dokler ne bodo realizirani sanacijski programi oziroma dokler ne bo pokrita izguba, kajti ugotavljamo, da ravno povečanje osebnih dohodkov nad rastjo produktivnosti ustvarja probleme, saj odpira ter povečuje nesorazmerja z osebnimi dohodki družbenih dejavnosti. Zaradi tega te dejavnosti vedno znova postavljajo zahteve po usklajevanju osebnih dohodkov z gospodarstvom. In tako smo v začaranem krogu. Zahtevamo dodatna sredstva iz gospodarstva, kjer je ogrožena reprodukcijska sposobnost, o kateri veliko razpravljamo, pa zelo malo storimo.

O področju skupne porabe smo v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 zapisali, da bodo vse samoupravne interesne skupnosti v naši republiki sklenile samoupravne sporazume o temeljih svojih planov do 30. novembra letos. Tega nismo storili. Zato je nevarnost, da bo skupna poraba tudi v prihodnjem letu tekla po starih poteh, da ne bomo realizirali usmeritve, ki smo jo zapisali v dogovoru o temeljih in pa v družbenem planu, namreč katera področja naj imajo v tem obdobju prioriteto, ker bomo skoraj polovico srednjeročnega plana prešli, ne da bi to konkretizirali.

Delegati so bili mnenja, da je treba pospešiti proces dogovarjanja, zlasti pa pripravo temeljnih analiz, podatkov, informacij o tem na republiški ravni, ker drugače tudi razprave v združenem delu ne morejo dati kvalitetnih rezultatov.

Glede obsega in oblik splošne porabe v letu 1977 podpiramo usmeritev Izvršnega sveta, vendar se postavlja vprašanje zlasti glede področja komunalnih dejavnosti, ki so se doslej financirale iz občinskih proračunov. Tu so dokaj različna stališča. Danes smo slišali v referatu tovariša Dragana stališče, ki se dokaj razlikuje od stališča Izvršnega sveta, ki je bilo dano na posvetovanju predsednikov 2. decembra letos, to se pravi pred slabim tednom dni. V zvezi s tem smo tudi postavili delegatsko vprašanje Izvršnemu svetu, ki naj bi obrazložil stališča glede financiranja dela komunalnih dejavnosti iz občinskih proračunov v prihodnjem letu.

V dosedanji razpravi je bilo precej govora tudi o nadaljnjem razvoju organov uprave. Naša usmeritev v srednjeročnem razvoju plana je, da zagotovimo učinkovitejšo upravo z modernizacijo, ne pa s povečevanjem števila zaposlenih v državnih organih. Prav bi bilo, če bi zapisali v resoluciji za leto 1977, da bomo temeljito proučili stanje na tem področju, organiziranost, naloge, kadrovske sestavo itd. in se potem dogovorili za konkretne ukrepe, ne pa da se zadovoljujemo z ekstenzivnim širjenjem zaposlovanja, tako v občinski kot v republiški upravi. Zadnji čas je, da se dogovorimo tudi za sprejem republiškega zakona s tega področja in da napravimo določen red na tem področju.

Glede širitve materialne osnove združenega dela pravi republiški družbeni plan, da je treba pri obdavčenju dohodka dosledno doseči realizacijo obdavčenja rezultatov poslovanja in da mora biti višina obveznosti neposredno odvisna od ekonomske moči zavezanca. V uvodnem ekspoziju ob spejemanju družbenega plana pa je bilo tudi poudarjeno, da morajo sredstva za razširitev materialne baze združenega dela rasti hitreje od dohodka. Ko smo obravnavali material za današnjo sejo, smo videli, da te usmeritve, na primer že samo predlagana sprememba zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ne zasledujejo tega. Omenjena sprememba na primer predvideva povečanje stopnje kar za 27,5 %.

Delegati podpiramo tudi hitrejše reševanje problemov na področju kmetijstva, zlasti glede ureditve cen na področju mlečne proizvodnje in živinorejske proizvodnje. V Ljubljanski regiji so v lanskem letu po dogovoru vse občine

sofinancirale pokritje izgub v mlečni proizvodnji s tem, da so zagotovile polovico sredstev za pokritje izgub v organizacijah združenega dela ter kmetijstva, ki se ukvarjajo s proizvodnjo mleka. Vendar je bilo dogovorjeno, da je lahko to le začasna rešitev. To je bilo namreč pokrito s krediti iz skladov skupnih rezerv občin. Rečeno je bilo, da je to lahko samo izjemna rešitev, začasna, da pa se je treba čimprej sistemsko dogovoriti o cenah, ki ustrezajo dejanskim stroškom proizvodnje mleka in tudi mesa.

V tej zvezi je že v pripravi ustanovitev poslovne skupnosti za preskrbo Ljubljane in tudi kmetijske razvojne skupnosti v okviru ljubljanske regije. Vendar tudi to ne bo rešilo problema, če se ne bomo v okviru republike in v okviru države dogovorili za sistemsko rešitev tega vprašanja.

Z osnovno usmeritvijo resolucije soglašamo, vendar ne bi smela po našem mnenju preveč povzemati načelnih stališč iz družbenega plana. Te usmeritve bi morala za leto 1977 čimbolj konkretizirati. V tem smislu podpiramo tudi predložena osnutka stališč Družbenopolitičnega zbora in Zbora občin. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Svetelj! Besedo ima Venčeslav Koderman, delegat Skupščine mesta Ljubljana!

Venčeslav Koderman: Spoštovana predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine mesta Ljubljana je k uresničevanju srednjeročnega programa predlagala niz pripomb. Natiskane so na petih straneh. Te pripombe se dele na splošne pripombe in na konkretna stališča in predloge. Navedel bom le nekaj splošnih pripomb.

Resolucija za leto 1977 je od prvotnih tez do osnutka bistveno izboljšana ter omogoča kvalitetno javno razpravo, ki naj bi dala dodatne ocene, možnosti ter dopolnitve. Pri tem je treba poudariti, da omogoča tudi usklajevanje z občinskimi in mestnimi programi oziroma je solidna osnova za njihove dopolnitve. Leto 1977 je v srednjeročnem programu izredno pomembno leto, lahko bi rekli ključno leto za uresničitev srednjeročnih ciljev. Zato bi morali v resoluciji še poleg tega, da se poudarijo strateške naloge, opredeliti naloge, nosilce in termine ter odgovornosti.

Od konkretnih stališč in predlogov bom navedel le naslednje: V poglavje »Energetika« je treba vnesti pričetek izgradnje Toplarne II, Ljubljana-Moste. Kolikor ne bo pravočasno, po planu, zgrajena toplarna, ne bo mogoče v Ljubljani uresničiti tudi drugih planskih ciljev. Zato bo vsak odmik te izgradnje povzročil veliko škodo.

Stroške stanarin je treba konkretno opredeliti in v resoluciji zapisati, kako bomo to pričeli izvajati v letu 1977. Kolikor bi jih uveljavljali na tak način kot sedaj, bo to potem več ali manj samo gola formalnost.

Na področju prometa in zvez bi poudaril, da je v planu predvideno, da se prične gradnja zahodne celjske magistrale in hitre ceste skozi Maribor, medtem ko je za mestno obvoznico Ljubljana predvidena samo izdelava projektov. Omenjena določila so v nasprotju s sprejetimi družbenimi dogovori in prišlo bo do zakasnitve gradnje na ljubljanskem območju. Zato predlagamo, da se v planu za leto 1977 dodajo »začetki priprave in ureditve zemljišč za mestno obvoznico v Ljubljani.«

V planu je tudi stavek: »Izvršena bo prva faza rekonstrukcije Celovške in Prešernove ceste v Ljubljani«. Predlagamo, da se besedilo glasi: »Zgrajena bo Prešernova cesta in prva faza rekonstrukcije Celovške ceste.«

Pri strojegradnji pa je potrebno ugotoviti in konkretno povedati vzroke, zakaj se ne izvajajo koncepcije srednjeročnega plana SRS.

Ostale pripombe predlagam pismeno. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Koderman! Vse pripombe, tako pismene kakor tudi ustne, bodo seveda posredovane Izvršnemu svetu.

Besedo ima Jože Varga, delegat občine Lendava!

J o ž e V a r g a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija občine Lendava je skrbno obravnavala analizo izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za leto 1976, oceno možnosti za njegovo uresničenje v letu 1977 ter osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977.

V sodelovanju s predstavniki Skupščine občine, Izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij smo ugotovili, ob pozitivnih rezultatih, da gospodarska gibanja v marsičem odstopajo od načrtanih smernic. Predvsem pa ugotavljamo, da se dogovori in ukrepi za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji ne izvajajo dovolj učinkovito prav v manj razvitih območjih. Interesa združenega dela za vlaganje v manj razvita območja ni čutiti in ocenjujemo, da se v manj razvitih območjih povečuje socialna diferenciacija. Vse preveč je izgovorov, češ da ni ustreznih ekonomsko utemeljenih programov pri organizacijah združenega dela. Menimo, da bi bilo nujno iskati konkretne vzroke in tiste subjekte, ki ne spoštujejo dogovorjenih smernic družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju v Socialistični republiki Sloveniji. Če se bodo negativne tendence nadaljevale še v prihodnjem obdobju, bo skladnejši razvoj manj razvitih območij še v večji meri porušen, kar lahko pripelje do daljnosežnih posledic ne samo v ekonomskih temveč tudi v družbenopolitičnih odnosih.

Prav na osnovi tega menimo, da je nujno v resoluciji konkretno opredeliti ukrepe, ki bodo resnično omogočili doslednejše izvajanje načrtane politike skladnejšega regionalnega razvoja ter pospeševali povezovanje in združevanje organizacij združenega dela iz razvitejših območij z organizacijami združenega dela iz manj razvitih območij. V tem v celoti podpiramo prav predlog stališč Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin. Pri tem je pa nujno v resoluciji še jasneje in konkretnije opredeliti vlogo in odgovornost vseh družbenih subjektov, predvsem pa Gospodarske zbornice in poslovnih bank glede ekonomsko utemeljenih investicijskih programov v manj razvitih območjih.

Resolucija o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 naj bo manj deklarativna, bolj pa konkretna glede nalog vseh družbenih subjektov, pa tudi organizacij združenega dela, predvsem tistih, ki imajo pomembne in odgovorne naloge.

Menimo, da je resolucija na področju energetike v glavnem konkretna, vendar je nekatere naloge potrebno še bolj precizirati. Konkretno je opredeljena naloga v drugem odstavku točke 4.1, da Interesna skupnost za nafto in plin, Republiški komite za energetiko in druge organizacije združenega dela, pri tem tudi naša organizacija združenega dela Nafta, Lendava, pripravijo v letu 1977 sporazum o dolgoročni oskrbi Socialistične republike Slovenije z naftnimi derivati in naravnim plinom do leta 1990, z določitvijo ustreznih kapacitet in razmerij med naravnim plinom in naftnimi derivati, ter te uskladijo s potre-

bami dolgoročne energetske bilance in z elektrogospodarstvom, upošteva je potrebe daljinskega ogrevanja. To moramo opraviti v letu 1977. Precizirati moramo program razvoja naftnega in plinskega gospodarstva v daljšem obdobju, da ne bo prihajalo do deficitarnosti, a prav tako ne do suficitarnosti. To bi povzročalo neizkoriščenost kapacitet, pa tudi neekonomičnost poslovanja.

Resolucija omenja tudi problematiko raziskav, čemur je treba posvetiti večjo pozornost. Nujno je priti vsaj do minimalnih finančnih sredstev in s tem pospešiti raziskave za nafto in plin, kjer so indikacije za to, kajti škoda je, da moramo zaradi nerešenih finančnih vprašanj zanemarjati prirodno bogastvo, ki ga še imamo. Resolucija postavlja princip virov, ki pa jih je treba tudi kvantificirati.

Delegacija občine Lendava predlaga, da se odstavek, kjer je govora o rekonstrukciji rafinerije v Lendavi, popravi in dopolni s tem, da bodo vsi odgovorni družbeni subjekti intenzivirali delo za izgradnjo rafinerijskih zmogljivosti v Lendavi. Gre v bistvu za izgradnjo tipske rafinerije 2 milijona ton, s predelavo 1 milijon 200 tisoč ton v letu 1980, kot je to napisano v dogovoru o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980.

Na koncu predlagam, da se točka 4.7, področje bazne kemije, prav tako precizira glede realizacije tistih objektov bazne kemije, ki gredo v gradnjo že v letu 1977. Med temi je tudi tovarna metanola v Lendavi kapacitete 165 tisoč ton, za katero je že vse pripravljeno.

V predlogu delegata iz Kopra glede konzorcija in priprav na gradnjo rafinerije se mi zdi, da verjetno to v resoluciji ni potrebno posebej poudarjati, ker ni v duhu načel, ki so jih podpisali podpisniki v dogovoru o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980. V tem dogovoru je v 4. členu, v zadnjem odstavku, jasno opredeljeno načelo, mimo katerega ne moremo iti. To pa se glasi: »Sestavljena organizacija združenega dela Polikem, Ljubljana bo potem, ko bodo tehnične, ekonomske in ekološke študije dokončane, zagotovljena dolgoročna rentabilnost naložb in doseženo soglasje partnerjev o skupni naložbi, skupno z ostalimi partnerji zagotovila sredstva in leta 1979 začela z gradnjo.« S tem pa ni rečeno, da sestavljena organizacija združenega dela Polikem ne bi smela imeti konzorcija in razčiščevati teh problemov s tehnološke, ekonomske in ekološke plati, ker je to že tako njena naloga. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Varga! Nadaljuje tovariš Franc Štrakl, delegat občine Ljutomer!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je na svoji seji razpravljala o dokumentih, o katerih sedaj razpravljamo, ter o pripombah našega izvršnega sveta. K obema dokumentoma predlaga skupina naslednje ugotovitve oziroma pripombe:

1. Analiza izvajanja družbenega plana Slovenije v letu 1976 dokaj podrobno nakazuje problematiko, ki se je pojavljala v letu 1976 na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti. Čeprav so na takšno situacijo vplivali tudi predpisi s področja ugotavljanja dohodka, plačil med uporabniki družbenih sredstev in drugi, ugotavljamo, da imajo v naši občini močan vpliv tudi nekatera pomembna odstopanja od predvidene rasti produktivnosti dela in zaposlovanja ter počasnejše investicijske naložbe.

Tako kot v Sloveniji tudi v naši občini ne bomo dosegli v letu 1976 predvidenega razvoja ne v gospodarstvu in ne na področju družbenih dejavnosti. Zato predlagamo, da Izvršni svet Skupščine SRS oziroma njegovi organi izdelajo podrobno analizo dosežene stopnje gospodarskega razvoja v manj razvitih in obmejnih občinah v Sloveniji ter na podlagi takšne analize izdelajo izhodišča za leto 1977, ki bi jih bilo potrebno podrobneje opredeliti v resoluciji o izvajanju družbenega plana Slovenije za leto 1977.

Ker se bodo negativne posledice iz leta 1976 zanesljivo prenašale tudi v naslednje leto, bi morala resolucija za leto 1977 vsebovati tudi konkretne ukrepe za doslednejše izvajanje nalog, ki so opredeljene v zakonu, še posebej pa v družbenem dogovoru o pospeševanju skladnega regionalnega razvoja v Sloveniji.

2. V poročilu o izvajanju družbenega plana Slovenije za leto 1976 na področju kmetijstva ni podrobneje analizirano stanje z vidika izvajanja nalog, ki so bile opredeljene v resoluciji za leto 1976. Zato predlagamo, da se v predlogu resolucije za leto 1977 na 37. strani osnutka za kmetijstvo in živilstvo zagotovi trdnejša osnova za gospodarjenje v letu 1977, predvsem z vidika družbenih intervencij, formiranje cen kmetijskih primarnih proizvodov ter pospešeno samoupravno organiziranje kmetijskih zemljiških in kmetijskih pospeševalnih skupnosti ter drugih asociacij kmetijstva.

V tej zvezi tudi predlagamo, da se v letu 1977 opredeli nujnost sklenitve sporazuma med Skupnostjo za ceste Slovenije in ustreznimi asociacijami v kmetijstvu za oprostitev plačila prispevka za ceste od goriva, uporabljenega v kmetijski proizvodnji.

Prav tako predlagamo, da se v letu 1977 izvede valorizacija republiškega prispevka od spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, tako da bi Sklad za melioracije pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije razpolagal z zadostnimi sredstvi za izpeljavo že predloženih in predvidenih programov melioracij kmetijskih zemljišč v Sloveniji, predvsem v Pomurju, kajti pospešeno pridobivanje plodne zemlje pomeni velik prispevek k odpravljanju manjše razvitosti tega območja.

Gre torej za valorizacijo v okviru obstoječih stopenj v korist Zveze vodnih skupnosti oziroma sklada za melioracije.

3. Na 35. strani osnutka resolucije so našeti tudi ukrepi tekoče ekonomske politike. Med drugim je omenjena tudi rast sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb. Naše pripombe so podobne stališčem in predlogom Družbenopolitičnega zbora, ki smo jih dobili z današnjo sejo in jih tudi v celoti podpiramo.

4. Na 36. strani, področje energetike, predlagamo, da se za besedilom: »nadaljevali bodo z rekonstrukcijo rafinerije v Lendavi, deli na Nuklearni elektrarni Krško, Rudniku urana Žirovski vrh in na drugih energetskih objektih« doda še besedilo: »in pristopili k pripravi tehnične dokumentacije za gradnjo elektrarn na reki Muri«.

5. Pripombe so predložene tudi glede opredelitve nalog samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti na 38. strani osnutka. Te pripombe so podobne stališčem Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin, ki smo jih prejeli za današnjo sejo, in sicer v točki 7, zato jih posebej tu ne navajam.

Pripominjamo le, da bi bila v petem poglavju v drugi alineji glede nadaljnega razvijanja in krepitve sistema solidarnosti potrebna opredelitev v tem smislu, da bodo republiške samoupravne interesne skupnosti s sistemom soli-

darnosti zagotavljale razliko sredstev med sredstvi minimalnega programa in zbranimi sredstvi v občini po stopnji, ki pa ne more presegati povprečne stopnje razvitih občin v Sloveniji. Ne sme se namreč ponoviti to, da bi bilo tudi v nadalje gospodarstvo manj razvitih občin bolj obremenjeno za potrebe družbenih dejavnosti kot gospodarstvo v razvitih občinah.

6. Na 40. strani osnutka, kjer je govora o urejanju cen, delegacija soglaša z opredelitvijo glede oblikovanja cen, vendar tako, da mora biti višina stroškov družbeno priznana oziroma utemeljena.

7. Na 42. strani v načelu soglašamo z določanjem skupne politike prometnega davka, vendar naj se za besedami »s politiko temeljnega prometnega davka« doda še »in z obdavčevanjem skupnega dohodka občanov«. Menimo, da dodatno zbiranje davkov ne bi smelo obremeniti vseh slojev prebivalstva enako v obliki podražitev.

8. Ugotavljamo, da splošna poraba v osnutku resolucije ni podrobno opredeljena. Prav tako za leto 1977 ni predviden družbeni dogovor o splošni porabi. Znana pa so stališča Izvršnega sveta Slovenije, ki temeljijo na zakonu o združenem delu. V tej zvezi predlagamo, da se v predlogu resolucije za leto 1977 sprejmejo kompromisne rešitve glede financiranja splošne porabe v letu 1977, zlasti še glede financiranja komunalnih dejavnosti. Gre predvsem za problem vzdrževanja mesta, nadalje društev, krajevnih skupnosti in posegov v kmetijstvo na podlagi obstoječih obveznosti in zakonov.

Občine v večini še nimajo sistemsko urejenega financiranja niti krajevnih skupnostih niti komunalnih skupnostih in tudi ne drugih družbenih potreb na podlagi samoupravnih sporazumov, ki bi jih sprejeli v združenem delu. Zato je izločitev teh postavk iz proračunov lahko le postopna v obdobju do leta 1980.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Štrakl! Besedo ima tovariš Ivo Miklavčič, delegat občine Kranj!

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! O osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana Slovenije v letu 1977 v občini Kranj je razpravljala predvsem skupina delegatov, ki je opozorila na nekatera vprašanja.

Osnutek resolucije obravnava posamezna področja gospodarstva in negospodarskih dejavnosti v skladu z vsebino srednjeročnega programa, kar zagotavlja spremljanje izvajanja srednjeročnega programa. Z letno resolucijo pa povzemamo najbolj aktualna vprašanja in naloge, ki jih je možno izpolniti v planiranem obdobju. Tako so temeljne organizacije združenega dela hkrati soočene s konkretno problematiko usklajevanja programov interesnih skupnosti, z obravnavo davkov in davčnih osnov, proračunov družbenopolitičnih skupnosti in z drugimi odločitvami za srednjeročno obdobje, pa tudi za leto 1977.

Obstajajo določena nasprotja, ki so posebno izrazita v predelovalni industriji, ki je značilna za našo občino in ima odločujočo vlogo pri realizaciji ciljev resolucije za leto 1977 v občini, kakor tudi za srednjeročno obdobje. V resoluciji pa po mnenju delegatov te naloge niso odvolj opredeljene glede usmeritve za vso panogo.

Delegati smo menili, da je potrebno po sprejemanju obveznosti iz dohodka nakazati in določiti globalne razvojne možnosti za posamezne panoge, še posebno s področja predelovalne industrije. Prevladalo je mnenje, da bo le tako dana

osnova za nov sistem planiranja, dogovarjanja in odločanja na posameznih nivojih.

Ob razpravi je bila še posebej poudarjena problematika tekstilne panoge. Ugodnejše pa je bila ocenjena v osnutku resolucije opredelitev razvojnih možnosti v letu 1977, predvidena modernizacija gospodarstva in prestrukturiranje predelovalnih zmogljivosti v Iskri. V vseh razpravah je bila poudarjena potreba po rasti produktivnosti kot bistvenega elementa gospodarske rasti. Za naše razmere v občini in tudi sicer je bistvenega pomena še nadaljnje umirjeno zaposlovanje na eni in rast produktivnosti na drugi strani.

K 6. točki V. poglavja osnutka resolucije je bilo glede navedbe, da si bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prizadeval za zmanjšanje oziroma odpravo carin za uvoz opreme za predelavo odpadnih surovin, danih nekaj pripomb. Uvajanje takih olajšav bi moralo veljati za celotno srednjeročno obdobje. Sprejeli smo naloge za varstvo okolja, izpolnjevanje teh pa je med drugim pogojeno tudi z uvedbo olajšav pri uvozu opreme za predelavo odpadnih surovin in za druge tehnične naprave, s katerimi zagotavljamo varstvo zdravega okolja.

Delegati so v skupinah sklenili predlagati dopolnitev te točke še z nalogo, da naj se proučijo oziroma zagotovijo olajšave pri uvozu opreme, s katero posamezne delovne organizacije izpolnjujejo proizvodni program, pa je iz domače proizvodnje ni mogoče nabaviti, posebno če s tem zagotavljajo povečan izvoz in pa povečano porabo domačih surovin.

Ugotavljamo, da je na stanovanjskem področju opaziti napredek, tako glede samoupravnega organiziranja kot tudi glede obsega stanovanjske gradnje, ki je pomemben faktor gospodarske rasti. Vendar pa je treba poudariti, da je izgradnja naselij preveč enostranska in da zaostaja gradnja spremljajočih objektov za potrebe novih stanovalcev. Pa tudi komunalni problemi so ponekod ovira za uspešno in sočasno izgradnjo sosesk. Večje vključevanje vseh zainteresiranih in odgovornih dejavnikov za izgradnjo sosesk na podlagi dogovorov je naloga, ki jo bomo morali izpolniti.

Omeniti je potrebno, kar je bilo ugotovljeno tudi že v razpravi, da je bila v okviru samoupravnega organiziranja v stanovanjskem gospodarstvu dosežena velika solidarnost pri reševanju stanovanjskih vprašanj, ki so se pojavila kot posledica potresa na Kozjanskem in v Posočju, kakor tudi pri izgradnji dijaških in študentskih domov, čeprav pri teh v večji meri le po določenih zakona.

Samoupravne stanovanjske skupnosti imajo v letu 1977 največji delež obveznosti za zagotavljanje sredstev za Posočje v okviru dogovorjenih 150 milijonov dinarjev dolgoročnega posojila. V razpravi v naših skupinah je bilo postavljeno vprašanje, ali so glede na to v letu 1977 dani pogoji za sprejemanje samoupravnega sporazuma za pomoč pri reševanju stanovanjskih potreb tistih kadrov, ki so pomembni za pospešen skladnejši razvoj manj razvitih območij Slovenije. To še posebno zaradi tega, ker obstaja srednjeročno dogovorjena obveznost za financiranje študentskih in dijaških domov.

V osnutku resolucije je nakazano premiiranje stanovanjskih varčevalnih vlog. To praktično še ni obdelano in se v praksi še ne izvaja. Pri tem pa se postavlja vrsta vprašanj glede realnih kriterijev. Poslovne banke z nekaterimi ukrepi, kot so na primer dodatna posojila k privarčevanim sredstvom in zniževanje obrestne mere, že delno stimulirajo varčevalce. Možnosti za premiiranje bi bilo treba še nadalje proučevati v okviru poslovnih bank, ob tem pa razmisliti o večjem angažiranju sredstev samoupravne enote za družbeno pomoč.

S postopnim prehodom na stroškovne stanarine ne bi smeli odlašati, saj imamo na voljo sredstva za pomoč socialno ogroženim v solidarnostnih skladih. S povečanjem stanarin bi bile dane možnosti obnavljanja in modernizacije starih stanovanj, s čimer bi bistveno zmanjšali povpraševanje in zahteve po novih stanovanjih.

Na koncu želim opozoriti še na ugotovitve in stališča Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. V glavnem gre za dve vprašanji, ki sta pomembni za nadaljnji ugodni trend stanovanjske graditve. Potrebne so nagle urbanistične rešitve in priprava komunalno opremljenih zemljišč ter oblikovanje cen in vključevanje stroškov v ceno stanovanja.

Odbor podpira osnutek resolucije in nakazane ukrepe na tem področju ter predlaga zboru, da osnutek resolucije s predloženimi pripombami sprejme. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Miklavčič! Besedo ima Jože Bitežnik, delegat občine Nova Gorica!

Jože Bitežnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati za zbor združenega dela s področja gospodarstva, za Zbor občin ter Družbenopolitični zbor ugotavljamo, da je opredelitev prednostnih nalog v osnutku resolucije pozitivna in v skladu s srednjeročnim programom razvoja Socialistične republike Slovenije. Podpiramo prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva in razvijanje kvalitetnih dejavnikov razvoja. Ob upoštevanju pobud delovnih ljudi in lastnih razmišljanj pa predlagamo, da se v osnutku konkretnije opredelijo naslednje naloge:

1. Resolucija sicer poudarja dolžnost razvijanja obmejnih nerazvitih območij. Tu je prav gotovo tudi vprašanje razreševanja infrastrukturnega neskladja, zato predlagamo, da se besedilo v analizi izvajanja družbenega plana za leto 1976, ki govori o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, to je na strani 22, po »predvidevanju Republiške skupnosti za ceste« do konca odstavka vnese v resolucijo. Vendar v to poglavje ne sodi izvajanje meddržavne pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, to je cesta Goriška Brda—Solkan in Kambreško—Ravne, zato predlagamo, da se ti dve cesti prikažeta v novem poglavju o izvajanju osimskega sporazuma.

2. V poglavju, ki obravnava promet in zveze, so poimensko našteje tudi posamezne cestne povezave, za katere je predvidena izdelava projektne dokumentacije oziroma začetek del. Menimo, da je treba v tem poglavju dosledneje obdelati program dela v letu 1977. Pri tem je treba upoštevati že sprejeti samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest Slovenije za obdobje 1976—1980 in srednjeročni plan vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980 ter določila osimskega sporazuma. Zato predlagamo takole formulacijo: »Začela se bo izgradnja mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba z odsekom avtoceste od mejne črte do priključka za Novo Gorico in odsek od priključka za Novo Gorico do križišča v Rožni dolini ter podaljšek zahodne obvoznice Šempeter—Miren. Začela se bo izdelava projektov še neprojektiranega dela avtoceste Razdrto—Selo.

3. Osimski sporazum vsebuje določila, ki bi jih bilo potrebno začeti reševati že v letu 1977. Obe strani bosta povezali avtocesto Benetke—Trst—Gorica—Trbiž s cestami Nova Gorica—Postojna—Ljubljana, Fernetiči—Postojna in Hrpelje—Kozina—Reka. Za zagotovitev neposredne cestne povezave med

jugoslovanskim področjem Brd in Solkanom se bo v roku dveh let od uveljavitve tega sporazuma zgradila asfaltirana avtomobilska cesta Kambreško—Ravne. Obe strani sta sporazumni, da bosta odprli v najkrajšem času mednarodni prehod I. kategorije v Vrtojbi, Štandrež, in II. kategorije v Novi Gorici na Erjavčevi cesti, jez na Soči pri Solkanu in postavili hidroenergetske naprave. Zato predlagamo, da se na strani 40 doda nova točka 6.3.2, »Izvajanje osimskega sporazuma«, kjer se poleg cone v Sežani doda še naslednje besedilo: »V skladu z osimskim sporazumom se bodo začela dela na cesti Solkan—Goriška Brda in Ravne—Kamberško ter bo odprt mejni prehod na Erjavčevi cesti v Novi Gorici, v letu 1977 pa bodo izdelani dokončni projekti za HE Solkan«. V tej točki pa mora dobiti posebno mesto tudi pospeševanje maloobmejnega prometa, in sicer z opredelitvijo konkretnih instrumentov za razvoj trgovine v smislu zagotavljanja širšega asortimenta blaga in novih trgovinskih prostorov in realiziranje pobud, da se vsebina blagovnih list prilagodi sedanji gospodarski strukturi, v brezcarinsko listo za izvoz in uvoz pa naj se vključi tudi industrijska kooperacija.

Osnutek resolucije po mnenju delegacije ni predvidel pomembnih dejavnosti, ki prispevajo k deviznemu prilivu. To je maloobmejni promet, katerega ne bremene carinske in druge dajatve. Ugotavljamo, da predstavlja maloobmejni promet visoko postavko deviznega priliva od turizma v Socialistični republiki Sloveniji. Po podatkih SDK je bil v letu 1975 delež deviznega priliva, ki izvira v glavnem iz maloobmejnega prometa šestih primorskih občin, v deviznem prilivu od turizma v Socialistični republiki Sloveniji kar 55 %. Zato predlagamo, da se opredelijo stimulatívni ukrepi za razvoj maloobmejnega prometa. Razvoj maloobmejnega prometa je naš skupni interes, ne le lokalni.

5. Preusmeritev transporta s ceste na železnico na osnovi usmeritve družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 in dokončna ureditev goriškega mejnega železniškega prehoda za račun tretjih držav bo močno povečala železniški promet na progi Sežana — Nova Gorica — Jesenice. Zaradi povečanja prometa na tej železnici pa je potrebno omogočiti rekonstrukcijo gornjega ustroja proge in ureditev postaje Nova Gorica.

Pod to točko v poglavju 6.5 pa predlagamo, da se namesto dosedanjega besedila vnese tole: »Po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov v skladu z dogovorom o splošni porabi bo v letu 1977 izdelan obračun obveznosti med Skupnostjo starostnega zavarovanja kmetov in družbenopolitičnimi skupnostmi za obdobje 1972—1975.«

Z razpravo smo hoteli le opozoriti, da naj se predloženi predlogi proučijo in po možnosti upoštevajo pri sestavi predloga resolucije, o kateri bomo še razpravljali. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Bitežnik! Besedo ima tovariš Skinder, delegat občine Brežice!

Franc Skinder: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Želim spregovoriti samo nekaj besed o energetiki. Posredoval bom ugotovitve in stališča delegacije iz Brežic.

Družbeni plan Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v poglavju o energetiki določa, da bo razvoj energetike slonel tudi na racionalni proizvodnji ter racionalnem izkoriščanju energije. V analizi izvajanja družbenega plana Slovenije v letu 1976 pa je omenjeno, da v okviru združenega

elektrogospodarskih podjetij Slovenije pripravljajo ukrepe, ki bi zagotovili racionalnost porabe energetskega virov, transporta in porabe energije, in tudi pripravljajo program racionalizacije in zmanjšanja stroškov poslovanja in postopno pokrivanje stroškov enostavne reprodukcije z lastnimi sredstvi.

To kaže, da teh ukrepov in programov še nimajo. V osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 pa je navedeno, da bo Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva v sodelovanju z Združenjem elektrogospodarskih podjetij analizirala izgubo v elektrogospodarstvu in še podrobno analizirala realizacijo akcijskih programov za racionalnejše poslovanje elektrogospodarstva.

Iz tega pa se vidi, da elektrogospodarstvo ima programe za racionalnejše poslovanje. Ker iz analize o izvajanju plana za leto 1976 izhaja nasprotno, je potrebno to neskladnost odpraviti. Predvsem pa je potrebno, in to posebej poudarjam, tej skupščini posredovati podatke, kaj sta storila v tem letu elektrogospodarstvo in Samoupravna interesna skupnost za uresničevanje srednjeročnega plana, racionalnost proizvodnje in poslovanja ter racionalno izkoriščanje energije, kakšne finančne rezultate so dali njihovi stabilizacijski programi, ali in koliko je elektrogospodarstvo prispevalo k zmanjšanju primanjkljaja v prometu z električno energijo, ki za leto 1975 še ni pokrit v celoti. Zbranih je le 342 milijonov dinarjev ali 64 % od predvidene vsote, za letošnje leto pa znaša primanjkljaj v elektrogospodarstvu do 1. oktobra 966 milijonov. Zanima nas, ali in za koliko je elektrogospodarstvo prispevalo k zmanjšanju izgub z boljšim poslovanjem. Odgovor je mogoč samo, če se je kaj napravilo za boljše poslovanje.

Menimo, da bi bilo v oceni uresničevanja resolucije za leto 1976 potrebno tej skupščini posredovati nekatere osnovne podatke in ocene. Predlagamo, da Izvršni svet ob predlogu resolucije za leto 1977 posreduje temu zboru dosegljive podatke in svojo oceno o prej navedenih vprašanjih. Ko bomo to vedeli, bomo k temu poglavju lahko posredovali svoja stališča oziroma amandmaje. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Skinder! Želi še kdo besedo? (Ne.) Prosim predstavnika Izvršnega sveta tovariša Praznika, da prevzame besedo!

Zdravko Praznik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pojasnil bom nekatere vprašanja, ki nekoliko širše osvetljujejo posamezne probleme. Vprašanja so bila že zajeta v ekspoziciji Izvršnega sveta in izhajajo bodisi iz današnje razprave ali pa iz predhodnih razprav, ki so bile zlasti v okviru odborov.

Pri tem bi takoj poudaril, da nimam namena, da bi v razpravi širše zajel odprta vprašanja, predvsem zaradi tega ne, ker menim, da so tukajle navzoči tudi nekateri še bolj informirani tovariši, ki zastopajo bodisi posamezne komiteje bodisi posamezne sekretariate. Poleg tega moram tudi poudariti, da bo Izvršni svet na seji, ki jo bo imel v sredo prihodnji teden, že obravnaval predlog resolucije. Zaradi tega prosim, da nam gradivo iz današnje obširne razprave predložite čimprej, da bomo lahko tako pripravili delovni material.

Seveda moram takoj reči, da bo predlagatelj pozorno pregledal vse dane pripombe. Mislim, da je precej takih, ki koristno dopolnjujejo tekst resolucije. Pomembna pa so po mojem mnenju tudi nekatere opozorila, s katerimi se

zahteva, da bi se sprejete obveznosti v okviru samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in sprejetih samoupravnih planov resneje izvajale.

To mislim, da je posebej pomembno zaradi tega, ker se je vrsta nalog, ki so jih prej vsebovali posamezni republiški dokumenti, že prenesla oziroma se prenaša na posamezne samoupravne sporazume oziroma plane, med katerimi so zlasti pomembni samoupravni sporazumi o temeljnih poslovanja bank, nekaterih organizacij, ki se po dohodkovnih načelih povezujejo in podobni.

Mislim, da bi v zvezi s to razpravo in predhodnimi razpravami moral začeti pri produktivnosti dela. Tu je bilo predlaganih največ pripomb. Odveč je govoriti, da produktivnost stagnira in da predstavlja za Slovenijo morda bolj kot včeraj strateško nalogo za leto 1977 in da je pravzaprav leto 1977 tisto, ki bi moralo dati prav produktivnosti izrazitejši pečat.

Čeprav je bilo precej očitkov na račun mehanizmov, ki niso dodelani, ki še manjkajo, pa vendarle menim, da gre za zelo pomembno splošno družbeno aktivnost, ki mora pomeniti določen prelom, podobno kot so se začeli prelamljati trendi zlasti na področju stabilnejših razmerij v letu 1976. Predlog resolucije bomo na tem področju morali prav gotovo izpopolniti. V ožjem smislu gledano pa mislimo, da je dinamičen gospodarski razvoj za prihodnje leto tisti bistveni pogoj, ki naj bi omogočil porast produktivnosti dela, in to zlasti zaradi tega, ker za vrsto let nazaj v skladu z našim modelom gospodarskega razvoja ugotavljamo, da so določeni stroški, mislim zlasti na stroške, ki izvirajo iz zaposlovanja, stroške infrastrukture, zlasti pa superstrukture, precej fiksni in ne elastični nasproti proizvodnji. Tehnične predpostavke, zlasti obstoječe in predvidene kapacitete, bodo omogočale hitrejši vzpon v prihodnjem letu, seveda pa je bistveni omejitveni faktor tržišče. Osnovni problemi se bodo kazali prav tu. To bodo problemi njegovega obvladavanja, absorpcijske sposobnosti in pa generatorjev, ki naj bi vplivali na njegovo obnašanje.

Pri tem bi moral posebej poudariti, da je eden osnovnih generatorjev hitrejšega razvoja prav večji izvoz, in kljub težavam, ki so za prihodnje leto predvidene, le računamo, da bo ta še naprej ostal ne samo generator hitrejšega razvoja, ampak tudi spodbujevalec uveljavljanja kvalitetnih faktorjev gospodarjenja, kar je bilo danes v ekspezeju in pa tudi v nekaterih razpravah delegatov močno poudarjeno.

Žal je karakteristika slovenskega gospodarstva ta, da se zelo hitro orientira na tisto tržišče, ki mu je najbolj pogodu. Tako se čutijo znaki, da se spričo večjih absorpcijskih možnosti na jugoslovanskem tržišču slovensko gospodarstvo že kar lepo orientira na jugoslovansko tržišče in je že nekoliko manj aktivno do mednarodnega tržišča.

Osebnih dohodki so eden od motivatorjev večje produktivnosti. Problem pa je predvsem v tem, da je v osebnih dohodkih premalo prostora za tiste osebne dohodke, ki najbolj neposredno vplivajo na produktivnost, zlasti pa za tiste, ki najbolj vplivajo na ustvarjalno in kreativno delo. To je odločno premalo nagrajevano. Iz podatkov, s katerimi razpolagamo, ugotavljamo, da rastejo tisti osebni dohodki, ki pomenijo socialno komponento osebnih dohodkov, in pa drugi osebni dohodki (dnevnice, potni stroški, regresji za dopuste itd.). Ti so porasli v primerjavi z lanskim letom od 17,7 % na 18,8 %. Pri tem pa se oži tisti del osebnih dohodkov, ki naj bi aktivnejše vplivali na produktivnost.

Analize kažejo, da je produktivnost našega delavca približno enaka produktivnosti evropskega delavca. Zlasti v zadnjih ugotovitvah in razgovorih se kaže, da je eden osnovnih omejitvenih faktorjev za večji razvoj produktivnosti

pomanjkljivosti v organizaciji dela. Zato bi moralo biti delo na področju sodobne organizacije bolj trajno. Res pa je, da nam na tem področju močno primanjkuje kadrov in da so ti kadri premalo motivirani. Imamo sicer tudi organizacije, ki se ukvarjajo s tem, vendar so te povezane z gospodarstvom bolj občasne kot trajne.

Eden od temeljnih pogojev za večjo produktivnost je gotovo aktiviranje celotnega delovnega potenciala. Na eni strani ugotavljamo globalni deficit delavcev v Sloveniji. Zaradi tega globalnega deficita smo od 38 000 na novo zaposlenih zaposlili kar 12 000 delavcev iz drugih republik, se pravi tretjino. To je seveda logičen proces, ki izhaja tudi iz enotnosti sistema in enotnosti tržišča, vendar pa se hkrati kažejo tudi suficiti razpoložljive delovne moči v nerazvitih predelih, kjer je bila letos ob 1 % nezaposlenosti v SRS kar 5 % stopnja nezaposlenosti. Kar se nam zdi še posebej neugodno, je, da so se pojavili suficiti in počasen proces ustanavljanja novih delovnih mest v tistih območjih, ki nimajo možnosti za dnevno migracijo.

Negativno pri zaposlovanju pa je tudi, da se povečuje delež tako imenovanih režijskih kadrov. V primerjavi z lanskim letom je precejšen porast režijskih kadrov zlasti v družbenih dejavnostih. Tu je bil delež režijskih kadrov lani okrog 18 %, letos že 33 %. Poudarjam pa, da se kaže v organizacijah združenega dela močna težnja po povečanem vključevanju tako imenovanih dragih kadrov. Ne mislim dragih kadrov v tem smislu, koliko dobijo osebnih dohodkov, vendar dragih v smislu družbenega deleža za njihovo oblikovanje. Pri nas imamo sorazmerno slabo razmerje med visokošolskimi in med srednješolskimi kadri. Srednješolski kadri so prav gotovo premalo izkoriščeni in se tako čuti močan pritisk na visokošolske kadre. Anketa, ki smo jo napravili v organizacijah združenega dela, kaže, da bi v 5 letih potrebovali 11 700 visokošolskih kadrov, medtem ko znašajo možnosti samo 9000. To so nekateri momenti, ki prav gotovo vplivajo na večjo produktivnost in ki bi morali dobiti v nadaljnjih aktivnostih ustrezno mesto.

Nadaljeval bi z vprašanji skladnejšega regionalnega razvoja. Čeprav so po sprejetju politike vidni določeni pozitivni premiki, pa nam letošnja slika kaže predvsem slabšo izrabo zaposlitvenih možnosti v manj razvitih območjih. Moram reči, da se ta območja odpirajo in da tu samoupravna interesna skupnost za ceste dobro opravlja svojo funkcijo. Vendar moram reči, da je osnovni vzrok za situacijo letos splošna gospodarska situacija, k se kaže zlasti v zmanjšani akumulativni sposobnosti in s tem tudi v zmanjšanju aktivnosti, ki bi morale izhajati na področju investicij pravzaprav iz organizacij združenega dela. To je pojav, ki se je pokazal v republiki kot celoti. Kljub temu pa organizacije združenega dela kažejo interes, da bi se uveljavile s svojimi investicijami tudi v manj razvitih območjih. Zato računamo, da je to le prehodni razlog.

Pogovarjali smo se s poglavitnimi udeleženci dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja in moram reči, da so se povečini zlasti finančne asociacije združenega dela zelo energično vključile v pospeševanje teh prek svojih mehanizmov. Mislim da obstaja vsaj za samoupravne sporazume in sprejete plane jamstvo, da bo prišlo do hitrejših pozitivnih procesov pri odpravljanju razlik v regionalnem razvoju v Sloveniji. Mislim pa, da je bistveno to, da se povečajo učinkovitost, operativnost in disciplina pri izvajanju teh samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Tu je, mislim, osnovni problem, če stvari ne potekajo ustrezno.

Precej je bilo razprav tudi o vprašanju stabilizacije. Mislim, da bi bilo treba poudariti, da je prelom inflacijskega trenda v letošnjem letu gotovo osnovni pogoj za začetek procesa racionalizacije gospodarjenja, pa tudi osnovni pogoj za afirmacijo socialistične samoupravne družbe. Tu obstajajo precejšnje disparitete, čeprav moram reči, da nam vsaj zadnje analize kažejo, da te disparitete niso tako drastične, ko jih ponekod skušajo prikazati. Obstajajo povečane izgube, to je gotovo, vendar po ocenah, ki smo jih delali skupno s Službo družbenega knjigovodstva, le obstajajo možnosti, da bi se izgube do konca leta nekoliko zmanjšale. Tako bi se izgube, zabeležene v 9 mesecih, nekako razpolovile, kar bi znašalo še vedno okrog 2,2 milijardi dinarjev. Osnovno zdravilo za to je gotovo uveljavljanje kvalitetnih faktorjev in pa zelo intenzivno in odgovorno odpravljanje teh izgub. Tu je še vrsta objektivnih razlogov. Naj vas spomnim na uvodna razmišljanja, ki so bila dana na zadnji seji, ko je bila obravnavana zvezna resolucija, na predloge, ki so bili predlagani v zvezi z zvezno resolucijo, in na opozorilo, da mehanizem obračunskega sistema deluje zelo drastično na ugotavljanje dohodka organizacij združenega dela. Če bi prišlo do popravkov, zlasti na področju obračunskega sistema, bi to omogočilo, da bi se izguba zmanjšala na minimum. Vendar bodo izgube prav gotovo še ostale. Imamo namreč nekaj hudih žarišč izgub, mislim zlasti na železnico in na elektrogospodarstvo, čeprav bi se s temi predlogi glede amortizacije stvari močno ublažile. Mislim pa tudi na nekatere druge dejavnosti, kjer bo treba seveda te izgube na nek način eliminirati.

Vsekakor pa bi prevelik pritisk na cene postavil v nevarnost dosežene rezultate na področju stabilizacije. Menimo, da teh problemov, ki so se nakopičili, nikakor ne bi smeli prenesti na cene, vsaj v celoti ne. Lahko bi jih nevtralizirali, predvsem z večjo rastjo, ki bi morala biti seveda spremljana z večjo produktivnostjo in z manjšim pritiskom na dohodek.

Mislim, da je tu mnogo problemov, o katerih govori tudi analiza. Precej je aktivnosti, ki pravzaprav postavljajo pod vprašaj tisti del dohodka, ki je najbolj pomemben, to je akumulacijo. Mislim, da je tukaj vprašanje premočne obremenitve osebnih dohodkov, tudi s stanovanjskim prispevkom, za katera je bila dogovorjena v družbenem dogovoru stopnja 6%. Tega se drži po ocenah okrog 60—70% stanovanjskih skupnosti, ostale se tega dogovora ne drže. Kolikor bodo pritiski na dohodek tako močni, kot so sedaj, potem je seveda vprašanje, koliko se bo stabilizacijski proces uresničeval v tem smislu, kot je predvideno. Splošna ocena oziroma stališče republike do problema cen je bilo izraženo v referatu tovariša podpredsednika in pa v uvodnih razmišljanjih o zvezni resoluciji.

Glede vključevanja nekaterih konkretnih nalog s področja gospodarstva v resoluciji naj omenim, da smo se v tem dokumentu poskušali izogniti tistemu, kar je v pristojnosti združenega dela, razen v primerih, kjer je treba angažirati širše sile, kot je na primer Rudnik Idrija, ko ni mogoče, da bi organizacija združenega dela sama ali pa občina rešila ta problem, predvsem zaradi tega ne, ker je rudnik tudi v preteklosti mnogo prispeval k izboljšanju plačilne bilance ne samo Slovenije, ampak tudi Jugoslavije. Zaradi tega je nujno, da se angažira pri reševanju tega problema družba. Sicer je pa nujno, da se posamezne naloge rešujejo v okviru samoupravnih sporazumov in pa družbenih dogovorov.

Tovariš podpredsednik je že opozoril na to, da bo moral ta dokument doživeti določeno preobrazbo, ki bi bila v tem, da bi se v skróčenem besedilu dokumenta prikazala razvojna politika na tistih področjih, ki so še posebej

relevantna za izvajanje srednjeročnega plana in dogovora v letu 1977. S tem seveda tudi obstaja možnost, da bi se v prilogi, ki bi imela enak pomen in enako veljavo kot sama resolucija, navedle posamezne naloge, nosilci in roki za izvedbo nalog. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Praznik! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo. Prekinjam to točko dnevnega reda ter prosim prej imenovano skupino delegatov, da se sestane ter prouči razpravo in predloži zboru eventualne dopolnitve predlaganih stališč.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 13.10 in se je nadaljevala ob 13.50.)

Predsednica Mara Žlebnik: Predlagam, da nadaljujemo sejo. Ker sem obveščena, da je skupina delegatov končala z delom, prosim predsedujočega tovariša Juršiča, da poroča zboru o eventualnih predlogih za dopolnitev stališč. Besedo ima tovariš Juršič!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki jo je Zbor občin imenoval na današnji seji v skladu z določbami 47. člena svojega poslovnika, je spremljala razpravo o osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 in upošteva ugotovitve Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki jih je dal v svojem ekspezeju na skupnem zasedanju zborov, predlaga Zboru občin, da sprejme predlog stališč, ki jih je predložil Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, z naslednjimi dopolnitvami:

Za 1. točko stališč naj se vstavi nova točka, ki naj se glasi: »2. Zbor poudarja, da so najpomembnejše naloge za uspešno uresničitev planskih usmeritev v letu 1977, v katere je treba usmeriti vse napore združenega dela in ukrepe tekoče ekonomske politike, naslednji razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakona o združenem delu, uveljavljanje dohodkovnih odnosov v celotni družbeni reprodukciji, utrjevanje dohodkovnega položaja delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, intenziviranje procesov združevanja dela in sredstev ter razvoj samoupravnih interesnih skupnosti in procesa svobodne menjave dela, upošteva že dosežene pomembne rezultate na teh področjih.«

V 5. točki naj se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki naj se v celoti glasi: »Glede načel za oblikovanje obsega sredstev splošne oziroma proračunske porabe v družbenopolitičnih skupnostih Zbor občin poudarja, da so doseženi premiki pri izpopolnjevanju ustavnih in zakonskih obveznosti sicer zadovoljivi, vendar bo treba tudi v letu 1977 začete procese dosledno nadaljevati in doseči temeljno plansko usmeritev glede razmejitev pristojnosti pri zadovoljevanju skupnih in splošnih družbenih potreb. V skladu s temi planskimi usmeritvami Zbor občin v načelu podpira tudi novo zasnovano združevanja sredstev za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb po načelih solidarnosti oziroma vzajemnosti.«

Za 3. odstavkom pa naj se doda nov 4. odstavek, ki naj se glasi: »Zbor poudarja, da so samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in o razporejanju sredstev za osebne dohodke pogosto kršeni, zato se zavzema za sprejem takih

ukrepov, ki bodo zagotavljali dosledno izpolnjevanje veljavnih samoupravnih sporazumov kot tudi internih aktov o delitvi osebnih dohodkov, njihovo dopolnitev z vidika načela nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela in tudi zaostrii odgovornost udeležencev teh sporazumov za njihovo uresničevanje.«

Za 8. točko naj se doda nova točka, ki naj se glasi: »Zbor občin Skupščine SR Slovenije v celoti podpira ugotovitve, stališča in temeljne usmeritve v aktivnostih vseh nosilcev programiranja za uresničitev družbenega plana SR Slovenije kot osnovne pogoje za skladnejši in hitrejši razvoj družbe na kvalitetnih dejavnostih razvoja, ki so bile dane v ekspoziciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977.«

Glede na nove točke se morajo vse točke ustrezno preštevilčiti.

Skupina se strinja tudi z redakcijskimi pripombami, ki jih je posredoval poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj.

Skupina meni, da bodo tako oblikovana stališča Zbora občin prispevala k uspešnemu uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 in s tem h končnemu oblikovanju resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977.

Glede konkretnih pripomb, izraženih v razpravi oziroma posredovanih pismeno, skupina meni, da jih v teh načelnih stališčih ni mogoče upoštevati, hkrati pa zboru predlaga, da vse konkretne pripombe posreduje predlagatelju, ki naj jih upošteva pri oblikovanju predloga resolucije oziroma naj jih glede na njihovo naravo posreduje pristojnim nosilcem planiranja, da jih ustrezno vključijo v samoupravne sporazume o temeljih svojih planov. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Juršič! Želi o predlogu skupine delegatov kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 se sprejme.

2. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije sprejema stališča, ki jih je predlagal Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj dne 2. 12. 1976 in ki so bila dopolnjena s predlogi skupine delegatov iz razprave na seji zbora, ter predloge in stališča Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Predlog resolucije naj pripravi Izvršni svet in ga predloži v obravnavo Skupščini Socialistične republike Slovenije za seje zborov, ki so sklicane za 29. december 1976.

4. Pri pripravi predloga resolucije naj upošteva stališča Zbora občin, predloge in stališča Družbenopolitičnega zbora ter pripombe, predloge in mnenja, vsebovana v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe občinskih skupščin, skupin delegatov in delegatov iz razprave na seji zbora ter pripombe drugih zainteresiranih družbenih subjektov.

5. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije jemlje na znanje poročilo Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o uresničevanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1976.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977.

Izhodišča je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Marjana Oblaka, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Prosim, tovariš Oblak!

Marjan Oblak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977, ki jih je Skupščini predložil Izvršni svet, so bila obravnavana na sejah Odborov za finance Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

Pripombe obeh odborov so se nanašale predvsem na to, da v izhodiščih ni upoštevan prispevek za financiranje federacije v letu 1977 ter da ni predložena bilanca sredstev. Ker v tej fazi priprave izhodišč še nista dokončno dogovorjena obseg proračuna federacije in višina prispevkov posameznih republik in pokrajin, še ni možno dokončno oblikovati bilance sredstev republiškega proračuna in izkazati višine prispevka za financiranje federacije.

Bilanca dohodkov republiškega proračuna pa bo pripravljena na podlagi predlogov zakonov, ki bodo določili sistem in vire dohodkov republiškega proračuna.

Predložena izhodišča so sestavni del resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 za zadovoljitev splošnih družbenih potreb za tiste naloge, ki so z ustavo in zakoni opredeljene kot funkcija republike kot družbenopolitične skupnosti.

Sredstva za redno dejavnost republiških državnih organov se zagotavljajo v skladu z načeli, določenimi s srednjeročnim družbenim planom SR Slovenije in resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije.

Skladno z načrtano ekonomsko politiko in z racionalno porabo sredstev za redno dejavnost organov in za skupne potrebe delavcev v delovnih skupnostih teh organov se sredstva za leto 1977 zagotavljajo po merilih družbenega dogovora o notnih osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za delo državnih organov in dohodka delavcev delovnih skupnosti teh organov v SR Sloveniji ter skladno z osnovami in merili sindikalne liste za leto 1977.

Po sprejemu samoupravnih sporazumov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo delavcev upravnih in pravosodnih organov so bila v letu 1975 republiškim organom dodeljena sredstva v višini, ki je omogočala 95 % realizacijo meril sporazumov, kljub prizadevanjem, da se republiškim organom zagotovijo ustrežnejši materialni pogoji za delo in zmanjšajo razlike v materialnem položaju teh delavcev v primerjavi z delavci v organizacijah združenega dela.

Podobna situacija se je nadaljevala tudi v letu 1976, ko zagotovljena sredstva niso omogočila celotne uresničitve meril samoupravnih sporazumov skladno z določili družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976, ki je opredelil najnižji osebni dohodek kot izhodišče za vrednotenje najenostavnejšega dela v višini 2.866.— dinarjev v bruto znesku na mesec.

To določilo ni bilo realizirano niti v globalu niti znotraj dogovorjenih indeksnih delitvenih razmerij tipičnih delovnih mest, razen za delovna mesta, za katera se zahteva poklic ozkega profila.

Glede na ugotovljeno dejstvo bo v republiškem proračunu za leto 1977 za republiške državne organe potrebno zagotoviti sredstva vsaj v višini, ki omo-

goča uresničitev družbenega dogovora za leto 1976, kar pomeni za 13,6 % več sredstev za osebne dohodke delavcev v republiških državnih organih. Zagotovitev teh sredstev v letu 1977 pa pomeni še vedno enoletno zaostajanje usklajevanja rasti osebnih dohodkov delavcev v državnih organih z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu. Oblikovanje in izračun sredstev sklada skupne porabe republiških organov izhajata iz določil resolucije in srednjeročnega plana za leto 1977 ter uskladitve s sindikalno listo za leto 1977.

Po določbah samoupravnih sporazumov za upravne in pravosodne organe ter skladno s spremembami sindikalne liste se v proračunu za leto 1977 predvidevajo sredstva za izplačilo nagrad ob delovnih jubilejih. Jubilejne nagrade za delavce republiških organov so bile v letošnjem letu prvič izplačane, in sicer ob upoštevanju delovne dobe, ki so jo delavci dosegli v državnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Zaradi sprememb v sindikalni listi za leto 1977 se delavcem lahko izplačajo nagrade za delovne jubileje z upoštevanjem vse delovne dobe, ne glede na to, v katerem organu ali organizaciji so bili zaposleni. Kljub temu bodo v proračunu za leto 1977 predvidena sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad še vedno za skoraj polovico manjša kot v letošnjem letu.

Pri dograjevanju sistema družbenega dogovarjanja o splošni porabi je Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun dobil nalogo, da pripravi merila za določanje obsega sredstev za delo državnih organov v SR Sloveniji in ugotovi višino sredstev za delovanje organov družbenopolitičnih skupnosti.

Pripravljen je bil poseben družbeni dogovor o osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za delo državnih organov in dohodka delavcev delovnih skupnosti teh organov, ki ga je že sprejela večina občin ter Republiški odbor sindikatov delavcev upravnih organov, pravosodja in družbenopolitičnih organizacij. Namen družbenega dogovora je predvsem, da se zagotovijo čimbolj enotni materialni pogoji za delo državnih organov in usklajeno vrednotenje njihovega dela, zagotovi izvrševanje nalog, ki jih državnim organom nalaga jo ustava, zakoni in drugi predpisi, ter omogoči nemoteno delovanje služb, od katerih je odvisno uresničevanje pravic in dolžnosti občana ter organizacij združenega dela, uveljavi v delovnih skupnostih državnih organov pridobivanje dohodka po načelih svobodne menjave dela in s tem delavcem teh delovnih skupnosti zagotovi tak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v organizacijah združenega dela, ter da se ustvarijo pogoji za uveljavljanje načela nagrajevanja po delu.

V skladu z določili družbenega dogovora je bilo najprej opravljeno usklajevanje organizacije in sistemizacije delovnih mest v občinskih upravnih organih. Ta uskladitev predstavlja realnejšo osnovo za oblikovanje sredstev za osebno in skupno porabo delavcev v delovnih skupnostih teh organov. Usklajevanje med občinami je bilo opravljeno na podlagi podatkov o velikosti občin, njihovi družbenoekonomski in politični strukturi ter vrsti in obsegu nalog, ki jih morajo opraviti upravni organi v občini.

Povečanje števila delavcev na posameznih upravnih področjih zahteva vedno večji obseg upravnih opravil, ki jih upravnim organom in družbenopolitičnim skupnostim nalagajo novi predpisi, zlasti na področju ljudske obrambe in notranjih zadev. Zagotoviti pa je potrebno tudi sredstva za delovanje novih služb, kot so INDOK centri in kadrovske službe. Po zbranih podatkih naj bi se število delavcev v občinskih upravnih organih v primerjavi s številom

sedaj zasedenih delovnih mest povečalo za 601 delavca ali za 9,4 %. Ker za navedeno povečanje delavcev v naslednjem letu ni realnih materialnih, kadrovskih in prostorskih možnosti, prav tako pa je potrebno te predloge uskladiti s sprejeto politiko zaposlovanja, je bilo dogovorjeno, da bi se v naslednjem letu število delavcev v povprečju lahko povečalo za 4 do 5 %. Pri usklajevanju sistemizacije delovnih mest je bilo namreč ugotovljeno, da so občinski upravni organi na nekaterih področjih, kot so inšpekcijske ter gradbene, urbanistične in komunalne službe, kadrovsko slabo usposobljeni za uspešno izvajanje nalog. Zato je potrebno omogočiti v naslednjih letih postopno kadrovsko okrepitev občinskih upravnih služb.

Glede na predlagane spremembe pri oblikovanju splošne porabe v republiki in občinah, s katero naj se zagotovi predvsem zagotavljanje ustavnih funkcij vsake družbenopolitične skupnosti, bo potrebno v zakonu o republiškem proračunu pooblastiti Izvršni svet, da na podlagi dogovorjenih meril zagotovi dopolnjevanje proračunov tistih občin, ki z lastnimi dohodki ne bi mogle pokriti vseh svojih obveznosti.

V predlogu zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1977 bodo zato določeni nekateri kriteriji za dopolnjevanje proračunov tistih občin, ki z obsegom izvirnih dohodkov ne bodo mogle zagotavljati izvrševanja funkcij družbenopolitične skupnosti. Dopolnilna sredstva naj bi bila zato namenjena za financiranje tistih funkcij občine, ki se v skladu z ustavo in zakoni morajo opravljati ne glede na obseg lastnih dohodkov in ustvarjeni družbeni bruto proizvod v občini. S takim načinom zagotavljanja dopolnilnih sredstev pa se uvaja diferencirano povečanje proračunov družbenopolitičnih skupnosti ob hkratnem pospešenem razmejevanju skupne in splošne porabe v občinah.

V proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1977 se bodo zagotavljala tudi sredstva za izvršitev naslednjih obveznosti republike: za financiranje dejavnosti republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij in društev, za obveznosti nekaterih dejavnosti v razmerju in obsegu, ki izhaja iz že sprejetih zakonov ali družbenih dogovorov, to je predvsem za dvojezično poslovanje republiških upravnih in pravosodnih organov, politično informativne dejavnosti, oddajajo v madžarskem jeziku Radia Murska Sobota, informativno-propagandne dejavnosti za potrebe delavcev na začasnem delu v tujini in za sofinanciranje narodnosti v Istri na podlagi dogovora med Socialistično republiko Hrvaško in Socialistično republiko Slovenijo, za financiranje socialne varnosti borcev NOV in drugih borcev ter vojaških vojnih invalidov, ki izhajajo iz že sprejetih zakonskih in drugih predpisov in na osnovi stališč, sprejetih v Skupščini Socialistične republike Slovenije junija letos.

S sredstvi za negospodarske investicije bo potrebno v nadaljnjem obdobju ustavne preobrazbe republiške uprave in pravosodja nadaljevati aktivnost pri razreševanju celovite problematike teh organov v SR Sloveniji v smeri njihovega vsestranskega usposabljanja. Z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976—1980, ki določa skupne interese in cilje tudi na področju negospodarskih investicij, je poudarjeno predvsem zagotavljanje izpolnjevanja zakonskih obveznosti in sprejetih dogovorov v okviru splošne porabe.

Začetki izvajanja srednjeročnega družbenega plana zahtevajo, da v naslednjem obdobju in tudi že v letu 1977 storimo kvalitetnejše premike v modernizaciji dela v upravi, odpravimo prostorsko utišenost ter posodobimo način in organizacijo dela v delovanju republiških državnih organov. Zato

je v izhodišču za sestavo proračuna za leto 1977 dan večji poudarek zagotavljanju sredstev za zagotovitev ustrežnejših prostorskih pogojev dela teh organov, za investiranje v sistem družbenega planiranja, v razvoj družbeno-informacijskega sistema, v krepitev družbene samozaščite, v investicije za zagotavljanje splošne varnosti borcev NOV in vojaških invalidov, za zagotavljanje varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine na področju pravosodja in uprave, v investicije širšega družbenega pomena, med katere vsekakor spada naložba v nadaljnjo izgradnjo mednarodnega centra s sedežem v Ljubljani za upravljanje podjetij v javni lastnini, in za sanacijo prostorov Arhiva Socialistične republike Slovenije.

V predlogih negospodarskih investicij za leto 1977 so vključeni zahtevki s področij, ki so bila zajeta s srednjeročnim planom, in vlaganja, zagotovljena že s sprejetimi odloki Skupščine Socialistične republike Slovenije, s pogodbami ali družbenimi dogovori.

V okviru sredstev za intervencije v gospodarstvu pa bodo v republiškem proračuna za leto 1977 zagotovljena sredstva za investicije in pospeševanje gospodarstva na ravni republike, za obveznosti SR Slovenije do federacije na podlagi zakona o prenosu pravic, sredstev in obveznosti federacije za gospodarske investicije na republike in avtonomni pokrajini, za sofinanciranje skladov solidarnosti z neuvrženimi državami in državami v razvoju, v višini in razmerju kot to določa zvezni zakon.

Sredstva za intervencije v gospodarstvu na ravni republike se bodo v proračunu SR Slovenije zagotavljala za pospeševanje samoupravnega organiziranja kmetijstva in za v srednjeročnem planu načrtani razvoj SR Slovenije do leta 1980.

Z združevanjem sredstev se bo pospeševalo združevanje dela in sredstev kmetov med seboj in prek kmetijskih zadrug oziroma temeljnih organizacij zrúženega dela. S prispevkom republiški živinorejski poslovni skupnosti in s premiranjem proizvodnje mleka se bo stimuliral razvoj živinoreje kot temeljne proizvodne dejavnosti slovenskega kmetijstva. V skladu z določili srednjeročnega plana se bo v SR Sloveniji začela uvajati proizvodnja sladkorne pese, pospeševalo se bo morsko ribištvo in tržno poljedelstvo. Z vlaganjem v kmetijstvo se teži k zagotovitvi takšnega obsega in strukture proizvodnje hrane, da je ne bo potrebno uvažati in da se bodo oblikovale potrebne zaloge. V proračunu naj bi se zagotavljala tudi sredstva za reševanje vprašanj kmečkenga prebivalstva, to je tistega dela kmetijske populacije, ki ni več sposobna obdelovati zemlje, družbeni interes pa je, da se njihova zemlja odkupi in obdeluje, kmetom pa zagotovi denarna odškodnina za odkupljeno zemljo.

Potrebno bo zagotoviti tudi denarna sredstva za blagovne rezerve in za gradnjo skladišč, to je za rezerve po predvidevanjih zakona o blagovnih rezervah in določbah srednjeročnega plana Socialistične republike Slovenije za to področje.

V manj razvitih območjih v Sloveniji bodo na podlagi zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji zagotovljena samo še sredstva za financiranje razvojnih programov. Poleg tega pa bodo zagotovljena tudi sredstva za financiranje beneficirane obrešne mere in razvojnih programov po že sprejetih pogodbah v letu 1976, ki pa v tem letu niso bile realizirane zaradi nedoseženih dohodkov proračuna SR Slovenije.

Tem slovenskim dnevnikom bo potrebno, na podlagi določil družbenega dogovora o oblikovanju cen politično-informativnih dnevnikov ter časopisnega

papirja, tiska in poštne za te dnevnik, zagotoviti sredstva za pokrivanje samo tiste razlike v ceni, ki je ni mogoče kriti z dohodki drugih dejavnosti časopisno-založniških podjetij.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije predlagam zboru, da predložena izhodišča glede na poročila odborov in razpravo v zborih Skupščine dopolni in naloži Izvršnemu svetu, da za zasedanje vseh treh zborov dne 29. 12. 1976 predloži predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1977. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Oblak! Izhodišča ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Obravnaval pa jih je Odbor za finance našega zbora, ki je predložil pismeno poročilo. Želi besedo morda poročevalec Odbora? (Ne želi.) Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Izhodišča za pripravo proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977 se sprejmejo.

2. Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije pripravi predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1977.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zbora in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane v današnji razpravi na seji zbora pri prejšnji točki dnevnega reda, kolikor so se te pripombe seveda nanašale na splošno porabo.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o podaljšanju financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance. Želi morda predstavnik besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona ste z osnutkom zakona sprejeli s sklicem seje Zbora z dne 10. 11. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zkonški osnutek.

Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričnjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita predstavnik besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiške sekretarke za finance. Želi predstavnik predlagatelj besedo? Besedo ima tovariš Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Predlagani osnutek zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela za leto 1977 povzema vse bistvene elemente obstoječega zakona iz leta 1976. Spremenjene oziroma dopolnjene so le postavke, ki se vsako leto prilagodijo doseženim rezultatom. To so naslednje postavke:

Bruto osebni dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca kot odbitna postavka se določijo v višini 3560 dinarejv mesečno za polni delovni čas in 3900 dinarjev mesečno za rudnike, ki izplačujejo jamski dodatek. Povečanje te odbitne postavke je opredeljeno z resolucijo.

Zakonske obveznosti, katerih višina ni določena z zakonom ali odlokom Skupščine družbenopolitične skupnosti o uvedbi obveznosti, naj bi se enako kot doslej upoštevale v višini, določeni z družbenim dogovorom ali samoupravnim sporazumom.

Osebni prejemki so kot odbitna postavka opredeljeni v dejanski višini, vendar največ do višine, ki jo določa sindikalna lista za leto 1977.

Sredstva za skupno porabo, regres za redni letni dopust in regres za prehrano so opredeljeni kot odbitna postavka v dejansko obračunani višini, vendar ne več, kot je določeno s sindikalno listo za leto 1977.

Davčne olajšave, opredeljene na podlagi sprejetih obveznosti v planih in resolucijah ostanejo nespremenjene. Kroga olajšav nismo širili, ker menimo, da so že sedanje olajšave istovetne s prioriteta, opredeljenimi s temeljnimi planskimi dokumenti.

Pri tem je opazen vpliv davčnih olajšav na višino davčne osnove in s tem tudi neposredno na višino davčne obveznosti. Davčna stopnja je določena v višini 7%. V letu 1977 je predviden v republiškem proračunu nekoliko nižji davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela kot v letu 1976, to je v višini 886 milijonov dinarjev. Ocenjujemo, da se bo za leto 1976 nabralo v

republiškem proračunu le približno 620 milijonov dinarjev, kar je precej manj od planiranega priliva v višini 956 milijonov dinarjev.

Da bi dosegli planirani priliv v letu 1977 886 milijonov dinarjev, bi bilo potrebno povisati davčno stopnjo, ker je iz letošnjih gibanj davčne osnove razvidno, da ne raste s predvideno dinamiko, ki bi ob nižji stopnji zagotovila planirani dotok sredstev. Gibanje davčne osnove je bilo povezano z gospodarskimi gibanji in sprejetimi zakonskimi predpisi. Tu mislim na spremembo obračuna celotnega dohodka, revalorizacijo osnovnih sredstev in s tem povečano amortizacijo kot odbitno postavko.

V sistemskem davčnem zakonu se predvideva tudi možnost povečanja oziroma zmanjšanja akontacije glede na doseženo davčno osnovo ob periodičnih obračunih. Da bi se izognili vplivu sprememb in gibanj ob periodičnih obračunih na višino akontacij, predlagamo, da se navedena določila systemskega zakona ne upoštevajo pri plačevanju akontacij v letu 1977.

Zato naj bi se v smislu 26. člena systemskega zakona o davku akontacija, ki je določena z dvanajstino davčne obveznosti iz leta 1976, povečala za 27,5 % kar predstavlja porast davčne stopnje s 5,5 % na 7 %. Pri tem velja ponovno poudariti, da se s tako povečano stopnjo ne povečuje globalna vsota davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977 v primerjavi s planiranim prilivom teh sredstev v letu 1976. Zato zboru predlagamo, da predloženi predlog sprejme. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Mozetič! Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 16. 11. 1976.

Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Vasilij Koman, delegat občine Jesenice!

Vasilij Koman: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Jesenice je predlagala pri obravnavi predloga za izdajo tega zakona skupno z osnutkom zakona na sestanku naslednjo pripombo:

9. člen osnutka govori o oprostitvi plačevanja davka od dela dohodka, ki ga davčni zavezanec vložil v 4 različne kategorije naložb. Zadnji odstavek pa določa, da podrobnejše določbe o tem, kaj se šteje za naložbe po prejšnjem odstavku, predpiše Izvršni svet.

Menimo, da bi bilo potrebno, da se hkrati s predlogom zakona sprejme tudi odlok Izvršnega sveta, ki določa panoge, ki so oproščene tega davka, oziro-

ma kriterije za posamezna vlaganja, na primer predvsem kriterij za vlaganja v surovinsko proizvodnjo v naslednjem letu. Hvala lepa.

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala, tovariš Koman! Želi še kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zбора in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane v današnji razpravi na seji zбора.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona je z osnutkom zakona predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja. Tovariš Mozetič, želite besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona ste z osnutkom zakona prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 24. 11. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričnjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zбора in Skupščine.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani

in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Mozetiča. Tovariš Mozetič, želitel besedo? (Da.)

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Težave v zvezi s financiranjem splošne porabe so narekovale iskanje dodatnih virov v republiških proračunskih dohodkih. Ob tem je bilo ocenjeno, da bi bilo del sredstev primerno zagotoviti iz naslova posebnega republiškega prometnega davka. Ob iskanju konkretnih možnosti za zagotovitev potrebnih dodatnih proračunskih sredstev je bilo zavzeto stališče, naj bi se, prvič, obdavčili določeni proizvodi, od katerih se doslej ni plačeval poseben republiški prometni davek, vendar ga je po zveznem zakonu mogoče uvesti, drugič, za nekatere proizvode, ki so bili doslej obdavčeni po nižji od splošne stopnje posebnega republiškega prometnega davka, naj bi to stopnjo zvišali in tretjič, zaradi zagotovitve potrebnih sredstev naj bi zvišali tudi splošno stopnjo posebnega republiškega prometnega davka. Na teh izhodiščih je izdelan predložen predlog za izdajo zakona, ki vsebuje naslednje konkretne rešitve: posebni republiški prometni davek naj bi se plačeval od alkoholnih pijač, umetnih brezalkoholnih pijač in mineralne vode. Od teh proizvodov se sedaj posebni republiški davek ne plačuje, le od alkoholnih pijač se plačuje občinski davek. Zvezni zakon o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu dopušča možnost obdavčenja vseh teh proizvodov s posebnim republiškim prometnim davkom. Davek naj bi se plačeval v naslednji višini: za naravno vino po 0,30 din od litra, za peneča vina po 0,60 din od litra, za specialna vina in desertna vina po 1,20 do 2 dinarja od litra, za likerje in močne alkoholne pijače po 5 dinarjev od litra, za pivo v višini 6 % od nabavne cene v gostinstvu oziroma od prodajne vrednosti za naravno žganje in vinjak v višini 8 % in za druge alkoholne pijače v višini 10 %. Glede na navedeno se torej ta davek ne bi plačeval od jabolčnika, medicinskih vin medice. Dalje, za umetne brezalkoholne pijače in sodavico naj bi se davek plačeval po stopnji 8,5 % od mineralne vode pa po stopnji 5 %, kar bi znašalo za liter vode 0,11 do 0,12 dinarjev. Davek se torej ne bi plačeval od sadnih in osvežilnih napitkov.

Pri predlogu za obdavčenje navedenih pijač je bilo prisotno dejstvo, da se po veljavni ureditvi plačuje prometni davek, in sicer temeljni, tudi od nekaterih živilskih proizvodov, kot so sol, čokolada, izdelki iz čokolade, in celo od zdravil, in še dejstvo, da je tudi na mineralne vode v večini republik in pokrajin že uveden republiški oziroma pokrajinski in ponekod tudi še občinski prometni davek. Pripominjamo, da se prometni davek plačuje ob prodaji proizvodov končnim potrošnikom. To pomeni, da bi bila obdavčena vsa prodaja teh proizvodov v SR Sloveniji; torej ne glede na to, ali gre za proizvajalce slovenskih proizvajalcev ali za proizvajalce iz drugih republik. Prodaja proizvodov slovenskih proizvajalcev bo v drugih republikah še v bodoče podvržena ureditvi v teh republikah.

Potrebno je še pojasniti, da smo zaradi skladnosti z zveznim zakonom o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu dolžni uporabljati sicer ne najustreznejši termin za umetne brezalkoholne pijače, ker ga zvezni zakon še uporablja. Na samo opredeljevanje posameznih pijač to ne vpliva, ker se

skladno s pravilnikom za izdajanje zveznega zakona za neposredno opredeljevanje posameznih pijač uporablja poseben pravilnik o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Drugi del izhodišč, to je zvišanje davka za proizvode, ki so bili doslej obdavčeni nižje od splošne stopnje, se nanaša na promet osebnih avtomobilov. Doslej se je po višji stopnji plačeval ta davek le od uvoženih oziroma v konsignacijskih skladiščnih kupljenih motornih vozil, medtem ko je bil za nakup ostalih vozil uveden nižji davek, po stopnji 3 %. Ocenjujemo, da ni utemeljenih razlogov za tako občuten davčni privilegij v času, ko so po splošni stopnji obdavčeni proizvodi, ki so bolj nujni za življenjski standard. Zato naj se tudi od teh proizvodov plačuje davek po splošni stopnji tarifne številke 1.

Za kolesa, kolesa z motorjem in motorna kolesa do 100 kubičnih centimetrov domače proizvodnje, ki so bila skupaj z osebnimi avtomobili domače proizvodnje davčno lažje obravnavana, po stopnji 3 %, pa menimo, da bi se še naprej lažje obdavčevala, ker gre za proizvode, ki jih praviloma uporabljajo občani z razmeroma nižjimi dohodki. Zato naj bi se davčna stopnja za te proizvode zvišala le v obsegu, kolikor bo zvišana splošna stopnja v predlogu, to je za 1,5 %.

Po zadnji točki izhodišč naj bi se zvišala tudi stopnja posebnega republiškega prometnega davka, in to od sedanjih 7 % na 8,5 %. To je ukrep, h kateremu se je bilo potrebno zateči iz bilančnih razlogov. Vzporedno s tem se tudi opušča sedanja oprostitev plačevanja posebnega republiškega prometnega davka za hlodovino, žagan in tesan les, ki se je priznavala v vseh tistih primerih, ko je občinska skupščina tako oprostitev uvedla glede občinskega davka. Republiški davek za te proizvode naj bi se torej v bodoče plačeval neodvisno od politike občin.

Tovarišice in tovariši delegati! Skušal sem na kratko pojasniti motive, ki so vodili predlagatelja pri koncipiranju predloga za izdajo zakona v obliki, v kateri je predložen. Pri oblikovanju predloga so sodelovali predstavniki Komiteja za tržišče in cene, Republiškega sekretariata za industrijo, Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Gospodarske zbornice SR Slovenije v zvezi z brezalkoholnimi pijačami in Republiškega sekretariata za finance. Finančni učinek zakona ocenjujemo na 440 milijonov dinarjev. Glede na že omenjene težave v zvezi s financiranjem splošne porabe pričakujemo vaše razumevanje za nujnost predloženega ukrepa in s tem odobritev predloga. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Mozetič!

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 24. 11. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 150. člena poslovnika Skupščine prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Glede na ta predlog Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Želita morda poročevalca besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. K razpravi se je javil tovariš Stane Ribič, delegat občine Gornja Radgona!

Stane Ribič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz Gornje Radgone je na svoji seji dne 7. 12. med drugim obravnavala tudi predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Po tem predlogu se predvideva uvedba posebnega republiškega prometnega davka med drugim tudi na tako imenovane umetne brezalkoholne pijače po stopnji 8,5 % in na mineralno vodo po stopnji 5 %.

Pri umetnih brezalkoholnih pijačah se predvideva uvedba davka tudi na »Deit«. Ko smo razpravljali o tej problematiki, smo se v celoti zavedali, da republiški proračun potrebuje za financiranje splošne porabe več dodatnih sredstev, vednar se postavlja vprašanje, ali je prav, da se uvaja posebni republiški prometni davek na gazirane brezalkoholne pijače, kot je »Deit«, in na mineralno vodo.

To utemeljujemo z naslednjim:

1. Potrošnja mineralne vode ne narašča.
2. Potrošnja umetnih brezalkoholnih pijač je na prebivalca nekajkrat manjša kot v drugih evropskih državah.
3. Gazirane osvežilne pijače in zlasti mineralna voda so danes še relativno najcenejše sredstvo proti žeji ali za osvežitev in so dostopne širšemu krogu potrošnikov. Uvedba davkov prav na te pijače zaradi reševanja problema splošne porabe pomeni odvzemanje sredstev prebivalstvu z najnižjimi osebnimi dohodki.
4. Povsod se borimo proti alkoholizmu, tu pa obdavčujemo prav tisti življenjski artikel, po katerem delovni človek najraje poseže.
5. Nerazumljiva je trditev v obrazložitvi, da bi z uvedbo davkov na te pijače vzpostavili ugodnejše razmerje med cenami sokov in cenami gaziranih pijač. Če bi to res hoteli doseči v interesu potrošnika, bi morali cene sokov znižati, ne pa zvišati cene cenejših pijač z davki.
6. V primeru obdavčitve umetnih brezalkoholnih pijač po zmerni stopnji bi morali »Deit« izzeti, ker je prirodna dietetična in nizkokalorična osvežilna pijača, proizvedena na osnovi mineralne vode. Zaradi majhne količine sladkorja in nizke količine kalorij, zaradi vsebovanih mineralov in vitaminov ni le zdrava pijača, za odžejanje, temveč izredno pomembna za zdravo prehrano.

Na podlagi povedanega predlagam:

1. Da se obdavčitev mineralne vode črta.
2. Glede sokov predlagamo, da se črta davek na gazirane brezalkoholne pijače.
3. Da se iz obdavčitve izvzame »Deit«, ker le-ta po pravilniku o mineralnih pogojih glede higienske neoporečnosti dietetičnih živil (Ur. list 17/76) spada med dietetična živila, kajti je prirodna dietetična nizkokalorična osvežilna pijača. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Ribič! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Franc Hrovat, delegat občine Ljubljana-Moste-Polje!

Franc Hrovat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz Skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje je na svoji zadnji seji obravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, in sprejela naslednje pripombe:

Menimo, da bi bilo potrebno proučiti predlog za obdavčenje mineralne vode, ker ta zaradi slabše kvalitete pitne vode na različnih področjih zamenjuje pitno vodo; nekateri občani pa jo morajo celo uživati iz zdravstvenih razlogov.

Ugotoviti bi bilo potrebno, ali ne bi bilo smotrno močnejše obdavčiti vseh tistih pijač, ki niso izdelane na bazi naravnih ekstratov ali drugih pijač. Poleg drugih vzrokov tudi zaradi boja proti alkoholizmu.

Proučiti bi bilo potrebno tudi povečanje obdavčenja osebnih avtomobilov, ker je osebni avtomobil že postal potreba mnogih občanov, tudi tistih z nižjimi osebnimi dohodki. Zato moramo omogočiti nakup osebnega avtomobila kar najširšemu krogu občanov.

Ugotovi naj se tudi, ali ne bi tak ukrep, to je povečanje prometnega davka, zavrl prodajo osebnih avtomobilov in s tem v zvezi tudi njihovo proizvodnjo, ki se je prav v zadnjem obdobju dobro razmahnila. Enak razvoj je predviden tudi v srednjeročnem obdobju.

Želimo namreč opozoriti, da ne bi bilo potrebno kasneje, v primeru ponovnih težav avtomobilske industrije in trga osebnih avtomobilov, zniževati davka, s čimer bi sedanje povečanje prizadelo le nekatere kupce. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Hrovat! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovarišica Marija Gregorič, delegatka občine Koper!

Marija Gregorič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati 23. okoliša za gospodarsko področje smo skupaj s skupino delegatov za Zbor občin v Kopru obravnavali tudi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev ter ugotovili, da v obrazložitvi predlaganega zakona ni dana zadovoljiva utemeljitev za njegovo sprejetje.

Naše stališče utemeljujemo s tem:

Cilj predlagatelja je zbiranje sredstev za republiški proračun, pri čemer ne upošteva posledic sprejetja takega zakona za nadaljnji razvoj te dejavnosti.

Predlagatelj zakona bi moral vprašanja obdavčevanja teh pijač reševati sistemsko in pri tem upoštevati oziroma ločevati licenčno proizvodnjo od proizvodnje po domači tehnologiji.

Utemeljevanje sprejetja takega zakona s stalnim porastom porabe teh pijač ni upravičeno. Menimo, da moramo proizvodnjo teh pijač še povečati, glede na obstoječe proizvodne kapacitete in sorazmerno dostopno ceno.

Neutemeljena je trditev predlagatelja, da bo ta ukrep pripomogel k povečanju porabe sadnih sokov, kajti s sprejetjem tega zakona se sadni sokovi ne pocenijo, na drugi strani pa bi bile te pijače za potrošnike težje dostopne.

Posledica sprejetja tega zakona bi bila manjša skupna potrošnja vseh brezalkoholnih pijač, s tem pa neizkoriščene že obstoječe proizvodne kapacitete in ogrožena socialna varnost zaposlenih v teh dejavnostih. Naj še poudarim, da so potrošniki teh vrst pijač predvsem otroci, ki si sadnih sokov ne morejo privoščiti. V primeru sprejetja predlaganega zakona o obdavčitvi brezalkoholnih pijač in mineralnih vod bi bili prizadeti potrošniki z nižjimi osebnimi dohodki, ki danes še lahko posegajo po teh vrstah pijač.

Delegati 23. okoliša z gospodarskega področja skupaj z delegati iz skupine delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin iz občine Koper, predlagamo, naj se iz predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov, črta obdavčitev brezalkoholnih pijač in mineralnih vod.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Gregoričeva! Kdo še želi razpravljati? Pismeno razpravo je oddal tovariš Bastašič, delegat občine Smarje pri Jelšah. Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zбора in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane v današnji razpravi na seji zбора.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem.

Predlog za izdajo zakona sta Skupščini SR Slovenije predložili v obravnavo skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Radovljica, in skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Radovljica.

Želi morda predstavnik predlagatelja predlog za izdajo zakona še ustno obrazložiti? Tovariš Cerkovnik, prosim!

Ivan Cerkovnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V območju občine Radovljica že dalj časa predstavlja resen problem neurejen promet z zemljišči, zlasti s kmetijskimi zemljišči. Te površine se drobijo in prihajajo v last nekmetov. Postajajo pa žarišče črne gradnje počitniških hišic. Občinska skupščina in družbenopolitične organizacije so temu vprašanju posvetile veliko pozornosti in sprejele vrsto ukrepov za izboljšanje in ureditev stanja. Pri tem je bilo ugotovljeno, da tudi pozitivna zakonodaja

na tem področju ni dovolj precizna in zaradi pomanjkljivosti prihaja do zakonskih zlorab. Zato je skupina delegatov predlagala republiški skupščini za obravnavo:

1. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem;

2. predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o kmetijskih zemljiščih in

3. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij.

Navedene predloge so obravnavali pristojni odbori Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije ter Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Iz poročil skupščinskih teles izhaja, da je prikazani problem zelo pereč ter da je sproženo vprašanje veliko širše, kot ga je mogoče rešiti s predloženimi spremembami zakonov. Menijo, da je treba zadevo proučiti tudi s širših stališč, kot s stališč razvoja planinskega pašništva in predlogov urbanističnega planiranja in nasploh o prometu z zemljišči.

V času uvajanja zakona s tega področja se je namreč pokazalo, da je zakonodaja v nekaterih določbah pomanjkljiva. Odbori zato predlagajo, naj se celotna problematika prouči v okviru analize, ki jo glede izvajanja zakona o kmetijskih zemljiščih pripravlja Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zadeva naj se kompleksno uredi z novelo zakonov o kmetijskih zemljiščih, kamor naj se smiselno vključijo tudi predlogi skupine delegatov iz občine Radovljica. Skupini delegatov sta proučili tudi predloge skupščinskih teles, ki so jih let-ta obravnavala na seji dne 6. decembra 1976, in ugotovili, da je problem neurejenega prometa z zemljišči in problem črnih gradenj zelo pereč. To dokazuje dejstvo, da je bilo od uveljavitve zakona o kmetijskih zemljiščih, to je avgusta 1973, sklenjenih 153 kupoprodajnih in 181 darilnih pogodb, s katerimi so bila prodana oziroma podarjena kmetijska zemljišča nekmetom, v veliki večini nekmetom izven občine Radovljica. Mnoge od teh pogodb so bile v nasprotju s predpisi, kar je bilo omogočeno prav zaradi zakonskih določb, katerih spremembo sta skupini delegatov predlagali.

Kmetijska zemljiška skupnost Radovljica je samo v letošnjem letu morala odkloniti 49 ponudb za prodajo kmetijskih zemljišč, ker so bile ponudene cene previsoke. Jasno, da to z namenom, da bi jih zemljiška skupnost odklonila. Potem so ti lastniki lahko prodajali ta zemljišča nekmetom. Tako so nastala nova žarišča za črno gradnjo.

Skupini delegatov sta zato ponovno poudarili, da je nujno treba začeti reševati te probleme, pri čemer se zavedata, da je zadeva kompleksna in potrebna širokih priprav. Zato sta skupini sprejeli sklep, da se strinjata s poročili in predlogi skupščinskih teles in Izvršnega sveta. Na tej osnovi predlagata, da se navedeni predlogi delegacije smiselno vključijo v okvir sprememb in dopolnil zakona o kmetijskih zemljiščih. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Tovariš Cerkovnik, samo eno vprašanje. Glede prvega zakona, se pravi zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem, ste izjavili, da soglašate z mnenjem Izvršnega sveta in z mnenjem naših teles. Ker je predlagana sprememba po vsebini protiustavna, vas vprašujem, ali tudi v tem prvem primeru umikate predlog za izdajo? (Umikamo.) Torej umikate predlog za izdajo. Hvala lepa, tovariš Cerkovnik! Dali ste svoje poročilo oziroma obrazložitev za vse tri akte. Glede

na to, da je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem umaknjen, ni treba zboru o njem glasovati.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih.

Predlog za izdajo zakona sta Skupščini predložili v obravnavo skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor združenega dela, in skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin iz občine Radovljica. Tovariš Cerkovnik je uvodno obrazložitev že dal. Podal je tudi spremenjeno stališče predlagatelja.

Predstavnik Izvršnega sveta je Boris Mikoš, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za urbanizem. Tovariš Mikoš, želiš besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 10. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila. Želijo morda poročevalci odborov in Komisije poročila še ustno dopolniti? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Prosim tovariš Cerkovnik, bodite tako prijazni in ponovite. Razumela sem namreč tako, da je umaknjen samo prvi predlog, medtem ko drugi in tretji ne. Ali torej umikate predlog za izdajo zakona?

Ivan Cerkovnik (iz klopi): Da, kot predlog. Ostala dva naj se upoštevata pri analizi, ki jo bo pripravil sekretariat za kmetijstvo. To sem predlagal.

Predsednica Mara Žlebnik: To se pravi, da niso umaknjeni, le danes jih ne sprejemamo. V smislu naših predlogov naj se pripravijo novi zakonski predpisi. Predlog za izdajo ni umaknjen? Ali je umaknjen, tovariš Cerkovnik?

Ivan Cerkovnik: Kolikor bodo Izvršni svet in skupščinski organi upoštevali predloge naše delegacije pri pripravljanju novega zakona, potem je umaknjen, drugače ne. Izvršni svet je v svoji obrazložitvi dal predlog, dale so ga tudi komisije ter zadolžile Izvršni svet, da pripravi v tem smislu nove predloge.

Predsednica Mara Žlebnik: Kakor hitro je predlog umaknjen, nima zbor kaj sklepati. Ker pa predlagatelj želi, da zbor sprejme sklep, sem razumela, da predlog formalno ni umaknjen, vendar se predlagatelj strinja s tem, da se predlog zavrne, naloži pa Izvršnemu svetu, da upošteva vse te predloge.

Ivan Cerkovnik: Tako, to želi delegacija.

Predsednica Mara Žlebnik: Prosim, tovariš Mikoš!

Boris Mikoš: Tovarišice in tovariši! Glede vseh treh iniciativ skupine delegatov iz občine Radovljica smo imeli razgovor s predstavniki Skupščine občine Radovljica, kjer smo jih opozorili na dvoje:

1. Da razumemo razloge, zaradi katerih je občina Radovljica sprožila tako iniciativo, in da se z motivi, ki so vodili skupino delegatov, strinjamo.

2. Da predlagane rešitve, torej rešitve, ki jih predlagajo za premostitev težav, s katerimi so se srečali, po našem mnenju niso sprejemljive. Zato smo predlagali, da ne razpravljamo o teh rešitvah, marveč da v okviru analize zakona o kmetijskih zemljiških poiščemo drugačno rešitev, ki pa bo privedla do enakih rezultatov, s katerimi bi zavarovali družbeni interes. O tem smo se sporazumeli. Zato predlagam, da vse tri predloge umaknemo, da ne bi razpravljali o rešitvah, ki jih ne moremo sprejeti.

Nobenega dvoma ni, da je Izvršni svet prevzel že v tem direktnem kontaktu z občino Radovljica obveznost, da bo v okviru analize zakona o kmetijskih zemljiških proučil problem in skušal poiskati druge, adekvatnejše rešitve. Zato bi, tovarišica predsednica, predlagal, da poenostavimo stvar v tem smislu. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnič: To ni odvisno od mene, marveč od predlagatelja. Tovariš Cerkovnik, soglašate, z obveznostjo, ki jo je v imenu Izvršnega sveta prevzel tovariš Mikoš? (Soglašam). To torej pomeni, da umikate tudi oba naslednja predloga. Tovariš Cerkovnik mi je v odmoru izrecno rekel, da predlogov ne umikajo. Smo se torej sporazumeli? Zadeva je torej jasna in Izvršni svet bomo spomnili na to njegovo izjavo.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini predložil v obravnavo Stane Marolt, član skupine delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Domžale.

Želi predlagatelj tovariš Marolt predlog za izdajo zakona še ustno obrazložiti? Ugotavljam, da predlagatelj ni prisoten. Besedo ima tovariš Klemenčič, republiški sekretar za industrijo.

Ivo Klemenčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet pozdravlja iniciativo, ki jo je dal delegat tovariš Marolt, ker se strinja z ugotovitvijo, da na področju projektantskih uslug obstajajo težave, posebno za manjša dela, ki jih tudi tovariš Marolt navaja v svoji obrazložitvi.

Izvršni svet je v načelu sprejel pobudo, da se to področje izboljša s predlogom tovariša Marolta, da bi se ta dejavnost opravljala tudi z osebnim delom. Izvršni svet je že na sejah odborov vašega zbora pojasnil to stališče in hkrati predlagal, da bi se obravnava o tem predlogu odložila. Za to namreč obstajajo objektivni razlogi. Moram ugotoviti, da ustava SR Slovenije v 33. členu res daje možnost in podlago za opravljanje take vrste intelektualnih storitev tudi delovnim ljudem, ki tako dejavnost opravljajo kot poklic. Vendar ta materija z zakonom doslej še ni bila podrobneje urejena zlasti kar zadeva pogoje, pod katerimi ti ljudje in njihove delovne skupnosti uresničujejo svoje pravice in izpolnjujejo svoje obveznosti.

Členi zakona o združenem delu, ki zadevajo urejanje tega problema, niso spremenjeni. Zakon o združenem delu v 100. do 103. členu opredeljuje položaj delovnih ljudi, ki s svojim delom samostojno kot poklic opravljajo intelektualne storitve s področja znanosti, književnosti, likovne dejavnosti in tako dalje.

Zato Izvršni svet meni, da bo treba v zvezi s temi določili zakona o združenem delu prilagoditi vrsto zakonskih predpisov, ki urejajo družbenoekonom-

ski položaj delavcev, ki opravljajo intelektualne storitve, in njihov odnos do združenega dela z zakonskimi normativi. Izvršni svet meni, da dokler ti normativi niso razrešeni in dokler se ne dogovorimo za splošna načela, na podlagi katerih se bo uredil družbenoekonomski položaj teh delavcev, tako dolgo tudi sprejem tega predloga nima svoje realne podlage, ker se praktično ne more izvajati. Zato je Izvršni svet predlagal, da se razprava o tem predlogu odloži, da pa zbor naroči Izvršnemu svetu, da predloži celotno materijo, ki ureja to področje, v okviru katerega se bo razrešil tudi problem, ki ga predlaga tovariš Marolt v predlogu za izdajo zakona, to se pravi opravljanje projektiranja z osebnim delom. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Klemenčič! Tovariš Dejanovič, ali lahko vi kot delegat občine Domžale, iz katere izhaja predlagatelj, glede na ta predlog Izvršnega sveta kaj izjavite? (Ne.) Tovariš Klemenčič, je možen rok do konca prvega polletja 1977? (Da.)

Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in glede na mnenje Izvršnega sveta, stališča Zakonodajno-pravne komisije in stališča delegata iz občine Domžale predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

1. Razprava in sklepanje o predlogu za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov se odloži do uskladitve zakonodaje o osebnem delu občanov z zakonom o združenem delu, vendar najdlje do konca prvega polletja 1977.

2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pri usklajevanju zakonodaje o osebnem delu občanov z zakonom o združenem delu prouči in eventualno upošteva rešitve, ki izhajajo iz predloga za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov predlagatelja Staneta Marolta, delegata iz občine Domžale.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovanski kmetijski projekt.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Želite besedo? (Ne.)

Predlog odloka ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 24. 11. 1976. Danes na klop ste prejeli še obrazložitev predloga odloka.

Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdo je za? (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da poda zboru informacijo o tem, kako so tekla usklajevanja od naše zadnje seje zбора, ko smo odložili sklepanje o soglasju. Prosim!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije sta na svoji seji 24. novembra sprejela sklep, naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije oziroma Republiški sekretariat za finance v sodelovanju z delegacijo Skupščine SFRJ in drugimi ustreznimi organi in organizacijami v smislu do takrat danih pripomb, stališč in predlogov prouči možnost za take rešitve, ki bi omogočile doseči potrebno stopnjo soglasja za sprejem obsega proračunskih izdatkov federacije za leto 1977. Enako stališče so zavzeli tudi pristojni skupščinski zbori.

Zvezni izvršni svet naj bi pripravil nove predloge na temelju pripomb in sugestij delegatov, česar doslej še ni storil. Zato Izvršni svet ne more ponuditi danes Skupščini SR Slovenije novih stališč.

Zbor združenega dela in Zbor občin sta sprejela tudi sklep, da bosta danes nadaljevala razpravo o sklepanju o osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Ob ponovni obravnavi osnutka zakona Izvršni svet dopolnjuje svoja prejšnja stališča Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije s pismom predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 7. 12. To pismo imate na klopeh. V pismu je poudarjeno, da glede ureditve problemov, ki zadevajo predloženi obseg proračuna federacije za leto 1977, v Zvezni skupščini, v Zveznem izvršnem svetu in v Zveznem sekretariatu za finance še potekajo intenzivne razprave, ki naj bi pripeljale do uskladene rešitve med vsemi republikami in obema pokrajinama.

Prav danes je hkrati z našo razpravo tudi obravnavana v Medrepubliškem komiteju za finance. Danes je tudi poseben razgovor v Zveznem sekretariatu za finance. Hkrati se danes začena tudi usklajevanje med pristojnimi odbori v Zvezni skupščini.

Med zadnjo razpravo v zboru je prišlo še do nekaterih pomembnih sprememb, na katere Izvršni svet Skupščine SR Slovenije še posebej opozarja. To opozorilo velja spremenjeni vlogi doslej pretežno davčnega instrumenta temeljnega prometnega davka. S srednjeročnim planom SFRJ je ta postal v večji meri regulator tržnih razmer. Prav tako naj ne bi — po predlogu novega zakona o financiranju federacije, ki je predložen Zvezni skupščini in naj bi bil sprejet še ta mesec, več upoštevali za izračun prispevka republik in pokrajin strukturni delež republik v prilivu temeljnega prometnega davka in družbeni produkt, temveč le še strukturni delež v družbenem proizvodu. Po dosedanjem zakonu o financiranju federacije, ki velja od leta 1972 dalje, ima zvezni proračun izjemne dohodke federacije, kot so carine, različne uvozne dajatve, takse in prispevki republik in pokrajin. Poleg tega si je zagotovil še različna posojila Narodne banke Jugoslavije, poslovnih bank ter drugih porabnikov družbenih sredstev. Tarife, rast cen in naraščanje zaposlovanja ter ob vsem tem povečana kupna moč prebivalstva, vse to je omogočalo veliko rast te-

meljnega davka. Doslej je temeljni prometni davek omogočal vsem republikam in obema pokrajinama sprejemati tudi stalno naraščajoči prispevek v zveznem proračunu. Indeks nominalne rasti vsega zveznega proračuna v letih 1971 do 1976 je bil 420. Glede na dejstvo, da so vplačila carin in druge uvozne dajatve naraščale le po indeksu 271, so se prispevki republik in pokrajin večali v istem razdobju po indeksu 622 in poraba drugih delov zveznega proračuna po indeksu 374.

Sedanji osnutek zakona predvideva po skupnem obsegu izdatkov federacije za leto 1977 68,7 % povečanje prispevka republik in pokrajin. Glede na to Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da takega povečanja prispevka republik in pokrajin realno ni mogoče pokriti. Potrebno je, da Zvezni Izvršni svet prouči, kakšno povečanje njegovih dohodkov ne bo presevalo dogovorjenega okvira politike uresničevanja družbenega plana razvoja Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da se mora tudi obseg proračuna federacije prilagajati gibanjem rasti družbenega proizvoda in da morajo biti vsi elementi ekonomske politike med seboj uskladeni. Mnenja je, da bi bilo potrebno, da predlagatelj prouči odložitve nekaterih obveznosti, druge črta ali zmanjša ter predvsem izloči tiste izdatke, ki glede na z ustavo opredeljene pristojnosti federacije ne sodijo več v zvezni proračun. Pri tem Izvršni svet Skupščine SR Slovenije vztraja, da se v polni meri upoštevajo izvozne stimulacije in obveznosti za plačilo obveznic federacije nasproti gospodarstvu iz leta 1976.

Ob vsem tem Izvršni svet ugotavlja, da tudi predvideno povečanje temeljnega prometnega davka v prihodnjem letu, o kakršnem razpravljajo danes nekatere republike in pokrajini, za pokritje obveznosti SR Slovenije do zveznega proračuna ob takem povečanju ne bo več zadostovalo.

V nasprotju s SR Slovenijo vse ostale republike z izjemo Srbije in obe pokrajini v strukturnem deležu priliva temeljnega prometnega davka v zadnjih letih sicer nihajo, v glavnem pa pridobivajo večja sredstva. Tudi SR Srbija — kljub nazadovanju — ni prizadeta toliko kot SR Slovenija.

Pri nas se spreminja struktura potrošnje in zaposlovanja, znaten del zašlužkov gre v druge republike, nakupujemo izven naših meja in podobno. Vendar nobena republika ali pokrajina ne more sprejeti predvidenega obsega povečanja zveznega proračuna. Tako na primer posamezne republike, kot npr. Hrvaška, poudarjajo, da bi to pomenilo 3-kratno povečanje davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Za SR Slovenijo bi to pomenilo celo več kot 5-kratno povečanje. Vse republike poudarjajo, da naj bo zgornja meja povečanja prispevka republik in pokrajin največ 18 %, Makedonija pa je celo samo za 12 %. 18 % pomeni ocenjeno rast temeljnega prometnega davka v Jugoslaviji za leto 1977. Po oceni Republiškega sekretariata za finance v prihodnjem letu tega jugoslovanskega povprečja v Sloveniji ne bomo dosegli. Zato bi bilo treba že ob takem povečanju nujno iskati dodatne vire.

Nedvomno je, da moramo s povečanjem zveznega proračuna računati in pri tem upoštevati z ustreznimi akti že sprejete obveznosti. Zato naj predlagatelj kot dodatno prouči možnost kreditnega potenciala poslovnih bank ter sredstev rezerv vseh porabnikov družbenih sredstev. Vse to ob pogojih, da se sredstva iz teh delov zajemajo enako kot neposredni prispevek republike v

zveznem proračunu. Prav tako naj prouči, kakšne so realne možnosti za povečanje temeljnega prometnega davka ob upoštevanju dogovorjene politike cen.

Tovarišice in tovariši! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da bi ob upoštevanju ocen in stališč Izvršnega sveta vztrajali pri spremembi predloga zakona o financiranju federacije, tako da bo zagotovljena vsem republikam in pokrajinama možnost enotnega pristopa pri iskanju virov. Zato naj delegacija Skupščine SR Slovenije sprejme stališča, ki jih je sporočil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v svojem pismu z dne 7. decembra 1976, ki je pred vami.

Hkrati predlagamo, da se delegaciji da soglasje k osnutku pod pogoji, navedenimi v pismu. S tem bomo omogočili nadaljnje usklajevanje v Zboru republik in pokrajin. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Mozetič! Tovariš Merhar, ali želite kot član delegacije k temu še kaj dodati? (Ne.)

Osnutek zakona s poročili delovnih teles zbora in Skupščine ste prejeli z gradivom za 36. sejo zbora, ki je bila dne 24. novembra 1976. Danes ste prejeli dodatno mnenje Izvršnega sveta. Zbor je na tej seji odložil sklepanje o soglasju k osnutku zakona s tem, da naj pristojni organi v republici do odločanja o soglasju skušajo najti ustrezne rešitve, ki bodo glede materialnih obveznosti sprejemljive za Socialistično republiko Slovenijo.

Glede na dana obvestila pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprjme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagajo delovna telesa zbora in Skupščine v svojih poročilih in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Razumljivo je, tovarišice in tovariši delegati, da bomo zbor o končnem rezultatu tega usklajevanja obvestili na eni prihodnjih sej.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Socialistične republike Črne gore.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič. Ali želite uvodno besedo? (Ne.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 16. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Socialistične republike Črne gore.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki jih predlaga delovno telo zbora v svojem poročilu.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Socialistične republike Črne gore.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sredstvih rezerv.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa Dragan Mozetič. Želita uvodno besedo? (Ne želita.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 23. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci razpravljati? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o sredstvih rezerv.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe predlogi in mnenja, ki jih predlagajo delovna telesa zbora v svojih poročilih in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu zakona o sredstvih rezerv.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta je Fedor Gabrovšek, samostojni svetovalec v Republiškem komiteju za promet in zveze. Želita besedo? (Ne želita.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotoviti sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Milovan Zidar.

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotoviti sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976.

2. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa Milovan Zidar.

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo predstavniki besedo? (Ne želijo.)

Začenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso.

K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagata delovno telo zbora v svojem poročilu in Izvršni svet v svojem mnenju.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami Skupščine SR Slovenije in v njenem imenu soglasje k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik delegacije in Izvršnega sveta sta ista. Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa Fedor Gabrovšek. Želita besedo? (Ne.) Hvala.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za finance, ki je predložil predlog odloka o soglasju k predlogu zakona, ter Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložili pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Kdor je za, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je tovariš dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Mozetič. Želite besedo? (Ne.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Predstavnik Zakonodajno-pravne komisije želi besedo. Prosim!

Dragica Rome: Čeprav smo vam mnenje Zakonodajno-pravne komisije posredovali, imam za potrebno, da vas opozorim, da je Zakonodajno-pravna komisija na svoji seji dne 2. decembra obravnavala osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet. Menila je, da je potrebno tisti del sredstev, ki so bila vplačana Socialistični republiki Bosni in Hercegovini za odpravo posledic potresa v Bosanski Krajini po zakonu o prispevku federacije k obnovi Bosanske Krajine z obveznostjo do vrnitve, vrniti plačnikom, to je organizacijam združenega dela. Zato ne ustreza rešitev, ki jo določa zakon, da se ta sredstva vračajo v ustreznem odstotku posameznim republikam v dobro sklada oziroma sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin za odpravo posledic naravnih nesreč.

Glede na takšno rešitev osnutek zakona ne predvideva vračanja teh sredstev dejanskim plačnikom in je potrebno s tega gledišča predlagane rešitve še proučiti.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovarišica Rometova!
Želi besedo predstavnik Odbora za finance? Tovariš Juršič, prosim!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance je praktično zavzel popolnoma enako stališče kot Zakonodajno-pravna komisija. Podpiramo njeno stališče, in sicer da naj Izvršni svet prouči možnost oziroma način, kako se bodo ta sredstva in v kakšni obliki vrnila združenemu delu, kjer se tudi ta sredstva vodijo kot sredstva. Izvršni svet naj torej to zadevo spelje do konca, da bo zadoščeno zakonskim zahtevam.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Juršič! Vendar se pripomba malo razlikuje od pripombe Zakonodajno-pravne komisije, ki se

nanaša na zakon. Vaša pripomba oziroma pripomba Odbora pa daje nalogo Izvršnemu svetu.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, ki so jih dala delovna telesa Skupščine in zbor.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1977 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije je tovariš dr. Viljem Merhar, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Gabrovšek. Tovariš Gabrovšek, želite besedo? (Ne.)

Osnutek zakona ste prejeli z dopisom z dne 22. 11. 1976. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta in njegovo dodatno mnenje. Glede na to, da je bilo dodatno mnenje šele danes predloženo, prosim tovariša Mozetiča, da ga prebere oziroma pove stališče Izvršnega sveta!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Izvršni svet je na seji dne 7. 12. sprejel stališče v zvezi z osnutkom zakona o odločanju skupnega zneska sredstev za financiranje programa razvoja modernizacije dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju 1977—1981. V razpravi je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ponovil svoje stališče, da se obseg gospodarskih investicij v zveznem proračunu ne more obravnavati parcialno, ampak da se je treba najprej dogovoriti o obsegu teh investicij. V tem okviru sprejema te obveznosti s posebnimi zakoni, kar je še posebej aktualno glede na položaj, ki je nastal pri opredelitvi obsega proračuna federacije v letu 1977. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije pooblasti delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da sicer da soglasje k predlogu zakona, vendar naj delegacija uveljavi v odborih za finance Zbora občin in Zbora združenega dela dane pripombe.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Mozetič! Tovariš Merhar, želite besedo? (Ne.)

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1977 do leta 1980.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlaga delovno telo zbora v svojem poročilu, Izvršni svet v svojem mnenju, in pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju 1977—1980.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 24. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini predložil v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnika delegacije in Izvršnega sveta sta ista. Želita morda besedo? (Ne.)

Dogovor ste prejeli z dopisom z dne 16. 11. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.) Na podlagi vseh gradiv pričnjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Potrdi se dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ in ki ga je podpisal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter z njim prevzel za Socialistično republiko Slovenijo obveznosti po tem dogovoru.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980, ki ga je podpisal Zvezni izvršni svet in z njim prevzel obveznosti za federacijo, oziroma da z delegacijami drugih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ določi smernice Zveznemu izvršnemu svetu za reševanje morebitnih spornih vprašanj.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 25. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije je predložila v obravnavo in sprejem naslednja predloga odlokov:

predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin in predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani.

Predstavniki Komisije je tovariš Hrovat.

Prehajamo na predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin. O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili od Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin izvoljeni naslednji delegati: Dušan Burnik, Mirko Jamar, Tone Krašovec, Janez Strniša, Milan Šterban in Peter Vujec.

Prehajamo na predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani.

O tem predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani izvoljen Damjan Čonč, diplomirani pravnik, svetovalec republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun.

Prehajamo na 26. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat v Zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles kot tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

K tej točki dnevnega reda smo vam poslali delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Postojna, skupine delegatov iz občine Slovenska Bistrica, skupine delegatov iz občine Šentjur pri Celju, delegata Vitja Rodeta iz občine Maribor in delegata Toneta Kerča iz občine Ljubljana-Center.

Odgovor na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Postojna je Izvršni svet označil kot strogo zaupne narave, zato nanj predstavnik Izvršnega sveta ne bo ustno odgovarjal, temveč bo prejel delegat iz občine Postojna, ki je navzoč na današnji seji zbora, pismeni odgovor.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Slovenska Bistrica bo odgovoril Fedor Gabrovšek, samostojni svetovalec v Republiškem komiteju za promet in zveze!

Fedor Gabrovšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pismeno vprašanje delegata tovariša Franca Zagozde iz skupine delegatov občine Slovenska Bistrica se glasi:

»Ali je na vidiku povečana dotacija za vzdrževanje lokalnih cest, kajti sicer se resno postavlja vprašanje zadovoljive prevoznosti?

V občini Slovenska Bistrica smo se doslej dvakrat znašli v situaciji, da je avtobusni promet ukinil vožnjo na eni od teh cest, ki teče po manj naseljenem področju in smo bili prisiljeni reševati situacijo s prelivanjem sredstev iz komunalnega sklada. To pa že tako ne zadošča za vzdrževanje občinskih cest,«

Posredujemo naslednji odgovor: Na podlagi 31. člena zakona o javnih cestah se delijo sredstva za lokalne ceste od maloprodaje pogonskih goriv glede na dolžino lokalnih cest po posameznih občinah na dan 1. 1. leta 1971. Med lokalne ceste sodijo bivše kategorizirane ceste IV. reda in nekategorizirane ceste ter prenesene ceste, to je II. ali III. reda.

Upravljanje in financiranje vseh javnih cest bo urejal novi zakon o skupnostih za ceste. Ta zakon bo v kratkem predložen zborom Skupščine v obravnavo oziroma sprejem. Na podlagi omenjenega zakona bo v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za ceste potrebno zagotoviti sredstva za financiranje omenjenih cest.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Gabrovšek! Na delegatsko vprašanje vodnje skupine delegatov iz občine Šentjur pri Celju bo odgovoril Rado Lipičar, republiški podsekretar v Republiškem sekretariatu za industrijo!

Rado Lipičar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegatsko vprašanje tovariša Vinka Jagodiča, vodje skupine delegatov iz občine Šentjur pri Celju, zadeva neuskkljenost proizvodnje in plasmaja kovinskih šivnih cevi v SR Sloveniji in v SFRJ in se glasi:

1. Kdo v SFRJ kontrolira in dovoljuje izgradnjo novih proizvodnih kapacitet, ki predstavljajo tržne presežke in povzročajo nepopravljivo družbeno in materialno škodo in kdo je odgovoren za nesmotrno in neodgovorno porabo družbenih sredstev za takšno investiranje in zaradi tega tudi za nerentabilno proizvodnjo ne samo v novo zgrajenih proizvodnih kapacitetah, marveč tudi že v obstoječih?

2. Kdo dopušča, da posamezni proizvajalci lahko odstopajo od družbeno določenih in nadzorovanih cen izdelkov in s tem povzročajo nelojalno konkurenco in nerentabilno proizvodnjo, pri tem pa iščejo svojo rentabilnost v lokaciji ali pa v uvozu surovin?

Na postavljeni vprašanji odgovarjamo:

Izhajajoč iz ustavnih opredelitev, da opredeljuje naš temeljni produkcijski odnos samoupravljanje na podlagi družbene lastnine ter da sta samoupravno družbeno planiranje in socialistična blagovna proizvodnja sestavna elementa našega družbenoekonomskega sistema, so nosilci enostavne in razširjene reprodukcije delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, ki se pri izdelavi razvojnih programov povezujejo z delavci iz drugih organizacij združenega dela, povezanih z njimi v reprodukcijskem procesu.

Samoupravno družbeno planiranje naj omogoči čim racionalnejše delovanje ekonomskih zakonitosti in delovanje socialističnega blagovnega trga pov-

sod tam, kjer daje pozitivne učinke, dopolnjuje pa naj ga na področjih, kjer poraja nezaželene posledice za družbo kot celoto.

Na teh osnovah, ki jih podrobneje opredeljuje zakon o združenem delu, je zgrajen tudi zakon o osnovah sistema družbenega planiranja ter drugi sistemski zakoni, ki zaradi družbene lastnine proizvodnih sredstev obvezujejo vse nosilce načrtovanja za sistem dogovarjanja in sporazumevanja ter združevanja dela in sredstev zaradi čim racionalnejše porabe družbenih sredstev, rasti družbene produktivnosti dela oziroma doseganja čim optimalnejšega družbenega dohodka.

Na tem novem pristopu sta bila zasnovana tudi usklajevanje in sprejemanje samoupravnih in družbenih planov za obdobje 1976—1980. Zaradi rokovnih omejitev nov pristop še ni v celoti realiziran, saj je ustavna preobrazba proces, ki ga ni možno realizirati naenkrat. Z dograjevanjem sistemskih zakonov, ter izvedbenih predpisov pa mora skrb za razširjeno reprodukcijo in odločanje v čim večji meri preiti na neposredne samoupravljalce, to je na delavce v temeljnih organizacijah združenega dela.

V sklopu zakonodaje s področja investicij omenjam glede na zastavljeno delegatsko vprašanje predvsem tri zakone: zakon o obveznem evidentiranju investicij, zakon o graditvi objektov, zakon o investicijski dokumentaciji. Njihov namen je predvsem ta, da se izpopolni sistem medsebojnega informiranja delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela zaradi čim bolj racionalnih odločitev, med prizadetimi organizacijami združenega dela zaradi usklajevanja zmogljivosti glede na možnosti plasmaja na enotnem jugoslovanskem trgu in na svetovnem trgu, med soodvisnimi subjekti v združenem delu ter med dobavitelji in odjemalci za skupno plansko in poslovno sodelovanje in na skupnih interesnih ekonomsko motivirano združevanje dela in sredstev.

Tako se v novem sistemu samoupravnih odnosov ureja problem, ki ga zastavlja delegatsko vprašanje. Na teh osnovah se bo usklajevala gradnja novih zmogljivosti, doseglo racionalnejše investiranje in preprečevalo neracionalno prekrivanje investicijskih naložb. Omenjeni zakoni — o obveznem evidentiranju investicij, o graditvi objektov in o investicijski dokumentaciji, pa seveda ne dajejo podlage za zakonsko reševanje in preprečevanje neuskklajenosti investicijskih naložb. Menimo, da naj delavci organizacije združenega dela »ALPOS« izkoristijo vse možnosti za dogovarjanje in usklajevanje na področju možnosti šivnih cevi, tako v medsebojnih odnosih same grupacije proizvajalcev kot tudi s pomočjo gospodarskih zbornic na republiškem in zveznem nivoju. Razreševanje problema neuskklajenih zmogljivosti pa je treba povezati tudi z usklajevanjem proizvodnih programov na osnovi delitve asortimenta proizvodnje.

Na drugi del vprašanja odgovarjamo:

Kar zadeva neenake pogoje gospodarjenja in prodaje na enotnem jugoslovanskem trgu, moram ugotoviti, da je reševanje te problematike v zvezni pristojnosti. Zato se lahko omejimo le na intervencijo republiških upravnih organov na zveznem nivoju, za kar pa je dokumentacija v delegatskem vprašanju pomanjkljiva.

Vse cene, ki so pod neposredno družbeno kontrolo, oziroma cene, o katerih se organizacije združenega dela skupno dogovorijo v skladu z veljavnimi predpisi, so mišljene kot najvišja raven cen, ki je ponudniki ne smejo prekoračiti. To torej ne pomeni, da posamezni partner dogovora ne bi smel prodajati svojih izdelkov pod dogovorjeno ceno v primeru, da mu razmere to dopuščajo in če so se tako dogovorili. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Lipičar! Tovariš Vitja Rode, ki je na zadnji seji postavil dopolnilno delegatsko vprašanje, je sporočil, da odstopa od tega, da bi bilo na to vprašanje odgovorjeno na tej seji. Predlaga torej, da se odgovor odloži. To je predlagal tudi neposredno Izvršnemu svetu.

Izvršni svet nas je obvestil, da na vprašanje delegata Toneta Kerča iz občine Ljubljana-Center ne bo dal odgovora danes, ker je treba vprašanje podrobneje proučiti. Naša komisija za potrjevanje statotov visokošolskih temeljnih organizacij združenega dela bo v mesecu januarju 1977 predložila zborom poročilo o svojem delu in o problemih, s katerimi se srečuje pri potrjevanju samoupravnih splošnih aktov. Tako bo torej delegat Tone Kerč dobil odgovor na eni prihodnjih sej.

Še poprej pa bi vas, tovariš Jagodič, vprašala, če ste zadovoljni z odgovorom Izvršnega sveta (Da.) Hvala!

Vsi člani skupin delegatov dobijo pismene odgovore.

Na današnji seji je predložil pismeno delegatsko vprašanje tovariš Franc Svetelj, delegat iz Kamnika. Nanj bo že danes odgovoril tovariš Boris Mikoš, republiški sekretar za urbanizem. Prosim!

Boris Mikoš: Tovarišice in tovariši! Ker mislim, da niste dobili tega delegatskega vprašanja, dovolite, da ga prečitam. Takole se glasi:

»Glede na različna stališča in tolmačenja stališč na posvetu predstavnikov izvršnih svetov občin 2. decembra letos in na posvetu delavcev občinskih uprav, ki delajo pri pripravah v zvezi z občinskimi proračuni, prosim Izvršni svet, da posreduje svoje stališče do financiranja komunalnih dejavnosti iz občinskih proračunov v letu 1977.«

Tovariš Svetelj je prosil, da po možnosti še danes odgovorimo.

Zdi se mi, da je večji del odgovora na postavljeno delegatsko vprašanje že zajet v ekspoziciji Izvršnega sveta, ki ga je podal tovariš Dragan. Dovolite mi, da vas še enkrat spomnim na 5. točko, v kateri se je zavzel za to, da v letošnjem letu odločno prekinemo s proračunskim financiranjem komunalnih dejavnosti, vendar s tem, da je treba v proračunih nekaterih občin, če to ni mogoče na drug način, izjemno prehodno v letu 1977 zagotoviti sredstva za del komunalnih dejavnosti, predvsem za tako imenovano kolektivno komunalno porabo. Morebitne presežke na področju splošne porabe v občinah pa je treba vrniti združenemu delu za razvoj komunalnih dejavnosti prek komunalnih samoupravnih interesnih skupnosti.

Zakaj zagovarjamo takšno politiko financiranja komunalnih dejavnosti? Mislim, da je tak odgovor mogoč iz naslednjih razlogov:

1. V vseh občinah ustanovljamo oziroma smo že ustanovili samoupravne komunalne skupnosti v skladu z zakonom, tako da bomo imeli v 1977. letu samoupravne nosilce sporazumevanja in usmerjanja komunalnih dejavnosti. Z zakonom o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča, katerega osnutek smo že obravnavali v Skupščini, urejamo na novo velik del financiranja komunalnih dejavnosti. S tem zakonom, kakor veste, predlagamo nove načine financiranja opremljanja stavbnih zemljišč s komunalnimi napravami in financiranja kolektivne komunalne porabe, ki smo jo doslej v veliki meri pokrivali iz splošne porabe, ker dejansko nismo imeli urejenih drugih virov financiranja. Da bi torej olajšali prehod od sedanjega načina financiranja, ki je v veliki meri tekel iz sredstev splošne porabe, na nov način, pa je seveda potrebnih nekaj ukre-

pov, in sicer: pri sprejemanju zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča, ki bo v tem mesecu predložen Skupščini, bo treba sprejeti način financiranja komunalnih dejavnosti na temelju samoupravnega sporazumevanja, kot to tudi določa zakon o združenem delu. Združenemu delu bomo morali vrniti vse presežke s področja splošne porabe tako, da jih bomo vrnili namensko za financiranje komunalnih dejavnosti. Nosilec teh sredstev naj bi bila samoupravna komunalna skupnost v vsaki občini. Brez vsakega zavlačevanja bomo morali osnovati samoupravne komunalne skupnosti tam, kjer jih še nimamo, da bi tako dobili subjekte, ki bodo v bodoče nosilci dogovarjanja, pa tudi usmerjanja združenih sredstev za komunalne dejavnosti. Izjemoma bomo v nekaterih občinah in v neodložljivih primerih, ki jih v letu 1977 iz upravičenih razlogov ne bomo mogli rešiti drugače, financirali del komunalnih dejavnosti tudi še iz sredstev splošne porabe.

Opozoriti je treba še na eno stvar. Iz splošne porabe ne nameravamo izključevati tistih sredstev, ki jih občinske skupščine potrebujejo za pripravo projektne, prostorske in družbenoekonomske dokumentacije za geodetske, geološke, seizmične in druge podatke ter karte ter za druge tem podobne stroške, ki se sicer sedaj po zvezni nomenklaturi vodijo kot komunalni stroški v proračunih, vendar po svojem pravem pomenu niso komunalni stroški. Lahko vam tudi zagotovimo, da bomo vse primere obravnavali objektivno, vendar vedno izhajajoč iz določb, da moramo splošno porabo uokviriti v namene, ki so določeni za splošno porabo. Jasno se je treba torej zavedati, da je 1977. leto v tem pogledu prehodno leto, da v 1978. letu sploh ne bo več mogoče uporabljati sredstev splošne porabe za financiranje komunalnih dejavnosti in da bo v letošnjem letu takšno financiranje lahko še izjemoma potekalo iz sredstev splošne porabe.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Mikoš! Tovariš Svetelj, vprašujem vas, ali ste z odgovorom zadovoljni? (Da.) Hvala!

Tovariša Goloba, delegata iz Postojne, kateremu smo dolžni izročiti pismeni odgovor, prosim, da se po končani seji oglasi tukaj, da mu ta odgovor izročimo.

Ali želi morda kdo od delegatov postaviti novo delegatsko vprašanje? (Ne.)

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, uskladeni z Zborom združenega dela.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vsem delegatom zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje v razpravi in zaključujem 37. sejo Zbora občin,

(Seja je bila končana ob 16.10.)

38. seja

(9. decembra 1976)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 38. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi 1. odstavka 97. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor. Predlagam, da v Komisijo izvolimo po abecednem redu občin naslednje delegate: Hermana Pregla iz občine Krško za predsednika, ter Franca Kozarja iz občine Lenart in Ano Notar iz občine Ljubljana-Šiška za člana.

Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38. delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 38. sejo Zbora občin izvoljeni: Herman Pregel za predsednika in Franc Kozar ter Ana Notar za člana.

Verifikacijsko komisijo prosim, da se takoj sestane ter da pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo Komisija takoj opravila svoje delo.

Če nekateri delegati pooblastila še niso oddali, prosim, da to storijo sedaj. Menim, da nas je več kot 38.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pripravljena pismena vprašanja, da jih takoj oddajo. Ta vprašanja bomo poslali Izvršnemu svetu z željo, da bi dal odgovor že na današnji

seji. Kljub temu, da boste pismena vprašanja oddali sedaj, bomo točko vprašanja delegatov vseeno ponovili.

Ker sem obveščena, da je Komisija opravila svojo nalogo, nadaljujem sejo in prosim predsednika komisije tovariša Preglja, da poda zboru poročilo!

Herman Pregl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o pregledu pooblastil za 38. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za dne 9. 12. 1976 ob 9. uri v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije, se glasi:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnje seje delegati vseh občin SR Slovenije, razen delegatov občin Koper, Ljubljana-Center, Novo Mesto, Radlje ob Dravi, Radovljica, Sežana in Škofja Loka. Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 38. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je Zbor občin sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Pregl. Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o poročilu. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor se strinja s poročilom, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 38. sejo Zbora občin.

Ker predvidevam, da bodo nekateri delegati še prišli, prosim komisijo, da kasneje pregleda še njihova pooblastila in poda poročilo.

Tovarišice in tovariši delegati! Ker je podpredsednik zbora tovariš dr. Berce odsoten, mi dovolite, da v smislu 3. odstavka 102. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predlagam, da izvolimo Otona Poliča, delegata iz občine Ptuj, da mi bo pomagal pri vodenju seje.

Ima kdo kakšen drug predlog? (Ne.) Če nihče, predlagam, da glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Oton Polič soglasno izvoljen za pomoč pri vodenju seje. Prosim ga, da zavzame mesto v predsedstvu zbora!

Na današnjo sejo so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zveze komunistov Slovenije, Republiška Konferenca SZDL Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost Slovenskih občin, člani delegacije iz SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Izobraževalna skupnost Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije, Zdravstvena skupnost Slovenije, Skupnost Socialnega varstva Slovenije, Telesnokulturna skupnost Slovenije, Zveza skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije, Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slo-

venije, Skupnost starostnega zavarovanja kmetov Slovenije in Zveza skupnosti otroškega varstva Slovenije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 38. seje Zbora občin.

Danes na klop ste prejeli tudi osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ s pojasnilom, da ga je treba sprejeti do konca letošnjega leta. Ker naj bi bil zakon sprejet v Skupščini SFRJ na seji 24. decembra 1976, naša naslednja seja pa je sklicana šele za 29. december 1976, predlagam, da omenjeni osnutek zakona vključimo v dnevni red današnje seje.

Tako predlagam za današnjo sejo Zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 38. seje Zbora občin,
2. samoupravni sporazumi o temeljih srednjeročnega plana samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti,
3. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona,
4. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalnih dejavnostih in raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona,
5. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona,
6. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona,
7. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona,
8. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona,
9. osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo,
10. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi kdo o predlaganem dnevnem redu razpravljati? (Nihče.) Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za današnjo sejo zbora soglasno določen tak dnevni red, kakor sem ga predlagala.

Ker osnutka zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo niso obravnavala pristojna delovna telesa zbora in Skupščine, predlagam, da v smislu 47. člena poslovnika našega zbora imenujemo 5-člansko skupino delegatov, ki bo osnutek zakona proučila in predložila zboru poročilo. V to skupino predlagam: Stanka Juršiča, delegata in poročevalca Odbora za finance za predsedujočega, in Dragico Rome, poročevalko Zakonodajno-pravne komisije in delegatko iz občine Novo mesto, Mileho Borovac, delegatko iz občine Ribnica, Franca Severja, delegata iz občine Idrija ter Vinka Kržišnika, delegata iz občine Škofja Loka za člane.

Ali želi o tem predlogu kdo razpravljati? Ali ima kdo spreminjevalni ali dopolnilni predlog?

Ker ne želi nihče razpravljati, prosim, da o predlogu glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Jel kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo v skupino delegatov izvolili Stanka Juršiča za predsedujočega in Dragico Rome, Mileno Borovac, Franca Severja ter Vinka Kržišnika za člane. Prosim, da se skupina delegatov takoj sestane in opravi svoje delo.

Tovariša Kržišnika iz Škofje Loke še ni. Zato predlagam, da namesto njega izvolimo Franca Skinderja, delegata iz Brežic. Se strinjate s to spremembo? (Da.) Prosim tovariša Skinderja, da se priključi skupini.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela poslušali uvodno besedo tovariša Jožeta Zakonjška, člana Izvrnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem k 2. točki dnevnega reda, to je k samoupravnim sporazumom o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbeno dejavnost. Skupno zasedanje bo, po dogovoru med predsednikoma, vodil Štefan Nemeč, predsednik Zbora združenega dela.

Prosim delegate, da sedaj odidete v veliko dvorano v prvem nadstropju. Po skupnem zasedanju pa bomo takoj nadaljevali sejo v tej dvorani.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 9.55.)

Predsednica Mara Žlebnič: Nadaljujemo sejo Zbora. Tovariš Pregl, lahko daste dodatno poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil.

Herman Pregl: Komisija je ugotovila, da so na današnji seji zbora navzoči delegati iz občin Novo mesto, Radovljica, Koper in Škofja Loka. Ugotovili smo tudi, da so pooblastila v redu in da jih zbor lahko verificira.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Pregl! Mislim, da lahko to dopolnilno poročilo Komisije sprejmemo na znanje.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na samoupravne sporazume o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti.

Gre za naslednje samoupravne sporazume:

1. samoupravni sporazum o osnovah plana Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980,
2. samoupravni sporazum o osnovah plana Samoupravne interesne skupnosti starostnega zavarovanja kmetov v Socialistični republiki Sloveniji za obdobje 1976—1980,
3. samoupravni sporazum o temeljnih plana Izobraževalne skupnosti Slovenije za obdobje 1976—1980,
4. samoupravni sporazum o temeljnih plana Raziskovalne dejavnosti Slovenije za obdobje 1976—1980,
5. samoupravni sporazum o osnovah planov zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980,

6. samoupravni sporazum o temeljih plana vzajemnih in solidarnih nalog otroškega varstva v SR Sloveniji v obdobju 1976—1980,

7. samoupravni sporazum o temeljih plana na področju socialnega skrbstva, prednostnih nalogah, solidarnosti in izvajanju vzajemnih in skupnih nalog v obdobju 1976—1980,

8. samoupravni sporazum o temeljih plana zaposlovanja v obdobju 1976 do 1980,

9. samoupravni sporazum o temeljih plana Kulturne skupnosti Slovenije za obdobje 1976—1980 in

10. samoupravni sporazum o osnovah plana telesnokulturne skupnosti Slovenije za obdobje 1976—1980.

Ti samoupravni sporazumi so bili objavljeni v prilogi Poročevalca z dne 8. 11. 1976.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Marko Selan.

K tej točki dnevnega reda so bile povabljene: Izobraževalna skupnost Slovenije, Raziskovalna skupnost Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije, Zdravstvena skupnost Slovenije, Skupnost socialnega varstva Slovenije, Telesnokulturna skupnost Slovenije, Zveza skupnosti za zaposlovanje Slovenije, Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije, Skupnost starostnega zavarovanja kmetov Slovenije in Zveza skupnosti otroškega varstva Slovenije.

Samoupravne sporazume so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so predložili pismena poročila.

Te samoupravne sporazume je obravnaval tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in predložil predlog stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in o nadaljnjih aktivnostih za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977.

Predlog tega dokumenta ste prejeli z dopisom z dne 2. 12. 1976, danes na klop pa ste prejeli predlog za dopolnitev predloženega dokumenta, ki ga je predložil Izvršni svet, ko je proučil pripombe, predloge in mnenja delovnih teles Skupščine in zborov.

Tovariš Selan, ali želite kaj povedati?

Marko Selan (iz klopi): Oglasil bi se kasneje, po razpravi, morali pa bi po mojem mnenju k obravnavi zakonov o začasnem financiranju povabiti tudi predstavnika Sekretariata za finance.

Predsednica Mara Žlebnič: To bomo storili, ko bomo prišli do teh točk. Hvala lepa! Ker bo tudi razprava delegatov na današnji seji prav gotovo zahtevala določene dopolnitve ali spremembe predloženega dokumenta, predlagam, da imenujemo 5-člansko komisijo delegatov, ki bo proučila razpravo in predlaga zboru morebitne dopolnitve predloga stališč, priporočil in sklepov. V to skupino predlagam: Judito Rakovec, poročevalko Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, za predsedujočo, in Tomaža Kavčiča, delegata iz občine Jesenice, Ernesta Eörya, delegata iz občine Murska Sobota, Gojka Vi-

doviča, delegata iz občine Litije ter Franca Krnela, delegata iz občine Nova Gorica, za člane.

Ali želi morda kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.) Predlagam, da o predlogu dlasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričenjam razpravo. Prosim, da se v razpravo vključijo tudi predstavniki vabljenih samoupravnih interesnih skupnosti. Kdo želi besedo? Ne želi o tem tako pomembnem problemu nihče razpravljati? Besedo ima tovariš Štrakl, delegat iz občine Ljutomer!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi s stališči Izvrnega sveta in današnjim uvodom je nastal tak položaj, da ne vem, ali naj razpravljam ali ne. Izvršni svet Skupščine občine je skupaj z izvršnimi organi samoupravnih interesnih skupnosti pripravil k vsem predlogom samoupravnih sporazumov konkretne predloge in pripombe. Večina teh je v skladu s stališči in predlogi Izvršnega sveta ter z nekaterimi drugimi predlogi, ki smo jih dobili na mizo. Zato bom pripravljeno razpravo s predlogi oddal predsedstvu zbora. Ti predlogi in pripombe bodo lahko predmet širše javne razprave, ki bo sledila, medtem pa bomo morda tudi sami dali drugačne predloge.

Sicer pa je bilo mnenje skupine delegatov za Zbor občin iz Skupščine občine Ljutomer, da bi delegati ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti naše predloge posredovali skupščinam republiških interesnih skupnosti. Ne glede na to, če tovarišica predsednica dovoli, predajam zboru svojo pismeno razpravo, ki naj se vključi v nadaljnjo obravnavo.

Predsednica Mara Žlebnič: To je seveda možno. Hvala! Kdo želi razpravljati? Razpravljala bo tovarišica Herta Naras, delegatka občine Žalec.

Herta Naras: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija za Zbor občin iz Skupščine občine Žalec je pozorno obravnavala gradivo k 2. točki dnevnega reda, to je samoupravne sporazume o temeljnih planov republiških samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976—1980.

Po obsežni razpravi so se oblikovala naslednja stališča, od katerih so bila nekatera že sprejeta in objavljena v javni razpravi o združenem delu!

V osnovi se delegacija strinja z vsebino samoupravnih sporazumov. Ugotovljene pa so bile iste pomanjkljivosti, kot jih je uvidel Odbor za finance Zbora občin, namreč premalo so precizirane prednostne naloge, pretirano so potrebe po investicijah in drugo.

Največ pripomb je bilo k predlogom ovrednotenih programov in prispevnih stopenj, saj so zahtevale zlasti pri izobraževalni in raziskovalni skupnosti previsoke in neusklanjene z drugimi srednjeročnimi predvidevanji v občini in republiki.

Zavzeto je bilo stališče, da naše gospodarstvo in družba kot celota ne bosta zmogla tolikšnih investicij, kot so predlagane zlasti v 6. členu samoupravnega sporazuma Izobraževalne skupnosti. Sicer pa delegacija podpira uvedbo usmerjenega izobraževanja, saj bo to nova kvaliteta pri pripravi mladine za delo in življenje, pa tudi več mladih bo imelo možnosti šolanja. Poudarjeno je bilo, da je potrebno v republiških samoupravnih interesnih skupnostih upoštevati trenutna realna gospodarska gibanja, zlasti rast družbenega proizvoda, in da skupna poraba ne sme prek opredelitev, določenih v resoluciji, niti v

republiki niti v občini. Ker je družbeno dogovarjanje o programih samoupravnih interesnih skupnosti pri kraju in bo do 31. decembra zaključeno in v glavnem tudi uskladeno, delegacija meni, da je s postopkom potrebno pohiteti tudi v republici.

Prav zaradi razloga, da je družbeno dogovarjanje o programih samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1977 že ob zaključku in so upoštevane le prednostne naloge, bi morali ob večjih republiških zahtevah vse občinske programe zniževati pod letošnjo raven.

Delegacija se ne more povsem strinjati s stališči, priporočili in sklepi Izvršnega sveta Skupščine SRS, predlaganih k tej točki dnevnega reda, kajti z odlaganjem rokov in začasnim financiranjem se bo proces dogovarjanja nerazumljivo zavlekel v sredino leta 1977, kar družbeno ni sprejemljivo in racionalno. Zato predlagamo skrajšanje začasne ureditve prispevnih stopenj le za prvo trimesečje 1977. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Narasova! Prosim, razpravljala bo tovarišica dr. Ana Notar, delegatka občine Ljubljana-Šiška.

Dr. Ana Notar: Delegati skupine za Zbor občin pri Skupščini občini Ljubljana-Šiška v celoti soglašajo s stališči, priporočili in sklepi Skupščine SR Slovenije glede nujnosti ponovnega obravnavanja in ocenitve predlogov sporazumov s področja družbenih dejavnosti, s poudarkom, da naj bi se še posebno pozorno proučili predlogi sporazumov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti z vidika skladnosti z družbenim planom razvoja v občini.

Pri tem so delegati ugotovili, da so bili v območju občine Ljubljana-Šiška že predloženi združenemu delu v razpravo osnutki, nato pa predlogi samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Ljubljana-Šiška in da so bila pri tem upoštevana izhodišča in stališča ter priporočila Skupščine SR Slovenije.

Delegati menijo, da je ponovno usklajevanje nujno, pri tem pa bi bilo potrebno vsaj za mesto Ljubljana čimprej sprejeti dogovor o enotni metodologiji planiranja za področje družbenih dejavnosti ter določiti oziroma se dogovoriti o tem, katere so prioritete naloge na področju družbenih dejavnosti v letu 1977, glede na to, da bo potrebno skupno porabo v letu 1977 zajeti v realni okvir, upoštevajoč izhodišča republiške resolucije.

Delegati se načeloma strinjajo z ugotovitvami Odbora za finance, ne strinjajo pa se z mnenjem, da bi imeli zbori izvajalcev odločujoč vpliv na oblikovanje programov in kvantifikacij. Pri tem je bilo ugotovljeno, da so se v letu 1976 vsi osnutki in predlogi programov srednjeročnega razvoja družbenih dejavnosti v območju občine Ljubljana-Šiška dejansko usklajevali v bazi in da so bili ti programi, z vsemi potrebnimi podatki, že v začetni fazi usklajevanja posredovani združenemu delu, v skladu s terminskim planom, in bili sprejeti v najtesnejši povezavi z delavci v tozdih in ozdih.

Delegati so nadalje menili, da je potrebno v območju občine Ljubljana-Šiška na področju skupne porabe za leto 1976 upoštevati vse posebnosti v razvoju občine, ki jih zlasti pogojujeta izredno dinamična stanovanjska izgradnja in s tem hiter porast prebivalcev vseh starostnih kategorij, kar vse nujno zahteva nadaljnje zagotavljanje sredstev za izvajanje osnovnih nalog v posameznih družbenih dejavnostih, med katerimi so prednostne vzgoja in izobraževanje, zdravstvo in otroško varstvo.

Glede začasnega financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977 menijo delegati, da je tak način financiranja nujen. Delegati so nadalje menili, da bi bilo potrebno za sprejemanje dokončnih predlogov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti omogočiti samoupravnim interesnim skupnostim na občinskem nivoju nekoliko več časa in da je terminski plan v letu 1977, upoštevajoč periodične obračune in nato sprejemanje stopenj prispevkov, verjetno le nekoliko časovno prenapet, če upoštevamo, da naj bi občinske samoupravne interesne skupnosti takoj zatem uskladile predloge samoupravnih sporazumov do meseca junija 1977.

Preddsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovarišica Notarjeva! Naprej, prosim? Razpravljaj bo tovariš Gojko Vidovič, delegat občine Litija!

Gojko Vidovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Delegacija Skupščine občine Litija je na svoji seji dne 6. 12. 1976 obravnavala predloge samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti, ki delujejo v območju vse SR Slovenije, za obdobje 1976—1980. Delegacija se s predlogi samoupravnih sporazumov načelno strinja in daje svoje pripombe in priporočila na današnji seji le k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana Izobraževalne skupnosti Slovenije za obdobje 1976—1980. Ti se nanašajo na izenačevanje pogojev in možnosti za šolanje vseh otrok v republiki Sloveniji in naj se upoštevajo pri dokončni izdelavi predloga.

Ko spremljamo razvoj šolstva v Sloveniji, ne moremo mimo tega, da posamezne družbenopolitične skupnosti, to je občine, tudi na tem področju nimajo enakih pogojev razvoja. Ti se kažejo v materialni osnovi kot izhodišču za razvoj kot tudi v razsežnosti občine in razvitosti njenih komunikacijskih zvez. Občina Litija ima glede na svojo velikost, 327 km², še bolj pa zaradi geografske lege in slabih komunikacijskih zvez pri razvijanju dejavnosti osnovnega šolstva posebne probleme. V območju občine Litija delujejo tri matične osnovne šole, in to Litija, Šmartno pri Litiji in Gabrovka, poleg teh pa še 15 podružnicah osnovnih šol. Razumljivo je, da so pogoji šolanja učenca na osnovni šoli v Litiji v primerjavi z osnovnimi šolami Gradišče pri Dolah, Primskovo, Mamolje, Konjščica in drugimi še zdaleč niso enaki. Lahko bi celo trdili, da učenec na takih šolah, kjer poteka pouk v treh izmenah, na primer v osnovni šoli v Mamoljah, ne dobi ustreznega znanja in s tem tudi ne pogojev za nadaljevanje šolanja na srednji šoli. Zato si prizadevamo z avtobusnimi prevozi organizirati pouk učencev višjih razredov, to je od petega do osmega razreda, na matičnih osnovnih šolah in še na nekaterih podružničnih osnovnih šolah, ki imajo za kvalitetno izvedbo pouka na višji stopnji tudi pogoje, to so čisti oddelki, tehnična sredstva in ustrezni učitelji.

Minimalni standardi za področje izobraževanja v prizadevanju za izboljšanje pouka in s tem izenačevanje pogojev onemogočajo razvoj tega področja oziroma ga celo zavirajo. V minimalnih standardih, kakor tudi v samoupravnem sporazumu o temeljnih plana Izobraževalne skupnosti Slovenije za obdobje 1976—1980, je v izhodiščih upoštevano za osnovno stanje, premalo pa je možnosti, da se takšno stanje, če je slabo, odpravi zaradi izboljšanja in izenačitve pogojev šolanja. Na primer v prid izboljšanju pogojev šolanja v območju občine Litija je bilo v šolskem letu 1975—1976 in tudi 1976—1977 organizi-

ranih nekaj novih šolskih avtobusnih prog. Vse izboljšave pri pogojih šolanja, kot tudi prej omenjene nove šolske proge, pa se pri izračunu potrebnih sredstev občinske izobraževalne skupnosti za leto 1977, kot tudi za celotno plansko obdobje, ne upoštevajo in se za osnovo jemlje leto 1975. Izračun je napravila Republiška izobraževalna skupnost.

Na osnovi takih primerov smo mnenja, da je nujno, da se sedanja izhodišča kot tudi solidarnostno prelivanje sredstev, ki temeljijo na teh izračunih ponovno vsestransko proučijo. Le korektura sedanjih izhodišč bo omogočila, da se v obdobju 1976—1980, kot določa 3. člen samoupravnega sporazuma, zagotovi postopno izenačevanje pogojev in možnosti za šolanje vseh otrok v republiki Sloveniji. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Vidovič! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Deberšek, predstavnik Izobraževalne skupnosti Slovenije!

Jože Deberšek: Ker so se pripombe iz Litije nanašale predvsem na samoupravni sporazum o temeljih plana Izobraževalne skupnosti Slovenije, bi z nekaj besedami pojasnil problem solidarnosti.

V 3. členu našega samoupravnega sporazuma je načelno izhodišče za solidarnostno prelivanje sredstev za vse plansko obdobje. Na podlagi tega člena naj bi bil med občinskimi izobraževalnimi skupnostmi sklenjen poseben samoupravni sporazum za to obdobje. Ta ni bil objavljen v Poročevalcu. Dobile pa so ga vse občinske izobraževalne skupnosti za javno razpravo v samih skupščinah in v organizacijah združenega dela. 3. člen opredeljuje solidarnostni program za 5-letno obdobje, izračuni pa temeljijo na minimalnih standardih, ki so bili v javni razpravi in ki jih je sprejela Skupščina Izobraževalne skupnosti Slovenije meseca novembra. Torej izračuni se ne opravljajo v Izobraževalni skupnosti Slovenije v tem smislu, da bi njena strokovna služba opredeljevala razvoj oziroma določala njegove elemente, ampak se ti izračuni opravljajo na podlagi podatkov občinskih izobraževalnih skupnosti. Če je nastalo neskladje v izračunih, so imele občinske izobraževalne skupnosti vso možnost, in jo še imajo, da izračune preverijo.

Pri solidarnostnem prelivanju sredstev naj omenim samo eno načelo. Solidarnostni program obsega vse tiste ustavne, zakonske in dogovorjene obveznosti, ki smo jih dolžni izvršiti do osnovnošolskega otroka v Sloveniji. Seveda pa solidarnostni program ne omogoča obravnavo in razreševanje še cele vrste drugih programskih osnov in delov osnovnega izobraževanja in izobraževanja ob osnovnem izobraževanju. To pa je predmet dogovarjanja v občinskih izobraževalnih skupnostih in v občinskih sredinah. Ne bi mogel sprejeti ocene, da minimalni standardi zavirajo razvoj in izenačevanje osnovnega šolstva v Socialistični republiki Sloveniji. Nasprotno, z minimalnimi standardi izenačujejo te pogoje v vsem območju Slovenije in zagotavljamo z zakonom in ustavo predpisan obseg osnovnošolske dejavnosti v vsej Sloveniji. Lahko o posameznih elementih znova razpravljamo, vendar je bila splošna ocena tudi naše skupščine, da ti vendarle zagotavljajo enake pogoje osnovnega izobraževanja v Socialistični republiki Sloveniji.

Moram pa povedati nekatere probleme v zvezi s tem. Število učencev v osnovnih šolah se sicer bistveno ne povečuje, povečujejo pa se sicer in zaradi inflacije še bolj stroški na enega učenca. Zakaj? Zaradi izrednih migracij-

skih gibanj v Sloveniji. V centrih se kopiči število otrok, kar povzroča velike investicijske in ostale probleme v določenih območjih Slovenije, na podeželju pa se število otrok zmanjšuje. Vendar kljub temu šole in oddelki ostajajo. Stroški pri osnovnošolskem izobraževanju pa se obračunavajo na osnovi oddelka, ne pa učenca. To se pravi, da financiramo dejavnost učitelja in vse drugo, da lahko oddelek dela.

Migracijska gibanja povzročajo na eni strani velike probleme v razvijajočih se in razvitih centrih v Sloveniji, kjer je pritisk novih generacij izredno velik, na drugi strani pa se seveda ne zmanjšujejo stroški za izobraževanje učencev na podeželju in v nerazvitih območjih. Torej vzroki za takšno stanje niso v izobraževanju, ampak so v enakomernem gospodarskem razvoju vse Slovenije, ki povzroča takšna migracijska gibanja.

Nadalje moram reči, da so izhodišča za izračun solidarnosti cene iz leta 1975, kakor je to bilo določeno za vse samoupravne sporazume o temeljnih planov, pri čemer pa je po letih v solidarnostnem programu zajeta dinamična komponenta. Moram povedati tudi to, čeprav se število učencev v osnovnih šolah bistveno ne povečuje, da je predvidena po programu letna stopnja rasti programa za 2%. To rast povzročajo migracijska gibanja in uvajanje podaljšane bivanja in celodnevne osnovne šole.

Da bi zagotovili enakomeren razvoj osnovnega izobraževanja v vsej Sloveniji, smo se v solidarnostnem programu dogovorili, da se za solidarnost prelivajo sredstva samo do 25% zajetja šoloobveznih otrok v celodnevno osnovno šolo in podaljšano bivanje ali 10% enega ali 15% drugega oziroma skupaj 25%. Zato da bi s solidarnostnim prelivanjem sredstev omogočili vsaj minimalni prehod na te bogatejše oblike izobraževanja in omogočili razvoj, se programi za solidarnostno prelivanje povečujejo v 5-letnem obdobju po stopnji 2%.

Vzel bi seveda preveč časa, če bi se spuščal v vse podrobnosti. Osnovno protislovje pri solidarnosti je med možnostmi tistih sredin oziroma tistih delavcev v združenem delu, ki naj prispevajo sredstva in ki imajo sami izredno velike probleme zaradi izredno množičnega priliva mladine iz ostale Slovenije in tudi iz Jugoslavije, in možnostmi tistih, ki naj dobe ta sredstva in ki morajo reševati probleme svoje nerazvitosti in ostale probleme. To dvoje je seveda izredno težko uskladiti. Naš samoupravni sporazum predvideva, da bi sredstva za solidarnost oblikovale tiste sredine, ki so sposobne uresničiti svoj program za približno 0,17% pod povprečno stopnjo temeljnega solidarnostnega programa, tiste, ki naj bi prejemale sredstva, pa bi prejela sredstva potem, ko bi lahko svoj program uresničili z 0,50% večjo stopnjo od povprečne. S tem skušamo začeti reševati probleme z obeh strani, ni pa rečeno, da bodo s tem v celoti rešeni.

Naša skupščina bo ponovno obravnavala probleme solidarnosti na seji 17. t. m. na podlagi pripomb, ki prihajajo od občinskih izobraževalnih skupnosti. V tem trenutku ne vidimo nobene možnosti za bistveno spremembo solidarnostnega sistema. Seveda pa, če se vsi drugače dogovorimo, so tudi te možnosti. Sicer pa mislim, da je v stališčih zelo natančno napisano, da bo Skupščina SR Slovenije posebej obravnavala solidarnostne sisteme. Takrat bo najbrž priložnost, da o njih nekaj več spregovorimo.

Dve pripombi sta se nanašali tudi na usmerjeno izobraževanje. Prva pripomba je bila, da samoupravni sporazum usmerjenega izobraževanja glede višine sredstev ni uskladen s planskimi predpostavkami, druga pripomba pa

je zadevala investicije. Najprej bi rad odgovoril na načelno pripombo, ki se pojavlja povsod. 90 % svobodne menjave dela na področju usmerjenega izobraževanja je skoncentrirane v Izobraževalni skupnosti Slovenije. Sedaj je v teku ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti. Osem je že ustanovljenih, za nadaljnjih osem pa so bili ustanovljeni iniciativni odbori. Računamo, da bo do marca naslednjega leta proces zaključen. So še nekatera odprta vprašanja glede formiranja posebnih izobraževalnih skupnosti za družbene dejavnosti. Ko bodo le te za določen program ali skupino programov ustanovljene, se bodo seveda še znotraj njih organizirale temeljne skupnosti oziroma enote, tako da bodo temeljito povezane z vsem združenim delom. Na drugi strani pa bo Izobraževalna skupnost Slovenije dobila funkcijo usklajevalca enotnega vzgojno-izobraževalnega sistema, torej funkcijo usklajevalca medsebojnih odnosov vseh občinskih in posebnih izobraževalnih skupnosti v enovit proces v SR Sloveniji. Dogovorno z občinskimi in posebnimi skupnostmi bo opravljala določene skupne naloge vseh izobraževalnih skupnosti v Sloveniji. Torej samo do tega trenutka se bo menjava dela, oziroma še bolj rečeno financiranja, opravljala prek Izobraževalne skupnosti Slovenije. To šolstvo je razporejeno po vsej Sloveniji, zato čudno prenašamo pogoste pripombe, da se sredstva združujejo za neke republiške interese, ne pa za interese področij in območij.

Ta sredstva se združujejo za vse usmerjeno izobraževanje, ker smo se pač pred leti tako odločili. To funkcijo je prevzela Izobraževalna skupnost Slovenije, ki jo pa zdaj seveda v smislu ustave in zakona o združenem delu podaja tistim, ki imajo tu svojo temeljno nalogo. Zato mislimo, da ni mogoče govoriti, da so to neke republiške naloge, ampak so to naloge do usmerjenega izobraževanja. Seveda v zvezi s tem nastaja vrsta problemov, o katerih ne bi želel govoriti.

V družbenem planu Slovenije je kot prioriteto področje navedeno ravno usmerjeno izobraževanje. Zato smo pri oblikovanju samoupravnega sporazuma upoštevali določene potrebe, ki nastajajo v zvezi s kadrovsko problematiko v SR Sloveniji. Moram mimogrede povedati, da so kritike, da včasih šole ne izobražujejo za konkretne kadrovske potrebe, enostranske, ker doslej še nismo bili točno ali pa vsaj približno točno ugotovili kadrovske potreb, na osnovi katerih bi preusmerili dejavnost šol.

V zvezi s kadrovske problemi, ki so ugotovljeni na podlagi kvalifikacijske strukture slovenskega gospodarstva in vseh drugih dejavnosti, so določene potrebe po reformi tega izobraževanja in seveda določene potrebe po izgrajevanju novega sistema. Najšibkejša točka v vsem usmerjenem izobraževanju je srednje šolstvo.

Naj povem samo podatek, da se letno poveča število dijakov v srednjih šolah za približno 3000. Samo v preteklem planskem obdobju se je število učencev v srednjih šolah povečalo za 19 000, pri čemer pa moram povedati, da investicije v preteklem planskem obdobju niso vredne omembe.

Srednje šole so do kraja izčrpale več razpoložljivi prostor. Šole, v katerih so še mesta v popoldanski ali v tretji izmeni, niso ustrezno locirane ali pa izobražujejo kader za neprednostne stroke. Izobraževalna skupnost je že določila prednosti. To so poslovno-tehnične smeri, zdravstveno in pedagoško šolstvo. Ravno za šolanje tega kadra pa praktično nimamo več prostora.

Zato planiramo, da bi v srednjeročnem obdobju zgradili 12 000 sedežev za potrebe srednjega šolstva. Moram povedati, da toliko sedežev ne bo zadoščalo. Skušali smo biti le realni. Če bi s temi investicijami zagrizli v reformo, bi

odpravili periodični pouk samo za učence v poklicnih šolah, ki jih je 12 000. Vendar računamo, da v celoti v tem srednjeročnem obdobju ne bomo uresničili reforme. Moram pa povedati, da je teh 12 000 sedežev osnovni pogoj, da bomo lahko vso generacijo sprejeli v reformirano izobraževanje.

Analize kažejo, da bo do 1980. leta še neprestano naraščanje preлива mladine v srednje šole, in sicer zaradi večje uspešnosti osnovnih šol in tudi zaradi preлива učencev iz ostalih območij Jugoslavije. Torej to je utemeljitev investicij za srednje šolstvo.

Pripomba je bila k 6. členu, kjer so navedene investicije v višje in visoko šolstvo, ki smo jih predlagali združenemu delu. Predvidena je izgradnja pedagoških akademij v Mariboru in Ljubljani. Ne bi razpravljaj o tem, kakšni kadrovski problemi so v pedagoškem poklicu. Nadalje sta predvidena dva infrastrukturna objekta, to sta centralna tehnična knjižnica v Ljubljani in pa študijska knjižnica v Mariboru. Centralna tehnična knjižnica, ki nudi strokovno literaturo vsemu združenemu delu je seveda svojsten problem. V plan je vnesena predvsem zaradi vztrajanja gospodarstva oziroma Gospodarske zbornice. Tu so še šole, ki praktično nimajo svojih prostorov, in še nekatere druge.

Šole, za katere so v 6. členu navedene investicije, imajo take prostorske probleme, da kmalu ne bodo mogle več opravljati svoje funkcije. To je na primer Visoka tehnična šola. Če ne bo dobila večjih delavnic in drugega, ne bo mogla več opravljati svoje pedagoške funkcije. Če se bomo odločili, da teh investicij v srednjeročnem obdobju ne bo, bomo seveda morali sprejeti tudi posledice take odločitve. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Deberšek! Tovariš Selan, menim, da je potrebno tudi v imenu Izvršnega sveta odgovoriti na nekatere pripombe, zlasti na pripombe glede podaljšanja roka.

Marko Selan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naj razprava, ki jo bom imel sedaj, ne izzveni kot zaključek vsega današnjega razpravljanja, saj o vsebini in usmeritvah samoupravnih sporazumov pravzaprav še ni bilo vse povedano in ste tukaj pravzaprav predlagatelj in vsi delegati tisti, ki morate ta dialog izpeljati v tem zboru do kraja.

Gre pravzaprav zato, da pojasnim osnutek stališč, priporočil in predlogov, ki jih je Izvršni svet kot predlagatelj predlagal Skupščini SR Slovenije z namenom, da se izvede nadaljnji postopek za uspešno sklenitev samoupravnih sporazumov kar najbolj usklajeno in v rokih, ki so sedaj predlagani.

Mislím, da bi se moral ta zbor, poleg ostalih svojih opredelitev, izreči tudi o teh stališčih zelo konkretno, z morebitnimi konkretnimi dopolnitvami. Gre za dokument, ki se sprejema v zadnji fazi, se pravi kot predlog z dokončnim besedilom.

Že iz uvodnega referata tovariša Zakonjška na skupnem zasedanju zborov je bilo razbrati osnovne motive, ki so privedli Izvršni svet do tega, da predlaga sedaj spremembo oziroma modifikacijo postopka in pa spremembo rokov za nadaljnje usklajevanje samoupravnih sporazumov. Zato tega tukaj ne bi ponavljaj. Rad pa bi se zadržal pri nekaterih elementih teh priporočil, ki v uvodni besedi morda niso bili še dovolj poudarjeni, ki pa so, po našem mnenju, vendarle tudi bistveni in so zato v besedilu ustrezno poudarjeni.

Gre predvsem za to, da se v sedanji fazi razprav v temeljnih organizacijah združenega dela pravzaprav ne odloča o konkretnih materialnih obveznostih,

izraženih v instrumentih, stopnjah in tako dalje. V sedanji prvi fazi gre predvsem za poglobljeno vsebinsko razpravo o programih na področju posameznih družbenih dejavnosti z vidika dejanskih potreb združenega dela, upoštevajeta lokalne razmere, probleme v posamezni občini, in za opredelitve delavcev v združenem delu o tem, kakšen naj bi bil po svoji fiziognomiji program na področju posamezne družbene dejavnosti.

V drugi fazi, kamor se bom kasneje še povrnil, bo sledila podrobnejša kvantifikacija in sprejemanje podrobnih materialnih obveznosti, izraženih v preciznih instrumentih. Zato te prve faze ne bi smele obremenjevati razna finančna vprašanja, ki se na področju programiranja družbene dejavnosti rada vpletajo. Torej naj bi bil poudarek predvsem na vsebini.

O vlogi občinskih skupščin v tem postopku je bilo v uvodnem referatu že dovolj povedanega. Mislim, da kaže še enkrat opozoriti tudi ta zbor, da naj bi pri oceni predloženih samoupravnih sporazumov občinski dejavniki upoštevali predvsem vidik projekcij, ki jih daje družbeni plan razvoja občine, izhajajoč iz materialnih možnosti, ki jih predvideva družbeni plan razvoja občine, kakor tudi potrebe na področju menjave dela, ki jih občinski družbeni plan tudi predvideva. Pri tem je treba upoštevati seveda še prioritete usmeritve iz republiškega družbenega plana in pa prioritete usmeritve iz resolucije za leto 1977, ki bodo v drugi fazi sprejete v najkrajšem času, saj bo resolucija sprejeta še ta mesec.

Pomembno vlogo bodo imele občine nedvomno tudi pri opredeljevanju kriterijev in meril za solidarnost. To je vsekakor problem, ki najbolj zadeva tudi naše regionalne strukture. Občinske skupščine in občinske samoupravne interesne skupnosti bodo morale imeti pomembno in odločujočo vlogo pri določanju mehanizmov, kriterijev in vsebine solidarnosti. Pri vsebini mislim tudi na solidarnostni program, ki je predmet solidarnostnega financiranja.

Samoupravne interesne skupnosti so po predlogu teh stališč in priporočil zadolžene oziroma naj bi jim Skupščina priporočila, da pri oblikovanju dokončnih predlogov samoupravnih sporazumov izhajajo iz enotne oblikovne in strukturne metodologije, da bi bili ti samoupravni sporazumi čimbolj pregledni in da bi olajševali odločanje delavcev v temeljnih orogанизacijah združenega dela. Imeti morajo elemente, ki jih mora tak akt vsebovati po ustavi, ker ustvarja medsebojno zelo konkretne materialne obveznosti, ki so celo iztožljive pred sodišči združenega dela ali celo pred rednimi sodišči v določenih primerih. Zato tak akt ne sme biti formalno pravno pomanjkljiv.

Druga stvar, ki je pomembna pri tem, je, da mora strukturna metodologija podati tudi delavcu zelo jasno sliko, koliko sredstev bo namenjal za program, ki ga bo užival tako rekoč na svojem, doma v svoji občini, pa tudi za tisti del programa, ki ga bo užival kot član slovenske družbene skupnosti, se pravi iz skupnih in vzajemnih nalog. Ta razmerja, strukture, odnosi in opredelitve morajo biti jasno prisotne. Zato jih je treba tudi v samoupravnih sporazumih zelo jasno okarakterizirati in opremiti s podatki, ki so relevantni za odločitev delavca. Nadaljnji pomembni poudarek v tem tekstu je dosledna samoupravnost postopka v drugi fazi. To zahteva, da mora razprava v samoupravnih interesnih skupnostih, kadar na svojih skupščinah odločajo, potekati v znamenju popolne enakopravnosti obeh zborov — zbora uporabnikov in zbora odjemalcev. Gre za svobodno menjavo dela, ne pa za vsiljevanje programa enega ali drugega zbora. Gre dejansko za sporazum v svobodni menjavi o tistih elementih, ki tvorijo podlago svobodne menjave. To pa ni samo

program v paketu in globalna cena tega programa. Pomembno je tudi vprašanje stroškovnih elementov, prioritet in stopnje fleksibilnosti teh programov, ker vemo, da smo vsi zavezani h kontinuiranemu planiranju. To pomeni, da program, ki je podpisan, ne more ostati nedotakljiv do leta 1980, ker bo temeljil na dohodkovnih gibanjih, ki so samo programirana, ne pa že realizirana in se lahko še modificirajo.

Nadalje je v programih tudi treba upoštevati princip, da mora biti položaj delavcev izvajalcev in delavcev uporabnikov v družbenoekonomskem smislu enakopraven. Sed pravi, treba je opredeliti tudi vse tiste elemente, na katerih enakopravnost obeh strank v sporazumu, če smem tako reči, temelji.

V končni fazi se bodo delavci v temeljnih organizacijah opredeljevali o svojih obveznostih po načelu referendumu; se pravi z neposrednim izrekanjem z vsemi elementi, ki jih referendum kot pravna institucija v naši samoupravni družbi predvideva in zahteva. To se pravi, da tudi tukaj ne bi smeli peljati stvari po nekaterih formalnih bližnjicah, ampak se je dosledno treba držati principa referendumu.

Pomembno vprašanje, ki ga stališča vključujejo in ki bo tudi pojasnilo, zakaj se Izvršni svet odloča, da bo predložil skupščini zakon o začasnem financiranju za 6 mesecev leta 1977, pa je vključitev sistemskih osnov, ki jih prinaša zakon o združenem delu. Vsi vemo, da je materialna osnova za opravljanje svobodne menjave dela po zakonu o združenem delu dohodek. Zato so sedanji instrumenti za opredelitev obveznosti za 5-letno obdobje neuporabni. Instrumenti, kot so bruto osebni dohodek, poslovni sklad ali davčna osnova, so z vidika že sprejetega zakona o združenem delu začasni. Ker pa bo treba za rabo načel, ki jih vnaša zakon o združenem delu, izdelati podrobne sistemske odnose in jih tudi primerno opredeliti ter izdelati ustrezne projekcije, je seveda nujno, da za to predvidimo potreben čas. Ta čas bo pa vsekakor pogojen tudi z rokom za sprejemanje zaključnih računov za leto 1976, na osnovi katerih bo možno izdelati dohodkovne projekcije. Torej je s tega vidika nemogoče, in bi bila tudi funkcionalna napaka, če bi se opredelili za zakon o trimesečnem začasnem financiranju. Po treh mesecih bi se nujno znašli v brezračnem prostoru. Zato se Izvršni svet odloča za rešitev šestmesečnega začasnega financiranja. Ob polletju naj bi že, upoštevaje vse te elemente, imeli zgrajene kvalitetne samoupravne sporazume, ki bi nam omogočili, da iz začasnega financiranja preidemo v drugem polletju prek nekega prehodnega režima, ki pa bo že samoupravno dogovorjen, ne več predpisan, v začetku leta 1978 definitivno na sistem, ki ga uvaja zakon o združenem delu.

V zvezi s tem je še posebej pomembno to, da bo prehod na dohodkovne osnove, ki jih zahteva zakon o združenem delu, verjetno močno vplival na sliko solidarnosti, iz preprostega razloga, ker je dohodek drugače lociran, kot pa so sedanje osnove — bruto osebni dohodek in druge. Zelo pomembno je torej, da damo tudi, ko bo ta projekcija dohodka znana, dovolj časa za razpravo, da se sistemi solidarnosti s tega vidika dopolnijo in da se eventualno modificirajo. Utegne se celo zgoditi to, da se bo določeno območje, ki je sedaj kandidiralo za prejemanje solidarnostne pomoči, spremenilo v območje, ki bo zavezanec za dajanje solidarnostne pomoči. Celó do takih strukturnih premikov utegne priti v določenih primerih. Nujno bo torej treba upoštevati nove projekcije in ne prehitovati postopka, ki nam lahko povzroči samo motnje v nadaljnjem razpletu.

K samemu osnutku stališč je Izvršni svet predložil tudi nekaj dopolnitev, od katerih je več redakcijskih. Bistvene pa so tiste dopolnitve, ki posegajo v prvotno predloženi rokovnik. Nastale so zato, ker so sočasno nastajali ta dokument in pa delovne zasnove zakona o začasnem financiranju in je bilo treba s temi dopolnitvami uskladiti oba teksta. Dopolnjeno besedilo sloni sedaj na elementih, ki naj bi jih, po zamisli predlagatelja, vseboval zakon o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti. S tega vidika je treba to jemati kot nek usklajevalni akt, ne pa kot nek vsebinski poseg v prvotno besedilo.

Sam postopek naj bi, če se smem še malo pri tem zadržati, potekal v nadaljnjem šestmesečnem obdobju takole: ko bo sedaj razprava v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih okoljih končana, čaka samoupravne interesne skupnosti naloga, da povzamejo iz te razprave ustrezne zaključke. Rezimirajo naj razpravo, jo temeljito analizirajo, upoštevajo vse zahtevke, ki jih je izreklo združeno delo, in jih na primeren način konceptualno vgradijo v svoje programe srednjeročnega obdobja in v samoupravne sporazume. To je prva zadeva.

Do 31. januarja naj bi Izvršni svet na podlagi sklepov, ki jih imamo danes pred sabo, jasno definiral sistemske osnove, izhajajoč iz zakona o združenem delu, ki bodo relevantne za nadaljnji sistem financiranja družbenih dejavnosti.

Do konca aprila bi potem, na osnovi analiz rezultatov zaključnih računov za leto 1976, pripravili projekcijo dohodka, ki bi služila za opredelitev osnov za financiranje družbenih dejavnosti. Na tej podlagi bi lahko samoupravne interesne skupnosti v prvih dneh maja predložile združenemu delu dopolnjene samoupravne sporazume, ki bi se vsebinsko lahko že prej dopolnili. V zadnji fazi, v zadnjem trenutku pa bi vnesli vanje še instrumente, izhajajoč iz te projekcije. Tako oblikovane sporazume bi potem predložili temeljnim organizacijam v dokončno odločitev, po načelih referendumu.

Samoupravni sporazumi naj bi bili po tem postopku 31. maja pravno veljavno zaključeni, kolikor bi ne bilo potrebno na določenih področjih, kjer samoupravno sporazumevanje ne bi uspelo, ponovno opraviti širšo razpravo tudi v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in kaj podobnega. Do 10. junija bi bile vse stopnje sprejete pravno veljavno in lahko objavljene. Potem bi bila po kolizijskem zakonu izpolnjena zahteva, da imajo subjekti zavezanci 20 dni časa, da se pripravijo obračunsko in tehnično na financiranje, ki naj bi steklo 1. julija.

Izvršni svet meni, da je ta program konsistenten, da je časovno izvedljiv, rad pa bi opozoril ob tem, da preložitve končnega sprejetja samoupravnih sporazumov za šest mesecev ne pomeni šest mesecev oddiha od sedanjega napornega usklajevanja, ker so vsi ti termini pred nami tako rekoč že jutri, zato je treba prav sedaj zelo intenzivirati nadaljnje usklajevanje. V nasprotnem primeru se lahko zadnji hip pred iztekom rokov zopet najdemo pred celo kupico nedorečenih in neuskladenih vprašanj.

Jaz bi končal s tem, kajti navzoči so tudi predstavniki Sekretariata za finance, ki lahko dajo o sistemu začasnega financiranja več pojasnil. Predvsem pa ne bi želel ovirati razprave predlagateljev samoupravnih sporazumov, se pravi predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Selan! Kljub temu, da smo razpravo že formalno zaključili, bi vendarle vprašala, če želi še kdo razpravljati. Besedo ima tovariš Štrakl, delegat iz Ljutomera!

Franc Štrakl: Oprostite, da se še enkrat oglašam. Morda sem naredil napako, ker nisem prebral naših pripomb, ki so k vsem samoupravnim sporazumom zelo konkretne; nekatere pa so tudi načelne. Toda zdaj ne bi o tem razpravjal, ker mislim, da smo razpravo preusmerili. Da ne bi zavlačeval seje, bi hotel opozoriti v imenu naše delegacije na nekatere konkretne težave pri delu občin, zlasti manjših. Mislim, da smo roke, ki so bili določeni za sprejemanje planov samoupravni interesnih skupnosti, zlasti v naši občini, vzeli zelo resno. Sprejeli smo vse ukrepe, da se je prvi del javne razprave zaključil 5. decembra in da bi 15. decembra že izdelali ustrezno analizo javnih razprav, tako v družbenopolitičnih organizacijah kot v samoupravnih interesnih skupnostih v občini.

Tako smo danes nekoliko razočarani, ker je prišlo iznenada do odložitve. Iz razprave prejšnjega govornika je izzvenelo, da so občine prehitvale. Meni se pa zdi, da ne gre za prehitvanje v občinah, ampak da gre za zmaujanje v krogih republikih interesnih skupnosti in morda še v nekaterih drugih.

Ko smo mobilizirali vse delovne ljudi v tej široki javni razpravi o programih vseh samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti in gospodarstva že v prejšnjih rokih, in tudi o konkretnih programih za leto 1977, smo zlasti o teh drugih izdelali tudi ustrezne bilance o prispevnih stopnjah. To smo storili zato, ker brez takih bilanc ni mogoča javna razprava oziroma se delavci ne morejo konkretno opredeljevati, ne da bi vedeli, kakšen naj bo njihov delež v financiranju teh njihovih lastnih družbenih potreb. Na osnovi tega in pa zahteve, ki je bila postavljena v prilogi Poročevalca, je bilo mogoče v občini izračunati konkretno bilanco, vsaj v okviru načelno opredeljenih stopenj. Izkušnje so pokazale, da vsebinske razprave v delovnih skupnostih niso mogoče, če nimajo pred seboj konkretne bilance.

Mislim, da sprejemamo stališča in predloge Izvršnega sveta Slovenije glede spremenjene dinamike, vendar moram izraziti zaskrbljenost v tem smislu, da bi to pomenilo samo odložitev problema, ne pa nadaljevanje dela.

Naj opozorim na dva konkretna problema na področju spremenjenega bilanciranja v Republiški interesni skupnosti za izobraževanje.

Prvi je izločitev financiranja strokovnega kadra v otroškem varstvu iz bilance sredstev Interesne skupnosti za izobraževanje. Vemo, da je ta skupnost sprejela takšno odločitev in da se bo ta kader v bodoče financiral iz sredstev Skupnosti otroškega varstva. Gre za bilanciranje na nivoju republiške skupnosti in občine. Verjamem, da je ta pristop strokovno utemeljen, čeprav smo do nedavnega ugotavljali, da je otroško varstvo vendarle del izobraževalnega procesa. Ker so pa zdaj drugačna stališča, pomeni njihova realizacija zmanjšanje prispevnih stopenj občin za republiško skupnost za 0,09 %, obenem pa povečanje stopnje za otroško varstvo, konkretno v naši občini za 0,74 %, in to za čas, dokler ta interesna skupnost oziroma obe interesni skupnosti na nivoju republike ne bosta uskladili teh prenosov oziroma dokler otroško varstvo ne bo priznalo v svojem sistemu solidarnosti dodatno prelivanje sredstev za manj razvita območja.

Podoben problem smo imeli v letu 1976, ko smo bili zelo prizadeti v okviru Skupnosti socialnega skrbstva, ker nam, kljub večkratnim obljubam

Koordinacijskega odbora pri republiškem izvršnem svetu za skupno uporabo, ni uspelo rešiti problema najvišje stopnje v Sloveniji. Ni se upoštevala solidarnost v okviru Socialnega skrbstva in je bila ta stopnja izredno visoka, s tem pa tudi celotna stopnja.

Drugi problem, na katerega opozarjam, je ta, da v okviru sedanjih in bodočih bilanc ne bi smeli zanemariti čiščenja bilanc znotraj interesnih skupnosti na nivoju republike, brez konkretnega usklajevanja na nivoju republiških skupnosti. Doslej je bila metoda vertikalnega usklajevanja med republiškim in občinskimi skupnostmi. Neka skupnost je izločila svojo obveznost, druga pa je ni prevzela in je padla v breme občinske skupnosti.

Opozoril bi še na problem financiranja tako imenovanih dogovorjenih programov, konkretno na anuitete. Anuitete za investicije v šolstvo niso vključene v minimalni program in torej tudi ne uživajo deleža solidarnostnih sredstev.

Na srečo teh anuitet v naši občini ni dosti, ker nismo imeli investicij v izobraževanje, vendar pa obstaja glede na bodoče programe velika zaskrbljenost, da bodo anuitete močno spremenile prispevne stopnje, ki jih mora gospodarstvo oziroma združeno delo plačati; torej dodatno bremene gospodarstvo. To pa v bistvu pomeni, da solidarnost za investicije v manj razvitih območjih v končni fazi vendarle odplača njihovo gospodarstvo v obliki višje prispevne stopnje. Zato predlagamo, naj bodo anuitete vključene v tako imenovani minimalni program financiranja in tudi v solidarnostni sistem. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Štrakl! Bi želel še kdo razpravljati? Prosim tovariš Habe, delegat Obalne skupnosti, Koper!

Ciril Habe: Naša delegacija je tudi obravnavala za današnjo sejo predložena gradiva. Podpiramo stališča in sklepe, ki smo jih sprejeli s tem materialom. Zato menim, da lahko v imenu delegacije podprem tudi vsa stališča, ki so bila dana v ekspoziciji tovariša Zakonjška in v drugih gradivih, ki smo jih prejeli na klop.

Rad pa bi se dotaknil nekaterih vprašanj uveljavljanja samoupravnih odnosov tudi v družbenih dejavnostih, ki so sestavina našega celotnega družbeno-ekonomskega sistema.

Uveljavljanje kompleksnega planiranja pomeni, da bomo morali pri planiranju sočasno upoštevati vse elemente družbenega standarda in prostorske vidike. Seveda smo imeli v tej fazi izvajanja in uveljavljanja samoupravnega planiranja opravka z določeno pomanjkljivostjo v tem smislu, da ni teklo sočasno tudi načrtovanje razvoja družbenih dejavnosti. Zato so naši srednjeročni plani v tem trenutku še nedodelani prav na teh področjih. To delo bo opravljeno z aneksom k dogovoru o temeljnih plana.

Ko smo zelo aktivno razpravljali o teh vprašanjih na našem območju, smo menili, da moramo upoštevati tudi določene objektivne okoliščine. Še pred nedavnim je bilo področje družbenih dejavnosti proračunsko financirano in bi bilo dokaj iluzorno pričakovati, da bomo z zelo hitrimi koraki uveljavili samoupravne odnose na teh področjih.

Menimo pa, da bi vendarle morala tudi že v sedanji fazi hitreje prihajati do izraza svobodna menjava dela. To pomeni, da bi ti programi hitreje prihajali do združenega dela, da bi delovni ljudje hitreje soodločali in odločali o temeljnih ciljih in prioritetah razvoja na tem tako pomembnem področju.

Prav tako ni nobene dvoumnosti, in včeraj ob razpravi o resoluciji je bilo jasno poudarjeno, da tudi področja družbenih dejavnosti pomenijo še kako pomemben element razvijanja družbene produktivnosti dela. S tega vidika bi opozoril na probleme na obalnem območju.

Celotno območje se je, zaradi zgodovinsko-političnih razlogov, vključilo v razvoj, šele po letu 1955 s podpisom londonskega sporazuma. Takrat je bila gospodarska struktura takšna, da je 40 % družbenega proizvoda dajalo kmetijstvo, saj je bilo to agrarno zaledje Trsta. V lanskem letu je kmetijstvo dajalo komaj še 5 %. Vidimo, da je bila v 20 letih res bistveno spremenjena gospodarska struktura. To je terjalo, da je na obalno območje moralo priti nekaj čez 50 % delavcev z drugih območij. Istočasno smo imeli opravka z močno stopnjo deagrarizacije, saj je bila najvišja v Sloveniji. To pa je povzročilo močan pritisk na vse oblike družbenega standarda. Zato smo se znašli prav v tem trenutku v izrednem razkoraku med razvojem materialne sfere in razvojem vseh oblik družbenega standarda.

Glede na takšno stanje smo skušali z dolgoročno koncepcijo razvoja obalne regije do leta 1985 in s srednjeročnim planom do leta 1980 opredeliti temeljne cilje in pa prioritete glede razvoja družbenih dejavnosti. V tej zvezi smo podpisali tudi družbeni dogovor o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov in druge sporazume. Temeljni cilj, ki smo si ga zadali, je enakomernjši razvoj materialnega področja in družbenih dejavnosti, saj smo z analizami ugotovili, da je v tem trenutku velika ovira za povečanje produktivnosti dela prav relativno zaostali razvoj družbenih dejavnosti.

V okviru lastnih prioritet smo tudi upoštevali prioritete, o katerih se dogovarjamo v okviru republike. Analize so nam tudi pokazale, da bi morali na našem območju nekaj čez 13 % družbenega proizvoda namenjati za razvoj družbenega standarda, da bi relativno zmanjšali razlike v razvitosti materialne sfere in družbenega standarda.

Vsekakor je usklajevanje bistvena sestavina samoupravnega planiranja, ki pa bi morala teči po principu hkratnega planiranja. Prav zaradi tega zaostajanja so nastopile tudi določene težave pri planiranju v krajevnih skupnostih, kajti tudi krajevne skupnosti morajo usklajevati svoje plane z drugimi nosilci planiranja, tudi s samoupravnimi interesnimi skupnostmi s področja družbenih dejavnosti. Na drugi strani pa smo na našem območju le opredelili temeljne cilje in tudi do določene mere določili prioritete že v planih organizacij združenega dela.

Prav tako bi, v zvezi s tem, izpostavil vprašanje solidarnosti. Na vprašanje solidarnosti gledamo kot na bistveno komponento razvoja samoupravnega socializma in ta bo morala delovati. Pri opredeljevanju kriterijev in vsebine solidarnosti pa je naloga, ki je še pred nami. V tej fazi oblikovanja novega sistema združevanja sredstev za razvoj družbenih dejavnosti bo tudi solidarnost dobila svojo ustrezno vsebinsko vlogo pri enakomernjšem razvoju družbenih dejavnosti v okviru Slovenije.

V zvezi z nekaterimi vprašanji s področja minimalnega programa, se pridružujemo mnenju delegata, ki je govoril pred menoj, da bi morale biti anuitete sestavni del minimalnega programa. Prav tako menimo, da bi bili primernejši izraz »združevanje sredstev za razvoj družbenih dejavnosti«, ne pa »financiranje« ali »plačevanje«, ki ga predlaga odbor. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Habe! Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Drago Benčina, predsednik Izvršnega odbora Zdravstvene skupnosti Slovenije!

Drago Benčina: Tovarišica predsednica! Opozoril bi samo na pismo, ki ga je danes poslala Skupščina Zdravstvene skupnosti Slovenije v zvezi s to točko dnevnega reda. Prosim, da bi ga komisija ki je bila izvoljena za te sklepe, upoštevala kot naš prispevek k tej točki dnevnega reda.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Benčina! Še morda kdo? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo. Obveščam vas tudi, da smo dobili pisemne predloge pravkar omenjene Zdravstvene skupnosti Slovenije, skupine delegatov, ki delegira delegate iz občine Kranj, ter Koordinacijskega odbora za družbeno planiranje pri Republiškem svetu v Zvezi sindikatov Slovenije.

To točko prekinjam in prosim člane uvodoma imenovane komisije oziroma skupine, da se sestanejo, da proučijo razpravo in da predlagajo morebitne spremembe oziroma dopolnitve stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in nadaljnjih aktivnostih za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977. Odrejam 20 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 11.10 in se je nadaljevala ob 11.55.)

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Ker sem obveščena, da naša skupina še ni končala z delom, predlagam, da to točko dnevnega reda prekinemo in da nadaljujemo s 3. točko dnevnega reda, to je s predlogom za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Elo Ulrich, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje. Želi predstavnica Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Izvršni svet predlaga, da se v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije dati

še ustno obrazložitev? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe skupin delegatov, ki so jih skupine predložile pismeno.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona.

Tudi ta predlog za izdajo zakona, z osnutkom zakona, je predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil dr. Bena Lukmana, republiškega podsekretarja v Republiškem komiteju za raziskovalno dejavnost ter tovarišico Šimenčevu.

Želi predstavnik predlagatelja še ustno obrazložiti predlog za izdajo zakona? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Tudi pri tem aktu Izvršni svet predlaga, da ga obravnavamo tako, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita. O tem predlogu Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da o tem predlogu glasujemo. Kdor je za to, da se akt obravnava tako, kot predlaga Izvršni svet, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalnih dejavnostih in raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe skupin delegatov, ki so jih skupine predložile pismeno.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil Andreja Ujčiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za kulturo. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.) Hvala. Predlog za izdajo zakona z

osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Tudi za ta akt predlaga Izvršni svet, da ga obravnavamo v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije to je da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog Izvršnega sveta na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet in da bomo akt obravnavali kot predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Na podlagi vseh gradiv pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in pripombe skupin delegatov.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil dr. Danijela Brezica, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo. Želi tovariš Brezic besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Dne 23. 11. 1976 pa ste prejeli popravljeni predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona.

Izvršni svet tudi za ta predlog za izdajo zakona predlaga, da ga obravnavamo skupaj z osnutkom zakona, to je po drugem odstavku 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. O tem predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog Izvršnega sveta. Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet. Tako bomo obravnavali akt kot predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe, ki so jih dale skupine delegatov.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Za svojega predstavnika je Izvršni svet določil tovarišico Marijo Cigale, pomočnico predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo. Želi predstavnica besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Z dopisem z dne 23. 11. 1976 pa smo vam poslali popravljeno besedilo tega zakona.

Izvršni svet predlaga, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita, tako da hkrati s predlogom za izdajo zakona obravnavamo tudi zakonski osnutek. O tem predlogu Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Tudi ta akt sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo besedo poročevalci? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva pripombe skupin delegatov.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja ter plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet.

Izvršni svet je za svojega predstavnika določil tovariša Zvonka Drakslerja. Tovariš Draksler, želite uvodno besedo? Prosim?

Zvonko Draksler: Tovarišice in tovariši delegati! Osnove in način financiranja samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti se urejajo vsako leto s posebnimi zakoni za posamezna področja. Tako predlagamo s tem zakonom rešitev tega vprašanja tudi za leto 1977.

V skladu z načeli pravkar sprejetega zakona o združenem delu bo treba pripraviti poseben sistemski republiški zakon o svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti. V ekspezeju, ki ga je Izvršni svet podal

včeraj k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana Slovenije za leto 1977, se je Izvršni svet zavezal, da bo do konca januarja prihodnjega leta pripravil systemske osnove za konkretizacijo svobodne menjave dela. In na teh osnovah bo potem v prihodnjem letu pripravljen nov systemski zakon, ki bo potem v celoti pričel veljati prvega januarja 1978. leta.

Tudi leto 1977 je prehodno leto, ker še ne bo mogel v celoti veljati nov sistem svobodne menjave dela, ki ga je vzpostavil zakon o združenem delu. Zato predlagamo, da se za leto 1977 še zadrži sedanji sistem določanja osnov in načina obračunavanja prispevkov za navedene samoupravne interesne skupnosti. To se pravi, da bi se v letu 1977 prispevki za te skupnosti plačevali še od enakih osnov in na enak način obračunavali kot v letu 1976. Glede na probleme, ki so se v letošnjem letu pojavili pri samoupravnih interesnih skupnostih, katerim se zagotavljajo sredstva iz dohodka na podlagi tako imenovane prirejene davčne osnove, to je ostanka dohodka, predlagamo, zaradi sprotnega obračunavanja in poračunavanja akontacij glede na rezultate zaključnih računov, da se za prizadete skupnosti spremeni sistem akontacij v letu 1977. Torej po predloženem dokumentu naj bi se sistem akontacij v letu 1977 zagotavljal takole: za mesec januar in februar naj bi se plačevale akontacije v višini akontacij za drugo polletje 1966, povečane za ustrezen odstotek, ki bo zagotovil pokritje potreb, ki izvirajo iz novih programnov. Ta odstotek bo določen ob predlogu zakona, ki bo predložen v razpravo ob koncu decembra. Izračunan pa bo na podlagi rezultatov periodičnih obračunov za prvih deset mesecev, ki bodo menda znani že jutri.

Verjetno bo glede na zakon o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti v prvem polletju prihodnjega leta, ki bo prav tako predložen konec decembra, treba v tem zakonu popraviti rok v tem smislu, da se bo financiranje oziroma plačevanje akontacij pomaknilo na 30. junij, tako kot bo sicer po posebnem zakonu veljal začasni sistem financiranja samoupravnih interesnih skupnosti, ki se jim zagotavljajo prispevki iz dohodka in iz osebnih dohodkov.

Za čas po prvem marcu oziroma po prvem juliju pa naj bi se plačevale akontacije tako, da bi se njihova višina ugotavljala na podlagi prispevne osnove iz leta 1976 in prispevne stopnje za leto 1977.

Poleg tega pa v približnem zakonu usklajujemo tudi nekatera vprašanja obstoječega sistema plačevanja prispevkov za navedene skupnosti, glede na sprejeti zvezni kolizijski zakon. S kolizijskim zakonom so bile namreč uvedene določene spremembe glede plačevanja prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim za pokojninsko zavarovanje, za zdravstvo in za zaposlovanje, in sicer glede na sedež poslovne enote. Torej se prispevki ne bodo več plačevali po sedežu temeljne organizacije, temveč po sedežu poslovne enote.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Draksler! Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli z dopisom z dne 12. 11. 1976. Tudi pri tem aktu Izvršni svet predlaga, da ga obravnavamo v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, torej da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita.

O tem predlogu Izvršnega sveta pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu glasujemo. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da obravnavamo hkrati predlog za izdajo zako-

na in zakonski osnutek, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet. Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima dr. Edo Pirkmajer, glavni tajnik Republiške raziskovalne skupnosti!

Dr. Edo Pirkmajer: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije se je pri obravnavi zakona, ki je danes pred vami, spričo njegove aktualnosti za delovanje raziskovalne skupnosti vključila v skupščinski postopek kot zainteresirani zbor in vas, tovariši delegati, naproša, da njene pripombe upoštevate pri sklepanju o zakonskem osnutku.

Pripombe so vsebovane v pismu, ki ga je tovarišici predsednici zbora naslovila predsednica naše skupščine in ki ste ga prejeli na klop.

Vsebinska pripomba je usmerjena v skrb za izvajanje dogovorjenih in sprejetih planskih dokumentov, to je družbenega dogovora o temeljih plana ter plana srednjeročnega razvoja Slovenije.

Naša skupščina je ugotovila, da uresničevanje teh dokumentov v letu 1976 ni bilo zadovoljivo, in zato pričakuje, da bo Izvršni svet predlagal v sprejem take predpise, ki bodo zagotovili njihovo boljše izvajanje v prihodnjem letu. Predlagani zakon bi, po mnenju naše skupnosti, moral nujno zagotoviti take začasne ukrepe, ki bi omilili disproporce, ki so nastali v letošnjem letu.

Iz teh predpostavk izhajajo pripombe, ki so navedene v gradivu. Gre v bistvu za dve vprašanji:

Prvič, kako kompenzirati primankljaje iz leta 1976, in drugič, kako zagotoviti mehanizme, ki bi zagotavljali Skupnosti dogovorjena sredstva sproti in ne šele po obračunih. Glede vprašanja kompenzacije primanjkljajev v letu 1976 je razumljivo da danes osnutek zakona ne more predvideti dokončnih mehanizmov, kajti, kot je povedal tovariš Draksler, bo to mogoče določiti šele potem, ko bodo znani periodični obračuni devetmesečnega gospodarjenja slovenskega gospodarstva.

Glede druge zadeve, to je, kako zagotoviti Skupnosti, da bi že med letom prejela dovolj visoka sredstva za izvajanje dogovorjenega programa, pa po mnenju naše skupščine, besedilo osnutka ne ustreza. S tem v zvezi je naša skupščina tudi sprejela priporočilo, kot eno izmed možnosti za dopolnitev osnutka.

Gre namreč za to, da se prispevna stopnja izračuna na osnovi pričakovane ostanka dohodka v letu 1977, akontacije pa se po isti stopnji plačujejo od ostanka dohodka v letu 1976. Tu bi nastal primanjkljaj, ki bi bil po našem izračunu približno 10 do 15 % predvidene vrednosti.

Vsekakor naša skupščina podpira predlog za izdajo takšnega zakona, vendar sodi, da bi bilo treba te pomanjkljivosti v fazi priprave predloga odpraviti, in pripravljena je tudi s svojimi strokovnimi analizami pri tem pomagati. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Naprej, prosim! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona, se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj upošteva vse pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles Skupščine in zborov.

Pri tem pripominjam, da bomo pripombe, ki jih je pravkar posredoval tajnik Raziskovalne skupnosti Slovenije, prav tako posredovali Izvršnemu svetu.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je dr. Viljem Merhar, član delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa je Dragan Mozetič, namestnik republiške sekretarke za finance. Prosim predstavnika za uvodno besedo! Besedo ima Dragan Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da ste zelo pozno dobili osnutek zakona in stališča Izvršnega sveta, da bi ta stališča ponovil. Izvršni svet je na svoji seji dne 7. 12. 1976 zavzel stališča do osnutka zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične Avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno za olajšanje položaja gospodarstva avtonomne pokrajine Kosovo na področju obratnih sredstev, v skladu s sprejetimi določbami drugega dela družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980, osmi odstavek, točka 9.5, ukrepati tudi prek emisijske politike. Vendar, da ne bi obšli določil sprejetih sistemskih zakonov, kot sta zakon o denarnem sistemu in zakon o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin, bi bilo potrebno predlagani osnutek zakona uskladiti tako, da bi se upoštevala osnovna določila o monetarizaciji kreditov nasploh, predvsem z uporabo vrednostnih papirjev, izdanih na podlagi blagovno-denarnih odnosov v združenem delu in upniškodolžniških razmerij, ki jih vzpostavljajo organizacije združenega dela. Gospodarstvu avtonomne pokrajine Kosovo bi bilo potrebno v okviru takih izhodišč odobravati reeskontne kredite prek poslovnih bank za več namenov, od splošno določenih po sprejeti emisijski politiki ter z večjim odstotkom, kar zaradi ugodnejše obrestne mere vpliva tudi na nižje stroške porabljenih kreditov. Takšna rešitev bi bila primernejša od predlagane, čeprav meni

predlagatelj, da je tako pridobljene reeskontne kreditne vire s posebnim zakonom možno odstopiti v trajno porabo združenemu delu na področju avtonomne pokrajine Kosovo.

V naporih za izboljšanje gospodarstva avtonomne pokrajine Kosovo naj bi predlagatelj po oceni Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije proučil tudi kreditne odnose, ki se v pretežni obliki še vedno vzpostavljajo med kreditorjem in gospodarstvom avtonomne pokrajine Kosovo. Ocenjujemo, da bi hitrejše usmerjanje v skupne naložbe in eventualno selektivno revidiranje kreditnih pogojev vsaj tako učinkovito vplivalo na izboljšanje pogojev gospodarjenja v območju avtonomne pokrajine Kosovo kot ukrepi, ki jih predvideva predlagatelj prek emisijske politike. Takšni ukrepi na področju emisijske politike in način vzpostavljanja odnosov med združenim delom pri vlaganju v gospodarstvo bi dali, po mnenju Izvršnega sveta, ustrežnejše rezultate.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina SR Slovenije na podlagi prvega odstavka 316. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pooblasti delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da soglasje k predlogu zakona, v usklajevalnem postopku pa naj delegacija uveljavlja navedene pripombe.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Mozetič! Tovariš Merhar, želiš besedo? Besedo ima dr. Viljem Merhar, član naše delegacije v Zboru republik in pokrajin!

Dr. Viljem Merhar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične republike Slovenije bi želel opozoriti samo na nekatera dodatna dejstva. Zakon je prišel v skupščinski postopek na temelju sklepa oziroma določila, ki je bilo sprejeto v srednjeročnem planu in ki je zavezalo Zvezni izvršni svet in Skupščino Socialistične republike Jugoslavije, da se problematika dodatnih obratnih sredstev za Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo uredi s posebnim zakonom do konca leta. Zvezni izvršni svet je ta zakon predložil relativno kasno, šele konec novembra. Zaradi tega je seveda v postopku za sprejemanje zakona prišlo do časovne stiske.

Kljub tej zakasnitvi pa moram v imenu delegacije opozoriti na naslednje. Ob sprejemanju srednjeročnega plana Jugoslavije so nekatere republike imele pomisleke o predlagani višini dodatnih obratnih sredstev. Mimogrede rečeno, tedaj se je govorilo o eni milijardi. Zakon, ki ga imamo pred seboj danes, pa je ta znesek povišal na milijardo 600 milijonov. Delegacija meni, da tak način zagotavljanja obratnih sredstev za Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo ni sprejemljiv. Predlagani način namreč ni v soglasju s sistemskimi rešitvami, ki smo jih sprejeli s sistemskima zakonoma, zakonom o Narodni banki Jugoslavije in zakonom o denarnem sistemu. Ta dva sistemska zakona sta bila sprejeta po sprejetju srednjeročnega družbenega plana in predvidevata drugačne sistemske rešitve za razreševanje navedene problematike. Zaradi tega seveda predlagamo, naj se problem dopolnilnih dodatnih sredstev rešuje v okviru zakonskih in sistemskih možnosti. Zato tudi podpiramo predlog našega izvršnega sveta, ki išče rešitev v združevanju sredstev in dela na ozemlju celotne Jugoslavije, predvsem pa s politiko reeskontnih kreditov, ki bi mogla v okviru sistemskih rešitev razrešiti navedeni problem.

Predlagamo, da dobimo soglasje in da sprejmete predloge in stališča, ki nam jih je posredoval naš izvršni svet, da bi jih lahko delegacija v usklajevalnem postopku uveljavljala. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Osnutek zakona ste danes prejeli na klop. Prosim predsedujočega skupine, ki se je med sejo zbora sestala, da poda poročilo skupine. Besedo ima tovarišica Dragica Rome!

Dragica Rome: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker osnutek zakona ni popolnoma uskladen z že sprejetimi sistemskimi zakoni, o katerih je pravkar govoril tovariš, smo se odločili, da vam v nekoliko daljši obliki posredujemo stališča, ki jih je zavzela skupina delegatov, imenovana na današnji seji zbora.

Skupina je ugotovila, da je bil zakon predložen na podlagi določbe točke 9/5 drugega poglavja družbenega plana Jugoslavije.

Ne gledé na to nalogo pa skupina meni, da zakon ne bi smel urejati tega problema brez upoštevanja drugih določb družbenega plana Jugoslavije, ki urejajo pospeševanje razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo. Uskladen bi moral biti tudi z določbami zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in pokrajin ter z zakonom o denarnem sistemu. Ne nazadnje je treba zakon presoditi tudi z vidika kreditno-monetarne politike v letu 1977 in v srednjeročnem obdobju. Skupina poudarja, da gre za sorazmerno majhen znesek iz sredstev primarne emisije. Lahko pa se pričakuje, da bi podobne predloge dale tudi druge republike, saj je v četrtem členu zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank, republik in pokrajin določeno, da ukrepi kreditno-monetarne politike ne smejo nikogar privedi v neenakopraven položaj pri opravljanju dejavnosti in pri pridobivanju dohodka. Določba osnutka zakona bi torej lahko spodbudila upravičene zahteve, da se navedena enakopravnost zagotovi tudi drugim, čeprav je predloženi sklep izjemen.

Skupina tudi meni, da je treba proučiti tudi učinke prizadevanj za hitrejši razvoj manj razvitih republik in pokrajine Kosovo, na primer v zvezi s konverzijo kratkoročnih kreditov v dolgoročne kredite, kar je tudi ena od planskih nalog (točka 9/6 drugega poglavja).

Osnutek zakona je treba presoditi tudi z vidika določbe točke 5/5 prvega poglavja družbenega plana Jugoslavije, po kateri naj bo hitrejši razvoj avtonomne pokrajine Kosovo podprt tudi s posebnimi ukrepi, ki jih bodo z dogovorom določile republike in avtonomni pokrajini in ki bodo, ko bodo dogovorjeni, sestavni del družbenega plana. Skupina meni, da bi glede na nalogo, navedeno v točki 9/5 drugega poglavja plana, v osnutku zakona lahko odločali kot o enem izmed dogovorjenih ukrepov za najhitrejši razvoj Kosova.

Določbe osnutka zakona je treba presoditi tudi z gledišča določil 16. člena zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in pokrajin. S tem členom so opredeljeni načini uravnavanja količine denarja v obtoku. Nepovratno dotiranje očitno ni predvideno. Predvideno pa je kratkoročno kreditiranje (4. in 5. točka drugega odstavka 16. člena).

Skupina obenem opozarja, da je odstopanje sredstev družbenopolitičnim skupnostim v trajno uporabo predvideno le v točki c 77. člena citiranega zakona, in še to v kontekstu, ki pravi, da Narodna banka Jugoslavije pridobiva sredstva za svojo dejavnost s povračili za sredstva, ki jih odstopa v trajno

porabo. S tega vidika bi torej v osnutku zakona lahko bila deležna Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo teh sredstev iz primarne emisije. Zato naj se proučijo določbe osnutka zakona tudi s tega vidika.

Skupina je v nadaljevanju ugotovila, da po določbah 23. člena zakona o denarnem sistemu banke sklepajo samoupravne sporazume o usmerjanju sredstev in kreditov za določene namene in da to sporazumevanje spodbujajo narodne banke. V 24. členu istega zakona je določeno, da v primerih, če banke ne sklenejo predlaganih samoupravnih sporazumov, Zvezni izvršni svet pa meni, da utegne to povzročiti motnje v gospodarstvu, da ta svet pobudo za dogovor izvršnih svetov skupščin republik in pokrajin. Na podlagi takega dogovora predpišejo potrebne ukrepe za usmerjanje kreditov za določene selektivne namene družbenopolitične skupnosti. Skupina meni, da postopek, ki je predviden v osnutku zakona, ni v skladu s citiranimi določbami veljavnih sistemskih zakonov oziroma da bi bilo treba obrazložitev osnutka zakona z vidika citiranih določb dopolniti. Skupina obenem poudarja, da je ta zakon povezan s cilji in nalogami skupne emisijske, denarne in devizne politike ter skupnih osnov kreditne politike, kot to ureja 20. člen zakona o denarnem sistemu, in bi bilo treba določbe zakona presoditi tudi z vidika teh ciljev in nalog. Skupina je v nadaljevanju ugotovila, da je bil za tovrstno obliko pomoči Kosovu prvotno predviden skupen znesek v višini milijarde dinarjev oziroma letno 200 milijonov dinarjev, v osnutku navedena vsota pa znaša milijardo 600 milijonov dinarjev oziroma 400 milijonov letno. Višina sredstev naj se zato uskladi.

Skupina je soglašala s pripombami, ki jih je v Medrepubliškem komiteju za področje financ podal predstavnik Socialistične republike Slovenije, in v celoti podpira mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Predlagamo torej, naj bi Skupščina sprejela naslednji sklep:

Daje se soglasje k osnutku zakona. K osnutku zakona se dajo pripombe, ki jih navaja skupina v tem poročilu. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovarišica Rometova!

Slišali ste poročila. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine Socialistične republike Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

2. K osnutku zakona se dajejo pripombe, predlogi in mnenja, ki jih predlagata delovno telo zbora v svojem poročilu ter Izvršni svet v svojem mnenju in ki so bila prebrana na današnji seji zbora.

3. Pooblašča se delegacija Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora ali tudi predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Želi kdo od delegatov ustno zastaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Zaključujem to točko dnevnega reda. Prosim delegate da ostanejo, ker se moramo vrniti k drugi točki dnevnega reda. Komisija oziroma naša skupina je sicer zaključila delo, ampak pripombe in dopolnitve se v tem trenutku še prepisujejo. Morda bi ponovno preverili, kako daleč je zadeva! Odrejam 10 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.40 in se je nadaljevala ob 13.05.)

Predsednica Mara Žlebnič: Tovariši delegati! Vračamo se na 2. točko dnevnega reda. Prosim predsedujočo Judito Rakovec, da poda zboru poročilo v imenu skupine delegatov!

Judita Rakovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki jo je imenoval Zbor občin v skladu z določili 47. člena svojega poslovnika, je ob upoštevanju mnenj in pripomb iz razprave na seji zbora, njegovih delovnih teles ter pismenih predlogov in pripomb sklenila predlagati zboru, da se predlog stališč, priporočil in sklepov dopolni takole:

1. Prvi odstavek stališč naj postane 1. točka stališč.

2. Za novo 1. točko, to je prejšnjim prvim odstavkom, naj se doda nova 2. točka, ki naj se glasi: »Objavljeni predlogi samoupravnih sporazumov ne vsebujejo vseh potrebnih elementov, da bi bile z njimi zares čvrsto in jasno opredeljene medsebojne pravice in obveznosti v svobodni menjavi dela. Skupščina SR Slovenije poudarja, da predlogi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov niso predloženi v skladu z dogovorom o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980, saj bi morali sporazumi vsebovati natančne kriterije za izbor prednostnih nalog, predlog zaporedja prioritet, njihovo vrednotenje ter utemeljitev tega izbora z vidika pričakovanih učinkov pri uresničevanju družbenih razvojnih ciljev. Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da samoupravni sporazumi niso bili predhodno uskladeni v okviru globalnih razmerij o delitvi družbenega proizvoda, kot to opredeljujeta dogovor o temeljnih plana in družbeni plan SR Slovenije, saj v globalu prese-gajo planske ukrepe, prav tako pa nejasno opredeljene prioritete onemogoča-jo odločanje delavcev, drugih delovnih ljudi in občanov o izboru prioritet. Ob tem pa poudarja, da sporazumi nimajo prilog, zahtevanih po pogovorih o temeljnih plana, tako da ni mogoča opredelitev do tako imenovanih minimalnih standardov in obsega solidarnosti, ki jo bo po potrebi zagotavljala s svojimi ukrepi tudi Skupščina SR Slovenije.

3. Drugi odstavek prejšnjih stališč naj postane 3. točka stališč, hkrati pa naj se doda novi odstavek. Tako naj se ta točka v celoti glasi: »3. Skupščina SR Slovenije opozarja, da so pomanjkljiva zlasti določila, ki opredeljujejo konkretno materialno obveznost delavcev v posamezni organizaciji združenega dela na strani uporabnikov, nadalje določila glede pristojnosti in odgovornosti organov samoupravnih interesnih skupnosti pri kontinuiranem planiranju, podrobnejšem oblikovanju programov in določanju meril za oblikovanje cen storitev, določila o dolžnosti poročanja ter pravic in nadzora. Besedila predlogov so tudi preobsežna, premalo pregledna in preobremenjena z elementi, ki sodijo v srednjeročne plane dejavnosti, ne pa v samoupravne sporazume o temeljih planov, ki so z ustavo in zakonom o temeljih družbenega planiranja popolnoma jasno in določno opredeljeni pravni akti z vsemi ustreznimi posledicami. Tako torej predlogi sporazumov preveč odražajo želje izvajalcev — delavcev temeljnih organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti, manj pa so odraz avtentičnih interesov in potreb delavcev ter drugih delovnih ljudi in občanov zunaj teh dejavnosti.«

4. Tretji odstavek prejšnjih stališč naj postane 4. točka stališč.

5. Za 4. točko naj se vstavi nova 5. točka stališč, ki naj se glasi: »5. Pri obravnavi in dokončnem oblikovanju sporazumov o temeljih planov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti morajo biti primerno upoštevana tudi stališča Skupščine SR Slovenije k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 ter stališča pristojnih organov Republiške konference SZDL o uresničevanju socialistične solidarnosti.«

6. V 1. točki predloga priporočil pod II naj se začetek prvega stavka preoblikuje tako, da se glasi: »Skupščina SR Slovenije priporoča delavcem in drugim delovnim ljudem in občanom, da se v razpravah do sprejetja samoupravnih sporazumov o temeljih planov osredotočijo predvsem na vsebino družbenih dejavnosti.« Ostalo besedilo ostane nespremenjeno. Doda pa naj se nov drugi odstavek, ki naj se glasi: »Ob tem Skupščina SR Slovenije poudarja, da je v skladu z načeli kontinuiranega planiranja treba permanentno spremljati izvajanje nalog iz družbenega plana SR Slovenije, dogovore o temeljih tega plana, samoupravne sporazume o temeljih planov vseh samoupravnih organizacij in skupnosti, usklajevati plane samoupravnih interesnih skupnosti s plani družbenopolitičnih skupnosti ter plani drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter s tem omogočiti uresničevanje dogovorjenega razvoja.«

7. V 2. točki naj se v prvem stavku formulacija popravi tako, da se glasi: »Skupščina SR Slovenije priporoča delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela ter drugim delovnim ljudem in občanom v krajevnih skupnostih ostane nespremenjeno.«

V 3. točki pa naj se črta oklepaj, besedilo pa zamenja z besedami: »in med občinami«.

8. V 4. točki naj se črta besedilo: »se čimprej dogovori o enotni metodologiji« in naj se vnese besedilo: »v skladu z določbami 22. in 23. člena dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije.«

K 5. točki naj se doda stavek: »Pri tem morajo biti uresničena tudi stališča SZDL o uresničevanju socialistične solidarnosti.«

V 6. točki naj se besedilo v 4. vrstji spremeni tako, da se glasi: »Dosledno upoštevajo nov sistem razporejanja dohodka, v skladu z zakonom o združenem delu.« Zadnji stavek pa naj se črta, ker ni v skladu z naravo priporočil.

V 7. točki naj se pika nadomesti z vejico in doda besedilo: »upoštevaje tudi novo zasnovo o solidarnostnem oziroma vzajemnem zagotavljanju sredstev na področju splošne porabe.«

V 9. točki naj se v prvi vrsti besedi »naj bi« zamenjata z besedo »mora« in v drugi vrsti beseda »bi« zamenja z besedo »bo«.

V 10. točki naj se črta v tretji vrsti besedilo za vejico.

11. točka naj se črta, ker je smiselno zajeta v dopolnilih, ki jih predlaga skupina.

O konkretnih pripombah, ki so bile poleg upoštevanih izražene v razpravi na današnji seji zbora, skupina meni, da jih glede na naravo predlaganega akta ni mogoče vključiti v akt. Skupina pa priporoča zboru, da jih posreduje Izvršnemu svetu SR Slovenije in samoupravnim interesnim skupnostim, na katere se te pripombe nanašajo.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Rakovčeva. Želi o predlogu skupine delegatov kdo razpravljati? Prosim, tovariš Selan!

Marko Selan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da so spreminjivalni predlogi delovne skupine sprejemljivi. Vprašanje je le, ali ne bo potreben usklajevalni postopek, če bo drug zbor sprejel drugačne dopolnitve.

Kot predstavnik Izvršnega sveta pa bi rad opozoril na vprašanje enotne metodologije, ki je omenjena v bivši 4. točki priporočil. Sodim, da dajeta 22. in 23. člen dogovora o temeljih plana premalo konkretnih ali pa preveč posplošene osnove za enotno metodologijo. Verjetno je res potrebno, da se v dogovoru ta metodologija še natančneje precizira, tako da bi oblikovali zelo konsistentne pravne dokumente, ki jih predstavljajo samoupravni sporazumi. Tukaj gre tudi za uskladitev nekaterih strokovnih vprašanj v zvezi s formulacijo, za katero v dogovoru o temeljih plana ni osnove in bi najbrž samoupravne interesne skupnosti oziroma neposredni sestavljalci sporazumov lahko še vedno ostali pri preohlpanih formulacijah, kar bi nam v nadaljnjem postopku povzročalo težave. Mislim, da gre pri enotni metodologiji dejansko za konkretizacijo določil 22. in 23. člena dogovora o temeljih plana in je, po našem mnenju, koristno, da se ta opravi.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Selan! Tovarišica Rakovčeva, ali se v imenu skupine lahko strinjate s predlogom, da se 4. točka dopolnilnih predlogov črta? Menim, da je intervencija tovariša Selana umestna, ker je treba metodologijo dela še dopolniti in konkretizirati načela 22. in 23. člena zakona o družbenem planiranju.

Judita Rakovec (iz klopi): Komisija je predlog pregledala, in če se zbor strinja, se lahko črta.

Predsednica Mara Žlebnik: To se pravi, da bi lahko 4. točko črtali. Glede prve pripombe tovariša Selana bi sporočila zboru tole: Razprava v našem zboru je bila vendarle živahna. Bilo je precej konkretnih pripomb in predlogov, ki se v določeni meri razlikujejo od tistih, ki so bili dani v Zboru združenega dela. Zato vsi trije zbori enotnih stališč najbrž ne bodo mogli sprejeti. Zato bi predlagala, če se boste strinjali z osnovno formulacijo stališč

Izvršnega sveta z njegovimi dopolnilnimi in spreminjevalnimi predlogi ter z dopolnitvami in spremembami komisije, da bi potem opravili v hiši še redakcijo dokumenta, ki se bo objavil v Poročevalcu.

Ob tem naj še opozorim, da je velika večina stališč med zbori uskladena. Zato tudi predlagam, da se ne bi odločili za postopek usklajevanja, ker ni potrebe, da bi morala biti vsa stališča enaka do črke in vejice. Tudi narava obravnave teh dokumentov v našem zboru je nekoliko drugačna od obravnave v Družbenopolitičnem zboru in v Zboru združenega dela.

Če s tem predlogom soglašate, dajem stališča Izvršnega sveta z dopolnitvami, ki jih je predložila skupina, in z dopolnitvami, ki jih je predložil sam Izvršni svet, na glasovanje. Kdor je za, naj glasuje! (150 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel stališča, priporočila in sklepe.

S tem je dnevni red današnje seje izčrpan. Vsem delegatom se zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje v razpravi in zaključujem 38. sejo zbora.

(Seja je bila končana ob 13.20.)

39. seja

(29. decembra 1976)

Predsedovala: Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.20.

Predsednica Mara Žlebnik: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 39. sejo Zbora občin Skupščine Socialistične republike Slovenije, ki sem jo sklicala na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden preidemo na določitev dnevnega reda, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor.

Dovolite, da predlagam po abecednem redu občin v Komisijo naslednje delegate: Pepco Oprešnik, delegatko občine Ljubljana-Vič-Rudnik za predsednico in Mata Žuniča, delegata iz Ljutomera, ter Silva Tratnika, delegata iz Logatca, za člana. Ali želi morda kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne.)

Dajem predlog na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (32 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 39. sejo Zbora občin izvoljeni: Pepca Oprešnik za predsednico, Mato Žunič in Silvo Tratnik za člana.

Verifikacijsko komisijo prosim, da bi pregledala pooblastila delegatov po opravljenem skupnem zasedanju, ker menim, da bodo v tem času prispeli še nekateri delegati.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi bil odgovor dan že na tej seji pri točki predlogov in vprašanj delegatov.

Na današnje sejo so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije povabljeni še: Centralni komite Zvezel komunistov Slovenije, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Zveza sindikatov Slovenije, Skupnost slovenskih občin in člani delegacije iz Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ter Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva, Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet in Republiška skupnost za ceste Slovenije.

Glede na to, da pooblastila delegatov še niso verificirana, dnevnega reda v tem trenutku še ne bi predlagala.

Obveščam vas, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali ekspozice Izvršnega sveta o uresničevanju politike in izvajanju nalog na družbenoekonomskem področju v letu 1977, ki ga bo podal predsednik Izvršnega sveta tovariš Andrej Marinc.

Na tem skupnem zasedanju bomo poslušali tudi poročilo naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o usklajevanju resolucij o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 in o obsegu proračuna federacije za leto 1977, ki ga bo podal vodja naše delegacije tovariš Marko Bulc.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki zborov vodil Stane Markič, predsednik Družbenopolitičnega zbora.

Sedaj prosim delegate, da gredo v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom poslušali ekspozice Izvršnega sveta in poročilo naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Po skupnem zasedanju bomo nadaljevali sejo našega zbora v tej dvorani.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 10.50.)

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo.

Najprej prosim verifikacijsko komisijo, ki smo jo izvolili že na začetku seje, da opravi verifikacijo pooblastil.

Seja je bila prekinjena ob 10.50 in se je nadaljevala ob 11.05.)

Predsednica Mara Žlebnik: Nadaljujemo sejo. Prosim predsednico Komisije tovarišico Pepco Oprešnik, da poda zboru poročilo!

Pepca Oprešnik: Poročilo o pregledu pooblastil za 39. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za dne 29. 12. 1976 ob 9. uri v mali dvorani poslopnja Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je iz predloženih pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji, razen delegatov občin: Idrija, Izola, Koper, Nova Gorica, Ormož, Piran, Ravne na Koroškem, Sežana, Šmarje pri Jelšah in Tolmin. Od teh so odsotnost opravičili delegati občin: Izola, Koper, Nova Gorica in Tolmin.

Navzoča sta tudi delegata mesta Ljubljana in Obalne skupnosti občin.

Ob pregledu dokumentacije je Komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 39. sejo.

Komisija tudi ugotavlja, da je Zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Predsednica Mara Zlebnik: Hvala, tovarišica Oprešnikova!

Pravkar je preдал pooblastilo tudi tovariš Jože Gruden, delegat občine Idrija.

Prehajamo na razpravo o poročilu, ki ste ga pravkar slišali. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje o poročilu! O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni nobeno pooblastilo sporno.

Kdor je za to poročilo, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 39. sejo Zbora občin.

Tako prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 39. seje Zbora občin.

Z dopisoma z dne 20. 12. in 22. 12. 1976 sem vas obvestila, da razširjam dnevni red današnje seje zbora še z naslednjimi točkami: s predlogom zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977, s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks, s predlogom zakona o vodnem prispevku za leto 1976, s predlogom zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov, s predlogom zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980, s predlogom zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977.

Z istima dopisoma pa sem vas obvestila, da umikam z dnevnega reda 4. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1977, 11. točko, to je predlog zakona o skupnostih za ceste, 15. točko, to je predlog zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva in 20. točko, to je predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah 43. člena obrtnega zakona.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 39. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnikov 37. in 38. seje Zbora občin,
3. predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977,
4. predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977,
5. predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977,
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks,

7. predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977,

8. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov,

9. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev,

10. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah in načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1975 in v letu 1976,

11. predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju leta 1977,

12. predlog zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami,

13. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976,

14. predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov,

15. predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980,

16. predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976,

17. predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih,

18. predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih,

19. predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih,

20. predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu,

21. predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi,

22. predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu,

23. volitve in imenovanja,

24. predlogi in vprašanja delegatov.

Ali želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Ne.) Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za današnjo sejo zbora določen tak dnevni red, kakor sem ga danes predlagala. Tak dnevni red smo vam predložili tudi na klop.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 37. in 38. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnikov ste prejeli z dopisom z dne 20. 12. 1976. Ali ima morda kdo k zapisnikoma 37. in 38. seje zbora kakšno pripombo ali dopolnitev (Nihče.) Če nihče, dajem odobritev zapisnikov na glasovanje. Kdor je za to, da se odobrita zapisnika 37. in 38. seje zbora občin, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnika 37. in 38. seje zbora.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977.

Predlog resolucije je skupaj s prilogo »Temeljne razvojne naloge v letu 1977 in opredelitev njihovih nosilcev« predložil v obravnavo Izvršni svet. Njegova predstavnik sta Tomaž Banovec, namestnik direktorja Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje, in Stanka Kukar, pomočnica direktorja Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje. Ekspoze k temu gradivu smo poslušali na skupnem zasedanju.

Predlog resolucije s prilogo ste prejeli z dopisom z dne 20. 12. 1976. Prejeli ste tudi stališča in sklepe Republiške konference SZDL Slovenije k predlogu resolucije.

Gradiva sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Danes na klop ste prejeli tudi poročilo Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora, ki predlog resolucije obravnava kot zainteresirani zbor v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. V tem poročilu je vsebovan predlog stališč, ki naj jih sprejme Družbenopolitični zbor. Danes ste prejeli še pregled amandmajev Izvršnega sveta in delovnih teles Skupščine.

Na podlagi predloženih gradiv pričenjam razpravo. Želi morda besedo predstavnik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj? Besedo ima tovarišica Judita Rakovec!

Judita Rakovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Prebrala bi vam dodatno poročilo k predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977, ki ste ga sicer ravnokar dobili na klop.

Odbor Zbora združenega dela za družbenoekonomski razvoj in Odbor Zbora občin za družbenoekonomske odnose in razvoj sta na skupni seji, skupaj s predstavniki Odbora Zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose, dne 29. decembra 1976 obravnavala amandmaje skupščinskih delovnih teles in drugih organov in organizacij, stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije do teh amandmajev ter predloge amandmajev Izvršnega sveta k predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Gradivo je predložil Skupščini SR Slovenije v obravnavo Izvršni svet.

Po obrazložitvi predlagatelja in krajši razpravi v odborih je bilo ugotovljeno, da so v pregledu amandmajev vsebovani vsi spreminjevalni oziroma dopolnilni predlogi, ki sta jih predlagala odbora ob obravnavi predloga resolucije. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je predlagatelj v celoti sprejel večino amandmajev, ki sta jih predlagala odbora, pri nekaterih amandmajih je vsebinsko izboljšal besedilo oziroma ga je redakcijsko izpopolnil. S temi izboljšavami in dopolnitvami sta se odbora strinjala.

Glede na to odbora umikata amandmaje, s katerimi se Izvršni svet ne strinja, in soglašata z razlogi, ki utemeljujejo takšno odločitev, kot je razvidna iz pregleda amandmajev. Ti amandmaji so naslednji: pri Odboru Zbora združenega dela k 5. točki, pri Odboru Zbora občin pa k 3. točki, k 6. in 7. alineji 4.2 točke, k drugemu odstavku 4.3.1 točke in k prvemu odstavku 4.3.2 točke.

Odbora sta hkrati obravnavala amandmaje Izvršnega sveta, ki jih je ta predložil na lastno pobudo ali na pobudo nekaterih drugih skupščinskih teles, družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in asociacij združenega dela. Z vsemi temi amandmaji se odbora strinjata in predlagata, da se sprejmejo v predloženem besedilu.

Odbora hkrati, na pobudo Zakonodajno-pravne komisije, predlagata naslednja dva amandmaja:

V točki 8.2 naj se v prvem odstavku v prvem stavku črtajo besede »v celoti podana tudi zakonska osnova« in nadomestijo z besedilom »podana popolnejša zakonska osnova«.

Na področju prometa in zvez, to je 2. točka priloge, naj se črta tretji odstavek.

Obrazložitev: Problematika, ki jo obravnava ta odstavek, je kompleksno zajeta že v 5. točki predloga resolucije »Tržišče in cene«.

Odbora predlagata pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog resolucije skupaj z amandmaji odborov, ki jih Izvršni svet sprejema, z amandmaji odborov, ki jih Izvršni svet spreminja oziroma dopolnjuje, s tema dvema amandmajema in z amandmaji, ki jih predlaga Izvršni svet. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rakovčeva! Želi morda besedo predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želi.) Že prej se je k besedi javil tovariš Vinko Jug, delegat občine Žalec!

Vinko Jug: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pri resoluciji bi želel opomniti, da je nadaljevanje gradnje avtoceste navedeno kot cesta Ruše-Vransko. Odbor za družbenoekonomske odnose zahteva, da se pove, da te Ruše niso pri Mariboru, temveč pri Arji vasi. Prav tako poudarjam pomembnost obvoznice v Žalcu. Ta je zelo pereč problem.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Jug! K besedi se je javil Ivo Miklavčič, delegat občine Kranj!

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko smo v občini Kranj razpravljali o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977, smo sklenili opozoriti na nekatera vprašanja, obravnavana v posameznih delih predloga resolucije.

V razpravi je bila podprta usmeritev resolucije in temeljne razvojne naloge v letu 1977 in opredelitev njihovih nosilcev, saj so v predlogu resolucije opredeljeni tudi ukrepi ekonomske politike v letu 1977.

Na osnovi predlaganih ukrepov bo možno in potrebno opredeliti naloge in nosilce v občini in v samoupravno organiziranem združenem delu. Predlog resolucije vsebuje vrsto konkretnih nalog in pobud za tako usmeritev.

Za realizacijo predvidenih nalog na področju družbenoekonomskega razvoja bo posebno pomembno še nadalje krepiti in razvijati samoupravne odnose, katerih temelji so vsebovani v novi ustavi in v zakonu o združenem delu.

Naša razprava je izhajala tudi iz naših nalog v občini, združenem delu in samoupravnih skupnostih, da bi z izpolnjevanjem le-teh dali ustrezen delež pri izpolnjevanju v predlogu resolucije nakazanih obveznosti. Možni okviri razvoja v letu 1977, točka 3, opredeljeni v predlogu, so po naši oceni najpomembnejši del resolucije in zahtevajo napore delovnih ljudi in združenega dela v celoti, da jih bomo izpolnili. Ocenjujemo, da so v poprečju predvidevanja optimistična, ne glede na to, da so stopnje rasti družbenega proizvoda, produktivnosti, zaposlovanja, izvoza in tako dalje, določene v temeljih

srednjeročnega plana občine Kranj, ugodnejše od predvidenih predlogov v resoluciji.

Resolucija poudarja gospodarnost poslovanja in delitev družbenega proizvoda v korist boljše materialne osnove dela, ki se je v letu 1976 poslabšala in ki se bo v določeni meri negativno odražala na reproduktivno sposobnost organizacij združenega dela tudi v letu 1977. Spričo nizke akumulativnosti industrije se postavlja vprašanje obsega investicijskih naložb v modernizacijo, širitev in uvajanje novih tehnologij, in to še posebno ob sedanjih kreditnih zmožnostih in potrebah po obratnih sredstvih.

Omeniti je treba, da ob sedanjih tendencah gibanja splošne in skupne porabe ter rasti družbenega standarda in ob zagotavljanju realnih osebnih dohodkov vsaj na sedanji ravni posebno predelovalna industrija ne bo sposobna krepiti materialne osnove v potrebnem obsegu.

Glede zunanjetrgovinske menjave smo ugotovili, da predvidena stopnja rasti uvoza 7 %, glede na pretežno predelovalno industrijo v Sloveniji, še posebno v naši občini, ne ustreza potrebam, še posebej, ker je predvidena stopnja uvoza enaka planiranim merilom v Jugoslaviji. Zaradi stalnih prizadevanj kranjskega gospodarstva za povečan izvoz proizvodov po letni stopnji 15 % je zagotovitev ustreznega povečanega uvoza za predelovalno industrijo neobhodna.

Gospodarstvo v občini Kranj je zainteresirano za razvoj manj razvitih območij. Organizacije združenega dela, kot Planika, Iskra, so na ta področja prenesle del proizvodnih zmogljivosti. Za nadaljnje razvijanje takega sodelovanja pa ugotavljamo pomanjkanje uskladenih razvojnih programov, s katerimi bi ugotovili hitrejši in uskladen razvoj teh območij.

Za občino Kranj in za njen nadaljnji razvoj bi bile pomembne še nekatere opredelitve, ki jih v predlogu resolucije in temeljnih razvojnih nalog v letu 1977 ni. Zelo določeno so nakazane naloge črne in barvne metalurgije, dela bazne kemije in strojegradnje, kmetijske in živilske industrije, predelava lesa in drugih panog. Pomembne pa so po deležu zaposlenih in družbenem proizvodu, tako v slovenskem prostoru kakor v naši občini, tudi druge panoge, kot na primer tekstilna in obutvena industrija.

Zlasti tekstilno panogo pestijo številni problemi. Predlagamo, da Izvršni svet ob predložitvi poročila o uresničevanju srednjeročnega družbenega plana v obdobju 1976—1980 ter prve ocene možnosti razvoja v letu 1978, kakor je navedeno v zadnjem odstavku točke 13 predloga resolucije, oceni položaj teh panog in nakaže njihovo nadaljnjo usmeritev.

Delovni ljudje in občani naše občine, pa tudi ostalih gorenjskih občin, so zainteresirani za učinkovito reševanje perečih problemov v cestnem prometu, kar bi dosegli s pravočasno in s programi določeno gradnjo hitrih cest v Sloveniji. Glede na težave, ki se pojavljajo pri določanju trase hitre ceste Naklo—Ljubljana, predvsem v širšem območju Ljubljane, opozarjamo na potrebo po takojšnji rešitvi vseh tistih vprašanj, ki ovirajo delo pri izdelavi glavnih projektov in drugih priprav, potrebnih za začetek dela.

Na koncu želim opozoriti na potrebo po bolj točni formulaciji nekaterih določb v točki 10 priloge k resoluciji o politiki izvajanja plana slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Pripomba je predvsem stilistične narave.

Osnutek zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči, o katerem smo razpravljali, predvideva ustanovitev stavbnih zemljiških skup-

nosti. Zato je treba pri redakciji v petem odstavku, v drugi vrsti, vstaviti besedo »stavbnimi« da ne bi te skupnosti zamenjavali z zemljiškimi skupnostmi.

Skupina iz občine Kranj, ki delegira delegate v Zbor občin, me je na podlagi razprave v Skupščini, upoštevajoč razprave in stališča, oblikovana v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah, pooblastila, da glasujem za predloženo resolucijo ter da se opredelim do amandmajev, ki bodo predloženi. Skupina podpira prvotne amandmaje Odbora za družbeno-ekonomске odnose in razvoj ter stališča in sklepe Republiške konference.

Ob koncu dovolite samo vprašanje k amandmaju, ki ga predlaga Izvršni svet k točki 5. Predlaga, da se v 8. alineji beseda »za« zamenja z besedo »do«, tako da se začetek te alineje glasi: »stanarine bodo v letu 1977 porasle do 30 %«. Vprašujem, ali je to razumeti tako, da bo vsaka občina samostojno določala zgornjo mejo povišanja stanarin ali pa se s tem želimo zavarovati. V medrepubliškem dogovoru o cenah je namreč določeno, da se stanarine v letošnjem letu lahko povečajo samo za 9 %. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala! Prispel je tudi Tone Ivartnik, delegat občine Ravne na Koroškem, ki je predložil pooblastilo.

Nadaljujemo razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Milan Logar, delegat občine Kamnik!

Milan Logar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Skupščina občine Kamnik je na seji vseh zborov dne 28. t. m. obravnavala predlog resolucije in sprejela naslednja stališča:

1. Občinska skupščina sprejema osnovna izhodišča za politiko razvoja v letu 1977 in ključne naloge za izvajanje družbenega plana SR Slovenije za leto 1977.

2. Glede na predvideni porast cen in življenjskih stroškov v prihodnjem letu ni utemeljeno pričakovati, da bodo realni osebni dohodki na zaposlenega porasli za 2 %. S prizadevanjem za višjo produktivnost in zmanjšanje proizvodnih stroškov ter s preudarnim usklajevanjem cen rasti osnovnim življenjskim dobrinam je treba zadržati stvarno vrednost osebnih dohodkov vsaj na ravni leta 1976.

3. Močnejši poudarek je treba dati tudi povečanju družbene produktivnosti dela in čimprej je treba izdelati načrt ukrepov za zmanjšanje stroškov družbene režije. S samoupravno dogovorjenimi programi je treba opredeliti obseg in naloge upravno-administrativnih služb in na osnovi opravljenega dela zagotavljati potrebna sredstva za te dejavnosti.

4. Eden izmed pogojev za uresničitev nalog, začrtanih v resoluciji, so tudi ustrezni ukrepi, ki naj jih izvršni svet sprejme čimprej, v skladu z začrtano usmeritvijo v resoluciji. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa! Besedo ima Milenko Vodopivec, delegat občine Ajdovščina!

Milenko Vodopivec: Spoštovana predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija, ki delegira delegate v Zbor občin, kakor tudi ostale delegacije s Primorske, je zelo vestno proučila resolucijo. Zadovoljni smo bili, da je bila tovarna poljedeljskega orodja vnesena v osnutek resolucije. Sedaj smo zvedeli, da je izpuščena in da amandma naše občinske skup-

ščine ni bil sprejet. Jasno, da smo razočarani. Za naše območje tako pomemben objekt je izpuščen, čeprav je bilo vanj vloženo ogromno truda in prizadevanj!

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Vodopivec! Delegat občine Ljubljana-Šiška, tovariš Janez Šporar!

Janez Šporar: Na koordinaciji občin mesta Ljubljana smo po predhodnem predlogu skupine, ki delegira delegate v Zbor občin občine Ljubljana-Šiška, predlagali amandma, ki ste ga danes dobili na klop. Amandma je predložen k prilogi k resoluciji, in sicer k točki 12 na področju turizma. Na koncu prvega odstavka naj se za besedama »informativna dejavnost« postavi pika. Za prvim odstavkom naj se doda nov drugi odstavek, dosedanji drugi in tretji odstavek pa postaneta tretji oziroma četrti odstavek. Besedilo novega drugega odstavka pa naj bi se glasilo: »Skupščine občin naj dajo v sodelovanju z medobčinskimi gospodarskimi zbornicami in turističnimi poslovnimi skupnostmi pobudo za sklepanje družbenih dogovorov, s katerimi naj se določijo naloge skupnega in splošnega družbenega pomena za razvoj turizma v posameznih občinah oziroma posameznih regijah. V te družbene dogovore je treba vključiti tudi samoupravne interesne skupnosti s področja kulture in telesne kulture, komunalne skupnosti in turistične društvene organizacije.«

Turizem ni samo ekonomski, ampak širši družbeni pojav. Zato je treba povezati vse dejavnike, ki oblikujejo celotno turistično ponudbo, in to ne samo gospodarske organizacije, temveč tudi organizacije združenega dela izven gospodarstva oziroma interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti, to je samoupravne interesne skupnosti za področje kulture, telesne kulture, prav tako tudi krajevne skupnosti in turistična društva.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Šporar! Besedo ima tovariš Stojan Makovec, delegat v Zboru republik in pokrajin.

Stojan Makovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Resolucijo za leto 1977 smo v Sloveniji prejeli pravočasno in smo jo lahko tudi temeljito proučili. Danes smo poslušali ekspozice tovariša predsednika Izvršnega sveta in tovariša Marka Bulca, ki je govoril o usklajevanju resolucije o razvoju Jugoslavije za leto 1977. Menim, da sta ekspozicija kot tudi gradivo, v celoti sprejemljiva.

Predlagam pa pripombo k slovenski resoluciji za leto 1977. Bil sem na več sejah delegacij severnoprimske regije. Že delegat iz občine Ajdovščina je povedal nekaj glede tovarne poljedeljskega orodja. Že 4 leta si prizadevamo, da bi ta tovarna prišla v plan in v nekaterih materialih o resoluciji za leto 1975 je bila že vsebovana. 1976. leta je izpadla, ker se je ugotovilo, da pristop ni bil konkreten. V začetku smo želeli zgraditi majhno železarno. Sami smo ugotovili, da to ne gre. V lanskem letu smo pričeli z dogovori v raznih republiških organih, da bi rekonstruirali valjarno, ker je sedanja valjarna pravzaprav že dotrajana. Na sejah delegacij smo ugotovili, da je bila ta tovarna poljedeljskega orodja vnesena v resolucijo za leto 1977. Sedaj pa vidimo, da je izpadla. Je pa ta tovarna za naše področje zelo pomembna. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Besedo ima dr. Peter Novak, delegat občine Ljubljana-Center!

Dr. Peter Novak: Spoštovana predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko so naša delegacija in delegati v krajevnih skupnostih razpravljali o resoluciji, so jo v celoti podprli, ker menijo, da odraža hotenja delovnih ljudi na terenu. Vendar je bilo ob tem posebej poudarjeno, da resolucijo izvajajo ljudje. Zato bi bilo prav, če bi ob tem, ko sprejemamo resolucijo, tudi posebej poudarili, da je potrebno izredno pazljivo in takoj pristopiti k izoblikovanju kadrovske zasedbe na tistih mestih, ki so ključnega pomena za izvajanje resolucije. Zato priporočamo, da se v določeni obliki sprejme tudi zaključek, da se posebno pozornost posveti kadrom, ki bodo nosili glavno težo pri izvajanju resolucije. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Novak! Besedo ima Mato Žunič, delegat občine Ljutomer!

Mato Žunič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Občinska skupščina je na 27. seji 27. 12. 1976 obravnavala predlog resolucije za leto 1977 in med drugim ugotovila, da v predlogu niso upoštevane vse pripombe in dopolnitve, ki sta jih k osnutku resolucije posredovala Izvršni svet Skupščine občine Ljutomer ter delegat, ki je prisostvoval zadnjemu zasedanju republiške skupščine.

Zato predlagamo naslednje dopolnitve:

1. Predlagamo spremembo besedila na strani 9, »Skladnejši regionalni razvoj«, kjer naj se prva alineja glasi: »Če bo z analizo uresničevanje družbenega plana Socialistične republike Slovenije za leto 1976 in po zaključnih računih združenega dela za leto 1976 ugotovljeno pomembnejše zaostajanje gospodarskega razvoja v manj razvitih in obmejnih območjih in zaostajanje izvrševanja nalog iz družbenega dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja Socialistične republike Slovenije, ...«

2. Predlagamo spremembo besedila na strani 12, na področju »Kmetijstvo in živilstvo«. Zadnji odstavek tega poglavja naj se nadaljuje s tekstom: »tako da se navedena obveznost ne všteva v dogovorjeni obseg splošne porabe za leto 1977, ampak se k dogovorjenemu obsegu dodaja.«

Predloženi dopolnitvi k predlogu resolucije za leto 1977 predlagamo zlasti iz naslednjih razlogov: Ugotavljamo, da gospodarska rast manj razvitih in obmejnih območij precej zaostaja za planskimi predvidevanji. Posebna skrb in problem je zaposlovanje delavcev, ki se sproščajo z deagrarizacijo, prirastom mlajših generacij in naraščajočim številom začasnno zaposlenih v tujini.

Skupnost starostnega zavarovanja kmetov je sporočila občinam, kolikšna sredstva naj zagotavljajo v proračunu za te namene v letu 1977. Obremenitve v letu 1977 so predvsem za kmetijske občine previsoke. Te imajo tudi manjše obveznosti. V občini Ljutomer znaša ta obveznost okoli 6 % občinskega proračuna za leto 1977. Je pa tudi še dejstvo, da je pri nas delež kmetijskega prebivalstva dosti večji kot pa v poprečju v republiki Sloveniji.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta tovariša Banovca, ali lahko že v tem

trenutku pove stališče Izvršnega sveta k posameznim dodatno postavljenim vprašanjem in zlasti, ali se lahko opredeli k predloženim amandmajem!

Amandma skupine delegatov občine Ljubljana-Siška je bil razmnožen, medtem ko amandma iz Ljutomera še ni pred vami. Tovariš Banovec, prosim da se opredelite tudi glede na intervencijo tovariša Vodopivca iz občine Ajdovščina!

Tomaz Banovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker je precej novih amandmajev, pričakujemo pa jih tudi na Zboru združenega dela, jih bo obravnaval Izvršni svet na seji. Zato bom stališče do amandmajev lahko posredoval kasneje.

Bilo pa je tudi nekaj pripomb in vprašanj. Glede tovarne poljedeljskega orodja menimo, da je s to formulacijo, ki je predlagana in ki jo je tudi Odbor potrdil na seji pred zborom, zadeva urejena. Gre za samoupravno združevanje in planiranje v okviru železarstva in jeklarstva. Moram opozoriti, da je konkretna navedba izpadla predvsem tudi zaradi stališč nekaterih odborov v Skupščini. V resoluciji ne navajamo konkretnih objektov, ampak politiko. Politika pa je v tem primeru izdelava samoupravnega sporazuma o temeljih dolgoročnega plana za ta kompleks.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Banovec! Ker se bo zaradi dodatno predloženih amandmajev sestal Izvršni svet in tudi naš Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, prekinjam to točko dnevnega reda.

Odbor se bo sestal v sobi 84 v pritličju. K tem problemom bo zavzel stališča. Prosim pa, da bi pri delu Odbora sodelovali tudi predstavniki Izvršnega sveta in Zakonodajno-pravne komisije.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič, želite besedo? Prosim!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Namesto zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977 je uvrščen na dnevni red današnjega zasedanja Skupščine predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977.

Predloga zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1977 mi bilo mogoče prijaviti, zato tudi ne proračunov drugih družbenopolitičnih skupnosti. V taki situaciji preostaja le ureditev začasnega financiranja splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih za določen čas s predlogom obravnavanega zakona za največ pol leta.

V informaciji, ki ste jo prejeli skupaj s predlogom zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih, so obširno obrazloženi razlogi za takšno odločitev. Kljub težavam, ki jih prinaša začasno financiranje, se je Izvršni svet vendarle odločil za tak predlog, predvsem v želji, da bi z odložitvijo sklepanja o proračunu republike omogočili, da

bi o vsej obširni problematiki financiranja splošne porabe razpravljali delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih.

Dosledno spoštovanje ustavnih določil zahteva, da o vsej porabi odločajo delavci v združenem delu sočasno, kar pomeni, da morajo biti določeni vsi programi, za izvedbo katerih namenjajo dohodek.

Le tako se ustvarjajo družbenoekonomski pogoji, ki delavcem v združenem delu omogočajo, da tudi v resnici prevzamejo svojo z ustavo in z zakonom o združenem delu določeno funkcijo, da v skladu s svojimi in skupnimi potrebami razporejajo svoj dohodek.

Na enak način in hkrati kot o drugih vrstah porabe naj odločijo tudi o splošnih družbenih potrebah. Uresničevanje z družbenim planom začrtane politike družbenoekonomskega razvoja zahteva od vseh nosilcev nalog smotrno gospodarjenje z ustvarjenim dohodkom. Le tako bo mogoče uresničiti vse s planom zastavljene naloge na vseh področjih družbenih aktivnosti.

V skladu s svojo z ustavo in zakonom opredeljeno funkcijo tudi družbenopolitične skupnosti opravljajo svoje naloge. V sistemu kontinuiranega planiranja, za katerega smo se opredelili, je potrebno preverjati izvajanje tudi teh nalog z možnostmi, ki jih opredeljuje ustvarjeni dohodek. Da bi v sistemu usmerjenega družbenoekonomskega razvoja mogli ravnati z razpoložljivim dohodkom čimbolj racionalno, je potrebno torej tudi naloge družbenopolitičnih skupnosti v vsakem časovnem obdobju uskladiti z vsemi drugimi naloga-mi in opredeliti zanje možen obseg razpoložljivih sredstev.

Priprave za konkretno opredelitev nalog v splošni porabi, to je nalog družbenopolitičnih skupnosti za prihodnje leto, so pokazale, da želijo vsi nosilci teh nalog izvesti čim več od svoje začrtane politike in plana. Pokazali pa so tudi, da je bilo načrtovanje izvajanja nalog v dobri meri izven združenega dela in premalo soočeno z možnostmi, ki jih daje dohodek, ustvarjen v združenem delu, za izvedbo teh nalog. Zato je nujno, da se v prihodnjem letu razpravam, ki bodo potekale v organizacijah združenega dela o zaključnih računih o razporejanju dohodka, priključi tudi razprava o možnostih za izvedbo vseh v splošni porabi načrtovanih programov dela v družbenopolitičnih skupnostih, tako v občinah kot republiki in federaciji.

Med pripravami za ustvarjanje pogojev, da bi novi odnosi, ki temeljijo tudi na zakonu o združenem delu, zaživel ž v naslednjem letu, je najpomembnejša sprememba, ki zadeva urejanje splošne porabe v občinah.

Med načeli sprejeltimi v izhodiščih za urejanje splošne porabe v občini, so najpomembnejša:

1. Da je treba vse vrste porabe, splošno, skupno in osebno, obravnavati tudi v občinah celovito, predvsem v odnosu na določila v resoluciji, ki govore o možnostih njene rasti.

2. Da je v okviru splošne porabe potrebno zagotavljati izvajanje ustavnih funkcij ter izvajanje nalog za temeljne družbenopolitične skupnosti, ki izhajajo iz zakonov in obveznosti, ki izhajajo zanje iz družbenih planov.

3. Načelo o samofinanciranju temeljnih družbenopolitičnih skupnosti: višina in obseg splošne porabe v občinah morata biti določena tudi v odvisnosti od lastne materialne osnove.

4. V splošni porabi je potrebno skladno z ustavo izkazovati le tiste naloge, ki spadajo v splošno porabo.

5. Težiti je treba k intenzivnejšemu razvijanju in organiziranju medobčinskih služb, ker te lahko zagotovijo racionalnejše in kvalitetnejše opravljaja-

nje nalog temeljnih družbenopolitičnih skupnosti. Pa tudi vzajemnost in solidarnost morata med občinami živeti še naprej, kadar in kjer sel za to dogovorijo.

Dosedanji način urejanja splošne porabe v občinah je dal nekaj dobrih rezultatov. Predvsem velja ugotovitev, da je bilo v zadnjih nekaj letih iz proračuna občin očiščeno mnogo tistega, kar po naši ureditvi ni funkcija družbenopolitične skupnosti. Ni pa bilo iz njih dosledno očiščeno vse, kar ne spada vanje. Razlogi so tako objektivni kakor tudi drugačni.

Zaradi tega je tudi drugačen pristop pri urejanju splošne porabe v občinah v začetku naletel na zelo različen odziv. Pokazalo se je, da nikakor ni mogoče urejevati splošne porabe v občinah v skladu z novimi načeli na hitro. Potrebna je široko zastavljena družbena akcija, da bi zagotovili, da o zastavljenih nalogah temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, o njihovem načrtovanem obsegu in možnostih za njihovo izvedbo že v prihodnjem letu spregovorijo delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih.

Ti bodo morali opredeliti svoja stališča do vseh vrst porabe v občini, skladno s tem pa zagotoviti v okviru svojega dohodka sredstva za take programe in naloge. Prvič doslej se torej celotna splošna poraba daje v široko razpravo in njena opredelitev glede obsega prepušča v odločitev združenemu delu. Če to v celoti velja za občine, ki bodo svoje naloge lahko financirale z lastnimi viri po principu samofinanciranja, je pristop šel zahtevnejši za občine, kjer izvajanje ustavnih funkcij in z zakoni ter planom naloženih nalog temeljnim družbenopolitičnim skupnostim zahteva dopolnilna sredstva, ki jih za izvedbo teh nalog občine ob upoštevanju lastne materialne osnove ne zmorejo same.

Takim občinam bo moral dopolnjevati sredstva za izvedbo takih nalog republiški proračun. Kateri občini in koliko ter za kaj bo potrebno prelivati sredstva iz republiškega proračuna, za vse to je potrebno izdelati in verificirati pogoje, merila ter kriterije.

Že v začetku priprav se je pokazalo, da za naloge temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, ki jih te v posameznih dejavnostih načrtujejo za prihodnje leto, ne bo lahko zagotoviti potrebnih sredstev. Zato bodo potrebna še obširna usklajevanja v občinah samih in med resornimi upravnimi organi v republiki, ki v skladu s svojim zadolžitvami skrbijo za izvajanje nalog s svojih področij dela v občinah ter v Izvršnem svetu. Šele vsestransko uskladene naloge in pa v združenem delu ugotovljene možnosti za njihovo izvedbo bodo dale osnove za sestavo pogojev, meril in kriterijev za prelivanje sredstev občinam in s tem osnovo za sestavo osnutkov proračunov.

Republiški proračun pa se srečuje poleg teh še z vrsto drugih problemov, ki bodo morali biti v prihodnjih mesecih podobno opredeljeni in predmet širokih razprav. Poleg osnovnih funkcij in nalog republiških upravnih organov, poleg po pogojih, merilih in kriterijih ugotovljenega obsega potrebnega dopolnilnega financiranja občin bo potrebno doseči prek razprav v združenem delu stališča do vprašanj:

1. V kakšnem obsegu bo v letu 1977 možno, glede na težave, ki jih ima združeno delo pri pridobivanju in razporejanju ustvarjenega dohodka, zagotoviti sredstva za bodoče negospodarske investicije, ki so nujne in naj se financirajo prek republiškega proračuna. V informaciji, ki vam jo je predložil Izvršni svet, so te investicije navedene. Vsaka od njih ima tudi utemeljitev.

2. Odločiti se bo, treba tudi o obsegu in virih sredstev za kompenzacije za kmetijstvo. Družbeni dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije na področju agroindustrijskega kompleksa za obdobje 1976 do 1980 med republikami je v pripravi, v konceptu prenaša dolžnost, da se zagotavljajo kompenzacije za depresirane cene v kmetijstvu, na republike in pokrajini, v odvisnosti od njihove porabe teh živil. Ta sredstva so se doslej zagotavljala v zveznem proračunu. Za leto 1977 so zagotovljena v zveznem proračunu le za prvo polovico leta, za naprej pa bo treba pripraviti drugačne rešitve. Take ali drugačne rešitve bodo obremenile republiški proračun, ki med sedanjimi sistemskimi viri ni imel predvidenega vira sredstev za te namene.

3. Devizni zakon, njegovo sprejemanje je prav tako v zaključni fazi, prinaša republikam in avtonomnima pokrajinama vrsto novih nalog in dolžnosti, ki so bile doslej v izključni pristojnosti federacije. Priprave na izvrševanje te nove funkcije republike bodo zahtevale poleg obsežnih organizacijskih pristopov v bodoče tudi drugačno materialno opredeljevanje v republiki do vprašanj s področja ekonomskih odnosov s tujino. Ali bo to potrebno v celoti ali delno urediti že v prihodnjem letu, bo odvisno od rešitev v končnem besedilu deviznega zakona.

4. Naloge, ki izhajajo za republiški proračun iz sprejetih družbenih planov ter novih dogovorov, sprejetih po sprejemu plana, bo prav tako potrebno še verificirati glede možnosti za njihovo dosledno in celotno izpeljavo že naslednje leto. Združeno delo mora odgovoriti na vprašanje, ali razdelitev dohodka, za kakršnega se bo odločilo ob sprejemanju zaključnih računov, dovoljuje izvedbo vseh zastavljenih programov ali pa bo potrebno nekatere še pregledati, v celoti ali delno.

Zvezni proračun je bil v Zvezni skupščini medtem sprejet. Njegov obseg je določen ob soglasju vseh delegacij na 90 553 milijard dinarjev. Med izdatki sta reducirana dva: to so negospodarske investicije ter izdatki za izvozne refakcije v skupnem znesku 669,8 milijona dinarjev. Med dohodki zveznega proračuna so se od osnutka do uskladenega predloga zvišali izvorni dohodki federacije: uvozne dajatve za znesek, ki ustreza v resoluciji sprejetemu načrtovanemu obsegu uvoza. Vključena so še posojila Narodne banke Jugoslavije v višini 9500 milijonov ter posojila poslovnih bank, ki se bodo realizirala prek obveznic v znesku 4000 milijonov. Preostale izdatke zveznega proračuna bodo pokrile s svojimi prispevki socialistične republike in avtonomni pokrajini. Da bi tak prispevek socialistične republike in avtonomni pokrajini lahko poravnale, je bilo ob sprejemanju zveznega proračuna tudi dogovorjeno, da je potrebno republikam in avtonomnima pokrajinama to omogočiti z ustrežno korekcijo politike in tarif temeljnega prometnega davka, iz katerega lahko republike in avtonomni pokrajini poravnajo svoj prispevek k zveznemu proračunu.

Za Slovenijo je bil predhodni globalni dogovor o korekciji politike in tarif temeljnega prometnega davka izredno pomemben. Struktura potrošnje v naši republiki ni taka, da bi avtomatično zagotavljala dovolj temeljnega prometnega davka kot osnove za plačilo prispevka republike zveznemu proračunu. Globalna gibanja v strukturi potrošnje in ocene o vplivu temeljnega prometnega davka, ki veljajo za Jugoslavijo in na podlagi katerih se pripravljajo ocene o možnih višinah prispevkov republik in avtonomnih pokrajin, se v naši republiki razlikujejo od jugoslovanskih poprečij. Zato mora naša delegacija v Zvezni skupščini vztrajati pri tem, da se korekcije politike in tarife

prometnega davka določijo tako, da bodo tudi glede na obseg in strukturo potrošnje v Sloveniji dajale možnost za oceno, da bo iz tako korigiranega temeljnega prometnega davka mogoče zbrati dovolj sredstev za poravnavo prispevka naše republike zveznemu proračunu. Konkretni predlogi bodo po zagotovilih Zveznega izvršnega sveta pripravljeni takoj po novem letu, v skladu z dogovorjeno usmeritvijo za korekcijo tarif temeljnega prometnega davka, in bodo predloženi naši skupščini v obravnavo. Takrat bomo torej lahko ocenili, ali bo mogoče poravnati vso obveznost republike do zveznega proračuna iz tega vira.

Tudi dokončen izračun deleža naše republike v skupnem prispevku republik in avtonomnih pokrajin bo šele takrat znan. Sedaj lahko ugotovimo le, da bo naš delež prispevka znašal po začasnem izračunu 16,03 %, k čemur je treba dodati še ustrezen delež prispevka, ki ga naša republika prevzema za Kosovo.

Odprtih problemov je torej veliko. V naslednjih mesecih nas čaka obilo dela, ko bomo problem za problemom razčiščevali in pripravljali dokončne predloge za skupščinsko razpravo. Medtem pa je potrebno urediti vse potrebno, da bi družbenopolitične skupnosti lahko nadaljevale z izvrševanjem svojih nalog. Po hitrem postopku predlaga Izvršni svet Socialistične republike Slovenije v sprejem zakon o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977. Zakon predvideva možnost, da bi začasno financiranje potekalo prvih šest mesecev prihodnjega leta. Čeprav Izvršni svet ne predvideva, da bi bilo treba z republiškim proračunom čakati tako dolgo, je ta rok predviden glede na občine. Tiste občine, ki bodo računale na priliv sredstev iz republiškega proračuna, bodo lahko šele po sprejetju tega intenzivirale razprave v svojih občinah o svojih proračunih, ker bo šele takrat, s sprejetjem zakona o republiškem proračunu in potrebnih spremljajočih predpisov o pogojih, merilih in kriterijih za dopolnilna sredstva, vedele, na kaj lahko računajo poleg sredstev za splošno porabo, ki jim jih omogoča lastna materialna osnova.

V tem času pa prav gotovo ne bo mogoče obiti vseh problemov, ki jih v svojem bistvu prinaša restriktiven režim začasnega financiranja. Zato bodo morali vsi subjekti, ki so odgovorni za izvajanje programov in nalog v splošni potrošnji, ravnati skrajno racionalno, da bi s sredstvi, ki jih omogoča ta zakon, maksimalno izpolnili svoje naloge. Morebitne izjemne probleme, ki bi se v tem času pojavili, pa bo treba reševati v delegatskih skupščinah sproti, tako na ravni občin kot republike.

Predloženi zakon omogoča porabo sredstev vseh proračunov družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji, za čas, ko velja, $\frac{1}{12}$ poprečnih izdatkov proračuna v letu 1976, povečanih za 10,8 %, seveda, če to dopuščajo tudi viri sredstev vsakega proračuna posebej. Iz republiškega proračuna se bodo v tem času zagotavljale vsem občinam, ki so v letošnjem letu prejemale sredstva iz vzajemnega in solidarnega prelivanja med občinami, akontacije do višine $\frac{1}{12}$ vseh dopolnilnih sredstev, ki jim pripadajo po dogovoru za leto 1976, prav tako povečanih za 10,8 %. Iz tako opredeljenih sredstev je v času, ko velja režim začasnega financiranja, treba predvsem zagotavljati sredstva za osebne dohodke delavcev v državnih organih, materialne izdatke upravnih organov ter sredstva za redno dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev, negospodarske investicije, in to tiste, ki predstavljajo obveznost po starih odločitvah, obveznosti do znanstvene, kulturno-prosvetne dejavnosti, in

tervencije v gospodarstvu po že sprejetih obveznostih, v republiškem proračunu pa tudi sredstva za dopolnilno financiranje občin ter izločanje v rezervne sklade.

V času, ko veljajo ukrepi začasno financiranje, ne bo mogoče sprejemati novih odločitev, tako ne glede izpopolnitve sistemizacije delovnih mest v upravnih organih kot tudi ne glede investicij in usklajevanja vseh dohodkov in podobno. Režim začasnega financiranja torej ne more trajati predolgo, sicer se bodo nakopičile težave, ki jim bomo le s težavo kos. V našem interesu kot v interesu delavcev v združenem delu ter občanov torej je, da s pospešeno vsestransko aktivnostjo poskrbimo, da bo ta čas dobro izrabljen in da bomo s prečiščenimi in vsestransko verificiranimi predlogi proračunov družbenopolitičnih skupnosti upravičili vse napore, ki si jih s tem nalagamo. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Mozetič! Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 22. 12. 1976, s priložo »Informacija o najpomembnejših vprašanjih v zvezi z ureditvijo splošne porabe v letu 1977«.

Izvršni svet predlaga, da akt obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi.

O predlogu Izvršnega sveta glede postopka, ki ga je le-ta tudi posebej obrazložil, pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta, da se predlog zakona obravnava po hitrem postopku, glasujemo! Kdo je za ta predlog? (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita morda poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Obveščam vas, da je pismeni prispevek k razpravi že predložil Adolf Laznik, delegat občine Hrastnik. Besedo ima Ivo Miklavčič, delegat občine Kranj!

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na problem, s katerim smo se v naši občini v letošnjem letu na tem področju ukvarjali, smo se dogovorili, da opozorimo na nekatera vprašanja oziroma da podpremo sprejetje predloženega zakona.

Poudariti moram, da je naša družbenopolitična skupnost posebno zainteresirana za ureditev tega vprašanja, ker se v Kranju že nekaj let zavzemamo za ustrezno financiranje splošne porabe. Nemogoč položaj naše občine je bil razlog za odklonilno stališče do podpisa družbenega dogovora o splošni porabi v letu 1976. Naš interes in upanje je bilo, da bi bilo zbiranje sredstev za splošno porabo urejeno v letu 1976 za leto 1977. Ker to ni možno, se strinjamo z obrazložitvijo k zakonu in tudi z današnjo razlago predsednika Izvršnega sveta Marinca, da bomo v obdobju, za katerega sprejemamo zakon o začasnem financiranju, v čim večji meri realizirali zakon o združenem delu, ki določa, da morajo delavci v združenem delu odločati o vseh oblikah porabe, tako osebni, skupni in splošni hkrati.

Prepričani smo, da je to na tem področju zadnji zakonski ukrep ter da bomo sposobni v predlaganem roku in tudi v bodoče z dogovori odpraviti dosedanje nemogoče stanje na področju splošne porabe. Predlagamo, da ustrezni organi čimprej pripravijo za razpravo celotno gradivo, s predlogi stopenj za vse oblike porabe. Po izteku določenega roka, ki ga zakon določa za pripravo tistega, zaradi česar sprejemamo začasno financiranje splošnih družbenih potreb, ne bomo imeli opravičila in sklicevanja na objektivne težave, ker bodo v tem primeru lahko samo še subjektivne slabosti. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Miklavčič! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Odbora za finance, ki je razviden iz njegovega poročila z dne 22. 12. 1976, in sicer k 1. členu predloga zakona. S tem amandmajem soglaša Zakonodajno-pravna komisija. Vprašala bi še tovariša Mozetiča, če Izvršni svet soglaša z amandmajem. (Soglaša.)

Kdor je za amandma Odbora za finance k 1. členu, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Odbora k 1. členu.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12. uri in se je nadaljevala ob 12.40.)

Predsednica Mara Žlebnik: Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Želite besedo? Prosim!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V pripravi je dogovor občin o usklajevanju davčne politike za leto 1977. Skladno s tem dogovorom bodo občinske skupščine oblikovale svojo davčno politiko in sprejele ustrezne dopolnitve občinskih odlokov.

Po načelih davčne zakonodaje pa se višina davka ugotavlja po predpisih o osnovah in stopnjah, ki so uvedene na dan 1. januarja tistega leta, za katero se ugotavlja obveznost. Izjemo od tega načela lahko določa le zakon.

Da bi občinske skupščine svojo davčno politiko za leto 1977 lahko uskladile z dogovorjenimi izhodišči, se predlaga podaljšanje rokov za sprejem davčnega instrumentarija. Gre za ukrep, katerega bo potrebno sprejeti pred 1. januarjem 1977, zato predlagamo, da predlog zakona, ki rok za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977 podaljšuje do 28. februarja 1977, Skupščina SR Slovenije sprejme po hitrem postopku.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 20. 12. 1976. Izvršni svet predlaga, da akt

obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi.

O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je ta tudi posebej obrazložil, pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta, da se obravnava zakon po hitrem postopku, glasujemo! Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Želite besedo? Prosim, tovariš Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po načelih davčne zakonodaje se višina davkov ugotavlja po predpisih o osnovah in stopnjah, ki so v veljavi na dan 1. januarja tistega leta, za katero se ugotavlja obveznosti. Po teh načelih bi bilo treba davčni instrumentarij za davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1976 določiti že pred 1. 1. 1976. Ker pa v tem času še ni bilo opredeljeno, na kakšnih izhodiščih naj se oblikuje politika tega davka, je bilo z zakonom o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1976, sprejetim v decembru 1976, izjemoma določeno, da se davčni instrumentarij za davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1976 sprejme do decembra 1976.

Glede na že navedena načela pa je 31. 12. 1976 treba sprejeti tudi že instrumentarij tega davka za leto 1977. Opredelitev instrumentarija smo želeli uskladiti z medrepubliškim dogovorom o enotnih osnovah davčnega sistema, ki je v pripravi, o katerem pa se je sklepanje zavleklo, ker ni bila dosežena popolna skladnost republik in pokrajin o nekaterih elementih dogovora.

Ne glede na to, da dogovor še ni podpisan, pa predlog našega zakona že temelji na izhodiščih tega dogovora. To je bil tudi osnovni razlog, da ustrezno dopolnitev zakona predlagamo šele v tem času. Glede na potrebo, da je instrumentarij sprejet konec leta, predlagamo, da se zakon sprejme po hitrem postopku. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Mozetič! Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 20. 12. 1976. Izvršni svet predlaga, da akt obravnavamo v smislu 2. odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi. O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je ta tudi posebej obrazložil, pričujem razpravo! Želi

o postopku kdo razpravljati? (Nihče.) Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihčel.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet!

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 1. in 4. členu predloga zakona. Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali se z amandmajema strinja! (Da.) Odbor za finance? (Soglaša z amandmajema.) Ker sta oba amandmaja redakcijskega značaja, predlagam, da o njiju glasujemo skupaj. Ali kdo morda temu predlogu nasprotuje? (Nihčel.)

Kdor je za amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 1. in 4. členu, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 1. in 4. členu.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. Prejeli ste tudi amandmaje skupin delegatov iz občin Tolmin in Slovenske Konjice.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije poročili še ustno dopolniti? Tovariš, Juršič, predsednik Odbora za finance!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance Zbora občin je imel danes 47. sejo, na kateri je ponovno obravnaval to gradivo. Zavzel je stališče, da umika amandma k 4. členu tega predloga zakona, ki se glasi: »Na manj razvitih območjih po zakonu o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v Socialistični republiki Sloveniji pa v obračunani višini, vendar največ 9 0/0.«

Hkrati smo obravnavali tudi amandma skupine delegatov občine Slovenske Konjice, ki je vsebinsko enak, torej da bi v višini do 9 0/0 sredstva za stanovanjsko izgradnjo upoštevali kot odbitno postavko. Odbor je po daljši razpravi zavzel negativno stališče do tega amandmaja.

Odbor podpira, kot je že v poročilu navedeno, amandma občine Tolmin. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Juršič! Želi morda poročevalec Zakonodajno-pravne komisije besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je prijavil Štefan Vida, delegat občine Slovenske Konjice!

Štefan Vida: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na osnovi posvetovanja z nekaterimi delegacijami in s člani Izvršnega sveta ter zaradi strogega spoštovanja dogovora o temeljih družbenega plana naša skupina umika amandma, ki ste ga prejeli pismeno.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Vida! Besedo ima Ivo Miklavčič, delegat občine Kranj.

Ivo Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Če bi se Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja ter varstvo okolja sestal, bi gotovo podprl amandma Slovenskih Konjic. V družbenem planu razvoja Slovenije smo sprejeli program izgradnje 65 000 stanovanj. Imamo še izredno velik stanovanjski primankljaj in s takimi ukrepi v določenem smislu že vnaprej onemogočamo realizacijo programov.

Ne poznam globljih razlogov, ne poznam tudi bilanc, kaj to pomeni v sredstvih. Mislim pa, da je to v določenem smislu oteževanje realizacije sprejetega programa stanovanjske graditve in hitrejšega odpravljanja stanovanjskega primanjkljaja. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Miklavčič! Amandmaja sta sedaj umaknjena. Tovariš Miklavčič, če vztrajate pri taki rešitvi, morate predložiti amandma.

Kdo še želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju skupine delegatov iz občine Tolmin k 16. členu, ki je razviden iz njenega dopisa z dne 14. 12. 1976. S tem amandmajem soglašata Odbor za finance in Izvršni svet, sprejema pa ga tudi Zakonodajno-pravna komisija.

Dajem amandma na glasovanje! Kdor je za amandma skupine delegatov iz občine Tolmin, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Odbora za finance k 12. členu. Zakonodajno-pravna komisija z amandmajem soglašata, Izvršni svet prav tako. Kdor je za amandma odbora k 12. členu, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Odbora soglasno sprejet.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti! Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Odbor za družbenoekonomske odnose je končal delo. Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije. Prosim poročevalko Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj tovarišico Judito Rakovec, da poda poročilo!

Judita Rakovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbora sta sledila razpravi, se sestala in ugotovila, da so predlogi, dani v razpravi, v bistvu že smiselno zajeti v predlogu resolucije.

Odbora sta obravnavala tudi pismene predloge oziroma amandmaje, in sicer Skupnosti socialnega varstva Slovenije, delegatov Skupščine občine Ljubljana-Šiška in delegatov Skupščine občine Ljutomer.

Po obravnavi teh pismenih amandmajev odbora predlagata pristojnima zboroma, da sprejmeta naslednja amandmaja:

Amandma Skupščine občine Ljutomer k 3. točki priloge, na strani 12, »Področje kmetijstva in živilstva«. V zadnjem odstavku tega poglavja naj se pika nadomesti z vejico in doda besedilo: »tako da se navedena obveznost ne všteva v dogovorjeni obseg splošne porabe za leto 1977, ampak se dogovorjenemu obsegu doda.«

Potem predlagata odbora še amandma, ki sta ga oblikovala na pobudo Skupnosti socialnega varstva Slovenije. V petem poglavju, »Tržišče in cene«, naj se zadnji odstavek pete alinee dopolni tako, da se glasi: »Zavod SR Slovenije za statistiko in Zavod SR Slovenije za cene bosta pripravila metodologijo za ugotavljanje rasti življenjskih stroškov za socialno šibkejšo občane in skupine družin«.

Vsi drugi predlogi oziroma amandmaji so, po mnenju odbora, smiselno vključeni v besedilo resolucije.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovarišica Rakovčeva, Odbora torej odklanjata prvi amandma delegacije občine Ljutomer in prav tako ne sprejemata amandmaja Skupščine občine Ljubljana-Šiška? Hvala lepa.

Prosim predstavnika Izvršnega sveta, da se izreče o amandmajih!

Tomaz Banovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet je sodeloval v delu obih odborov in so stališča uskladeni. Zato k predlogu, ki je bil zdaj prebran, nima nobene pripombe več. Glede drugih predlogov, pobud ali razmišljanj o tem, da bi predložili tudi analizo o stanju tekstilne in gumarske industrije in proučili vprašanja stanovanjskega prispevka in stanarin, pa mislimo, da bi jih lahko upoštevali pri sestavi resolucije za prihodnje leto. Tako smo to nalogo tudi razumeli.

Če je potrebno še kako pojasnilo, sem na voljo. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Banovec! Se pravi, da so stališča predlagatelja in odborov v celoti uskladeni. Vprašujem predstavnika skupine iz občine Ljubljana-Šiška, ali vztraja pri predloženem amandmaju! (Vztraja.) Dobro. Vprašujem Zakonodajno-pravno komisijo, ali soglaša s stališči odborov! (Soglaša.)

Vprašujem delegacijo občine Ljutomer, ali vztraja pri prvem amandmaju ali ga umika! (Umika.)

Vprašujem tovariša Vodopivca iz občine Ajdovščina, ali vztraja pri svoji pripombi!

Milenko Vodopivec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pripombo imam samo zaradi tega, ker sem zaskrbljen, da se bo investicija oziroma adaptacija tovarne poljedelskega orodja odložila in se ne bo mogla uresničiti, čeprav so bila dana zagotovila in opravljene mnoge priprave.

Predsednica Mara Žlebnik: Tovariš Vodopivec! Vprašujem vas zato, da bi se stvar razčistila oziroma da ne bi imeli občutka, da nismo do kraja razčistili te vaše intervencije. Razumemo vas, da soglašate s stališčem Izvršnega sveta, da je reševanje vašega problema ustrezno in smiselno vključeno v sedanji formulaciji amandmaja.

Milenko Vodopivec: Torej, če je tako, kot je bilo pojasnjeno, se strinjam.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Ali bi želel še kdo razpravljati? Prosim! Besedo ima Anton Papež, delegat mesta Ljubljana!

Anton Papež: Morda bi samo dodatno obrazložil amandma, ki ga je dala delegacija občine Šiška. Morebiti je nastala nejasnost. V amandmaju je izražena želja, da za napredek turizma ne bi skrbele samo organizacije združenega dela, ampak tudi društva. To se pravi turistična in podobna društva. Namreč društva niso organizacije združenega dela. Zato ne razumem, zakaj je bil ta amandma odbit. Torej, za napredek turizma naj skrbe društva in organizacije združenega dela. To je samo dodatna obrazložitev.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Lahko preidemo na glasovanje?

Iz dodatnega poročila našega odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj je razvidno, katere amandmaje je Odbor umaknil in katere je predložil dodatno. Iz tega poročila in tudi iz današnjih ustnih dopolnitev je razvidno, da Odbor soglaša s spremembami amandmajev, ki jih je oblikoval Izvršni svet. Dodaja tri nove amandmaje, ki jih je predstavnica Odbora obrazložila. Z vsemi soglašata Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija. To pomeni, da so stališča Izvršnega sveta in delovnih teles Skupščine in zborov glede vseh teh amandmajev uskladeni. Zato predlagam, zaradi racionalnejše obravnave, da o uskladenih amandmajih ne glasujemo ločeno, marveč skupaj. Vsi ti amandmaji so razvidni iz pregleda amandmajev delovnih teles Skupščine, iz njihovih današnjih poročil in tudi poročil drugih organov in organizacij, stališč Izvršnega sveta do teh amandmajev ter iz amandmajev Izvršnega sveta k predlogu resolucije, ki ste jih danes dobili na klop. Če se, tovarišice in tovariši delegati, strinjate, bi o vseh teh uskladenih amandmajih glasovali skupno. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Vidim, da nihče. Prosim, da o njih glasujete.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj oziroma dopolnjeni amandmaji tega odbora ter amandmaji Izvršnega sveta soglasno sprejeti.

Sedaj moramo glasovati o drugem amandmaju delegacije občine Ljutomer. Prvega je umaknila. S tem amandmajem soglašajo Odbor za družbenoekonomske odnose, predlagatelj in Zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je amandma skupine delegatov občine Ljutomer k 3. točki priloge z večino glasov sprejet.

Glasovati moramo še o amandmaju k prilogi o temeljnih razvojnih nalogah in o opredelitvi njihovih nosilcev, in sicer k 12. točki, ki ga je predložila Skupščina občine Ljubljana-Šiška oziroma skupina delegatov za Zbor občin. S tem amandmajem Odbor za družbenoekonomske odnose ne soglaša, prav tako ne soglašata Izvršni svet in Zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (24 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (6 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (16 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma ni dobil potrebne večine, ker je za sprejem amandmaja potrebna absolutna večina vseh delegatov. To se pravi najmanj 32 delegatov. Amandma torej ni sprejet.

Prosim, da glasujemo še o predlogu resolucije, skupno s prilogo!

Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je resolucija o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977, skupno s prilogo o temeljnih razvojnih nalogah v letu 1977 in o opredelitvi njihovih nosilcev, soglasno sprejeta.

Ker smo na skupnem zasedanju vseh zborov poslušali tudi informacijo vodje delegacije v Zboru republik in pokrajin tovariša Bulca, predlagam, da sprejmemo ob tem še dodaten sklep, in sicer, da zbor sprejema na znanje poročilo naše delegacije o poteku usklajevanja zvezne resolucije in zveznega proračuna. Če se strinjate, dajem ta predlog na glasovanje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič ne želi uvodne besede.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in komisije poročili še ustno obrazložiti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim! Razpravljal bo tovariš Peter Novak, delegat občine Ljubljana-Center!

Dr. Peter Novak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav občina Ljubljana-Center nima gozdov, bi vseeno vprašal, ali je sploh mogoče ta zakon sprejeti glede na stališče Zakonodajno-pravne komisije oziroma, glede na znano ustavno načelo, da se plačuje davek od dohodka ki je ustvarjen, in ne od predvidenega dohodka.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Novak! Upam, da bodo naši predstavniki odgovorili na to vprašanje. Ali želi kdo razpravljati ali postaviti kako vprašanje? Ali želi besedo predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? Besedo ima tovariš Tone Jerovšek!

Tone Jerovšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko je Zakonodajno-pravna komisija obravnavala osnutek tega zakona, je menila, da mora zakon izhajati iz doseženega dohodka, torej iz ustavnega

principa, da se vedno obdavčuje doseženi dohodek. Ta predlog zakona pa izhaja s stališča, da se obdavčuje dohodek na podlagi odkazanega oziroma odmerjenega lesa. Glede na to Zakonodajno-pravna komisija takega zakona ne podpira oziroma ga ne more podpreti in pri tem svojem stališču še danes vztraja. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! Vendar Zakonodajno-pravna komisija ni dala amandmaja. Besedo ima predstavnica Izvršnega sveta tovarišica Mara Rován, pomočnica republiškega sekretarja za finance!

Mara Rován: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V obrazložitvi zakona je posebej poudarjeno, da smo proučili pripombe Zakonodajno-pravne komisije, da naj se teži k prehodu na obdavčevanje dejanskega dohodka tudi na področju kmetijstva. Pri iskanju oblik, kako tej težnji zadostiti, smo proučevali ta problem skupno z vsemi zainteresiranimi strokovnimi institucijami in ugotovili, da v celoti v tem času še ni možno preiti na obdavčenje dejanskega dohodka. To ne velja samo za dohodke od gozdov, od katerih se odmerja davek, ampak tudi za obdavčevanje vseh drugih dohodkov s področja kmetijstva. To se pravi tudi za dohodke od negozdnih površin, za katere se kot osnova uporablja ugotovljeni katastrski dohodek. Torej prav tako predviden dohodek, ki ga je možno na določenih površinah doseči, in ne dejansko ugotovljeni dohodek.

V obrazložitvi zakona so poudarjeni razlogi, zaradi katerih se trenutno še predlaga obdavčitev po odkazanem lesu in zakaj na ta način po svoji vsebini v večji meri odraža doseženi dejanski dohodek, kot pa obdavčitev po katastrskem dohodku. Na 1. in 2. strani obrazložitve so ti razlogi obsežno obrazloženi. Na tej osnovi ocenjujemo, da je predlagana rešitev obdavčevanja v zadostni meri približana težnjam po prehodu na obdavčevanje po dejanskem dohodku, da pa bomo v nadaljnjem izpopolnjevanju tega načina obdavčevanja in v nadaljnjem izpopolnjevanju dohodkovnih odnosov znotraj temeljnih obratov za kooperacijo prišli tudi v situacijo, ko bodo dani ustrežnejši pogoji za doslednejšo izpeljavo tega načela.

V razpravah so bila tudi razmišljanja, da kot podlaga za obdavčevanje ne bi služil za posek odkazan les, ampak posekani les. K temu je treba pripomniti, da tudi posekani les še ne odraža dejanskega dohodka, ki ga ima posamezni lastnik iz gozda. To je šele izhodišče za ugotavljanje doseženega dohodka. Doseženi dohodek je šele realizacija, to se pravi, treba bi bilo vrednotiti dohodek od poseka, upoštevati način realizacije, prodajo, vrednost dosežene cene in vzporedno vse stroške, ki nastanejo v zvezi z dohodkom iz tega vira. Obdavčil bi se lahko namreč šele čisti dohodek, to se pravi, da bi se upoštevali vsi stroški, ki so bili potrebni za dosego tega dohodka.

To pa bi, kot je bilo tudi že v razpravah v tem zboru ugotovljeno, terjalo ogromno dodatnih evidenc, dodatnega spremljanja poseka in bi tudi terjalo celotno revizijo obdavčevanja v tem delu davka iz kmetijstva. To bi terjalo seveda tudi daljši čas.

Naj v tej zvezi omenim, da so glede na težnjo, da je treba nasploh, tudi na področju obdavčevanja kmetijstva, preiti na dejanski dohodek, v proučevanju izhodišča za ta prehod, ki bodo predložena Skupščini kot osnutek oziroma predlog za izdajo zakona o davkih občanov v prihodnjem letu. Pri proučevanju te problematike se je štelo za primerno, da se obdavčevanje po dejanskem do-

hodku v kmetijstvu omeji le na tista področja, kjer je odstopanje doseženih dohodkov od dejanskega dohodka oziroma od katastrskega dohodka najpomembnejše. Tako se ocenjuje, da bi bilo v tem času primerno predlagati dosleden prehod na ugotavljanje dejanskega dohodka v kmetijstvu le za določene zavezanke, ki ustvarjajo dohodek, ki pomembnejše odstopa od dohodka, ki ga evidentira katastrski dohodek, oziroma ki dosega dohodke, katerega katastrski dohodek sploh ne vsebuje, ker ga po svoji strukturi ne zajema.

Torej gre za postopno približevanje obdavčevanja v kmetijstvu dejanskemu dohodku in s tem za postopno opustitev obdavčenja po katastrskem dohodku.

Kar pa zadeva gozd, pa ocenjujemo, da se je začelo postopno približevanje že pred leti, ko je obdavčitev odstopila od katastrskega dohodka in se naslonila na vrednost za posek določenega lesa. S tem smo se pomembno približali dejanskemu dohodku. Obdavčitev katastrskega dohodka je še vedno v veljavi v vseh drugih republikah. Torej smo na poti k še doslednejšemu izvajanju tega načela. Tako smo tudi razumeli priporočilo Zakonodajno-pravne komisije, da si je treba prizadevati za čimprejšnjo realizacijo obdavčevanja po dejanskem dohodku tudi na področju kmetijstva. Hvala.

Predsednica Mara Žlebnik: Želi o tem še kdo razpravljati? Tovariš Novak bi verjetno hotel vedeti tudi to, ali je ob takem stališču zakon sploh možno obravnavati. Poslovnik to omogoča, ker je to samo stališče enega izmed skupščinskih teles. Ravno tako bi lahko bilo nasprotno stališče enega naših odborov. Take in podobne situacije smo imeli že mnogokrat. Končno odločitev sprejema zbor.

Slišali ste mnenje Izvršnega sveta, ki vztraja pri svojem stališču. Zakonodajno-pravna komisija pa ni predlagala odložitve obravnave zakona niti kakršnekoli drugačne rešitve. Zato je z vidika poslovnika obravnava zakona možna in tudi njegov sprejem. Želim opozoriti, da je zbor sprejel osnutek zakona brez pripomb v tej smeri. Želi morda besedo delegat občine Ljubljana-Center?

Anton Papež: Čeprav mesto Ljubljana nima gozdov, se čutim dolžnega, da se oglasim. Lani sem bil na seji tega zbora, na kateri se je obravnaval podoben predlog. Takrat so dali amandma Postojnčani. Ta amandma je bil tudi sprejet. Torej čutim se dolžnega, da pozovem vse tiste, ki imajo gozdove v svojih območjih, da se izrečejo, ali je tak način obravnave sprejemljiv ali ni. Mislim, da je ta zakon lahko prejudic za podobne zadeve v prihodnje in je zato pomembno, kako bomo glasovali.

Predsednica Mara Žlebnik: Želi prosim še kdo razpravljati? Morda bi bilo primerno, da slišimo tudi predstavnike Sekretariata za finance, da povedo podatke o tem, kakšne so danes razmere glede obdavčitve gozdov v posameznih občinah.

Mara Rován: Tovarišica predsednica! Konkretnih podatkov po občinah o izvajanju te obdavčitve žal ne bi mogla navesti, ker jih trenutno nimamo. Lahko bi le na splošno omenila tole: Obdavčenje na podlagi obsega odkazanega lesa teče. Občinske skupščine oziroma občinske davčne uprave prejemajo redno vsako leto od gozdnih organizacij podatke o za posek odkazanem lesu. To odkazilo se opravi v jesenskih mesecih, skladno z gozdnogospodarskimi načrti.

Na osnovi tega se ugotovi dohodek od gozda in doda katastrskemu dohodku kot drugemu delu osnove za odmero davka iz kmetijstva, ki temelji na predvidevanjih. Nato se vnaprej za tekoče delo odmeri davek.

O primernosti take ureditve smo razpravljali s poslovnim združenjem gozdnogospodarskih organizacij, s predstavniki posameznih gozdnogospodarskih organizacij in tudi s predstavniki občin. Na splošno je bilo ocenjeno, da je ta rešitev ne samo z gledišča pospešene realizacije gozdnogospodarskih načrtov, ampak tudi zaradi odmernostno-tehničnih vidikov ustrezna in izvedljiva. Namreč gozdnogospodarske organizacije bi v nasprotnem primeru morale spremljati realizacijo dohodkov, doseženih s posekanim in realiziranim lesom. To se pravi, imeti bi morale tudi evidenco o prodaji lesa in o porabi lesa za lastno potrošnjo. Tudi davčne uprave bi morale ob vsaki drugačni ureditvi zbrati posebne podatke in jih imeti v evidenci. Potrebna bi bila torej dokajšnja dodatna administracija in dokajšnja dodatna obremenitev, predvsem zavezancev. Ti bi morali vse te dohodke in stroške dokumentirati in o njih voditi evidenco ter jih knjižiti, enako kot tudi davčne uprave.

Torej ta sistem obdavčenja je bil vsestransko, iz narodnogospodarskih in gozdnogospodarskih interesov, ocenjen, tudi zaradi upravno-tehničnih razlogov. Sistem je vpeljan in davčne uprave, ki ga izvajajo, doslej niso ugotovile težav. Težav nimajo tudi davčni zavezanci. So le posamezne pritožbe, ki jih pa imamo na vseh področjih.

Predsednica Mara Žlebničnik: Hvala lepa, tovarišica Rovanova! Obvestila bi vas, da niti ob razpravi o osnutku zakona niti sedaj ob razpravi o predlogu zakona ni imela nobena občinska skupščina pripomb k tej rešitvi. Želi še morda kdo razpravljati? Prosim, tovariš Jerovšek!

Tone Jerovšek (iz klopi): Tovarišica predsednica! Samo to bi pojasnil, da je Zakonodajno-pravna komisija ob obravnavi osnutka zavzela stališče, da naj se pri obdavčevanju dohodka iz gozda preide na sistem dejansko doseženega dohodka. Ker pa to njeno odločno stališče ni bilo sprejeto oziroma je bilo ovrženo, Komisija meni, da danes pravzaprav ni več predmet te razprave. Seveda pa od njega ni odstopila. To pomeni, da zbor lahko vseeno sprejme zakon v predloženem besedilu.

Predsednica Mara Žlebničnik: Dobro, tovariš Jerovšek. Mislim, da lahko gremo h koncu razprave. Razumljivo je, da so delegati na tako poročilo Komisije reagirali. Menim, da lahko zaključim razpravo. Prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Mozetič ne želi uvodne obrazložitve.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Manko Golar, delegat občine Gornja Radgona!

Manko Golar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Najbrž ste dobili amandma, ki sta ga dali skupina delegatov naše občine za Zbor občin in pa skupina delegatov za Zbor združenega dela. Ne bom mnogo govoril. Resnično mi je nerodno, da danes že tretjič razpravljamo o tej, mogoče za nekatere nepomembni stvari. Za slatino smo uvideli, da je to pijača, ki ne gre zelo v promet. Izvršni svet je kratko malo umaknil to točko in slatina ne bo obdavčena. Zaradi tega bo imela tudi delovna skupnost svoje koristi, pa tudi mi potrošniki, ki jo pijemo. Pač pa nismo še rešili vprašanja pijače Deit, ki jo prav tako proizvaja Radenska v Gornji Radgoni. Obe skupini delegatov sta prav pozorno proučili obrazložitev Izvršnega sveta in sta imeli določene pomisleke. Recimo, da je razpon med cenami sadnih sokov in cenami umetnih pijač prevelik. Če ga hočemo zmanjšati, potem pač sadne sokove malo pocenimo. Bojimo se, da bodo gostilne izrabile davek tudi v svoj prid.

Poraba slatine ne stagnira zaradi vdora slatine iz Arandželovca pod naslovom »Knez Miloš«, marveč zaradi njene cene. In če ne bo obdavčena, jo bodo ljudje pili več.

Na koncu bi še rekel, če je ta davek res samo simbolične narave, potem naj Izvršni svet stori simbolično potezo in davek ukine tudi za Deit. Tako bi ta naravna pijača izpadla tudi iz skupine umetnih brezalkoholnih pijač. Tu je 10 tovarišev, ki so ta amandma že podpisali, in mogoče ga bo še kdo podprl. Povedali smo že tudi, da je naša občina v razvoju in da bi jo ta davek gmotno prizadel. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Golar! Nadaljujemo razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prosim predstavnika Izvršnega sveta, da se izreče o predloženem amandmaju Skupščine občine Gornja Radgona oziroma skupine delegatov. Tovarišica Rovanova!

Mara Rovana: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagatelj je o stališču glede obdavčenja pijače Deit razpravljal že pri oblikovanju predloga, ker je Zdravilišče Radenci predložilo obširno poročilo z navedbami razlogov, zakaj je potrebno, da se ta pijača ne obdavči.

Izvršni svet je ocenil, da ne bi bilo primerno tega amandmaja oziroma ugovora sprejeti, glede na to, da obdavčujemo tudi nekatera druga prav tako pomembna živila in pa celo zdravila. Namreč v obrazložitvi ugovora, ki ga je Zdravilišče Radenci v posebni vlogi posredovalo Izvršnemu svetu je bilo predvsem poudarjeno, naj bi se Deit kot dietična pijača izločil iz obdavčitve, in je bilo tudi očitano, da je sploh nestrokovno uvrščati to pijačo med pijače po pravilniku o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač, glede na to, da spada zaradi nizke kaloričnosti med dietična živila.

Ne oporekamo uvrstitvi te pijače med dietetična živila. Ne glede na nizko kaloričnost pa vseeno spada med pijače po pravilniku o kakovosti alkoholnih in brezalkoholnih pijač, ki so opredeljene v členih od 68 do 72 in od katerih se po tej tarifni številki davek odmerja.

Na vprašanje, ali bo davek povzročil zlorabe v takem obsegu, kot je opozoril tovariš delegat, je treba odgovoriti takole: Ob vsaki spremembi prometnega davka se izvrši popis predmetov, za katere se prometni davek spremeni. Ob popisu se ob sodelovanju davčnih organov in pa tržne inšpekcije določi nova prodajna cena. Zato ne bi smelo priti zaradi spremembe prometnega davka do nepravilnih podražitev.

Dejstvo je, da se v obrazložitvi poudarja razmeroma simbolična obdavčitev te pijače, vendar z vidika vprašanja, ali bo to povišanje cene vplivalo na odločanje kupca, če bo po teh pijačah posegal ali ne. Seveda pa ne moremo z gledišča virov dohodkov zanemariti tudi simboličnih zneskov. S temi sredstvi se kalkulira tudi v republiškem proračunu. Bilo je že poudarjeno, da se moramo v današnji situaciji nujno zatekati k dopolnilnim virom.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Rovanova! Želi še kdo razpravljati! Besedo ima tovariš Kobe, delegat občine Črnomelj!

Marko Kobe: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da je treba o tem, ali bomo glasovali za obdavčitev tudi redenske zdravilne pijače ali ne, malo bolj tehtno premisliti in upoštevati še marsikaj drugega in ne samo vprašanja kalkulacije dohodka v proračunu.

Zakaj? Če je to zdravilna pijača, jo je treba zaščititi in ne obdavčiti, celo regresirati bi jo morali. Sem bi štel tudi mleko. Poglejte, kaj se dogaja. Beremo časopise, beremo analize in tudi drugače smo seznanjeni, da je veliko narodnega zla zaradi alkohola. Bil sem večkrat priča pogovorom in tudi kritiziranju, zakaj so tako drage nealkoholne pijače. In res je, alkoholne pijače so relativno poceni v primerjavi z nealkoholnimi pijačami. Kajti marsikdaj kdo niha, ali bi pil to ali ono, pa zaključí, bom pil raje vino ali karkoli alkoholnega, saj je skoraj cenejše od sadnega soka ali česa drugega.

In če obdavčitev te pijače utemeljujemo z obdavčitvijo zdravil, naj povem, da tisti, ki zdravilo res nujno rabi, ne bo razmišljal, ali ga bo užival ali ne. Tisti, ki pa je žejen, pa bo razmišljal samo trenutek, ali bo pil alkoholno pijačo ali pa zdravilno pijačo, pa se bo odločil napačno.

Torej s tega stališča sem odločno proti in pozivam vse, da se odločijo zvišati davek na vse alkoholne pijače, zlasti žgane, ne pa na zdravilne pijače.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kobe! Prosim predstavnika Odbora za finance, da pove stališče Odbora k amandmaju skupine delegatov iz Radgone!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor je že na prejšnji seji obravnaval predlog, da se pijača Deit ne bi obdavčila. Po daljši razpravi je prišel do zaključka, da je ta obdavčitev umestna in ne soglaša z amandmajem.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Prosim Zakonodajno-pravno komisijo, da poda poročilo!

Anica Popovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Gre za vsebinsko vprašanje in zato Zakonodajno-pravna komisija o njem ni zavzela stališča. To je stvar predlagatelja in vas. Pač pa želimo, glede na prvo točko obrazložitve skupine delegatov, opozoriti na naslednje: Mislim na pravilnik o minimalnih pogojih glede higienske neoporečnosti živil. Naj povemo, da ima ta pravilnik zgolj namen zagotoviti higiensko neoporečnost živil in ga ni mogoče povezovati z obdavčitvijo. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Popovičeva! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica! Na kratko bi odgovoril tovarišu delegatu, ki je nazadnje govoril.

Prvič, nismo govorili o zdravilni mineralni vodi, ki ni obdavčena, ampak smo govorili samo o pijači Deit.

Drugič, predvidevamo, da se bo zaradi te 8,5 % obdavčitve pijače Diet povečala njena maloprodajna cena v gostilnah samo za 30 do 40 starih dinarjev. To povečanje ne more vplivati na odločitve ljudi, ali bodo pili alkoholne ali brezalkoholne pijače.

Tretjič, moramo poudariti, da so alkoholne pijače obdavčene od 40 do 60 %, uvožene tudi prek 100 %. To se pravi, da je politika diferenciranega pristopa pri obdavčenju zelo jasna.

Četrtič, vse republike in obe pokrajini v Jugoslaviji imajo obdavčeno pijačo Deit. Ne vidim razloga, zakaj bi bili mi, Slovenci, v tem pogledu izjema. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Mozetič! Želi še kdo razpravljati? Tovariš Golar, vprašujem vas, ali vztrajate pri amandmaju!

Manko Golar (iz klopi): Tovarišica predsednica! Jaz bi vse to prepuštil našim delegatom, naj oni ocenijo.

Predsednica Mara Žlebnik: Prosila sem samo za vašo izjavo! (Vztrajamo.) Hvala. Samo če dovolite pripombo! Pravite, naj se črta v dodatku tretje točke v opombi k 1. tarifni številki brezalkoholna pijača Deit. Menim, da ta informacija ni v redu, ker ne moremo črtati besed, ki niso napisane. Verjetno bi se moral vaš amandma glasiti: »Izvzame naj se v dodatku tretje točke...« Črtati ne moremo ničesar, kar ni napisanega.

Se strinjate s to redakcijsko pripombo? Dobro. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje! Najprej bomo glasovali o amandmaju Odbora za finance k 3. členu predloga zakona, ki je razviden iz njegovega poročila z dne 22. 12. 1976. Vprašujem predstavnika predlagatelja in Zakonodajno-pravne komisije za njihovo stališče k amandmaju Odbora za finance! (Sprejemamo.) Sprejemate! Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (38 delegatov je za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Odbora za finance k 3. členu z večino glasov sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju skupine delegatov iz Gornje Radgone k dodatku 3. točke pripombe k tarifni številki 1. Z amandmajem se ne strinjata Izvršni svet in Odbor za finance.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (24 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal (16 delegatov.)

Amandma ni dobil potrebne večine, ker je za njegov sprejem potrebna absolutna večina vseh delegatov.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Predsednica Mara Žlebnik: Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1975 in v letu 1976.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča. Želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložili pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 6. členu. S tem amandmajem soglaša Odbor za finance. Predlagatelj soglaša z amandmajem? (Da.)

Kdor je za amandma Komisije k 6. členu, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Komisije k 6. členu.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju 1977.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Želi predstavnik besedo? (Da.) Prosim!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Glede na to, da gre za hitri postopek, si dovoljujem še eno kratko obrazložitev. Samoupravni sporazumi o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti bodo sprejeti ob koncu prvega polletja 1977. Ker bodo v teh temeljih planov določene tudi stopnje prispevkov za financiranje družbenih dejavnosti v letu 1977, je treba za čas do uveljavitve teh aktov urediti začasno financiranje dejavnosti omenjenih samoupravnih interesnih skupnosti.

Ker mora biti takšno začasno financiranje urejeno do konca tega leta, predlagamo, da se predloženi zakon sprejme po hitrem postopku. Začasno

financiranje po tem predlogu zakona bi trajalo do 30. junija 1977. V tem času naj bi se prispevki za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti obračunavali in plačevali po stopnjah, veljavnih na dan 31. 12. 1976. Po navedenem predlogu naj bi se plačevali prispevki iz osebnega dohodka ter prispevki iz dohodka, kjer je osnova osebni dohodek oziroma poslovni sklad. Predlog zakona ne predvideva poračunavanja plačil prispevkov iz osebnega dohodka in iz dohodka na podlagi osebnega dohodka v obdobju začasnega financiranja. Stopnje prispevkov naj bodo, tako kot v letu 1976, tudi za leto 1977 določene po naslednjih načelih:

1. Za obdobje začasnega financiranja v višini stopnje, veljavne na dan 31. decembra 1976.

2. Za obdobje po zaključku začasnega financiranja v višini, ki, upoštevajoč stopnjo prispevka iz obdobja začasnega financiranja, zagotavlja sredstva za izvedbo programa za leto 1977 v dogovorjenem obsegu.

Takšna rešitev je utemeljena tudi v določbah zveznega kolizijskega zakona, po katerem se nove stopnje pri navedenih prispevkih uporabljajo le za naprej, 20 dni po veljavi in ni predvideno poračunavanje s prejšnjimi stopnjami, temveč bodo nove stopnje pomenile izravnavo letne obveznosti. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 9. 12. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? Prosim, tovarišica Popovičeva, predstavnica Zakonodajno-pravne komisije.

Anica Popovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Komisija se ne strinja z amandmajem Odbora za finance Zbora občin, naj se v prvi vrsti prvega in drugega člena črta beseda »dejavnosti«. Beseda »dejavnosti« v prvem delu stavka pojasnjuje, da gre za stopnje prispevka za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti in ne za stopnje prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti.

V drugem delu pa ta beseda pojasnjuje, da morajo biti stopnje prispevkov sprejete do navedenega roka za samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa! To se pravi, da je stališče Zakonodajno-pravne komisije negativno. Vprašujem predstavnika Odbora za finance, ali odbor vztraja pri amandmaju!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Odbor je preveril utemeljenost tega amandmaja in nimam pooblastila, da bi ga lahko umaknil. Odbor ga je danes ponovno proučil in pri njem vztraja.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Juršič! Ali bi lahko še predstavnik Izvršnega sveta povedal stališče?

Dragan Mozetič (iz klopi): Težko je reči. Učinki so enaki, ali so navedene dejavnosti ali niso.

Predsednica Mara Žlebnik: Učinki so enaki.

Tone Jerovšek (iz klopi): Tovarišica predsednica! Prvi odstavek določa podaljšanje rokov oziroma sprejem stopenj za financiranje dejavnosti interesnih skupnosti. Drugi odstavek pa govori o dejavnostih samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti. Zakon bi lahko temu rekel gospodarske interesne skupnosti. Zato je razlika. Amandma ni redakcijski, ker gre prvič za financiranje dejavnosti, drugič pa za interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti.

Predsednica Mara Žlebnik: Odbor je opredelil, da sta amandmaja redakcijskega značaja.

Mislim, da se tu lovimo o nepomembni zadevi, ali naj se piše kaša ali kaša. Menim, da to ni problem, ker zakon govori o financiranju samoupravnih interesnih skupnosti, in to financiranje podaljšujemo. Jasno pa je, da samoupravne interesne skupnosti ne morejo financirati dejavnosti, ki ne sodijo v njihovo pristojnost. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za finance k 1. in k 2. členu, ki sta razvidna iz njegovega poročila z dne 22. 12. 1976. Odbor pri amandmajih vztraja, Zakonodajno-pravna komisija pa ju ne sprejema, prav tako ju ne sprejema Izvršni svet. Predlagam, da o amandmajih glasujemo skupno, ker sta vsebinsko enaka. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Kdor je za amandmaja Odbora za finance, naj prosim glasuje! (14 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (7 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (16 delegatov.) Amandmaja nista dobila potrebne večine.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanjem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi vzajemnega prelivanja med občinami.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Dragana Mozetiča. Želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil dr. Mira Sajeta, pomočnika republiškega sekretarja za urbanizem. Ali želite uvodno besedo? Prosim!

Dr. Miro Saje: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Najprej moram opozoriti, da predlaga Izvršni svet sprejetje predloga zakona po hitrem postopku. Zato mi dovolite, da na kratko obrazložim ta predlog Izvršnega sveta.

Z zakonom o vodah iz leta 1974 smo spremenili dotedanji sistem financiranja vodnogospodarskih del, ki je temeljil na vsakoletnem zakonu o vodnem prispevku, s katerim so bile določene stopnje vodnega prispevka za vse zavezance vodnega prispevka. Namesto tega sistema smo, ob hkratnem oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti v vodnem gospodarstvu, sprejeli načelo, da člani vodne skupnosti in zavezanči vodnega prispevka, ki jih zakon o vodah natančno določa, zagotavljajo financiranje vodnogospodarskih storitev s samoupravnim sporazumom o financiranju vodnogospodarskih del.

Da bi bilo zagotovljeno neprekinjeno urejanje vodnega režima, pa zakon o vodah določa, da v primeru, ko plačniki ne sklenejo samoupravnega sporazuma o financiranju gospodarskih del, sprejme Skupščina SR Slovenije zakon o vodnem prispevku.

V Sloveniji je skupno 2089 plačnikov vodnega prispevka — članov območnih vodnih skupnosti. Od teh plačnikov vodnega prispevka je do 19. 11. 1976 podpisalo samoupravne sporazume 1331 članov ali 63,7 %, medtem ko jih 758 članov ali 36,3 % ni podpisalo samoupravnih sporazumov. Akcija za podpisovanje samoupravnih sporazumov, izvedena v sodelovanju s Socialistično zvezo, je bila uspešna in je le še 29,1 % članov, ki tega sporazuma niso podpisali.

Z družbenim planom SR Slovenije za obdobje 1976—1980 je bila sprejeta povprečna 0,43% udeležba sredstev za vodno gospodarstvo v družbenem produktu. Za leto 1976 je predvidena udeležba le 0,41%. S tem odstotkom je določena višina sredstev za financiranje vodnogospodarskih dejavnosti in na podlagi le-teh so bile določene stopnje za posamezne osnove vodnega prispevka.

Novejši podatki o doseženem družbenem produktu v letu 1975 in prognoziranem za leto 1976 pa kažejo, da bo dejanska udeležba sredstev v vodnem gospodarstvu v družbenem produktu komaj 0,36 %, kar je manj, kot smo vlagali v preteklem srednjeročnem obdobju. To pa bo povzročilo bistveno zmanjšanje fizičnega obsega vodnogospodarskih del pri urejanju vodnega režima in zmanjšanje zastavljenih nalog. Z izpadom vodnega prispevka, zaradi nepodpisanih samoupravnih sporazumov, je zato resno ogrožena izpolnitev sprejetega srednjeročnega programa vodnega gospodarstva v SR Sloveniji. V skladu s srednjeročnim programom vodnega gospodarstva je za leto 1976 predvidena realizacija vodnega prispevka v višini 347 milijonov 502 tisoč dinarjev. Za to realizacijo pa je potrebno zagotoviti stoo odstotni podpis samoupravnih sporazumov. To so, tovarišice in tovariši delegati, razlogi, da predlagamo sprejetje zakona po hitrem postopku.

Predlagani zakon o vodnem prispevku za leto 1976 organizacijam združenega dela, ki so že podpisale samoupravni sporazum o financiranju, ne nalaga nobenih dodatnih obveznosti, nalaga jih le tistim, ki samoupravnega sporazuma niso podpisale. Finančne obveznosti le-teh so enake, kot jih imajo ostali plačniki, ter tako ne bodo te organizacije združenega dela v privilegiranim položaju.

Zakon o vodnem prispevku za leto 1976 je bil obravnavan v skupščinskih odborih. Odbor za finance Zbora združenega dela predlaga k predlogu zakona o vodnem prispevku dva amandmaja. Prvi združuje 1. in 4. člen in je redakcijskega značaja. K njemu Izvršni svet nima pripomb in ga v celoti sprejema. K drugemu amandmaju, k 2. in 3. členu zakona o vodnem prispevku, pa predlaga Izvršni svet svoj amandma, ki upošteva predloge tako Odbora za

finance kot Zakonodajno-pravne komisije. Izvršni svet predlaga, da zakon o vodnem prispevku navede osnove in vse tarife, ki so bile sprejete s samoupravnimi sporazumi o zagotovitvi sredstev za izvedbo srednjeročnega programa razvoja vodnega gospodarstva za obdobje 1976—1980, in sicer po posameznih območnih vodnih skupnostih.

Zakon o vodnem prispevku velja le za leto 1976. S sprejetjem predlaganega zakona bo vzpostavljen enakopraven položaj vseh uporabnikov vodnogospodarskih storitev in zagotovljen bo nominalni obseg predvidenih sredstev oziroma realizacija vodnogospodarskih del. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Saje! K tej točki dnevnega reda je bila povabljen Zveza vodnih skupnosti Slovenije.

Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 20. 12. 1976. Izvršni svet predlaga, da zakon obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi. O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je le-ta tudi posebej obrazložil, pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče se ne javi.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta, da se zakon obravnava po hitrem postopku, glasujemo! Kdor je za, naj prosim glasuje! (35 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor za finance pa tudi dodatno poročilo. Prejeli ste tudi amandmaja Izvršnega sveta. Želita besedo poročevalca Odbora in Komisije? Besedo ima Anica Popovič!

Anica Popovič: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! V Zakonodajno-pravni komisiji je bilo zastavljeno vprašanje, zakaj je ta intervencijski zakon tako pozno predložen. Zakon o vodah namreč v 23. členu določa, da morajo biti samoupravni sporazumi o financiranju vodnogospodarskih del sklenjeni vsaj 1 mesec pred začetkom leta, za katerega veljajo. V 24. členu zakona pa je določeno, da v primeru, ko člani območne vodne skupnosti ne sklenejo samoupravnega sporazuma o financiranju vodnogospodarskih del niti v 2. mesecih po preteku roka iz 23. člena, sprejme Skupščina SR Slovenije zakon o vodnem prispevku, s katerim zagotovi nemoteno financiranje. Ob doslednem ravnanju po navedenih določbah bi moral biti ta intervencijski zakon predložen že v februarju letošnjega leta. S tem bi bilo zagotovljeno tekoče financiranje, hkrati pa bi odpadla potreba po retroaktivnem poseganju na tem področju.

Komisija tudi opozarja, da bi v tem času morali biti sklenjeni že tudi samoupravni sporazumi za financiranje vodnogospodarskih del za leto 1977. Čez mesec dni bo namreč dan že razlog za sprejem intervencijskega zakona za leto 1977.

Glede na takšne ugotovitve Komisija opozarja delegate v tem zboru, da je potrebno, v skladu z določbami 261. člena ustave SR Slovenije ter v zvezi z opozorilom Ustavnega sodišča SR Slovenije, da zbor ugotovi splošni interes za določbe zakonov z retroaktivno veljavnostjo. Torej treba je, da zbor ugotovi, če je splošni interes za retroaktivno veljavnost posameznih določb predloga tega zakona.

V konkretnem primeru je predlagana retroaktivnost za ves zakon za leto 1976. Hkrati pa Komisija predlaga, da se v njenem amandmaju k 7. členu popravi datum 30. december 1976 na 31. december 1976, ker zakon velja za leto 1976 in bo, po dogovoru z Uradnim listom SR Slovenije, datiran z datumom 31. december 1976. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ne želi nihče razpravljati? Želi besedo dr. Saje?

Dr. Miro Saje: K tej ugotovitvi Zakonodajno-pravne komisije je treba vendarle dati določeno pojasnilo. Zakon o vodah določa, da se pred potekom koledarskega leta sklepajo samoupravni sporazumi za veljavnost enega koledarskega leta. Po sprejetju zakona o vodah je bil sprejet zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, ki postavlja drugačne osnove za sklepanje samoupravnih sporazumov, kot so bile za samoupravne sporazume o temeljih planov in za same plane za srednjeročno obdobje. Torej je tukaj določena neskladnost. Ob pripravi samoupravnih sporazumov so območne vodne skupnosti že upoštevale zvezni zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in se zaradi tega samoupravni sporazumi podpisujejo za srednjeročno obdobje 1976—1980. To so bili v bistvu razlogi, da ni Izvršni svet prek Skupščine interveniral z zakonom že februarja tega leta.

Poleg tega je Izvršni svet zavzel stališče, da ni mogoče že takoj ob začetku leta predlagati intervencijskega zakona ne da bi predtem storili še dodatnih naporov, da bi se ideja ustave in zakona o vodah in zakona o združenem delu čim popolneje uresničila, da bi člani-plačniki vodnega prispevka na samoupravni podlagi poravnali svoje obveznosti za financiranje vodnogospodarskih del. V sodelovanju s Socialistično zvezo smo šli po poti sporazumevanja, ki je sicer daljša, ki pa je vendarle pripeljala do tega, da je treba za manjši odstotek zamudnikov intervenirati z zakonom. Vsi drugi člani, kakor sem že povedal v uvodni besedi in kot je razvidno iz obrazložitve samega zakona, so samoupravne sporazume podpisali. S tem je bil v glavnem uresničen naš samoupravni sistem sporazumevanja tudi na področju vodnega gospodarstva. To želimo seveda tudi vnaprej.

Za leto 1977 se bo financiranje vodnogospodarskih del nadaljevalo na že sprejetih samoupravnih sporazumih. Za tiste, ki pa ne bodo do konca leta podpisali samoupravnih sporazumov, pa bo treba z novim zakonom o vodah, ki je bil predložen Skupščini v novelacijo, glede na sistem družbenega planiranja in glede na zakon o združenem delu, urediti vprašanje financiranja tudi za leto 1977 oziroma do konca srednjeročnega razvoja planiranega obdobja. Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 7. členu, ki sta razvidna iz njenega poročila z dne 28. 12. 1976, s popravkom, ki ga je ustno povedala tovarišica Popovičeva. Odbor za finance z amandmajema soglaša, prav tako tudi Izvršni svet. Mislim, da lahko o obeh amandmajih glasujemo skupaj. Ali je kdo proti temu predlogu? (Nihče.) Če nihče ne nasprotuje, prosim, da o amandmajih glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 5. in 7. členu soglasno sprejeta.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Odbora za finance k 1. in 4. členu, ki je razviden iz dodatnega poročila tega odbora, ki ste ga danes prejeli na klop. S tem amandmajem soglašata Zakonodajno-pravna komisija in predlagatelj.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (36 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da sta amandmaja k 1. in 4. členu z večino glasov sprejeta.

Sedaj vas prosim, da vzamete v roke amandmaja Izvršnega sveta k 2. in 3. členu, ki ste ju danes prejeli na klop. Odbor za finance z amandmajem soglašata, Zakonodajno-pravna komisija z amandmajema soglašata, ker sta bila pravzaprav na njeno pobudo pripravljena.

Kdor je za ta dva amandmaja Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Izvršnega sveta soglasno sprejeta.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim, glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen izvršni svet in za svojega predstavnika določil Milana Štruca, republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za energetiko, ki bo imel uvodno besedo. Prosim, tovariš Štruc!

Milan Štruc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da ob predlogu zakona pojasnim in obrazložim vzroke, zaradi katerih zakon predlagamo, in zakaj moramo zakon sprejeti.

Izravnavanje strukturnega neskladja pri naložbah v energetiko in zadovoljitev rastočih potreb po energiji predstavljajo prioritete naloge tekočega planskega obdobja. Razvoj energetike mora temeljiti na dolgoročni in zanesljivi oskrbi s posameznimi vrstami energije, izkoriščanju domačih energetskih virov, vlaganjih v energetske zmogljivosti v drugih republikah, neobhodni mednarodni menjavi, racionalni proizvodnji, pretvarjanju, transportu in porabi energije ter upoštevanju ukrepov za varstvo okolja. Ta izhodišča vsebujejo tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike, samoupravni sporazum o temeljnih samoupravnih planov Samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin in samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga, ki skupaj z energetske bilanco predstavljajo osnovo za razvoj energetike v okviru srednjeročnega družbenega plana Slovenije za obdobje do leta 1980.

Po ocenah bo poraba energije v tem obdobju naraščala po stopnji 4,2% letno ter v tem okviru najhitreje poraba naravnega plina, katerega delež bo od sedanjih 3% narasel na 17% v letu 1980. Zaradi sorazmerno skromnih domačih energetskih virov se bo povečal tudi delež

uvožene primarne energije, od 42 % v letu 1975 na 48 % v letu 1980. S tem se bodo predvidoma povešali izdatki za uvoz energije od 170 milijonov dolarjev v letu 1975 na okrog 270 milijonov dolarjev v letu 1980, brez upoštevanja dviga cen nafte v naslednjih letih.

Za kritje potreb po električni energiji bodo do leta 1980 za potrebe Slovenije zgrajeni elektroenergetski objekti s skupno kapaciteto okoli 1000 megavatov od tega 100 megavatov v Bosni in Hercegovini ter 315 megavatov v skupni naložbi s Socialistično republiko Hrvaško v Nuklearni elektrarni Krško.

Zgrajeni bodo naslednji objekti: Nuklearna elektrarna Krško leta 1979, Termoelektrarna Šoštanj IV leta 1978, Hidroelektrarna Srednja Drava II leta 1977 oziroma leta 1978, Toplarna Ljubljana leta 1980, povečane bodo zmogljivosti Hidroelektrarne Moste leta 1977, zgrajena bo mreža za prenos električne energije za 380 kV, 220 kV in 210 kV ter vrsta objektov distribucije. Za preskrbo Nuklearne elektrarne z jedrskim gorivom bo v letu 1980 odprt rudnik urana z začetno zmogljivostjo okrog 160 000 ton rude in proizvodnjo 120 ton koncentrata uranovega dioksida. Poleg tega bo elektrogospodarstvo Slovenije zaradi kontinuitete preskrbe z električno energijo po letu 1980 še v tem petletnem obdobju pričelo uresničevati nov program izgradnje proizvodnih objektov z močjo nadaljnjih 1000 megavatov.

V letu 1976 je pričela obratovati plinska elektrarna Brestanica, poizkusno plinska elektrarna Trbovlje, vključena pa je bila vrsta prenosnih in distribucijskih objektov in deli omrežja.

V premogovništvu nadaljujemo modernizacijo premogovnikov, ob hkratnem povečevanju proizvodnih zmogljivosti. Opravljeno bo tudi večje število tehnoloških in geoloških raziskav. Na tej osnovi bo proizvodnja premoga povečana od 6,3 milijona ton v letu 1975 na 6,8 milijone ton v letu 1980. S tem bodo pokrite potrebe elektrogospodarstva in v manjšem obsegu tudi potrebe drugih porabnikov. Ker proizvodnja premoga ne bo mogla pokriti vseh drugih potreb, bo potrebno z dolgoročnimi sporazumi pravočasno zagotoviti manjkajoče količine iz drugih republik.

Za realizacijo programa graditve elektroenergetskih objektov in nanje vezanih objektov primarne energije bo do leta 1980 potrebno zagotoviti 16,5 milijarde dinarjev (po cenah iz leta 1975) oziroma 23,5 milijarde dinarjev po eskaliranih vrednostih, in sicer z združenimi sredstvi po sporazumu oziroma zakonu, s prispevki po zakonu ter s tujimi in domačimi krediti.

Od skupno potrebnih sredstev predstavljajo že zagotovljena tuja sredstva 6,5 milijarde dinarjev, dodatno je potrebno zagotoviti še 1,5 milijarde tujih sredstev, medtem ko znašajo potrebna domača sredstva 15,5 milijarde dinarjev.

Ob pregledu izvajanja srednjeročnega programa izgradnje energetskih objektov v letu 1976 ugotavljamo, da se postavljene naloge zadovoljivo izvajajo, čeprav je na nekaterih področjih prihajalo do zastojev oziroma kasnitev, glede na predvideno dinamiko.

Primerjava podatkov za lansko leto kaže, da se je proizvodnja električne energije povečala v letošnjem letu za 1,3 %, poraba pa za 6,6 %, kar hkrati pomeni tudi višjo proizvodnjo in višjo porabo od predvidevanj srednjeročne energetske bilance. Razkorak med proizvodnjo in porabo je bil pokrit z uvozom električne energije.

Nekoliko neugodnejša pa je struktura proizvodnje električne energije, ker smo v srednjeročnem programu za to obdobje predvideli večji delež proizvodnje v hidroelektrarnah. Poslabšanje deleža hidroenergije in povečanje pro-

izvodnje v termoelektrarnah je vplivalo na večje stroške elektrogospodarstva ter ponekod povzročilo zmanjšanje zalog premoga v deponijah oziroma manjše dobave ostalim porabnikom zunaj elektrogospodarstva.

Proizvodnja rjavega premoga in lignita je bila v skladu s predvidevanji srednjeročne energetske bilance, in to kljub prenehanju obratovanja Premogovnika Kanižarica zaradi vdora vode, nekaterim težavam v Premogovniku Laško, kjer še niso odprte nove rezerve, in v Kočevju, kjer so težji pogoji dela rezultat predvidenega prenehanja proizvodnje premogovnika v letu 1978.

Pri tem pa je pomembna ugotovitev, da je ne glede na znatno poslabšanje hidrologije in navedene težave v proizvodnji in preskrbi s premogom oskrba z energijo potekala brez zastojev ter redukcij. Da vse od leta 1973 pri nas ni bilo večjih redukcij električne energije, je pripisati naporom in visoki stopnji obratovalne pripravljenosti elektrogospodarstva, saj so manjše redukcije, ki so nastopile v tem obdobju, nastale predvsem zaradi pomanjkanja električne energije v drugih republikah.

Analiza finančnega poslovanja elektrogospodarstva v letošnjem letu nakazuje izpad dohodka, ki je po ugotovitvi Skupščine Interesne skupnosti z dne 23. decembra letos predvsem rezultat povečane amortizacije, katere obseg se je zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v letošnjem letu občutno zvišal. V okviru projekcije cen v letu 1976 je bilo namreč možno pokriti le povečanje stroškov tekočega poslovanja in zagotoviti ustrezno rast dohodka, ni pa bilo možno pokriti skoraj podvojene amortizacije.

Zato je pokritje povečanih stroškov amortizacije izvedeno s sredstvi, ki se zbirajo iz prispevkov na nizki napetosti. Ta sredstva se bodo nato v enakem znesku obvezno združila za financiranje graditve objektov po samoupravnem sporazumu, kar je v skladu z določili samoupravnega sporazuma in s 3. členom zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov.

Ostali del primanjkljaja v letošnjem letu bo pokrit z ukrepi znotraj elektrogospodarstva, to je z doseženim dohodkom od stranskih in pomožnih dejavnosti, z refundacijo obresti od kratkoročnih kreditov ter vplačilom amortizacije iz preteklih let. Na ta način bo predvideni primanjkljaj v višini 728 milijonov dinarjev v celoti pokrit, tako da interesna skupnost ne predlaga nikakršnega pokrivanja primanjkljaja, niti s samoupravnimi sporazumi niti z zakonom. S tem je tudi uresničena zahteva Skupščine Socialistične republike Slovenije, da je potrebno elektrogospodarstvu zagotoviti s ceno ter z ustreznimi ukrepi znotraj elektrogospodarstva in Interesne skupnosti pokrivanje enostavne reprodukcije.

Za leto 1977 predlagamo korekcijo cen električne energije v povprečju za 10 %. Ob intenzivnem programu notranjih ukrepov v elektrogospodarstvu ter z obveznim združevanjem sredstev amortizacije bomo omogočili elektrogospodarstvu formiranje skupnega prihodka, ki bo omogočil kritje enostavne reprodukcije tudi v naslednjem letu.

Da je prišlo v poslovanju elektrogospodarstva do pozitivnih premikov v smislu zahtev Skupščine, kažejo tudi naslednji podatki: povprečni mesečni osebni dohodki so se v prvih 11 mesecih letošnjega leta, v primerjavi z lanskimi dvignili v gospodarstvu za 19 % na zaposlenega oziroma za 18 % preračunano na pogojno nekvalificiranega delavca, v elektrogospodarstvu pa so se povečali osebni dohodki za 14 % na zaposlenega oziroma za 13 % na pogojno nekvalificiranega delavca. To pomeni, da se odnosi med osebnimi dohodki elektrogospo-

darstva in ostalih panog znižujejo. Pozitivno sliko dajejo tudi podatki o zaposlovanju, saj je stopnja povečanja zaposlovanja znašala v novembru 1976, v primerjavi z letom 1975, v industriji 3,2 0/0, v elektrogospodarstvu pa le 2,2 0/0, medtem ko je zaposlenost v premogovništvu za 0,3 0/0 nižja kot v lanskem letu.

Gradnja elektroenergetskih objektov, določena s srednjeročnim planom, poteka pri večini objektov v skladu s programom. Vzroki za doslej znane kasnitve so bili določeni problemi s financiranjem, znatno povišanje carin za uvoz elektroenergetske opreme, zamude pri izdelavi projektne dokumentacije ter ponekod premalo ustrezna organiziranost investicijskih skupin za izvajanje del. Menimo, da te kasnitve ne bodo imele večjega negativnega vpliva na izpolnjevanje energetske bilance.

Za nadaljnjo uveljavitev samoupravljanja in podružbljanje odnosov je zlasti pomembno delovanje obeh samoupravnih Interesnih skupnosti, to je Interesne skupnosti elektrogospodarstva in interesne skupnosti za nafto in plin, ki sta si v preteklem obdobju pri svojem delovanju prizadevali v kar največji meri vsebinsko uveljaviti načela nove ustave v svojih temeljnih aktih, kakor tudi uresničiti z resolucijo zadane naloge. Vendar je treba ugotoviti, da terjajo uresničitev postavljenih nalog določen čas, da je spreminjanje odnosov in pogledov v sferi združevanja dela in sredstev ter uveljavljanja načel svobodne menjave dela proces, ki teče in se kot tak ne more zaključiti v določenem obdobju.

Ob analiziranju delovanja interesnih skupnosti s področja energetike ugotavljamo, da bo dograjevanje samoupravnih odnosov, delegatskega sistema, sistema informiranja ter odnosov v sferi združevanja dela in sredstev zahtevalo tudi še nadaljnje intenzivno angažiranje vseh proizvajalcev in porabnikov, kakor tudi družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, da bodo interesne skupnosti lahko v celoti realizirale dogovorjeno nalogo.

Ena osrednjih nalog Interesne skupnosti elektrogospodarstva v letošnjem letu je bila priprava in sprejem samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje in graditev objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje do leta 1980, s katerim se zakonsko zbiranje sredstev skoraj v celoti nadomešča s samoupravnim. Sporazum, ki ga je sprejela Skupščina Interesne skupnosti maja letošnjega leta, je bil julija obravnavan praktično v vseh organizacijah združenega dela in sicer v okviru organizirane akcije za sprejem samoupravnih sporazumov in dogovora o temeljih plana razvoja Socialistične republike Slovenije.

Sporazum je bil v veliki večini delovnih organizacij (v 96 0/0) na zborih delavcev sprejet. Skupščina Interesne skupnosti je kljub nerazumljivemu časovnemu razkoraku med sprejetjem sporazuma v temeljnih organizacijah in dostavo sklepov Interesni skupnosti z dne 23. 12. letos proglasila sporazum za veljaven. Od 1. 1. 1977 dalje bodo tako proizvajalci kakor porabniki električne energije urejali medsebojne odnose v zvezi s financiranjem razširjene reprodukcije v okviru določil tega samoupravnega sporazuma. Do danes je sporazum podpisalo 55 0/0 temeljnih organizacij katerih poraba predstavlja 76 0/0 skupne porabe, kar pomeni, da so bili pogoji za uveljavitev ne samo izpolnjeni, temveč posebej pri porabi prekoračeni. Izvršni svet meni, da je kljub uveljavitvi sporazuma potrebno z akcijo podpisovanja nadaljevati in število podpisnikov še povečati.

Zato v amandmaju k predlogu zakona predlagamo, da se rok podpisovanja samoupravnega sporazuma podaljša do konca marca 1977, da se tako omogoči vsem udeležencem samoupravnega sporazumevanja pristop k sporazumu.

Na ta način bo kljub temu, da se sprejem tega zakona predlaga po hitrem postopku, dosežena maksimalna informiranost združenega dela, vključno z njegovimi poslovodnimi strukturami. V tem trenutku je zagotovljeno s podpisanimi sporazumi in z zakonom o prispevku na nizki napetosti 72 % sredstev, potrebnih za izvedbo srednjeročnega programa graditve energetskih objektov. Torej je potrebno zagotoviti še preostalih 28 % potrebnih sredstev. Ker pa s 1. 1. 1977 preneha v veliki meri obveznost zakonskega združevanja sredstev, ni drugega izhoda, če hočemo pokriti bilanco potrebnih sredstev za srednjeročni program razvoja elektroenergetike, s tem pa tudi gospodarstva nasploh, kot da s tem zakonom zavežemo organizacije, ki niso podpisale sporazuma za obvezno združevanje sredstev in na ta način zagotovimo predvideni in nujno potrebni dotok sredstev.

Prav tako 31. 12. 1976 preneha obveznost združevanja sredstev po dodatni stopnji 1,6 % od investicijskih vlaganj za tiste, ki sicer niso bili udeleženci samoupravnega sporazumevanja, kot so to družbenopolitične skupnosti, banke, zavarovalnice, pa tudi za vse organizacije združenega dela s področja negospodarstva, razen tistih na visoki napetosti.

Če ne bi zajeli vseh proizvajalcev in porabnikov električne energije, bi bil obseg sredstev za izvajanje investicij manjši od predvidenega. S tem pa bi bil, kot že rečeno, postavljen pod vprašaj ves srednjeročni program razvoja elektroenergetike kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki je kot tak tudi sestavni del družbenega plana Slovenije za obdobje do leta 1980. To bi lahko v končni fazi povzročilo prekinitev osnovnih tokov družbene reprodukcije. S sprejetjem predlaganega zakona bo zagotovljen potreben obseg sredstev in bo omogočena izpolnitev dogovora o temeljih plana za srednjeročno plansko obdobje.

Porazdelitev bremena financiranja energetskih objektov med vse proizvajalce in porabnike električne energije tudi pomeni uveljavitev načela zagotavljanja enakopravnih pogojev vseh organizacij združenega dela za opravljanje njihove dejavnosti in ustvarjanje dohodka, saj bi bili sicer podpisniki sporazuma na trgu v slabšem položaju od nepodpisnikov.

Ker se je torej združeno delo skoraj v celoti izreklo za samoupravni sporazum, tudi predloženi zakon povzema nekatera določila sporazuma oziroma teži za uvedbo enakih osnov in stopenj obveznega združevanja k izenačitvi položaja zavezancev po zakonu s položajem, ki ga imajo podpisniki sporazuma. Zavezanci po tem zakonu pa niso deležni ugodnosti, ki jih nudi sporazum samo podpisnikom z namenom stimuliranja prostovoljnega združevanja.

Izdajo tega zakona po določilu 295. člena poslovnika Skupščine Slovenije, to je po hitrem postopku, smo predlagali zaradi preprečitve večjih motenj v gospodarstvu, ki bi lahko nastale s 1. 1. 1977, ko bodo delno oziroma v celoti prenehali veljati zakoni, s katerimi smo doslej zagotavljali financiranje energetskih objektov, ob tem, da samoupravni sporazum, čeprav uveljavljen, še ni podpisan v zadostnem obsegu. Zakon za odjemalce na nizki napetosti in doslej podpisani samoupravni sporazum zagotavlja namreč le približno 72 % sredstev, potrebnih za realizacijo postavljenih nalog. To bi lahko povzročilo občutne zamude in zastoj v kontinuiteti izgradnje energetskih objektov. S tem

pa bi v skrajni posledici postavili pod vprašaj tudi izpolnjevanje dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije za obdobje do leta 1980.

Izvršni svet se strinja z vsemi amandmaji, ki so jih predlagali skupščinski odbori in komisije, vendar mora ob amandmaju Odbora za finance Zbora občin k 3. točki prvega odstavka 2. člena opozoriti na nekatera dejstva. Čeprav samoupravni sporazum ne navaja izrecno, da se pri davčni osnovi ne upoštevajo vsakoletne olajšave za plačilo davka, pa iz finančne konstrukcije in bilance sredstev sporazuma samega izhaja, da je bila tudi pri izračunu predvidenih sredstev do leta 1980 uporabljena davčna osnova brez olajšav.

Prav tako moramo poudariti, da med proizvajalci in porabniki električne energije ni bilo nejasnosti glede tega vprašanja, saj je Skupščina Interesne skupnosti z namenom, da odstrani kakršnekoli nejasnosti glede tega vprašanja, sprejela na svoji seji dne 23. decembra letos tolmačenje sporazuma, po katerem se uporabi davčna osnova brez vsakoletnih olajšav. Zato bomo v navodilih o načinu obračunavanja in plačevanja tudi letos uporabili osnovo, ki jo je sprejela Skupščina Interesne skupnosti. Na noben način ne bi smeli dovoliti, da bi bili zavezanci po zakonu glede osnove v ugodnejšem položaju od podpisnikov.

Razlika pri obravnavanju obveznosti za združevanje sredstev po predloženem zakonu, v primerjavi s samoupravnim sporazumom, pa obstaja tudi z vidika zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev. Organizacije združenega dela, ki nimajo zagotovljenih trajnih obratnih sredstev, ne morejo združevati sredstev po sporazumu, medtem ko velja obveznost v vsakem primeru, če gre za združevanje sredstev po zakonu. Udeleženci samoupravnega sporazuma so torej z vidika določil zakona o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev v ugodnejšem položaju od zavezancev po predlaganem zakonu.

Dejstvo je, da gre pri obeh oblikah združevanja sredstev za financiranje ene izmed prioritarnih dejavnosti tega srednjeročnega planskega obdobja in torej ni osnove za razlikovanje obveznosti z vidika zagotovitve trajnih obratnih sredstev, ne glede na to, ali so organizacije združenega dela obvezo sprejele prek samoupravnega sporazumevanja ali pa bodo morale sredstva združevati na osnovi zakona. Zato si bomo prizadevali za spremembo ustreznih določil v tem smislu, da se bo obveznost združevanja sredstev po sporazumu obravnavala podobno kot zakonska obveznost.

Na koncu bi ponovno opozoril na važnost in pomembnost sprejema tega zakona za uresničitev razvojnih nalog v tem srednjeročnem obdobju. Zbor prosim, da zakon v predloženem tekstu, dopolnjenem z amandmaji, sprejme! Hvala lepa.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Štruc! K tej točki dnevnega reda je bila povabljen Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva.

Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 20. 12. 1976. Izvršni svet predlaga, da akt obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi. O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je ta tudi posebej obrazložil, pričujem razpravo. Kdo želi razpravljati o postopku? Če ne želi nihče ravnati, predlagam, da o predlogu Izvršnega sveta, da se obravnava zakon po hitrem postopku, glasujemo. Kdo je za? (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor za finance pa tudi dodatno poročilo. Prejeli ste tudi amandma Izvršnega sveta. Želijo besedo poročevalci? Besedo ima poročevalec Odbora za finance tovariš Juršič!

Stanko Juršič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Amandma k 2. členu odbor dopolnjuje s tem, da se dodajo besede »v drugi alineji in trinajsti alineji tega člena«. To besedilo je izpadlo.

Predsednica Mara Žlebnič: To je na drugi strani vašega poročila.

Stanko Juršič: Da, na drugi strani poročila je treba dodati k 2. členu: »v drugi in trinajsti alineji tega člena«.

Potem bi se dotaknil razlage, češ da je Skupščina Samoupravne interesne skupnosti sprejela sklep, da se plačujejo prispevki brez olajšav. Ta rešitev ni v skladu s samoupravnim sporazumom. Za njegov sprejem je potrebna sprememba samega sporazuma. 8. člen tega sporazuma jasno, v 5. točki, določa, da organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost in so zavezanke za davek iz dohodka tozgov po zakonu o davku iz dohodka tozgov, plačujejo v letih 1976—1980 3,5% prispevek od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka tozda. To pa smo danes obravnavali kot posebno točko in točno povedali, od katere osnove se plačuje davek: od tiste osnove, ki upošteva vse odbitne postavke in olajšave. Zato menim, da Skupščina Interesne skupnosti ne more sprejeti sklepa, ki je v nasprotju s samim samoupravnim sporazumom, marveč lahko le začne postopek za spremembo samoupravnega sporazuma.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala lepa, tovariš Juršič! Želi morda besedo predstavnik Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želi.) Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Peter Novak, delegat občine Ljubljana-Center!

Dr. Peter Novak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Postavil bom le vprašanje zaradi jasne razlage in uporabe zakona v praksi. Gre za vprašanje, ki se nanaša na šesto alinejo 5. točke 2. člena, ki določa, da so iz obveznosti združevanja sredstev izvzete investicije v kotlarne za ogrevanje strnjenih naselij kapacitete 50 in več gigakalorij. Po zakonu o merah gre pri tem dejansko za megavate in ne več za gigakalorije.

Drugič, izvzeto je toplovodno omrežje. Gre za ključno vprašanje, zakaj je toplovodno omrežje izvzeto, ko so v zadnji alineji istega člena navedene naprave za varstvo okolja in industrijske in druge objekte. Daljnovidno omrežje je dejansko naprava za varstvo okolja. Ko namreč priključimo objekte na daljinsko ogrevanje, avtomatično zmanjšujemo onesnaževanje zraka. Po zadnji alineji pa je to omrežje dejansko izvzeto.

Predsednica Mara Žlebnič: Naprej, prosim! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 9. členu. S tem amandmajem

soglašata predlagatelj in Odbor. Kdor je za amandma Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije.

Prosim, da vzamete v roke poročili Odbora tega zbora za finance z dne 22. 12. 1976 in 29. 12. 1976. Iz teh poročil izhaja, da bomo glasovali o amandmajih k 2. in 7. členu. Če sem prav razumela predstavnika predlagatelja, Izvršni svet ne soglaša z drugim amandmajem k 2. členu, to je, da se v 3. točki besedilo zadnjega stavka, ki se začne z: »v kateri niso«, črta.

Ugotavljam, da Izvršni svet soglaša z vsemi amandmaji.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora tega zbora za finance k 2. in 7. členu, s katerima soglašata tako Zakonodajno-pravna komisija kot tudi predlagatelj. Ker gre pri tem za amandmaja redakcijskega značaja, lahko o teh dveh amandmajih glasujemo skupaj. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaja k 2. in 7. členu.

Sedaj bomo glasovali o amandmaju k 2. členu, ki izhaja iz dodatnega poročila Odbora tega zbora za finance. Ali s tem amandmajem soglašata predlagatelj in Zakonodajno-pravna komisija? (Soglašata.)

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel amandma k 2. členu, z dodatkom, ki ga je danes obrazložil tovariš Juršič, da se doda besedilo »v drugi in trinajsti alineji tega člena!«

Prosim, da sedaj vzamete v roke dopis Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 28. 12. 1976, iz katerega je razviden njegov amandma k 6. členu. S tem amandmajem soglašata Zakonodajno-pravna komisija in Odbor tega zbora za finance. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Prehajam na glasovanje o predlogu tega zakona v celoti. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in za svojega predstavnika določil Bruna Koreliča, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze, ter Franca Štandekarja, svetovalca predsednika tega komiteja.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Korelič!

Bruno Korelič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976—1980 sodi med tako imenovane intervencijske ukrepe družbenopolitične skupnosti, s katerimi se zagotavlja izvršitev določenih nalog, nujnih za družbeno reprodukcijo, ker s samoupravnimi sporazumi med organizacijami združenega dela ni bilo mogoče v celoti zagotoviti sredstev za njihovo izvršitev.

Namen zakona je torej zagotoviti pogoje za izvršitev nalog, nujnih za družbeno reprodukcijo. Izredno pomemben sestavni del srednjeročnega družbenega plana razvoja Socialistične republike Slovenije so samoupravni sporazumi o temeljnih samoupravnih planov infrastrukturnih dejavnosti, med katere sodi tudi prometna infrastruktura kot področje posebnega družbenega pomena.

Glede na nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj Socialistične republike Slovenije ter nujne potrebe moramo vzporedno iskati najustreznejše rešitve kompleksnega razvoja prometa, najboljše učinke vseh nosilcev prometnih storitev ter optimalno propustnost in izkoriščenost prometne infrastrukture. Zato je v družbenem planu razvoja Jugoslavije za obdobje 1976—1980 posebej poudarjen razvoj infrastrukturnih objektov. Republike in avtonomni pokrajini so se z dogovori obvezale, da bodo usmerjale pospešen in skladen razvoj železnic, magistralnih cest, luk in pomorstva, PTT prometa in zračnega prometa. Vzporedno s tem se pripravlja tudi dogovor o prometni politiki Jugoslavije, ki je sedaj v zadnji fazi usklajevanja v republikah in avtonomnih pokrajinah.

Tako dogovor o prometni politiki Jugoslavije kot tudi predlog ukrepov za usmerjanje skladnega razvoja in delitve dela, ki smo ga pripravili v Socialistični republiki Sloveniji, izhajata iz razvojnih usmeritev prometa, določenih v družbenem planu razvoja Jugoslavije in družbenem planu razvoja Slovenije za obdobje 1976—1980 ter tako pomenita konkretne usmeritve za doseganje celovitejšega razvoja prometa in smotrnejšo delitev dela med posameznimi prometnimi panogami po načelu družbene uspešnosti.

Zaradi nastalih razvojnih neskladij, zlasti med cestnim in železniškim prometom, ki so predvsem posledica dolgoletnega neustreznega vlaganja v železniški promet, se nahajamo sedaj pred zahtevo po nujnem pospešenem razvoju prometne infrastrukture in zahtevo po smotrnejši družbeni delitvi dela med posameznimi prometnimi panogami.

V Socialistični republiki Sloveniji smo se v ustreznih samoupravnih interesnih skupnostih na samoupravni podlagi dogovorili o srednjeročnih programih razvoja posameznih prometnih dejavnosti. Na podlagi teh programov smo sprejeli dogovor o temeljnih družbenega plana in družbeni plan Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, ki postavljata v ospredje razvoj prometne infrastrukture kot eno izmed prioritet v nadaljnjem razvoju. S samoupravnimi sporazumi o temeljnih plana razvoja železniških in luških zmogljivosti ter razvoja magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji so opredeljeni in uskladeni najpomembnejši razvojni programi, ki pomenijo na področju železniškega prometa predvsem: dokončanje osnovnih programov modernizacije prog Jesenice—Dobava in Koper—Šentilj, usposobitev zgornjega in spodnjega ustroja prog z remontí za večje osne pritiske in za večje hitrosti, zamenjavo zastarelih signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav odpravo ozkih grl na progovnih odsekih in vozliščih ter ranžirnih postajah, zamenjavo in dopolnitev zastarelih in dotrajanih voznih sredstev ter posodobitev sistema transporta ob uporabi integralnega transporta.

Za uresničitev tega programa je potrebno zagotoviti 5,8 milijarde dinarjev. Od tega bodo člani samoupravne interesne skupnosti združili 2,4 milijarde dinarjev.

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da ob tej priliki omenim tudi nekatere ukrepe, ki smo jih bili dolžni izvršiti na področju železniškega gospodarstva, v skladu z nalogami v dogovoru o temeljih družbenega plana Slovenije.

V dogovoru o temeljih družbenega plana Slovenije je opredeljena obveznost železniškega gospodarstva, da tudi delavci železniškega gospodarstva maksimalno prispevajo z boljšo organizacijo in večjo racionalizacijo dela k zmanjšanju stroškov poslovanja.

Glede na to, kot tudi glede na zahteve delegatov, predvsem v Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije in pa v Odboru tega Zbora za družbeno ekonomske odnose in razvoj, mi dovolite, da dam kratko obrazložitev naporov, ki so bili v tem času storjeni za postopno sanacijo gospodarskega položaja železnice.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je ugotovila, da bo v 1976. letu v ŽTP Ljubljana znašal izpad transportnih dohodkov 1,2 milijarde dinarjev. Skupščina Samoupravne interesne skupnosti je na svoji seji dne 10. 9. 1976 sprejela sklep o rešitvi gospodarskega položaja ŽTP Ljubljana v obdobju 1976—1980. Po tem sklepu je Samoupravna interesna skupnost prevzela skrb za financiranje stroškov infrastrukture, ki za 1976. leto znašajo okoli 1,1 milijarde dinarjev. Razliko, ki v 1976. letu znaša 130 milijonov dinarjev, pa naj bi pokrili delavci v Železniškem transportnem podjetju z lastnimi naporami ter delno z diferenciranim povišanjem cen.

Sklenjeno je bilo, da se stroški za infrastrukturne objekte pokrijejo z uporabo sredstev, ki jih temeljne organizacije združenega dela združujejo za razvoj železniških zmogljivosti v obdobju 1976—1980 po stopnji 3,2 od davčne osnove, in sicer namensko za pokritje obvezne amortizacije infrastrukturnih objektov, z združevanjem sredstev po samoupravnem sporazumu za pokrivanje dela stroškov za infrastrukturne objekte za obdobje 1976—1980 vzajemno po stopnji 3,7 in po dodatni stopnji 1,3 za večje uporabnike in z uskladenimi ukrepi s konverzijo kreditov in beneficiranimi obrestnimi merami ter z ustrezno spremembo zakona o amortizaciji. Sedaj poteka podpisovanje samoupravnega sporazuma za pokrivanje dela stroškov za infrastrukturne objekte. Do 25. 12. 1976. leta je bilo podpisanih 873 sporazumov oziroma 30,3 odstotka vseh sporazumov.

Potekajo tudi pogajanja s poslovnimi bankami o konverziji nekaterih kreditov za modernizacijo železnic. Poslovne banke pa so že sprejele sklepe o znižanju obrestnih mer za najete investicijske kredite.

V postopku sprejemanja je tudi osnutek zakona o dajanju kreditov za obratna sredstva železniškim organizacijam združenega dela.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je dal pobudo in predlog za spremembo zakona o amortizaciji osnovnih sredstev, ki je bil tudi sprejet na zadnjih sejah zborov Skupščine SFR Jugoslavije.

S tem zakonom se železniškim organizacijam združenega dela omogoča zmanjšanje obveznosti obračuna amortizacije za 50 %. Za preprečitev posledic ki bi nastale z morebitno poslovno izgubo v Železniškem transportnem podjetju, je treba v celoti uresničiti sklepe Samoupravne interesne skupnosti za prehodno obdobje. Dokler ne bodo tudi dejansko zbrana vsa predvidena sredstva, pa bo Samoupravna interesna skupnost ob koncu 1976. leta dala ŽTP Ljub-

ljana poročstvo, na podlagi katerega bo ŽTP Ljubljana zaključila svojo bilanco za 1976. leto.

Železniško gospodarstvo je izdelalo tudi stabilizacijski program ukrepov za boljše poslovanje in izboljšanje gospodarskega položaja železnice, ki ga je 23. 12. 1976. leta obravnavala in sprejela Skupščina Samoupravne interesne skupnosti. Ta program, s katerim se dopolnjujejo že doslej sprejeti akcijski programi, posebej poudarja usmeritve na naslednjih področjih: povečanje obsega dela in dohodka, zmanjšanje stroškov poslovanja, boljša organizacija dela in varčevanja, izboljšanje kvalitete železniških storitev, povečanje varnosti prometa in nadaljnje poglobljanje samoupravne organiziranosti. Akcija za hiter prevoz blaga po načinu »nočni skok«, prevoz cestnih vozil po železnici, hitra in cenejša oskrba slovenskega tržišča s sadjem in zelenjavo iz Makedonije in južne Srbije ter povečanje obsega prevoza v kontejnerjih so glavne naloge, ki naj zagotovijo povečanje obsega dela in dohodka ter so bile uspešno začete že v 1976. letu.

Pri izboljšanju kvalitete storitev bo največja pozornost posvečena povečanju komercialne hitrosti tovornih vlakov in hitrosti potovanja potnikov. S posebno skrbjo pa se proučuje varnost železniškega prometa, pri čemer so predlagani ukrepi na vseh področjih poslovanja Železniškega gospodarstva Ljubljana, ki lahko vplivajo na povečanje stopnje varnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Sprejeti akcijski program ima za cilj izboljšanje gospodarskega položaja železnice in pomeni tudi že prvo uresničitev nove prometne politike v korist celotne družbene skupnosti. Napori pri izvajanju nove prometne politike in napori izvajalcev prometnih storitev pa bodo lahko dali ustrezne rezultate le ob vsestranskem in učinkovitem vključevanju temeljnih organizacij združenega dela — uporabnikov prevoznih storitev, zlasti pri usmerjanju blagovnih tokov na družbeno najracionalnejši prevoz. Predloženi program zato pomeni le osnovo za izdelavo konkretnih akcijskih programov s podrobnimi zadolžitvami in nalogami vseh temeljnih organizacij združenega dela v sestavi Železniškega gospodarstva Ljubljana.

Na področju razvoja luških zmogljivosti predvideva srednjeročni program povečanje luških zmogljivosti za generalni tovor z razširitvijo operativnih obal, skladišč in opreme, izgradnjo kontejnerskega terminala, terminala za fosfate in hladilnice, povečanje zmogljivosti za promet lesa, za sipke tovore in za tekoče tovore. Za uresničitev tega programa je treba zagotoviti 810 milijonov dinarjev. Od tega bodo člani samoupravnih interesnih skupnosti zbrali okoli 400 milijonov dinarjev.

V skladu z usmeritvami v družbenem planu Socialistične republike Slovenije mora Luka Koper postati močnejši pobudnik pri uvozu in izvozu blaga za potrebe slovenskega gospodarstva. Hkrati pa je zelo pomembno krepiti njeno tranzitno vlogo, saj smo v Socialistični republiki Sloveniji zlasti zainteresirani za tovrstni tranzit, ki poleg drugih učinkov pomeni znatno postavko v ustvarjanju neblagovnega deviznega priliva. Vse to narekuje, da moramo pospešeno in kontinuirano usposablјati Luko Koper za posrednika in pobudnika blagovnih tokov.

Samoupravni sporazum o temeljih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti za obdobje 1976—1980 za razliko od preostalih samoupravnih sporazumov predvideva združevanje sredstev od 1. 1. 1976. leta naprej. Tako so temeljne organizacije združenega dela, ki so podpisale samoupravni sporazum, že v 1976. letu izvrševale svoje obveznosti. Ta intervencijski zakon ima retro-

aktiven učinek in je potreben prav zaradi tega, da izenačimo tiste, ki so že izvrševali svoje obveznosti po sprejetem sporazumu za 1976. leto, s tistimi, ki teh obveznosti niso izvrševali. Takšen pristop k sporazumu je bil tudi potreben, ker so se sredstva za razvoj luške dejavnosti zbirala po sedanjih predpisih samo do 31. 12. 1975. leta. Razvoj te dejavnosti pa mora biti kontinuiran, kar je zlasti pogojeno s pridobivanjem novih površin s poglobljanjem in nasi-pavanjem morskega dna.

Na področju razvoja magistralnih in regionalnih cest srednjeročni program predvideva modernizacijo 728 kilometrov makadamskih cest, utrditev 600 kilometrov moderniziranih cestišč, rekonstrukcijo 216 kilometrov cest in graditev 22 objektov. Prioritetno se bodo na novo gradili naslednji odseki hitrih cest: Dolgi most—Vrhnika, Črnuče—Dolgi most, predor Karavanke, mestni del hitre ceste skozi Maribor, obalna cesta, magistralna cesta skozi Celje, rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju, mejni prehod Vrtojba s priključki na cesto Nova Gorica—Razdrto in priključki cest Ravne—Kamberško in Solkan—Brdo. V odvisnosti od domačih in mednarodnih posojil pa se bodo začela dela na odsekih cest Razdrto—Fernetiči, Naklo—Ljubljana, Dolgi most—Škofljica, Pesnica—Šentilj, dodatni pasovi na cesti Ljubljana—Višnja gora. Poleg tega pa bo v tem obdobju vloženih prek 4 milijarde dinarjev v investicijsko vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest. Za izvedbo tega programa je potrebno zagotoviti 10,8 milijarde dinarjev. Od tega bodo temeljne organizacije združenega dela združile 2,7 milijard dinarjev. Manjkajoča sredstva za uresničitev dogovorjenih programov bo treba zagotoviti s tujimi in domačimi krediti ter z lastno udeležbo. Za uresničitev programa modernizacije magistralnih in regionalnih cest je med viri sredstev imel pomembno vlogo razpis javnega posojila. Akcija vpisovanja javnega posojila je preseгла pričakovane rezultate, saj je bil predvideni znesek posojila 900 milijonov dinarjev presežen za 48,4 % in je tako vpisani znesek dosegel višino 1,3 milijarde dinarjev.

V zvezi z uresničitvijo sprejetih programov in sporazumov so se temeljne organizacije večinoma odločile, da bodo združevale sredstva, in sicer za železnico po stopnji 3,2 %, za luko po stopnji 0,5 % in za ceste po stopnji 4,4 % od davčne osnove.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da predoženi zakon sprejmete po hitrem postopku iz naslednjih razlogov: Po podatkih občinskih štabov in republiškega operativno-političnega štaba se je za samoupravni sporazum o razvoju železniških zmogljivosti opredelilo na zborih delavcev 93 %, za luške zmogljivosti 92, % in za razvoj magistralnih in regionalnih cest 96,4 % organizacij združenega dela.

Tako visok odstotek pristopa pomeni prepričljivo opredelitev celotnega združenega dela za razvoj navedenih dejavnosti. Žal pa ugotavljamo, da število prispelih sklepov o pristopu oziroma podpisu ne dosegla omenjenih odstotkov. Do 25. 12. 1976. leta je v ustrezne samoupravne interesne skupnosti prispelo 34 % sklepov o pristopu k samoupravnemu sporazumu o razvoju železniških zmogljivosti, 32,5 % sklepov o pristopu k samoupravnemu sporazumu o razvoju luških zmogljivosti in 27,6 % sklepov o pristopu k sporazumu o razvoju magistralnih in regionalnih cest.

To dokazuje, da strokovne službe v temeljnih organizacijah združenega dela in v posameznih samoupravnih interesnih skupnosti niso v celoti izvršile sklepov svojih zborov delavcev. To tudi dokazuje, da neodgovorno izvajamo

sprejete sklepe, saj obveznosti iz sporazumov, kjub sklepom zborov delavcev, ne veljajo, dokler niso ti sporazumi tudi formalno odpisani.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije meni, da morajo tako strokovne službe v samoupravnih interesnih skupnostih kot tudi poslovodni organi v temeljnih organizacijah združenega dela povečati napore, da bi tudi dejansko dobili vse potrebne sklepe o pristopu k samoupravnim sporazumom. Zakon pa bi obvezoval le tiste temeljne organizacije združenega dela, ki samoupravnih sporazumov niso podpisale oziroma ki niso poslale ustreznim samoupravnim interesnim skupnostim sklepov o pristopu k samoupravnim sporazumom.

Zato Izvršni svet predlaga, da se rok za podpisovanje oziroma za pošiljanje sklepov podaljša za tri mesece.

Z 31. 12. 1976. leta preneha veljati zakon o usmeritvi sredstev Socialistične republike Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976, s spremembami in dopolnitvami, s katerimi so se zagotavljala sredstva za razvoj železniških zmogljivosti, in zakon o obveznem združevanju sredstev temeljnih organizacij za financiranje odsekov avtocest v Socialistični republiki Sloveniji, medtem ko je že 31. 12. 1975. leta prenehal veljati zakon o povračilu dela obresti za investicijske kredite za komunalno in luško infrastrukturo ter o odobritvi kredita za program razvoja luško-industrijskega kompleksa v Kopru iz sredstev Socialistične republike Slovenije. Tako se več ne zagotavlja dogovorjeni razvoj luških zmogljivosti.

Zato predvideva sporazum obveznost združevanja že od 1. 1. 1976. leta. Ker do 31. decembra 1976. leta ne bodo podpisani vsi samoupravni sporazumi in ker se je večina temeljnih organizacij združenega dela na zborih delavcev opredelila za sprejem teh obveznosti, je sprejetje zakona nujno, sicer bo ogrožena uresničitev srednjeročnega plana razvoja Slovenije. Po poteku teh rokov bi za tiste organizacije združenega dela, ki samoupravnih sporazumov niso podpisale, prenehala obveznost plačevanja z zakonom določenih prispevkov.

S tem bi se organizacije združenega dela, ki so sporazum podpisale, znašle v neenakopravnem položaju v razmerju do tistih, ki sporazuma niso podpisale. Zato je potrebno z zakonom zagotoviti združevanje sredstev, da se tako omogoči izvršitev dogovorjenih samoupravnih planov in družbenega plana Socialistične republike Slovenije ter da se tako preprečijo in odpravijo večje motnje v gospodarstvu, saj razvoj teh dejavnosti neposredno in odločilno vpliva na razvoj celotnega gospodarstva in družbe.

Odlaganje sprejemanja tega zakona bi imelo resen vpliv na zastoj pri izvajanju že začelih programov razvoja prometne infrastrukture. Prav tako bi pomenilo odmik od ciljev, načrtanih v družbenem planu razvoja Socialistične republike Slovenije in v predlogu dogovora o prometni politiki Jugoslavije.

Zato predlagam, da se zakon sprejme po hitrem postopku, saj bomo le tako kontinuirano in uspešno izvajali načrtane cilje ter omogočili racionalnejši in učinkovitejši promet.

Na koncu naj omenim, da predlog zakona temelji na istih osnovah kot samoupravni sporazumi. Zato Izvršni svet soglaša z amandmaji, ki so jih dali odbori obeh zborov in Zakonodajno-pravna komisija, razen z amandmajem obeh odborov za finance k 1. členu, ker smo mnenja, tako kot Zakonodajno-pravna komisija, da je besedilo tega člena dovolj razumljivo.

Predlagam, da sprejmete tako besedilo 2. člena kot ga predlaga Odbor za finance zbora Združenega dela. Iz razlogov, ki sem jih navedel že prej, pa

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije predlaga amandma, s katerim se podaljšuje možnost podpisa samoupravnih sporazumov do 1. 4. 1977 leta in s tem daje možnost, da se resnično upoštevajo sklepi, ki so bili sprejeti na zborih delavcev.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala, tovariš Korelič! K tej točki dnevnega reda sta bili povabljeni Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet in Republiška skupnost za ceste.

Predlog zakona ste prejeli z razširitvijo dnevnega reda z dne 20. 12. 1976. leta. Kot ste slišali, Izvršni svet predlaga, da predlog tega zakona obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi.

Začenjam razpravo o tem predlogu Izvršnega sveta. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam, da glasujemo o predlogu Izvršnega sveta. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor tega zbora za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili, Odbor za finance pa tudi dodatno poročilo. Prejeli ste tudi amandma Izvršnega sveta. Dodatno poročilo Odbora za finance bo obrazložil tovariš Stanko Juršič!

S t a n k o J u r š i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Poročevalec Izvršnega sveta je verjetno spregledal, da so amandmaji, ki so bili predloženi na 46. seji Odbora za finance Zbora občin, umaknjeni in da so danes predloženi skupni amandmaji Odborov za finance Zbora občin in Zbora združenega dela, sprejeti na njuni 47. skupni seji. Tako je dodatno poročilo k predlogu tega zakona dejansko v skladu s stališči in poročilom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Predsednica **M a r a Ž l e b n i k** : Hvala, tovariš Juršič! Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu. S tem amandmajem soglašata predlagatelja in Odbor tega zbora za finance. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ta amandma.

Prosim, da vzamete v roke dodatno poročilo Odbora tega zbora za finance z dne 29. 12. 1976. Iz tega poročila je namreč razvidno, da Odbor umika amandmaja k 1. in 2. členu, ki sta razvidna iz poročila Odbora z dne 22. 12. 1976. Glasovali bomo o novem amandmaju k 2. členu, ki izhaja iz dodatnega poročila. S tem amandmajem soglašata zakonodajno-pravna komisija in, kot ste slišali, predlagatelj.

Kdor je za amandma k 2. členu, ki izhaja iz dodatnega poročila Odbora tega zbora za finance, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Odbora k 2. členu, ki izhaja iz dodatnega poročila Odbora.

Glasovali bomo še o amandmaju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se doda nov 5. člen. Ta amandma je razviden iz dopisa Izvršnega sveta z dne 28. 12. 1976, dodatno pa ga je danes še obrazložil predstavnik Izvršnega sveta. Odbor in Zakonodajno-pravna komisija z amandmajem soglašata. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Glasovali bomo še o predlogu tega zakona v celoti. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Dragana Mozetiča. Predstavniki ne želi dati dodatne obrazložitve. Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 9. 12. 1976. Izvršni svet predlaga, da predlog tega zakona obravnavamo v smislu drugega odstavka 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku, to je v zadnji fazi.

O tem predlogu Izvršnega sveta, ki ga je Izvršni svet posebej obrazložil, začenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Zaključujem razpravo in predlagam, da glasujemo o tem predlogu Izvršnega sveta. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor tega zbora za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovarišica Tončka Žibert!

Tončka Žibert: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ali lahko predstavnik predlagatelja predloga tega zakona odgovori na pripombo, ki je v poročilu Odbora tega zbora za finance?

Predsednica Mara Žlebnik: Besedo ima tovariš Dragan Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Zvezni zakon o amortizaciji določa namreč le najnižjo stopnjo. Ne more pa se z republiškim zakonom določiti enaka stopnja kot je predlagal ta odbor tega zbora.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala! Ste zadovoljni s tem odgovorom? (Ne popolnoma.) Gre za to, da je ta odbor dal pripombo, naj bi breme te znižane stopnje nosili vsi enako. Predlagatelj meni, da take rešitve ni mogoče urediti v zakonu.

Dragan Mozetič (iz klopi): To ni namreč v skladu z zveznim zakonom.

Predsednica Mara Žlebnič: Želi še kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasujete! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih.

Predlog zakona je Skupščina SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil Andreja Ujčiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za kulturo, ter Leopolda Kejžarja, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje. Želi predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložiti predlog tega zakona? Obrazložitev k vsem štirim predlogom zakonov bo podal tovariš Andrej Ujčič!

Andrej Ujčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Obrazložil bom vse štiri predloge zakona, o spremembi zakona o izobraževalnih, o raziskovalnih, o kulturnih skupnostih in o zdravstvenem varstvu.

Zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih družbenih dejavnosti pomeni zagotavljanje pogojev za napredek dela in proizvodnje ter osebnega in družbenega standarda. Uresničevanje programov na omenjenih področjih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena, pa pomeni zagotavljanje skupnih in splošnih pogojev za delo in razvoj družbe. Sredstva za zadovoljevanje teh potreb se zagotavljajo s svobodno menjavo dela. Ker je v teh zakonih o samoupravnih interesnih skupnostih sistem financiranja, zlasti še način odločanja delavcev o zagotavljanju sredstev za zadovoljevanje svojih skupnih potreb na omenjenih področjih, urejen nekoliko drugače, kot to ureja zakon o združenem delu, je treba v teh zakonih te odnose določiti v skladu z načeli tega zakona.

Zakon o združenem delu uveljavlja samoupravni sporazum o temeljih plana kot način določanja obveznosti delavcev in delovnih ljudi na posameznih področjih zadovoljevanja skupnih potreb, ki se zagotavljajo iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Te obveznosti se pa lahko določijo tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Prav tako pa lahko delavci te obveznosti določijo tudi prek svojih delegacij in delegatov s sprejemanjem zakonov oziroma odločitev v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. S to določbo zakona o združenem delu je treba uskladiti 29. člen sedanjega zakona o izobraževalnih skupnostih, 42. člen zakona o raziskovalni dejavnosti in o raziskovalnih skupnostih, 21. člen zakona o kulturnih skupnostih in 148. člen zakona o zdravstvenem varstvu. Po sedanji ureditvi v teh določbah je namreč odločanje o prispevnih stopnjah v pristojnosti skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Enakopravno odločanje pristojnih zborov skupščine družbenopolitične skupnosti predvidevajo zakoni le za primer, ko je treba na posameznem področju družbenih dejavnosti zagotoviti potrebna sredstva za financiranje temeljnih nalog. Predlagane spremembe omenjenih zakonov pomenijo, da višine prispevka za posamezne samoupravne interesne skupnosti oziroma dejavnosti teh samoupravnih interesnih skupnosti, izražene v stopnji od osnove, določene s posebnim republiškim zakonom, ne bodo več določale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, pač pa delavci in drugi delovni ljudje s

samoupravnimi sporazumi o temeljih planov oziroma tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Za primer, ko samoupravni sporazum o temeljih plana in drugi samoupravni sporazumi v okviru posamezne samoupravne interesne skupnosti ne bodo sklenjeni ali pa bi jih sklenil le del udeležencev, s čimer sredstva za izvedbo sprejetega programa ne bi bila zagotovljena, predložene spremembe zakona določajo, da lahko skupščine pristojnih družbenopolitičnih skupnosti enakopravno s skupščinami posameznih samoupravnih interesnih skupnosti določijo stopnjo prispevka za vse delavce in delovne ljudi, ki so zavezani plačevati prispevek, ali pa le za tiste delavce oziroma delovne ljudi, ki samoupravnih sporazumov ne bi sklenili.

Predlagane spremembe zakonov ne povzročajo nikomur novih finančnih bremen, pa tudi ne drugih novih materialnih obveznosti. Pomenijo pa novo pristojnost in dolžnost skupščin družbenopolitičnih skupnosti, da v izjemnih primerih, ko izvajanja temeljnih nalog ne bi mogli zagotoviti po samoupravni poti, enakopravno odločajo o višini obveznega prispevka. O vseh osnutkih omenjenih zakonov so razpravljali zbori Skupščine Socialistične republike Slovenije 8. in 9. decembra tega leta, obravnavale pa so jih tudi skupščine ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti. Na podlagi tega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravil predloge zakonov, v katerih so upoštewane vse tiste pripombe, ki niso bile v nasprotju z zakonom o združenem delu. Zato predlagam, da ta zbor sprejme predloge teh zakonov v besedilu, v katerem so predloženi.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Ujčič! Tovarišice in tovariši delegati! Ponovno vas lepo prosim, da po možnosti ne odhajate iz dvorane, ker smo dejansko precej na robu sklepnosti in bi bilo zelo nerodno, če bi kakšno vprašanje ostalo odprto. Obljubljam vam pa, da je v tem letu res zadnjikrat, da vas to prosim.

Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 21. 12. 1976. leta. Obravnavala sta ga Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita morda poročevalca besedo? (Ne želita.) Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.

Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (34 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog tega zakona.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svoja predstavnika je določil tovariša Andreja Ujčiča ter tovarišico Dragico Šimenc. Uvodno besedo ste slišali. Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. leta. Obravnavala sta ga Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 19. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih.

Predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je tovariš Andrej Ujčič. Uvodno besedo ste slišali. Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. leta. Obravnavala sta ga Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 20. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Andreja Ujčiča in dr. Daniela Brezica. Uvodno besedo ste slišali. Predlog zakona ste prejeli z dopisom z dne 17. 12. 1976. leta. Obravnavala sta ga Odbor tega zbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Evo Naglič, članico Izvršnega sveta in republiško sekretarko za pravosodje, organizacijo uprave in proračun. Besedo ima tovarišica Eva Naglič!

Eva Naglič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da posredujem mnenje, ki ga je sprejel Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v zvezi s pripombami skupščinskih teles k predlogu zakona o postopku z najdenimi stvarmi.

1. Glede na načelno pripombo Zakonodajno-pravne komisije predlagatelj meni, naj bi poleg vseh preostalih oblik varstva tudi ta zakon prispeval k varstvu družbene lastnine in preprečeval prehod stvari iz družbene v zasebno lastnino v primeru, ko je ta za organizacijo združenega dela ali drugo družbeno-pravno osebo izgubljena.

Nagrada, ki jo določa zakon, naj bi spodbujala najditelje, da najdeno stvar vrnejo oziroma oddajo pristojnemu organu. Čeprav nagrada ne pomeni plačila za delo, ki ga je najditelj imel v zvezi z najdbo, predlagatelj meni, da prav zaradi ohranitve družbene lastnine ne bi bilo primerno z nagrado spodbujati le najditelja stvari v zasebni lastnini. Tak odnos do najditelja stvari v družbeni lastnini bi lahko privedel do nezaželjenih posledic v škodo družbene lastnine. Vsekakor je za družbo neprimerno manjša škoda, da najditelju stvari v družbeni lastnini prizna določeno nagrado, kot pa da ne dobi vrnjene izgubljene stvari.

V praksi so primeri, ko najditelj najde stvar v takih okoliščinah, da bi si jo lahko prilastil, ne da bi kdo za to zvedel. V tem primeru je dejansko nagrada tista, ki ga med drugim spodbudi, da stvar vrne. Pri tem je treba tudi upoštevati, da se doslej ni delala razlika pri priznavanju nagrade za najdeno stvar glede na to, ali je ta v družbeni ali zasebni lastnini. Kolikor bi sedaj sprejeli tako rešitev, da bi se nagrada priznavala le za najdbo stvari v zasebni lastnini, bi to lahko pomenilo, da dajemo manjše varstvo družbeni lastnini.

Nagrada najditelju pa ne pomeni zmanjšanja vrednosti stvari, temveč le strošek v zvezi z varstvom te stvari. Glede na to predlagatelj meni, da določbe tega zakona niso v ničemer v nasprotju z določbami zakona o združenem delu, ki opredeljuje družbeno lastnino kot odnos med ljudmi, ne pa kot odnos ljudi do stvari, kar je predmet predloženega zakona.

2. Predlagatelj se strinja s pripombo Zakonodajno-pravne komisije, da bi bilo mogoče določbe tehničnega značaja v zakonu izpustiti in ta vprašanja urediti z izvršilnim predpisom. Taka vprašanja ureja 5. člen in drugi odstavek 6. člena predloga tega zakona.

Glede na zasnovo predloga tega zakona ni potreben izvršilni predpis, ki bi urejal še kakšna druga vprašanja. Zato bi bilo po mnenju predlagatelja neracionalno le zaradi vprašanj, ki jih urejata obe citirani določbi, izdati poseben izvršilni predpis. Treba je namreč upoštevati, da gre za zakon, ki ureja predvsem postopek in se zato značaj njegovih določb razlikuje od določb materialnih predpisov. Pri tem tudi ni mogoče prezreti dejstva, da je zakon namenjen predvsem občanu—najditelju in je zato primernejše, da je celotni postopek v zvezi z najdbo stvari v enem predpisu.

3. V zvezi z določbo 14. člena o višini nagrade za stvar večje vrednosti, na katero se nanaša pripomba Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, je predlagatelj upošteval večinsko mnenje skupščinskih teles oziroma njihovih članov. Tudi po mnenju predlagatelja je ustreznejša določba, ki pooblašča sodišče, da glede na vse okoliščine posameznega primera določi najditelju primerno nagrado.

Glede na navedeno predlagatelj meni, da ni utemeljenega razloga za to, da se predlog tega zakona ponovno obravnava kot osnutek zakona.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovarišica Nagličeva!

Predlog zakona ste prejeli s sklicem seje zbora z dne 1. 12. 1976. leta. Obravnavala sta ga Odbor tega zbora za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Želita poročevalca Odbora in Komisije še dopolniti poročili? (Da.) Besedo ima poročevalka Zakonodajno-pravne komisije tovarišica Anica Popovič!

Anica Popovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Komisija se strinja z razlogi, ki jih je navedla predstavnica predlagatelja oziroma Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Komisija meni, da je možno sprejeti predlog tega zakona, ki pa ga je treba razlagati v tem smislu, da se načela prejšnjega civilnega prava tudi na področju postopka z najdenimi stvarmi uporabljajo v skladu s predpisi o upravičenjih na družbeni lastnini, dokler ne bodo v naslednjem letu sprejeti predpisi, ki bodo urejali ta stvarnopravna razmerja.

Glede na to Komisija umika predlog, da se predlog tega zakona obravnava kot osnutek zakona.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovarišica Popovičeva! Tovariš Hrovat, želite morda besedo? (Ne.)

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da glasujemo. Kdor je za predlog tega zakona, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog tega zakona.

Prehajam na 22. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu.

Predlog za izdajo tega zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil Štefana Korošca, predsednika Republiškega komiteja za tržišče in cene. Besedo ima tovariš Štefan Korošec!

Štefan Korošec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Do sprejetja nove ustave je celotno področje funkcioniranja trga in blagovnega prometa urejala s predpisi federacija. Z uveljavitvijo določb nove ustave pa federacija urejuje le osnove za razvoj družbenoekonomskih odnosov, elemente in ukrepe na področju funkcioniranja enotnega jugoslovanskega trga ter temelje poslovanja na področju blagovnega prometa.

V skladu s takšno ustavno opredelitvijo je Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejela zakon o zatiranju nelojalne konkurence in monopolnih sporazumov ter zakona o temeljih poslovanja organizacij združenega dela na področju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu ter o sistemu ukrepov, s katerimi se preprečuje izpodkopavanje enotnosti jugoslovanskega trga na tem področju.

Ob tem pa je bil tudi razveljavljen temeljni zakon o blagovnem prometu. V postopku sprejemanja v Skupščini SFR Jugoslavije sta še zakon o obligacijah in pogodbah ter zakon o standardizaciji. Preostala vprašanja na področju blagovnega prometa pa mora Socialistična republika Slovenija urediti s svojim predpisom. Ustavno podlago za izdajo takšnega predpisa vsebuje 321. člen ustave Socialistične republike Slovenije, ki med drugim določa, da Skupščina Socialistične republike Slovenije z zakonom ureja razmerja, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane na področju blagovnega prometa. Ta ustavna določba omogoča, da Skupščina Socialistične republike Slovenije uredi vprašanja, kot so opravljanje blagovnega prometa z blagom osnovne preskrbe občanov pogoj za opravljanje prometa blaga na debelo, na drobno in v tranzitu ter za opravljanje storitev v blagovnem prometu, nekatere dolžnosti prodajalca blaga na drobno, varstvo kupca, vodenje evidence blaga v prometu na drobno in na debelo, promet pridelkov individualnih kmetovalcev, opravljanje blagovnega prometa z osebnim delom z zasebnimi sredstvi občanov ter opravljanje storitev v blagovnem prometu.

Glede na to, da navedena vprašanja sedaj zakonsko niso urejena, daje Izvršni svet Skupščini Socialistične republike Slovenije predlog, da se izda zakon, ki bo ustrezno uredil to področje. Hkrati bo treba z zakonom urediti možnosti za kvaliteten premik v načinih in oblikah opravljanja blagovnega prometa, v skladu s rešitvami, ki jih daje zakon o združenem delu.

Da pa bi bila s tem zakonom vsa omenjena vprašanja res kvalitetno urejena, je treba v široki javni razpravi doseči takšne rešitve, ki bodo ustrezale

tako potrebam celotnega združenega dela kot tudi potrebam potrošnikov blaga oziroma uporabnikom storitev.

Postopek sprejemanja zakona bo potekal v treh fazah, kar bo omogočilo Republiškem komiteju za tržišče in cene kot neposrednemu oblikovalcu besedila zakonskega osnutka, da v že začetni javni razpravi dobi mnenja, glede na številne dileme, alternative in odprta vprašanja, vseh zainteresiranih o najustrežnejših rešitvah posameznih vprašanj. V javno razpravo so se že vključili ustrezni upravni organi v republiki in v posameznih občinah, Gospodarska zbornica Slovenije, Poslovno združenje za trgovino, Zadržna zveza Slovenije ter posamezne institucije in strokovnjaki.

Poleg omenjenih organov in organizacij bo treba v razpravo vključiti še ostale zainteresirane subjekte, predvsem pa delovne ljudi v organizacijah združenega dela, ki opravljajo promet blaga in storitev v blagovnem prometu, ter občane v krajevnih skupnostih.

Področje blagovnega prometa je bilo najpogosteje torišče pojavov rušenja enotnosti jugoslovanskega trga. Zato bo moral zakon zagotoviti vsem organizacijam združenega dela in njihovim združenjem ter delovnim ljudem enakovpravne pogoje za opravljanje gospodarske dejavnosti pri menjavi blaga in storitev ter svobodno nastopanje na trgu in svobodno združevanje dela in sredstev ter družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje v območju Slovenije in Jugoslavije.

Pomembno mesto zavzemajo v zakonu o združenem delu določbe v zvezi z uveljavitvijo družbenoekonomskih osnov dohodkovnih odnosov med organizacijami združenega dela proizvodnje in organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo z blagovnim prometom.

V osnutku zakona o blagovnem prometu bomo morali to v večji meri upoštevati in obdelati, ker v samih tezah zakona tega še nismo naredili. Svoje mesto bodo moral najti v zakonu tudi organizirani potrošniki, in sicer predvsem glede konkretiziranja določb zakona o združenem delu. Zaradi tega bo treba v zakonskem osnutku opredeliti vsebino dela organiziranih potrošnikov, merila za določanje asortimenta in udeležbo pri ustvarjenem skupnem prihodku.

Organiziranost potrošnikov bo predvidoma, čeprav to še ni dokončno določeno, urejal posebni zakon ali pa bo to uredil ta zakon.

V tem primeru, če bo to v celoti urejal ta zakon, bo treba ustrezno obdelati načela o organiziranosti potrošnikov, predvsem tako, da bodo potrošniki vključeni povsod tam, kjer so za to dane objektivne možnosti in interesi. Pomembna naloga tega zakona ter izvršilnih predpisov, ki bodo sledili sprejemu tega zakona, pa bo uresničevanje zahtev po sodobnem opravljanju blagovnega prometa. To zahtevo je možno izpolniti le, če blagovni promet opravljajo strokovni kadri in če so zanj zagotovljeni ustrezni tehnični pogoji. Pri neposrednem urejanju teh vprašanj bo treba pritegniti k sodelovanju prav tako organizacije združenega dela, ki opravljajo blagovni promet. Njihova vloga pa bo še posebej velika pri določanju pogojev strokovne izobrazbe kadrov.

Precejšen problem pomeni, in je že v preteklosti pomenila, preskrba z nadomestnimi deli za izdelke trajnejše uporabe. Glede na to, da predlog za izdajo zakona o standarizaciji vsebuje tudi obveznost zagotovitve nadomestnih delov v predvideni dobi trajanja proizvodov trajnejše uporabe, bo moral tudi republiški zakon o blagovnem prometu določiti obveznosti organizacije združenega dela, ki je prodala takšen proizvod končnemu porabniku, da mu nudi nadomestne dele.

Nadalje bo treba zaradi preprečevanja hujših kršitev in negativnih pojavov na novo urediti tudi način evidentiranja v blagovnem prometu. Sedanja vse-spolšna praksa, da se gibanje blaga v prodaji na drobno spremlja le prek finančnih obremenitev, ni zagotavljala uspešnega zatiranja pojavov okoriščanja na račun družbenega premoženja in podobnega. Takšne kršitve, ki seveda pomenijo kazniva dejanja, je bilo v sedanjem načinu evidence možno odkriti le naključno. Zato bo z novo ureditvijo teh vprašanj, na kar kažejo predlogi izvršilnih predpisov, treba urediti evidentiranje blaga tudi v materialnem smislu.

Zajemanje tržnih presežkov individualnih kmetovalcev, zlasti glede prometa s povrtninami in sadjem, je bilo vedno problem pri zagotavljanju preskrbe prebivalstva s tem blagom. Z obravnavanim zakonom bo zato treba določiti zajemanje presežkov pri prometu pridelkov iz organizirane kmetijske proizvodnje, kot tudi presežkov pri tistih pridelkih, ki se pojavljajo na trgu v svobodnem prometu. Menimo, naj bi bil promet s kmetijskimi pridelki še naprej v načelu svoboden. Hkrati pa je treba z zakonom zagotoviti posebno varstvo udeležencev samoupravnih sporazumov in pogodbenih strank, ki sklepajo samoupravne sporazume oziroma pogodbe z namenom opravljanja organizirane kmetijske proizvodnje. Izredna prožnost trga pri prometu s kmetijskimi pridelki pogosto povzroča težave v preskrbi, tako da je zakonska ureditev prometa s temi pridelki res nujno potrebna.

Ustava in zakon o združenem delu izenačujeta osebno delo z drugimi oblikami združenega dela, tako glede združevanja osebnega dela z organiziranim združenim delom kot tudi glede statusa delavca, ki dela z lastnimi sredstvi za delo. Na podlagi rešitev v zakonu o združenem delu ter rešitev, ki jih vsebuje obrtni zakon, in ob upoštevanju izkušenj iz dosedanje prakse in pravne ureditve, ki pa je žal prinašala tudi številne nepravilnosti pri opravljanju blagovnega prometa z osebnim delom, bo treba to vprašanje drugače urediti, kot pa je urejeno s prejšnjim temeljnim zakonom o blagovnem prometu. Občan, ki prodaja na drobno, naj ima vedno lastnost obrtnika z vsemi pripadajočimi dolžnostmi in pravicami. Vmesni status, kot ga je dopuščal temeljni zakon o blagovnem prometu, v sedanjih pogojih ni več možen. S takšno opredelitvijo, kot jo predlagamo, pa bodo dani tudi pogoji za učinkovito družbeno kontrolo tega področja.

Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije predlaga in pričakuje, da boste podprli predloženi predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu, da bi bilo tako možno ustrezno urediti obravnavana pomembna vprašanja.

Predsednica Mara Žlebnič: Hvala, tovariš Korošec! Predlog za izdajo zakona ste prejeli s sklicem seje zбора z dne 1. 12. 1976. leta. Prejeli ste tudi teze za ta zakon. Obravnavala sta ga Odbor tega zбора za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta predložila pismeni poročili. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Kobe?

Marko Kobe: Postavil bom vprašanje v zvezi s preskrbo s kruhom, ker gre ravno za obravnavo zakona o blagovnem prometu. Občani krajevnih skupnosti Stari trg ob Kolpi in Predgrad želijo imeti urejeno preskrbo s kruhom. Ta ni urejena, čeprav se že več let potegujejo za to. Trgovina in pekarna Črnomelj, trgovini Stari trg in Predgrad menijo, da se to ne spleča, ker je dnevna poraba kruha premajhna in ker gre za skrajno slabe makadamske ceste. Ob-

čani — potrošniki bi kljub temu radi kupovali kruh vsaj dvakrat ali trikrat v tednu in so pripravljene plačati na račun prevoza višjo ceno. Toda, predstavniki trgovin pravijo, da ne smejo imeti višje cene kruha. Po drugi strani pa so občani prizadeti, ker kruha nimajo in morajo še po starem peči kruh doma, kar je veliko dražje in je škoda časa, ali pa tu pa tam kdo prinese kruh v te kraje v skrajno neustreznih higienskih razmerah iz Črnomlja ali Kočevja.

Vprašanje je, ali so dolžne trgovske organizacije ne glede na to, da nimajo zaslužka pri kruhu ali imajo celo majhno izgubo, dobavljati kruh in ali smejo zvišati ceno kruha s soglašjem občanov na tem območju. Dejstvo je, da bi bilo treba urediti tako eno kot tudi drugo vprašanje, da bi lahko občani kupovali kruh.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala, tovariš Kobe! Tovariš Korošec, boste odgovorili na to vprašanje? (Da.) Besedo ima tovariš Štefan Korošec!

Štefan Korošec: Ob zadnjem zahtevku za povečanje cen kruha zaradi povečanja cen pšenice, moke in pa stroškov peke kruha je bil interni dogovor s peki, prav tako pa tudi s trgovino, da se ob korekciji cen obvezno zagotovi preskrba kruha, in sicer ne le posameznih vrst kruha, ampak vseh vrst kruha, kar pomeni črnega, polčrnega, belega, polbelega in posebnih vrst kruha za vse območje Slovenije.

Gre tudi za vprašanje cen. Tudi danes so v Sloveniji diferencirane cene. Tako je na Primorskem priznana tudi višja cena kruha prav zaradi nekoliko povečanih prevoznih stroškov. Problem preskrbe s kruhom v krajih v območju občine Črnomelj mi doslej ni bil znan, vendar smo pripravljene, da se vključimo v njegovo reševanje in ga ustrezno rešimo.

Marko Kobe (iz klopi): To naj konkretno velja za Stari trg ob Kolpi, ki je od Črnomlja oddaljen 20 kilometrov, in za Predgrad.

Predsednica Mara Žlebnik: Hvala lepa, tovariš Korošec! Obveščam vas, da je sedaj prispel tudi Rudi Kocjančič, delegat občine Koper, in sicer po hudih prometnih težavah. Zahvaljujem se mu, da je bil tako vztrajen in da je sploh prišel, čeprav gre seja proti koncu.

Nadaljujemo razpravo. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu se sprejme.
2. Osnutek tega zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi osnutka naj Izvršni svet upošteva pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles tega zbora in Skupščine SR Slovenije, pripombe skupin delegatov in pripombe, dane v razpravi na današnji seji tega zbora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajam na 23. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila v obravnavo in sprejem naslednja predloga odlokov: pred-

log odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije in predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Prehajam na obravnavo predloga odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije.

O tem predlogu odloka začenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem so bili za namestnike javnega pravobranilca SR Slovenije imenovani naslednji kandidati: Tatjana Hacin, Betka Kancler-Šugman in Marjan Pavlič.

Prehajam na obravnavo predloga odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani.

O tem predlogu odloka začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim glasuje! (35 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. Lojze Cuznar je tako razrešen dolžnosti predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani z 31. decembrom 1976. leta.

Prehajam na 24. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti.

Vprašanja lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine SR Slovenije, predsedniku zbora in tudi predsednikom delovnih teles, kot tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Pismo vprašanje je predložila tovarišica Darinka Jensterle, delegatka občine Radovljica. Na vprašanje bo odgovoril tovariš Dragan Mozetič. Tovarišica Jensterletova, boste vi vprašanje prebrali ali ga bo v odgovor vključil tovariš Mozetič? (Je že vključeno.) Besedo ima tovariš Dragan Mozetič!

Dragan Mozetič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za gospodarsko področje 10. okoliša, Radovljica v delegatskem vprašanju v zvezi s spremembami na področju obdavčenja s posebnim republiškim prometnim davkom navaja, da je bilo delegacijam pojasnjeno, da se bodo verjetno spremenili občinski predpisi s tega področja, vendar še ni znano, v kakšnem obsegu.

V zvezi s tem delegacija vprašuje:

»1. V kakšnem obsegu se bodo spremenili občinski predpisi o davku od prometa proizvodov in storitev in zakaj, če bo prišlo do teh sprememb, ni to izvedeno hkrati s spremembo republiškega predpisa.

2. Posebej delegacija še opozarja, da večkratne spremembe teh predpisov povzročajo delovnim organizacijam obilo dodatnega dela zaradi inventurnih popisov in sprememb cen.«

Odgovor: V vprašanju delegacije je verjetno mišljena prerazdelitev občinskega in republiškega posebnega prometnega davka, za katero bi se bilo treba odločiti ob spremembi sistema dodeljevanja dopolnilnih sredstev občinam. V položaju, ko odpade vzajemno dogovorno prelivanje sredstev med občinami, ki se izvaja na podlagi dogovora o splošni porabi v občinah, in ko naj bi se dopolnjevanje v celotnem potrebnem obsegu izvajalo iz republiškega proračuna, bi bilo v republiškem proračunu za te potrebe treba zagotoviti določena večja sredstva.

Za zagotovitev teh sredstev pa bi bilo treba izvesti določeno prerazdelitev posebnega prometnega davka. Glede na značaj tega davka, katerega realizacija je v večji meri skoncentrirana na določena središča z močnejše razvito trgovsko mrežo, je utemeljeno, da se prerazdelitev virov dohodkov med družbenopolitičnimi skupnostmi izvaja prek tega davka.

Odločitev, da se iz razlogov, ki so bili pojasnjeni na današnji seji, za prvo polletje 1977. leta sprejme začasno financiranje družbenopolitičnih skupnosti, odлага potrebo po prerazdelitvi prometnega davka zaradi zbiranja sredstev v republiškem proračunu za potrebe dopolnjevanja občinskih proračunov. Zato do sprememb občinskih predpisov o posebnem prometnem davku, na katere se nanaša vprašanje, v tem času ne bo prišlo.

Predsednica Mara Žlebnič: Tovarišica Jensterletova, ali ste zadovoljni z odgovorom? (Da.)

Pismeno vprašanje je postavil tudi tovariš Peter Novak, delegat občine Ljubljana-Center.

Na vprašanje bo odgovorjeno na prihodnji seji zбора.

Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? Delegatsko vprašanje bo postavil Jože Gruden, delegat občine Idrija!

Jože Gruden: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati!

Postavljam delegatsko vprašanje Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije.

Delegati vseh treh zborov Skupščine občine Idrija smo na seji dne 28. decembra 1976. leta obravnavali osnutek resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine Idrija v 1977. letu.

Ob tem smo posvetili velik del pozornosti problematiki Rudnika živega srebra, ki je bil, kot je znano, v preteklosti močan gospodarski steber tako idrijskega kot tudi širšega slovenskega gospodarstva.

Katastrofalno nizke cene na svetovnem trgu živega srebra so pripeljale to delovno organizacijo v tak položaj, da lahko pokrije s prodajo le 25% lastne cene živega srebra. Zato je v 1976. letu izkazala okoli 9 milijard starih dinarjev izgube. Ves čas je jasno, da za to katastrofo 900-članski kolektiv ni sam kriv niti je ne more sam reševati. Reševanje tega je zato bilo vključeno v naše skupne družbene plane. Besedilo o tem v družbenem planu SR Slovenije delegati Skupščine občine Idrija v celoti podpiramo.

Hkrati pa se delegati zavedamo, da reševanje te problematike ni moč več odlašati. Pred nami je zaključni račun z vsemi svojimi zakonskimi posledicami. Pred nami pa je tudi 900-članski kolektiv rudnika, ki pričakuje izpolnitev postavk, zapisanih v planih in resolucijah. Kolektiv zaradi svojega minulega dela, vtkanega v razne gospodarske panoge po vsej naši domovini, pričakuje solidarnostno pomoč družbe tako glede pokrivanja izgube kot tudi glede ust-

varjanja pogojev za zaposlitev delavcev rudnika v drugih gospodarskih panogah, ki lahko nadomestijo izpad dohodka rudnika v občini Idrija in omogočijo s tem socialno varnost današnjim idrijskim rudarjem.

Pričakujejo tudi jasne opredelitve glede ohranitve tega rudnega bogastva za čas, ko bodo tržne razmere ponovno omogočile rentabilno proizvodnjo živega srebra. Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije je imenoval posebno komisijo, ki je izdelala poročilo v zvezi z reševanjem teh problemov.

Delegati ugotavljamo, da do danes še nismo zvedeli za stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v zvezi s tem poročilom oziroma v zvezi z rešitvijo te problematike.

Zaradi tega smo se na včerajšnji skupni seji vseh treh zborov Skupščine občine Idrija odločili, da tako v Zboru združenega dela kot tudi v Zboru občin republiške skupščine postavimo Izvršnemu svetu Skupščine Socialistične republike Slovenije naslednje delegatsko vprašanje:

Kdaj bo Izvršni svet Skupščine Socialistične republike Slovenije obravnaval problematiko Rudnika živega srebra Idrija in izdelal predloge za dejansko rešitev problemov, pred katerimi se nahaja ta 900-članski kolektiv, ter kakšni bodo ti predlogi glede pokrivanja izgube, ohranitve rudnega bogastva in zagotovitve pogojev za zaposlitev delavcev rudnika v drugih gospodarskih panogah v območju občine Idrija?

Predsednica M a r a Ž l e b n i k : Hvala lepa! Ali še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

S tem smo končali tudi to točko dnevnega reda.

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, pri katerih smo sprejemali končne odločitve, uskladeni z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom Skupščine SR Slovenije. Prav tako smo uskladeni tudi s Skupščino Kulturne skupnosti Slovenije, Skupščino Raziskovalne skupnosti Slovenije, Skupščino Izobraževalne skupnosti Slovenije in Skupščino Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Tovarišice in tovariši delegati! Preden se razidemo, mi dovolite, da ob koncu zadnje seje v tem letu ugotovim, da smo v letu, ki se izteka, opravili veliko dela, saj smo na 15 sejah sprejeli vrsto zakonov in drugih aktov, s katerimi urejamo in usklajujemo naš družbenopolitični in družbenoekonomski sistem z ustavo.

Menim, da tega dela ne bi mogli uspešno opraviti ali pa vsaj ne tako kvalitetno, če ne bi, kljub določenim slabostim, ki še vedno obstajajo, naš delegatski sistem deloval tako, kot smo ga opredelili z ustavo. Menim tudi, da lahko s ponosom ugotovimo, da je bilo preteklo leto eno najpomembnejših v našem mandatnem obdobju, saj smo, poleg številnih zakonov, ki smo jih uskladili z ustavo, sprejeli v tem obdobju srednjeročna razvojna plana Slovenije in Jugoslavije in zakon o združenem delu. Menim, da je to zares veliko in pomembno delo.

Seveda nam vsi ti akti nalagajo nove obveznosti, nalagajo nove naloge. Zato ne pričakujemo, da bo prihodnje leto kaj boljše. To je po eni strani slabo, po drugi strani pa vendarle vemo, da smo, če delo opravimo dobro, lahko tudi zadovoljni.

Hkrati seveda moramo ugotoviti, da nas je v tem letu, zlasti tudi v naši republiki, doletelo nekaj naravnih nesreč. Menim, da je prav, da se ob koncu

tega leta spomnimo tudi tega, da gre tudi zahvala delegatski skupščini, da so bila vprašanja, ki so bila povezana s temi nesrečami, vendarle uspešno rešena.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši delegati, da se vam na koncu tega leta zahvalim za vaše delo, prek vas se zahvaljujem tudi vsem delegatom v skupinah in v občinskih skupščinah, in vam želim v prihodnjem letu obilo uspehov, obilo osebne sreče. Pozivam vas še naprej na tako zvesto sodelovanje! Hvala. (Ploskanje.)

S tem zaključujem 39. sejo Zbora občin.

(Seja je bila končana ob 16. uri.)

družbenopolitični zbor

32. seja

(20. oktobra 1976)

Predsedoval: Jože Božič,
podpredsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Podpredsednik Jože Božič: Pričenjam 32. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Svojo odsotnost so opravičili: Geza Bačič, Marijan Brecelj, Danilo Kralj, Cveto Majdič, Stane Markič, Jože Pratengrazer, Henrik Peternej in Ludvik Golob.

Preden pričnemo z delom, predlagam zboru, da izvoli delegata, ki bo pomagal predsedujočemu pri vodenju seje. Če se strinjate, predlagam tovariša Mira Gošnika. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prosim tovariša Mira Gošnika, da pride k predsedniški mizi.

Z dopisom z dne 14. 10. 1976 sem razširil dnevni red z naslednjo točko: dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Obveščam delegate, da se naslov 3. točke dnevnega reda pravilno glasi: predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona.

Glede na to predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 31. seje zbora,
2. obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti,
3. predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona,
4. dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe,
5. predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976 do julija 1977,

6. volitve in imenovanja,
7. predlogi in vprašanja delegatov.

Kot je razvidno iz sklica, daje Družbenopolitični zbor v skladu s 345. členom ustave SR Slovenije in drugim odstavkom 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije stališča k 3. točki dnevnega reda.

Na podlagi prvega odstavka 22. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora obveščam delegate, da sta pristojna zbora, to je Zbor združenega dela in Zbor občin, na sejah dne 29. septembra 1976 sprejela predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije z osnutkom zakona v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel na seji dne 27. 9. 1976.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 31. seje zbora.

Osnutek zapisnika 31. seje zbora ste prejeli. Predlaga kdo kakšno dopolnitev oziroma popravek zapisnika? (Ni pripomb.) Če nihče, dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Glasujemo javno, z dvigom rok. Kdor je za odobritev zapisnika 31. seje zbora, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 31. seje zbora.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo na skupnem zasedanju z Zborom združenega dela in Zborom občin poslušali uvodno besedo k obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti, ki jo bo podal tovariš dr. Jože Brilej, predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije.

Prekinjam sejo Družbenopolitičnega zbora in vabim delegate v veliko dvorano republiške skupščine.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 10.20.)

Podpredsednik Jože Božič: Nadaljujemo sejo Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti.

Obvestilo je predložilo Ustavno sodišče SR Slovenije. Na skupnem zasedanju smo poslušali uvodno obrazložitev tovariša Jožeta Brileja.

K obravnavi te točke je bil povabljen predstavnik Ustavnega sodišča SR Slovenije. Seji prisostvuje tovariš Riko Kolenc, sodnik Ustavnega sodišča SR Slovenije.

Obvestilo so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija.

Prejeli smo obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije, poročilo Komisije za pravosodje in poročilo Zakonodajno-pravne komisije s predlogom stališč, poročilo Odbora za družbenopolitični sistem in danes prečiščeno besedilo Zakonodajno-pravne komisije, ki vsebuje predlog Odbora za družbenopolitični sistem

ter mnenja Izvršnega sveta z dopolnitvami k predlogu stališč Skupščine SR Slovenije z dne 22. 9. 1976.

Želi poročevalec Odbora tovariš Miro Gošnik dopolniti pismo poročilo? (Da.) Besedo ima Vladimir Gošnik!

Vladimir Gošnik: Tovarišice in tovariši delegati! Naj povem, da nastopam kot poročevalec Komisije za pravosodje in Odbora za družbenopolitični sistem. Dolžan sem posebej opozoriti, da Komisija obvestila Ustavnega sodišča SR Slovenije ni vzela v pretres, kot da gre za del pravosodnega sistema, ampak posebej s tega vidika, da se ugotovitve v obvestilu Ustavnega sodišča neposredno v precejšnji meri dotikajo dela sodišč, javnega tožilstva, družbenega pravobranilca samoupravljanja itd. Iz razprav, tako v Komisiji kot v Odboru Družbenopolitičnega zbora in družbenopolitični sistem, bi želel podčrtati nekatere ugotovitve, ki so posebej izstopale.

Očitna je namreč povezanost problematike s problematiko, ki smo jo v Skupščini obravnavali ob obravnavi poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja Slovenije in sodišč združenega dela v Sloveniji, o čemer so bila — to posebej opozarjam — že sprejeta tudi samostojna stališča v naši skupščini na zasedanju v marcu. Ta stališča so bila tudi objavljena v aprilski številki Poročevalca.

V razpravi so nadalje izstopala opozorila o celovitosti družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov in položaja delavcev in o tem, da ta le ni v zadostni meri varovan, zlasti s samoupravnimi akti, ki so izvedbeni in torej najbolj neposredno zadevajo delavčev interes in interes delovnih ljudi.

V razpravi v Komisiji in v Odboru za družbenopolitični sistem pa so najbolj izstopala opozorila o neusklajenosti konkretnih ureditev v samoupravnih aktih z v ustavi začrtano razvojno smerjo. Menim, da je prav zaradi neposrednosti teh določb stanje na tem področju še bolj zaskrbljujoče in si zato zastavljam vprašanje, ali ne bi veljalo razmisliti o organizirani družbenopolitični akciji za globalnejšo družbeno pomoč in oporo pri noveliranju samoupravnih normativnih aktov, pri čemer nam najbrž prihajajoči zakon o združenem delu daje še prav posebno nalogo in tudi priliko da globlje pogledamo v normativne določbe samoupravnih splošnih aktov.

Ob tem seveda velja opozoriti na realno prisotno nevarnost tako imenovanega pretiranega normativiziranja, ki se marsikje izrodi v nepregledne, obsežne, težko razumljive akte, ki postanejo prav zaradi teh slabosti — če rečem po domače — skorajda neuporabni. Nekaj ekstremnih primerov take slabe uporabnosti in zapletenosti samoupravnih ureditev najdemo prav pri delu naše skupščinske komisije za presojo statutov in samoupravnih sporazumov na področju visokega šolstva.

Posebej bi opozoril na ugotovitve iz razprave tako v Odboru kot v Komisiji, kar je v obvestilih oziroma v tem sintetiziranem zapisu še posebej podčrtano, da je marsikdaj takšnemu staniu kriv zlasti pomanjkljiv nadzor nad izvajanjem sprejete politike in večkrat poleg tega tudi pomanjkanje oziroma obilica sprememb v normativni zakonski regulativi, kljub temu, da je tu prisoten objektivni razlog, namreč da smo še v fazi usklajevanja zakonodaje z ustavo.

Oboje pomeni na nek način osnovo za podaljševanje neustavnega stanja rešitev predlaganih v samoupravnih aktih na marsikaterem mestu.

V razpravi v Odboru je bila ob tem nedvomno izpostavljena tudi določena stopnja odgovornosti skupščin, ki ne uspevajo dajati sistemskih rešitev dovolj hitro. Menim, da gre v to smer tudi prvi amandma, predložen na konkreten sklepni dokument Izvršnega sveta. Zato bi ga najbrž kazalo podpreti.

Mislim, da je v integralnem besedilu, ki ga imamo danes pred seboj, vključeno tako bistvo razprave v Komisiji za pravosodje kot bistvo razprave v Odboru družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem. Zato menim, da v tem smislu velja stališča podpreti.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši delegati! Nisem imel prilike, da bi v delovnih telesih sodeloval v razpravi o obvestilu Ustavnega sodišča. Želel pa bi opozoriti na nekatere poglede, za katere seveda ne vztrajam, da se strinjate z menoj, zdi se mi pa, da samo poročilo navaja na razmišljanje o njih. S tem ne mislim, da obvestilo Ustavnega sodišča ni točno oziroma da se v osnovi s temi stvarmi ne strinjam. Ne strinjam se samo z eno, o kateri bom posebej govoril.

Uvodoma bi želel tudi podčrtati, da lahko mirno ugotovimo, da se je Ustavno sodišče po sprejetju nove ustave in po pričetku dela nove skupščine dejansko temeljito in sistematično lotilo pomembnih nalog. Mislim, da je prav tako treba ugotoviti, kot to izhaja iz samega poročila, da je dalo pomemben prispevek k razreševanju, lahko bi celo rekli tudi sistemskih vprašanj, h globljemu razumevanju in uveljavljanju ustavnih odredb in s tem k nadaljnji izgradnji samoupravnih odnosov v naši družbi. Vendar, ko gledamo poročilo in še posebej tudi razprave v delovnih telesih, lahko ugotovimo, da z vso ostrino izstopajo nekateri problemi, s katerimi bi se bilo potrebno temeljiteje spopasti in jim posvetiti tako v našem nadaljnjem delu kot v delu samega Ustavnega sodišča in celotne naše strukture posebno skrb.

Recimo, za mene iz samega poročila in iz razprav v delovnih telesih izhaja, da je osnovni problem kadrovsko vprašanje, in to na vseh nivojih, o čemer bom še posebej govoril. Pomembno vprašanje so sistemski predpisi. Če pomislimo da je preteklo drugo leto nove skupščine in da še vedno ni sistemskih rešitev, potem si lahko zamislimo, kako pomembno je hitrejše reševanje teh vprašanj. Zelo ostro izstopa problem nesamoupravnih odnosov v raznih oblikah, od temeljnih organizacij združenega dela do vrha. Posebni problemi, ki jih poročilo, posebno pa še stališča delovnih teles podčrtavajo, so informiranje, kontrola in odgovornost.

Ne mislim o teh stvareh podrobneje govoriti, zdi pa se mi, da nam je vsem jasno, kolikšnega pomena je to, da danes razpolagamo z bogato informatiko, ki je po mojem mnenju že take narave, da je treba o njej razpravljati v tem smislu, ali sploh še koristno služi delegatom pri odrejanju njihovih stališč. Menim namreč, da nismo uspeli najti tiste rešitve, ki bi vsak konkretni problem resnično postavila tako, da bi delegati v najkrajših obrisih, pa vendarle hitro dojeli, v čem je vprašanje.

Problemu kontrole, mislim, da posvečamo premalo pozornosti in od tod tudi vrsta tako imenovanih deviacij, nesamoupravnih aktov itd. Še manj pa posvečamo pozornosti, kljub temeljitemu podčrtavanju v ustavi, vprašanju odgovornosti.

Dovolite, da se najprej dotaknem ugotovitve v tem poročilu na strani 4 o »še posebej izredno močnem položaju in vlogi strokovnih služb in neredko odločujočem položaju in vlogi posameznikov na izvršilnih in drugih funkcijah v njih«. Strinjam se, da je prisotnost uprave pri sprejemanju določenih rešitev ponekod premočna, vendar se mi zdi, da bi bilo treba stvari močneje potencirati v drugi smeri. Mislim, da ni slabo, če so strokovne službe ali, da uporabim širši pojem, uprava, močna. Mislim, da bi morala biti še močnejša, kot je danes, toda za izvrševanje tistih nalog, ki so dejansko njene. Tako bi bila lahko sposobnejša pomagati samoupravnemu mehanizmu pri razreševanju nalog, ki jih samoupravni organizmi morajo opraviti. Zame je dejstvo, da ponekod uprava prevzema komandne pozicije, kot pravimo, ravno dokaz in odraz njene slabosti. Če kdo ni sposoben, da bi reševal tiste naloge, ki so mu zadane, se skuša polastiti komandnih pozicij, kajti lažje je odrediti, kot pa delati, reševati, prepričevati. Zdi se mi, da bi zato morali zelo jasno postaviti, da je treba upravi od temeljne organizacije do vrhunske uprave v federaciji posvetiti veliko več skrbi. Skrbeti moramo za visoko izobrazbo teh ljudi, za njihovo strokovno usposobljenost in jih navajati k reševanju tistih nalog, ki so jih v samoupravni strukturi dolžni reševati. Usposabljanje uprave bo pokazalo, da tudi tista slabost, ki jo danes strokovne službe in sama uprava v sebi rešujejo s potenciranjem števila delovnih mest, se pravi s krepitvijo števila zaposlenih v upravi, lahko odpade. Mimogrede: Upam si še vedno trditi, kar sem trdil že pred leti, da je v vsej upravi danes polovica ljudi, po številu, preveč, po sposobnostih pa daleč premalo.

Posledica prve je druga pripomba. Na strani 5 pravimo, da kot predlagatelj postopka nastopajo pogosteje le sodišča združenega dela. Zame je to povsem razumljivo. Taka uprava, kakršna je, take strokovne službe, kakršne so, so v daleč lagodnejšem položaju, če niso dolžne spremljati in opozarjati tudi samoupravnih organizmov na protiustavne akte, na rešitve, ki niso v soglasju z ustavo, zakoni in samoupravnimi akti. Posebno še, če take rešitve prinašajo določene ugodnosti tudi tej strokovni službi, tej upravi. Zato uprava ostaja brez opozoril in nema takrat, ko bi bilo treba ugotavljati protiustavnost. In zato seveda ostaja samo na sodiščih združenega dela in na samem Ustavnem sodišču, da ugotavljajo protizakonitost.

Tretja pripomba se nanaša na nekaj, glede česar moram reči, da se osebno ne strinjam z mišljenjem Ustavnega sodišča. To je vprašanje osebnih dohodkov, delitve dohodka in elementov za to delitev. Na straneh 7 in 8 poročilo ugotavlja, da bomo lahko presegli situacijo, kakršna je, samo z zavzetim iskanjem in dosledno uporabo ustrežnejših osnov in meril. Strinjam se s tem, da z merili, tudi sistemi, ki jih postavlja sindikat, še nismo rekli zadnje besede in da zato ne moremo dati še končnega odgovora, kakšna naj bo dejansko ta delitev. Ko pa začne tudi Ustavno sodišče v element delitve mešati šolsko izobrazbo, se osebno s tem ne strinjam več. Sicer tudi samo Ustavno sodišče v svojem poročilu pravi, da ne bi smel ta element bistveno vplivati, na strani 8 pa je tale stavek: »Na enakem delovnem mestu je višja izobrazba podlaga za večji osebni dohodek le tedaj, če pride do izraza v ustreznem rezultatu dela«. V nobenem primeru izobrazba ne more biti po mojem mnenju osnova za kaj drugega, kot za sprejemanje na delovno mesto. Sistematizacija mora jasno ugotoviti, kakšna je zahteva za delovno mesto. Tu pa problema še vedno nismo rešili. Dokler vzgoja v naših šolah ne bo povezana neposredno s potrebami naše proizvodnje, tako dolgo se bo seveda lahko dogajalo, da izobrazba bistveno ne bo vplivala na

usposobljenost človeka v delovnem procesu. Priti moramo do tega, da bo izobrazba pomenila večjo usposobljenost človeka za izvrševanje določene naloge na določenem delovnem mestu. Če pa je nekdo prišel na delovno mesto prek prakse — take primere imamo, pa ne more biti govora, če dela enako ali celo bolje kot tisti, ki je prišel iz šole, da bo pa ta vendarle imel prednost zaradi tega, ker ima šolsko izobrazbo. Prispevek k skupnemu rezultatu dela je edino merilo, ki je lahko odločilno v delitvi dohodka. Mi moramo iti v sistematizaciji v bitko za ugotavljanje dejanske usposobljenosti, povezano z zahtevo za ustrezno šolsko izobrazbo, v bitko za povezovanje šolskega sistema s praktičnim delom in življenjem in v bitko za dokazovanje konkretne usposobljenosti z danimi rezultati pri delu. Vsako drugačno reševanje, mislim, da ne bi bilo pravilno.

Na 8. strani pravi Ustavno sodišče, da je pri obravnavi posameznih samoupravnih splošnih aktov ocenilo, da je strokovna izobrazba eden od pogojev za zasedbo s sistematizacijo določenega delovnega mesta. Prav v povezavi z oceno delovnega mesta pa je strokovna izobrazba v okviru vrednotenja uspešnosti dela pri izvrševanju delovnih obveznosti tudi eden od elementov za delitev osebnega dohodka. S prvim stavkom se odločno strinjam, drugi stavek pa je preveč nejasen.

Na 12. strani je govora o vlogi minulega dela. Strinjam se s tem, kar je tu postavljeno, strinjam se s tem, kar je rekel tovariš dr. Jože Brilej v svoji uvodni besedi, namreč, da je tu potrebno še temeljito znanstveno in strokovno delo. Zdi se mi, da je povsem pravilno, če Ustavno sodišče ugotavlja, da je treba računati tudi z delovno dobo, ki jo delovni človek preživi v delovni organizaciji. Toda jaz bi šel še dlje in rekel, da mora biti ta delovna doba povezana s konkretnim prispevkom k ustvarjenemu dohodku v času, ko je bil delavec zaposlen v delovni organizaciji. To se pravi, da računam z minulim delom kot stvarnim prispevkom k družbenemu bogastvu. Mislim, da se to da ugotoviti brez velikih znanstvenih naporov in da je za prvi korak najbrž to lahko primerna rešitev. Sama delovna doba brez rezultatov pa je najbrž nekaj, kar bi povzročilo podobne posledice, kot jih lahko tisto, o čemer sem malo prej govoril.

Imam še pripombo k ugotovitvi na strani 22, ki pravi, da so bile ustavno in zakonsko zagotovljene samoupravne pravice stanovalcev prizadete tudi z navodilom Centralne službe Družbenega knjigovodstva Slovenije, zaradi česar je treba to navodilo odpraviti. Mislim, da bi Ustavno sodišče moralo širše postaviti ta problem. Treba je namreč pričeti z odločno bitko zoper vsa navodila, ki tolmačijo zakon širše ali drugače. Danes kroži tako v družbenem knjigovodstvu kot v bančnem mehanizmu veliko navodil, ki so protizustavna, protizakonita, ker si prilaščajo pravice, da odredjajo več, kot je določeno v samem zakonu ali drugem aktu. Mislim, da mora Ustavno sodišče v tem smislu široko zastaviti svojo nalogo in zahtevati od temeljnih organizacij združenega dela do upravnih organov, da opozarjajo na taka navodila, ki dejansko onemogočajo izvrševanje zakonskih določil.

V tej zvezi mi dovolite še kratko pripombo k stališčem zbora. Ne bi se spuščal v konkretne naloge, ki jih dajejo, imam le pripombo k uvodu. Zdi se mi, da je delno nekoliko v nasprotju s širino obravnave, ki je je bilo gradivo deležno v Ustavnem sodišču in v naših delovnih telesih. Predlagam, da bi se drugi odstavek takole glasil: »Na podlagi razprav v delovnih telesih in razprav na svojih sejah zbori Skupščine SR Slovenije ugotavljajo, da je pri uresničevanju ustavnosti in zakonitosti prisoten še niz nerešenih vprašanj, nedosled-

nosti in nerazumevanja, na raznih področjih družbenega življenja in odločanja pa obstaja tudi vrsta odporov zoper uveljavitev odločujočega položaja delavskega razreda in delovnih ljudi ter občanov v ustavno jasno opredeljenih oblikah njihove samoupravne in družbenopolitične organiziranosti in v združenem delu, ki zagotavljajo položaj delovnega človeka kot svobodne ustvarjalne osebnosti v samoupravni družbi.«.

Naslednji odstavek pa naj bi se glasil: »Očitna pa je tudi premajhna organiziranost za sistematično spremljanje pojavov, ki so pomembni za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti, kar povzroča, da prepočasi reagiramo na ugotovljene pomanjkljivosti, ovire in odpore. Pripravljenost delovnih ljudi in občanov za dosledno uveljavljanje samoupravnih odnosov in za varstvo ustavnosti in zakonitosti ne najde vedno zadostne opore v obstoječi družbeni organiziranosti.«.

Mislím, da je na ta način bolje odraženo to, kar ustavno poročilo in razprave v naših delovnih telesih dejansko poudarjajo. Hvala lepa!

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Beno Zupančič!

Beno Zupančič: Tovarišice in tovariši delegati! Obvestilo, ki je v obravnavi, nas po svoji plati opozarja na nekatera vprašanja, o katerih smo tukaj, pa tudi v drugih zborih, razpravljali v zvezi s planom in z gospodarskimi gibanji. Danes bomo o njih lahko razpravljali tudi v zvezi z delovnim programom skupščinskih zborov. Zdi se mi, da je dobro, da se je Ustavno sodišče odločilo za tako opozorilo, saj je nekatere pojave osvetlilo na temelju svojih posebnih izkušenj in spoznanj. Dobro bi bilo, ko bi bile poglobitve stvari iz tega prisotne v naši dejavnosti v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih skupnostih, v številni seveda interesne skupnosti, in končno tudi v skupščini ob nekaterih vprašanjih, ki jih nakazuje predlog delovnega programa naše skupščine za prihodnje leto.

Dotaknil se bom samo nekaterih vprašanj, ne bom se spuščal v vsa. Prvo, ki naj z njim začnem, je tisto, ki ga je omenil tudi tovariš Zoran Polič, namreč vprašanje delitve osebnega dohodka. O tem smo mimogrede že večkrat razpravljali. Predlog, ki ga je zadnjič dal tovariš Globačnik, je zajet v našem skupščinskem delovnem programu, kar pomeni, da moramo dati poročilom in razpravi, ko pridejo na vrsto, širše razsežnosti kot poročilu o tem, kako se uveljavljajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi. To pomeni, če sem prav razumel, da gre za večje razsežnosti. Očitno je, da je za zdaj tako, da je najslabše plačano tisto delo, ki je res plačano po opravljenem delu ali po svojem rezultatu, pa naj gre za gospodarstvo ali za kakršnekoli družbene dejavnosti, vse do znanstvenih. Intelktualno delo, če ga posebej omenjam, ni bilo teh 30 let nikoli tako pavšalno in tako slabo plačevano, kot je sedaj. To velja ravno tako za gospodarsko proizvodnjo kot za znanstvene inštitute ali za naše druge intelektualne ustanove. To seveda ne more ostati brez vpliva na produktivnost družbenega dela, kar je bil eden od razlogov, zaradi katerih je tovariš Globačnik zadnjič dal svoj predlog.

To pomeni, in mislim, da v to smer tiplje tudi Ustavno sodišče, da je treba pregledati ves sistem uresničevanja družbenega hotenja v tem pogledu, ne samo tistega, kar piše na papirju v dogovorih in sporazumih. Če sem prav razumel obvestilo Ustavnega sodišča, nas ravno proizvodni delavci opozarjajo na to, ne pa izobraženci in drugi. Absolutizacija formalne izobrazbe kot pogla-

vitnega, edinega ali prevladujočega merila za dohodek ni pravzaprav čisto nič drugega kot tehnokratska tvorba, znana iz zgodovine administrativnega urejanja družbenih zadev. V njej tiči družbeno nasprotje tega trenutka, nasprotje, ki lahko spodkoplje nekatere nove prvine samoupravljanja oziroma družbeno-ekonomskih razmerij, ki jih želimo uveljaviti po novi ustavi.

Ne gre pozabiti, da je tako nagrajevanje v interesu precejšnjega števila ljudi, zlasti, če naj ga nekoliko ironično imenujem, sedečega delovnega ljudstva, med katerim je tudi dostikrat veliko popolnoma neproduktivnih ljudi, vseh vrst zajedalcev in »zabušantov«, ki jim gremo kot družba zelo na roko s tem, ko si izmišljamo vse mogoče nove in nove neproduktivne posle in zaposlitve. Nenehoma slišimo kritiko, da narašča administracija, ki da ne narašča samo v državni upravi, v interesni skupnosti, ampak tudi v samem gospodarstvu. Vprašajmo ljudi v računovodstvih, v službi družbenega knjigovodstva, v bankah, v šolah, kdo jim nalaga nove in nove administrativne dolžnosti, formularje, statistike itd., in bomo slišali zelo določen odgovor. Veliko tega nikomur in ničemur ne služi. Mislim, da se da to znanstveno dokazati. Povečuje pa seveda družbeno režijo, zavira človeško pobudo in njegovo zaupanje v to, da bi se dale nekatere stvari v družbi urediti ne samo bolj preprosto, ampak tudi veliko bolj učinkovito.

Mislim, da bi morali v tej luči pogledati tudi na nekatera vprašanja delovnega časa, ki ga načenja Ustavno sodišče, zlasti tako imenovanega dežurstva, potem pa vse to seveda stehtati na isti tehtnici z zapravljenim delovnim časom, zaradi katerega se pa nihče ne obrača ne na Ustavno sodišče ne na katero drugo. V teh vprašanjih utegne biti kaj bolj zanimivega slišati danes v zboru združenega dela, zato tega ne bom razvijal naprej. Lotil bi se nečesa drugega.

Nekaj stvari bi rad rekel na rob ugotovitvam o samoupravnih interesnih skupnostih, o katerih je danes govoril predsednik Ustavnega sodišča. Mislim, da je Ustavno sodišče dobro označilo nekatere pojave, danes jih je tudi predsednik v svojem uvodu še nekoliko bolj izrazito poudaril, čeprav po mojem mnenju predvsem po eni plati. Vse to bolj ali manj drži za vse naše samoupravne interesne skupnosti, res je pa tudi, da so te skupnosti danes v precej nedoločnem prostoru med »državo« in med družbenimi temelji. Država je še zmeraj zelo nasilna s svojo vsevednostjo, temelji pa še niso zaživel po ustavi tako, da bi bilo mogoče, da bi se tudi te skupnosti naslonile nanje veliko bolj določno in se seveda ob tem tudi same ustavno preobrazile.

Naj ob tej priložnosti rečem nekaj na račun predvsem gospodarskih organizacij, organizacij združenega dela v gospodarskih dejavnostih, ki se seveda ne imenujejo po naključju organizacije združenega dela. Potreba, da se spremenijo v tisto, kar to novo ime pomeni, je danes pravzaprav ena pglavitnih prvin celotne preobrazbe družbe. Brez tega namreč ni mogoče izkoristiti že danih možnosti za novo osvobajanje iz družbenoekonomskih spon, kaj šele pripravljati recimo take razvojne plane, ki ne bi bili samo gospodarski, ki ne bi gledali samo na dohodek, vse ostalo pa prepuščali nekim drugim dejavnikom v družbi. Lanska in letošnja razprava in prizadevanja, da bi prišli do družbenega plana, najbrž se tega spominjate, že na temelju novih planov združenega dela, so med drugim opozorila na prvine, o katerih sem govoril in o katerih ravnokar govorim, na to, da so pogosto obrnjeni predvsem k nekaterim prvinam razvoja, da so obremenjeni s prvinami podjetja, niso pa še celovit organizem združenega dela. Hočemo reči, da se celotna razvojna

politika v mnogih gospodarskih organizacijah še ne ustvarja celovito, upoštevajoč človeka delavca kot bitje, ki s svojim zgodovinskim napredovanjem teži k celovitosti, da se torej mnoge prvine širše družbene politike še ne morejo v zadostni meri opreti na tako politiko v delovnih organizacijah.

Naša družbena zavest in praksa sta v celoti še zmeraj obremenjeni z mnogimi ostanki etatističnih prijemov in tehnokratskih nazorov. V politični in kulturni publicistiki boste še kar naprej brali, da se ime »združeno delo« uporabljata samo za gospodarske dejavnosti. Tako piše celo v družbenih dokumentih, od federacije do občine, da grem enkrat v nasprotno smer, s čimer se seveda v družbeni zavesti ohranja vsebina starih odnosov in ohranjajo stare fronte gospodarstvo-negospodarstvo. »Država« je še zmeraj v vsakem primeru branilec gospodarstva in pogosto vodi prave pravcate frontalne bitke zoper negospodarske dejavnosti, zoper obremenjevanje gospodarstva, čeravno ga tudi ona zelo hudo obremenjuje. O tem se veliko manj pogovarjamo. Takšne umetne fronte so pa seveda možne tudi zaradi enake zavesti in prakse tako imenovanih negospodarskih dejavnosti, kadar se vedejo res predvsem kot porabniki, kot dejanska obremenitev gospodarstva in velikokrat tudi kot dejanska obremenitev celotne družbe.

O vsem tem govorim zaradi tega, da bi videli tudi to drugo plat pojavov na področju samoupravnih interesnih skupnosti, o katerih govori obvestilo Ustavnega sodišča. Razvojna politika v gospodarskih organizacijah bi morala biti, kot v vsaki delovni organizaciji, celovita, kar pomeni, da bi morala povezati že v sebi vse potrebe in možnosti. Kulturna politika bi v njenih okvirih morala pravzaprav tesno povezati vse prvine ustvarjalnosti, ne da bi se omejevala samo na nekatere kulturne dejavnosti, na folkloro, na raziskovalno delo, izobraževanje in podobno. Morala bi torej poiskati tiste prvine ustvarjalnosti ali duhovne potence v delu, o katerih je govoril Marx, v samem proizvodnem procesu in potem seveda tudi v planu, na katerih je potem mogoče graditi celovitejšo kulturno politiko in celotno razvojno politiko organizacije in kolektiva, brez česar pa seveda samoupravne interesne skupnosti ne morejo živeti. Od tega je pravzaprav odvisna stvarna vplivna moč delavca na svojo delovno organizacijo in tudi na družbo okoli sebe.

Če ni te neprestane težnje po celovitosti, o kateri govorim, potem bo seveda tudi delegatski sistem deloval res kot mehanizem (ni slučajno, da to besedo iz tehnike tako pogosto uporabljamo), in sicer zelo lesen mehanizem, brez prave socialne vsebine, in potem nam bodo samoupravne interesne skupnosti živele življenje pol državnih pol družbenih ustanov z vsemi neprijetnimi lastnostmi varuštva, paternalističnega razreševanja življenjskih vprašanj delavcev in občanov.

Da ne bi bil predolg! Spomnimo se samo enega primera, ki je ta trenutek zelo pereč. Mislim na vse tisto, kar se imenuje uvajanje usmerjenega izobraževanja, pri čemer gre za dosti več kot samo za reformo dosedanjega poosnovnega šolstva. Kako na primer naj ta smoter uresničimo, če delovna organizacija nima svoje vzgojne, izobraževalne ali kadrovske politike, ne glede na to, kje se taka politika dokončno uresničuje, ali v njenih lastnih okvirih ali nekje zunaj nje? Kako naj recimo izoblikujemo posebne izobraževalne skupnosti, utemeljene na potrebah in perspektivah proizvodnega dela, če za to nimamo osnove v ustreznih gospodarskih dejavnostih? Kako naj, recimo, presežemo stanje, v katerem so nekatere samoupravne skupnosti, ki so na poti k temu, da se spremenijo v novo obliko odtujene družbene moči, kot je danes to rekel

tovariš Brilej, če ne bomo oblikovali teh posebnih skupnosti? In kako naj bi vse to dosegli, če delovne organizacije vsega tega ne upoštevajo v svojih razvojnih planih, investicijskih odločitvah, tehnoloških spremembah, kadrovske politiki in podobnem?

Medtem ko smo recimo imeli v vsej naši družbi razpravo o predlogu, kako naj bi uresničili spreminjanje našega srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, pa so nam tokovi razvojnega planiranja, mislim, da to velja za vso Jugoslavijo, investicijskega odločanja, politike delitve dohodka in delitve osebnega dohodka, kar vse bistveno vpliva na družbeno kadrovske politiko, tekli v marsičem mimo. To pomeni, da nas je nizka stopnja produktivnosti dela potem opozorila na vse to. Vendar za zdaj še nismo globlje razmišljali o tem, namreč tudi s te strani, o kateri govorim, s strani celovite razvojne politike organizacij združenega dela, od katerih je seveda bistveno, čeprav ne popolnoma odvisna tudi politika vseh delovnih organizacij na drugih področjih in seveda tudi samoupravnih interesnih skupnosti, v katerih se delavci z obeh strani združujejo zaradi posebnih interesov.

Mislim, da je tega razmišljanja dovolj. Samo še tole: Podpiram, kar je tovariš Zoran Polič predlagal, da se namreč skrajša uvod. Predlagal pa bi dodatek ob koncu stališč, kjer bi napisali nekaj, kar zadeva tudi Skupščino SR Slovenije samo. Tu naj bi ugotovili, da je Skupščina, ko je obravnavala obvestilo Ustavnega sodišča, menila, naj bi bila spoznanja in rezultati razprave ter stališča navzoča v delu vseh skupščinskih zborov in njenih teles, zlasti pa da je ugotovila, da so nekatera aktualna vprašanja, ki jih je ustavno sodišče načelo, zajeta v delovnem programu za naslednje delovno leto. To se mi zdi pomembno napisati, ker je dejansko tako. Če pogledate delovni program, boste videli, da bodo mnoga od teh vprašanj prej ali slej po delovnem programu na dnevnem redu naših zborov, med njimi tudi tisto, o katerem sem uvodoma govoril in ki je bilo modificirano s predlogom tovariša Globačnika na zadnji seji našega zbora.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Janko Česnik!

Janko Česnik: Tovarišice in tovariši delegati! Obvestilo Ustavnega sodišča pomeni priložnost, da se nekoliko globlje kot sicer pri našem delu opredelimo in da razpravljamo o stanju ustavnosti in zakonitosti v naši družbi, zlasti glede pojavov, ki so opredeljeni in nakazani v tem obvestilu. Seveda je potrebno občasno, zlasti pa še v določenih razdobjih, razpravljati o stanju ustavnosti in zakonitosti v naši družbi, zaradi velikega pomena, ki ga imata ustavnost in zakonitost za uresničevanje pravic delovnih ljudi, za izvajanje sistema, za izvajanje zakonodaje, ustave in drugih aktov in ne nazadnje, za izvajanje političnih aktov, opredelitev in sklepov, glede katerih smo se skupno sporazumeli.

Obvestilo Ustavnega sodišča je zlasti decidirano tam, kjer ugotavlja, da nekatera vprašanja, o katerih so tovariši že govorili, terjajo intervencijo naše skupščine in družbe v celoti, in kjer so prikazani nekateri pojavi, ki so vredni ne samo obravnave, temveč tudi ukrepanja. Gre zlasti za splošno ugotovitev v obvestilu, ki mislim, da je na mestu, namreč: vsesplošna premajhna organiziranost družbe pri ugotavljanju pa tudi odpravljanju pojavov neustavnosti in nezakonitosti.

Na tem nivoju Ustavno sodišče ugotavlja ne samo to, da ni organov in organizacij v naši družbi, ki bi bile pripravljene predlagati Ustavnemu sodišču konkretne pojave neustavnosti in nezakonnosti, ampak da tega ne delajo tudi tisti organi, ki so za to zadolženi, med njimi tudi nekatere občinske skupščine. Zaradi pomanjkanja predlogov je zato Ustavno sodišče do neke mere vezano na reševanje vprašanj, ki so pretežno s področja samoupravnega prava, manj pa vprašanj, ki se tičejo zakonodajne in neposredne ustavne ureditve.

V Zakonodajno-pravni komisiji nas je zlasti zanimalo vprašanje stanja ustavnosti in zakonitosti v sedanji družbi, že zaradi tega, ker smo do neke mere skupaj s Skupščino, še posebej pri nekaterih vprašanjih, odgovorni za izvajanje sistema v zakonodaji oziroma za realizacijo ustavne usmeritve v zakonodaji. V tej smeri je bilo obvestilo Ustavnega sodišča vsekakor dobrodošlo in nam pomeni ohrabritev pri našem delu, vztrajanju pri nekaterih rešitvah, ki smo jih sicer že sprejeli in uveljavljali, ne pa še uveljavili. Pomeni pa tudi pomoč v nadaljnjem delu pri realizaciji bodisi dosedanjih bodisi bodočih delovnih programov.

Mnenja smo bili, da tako obvestilo Ustavnega sodišča o svojem delu in o negativnih pojavih seveda ne more ostati brez odmeva v zborih. Zaradi tega smo skušali nekoliko globlje analizirati probleme, ki se nakazujejo v obvestilu, in obdelati predloge, ki jih Ustavno sodišče že daje. Na tak način smo pripravili predlog stališč, ki naj bi se po podrobnejši obravnavi in po presoji delegatov v vseh zborih sprejel kot napotilo za nadaljnje delo na tem področju.

Mislim, da je vsesplošna ugotovitev, da nekako premalo pazimo na stanje ustavnosti in zakonitosti v družbi, da smo precej tolerantni na vseh nivojih in v vseh razmerjih do oblik nezakonnosti in neustavnosti in da skušamo trenutne razvade ali pa večkrat tudi izredno pogosto ležernost pri izvajanju določenih razmerij opravičevati s stopnjo razvoja samoupravljanja v določenem območju oziroma na določenem področju v tem času, češ saj bomo v bodoče, ko bomo bolj organizirani, tem problemom posvečali večjo pozornost in prešli nekako avtomatično tudi do večje stopnje ustavnosti in zakonitosti. Mislim, da je tako mnenje zgrešeno, kot so bila zgrešena tudi nekatera druga, na katera so govorniki že opozarjali. Dejansko je potrebna stalna budnost in stalna vzgoja delovnih ljudi za varovanje in uresničevanje ustavnosti in zakonitosti, ker samo od sebe seveda ne bo nič prišlo niti samoupravljanje niti večja stopnja organiziranosti družbe niti s tem povezana večja ustavnost in zakonitost.

Zlasti smo se zamislili nad pojavom, ko pomembnejši organi družbene skupnosti, ki so zadolženi za izvajanje ustavnosti in zakonitosti, ne opravljajo svojih dolžnosti. Sem spada cela vrsta državnih organov, ki se orientirajo bolj na eno stran izvrševanja svojih pristojnosti in svojega dela in zanemarjajo izredno pomembno izvajanje predpisov in zakonov. Omejujemo se samo na ugotavljanje golega stanja kršitve oziroma na tisto nujno represijo, ki sledi taki kršitvi. Mislim, da ni treba posebej razglabljati o tem, da družba seveda štiti s svojo aparaturo, s svojo državno prisilo izvajanje ustavnosti in zakonitosti, da pa je čakanje na zadnjo relacijo v tej zvezi, ko se najdemo pred sodnikom, seveda spet ena izmed družbenih ležernosti nekaterih organov, ki čakajo samo na pomembnejša opozorila, ne vidijo pa svoje vsakodnevne dolžnosti pri izvajanju svojih nalog.

Rad bi seznanil zbor s tem, da je bil predlog stališč obravnavan v Odboru Zbora občin za družbenopolitični in komunalni sistem, v odborih Zbora združenega dela in Zbora občin za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja

in varstvo okolja in v Odboru Zbora združenega dela za družbenopolitični sistem. Obravnavala jih je tudi Komisija Skupščine SR Slovenije za pravosodje. Večina odborov se strinja s predlogom stališč ter podpira izhodišča in pozive družbenim organom, da uskladijo svojo dejavnost, nimajo pa konkretnjših dopolnitev. Le Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem predlaga nekatere konkretne dopolnitve, ki smo jih v najnovejši predlog že vnesli.

Opozoril pa bi na amandmaja Izvršnega sveta, ki ste ju dobili danes na klop. V prvem predlaga, da bi bilo potrebno v prvi točki drugega odstavka dopolniti stališča z besedilom: »da je potrebno hitreje in bolj organizirano dograjevati sistemske rešitve, ki bodo preprečevale sicer pogoste formalno-pravne kršitve ustavnosti in zakonitosti«. Očitno, ne da bi seveda hotel tolmačiti to misel Izvršnega sveta, je govora o precejšnji nedograjenosti našega pravnega sistema na tem področju, o nekaterih prazninah, o nekaterih pomanjkljivostih, ki bi sicer z boljšo organizacijo tudi na področju sprejemanja predpisov, na področju normativne dejavnosti naših zborov in seveda Izvršnega sveta lahko mnogo prispevale k temu, da bi bilo teh kršitev ustavnosti in zakonitosti manj.

V drugem amandmaju Izvršni svet predlaga, da bi 10. točko dopolnili z novo mislijo, in sicer da bi bilo treba študijske programe Pravne fakultete v Ljubljani in Višje pravne šole v Mariboru dopolniti z znanji s področja normativne dejavnosti in razvijati študij samoupravnega prava kot nove kvalitete našega pravnega sistema. Mislim, da je tudi to misel treba vgraditi v stališča. Pri tem pa bi bilo primerno, da bi opozorili tudi ustrezne šolske institucije na ta problem. Ob tem še predlagam, da bi ta amandma sprejeli ne kot poseben odstavek k 10. točki, ampak kot samostojno 13. točko, sedanja 13. točka pa bi postala 14.

Seveda je treba zavzeti stališča tudi do vseh predlogov in misli, ki bodo izražene v današnji razpravi. Obveščen sem, da so v Zboru združenega dela že nekateri amandmaji k stališčem, zato predlagam, da bi se na to točko povrnili, ko bomo uspeli zbrati amandmaje drugih zborov in predlagati prečiščeno besedilo stališč.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Tovariš Mermolja Pavel prosi za besedo!

Pavel Mermolja: Tovarišice in tovariši! Problem, ki je bil sprožen glede ocenjevanja delovnih mest oziroma izgrajevanja tega sistema v delovnih organizacijah, je verjetno še veliko globlji, kot se nam zdi. Največ razpravljamo o formalni izobrazbi za delovno mesto, mislim pa, da je večja težava v sami idejnosti, ker vsi sistemi, ki jih v Jugoslaviji poznamo oziroma ki jih v Jugoslaviji v naših delovnih organizacijah izvajamo, prihajajo z Zahoda. Največkrat nam ponujajo rešitve raznih institucij in pri tem poudarjajo, kako so v Ameriki ali v katerikoli drugi zahodni državi uspele. To se mi zdi precej problematično.

Druga stvar, ki jo stalno poudarjamo, je vprašanje minulega dela. O tem imamo nekaj teoretičnih del, nimamo pa razčiščeno, kako naj bi to vgradili v sistem nagrajevanja po delu. Pri tem se mi kot posebno vprašanje postavlja, kako naj ocenimo prispevek udeležencev NOB oziroma njihovo minulo delo.

In še ena stvar, katere bi se rad dotaknil: rast družbenih služb oziroma režijskega dela in podobno. Vsi vemo, da je glede na ustavno organiziranost in glede na organiziranost, ki jo postavlja zakon o združenem delu, na vsakem

nivoju, od temeljne organizacije navzgor potrebna neka uprava. Toda gorje, če bi začeli govoriti o združevanju te uprave ali o enotnih upravah ali pa spraševali, čemu služijo te tako imenovane »super« službe v sestavljenih organizacijah združenega dela. Mislim, da delavci o tem premalo vedo oziroma da jim niso znani rezultati njihovega dela.

Veliko stvari, ki se jih tiče današnja razprava, je bilo v naši delegatski skupščini že sproženih v razpravah ob sprejemanju resolucije ali pa ob analizi izvajanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju. Vendar mislim, da je začetek razkrinkavanja teh situacij v delovanju organov samoupravne delavske kontrole, in to od spodaj navzgor. Sprašujem pa se ob tem, kaj je z družbenimi službami, ki opravljajo funkcijo nadzora, kot so inšpekcije in druge.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Tovarišica Danica Jurkovič ima besedo!

Danica Jurkovič: Glede na delovno področje Ustavnega sodišča in vsebino dosedanje prakse se mi zdijo stališča, ki so predložena, popolnoma zadostna. Vendar menim, da ni bistveno presojanje na novo sprejetih aktov, ampak da je bistveno izvajanje obstoječih normativnih aktov, se pravi ustave in zakonov pa tudi podzakonskih aktov, ki so včasih zelo pomembni za opredelitev družbenoekonomskega položaja delavcev v združenem delu in občanov.

Menim, da v družbi, kljub temu, da so sedaj minila štiri leta od 29. seje Centralnega komiteja ZK, še vedno nismo resnično naravnani na gojitev zakonitosti v vsakdanjem življenju, posebno še v materialnih odnosih. Ustavno sodišče sicer ni imelo do sedaj toliko primerov, pač pa so gospodarska sodišča obravnavala primere, ki po materialni plati predstavljajo težke prekrške.

Še danes vidimo, da se ustvarjalnost določenih ekip v organizaciji združenega dela ali pa v višjih združbah orientira na to, da v prehodnem obdobju med novim in starim najdejo najboljšo pot za uveljavitev določenih interesov neke investicije neke poslovne odločitve. V takem primeru bi takoj glasovali, da naj veljajo zakoni retroaktivno, da naj se dela po starih zakonih in da še ne bi veljala ustava, zakon o združenem delu ali kakšen drug sistemski zakon.

Kadar govorimo o zakonitosti, na primer, ne govorimo o obsegu dohodka, ki se odtuja z zelo enostavno stvarjo, ki se ji pravi denarna kazen. To v bistvu plača delovna skupnost, ki je prizadeta zaradi kršenja predpisov in nezakonnosti. Kazen gre včasih v desetine milijonov, pa o tem samoupravni organi skoraj ne vedo, ker se to skriva v drugo poslovno odločitev.

Menim, da je zato potrebno, da spregovorimo tudi o poročilu Gospodarskega sodišča in da ne bi bilo niti najmanj nepravilno, če razpravljamo tudi o poročilu inšpekcijskih služb, seveda z idejnopoličnega vidika kršitev in posledic za družbenoekonomski položaj delavcev v združenem delu. Konkretno imam v mislih tudi poročilo Deviznega inšpektorata, saj bi bilo zelo pomembno, da razčistimo ta vprašanja in zavzamemo stališča. Hvala.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala! Še kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Riko Kolenc, predstavnik Ustavnega sodišča SR Slovenije!

Riko Kolenc: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Ob upoštevanju vaših stališč in ocen, ki ste jih dali v današnji bogati razpravi, in ne da bi se spuščali v konkretne odločbe Ustavnega sodišča SR Slovenije, bi nekoliko spregovoril o dveh vprašanjih, ki sta bili omenjeni v razpravi.

V razpravi je bilo nekaj rečenega o vlogi in položaju strokovnih služb pri reševanju posameznih problemov v samoupravnih interesnih skupnostih. Morda to obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije ni dovolj precizno. Ustavno sodišče je v obvestilu hotelo povedati, da ne gre za vprašanje potrebe po večji strokovnosti strokovnih in administrativnih služb v samoupravnih interesnih skupnostih, ker tudi Ustavno sodišče meni, da je ta strokovnost še kako potrebna, ne le v okviru strokovnih služb v samoupravnih interesnih skupnostih, ampak povsod tam, kjer te strokovne službe delujejo v naši družbi, pač pa gre za pojav, da te strokovne službe in izvršilni organi ponekod, kar izhaja iz prakse Ustavnega sodišča in na tem temelji tudi to obvestilo, prevzemajo pravico do odločanja, ki pripada samoupravljalcem samim, bodisi neposredno bodisi organom, ki so jih samoupravljalci izvolili za reševanje določenih zadev v službi. V tem smislu je treba torej razlagati obvestilo.

Dana je bila tudi pripomba glede delitve osebnih dohodkov v zvezi s stališči Ustavnega sodišča o tem vprašanju. To vprašanje je prav gotovo zelo pomembno in se o njem zelo pogosto razpravlja v različnih okoljih v naši družbi. Moram reči, kolikor poznam prakso ustavnih sodišč v Jugoslaviji, da so bila mnenja o tem vprašanju včasih zelo diferencirana in da še sedaj ni v praksi povsem odpravljen ta problem, tako da se še zmeraj pojavljajo različna tolmačenja odločb ustavnih sodišč o tem. V tem obvestilu, ki se nanaša na SR Slovenijo, je ustavno sodišče SR Slovenije napisalo, da se temeljni poudarek pri reševanju tega problema daje osebnemu prispevku, ki ga nekdo da pri svojem delu, to je prispevku, ki se pokaže v konkretnih rezultatih dela.

Morda je bil tudi opis tega vprašanja v obvestilu premalo precizen ali pa ste ga napačno razumeli. V drugem stavku tretjega odstavka na 8. strani, ki je citiran, se želi le povedati, da se strokovna izobrazba upošteva v obsegu, kolikor izhaja iz praktičnih rezultatov dela, na nek način torej posredno, vendar dejansko iz konkretnih rezultatov dela.

Morda so te formulacije premalo precizne. Zato sem razpravljal le o teh dveh vprašanjih. Hvala.

Podpredsednik J o ž e B o ž i č : Hvala lepa. Še kdo želi razpravljati o tej točki dnevnega reda? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da nadaljujemo s to točko, ko bo Zakonodajno-pravna komisija pripravila konkretne spremembe in dopolnitve k predlogu stališč, o sprejemu katerega bomo kasneje glasovali.

Glede pobud, ki so jih dali posamezni delegati v zvezi z razpravo o obvestilu Ustavnega sodišča, ki pa se nanašajo na prihodnje delo tega zbora in na njegov delovni program, pa menim, da jih je treba sprejeti in jih upoštevati pri izvajanju tega programa. To bo prispevalo k delu Skupščine SR Slovenije na določenih področjih.

Prekinjam to točko dnevnega reda in prehajam na 3. točko dnevnega reda, na predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki predlaga, da se na podlagi drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza zakonodajnega postopka združita tako da se hkrati obravnavata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Ali se strinjate s predlogom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije? (Da.) Ugotavljam, da je ta predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije sprejet.

K obravnavi te točke sta bila povabljeni predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predstavnik Republiškega senata za prekrške. Uvodno obrazložitev bo podal tovariš Vlado Tance, namestnik republiškega sekretarja za pravosodje, organizacijo uprave in proračun!

V l a d o T a n c e : Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši delegati!

V skladu s programom uskladitve republiške zakonodaje z ustavo SR Slovenije in s programom dela Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je temu zboru predložen v obravnavo in sprejem predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona in z obrazložitvijo. Rok za uskladitev tega zakona z ustavo je 30. junij 1977. leta.

Področje prekrškov je najboljše deliktno ravnanje fizičnih in pravnih oseb, zoper katere se uporabljajo kazenske sankcije, ki jih izrekajo organi za kaznovanje prekrškov z najrazličnejšo organizacijsko ureditvijo in z različnimi področji dela. V povprečju obravnavajo v območju SR Slovenije organi za kaznovanje prekrškov med 110 000 in 140 000 zadev letno, pri čemer je bilo pravomočno kaznovanih v 1975. letu 121 090 storilcev prekrškov. Obseg izterjanih denarnih kazni za prekrške se giblje med 30 000 000 in 40 000 000 dinarjev letno.

V območju SR Slovenije obravnavajo prekrške: občinski sodniki za prekrške na prvi stopnji in Republiški senat za prekrške kot pritožbeni organ, davčne uprave občin na prvi stopnji in Republiški sekretariat za finance na drugi stopnji. Luška kapitanija v Kopru na prvi stopnji in Republiški komite za promet in zveze na drugi stopnji. Poleg teh organov obravnavajo prekrške po zveznih predpisih še zvezni organi: carina, devizna inšpekcija in letalska uprava, kadar so zvezni organi po posebnih predpisih pristojni za obravnavanje prekrškov.

V zveznem merilu potekajo priprave za sprejem zveznega zakona o prekrških, ki naj bi se po obstoječem predlogu zakona uporabljal za ugotavljanje odgovornosti za prekrške, predpisane z zveznimi predpisi, in za vodenje postopka pred zveznimi organi za kaznovanje prekrškov. Za prekrške, predpisane z republiškimi predpisi in druge zvezne prekrške, ki jih obravnavajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah, avtonomnih pokrajinah in v občinah, pa naj bi se uporabljali postopek, predpisan z republiškim oziroma pokrajinskim zakonom o prekrških.

Po sedANJI ureditvi ugotavljajo organi za kaznovanje prekrškov v republikah odgovornost in vodijo postopek za prekrške po republiških zakonih o prekrških, ne glede na to, kdo je izdal predpis o prekrških. Kolikor bo zvezni zakon o prekrških odstopil od te ureditve, bo treba ustrezno preoblikovati 1. člen predloženega osnutka zakona o prekrških.

Predlagani zakon o prekrških je predlagatelj oblikoval kot sistemski zakon, ki določa okvire za predpisovanje prekrškov in okvire kazenskih sankcij, v katerih bi izdajatelj predpisa o prekršku mogel izbirati, v skladu z družbeno pomembnostjo zavarovane dobrine, razpon in vrsto kazenskih sankcij. Predloženi zakon tudi definira prekršek kot kršitev javnega reda, osnove odgovornosti in postopek o prekrških.

Predlagatelj ne odstopa bistveno od obstoječega sistema obravnavanja področja prekrškov, vendar vnaša nekatere dopolnitve in spremembe, ki imajo značaj elementov kazenske odgovornosti in kazenskega postopka, v čemer se

organi za kaznovanje prekrškov bolj približujejo statusu in funkciji pravosodnih organov, konkretno sodišč. To izhodišče je lahko sporno glede na koncept prekrška kot upravno-kazenske kršitve javnega reda. Organi za kaznovanje prekrškov po ustavi niso opredeljeni niti kot pravosodni niti kot upravni organi. Sedanji zakon o prekrških jih opredeljuje kot samostojne organe družbenopolitičnih skupnosti. Dosedanji razvoj teh organov in zlasti njihovih pristojnosti dovoljuje zaključek, da gre za organe posebne vrste z zelo širokimi pooblastili kazenske represije na skoraj vseh področjih družbenega življenja. Pri tem ne smemo prezreti okoliščine, da se je pri oblikovanju politike kazenskega pregona razvila tendenca prenašanja številnih zadev, zlasti s področja javnega reda, predvsem pa varnosti cestnega prometa, iz pristojnosti organov kazenskega pravosodja v pristojnost organov za kaznovanje prekrškov, to je sodnikov za prekrške.

Ob vedno številnejših možnostih izrekanja težjih kazni in različnih varnostnih ukrepov, s katerimi se posega v svobodo in premoženje fizičnih oseb in premoženje in delokrog poslov pravnih oseb, je treba seveda po eni strani zagotoviti v postopku o prekrških kar največjo pravno varnost oseb v postopku o prekršku, po drugi strani pa čim bolj zaščititi javni interes. V tej smeri je tudi oblikovan predloženi osnutek zakona.

Številne variantne rešitve, ki so bile deloma že deležne politične ocene odborov zborov te skupščine, in pripombe in ocene v razpravi v strokovnem krogu prizadetih organov in organizacij bo predlagatelj bo izdelavi predloga zakona kritično ocenil in predložil v sprejem najustreznejše rešitve.

Kot novost je treba omeniti deloma že odklonjeno varianto k 4. členu, po kateri naj bi bili predstojniki republiških upravnih organov pri izdaji predpisov o prekrških omejeni s posebnim pooblastilom v zakonu.

Vprašljivo je tudi, ali je potrebno, da se za republiške predpise, ob siceršnji valorizaciji nekaterih spodnjih in zgornjih mej možnih denarnih kazni, poveča denarna kazen od 10-kratne na 20-kratno osnovo neizpolnjene obveznosti ali storjene škode. V zveznem merilu je glede na carinske in devizne prekrške taka sankcija najbrž upravičena, v republiškem merilu pa utegne postati politični problem, saj omogoča izrek denarnih kazni, ki bi lahko onemogočile nadaljnji obstoj organizacije združenega dela in s tem eksistenco delavcev v taki organizaciji.

Zaradi smotrnosti povzema osnutek zakona definicije številnih institutov kazenskega zakonika, ki se uporabljajo v postopku o prekršku, sedaj sicer v poenostavljeni obliki, v prihodnje pa v popolni formulaciji po novem zveznem kazenskem zakonu. Taka ureditev lahko zakonodajno-tehnično pomeni nepotrebno ponavljanje, ima pa svoj praktični smisel za operativno uporabo. Isto velja za nekatere procesne določbe, povzete po sedanjem zakoniku o kazenskem postopku.

Precej instruktivskih predpisov v določbah o postopku o prekršku ima namen zagotoviti večjo kvaliteto odločb o prekrških.

Kot na posebno novost opozarjamo na variantno rešitev odgovornosti mladoletnikov za prekrške. Poleg obstoječe ureditve predlagamo, glede na opozorila strokovnoznanstvenih institucij, še variantno ureditev, po kateri mladoletnih storilcev prekrškov tudi izjemoma ne bi bilo mogoče kaznovati za prekršek z denarno kaznijo ali celo zaporom, ampak naj bi se jim v prihodnje izrekli zgolj vzgojni ukrepi, in sicer poleg ukrepov strožjega nadzorstva staršev in skrbstvenega organa ter opomina še vzgojni ukrep oddaje v disciplinski center.

To variantno proučujemo v skladu s potrebo prilagoditi obravnavanje mladoletnikov vzgojnim smotrom, ki jih s kaznimi ni mogoče uspešno doseči. Vsekakor pa je predlagana variantna rešitev daljnosežnega pomena in je predvsem potrebno oceniti, ali se kazenski represiji na področju prekrškov zoper mladoletnike v danem trenutku lahko odpovemo.

Nadaljnja pomembna novost je predlagani enotni zastaralni rok enega oziroma dveh let, pri čemer je opuščeno razlikovanje postopka o prekršku, za katerega je predpisana denarna kazen v določenem znesku, ki je imel sedaj krajši zastaralni rok, šest mesecev oziroma eno leto. Isto velja za izvršitev sankcij za prekrške.

Drugi del zakona, ki obravnava postopek o prekrških, vsebuje nekatere sporne variante, katerih namen je učinkovitejši postopek, posegajo pa v svobodo občanov. Gre za možnost pridržanja do izdaje odločbe o prekršku, ki se podaljšuje od 24 na 48 ur, in na možnost odvzema potnega lista oziroma druge potne listine fizični osebi zaradi zagotovitve njene navzočnosti v postopku o prekršku.

Analogija s kazenskim postopkom oziroma s kazensko preiskavo pri tem ni ustrezna. O pridržanju se mora sodnik za prekrške dokončno odločiti v morebitnem podaljšanem roku pridržanja, medtem ko se v kazenskem postopku odloča le o tem, ali se bo uvedel postopek in odredil pripor.

Glede odvzema potne listine pa je vprašljivo, če ne gre pri tem za izključno zvezno pristojnost.

Sporna je lahko tudi obstoječa ureditev izterjave denarne kazni z izvršilnim sredstvom nadomestne kazni zopora kot temeljne oblike izvršbe denarnih kazni v postopku o prekršku. Na tem področju ne predlagamo spremembe. Odbori zborov Skupščine so opozorili na ta problem in kot ustreznjšo nakazali rešitev o izterjavi izrečenih denarnih kazni po pristojnih organih in šele v primeru neuspešne izvršbe na premoženje kaznovanih fizičnih oseb bi se uporabila nadomestna kazen zopora.

Med spornimi novostmi izrednih pravnih sredstev je opustitev razveljavitve in odprave pravnomočne odločbe o prekršku in njune nadomestitve z zahtevo za varstvo zakonitosti, pri čemer pa ostane postopek o sodnem varstvu v osnutku zakona nespremenjen. Ob dokončni rešitvi zahteve za varstvo zakonitosti v zveznih procesnih zakonih bo seveda tudi pri tem zakonu možno med zakonodajnim postopkom najti ustrezno rešitev, ki bo morda ta, da se zahteva za sodno varstvo in zahteva za varstvo zakonitosti ustrezno združita v enoten postopek, da bi se tako izognili tristopenjskemu postopku ali celo uvajanju četrte stopnje, za kar v postopku o prekršku ob primerjavi s kazenskim postopkom ni nobene potrebe.

Opozarjam še na valorizacijo zneskov kot sankcij za uveljavljanje procesne discipline, razponov za določitev pavšalnih stroškov in kriterijev za uveljavljanje posameznih pravnih sredstev. Pri tem je predlagatelj zasledoval zgolj cilj prilagoditi se obstoječim valutnim razmeram.

Na koncu naj opozorim še na predlagano ureditev pogojev za izvolitev sodnika za prekrške, pri čemer se postopek izvolitve izenačuje s postopkom izvolitve sodnikov rednih sodišč in uveljavljajo strožji pogoji glede strokovne izobrazbe.

Podpredsednik J o ž e B o ž i č: Hvala lepa! Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem tega zbora

in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona, 29. 9. 1976 in poročili Odbora in Komisije, 15. 10. 1976. Odbor za družbenopolitični sistem je predlagal v poročilu stališča, ki naj jih Družbenopolitični zbor sprejme v smislu 345. člena ustave SR Slovenije in drugega odstavka 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ter prvega odstavka 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije. Ali želi poročevalec Odbora tovariš Pavel Mermolja dopolniti pismeno poročilo? (Da.) Besedo ima tovariš Pavel Mermolja.

Pavel Mermolja: Opozoril bi le na tiskarsko napako, ki je nastala v predlogu stališč. Zaradi oblike se zdi, da predlog stališč vsebuje le besedilo 1. in 2. točke, ne pa tudi preostalih odstavkov.

2. točka, ki se začne z besedilom: »Družbenopolitični zbor ugotavlja...«. vključuje namreč sedem odstavkov predloga stališč, vse do konca 2. strani. Da ne bi kdo menil, da vsebuje predlog stališč 1. in 2. točko in da preostalo besedilo ne sodi v predlog stališč. Vsi odstavki 2. točke namreč sodijo v predlog stališč.

Podpredsednik Jože Božič: Preden preidemo na razpravo, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo po potrebi dopolnila predlog stališč s predlogi, mnenji in pripombami iz današnje razprave. V skupino predlagam naslednje delegate: tovarišico Vero Jukič, tovariša Pavla Mermoljo in tovarišico Tino Tomlje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ta predlog.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Marjan Šenk!

Marjan Šenk: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite, da se kot zastopnik organov za kaznovanje prekrškov udeležim te razprave o predlogu za izdajo zakona o prekrških. Želim se predvsem dotakniti nekaterih vprašanj, ki izhajajo iz najpomembnejših načelnih stališč Odbora za družbenopolitični sistem tega zbora in Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije.

Za pojasnitev in konkretno opredelitev ugotovitve v predlaganih sklepih, da predloženi osnutek zakona o prekrških kot celota ustreza ustavnim zahtevam in potrebam na tem področju družbenih odnosov, ki jih je treba še vedno urejati s prisilnimi sredstvi, bi povedal še tole: Prekrški so v našem kazensko-pravnem sistemu najboljšežnejša skupina kazensko pregonljivih dejanj in opustitev in po svoji vsebinski razvejanosti segajo na skoraj vsa področja družbenega delovanja in tudi odnosov, po svoji številčni razsežnosti v zveznih, republiških in pokrajinskih predpisih ter drugih predpisih pa pomembno presegajo vsa druga deliktna dejanja, to pomeni kazniva dejanja in gospodarske prestopke in morebiti tudi disciplinska kazniva dejanja. To trditev dopolnujem s podatkom, da je bilo v preteklih petih letih v Jugoslaviji evidentiranih skoraj 3000 posebnih predpisov v katerih so določeni prekrški, bodisi v zveznih in republiških zakonih bodisi v predpisih avtonomnih pokrajin, v odlokih občinskih skupščin in v drugih predpisih organov družbenopolitičnih skupnosti. V Jugoslaviji je bilo v preteklih letih vsako leto pravnomočno kaznovanih za prekrške prek milijon oseb, fizičnih, pravnih, odgovornih. V Sloveniji je bilo,

predstavnik Republiškega sekretariata za pravosodje je že to omenil, v enakem obdobju vsako leto prek 100 000 pravnomočno kaznovanih oseb, pri čemer je treba še poudariti, da ti podatki ne obsegajo primerov lažjih kršitev družbene discipline, ko pooblaščeni delavci organov javne varnosti in nekaterih drugih upravnih organov v postopku s tako imenovanim organskim mandatom izterjajo denarno kazen v določenem znesku od storilcev na samem kraju storjenega prekrška.

Čeprav se stališča glede pravne narave prekrškov, zlasti glede razmerja prekrškov do kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov, v naši teoriji in tudi v konkretni praksi večkrat razhajajo, pa iz konkretne zakonodajne prakse nedvomno izhaja, da med omenjenimi delikti vsaj praviloma ni kvalitativne razlike, pač pa, da je razlikovanje med vsemi temi dejanji in opustitvami predvsem kvantitativno, pri čemer sta odločilni za opredelitev stopnja in intenziteta družbene nevarnosti dejanja oziroma opustitve. V odločitvi zakonodajalca pa je, da po pretehtanju vseh teh okoliščin opredeli, ali bo določeno dejanje oziroma opustitev uvrstil med kazniva dejanja, gospodarske prestopke ali pa prekrške. Takšna opredelitev pravne narave prekrškov je nedvomno vplivala na proces postopnega prenosa postopka o prekrških iz neposredne pristojnosti upravnih organov na posebne organe, to je na organe za kaznovanje prekrškov, pri čemer je bilo odločilno, da je treba postopek in odločanje o pomembnejših kazensko pregonljivih deliktih, h katerim sodijo tudi dejanja oziroma opustitve, ki so pravno opredeljene kot prekrški, opreti na temelje, ki so enotni za celoten kazensko-pravni sistem Jugoslavije.

Nadaljnja posledica take opredelitve na področju prekrškov je bila, da posebni državni organi najbolje zagotavljajo zakonito in pravilno uporabo kazenskih sankcij na tem področju. Na področju prekrškov se je ta proces začel z uveljavitvijo temeljnega zakona o prekrških v 1951. letu. Kasnejše spremembe in dopolnitve tega zakona in tudi republiški zakoni o prekrških, ki so bili sprejeti po uveljavitvi ustavnih amandmajev v 1971. letu in zvezne in republiških ustav, pomenijo nadaljnjo usmeritev in krepitev te prvotne usmeritve. Menim, da predloženi osnutek zakona o prekrških izhaja iz take usmeritve, poleg tega pa upošteva tudi dejansko stanje v naši republici, zlasti glede strokovnih kadrov, ki v občinah izvajajo postopek o prekrških. Menim, da je v skladu z ustavnimi načeli, da se organi, ki so pristojni za postopek o prekrških, čeprav formalno niso vključeni v organizacijski sistem organov pravosodja, pri izvajanju tega postopka opirajo na načela in tudi konkretne določbe materialnega in procesualnega kazenskega prava. Iz tega izhaja tudi stremljenje po čim širši naslonitvi na temeljna materialno-pravna in procesualna načela kazenskega prava tudi v postopku o prekrških, vendar ob upoštevanju specifičnosti, ki izhajajo iz narave prekrškov, njihove teže, družbenega pomena in tudi njihove številnosti, kar zlasti narekuje, da je postopek hiter in ekonomičen, torej razbremenjen številnih obličnosti, ki so sicer značilne, pa tudi potrebne v postopku za kazniva dejanja in gospodarske prestopke.

Pri sestavljanju osnutka zakona o prekrških pa so bile, zlasti med materialno-pravnimi določbami, prevzete nekatere določbe splošnega dela zveznega kazenskega zakonika in zakona o gospodarskih prestopkih, predvsem zaradi vsebinske popolnosti tega zakona in zaradi upoštevanja dejanskega organizacijskega in kadrovskega stanja v organih za kaznovanje prekrškov. Neupoštevanje teh dejanskih okoliščin bi po našem mnenju nedvomno imelo za posledico, da bi bil postopek o prekrških časovno daljši in tudi na strokovno nižji ravni, kar

vse bi ogrožalo uresničevanje načela zakonitosti in končno učinkovitost kazenskega ukrepanja v tem postopku.

V zvezi s pripombo o tolmačenju 12. točke prvega odstavka 281. člena zvezne ustave o pristojnosti federacije, da določa odgovornost in sankcije za prekrške, s katerimi se kršijo zvezni predpisi, v tem smislu, da bi bilo treba materialne določbe republiškega zakona o prekrških uporabljati tudi za tako imenovane zvezne prekrške, razen tistih, o katerih vodijo postopek zvezni organi, naj pojasnim, da so bila taka stališča že pojasnjena pristojnim zveznim organom v razpravah o osnutku zveznega zakona o prekrških, vendar, kolikor je znano, doslej niso bila upoštevana. Zato tudi osnutek republiškega zakona o prekrških sledi materialno-pravni ureditvi, ki izhaja iz osnutka zveznega zakona o prekrških.

Glede enake pripombe Odbora za družbenopolitični sistem tega zbora in Zakonodajno-pravne komisije o neustreznosti določbe v osnutku zakona, da se denarna kazen, ki je bila izrečena za prekršek v višini do 2000 dinarjev, če ni bila plačana v določenem roku, spremeni v nadomestno kazen zavora, naj pojasnim, da je taka ureditev trenutno v vseh veljavnih republiških in pokrajinskih zakonih o prekrških. Motiv za tako ureditev je predvsem v preventivnem učinku takega predpisa.

Največje število storilcev prekrškov, katerim je izrečena denarna kazen, le-to spričo take določbe nedvomno plača, medtem ko bi ob zagrojeni prisilni izterjavi denarne kazni znatno večji odstotek kaznovanih s plačilom odlašal in bi bila večkrat izvršitev tudi neuspešna zaradi kratkih rokov zastaranja, ki veljajo v postopku o prekrških.

V zvezi s tem navajam podatke, ki mi jih je posredoval občinski organ za kaznovanje prekrškov v Ljubljani. Z denarno kaznijo so sodniki za prekrške v 1975. letu kaznovali v širšem ljubljanskem območju, in ne le v mestu Ljubljana, 25 000 posameznikov. V približno 6000 primerih kaznovane osebe denarne kazni niso plačale v določenem roku. Zato je sodnik za prekrške izdal odločbo o spremembi denarne kazni v zapor, vendar je bila nadomestna kazen zavora izvršena v največ 200 primerih, kar je manj kot 1 % od skupnega števila oseb, ki so bile kaznovane z denarno kaznijo, oziroma 3,3 % oseb, katerim je bila izdana odločba o spremembi denarne kazni v zapor. To pomeni, da v konkretni praksi organov za kaznovanje prekrškov le izjemoma pride do izvajanja določb o nadomestni zaporni kazni, če prvotno izrečena denarna kazen, ki je bila izrečena za prekršek, ni bila plačana v določenem roku. To nekako potrjuje stališče, da ima ta določba predvsem preventivni pomen.

V zvezi s predlagano rešitvijo glede odgovornosti mladoletnikov za prekrške in v zvezi s pripombami, ki so bile dane v predhodnem postopku v skupščinskih telesih, naj pojasnim tole:

V 1972. letu, ko so se v Sloveniji glede odgovornosti mladoletnikov še uporabljale določbe prejšnjega temeljnega zakona o prekrških, ki niso predvidevale v postopku o prekrških uporabe vzgojnih ukrepov, je bilo v Sloveniji za prekrške pravnomočno kaznovanih 5760 mladoletnikov, od tega z denarno kaznijo 5314 — torej največji odstotek z denarno kaznijo, z zaporom 121 in z ukorom 341 mladoletnikov. 1975. leta, ko je že veljal zakon o prekrških iz 1973. leta, ki je uvedel v sistem kazenskih sankcij za mladoletnike tudi vzgojne ukrepe, pa so v Sloveniji organi za kaznovanje prekrškov pravnomočno odločili o 3840 prekrških mladoletnikov — torej znatno manj kot v 1972. letu, in so bili vzgojni ukrepi izrečeni v 2500 primerih, kazni pa le v 1340 primerih,

in sicer denarna kazen v 1141 primerih, zapor v 27 primerih in ukor v 172 primerih. To nedvomno dokazuje, da se v postopku o prekrških uveljavljajo izhodišča zakona o prekrških iz 1973. leta o spremenjenem vrednotenju odgovornosti mladoletnikov za prekrške. Naj pojasnim še to, da so organi za kaznovanje prekrškov izrekli kazni mladoletnim osebam le izjemoma, in to za hujše kršitve na področju javnega reda in miru, na primer za hujše pretepe in za druge primere posebno drznega obnašanja na javnih mestih, zoper povratnike nekaterih prekrškov na področju varnosti v javnem cestnem prometu, zlasti za pogoste primere vožnje motornih vozil brez vozniškega dovoljenja in v nekaterih primerih nedopustnega ilegalnega prehajanja čez državno mejo. Občinski organi za kaznovanje prekrškov večinoma menijo, da je dopustnost uporabe denarne kazni ali pa kazni zopora kot najstrožje oblike kazenskih sankcij v postopku o prekrških zoper mladoletnike utemeljena v izjemnih primerih, spričo teže in narave določenih prekrškov, ki jih take osebe, zlasti pa povratniki, storijo, pri čemer pa seveda tudi ne smemo prezreti preventivnega pomena, ki ga ima taka sankcija.

V zvezi s tem naj na koncu moje razprave omenim še to, da bo treba pri nadaljnjem oblikovanju normativnih predpisov o odgovornosti mladoletnikov upoštevati tudi mnenje, kar je bilo omenjeno že v predhodnih izvajanjih predstavnika Republiškega sekretariata za pravosodje, Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, in morda tudi drugih podobnih institucij, ki je v 1975. letu opravil pri sodniku za prekrške v Sloveniji posebno raziskavo glede problematike postopka o prekrških zoper mladoletnike glede na izvajanje novih določb zakona o prekrških iz 1973. leta o odgovornosti mladoletnih prestopnikov. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Ker bom z glasovanjem soodgovoren za ta stališča, želim bodisi razčistiti svoje mnenje o tem, kar je napisano v stališčih, bodisi vas prepričati, da je treba v stališčih napisati drugačno besedilo.

Doslej sem bil prepričan, da družbene odnose ustvarjamo, da tisto, kar je obvezno, predpisujemo z ustavo in zakoni, nisem bil pa prepričan, da tudi s kaznovalno politiko ustvarjamo družbene odnose. Sedaj je, žal, v stališčih podredni stavek, ki se lahko nanaša tako na potrebe kot tudi na družbene odnose. V 2. točki je namreč napisano: »Družbenopolitični zbor ugotavlja . . . , da odgovarja ustavnim zahtevam in potrebam na tem področju družbenih odnosov, ki jih je še vedno potrebno urejati s prisilnimi sredstvi«. To pomeni, da je treba družbene odnose urejati s prisilnimi sredstvi. Prepričan sem, da je sicer predlagatelj menil, da odgovarja to potrebam, ki jih je treba urejevati s prisilo. Ta formulacija glede družbenih odnosov sploh ni jasna. Oba današnja uvodna razpravljalca sta namreč ugotavljala, da se prekrški pojavljajo na vseh področjih družbenega življenja. Po mojem mnenju bomo še naprej odnose odredjali z ustavo in zakoni, in če kdo krši norme v teh odnosih, pa ga bomo kaznovali. Zato se mi zdi, da bi bilo povsem dovolj, če bi 2. točko formulirali tako, da bi izpustili besedilo: »na tem področju družbenih odnosov«, ker je nejasno. Ugotovili bi, da »kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam in potrebam, ki jih je še vedno potrebno urejati s prisilnimi sredstvi.«

Če nimam prav, naj mi predlagatelji stališč to pojasnijo. Ne strinjam pa se s tem, da bi družbene odnose prek prekrškov povezali s prisilnimi ukrepi.

Podpredsednik J o ž e B o ž i č : Še kdo želi besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, potem prosim skupino, naj zavzame stališča do predlogov iz te razprave in predloži poročilo.

Prekinjam to točko dnevnega reda in prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Dogovor in predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Kot predstavnik Izvršnega sveta je na seji zbora prisoten tovariš Marko Mrak, pomočnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo. Gradivo je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila poročilo. Gradivo ste prejeli 14. 10. 1976. Danes ste prejeli poročilo Komisije in obrazložitev dogovora o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe, ki jo je poslal izvršni svet Skupščine SR Slovenije kot dodatno prilogo k predlogu odloka.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Bogovič!

J o ž e B o g o v i č : Dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe je predložen v času, ko vlagamo na vseh ravneh resne napore za krepitev naše obrambne sposobnosti. Zato je toliko bolj pomemben.

Treba je priznati, da so bili zaradi nestalnih virov financiranja in tudi zaradi neenotne metodologije rezultati manjši, kot bi lahko bili in smeli biti.

Materialni pogoji bodo ob sočasni dobri kadrovski politiki odpravili glavne ovire za še večje rezultate in tudi poenotenje obrambnih priprav.

2. člen dogovora po moji presoji dovolj široko navaja namen uporabe zbranih sredstev.

Ker pa se sklicujemo na ekonomsko moč, na podlagi katere se izločajo sredstva za financiranje priprav za ljudsko obrambo, je pomembno upoštevati solidarnost, ki omogoča enakomernejše priprave za ljudsko obrambo v delovnih organizacijah in v republiki. Zato podpiram predloženi dogovor

Podpredsednik J o ž e B o ž i č : Želi še kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o predlogu odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta.

Predsedstvo Skupščine SR Slovenije je obravnavalo delovni osnutek programov dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta skupaj s predlogi skupin za pripravo programov dela vseh zborov Skupščine SR Slovenije in delovnih teles zborov, s predlogi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in samoupravnih interesnih skupnosti, ki se vključujejo v skupščinski sistem, in predlaga zborom Skupščine SR Slovenije, naj obravnavajo predložene osnutke programov dela kot predloge programov dela zborov Skupščine SR Slovenije.

Začenjam razpravo. Ali želi kdo razpravljati o predlogu Predsedstva Skupščine SR Slovenije? (Nihče.) Dajem na glasovanje predlog Predsedstva, da se obe fazi združita in se osnutek delovnega programa sprejme kot predlog. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel ta predlog.

Program dela so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose, skupina delegatov za pripravo programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, ki so predložili skupno poročilo. Prejeli ste delovno gradivo za programe dela zborov, z dopisom z dne 10. 8. 1976, osnutek programov dela zborov, z dopisom z dne 13. 10. 1976, skupno poročilo obeh odborov in skupine, dne 15. 10. 1976, in danes predlog Predsedstva Skupščine SR Slovenije z zakonodajnim programom. Predlagam, naj začasno vodi sejo zbora tovariš Vladimir Gošnik!

Predsedujoči Vladimir Gošnik: Uvodno obrazložitev k predlogu programa zbora bo podal tovariš Jože Božič, predsednik delovne skupine delegatov v tem zboru za prijavo programa dela tega zbora!

Jože Božič: Tovarišice in tovariši delegati!

Na 30. seji tega zbora smo izvolili supino delegatov za pripravo programa dela zbora do meseca julija 1977. leta. Še pred tem je strokovna služba Skupščine SR Slovenije pripravila delovno gradivo za programe dela vseh treh zborov Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta. To delovno gradivo je obravnavalo Predsedstvo Skupščine SR Slovenije in ga po prvih dopolnitvah 10. 8. 1976. leta poslalo delegatom temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, delegatom v tem zboru, občinskim skupščinam, delovnim telesom Skupščine SR Slovenije in njenih zborov, samoupravnim interesnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam in drugim zainteresiranim subjektom s prošnjo, da še v fazi nastajanja programa dajo svoje pripombe, predloge in mnenja in tako sodelujejo pri programiranju dela zborov republiške skupščine.

Skupina za pripravo programa dela tega zbora se je sestala dvakrat. Prvič je imela sama sejo, drugič pa skupaj z Odborom tega zbora za družbenopolitični sistem in za družbenoekonomske odnose. Pri svojem delu je skušala skupina upoštevati vse tiste predloge, ki prispevajo k uspešnemu delu Zbora in Skupščine v celoti.

Zlasti pozorno je skupina proučila stališča, pripombe in predloge, ki jih je k programom sprejel Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije na 25. seji dne 15. 9. 1976. leta. Na podlagi tega gradiva je skupina pripravila osnutek programa dela tega zbora, ki ste ga prejeli. Ta osnutek je skupina zaradi usklajevanja programov dela vseh treh zborov, v skladu s poslovnikom Skupščine SR Slovenije in tega zbora, pred-

ložila Predsedstvu Skupščine SR Slovenije, ki predlaga, da ta osnutek obravnava zbor kot predlog. S takim predlogom Predsedstva je soglašala tudi skupina, pravkar pa ste to tudi vi potrdili. Predsedstvo Skupščine SR Slovenije v skladu s svojo usklajevalno vlogo predlaga tudi spremembe in dopolnitve, ki ste jih danes prejeli na klop in za katere tudi skupina meni, da jih je treba upoštevati pri oblikovanju predloga programa dela tega zbora.

Predloženi program je bil pripravljen v sodelovanju z Izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije in je uskladen z njegovim programom. Prav tako so pri pripravi programa dela sodelovali tudi predstavniki vseh samoupravnih interesnih skupnosti, ki se vključujejo v skupščinski sistem.

Iz predloženega programa dela izhaja, da se skupščine posameznih samoupravnih interesnih skupnosti v večji meri kot doslej vključujejo v obravnavo ali enakopravno odločanje. Dogovorjeno je tudi bilo, da se bodo skupščine zainteresiranih samoupravnih interesnih skupnosti vključevale v obravnavo tudi pri tistih temah oziroma aktih, pri katerih v programu to sicer ni izrecno navedeno, če bodo presodile, da je obravnava teme ali akta za njih pomembna.

Glede pobude, da bi bili pri posameznih temah ali aktih poleg odgovornega nosilca navedeni tudi operativni nosilci, skupina predlaga, da bi to nalogo opravila skupina v končni redakciji v sodelovanju s predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Iz poročila obeh odborov in skupine delegatov za pripravo programa ste lahko ugotovili, kakšne so bile pripombe teh teles k delovnemu gradivu za pripravo programa. Lahko ugotovim, da so v predloženem osnutku programa in v predlogu Predsedstva Skupščine SR Slovenije skoraj v celoti zajeta tako splošna stališča kot tudi konkretne pripombe k posameznim temam.

V usklajevalnem postopku Predsedstvo Skupščine SR Slovenije ni sprejelo predloga, da naj zbor ne bi obravnaval teme o aktualnih problemih organizacije in delovanja izvršnih svetov in upravnih organov v SR Sloveniji. Predsedstvo je menilo, da je razprava o tej problematiki potrebna med drugim tudi zato, ker bo mogoče na podlagi gradiva in razprave v zborih sprejeti nekatera izhodišča za pripravo zakonov s področja uprave in ker bo predlagatelj že v tej analizi obdelal nekatere vidike, ki se nanašajo na izvrševanja ekonomskih funkcij republike. Naj ob tem opozorim, da je Izvršni odbor Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva predlagal, da bi že v tem mandatnem obdobju Skupščina SR Slovenije obravnavala analizo o uresničevanju ekonomskih funkcij republike. Izvršni odbor je mnenja, da je ta primer aktualen z več vidikov, med drugim tudi z vidika uresničevanja vloge republike pri skupnih funkcijah federacije. Prav tako bi bilo treba v tem sklopu oceniti delo organov, ki jih ima republika za uresničevanje te funkcije, od Narodne banke do nekaterih komitejev in sekretariatov.

V programu je upoštevana tudi pobuda delegata Jožeta Globačnika glede analiziranja sistema dogovarjanja in sporazumevanja o delitvi dohodka. Ta vprašanja naj bi se obravnavala v okviru posebne teme.

Opazili ste, da je ta zbor pri nekaterih temah naveden kot zainteresiran zbor. Skupina meni, da je to prav in se strinja s stališči Socialistične zveze delovnega ljudstva, da naj se Družbenopolitični zbor večkrat vključuje v obravnavo zadev, za katere sicer ni pristojen, imajo pa pomen za njegovo delovno področje, in da naj se tak način obravnave v Družbenopolitičnem zboru nakaže že v programu dela. To pa nikakor ne pomeni, da Družbenopolitični zbor ne bi mogel kot zainteresiran zbor obravnavati še drugih tem oziroma aktov.

Dovolite, da na koncu tega uvoda predlagam, da predloženi predlog programa sprejmete s spremembami in dopolnitvami, ki jih predlaga Predsedstvo Skupščine SR Slovenije, in da pooblastite skupino, ki je pripravila program, da pripravi na podlagi vseh prejšnjih predlogov in predlogov iz današnje razprave v zboru končno redakcijo programa dela tega zbora. Hvala lepa.

Predsedujoči Vladimir Gošnik: Hvala lepa! Sejo bo zopet vodil tovariš Jože Božič!

Podpredsednik Jože Božič: Ali želita poročevalca odborov dopolniti svoji poročili? (Ne želita.) Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Pravkar smo slišali, da se ta zbor tudi glede vprašanj, za katera ni pristojen, lahko razglasi za zainteresirani zbor. Tovariš podpredsednik je povedal, da je to dobro napisati v program dela že na začetku. Dajem sugestijo v tej smeri:

Menim, da pet ali šest zakonov, ki jih po poslovniku Skupščine SR Slovenije obravnava predvsem Zbor združenega dela, ko daje soglasje k aktom Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, pomeni bistvo družbenopolitičnih odnosov in sistema v Jugoslaviji in uresničevanju zakona o združenem delu. Morda bi kazalo prav zaradi takega pomena teh štirih ali petih zakonov obravnavati najbolj temeljne določbe tudi v Družbenopolitičnem zboru. Gre predvsem za zakon o temeljih denarnega sistema, ki ga danes obravnava Zbor združenega dela in se razprava o njem zaključuje. Vsi preostali zakoni pa se še obravnavajo, med njimi zakon o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino. To je eden izmed tistih temeljnih zakonov, ki odpravljajo dosedanjvo veliko etatizacijo in odtujevanje. Ta zakon skuša na temelju ustavnih odnosov uveljavljati oblast delovnega človeka v tej tako pomembni sferi. S tem zakonom je povezan zakon o prometu blaga in storitev s tujino. Na tem področju bo sprejet tudi zakon o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela. V pogodbah s tujino gre namreč pogosto za omejevanje samoupravnih pravic delavcev v organizacijah združenega dela. Gre še za dva za kona: Eden je zakon o temeljih sistema in družbene kontrole cen, ki bistveno vpliva na samoupravno določanje dohodka, drugi pa zakon o kompenzacijah, ki ureja vprašanja, ki nastajajo kadar država ali organizirana družba omeji samoupravne pravice bodisi delovni organizaciji bodisi republikli. Gre skratka za nekatere zakone, ki so naštetih v poglavju C zakonodajnega programa na straneh od 39 do 42, ki bistveno vplivajo na družbenopolitični sistem in družbeno-ekonomske odnose, in bi zato najbrž kazalo, vsaj glede najbolj temeljnih vprašanj, o njih spregovoriti tudi v tem zboru. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Terezija Štefančič!

Terezija Štefančič: Izredno pomembno je, da je Predsedstvo Skupščine SR Slovenije zakon o komasacijah dopolnilo v predlogu programa (na 19. strani) s predlogom za izdajo zakona in z osnutkom zakona o melioracijah kmetijskih zemljišč, čeprav ta zakon ni v pristojnosti tega zbora. To je izredno pozitivno in dobro in veliko širše kot le sprejem zakona o komasacijah.

Predlagam tudi, da bi čimprej dopolnili zakon o združevanju kmetov na podlagi zakona o združenem delu, ko bo sprejet, kar bi obravnaval tudi Družbenopolitični zbor. To je pomembno, in če je to možno, bi s tem dopolnili program nadaljnjega dela tega zbora.

Podpredsednik Jože Božič: Ali še kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, prehajam na glasovanje o predlogu programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta, skupaj s spremembami in dopolnitvami, ki jih je predlagalo Predsedstvo Skupščine SR Slovenije. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta, skupaj s spremembami in dopolnitvami, ki jih je predlagalo Predsedstvo Skupščine SR Slovenije.

V zvezi s sprejetim programom dela predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Pooblašča se skupina za pripravo programa dela Družbenopolitičnega zbora, da pripravi na podlagi predlogov Predsedstva Skupščine SR Slovenije ter današnje razprave končno redakcijo programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976. do julija 1977. leta.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Vračam se na 3. točko dnevnega reda. Ker je skupina delegatov končala z delom, prosim poročevalko skupine tovarišico Vero Jukič, da poda poročilo!

Vera Jukič: Skupina za usklajevanje stališč k predlogu za izdajo zakona o prekrških predlaga na podlagi razprave naslednjo spremembo:

V 2. točki stališč naj se spremeni prvi odstavek tako, da se glasi: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam. Potrebno pa je zagotoviti, da se kršitve družbeno dogovorjenih norm urejajo s prisilnimi sredstvi.« Preostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Beno Zupančič!

Beno Zupančič: (iz klopi): Prosim, ali bi lahko še enkrat slišali ta stavek!

Podpredsednik Jože Božič: Tovariš Zupančič, prosim, če bi prišel h govornici, pa bomo to razčistili.

Beno Zupančič: Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam. Potrebno pa je zagotoviti, da se kršitve družbeno dogovorjenih norm urejajo s prisilnimi sredstvi.«

To je besedilo, ki ga je prebrala tovarišica Jukičeva. Menim, da v tem besedilu nekaj manjka, čeprav je sicer v redu. Moram pogledati prejšnje besedilo.

Podpredsednik Jože Božič: Prosim, tovariš Zupančič, da tisto, kar manjka, napišete, pa potem to predložite. To bi naredili med sejo, da ne bomo prevečkrat prekinjali dnevnega reda.

Sedaj je tak predlog: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam, ker je še vedno potrebno urejati kršitve s prisilnimi sredstvi«.

Beno Zupančič: (iz klopi): Pika. Potem se pa besedilo v redu nadaljuje.

Podpredsednik Jože Božič: Prosim, besedo ima tovarišica Vera Jukič!

Vera Jukič: Sama predlagam naslednje: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam, zagotoviti pa je potrebno, da se kršitve družbeno dogovorjenih norm urejajo s prisilnimi sredstvi«. Gre le za spremenjen vrstni red.

Beno Zupančič: (iz klopi): To besedilo je boljše kot prejšnje.

Podpredsednik Jože Božič: To pomeni, da je treba poleg urejanja s tem zakonom še nekaj zagotoviti. Ta zakon pa to že sam zagotavlja. To je boljše besedilo. Morda bi na koncu rekli: »...saj je še vedno potrebno urejati kršitve s prisilnimi sredstvi«.

Beno Zupančič (iz klopi): Potem pa se besedilo naprej logično nadaljuje.

Podpredsednik Jože Božič: Prosim, če še enkrat poslušate to besedilo!

Vera Jukič: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da kot celota osnutek zakona o prekrških ustreza ustavnim zahtevam, saj je potrebno še vedno kršitve družbeno dogovorjenih norm urejati s prisilnimi sredstvi«.

Podpredsednik Jože Božič: To je tudi v skladu s predlogom delegata tovariša Poliča, da bi zamenjali formulacijo o področju družbenih odnosov s širšo formulacijo, ki sedaj ustreza.

Prehajam na glasovanje o predlogu sprememb in dopolnitev predloga stališč k predlogu za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona. Kdor je za predlog skupine delegatov, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog sprememb in dopolnitev k predlogu stališč.

Prehajam na glasovanje o predlogu stališč k predlogu za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona, skupaj s sprejetimi spremembami in dopolnitvami. Kdor je za ta predlog stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel spremenjeni in dopolnjeni predlog stališč k predlogu za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, prehajam na glasovanje o predlogu odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada. S tem so bili v družbenopolitičnem zboru imenovani: za predsednika Ivan Potrč in za člane: Bojan Adamič, Mira Bedenk, dr. Branko Berčič, Nikolaj Bežek, Tilka Blaha, Jože Ciuha, France Filipič, Marjan Javornik, Janez Karlin, Saša Mächtig, Anton Mikeln, Miloš Poljanšek, Dušan Povh in Jože Stabej.

2. Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Janez Japelj, predstavnik Komisije Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve!

Janez Japelj: V postopku za evidentiranje kandidatov in oblikovanje predloga kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije, ki ga je Komisija začela v aprilu 1976. leta in ki ga je kasneje ponovila, Komisija ni prejela dovolj predlogov možnih kandidatov, ki bi ji omogočili pripraviti tak predlog, da bi ustrezal tako splošnim in družbeno dogovorjenim načelom in merilom kadrovske politike kot tudi v ustavi opredeljeni vlogi in nalogam Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije, hkrati pa bi zagotovil sorazmerno strukturo in zastopanost vseh regij oziroma občin v Socialistični republiki Sloveniji.

Ker je sedanjim sodnikom porotnikom Vrhovnega sodišča SR Slovenije že potekel mandat in je treba izvoliti nove sodnike porotnike zaradi zagotovitve nemotenega nadaljnjega dela sodišča in zato, da se izboljša sedanja regijska struktura, predlaga Komisija temu zboru:

1. Naj na tej seji razpravlja in odloča o izvolitvi 55 kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije, pri čemer je kandidatna lista še odprta.

2. Komisija bo na eni izmed prihodnjih sej predložila zboru v razpravo in odločanje predlog odloka o izvolitvi dodatnega števila kandidatov za sodnike porotnike Vrhovnega sodišča Socialistične republike Slovenije.

Pri določitvi dodatnega predloga kandidatov bo Komisija zlasti upoštevala ustrezno strukturo in zastopanost vseh regij oziroma občin v Socialistični

republikli Sloveniji v celotni sestavi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, prehajam na glasovanje o predlogu odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 55 sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

3. Predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom odloka. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, prehajam na glasovanje o predlogu odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 165 sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na vprašanje delegata Jožeta Pratengrazerja, ki ga je postavil na 31. seji zbora, bo odgovoril tovariš Janez Sitar, pomočnik republiškega sekretarja za finance!

Janez Sitar: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Tovariš Jože Pratengrazer, delegat Družbenopolitičnega zbora, je postavil vprašanje, ali lahko pričakujemo spremembo stališča Zveznega sekretariata za finance v tem smislu, da bi bile oproščene prometnega davka tudi kosilnice, ki imajo širino zajema pod 1,5 metra.

Tovariš delegat je želel tudi zvedeti, ali lahko pričakujemo sprostitev neustreznega carinskega limita. O tem navaja, da po sedaj veljavnih predpisih lahko naš občan uvozi iz tujine določeno blago v višini do 80 000 starih dinarjev. Ker je bila navedena dovoljena višina sprejeta pred več leti, meni, da danes, glede na izredno skokovito rast cen, zlasti kmetijske mehanizacije, ni več ustrezna.

Odgovor na prvo vprašanje:

Po izdaji mnenja Zveznega sekretariata za finance z dne 23. 4. 1973, da so oproščene plačila prometnega davka tudi samohodne kosilnice s širino zajema pod 1,5 metra, ker imajo v bistvu enak pomen kot preostale večje kosilnice, so nekateri prodajalci kosilnic začeli prodajati brez prometnega davka tudi parkovne kosilnice. Te kosilnice pa se v kmetijski proizvodnji sploh ne uporabljajo

in jih tudi ne kupujejo individualni kmetijski proizvajalci, ampak predvsem lastniki individualnih stanovanjskih hiš za košnjo trave po svojih vrtovih.

Zaradi navedenega razloga je po našem mnenju Zvezni sekretariat za finance spremenil svoje stališče, pri tem pa ni imel namena obdavčiti tistih manjših kosilnic, ki jih uporabljajo kmetijski proizvajalci. Po uveljavitvi pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o uporabi davčnih stopenj ter o načinu evidence, obračunavanju in plačevanju davka o prometa proizvodov in storitev (Uradni list SFRJ, št. 4/76), v katerem so v 24. členu naštetih med drugimi kmetijskimi stroji le samovozni stroji za košnjo trave s širino najmanj 1,5 metra in več, smo, po posvetu s predstavnikom Zveznega sekretariata za finance, posredovali »Agrotehniko« v Ljubljani pojasnilo, da oprostitev velja tudi za samohodne motorne kosilnice s širino zajema od 0,75 metra in več, ker je način košnje s temi kosilnicami enak kot s traktorskimi kosilnicami in ker se te kosilnice uporabljajo v kmetijski proizvodnji. Pripomnili pa smo, da oprostitev ne velja za vse vrste ročnih in motornih parkovnih kosilnic, ker je način košnje s temi kosilnicami bistveno drugačen in se zato v kmetijski proizvodnji sploh ne uporabljajo. To pojasnilo je bilo objavljeno tudi v prilogi Gospodarskega vestnika »Iz prakse za prakso« in so bili s tem posredno seznanjeni tudi drugi prodajalci.

Od navedenih kosilnic se torej v notranjem prometu ne plačuje prometni davek. Zvezni sekretariat za finance smo že opozorili na različno uporabo predpisov glede oprostitve, kar velja za različen pristop v notranjem prometu v primerjavi z obračunom prometnega davka ob uvozu.

Pismenega odgovora še nismo prejeli. Glede na telefonski razgovor pa pričakujemo, da bo omenjeni pravilnik v bližnji prihodnosti spremenjen v smislu navedenega pojasnila.

Odgovor na drugo vprašanje:

Višina vrednosti predmetov, ki jih smejo državljani prinašati iz tujine, se je do sedaj stalno prilagajala rasti cen. Tako je bila na primer z odlokom o spremembi odloka o pogojih, ob katerih smejo državljani prinašati posamezne predmete iz tujine, z dne 25. 7. 1974 dvignjena od 50 000 na 80 000 starih dinarjev. Po informacijah Zveznega sekretariata za zunanjo trgovino se trenutno ne pripravlja predlog za povečanje tega limita. Hvala lepa.

Podpredsednik Jože Božič: Hvala lepa! Tovarišu Jožetu Pratengrzerju bomo poslali na njegovi vprašanji pismeni odgovor. Na naslednji seji ga bomo vprašali, če je zadovoljen z odgovorom. Želi kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Odrejam odmor, ker čakamo na poročilo Zakonodajno-pravne komisije v zvezi z obvestilom Ustavnega sodišča SR Slovenije o stanju ustavnosti in zakonitosti.

(Seja je bila prekinjena ob 12.50 in se je nadaljevala ob 13.50.)

Podpredsednik Jože Božič: Nadaljujemo sejo Družbenopolitičnega zbora. Prosim predsednika Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije tovariša Janka Česnika, da poda poročilo!

Janko Česnik: Tovarišice in tovariši delegati!

V skupini Zakonodajno-pravne komisije in v delovni skupini Zbora združenega dela, ki je bila v ta namen imenovana, smo proučili nekatere pripombe, mnenja in stališča, ki so bila dana v tem zboru in v Zboru združenega dela, in predlagamo, da ta zbor skupaj s preostalima dvema zboroma Skupščine SR Slovenije sprejme naslednje spremembe in dopolnitve predloga stališč, ki ga je predlagala Zakonodajno-pravna komisija v razpravi o obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o stanju ustavnosti in zakonitosti:

Na podlagi pripomb tovariša Zorana Poliča k uvodu k predlogu teh stališč smo menili, naj bi se drugi odstavek uvoda, ob upoštevanju njegovih pripomb in starega besedila, glasil takole: »Na podlagi razprav v zborih Skupščine SR Slovenije in v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije in zborov zbori Skupščine SR Slovenije ugotavljajo, da so pri uresničevanju ustavnosti in zakonitosti prisotna še mnoga nerešena vprašanja, nedoslednosti in nerazumevanja, na raznih področjih družbenega življenja in odločanja pa obstaja tudi vrsta odporov zoper uveljavitev odločujočega položaja delavskega razreda, delovnih ljudi ter občanov v ustavno opredeljenih oblikah njihove samoupravne in družbenopolitične organiziranosti v združenem delu ter položaja delovnega človeka kot svobodne in ustvarjalne osebnosti v samoupravni družbi.«

Naslednji, tretji odstavek naj bi se takole spremenil: »Očitna pa je tudi premajhna organiziranost za sistematično sprejemanje pojavov, ki so pomembni za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti, kar povzroča, da prepočasi reagiramo na ugotovljene pomanjkljivosti, ovire in odpore. Pripravljenost delovnih ljudi in občanov za dosledno uveljavljanje samoupravnih odnosov in za varstvo ustavnosti in zakonitosti ne najde vedno zadostne opore v obstoječi družbeni organiziranosti.«

Pripombo tovariša Bena Zupančiča smo skušali uresničiti v predzadnjem odstavku uvoda v predlogu teh stališč, in sicer takole: »Zbori Skupščine SR Slovenije so v razpravah ocenili aktualnost in družbenopolitično pomembnost ugotovitev in predlogov Ustavnega sodišča SR Slovenije ter ugotavljajo, da so nekateri predlogi Ustavnega sodišča SR Slovenije zajeti v programih dela zborov Skupščine SR Slovenije za naslednje obdobje.«

Pripombo tovariša Zorana Poliča k 6. točki smo upoštevali na ta način, da je bolj decidirano navedeno, da »je potrebno na normativnem področju pravočasno izdajati predpise, še zlasti takrat, kadar ti predpisi neposredno posegajo v pravice oziroma določene obveznosti organizacij združenega dela in občanov.«

Pripombo tovariša Vladimira Gošnika in pismo pripombo tovarišice Tine Tomljetove smo skušali uresničiti tako, da smo za 11. točko postavili novo 11. a točko, ki se glasi: »Pri spreminjanju, dopolnjevanju in usklajevanju samoupravnih splošnih aktov v izvajanju zakona o združenem delu je potrebno organizirati celovitejšo strokovno pomoč temeljnim samoupravnim organizacijam in skupnostim za zagotovitev uresničevanja ustavnih odnosov in položaja delovnega človeka v združenem delu.« S tem je upoštevano in ustrezno izraženo v predlogu teh stališč stališče, ki je bilo prisotno v razpravi, da je treba bolj kot doslej skrbeti za učinkovito in organizirano akcijo glede usklajevanja samoupravnih splošnih aktov v naslednjem letu v procesu izvajanja zakona o združenem delu.

Naj omenim, da je bilo v Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije precej razprave o problemu usklajevanja samoupravnih splošnih aktov in o določenih pomanjkljivostih in tudi »slabih navadah«, da se tako izrazim.

V zboru združenega dela je bila postavljena zahteva, da se v ta predlog stališč vnese tudi stališče, s katerim bi zbori Skupščine SR Slovenije obsodili prodajanje raznih tipskih pravilnikov in tipskih samoupravnih sporazumov in drugih samoupravnih splošnih aktov, s tem, da naj bi zoper ljudi in institucije, ki to počenjajo, ustrezno ukrepali. Hkrati je Zbor združenega dela terjal, da se zagotovi pri izvajanju zakona o združenem delu v organizacijah združenega dela določenim kadrovskim službam, ki so slabo zasedene, učinkovita in dejansko uresničljiva pomoč.

Obe stališči, prvo posredno, drugo pa povsem konkretno sta vključeni v dopolnitve predloga teh stališč, ki naj bi ju sprejel tudi Zbor združenega dela.

Podpredsednik Jože Božič: Kdo še želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, dajem na glasovanje predlog stališč k obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije Skupščini SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih pri uresničevanju ustavnosti in zakonitosti, ki ga je vsem zborom Skupščine SR Slovenije predložila Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, z dopolnitvami, ki jih je pravkar posredoval predstavnik predlagatelja predsednik Zakonodajno-pravne komisije. Kdor je za predlog teh stališč, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog teh stališč.

Ker je s tem dnevni red izčrpan, zaključujem 32. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije in se zahvaljujem za sodelovanje!

(Seja je bila končana ob 14. uri)

33. seja

(24. novembra 1976)

Predsedoval: Stane Markič,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Stane Markič: Pričenjam 33. sejo Družbenopolitičnega zbora.

Odsotnost so opravičili delegati: Valerija Arko, Vera Jukič, Danica Jurkovič in Beno Zupančič.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 32. seje zbora,
2. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977,
3. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije,
4. volitve in imenovanja,
5. predlogi in vprašanja delegatov.

Kot je razvidno iz sklica, daje Družbenopolitični zbor v skladu z drugim odstavkom 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in prvim odstavkom 19. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora stališča k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev predlaganega dnevnega reda? (Nihče.) Potem ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 32. seje zbora.

Osnutek zapisnika 32. seje ste prejeli. Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev zapisnika? (Nihče.) Če nihče, dajem zapisnik v odobritev. Glasujemo javno, z dviganjem rok. Kdor je za odobritev zapisnika 32. seje zbora,

naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 32. seje zбора soglasno sprejet.

Preden nadaljemo s posameznimi točkami dnevnega reda, vas obveščam, da smo se predsedniki zborov dogovorili, da bomo poslušali na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora obrazložitev k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977, ki jo bo podal tovariš Zdravko Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, ter uvodno obrazložitev k osnutku zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977, ki jo bo podala tovarišica Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance.

Predlagam da odidemo na skupno zasedanje.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 10.15.)

Predsednik Stane Markič: Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977.

Osnutek resolucije je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

Osnutek resolucije ste prejeli, prav tako tudi oceno in stališče Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977 ter analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v 1976. in 1977. letu. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je poslal stališča in pripombe k osnutku resolucije, ki ste jih prav tako prejeli.

K obravnavi te točke sta bila povabljeni predstavnika Gospodarske zbornice in Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Osnutek resolucije sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste skupno poročilo odborov za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela, Zbora občin in našega zbora.

Želi poročevalec Odbora tovariš Stane Gavez dopolniti pismeno poročilo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Vladimir Logar!

Vladimir Logar: Tovarišice in tovariši delegati! Predvsem želim posredovati nekatera stališča Komisije Centralnega komiteja zveze komunistov za družbenoekonomska vprašanja in socialno politiko, ki je razpravljala o resoluciji za prihodnje leto. Komisija je ugotovila, da je osnutek resolucije, ki je danes predmet razprave, nastajal v zahtevnih razmerah, ko nimamo še sklenjenih vseh medrepubliških družbenih dogovorov o razvoju posameznih dejavnosti skupnega pomena. Razprava teče v času intenzivne ustavne preobrazbe družbenoekonomskih odnosov in v dokaj zahtevni gospodarski situaciji — vemo, da so v devetih mesecih tega leta nastale znatno večje izgube v gospodarstvu kot prejšnja leta, in v pogojih prestrukturiranja celotne družbene reprodukcije, o čemer je danes že govoril tovariš Praznik.

Ocenili smo, da so predlagatelji resolucije skušali pripraviti v okviru možnosti nove kvalitete in v čim večji meri uveljaviti tudi samoupravno družbeno planiranje. Koristno in pozitivno v resoluciji je tudi to, da je usmerjena

predvsem na ključne probleme razvoja v prihodnjem letu. Bolj dosledno in konkretno pa bi kazalo opredeliti, kje resolucija dosledno uresničuje nov koncept planiranja in kje so odstopanja od novih načel planiranja.

V osnutku resolucije ni zajeta faza, ko bi morala Skupščina SFRJ izdelati ustrezne napotke za uresničevanje resolucije. Ti napotki bi bili prav gotovo za razpravo zelo koristni. Pomanjkljivost osnutka resolucije je tudi ta, da ni v kratki preambuli prikazana ocena sedanje situacije kot podlaga razvoja v prihodnjem letu.

Postavljena je bila tudi zahteva, da bi kazalo dati konkretnejšo informacijo, do kdaj bodo sklenjeni in kdaj bodo začeli veljati preostali družbeni dogovori o razvoju posameznih dejavnosti skupnega pomena. Prav tako bi bilo koristno vedeti kdaj bodo na osnovi ustave in zakona o združenem delu sprejeti še posamezni sistemski zakoni in kdaj bodo začeli veljati.

V okviru uresničevanja sistemskih zakonov bi kazalo tudi konkretizirati vprašanje sistema bank, organizacije internega bančnega poslovanja, zunanje-trgovinski in devizni sistem v okviru interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino v posameznih republikah in posebno planiranje ekonomskih odnosov s tujino v organizacijah združenega dela. Izrečena je bila tudi kritika, da so naloge ekonomske politike posplošene in da bi jih kazalo v resoluciji bolj konkretizirati.

Dalje je bilo veliko govora o opredelitvi skupne in splošne porabe, predvsem z dveh vidikov: Resolucija naj pove, prvič, kakšne so na tem področju ustavne pristojnosti republik in pokrajin, in drugič, kako zagotoviti samoupravni proces svobodne menjave dela, ki je nujen, oziroma kako urediti samoupravno financiranje družbenih dejavnosti. Prav gotovo je, da se morajo vse oblike porabe gibati v okviru materialnih možnosti, ki jih omogoča ustvarjeni družbeni proizvod.

Večkrat je bila izražena misel, da bi morali bodoče naloge pri prestrukturiranju gospodarstva, ki je tudi eden izmed osnovnih ciljev in nalog v petletnem planu, bolj precizirati in opredeliti realno stopnjo rasti v okviru možnosti.

Komisija je bila mnenja, da so kvalitativni dejavniki neustrezno opredeljeni in da je premalo upoštevan njihov vpliv na družbenoekonomski razvoj. Kazalo bi tudi konkretnije opredeliti tiste ukrepe ekonomske politike, ki lahko spodbujajo te kvalitativne dejavnike.

Dalje mislimo, da čakajo v prihodnjem letu združeno delo v gospodarstvu, pa tudi v družbenih dejavnostih, izredno pomembne naloge, ki jih nakazujejo zahtevno zastavljene stopnje rasti posameznih ekonomskih kategorij iz osnutka resolucije. Glede na poznavanje razmer doma in v svetu menimo, da so kvantifikacije, npr. rasti družbenega proizvoda in industrije, glede na letošnjo slabo startno osnovo zelo zahtevne in bo to prav gotovo zahtevalo kompleksno zavzetost združenega dela in vsakega delavca v združenem delu posebej. Če bomo realizirali napore subjektivnih sil v gospodarstvu in družbenih dejavnostih vzporedno z racionalnimi ukrepi ekonomske politike, bomo cilje, ki so v resoluciji postavljeni, lahko tudi dosegli.

Med ostalim je bila izražena kritika tudi nad tem, da je težko dati kompleksno oceno osnovnih postavk resolucije, če ni na razpolago potrebnih bilanc. Ob razpravi nismo imeli razčiščenega niti zveznega proračuna niti devizne bilance in kreditno-monetarne politike. Prav gotovo se v taki situaciji,

ko ni na voljo vseh elementov, zelo težko bilančno poveže celotna koncepcija resolucije.

Moram reči, da smo v Komisiji kot tudi v telesih Skupščine sila veliko razpravljali o kvalitativnih dejavnikih našega razvoja. Pri tem smo ugotovili, da je kljub resolucijam in kljub našim postavkam le na osnovi teh dejavnikov možen racionalen razvoj. Tega ne dosegamo. Za prihodnje leto se ponovno postavlja, naj bi bili kvalitativni dejavniki motor našega razvoja. Ponovno poudarjamo, da je le večja družbena produktivnost dela lahko osnova našega stabilnega gospodarstva in nič drugega. In to produktivnost dela v gospodarstvu in v družbenih dejavnostih. V tem kontekstu je prav gotovo osnovno vprašanje organizacije dela, naj bo to v gospodarstvu ali pa v družbenih dejavnostih. Prav gotovo je, da tu v veliki meri šepamo. Danes ima gospodarstvo, zlasti pa industrija, skoraj $\frac{3}{4}$ osnovnih sredstev mlajših kot 10 let. To pomeni, da se je naše gospodarstvo tehnološko zelo opremilo in da je treba le z ustrezno organizacijo dela doseči večje proizvodne učinke. Prav gotovo lahko tudi v družbenih dejavnostih bistveno vplivamo na splošno družbeno produktivnost dela.

S tem je povezana tudi delitev dohodka in vprašanje osebnih dohodkov, kar oboje lahko vpliva na večjo produktivnost dela. Danes pa delavec, naj bo to v gospodarstvu ali pa v družbenih dejavnostih, pravzaprav ne vidi zveze med svojim delom in ustvarjenim dohodkom. Imamo vrsto organizacij, ki ustvarjajo izgubo, osebni dohodki pa imajo svojo avtonomno rast in niso v nikakršni korelaciji z dohodkom. Seveda so tu socialni razlogi, toda dolgoročno vzeto to ne gre skupaj in moramo zato doseči tesnejšo korelacijo med dohodkom in osebnimi dohodki, in to seveda tako v gospodarstvu kot tudi v negospodarski sferi. Menimo, da bi za mobilizacijo vseh družbenopolitičnih dejavnikov v gospodarskih pa tudi v družbenih dejavnostih te cilje lahko v prihodnjem letu dosegli. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Sodelovali smo že na mnogih razpravah o resoluciji, tako v okviru republiških svetov kot naših odborov, zato moram reči, da so poročila odborov pravzaprav v nekem smislu mnenja nas vseh, kaj bi bilo treba storiti in kakšna stališča bi bilo treba sprejeti, da bi na njihovi podlagi nadaljevali postopek v Skupščini SFRJ. Vseeno pa bi bilo treba nekaj stvari poudariti.

Mislím, da moram reči, da je predloženi osnutek resolucije gotovo korak naprej od starih resolucij in da pomeni v nekem smislu začetek uresničevanja letnih politik, kot jih predvideva zakon o planu. Istočasno ko to ugotavljamo, pa moramo reči, da ni nobenih razlogov, da ta resolucija ne bi pomenila večjega koraka v smeri realizacije zakona o planu. Namreč, v vseh razpravah smo bili soglasni, da ni nobene potrebe, da resolucija ponovno navaja politiko, naloge itd., ker smo to definirali v srednjeročnem načrtu, ampak da gre v bistvu samo za konkretni, izvedbeni akt že dogovorjene politike. Zaradi tega ne more biti napisana po okusu nekoga, ampak le po okusu definirane politike in nalog srednjeročnega plana, ki smo ga že izglasovali. Zato mislim, da je v tej smeri treba podpreti ta del stališč štirih odborov in Izvršnega sveta.

Tovariš Praznik je danes v uvodu rekel, da predstavlja predlog resolucije veliko soglasje in zelo pomembno osnovo za nadaljnje delo. Moram reči, da je tovarš Praznik v nadaljevanju, ko je dajal pripombe, to izjavo postavil nekoliko pod vprašaj. Iz pripomb namreč izhaja, da vendarle ni tako veliko soglasje o tem, da je predložena resolucija edino prava, ampak nasprotno, da jo je treba še dopolniti, predvsem glede stvari, ki jih je omenil tovarš Logar. V dosedanjih razpravah je torej večje soglasje v pripombah kot pa v podpori resoluciji.

Govora je bilo tudi o oceni sedanje gospodarske situacije. Že na sestanku štirih odborov sem povedal, da najbrž naša zahteva, naj ima resolucija posebno preambulo o tem, ne bo sprejeta. Zato ne bi hotel, da za to delegacijo posebej zadolžite. Res je, da mora dati vlada poseben dokument o gospodarski situaciji ob oceni izvajanja resolucije. Ta dokument obstoji, ga imamo in je sestavni del naših razprav. Pač pa bi bilo prav, da bi v nadaljnjih razpravah skušali kar najbolj poenotiti različne ocene letošnje situacije, iz česar bi potem izhajali pri konkretizaciji nalog za leto 1977. Mislim, da bi bilo tako stališče realnejše in bi bilo podprto od večine delegacij v Zvezni skupščini.

Se pa seveda strinjam, da moramo pri oceni reči, da temeljni problemi v gospodarstvu v letu 1976 niso razrešeni in da osnovna žarišča nestabilnosti še obstajajo. To so predvsem strukturni problemi, ki tudi ob doseženih pozitivnih premikih še obstajajo.

Ob oceni moramo tudi reči, da je zaradi spremenjene situacije v svetu treba računati, da bodo razmere bolj zaostrene, kot so bile v letošnjem letu, ko je bila prisotna vrsta političnih pristopov za ublažitev ekonomskih problemov. V velikih državah Evrope so bile volitve, zaradi česar so bili vgrajeni v ekonomsko politiko socialni elementi, ki pa bodo najbrž zdaj manj upoštevani. Zaradi tega moramo računati, da bodo žarišča nestabilnosti v svetu v letu 1977 zelo prisotna. Vsekakor ne bodo blažja, kot so bila v preteklih letih. Skratka, zaradi tega moramo biti zelo konkretni pri definiranju nalog, ki izhajajo iz sprejetega srednjeročnega plana.

Enotna ocena je, da so skoraj 70 % tega, kar je v resoluciji napisanega, splošne formulacije, ki jih najdemo v podobnih aktih, ki smo jih že sprejeli in ki jih že poznamo ter iz katerih delavci organizacij združenega dela ne morejo razbrati, kaj pomenijo za njihov konkretni položaj, za njihovo planiranje. Naš napor naj bi bil zato v tem, da bi velik del teh formulacij pretočili v konkretiziranje pogojev, predvsem na najbolj vitalnih področjih dela, življenja in gospodarjenja v organizacijah združenega dela. To je predvsem področje ekonomskih odnosov s tujino, področje cen, področje kreditno-monetarne politike in seveda na podlagi vsega tega tudi na ustrezno delitev dohodka. Pri vsem tem pa moramo ponovno reči, da morajo biti vsi ukrepi in instrumenti ekonomske politike za leto 1977 veliko bolj uskladeni s sistemom, ki ga v Zvezni skupščini sprejemamo že v tem mesecu. Poleg tega pa moramo podpreti zahteve štirih odborov in Izvršnega sveta, da morajo biti zaradi tega bilance kreditno-monetarne politike, devizne bilance in plačilne bilance res sestavni del resolucije.

Nobenega dvoma ni, da eden od osnovnih problemov, večje uveljavljanje kvalitetnih faktorjev gospodarjenja, ostaja. V vseh dosedanjih razpravah je bilo jasno, da jih ne bo mogoče uveljavljati, če bomo nadaljevali z depresirano proizvodnjo, in da je eden od osnovnih pogojev, da sploh začnemo uveljavljati kvalitetnejše faktorje gospodarjenja, večje dinamiziranje gospodarske rasti.

Seveda pa morajo biti za to sprejeti ukrepi, ki naj večjo dinamiko gospodarske rasti resnično omogočijo.

Nobenega dvoma ni, da na to vplivata predvsem dva dejavnika, in sicer dinamizatorji na notranjem trgu in dinamizatorji na zunanjem trgu. Pravilna je tudi zasnova, da je eden od dinamizatorjev predvsem investicijska politika, ker na eni strani razrešuje problem večjega prestrukturiranja, ki smo ga sprejeli v srednjeročnem planu, na drugi strani pa istočasno pomeni pospeševanje industrijske proizvodnje.

Tretji faktor bo gotovo plačilna bilanca, za katero je v resoluciji predvideno, da bo uravnotežena zaradi velikih deficitov iz preteklosti. Za lansko leto smo imeli sicer planirano plačilno bilanco z deficitom, pa smo jo presegli s suficitom. Po mojem bo zato pravilno o tem ponovno razpravljati, ker se nam s tem, ko imamo precejšnje devizne rezerve, odteguje zelo pomemben delež deviz za pospeševanje gospodarske rasti. V srednjeročnem planu pa smo zapisali, da naj bi težili k uravnoteženi bilanci v naslednjih petih letih, kar pomeni v dinamičnem procesu nekaj let orientacijo na večji uvoz opreme in tistih repromaterialov, katerih pomanjkanje limitirajoče vpliva na stopnjo rasti gospodarstva.

Zelo pomemben faktor dinamiziranja gospodarstva bo gotovo izvoz. Le-ta naj bi vsaj minimalno rasel, da bi tudi drugo leto vplival na dinamiziranje gospodarstva. Tako bi potem seveda lahko dosegali večjo rast gospodarstva in ob tem uveljavljali vse druge ukrepe za razvoj kvalitativnih faktorjev gospodarjenja, predvsem produktivnosti in tako naprej.

Mislim, da bi kazalo podpreti stališča štirih odborov in sprejeti vse tiste konkretne pripombe, ki jih je dal Izvršni svet, ker bo to zelo pomagalo naši delegaciji pri uveljavljanju stališč v Zvezni skupščini. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Kdo še želi besedo? Tovariš Štefan Štok, prosim!

Štefan Štok: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pri naštevanju posameznih nalog za uresničevanje naše resolucije menim, da dajemo premalo poudarka nekaterim zadevam, ki negativno vplivajo na večjo storilnost in produktivnost dela kot osnovnega elementa, od katerega je predvsem odvisno, kako bomo uresničili načela, zapisana v resoluciji.

Kot prvo imam v mislih ogromne izostanke z dela, predvsem bolniške izostanke. Zato vas želim spomniti na nekatere že znane podatke, mimo katerih ne bi smeli, ko govorimo o nalogah, ki jih bomo morali izpolniti v naslednjem letu. Od približno 4 600 000 zaposlenih v Jugoslaviji je vsak dan odsotnih z dela približno 250 000 delavcev. V lanskem letu smo izgubili 69 milijonov delovnih dni zaradi izostankov, v letošnjem prvem polletju pa se je stanje še poslabšalo. Bolniški stalež do 30 dni je bil v tem času za 33 % večji, nad 30 dni pa za okrog 7 % večji od lanskega v istem času. Za isto obdobje pa ugotavljamo, da je bila na primer v industriji produktivnost nižja za okrog 1,5 %, kar je brez dvoma posledica tudi večjih izostankov. Težko je ugotoviti, koliko je teh izostankov neupravičenih oziroma koliko jih je nad normalo, zanimivo pa je, da je med izostankarji pretežni del mladih delavcev in tako imenovanih polproletarcev, in to ob času kmečkih opravil. Delovne organizacije, ki zaposlujejo polproletarce, imajo v času kmečkih opravil ogromne izostanke, predvsem bolniške, zaradi česar dostikrat ne morejo, prav iz teh razlogov, izpolniti svojih planskih nalog.

Mislim, da za vedno večje bolniške izostanke ni opravičila. Delovni in življenjski pogoji delavcev so se znatno izboljšali. Skrajšali smo delovni čas, kar omogoča zaposlenim več prostega časa za počitek in razvedrilo. Organizirani so prevozi na delo povsod tam, kjer je to mogoče. Več kot $\frac{2}{3}$ zaposlenih ima urejeno organizirano toplo prehrano med delom. Na težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih so uvedeni občasni sistematični pregledi in preventivno zdravljenje. Stanovanjska problematika se je kljub nekaterim težavam znatno zmanjšala.

Iz teh nekaj razlogov menim, da je nujno dati več pomena utrjevanju delovne discipline in hitrejšemu razvoju zdravstvene službe. V današnji ureditvi praktično ni občana, ki ne bi bil tudi zavarovanec, zato imamo ogromen pritisk na zdravstvene službe, ki pa se niso skladno s tem dovolj hitro razvijale. Kljub ogromnim naporom niso kos zadanim nalogam, kar pa nekateri izkoriščajo v škodo celotne družbe.

Druga stvar, ki tudi negativno vpliva na produktivnost dela, je neurejeno nagrajevanje po delu. Čeprav so sindikati glede tega dosegli v zadnjem času dobre uspehe, se mi zdi kljub temu, da o nagrajevanju po delu preveč načelno govorimo. Kljub dograjevanju samoupravnih sporazumov imamo preveč delovnih mest, nagrajevanih po položaju in po izobrazbi, premalo pa po rezultatih vloženega dela. Osebni dohodek posameznika je še vedno preveč obremenjen z nekaterimi dodatki, ki niso rezultat dela. Zato marsikje ni razlike med dobrim in slabim delom.

Seznanjeni smo o trenutno velikem številu delovnih organizacij, ki poslujejo z izgubo. Pri nekaterih so delno prisotni tudi slabo gospodarjenje in mnoge subjektivne slabosti posameznikov. Vem, da gibanje osebnih dohodkov ne sledi takemu stanju. Delavci še niso pozabili, da smo v lanskem letu iz solidarnosti nekaterim pokrivali izgube, pri kateri smo pozneje ugotovili najvišje izplačane osebne dohodke, mimo dogovorjenih po sporazumu in po resoluciji. Tudi to negativno vpliva na produktivnost dela. Delavci niso proti solidarnosti, vendar mora tudi ta imeti svoj namen in ne sme stimulirati slabega dela. Prepričan sem, da so za take odnose vsaj delno vzrok tudi letošnje številne izgube. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Tovariš Cepuš ima besedo!

Lojze Cepuš: Imam dve majhni pripombi: Na strani 8 pod 3.1.3 se govori, da morajo delovne organizacije svoje poslovanje v celoti uskladiti z zakonom o združenem delu in z drugimi ustavnimi predpisi že v prihodnjem letu. Čeprav vem, da se bomo vsi trudili, da bi to uresničili, se mi le zdi, da je ta odstavek resolucije nekoliko preoptimističen. Poznam zakon o združenem delu, poznam delo v organizacijah združenega dela in dvomim, da bi bilo to mogoče v celoti izvršiti.

Druga pripomba zadeva politiko zaposlovanja. Zadnjič je bilo na našem zboru o tem precej govora. Moram reči, da je resolucija glede politike zaposlovanja dokaj načelna in da bi bilo potrebno sprejeti določene ukrepe, ki bi odpravljali ekstenzivno zaposlovanje. Predvsem mislim tu na širjenje administracije. Če je potrebno zaposlovati nove ljudi, naj bi za to veljala dva kriterija: eden naj bi bil relativno zniževanje dohodka na zaposlenega, drugi pa naša težnja za višjo strokovnost kadrov z ustrezno izobrazbo.

Ob koncu še tole: V okviru ekonomske politike naj bi spodbujali razvoj v tistih krajih, kjer je dosti proste delovne sile. Tu mislim na celotno jugoslovansko območje. S tem bi omejili migracijo delavcev in pritiske nekvificiranih delavcev na prosta delovna mesta.

Predsednik **Stane Markič**: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Če nihče, mislim, da lahko zaključimo razpravo. Vprašal bi razpravljalce, ali je treba v stališčih bolj poudariti to, kar je bilo v razpravi omenjeno, namreč da bi morala resolucija vsebovati jasnejšo opredelitev pogojev gospodarjenja, ki jih določa federacija, ali pa je dovolj to, kar imamo določeno v tretji točki, zlasti v drugem odstavku? Zdi se mi, kolikor sem spremljal razpravo, da je v teh stališčih vsebovano vse, kar je bilo danes tu omenjeno in kar se nanaša na zvezno resolucijo, razen nekaterih vprašanj, ki so širšega pomena in o katerih bomo prav gotovo razpravljali v zboru ob republiški resoluciji. Torej je v predloženih stališčih zapopadeno vse, kar je bilo omenjeno v razpravi. Zato predlagam, da sprejmemo tale sklep:

1. Družbenopolitični zbor daje soglasje k osnutku resolucije o politiki uredničenja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977.

2. Družbenopolitični zbor sprejema predloge in pripombe, ki so jih k osnutku resolucije dali delovna telesa zborov in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Te predloge in pripombe naj predlagatelj upošteva pri izdelavi predloga resolucije.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da da v skladu s predlogi in pripombami, ki jih je sprejel zbor, in upoštevajoč razpravo na seji zbora v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu resolucije o politiki uredničenja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977.

So kakšne pripombe k temu sklepu? (Ne.) Če ne, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor sprejel predlagani sklep.

S tem lahko preidemo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Poročili ste prejeli. Odbor za družbenopolitični sistem predlaga v svojem poročilu stališče, ki naj bi ga sprejel zbor.

K obravnavi te točke je bil povabljen predstavnik Ustavnega sodišča SR Slovenije. Ali želi poročevalka Odbora tovarišica Teodora Krpanova dopolniti pismeno poročilo Odbora? (Ne.) Želi predstavnica Ustavnega sodišča sodnica tovarišica Štrobļjeva besedo? (Ne.)

Potem pričnjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če nihče, dajem predlog stališča na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališča k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Če nihče, glasujmo o predloženem odloku. Prosim, kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru soglasno izvoljen za sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču, tovariš Ivan Žužek, sodnik Okrožnega sodišča v Ljubljani.

2. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se z njim strinja. Želi kdo besedo v zvezi s tem odlokom? (Nihče.) Potem predlagam, da glasujemo.

Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru soglasno sprejet. S tem je izvoljen za sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru Gregor Lesjak, sodnik Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

3. Tudi predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Izvršni svet se z njim strinja. Želi kdo besedo? (Nihče.) Potem predlagam, da glasujemo o odloku.

Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru soglasno sprejet. S tem je bilo v Družbenopolitičnem zboru izvoljenih 118 sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, na predloge in vprašanja delegatov.

Na zadnji seji zbora ni bilo postavljeno nobeno novo delegatsko vprašanje. Delegatu Jožetu Pratengrazerju smo poslali pismeni odgovor na njegovo vprašanje, postavljeno na 31. seji zbora. Ali je tovariš delegat zadovoljen s tem odgovorom? (Da.) Želi kdo postaviti vprašanje oziroma kaj predlagati? Če nihče, smo izčrpali tudi to točko dnevnega reda in s tem tudi dnevni red 33. seje Družbenopolitičnega zbora.

Zaključujem sejo zbora.

(Seja je bila končana ob 11.40.)

34. seja

(8. decembra 1976)

Predsedoval: Stane Markič,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Stane Markič: Pričenjam 34. sejo Družbenopolitičnega zbora.

Svojo odsotnost so opravičili delegati: Marko Bulc, Leo Fusilli, Danica Jurkovič in Zoran Polič.

Predlog dnevnega reda razširjam z novo točko dnevnega reda, to je z osnutkom zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

Tako predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 33. seje Družbenopolitičnega zbora,
2. osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1976,
3. razprava o samoupravnih sporazumih o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti,
4. obravnava in sklepanje o predlogih za izdajo zakonov o spremembah in dopolnitvah zakonov, z osnutki zakonov, o
  - a) izobraževalnih skupnostih,
  - b) raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih,
  - c) kulturnih skupnostih,
  - č) skupnostih socialnega varstva,
  - d) zdravstvenem varstvu,
5. osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva na območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo,

6. volitve in imenovanja,
7. predlogi in vprašanja delegatov.

Po določbi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije naš zbor ni pristojen za obravnavo in sklepanje o 2. točki dnevnega reda. Ker pa gre za vprašanja, ki imajo poseben pomen za izvrševanje nalog Družbenopolitičnega zbora, predlagam, da o tej točki dnevnega reda razpravljamo v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot zainteresiran zbor.

Predlagam, da se zbor na podlagi prvega odstavka 90. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije z glasovanjem odloči, ali bo to točko dnevnega reda obravnaval v smislu 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Želi kdo o tem razpravljati? (Ne.)

Prosim, kdor je za ta predlog, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sklenil, da obravnava osnutek resolucije kot zainteresiran zbor.

Osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva na območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo predlagam kot točko dnevnega reda današnje seje zbora na predlog predsednika Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Osnutek zakona smo prejeli v Skupščino SR Slovenije šele 3. decembra, zaradi česar ga ni bilo mogoče delegatom poslati v naprej niti niso o osnutku zakona mogla zavzeti svojih stališč delovna telesa Zbora in Skupščine.

Preden odločimo o dnevnem redu, predlagam, da delegat Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ obrazloži potrebo po obravnavanju osnutka zakona na današnji seji zbora. Prosim, tovariš Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ob sprejemanju srednjeročnega plana o družbenoekonomskem razvoju Jugoslavije je bila že prisotna razprava o načinu zagotovitve obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Tako smo že ob sprejemanju srednjeročnega plana sprejeli sklep, da naj Izvršni svet predloži Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ ustrezen zakon in da naj Zbor republik in pokrajin ta zakon tudi sprejme do konca leta.

Zvezni izvršni svet je ta zakon predložil Zboru republik in pokrajin šele konec novembra. Če želi Zbor republik in pokrajin opraviti svoje delo v skladu s sklepom, ki ga je sam sprejel, je potem nekoliko skrajšan postopek res potreben.

Hkrati bi opozoril delegate v tem zboru, da so vprašanja, ki so povezana z manj razvitimi, izredno občutljiva. Kolikor se sklepi, ki se nanašajo na reševanje hitrejšega razvoja manj razvitih, ne rešujejo pravočasno, potem to povzroča določeno vznemirjenje. Zato podpiram predlog predsednika tega zbora, da to uvrstimo na dnevni red, čeprav na način, ki ni zaželen in ki, upam, da se ne bo ponovil.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Mene ni prepričala obrazložitev, da je treba z izrednim ukrepom in s tako hitro intervencijo razrešiti problem. Ne spuščam se v oceno tega, zakaj Zvezni izvršni svet ni prej predložil zakona, ampak tudi v obrazložitvi ni rečeno, da ni možno teh ukrepov sprejeti v normalnem postopku.

Drugo je vprašanje samega zakona. Po mojem mnenju manjkajo osnovne ocene, prvič v tem, ali predlagani izjemni ukrepi pomenijo dodatno stimulacijo za hitrejši razvoj gospodarsko manj razvite pokrajine Kosovo, in drugič o tem, zakaj je to gospodarstvo prišlo v tak položaj glede obratnih sredstev. Ali je bila morda politika dosedanjega kreditiranja in usmerjanja sredstev za hitrejši gospodarski razvoj v teh vprašanih pomanjkljiva in zakaj?

To so zame osnovna vprašanja, zaradi katerih nisem prepričan, da je treba zakon obravnavati po hitrem postopku.

Predsednik Stane Markič: Tovariš Golob, tvoj predlog torej je, da zakona ne obravnavamo! Prosim, kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Moram reči, da tudi člani slovenske delegacije v Zboru republik in pokrajin nismo bili prepričani, da je potreben izjemen postopek v zvezi s tem zakonom. Toda včeraj smo zbrali podatke, da bodo vse republike in obe pokrajini vendarle to napravile. In če mi ne sprejmemo tega zakona po postopku, ki res ni sprejemljiv, ampak včasih izgleda pa le potreben, bomo ostali sami, kar pa ocenjujemo, da ne bi bilo preveč zaželeno.

Predsednik Stane Markič: Po 294. členu našega poslovnika mora zbor odločiti na podlagi obrazložitve predlagateljev, ali bo obravnaval nek zakon v skrajšanih rokih ali ne. Zato vodimo to razpravo. Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Prosim, kdor je za to, da se zakon uvrsti na dnevni red, naj prosim dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ali kdo predlaga kakšno drugo spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet.

Na podlagi prvega odstavka 22. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora obveščam delegate, da sta pristojna zbora, to je Zbor združenega dela in Zbor občin, na sejah dne 24. novembra 1976 sprejela predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel na 33. seji dne 24. novembra 1976.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na odobritev zapisnika 33. seje zbora.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ali kdo predlaga kakšno spremembo, popravek ali dopolnitev zapisnika? (Ne.)

Če nihče, dajem zapisnik v odobritev. Kdor je za, prosim, da dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik svoje 33. seje.

Predsedniki zborov smo se dogovorili, da bomo skupaj poslušali uvodno obrazložitev k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1976.

Obrazložitev bo podal tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Prosim delegate, da gremo v veliko dvorano Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 11.20.)

Predsednik Stane Markič: Nadaljujemo sejo Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1976.

Osnutek resolucije je predložil Izvršni svet. Osnutek resolucije ter analiza izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 in ocena možnosti za njegovo uresničevanje v letu 1977, ki jo je pripravil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje, so bili objavljeni v Poročevalcu št. 26.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju vseh zborov. K obravnavi te točke sta bila še posebej povabljeni predstavnik Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje in Gospodarske zbornice SR Slovenije.

Osnutek resolucije so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za družbeno nadzorstvo.

Poročilo Odbora ste prejeli, prejeli ste tudi predlog stališč in predlogov zbora k osnutku resolucije, ki naj bi jih zbor sprejel na podlagi 88. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Vsebinsko so identična s stališči in predlogi, navedenimi v poročilu Odbora za družbenoekonomske odnose z dne 1. 12. 1976.

Danes ste prejeli še poročilo Zakonodajno-pravne komisije in poročilo o doseženih finančnih rezultatih organizacij združenega dela s področja gospodarstva v prvih desetih mesecih leta 1976, ki ga je predložila Komisija za družbeno nadzorstvo, ter pismo skupine delegatov za Zbor združenega dela s področja gospodarstva občin Ajdovščina in Nova Gorica in skupine delegatov za Zbor občin z dne 3. 12. 1976, pa tudi stališča Gospodarske zbornice Slovenije in Sindikatov.

Želi dati poročevalec Odbora še kakšno pojasnilo k poročilu? Prosim, tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose je obravnaval osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Predloženi osnutek predstavlja nov korak pri približevanju, nadaljevanju in uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja, se pravi pri izvajanju zakona o združenem planiranju. Osnutek resolucije je resen poizkus operacionalizacije petletnega plana. V njem se skušajo precizirati najbolj aktualne naloge v letu 1977 za uresničitev ciljev srednjeročnega družbenega planiranja. Predloženi osnutek se zato razlikuje od dosedanjih resolucij in naj bi pomenil najširši družbeni dogovor vseh nosilcev razvoja za leto 1977.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da je to prvo leto po sprejetju novega zakona o družbenem planiranju in da je v njem še marsikaj starega, tako v pristopu kot tudi v vsebini razmišljanj. Ker je tako, osnutek poudarja cilje in

naloge, ki jih bo treba v letu 1977 doseči oziroma zagotoviti. Mnogo manj pa je uspešen pri opredeljevanju, kako bo te naloge mogoče uresničiti. To narekuje, da je potrebno vsebini in postopku sprejemanja resolucije, zlasti pa, ko bo pred nami predlog, posvetiti ustrezno pozornost in najširšo obravnavo v združenem delu.

Kljub temu, da smo zapisali v stališča in predloge, da sta bila zainteresiranost in vključevanje širokega kroga nosilcev planiranja res velika, ne moremo trditi, da so bili delavci v temeljnih organizacijah združenega dela povsem vključeni. Zato se je potrebno dogovoriti za pravočasno dogovorjeno družbeno akcijo obravnave in sprejema predloga resolucije.

Dosti je bilo govora o samoupravni organiziranosti, produktivnosti in urejevanju dohodkovnih odnosov, ker mislimo, da je to eden bistvenih pogojev za polno angažiranje vseh dejavnikov družbenega razvoja. Na primer: Strojegradnja je dobila svoje mesto v srednjeročnem planu Slovenije, se pravi svojo prioriteto. V analizi pa na strani 21 opravičujemo ali, bolje rečeno, opravičujemo, da sestavljena organizacija združenega dela ne more zaradi slabih rezultatov poslovanja, zaradi nizke akumulacije pričeti z izvajanjem svoje glavne obveznosti, sprejete v dogovoru o temeljnih družbenega plana Slovenije, to je rekonstrukcije proizvodnje v smeri vse večjega povezovanja kompletnih objektov s popolnim inženiringom.

Mislimo, da tu ni opravičila. Če bi stekla povezanost samoupravne organiziranosti in s tem v zvezi dohodkovni odnosi na vseh ravneh, se ne bi opravičevali. Toda, če globlje pogledamo, kako deluje sestavljena organizacija združenega dela, kako je organizirana, kakšni so medsebojni odnosi in strojegradnji, pa ne samo tu, ampak tudi v drugih sestavljenih organizacijah združenega dela, v Unialu, v Poslovni skupnosti za jeklo, v Iskri, v Gorenju, v kemiji, lesni industriji, elektrogospodarstvu, v usnjarstvu itd., lahko vidimo, da se na tako ravnanje vežejo tudi velike izgube v letošnjem letu. Te izgube v resoluciji niso obdelane, pa vendar bodo v tem letu zelo aktualne. Nekatere sanacije so sicer navedene, vendar niso razvidne oziroma niso nakazane rešitve kvalitetnih sanacij.

Pomembno je omeniti tudi prestrukturiranje in modernizacijo proizvodnje, kjer smo zopet lahko priča »učinkovitosti« naših sestavljenih organizacij združenega dela. Vse prepočasi se dogovarjamo, zelo malo imamo ustreznih skupnih programov za preusmerjanje in modernizacijo proizvodnje. Gre skratka za dogovor, kako bomo nadaljevali proces določenih premikov v letu 1976 v industriji, zlasti v bazni industriji, in to s konkretnimi projekti.

Proces prestrukturiranja in selekcija predelovalne industrije je po kriterijih, ki smo jih sprejeli z dogovorom o temeljnih planov, šele na začetku. Tu nismo naredili ne vem kaj, čeprav sta bili restrektivna politika uvoza ter večja aktivnost izvoza učinkovita prisila, da so začeli v temeljnih organizacijah združenega dela razmišljati o strukturi programov v predelovalni industriji. Poleg tega so prisotni še nekateri elementi, ki govorijo o obotavljanju se procesu prestrukturiranja gospodarstva, ki se je začel, pa ga moramo v letu 1977 intenzivno nadaljevati. Brez tega, da bi na družbeni kapital gledali z vidika združevanja dela in sredstev na osnovi zakona o združenem delu in s pomembnimi bančnimi mehanizmi, in tega, da družbenega kapitala ne bi še bolj izrazito locirali na strateške razvojne točke tudi znotraj predelovalne industrije, bi marsikje ostalo samo pri lepih planskih željah ali deklaracijah. Če tudi upravljalci sredstev v bankah ne bodo zavestno začeli ustrezno locirati druž-

benega kapitala z obstoječimi procesi prek selekcije, bodo tudi naša priporočila ostala samo priporočila na marsikaterem področju.

Gibanje osebnih dohodkov v letu 1976, ki je dokaj avtonomno in neodvisno od doseženih rezultatov, je tudi pokazalo, da v globalni politiki osebnih dohodkov nimamo izdelane strategije in taktike za primer stagnacije gospodarskih rezultatov, kar je v posredni obliki pripeljalo do hitrejši rasti osebne, skupne in tudi splošne porabe. Pretežni del osebnih dohodkov se še vedno formira na osnovi prisotnosti na delovnem mestu in manj glede na rezultate dela. Zato se seveda tudi lovimo, na eni strani okoli »uravnilovke«, na drugi strani pa okoli stimulativnejšega nagrajevanja. Ker so osebni dohodki v globalu navzdol neelastična ekonomska kategorija, moramo postaviti taka delitvena razmerja, ki bodo v letih prosperitete odvajala dohodek po progresivni stopnji v akumulacijo in naložbe, ob slabih rezultatih pa uporabila ukrepe ekonomske politike za oživljanje gospodarstva. Seveda mora tudi produktivnost dela postati limit za gibanje osebnih dohodkov. V tej smeri kaže izpopolniti sistem sporazumevanja o delitvi dohodka in oblikovanju osebnih dohodkov ter kritično proučiti njegov značaj in položaj.

Ker je bila včeraj seja Predsedstva Zveze sindikatov Slovenije, na kateri so tudi obravnavali osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, bi želel še o tem spregovoriti nekaj besed. Na seji je bilo največ pozornosti posvečene izpolnjevanju ekonomske stabilizacije, racionalnemu poslovanju v temeljnih organizacijah združenega dela, problemom zaposlovanja in nezaposlenosti, kadrovske politiki in izobraževanju, problemom osebne, splošne in skupne porabe, produktivnosti dela, problemu cen in seveda povezovanju, se pravi integracijskim procesom in urejevanju dohodkovnih odnosov. Ker so vsi ti problemi več ali manj v naših stališčih že opredeljeni, mi dovolite, da spregovorim samo nekaj o osebnih dohodkih.

Nujno je poudariti, da bomo morali investicijska sredstva racionalno izkoristiti, sicer bomo še dalje vzdrževali oziroma plačevali stabilizacijo pretežno z zadrževanjem osebnih dohodkov. Taka politika pa ne bi bila samo politično nesprejemljiva, temveč tudi ekonomsko neučinkovita. Izhajati je treba iz tega, da imamo na področju investicij prav toliko ekonomskih rezerv kot v politiki delitve osebnih dohodkov.

Predvidena je realna rast osebnih dohodkov za 2 % in dana spodbuda za ustvaritev možnosti za tako rast osebnih dohodkov, ki bo rezultat produktivnosti dela. Ob tem se postavlja več vprašanj, na katera bi morali najti odgovore. Dohodek družbeno planiranje, dohodkovni odnosi, trg itd. so središčni elementi našega samoupravnega družbenoekonomskega sistema. Produktivnost dela je pomemben element, je pa nujno, da dobi svoje mesto, svojo mero v dohodku. Drži, da neizdelanost družbenoekonomskega sistema večkrat povzroča, da dohodek in produktivnost nista skoraj v nikakršni zvezi. Vendar, če na teh slabostih gradimo dalje, si sami izpodkopavamo pot za uresničevanje ustave in zakona o združenem delu. Nasprotno, pospešiti bi morali izgradnjo sistema, da bi zaupali dohodku ali pa ga del odvojili kot rezultat monopola ali podobnih razmer.

Nadalje moramo pospešiti prizadevanja, da bodo osebni dohodki čimbolj neposredno in direktno vezani na dohodek, seveda v odnosih, ki jih opredeljuje zakon o združenem delu. Prav zaradi tega bi morali že tudi v tej resoluciji narediti korak dalje tudi v tej smeri, da bi rast osebnih dohodkov izpeljevali

v odvisnosti od doseženega dohodka. To je še bolj pomembno zaradi tega, ker si pojem produktivnosti dela predstavljamo zelo različno.

Ustvariti je treba še druge pogoje, ki bodo prispevali k uveljavljanju stimulatивnejših oblik delitve osebnih dohodkov. V letošnjem letu se je življenjski standard vsega prebivalstva skupaj zvišal za 5 %, osebna potrošnja za 6 %, predvsem zaradi sistema potrošniškega kreditiranja, ki je bil uveljavljen za oživiljanje gospodarske rasti. Tako spodbujena potrošnja vsekakor ni najboljša, saj smo s sistemom potrošniškega kreditiranja bolj spodbujali potrebe kot pa zadovoljevali različne potrebe delavcev. Na ta način se ohranja nesprejemljiva gospodarska struktura in za kreditiranje stimulirana poraba.

Vse to pa bistveno vpliva tudi na pogoje za uvedbo stimulatивnega nagrajevanja in sploh politike osebnih dohodkov. S stimuliranjem neustrezne strukture potrošnje se namreč ustvarja pritisk na znižanje najnižjih osebnih dohodkov, kar zaradi visoke udeležbe osnovnih življenjskih potreb, še posebno hrane, v strukturi porabe osebnih dohodkov vnaša popoln avtomatizem med zvišanjem življenjskih stroškov in osebnimi dohodki.

Vsekakor je potrebno poiskati tudi možnosti za obvladovanje ostalih prejemkov prebivalstva, tako da bi tudi nekatere osebne prejemke bolj neposredno vezali na delo oziroma na dosežene rezultate. Čeprav je predvidena stopnja porasta realnih osebnih dohodkov za 2 %, ni predvidenih nobenih konkretnih usmeritev, da bi v naslednjem letu vsaj začeli pospešeno odpravljati uravnilovko, ki se je v zadnjih letih uveljavila v sistemu delitve osebnih dohodkov. Vsekakor se postavlja vprašanje, ali je možno z 2 % dvigom realnih osebnih dohodkov, kar je pod predvideno stopnjo rasti produktivnosti dela, vnesti dovolj motiviranosti za bistveno večja delovna prizadevanja, ali odpravo uravnilovke, ki bodo dejansko slonela na delovnih rezultatih in uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov, ne pa le na večjih razponih osebnih dohodkov na podlagi formalnih kriterijev.

Pri motiviranosti za delo v rednem delovnem času bi morali upoštevati tudi vpliv sedanjega sistema potrošniškega kreditiranja, ki deluje destimulatивno, in področje obdavčevanja. Torej v celotni usmeritvi politike osebnih dohodkov bomo morali dosledno izhajati iz tega, da bomo z osebnim dohodkom konkretno stimulirali uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja. Hvala lepa.

Predsednik Stane Marčić: Preden nadaljujemo z razpravo, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo po potrebi na osnovi razprave dopolnila naša stališča in predloge. V skupino predlagam Srečka Mlinariča, Vladimirja Logarja in Tino Tomlje. Ali se zbor strinja s tem predlogom? (Da.) Ima kdo kakšno pripombo? (Ne.)

Ugotavljam, da smo izbrali skupino, ki bo spremljala razpravo in eventualno dopolnila naša stališča in predloge.

Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Vladimir Logar!

Vladimir Logar: Tovarišice in tovariši delegati! Vprašanje izgub je prisotno pravzaprav v vseh družbenih sredinah, v raznih analizah, pa tudi v resoluciji za prihodnje leto. Zaradi tega je Komisija za družbeno nadzorstvo imela za potrebno, da svojo razpravo koncentrira predvsem na to vprašanje, predvsem na vzroke izgub in seveda tudi na ukrepe za ublažitev ekonomskega položaja naših organizacij združenega dela.

Komisija je rapolagala s podatki, z informacijo, ki jo je dobila od Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije. Kot je znano, je bil v prvem polletju v primerjavi z lanskim letom celoten dohodek le za 2,5 % večji, bruto dohodek za 18,2 % nižji, 1577 temeljnih organizacij združenega dela z več kot polovico zaposlenimi v gospodarstvu naše republike pa je izkazalo izgubo približno 8,4 milijarde dinarjev. V naslednjih treh mesecih, to pomeni ob koncu septembra, se je stanje sicer izboljšalo in izkazuje še 951 temeljnih organizacij združenega dela izgubo 5,5 milijard dinarjev. V teh organizacijah je zaposlenih približno 225 000 delavcev.

Ta dva podatka kažeta sicer, da se je v tem času višina izgub znatno znižala, vendar je problem še vedno akuten in zelo resen, ker so izgube v primerjavi z lanskim letom za isto obdobje še vedno nekajkrat večje. To seveda zahteva vsestransko analizo vzrokov in sveda ukrepov, da bi pristojni organi z instrumenti ekonomske politike vplivali na zmanjšanje izgub. Ocena je bila, da gospodarske organizacije do konca leta bistveno ne bodo mogle zmanjšati izgub. Ob tem je treba upoštevati še to, da v prvih devetih mesecih ni niti eno gospodarsko področje doseglo ravni ostanka dohodka v primerjavi z lanskim letom, pri čemer je najbolj neugoden razvoj ravno v industriji.

V razpravi je bilo ocenjeno, da so vzroki za tako stanje globlje prirode in da nanj vpliva splet številnih okoliščin. Tudi v analizah, ki jih imamo, je to precej obdelano in zato nekih novih ugotovitev tudi naša komisija ni dala.

V polletju letošnjega leta so bili finančni rezultati temeljnih organizacij združenega dela prvič ugotovljeni po novem sistemu, to je po sistemu plačane oziroma vnovčljive realizacije. Zato je potrebna realna ocena, kolikšen del izgub je moč pripisati počasnemu prilagajanju temeljnih organizacij novemu sistemu in kolikšne so lahko fiktivne izgube. Na ta način bi bilo moč dobiti seveda realnejši prikaz dejanskega stanja in obsega izgub. Nadalje bi bilo potrebno oceniti na eni strani vpliv restriktivne politike cen, na drugi strani pa to, da so celokupna sredstva za osebno, skupno in splošno porabo presegla dogovorjeno raven in tako vplivala tudi na znižanje deleža sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela.

Problem delitve osebnih dohodkov se ne kaže toliko v prekoračenju meril samoupravnih sporazumov, vsaj ne po podatkih in po informacijah, ki jih imamo, saj so bila razporejena sredstva za osebne dohodke v tem obdobju celo za 1,4 % nižja od dogovorjenih. Gre torej za vprašanje koncipiranja samih samoupravnih sporazumov, saj dosežena rast ni v skladu z resolucijo in z družbenim dogovorom o razporejanju dohodka v letu 1976. Tudi pri vseh odločitvah v politiki in sredstvih za skupno in splošno porabo je potrebno na vseh ravneh v večji meri upoštevati, da je reševanje izgub in preprečevanje teh v bodoče ena izmed prioritarnih nalog.

Nedvomno tudi izgube potrjujejo ustreznost usmeritev v prihodnjem letu, namreč da morajo sredstva za osebno, splošno in skupno porabo rasti skladno z rastjo družbenega proizvoda in seveda tudi z rastjo družbene produktivnosti dela.

V razpravi je bil problem izgub ocenjen tudi z drugih vidikov. Prav gotovo je da v organizacijah združenega dela še ni čutiti zadostne zavzetosti in odgovornosti za reševanje izgub. Ni dovolj naporov, da bi se same borile za produktivnost dela in za ustrezno ekonomičnost in rentabilnost poslovanja. Zaradi tega je bilo predloženo, da se tudi izvršilni organi, zlasti v občinah,

konkretnije angažirajo, vsaj v tistih organizacijah, v katerih so izgube večje oziroma kjer so žarišča trajnejših izgub.

Ukrepanje na vseh področjih seveda ne more dati takojšnjih in hitrih rezultatov in je nevarnost, da bo konec leta večje število temeljnih organizacij združenega dela zaključilo poslovanje z izgubo. Glede na to, da celotno gospodarstvo skupaj s skupnimi rezervami gospodarskih organizacij in poslovnimi bankami ne razpolaga s tolikšnimi rezervnimi sredstvi, da bi lahko pokrivalo izgube, bi morali ob nujnejših naporih samih temeljnih organizacij združenega dela še z drugimi ukrepi ekonomske politike olajšati pokrivanje izgub.

V tej zvezi so bile dane tudi določene sugestije:

Za ublažitev posledic novega obračunskega sistema v prihodnjem obdobju naj se v celoten dohodek všteje tudi realizacija zadnjih 15 dni v smislu zakona o zavarovanju plačil.

Dalje, v celoten dohodek naj se všteva tudi realizacija, dosežena pri izvozu, pri čemer pa naj za dokaz o doseženi izvozni realizaciji služi dokument o opravljenem izvozu. Sedanji sistem dokazovanja dosežene izvozne realizacije je dokaj kompliciran in zamuden.

Kot prvi vir za pokrivanje izgub po zaključnem računu za leto 1976 naj se uporabijo sredstva, ki so bila 30. 6. prenesena iz rezervnega dela dohodka v poslovni sklad. Po oceni znašajo ta sredstva v polletju približno 3 milijarde dinarjev, vendar vsa ne pridejo v poštev za pokrivanje izgub, ker niso vsa locirana tam, kjer so tudi izgube.

Šele nato naj bi za pokrivanje izgub porabili sredstva rezerv organizacij združenega dela in druge vire pokrivanja. Tudi s sredstvi rezerv ne razpolagajo samo organizacije z izgubami in zato tudi teh sredstev ne bo mogoče v celoti uporabiti za pokrivanje izgub. Ob tem je bilo mnenje, da drugi vir za pokrivanje izgub, na primer iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela ali v breme lastnih virov poslovnih sredstev, ne bi bil primeren, če bi to poslabševalo že tako majhno reproduktivno sposobnost gospodarstva.

In končno, dohodek in posredno tudi sredstva za reprodukcijo gospodarstva bremenijo tudi izgube železniškega gospodarstva in elektrogospodarstva. Te izgube so ocenjene v devetih mesecih letošnjega leta na približno 1 260 000 000 dinarjev in naj bi bile ob koncu leta pokrite iz sredstev, zbranih v ta namen s samoupravnimi sporazumi in po zakonu. Možna bi bila tudi rešitev, da se spremeni zakon o amortizaciji osnovnih sredstev, tako da bi bile samoupravne interesne skupnosti v železniškem gospodarstvu in elektrogospodarstvu pooblašcene, da lahko za 50 % znižajo obveznosti za obračun amortizacije po predpisanih stopnjah.

Ker so posledice za organizacije združenega dela, ki izgub po zaključnih računih ne morejo pokriti, zelo ostre — zmanjšajo se osebni dohodki, izvaja se sanacijski postopek, bi morebiti kazalo razmišljati tudi o tem, da bi za organizacije združenega dela z nepokrito izgubo po zaključnem računu za letošnje leto določili daljši rok za uveljavljanje ukrepov, ki zadevajo organizacije združenega dela z nekrito izgubo.

Komisija je razpravljala še o drugih finančnih rezultatih, ki občutneje odstopajo od lanskih. V okviru porabljenih sredstev so najvišje porastli izredni izdatki — na 44,4 %. To so predvsem stroški sodnih sporov, škod, taks, zamudnih obresti, odpisi terjatev itd. Po mnenju Komisije bi kazalo te stroške po posameznih postavkah analizirati in seveda tudi storiti korake za znižanje teh stroškov.

Člani Komisije so tudi opozorili na kompliciranost finančno-materialnega poslovanja, ki jo pogojujejo štalne spremembe predpisov na tem področju. Ugotavlja se tudi beg strokovnjakov iz teh služb.

To so v glavnem predlogi in stališča v zvezi z izgubami. Komisija jih ocenjuje kot iniciativo predvsem upravnim organom, da zavzemajo svoja stališča pri reševanju teh problemov. Seveda, veliko predpisov sodi v zvezno zakonodajo, v zvezno pristojnost. Če se bo pokazalo, da so predlogi primerni, naj se po upravni liniji posredujejo zveznim upravnim organom in seveda tudi našim zveznim delegatom. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Geza Bačič!

Geza Bačič: Tovarišice in tovariši delegati! Zdi se mi pomembno, da večji del osnutka resolucije temelji na dogovorjenih temeljih in prednostnih usmeritvah, ki smo jih v letošnjem letu po široki razpravi sprejeli že z družbenim planom za srednjeročno obdobje. To dejstvo pa po mojem mnenju na vsak način zahteva potrebo po nekoliko določnejših, jasnejših in podrobnejših opredelitvah nalog in obveznosti, ki jih hočemo in ki jih tudi zmoremo v letošnjem letu uresničiti. Zato bi rad dal v tej smeri tri pripombe k trem sklopom vprašanj.

Prvič: Zdi se mi, da osnutku resolucije gotovo ne bi škodovalo, če bi v njem ponovili tudi obveznosti do obeh narodnosti v SR Sloveniji, čeprav, razumljivo, gre za dogovor o našem skupnem bodočem gospodarjenju ne glede na narodnostne ali druge razlike, o gospodarjenju vseh delovnih ljudi Slovenije in o usmeritvah v celotnem družbenem razvoju republike. Zdi se mi prav, da bi vsaj na področju izobraževanja in kulture ponovili nekatere prednostne naloge, ki smo jih vključili v srednjeročni program, predvsem zaradi obveznosti republike Slovenije do uresničevanja takoimenovanih posebnih pravic narodnosti.

Druga pripomba se nanaša na področje kmetijstva. Predlagam, da se zapiše tudi nekaj z vidika določil zakona o združenem delu in izredno velikih obveznosti, ki jih predvsem v zasebnem kmetijstvu dobivamo na področju takoimenovanega sklopa združevanja dela, sredstev in zemlje. Prav zato ker smo po mojem mnenju na tem področju še relativno malo storili in ker se v praksi še premalo zavedamo pomena ustrezne samoupravne organiziranosti kmeta, zadružništva in kmetovega ekonomskega in samoupravnega položaja v kmetijski zadrugi, v obratu ali pa v celotni kmetijski organizaciji združenega dela, se bojim, da tudi zanemarjamo pomemben del hitrejšega razvoja kmetijstva in s tem večje proizvodnje hrane, glede na kapacitete, ki jih imamo in ki bi jih lahko imeli na razpolago pri zasebnih kmetijskih gospodarjih.

Tretji del pripomb se nanaša na skladnejši razvoj. Sestavljalci osnutka resolucije sicer priznavajo, da se je politika skladnejšega razvoja Socialistične republike Slovenije le delno izvajala. Napisani so tudi nekateri razlogi in argumenti za to, posebej v tistem delu poročila Izvršnega sveta, ki govori o letošnjem izvajanju naših obveznosti.

Mislím, da je vendarle treba tudi priznati, da so doseženi določeni premiki, ki jih ni možno skriti. Očitno so. Žal se človek boji, da so doseženi le na nekaterih nepomembnih področjih, ne pa na najpomembnejšem, to je na tistem, katerega že nekaj let poudarjamo. Namreč, hitrejši gospodarski razvoj manj razvitih

je odvisen predvsem od ekonomskih vlaganj v nova produktivna delovna mesta v območjih, kjer delavci nimajo kaj delati.

Ob koncu septembra 1976 je bilo v pomurski regiji povprečno zaposlenega komaj 22 % celotnega prebivalstva. Seveda so odšteti zasebni kmetovalci in tistih nekaj tisoč prebivalcev, ki so še v tujini. Ta odstotek, kot veste, je znašal za Slovenijo v povprečju 35 %, da ne omenjamo nekaterih razvitih regij, ki imajo celo nad 50 % vsega prebivalstva že zaposlenega. V resoluciji o družbenoekonomskem razvoju za letošnje leto je zapisano, da naj bi se stopnja rasti zaposlenosti gibala za Slovenijo okrog 3 %, v razvitejših območjih naj bi bila nižja, v manj razvitih pa višja. Podatki kažejo drugačno sliko. Tako je stopnja v nekaterih razvitejših regijah v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta narasla za več kot 5 %, medtem ko znaša stopnja rasti zaposlenosti v našem področju komaj 3,6 %. Pri tem naj opozorim na največjo občino, na soboško, ki ima to stopnjo le 2 %.

Najbrž se bistveno do konca letošnjega leta stanje ne bo spremenilo. To pomeni, da bomo v Pomurju dosegli na področju zaposlovanja bistveno nižjo stopnjo rasti, čeprav smo si tudi v občinskih resolucijah zapisali, da bo to gibanje med 5 in 7 %. Tako stanje se odraža v naraščanju števila brezposelnih, saj je brezposelnost v pomurski regiji narasla v letošnjem devetmesečnem obdobju v primerjavi z istim lanskim obdobjem kar za 26 %. Tako je v tem trenutku na Skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 1769 iskalcev zaposlitve.

Moram tudi reči, da je glede na kvalifikacijsko strukturo, ki smo je bili svoj čas vajeni, sprememba. Res je 80 % še nekvalificiranih in priučenih delavcev, toda ostalih 20 % so prodajalci, avtomehaniki, kovinarji, natakarji, frizerji itd.

Poprečna relativna stopnja brezposelnosti za devetmesečno obdobje znaša v Sloveniji 1,7 %, pri nas pa 5,4 %, se pravi trikrat več. To pomeni, da se predvsem naša regija srečuje s problemom brezposelnosti. Iz meseca v mesec se podaljšuje čakalna doba iskalcev zaposlitve. Ta problem v teh letih, še posebej v mesecu decembru, ki se ga vsi bojimo, zaostrejejo povratniki, ki se vračajo iz tujine in se želijo zaposliti. Čeprav je Skupščina SR Slovenije 30. junija 1976 sprejela sklepe in priporočila za postopno vračanje delavcev z dela iz tujine in za njihovo ponovno vključevanje v zaposlitev, se ta priporočila pri nas, kot že rečeno, težko realizirajo. Tudi naše združeno delo nima v dani situaciji objektivnih pogojev, da bi lahko odprlo bistveno več delovnih mest, predvsem za tiste, ki se vračajo iz tujine. Ostali deli združenega dela pa ne kažejo dovolj interesa, da bi del svojih novih proizvodnih kapacitet preusmerili v naše območje, kjer je delovna sila, pa čeprav bi odpiranje novih obratov v tem območju stalo precej manj.

Ponovno bi ilustriral dve, tri značilnosti, ki sem jih nekoč že navedel: večina naših zdomcev ima rešen svoj stanovanjski problem. Bilo bi zanimivo pogledati te hiše, ki so prazne. Družbeni standard je v nekoliko drugačnih pogojih, predvsem zato, ker smo z referendumom ustvarili boljše pogoje za reševanje problemov šolstva, zdravstva in otroškega varstva. Skratka po vsem tem ocenjujemo, da bi nova delovna mesta v našem območju stala precej manj. To je pravzaprav nekaj tistega, kar smo napisali v zakonu o minimalnih standardih za zaposlitev delavcev. Zato se nam zdi, da bi bilo potrebno resnično zaostri tisto, kar je Izvršni svet ob neki priliki poudaril. Dejal je namreč, da bo storil določene konkretne ukrepe, da se procesi ekonomskih vlaganj pospešijo.

Približno pred letom dni sem vam na tem mestu zagotovil, da bomo Pomurci z lastnimi silami in samoprисpevkom odločneje reševali tisti del svoje nerazvitosti, ki ga lahko sami rešimo oziroma ki ga lažje sami rešimo. To je zaostajanje v družbenih dejavnostih in družbenem standardu, predvsem v zdravstvu, otroškem varstvu, šolstvu. Kot veste, je ta referendum uspel, podobno kot na drugih področjih Slovenije. Toda za nas je to izjemnega pomena, saj bomo ta vprašanja v bodoče še lažje reševali seveda ob določeni republiški solidarnosti.

Žal sem sedaj v situaciji, ko moram postaviti dve drugi vprašanji. Prvo: Kaj naj ob letošnjih razgovorih z zdomci povemo o možnostih za njihovo dejansko vrnitev v domovino, glede na delovna mesta, ki jih nimamo? In drugo: Ali naj bi šli tokrat v referendum za nova delovna mesta?

Morda izgleda takšna pripomba nekoliko zlobna, moram pa reči, da sem poskušal le delno izraziti zaskrbljenost in razpoloženje naših ljudi glede vprašanj hitrejšega ekonomskega razvoja. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Tovarišice in tovariši delegati! Gradivo in uvodni ekspeze objektivno odpirata vrsto neznank, ki so posledica tega, da ob koncu leta nimamo ustreznih bilanc, da nimamo obračuna dohodka, ki bi bil realna predpostavka za vse odnose, ki jih načrtujemo za prihodnje. Vedno smo v takem položaju, da stanje ocenjujemo in da nas potem realna situacija, ko bilance le imamo, ko so zaključni računi le izdelani, vedno preseneča, na enem ali drugem področju družbenega življenja. S tem smo se v letošnjem letu zelo kruto srečali na področju izobraževanja, glede priliva sredstev za normalno funkcioniranje tega področja, ker smo izhajali le iz predpostavk. Postavlja se zato zelo resno vprašanje, ali ne bi bilo realnejše, da ne načrtujemo razvoja ob koncu leta, ampak takrat, ko imamo resnično zaključene vse dohodkovne odnose za določeno leto. Verjetno bomo morali razmišljati v tej smeri, da bi bilo polletje tisto, ki bi nam lahko bolj realno pokazalo startne osnove, zlasti če hočemo striktno realizirati zakon o združenem delu in dohodkovne odnose, za kar mora biti dohodek zelo jasno obračunan in znan. O tem se je že velikokrat govorilo v političnih organizacijah, na raznih sestankih, pa tudi v naši skupščini.

Drugo vprašanje, o katerem bi želel spregovoriti, je sklepanje samoupravnih sporazumov. V našem zboru, v vseh političnih organizacijah, pa tudi v organih Izvršnega sveta so bili sproženi izredni naporji za to, da bi vendarle sklenili do konca leta samoupravne sporazume o razvoju družbenih dejavnosti za petletno obdobje. Realna situacija pa nas je ponovno postavila pred to, da moromo ta rok podaljšati. Mislim, da je prav, da ga podaljšamo, da bi sedaj, ko že imamo zakon o združenem delu, določeneje opredeliti tudi socialni razvoj, ne samo materialno proizvodnjo, in da bi se resnično soočili z vso težo dohodka, njegove delitve in seveda tudi ustrežnejšega socialnega razvoja.

V razpravah, v katerih sem sodeloval, smo bili mnenja, da bi v temeljnih organizacijah združenega dela ob obravnavah srednjeročnih programov razvoja po posameznih interesnih linijah skušali obdelati tudi sporazume za leto 1977 kot njihov sestavni del. V ekspezeju in predlogih Izvršnega sveta pa je to drugače: Začasno financiranje velja za prvo polletje, s tem, da se za drugo polletje določijo stopnje še po sedanjem sistemu. Se pravi, da obdržimo star sistem

do konca leta. To je zame vprašljivo. Zakaj ne bi mogli do polletja izpeljati tudi tega?

Podpredsednik tovariš Zvone Dragan je napovedal, da bodo konec januarja predložene ustrezne sistemske rešitve za realizacijo zakona o združenem delu, zlasti kar zadeva izpeljavo menjave dela. S tem se strinjam, menim pa, da bi se morali Skupščina, naš zbor, zlasti pa njegova telesa aktivno vključiti v pripravo novega sistema. Tudi delegati imejmo do tega aktiven odnos in že v procesu nastajanja rešitev pomagajmo, tako pri delu odborov kot tudi v družbenopolitičnih organizacijah in na terenu!

Že v letu 1975 smo tudi v Izvršnem komiteju ZKS razpravljali o sistemu splošne porabe, o tem kako realizirati ustavo, da bodo temeljne družbenopolitične skupnosti lahko ustavno v celoti in samostojno izvajale svoje funkcije. Začeli smo družbenopolitično akcijo v občinah, pa tudi med komunisti v republiških upravnih organih, da bi vendarle v letu 1976 vse probleme, ki zadevajo splošno porabo, razčistili. Moram reči, da je bilo zelo veliko ukrepov, sestankov in naporov za to, da bi do avgusta letos pripravili nov proračunski sistem, ki bi ustrežal novim ustavnim odnosom. Vendarle pa zaradi nekaterih objektivnih razlogov nismo v celoti uspeli. Za to vrsto vprašanj je potrebno na novo poiskati opredelitve. Vrsta razprav je bila, kaj spada v sektor splošne porabe in kaj ne, pa je še danes vrsta odprtih vprašanj, kot na primer, ali naj se izjemoma še v letošnjem letu dovoli tako imenovana kolektivna komunalna potrošnja. Prav bi bilo, da bi bili tudi zbori bolj tekoče seznanjeni o novih rešitvah, ki se pripravljajo.

Drugi problem je, da je bila v vrsti občin tendenca zaviranja hitrejšega postopka, ki je imela razne vzroke. Ne bi jih našteval, mislim pa, da je potrebno odločno zahtevati, da vsi faktorji, tudi v občini, zavzamejo aktiven odnos do tega, da bomo ta vprašanja lahko razrešili, in to v taki meri, da ne bo konfliktnih situacij na nekterih področjih, ki so se sedaj napajala iz proračuna, pa se s 1. januarjem ne bodo več. Naj omenim samo eno vprašanje: Družbenopolitične skupnosti občin so do sedaj razpisovale referenume o krajevnih samopriskpevkih, ki zadevajo predvsem družbeni standard, pa tudi razvoj razširjene reprodukcije na področju posameznih interesnih linij. V prejšnjih letih so se s proračuni zavezale za določen odnos prispevka glede na odstotek, ki so ga pokrivali občani s samopriskpevkom. To odpade 1. januarja. In to je eno izmed takih odprtih vprašanj, ki lahko povzroča določene konfliktnne situacije. Zato mislim, da je treba na nekatere odprte zadeve dati zelo jasne in pravočasne odgovore.

Ker nimamo vseh zadev razčiščenih, je prav gotovo nujno sprejeti predlog glede funkcije republiškega proračuna. Strinjam se, da mora nujno priti do prerazdelitve dohodka med občinami in republiko. Republiški proračun bo nujno bolj udeležen v dohodkih, če hoče pokrivali splošno porabo v tistih občinah, ki z lastnimi viri ne morejo zadovoljiti potreb, izhajajočih iz funkcije oblasti samoupravljanja, za kar je občina po zakonih zadolžena. Mislim, da je kriterij, ki ga je postavil tovariš Zvone Dragan, to je poprečna obremenitev občanov iz združenega dela nasproti drugim občinam, premalo. Ta kriterij je lahko le en vidik. Mislim, da je potrebno upoštevati tudi racionalnost potrošnje, racionalno zaposlovanje v upravi, kvaliteto tega kadra, skratka še nekatere kriterije, ki niso povezani samo z dohodkom, ampak tudi s potrošnjo.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Globačnik!

J o ž e G l o b a č n i k : Tovarišice in tovariši delegatti! Odkar je bil sprejet zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in družbenega plana SFRJ, je praktično povsem jasno, da je srednjeročni plan temeljni plan ekonomskega in družbenega razvoja. Ko sem prebiral osnutek resolucije za prihodnje leto, se mi zdi, da pa je manj jasno to, da je v skladu z značajem sočasnega in kontinuiranega planiranja obveznost vseh nosilcev planiranja, da v obdobju, ko se srednjeročni plan uresničuje, nenehno, najmanj pa enkrat letno analizirajo, kako se ta uresničuje in da se v skladu s cilji ter nalogami srednjeročnega plana določijo konkretne naloge za prihodnje plansko leto. Predvsem s tega zornega kota sem skušal razumeti in ocenjevati predloženi dokument in sem si, kot že rečeno, postavil vprašanje, ali so na osnovi analize izvajanja družbenega plana Slovenije v 1976. letu ustrezno predlagane konkretne naloge za leto 1977.

Nedvomno je pristop k pripravi tega dokumenta povsem nov po kvaliteti, saj je v uresničevaje ciljev srednjeročnega plana vključeno združeno delo v vseh oblikah združevanja. V dokumentu se na mnogih mestih zelo konkretno ne samo omenjajo, ampak vidi se, da so tudi angažirane samoupravne interesne skupnosti s področja materialne proizvodnje, poslovne skupnosti, sestavljene organizacije združenega dela itd. Vse to pomeni napor, da bi bila intencija zakona o planiranju, da postanejo delavci nosilci planiranja in izvajanja planov, prisotna in da smo na najboljši poti, da jo uresničimo. Vendar pa poudarjam, da bi plan republike in s tem tudi konkretne naloge, ki jih zapisujemo, moral normalno temeljiti na samoupravnih sporazumih subjektov združenega dela, na sporazumnih interesnih skupnosti in pa seveda tudi vseh ostalih družbenih subjektih.

Če iz tega družbeno-samoupravnega in akcijskega vidika, z vidika obveznosti, da letna resolucija opredeljuje predvsem naloge, presojam opredeljevanje nekaterih konkretnih nalog v predloženem dokumentu, potem mi dovolite, da bolj telegrafsko in brez daljših razlag ugotovim zlasti naslednje: Iz dokumenta ni jasno razvidno, s kakšnimi družbenoekonomskimi in samoupravnimi akcijami bomo na primer zagotovili intenzivnejše zaposlovanje v manj razvitih območjih. Tovariš Bačič je o tem govoril. Če bi bile te opredelitve jasnejše, bi delegati iz Pomurja imeli manj težav. Ali pa bi vsaj morali reči, da nimamo realnih perspektiv, da tu kaj konkretnega storimo.

Dalje ni jasno, kakšne so konkretne akcije, ali so že sklenjeni samoupravni sporazumi, ki bodo zagotovili uresničevanje cilja, zapisanega v resoluciji za srednjeročno obdobje, za leto 1977 pa ponovljenega, namreč, da je treba doseči intenziviranje investicij na tistih področjih, kjer bo zagotovljena s srednjeročnim planom predvidena struktura. Gre za vprašanje, ali je ta intencija pokrita s samoupravnimi sporazumi subjektov združenega dela, s samoupravnimi sporazumi o planih bank, organizacij združenega dela, interesnih skupnosti itd.

Ni jasno, ali so samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin, Petrol, INA, NAFTA-Lendava, Sermin, Polikem samoupravno že sprejeli obveznost, da bodo pripravili samoupravni sporazum o dolgoročnih ciljih Socialistične republike Slovenje za oskrbo z naravnim plinom in naftnimi derivati do leta 1990. Sklicujem se na določbe zakona o združenem delu, da subjekte združenega dela obvezuje samo tisto, kar so podpisali oziroma kar so sprejeli. Podobno pripombo imam tudi glede nalog, ki jih opredeljujemo na področju proizvodnje in predelave jekla in na področju bazne kemije.

Naslednjo pripombo pri opredeljevanju konkretnih nalog imam k politiki ali ukrepom samoupravnih stanovanjskih skupnosti občin in Zveze stanovanj-

skih skupnosti. Ukrepe in vse to, kar je v osnutku zapisano, sprejemam. Mislim, da je to dokaj čist način prezentiranja nekih družbenih akcij, ki izhajajo iz sprejetih sklepov samoupravnih subjektov. Mnenja pa sem, da so na tem področju izpuščene politika in akcije bank kot tudi družbenopolitičnih skupnosti, še posebej republike in občin, do vključno delovnih organizacij, ki vsaka na svoj način lahko spodbuja angažiranje osebnih pa tudi družbenih sredstev za to, da bi pospešili stanovanjsko izgradnjo. V tem smislu sodim, da imamo tu še možnosti, da s konkretnimi družbenimi akcijami opredelimo še nekatere druge naloge.

Za posebne izobraževalne skupnosti in Republiško izobraževalno skupnost je rečeno, da bodo zaradi priprav za uvajanje usmerjenega izobraževanja zgotovile določeno število učnih mest, da bodo začele opremljati prostore za specialni pouk, graditi Pedagoško akademijo v Ljubljani itd. Vse to pa v programu v osnovah plana Republiške izobraževalne skupnosti ni kvalificirano in ovrednoteno. Zaradi tega ostaja nejasno, kaj bo ta sicer nujen napor terjal od organizacij združenega dela v materialni proizvodnji. Sodim, da je to problem, s katerim smo soočeni. Bilo bi normalno, da bi upoštevali to, kar predlagajo delovna telesa našega zbora, deloma pa tudi stališča in predlogi, ki jih imamo pred seboj, namreč, da bi bilo treba resolucijo dopolniti z nekaterimi nujnimi bilanci, da bi se potem na tej osnovi lahko opredeljevali za dinamiko posameznih nalog.

Moja nadaljnja pripomba je, da je upravičeno, da v resoluciji ne govorimo o tistih investicijskih prizadevanjih, ki so rezultat odločitev občanov in delovnih ljudi. Mislim na tisti del sredstev, ki jih v Sloveniji izločamo iz neto osebnega dohodka, v starem smislu rečeno, v obliki samoprispevkov. Postavljam vprašanje: Ali je ta pomemben kvantum slovenskega dohodka, ki je uveden več ali manj skoraj v vseh občinah in tudi krajevnih skupnostih v Sloveniji, še kategorija, ki jo lahko plansko zanemarimo? Po mojem mnenju ne. Zakaj ne? Zaradi tega, ker nam statistični podatki povedo, kolikšno je število šol, zdravstvenih in otroških ustanov, zgrajenih s samoprispevkom. Če je na eni strani res, da smo s samoprispevkom omejili pritisk na akumulacijo, na čisti dohodek v materialni proizvodnji, je na drugi strani tudi res, da moramo od trenutka dalje, ko smo ta denar aktivirali, vkalkulirati vse tisto, kar iz tega sledi: nekaj tisoč na novo zaposlenih. To je treba storiti, da se ne bi pozneje jezili, da ekstenzivno zaposlujemo. Zato so to stvari, s katerimi je treba po mojem mnenju tudi v družbenih planih v republiki in v občinah računati. To predstavlja pomembno ekonomsko kategorijo.

Zdi se mi, da je zelo pomembna ugotovitev v osnutku resolucije, ki pravi, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela s samoupravnimi sporazumi določili za leto 1977 višino zajamčenih osebnih dohodkov v skladu z zakonom. To je obveznost, ki izhaja iz zakona o združenem delu.

In če zaključim: Namenoma ob teh pripombah ne dajem konkretnih spreminjalnih predlogov, ker mislim, da je boljše če v fazi, ko gre za osnutek resolucije, prepustim predlagatelju, da oceni, ali lahko katere od teh vgradi v dokončni predlog. Ponovno poudarjam, da je predlagatelj že v tej fazi uspel izraziti samoupravno že opredeljene in v združenem delu uskladene naloge.

V razpravi sem govoril v primerih, za katere sodim, da se še odmikajo od zakona o družbenem planiranju in družbenem planu SFRJ, in to z namenom, da bi se predlagatelj omejil na eni strani na opredeljevanje tistih nalog in akcij, ki so že urejene s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori ali pa s

klasičnimi državnimi intervencijami, na drugi strani pa na naloge, kjer bo to treba šele storiti.

Mislím, da se to, kar sem povedal, v marsičem ujema s tem, kar so tovariši zapisali v stališčih in predlogih, ki naj bi jih naš zbor sprejel ob razpravi o osnutku dokumenta. Morda sem nekatere stvari iz teh ugotovitev samo bolj ilustriral. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovarišica Teodora Krpan!

Teodora Krpan: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predloženo analizo izvajanja družbenega plana ter osnutek resolucije smo na sestanku skupine delegatov in v družbenopolitičnih organizacijah z našega območja poglobljeno obravnavali. Ugotavljamo, da so prednostne naloge v osnutku resolucije v glavnem pozitivno opredeljene in v skladu s srednjeročnim programom razvoja Socialistične republike Slovenije. Kljub temu pa bi želela opozoriti na nekaj vprašanj, za katera menim, da so v resoluciji premalo politično ovrednotena in akcijsko postavljena, ki pa so jih tovariši pred menoj že tudi delno obravnavali.

V ocenah uspešnosti gospodarjenja ter spoštovanja letošnje resolucije izrazito izstopajo negativni poslovni rezultati in nizka gospodarska rast ter izgube v gospodarstvu, ki so v letošnjem letu občutno višje kot v preteklih obdobjih. Po podatkih so te izgube stvarne in ne izgube zaradi obračunskega sistema. Delitvena razmerja v delitvi dužbenega proizvoda očitno kažejo, da se vpliv neugodnih gospodarskih gibanj, nizke gospodarske rasti odraža predvsem v zmanjšanju akumulacije oziroma v izgubah, medtem ko so se osebni dohodki in nanje vezana sredstva za skupno porabo ter pogodbene in zakonske obveznosti iz dohodka gibali povsem neodvisno od poslovnih rezultatov.

Pri 12 % porastu družbenega proizvoda so pogodbene obveznosti porasle kar za 37 %, zakonske in samoupravno dogovorjene obveznosti za 31 %, bruto osebni dohodki za 26 %. Podatki so za naše območje. Podobni so tudi za Slovenijo. Trošimo veliko več, kot imamo. Doseči moramo, da se bo poraba zadrževala v okvirih, ki jih z našim gospodarjenjem zmoremo, da s pretirano porabo še nadalje ne slabimo akumulativne sposobnosti gospodarstva.

Ne glede na take podatke pa so osebni dohodki, kot že rečeno, naraščali neuskladeno in prek dogovorjenih okvirov in družbenih usmeritev ter v večini primerov ne glede na rezultate dela. Rasli so pretirano predvsem v materialni proizvodnji, kar je še povečalo razkorak med materialno proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi ter zaostriło problem do skrajnosti. Zato je bilo potrebno pred kratkim sprejeti intervencijske ukrepe.

Tako gospodarstvo ima za posledico previsoko zajedanje v ustvarjeni družbeni proizvod in siromašenje sredstev za razširjeno reprodukcijo združenega dela ter zaslúži ostro politično oceno. K odpravljanju vzrokov izgub je potrebno čimprej organizirano pristopiti. Prestrukturiranje proizvodnje je potrebno obravnavati tudi s tega vidika. Sedma točka stališč Družbenopolitičnega zbora naj se zato dopolni tudi s tem. Preusmerjanje proizvodnje bi bilo potrebno izvršiti zlasti v tistih temeljnih organizacijah združenega dela, ki zaključujejo poslovno leto 1976 z izgubo in je ta pogojena z neustrezno proizvodnjo. Pri razreševanju te problematike morajo seveda sodelovati in pomagati vsi, ki so v naši družbi soodgovorni za pravilno usmerjanje in razvoj združenega dela.

Ob upoštevanju pobud delovnih ljudi ter stališč Izvršnega sveta Nove Gorice in lastnih razmišljanj pa predlagamo, da se v osnutku resolucije konkretno opredelijo še naslednje naloge:

1. Resolucija poudarja dolžnosti za razvijanje in ohranjanje obmejnih in manj razvitih območij. Med temi je prav gotovo tudi razreševanje infrastrukturnega neskladja. Zato predlagamo, da se besedilo na 22. strani »Analize izvajanja družbenega plana za leto 1976«, ki govori o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja in se začena: »Po predvidevanjih republiške skupnosti za ceste . . .«, do konca odstavka smiselno vnese tudi v resolucijo. V to poglavje pa ne sodi izvajanje meddržavne pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, to je cesta Goriška Brda—Solkan in Kambreško—Ravne. Zato predlagamo, da se ti dve cesti prikažeta in smiselno vneseta v novo poglavje »Izvajanje osimskega sporazuma«.

2. Osimski sporazum vsebuje tudi določila, ki bi jih bilo potrebno reševati že v letu 1977. Zato predlagamo, da se na strani 40 vnese nova točka 6.3.2, »Izvajanje osimskega sporazuma«, in sicer z naslednjim besedilom: »Republika Slovenija bo poskrbela, da se začne izvajati že v letu 1977 — seveda ob predvidevanju, da bo Osimski sporazum ratificiran te dni — Osimski sporazum ter v zvezi s tem obveznosti federacije in republike Slovenije v skladu z meddržavno pogodbo med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Italijo«.

3. V poglavju, ki obravnava promet in zveze, so poimensko našteje tudi posamezne cestne povezave, za katere je predvidena izdelava projektne dokumentacije oziroma začetek del. Menimo, da je v tem poglavju treba dosledneje izdelati program del v letu 1977. Pri tem pa je potrebno upoštevati že sprejeti samoupravni sporazum o temeljnih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji za obdobje 1976—1980 in srednjeročni plan vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji za obdobje 1976 do 1980 ter določila Osimskega sporazuma.

Zato predlagamo, da sezadnji stavek v peti alineji poglavja »Promet in zveze« na strani 37 Poročevalca dopolni z naslednjo formulacijo: »Začela se bo izgradnja mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba z odsekom avtoceste od mejne črte do priključka za Novo Gorico in odsek od priključka za Novo Gorico do križišča v Rožni dolini ter podaljšek zahodne obvoznice Šempeter—Miren. Začela se bo izdelava projektov še neprojektiranega dela avtoceste Razdrto—Selo.«

4. Osnutek resolucije po mnenju delegacije ni predvidel pomembne dejavnosti, ki prispeva k deviznemu prilivu. To je maloobmejni promet, katerega ne bremene ne carinske in ne druge dajatve. V letu 1975 je bil delež deviznega priliva od turizma v Sloveniji, ki izvira iz maloobmejnega prometa iz šestih primorskih občin, okrog 55 % deviznih sredstev. Zato predlagamo, da se opredelijo stimulatívni ukrepi za razvoj maloobmejnega prometa, ki je skupni interes, ne le lokalni.

5. Preusmeritev transporta s cestnega na železniški promet je ena izmed osnovnih usmeritev v srednjeročnem družbenem planu. Poleg tega je z dokončno ureditvijo goriškega mejnega železniškega prehoda na račun tretjih držav močno povečan železniški promet na progi Sežana—Nova Gorica—Jesenice. Za povečanje prometa na tej železnici je potrebno omogočiti rekonstrukcijo gornjega ustroja proge ter ureditev postaje v Novi Gorici.

6. V poglavju 6.5 pa predlagamo, da se namesto dosedanjega besedila vnese: »Po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov bo v skladu z dogovorom o splošni

porabi v letu 1976 izdelan obračun obveznosti med Skupnostjo starostnega zavarovanja kmetov in družbenopolitičnimi skupnostmi za obdobje 1972—1975«.

Z razpravo sem hotela opozoriti na nekatere aktualne probleme, ki bi jih bilo potrebno upoštevati pri sestavi predloga resolucije za leto 1977. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Stane Gavez!

Stane Gavez: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Tako ekspoze kot gradivo, ki je v celoti objavljeno v Poročevalcu, pomenita brez dvoma solidno podlago za temeljito in resno oceno uresničevanja nalog in ciljev srednjeročnega plana kot tudi oceno uresničevanja srednjeročnega plana v letošnjem letu in možnosti za prihodnje leto.

Menim, da smo pri ocenjevanju uresničevanja ciljev v nekaterih ugotovitvah preveč površni in da nismo dovolj kritični pri iskanju objektivnih in tudi subjektivnih razlogov, zakaj nismo nekaterih nalog in ciljev uresničili, kljub pozitivnim uspehom, ki so ustrezno in primerno poudarjeni.

Prepričan sem namreč, da ne gre le za objektivne razloge, ampak da so za nekatere neuresničene naloge tudi subjektivni razlogi. Zato menim, da bi kazalo v tem zboru in v predloženih stališčih poudariti potrebo po ustrezni akciji subjektivnega dejavnika v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih pri iskanju lastnih slabosti in pri uresničevanju proizvodnih in drugih nalog, ki jih ima seveda tudi združeno delo. Menim, da bi morali prekiniti prakso, da se zadovoljujemo le z nekaterimi ugotovitvami objektivne narave o nerešenih sistemskih vprašanjih itd. in to nadaljujemo iz leta v leto. Zaradi tega nenehno ostajamo pri nekaterih nalogah na polovici poti in jih ne uresničujemo.

Menim, da bi to morala biti osnova našega dela, ker je od tega odvisno tudi uresničevanje družbenih planov, metod samoupravnega družbenega planiranja in s tem vzpostavljanje odgovornosti vseh temeljnih in ustavnih nosilcev družbenega planiranja.

Govoril bom tudi o splošni porabi. Ne bom tako konkreten, kot je bila tovarišica delegatka, ki je govorila pred menoj. Glede splošne porabe menim, da bi moral opozoriti, da je nemogoče, da bi se v zvezi z vprašanjem splošne porabe, proračunov in prenašanja financiranja nekaterih izmed teh dejavnosti na ustrezne samoupravne interesne skupnosti ponovila praksa iz preteklosti, ko smo prenašali naloge in obveznosti, nismo pa hkrati reševali problemov virov financiranja in zagotavljanja materialnih sredstev. To se nam namreč zelo rado zgodi, zlasti pa, že tovariš Golob je na to opozoril, pri tako imenovani kolektivni komunalni porabi, potrošnji in financiranju itd. V zvezi s tem imamo naravnane potrebe, želje, programe itd. prav v to smer. Če izhajamo iz krajevnih skupnosti, lahko ugotovimo, da imamo prav na tem področju do maksimuma razvito aktivnost in pripravljenost delovnih ljudi za sofinanciranjem itd. prek najrazličnejših oblik in zato smo tudi v zadnjem času zanemarjali nekatere druge probleme družbenega standarda. Zato menim, da bi, če smem uporabiti ta izraz, pri »čiščenju« proračunov oziroma sredstev splošne porabe kazalo biti izredno pozoren, da se nam ne bi ponovilo to, ko za nekatera področja nismo imeli zagotovljenih virov in smo zato imeli precej problemov, težav itd.

Mislím, da bi morali v naši oceni in pa tudi v nalogah za prihodnje leto mnogo bolj poudariti kadroviski vidik kot kvaliteten dejavnik in pogoj našega nadaljnjega in hitrejšega razvoja. Menim, čeprav so kadroviska vprašanja v naši družbi izpostavljena, da je kadroviski problem mnogo večji, kot mu dajemo

v zadnjem času težo in veljavo. Vemo, da ne gre več za vprašanja sredstev in da smo v situaciji, ko imamo več sredstev, kot pa imamo možnosti, da ta sredstva pametno in racionalno porabimo, investiramo. Danes nimamo programa, nimamo idej, pobud, zaostajamo v organizaciji dela, v aplikaciji dosežkov znanosti v konkretni praksi. Skratka, smo v situaciji, ko se moramo ukvarjati s kadrovskimi vprašanji mnogo bolj resno in iti hitreje naprej, ko moramo ugotoviti, kaj v sistemu vzgoje in izobraževanja ni racionalno, in hkrati bolj poudariti pomen izobraževanja na vseh ravneh, na vseh stopnjah in glede vseh profilov, ki jih združeno delo danes potrebuje. Nemogoče je, da imamo nekatere pavšalne ocene in da je izobraževalna skupnost Slovenije spričo materialne situacije čeprav delegatsko sestavljena, morala sprejeti nekatere ukrepe. Tako kot združeno delo opozarja tudi nas ta stališča, da to ni vedno v skladu z interesi in potrebami združenega dela.

Tako menim, da to terja resnično preoblikovanje nekaterih naših usmeritev in pospešeno reševanje problemov na področju vzgoje in izobraževanja. Saj danes skoraj ni področja in območja, kjer ne bi opozarjali na izredne kadrovske probleme in težave. Zaradi kardovskih deficitov ne bomo uspevali reševati nekaterih problemov. Prav kvalitetni premiki v našem razvoju so odvisni od kadrov in od sposobnosti teh kadrov. Zato menim, da bi bilo nujno ta kadrovski vidik kot pogoj za naš hitrejši in skladnejši razvoj še bolj poudariti in izpostaviti.

Naslednje vprašanje je vprašanje cen. Popolnoma podpiram prizadevanja Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in usmeritve, ki so nakazane v celotnem gradivu glede sistemskega urejanja cen. Vemo in poudarjamo, da so neurejene cene, zlasti na področju kovinske industrije, elektroindustrije in na nekaterih drugih področjih, še posebej kritično vprašanje.

To pa seveda še posebej prizadene posamezna območja, glede na njihovo gospodarsko strukturo. Menim, da je to poseben problem, še zlasti v tistih območjih, kjer so pretežno locirani kovinska predelovalna industrija, elektroindustrija, proizvajalci opreme, tovornih avtomobilov itd. Menim, da se problem neurejenih cen v različnih območjih zelo različno kaže. V našem območju je to glede na razvito industrijo in pa strukturo našega gospodarstva, še posebej resno vprašanje, katerega posledice se čutijo na področju tako gospodarstva kot tudi negospodarstva.

Na koncu naj povem, da podpiram razmišljanja glede ocen in pa dejanskega stanja na področju hitrejšega razvoja manj razvitih območij in obmejnih območij. Čeprav sicer ocene v gradivu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije nasploh niso tako zaskrbljujoče in kritične, vendar se kažejo določeni premiki v investiranju in določeno zaostajanje stopnje rasti zaposlovanja. Vendar pri tem ne gre za kvalitetne premike in trende v takšni smeri, da bi mogli ugotoviti, da ustrezno uresničujemo zastavljene naloge, ki smo si jih postavili v naši družbi na tem področju. Problematika je namreč popolnoma drugačna, kot bi lahko skleпали iz nekaterih zelo skromnih kazalcev, s katerimi skušamo prikazati hitrejši razvoj manj razvitih in obmejnih območij. Namreč, manj razvita območja, družbenopolitične skupnosti, delovne organizacije in drugi subjekti se resno ukvarjajo z najrazličnejšimi problemi, ki so se nekako kulminirali v tem letu na področju skupne in splošne porabe. Vseh problemov se ne da reševati tako kot smo včasih mislili, na enostaven način. Vse bolj sta prisotna prepričanje in tudi zahteva, da je treba hitreje investirati v odpiranje novih delovnih mest in pa omogočiti delovnim ljudem v teh območjih, da bodo sami s svojim delom,

seveda ob pomoči širše družbene skupnosti, ustvarjali materialno osnovo za svoj in skupen razvoj, danes in pa tudi v prihodnje, in si s tem urejali tudi svojo perspektivo v tej naši samoupravni skupnosti. Hvala lepa.

Predsednik Stane Marlič: Hvala! Besedo ima tovarišica Lojzka Čotar!

Lojzka Čotar: Tovarišice in tovariši! Svojo razpravo bom navezala na razpravo tovariša Logarja, da je treba v predloženih dokumentih posebno pozornost nameniti izgubam v gospodarstvu. Naj to podkrepim še z nekaterimi dejstvi: Na slovenski obali nosi pretežni del izgub industrija, in to večje organizacije združenega dela. Kljub temu, da so rezultati gospodarskih gibanj v devetih mesecih tega leta zaskrbljujoči, pa vendar kažejo v primerjavi s prvim polletjem 1976. leta določene tendence oživljanja in izboljševanja gospodarskih učinkov. Na to so sicer delno vplivali tudi novi predpisi o obračunavanju dohodka po plačani realizaciji. Predpisi o zagotavljanju plačil so torej pozitivno vplivali na odnose v gospodarstvu. Zato pričakujemo, da se bo ta pozitivna usmeritev odražala tudi v naslednjem planskem letu.

V 4. točki osnutka stališč in predlogov tega zbora ugotavljamo, da se prepočasi uveljavljajo kvalitetni dejavniki, med drugimi tudi ustrežnejša kadrovska zasedba. Na vseh ravneh dejansko primanjkuje kreativnih strokovnih kadrov, pa tudi takih, ki bi z večjo odločnostjo in odgovornostjo razsekali zastarelo in neuspešno gospodarsko politiko. Premalo je zavzetosti pri mladih strokovnjakih, da bi se soočali s tistimi, ki svojo nesposobnost prekrivajo z raznimi objektivnimi »težavami«. To pa ima tudi za posledico, da si mladi strokovnjaki iščejo delovna mesta v negospodarstvu, kjer imajo največkrat tudi večje osebne dohodke. Zato menim, kot je bilo danes že predlagano, da bi bilo treba prav temu področju, torej kadrovske politiki, posvetiti v naših dokumentih več pozornosti, o čemer je dalo včeraj Predsedstvo republiških sindikatov tudi posebno pripombo.

Končno mi dovolite še nekaj konkretnih pripomb k osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana za obdobje 1976—1980 v letu 1977:

1. V poglavju o energetiki ni nakazana nikakršna aktivnost v zvezi s projektom Sermin. Opredelitev dogovorov o temeljih plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, kjer je definiran začetek gradnje rafinerije v 1977. oziroma 1979. letu, nedvomno zahteva določeno ukrepanje že v prihodnjem letu. Zato predlagam, da resolucija predvidi formiranje konzorcija, ki bo povezoval vse zainteresirane dejavnike v Slovenji, ter sprejetje družbenega dogovora za zagotovitev financiranja projektnih študij.

2. V poglavju o prometu in zvezah je pri definiranju izvajanja programa razvoja magistralnih cest nujno opredeliti nadaljevanje gradnje obalne ceste z objektoma: priključek Koper in semedelska vpadnica ter odsek Ruda—Jagodje.

3. V poglavju o bazni kemiji, kjer je govora o dimetilreftalatu, podpisamo prizadevanja, da se ta objekt gradi v Socialistični republiki Sloveniji. Nujno pa bi bilo treba proučiti ekonomsko upravičenost lokacije, glede na gradnjo rafinerije v Kopru in medsebojno povezanost teh dveh objektov. Zaključena bo prva faza izgradnje bazne kemije ter začeta druga faza in nadaljevanje del na projektu rafinerije v Kopru.

4. Področje kovinske predelovalne industrije in v tem sklopu motorne industrije je nedvomno takšno, da zahteva opredelitev nalog za prihodnje leto. Gre za nujnost izdelave koncepta bodočega razvoja te industrije v Sloveniji. Sedaj takega koncepta namreč ni.

5. Na 37. strani naj se v drugem stolpcu v tretjem odstavku med melioracije vključi tudi »melioracija sečoveljske doline«.

Menim tudi, da bi bilo treba na področju turizma konkretnije opredeliti dogajanja v 1977. letu. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala! Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Cepuš Lojze.

Lojze Cepuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dobro vem, da ste že nekoliko utrujeni, ampak bom kljub temu razpravljal še o nekaterih vprašanjih. Tovariš Mlinarič je prej poudaril, da je osnutek resolucije sicer dober, da pa poudarja bolj cilje in naloge in da ni tako konkreten. Bolj konkreten je bil tovariš Dragan, najbolj konkretni pa bomo morali biti mi, ko bomo to resolucijo izvajali. Zaradi tega bi bilo treba poudariti odgovornost poslovodnih organov za izvajanje resolucije in pa, jasno, tudi vsakega izmed nas.

Posredoval bom nekatere pripombe gradbenih sindikatov, pa tudi preostalih, in sicer najprej k analizi izvajanja družbenega plana, ki je povezana s to resolucijo. Začel bi z Anhovem. Salonit Anhovo bo pričel s poskusno proizvodnjo predvidoma aprila 1977. leta z redno proizvodnjo pa šele oktobra istega leta. Iz tega sledi, da bo treba upoštevati obstoječe proizvodne zmogljivosti Cementarne Trbovlje. Cement bo treba še naslednje leto, kolikor ga ne bo dovolj iz drugih republik, uvažati iz tujine. Zato bo v prvih mesecih 1977. leta Salonit Anhovo še potreboval klinker iz uvoza, v približni količini 50 000 ton. Z mesecem majem prihodnjega leta to ne bo potrebno, ker ga bo Salonit Anhovo že sam proizvajal.

V osnutku zvezne resolucije in te resolucije se panogi gradbeništva ne daje zadosten pomen, glede na vlogo, ki jo ima ta panoga v našem celotnem narodnem gospodarstvu.

Na 38. strani bi bilo treba v točki 4.8 bolj jasno definirati, za kakšen samoupravni sporazum gre med organizacijami združenega dela v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala. To v tem besedilu ni popolnoma jasno in razvidno.

Na 38. strani v petem odstavku točke 4.9 osnutka resolucije je govora o zakonskih ukrepih za obvladovanje cen stanovanjske graditve. Menim, da takšno besedilo ni sprejemljivo, saj smo ravno na tem področju, predvsem v letošnjem letu, dosegli dobre rezultate in dokaj dobro uveljavili samoupravno sporazumevanje in pa družbeno dogovarjanje.

V zadnjem odstavku točke 4.9, na strani 38, je navedeno, da bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteval potrebo, da se skrajša upravni postopek in znižajo gradbeni stroški. Upam, da bo to dejansko realizirano, ker danes, preden dobite kakšno dovoljenje, traja tudi do tri leta in je treba prek 100 dokumentov. Če kdo želi, lahko to tudi ugotovi. Posebej bi poudarili, da naj se to uresniči.

V četrtem odstavku točke 6.1 se le ugotavlja stanje. V 1977. letu naj bi se začeli vsaj pripravljati kriteriji in merila za svobodno menjavo dela.

V točki 6.2 je treba opredeliti še naslednje: V primeru, če se ne bodo dovolj uspešno uveljavljale kvalitetne spremembe v gospodarstvu, pri katerih sicer moramo vztrajati, to je višja gospodarska rast, večja produktivnost dela, boljše organizacija dela, se bo potrebno odločiti, ali bomo nadaljevali z letošnjo ekonomsko politiko na področju cen, ki povzroča nižjo akumulativno sposobnost gospodarstva, visoke izgube in zmanjšuje neposredno vlogo delavcev pri oblikovanju cen, ali pa bomo pri rasti cen upoštevali morebitno neuresničevanje kvalitetnih dejavnikov razvoja in po administrativni poti odpravljali družbeno nesprejemljive disparitete cen. To je treba opredeliti v resoluciji še posebej zato, ker je osnutek resolucije pomanjkljiv prav v tem, kako bomo uresničevali kvalitetne dejavnike razvoja. Vsekakor pa je treba tudi s politiko cen zagotoviti, da bo akumulacija združenega dela tolikšna, da bodo tuja sredstva za razširjeno reprodukcijo minimalna. V prvi in tretji alineji te točke pa je tudi poudarjena vloga novega zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen in pa ustreznih predpisov. Vsekakor je zelo vprašljivo, kolikšne resnične učinke bo lahko ta zakon prinesel v 1977. letu, še posebno zato, ker zaenkrat še niti ne vemo, kdaj bo sprejet.

V 7. alineji je treba izraz »življenjski standard« dopolniti tako, da bo jasno, da gre za osnovne življenjske dobrine oziroma za tak življenjski standard, o katerem je bilo danes že govora, za standard gospodinjstev z nižjimi dohodki, ne pa tudi za cene luksuzne potrošnje, ki so vključene v sedaj veljavni indeks življenjskih stroškov. V ta namen je treba izdelati metodo merjenja rasti življenjskih stroškov oziroma cen življenjskih potrebščin posebej za socialno šibkejšo skupino občanov. To je treba vključiti v program ukrepov za zaščito standarda, o katerem govori ta alineja.

V točki 6.2 je predvideno, da bodo pristojni organi družbenopolitičnih skupnosti uveljavili ukrepe neposredne družbene kontrole cen v primerih ustvarjanja dohodka mimo rezultatov dela. Menimo, da je nujno treba določiti kriterije za ugotavljanje dohodka, ki ni dosežen na podlagi dela. Sicer dajemo družbenopolitičnim skupnostim prosto izbiro, kar ni sprejemljivo.

V zvezi s točko 6.5, kolikor se boste s tem strinjali, mislim, da bi bila splošna usmeritev, da se bodo povečane obveznosti proračunov pokrivalo s povečanim prometnim davkom, sprejemljiva le, če bi združeno delo samo neposredno odločalo o celotni politiki prometnega davka. Predlagana formulacija je oblikovana z vidika pokrivanja sredstev proračunov, ne nudi pa dovolj možnosti za zaviranje in družbeno obvladovanje proračunske potrošnje. Če pa ta opredelitev ostane v osnutku resolucije, jo je treba dopolniti, da bo skupna politika prometnega davka usmerjena k razbremenitvi cen blaga in storitev osnovnega življenjskega standarda in k zvišanju prometnega davka za izdelke in storitve višjega standarda.

Glede na poslabšan položaj v gospodarstvu naj se prispevne stopnje v 1977. letu ne večajo, ampak naj obremenitve gospodarstva v 1977. letu ostanejo vsaj na sedanjih ravni.

Menim, da bi gospodarstvo moralo občasno dobiti na vpogled poročilo o porabi sredstev posameznih družbenih dejavnosti, in sicer, koliko gre teh sredstev za tekoče poslovanje in koliko za osnovne naloge, za katere so sredstva v bistvu namenjena.

Opozarjam predvsem na zadnji stavek, ki nas zavezuje, da vsaj v dose-danjem obsegu prek Službe družbenega knjigovodstva spremljajo, kako se izvaja dajanje toplega obroka med delom.

V zvezi s tretjim odstavkom točke 6.6, kar je bilo tudi že rečeno, je treba vsekakor tudi uveljaviti rešitve glede izgub in vzrokov izgub. Izgube, ki nastajajo zaradi disparitete cen nujnega izvoza, je treba pokrivati iz skupno ustvarjenega dohodka. Izgube, nastale zaradi neracionalnega gospodarjenja, morajo povzročiti tudi nižje osebne dohodke. Tako izhodišče narekuje, da lahko izplačevanje osebnih dohodkov v primerih, ko posamezna temeljna organizacija združenega dela posluje z izgubo, urejajo le delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki so dohodkovno povezani v procesu družbene reprodukcije.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? V imenu predlagatelja ima besedo tovariš Miran Mejak!

Miran Mejak: Ker danes poteka razprava o osnutku resolucije, verjetno ne boste zahtevali od mene, ki predstavljam Izvršni svet, da se opredeljujem do vseh razprav in predlogov, ki so bili dani v tem zboru. Želim omeniti le nekatera vprašanja, da bi se kasneje lažje opredeljevali do formulacij, ki bi jih zapisali v resolucijo.

Prav gotovo je največja rezerva združenega dela v naši republiki ravno v uveljavitvi vsestransko dobro zasnovanih dohodkovnih odnosov. Že pred sprejetjem zakona o združenem delu bi bilo na tem področju možno storiti dosti več, kot smo storili. Ta naša, rekel bi podjetniška zasebniška ali kakršnakoli zaprtost je prav gotovo tudi sedaj ovira snovanju takih dohodkovnih odnosov. Lahko ugotovimo, da so v tem letu nastala določena gibanja, k čemur je v veliki meri, če že ne odločilno prispevala razprava o osnutku zakona o združenem delu, ki je bila široko zasnovana in zastavljena v vseh organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah. Na tem področju pričakujemo, da bomo to najpomembnejšo rezervo v zvezi z našo produktivnostjo lahko močneje začeli uporabljati za izboljšanje našega gospodarjenja nasploh.

Kar je bilo že večkrat povedano in na kar opozarjamo, je to, da je sintetični kazalec vseh naših gospodarskih uspehov ali neuspehov vprašanje plasmaja tistega blaga, ki ga proizvedemo, skratka družbeno ovrednotenje rezultatov našega dela. Ker v tem letu nismo uspeli plasmaja naših izdelkov v zadovoljivi meri realizirati, niti doma niti v tujini, imamo celo vrsto težav, ki izhajajo iz tega. Izredno tesna in pravzaprav neposredna zveza med obsegom proizvodnje in med produktivnostjo je seveda povzročila to, da smo v tem letu imeli občutno nižjo produktivnost, z vsemi tistimi posledicami, o katerih ste govorili in glede katerih ste dali takšne ali drugačne predloge. Hotel sem le opozoriti, da se ta krog, tak ali kakršenkoli drugačen, končuje pri plasmaju. Če ni plasmaja niti doma niti ga ni v zadovoljivi meri v tujini, to povratno deluje in se to pozna na produktivnosti, osebnih dohodkih, splošni, skupni porabi in tako naprej.

Menim, da je treba ukreniti to, kar je bilo predlagano glede izgub v tem letu. Prav gotovo se Izvršni svet zaveda teže tega problema, ki je naveden v teh gradivih in se nanaša na naslednje leto ter je obravnavan v vseh teh razpravah. Tudi konkretne sugestije, ki so bile dane, ga na tak ali drugačen način obravnavajo. So pa današnja razprava in opozorila tudi prispevali, da nekatera vprašanja proučujemo še nekoliko z druge strani. Kot na primer amortizacijo, o kateri je bilo govora, v elektrogospodarstvu, na železnici in tako

naprej. O tem smo sprejeli že naša stališča. Glede preostale amortizacije na nekaterih področjih družbenih dejavnosti se stališča oblikujejo. Vprašanje je, kaj se bo zgodilo z nekaterimi velikimi sistemi pri nas, ki so nujno potrebni in katerih poslovanje je, rekel bi, gospodarsko nujno, ko bodo imeli izgubo. Ta problem obstaja in ga moramo na nek način reševati zelo hitro. Predloge, ki ste jih dali, lahko štejemo za podporo v teh naporih, ki smo jih doslej vlagali tudi za nove ideje, ki bodo te naše napore še spodbudile.

O manj razvitih območjih v Sloveniji naj povem, da je dobro, da je ta problem nakazan v ekspoziciji in tudi v dosedanjih gradivih. Ta problem obstaja. Prav gotovo je, da smo lahko skrajno zaskrbljeni nad tem, da v nekaterih območjih v Sloveniji stopnja zaposlenosti upada, kar je v nasprotju z našimi intencijami. Danes je bilo v razpravi rečeno, da je nadpovprečno visoka stopnja zaposlenosti v razvitih območjih in podpovprečno nizka stopnja v manj razvitih območjih. To je prav gotovo naša naloga, ki jo moramo uresničiti na področju dogovorjenega in skladnejšega razvoja in takšne anomalije, kolikor obstajajo, odpravljati, seveda v okviru naših trenutnih materialnih možnosti in možnosti, ki bodo v naslednjem letu. Skratka, cilj je jasen. Kaj pa lahko od tega drugo leto konkretno realiziramo in obseg tega sta seveda odvisna od našega skupnega dogovora. Sugestije, ki ste jih dali, bodo prav gotovo morale biti dobro pregledane in vsestransko analizirane, preden vam bomo predložili predlog resolucije.

Vzporedno s tem je treba obravnavati tudi vprašanje zdomecev, ki je odprto in ki bo prav gotovo pereče, posebno zato, ker se lahko pričakuje tudi v naslednjem letu v zahodnih kapitalističnih državah občutna stagnacija. Začasno oživljanje se bo po vsej verjetnosti spreobrnilo v novo stagnacijo, kar bo vplivalo na vračanje zdomecev, o čemer je bilo govora v razpravi.

Dajem sugestijo: Verjetno bi zdomeci, poleg gradnje velikih hiš in mogočnih poslopij, kar je problem ne samo Slovenije ampak celotne Jugoslavije, s čimer gredo na nek način nad svojimi potrebami, lahko del svojih sredstev vložili tudi v kakšne proizvodne stroje, naprave in tako naprej, za kar je danes dana vsestranska družbena stimulacija, s katero se družba ukvarja že več let. Skratka ne gre le za vlaganje v hišo, zid, ampak bolje v kakšen stroj, s katerim bi lahko zdomec opravljal doma določene storitve. Če že dajemo sugestije zdomecem, potem naj si kupijo stroje, stružnice, to in ono in vključijo v takšno ali pa drugačno terciarno dejavnost oziroma naj se vključijo na način, kot so se v nekaterih drugih območjih v Sloveniji že vključili v pogodbene organizacije združenega dela in tako tudi najdejo delovna mesta.

Predlog, da bi bilo treba delegatsko skupščino vključiti v obravnavo in razpravo o sistemskih osnovah za konkretizacijo svobodne menjave dela, o čemer je danes govoril tovariš Dragan, je treba realizirati. To je še odprto. Menim, da naj bi se v zvezi s tem čimprej začeli dogovarjati. To velja tudi za kolektivno komunalno potrošnjo in ukrepe, ki jih moramo sprejeti v naslednjem letu za rešitev teh problemov. Skratka, menim, da je ta predlog zelo dober in ga bomo morali skupaj realizirati.

Menim, tudi o tem je bilo doslej govorjeno, da je pri proračunu, poleg kriterija obremenitve občana, pomembna kot dopolnjevalni kriterij tudi racionalnost potrošnje. Brez tega kriterija proračuna ne more biti, in če so na tem področju kakšne nejasnosti, jih moramo odpraviti, tako da bo to dobilo svoje konkretnije in sprejemljivejše oblike. Moram reči, da nas v zvezi z nekaterimi dogovori

združenega dela, o čemer je bilo doslej govora, o nafti, plinu, jeklu in bazni kemiji in tako naprej, čakajo naslednje leto velike naloge. Nekatere sestavljene organizacije združenega dela, ki so nastale z veliko ambicijo in veliko publiciteto, so pogostokrat, razen lepe firme in razen prezentiranja sebe pred javnostjo, vsebinsko znotraj sebe zelo malo naredile. Vračamo se skratka na izhodišče, to je na dohodkovne odnose. Poleg tega pa se tudi postavlja pred nas resna naloga, da v vse programe, glede temeljev katerih smo se tudi sporazumeli in jih tudi podpisali, če sem to prav razumel, vključimo konkretno finančno, poslovno in dohodkovno konstrukcijo, ki je pa danes še nimajo. To se nanaša tudi na Sermin in vrsto drugih objektov bazne kemije in druge objekte. So seveda izjeme, kjer se ta konstrukcija izvaja. So pa pomembni objekti, ki te konstrukcije še nimajo in je verjetno ena od nalog za prihodnje leto, da se ta konstrukcija zanje sprejme. Pri tem seveda se ves čas postavlja vprašanje, ali bi to vse skupaj zapisali v resolucijo ali pa bi morda celo vrsto vprašanj reševali tako, da ne bi bila resolucija pravzaprav neke vrste leksikon vseh nalog in vseh faktorjev v Sloveniji, ampak bi se bolj omejila za izvedbo nalog, za katere bi zavezali Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki mora kot skupščinski organ izvrševati svoje obveznosti. To vprašanje je bilo obravnavano v skupščinskih odborih. O sprejetju konkretnih predlogov se bomo morali dogovoriti v okviru Izvršnega sveta. Verjetno ne bi bilo dobro — in tudi menim, da razpravljalci, ki so govorili, niso tega pričakovali od Izvršnega sveta, da bi se danes opredelil do cele vrste konkretnih nalog, ki so bile navedene. Nekatere so še pomembnejše, nekatere se nanašajo na posamezne ceste in podobno. To naj se registrira in se o tem poroča na seji Izvršnega sveta in te možnosti naj se poskušajo vključiti v koncept, ki ga zagovarjamo v resoluciji.

Na vprašanje o Osimskem sporazumu je tovarišica, ki je razpravljala, že sama odgovorila, da je to odvisno od tega, ali bo sporazum ratificiran ali ne. Skratka, to je treba oceniti in se o tem dogovoriti. Govora je bilo tudi o nekaterih drugih vprašanjih, kot na primer o obveznostih do obeh narodnosti.

Načeloma smo vedno menili, da ni treba prepisovati tistega, kar je napisano v 5-letnem planu ali kateremkoli drugem dokumentu, v letne plane. Vendar je to vprašanje politične, takšne in drugačne ocene. Poročali bomo Izvršnemu svetu, koliko kaže vsaj nekatera vprašanja, za katera delegati menijo, da so politično tako pomembna da bi jo bilo treba proučiti, vključiti tudi v letno resolucijo.

O cenah je bilo marsikaj napisanega in o tem je tudi govoril tovariš Dragan v ekspoziciji. Seveda pri cenah ne smemo pozabiti na marksistično analizo ekonomskih gibanj, po kateri je cena vedno le to, koliko drugega blaga dobimo v menjavi za svoje blago. Skratka, to prekanje, kdo bo šel gor s ceno in kdo ne, se le zreducira na to, koliko se za neko blago dobi drugega blaga. Verjetno ne bomo rešili vseh naših ekonomskih problemov s cenami, ampak predvsem, na kar so opozarjali tudi delegati, z večjo produktivnostjo in predvsem, rekel bi, z vsemi tistimi faktorji, da ne ponavljam, ki se nanašajo na delo. Cena je pa le vprašanje pravične redistribucije doseženih rezultatov. Tako ceno tudi obravnavamo. Imamo lahko določene kritične pripombe o dosedanji politiki cen, vendar se lahko strinjamo s tem, da verjetno le s politiko cen ne bomo rešili naših temeljnih problemov.

Govoril bom tudi o problemu, ki je bil nakazan v razpravi in se nanaša na lokacijo objekta za izdelavo dimetilteftalata. Izvršni svet je skupaj z

Zavodom za plan SR Slovenije menil, da je vprašanje lokacije dimetilteftalata rešeno. Ne vem, če je treba sedaj v zvezi z resolucijo za naslednje leto o tem razpravljati. Ta predlog sem vzel na znanje. Poleg tega je takšen predlog postavila tudi občinska skupščina Koper. Kot pojasnilo, ne pa kot odgovor, naj povem, da se je do nedavnega smatralo, da je v okviru Polikema to vprašanje prereševano in da je lokacija tega objekta bolj ali manj določena. Seveda pa ima vsak delegat pravico, da o tem ponovno postavi vprašanje, posebno, če ga je postavila tudi občinska skupščina. Vendar ne vem, če kaže neko vprašanje, ki se že rešuje, ponovno obravnavati v trenutku, ko praktično »stvar že sedi«, da se tako izrazim, in sicer ne pri Izvršnem svetu in Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje, ampak pri združenem delu, ki se je za to lokacijo že bolj ali manj odločilo.

V zvezi s prometnim davkom, glede na to, da je to pripomba sindikata, o čemer je bilo govora tudi včeraj, verjetno naših obveznosti do zveznega proračuna in naših drugih obveznosti ne bomo mogli pokriti z obstoječo stopnjo prometnega davka. Težko bi se strinjali z ugotovitvijo, da predlagana formulacija glede povečanja prometnega davka ne nudi dovolj družbenega obvladovanja proračunske potrošnje. Skratka, vsi delegati naj bi se o tem dogovorili. Ničesar tudi, rekel bi, ne prikrivamo niti ne poskušamo določenih vprašanj reševati na hitro. Res je to, da se je primanjkljaj zveznega proračuna do nedavnega, in celo sedaj se, pokrival z emisijo denarja. Emisija denarja je seveda »izmišljen« rezultat dela, ki se enakomerno distribuira na vse gospodarske subjekte. K temu vsi prispevamo. Mislimo, da nič ne prispevamo, pa vsi krepko. To je posebna razprava, ki konkretno ne sodi k temu dokumentu. Zato menimo, da se je treba pri tem maksimalno angažirati, tako da bi z dejansko ustvarjenim denarjem oziroma z denarjem, ki je na trgu, pokrivali obveznosti zveznega proračuna. Te obveznosti zveznega proračuna pa so, ne glede na vse razprave, take, da so objektivno potrebne in nujne. Zato ni nobenega dvoma, kar meni tudi Izvršni svet, da ne bi v nekaterih postavkah zvezni proračun bistveno povečali, ker so to postavke, o katerih smo se tudi skupaj dogovarjali, za katere smo skupaj glasovali in so nujno potrebne. To pomeni, da verjetno lahko pričakujemo predlog za povečanje stopnje prometnega davka in za vključitev v obdavčitev nekaterih novih artiklov. Že večkrat smo zapisali, da je zvišanje prometnega davka za izdelke in storitve višjega standarda pravilno. Toda tudi obdavčitev izdelkov višjega standarda ima svoje meje. Pri izdelku višjega standarda ne gre le za vprašanje kupca, ampak tudi proizvajalca. Če bomo na primer kristalno steklo, ki je v celoti narejeno iz naše surovine in ne vsebuje nobene snovi iz tujine, maksimalno obdavčili, zato ker bomo rekli, da ni treba kupovati kristalnih vaz, potem bomo sami sebi pravzaprav nekaj storili. Onemogočili bomo proizvodnjo. Nihče ne bo kupoval kristalnih vaz. To pomeni, da smo si le fiktivno predstavljali, kakšen velik davek bomo pobrali od kristalnih vaz. Ne bomo pa ničesar dobili, ker nobeden ne bo kupil kristalne vaze. Delavci pa bodo ostali brez dela. Vsi skupaj pa bomo siromašnejši za en artikel. Hočem reči, da je pri tem vedno meja. Ne moremo zato sprejemati neracionalnih sklepov.

Ker je to osnutek, smo vso to razpravo skrbno zabeležili. Ta razprava bo prispevala k izdelavi predloga, prav tako pa bo seveda tudi predlog stališč in predlogov, ki ga boste sprejeli, pomemben prispevek k izdelavi predloga resolucije, ki ga bo Izvršni svet predložil Skupščini SR Slovenije. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Ne.) Preden bomo glasovali o predlogu stališč in predlogov, odrejam pol ure odmora. med tem časom pa bi delovna skupina ugotovila, ali so potrebne še kakšne dopolnitve v predlogu stališč in predlogov.

(Seja je bila prekinjena ob 13.20 in se je nadaljevala ob 14.10.)

Predsednik Stane Markič: Nadaljujemo sejo zbora. Prosim poročevalca delovne skupine, da pove, ali predlaga kakšne dopolnitve!

Srečko Mlinarič: Komisija se je sestala in ugotovila, da je bila razprava k nekaterim poglavjem osnutka resolucije precej bogata in konkretna. Predlogi, ki so jih dali delegati v razpravi, niso bili v nasprotju s predloženim predlogom stališč in predlogov, ki ste ga prejeli za današnjo sejo, ampak so nekateri v svoji razpravi večino stališč celo podprli. Vsi načelni in pa konkretni predlogi, ki so razvidni iz stenografskih zapiskov, naj se predložijo predlagatelju, ki naj jih upošteva v največji možni meri. Ker smo po poslovniku zainteresirani zbor in ker gre le za osnutek resolucije, je komisija menila, da ni potrebno dopolniti predloženega predloga stališč in predlogov. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o tem poročilu? (Nihče.) Dajem predlog stališč in predlogov na glasovanje. Kdor je za predloženi predlog stališč in predlogov tega zbora, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglasno sprejel predlog stališč in predlogov k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976—1980 v letu 1976, skupaj s sprejetimi spremembami in dopolnitvami.

V skladu z določbo drugega odstavka 90. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije bom sprejeta stališča in predloge poslal v razpravo Zboru združenega dela in Zboru občin.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na razpravo o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti.

Predloge samoupravnih sporazumov so predložile v obravnavo skupščine ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti in so bili objavljeni v Poročevalcu, št. 15 z dne 18. 11. 1976. 22. 11. 1976 smo vam poslali obrazložitev k predlogu samoupravnega sporazuma o osnovah plana zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 in predlog stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in nadaljnji aktivnosti za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977, kar je za Skupščino SR Slovenije pripravil Izvršni svet. Skupščina Socialistične republike Slovenije naj bi predlog stališč, priporočil in sklepov Izvršnega sveta sprejela kot svoj predlog. Danes ste prejeli na klop še spre-

membe k predlogu samoupravnega sporazuma Koordinacijskega odbora za družbeno planiranje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije.

K obravnavi te točke so bili povabljeni predstavniki vseh republiških interesnih skupnosti, to je Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva, prav tako pa tudi Zavoda Socialistične republike Slovenije za družbeno planiranje.

Predloge sporazumov je obravnaval Odbor za družbenoekonomske odnose tega zbora. Poročilo tega odbora ste prejeli. Želi poročevalec Odbora dopolniti poročilo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek!

Jože Zakonjšek: Glede na to, da bodo jutri verjetno predlogi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti širše obravnavani v Zboru združenega dela in v Zboru občin, bom opozoril na nekaj problemov, ki so nas vodili, da smo predložili stališča, ki naj jih, kot je rekel že tovariš predsednik, sprejme Skupščina kot svoja stališča.

Menim, da kaže v razpravi o predlogih samoupravnih sporazumov poudariti, da smo v dosedanjem delu dosegli določene rezultate, ki se kažejo predvsem: v zakonodajnem reguliranju in vzpostavljanju sistema samoupravnih interesnih skupnosti in v organiziranju njihovih skupščin kot sestavnega dela skupščinskega sistema; v vzpostavljanju in razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti in v njihovem, sedaj še začetnem, dohodkovnem povezovanju z organizacijami združenega dela iz drugih dejavnosti in v njihovem dohodkovnem povezovanju z organizacijami združenega dela na področju materialne proizvodnje; v samoupravnem organiziranju temeljnih in drugih organizacij združenega dela na tem področju ter v pripravah in sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma dogovorov o temeljnih planov družbenopolitičnih skupnosti ter sprejemanju svojih planov na teh temeljih.

Se vedno se kot temeljno vprašanje, zaradi katerega tudi predlagamo nov postopek pri sprejemanju samoupravnih sporazumov, postavlja vprašanje sistema urejanja in zadovoljevanja vseh potreb v družbenih dejavnostih in razvijanja dohodkovnih odnosov, zasnovanih na svobodni menjavi dela.

Pri tem seveda izhajamo iz ustavne opredelitve, da je delo v družbenih dejavnostih bistvena komponenta dela v materialni sferi in da je skupaj z njim neločljiva celota procesa družbene reprodukcije. Zato tudi mora vsako zaostajanje v procesu samoupravnega povezovanja dela v družbenih dejavnostih z delom v materialni proizvodnji negativno vplivati na povečanje produktivnosti dela v temeljnih organizacijah združenega dela materialne proizvodnje in ustvarjanje večjega dohodka na tej osnovi. Zato je tudi v zakonu o združenem delu določeno, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju izobraževanja, znanosti, kulture zdravstva in socialnega varstva in druge dejavnosti, pridobivajo dohodek in celotni prihodek, ki ga ustvarijo s svobodno menjavo dela, neposredno ali prek samoupravne interesne skupnosti oziroma v njenem okviru iz dohodka drugih temeljnih organizacij na podlagi prispevka, ki so ga s svojim delom dali k ustvarjanju nove

vrednosti v materialni proizvodnji, k povečanju produktivnosti skupnega družbenega dela in razvoju družbe v celoti.

Dohodkovna soodvisnost in medsebojna pogojenost materialne in nematerialne sfere družbene reprodukcije sta torej pogojeni z materialnimi možnostmi in drugimi potrebami in pogoji reprodukcije razvoja temeljnih organizacij združenega dela v materialni proizvodnji in pogoji razvoja in možnostmi organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti, da zadostijo svojim in skupnim potrebam, kar je odvisno predvsem od njihove racionalne prostorske in funkcionalne organiziranosti, tehnične in tehnološke opremljenosti, kadrovske strukture ter organizacije in učinkovitosti poslovanja ter od drugih potreb in interesov družbe kot celote.

Vsi ti elementi, ki so pogoj za skladen in dinamičen družbenoekonomski razvoj na kvalitetnih temeljih, morajo biti na ustrezen način vgrajeni v samoupravne sporazume o temeljih planov družbenih dejavnosti in v plane, ki jih bodo na teh osnovah sprejele samoupravne interesne skupnosti in organizacije združenega dela s področja družbenih dejavnosti.

V sedANJI praksi so poleg pomembnih naporov, ko se na področju razvoja družbenih dejavnosti uveljavljajo novi odnosi v sistemu družbenega planiranja, prisotni tudi problemi, ki se ne nazadnje kažejo tudi v zakasnitvi sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljih planov razvoja teh dejavnosti.

Eno od vprašanj, ki je bilo že dalj časa prisotno tudi v vseh dosedanjih razpravah o sistemu planiranja, je, kaj naj vsebuje plan temeljne organizacije združenega dela, iz katerega se tudi oblikujejo temeljne usmeritve za razvoj dejavnosti skupnega pomena.

Že v ustavi je določeno, da v sistemu planiranja, ki predstavlja predvidevanja, usklajevanja in usmerjanje razvoja na samoupravni osnovi, delavci v raznih oblikah združevanja dela in sredstev kot osnovni nosilci celotnega družbenega razvoja odločajo o svojih in skupnih interesih. Na ta način naj bi zagotavljali tudi svoj vpliv in kontrolo nad celotnim procesom proizvodnje, menjave, delitve in potrošnje.

Vendar je tudi v vseh naših dokumentih, v ustavi in v zakonu rečeno, da temeljna organizacija združenega dela ni vase zaprta in izolirana enota niti s trgov povezana institucija združenega dela. Delavci v temeljni organizaciji združenega dela bodo samo v skupnem interesu in na podlagi sporazumov in dogovorov združevali delo in sredstva za doseganje skupnih smotrov in skupnih razvojnih ciljev. Ta skupni interes bo predvsem oblikovalo spoznanje, da je povečanje dohodka in individualne produktivnosti dela pogojeno z razvojem produktivnosti celotnega družbenega dela in da se prispevek, ki ga temeljna organizacija združenega dela daje k povečanju produktivnosti celotnega družbenega dela, tudi dejansko vrača v temeljno organizacijo združenega dela kot njeno priznано delo.

Skratka, delavec v temeljni organizaciji združenega dela bo zainteresiran za združevanje sredstev, če bo združevanje pomagalo reševati materialne, socialne in kulturne razmere njegovega dela in življenja in bo njegovo tako imenovano odrekanje od neposredne porabe dohodka pogoj za čedalje bolj neposredno trajno in večjo udeležbo v skupnem družbenem delu.

Skratka, s planiranjem in programiranjem razvoja v temeljnih organizacijah združenega dela delavci opredeljujejo tudi svoje razvojne programe,

poleg teh pa tudi naloge in obveznosti, ki izhajajo iz samoupravnega sporazumevanja z drugimi organizacijami združenega dela proizvodnega, prometnega, znanstveno-raziskovalnega, socialnega in drugih področij, kadar z njimi združujejo delo in sredstva z namenom, da povečajo svoj in skupni družbeni dohodek ter uskladijo razvoj in proizvodno politiko.

Ta uvod je bil po mojem mnenju potreben zaradi tega, da je jasno poudarjeno, da se planiranje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ne omejuje le na planiranje in programiranje razvoja materialne osnove združenega dela. To planiranje zajema tudi programiranje razvoja samoupravnih odnosov v okviru ustreznih organizacijskih oblik, izpopolnjevanje strokovnega znanja delavcev, dvig njihove kulturne ravni, razvoj življenjskih pogojev, okolice, osebnega in družbenega standarda, solidarnosti in vzajemnosti, skratka vseh komponent, ki so vgrajene tako v ustavo kot tudi v zakone, ki so na tej osnovi tudi sprejeti, predvsem v zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in zakon o združenem delu.

Vsi ti programi so bistvena sestavina procesa reprodukcije in se zato morajo na ustrezen način odraziti tudi v programih delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti, razvojnih programih in družbenih planih krajevnih skupnosti, občin in tudi družbenem planu republike.

Če s tega vidika pogledamo na to, kar je objavljeno v Poročevalcu, potem moramo ugotoviti, da zaenkrat v planih temeljnih organizacij ta celovitost k pristopu, celovitost ekonomske, socialne in prostorske komponente še ni prisotna. Lahko rečemo, skoraj da ni prisotno, ker je tu pa tam že narejen poskus, da se ta vprašanja v celoti uredijo v sistemu planiranja. Lahko tudi ugotovimo, da je vpliv delavcev na oblikovanje takih kompleksnih programov zaenkrat še nezadosten. Še vedno je v našem razmišljanju in tudi v praksi prisoten dualizem med tako imenovano materialno in nematerialno sfero družbenega razvoja.

Priča smo pojavom oziroma ostankom tako imenovane administrativno-proračunske logike, in to na obeh straneh, tako v gospodarstvu kot tudi v družbenih dejavnostih. Močno je še vedno poudarjena tako imenovana distributivna funkcija samoupravnih interesnih skupnosti. Še vedno so organi teh skupnosti, kljub ogromnim naporom, ki so jih naredili, nosilci vseh predlogov, idej in rešitev. Menim, da ni nepomembno — zame je celo odločilno, da imamo deloma še vedno dokaj nedograjen sistem sprejemanja odločitev, zlasti z vidika celovitosti pogojev za naraščanje in na tej osnovi delitve dohodka v materialni sferi. Izhajajoč iz teh spoznanj in osnov je Izvršni svet predlagal Skupščini SR Slovenije stališča, predloge in sklepe, ki naj bi jih danes sprejeli in o katerih naj bi danes razpravljali.

Če govorimo o predlogih, ki so objavljeni v Poročevalcu, moramo predvsem ugotoviti, da še ne vsebujejo v zadostni meri vseh potrebnih elementov, da bi bile z njimi zares trdno in jasno opredeljene medsebojne pravice in obveznosti v svobodni menjavi dela.

Pomanjkljive so zlasti določbe, ki opredeljujejo konkretno materialno obveznost delavcev posamezne organizacije združenega dela na strani uporabnikov, in določbe glede pristojnosti in odgovornosti organov samoupravnih interesnih skupnosti pri kontinuiranem planiranju, pri podrobnejšem oblikovanju programov in določanju meril za oblikovanje cen, storitev itd.

Tudi besedila so po naši oceni preobsežna, premalo pregledna in preobremenjena z elementi, ki sodijo v bistvu v same plane, ne pa v sporazume o planih teh dejavnosti, ki so z ustavo in zakonom o temeljih družbenega planiranja povsem jasno opredeljeni in glavni akti, z vsemi ustreznimi konsekvencami.

Objavljeni sporazumi ne vsebujejo tudi dovolj določenih programskih in izračunskih elementov za sistem solidarnosti, tako da iz njih še ni jasno razviden konkreten obseg solidarnostnih obveznosti in pravic do posameznih področij niti ni razviden delež sredstev, ki naj ga delavci konkretno namenijo za solidarnost v okviru sredstev, ki jih združujejo.

Očitna so tudi nesorazmerja med planskimi usmeritvami, ki izhajajo iz dosedanjih predlogov, čeprav menimo, da je potrebno sprejeti stališče, da se bodo razmerja med globalno delitvijo nacionalnega dohodka in odnosi znotraj teh dejavnosti dejansko dokončno izoblikovala za srednjeročno obdobje po opravljeni proceduri oziroma po vseh teh razpravah, ki so bile in bodo v temeljnih organizacijah združenega dela, v občinah in v končni fazi tudi v skupščinah občin in v republiški skupščini.

Glede na to, da ti sporazumi še ne vsebujejo vseh elementov, o katerih sem prej govoril, Izvršni svet meni, da bi se v prvi fazi razprav delavci osredotočili predvsem na vsebino programov družbenih dejavnosti glede njihove razvojne usmeritve, z vidika svojih neposrednih potreb kot tudi z vidika prednostnih nalog v družbenem planu občine in družbenem planu republike ter z vidika obveznosti, ki so jih sprejele samoupravne interesne skupnosti s podpisom dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije.

V tej razpravi naj bi se delavci v temeljnih organizacijah združenega dela predvsem usmerili na izoblikovanje smernic glede tistih programskih elementov, ki jih bo potrebno v planih samoupravnih interesnih skupnosti točneje opredeliti, da bi se dosledno uveljavilo načelo svobodne menjave dela. To pa so tudi kriteriji za razvoj posamezne dejavnosti, vsebina in merila solidarnosti, normativi in kvaliteta sredstev in storitev, racionalnost v uporabi sredstev, posamezne sestavine cen, zagotovitev potrebnih kadrov, strokovnega znanja itd.

Izvršni svet je ob razpravi o vseh teh programih tudi proučil pomanjkljivosti na področju opredelitev do raziskovalnega dela in meni, naj bi delavci, ko se odločajo v temeljnih organizacijah združenega dela o razvoju družbenih dejavnosti, hkrati opredeli tudi raziskovalne programe za napredek svoje dejavnosti in v ta namen tudi programirali del dohodka lastne dejavnosti, s katerim bodo bodisi sami v neposredni menjavi dela ali prek samoupravnih interesnih skupnosti pospeševali svoj lastni razvoj, kot je to tudi načrtano v predlogu samoupravnega sporazuma o temeljih plana raziskovalne dejavnosti v SR Sloveniji.

Kaže posebej poudariti pomen razprave o samoupravnem razvoju na področju samoupravnih interesnih skupnosti v občinah, ki naj bodo prvi in osnovni usklajevalci razvoja na tem področju, s tem, da bi skupščine občin obravnavale in ocenile objavljene predloge sporazumov s področja teh dejavnosti, še posebej predloge sporazumov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, z vidika skladnosti z družbenimi plani razvoja občin ter konkretnimi razmerami na njihovem področju.

V tem procesu usklajevanja na ravni občine in seveda po potrebi tudi med občinami naj bi bili zastopani predvsem interesi temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti v tem območju in drugih samoupravnih subjektov, ki so po zakonu bodisi nosilci bodisi udeleženci v procesu družbenega planiranja.

Menim, da je potrebno posebej poudariti delikatnost naloge v zvezi s sistemom solidarnosti. Tem problemom bi morala biti v vseh pripravah samoupravnih sporazumov in tudi kasneje, pri pripravah predlogov sporazumov, posvečena posebna pozornost, ker gre predvsem zato, da se opredelijo kriteriji in merila solidarnosti. Ker je to vprašanje dejansko eno temeljnih pri zagotavljanju kvalitetnega razvoja na tem področju, bi morale o kriterijih, merilih in kvantiteti solidarnosti razpravljati tudi skupščine občin in Skupščina SR Slovenije.

Skratka, če lahko ta splošen uvod na nek način zaključim, menim, da je treba poudariti, da mora biti v celotnem postopku sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljnih planov na področju družbenih dejavnosti, tako, kot to v načelu predvidevajo stališča in priporočila, zagotovljeno, da se bodo delavci in občani v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih ter v drugih organih in organizacijah v občini opredeljevali za razvojne programe z vidika svojih celovitih interesov, pogojev in možnosti za ustvarjanje dohodka, ki so opredeljeni v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov ter družbenih planov. To pa pomeni, da morajo temeljne organizacije združenega dela temeljito analizirati vse sestavine svojega prihodka, predvsem tudi materialne stroške in sestavine dohodka ter namene, za katere se bo dohodek uporabljal, glede na sprejete planske usmeritve v svojih planih in družbenih planih. Pri tem je po našem mnenju zlasti pomembno, kako in v kolikšni meri bo razporejanje dohodka za posamezne samoupravne interesne skupnosti prispevalo k uresničevanju skupno dogovorjenih razvojnih ciljev in nalog.

Upošteevajoč te ugotovitve je Izvršni svet pripravil tudi predlog stališč, priporočil in sklepov, ki naj bi ga sprejela Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije kot generalno usmeritev v celotnem procesu dogovarjanja in sporazumevanja na področju razvoja družbenih dejavnosti kot sestavnega dela celotnega procesa družbene reprodukcije.

Spregovoril bi še o sporazumu na področju železniškega prometa. Gre za to, da bi moral biti sporazum o pokrivanju dela stroškov železniške infrastrukture, ki je tudi vključen v paket samoupravnih sporazumov, podpisan že pred koncem 1976. leta. Predlog tega sporazuma je bil v razpravi v temeljnih organizacijah združenega dela že od maja tega leta. Menim, da je to, kar je predloženo v podpis, zadnja faza dogovarjanja. Le na ta način bi lahko zagotovili v tem letu pravočasen pritok sredstev, kar je tudi pogoj, da se temeljne organizacije združenega dela v Železniškem gospodarstvu lahko vključijo v normalno poslovanje in da ne zaključijo poslovnega leta z negativno bilanco. Kolikor ne bi uspeli s podpisom tega sporazuma, bo treba še v decembru tega leta razmisliti o določenih ukrepih, ker bi sicer izpad dohodka oziroma izguba v Železniškem transportnem podjetju imela izredno velike negativne posledice. Gre predvsem za to, da bi Železniško gospodarstvo takoj začelo izplačevati minimalne osebne dohodke, da bi morale ustaviti vse aktivnosti na področju družbenega standarda delavcev, stanovanjske dejavnosti itd. Tako bi dejansko blokiralo tekoče poslovanje in seveda tudi ustavilo vse investicije

v razvoj železniškega omrežja. Skratka, glede na to, da je ta sporazum v tem paketu sporazumov, menim, da ga je treba obravnavati in sprejeti tudi določena priporočila, ki bi šla v tej smeri, da se izguba, ki je rezultat mnogih faktorjev v tem letu, pokrije in da se na tej osnovi tudi zagotovi, da bo železnica v naslednjem letu normalneje poslovala.

Predsednik Stane Markič: Kdo želi besedo? (Nihče.) Prehajam na glasovanje o predlogu stališč, priporočil in sklepov o doseženi stopnji priprav in nadaljnji aktivnosti za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za obdobje 1976—1980 ter o nalogah Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije pri zagotovitvi financiranja družbenih dejavnosti v letu 1977.

Kdor je za ta predlog skupaj s spremembami, ki jih je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglasno sprejel ta predlog stališč, priporočil in sklepov.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na obravnavo in sklepanje o predlogih za izdajo zakonov o spremembah in dopolnitvah zakonov in osnutkov zakonov o a) izobraževalnih skupnostih, b) raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, c) kulturnih skupnostih, d) skupnostih socialnega varstva in e) zdravstvenem varstvu.

Vse predloge za izdajo zakonov in osnutkov zakonov je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, ki predlaga, da se na podlagi drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije prva in druga faza združita, tako da se hkrati obravnavata in sprejemata predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek. Ali se zbor s takim predlogom strinja? (Da.) Ugotavljam, da je ta zbor sprejel predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

K obravnavi te točke so bili povabljeni predstavniki Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Predloge za izdajo in osnutke zakonov sta obravnavala Odbor za družbenopolitični sistem tega zbora in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli ste vse predloge za izdajo in osnutke zakonov. Z dopisom z dne 6. 11. 1976 smo vam poslali popravljeni izvod predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu in predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva. Poročilo Odbora ste prejeli z dopisom z dne 3. 12. 1976. Danes ste prejeli poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi poročevalec Odbora dopolniti poročilo odbora? (Ne.) Pričenjam razpravo. Prosim, kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Zanima me samo eno vprašanje. Iz ekspezeja izhaja, da bo sistem, tak kot je, veljal do konca tega leta in da spremembe ne bodo nastopile 1. januarja 1977, ampak jih lahko pričakujemo šele 1. januarja 1978. Če je tako, potem bi kazalo, da se predlogi za izdajo in osnutki teh zakonov bolj celovito uskladijo z zakonom o združenem delu.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek!

Jože Zakonjšek: Morali bi se dogovoriti o tem, kar je tudi predvideno, da bi osnutke zakonov, ki so sedaj objavljeni, šteli kot predloge za razpravo o generalnih usmeritvah in globalnih obveznostih na tem področju. Takoj, ko bo razprava konec, to je nekje sredi decembra tega leta, pa naj samoupravne interesne skupnosti in občine zberejo vse pripombe in predloge iz razprave in se lotijo oblikovanja dveh dokumentov. Prvi je samoupravni sporazum o temeljih plana, ki je po zakonu o temeljih družbenega planiranja povsem določen, pravno obvezujoč dokument, ki mora v svojih členih imeti točno opredeljene obveznosti tistih, ki dajejo sredstva, in tistih, ki izpolnjujejo naloge. Vzporedno s tem je treba pripraviti tudi plane teh samoupravnih interesnih skupnosti, ki so tudi obvezujoči dokumenti v skladu z zakonom o temeljih družbenega planiranja. Zaenkrat smo se dogovorili, da bi pripravili predlog, kako naj to izgleda ali tako, kot smo se dogovorili v zvezi z dogovorom o temeljih plana razvoja republike, s tem, da bi samoupravne skupnosti, upoštevajoč svoje specifičnosti, vendar kolikor toliko enotno oblikovale te samoupravne sporazume. Tako bi bili delavci v temeljnih organizacijah dejansko usposobljeni, da bi lahko, upoštevajoč svoj dohodek, razvoj in probleme, ki jih predvidevajo, izračunali, kaj pomeni zanje izločanje denarja za zdravstvo, šolstvo in druge dejavnosti v skladu z njihovo razvojno politiko, in se potem na tej osnovi tudi opredeljevali. Zaradi tega ne sme biti preveč heterogenosti pri samem formalnem oblikovanju dokumentov v njihovih členih. To je pristop, ki ga zaenkrat predvidevamo. Menim, da bi se predlogi teh sporazumov kasneje dejansko preoblikovali v nove dokumente z novo vsebino, izhajajoč iz razprav v združenem delu in iz opredelitev zakona o združenem delu in zakona o temeljih sistema družbenega planiranja.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Janko Česnik!

Janko Česnik: Področju skupne porabe upravičeno dajemo veliko pozornost, ker tudi v tem letu nimamo jasne predstave o tem, kako se bodo zbirala sredstva, ampak smo prisiljeni, da na podlagi zakonov, ki so bili doslej sprejeti, uzakonjujemo prehodni režim, ki naj velja, tako je nakazano v ekspoziciji, do srede naslednjega leta. V tem času naj bi veljali vsi dosedanja instrumenti, da se tako izrazim. Torej, skupnosti naj bi se financirale iz dohodka in iz osebnih dohodkov na podlagi zakona o osnovah prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti. Pri tem naj bi za nekatere skupnosti predpisali akontacije oziroma skupne prispevke, povečane za stopnjo, ki je določena v družbenem planu, za nekatere druge pa bi to opredelili posebni samoupravni sporazumi. Tovariš Zakonjšek je rekel, da bi imeli dvoje vrst dokumentov, in sicer sporazume o temeljih planov, v katerih naj bi bile določene tudi stopnje za posamezne plane dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti, ki bi jih sprejeli za določeno plansko obdobje. Teh planov dejavnosti dejansko še nimamo in ne vem, kdaj jih bomo sprejeli, čeprav je to vezano na zakon o temeljih družbenega planiranja oziroma na srednjeročni plan družbenega razvoja, ki smo ga sprejeli v juliju tega leta. No, ne glede na tako stanje, ki se mi zdi, da je do neke mere tudi zaskrbljujoče in verjetno vnaša precej zmede v dejavnost obstoječih samoupravnih interesnih skupnosti na tem področju v tem času, pa pogrešam predložitev samoupravnega sporazuma o skupnostih socialnega varstva. V tem paketu samoupravnih spo-

razumov so predlogi samoupravnih sporazumov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti, predlog samoupravnega sporazuma otroškega varstva in samoupravnega sporazuma socialnega skrbstva. Kot vemo, osnutek zakona predvideva, da s skupščino družbenopolitične skupnosti enakopravno odloča skupščina skupnosti socialnega varstva, ki je sestavljena v obliki nekakšne koalicije, da se tako izrazim, oziroma v obliki zastopništva vseh preostalih skupnosti, ki delujejo na področju socialnega varstva, vključno na primer s skupnostmi otroškega varstva, zaposlovanja, pokojninskega zavarovanja in preostalih skupnosti. Ugotavljam nekakšno neskladnost v tem. Ne vem, kako je bil dosežen dogovor za tako dejavnost skupnosti socialnega varstva, čeprav je v osnutku zakona predvideno, da bo konkretno stopnja prispevka sprejemala ta skupnost. Zdi se mi, da je bilo dogovarjanje o tem doslej pomanjkljivo. Ne vem, ali je tudi dejavnost socialnega varstva upoštevana kot celota pri sprejemanju stopnje prispevkov oziroma pri skupni porabi. Prosim za odgovor na to vprašanje, ki bi bil morda zanimiv tudi za druge delegate.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Lahko kdo odgovori na to vprašanje? Besedo ima tovariš Vlado Klemenčič!

Vlado Klemenčič: V zvezi s prvim vprašanjem naj povem naslednje: Znani so nam argumenti, ki jih je omenil tovariš Golob, o večji oziroma manjši stopnji nujnosti reševanja teh vprašanj oziroma vnašanja sprememb v zakone o samoupravnih interesnih skupnostih. Vendar smo menili, da je le koristno najprej sprejeti te spremembe, pri čemer seveda tudi sami vemo, da bo treba v zakone o samoupravnih interesnih skupnosti pozneje vnesti preostale spremembe. Če bi s temi spremembami počakali, bi se utegnulo zgoditi, da bi v pravnem režimu, da se tako izrazim, ostali pri starem sistemu oziroma da bi v določenih okoliščinah, ko bi bilo treba odločati v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti skupaj z zbori združenega dela oziroma s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, imeli rešitve, ki ne bi bile v skladu z zakonom o združenem delu. Usklajevanje preostalih rešitev, ki se nanašajo na samoupravne interesne skupnosti, pa se lahko zavleče, predvsem zato, ker je predvideno tudi medrepubliško sporazumevanje in dogovarjanje o tem. Že za relativno kmalu je predvidena razprava o družbenoekonomskih odnosih med delavci v družbenih dejavnostih in njihovimi uporabniki v Zveznem svetu za vprašanja družbene ureditve. Poleg tega pa je v dogovoru o temeljnih plana in še v enem zveznem dokumentu omenjeno usklajevanje o virih, načinu plačevanja in drugih vprašanjih družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih.

V zvezi z vprašanjem, ki ga je postavil tovariš Česnik, menim, da je njegovo opozorilo koristno. Tudi sami smo takrat, ko smo se odločali za te spremembe, menili, da je treba hkrati predvideti tudi rešitve v zvezi s skupnostmi, o katerih je govoril tovariš Česnik, to pomeni v zvezi s skupnostmi pokojninskega zavarovanja, starostnega zavarovanja kmetov, otroškega varstva in drugih. Vendar se pri teh skupnostih pojavlja načelna dilema. Te skupnosti niso del skupščinskega sistema v takem smislu, kot so skupnosti, o katerih danes govorimo, ampak se prek Skupnosti socialnega varstva povezujejo v njeno skupščino. Pravzaprav bi morali, in tako smo tudi dogovorjeni, v kratkem o tem poenotiti stališča. Sedaj sta prisotni dve varianti, kako to rešiti: Ali to rešimo s tem, da ostane pristojnost odločanja o tem v skupščinskih družbenopolitičnih

skupnosti, ali pa, da se to reši tako, da se prek Skupščine Skupnosti socialnega varstva te skupnosti vključijo v odločanje o sredstvih, ki jih ne zagotavljajo v okviru stopnje prispevka za socialno varstvo oziroma tistega, kar je solidarnostno v okviru socialnega varstva, ampak v okviru tistega, kar so njihove posebne naloge zunaj Skupnosti socialnega varstva. To pomeni, ali naj o teh sredstvih odločajo skupščine družbenopolitičnih skupnosti enakopravno s Skupščino Skupnosti socialnega varstva, ki bi bila delegatsko tako sestavljena, da bi bili v njej predvsem delegati tistih skupnosti, o katerih financiranju se odloča, ali pa to rešiti tako, da bi o tem odločale same skupščine družbenopolitičnih skupnosti. Ko bo dan odgovor na to, bomo predložili tudi ustreznost rešitev. Po našem mnenju, če se bo dalo, bi v določeni fazi lahko upoštevali rešitve, ki so bile danes predlagane, saj bodo o njih tako ali tako še razpravljali tudi v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo. O sklepih k vsakemu zakonu bomo glasovali posebej. Na glasovanje dajem najprej naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih in osnutek tega zakona se sprejmeta.
2. Predlog tega zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije sklep soglasno sprejel.

Na glasovanje dajem drugi sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih in osnutek tega zakona se sprejmeta.
2. Predlog tega zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta sklep.

Na glasovanje dajem tretji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih in osnutek tega zakona se sprejmeta.
2. Predlog tega zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta sklep.

Na glasovanje dajem četrti sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva in osnutek tega zakona se sprejmeta.

2. Predlog tega zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta sklep.

Na glasovanje dajem še peti sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu in osnutek tega zakona se sprejmeta.

2. Predlog tega zakona naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije upošteva predloge in mnenja, dana v poročilih skupščinskih teles in v razpravi na seji tega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta sklep.

Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva na območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

Osnutek zakona je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije. Osnutek zakona in pripombe Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije k osnutku zakona ste prejeli na klop. Pričenjam razpravo. Prosim, kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dejansko se je razprava o osnutku tega zakona začela že, ko smo določali dnevni red. Prav to me je spodbudilo k razpravi o nekaterih vprašanjih, namreč, da bi bilo bolj jasno, za kaj gre.

Republike in avtonomni pokrajini so sprejele na ravni federacije obveznosti, da bodo ustvarjale pogoje za pospeševanje hitrejšega razvoja manj razvitih območij. V okviru tega so sprejele tudi konkretne obveznosti. Ena od teh konkretnih obveznosti je tudi zagotavljanje dodatnih sredstev za Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo. Takrat, ko smo se dogovarjali o tej konkretni obveznosti, so nam bili predloženi argumenti zanjo. To je razvidno tudi iz obrazložitve k osnutku tega zakona. Ta obrazložitev je bila dejansko tudi sprejeta. Glede na to, da gre pri tem za sprejetje obveznosti, se mi ne zdi najbolj primerno, da razpravljamo o tem, ali naj bi to sprejeto obveznost realizirali ali ne. Zato menim, da dejansko ne more biti postavljeno vprašanje, ali damo ali ne damo soglasja k osnutku tega zakona. Posebno zato ne, ker, kot lahko ugotovite iz priloženega izvlečka zapisnika Medrepubliškega komiteja za področje monetarnega sistema, dejansko nima nobena republika in avtonomna pokrajina pripomb k izdaji tega zakona. Prav tako po informacijah, ki smo jih včeraj zbrali v Skupščini SFR Jugoslavije pri delegacijah skupščin drugih republik, tudi sedaj nima nobena republika pomisleka o izdaji tega zakona. Pač pa lahko pričakujemo pripombe k posameznim določbam osnutka tega zakona. Menim, da bi tudi mi morali proučiti predvidene rešitve v osnutku tega zakona. Gre namreč za dve vprašanji: Prvič za višino sredstev, drugič pa za način zagotavljanja

teh sredstev. Namreč v zvezi z višino sredstev je bilo ob sprejemanju srednje-ročnega plana dogovorjeno naj bi bila ta sredstva v višini ene milijarde dinarjev. Ta znesek je v šestih mesecih zrasel na milijardo in 600 milijonov dinarjev. Menim, če že damo pripombo, naj bi se še enkrat proučila višina teh sredstev in argumenti, ki so bili dani pred šestimi meseci za eno milijardo dinarjev, sedaj pa za eno milijardo in 600 milijonov dinarjev.

Druga pripomba se nanaša na način zagotavljanja sredstev, in sicer zaradi tega, ker ta način ni v skladu z že sprejetima sistemskima zakonoma o Narodni banki Jugoslavije in o denarnem sistemu, v katerih se ureja način uporabe primarne emisije. Predlagamo, naj bi vprašanje dopolnilnih sredstev reševali v okviru veljavnih zakonov in sistemskih možnosti. Pri tem vidimo predvsem možno rešitev v tem, da bi se pri odobravanju reeskontnih kreditov Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo omogočila večja stopnja reeskonta in pa širši namen kot za druge banke. Predlagam, da se sprejme tudi ta druga pripomba.

Predlagam, da se da soglasje k osnutku tega zakona in pooblastilo delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije da delegacija uveljavlja te pripombe pa tudi tiste, ki so vsebovane v mnenju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki vam je bilo predloženo k tej točki dnevnega reda. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Tovariš Davorin Cvilak bo dal pojasnilo k stališčem Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije!

Davorin Cvilak (iz klopi): Tovariš predsednik, če je potrebno, bom predložena stališča tudi ustno pojasnil.

Predsednik Stane Markič: Menim, da bi bilo to dobro, ker smo stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dobili pravkar na klopi, kar pa ni povsem enako, kot če gre za ustno pojasnilo.

Davorin Cvilak: Tovariš Kropivnik je pravzaprav že povedal bistvo teh stališč. Če dovolite, vam bom stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije prebral, ker so kratka. Žal so vam bila predložena na klop komaj pred dobro uro.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je vsekakor potrebno za olajšanje položaja gospodarstva Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo na področju obratnih sredstev v skladu s sprejetimi določbami drugega dela družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 leta ukrepati tudi prek emisijske politike. Meni pa seveda, da ne bi smeli obiti določb sprejetih sistemskih zakonov, kot sta zakon o denarnem sistemu in zakon o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin. Zato bi bilo treba predlagani osnutek zakona uskladiti tako, da bi se upoštevala temeljna načela o monetizaciji kreditov nasploh, predvsem z uporabo vrednostnih papirjev, izdanih na podlagi blagovno-denarnih odnosov v združenem delu in upniško-dolžniških razmerij med organizacijami združenega dela. Gospodarstvu Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo bi bilo treba v okviru takih izhodišč odobravati reeskontne kredite prek poslovnih bank za več namenov, od splošno določenih po sprejeti investicijski politiki ter z večjim odstotkom, kar zaradi ugodnejše obrestne mere vpliva seveda tudi na nižje stroške najetih kreditov. Takšne rešitve bi bile primernejše od predla-

gane, čeprav meni predlagatelj, da je tako pridobljene reeskontne kreditne vire s posebnim zakonom v okviru pravnega sistema možno odstopiti v trajno uporabo združenemu delu v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Posebej pa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da mora predlagatelj v naporih za izboljšanje položaja gospodarstva Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo oceniti tudi še problem, ki izhaja iz še vedno najbolj pogosto vzpostavljenih kreditnih odnosov med kreditorji in gospodarstvom Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ocenjuje, da bi hitrejša usmerjanja v skupne naložbe in eventualno selektivno revidiranje kreditnih pogojev vsaj ali pa najmanj tako učinkovito vplivalo na izboljšanje pogojev gospodarjenja Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo kot ukrepi, ki jih predvideva predlagatelj prek emisijske politike. Takšni ukrepi na področju emisijske politike in način vzpostavljanja odnosov med združenim delom pri vlaganjih v gospodarstvo bi po mnenju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije prav gotovo dali najoptimalnejše oziroma najustreznejše rezultate.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zato meni, naj bi delegacija dala soglasje k predlogu tega zakona, v usklajevalnem postopku pa uveljavljala navedene pripombe. Hvala lepa.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? Besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Ne glede na to, da smo vsi že nekoliko utrujeni, se vsaj osebno sedaj ne bi mogel takoj opredeliti do vseh teh vprašanj in tudi ne do stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Ne morem razumeti, da bi se dalo soglasje k osnutku tega zakona, ko se vendarle z njim povečuje znesek od ene milijarde na eno milijardo in 600 milijonov dinarjev. Menim, da zaradi tega, tega osnutka zakona ni mogoče sprejeti.

Drugo, da bi podprli osnutek tega zakona, dali pa bi pripombo k tako povečanemu znesku, se mi zdi nenačelno in tudi ni prav brez dodatnih argumentov. Ta zakon in obveznosti v njem so lahko le v okviru sprejetih obveznosti v družbenem planu. O tem ni nobenega dvoma. Tako povečanje sredstev pa odpira novo vsebinsko razpravo, za katero pa danes nimamo argumentov. Menim, da naj bodo pripombe tega zbora oblikovane le nekoliko drugače, kot je stališče delegacije. Stališče Izvršnega sveta naj bo le eno izmed stališč. Nimam nič proti njemu, ker ga je Izvršni svet pač sprejel. Ta zbor pa lahko v razmerju do delegacije oblikuje tudi nekoliko drugačno stališče. Tudi takrat, ko so se te obveznosti sprejemale, je bilo to sporno. Vprašanje je, ali je bila stopnja akumulativnosti tega gospodarstva toliko nizka, da ni moglo zagotavljati v skladu z vsakoletno in doslej veljavno kreditno-monetarno politiko obveznega oblikovanja svojega poslovnega sklada, kot je to obvezno za celotno združeno delo, s katerim bi zagotavljal tudi obratna sredstva. Sredstva pomenijo integriran, celovit odnos in z njimi upravlja združeno delo. V razširjeni reprodukciji ni nobenih razlik med obratnimi in osnovnimi sredstvi.

Drugo vprašanje pa je, ali morda s povečevanjem obratnih sredstev ne stimuliramo nedisciplino, nered ali pa ekstenzivno gospodarjenje. Samo izkazovanje pomanjkanja obratnih sredstev lahko odpre vrsto problemov v zvezi s kreditiranjem. Potreba po obratnih sredstvih namreč nima kakšnega velikega pomena v družbenoekonomskih odnosih.

Zato predlagam temu zboru, da pooblasti delegacijo, naj glasuje za tak zakon, ki sankcionira obveznosti po srednjeročnem planu. O vsaki večji obveznosti pa moramo ponovno razpravljati, ker ne gre le za majhno povečanje. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek!

Jože Zakonjšek: V zvezi z osnutkom zakona opozarjam na besedilo, da pripravi Zvezni izvršni svet konkretne ukrepe za Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo. To so namreč ukrepi skupne politike.

V zvezi z osnutkom zakona smo ocenili, da je, ne glede na njegovo materialno vsebino, v skladu z omenjenim besedilom, ki zavezuje Zvezni izvršni svet, da pripravi konkretne ukrepe za hitrejši razvoj Kosova. Kosovo je, po vseh indikatorjih najmanj razvito območje. Ne gre pri tem za vprašanje obratnih in osnovnih sredstev. V normalnem sistemu so to namreč sredstva, s katerimi gospodarstvo razpolaga in jih uporablja na najbolj ustrezen način. Če bodo nadomeščena tekoča obratna sredstva, bodo ta sredstva uvrščena med osnovna sredstva. Menili smo, da zaradi objektivno danih odnosov v razvitosti ne kaže nasprotovati temu zakonu. Pri tem smo se že dogovorili, kar je urejeno tudi v sistemskem zakonu o skladu, da se za obdobje po 1980. letu dejansko opredelijo: kriteriji razvitosti, vsi elementi sistema razvitosti in sistem medsebojnega povezovanja gospodarstev republik. Skratka, ves sistem je treba na novo opredeliti. Po oceni Izvršnega sveta in tudi po moji povsem osebni oceni to zaenkrat pomeni, da bo Kosovo ostalo še vedno nerazvito območje, ne pa vse preostale republike. V tej smeri tudi že pripravljamo raziskovalno analizo in izračune, ki naj bi bili osnova za razpravo. V sedanjih fazi pa zaradi problemov, pred katerimi smo, ne zavračamo takšne rešitve, čeprav ni povsem načelna niti ni povsem v skladu s sistemom. Hkrati pa dajemo pripombo, da bi morala Narodna banka Jugoslavije pri uveljavljanju zakona upoštevati njegove določbe v celotni politiki emisije za naslednje leto.

Predsednik Stane Markič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? Dana sta dva predloga: Prvi je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, po katerem naj se da pooblastilo delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin za soglasje k predlogu tega zakona, s tem, da uveljavlja stališča oziroma pripombe, ki jih je dal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, in pripombe, ki so bile sprejete v tem zboru. Drugi predlog pa je, da se ne da pooblastilo tej delegaciji, kar pomeni, da v bistvu osnutka tega zakona ne sprejemamo in bi bil s tem postopek v zvezi s tem zakonom tako rekoč končan.

Sam predlagam, da zbor da pooblastilo delegaciji za soglasje, s tem, da uveljavi stališča, ki so bila sprejeta v razpravi v tem zboru, in oceni, koliko je to v skladu z družbenim planom. Če pa delegacija meni, da ne more uveljaviti teh stališč, lahko še vedno vrne pooblastilo zboru, ki bo ponovno začel razpravljati o tem zakonu.

Naj povem še, da smo danes dobili gradivo na klopi. Prejeli smo tudi zelo dolgo obrazložitev, ki sem jo sam včeraj prebral. Zelo argumentirano je dejstvo, da je Kosovo danes najbolj nerazvito območje. Poleg subjektivnih so tudi objektivni razlogi za to, da se Kosovo ne more hitreje razvijati. Nekoliko

težko je trditi, da osnutek tega zakona ni obrazložen. Po mojem mnenju je precej obrazložen. Drugo vprašanje pa je, kako je to bilo dogovorjeno na začetku in kakšno stanje je sedaj. Predstavniki delegacije so namreč povedali, da je bilo na začetku govora o eni milijardi dinarjev, da pa se je sedaj brez razprave ta znesek zvišal na eno milijardo in 600 milijonov dinarjev. Zaradi tega je to odprto vprašanje. Prosim, besedo ima tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Mene zanima, ali je bilo govora o eni milijardi dinarjev, ali je to zapisano in kje je zapisano.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Jože Zakonjšek!

Jože Zakonjšek: Ko smo razpravljali o sredstvih Sklada za nerazvite in o razmerju 0,197 in 0,3 in je Kosovo pristalo na tak kriterij delitve sredstev le pod pogojem, da Zvezni izvršni svet predloži dodatne ukrepe za uveljavljanje politike razvoja Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Takrat je bil v bilancah naveden znesek 100 milijard starih dinarjev. Ne vem, na kakšen način se je ta znesek zvišal. Ta znesek je bil naveden kot globalni okvir oziroma kot eden izmed ukrepov, ki bodo še predloženi na tej osnovi.

Predsednik Stane Markič: Ali še kdo želi razpravljati? Prosim, če sedaj dobro poslušate naslednje besedilo sklepa, ki vam ga predlagam v sprejem:

1. Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije daje soglasje k osnutku zakona o načinu zagotavljanja, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva na območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

2. Družbenopolitični zbor soglaša s pripombami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku tega zakona in predlaga, da jih predlagatelj upošteva pri izdelavi predloga zakona.

3. Pooblašča se delegacija Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da da v skladu s pripombami, ki jih je sprejel zbor, in upoštevajoč razpravo na seji zborna, v imenu Skupščine Socialistične republike Slovenije soglasje k predlogu zakona o načinu zagotavljanja, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva na območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

To bi bil sklep tega zbora. Seveda, delegaciji bi pa prepustili, da oceni v vseh razpravah in v usklajevalnem postopku z drugimi republikami in avtonomnima pokrajinama, v kakšni meri lahko uveljavi stališča tega zbora in razpravo v zboru. Če bo delegacija ocenila, da jih ne more uveljaviti, bi bilo prav, da vrne pooblastilo Skupščini SR Slovenije. Kolikor pa bo delegacija menila, da je prav, da se sprejme osnutek tega zakona in da ne more opraviiti usklajevalnega postopka, bo pa povedala naši skupščini razloge, zakaj je tako ravnala. Ali se strinjate s tem? Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovariš predsednik! Predlagam, da se 2. točka predloga sklepa, ki se nanaša na pripombe, spremeni tako, da se ne bi nanašale na pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ampak na vse pripombe, ki so bile dane na današnji seji. Menim, da sem sodijo tudi pripombe tovariša Ludvika Goloba. To prosim zaradi tega, ker v sklepu Skupščine

SR Slovenije k zveznemu aktu navedejo vse pripombe, ki se posredujejo tudi delegaciji.

Predsednik Stane Markič: Ta del sklepa se bi torej glasil: »Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglaša s pripombami Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije k osnutku tega zakona in predlaga predlagatelju, da sprejme pripombe in predloge, ki so bili dani v tem zboru.«

Rudi Kropivnik: Gre namreč za konkretne pripombe ki so bile dane v tem zboru. Te pa naj v sklepu povzame strokovna služba.

Predsednik Stane Markič: To pomeni, da ta zbor soglaša s pripombami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, predlagatelju pa predlaga, da sprejme stališče tega zbora in pripombe, ki so bile dane v tem zboru. Besedo ima tovariš Jože Globačnik!

Jože Globačnik: Predlagam še dodatno, 4. točko k predlogu tega sklepa. Dopuščam namreč možnost, da delegacija ne bo uspela. V tem primeru predlagam, da ji zbor ne da pooblastila, ampak naroči delegatom, naj dajo pobudo, da se spremenita oba sistemska zakona, s katerima so rešitve v osnutku tega zakona v nasprotju, to je zakon o Narodni banki Jugoslavije in zakon o denarnem sistemu.

Predsednik Stane Markič: Menim, da ne bi bilo dobro, če bi ta predlog vključili v predlog tega sklepa, ker bi postavili vprašanje glede nekaterih rešitev v teh dveh zakonih. To je lahko le argument, ki ga uveljavlja delegacija. Če delegacija ne uspe pri usklajevanju, lahko reče, da ne bo na svojo roko dala soglasja k predlogu tega zakona in vrne pooblastilo Skupščini SR Slovenije. Ni pa primerno, da sedaj začenjamo razpravo o sistemskih zakonih, ki so bili že sprejeti v Skupščini SFR Jugoslavije.

To pomeni, da bi se 2. točka predloga sklepa glasila tako: »Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglaša s pripombami Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku tega zakona in predlaga predlagatelju, naj upošteva te pripombe in pripombe, ki so bile dane na seji tega zbora, pri izdelavi predloga tega zakona.« 3. točka, o pooblastilu delegaciji, pa naj bi ostala v predlaganem besedilu.

Kdor je za tako oblikovan sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije soglasno sprejel predloženi sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine Socialistične republike Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih pokrajin.

Predlog odloka je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Dajem predlog tega odloka, na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je ta zbor soglasno sprejel predlog tega odloka. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije delegirani v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin naslednji delegati: Dušan Burnik, glavni direktor Železarne Štore, Mirko Jamar, namestnik generalnega direktorja Ljubljanske banke, Ljubljana, Tone Krašovec, predsednik Komisije Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za družbeno-ekonomska vprašanja in socialno politiko, Janez Sterniša, generalni direktor Združenih elektrogospodarskih podjetij Slovenije, Maribor, Milan Šterban, tajnik generalnega direktorja Sestavljene organizacije združenega dela Gorenje, Velenje in Peter Vujec, predsednik Odbora za sodelovanje z drugimi republikami in avtonomnima pokrajinama Gospodarske zbornice Slovenije.

2. Predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani.

Predlog tega odloka je prav tako predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Dajem predlog tega odloka na glasovanje. Kdor je za predlog tega odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na 33. seji tega zbora ni bilo postavljeno nobeno delegatsko vprašanje. Prosim, besedo ima tovariš Lojze Cepuš!

Lojze Cepuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Oprostite. Moram izpolniti svojo dolžnost. Se ne da nič pomagati.

Zahteva sodobne industrije, da hitro in po konkurenčni ceni pridobi potrebne površine za lasten razvoj, je gradbena podjetja napotila k integrirani organizaciji domače proizvodnje armiranobetonskih konstrukcij, in sicer vseh vrst, industrijskih, skladiščnih in drugih.

Na podlagi podatkov proizvajalcev almiranobetonskih konstrukcij predvidevamo, da bodo do konca 1976. leta zgradili 250 tisoč kvadratnih metrov. Proizvodne zmogljivosti pa trenutno znašajo, na podlagi zbranih podatkov, 750 tisoč kvadratnih metrov letne proizvodnje. To pomeni, da so kapacitete izkoriščene le 40%. Če primerjamo proizvodnjo armiranobetonskih konstrukcij v 1975. letu s proizvodnjo v 1976. letu, opazimo 50% padec. In sicer smo v letu 1975 proizvedli 504 962 kvadratnih metrov konstrukcij, v 1976. letu pa le 216 442 kvadratnih metrov.

Menimo, da je eden izmed bistvenih vzrokov za padec proizvodnje kreditna nesposobnost proizvajalcev armiranobetonskih konstrukcij. Investitorji se namreč vse bolj odločajo za objekte, za katere proizvajalci nudijo kredit, katerega pa gradbene organizacije združenega dela ne dajejo. Proizvajalci armiranobetonskih konstrukcij niso uvrščeni v selektivni seznam za kreditiranje serijske opreme. Zato banke ne smejo namensko kreditirati proizvodnje armiranobetonskih elementov iz naslova kreditov za serijsko opremo.

Dejstvo je, da so ti proizvajalci na tržišču v neenakopravnem položaju v primerjavi s proizvajalci železnih konstrukcij, katerih proizvodnja je namensko

kreditirana s krediti za serijsko proizvodnjo. V industrijski in serijski način proizvodnje in montažo armiranobetonskih elementov in konstrukcij so vložena ogromna investicijska sredstva.

Zato postavljam vprašanje: Ali res ni mogoče, da bi tudi ta proizvodnja našla mesto na seznamu opreme, ki je namensko kreditirana iz kreditov za serijsko proizvodnjo?

Predsednik Stane Markič: Še kdo želi postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) To priložnost izkoriščam za to, da vas obvestim, da je bilo na eni izmed sej Predsedstva Skupščine SR Slovenije govora o delegatskih vprašanjih. Predsedstvo je menilo, da bi bilo zelo dobro, če bi delegati vprašanja napisali in jih posredovali še pred sejo zбора, tako da bi lahko predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije oziroma pristojnega republiškega upravnega organa odgovoril kar na seji, zlasti kadar gre za taka vprašanja, pri katerih ni treba večjih konzultacij, podatkov in analiz. S tem bi poenostavili postopek. Sicer je treba čakati na odgovor do prihodnje seje zбора.

S tem smo izčrpali dnevni red. Zaključujem sejo!

(Seja je bila končana ob 15.30.)

35. seja

(29. decembra 1976)

Predsedoval: Stane Markič,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik Stane Markič: Predlagam, da pričnemo z našo sejo, čeprav je udeležba danes zaradi vremenskih neprilik nekoliko slabša. Ne glede na to pa smo sklepčni.

Opravičila sta se samo delegata Lojzka Čotar in Cveto Majdič.

Z dopisoma z dne 20. in 22. 12. 1976 sem umaknil z dnevnega reda naslednji točki: predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi 43. člena obrtnega zakona ter predlog zakona o spremembah zakona o skupnostih socialnega varstva.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 34. seje zbora,
2. predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977,
3. obravnava in sklepanje o predlogih zakonov o spremembah zakonov o
  - a) izobraževalnih skupnostih,
  - b) raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih,
  - c) kulturnih skupnostih,
  - d) zdravstvenem varstvu,
4. volitve in imenovanja,
5. predlogi in vprašanja delegatov.

Družbenopolitični zbor obravnava 2. točko dnevnega reda kot zainteresiran zbor. O tem smo se že zadnjič izrekli. Zaradi tega mislim, da ni potrebno, da se ponovno odločimo.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na odobritev zapisnika 34. seje zbora.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ali kdo predlaga kakšno spremembo ali dopolnitev zapisnika? Če nihče, dajem zapisnik v odobritev. Prosim, kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 34. seja.

Predsedniki zborov smo se dogovorili, da bomo skupaj poslušali ekspoze predsednika Izvršnega sveta o uresničevanju politike in izvajanju nalog na družbenoekonomskem področju v letu 1977. Prav tako skupaj bomo poslušali tudi poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o usklajevanju resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do 1980 v letu 1977 in o obsegu proračuna federacije v letu 1977. To poročilo bo podal tovariš Marko Bulc.

Prosim delegate, da gredo v veliko dvorano Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 11. uri)

Predsednik Stane Markič: Nadaljujemo sejo Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1977.

Predlog resolucije je predložil Izvršni svet. Predlog resolucije in prilogo »Temeljne razvojne naloge v letu 1977 in opredelitev njihovih nosilcev« ste prejeli. Prejeli ste tudi stališča in sklepe ter amandmaje, ki so bili sprejeti na 6. seji Republiške konference Socialistične zveze 21. 12. 1976, in pripombe sektorja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za socialno politiko.

Prav tako ste prejeli tudi predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb družbenopolitičnih skupnosti v prvem polletju 1977 s prilogo »Informacija o najpomembnejših vprašanjih v zvezi z ureditvijo splošne porabe v letu 1977« ter danes na klop še poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose k tej informaciji.

Ekspoze smo slišali. K obravnavi te točke sta bila še posebej povabljeni predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije in predstavnik Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Predlog resolucije sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Poročilo Odbora ste prejeli. Prav tako ste prejeli tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije, in sicer danes na klop. Na klop ste danes prejeli tudi pregled amandmajev skupščinskih delovnih teles in drugih organov ter organizacij s stališči Izvršnega sveta do teh amandmajev ter predlog amandmajev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977.

Pričenjam razpravo. Prosim, kdo želi besedo? Želi poročevalec Odbora še kaj reči? Prosim, besedo ima tovariš Srečko Mlinarič!

Srečko Mlinarič: Tovarišice in tovariši delegati! Odbor Družbenopolitičnega zbora za družbenoekonomske odnose je obravnaval stališča Konference SZDL in amandmaje, ki so bili priloženi. K predlogu Izvršnega sveta

lahko samo poročam, da je Izvršni svet sprejel vse amandmaje, še celo več, točko 4 je celo zelo razširil. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Vladimir Logar!

Vladimir Logar: Tovarišice in tovariši delegati! Ko smo obravnavali osnutek resolucije, smo ugotovili, da je vprašanje vzrokov izgub osnutek premalo vseboval. Tudi predlog ne vsebuje dovolj analiz niti predlogov, katere ukrepe naj bi sprejeli v organizacijah združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih. Zato so nekatera skupščinska telesa tudi dala amandma na strani 5, ki je praktično sprejet z določenimi korekturami.

Predsednik Stane Markič: Prosim, še kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Zoran Polič!

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši delegati! Uvodoma želim ugotoviti, da se odločno strinjam z resolucijo, kakršna je zastavljena. Mislim, da daje dobro osnovo za izvrševanje nalog družbenega plana za leta 1976—1980 v letu 1977. Zdi se mi, da je tudi prav, da odločno poudarja, da lahko samo ob povezovanju izpolnjevanja zakona o združenem delu z materialnimi pogoji, ki jih je treba ustvarjati v prihodnjem letu, računamo na dosego tistih ciljev, ki jih zastavlja resolucija.

Moram reči, da me nekoliko moti samo to, da je preskromno poudarjeno, da družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov še ni. Sploh pa je povsem izpuščeno to, da tudi nekaterih sistemskih zakonov še nimamo, kar sicer ni stvar republike, vendar pa lahko odločilno vpliva na dogajanja v gospodarstvu republike. To so na primer devizni zakon, zakon o cenah, zakon o financiranju federacije itd. Vse to pomeni, da nismo ustvarili vseh pogojev, da bi naše gospodarstvo lahko dosledno izpolnjevalo naloge, ki jih postavljamo predenj. Prav bi bilo, da na to še posebej opozorimo, da ne bo nazadnje izgledalo, kot da je stvar v celoti odvisna samo od neposrednih proizvajalcev.

V zvezi s stališči bi želel opozoriti samo na nekaj pomembnejših stvari, zlasti ker menim, da bodo ta stališča tudi javna stališča, se pravi, da jih ne bomo posredovali samo pristojnima zboroma, temveč bo z njimi seznanjena tudi širša javnost.

Prva pripomba je formalna: Zdi se mi, da bi bilo prav, da Odbor ugotovi, da so upoštewane tudi pripombe, ki jih je imel zbor v svojih stališčih k sami resoluciji. Mi smo sicer na zadnji seji zbora v glavnem sprejeli stališča, ki jih je predlagal Odbor, vendar so bile tudi nekatere dopolnitve. Mislim, da bi bilo prav, da to ugotovimo.

Prva vsebinska pripomba je k točki 3. V njej ugotavljamo, da predstavljajo osnovo za izvajanje družbenega plana uskladeni dogovori, to pa pomeni, da bodo tudi delavci maksimalno angažirani pri uresničevanju teh nalog. Menim, da to ni dovolj in da bo potrebna tudi temeljita politična aktivnost, ki bo šele lahko zagotovila omenjeno angažiranost. Zato predlagam naslednji tekst:

»Ob razpravi o osnutku in predlogu resolucije je bila ustvarjena široka družbenopolitična aktivnost, v kateri je bila odločilna vloga družbenopolitičnih organizacij na vseh nivojih. Nadaljnja družbenopolitična aktivnost mora zagotoviti, da se bodo delavci, predvsem v temeljnih samoupravnih organizacijah

in skupnostih, maksimalno angažirali in čimbolj neposredno demokratično in odgovorno odločali o vseh vidikih uresničevanja planskih ciljev in nalog, ki predstavljajo uskladen dogovor nosilcev planiranja na osnovi številnih sporazumov in dogovorov.«

S tako kombinacijo obeh odstavkov, kjer je težišče na družbenopolitični aktivnosti, ki mora zagotoviti angažiranost delavcev, se mi zdi, da je pravilneje postavljeno razmerje med nosilci in aktivnostjo.

K 4. točki predlagam, da zmanjšamo težo pripomb Socialistične zveze. Lahko da bom zaradi tega kritiziran v »domači hiši«, ampak zdi se mi, da ni povsem prav, če pravimo, da so pripombe Socialistične zveze k predlogu resolucije zbir najpomembnejših nalog. Kakšen značaj imajo potem opozorila, ki jih dajemo mi in naši zbori?

Naslednja pripomba je prav tako k točki 4, k prvi alinei. Govorimo o skladnosti z načelom kontinuiranega planiranja, le-to pa zapiramo, ker ga omejujemo samo na uresničevanje planskih nalog. Zdi se mi, da bi bilo pravilno, če bi postavili, da je potrebna stalna aktivnost pri preverjanju uresničevanja ter pri dopolnjevanju in spreminjanju nalog, ki jih vsebujejo družbeni plan, resolucija za leto 1977 in družbeni dogovor ter samoupravni sporazumi o temeljih planov. Kontinuirano planiranje namreč pomeni, da bomo naloge tudi med letom dopolnjevali in spreminjali, če bomo ugotovili, da niso več v skladu s postavljenimi nalogami.

V zadnjo alineo, kjer pravimo, da še vedno niso sprejeti samoupravni sporazumi in temelji planov, se mi zdi, da bi bilo dobro tu vgraditi tisto misel, ki sem jo uvodoma povedal. Predlagam naslednje besedilo: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da še vedno niso sprejeti vsi samoupravni sporazumi o temeljih planov družbenih dejavnosti. Prav tako pa niso sprejeti v okviru Skupščine SFRJ vsi sistemski zakoni; odložitev njihovega sprejemanja bo upravičena le, če bo to prispevalo k temu, da bodo sporazumi in zakoni bolj uskladeni na podlagi večjega vpliva delavcev v organizacijah združenega dela v materialni proizvodnji.«

Zdi se mi, da bi tak pristop vendarle dal tudi tistim, ki so odgovornejši pri sporazumih in sistemskih zakonih, več iniciative, da pohitijo s temi nalogami.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? Prosim, tovariš Rudi Kropivnik!

Rudi Kropivnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ker se z resolucijo in dopolnitvami strinjam, bi rad dodal samo dve pripombi k stališčem, ki naj bi jih naš zbor sprejel k resoluciji: Obe pripombi se nanašata na 4. točko stališč.

Prva pripomba je k tretjemu odstavku 4. točke, kjer se govori, da bi moralo prihodnje leto predstavljati prelomnico v rasti produktivnosti dela kot rezultata učinkovitejšega delovanja kvalitetnih dejavnikov. To je zelo obsežen in zahteven cilj, ki smo si ga že nekajkrat postavili in ga bolj ali manj uspešno izvajali. Če nekaterih stvari nismo mogli v redu napraviti, se mi zdi, da je bil za to mogoče razlog tudi v tem, da smo se premalo natančno dogovorili, kaj vse naj bi vplivalo na rast produktivnosti dela.

Pri tem imam v mislih predvsem kompletno delovanje, ki predstavlja mobilizacijo vseh virov za povečanje produktivnosti dela, predvsem pa delovnih

ljudi. Namreč, večkrat smo že lahko opazili, da med načelno opredeljeno politiko in konkretnimi ukrepi ekonomske politike in konkretnim delovanjem razkorak, ki v veliki meri vpliva na demobilizacijo delovnih ljudi oziroma na preusmeritev njihove pozornosti od problemov znotraj delovnih organizacij, od težjih problemov na lažje probleme in na načine reševanja izven delovnih organizacij. Zato se mi zdi, da kot protiutež pri rasti produktivnosti dela ali pa kot eden od glavnih elementov za pospeševanje rasti produktivnosti dela ne more biti samo sistem delitve dohodka in sredstev za osebne dohodke, ampak da gre za precej več. Pri tem imam v mislih uresničevanje zakona o združenem delu v celoti.

Če naloge, ki nas čakajo v naslednjem letu v zvezi z zakonom o združenem delu, pogledamo od blizu, lahko ugotovimo, da sta samoupravno organiziranje združenega dela in dohodkovno povezovanje združenega dela nalogi, ki se morata prej opraviti, kot prvi pogoj za uspešno delitev dohodka. Tudi ves kompleks urejanja pogojev poslovanja, ki so vezani na uveljavljanje sistemskih zakonov, je prav tako vezan na delitev dohodka. Sprejem sistemskih zakonov sam po sebi še ne pomeni, da jih bomo tudi dejansko uresničili. Navsezadnje imamo že izkušnje, kako gre to težko, iz usklajevanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letu 1977 v zvezni skupščini. Tedaj smo morali večkrat odstopati od amandmajev slovenske skupščine, čeprav so bili popolnoma v skladu z novimi sistemskimi zakoni. Zato predlagam, da bi zadnji stavek v tem odstavku črtali in ga nadomestili s tem, da bi povedali, da nas čakajo posebno pomembne naloge pri uresničevanju zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov.

Druga pripomba se nanaša na peti odstavek, ki obravnava izgube v organizacijah združenega dela. Tu je rečeno, da Družbenopolitični zbor podpira vse ukrepe in predloge, ki bodo prispevali k bolj učinkovitemu odpravljanju vzrokov izgub in k učinkovitosti postopka za sanacijo organizacij združenega dela. Zdi se mi, da je takšna formulacija nekoliko preširoka, saj mi nismo za podpiranje vseh ukrepov. Navsezadnje, če pogledamo samo resolucijo, vidimo, da že resolucija, posebej pa stališča Republiške konference Socialistične zveze te stvari bolj natančno opredeljujejo. Mislim, da gre pri tem za to, da se v večji meri izvrši ekonomizacija dela, tako živega kot dela s sredstvi v organizacijah združenega dela. Gre za preorientacijo delovnih organizacij v večji meri k lastnim problemom. Šele tam, kjer so res izraziti disproporci, ki so nastali zaradi ukrepov tekoče ekonomske politike, lahko govorimo o sprejemanju ukrepov, ki naj bi prispevali k odpravljanju vzrokov izgub in k sanaciji organizacij združenega dela.

Zato predlagam, da bi ali delno dopolnili to formulacijo, da bo razvidno, katere ukrepe podpiramo, ali pa, če bi se odločili za širšo formulacijo, da jo povzamemo iz stališč Socialistične zveze, in sicer iz prvega odstavka na strani 3, kjer bi pa še dodali, da naj Izvršni svet ob analizi sklepnih računov za leto 1976 sprejme ukrepe in predlaga ukrepe Zveznemu izvršnemu svetu za učinkovito odpravljanje vzrokov izgub v primerih najbolj zaostrenih neskladij, ki so jih povzročili ukrepi ekonomske politike.

Predsednik Stane Markič: Želi še kdo besedo? Prosim, tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: V ekspoziciji je tovariš Marinc posebej podčrtal vlogo družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in delegatov v zvezi z izvajanjem nalog, ki nam jih nalaga resolucija. Jaz bi od tega predvsem podčrtal vlogo delegacij in delegatov. Kot v začetku naj bi naš zbor tudi v zvezi z izvajanjem resolucije sprejemal in se aktivno angažiral za realizacijo vseh tistih točk, kjer bo praksa hotela izven okvirov oziroma kjer bodo nastopile težave. To je pomembno tudi za telesa zborov. Zato predlagam ustrezno dopolnitev stališč. Hvala.

Predsednik Stane Markič: Mislim sem, da bi na zboru sprejeli stališča, ki jih predlaga Odbor, s tem da bi v sklicu zbora nekoliko bolj poudarili naše bodoče naloge v zvezi z izvajanjem resolucije. Zato sem mislil predlagati takle sklep:

1. Družbenopolitični zbor ugotavlja, da je predlagatelj pri sestavi predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1977 upošteval stališča in predloge, ki jih je zbor sprejel k osnutku resolucije.

2. Zbor sprejema stališča, ki jih je k predlogu resolucije predlagal Odbor za družbenoekonomske odnose, upoštevajoč spremembe in dopolnitve, dane na seji zbora.

3. Zbor bo spremljal izvajanje resolucije, pri čemer bo usmeril svojo pozornost na pomembna sistemska vprašanja, zlasti z vidika uresničevanja zakona o združenem delu.

4. Zbor se je seznanil s problemi financiranja splošne porabe v letu 1977, zato bo zlasti prek svojih delovnih teles sodeloval pri oblikovanju sistemskih rešitev na teh področjih.

Tu bi dodali v novi, 5. točki, kar je predlagal tovariš Polič, namreč, da zbor ugotavlja, da je za izvajanje resolucije potrebno čimprej sprejeti ustrezne sistemske zakone. Zato naj pristojni organi oziroma predlagatelji čimprej predložijo osnutke teh zakonov.

To bi bili zaključki oziroma sklepi zbora. S tem, mislim, bolj poudarjamo našo usmeritev na sprejemanje resolucije in pa na našo večjo aktivizacijo ob določenih sistemskih vprašanjih oziroma vprašanjih, ki so vezana na realizacijo zakona o združenem delu.

Ne glede na to, da naš zbor ni pristojen za financiranje družbenopolitičnih skupnosti, je bil dogovor med predsednikoma Odbora za družbenoekonomske odnose in Odbora za družbenopolitični sistem ter nekaterimi, ki delamo v zboru, da bi se naš zbor vključil v priprave ustreznih rešitev v sistemu financiranja splošne porabe.

Dajem vse pripombe, ki so že bile izrečene, in tale predlog v presojo. Želi kdo besedo?

Zoran Polič: Predlagam, da bi prebrane točke sprejeli kot sklepe zbora, k resoluciji pa sprejeli še stališča. Glede 5. točke pa predlagam spremembo. Ne gre namreč za predložitev sistemskih zakonov, ker so v bistvu že predloženi, ampak za to, da je treba pohiteti z razreševanjem problemov, ki so v zvezi z njimi.

Predsednik Stane Markič: Ima kdo kakšno pripombo k predlogu, ki sta jih dala tovariš Polič in Kropivnik v zvezi s stališči?

Beno Zupančič: Ne bi mešal samoupravnega sporazuma o temeljnih planov za družbene dejavnosti s sistemskimi zakoni. S sistemskimi zakoni ne bo mogoče pohiteti, ker so vsi problemi precej težki. Sem pa za to, da se napiše, naj se pohiti.

Predsednik Stane Markič: Predlagatelj torej, da se ne bi v tem smislu tekst popravljaj, ampak da naj ostane tak, kakor je vsebovan v tem sklepu.

Ima še kdo kakšno pripombo? Želi še kdo razpravljati? Če nihče, to pomeni, da zbor sprejema stališča Odbora kot svoja, z dopolnitvami in pojasnili, ki sta jih dala tovariša Polič in Kropivnik, s tem, da se besedilo glede družbenih dogovorov in sistemskih zakonov izpusti. Sprejemamo pa še sklep, da se popravi v zadnji točki zadnji stavek, tako da se ne reče, »naj predložijo«, ampak tako, kot je predlagal tovariš Polič, da se »čimprej razrešijo še odprti problemi v zvezi s temi zakoni in da se predložijo«.

Se strinjate s tem popravkom ali pa se dogovorimo za pooblastilo, da ustrezno formulacijo najde Odbor ali pa predsedniki odborov?

Tina Tomlje: Moram reči, da se mi zdi stališče tovariša Kropivnika v zvezi s stališči k resoluciji zelo sprejemljivo. Skrbi pa me, če sem kot član Odbora za družbenoekonomske odnose prav obveščena, da je potem bilo v Odboru zavzeto napačno stališče do tega problema in da on sedaj na zboru popravlja to formulacijo.

Predsednik Stane Markič: Besedo ima tovariš Janko Česnik!

Janko Česnik: Če prav razumem, gre tu za dve vprašanji. Prvo vprašanje je, da mi sprejememo sklepe oziroma stališča odbora kot sklepe zbora, in to v bistvu v podporo resoluciji. Drugo vprašanje pa je, da se sprejmejo določena dopolnila k resoluciji, ki bi jih morali uskladiti z ostalima zboroma.

Predsednik Stane Markič: Nobena dopolnila ne gredo k resoluciji. Amandmajeve ni.

Janko Česnik: Kaj pa potem pomenijo ta stališča?

Zoran Polič: Mi sprejemamo sklepe za naš zbor. To, kar si ti predlagal, nas obvezuje. Mi dajemo iniciativo za te in te zadeve, ob tem pa še naprej sprejemamo stališča k resoluciji, ki jih bomo posredovali ostalima dvema zboroma, da jih bosta lahko upoštevala ali pa ne. Najbrž bi bilo prav, da jih upoštevata in da se tudi po naših stališčih poskušata ravnati. Ne obvezujejo pa ju prve štiri oziroma tri točke, ki smo jih mi sprejeli zaradi sebe.

Predsednik Stane Markič: Mislim, da sedaj ne dajemo nobenih stališč ostalima zboroma. Lahko bi jih dali v obliki amandmajeve, če bi predlagali spremembo kakega teksta ali če bi šlo za načelno vprašanje takšnega značaja, da bi ga morala ostala zbora sprejeti kot amandma. Mislim, da ne gre v tem primeru ne za eno ne za drugo. Mislim, da gre za to, da so stališča našega odbora naša orientacija pri naši dejavnosti v zvezi z izvajanjem resolucije. Zaradi tega mislim, da tu povemo, kakšen je naš sklep in kakšna so stališča, ki jih sprejemamo k izvajanju tega sklepa.

Ali je še kakšno nejasno vprašanje s tem v zvezi? Če ga ni, predlagam, da bi redakcijo tega teksta naredili tovariši: Viktor Avbelj, Ludvik Golob, Srečko Mlinarič, Beno Zupančič in jaz. Ali se s tem strinjate? (Da.) Kdor je za, prosim, da dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli stališča in predlagani sklep.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, na obravnavo in sklepanje o predlogih zakonov o spremembah zakonov o izobraževalnih skupnostih, raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, kulturnih skupnostih in zdravstvenem varstvu.

Vse predloge je predložil Izvršni svet. Uvodno obrazložitev ima tovariš Anton Fazarinc, predsednik Komiteja za zdravstvo in socialno varstvo!

Anton Fazarinc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih družbenih dejavnosti pomeni zagotavljanje pogojev za napredek dela in proizvodnje ter osebnega in družbenega standarda. Uresničevanje programov na omenjenih področjih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena, pa pomeni zagotavljanje skupnih in splošnih pogojev za delo in razvoj družbe. Sredstva za zadovoljevanje teh potreb se zagotavljajo s svobodno menjavo dela.

Ker je v zakonu o izobraževalnih skupnostih, v zakonu o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, v zakonu o zdravstvenem varstvu sistem financiranja, zlasti pa še način odločanja delavcev o zagotavljanju sredstev za zadovoljevanje svojih skupnih potreb na omenjenih področjih urejen nekoliko drugače, kot to ureja zakon o združenem delu, je potrebno urediti te odnose v skladu z načeli tega zakona.

Zakon o združenem delu uveljavlja samoupravni sporazum o temeljih plana kot način določanja obveznosti delavcev in delovnih ljudi na posameznih področjih zadovoljevanja skupnih potreb, ki se zagotavljajo iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Te obveznosti pa lahko prevzamejo tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Prav tako pa lahko delavci te obveznosti prevzemajo tudi po svojih delegacijah in delegacijah s sprejemanjem zakonov oziroma odločitev v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

S temi določili zakona o združenem delu je treba uskladiti 29. člen zakona o izobraževalnih skupnostih, 42. člen zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, 21. člen zakona o kulturnih skupnostih in 148. člen zakona o zdravstvenem varstvu. Po sedANJI ureditvi v teh določilih je namreč odločanje o prispevnih stopnjah v pristojnosti skupščin interesnih skupnosti. Enakopravno sodelovanje pristojnih zborov skupščine družbenopolitične skupnosti predvidevajo pa zakoni le za primer, ko je treba na posameznem področju družbenih dejavnosti zagotoviti potrebna sredstva za solidarnost in za financiranje temeljnih nalog.

Predlagane spremembe omenjenih zakonov pomenijo, da višine prispevka za posamezno samoupravno interesno skupnost, izražene v stopnji od osnove, določene s posebnim republiškim zakonom, ne bodo več določale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, pač pa delavci in drugi delovni ljudje s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

Za primer, ko samoupravni sporazumi o temeljih plana in drugi samoupravni sporazumi v okviru posamezne samoupravne interesne skupnosti niso sklenjeni ali pa jih sklene le del udeležencev, s čimer sredstva za izvedbo sprejetega programa niso zagotovljena, predložene spremembe zakonov določajo, da lahko skupščina pristojne družbenopolitične skupnosti enakopravno s skupščino posamezne samoupravne interesne skupnosti določi stopnjo prispevka za vse delavce in delovne ljudi, ki so zavezani plačevati prispevek, ali pa le za tiste delavce oziroma delovne ljudi, ki samoupravnih sporazumov niso sklenili.

Predlagane spremembe zakonov ne povzročajo nikomur novih finančnih bremen, pa tudi ne drugih novih materialnih obveznosti. Pomenijo pa novo pristojnost in dolžnost za skupščine družbenopolitičnih skupnosti, da v izjemnih primerih, ko izvajanja temeljnih nalog ne bi mogli zagotoviti po samoupravni poti, enakopravno s skupščino samoupravne interesne skupnosti odločijo o višini obveznega prispevka.

O vseh osnutkih omenjenih zakonov so razpravljali zbori Skupščine SR Slovenije 8. in 9. decembra, obravnavale pa so jih tudi skupščine ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti. Na podlagi tega je Izvršni svet pripravil predloge zakonov, v katerih so upoštewane vse tiste pripombe, ki niso bile v nasprotju z intencijo zakona o združenem delu.

Zato predlagamo, da predloge zakonov sprejmete v predloženih besedilih.

Predsednik Stane Markič: Želi predstavnik Odbora besedo? Besedo ima tovarišica Ivica Žnidaršič!

Ivica Žnidaršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitični sistem je osnutke zakonov obravnaval na nekaj sejah. Na današnji seji je Odbor ugotovil, da so bile pripombe Odbora, ki jih je dal ob obravnavi predlogov za izdajo zakonov z osnutki zakonov, v celoti upoštewane, novih predlogov, mnenj in stališč pa k besedilu predlogov zakonov Odbor ni imel. Na današnji seji je bilo tudi poudarjeno, da se bo moral Odbor glede na njegov značaj in naloge v prihodnjem letu vključiti v priprave za uskladitev zakonodaje s področja teh skupnosti z zakonom o združenem delu, ki so se že začele v družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah, da bi lahko že ob nastajanju rešitev za menjavo dela kar najbolj ustvarjalno sodeloval.

Odbor predlaga, da Družbenopolitični zbor sprejme predloge teh zakonov v besedilih, ki so bila predložena.

Predsednik Stane Markič: K tej točki smo povabili tudi predstavnike ustreznih republiških samoupravnih skupnosti. Želi kdo od njih kaj reči? (Nihče.) Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Potem lahko zaključim razpravo in dam na glasovanje posamezne predloge zakonov. Najprej dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tudi ta predlog zakona soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tudi predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje še predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor tudi spremembo zakona o zdravstvenem varstvu soglasno sprejel.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Začenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Dajem predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije na glasovanje. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije. S tem so bili v Družbenopolitičnem zboru imenovani za namestnike javnega pravobranilca SR Slovenije: Tatjana Hacin, dipl. pravnica, pomočnica javnega pravobranilca SR Slovenije, Betka Kancler-Šugman, dipl. pravnica, pomočnica javnega pravobranilca SR Slovenije in Marjan Pavlič, doktor pravnih znanosti, pomočnik republiškega javnega pravobranilca SR Slovenije.

2. Predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno razrešil predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani Lojzeta Cuznarja.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, na predloge in vprašanja delegatov.

Na vprašanje delegata Lojzeta Cepuša, ki ga je postavil na 34. seji zбора, naj bi odgovoril Miro Kert, pomočnik republiškega sekretarja za finance. Ker ga ni, predlagam, da se pismeni odgovor pošlje vsem delegatom. Se strinjate? (Da.)

Ali ima kdo kakšno novo vprašanje? (Ne.)

Naj vas obvestim, da so se med sejo opravičili še Leo Fusilli, Teodora Krpan in Pavel Mermolja. Zaradi snežnih razmer ne morejo priti na sejo.

Marko Bulc: Tovariš predsednik! Predlagam, da zbor ugotovi, da jemlje poročilo delegacije SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin na znanje.

Predsednik Stane Markič: Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? Če nihče, lahko ugotovim, da je zbor vzel na znanje poročilo naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Neoficialno lahko rečemo, da je bila delegacija zelo aktivna, da je zelo uspešno uveljavila stališča republiške skupščine, da je opravila precej težko delo in da si je tudi nabrala nekaj izkušenj za svoje delo vnaprej.

S tem smo zaključili letošnjo zadnjo sejo.

Želim vam izreči zahvalo za sodelovanje v tem letu, ki ni bilo lahko. Želim, da bi se trudili enako tudi v prihodnjem letu, da bi čimbolj uspešno uresničevali funkcijo tega zbora. Vsakemu posebej in vsem skupaj pa želim veliko zadovoljstva in zdravja. Srečno novo leto! (Ploskanje.)

(Seja je bila končana ob 11.55.)

**skupno zasedanje
zboru združenega dela,
zboru občin
in družbenopolitičnega zboru**

(20. oktobra 1976)

Predsedoval: Jože Božič,
podpredsednik Družbenopolitičnega zboru

Začetek zasedanja ob 9.35.

Predsedujoči Jože Božič: Pričenjam skupno zasedanje Zboru združenega dela, Zboru občin in Družbenopolitičnega zboru, na katerem bomo poslušali uvodno besedo tovariša dr. Jožeta Brileja, predsednika Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije, k obvestilu Ustavnega sodišča Socialistične republike Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti. Besedo ima tovariš dr. Jože Brilej!

Dr. Jože Brilej: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije je za obdobje po sprejetju nove ustave predložilo delegatski skupščini Socialistične republike Slovenije obvestilo o problemih v zvezi z uresničevanjem ustavnosti in zakonitosti. Gre za pojave, s katerimi se je Ustavno sodišče srečevalo pri reševanju konkretnih zadev iz svoje pristojnosti ob uveljavljanju nove ustave.

Čeprav pomeni nova ustava po svoji vsebini in po usmeritvi družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema neposredno nadaljevanje graditve socialističnega samoupravnega sistema, od zakona o delavskih svetih iz leta 1950, ustavnega zakona iz leta 1953, ustave iz leta 1963 ter ustavnih amandmajev iz let 1968 in 1971, pomeni sprejetje nove ustave leta 1974 tudi začetek nove etape v razvoju naše socialistične revolucije, ki določa temelje družbenoekonomskega in političnega sistema, v katerem delovni ljudje, organizirani v temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, delujejo kot družbenoekonomski subjekti, ki samoupravno odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela ter o vseh sredstvih in tokovih družbene reprodukcije.

Pri svojem delu izhaja Ustavno sodišče iz temeljnih načel in določb nove ustave, ki konstituira oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, na čelu

z Zvezo komunistov in drugimi zavestnimi silami, tako, da opredeljuje odločilni položaj delovnega človeka v samoupravno organiziranem združenem delu, utrjuje enakopravnost narodov in narodnosti, republik in pokrajin in vzpostavlja delegatski sistem, prek katerega se uveljavljajo novi socialistični samoupravni družbenoekonomski odnosi.

Ustavno sodišče se zaveda, da za graditev takšnega družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema ne zadoščajo ustavne rešitve same po sebi. V socialističnem samoupravljanju se ustavnost uresničuje predvsem z zavestnim naporom naprednih sil, ki so takšno družbeno razvojno usmeritev sprejele in jo z ustavo in zakoni opredelile. Uresničevanje ustave pomeni dejanski razvoj in poglobljanje samoupravljanja in ni možno brez krepitev zavesti delovnih ljudi in njihovega usposabljanja za vlogo, ki jo ima po ustavi delovni človek v našem družbenoekonomskem in družbenopolitičnem sistemu. Zato pa je za uresničevanje ustavnosti potrebno vztrajno, dosledno in uskladen angažiranje vseh družbenih dejavnikov, delavskega razreda in vseh samoupravljalcev, družbenopolitičnih organizacij, Zveze komunistov, Socialistične zveze in Sindikatov, pa tudi državnih organov kot orodja delavskega razreda. Vsi ti so po sami ustavi odgovorni za uresničevanje ustavnosti in zakonitosti.

Ustavno sodišče uresničuje svojo funkcije ustavnosti in zakonitosti kot sestavni del družbenopolitičnega sistema. Njegove naloge in delo so nerazdružljivo povezani z naporom vseh samoupravnih, družbenopolitičnih in oblastnih dejavnikov za nadaljnji družbeni napredek v pogojih socialističnega samoupravljanja.

Pojavi neskladja med ustavo in normativno prakso na različnih družbenih ravneh so sicer pravni, pogosto pa tudi politični problemi. Ustavno sodišče kot nosilec varstva ustavnosti in zakonitosti, ki zagotavlja tudi zakonitost v skladu z ustavo, opravlja to svojo nalogo predvsem z ocenjevanjem skladnosti splošnih aktov z ustavo in zakonom in v tem okviru odpravlja kršitve ustave in zakonov. Tako ocenjevanje in odpravljanje neskladnosti pa ni le formalna naloga. Z odpravljanjem neustavne prakse se odstranjujejo ovire, se čistijo poti in s tem ustvarjajo pogoji za razvoj socialističnih samoupravnih razmerij. Ustavno sodišče pa ima po ustavi tudi pravico in dolžnost dajati Skupščini Socialistične republike Slovenije mnenja in predloge za izdajo, spremembo ali dopolnitve zakonov in za druge ukrepe za zagotovitev ustavnosti in zakonitosti, za varstvo pravic samoupravljanja ter drugih svoboščin in pravic občanov, samoupravnih organizacij in skupnosti. Na ta način daje Ustavno sodišče pobude za širše družbeno obravnavanje posameznih pojavov, ki so v nasprotju z načrtano smerjo našega razvoja, in za razreševanje ter preseganje takih neskladij. Vsekakor je uspešnost izvrševanja nalog, ki jih ima Ustavno sodišče, v veliki meri pogojena z uskladenostjo vseh družbenopolitičnih dejavnikov.

Ustavno sodišče je bilo uvedeno v naš ustavni sistem leta 1963. Danes lahko rečemo, da so z novo ustavo vloga, pomen in odgovornost Ustavnega sodišča samo še povečani, ker je v tem času naš družbeni razvoj napravil že dolgo pot pri uveljavljanju samoupravne vsebine in samoupravnega razvoja družbe. Ustavno sodišče je tako po svojem delovanju usmerjeno po eni strani neposredno k samoupravljanju, po drugi strani pa je obrnjeno k republiški skupščini in družbenopolitičnim organizacijam, s tem, da jih obvešča, seznanja z ugotovitvami na podlagi svojega dela in daje pobude za nadaljnje reševanje odprtih vprašanj.

V svoji praksi Ustavno sodišče upošteva, da je uresničevanje ustavno določenih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, na poti k osvoboditvi človeka in njegovega dela, k uresničitvi brezrazredne družbe, dolgoročen proces. To pa seveda ne pomeni, da bi smeli dopuščati odnose oziroma rešitve, ki so v nasprotju bodisi z neodtujljivimi pravicami delavcev in samoupravljanjem bodisi z že sprejetimi sistemskimi rešitvami na podlagi nove ustave. Upoštevanje uresničevanja ustave kot procesa pomeni za Ustavno sodišče predvsem to, da se Ustavno sodišče ne omejuje le na formalno presojo ustavnosti in zakonitosti normativnih aktov, ampak se pogloblja tudi v družbenoekonomsko in samoupravno vsebino odprtih vprašanj.

V uvodni besedi ni potrebno ponavljati ali povzemati obširnega obvestila, ki ga je poslalo Ustavno sodišče Skupščini. Koristno pa bi bilo opozoriti na nekatere značilnosti, ki pojasnjujejo obseg in naravo problemov, s katerimi se srečujemo, in ki bi utegnile imeti določen pomen za obravnavo in morebitne sklepe v Skupščini.

Za delo Ustavnega sodišča je značilno, da se je njegova pristojnost precej razširila, glede na stanje pred sprejetjem nove ustave. Republika namreč ureja samostojno mnogo več vprašanj, s svojimi zakoni, več vprašanj je v pristojnosti občinskih skupščin, še posebej pa je pomembno, da je bistveno razširjena ustavno-pravna osnova za samoupravno urejanje v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih oblikah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih. Nova ustava tako nalaga Ustavnemu sodišču, da v širšem obsegu pristopa k razreševanju konfliktnih situacij, kot je bilo to mogoče v prejšnjem obdobju. Nova ustava je namreč razrešila temeljne probleme nadaljnjega razvoja naše družbe. Dokler ni bila sprejeta nova ustava, se je postavljalo med drugim tudi vprašanje, ali obstaja zadostna ustavno-pravna podlaga za razreševanje protislovnih situacij prek Ustavnega sodišča. Po sprejetju nove ustave pa ni več nobenega dvoma o smeri za razreševanje odprtih vprašanj. Prav tako pa delovanje in usmerjenost samoupravne baze omogočata, da se tudi Ustavno sodišče v okviru svojih nalog vključuje v te procese in s svojimi odločitvami prispeva k razrešitvi konkretnih situacij, s tem pa tudi širše vpliva na samoupravno zavest in prakso. Še vedno pa se marsikje srečujemo s pojavi, da je v konkretnem primeru o vprašanju neustavnosti oziroma nezakonitosti že odločeno, pa se kljub temu v drugih enakih primerih pristojni organi oziroma organizacije dokaj počasi lotevajo naloge, da sami uskladijo svoje neustavne ali nezakonite akte. Vendar velja pri tem poudariti, da prevladuje nasprotna praksa, da zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela že ob začetku postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti izrazijo, in tudi uresničijo, pripravljenost, da sami uskladijo samoupravne akte oziroma njihove določbe z ustavo in zakoni. Ustavno sodišče z metodo in prakso svojega dela podpira tako pripravljenost in omogoča organizacijam združenega dela, da še pred odločitvijo Ustavnega sodišča same uskladijo svoje akte in tudi odpravijo eventualne škodljive posledice neustavnosti oziroma nezakonitosti. To velja zlasti v primerih, ko pride do neustavnih oziroma nezakonitih določb zaradi nekritičnega prevzemanja rešitev iz raznih vzorčnih pripomočkov ali pa zaradi nepoznavanja ustavnih in zakonskih določb. Do teh pojavov pa prihaja tudi zato, ker je bil v organizacijah združenega dela napravljen ponekod premajhen napor, da bi svoje odnose in seveda tudi ustrezne normativne akte prilagodili in uskladili z novo ustavo. Spori oziroma neskladnosti nastajajo tudi zaradi zamujanja pri usklajevanju samoupravnih splošnih aktov z ustavo in za-

koni. Dogaja se, da delovni ljudje v ustvarjalni težnji za izvirnim reševanjem odprtih vprašanj presežejo okvir, ki ga je ustava opredelila za urejanje samoupravnih odnosov. Ustava seveda ni dala in ni mogla dati vnaprejšnjega odgovora za vse možne situacije. Zato je prepustila samostojnemu ustvarjalnemu naporu samoupravljalcev, da v okviru ustave in zakonov najdejo ustrezne rešitve za konkretne situacije. Na tem področju je potrebna mnogo večja angažiranost družbenopolitičnih dejavnikov, zlasti pa sindikatov, in pa tudi bolj organizirana in usklajena strokovna pomoč.

Ustava nalaga organom oblasti, organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim ter nosilcem samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij dolžnost, da skrbijo za ustavnost in zakonitost. V tem je zajeta tudi njihova dolžnost, da s predlogom Ustavnemu sodišču intervenirajo za varstvo ustavnosti in zakonitosti, če pri svojem delu opazijo kršitve ustave ali zakona in če so se njihova priporočila in pomoč pokazali ne dovolj učinkoviti. Ustavno sodišče je dolžno sprejeti predlog in začeti postopek. Ustava pa poleg tega daje vsakemu delovnemu človeku in občanu pravico, da da pobudo Ustavnemu sodišču, da oceni ustavnost zakona, ustavnost ali zakonitost drugega predpisa, splošnega akta ali samoupravnega splošnega akta. Ustavno sodišče predhodno oceni utemeljenost take pobude in odloča o tem, ali se pobuda sprejme in začne postopek. Ustavno sodišče pa lahko začne tudi samo, po lastni pobudi, na podlagi ustavnega pooblastila postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti.

Podatki kažejo, da stalno narašča število pobud in predlogov za presojo ustavnosti in zakonitosti. O tem, v kolikšni meri delovni ljudje in občani uveljavljajo svojo pravico do pobude ter v kakšni meri izvajajo organi in organizacije ustavno pravico in dolžnost, da predlagajo oceno ustavnosti in zakonitosti, pove podatek, da so od uveljavitve nove ustave dali delovni ljudje in občani pobudo za začetek postopka pred Ustavnim sodiščem v 110 primerih, medtem ko je bilo v istem času 64 predlogov za postopek pred Ustavnim sodiščem od strani organov in organizacij. Na lastno pobudo pa je Ustavno sodišče začelo oziroma razširilo postopek v 10 primerih. Z drugimi besedami, še vedno se največ obračajo na Ustavno sodišče posamezni prizadeti delavci in občani. Delavci predvsem izpodbijajo določbe samoupravnih splošnih aktov organizacij združenega dela s področja urejanja medsebojnih razmerij v združenem delu, posebej še glede delitve dohodka in stanovanjskih zadev. Občani pa se obračajo na Ustavno sodišče tudi s problemi na področju upravljanja v komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu, na področju krajevnega samoprispevka in glede drugih zadev. Od organov se obračajo na ustavno sodišče s predlogi za oceno ustavnosti in zakonitosti predvsem sodišča združenega dela, družbeni pravobranilci samoupravljanja in republiško javno tožilstvo. Pogrešamo pa kot predlagatelje izvršne svete občinskih skupščin, občinske skupščine, redna sodišča in pa republiške upravne organe.

Primeri iz prakse kažejo, da bi pri varstvu ustavnosti in zakonitosti v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela kazalo okrepiti vlogo družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikatov. Njihova aktivnejša vloga bi lahko zelo pospešila razvoj samoupravnih odnosov, tako takrat, ko se pripravljajo samoupravni splošni akti kot tudi takrat, ko prihaja do sporov in ko je možno, umestno in potrebno zagotoviti s politično akcijo doslednejši razvoj samoupravnih odnosov in uresničevanje samoupravnih pravic. Razmisliti pa bi kazalo tudi o večji vlogi izvršnih svetov pri varstvu ustavnosti in zakoni-

tosti, in sicer kot organov, ki so po ustavi odgovorni za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje politike, izvajanje zakonov in drugih splošnih aktov Skupščine, kakor tudi o večji zavzetosti upravnih organov, ki na svojem področju izvajajo politiko in izvršujejo zakone, predpise in druge splošne akte. Zdi se, da še ni v zadostni meri prodrlo prepričanje in praksa, da so za ustavnost in zakonitost dolžni skrbeti po izrecni določbi ustave sodišča, organi družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij. Ustavno sodišče republike ima kot nosilec varstva ustavnosti in kot organ, ki zagotavlja v skladu z ustavo tudi zakonitost, sicer specifične obveznosti in odgovornosti, kar vse pa ne sme pomeniti manjšega angažiranja drugih organov, ki so v okviru svojih nalog tudi dolžni skrbeti za ustavnost in zakonitost.

V nadaljnjem bi bilo morda prav opozoriti na nekatera področja, kjer se po mnenju Ustavnega sodišča še naprej pogreša večja aktivnost drugih organov in organizacij. To so hkrati tudi najbolj pereča vprašanja, s katerimi se srečuje Ustavno sodišče pri svojem delu.

Na področju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu so v ospredju določbe samoupravnih splošnih aktov o delitvi osebnega dohodka. V praksi niso zadosti izdelane osnove in merila za ugotavljanje dejanskih rezultatov dela in delavčevega prispevka k tem rezultatom. Na tem področju je še vedno značilno, da se vnaprejšnja ocena delovnega mesta brez dejanskega ugotavljanja dela in rezultatov tega dela šteje že za dejansko opravljeno delo na tem delovnem mestu. Namesto osnov in meril za delitev dohodka po rezultatih dela imamo torej kot kriterij za delitev dohodka takšno ali drugačno vnaprejšnjo oceno delovnega mesta, z vsemi negativnimi posledicami glede stimulativnega nagrajevanja. Taka delitev dohodka pa vodi v uravnilovko, v solidarnost ob nizkem dohodku ter v potrošnjo iznad ustvarjenega dohodka in v zaostajanje rasti produktivnosti dela.

Ta problematika se povezuje še z vrednotenjem šolske izobrazbe, kar ima najbolj pogosto za posledico izključno odvisnost osebnega dohodka od izpolnjevanja zahtev po šolski izobrazbi, ne da bi ugotavljali dejanske rezultate dela.

Posebej velja opozoriti na neizdelane kriterije za ugotavljanje minulega dela, saj razen dolžine delovne dobe skorajda ni uveljavljenih kakih drugih kriterijev. V naši samoupravni družbi, ki je več kot pred dvema letoma in pol zapisala v svojo ustavo, da gre delavcu osebni dohodek, ustrezen rezultatom njegovega dela in osebnemu prispevku, ki ga je s svojim živim in minulim delom dal k povečanju dohodka temeljne organizacije, še vedno ni vidnejših naporov, da bi s pomočjo strokovnega in znanstvenega proučevanja, z družbenopolitičnim angažiranjem in na podlagi praktičnih izkušenj v temeljnih organizacijah združenega dela izoblikovali ustreznejše kriterije za uresničevanje nedotujljivih pravic delavca tudi pri odločanju o delu dohodka iz minulega dela.

Na področju medsebojnih razmerij v združenem delu velja opozoriti na problem, ki je v zvezi z ustavnim določilom o omejenem delovnem času. Znana je praksa podaljševanja rednega delovnega časa z uvajanjem nadurnega dela, ki se uporablja kot trajna metoda dela in kot delovna obveznost za opravljanje rednih in tekočih nalog na posameznem področju. Nadurno delo je seveda v mnogih dejavnostih potrebno za zadovoljevanje izjemnih potreb in intervencij, kar je tudi v skladu z ustavnimi določili. Širjenje teh izjem izven teh okvirov pa nedvomno neupravičeno posega v ustavno zagotovljene pravice de-

lavcev do omejenega delovnega časa, krni njihove pravice do dnevnega in tedenskega počitka in odpira vprašanje kvalitete takega dela, če se trajno opravlja prek normalnega delovnega časa. Kaže pa tudi na potrebo, da se v tistih primerih, ko se mora določena dejavnost opravljati nepretrgoma, za ta problem poišče ustrezna rešitev, zlasti v primernejši organizaciji dela. To tembolj, ker se je v številnih primerih pokazalo, da potreba po nadurnem delu ne izhaja iz same narave dela, temveč ima vzroke v slabi organizaciji, nezadostni učinkovitosti v rednem delovnem času, ponekod pa tudi v težnji za povečanjem osebnega dohodka.

Na področju medsebojnih razmerij v združenem delu se srečujemo še s problematiko kršitev delovnih dolžnosti in določanja ukrepov za te kršitve. Tu gre predvsem za neustavno in nezakonito prakso, da kršitve in postopki niso jasno opredeljeni, niso predvideni pristojni organi za odločanje, kar omogoča na eni strani šikane, po drugi strani pa nedisciplino. Posebej velja opozoriti na neustavne in nezakonite določbe samoupravnih splošnih aktov, ki pooblaščajo poslovodne organe, da odločajo o zadevah, o katerih imajo po ustavi in zakonih pravico odločati delavci sami ali pa po organu, ki ga neposredno izvolijo.

Na področju krajevnih skupnosti se je Ustavno sodišče srečevalo največkrat z vprašanji prostorskega urejanja, stanovanjskega in komunalnega gospodarstva in samopriskvka. Postopki za sprejemanje aktov na področju prostorskega urejanja so še vedno preveč formalni in kljub javni razgrnitvi na se-dežu občine občani dostikrat dejansko niso informirani o vsebini in pomenu že sprejetih aktov. Zato ne pride do uveljavljanja skupnih interesov pri oblikovanju takega akta, ampak se pojavijo nasprotja, potem ko je dokument že sprejet in se na podlagi njegovega izvajanja v praksi vidi, kaj pravzaprav pomeni. Takih primerov je vedno več. Politično pa so občutljivi posebej še zato, ker ustvarjajo pri občanah občutek, da se jim krati osnovna samoupravna pravica sodelovati pri družbenih odločitvah tudi na tem področju.

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da se nekoliko več zadržim pri problemih ustavnosti in zakonitosti na področju samoupravnih interesnih skupnosti. To je področje, ki je za delovnega človeka in občana, za njegovo delo in življenje izredno pomembno in zato tudi občutljivo in na katerem pri uresničevanju in razvijanju samoupravnih odnosov resno, ponekod pa že kar nevarno zaostajamo. Pri tem pa ne gre prezreti dejstva, da samoupravne interesne skupnosti, če že ne vse, pa vsaj večina, gospodarijo z ogromnimi družbenimi finančnimi sredstvi. V tem pogledu pa samoupravno odločanje v sami družbeni bazi, v temeljnih organizacijah združenega dela, še ni dovolj razvito in obstaja nevarnost, da pod videzom samoupravljanja dejansko odločajo vrhovi strokovnih služb in izvršilni organi samoupravnih interesnih skupnosti kot odtujeni centri moči. V ilustracijo naj navedem, da se v Socialistični republiki Sloveniji na področju družbenih dejavnosti in stanovanjskega gospodarstva porabi prek 20 % družbenega produkta, ne da bi pri tem imeli ustrezno vlogo tisti, ki ta sredstva prispevajo oziroma ki jim po ustavi pripada neodtujljiva pravica do samoupravljanja.

Ni težko razumeti, da je eden od vzrokov za takšno zaostajanje samoupravnega razvoja na teh področjih to, da se je na tem področju najpozneje začel uresničevati samoupravni sistem, kakor tudi to, da je na teh področjih stihija starega sistema najmočnejša, tako v načinu poslovanja kakor tudi v zavesti ljudi. Kakršnokoli težo dajemo takim pojasnilom in opravičilom, ne mo-

remo mimo dejstva, da je zaostajanje na teh področjih posledica ne dovolj razvite baze v temeljnih organizacijah združenega dela, v katerih sredstva neposredno ustvarjajo, pri njihovi razdelitvi in uporabi pa v nezadostni meri odločajo. Drugi zelo pomemben razlog zaostajanja pa je še vedno neustrezno družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje o sredstvih za skupno in splošno porabo. Vsekakor je osnovni vzvod, s katerim je možno dvigniti samoupravne odnose v samoupravnih interesnih skupnostih na višjo raven, v temeljnih organizacijah združenega dela. Hkrati pa je brez dvoma potrebno, da se z večjo aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij prispeva h krepitvi samoupravljalne zavesti in odgovornosti samoupravne baze in njenih delegatov v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. S takšno aktivizacijo samoupravne baze bi kljub temu, da materialne možnosti težko dohitevajo hitro razvijajoče se potrebe, postala državna intervencija in vpliv države na oblikovanje delitvenih razmerij vse manj potrebna, s tem pa tudi vse manjša ovira za hitrejši razvoj samoupravljanja na tem področju. Ustavno sodišče je prepričano, da bo pri premagovanju obstoječih ovir in pri popolni uveljavitvi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih nedvomno dal pomembno oporo in spodbudo novi zakon o združenem delu.

Do teh sklepov in ocen je prišlo Ustavno sodišče na podlagi podrobnega proučevanja sorazmerno številnih konkretnih primerov neustavnosti in nezakovitosti s tega področja. Ocene Ustavnega sodišča v celoti potrjujejo analize in sklepe, do katerih je prišla Republiška konferenca SZDL Slovenije o situaciji na tem področju.

Tem ugotovitvam pa bi bilo potrebno dodati še naslednje.

Primeri iz prakse Ustavnega sodišča kažejo, da imajo strokovne službe v povezavi z izvršilnimi organi samoupravnih interesnih skupnosti marsikje dominantno vlogo v nasprotju z ustavno določenimi odnosi na tem področju. Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti so prevečkrat v položaju, da le bolj ali manj potrjujejo predloge, ki so jih pripravili v izvršilnih organih oziroma v strokovnih službah. Samo za ilustracijo naj navedem primer, da se je v neki samoupravni interesni skupnosti odločalo pod točko »razno« o zmanjšanju neodtujljivih pravic delavcev na škodo delavcev. Opaziti je pojmovanje, kot da sta predvsem strokovna služba in izvršilni organ tista, ki skrbita za neke splošne interese, za družbeno lastnino in racionalno poslovanje. Na podlagi takih pogledov, tudi v nasprotju z zakonom, krojita pravico delovnemu človeku, določata limite, odločata o pridobljenih pravicah in podobno. Ponekod še vedno strokovna služba prevzema in izvaja pravice in pooblastila samoupravne interesne skupnosti, čeprav po izrecni ustavni določbi na delovne skupnosti strokovnih služb ni mogoče prenašati pravic, pooblastil in odgovornosti samoupravnih interesnih skupnosti. V samoupravnih interesnih skupnostih je včasih opaziti pojmovanje, da jim pravzaprav ni treba »hiteti« z uveljavljanjem novih, ustavno določenih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, in računajo na skrajne, z ustavnim zakonom določene roke. Ti roki v ustavnem zakonu pa so določeni za zakone in ne posegajo vedno in nujno v možnosti samoupravnih interesnih skupnosti, da že same vsebino in organizacijo dela prilagodijo ustavi, za kar so še posebej zavezane po ustavnem zakonu glede neodtujljivih pravic delavca, ki se uporabljajo že od dneva razglasitve ustave. S tem dnevom razglasitve ustave so po ustavnem zakonu prenehale veljati določbe zakonov in samoupravnih splošnih aktov, ki so v nasprotju z ustavnimi določbami glede neodtujljivih pravic delavcev.

Na področju stanovanjskega gospodarstva ugotovljamo, da marsikje niso razčiščeni odnosi med samoupravnimi interesnimi stanovanjskimi skupnostmi ter občinsko skupščino, prav tako pa tudi ne odnosi med stanovanjsko skupnostjo in hišnimi sveti oziroma zbori stanovalcev. Neurejeni odnosi povzročajo nesoglasja ter neustavne oziroma nezakonite rešitve in predvsem nezakonito omejevanje samoupravnih pravic zborov stanovalcev in hišnih svetov.

Na stanovanjskem področju imamo dalje primere nezakonitega omejevanja kreditov za stanovanjske potrebe v razne ozke, krajevne oziroma občinske meje. Nezakoniti oziroma neizdelani kriteriji za dodeljevanje kreditov oziroma stanovanj ovirajo hitrejše reševanje stanovanjskih problemov, ki so pogojeni tudi z dnevnimi migracijskimi tokovi. Med primeri neustavnih določb velja omeniti dokaj široko prakso, da občinske skupščine sprejemajo odloke z veljavnostjo za nazaj, in to v izrecnem nasprotju z ustavo.

Tovarišice in tovariši delegati! Naj ob koncu ponovim prepričanje Ustavnega sodišča, da je potrebno za dosedanje uveljavljanje ustanoviti in zakonitosti povečati skrb in odgovornost izvršnih svetov, občinskih skupščin, upravnih organov, družbenih pravobranilcev samoupravljanja, rednih sodišč, sodišč združenega dela in drugih odgovornih dejavnikov. Tej problematiki je po mnenju Ustavnega sodišča potrebno posvetiti tudi večjo pozornost, stalno spremljanje in dejavnost družbenopolitičnih organizacij, posebej pa še v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih. Po mnenju Ustavnega sodišča se lahko razvoj samoupravljanja z vidika uresničevanja ustavnosti in zakonitosti pospeši s še bolj sklajeno in bolj intenzivno dejavnostjo vseh samoupravnih in oblastnih dejavnikov ter družbenopolitičnih organizacij.

Ustavno sodišče je predlagalo v obvestilu republiški skupščini, da razpravlja o mnenjih in predlogih, ki so navedeni v obvestilu. Sklepi, ki bi jih republiška skupščina po tej razpravi sprejela, naj bi spodbudili tako republiške organe kot tudi občinske skupščine ter vse samoupravne organizacije in skupnosti k še bolj intenzivnemu in poglobljenemu delu pri varstvu ustavnosti in zakonitosti, kar pomeni tudi intenzivnejši razvoj samoupravnega sistema.

Razprava o pojavih in problemih, ki jih je obravnavalo Ustavno sodišče v svoji praksi, naj bi prispevalo k temu, da bi se oblastni organi in družbenopolitične organizacije bolj kontinuirano ukvarjali s to problematiko. Hkrati pa naj bi ta razprava spodbudila tudi vse dejavnike v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih oblikah združenega dela, v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih h konkretnemu pretresu vzrokov za neustavne in nezakonite rešitve. To našo skupno obveznost in odgovornost je treba še posebej podčrtati prav sedaj, ko stopa v življenje zakon o združenem delu, ker bo le ob takšni aktivnosti vseh družbenih dejavnikov zakon o združenem delu dejansko postal orožje delovnih ljudi za uveljavljanje njihove odločilne vloge pri reševanju vseh vprašanj dela in življenja v naši socialistični samoupravni družbi. Hvala lepa.

Predsedujoči J o ž e B o ž i č : Hvala lepa! S tem zaključujem skupno zasedanje vseh treh zborov. Vsi zbori bodo nadaljevali sejo ločeno, in sicer v dvoranah, kjer so jo začeli.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 10.10.)

(24. novembra 1976)

Predsedoval: Štefan Nemeč,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek ob 9.40.

Predsedujoči Štefan Nemeč: Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora.

Uvodno obrazložitev k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977. letu bo podal Zdravko Praznik, direktor Zavoda za družbeno planiranje Socialistične republike Slovenije.

Prosim tovariša Zdravka Praznika, da poda uvodno obrazložitev!

Zdravko Praznik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

V letošnjem septembru je Zvezni zavod za družbeno planiranje pripravil analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije, ki je pomenila prvo podlago za snovanje osnutka resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977. Hkrati je dal svojo oceno in stališča o uresničevanju srednjeročnega družbenega plana tudi Zvezni izvršni svet.

Čeprav je bila že resolucija za letošnje leto oblikovana v skladu z osnovnimi težnjami srednjeročnega družbenega plana, pa pomeni sedanji osnutek resolucije prvi izvršilni politični akt za izvajanje tega plana oziroma je poskus njegove operacionalizacije. Tako osnutek resolucije kot spremljajoča dokumenta so v preteklih dva in pol meseca njihovega nastajanja dobivali popolnejšo podobo, v skladu z zahtevami zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije. Šlo je zlasti za opredelitev in preciziranje nalog, obveznosti ter ukrepov iz družbenega plana, ki jih je treba izvršiti v prihodnjem letu in ki sledijo iz uveljavljanja načela kontinuiranega planiranja

ter vzdrževanja nepretrganega aktivnega odnosa do sprejetega srednjeročnega družbenega plana v smislu njegovega trajnega uresničevanja in aktualiziranja.

Pristopi k oblikovni in vsebinski zasnovi dokumenta so hkrati s procesi preobrazbe v družbenih odnosih ter v materialnih in nematerialnih gibanjih odprli številna vprašanja in dileme pri ocenjevanju rezultatov, doseženih v letošnjem letu, in pri oblikovanju konkretne ekonomske politike za prihodnje leto. To je tudi terjalo mnoge dopolnitve in spremembe prvotnih delovnih verzij resolucije do današnjega osnutka dokumenta.

Pomemben delež pri oblikovanju osnutka resolucije imajo tudi samoupravni, družbenopolitični in strokovni dejavniki v naši republiki, ki so bodisi prek neposrednih angažiranj v različnih telesih federacije ali pa prek dajanja pripomb prispevali k razčiščevanju posameznih vprašanj, povezanih s to resolucijo. Čeprav so ostala nekatera vprašanja še odprta ali pa ne do kraja prečiščena, kar velja predvsem za nekatere ocene doseženih rezultatov in nekatere smeri ekonomske politike, pa je osnutek resolucije dobil široko podporo in soglasje v svojih temeljnih orientacijah in težiščnih nalogah, zaradi česar lahko po naši oceni dokument služi kot pomembna podlaga za nadaljnje delo pri oblikovanju predloga resolucije kot dokumenta za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana Jugoslavije v prihodnjem letu.

Ena od karakteristik tega dokumenta, oziroma časa, v katerem je nastajal, izhaja tudi iz okoliščine, da družbeni plan Jugoslavije za obdobje 1976—1980, čeprav je bil sprejet po uveljavitvi novega zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, še ne vključuje vseh potrebnih sestavin, ki so sicer temeljnega pomena za srednjeročni razvoj oziroma za zagotavljanje politike tega plana. Gre za okoliščino, da do časa sprejetja srednjeročnega družbenega plana še niso docela dozoreli pogoji za uveljavitev vseh dogovorov na medrepubliški ravni. Med temi je še posebej treba omeniti 16 dogovorov za uresničitev tistih nalog, ki so posebnega pomena za uresničevanje skupne politike razvoja. Zvezni izvršni svet in izvršni sveti republik in pokrajin so doslej podpisali pet dogovorov, in to za bazno kemijo, za nekovine, za strojogradnjo in ladjedelništvo, za PTT promet in za železniški promet, od katerih so trije predloženi Skupščini Socialistične federativne republike Jugoslavije v potrditev. V potrditev so bili dani dogovori o razvoju bazne kemije, o razvoju strojogradnje in ladjedelništva in o razvoju nekovin. Uskladena so že stališča socialističnih republik in pokrajin glede štirih dogovorov, to je za barvno metalurgijo, za zračni promet, za pomorsko brodarstvo ter za rečni promet in za pristanišča, medtem ko je v fazi dogovarjanja še sedem dogovorov, in sicer za energetiko, za črno metalurgijo, za agroindustrijski kompleks, za magistralne ceste, za inozemski turizem, za določanje kriterijev za usmerjanje in porabo dopolnilnih inozemskih sredstev ter za usmerjanje in izkoriščanje posojil Mednarodne banke za obnovo in razvoj. Ker gre za izredno pomembna gospodarska področja, je treba doseči čimprejšnjo uskladitev, da bi bil tako plan zaokrožen v svojih pglavitnih prvinah. Velja poudariti, da osnutek resolucije teh vprašanj ne obravnava, kar je resna pomanjkljivost glede na to, da so po obstoječem sistemu to temeljni planski instrumenti, katerih naloge so nosilci pravno obvezani izpolnjevati. Zato bi morali v osnutek resolucije vnesti konkretne nosilce in roke, kolikor predvideni roki ne bi bili sprejeti do konca letošnjega leta, in sicer v skladu s postopkom, ki je predviden za takšne primere.

V teku je tudi intenzivna zakonodajna dejavnost, kjer ne gre le za formalno usklajevanje zakonov z novo ustavo, temveč za bistvena vprašanja oblikovanja socialističnega sistema samoupravljanja združenega dela na ustavnih temeljih, kot je to zakon o združenem delu, kakor tudi za vrsto sistemskih zakonov, med njimi še posebej tistih s področja kreditno-monetarne politike, politike na področju ekonomskih odnosov s tujino in politike cen. Tudi tu osnutek ni dovolj precizen in dosleden, zlasti zato, ker v nekaterih prvinah v premajhni meri upošteva načela, ki so bila že dogovorjena v razpravi o sistemskih zakonih; ne definira tudi prehodnega obdobja, za katero bi veljali določeni podzakonski predpisi, kar vse znatno zmanjšuje možnost za prilagajanje organizacij združenega dela pogojem gospodarjenja v letu 1977. Skratka, dejstvo, da pomeni leto 1977 v marsičem še prehodno leto in da uveljavljamo enotnost plana ter tekoče ekonomske politike (prej smo imeli ekonomsko politiko često ločeno od plana), terjata tudi ustrezne dopolnitve v osnutku resolucije.

Ocena rezultatov iz leta 1976 zasluži posebno pozornost, ne le zaradi primerjave teh z družbenim planom, temveč predvsem zaradi čim realnejšega vrednotenja vsega tistega, kar je dalo leto 1976, zato, da bi ekonomska politika za leto 1977 lahko odgovorila na vprašanja, kje in kaj pospeševati oziroma kaj brzdati. Zaradi pomembnosti teh ocen se je v dosedanjih razpravah v naši republiki postavljala zahteva, da bi morala resolucija v svoji preambuli ali v posebni točki podati strnjeno, kvalitativno oceno izvajanja družbenega plana na tistih ključnih točkah, ki so za njegovo uresničevanje še posebej pomembne.

Ocene so si enotne v tem, da je bil dosežen v letu 1976 precejšen napredek, zlasti kar zadeva stabilizacijo cen, krepitev finančne discipline in preprečevanje možnosti porabe izven ekonomsko dovoljenih okvirov, spreminjanje odnosov v plačilni bilanci v smeri njenega večjega izravnavanja ter pozitivne spremembe v dinamiki gospodarske aktivnosti, ki se kažejo v krepitvi tendenc rasti, začetih sredi tega leta. Ti rezultati so toliko pomembnejši, če upoštevamo nasprotno težnjo v preteklih letih, z vrsto negativnih posledic, ki jih je izrazil potisnil na površje nenaden zastoj v prodaji v bližnji preteklosti. Razlogi so znani in zato jih ne kaže ponavljati.

Hkrati pa se osnutku resolucije očita, da resolucija ni povsem dosledna pri iskanju odgovorov na vprašanje, koliko doseženi pozitivni rezultati odpirajo tudi nove probleme oziroma kolikšen je njihov stvarni kvalitativni in kvantitativni prispevek k daljnoročnemu, stabilnejšemu in bolj uravnoteženemu razvoju.

Za leto 1976 so namreč značilni premiki nekaterih nevralgčnih točk, delno kot posledica prevladovanja administrativnih posegov, ki so delovali po pravilu neselektivno, preveč rigoroznih ukrepov na nekaterih področjih in prepočasnega uveljavljanja ali celo odsotnosti kvalitetnih elementov gospodarjenja.

Po stanju, kakršno je, lahko trdimo, da je prodrla v zavest vseh dejavnikov večja odgovornost za uveljavljanje politike stabilizacije. Hkrati pa je politika cen med drugim prispevala k nadaljnjim disparitetam cen nekaterih dejavnosti, kar ima za posledico različne pogoje pri ustvarjanju dohodka in s tem negativen vpliv na stvarno uveljavljanje načel dohodka in dohodkovnih odnosov. Povečani so tudi stroški, kot rezultat neugodne produktivnosti dela in nezadovoljivega angažiranja sredstev ter neustrezne uporabe dohodka, ki so ob zadržanih cenah vplivali na znatno povečanje izgub. Pričakovati pa je, da bo del teh izgub v letu 1977 nevtraliziran z večjo produktivnostjo dela, predvsem na bazi oživljanja proizvodnje. Kljub temu so izgube, spričo svojega ob-

sega in vpliva na gospodarska gibanja v letu 1977, v resoluciji ovrednotene in obravnavane s premalo pozornosti.

V zvezi s tem vprašanjem je bila v razpravah o osnutku resolucije sicer poudarjena neogibnost nadaljnjega uveljavljanja politike ekonomske stabilizacije, vendar ob nezadostni razčlenitvi nujnega zoževanja neposredne družbene kontrole cen na vseh sektorjih ponudbe in oblikovanja cen, kjer ni nevarnosti monopolizma in vse večjega in pospešenega uveljavljanja dohodkovnih odnosov ter večjega vpliva tržnih kriterijev.

Potreba po ublažitvi nekaterih disparitetnih odnosov med cenami ter že nastale tendence povečevanja stroškov v primerjavi s porastom cen finalnih izdelkov, tudi zaradi neustreznega izboljšanja produktivnosti dela, kakor tudi defekti v delitvi dohodka pa postavljajo, ob hitrejši gospodarski rasti, pod vprašaj, kako zagotoviti predvidena gibanja cen po osnutku resolucije.

V razpravah o rezultatih na področju izvoza so bili poudarjeni doseženi uspehi, ki se kažejo ne le v ugodnih stopnjah rasti izvoza, temveč tudi v stanju plačilne bilance. Hkrati pa se postavljajo vprašanja o gospodarski smotnosti tako visoke zunanje likvidnosti, saj se je 10. novembra 1976 povzpela zunanja likvidnost na prek 2,7 milijard dolarjev, suficit devizne bilance pa je ob koncu devetmesečja znašal 244 milijonov dolarjev. Kljub prednosti takega stanja za področje odnosov z zunanjim svetom, pa odtegotanje tako visokih deviznih sredstev od porabe, zlasti investicijske, zmanjšuje možnosti za dinamiziranje gospodarskega razvoja. To pa je vplivalo tudi na monetarno ekspanzijo, zaradi zamenjave deviz z dinarji (letos je znašal učinek te zamenjave približno 17 milijard dinarjev), kar je delno tudi posledica neprilagojenosti kreditno-monetarnega sistema pogojem, ki izvirajo iz suficitarne plačilnobilančne situacije.

Obračunski sistem je postavil v ospredje realnejše vrednotenje dohodka in na minimum zmanjšal možnosti anticipirane porabe v gospodarstvu, manj pa izven njega. Večina ocen si je enotnih, da so rezultati obračunskega sistema nasploh dobri, hkrati pa se kljub uveljavljenim dopolnitvam in spremembam v obračunski tehniki, ki so ublažile nekatere nelogičnosti v obračunu prvega polletja, kažejo nekateri problemi, ki so često predmet kritičnih razprav ob analizah uresničevanja srednjeročnega družbenega plana.

Pripombe gredo predvsem v smeri iskanja odgovorov na vprašanja, kako izboljšati obračunsko tehniko, da bi nadalje utrdili doslej izkazane prednosti obračunskega sistema in realneje izkazovali dohodek ter ustrezneje razčlenili denarno pokritje dohodka. Po nekaterih pripombah je obračunska tehnika restriktivna, glede na definiranje denarnega dohodka, kar negativno vpliva na dohodkovne odnose, predvsem zato, ker se zmanjšujejo možnosti samofinanciranja in v pogojih zaostajanja preobrazbe bančništva povečuje delež kreditnih virov. Pri tem pa se kot pojem samofinanciranja, ki bi ga bilo treba nujno krepiti, razume ne le samofinanciranje na ravni organizacij združenega dela, temveč na nivoju širšega združevanja dela in sredstev na bazi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Neugodni finančni rezultati, ki se kažejo skozi devetmesečne obračune, imajo za logično posledico predlaganje različnih, tudi nasprotujočih si rešitev. Gotovo je najbolj stvarna rešitev v dinamičnejši gospodarski rasti, ki jo spremlja večja produktivnost. Gotovo pa je tudi to, da bodo od obračunanih denarnih dohodkov v marsičem odvisna gospodarska gibanja v letu 1977, kar zahteva do-

sledno povezovanje novega obračunskega sistema z načelom krepitve institucije samofinanciranja in z načeli združevanja dela in sredstev.

Več pripomb je šlo tudi na račun kreditno-monetarne ekspanzije (v obdobju devetih mesecev letošnjega leta je bil zaznamovan porast monetarne mase kar za 53 %), ki odpira škarje med razpoložljivimi količinami denarja in realnimi gospodarskimi gibanji ter daje prostor inflacijskim gibanjem, čeprav so monetarna gibanja sicer kratkoročno nadomestila dohodek, ki je realno izpadel zaradi stagnacije, zaradi gibanja cen, denarno pa tudi iz drugih, že omenjenih vzrokov.

Čeprav so ocene na prehodu v leto 1977 često tudi kontradiktorne, je nujen poudarek na povečevanju manevrskega prostora za stvarno uveljavljanje načela dohodka in dohodkovnih odnosov, s čimer je hkrati povezana osnovna ekonomska motiviranost združenega dela in njegovega ravnanja na bazi te motiviranosti, še posebej na področju dinamičnejše rasti na kvalitetnih osnovah.

Že prve delovne verzije resolucije za leto 1977 iz septembra meseca so bile predmet vsestranskih ocen, tako na nivoju federacije kot na nivoju republike. Med drugim je bila dana ocena dokumenta tudi na skupnem razgovoru s predstavniki Zveznega zavoda za družbeno planiranje, ki je bil organiziran v Ljubljani.

Temeljna vprašanja so se nanašala na realnost razmerij med posameznimi razvojnimi faktorji oziroma koliko ti pogojujejo predvideni materialni razvoj v letu 1977. Pripombe so bile zlasti zaradi nekaterih protislovnosti med nakazano politiko cen (prvotno je predlagatelj računal s porastom cen v okviru tako imenovane enoštevilske stopnje, to je pod 10 %), plačilno-bilančnimi predvidevanji, razpoložljivo akumulacijo glede na možnosti, ki izvirajo iz delitve dohodka po veljavnem obračunskem sistemu in glede na investicije, ter med ocenjenimi možnostmi materialnega razvoja. Upoštevati pa je treba tudi to, da obstajajo znatnejše razlike v strokovnih ocenah razvojnih možnosti, ki so deloma posledica mnogih neznank, zlasti glede možnosti in smeri razvoja svetovnega gospodarstva, s katerim smo močno povezani, pa tudi pristranskih gledanj na željena materialna gibanja.

Med drugim zaznamujemo težnje po pretiranem dinamiziranju gospodarstva. Zaradi hitrejšega reševanja izredno naraslih potreb in s tem raznih oblik porabe smo priča težnjam po povečevanju raznih beneficij, različne so ocene glede izvoznih možnosti in drugo, kar se delno odraža tudi v prenapeti delitvi družbenega proizvoda, oziroma tudi v čestih neskladnostih med izkazanimi razmerji delitve in stvarnimi smermi razvoja posameznih oblik porabe, čemur se tudi avtorji resolucije niso mogli v celoti odtegniti.

Čeprav so v tem osnutku resolucije pripombe deloma upoštevane (zlasti kar zadeva odpravo najbolj očitnih protislovij med cenami, plačilno bilanco in dinamiko materialnega razvoja) še vedno ni prepričljivih argumentov, na osnovi katerih bi bilo moč sklepati, da so se protislovne ocene eliminirale oziroma vsaj bistveno ublažile. Predlagatelji se v vseh dosedanjih razpravah tudi niso opredelili do deficita na različnih ravneh — tu mislim predvsem zvezni proračun, pa tudi organizacije združenega dela, zato je tudi vprašljivo, kakšna je startna osnova za uresničevanje nekaterih strateških usmeritev. Prav tako ni v zadostni meri ocenjeno vprašanje protislovja med prikazanim dohodkom, velikimi izgubami, visoko stopnjo likvidnosti v gospodarstvu in zmanjševanjem akumulativne sposobnosti organizacij združenega dela.

Že ocena Zveznega izvršnega sveta med drugim ugotavlja, da se poraba, razen investicijska, ni prilagajala doseženim dohodkom. Tudi posamična predvidevanja o rasti oblik porabe na ravni federacije (zlasti zveznega proračuna) za leto 1977 kažejo zelo močne znake ekspanzije. Hkrati pa osnutek resolucije izrecno predpostavlja počasnejšo rast vseh oblik porabe od dohodka, razen gospodarskih investicij, kjer se računa s hitrejšim porastom.

Spričo okoliščine, da je znaten del porabe avtonomen v svojih gibanjih in tako naslonjen predvsem na svoje finančne plane, manj pa na realna gibanja ustvarjenega dohodka, bi neuskklajenost med posamičnimi plani porabe in planskimi odnosi delitve družbenega proizvoda pripeljale do drugačnih razmerij v finalni porabi, ki bi se z veliko verjetnostjo ponovno odrazila na zmanjševanju gospodarskih investicij. Zato bi se kazalo v tej fazi sprejemanja dokumenta odločno zavzeti za odpravo teh neuskklajenosti, hkrati pa podkrepiti sicer sprejemljivo orientacijo na dinamično gospodarsko rast z ustreznimi bilancami. V mislih imam zlasti plačilno bilanco, devizno bilanco, kreditno-monetarno politiko in zvezni proračun.

V gradivu, ki ga je republiški izvršni svet posredoval Skupščini SR Slovenije in ki povzema tudi stališča, sprejeta v ustreznih družbenopolitičnih organih, Republiškem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko ter organih republiškega izvršnega sveta, pa se republiški izvršni svet zavzema še za nekatera druga stališča, za katera meni, da bi mogla pomeniti objektivni interes vse Socialistične federativne republike Jugoslavije in ki so zlasti naslednja: Zvezni izvršni svet med drugim tudi poudarja, da bodo dokumenti o proračunu federacije, plačilni bilanci in kreditno-monetarni projekciji za leto 1977, kot tudi vrsta drugih aktov, ki bodo oblikovani v dogovoru s socialističnimi republikami in avtonomnima pokrajinama, tvorili z resolucijo celoto. Takšen način oblikovanja planskih dokumentov je sprejemljiv, vendar le ob pogoju, da vsi dokumenti nastajajo vzporedno in so uskladeni med seboj, zlasti pa z osnovnimi intencijami resolucije in družbenega plana. Tako seveda ni razloga, da ne bi poglobitnih usmeritev iz pomembnejših aktov uvrstili tudi v zvezno resolucijo.

Predloženi osnutek resolucije je vsekakor korak dalje pri izpolnjevanju nalog, ki so začrtane z zveznim zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, vendar pa bi v osnutku resolucije kazalo najprej jasneje opredeliti smeri ukrepov na ravni federacije, s katerimi bo ekonomska politika ustvarjala pogoje za ustrezno gospodarsko rast in uresničevanje temeljnih strateških usmeritev v letu 1977, s tem da je stopnja gospodarske rasti rezultanta usmeritve v ekonomski politiki. S tem v zvezi bi kazalo razmisliti o tem, da bi stopnjo gospodarske rasti prikazali v zadnjem namesto v prvem delu točke 2.1. osnutka resolucije.

Tekst osnutka resolucije je presplošen pri opredelitvi nekaterih nalog, ki so v pristojnosti federacije, kot tudi nekaterih nalog, za katere so se republike in pokrajini dogovorile, da se bodo izvajale v okviru skupno dogovorjene politike v merilu federacije. Splošne formulacije na več mestih omogočajo različna tolmačenja, kar lahko povzroči določene nejasnosti pri uresničevanju resolucije. Osnutek resolucije pa je preveč konkreten glede nekaterih nalog, za katere so pristojne republike in avtonomni pokrajini oziroma temeljni nosilci planiranja. V nekaterih primerih osnutek tudi ponavlja osnovne obveznosti, ki so navedene v družbenem planu Socialistične federativne republike Jugoslavije,

kar razvrednoti vlogo posameznega dokumenta, razen v primerih, ko resolucija določeneje razčlenjuje naloge in ukrepe za njihovo izvajanje.

V premnogh primerih obravnava osnutek dokumenta zgolj globalne odnose in povprečja, manj pa specifičnosti znotraj teh globalnih razmerij oziroma povprečij. Tako obravnava zlasti dinamiko gospodarske rasti v celoti, premalo pa potrebne strukturne spremembe v gospodarstvu, ki jih nakazuje družbeni plan. To terja večje poudarjanje nujnosti take dinamike rasti, po obsegu in strukturi, ki bo zagotavljala procese strukturne preobrazbe in njihovo približevanje družbenemu planu.

Že v predhodnih razpravah o osnutku dokumenta so bile dane načelne pripombe, ki zadevajo ekonomske odnose s tujino, pri čemer se je izhajalo iz načel osnutka zakona o deviznem poslovanju in o kreditnih odnosih s tujino, v tem smislu, da Skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije v aktu, s katerim opredeli ekonomsko politiko za letno obdobje, opredeli tudi skupno devizno politiko, ki se vključuje v politiko izvoza, politiko in mehанизem plačilnobilancijskih omejitev, politiko kreditnih odnosov s tujino, politiko deviznih rezerv, tečaj dinarja, projekcijo plačilne in devizne bilance Jugoslavije in projekcije plačilnih in deviznih bilanc republik. Čeprav takega postopka v resoluciji ne bo moč v celoti sprejeti, pa bi vendarle kazalo vanjo vsebinsko vključiti vsaj posamezne elemente in dati konkretne usmeritve.

Ni sprejemljiv mehanizem, ki ga osnutek dokumenta predlaga glede plačevanja akontacij ustreznim samoupravnim interesnim in družbenopolitičnim skupnostim v teku leta. Prispevki uporabnikov storitev dejavnostim skupne porabe namreč izvirajo iz svobodne menjave dela. Čeprav je res, da se morajo vse oblike porabe podrediti stabilizacijski politiki, že sam karakter družbenih dejavnosti zahteva dokaj stabilne vire financiranja, ki pa morajo biti okvirno predhodno dogovorjeni s samoupravnimi sporazumi v merilu republik in avtonomnih pokrajin. To terja ustrezno dopolnitev osnutka dokumenta v smislu teksta, ki je predložen.

V sistemu pospeševanja gospodarskega razvoja manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo je prišlo s sprejetjem novih zakonov v sredini tega leta do kvalitetnega napredka, ki se med drugim kaže tudi v možnosti, da lahko organizacije združenega dela nadomestijo vplačevanje obveznega posojila v Sklad federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin s samoupravnim združevanjem dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov v gospodarsko manj razvitih republikah in Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo. Na ta način organizacije združenega dela lahko nadomestijo do 20 % obveznega posojila, za katerega je zadolžena posamezna republika oziroma avtonomna pokrajina. Tak način izpolnjevanja obveznosti brez dvoma lahko prispeva k tesnejšemu povezovanju gospodarstva iz razvitejših in manj razvitih območij v Jugoslaviji, v skladu z razvojnimi interesi združenega dela. S tem v zvezi pa je nujno, da Zvezni izvršni svet pozove manj razvite republike in Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo, da s svojimi predpisi najpozneje do konca leta 1976 opredelijo merila, na podlagi katerih se sredstva, ki jih organizacije združenega dela združujejo na samoupravni podlagi, štejejo kot stalna sredstva Sklada. Kolikor tega ne bi storile, naj bi jih resolucija o izvajanju srednjeročnega družbenega plana zavezala, da taka merila sprejmejo najkasneje do konca marca 1977.

Poleg teh pripomb so v stališčih Izvršnega sveta predlagani tudi popravki teksta v amandmajski obliki. Velja še pripomniti, da so odbori za družbeno-ekonomske odnose pri Zboru združenega dela, Zboru občin in Družbenopolitičnem zboru Skupščine Socialistične republike Slovenije s svojimi pripombami in stališči v marsičem dopolni poročilo Izvršnega sveta in pomenijo nadaljnji korak v naporih za izboljševanje resolucijskega teksta. Menimo, da kaže te pripombe in stališča v celoti sprejeti! Hvala lepa.

Predsedujoči Štefan Nemeč: Hvala lepa! Prosim tovarišico Milico Ozbič, da poda uvodno obrazložitev k obsegu proračuna federacije!

Milica Ozbič: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina Socialistične republike Slovenije ima na današnjih sejah zborov v obravnavi tudi osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 ter predlog za sprejetje proračuna federacije za 1977. leto. Skupščina Socialistične republike Slovenije se izreka o soglasju glede skupnega obsega proračunskih izdatkov federacije za leto 1977 in s tem tudi o predlaganih virih dohodkov proračuna federacije za to leto.

Izdatki proračuna federacije za leto 1977 naj bi znašali 91 253,2 milijona dinarjev, prav toliko pa tudi dohodki. Po metodologiji, ki jo uporablja predlagatelj, je to 15,2% povečanje proračuna federacije v primerjavi z letošnjim letom. Če pa upoštevamo, da so nekateri izdatki kriti le do polovice leta, drugih pa sploh ni več v proračunu, pa so doslej bili, pa to znaša 20% povečanje zveznega proračuna. Ta vsota, 91 novih milijard, je seštevek naslednjih postavk:

V prvi vrsti izdatkov za ljudsko obrambo, za katero je znesek izračunan na osnovi deleža od narodnega dohodka, po katerem se po sprejetem dogovoru za tekoče petletno obdobje zagotavljajo sredstva za ljudsko obrambo.

Drugič, iz dopolnilnih sredstev za gospodarsko manj razvite republike in pokrajino Kosovo in namenskih dopolnilnih sredstev Črni gori za Sklad invalidsko-pokojninskega zavarovanja. Obe ti dve postavki sta rezultat izračuna po letos sprejetem dogovoru, ki velja za to petletno obdobje in po katerem se ta sredstva zagotavljajo v dogovorjenem odstotnem deležu od družbenega proizvoda.

Naslednja postavka so sredstva za varstvo invalidov in borcev. Sredstva za to postavko se izračunavajo na podlagi posebnega zakona in letno valorizirajo v skladu z gibanji osebnih dohodkov. Isto velja za naslednjo postavko, to je za dodatna sredstva za pokojnine vojaških zavarovancev.

Šesta postavka so sredstva za delo zveznih organov. Ta so za 13,5% višja kot v letu 1976. Rast osebnih dohodkov v letošnjem letu to tudi opravičuje.

Sedma postavka je dejavnost družbenopolitičnih organizacij, za katero je v osnutku proračuna namenjenih za 37,3% več sredstev kot letos, zaradi predvidene gradnje politične šole in povečanja informativno-publicistične dejavnosti v tujini.

Osmo postavka so negospodarske investicije, kjer vsoto sestavljajo že sprejeti zakoni o posameznih investicijah, ki smo jih sprejemali tudi v naši Skupščini, nadalje zakoni, ki so še v postopku sprejemanja v Skupščini, ter ocenjene nujne potrebe organov federacije za tovrstne investicije. Seštevek teh vsot je zmanjšan za predvideno premaknitev etap v izgradnji.

Deveta postavka so investicije v gospodarstvo. Ta postavka v sedanjem osnutku ni predvidena z nikakršnim zneskom, čeprav je v dosedanjih proračunih vedno bila.

Deseta postavka so obveznosti iz preteklih let. Znesek je seštevek odplačil v preteklih letih najetih kreditov, amortizacije obveznic federacije, ki jih je federacija doslej izdala petkrat, ter drugih obveznosti federacije, ki zapadejo v plačilo v prihodnjem letu.

Enajsta postavka je tekoče financiranje zveznih direktij za blagovne rezerve. Ta postavka vsebuje samo stroške skladiščenja in obnavljanja stalnih blagovnih rezerv.

Dvanajsta postavka so stroški plačilnega prometa proračuna, sestavljeni po tarifah Službe družbenega knjigovodstva.

Trinajsta postavka je stalna in tekoča proračunska rezerva. Sestavljena je iz izločanja v stalno proračunsko rezervo in dotacije Skladu solidarnosti ter iz tekoče proračunske rezerve. Vsi trije sestavni deli te postavke so glede na skupen obseg proračuna ocenjeni sorazmerno zelo nizko.

Štirinajsta postavka je pospeševanje zunanjetrgovinske menjave, v znesku 17 345 milijonov. Ta znesek je izračunan po obstoječem zunanjetrgovinskem instrumentariju, korigiran z odstotkom planiranega povečanja vrednosti izvoza za prihodnje leto, ki znaša 12 %. Vsebuje pa tudi znesek, za kolikor je ocenjen dolg proračuna federacije gospodarstvu iz tega naslova v letošnjem letu, ki bo ostal konec leta neizplačan in ga je treba poravnati prihodnje leto. Ta znesek se sedaj ocenjuje na 2642 milijonov in predvidoma letos gospodarstvu ne bo poravnan.

Petnajsta postavka proračuna so sredstva za financiranje intervencij v gospodarstvu, predvsem pa v kmetijstvu. Ta znesek sestavljajo kompenzacije za umetna gnojila, premije za mleko, teleta, junce ter jagnjeta in kompenzacije za sveže meso ter refundacije premij za mleko. Republikam, ki to izplačujejo iz svojih sredstev, so te refundacije po medrepubliškem sporazumu ne izplačujejo. Opozarjam na to, da so po tem predlogu proračuna sredstva za financiranje investicij v kmetijstvo zagotovljena samo za prvo polovico leta.

Dohodki zveznega proračuna za prihodnje leto pa naj bi bili naslednji:

Izvirni dohodki federacije, predvideni z zneskom 34 956 milijonov ali 38,3 % vseh dohodkov. Med te izvirne dohodke federacije spadajo carine in uvozne davščine, ki so ocenjene na 33 640 milijonov, zvezne takse, pozitivne tečajne razlike, dohodki zveznih organov v obliki različnih taks ter lastni dohodki Jugoslovanske ljudske armade in nekateri drugi manj pomembni dohodki federacije.

Poleg izvirnih dohodkov federacije je kot dohodek zveznega proračuna predvidena samo še ena postavka, to so prispevki republik in pokrajin, v skupnem znesku 56 297 milijonov dinarjev ali 61,7 % vseh dohodkov proračuna federacije.

Analiziranje tako sestavljenega osnutka zveznega proračuna pokaže, prvič, da je bil največji del izdatkov zveznega proračuna že vnaprej opredeljen s sprejetimi zakoni oziroma dogovori. To se nanaša na izdatke za ljudsko obrambo, na dopolnilna sredstva manj razvitim republikam in pokrajini Kosovo, na sredstva za varstvo invalidov in borcev, na dodatna sredstva za pokojnine vojaških zavarovancev, na sredstva za gospodarske investicije in na obveznosti iz preteklih let. Prav tako je potrebno zagotoviti sredstva po sprejetem instrumentariju za zunanjetrgovinsko menjavo ter sredstva po instrumentih za in-

tervencije v kmetijstvo, kjer lahko nasprotujemo le tisti postavki, o kateri sem prej govorila. Znova pa opozarjam, da so sredstva za intervencije v kmetijstvu po sedanjem instrumentariju zagotovljena v tem predlogu le za prvo polovico leta in da torej do sklenitve medrepubliškega dogovora o razvoju agrokomplesksa ostaja odprto vprašanje, kako in koliko sredstev zagotoviti za premije in za kompenzacije v kmetijstvu za drugo polovico leta.

Preostale postavke v izdatkih zveznega proračuna, ki s sprejetimi dogovori in zakoni še niso dokončno opredeljene in je treba o njih še razpravljati, so sredstva za delo zveznih organov, za katera menimo, da v odnosu na gibanje osebnih dohodkov niso pretirana, in sredstva za dejavnost družbenopolitičnih organizacij, kjer je indeks rasti sicer visok, absolutni znesek pa nepomemben in opravičljiv. Tu pa je še stalna in tekoča proračunska rezerva, ki pa je programirana zelo racionalno in zadošča le za poslovanje v normalnih letih. Vsak izreden dogodek, ki običajno ni tako redek, pa tako rezervo takoj izčrpa in pokaže, da je ta rezerva nezadostna.

Nadalje so še sredstva za tekoče financiranje zveznih direktij za blagovne rezerve ter storitve Službe družbenega knjigovodstva.

Tako najdemo torej med planiranimi izdatki zveznega proračuna le malo takih postavk, o katerih bi se sedaj še lahko opredeljevali, še manj pa takih, za katere lahko rečemo, da ne spadajo v zvezni proračun. Tako kot je osnutek zveznega proračuna za leto 1977 uskladen z veljavnim starim zakonom o financiranju federacije na strani izdatkov, je z njim uskladen tudi na strani dohodkov.

Poleg izrednih dohodkov federacije, ki so optimistično ocenjeni, je predlagatelj pri sestavi osnutka proračuna federacije dosledno upošteval temeljno načelo, načelo o udeležbi in zainteresiranosti republik in pokrajin pri financiranju uresničevanja funkcij federacije v skladu z načelom njihove enakopravnosti in skupne odgovornosti za zadovoljitev skupnih potreb federacije ter zato predvidel, da bodo ves preostali znesek, ki je poleg izvornih dohodkov federacije še potreben za pokritje proračuna federacije, pokrile s svojimi prispevki republike in pokrajini. Tudi deleži posameznih republik in pokrajin so predvideni v skladu z določili zakona, tako da sta upoštevana strukturni delež družbenega proizvoda vse države ter strukturni delež v inkasu temeljnega prometnega davka. Sredino med obema predstavlja delež republike oziroma pokrajine s plačilom prispevka republike zveznemu proračunu.

Za Slovenijo je strukturni delež izračunan po začasnih podatkih o družbenem proizvodu, ki znaša 16,89 % družbenega proizvoda v Jugoslaviji, ter temeljnem prometnem davku, ki znaša 15,17 %. Sredina daje torej naš delež v plačevanju prispevka, to je 16,03 % od skupno predvidenega prispevka republik in pokrajin, ocenjenega na 56 297 milijonov, kar je 9024 milijonov dinarjev.

V letu 1976 je bil ta prispevek v skladu z istim zakonom določen na 16 % ali na 5340 milijonov. Zavod za statistiko pa je z začasnim izračunom posredoval podatke o družbenem proizvodu, ki kažejo v Sloveniji tako rast, da bo kljub nazadovanju v strukturnem deležu v inkasu temeljnega prometnega davka naš delež v prispevku federaciji za 0,03 % višji kot letos. Absolutni znesek predvidenega prispevka vseh republik in pokrajin pa kaže rast za več kot 68 % v odnosu na letošnje leto. Razlog za to je deloma v absolutni rasti obsega zveznega proračuna, deloma pa v tem, da je bil v vseh zadnjih letih, posebej pa letos del potreb v zveznem proračunu pokrit tudi iz drugih virov, in to iz po-

sojil Narodne banke, iz raznih vrst obveznic in podobnega. Izhod se je iskal tudi v odlaganju izplačil nekaterih dospelih obveznosti iz zveznega proračuna. Za leto 1977 se vseh teh načinov pokrivanja potreb zveznega proračuna predlagatelj doslej ni poslužil, pač pa le ustavno čistega pristopa, to je, da so poleg izvirnih dohodkov federacije le republike in pokrajini tiste, ki s svojimi prispevki poskrbijo za pokritje splošno dogovorjenih potreb, vsebovanih v zveznem proračunu.

Kot smo na strani izdatkov zveznega proračuna ugotavljali, da je le malo takih postavk, o katerih — če ostajamo dosledni pri upoštevanju sprejetih zakonov in dogovorov, lahko še razpravljamo, tako pa je za dohodke treba reči, da moramo o njih še razpravljati. Višina v osnutku opredeljenega prispevka republike je takšna, da lahko rečemo, da je s sedanjimi viri, ki jih za plačevanje kotizacije uporabljamo, ne moremo niti približno pokriti. Z inkasom temeljnega prometnega davka kot edinim virom, ki smo ga doslej uporabljali za te namene, že letos ne bomo pokrili zneska, ki smo ga zavezani pokriti za letošnji proračun federacije do konca januarja prihodnjega leta, to je 534 starih milijard.

Po letošnjih gibanjih cen, zniževanju nekaterih tarif temeljnega prometnega davka že med letom in spričo spremenjene strukture potrošnje ter podobnem kaže inkaso temeljnega prometnega davka že od julija v Sloveniji nazadovanje tudi v najmočnejših sezonskih mesecih, kot sta oktober in november. Tako ne moremo več računati s tem, da bi brez dodatnih novih virov do konca januarja pokrili celoten letošnji znesek kotizacije. Obveznosti za prihodnje leto sprejemamo torej že z dolgom iz letošnjega leta. Taka situacija nam narekuje veliko opreznost pri načrtovanju inkasa temeljnega prometnega davka v prihodnjem letu ter seveda tudi pri prevzemanju obveznosti, ki bi presegle možnosti, ki jih daje temeljni prometni davek v Sloveniji.

Tudi v drugih republikah in pokrajinah je situacija podobna. Zaradi naših lastnih težav, pa tudi zaradi poznavanja položaja v drugih republikah in pokrajinah brez potrebnih dodatnih izmenjav mnenj le težko opredelimo dokončna stališča do tako zasnovanega osnutka zakona o skupnem obsegu proračuna federacije za leto 1977.

Skupaj s predlagateljem bodo morale republike in pokrajini vložiti še dodatne napore v proučevanje tako zasnovanega proračuna in v iskanje ustreznega izhoda iz takega položaja. Zato se tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije opira le na konstatacije ob osnutku tega zakona, ni pa mogel Izvršni svet dati v taki situaciji več konkretnih predlogov. Pričakujemo pa, da bo današnja razprava v naših zborih problem osvetlila še z mnogih drugih zornih kotov, da bodo lahko sklepi, ki jih bomo sprejemali kot naša skupna stališča na naslednjem zasedanju naše skupščine, pripriljivejši. Hvala.

Predsedujoči Š t e f a n N e m e c : Hvala lepa! S tem zaključujem zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora. Zbori bodo nadaljevali z delom na ločenih sejah tam, kjer so začeli.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 10.30.)

(8. decembra 1976)

Predsedovala Mara Žlebnik,
predsednica Zbora občin

Začetek zasedanja ob 9.30.

Predsedujoča Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši delegati! Pričejnam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, na katerem bomo poslušali ekspozice Izvršnega sveta k 3. točki dnevnega reda, in sicer k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977, ki ga bo imel tovariš Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije. Besedo ima tovariš Dragan!

Zvone Dragan: Tovarišice in tovariši delegati!

Z današnjo skupščinsko razpravo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letih 1976 in 1977 smo sredi snovanja planskih dokumentov za prihodnje leto na najrazličnejših ravneh. To je čas, ko je naša pozornost ponovno usmerjena predvsem na najpomembnejše razvojne usmeritve v njihovi soodvisnosti z razvojem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in sistema, katerega temelje smo zastavili z novo ustavo in s pravkar sprejetim zakonom o združenem delu.

Z resolucijo o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 prvič opredeljujemo v skladu z novim sistemom družbenega planiranja, katere težiščne naloge v okviru obveznosti, sprejetih z družbenim planom SR Slovenije in SFR Jugoslavije, dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi o temeljih srednjeročnih planov je potrebno izvršiti v naslednjem letu. Zavaljo tega mora letna resolucija tako po vsebini kot tudi po pristopu in pomenu postati instrument za konkretizacijo ciljev in nalog srednjeročnih planov in dogovorov oziroma samoupravnih sporazumov o njihovih temeljih, pri čemer moramo upoštevati načelo tako imenovanega kontinuiranega planiranja.

Vsebuje naj le tiste ključne naloge, ki morajo biti zaradi uresničevanja srednjeročnih ciljev in obveznosti izvršene v letu 1977, upoštevajoč bilanco doseženega v letošnjem letu in stvarne, notranje in mednarodne, pogoje razvoja v naslednjem letu. V tem okviru mora biti poseben poudarek na tistih nalogah in vprašanjih, kjer se dogovorjena razvojna politika premalo uspešno uresničuje.

V ta namen je potrebno v predlogu resolucije določeneje opredeliti smernice in ukrepe ekonomske politike v letu 1977 na ravni republike, ki so v republiški pristojnosti. Iz podrobnejše opredelitve nalog in njihovih nosilcev pa morajo jasneje izhajati ustavna razmerja med republiko in občinami ter med državnimi organi in samoupravno organiziranim združenim delom.

To Izvršni svet tudi vodi k razmišljanju, da bi predlog resolucije skrčili na resnično najpomembnejše razvojne usmeritve in naloge za leto 1977, obenem pa pripravili prilogo k resoluciji kot njen sestavni del, s podrobnejšo konkretizacijo nalog in jasno opredelitvijo njihovih nosilcev.

V nadaljevanju ekspezeja želimo usmeriti vašo pozornost le na nekatera pomembnejša vprašanja, ker bodo predstavniki Izvršnega sveta v vsakem zboru glede na razpravo, vprašanja in zahteve delegatov podrobneje osvetlili posamezne probleme in naloge.

V letošnjem letu smo na področju nadaljnje preobrazbe družbenoekonomskih odnosov dosegli pomembne rezultate, med katerimi naj omenimo samo nekatere, ki so med seboj prepleteni in vsebinsko soodvisni:

1. S sprejetjem srednjeročnih planov in številnih dogovorov in samoupravnih sporazumov o njihovih temeljih se začanja uveljavljati sistem samoupravnega družbenega planiranja kot instrument novih družbenoekonomskih odnosov in oblika samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja o skupnih in posebnih interesih temeljnih nosilcev družbene reprodukcije. Novi odnosi v družbenem planiranju se zrcalijo zlasti v utrjevanju samoupravnega položaja delavca, ki med drugim neposredno odloča že o dobršnem delu svojih in skupnih potreb, pravic in obveznosti, ki jih bo z dohodkom svoje temeljne organizacije združenega dela zagotavljal v tem planskem obdobju.

2. Za nami je široka družbenopolitična akcija, povezana z javno razpravo o zakonu o združenem delu, s katero smo močno spodbudili konkretno aktivnost upravljalcev pri utrjevanju in izpopolnjevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na ustavnih temeljih v njihovih samoupravnih skupnostih.

3. Pospešeni procesi samoupravnega združevanja dela in sredstev v najrazličnejših oblikah letos že dajejo praktične rezultate. Opozoriti je treba zlasti na začetne, vendar spodbudne rezultate v tako imenovanem povezovanju združenega dela in na številne preobrazbe v organiziranju združenega dela, ki teže za bolj funkcionalnim medsebojnim poslovnim povezovanjem na dohodkovni podlagi, ter na večjo aktivnost samoupravnih interesnih skupnosti na področju nekaterih gospodarskih, pa tudi družbenih dejavnosti. Tudi upravljalci v poslovnih bankah so se začeli v razvojnih planih bank odločati za združevanje sredstev, kar bo postopno zmanjšalo obseg danes prevladujočih kreditnih odnosov. Procesi sporazumevanja se uveljavljajo tudi med upravljalci poslovnih bank v okviru Slovenije in Jugoslavije. Razen tega je celotno zavarovalstvo v naši republici postavljeno na nove družbenoekonomske temelje.

4. V letu 1976 se je dalje utrjevalo spoznanje, da je skladen razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti v njihovi medsebojni odvisnosti in povezanosti eden bistvenih pogojev hitrejšega napredka celotne družbe. Pri planiranju

v družbenih dejavnostih začenjajo proizvajalci in uporabniki storitev dosledneje uveljavljati svobodno menjavo dela ter neposredneje soočati potrebe z realnimi materialnimi možnostmi.

5. Pomembni so tudi drugi rezultati, na primer pri delovanju delegatskega sistema, pri sprejemanju novih sistemskih zakonov na ravni federacije in v okviru republike, pri medrepubliškem dogovarjanju in sporazumevanju itd.

Seveda pa je treba na vse te rezultate gledati v luči intenzivnih družbeno-ekonomskih in političnih procesov, ki potekajo v danih objektivnih in subjektivnih pogojih, vsebujejo pa tudi raznovrstne zastoje, ovire, odpore, neznanje in zlasti inercijo starega.

Zato je eden izmed pogojev za uresničitev družbenega plana SR Slovenije v obdobju 1976—1980, da se organizirano in brezkompromisno spopademo z različnimi tendencami, ki se upirajo uresničevanju ustavne usmeritve. Ena takih nevarnosti je v podjetniškem in lokalističnem skupinsko lastninskem odnosu in separatizmu, ki ne upošteva dejstva, da je objektivno nemogoče bistveno povečati družbeno produktivnost posameznih subjektov, pa tudi celokupnega združenega dela in ekonomsko obvladovati pritiske izvorov inflacije, ne da bi se temeljito lotili razreševanja obstoječih strukturnih neskladij.

Skupinsko lastninski interes praviloma odvajata subjekte združenega dela od odločanja, v katerem bi delavci presojali lasten napredek in razvoj v povezavi z napredkom in razvojem vseh tistih delov združenega dela, s katerimi so v družbeni reprodukciji, v procesu ustvarjanja svojega in skupnega dohodka objektivno medsebojno delovno, proizvodno ali poslovno povezani. To često zamagljuje pot do pravih rešitev, pot k večji družbeni produktivnosti in ekonomskemu obvladovanju izvorov inflacije ter ovira oblikovanje skupnih programov razvoja. O tem, da se takšnih pritiskov in njihove škodljivosti očitno še nismo povsem v zadostni meri zavedli, najbolj zgovorno pričajo premajhna iniciativnost in prisotna omahovanja.

Negativni pojavi se izražajo tudi v različnih monopolnih tendencah in pojavih, ki poskušajo zanikati pozitivno učinkovanje objektivnih tržnih zakonitosti in potrebo po samoupravnem družbenem planiranju, ki želijo celo nove sistemske rešitve in ukrepe ekonomske politike na tej osnovi enostransko podrediti lastnim potrebam in zahtevam, ki težijo k ohranitvi privilegiranih položajev, pridobljenih v preseženih družbenoekonomskih odnosih. Takšni pojavi so še prisotni. V določenem obsegu bodo naš stalni spremljevalec. Vendar pa je nesporno, da vsak pozitiven korak v razvoju socialističnega samoupravljanja oži manevrski prostor za obstoj različnih družbenoekonomskih in političnih deformacij.

Tovarišice in tovariši delegati! Globalna ocena družbenoekonomskega razvoja v letu 1976 kaže, da se tudi v letošnjem letu v družbenoekonomskih gibanjih odražajo tendence, problemi in protislovja iz preteklih let, vendar pa je pozitivno, da so se začeli spreminjati nekateri dolgoročni negativni trendi. Na posameznih področjih, posebno v uresničevanju investicijske politike, izvozni aktivnosti in izboljševanju plačilno-bilančnega položaja republike, pa so bili doseženi še posebno pomembni premiki, skladno z usmeritvami, začrtanimi v družbenem planu. Če skušamo opredeliti uspehe in neuspehe, vendar v vsej njihovi povezanosti in medsebojni prepletenosti, potem je vsekakor očitno, da štejemo za temeljni materialni dosežek pri uresničevanju družbenega plana SR Slovenije dejstvo, da smo se pri porabi sredstev za investicije v osnovna sred-

stva gospodarstva že v letu 1976 močno približali strukturi investicij, predvideni z družbenim planom SR Slovenije.

Delež gospodarske infrastrukture se je znatno povečal, predvsem na račun intenzivne izgradnje energetskih objektov, medtem ko prometna infrastruktura, posebej zaradi prepočasne modernizacije železniškega prometa, le nekoliko prekoračuje lanskoletno udeležbo. Vlaganja na področju agroindustrijskega kompleksa še vedno zaostajajo za predvidevanji, kljub temu, da se njihova udeležba v strukturi gospodarskih investicij povečuje.

Uspeli smo zadržati politiko dokaj intenzivnih gospodarskih naložb in stanovanjske izgradnje, kljub zmanjšani akumulativni sposobnosti gospodarstva, predvsem zavoljo povečanega varčevanja prebivalstva, večjega pritoka sredstev iz tujine in manjše vezave družbenega proizvoda v zalogah. V letošnjem letu smo odprli številne nove gospodarske objekte, ki najbolj zgovorno potrjujejo pravilnost že pred leti načrtane nove razvojne usmeritve SR Slovenije. Z njimi pospešujemo proces odpravljanja nakopičenih strukturnih neskladij in si ustvarjamo pogoje za skladnejši in stabilnejši družbenoekonomski razvoj v prihodnje. Pri tem ne mislimo samo na globalne spremembe v strukturi slovenskega gospodarstva, marveč tudi na že začete procese prestrukturiranja znotraj industrije, tudi predelovalne. V strukturi slovenske industrije narašča delež surovinskih dejavnosti, strojogradnje in elektronike. Premiki v strukturi industrije pa bodo še bolj opazni v prihodnjem letu, ko bodo v celoti vključene v proizvodnjo nove, letos dograjene kapacitete, na primer na področju črne metalurgije, v proizvodnji gradbenega materiala, bazni kemiji, proizvodnji celuloze in papirja ter v predelavi lesa.

Stanovanjska izgradnja kot pomemben faktor dinamiziranja gospodarske rasti in ena izmed bistvenih sestavin družbenega standarda je dosegla v letu 1976 močan razmah. Letos bo dograjenih vsaj 15 000 novih stanovanj, začeta pa je gradnja še nadaljnjih 14 000, kar je nad planskimi predvidevanji.

Gospodarska gibanja v letu 1976, zlasti v prvi polovici leta, so potekala v nekoliko ugodnejših mednarodnih ekonomskih pogojih. Organizacije združenega dela so takšno izboljšanje konjunkturo v svetu izkoristile za večjo ekspanzijo izvoza blaga, ki je bil ob omejenih možnostih prodaje doma najbolj dinamičen faktor povpraševanja. Doseženi izvozni rezultati, na primer realni porast izvoza blaga kar za 16 % in realno zmanjšanje uvoza celo za 13 %, znatno presegajo predvidevanja, tako da bo predvidoma doseženo 65-odstotno pokritje uvoza blaga z izvozom, medtem ko je bilo predvideno pokritje ob koncu srednjeročnega obdobja 60-odstotno. Takšna gibanja so ugodna tako s plačilno-bilančnega vidika kot tudi z vidika večje usmerjenosti v izvoz in substitucije pri uvozu.

Zmanjševanje uvoza reprodukcijskega materiala in opreme sicer kaže, da so se organizacije združenega dela v razmeroma kratkem času začele preusmerjati na domače surovine, reprodukcijski material in opremo, vendar so ostre, linearne uvozne omejitve, ki jih je v precejšnji meri narekoval zaostren plačilno bilančni položaj Jugoslavije ob prehodu v leto 1976, povzročile, da je kljub nizki gospodarski aktivnosti občasno prihajalo zaradi tega do zastojev v proizvodnji in modernizaciji.

Vzporedno z izpolnjevanjem številnih pomembnih nalog na področju razširjene reprodukcije in ekonomskih odnosov s tujino se je v letu 1976 povečala splošna stabilnost gospodarstva. Gibanje cen kot globalni odraz naporov za stabilizacijo gospodarstva kaže pomembno umiritev. Tako je po nekajletni

visoki inflaciji rast cen približno enaka, kot je povprečno v razvitih evropskih državah. Takšno gibanje cen je posledica zmanjšane gospodarske aktivnosti, stagnacije realnega povpraševanja v prvem polletju 1976, še vedno razmeroma visokih zalog izgotovljenih izdelkov in umirjanja cen na svetovnem tržišču, predvsem pa posledica rigorozne politike in kontrole na področju cen.

Na področju cen so še vedno prisotna številna nerešena vprašanja, ki izvirajo iz neskladnosti sistema cen z vsebino nove ustave. Zato je potrebno opozoriti, da kljub na splošno pozitivnemu premiku, ki smo ga dosegli, nekaterih izredno pomembnih nalog v letu 1976 nismo uresničili. Še vedno imajo delavci v združenem delu premajhen vpliv na oblikovanje in izvajanje politike cen in prepočasi se oblikujejo cene na temelju dohodkovnih odnosov med tozdi.

Doseženo hitro umirjanje cen vnaša večjo stabilnost v tokove družbene reprodukcije in nedvomno pomeni velik prispevek za nadaljnjo ekonomsko in politično strategijo boja z inflacijo. Prinaša pa tudi probleme, ker ni v večji meri odraz uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov v gospodarjenju in globljih uskladitev v obsegu in strukturi blagovnih in kupnih skladov. Še vedno so prisotne zaostrene disparitete med cenami posameznih proizvodov in storitev. Cene življenjskih potrebščin rastejo znatno hitreje kot cene proizvajalcev. Neustrezna delitev dohodka v organizacijah združenega dela in velik obseg izgub, pa tudi visoka rast denarne mase v letu 1976 pomenijo potencialno nevarnost za hitrejšo rast cen v razmerah oživljanja gospodarske aktivnosti. Hkrati pa obstaja nujnost za odpravljanje nekaterih ekstremnih disparitet v cenah, kajti tam, kjer se ekstremne disparitete zadržujejo dalj časa, destimulativno vplivajo na samoupravne subjekte pri njihovih prizadevanjih za uveljavitev kvalitetnih faktorjev razvoja.

Izboljšanje finančne discipline, poravnavanja medsebojnih obveznosti in realnejše ugotavljanje dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela predstavljajo novo kvaliteto v odnosih med organizacijami združenega dela. Ob nižji rasti dohodka od predvidevanj (po podatkih periodičnih obračunov je bil celotni dohodek v prvih devetih mesecih letos le za 8,5 % višji kot v istem obdobju lani, bruto dohodek pa se je v tem obdobju povečal le za 4 %) pa se ne uresničuje v celoti ena od temeljnih usmeritev in predpostavk družbenega plana. Dogovorili smo se, da bodo delavci v združenem delu, izhajajoč iz celovitosti procesa družbene reprodukcije, pri svojih samoupravnih odločitvah o delitvi dohodka in razporejanju čistega dohodka zagotovili v prvih dveh letih tega planskega obdobja hitrejšo rast sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela v gospodarstvu od rasti dohodka, ob počasnejši rasti sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb. V devetih mesecih letos je bil po podatkih iz periodičnih obračunov skupni obseg sredstev za amortizacijo in nerazporejeni del dohodka celo za 9 % manjši kot v istem obdobju lani, sredstva za osebne dohodke so se povečala za 21 %, pogodbene obveznosti za 25 %, zakonske in samoupravno dogovorjene obveznosti pa za 20 %.

Izgube organizacij združenega dela s področja gospodarstva so znašale po periodičnih obračunih ob koncu letošnjega septembra okrog 5,5 milijarde dinarjev. Ocenjujemo pa, da se bo njihov obseg do konca leta še znižal, vendar bo kljub temu znatno večji kot v letu 1975. Po podatkih za devet mesecev je pretežni del izgub v elektroindustriji, kovinski industriji, elektrogospodarstvu, tekstilni industriji in v železniškem gospodarstvu.

O vzrokih za takšno stanje smo v tej skupščini obsežno spregovorili že konec meseca julija. Danes pa želimo ponovno izpostaviti le naslednje štiri bistvene vzroke:

1. nizka gospodarska rast, slabše izkoriščanje kapacitet ob relativno višjih proizvodnih stroških in visokem porastu amortizacije, neracionalnosti v poslovanju in prepočasno prilagajanje nekaterih organizacij združenega dela zahtevam domačih in tujih tržišč;

2. počasnejša rast industrijskih cen od proizvodnih stroškov in zaostrene disparitete v cenah pri nekaterih proizvodih in storitvah;

3. neustrezna delitvena razmerja in

4. nekatere pomanjkljivosti v instrumentariju novega obračunskega in plačilnega sistema, čeprav so bili nekateri instrumenti, kot je znano, korigirani že v začetku letošnje jeseni.

Gibanja v letu 1976 kažejo, da so skupna sredstva za osebno, skupno in splošno porabo preseгла dogovorjena razmerja, zaradi česar se bo znižal delež sredstev za razširitev materialne osnove organizacij združenega dela. Upadanje akumulativne sposobnosti gospodarstva ni le rezultat neustreznih razmerij v delitvi dohodka, pač pa predvsem posledica počasnejše rasti dohodka zaradi nizke gospodarske aktivnosti in prepočasnega uveljavljanja tako imenovanih kvalitetnih dejavnikov razvoja, prepočasnega izkoriščanja notranjih rezerv, rigorozne politike cen, še vedno prevladujočega kreditnega odnosa v sistemu razširjene reprodukcije in močnejše usmeritve investicij v infrastrukturne dejavnosti. Letošnje izkušnje ponovno opozarjajo, da je edina možna pot za povečanje akumulativne sposobnosti gospodarstva dinamična gospodarska rast na osnovi povečane produktivnosti celotnega družbenega dela z aktiviranjem vseh notranjih rezerv in smotrno delitvijo ustvarjene vrednosti.

Nižji dohodek materialne proizvodnje se je odrazil tudi pri zagotavljanju sredstev za področje usmerjenega izobraževanja in raziskovalne dejavnosti. Iz istih razlogov so se zmanjševala tudi sredstva, ki jih temeljne organizacije združenega dela namenjajo za neposredno financiranje raziskav oziroma raziskovalnih projektov. Izobraževalna skupnost Slovenije in Raziskovalna skupnost Slovenije sta zato morali izpad planiranega priliva sredstev nadomeščati s premostitvenimi krediti iz bančnih virov.

Na osnovi družbenega dogovora oziroma letošnje metodologije planiranja in vrednotenja programov družbenih dejavnosti je potrebno opraviti revalorizacijo programov na osnovi gibanja cen, kakor to določa medrepubliški dogovor. Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje je ocenil, da je upravičeno povečanje globalne vsote, o kateri so se za leto 1976 dogovorile družbene dejavnosti, za 2,16 odstotka. Ker pa so različni problemi v posameznih družbenih dejavnostih in v prvi vrsti tudi različne možnosti za nagrajevanje po delu, Odbor udeležencev družbenega dogovora o razporejanju dohodka sodi, da ni upravičeno linearno povečanje sredstev vseh samoupravnih interesnih skupnosti.

Zaradi tega Odbor predlaga, da se sredstva osnovnega šolstva povečajo za 2,40 odstotka, sredstva kulturnih dejavnosti, kjer se predlaga valorizacija osebnih dohodkov, pa za 2,77 odstotka. Glede na to je mogoča valorizirati sredstva drugih dejavnosti na ustrezno nižji ravni. Odbor predlaga, da se povečajo sredstva Republiške in posebni izobraževalni skupnosti ter sredstva Republiške raziskovalne skupnosti za 2,06 odstotka. Prav tako se lahko v globalu za 2,06 odstotka povečajo sredstva občinskih samoupravnih interesnih skup-

nosti, ki lahko po svoji presoji različno valorizirajo dogovorjeno porabo na posameznih področjih.

Kljub številnim problemom in omejenim materialnim možnostim so se v letu 1976 nadaljevali procesi tesnejšega povezovanja med materialno proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi, pri čemer so bili že doseženi nekateri količinski in kakovostni premiki v smeri začrtanih ciljev, ki jih opredeljujejo srednje-ročni plani.

Področje usmerjenega izobraževanja se je v letu 1976 razvijalo v znamenju pospešenih samoupravnih in organizacijskih preosnov ter hkrati intenzivnih politično-strokovnih priprav na reformo usmerjenega izobraževanja. Ustanovljenih je že bilo 8 posebnih izobraževalnih skupnosti, v katerih bodo uporabniki prek svobodne menjave dela učinkoviteje zadovoljevali svoje potrebe po strokovnih kadrih za posamezna področja združenega dela. V pripravi pa je ustanovitev še nadaljnjih 8 posebnih izobraževalnih skupnosti. Izdelan je bil predlog sistemske in vsebinske preobrazbe srednjega šolstva, ki je bil preverjen v široki javni razpravi in bo prihodnje leto predložen Skupščini SR Slovenije v razpravo in sprejem. Poleg nekaterih dilem strokovne narave se sedaj razčiščuje zasnova centrov usmerjenega izobraževanja z vidika proizvodnega oziroma teritorialnega načela, kar bo pomembno za opredelitev mreže srednjih šol in domov.

Za sistemsko in vsebinsko preobrazbo srednjega šolstva nam sedaj še primanjkuje potrebnih kadrov, opreme in prostorskih zmogljivosti. Zlasti je pereče vprašanje prostorskih zmogljivosti v poklicnih šolah, kjer gre za odpravo periodičnega pouka. V postopku pa je tudi sprejem družbenega dogovora o izgradnji dijaških in študentskih domov za srednjeročno obdobje. V letu 1977 naj bi bilo na tej podlagi zgrajenih približno 1200 ležišč.

Raziskovalna skupnost Slovenije je storila vrsto ukrepov, ki naj bi raziskovalne programe, ki se financirajo iz združenih sredstev, močneje povezali s temeljnimi cilji splošnodružbenega, zlasti gospodarskega razvoja.

Nekateri samoupravni subjekti, tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih, pa še vedno zanemarjajo lastno odgovornost za programiranje in financiranje raziskovalnega dela v okviru svojega rednega poslovanja in politike naložb. Pri tem poskušajo dobiti povrnjen tudi tisti del sredstev Raziskovalne skupnosti Slovenije, ki so ga združili za izvajanje skupnih raziskovalnih programov. Očitno so še vedno prisotne precejšnje vrzeli v sistemu programiranja in financiranja raziskovalne dejavnosti v skladu z usmeritvami, opredeljenimi z družbenimi plani in zakonom o združenem delu.

Na področju osnovnega šolstva se z razvijanjem solidarnosti postopoma izenačujejo možnosti, da otroci v vsem območju SR Slovenije uspešno končajo osemletko. Hkrati se v okviru možnosti širi tudi dejavnost celodnevne osnovne šole in podaljšanega bivanja učencev. Z vsem tem se izboljšuje učni uspeh in raven znanja. Iz rednih sredstev in samoprispevkov je bilo zgrajenih 20 osnovnih šol, v katerih je prostora za 8000 učencev. Pereč pa je še vedno primanjkljaj strokovno usposobljenih učiteljev.

Rast osebnih dohodkov učiteljev je močno zaostajala za gibanjem osebnih dohodkov v drugih dejavnostih. Zato so se podpisniki družbenega dogovora o razporejanju dohodka in politiki delitve osebnih dohodkov dogovorili za posebne ukrepe, s katerimi se bo stanje na področju osebnih dohodkov v osnovnem šolstvu vsaj deloma popravilo.

Kultura dobiva vse večji poudarek. Krepi se zavest o pomenu kulture za razvoj socialistične osebnosti delavca — samoupravljalca. Zlasti pozitivno je postopno odpiranje poklicnih kulturnih institucij, posebno gledališč, navzven, do širših delavskih množic. Hkrati ugotavljamo tudi porast amaterskih kulturnih dejavnosti, kar kaže na to, da družbena prizadevanja za širitev in demokratizacijo kulture že dajejo prve sadove. Pomemben dosežek leta 1976 je tudi vključitev RTV v skupno kulturno politiko. Ni pa še dovolj zadovoljivo rešen materialni položaj slovenske knjige, ki je zaradi ozkega knjižnega trga očitno specifičen. Prav tako pa so, tako kot v osnovnem šolstvu, na področju nekaterih kulturnih dejavnosti (gledališča in glasbena dejavnost, arhivi, muzeji, galerije, knjižničarstvo, spomeniško varstvo) potrebni ukrepi za uskladitev osebnih dohodkov.

V zdravstvu smo dosegli že dokaj visoko raven vseh vrst storitev, zlasti v bolnišnicah. Manj smo lahko zadovoljni s tistimi oblikami zdravstva, s katerimi se občan najpogosteje srečuje. Zdravstvena preventiva in osnovna zdravstvena služba še vedno predstavljata ozko grlo. Organizacija dela v osnovni zdravstveni službi vse prepočasi napreduje in predstavlja še znatne neizkoriščene rezerve na področju učinkovitosti zdravstva. Bolnišnične zmogljivosti in specialistična dejavnost pa se dostikrat še neracionalno uporabljajo. Poseben problem je tudi nagla rast nadomestil za čas bolezni, ki je avtomatično povešana z gibanjem osebnih dohodkov zaposlenih.

Na področju socialnega skrbstva je za leto 1976 predvsem značilno, da se je ta dejavnost osvobodila proračunskega financiranja in postala predmet svobodne menjave dela. Ta proces bo letos v celoti zaključen. V vsebinskem pogledu pa lahko na tem področju ugotovimo visoko stopnjo solidarnosti pri zagotavljanju življenjskega minimuma vseh občanov, ki so jim socialne pomoči edini vir preživljanja. V letu 1976 je bilo tudi več uspešnih akcij združevanja sredstev za gradnjo domov za ostarele občane.

Otroško varstvo je v okviru družbenih dejavnosti prav gotovo področje, ki se razmeroma najhitreje razvija. To je spričo visoke stopnje zaposlenosti prebivalstva v okviru družin z majhnimi otroki razumljivo. Res pa je, da tolikšna intenzivnost potreb na tem področju povzroča glede na omenjene dohodkovne možnosti precej težav pri njihovem zadovoljevanju. V organizirano otroško varstvo je ob koncu leta 1976 zajetih že 44 500 otrok, kar je za 3900 otrok več kakor v letu 1975.

Na področju osebnega in družbenega standarda ter socialnega položaja delovnih ljudi in občanov smo v letu 1976 dosegli določene rezultate. Po večletni stagnaciji so osebni dohodki delavcev realno nekoliko porasli, pa tudi realna kupna moč prejemkov iz naslova raznih socialnih pravic (pokojnine, nadomestila za čas bolezni, otroški dodatki) je ostala na ravni iz leta 1975. V celotni skupni porabi se povečuje delež osebnih prejemkov, kar pomeni, da se ob počasnejši rasti dohodka ožijo materialne možnosti za uresničevanje povečanih potreb po storitvah družbenih dejavnosti.

Zaskrbljujoča je ugotovitev, da se v prvem letu srednjeročnega plana ne uresničuje eden izmed temeljnih razvojnih ciljev — naraščanje družbene produktivnosti dela. Produktivnost namreč izkazuje praktično popolno stagnacijo namesto predvidene 3% letne rasti. Na ta pojav sta delno vplivala slabša izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, kot posledica nižjega povpraševanja, in še vedno ekstenzivnega zaposlovanja v nekaterih dejavnostih, glede na stvarne rezultate gospodarjenja, kriterije racionalnosti in planske usmeritve. Toda

glavni in bistveni vzroki tiče drugje, namreč v dejstvu, da nam v letošnjem letu razen večje usmeritve gospodarstva na zahtevna zunanja tržišča še ni uspelo močneje aktivirati kvalitetnih dejavnikov razvoja.

Seveda gre tu za najbolj globalno oceno glede aktiviranja kvalitetnih dejavnikov, pri čemer je stanje v posameznih tozdih in dejavnostih zelo različno. Letošnja stagnacija v proizvodnji in povpraševanju je še bolj razkrila stopnjo sposobnosti posameznih samoupravnih subjektov v združenem delu za dejansko rast in prestrukturiranje na bazi kvalitetnih dejavnikov. Premajhni dosežki pri aktiviranju kvalitetnih dejavnikov samo dokazujejo, da letošnje naglo znižanje inflacijske stopnje še ne temelji dovolj na ekonomsko trdnih vzvodih. Očitno je, da ne moremo odpraviti čez noč usedlin večletnega inflacijskega razvoja.

V pogojih razmeroma visoke stopnje inflacije v zadnjih letih so bili namreč kvalitetni faktorji razvoja zapostavljeni.

Visoka inflacija je povzročala neprestano prelivanje na novo ustvarjene vrednosti, praviloma od tistih, ki gospodarijo učinkoviteje, na podlagi višje produktivnosti dela, k tistim, ki žele predvsem prek cen nadomestiti svojo nižjo produktivnost dela in pokriti visoke proizvodne in poslovne stroške.

Tovarišice in tovariši delegati! Sedanji gospodarskopolični trenutek in prisotne razvojne težnje zahtevajo, da se napor v združenem delu in ukrepi tekoče ekonomske politike v letu 1977 usmerijo zlasti na petero soodvisnih strateških nalog, ki so nujne za uspešnejše izvajanje ciljev družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980:

1. razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakona o združenem delu, kot so zlasti dograditev družbenoekonomskega sistema na ravni federacije in v merilu republike, praktično uveljavljanje dohodkovnih odnosov v celotni družbeni reprodukciji, utrjevanje dohodkovnega položaja delavca v tozdu ter intenziviranje procesov združevanja dela in sredstev, razvoj samoupravnih interesnih skupnosti in svobodne menjave dela, preobrazba bančnega sistema ter uresničevanje načel kontinuiranega družbenega planiranja, razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, je namreč eden izmed odločilnih vzvodov in pogojev za uspešno realizacijo planskih nalog v letu 1977;

2. razvoj kvalitetnih dejavnikov pri gospodarjenju, kot so povečanje tehnične in tehnološke ravni, racionalna uporaba proizvodnih zmogljivosti, modernizacija in avtomatizacija proizvodnih procesov, sodobna organizacija dela, povečanje deleža znanja in uporabe raziskovalnih dosežkov, kar vse bo vplivalo na razvoj produktivnosti dela kot globalnega sintetičnega kazalca kvalitete gospodarjenja;

3. nadaljnje spremembe v razvoju gospodarskih in družbenih dejavnosti ter v strukturi investicij v smeri dogovorjenih prednostnih nalog, v gospodarstvu zlasti na področju energetike in prometa, kmetijstva in živilstva, surovinskih dejavnosti in modernizacije predelovalne industrije, v družbenih dejavnostih pa na področju usmerjenega izobraževanja, raziskovalnega dela, nekaterih kulturnih dejavnosti in osnovnega zdravstva;

4. nadaljevanje stabilizacijske politike ob še nadalje umirjeni in obvladovani rasti cen, ki pa bo vendar dala možnost za nekatere najnujnejše premike pri odpravljanju najostrejših disparitet cen;

5. izboljševanje plačilnobilančnega položaja republike, ob nadaljnjih naporih za povečevanje izvoza in za racionalno substitucijo uvoza, ob manj re-

striktivni politiki uvoza, zlasti reprodukcijskega materiala in opreme za izvajanje programov naložb prioriternih gospodarskih dejavnosti in za modernizacijo predelovalnih dejavnosti.

V resoluciji predvidena rast družbenega proizvoda za okoli 5% in industrijske proizvodnje za okoli 6% predstavlja spodnjo mejo rasti, ki jo moramo doseči, če želimo uspešneje reševati strukturne probleme, tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih.

Z vidika osnovnih materialnih faktorjev, zlasti razpoložljivih zmogljivosti, ki bodo v letu 1977 še povečane z vrsto novih proizvodnih objektov, obstajajo pomembne materialne možnosti za doseganje tudi hitrejše gospodarske rasti, kar bo odvisno zlasti od naslednjih premikov:

1. večje mobilizacije kvalitetnih dejavnikov razvoja;
2. zagotavljanja planiranih domačih in tujih virov za naložbe;
3. povečanja izvoza in s tem večjih možnosti za uvoz reprodukcijskega materiala in opreme za modernizacijo;
4. sposobnosti prilagajanja organizacij združenega dela povpraševanju na notranjem in zunanem tržišču in prizadevanj za uvajanje novih proizvodov, ki jih narekujejo potrebe tržišča.

Možnost hitrejše gospodarske rasti je tudi tesno povezana s skladnejšimi razmerji v delitvi dohodka in razporejanju čistega dohodka, s katerimi bodo delavci v združenem delu zagotovili hitrejšo rast sredstev za vlaganja v razširitev materialne proizvodnje od rasti dohodka oziroma nekoliko počasnejšo rast skupnih sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb od stopnje rasti dohodka.

Dokler ne bodo sedanji samoupravni sporazumi o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke dograjeni in spremenjeni na temelju zakona o združenem delu, jih moramo dosledneje upoštevati in zoper kršilce odločnejše ukrepati. Za realizacijo te politike bodo delavci v organizacijah združenega dela ob obravnavi zaključnega računa za leto 1976 in periodičnih obračunov ter pri ocenjevanju rezultatov svojega dela in poslovanja v letu 1977 preverjali v okviru začasne delitve ustvarjenega dohodka, kako se ta dohodek deli, zlasti pa, ali je ta delitev dohodka na vse segmente v skladu s samoupravnimi sporazumi o temeljih njihovih planov, z njihovimi plani in z v družbenem planu sprejetimi proporci ter v primeru odstopanja proučili vzroke in ustrezno ukrepali. Pri oblikovanju predloga resolucije bomo morali še celoviteje oceniti finančni položaj gospodarstva ob prehodu v naslednje leto. Na podlagi temeljite ocene rezultatov periodičnih obračunov, upošteva tudi gibanja v zadnjem četrtletju, bo treba dati čimbolj realno in jasno oceno stanja glede na obsežne investicijske naloge, ki bodo pred nami v naslednjem letu.

Problematika uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov rasti in razvoja je zares izjemno težavna in zapletena, zato se moramo v vsaki sredini in na vseh ravneh, predvsem pa v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih asociacijah mnogo resneje in mnogo konkretnije soočiti in spopasti z njimi. Odločilno bitko moramo zastaviti tudi kratkoročno, povsod tam, kjer je možno dosegati kvalitetnejše rezultate že v letu 1977, obenem pa poglobljeno in odgovorno pristopiti tudi k uveljavljanju tistih kvalitetnih dejavnikov, ki lahko dajo rezultate na daljši rok, to je v srednjeročnem ali dolgoročnem obdobju.

V letu 1977 lahko glede nadaljnjega hitrejšega in učinkovitejšega uveljavljanja kvalitetnih faktorjev rasti in razvoja začnemo, pospešimo ali poglobimo zlasti naslednje konkretne akcije:

Prvič: Pričeti celovitejšo preosnovo obstoječega sistema materialne in moralne stimulacije za delo kot osnovne prvine za temeljitejše in kvalitetnejše angažiranje delovnih ljudi pri pridobivanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov na temelju rezultatov živega in minulega dela. Delitev po delu mora postati eden izmed najmočnejših motivov za stalno povečevanje dohodka tozdogov, za njegovo smotrno delitev in združevanje, za zagotavljanje stabilnih pogojev za reprodukcijo, za stalno povečevanje individualne in družbene produktivnosti dela, za večje spoštovanje objektivnih tržnih zakonitosti ter za zniževanje materialnih stroškov in boljšo izrabo kapacitet.

Zavzemamo se za tako izpopolnjevanje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in razporejanju sredstev za osebne dohodke, kot tudi internih aktov o delitvi osebnih dohodkov, ki bo zagotavljalo doslednejše uveljavljanje principa nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela, pri čemer bi prišlo do večjega razlikovanja med osebnimi dohodki v odvisnosti od osebnega prispevka v delu. To pomeni tudi večjo diferenciacijo osebnih dohodkov znotraj skupine delavcev z enako formalno strokovno usposobljenostjo in istovrstnih delovnih mest, predvsem glede na učinke v gospodarjenju z družbenimi sredstvi. Le na ta način bi ob usmeritvi na nekoliko počasnejšo rast realnih osebnih dohodkov od produktivnosti dela lahko zagotovili stimulatивnejše nagrajevanje bolj produktivnega in kreativnega dela ter hitrejšo rast sredstev za razširitev materialne osnove dela. Ta izhodišča delitve po delu bi morala biti prisotna ob vsakem povečanju osebnih dohodkov, načela solidarnosti in socialne varnosti delavcev z nižjimi osebnimi dohodki in njihovih družin pa bi morali praviloma reševati prek sredstev skupne porabe, kot predvideva zakon o združenem delu. To nalogo lahko uresničimo le postopno, ob temeljiti in odločni družbenopolitični akciji, sicer bomo premaknili uravnalovko le na višjo raven in povečali maso sredstev za osebne dohodke čez realne okvire ter tako pospešili inflacijo.

Drugič: Odločneje uveljaviti že sprejeta načela kadrovske politike in intenzivirati proces reforme vzgojno-izobraževalnega sistema, pri čemer bo imela prednost preobrazba sedanjega srednjega šolstva. Uvajanje najsodobnejše tehnike in tehnologije v procese dela in proizvodnje objektivno prisiljuje, da neprestano izpopolnjujemo svoja strokovna in družbena znanja in svoje strokovne sposobnosti. S tem pa postopoma presegamo razlike med tako imenovanim umskim in fizičnim delom z vsemi negativnimi posledicami, ki jih te razlike porajajo. Prepočasno uveljavljanje preobrazbe vzgojno-izobraževalnega sistema ne bi pomenilo samo zaostajanja v rasti družbene produktivnosti, ampak tudi resno zavoro v celotnem razvoju samoupravljanja.

Tretjič: Posodobiti organizacijo in metode dela v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti ter tudi v upravi in pravosodju, vzporedno z naporji za modernizacijo tehnologije in opreme. Vse to predpostavlja tudi hitrejšo uveljavljanje dosežkov raziskovalne dejavnosti v praksi.

Četrtrič: Zavreti vse oblike nesmotrnega zaposlovanja, tako v gospodarskih in družbenih dejavnostih kot tudi v upravi.

Petič: Kvalitetno in odgovorno uveljavljati kriterije investiranja, ki smo jih sprejeli s stabilizacijsko politiko in s srednjeročnimi plani. To pomeni ne le pravilno usmeritev razpoložljivih investicijskih sredstev, marveč tudi njihovo racionalno porabo pri realizaciji konkretnih investicijskih projektov.

Šestič: Zaostri vprašanja delovne discipline, racionalizacije delovnega časa v vseh sredinah in na vseh ravneh, pa tudi vprašanja izvajanja smotrnega varčevanja.

Še bi lahko naštevali kvalitetne faktorje razvoja, pri katerih ne moremo biti zadovoljni z njihovim uresničevanjem v praksi. V množici potencialnih rezerv za aktiviranje kvalitetnih faktorjev razvoja pa vendarle predvsem izstopajo: zastarela organizacija dela in poslovanja, neracionalna politika zaposlovanja, prenizka izobrazbena raven zaposlenih in nerazviti sistemi nagrajevanja po delu in spodbujanja inovacij. To pa so hkrati tudi pglavitne nortranje rezerve za učinkovitejše izkoriščanje proizvodnih in delovnih zmogljivosti na vseh področjih družbenega dela.

Na področju investicij bomo v letu 1977 nadaljevali s politiko prioritet, v skladu z družbenim planom in dogovorom o temeljih plana, z nekoliko pospešenim vlaganjem v tehnološko razvitejšo in produktivnejšo družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo. Predvidevamo, da bo obseg sredstev iz dohodka tozdogov za naložbe v osnovna sredstva gospodarstva zaradi zmanjšane akumulativne sposobnosti gospodarstva na ravni iz leta 1976. Kljub temu predvidevamo v resoluciji povečanje realnega obsega investicij za 6%, na temelju pričakovanega priliva sredstev iz tujine, v skladu s programom izgradnje prioriternih objektov, nadaljnje rasti varčevanja prebivalstva ter preostalih bančnih in drugih virov.

Naloge na področju skladnejšega regionalnega razvoja so se v letu 1976 le delno izvajale. To terjaa doslednejše uresničevanje družbenega dogovora in sistemskega zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, zlasti pa hitrejše uveljavljanje samoupravnega mehanizma pri združevanju dela in sredstev za hitrejše odpiranje delovnih mest v območjih z večjimi zaposlitvenimi možnostmi. Posebnega pomena je še večje angažiranje manj razvitih in obmejnih območij ob pomoči Gospodarske zbornice Slovenije in upravljalcev v poslovnih bankah, predvsem pri oblikovanju potrebnih projektov. Pospešiti je treba delo tam, kjer izvajanje nalog najbolj zaostaja, kar zlasti velja za oskrbo z električno energijo in vodo, PTT dejavnosti in nekatere družbene dejavnosti.

Pri realizaciji politike cen v letu 1977 bo potrebno zagotoviti selektiven pristop na osnovi jasno izdelanih meril. Odpraviti moramo najbolj očitne disparitete med cenami posameznih proizvodov in storitev, zlasti na področju živinoreje, energetike ter nekaterih industrijskih izdelkov in storitev. V večji meri je potrebno upoštevati delovanje tržnih mehanizmov in vpliv rasti produktivnosti na rast cen v prihodnjem letu.

Dosežena stabilizacijska razmerja v tem letu omogočajo, da se bo v prihodnjem letu tudi z ukrepi ekonomske politike pospeševala nadaljnja stabilizacija trga in cen ter odpravljale korenine inflacije. Bistveno za politiko cen v letu 1977 pa je, da mora temeljiti na logičnih ekonomskih procesih v gospodarstvu in na kvalitetnih dejavnikih razvoja, zlasti na povečani produktivnosti dela in boljši izkoriščenosti kapacitet. Čeprav še ni sprejet nov zakon o osnovah sistema in družbene kontrole cen, je potrebno pospešeno uveljavljati dohodkovne odnose kot osnovo za oblikovanje in urejanje cenovnih odnosov v združenem delu.

V naslednjem letu bomo morali z večjo zavzetostjo uresničevati že postavljene naloge na področju preskrbe prebivalstva s kmetijskimi in prehrabnenimi proizvodi. Sprejeti moramo konkretne ukrepe in programe za odpravo večjih nihanj v preskrbi in na področju cen. Z uresničevanjem teh nalog iz-

polnjujemo planske obveznosti in odgovornost republike, občin in organizacij združenega dela za kvalitetno preskrbo prebivalstva. Posebno skrb je potrebno posvetiti oblikovanju tržnih rezerv in organizirani preskrbi v večjih potrošnih središčih z ustanavljanjem samoupravnih interesnih in poslovnih skupnosti.

Ekonomski odnosi s tujino bodo tudi v letu 1977 ena centralnih točk pri izvrševanju dogovorjene politike razvoja.

Možnosti za rast izvoza v letu 1977 bodo po sedanjih ocenah nekoliko manj ugodne kot v letu 1976, predvsem v razvitejše zahodne države, čeprav bo še vedno razmeroma intenzivna uvozna aktivnost nekaterih naših najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnerjev. Oživiljanje gospodarske aktivnosti, ponoven vzpon produktivnosti dela in napor za krepitev konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva v inozemstvu bodo prispevali k nadaljnjemu povečevanju izvoza v prihodnjem letu. V vsaki organizaciji združenega dela in v družbenopolitičnih skupnostih bo poleg ukrepov in nekaterih neogibnih popravkov in sprememb v veljavnem režimu zunanjetrgovinskega poslovanja možno te naloge uresničevati le ob večji stopnji združevanja dela in sredstev za doseganje večjega izvoza in povečanja deviznega priliva, z učinkovitejšim vertikalnim poslovnim in medsebojnim samoupravnim povezovanjem. Tu pa smo šele na začetku.

Temeljne naloge na področju ekonomskih odnosov s tujino so predvsem naslednje:

1. nadaljnje preusmerjanje proizvodnje od uvozno usmerjenega gospodarstva, ki teži predvsem k prodaji na domačem trgu, na vse bolj izvozno usmerjeno gospodarstvo, ki v večji meri uporablja domače surovine, reprodukcijske materiale, opremo in raziskovalne dosežke;

2. povečanje rentabilnosti izvoza z večjo uveljavitvijo kvalitativnih dejavnikov, tesnejšim medsebojnim povezovanjem na dohodkovni podlagi, večjim medsebojnim povezovanjem za skupen nastop na posameznih tržiščih in državah ter z ustreznimi ukrepi ekonomske politike;

3. večje proizvodno in dohodkovno povezovanje organizacij združenega dela v Sloveniji in v Jugoslaviji z namenom doseganja večjega izvoza in racionalne substitucije uvoza;

4. oblikovanje celovitejših programov za smelejši in skladnejši nastop organizacij združenega dela na posameznih mednarodnih tržiščih;

5. nadaljevanje premikov v regionalni usmerjenosti izvoza in uvoza, ob povečanju deleža dežel v razvoju in neuvrščenih držav, upoštevajoč sklepe in akcijski program konference neuvrščenih držav v Colombu;

6. izvršitev vseh priprav, da bo lahko novi sistem ekonomskih odnosov s tujino postopoma zaživel, zlasti pa priprava vsega potrebnega za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Tovarišice in tovariši delegati! Proces oblikovanja in usklajevanja srednjeročnih programov družbenih dejavnosti še ni končan in še ne razpolagamo z dokončnimi opredelitvami in podrobnejšimi usmeritvami združenega dela glede nadaljnega razvoja teh področij. Predloge za nadaljnje akcije do sprejetja samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov družbenih dejavnosti bo Skupščina SR Slovenije obravnavala jutri, zato jih tokrat ne bi pojasnjevali.

Skupščini SR Slovenije priporočamo podaljšanje roka za sklenitev samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov samoupravnih interes-

nih skupnosti družbenih dejavnosti do maja prihodnjega leta, ko bodo že znane dohodkovne osnove združenega dela, na podlagi zaključnih računov za leto 1976, in bodo delavci v združenem delu materialne proizvodnje že lahko opredelili svoje konkretne obveznosti iz dohodka do družbenih dejavnosti na načelih in sistemskih osnovah zakona o združenem delu.

Za vmesno obdobje do konca prvega polletja 1977 predlagamo sistem začasnega združevanja sredstev za delovanje samoupravnih interesnih skupnosti v družbenih dejavnostih. Po tem začasnem sistemu se bodo na področjih družbenih dejavnosti, za katere velja letos kot osnova za združevanje sredstev osebni dohodek ali dohodek, uporabljale do 30. junija iste osnove in enake stopnje, kot bodo veljale na dan 31. decembra letos. Hkrati je Izvršni svet zavezan, da pripravi do 31. januarja 1977 na podlagi zakona o združenem delu sistemske osnove za konkretizacijo načel svobodne menjave dela. Če pa bodo v obdobju tako imenovanega začasnega financiranja nastopile večje materialne oscilacije, ki bi povzročile resno oviro za realizacijo programov v nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih, bo Izvršni svet predložil ustrezne dodatne ukrepe.

V okviru samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti je potrebno izdelati in sprejeti dokončne stopnje za združevanje sredstev za delovanje družbenih dejavnosti za drugo polletje 1977 v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti enakopravno z zbori združenega dela pristojnih družbenopolitičnih skupnosti, pri čemer je treba upoštevati rezultate zaključnih računov temeljnih organizacij združenega dela s področja gospodarstva za leto 1976, samoupravne sporazume o temeljih planov Samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti in resolucijo za leto 1977, kakor tudi presežke oziroma primanjkljaje samoupravnih interesnih skupnosti iz realizacije leta 1976. Te stopnje bodo veljale od 1. julija 1977 do konca leta 1977. V letu 1978 pa mora združevanje sredstev za samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti v celoti temeljiti na sistemskih izhodiščih, ki jih vsebuje zakon o združenem delu.

Upoštevaje vse navedeno je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predložil za področje družbenih dejavnosti v resoluciji za leto 1977 usmeritve in naloge, ki se opirajo le na okvirna določila srednjeročnega plana SR Slovenije in dogovora o njegovih temeljih. Skladno s predvidevanji plana predlagamo, da so stopnje rasti vseh oblik porabe, osebne, skupne in splošne, v letu 1977 za 10 % nižje od stopenj rasti družbenega proizvoda.

Danes so v razpravi tudi izhodišča za pripravo republiškega proračuna za leto 1977, vendar pa menimo, da bi morali razpravljati tudi o vprašanih celotne splošne porabe v republiki, vezano ne samo na proračun, marveč tudi na resolucijo za prihodnje leto.

Dosedanje medobčinsko dogovarjanje o splošni porabi je pomenilo korak naprej v čiščenju splošne porabe, vendar je še ohranjevalo takšen obseg usedlin starega sistema, da se je Izvršni svet odločil predlagati Skupščini SR Slovenije pomembne dopolnitve v sistemu splošne porabe na ravni občin in s tem v zvezi spremembo funkcije republiškega proračuna pri zagotavljanju dopolnilnih sredstev občinam, ob tem pa je menil, da je treba izhajati pri opredeljevanju splošne porabe iz naslednjih izhodišč:

1. da se vse vrste porabe — osebna, skupna in splošna — obravnavajo v občinah kot temeljnih družbenopolitičnih skupnostih skupno, v ustreznih med-

sebojnih razmerjih, in tako zagotovi neposreden vpliv delavcev v tozdih in občanov v krajevnih skupnostih na njen skladen obseg in strukturo;

2. oblikovanje splošne porabe v okviru celotne porabe bo temeljilo na zagotovitvi izvajanja ustavnih funkcij temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, kakor tudi na zagotovitvi sredstev za izvajanje nalog in obveznosti, ki jih občinam nalagajo zakoni in sprejeti družbeni plani;

3. uveljavljanje načela o samofinanciranju temeljnih družbenopolitičnih skupnosti in načela o odvisnosti splošne porabe v občinah od njihove materialne osnove, ob upoštevanju potrebe, da je izvrševanje temeljnih nalog družbenopolitičnih skupnosti, opredeljenih z ustavo in zakoni, treba zagotoviti v vseh občinah;

4. nadaljevanje procesa preoblikovanja splošne porabe v smislu izločanja iz splošne porabe vseh tistih oblik, ki po svoji vsebini več ne sodijo vanjo, hkrati pa je potrebno ustvarjati pogoje za njihovo drugačno organiziranost in nemoteno funkcioniranje, če je to v interesu delavcev v združenem delu in občanov;

5. odločna prekinitev s proračunskim financiranjem komunalnih dejavnosti, s tem, da je potrebno v proračunih nekaterih občin, če to ni mogoče na drugačen način, prehodno v letu 1977 izjemno zagotoviti sredstva za del komunalnih dejavnosti, predvsem za tako imenovano kolektivno komunalno porabo. Morebitne presežke na področju splošne porabe v občinah pa je treba vrniti združenemu delu za razvoj komunalnih dejavnosti prek komunalnih samoupravnih interesnih skupnosti;

6. nadaljnje razvijanje medobčinskega sodelovanja v smislu razvijanja racionalnejših in učinkovitejših skupnih služb, (na primer: inšpekcijske in urbanistične službe, geodetske uprave itd.), zlasti na tistih področjih, kjer se je povezovanje že doslej uspešno razvijalo oziroma tam, kjer so dani pogoji za smotnejše delovanje in organiziranost upravnih organov.

Zakon o republiškem proračunu naj bi pooblastil Izvršni svet, da na podlagi tako opredeljenih vrst splošne porabe, meril za ugotavljanje njihovega obsega in ugotovitev o izvirnih dohodkih občin konkretno odloči o obsegu potrebnih dopolnilnih sredstev za posamezne občine v okviru skupnega priliva sredstev, opredeljenega s proračunom za te namene. Zakon o republiškem proračunu naj bi dopolnjevanje iz republiških sredstev vezal na pogoj, da je občina, ki naj bi taka dopolnilna sredstva prejela, izvedla vsaj neko povprečno ali drugače opredeljeno obremenitev občanov oziroma delavcev v združenem delu, zasledujoč pri tem tudi skladnost med skupno, splošno in osebno porabo v skladu z osnovami in merili, ki so samoupravno dogovorjena in se gibljejo v okvirih razmerij delitve, opredeljenih v planih in resoluciji.

Odprava sistema prelivanja sredstev iz obstoječih virov sredstev občin in uveljavitev načela o samofinanciranju temeljnih družbenopolitičnih skupnosti, skupaj z dopolnilnim financiranjem iz republiškega proračuna, zahtevata tudi prerazdelitev sredstev med občinami in republiko. Naloga, ki se dodatno nalagajo republiškem proračunu, zahtevajo stabilen vir sredstev, višjo udeležbo pri posebnem prometnem davku. Ostali viri sredstev temeljnih družbenopolitičnih skupnosti so namreč takšni, da na njihov obseg lahko v večji meri vpliva s svojim delovanjem temeljna družbenopolitična skupnost, zato je bi na realiziran obseg teh sredstev vplivali destimulativno, če bi jih spreminjali v vir sredstev republiškega proračuna.

Na nedavnem sestanku s predsedniki izvršnih svetov občinskih skupščin smo izčrpno obravnavali te predloge. Osnovna koncepcija rešitev je bila pozitivno ocenjena. Obenem je bil dosežen dogovor, da naj se intenzivno razčiščujejo odprta vprašanja, s čimer bodo republiški in občinski upravni organi zagotovili pogoje za prehod na predloženi sistem s 1. januarjem 1977, seveda pod pogojem, da bo takšna usmeritev dobila podporo tudi na današnjem zasedanju skupščinskih zborov. Šele tako bo lahko Izvršni svet oblikoval dokončne rešitve v predlogu resolucije in republiškega proračuna ter v drugih izvedbenih aktih.

Ob zaključku pregleda nekaterih najpomembnejših nalog za leto 1977 želimo posebej opozoriti na nadaljevanje akcije za odpravljanje posledic v potresu prizadetega Posočja in Kozjanskega na temelju že sprejetih sanacijskih načrtov, posebnega republiškega zakona in obstoječih ter morebitnih dodatnih izjemnih ukrepov kreditno-monetarne politike. V ta namen bo predvidoma vloženih okoli 600 milijonov dinarjev. Ob nadaljevanju uspešne dejavnosti gradbene operative pa moramo še bolj pritegniti k sodelovanju Samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti. Obenem je treba pospešiti tudi solidarnostno akcijo drugih socialističnih republik in pokrajin.

Tovarišice in tovariši delegati! Sprejete zakona o združenem delu omogoča, da bodo sistemski pogoji razvoja v letu 1977 določnejši, čeprav nekateri deli družbenoekonomskega sistema še ne bodo v celoti uveljavljeni v praksi. Naloge za uresničevanje zakona o združenem delu imajo gospodarsko in družbenopolitično razsežnost. Z njegovim sprejetjem dobiva uresničevanje razvojne politike trdnejšo samoupravno podlago.

Seveda je nujno dosledno uresničevati obveznosti, sprejete z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in samoupravnimi sporazumi o temeljih samoupravnih planov, kot izhodišče pri izvajanju družbenega plana. Hkrati pa je treba v procesu kontinuiranega planiranja sprotno odpravljati slabosti, pomanjkljivosti in napake, ki se že kažejo, z ustreznimi planskimi dogovori. Načela družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja postajajo tako prevladujoča oblika in metoda naših samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Pred nami so torej zahtevne naloge, tako na področju prestrukturiranja slovenskega gospodarstva in posebno industrije, samoupravnega združevanja sredstev za prioritetne naložbe, pa tudi na področju uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov razvoja, racionalizacije stroškov in krepitve novih družbenih odnosov znotraj združenega dela. Te naloge moramo maksimalno poudariti v naših dogovorih, snovanjih in akcijah.

Po zaključnih računih bomo morali temeljito analizirati posamezne pojave in razvojne probleme, tako v gospodarskih kot tudi v družbenih dejavnostih. Povečani obseg izgub terja takojšnjo akcijo, predvsem pa temeljite sanacijske programe in mobilizacijo vseh sil za odpravljanje vzrokov za povečane izgube. Finančni rezultati, ki jih imamo, so bili gotovo delno pričakovani, zato tudi vztrajamo pri dopolnjevanju tehnike obračunskega in plačilnega sistema. Vendar pa je nesporno dejstvo, da smo napravili precejšen korak naprej v smeri realnejšega izkazovanja dohodka, v skladu z načeli, oblikovanimi v zakonu o združenem delu.

Letošnji položaj z mnogimi neznankami v družbenoekonomskih gibanjih, na katere bomo dobili odgovor šele z dokončnimi podatki zaključnih računov,

terja tudi, da resno razmislimo o postopnem prehodu na finančno leto, tako da bi delavci lahko odločali o celovitosti svojih potreb in možnosti v skladu z ugotovljenim stvarnim dohodkom na podlagi zaključnega računa, ne pa, kot doslej, na podlagi ocen in napovedi ob koncu koledarskega leta.

Na podlagi današnje razprave in njenih sklepov bo Izvršni svet v naslednjih dneh izoblikoval predlog resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977 in vam ga posreduje v oceno in sprejem za zasedanje skupščinskih zborov 29. decembra.

Predsedujoča Mara Žlebnik: Tovarišu Zvonetu Draganu se zahvaljujem za ekspoze! S tem zaključujem skupno zasedanje zborov.

Vsi trije zbori bodo takoj nadaljevali z delom na ločenih sejah.

(Zasedanje zborov je bilo končano ob 11.05.)

(9. decembra 1976)

Predsedoval: **Štefan Nemeč**,
predsednik Zbora združenega dela

Začetek zasedanja ob 9.25.

Predsedujoči **Štefan Nemeč**: Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela in Zbora občin, na katerem bomo poslušali uvodno obrazložitev k samoupravnim sporazumom samoupravnih interesnih skupnosti o temeljnih planov srednjeročnega razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980, ki jo bo podal **Jože Zakonjšek**, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem. Prosim tovariša **Jožeta Zakonjška**, da poda obrazložitev!

Jože Zakonjšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V tej uvodni besedi ne bi govoril o vseh problemih razvoja na področju družbenih dejavnosti. Gre predvsem za vprašanja, ki so zajeta v predlogih sporazumov in v postopku sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljnih planov.

Ko danes razpravljamo o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti v družbenih dejavnostih, kaže poudariti, da smo v dosedanjem delu in razvoju dosegli določene rezultate, ki se kažejo predvsem v zakonodajnem reguliranju in vzpostavljanju sistema samoupravnih interesnih skupnosti in v organiziranju njihovih izkušenj kot sestavnega dela skupščinskega sistema, v vzpostavljanju in razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti in v njihovem še dokaj začetnem, vendar pa že prisotnem dohodkovnem povezovanju z organizacijami združenega dela na področju materialne proizvodnje, v samoupravnem organiziranju temeljnih in drugih organizacij združenega dela na tem področju ter v pripravah in sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma dogovorov o temeljnih planov družbenopolitičnih skupnosti ter sprejemanju njihovih planov na teh temeljih.

Se vedno se ob tem kot temeljno vprašanje, zaradi katerega tudi predlagamo spremenjen postopek pri sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti, postavlja vprašanje sistema urejanja in zadovoljevanja vseh potreb družbenih dejavnosti in razvijanja dohodkovnih odnosov, zasnovanih na svobodni menjavi dela. Pri teh izhajamo iz ustavne opredelitve, da je delo v družbenih dejavnostih bistvena komponenta dela v materialni sferi, da je skupaj z njim neločljiva celota v procesu družbene reprodukcije. Zato se mora tudi vsako zaostajanje v procesu samoupravnega povezovanja dela v družbenih dejavnostih z delom v materialni proizvodnji negativno odraziti na povečanju produktivnosti dela v temeljnih organizacijah združenega dela v materialni proizvodnji, skratka pri pogojih ustvarjanja večjega dohodka v materialni sferi.

Tudi v zakonu o združenem delu je določeno, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugo, pridobivajo dohodek in celotni dohodek, ki ga ustvarjajo s svobodno menjavo dela, neposredno ali prek samoupravne interesne skupnosti oziroma v njenem okviru iz dohodka temeljnih organizacij na podlagi prispevka, ki so ga s svojim delom dali k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, povečanju produktivnosti skupnega družbenega dela in razvoju družbe kot celote.

Dohodkovna soodvisnost in medsebojna pogojenost materialne in nematerialne sfere v družbeni reprodukciji je torej pogojena z materialnimi možnostmi in z drugimi potrebami in pogoji reprodukcije razvoja temeljnih organizacij združenega dela v materialni proizvodnji, s pogoji razvoja in možnostmi organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti, da zadostijo svojim in skupnim potrebam, kar je odvisno predvsem od njihove racionalne prostorske in funkcionalne organiziranosti, tehnične in tehnološke opremljenosti, kadrovske izpopolnjenosti in strukture organizacije, učinkovitosti poslovanja ter od potreb in interesov družbe kot celote.

Vsi ti elementi, ki so pogoj za skladen in dinamičen družbenoekonomski razvoj na kvalitetnih temeljih, morajo biti na ustrezen način vgrajeni v samoupravne sporazume o temeljnih planov družbenih dejavnosti in v plane, ki jih bodo na teh osnovah sprejemale samoupravne interesne skupnosti in organizacije združenega dela s teh področij.

V sedANJI praksi so poleg pomembnih naporov na področju teh dejavnosti, da se uveljavijo novi odnosi v sistemu družbenega planiranja, prisotni tudi številni problemi, ki se ne nazadnje kažejo tudi v kasnitvi pri sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov razvoja teh dejavnosti.

Eno od vprašanj, ki je bilo že dalj časa prisotno tudi v vseh dosedanjih razpravah o sistemu planiranja, je predvsem, kaj naj vsebuje plan temeljne organizacije združenega dela, iz katerega se tudi oblikujejo temeljne usmeritve in smernice za razvoj dejavnosti skupnega pomena. Že v ustavi je določeno, da v sistemu planiranja, ki predstavlja predvidevanje, usklajevanje in usmerjanje razvoja na samoupravni osnovi, delavci v raznih oblikah združevanja dela in sredstev kot osnovni nosilci celotnega družbenega razvoja odločajo o svojih in skupnih interesih. Na ta način naj bi zagotavljali tudi svoj vpliv in kontrolo nad celotnim procesom proizvodnje, menjave, delitve in potrošnje.

V vseh naših političnih dokumentih, v ustavi in tudi v zakonu o združenem delu je rečeno, da temeljna organizacija ni vase zaprta in izolirana enota niti

samo prek tega povezana institucija združenega dela. Delavci v temeljnih organizaciji združenega dela bodo v skupnem interesu in na podlagi sporazumov in dogovorov združevali delo in sredstva za doseganje skupnih smotrov in skupnih razvojnih ciljev. Ta skupni interes bo predvsem oblikovalo spoznanje, da je povečanje dohodka in individualne produktivnosti dela odvisno od razvoja produktivnosti celotnega družbenega dela in da se prispevek, ki ga temeljna organizacija daje k povečanju produktivnosti dela, tudi dejansko vrača v temeljno organizacijo združenega dela kot njeno priznano delo. Skratka, delavec v temeljni organizaciji združenega dela bo zainteresiran za združevanje sredstev, če bo združevanje pomagalo razreševati njegove materialne, socialne in kulturne razmere in bo njegovo tako imenovano odrekanje od neposredne uporabe dohodka pogoj za čedalje bolj neposredno, trajno in večjo udeležbo v skupnem družbenem delu.

S planiranjem in programiranjem razvoja v temeljnih organizacijah združenega dela delavci torej opredeljujejo tudi svoje razvojne programe, poleg tega pa tudi naloge in obveznosti, ki izhajajo iz sporazumevanja z drugimi organizacijami združenega dela s proizvodnega, prometnega, znanstveno-raziskovalnega, socialnega in drugih področij, kadar z njimi združujejo delo in sredstva z namenom, da povečajo svoj in skupni družbeni dohodek, da uskladijo razvoj in proizvodno politiko.

Ta uvod je bil po mojem mnenju potreben zaradi tega, da jasno poudarimo, da se planiranje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ne omejuje le na planiranje in programiranje razvoja materialne osnove združenega dela; to planiranje zajema tudi programiranje razvoja samoupravnih odnosov in ustreznih organizacijskih oblik na tej osnovi, izpopolnjevanje strokovnega znanja delavcev, dvig njihove kulturne ravni, razvoj življenjskih pogojev, okolice, osebnega in družbenega standarda, solidarnosti in vzajemnosti, skratka vseh komponent, ki so vgrajene tako v ustavo kot tudi v zakone.

Vsi ti elementi so bistvena sestavina procesa reprodukcije in se morajo zato odraziti tudi v programih in planih delovnih organizacij, interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti ter v razvojnih programih in družbenih planih krajevnih skupnosti, občin in seveda tudi republike.

Zaenkrat v predlogih planov temeljnih organizacij ta celovitost k pristopu ni prisotna, ni prisotna celovitost ekonomske, socialne in prostorske komponente, čeprav je narejen določen napredek v tej smeri. Lahko tudi ugotovimo, da je bil vpliv delavcev na oblikovanje kompleksnih programov razvoja zaenkrat še nezadostno prisoten. Še vedno je v našem razmišljanju in praksi prisoten dualizem med materialno in nematerialno sfero družbenega razvoja, ki že sam po sebi poraja določene probleme.

Priča smo tudi pojavom oziroma ostankom tako imenovane administrativno-proračunske logike, in to na obeh straneh, tako na strani gospodarstva, kot tudi na strani družbenih dejavnosti, kjer se izločanje sredstev za ta razvoj obravnava kot izdatek, ne glede na to, kakšni so ali neposredni ali posredni učinki teh dejavnosti na dohodek.

Močno je še vedno poudarjeno tudi tako imenovana distributivna funkcija samoupravnih interesnih skupnosti. Tudi ti organi so kljub velikim naporom, ki so jih napravili pri svojem delu, še vse preveč temeljni nosilci predlogov, idej in rešitev.

Izhajajoč iz teh spoznanj in osnov je Izvršni svet predlagal Skupščini stališča, predloge in sklepe, ki naj bi jih danes sprejeli.

Če govorimo o predlogih, ki so objavljeni v Poročevalcu, moramo predvsem ugotoviti, da še ne vsebujejo vseh elementov, da bi bile z njimi zares čvrsto in jasno opredeljene medsebojne pravice in obveznosti v svobodni menjavi dela. Po naši oceni so zlasti pomanjkljiva določila, ki opredeljujejo konkretno materialno obveznost vseh delavcev, pa tudi posamezne temeljne organizacije združenega dela kot uporabnike teh storitev, in določila glede pristojnosti in odgovornosti organov samoupravnih interesnih skupnosti pri kontinuiranem planiranju, pri podrobnejšem oblikovanju programov, pri določanju postopkov za oblikovanje cen, storitev in tako dalje. Tudi besedila predlogov so še preobsežna, malo pregledna, preobremenjena z elementi, ki sodijo v plane teh skupnosti, ne pa v sporazume o temeljnih planov teh dejavnosti, ki so z ustavo in zakonom o temeljnih sistema družbenega planiranja povsem jasno opredeljeni akti, ki imajo tudi svoje pravne posledice. Objavljeni sporazumi tudi ne vsebujejo določenih programskih in izračunskih elementov za sistem solidarnosti, tako da iz njih še vedno nista vidna konkretni obseg solidarnosti, obveznosti in pravic do posameznih področij ter delež sredstev, ki naj ga delavci konkretno namenjajo v te namene. Očitno so tudi nesorazmerja, ki izhajajo iz dosedanjih predlogov in planskih usmeritev, čeprav mislimo, da je potrebno sprejeti stališče, da se bodo razmerja med globalno delitvijo nacionalnega dohodka in odnosi znotraj teh dejavnosti v okviru, ki ga določa plan, lahko oblikovala šele po opravljenem celotnem postopku, po vseh razpravah, ki so in bodo v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v občinah in v skupščinah občin in republike.

Glede na to, da sporazumi še ne vsebujejo vseh elementov, o katerih sem govoril, meni Izvršni svet, da naj se v prvi fazi razprav, delavci v temeljnih organizacijah združenega dela osredotočijo predvsem na vsebino programov družbenih dejavnosti, na cilje razvojnih usmeritev z vidika njihovih posrednih potreb, kakor z vidika prednostnih nalog na področju družbenega plana občine in družbenega plana republike ter z vidika globalnih obveznosti, ki so jih samoupravne interesne skupnosti sprejele s podpisom dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije. V razpravi naj bi se delavci v temeljnih organizacijah združenega dela predvsem usmerili na oblikovanje smernic glede tistih programskih elementov, ki jih bo potrebno v planih samoupravnih interesnih skupnosti točneje opredeliti, da bi se dosledno uveljavilo načelo svobodne menjave dela. To pa so kriteriji za razvoj posamezne dejavnosti, vsebina in merila solidarnosti, normativi in kvaliteta sredstev in storitev, racionalnost v porabi sredstev, posamezne sestavine cene, zagotovitev potrebnih kadrov, strokovnega znanja in tako dalje. Mislim, da so to bistveni elementi, ki naj bi bili prisotni v prvi fazi razprav v združenem delu, ob tem, da se tudi delavci v združenem delu opredeljujejo v globalu za svoje obveznosti, glede na dinamiko in kvaliteto celotnega razvoja in s tem v zvezi tudi glede uporabe iz dohodka za razvoj dejavnosti skupnega pomena.

Rad bi opozoril na to, da je Izvršni svet v razpravi o vseh teh programih ugotovil, da so v predlogih sporazumov določene pomankljivosti na področju opredelitve do raziskovalnega dela in meni, da naj bi delavci, ko se odločajo v temeljnih organizacijah združenega dela o razvoju družbenih dejavnosti, hkrati opredelili tudi raziskovalne programe za napredek svoje dejavnosti in v ta namen tudi programirali del dohodka, s katerim bodo bodisi sami v neposredni menjavi dela ali prek samoupravnih interesnih skupnosti pospeševali lasten

razvoj tako, kot je to načrtano v predlogu sporazuma o temeljih plana raziskovalne dejavnosti.

Mislím, da kaže posebej poudariti pomen razprave o razvoju na področju samoupravnih interesnih skupnosti v družbenih dejavnostih v občinah, ki naj bodo osnovni usklajevalci razvoja na tem področju, s tem, da bi skupščine občin obravnavale in ocenile predloge in pripombe samoupravnih sporazumov še posebej pa predloge sporazumov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti z vidika skladnosti z družbenimi plani razvoja občine. V procesu usklajevanja na ravni občine, naj bi bili zastopani predvsem interesi temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti v tem območju in drugih samoupravnih subjektov, ki so po zakonu bodisi nosilci ali pa udeleženci v procesu družbenega planiranja.

Mislím, da je potrebno še posebej poudariti delikatnost naloge v zvezi s sistemom solidarnosti. Tem problemom bi morala biti v vseh pripravah samoupravnih sporazumov in predlogov posvečena posebna pozornost, predvsem zato, da se na ravni republike opredelijo kriteriji in merila za solidarnost. To vprašanje je eno temeljnih v zagotavljanju kvalitetnega razvoja. Zato bi o kriterijih, merilih in kvantiteti solidarnostnih sredstev morale razpravljati tako skupščine občin kot tudi Skupščina Socialistične republike Slovenije.

Če lahko ta uvod zaključim, mislím, da je potrebno poudariti, da mora biti v celotnem postopku sprejemanja samoupravnih sporazumov o temeljih planov na področju družbenih dejavnosti, zagotovljeno, da se bodo delavci in občani v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih samoupravnih interesnih skupnostih ter v drugih organih in organizacijah v občini opredeljevali za razvojne programe z vidika svojih celovitih interesov, pogojev in možnosti za ustvarjanje celotnega prihodka in dohodka, ki so opredeljeni v samoupravnih sporazumih o temeljih planov teh skupnosti. To pa pomeni, da morajo v temeljnih organizacijah združenega dela temeljito analizirati vse sestavine svojega prihodka, predvsem materialne stroške.

Upošteva te osnove je Izvršni svet tudi pripravil stališča, pripombe in sklepe, ki naj bi jih sprejela Zbor združenega dela in Zbor občin kot usmeritev v celotnem procesu dogovarjanja in sporazumevanja na področju razvoja družbenih dejavnosti, upoštevajoč, da je to bistveni sestavni del planiranja in celotnega procesa družbene reprodukcije.

Če dovolite, bi dodal še opozorilo glede samoupravnega sporazuma na področju železniškega prometa. Gre predvsem za to, da bi moral biti sporazum o pokrivanju dela stroškov železniške infrastrukture podpisan že pred koncem tega leta. Predlog sporazuma je bil v razpravi v temeljnih organizacijah združenega dela od maja letos.

To kar je predloženo v podpis in sporazumevanje, je zadnja faza dogovarjanja. Očitno je, da lahko samo na ta način zagotovimo v letošnjem letu na samoupravni osnovi pokritje izpada dohodka, kar pa je tudi pogoj, da se temeljne organizacije v železniškem in v transportnem gospodarstvu v letu 1977 vključijo v normalen tok poslovanja in da poslovnega leta ne zaključijo z negativno bilanco.

Predsedujoči Štefan Nemeč: Hvala lepa! S tem zaključujem skupno zasedanje. Zbora nadaljujeta sejo v prostorih, kjer sta jo začela.

(Zasedanje je bilo končano ob 9.45.)

(29. decembra 1976)

Predsedoval: **Stane Markič**,
predsednik Družbenopolitičnega zbora

Začetek zasedanja ob 9.35.

Predsedujoči **Stane Markič**: Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, na katerem bomo poslušali ekspozice predsednika Izvršnega sveta o uresničevanju politike in izvajanju nalog na družbenoekonomskem področju v letu 1977, prav tako pa bomo tudi poslušali poročilo delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije o usklajevanju resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977. letu in obsegu proračuna federacije za leto 1977, ki ga bo podal tovariš Marko Bulc.

Besedo ima tovariš Andrej Marinc, predsednik Izvršnega sveta!

Andrej Marinc: Tovarišice in tovariši delegati! Za današnje zasedanje vam je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predložil predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977. Z njo bo Skupščina Socialistične republike Slovenije, v skladu s sprejetimi srednjeročnimi planskimi obveznostmi, ob upoštevanju analize dosežanega razvoja in obstoječih možnosti opredelila ključne cilje našega družbenoekonomskega razvoja v prihodnjem letu.

Izvršni svet je že pred tremi tedni v ekspoziciji k osnutku resolucije obrazložil osnovna izhodišča, ocene ter možnosti razvoja in naloge v letu 1977. Menim, da zato ni potrebno ponovno obsežneje pojasnjevati vseh najbistvenejših nalog. To omenjam tudi zaradi tega, ker je bil ekspozice pripravljen po številnih razpravah, ki smo jih imeli od julija naprej. Že ob sprejemanju srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije smo obsežneje osvetlili tako notranje kot mednarodne razmere in objektivne pogoje, v katerih sprejemamo in že uresničujemo srednjeročni plan. O osnutku in o predlogu resolucije pa so v

tem času, poleg široke razprave v delegatski bazi in v Skupščini, razpravljali tudi v Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva, Predsedstvu Zveze sindikatov, v Zvezi komunistov, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih subjektih. V političnih organizacijah je bil še posebej poudarjen družbeni pomen in pogoji uresničevanja resolucije. Lahko poročam delegatom Skupščine, da je bila osnovna usmeritev podprta. Številne predloge iz dosedanjih razprav smo že vgradili v predlog resolucije, nekatere pa predlagamo tudi kot dopolnila k besedilu predloga. Precej predlogov smo sprejeli tudi vsebinsko, v predlog sam pa smo jih vnesli v nekoliko spremenjeni ali dopolnjeni formulaciji. Prav tako moram povedati, da nekaterih predlogov ni bilo mogoče sprejeti, kajti naloge so razdeljene med številne samoupravne dejavnike in organizacije, v resoluciji pa je predlagana temeljna usmeritev v razvojni politiki in pregled za to potrebnih ukrepov ali skupnih dogovorov. Prav tako nismo upoštevali izrazito lokalnih predlogov in tistih, ki jih zaradi omejenih materialnih možnosti ne bi mogli uresničiti. Po potrebi bodo predstavniki Izvršnega sveta na sejah zborov to konkretnije pojasnili.

Uvodoma pa bi vendarle rad posebej poudaril osnovno misel in prepričanje, ki preveča ves resolucijski dokument, pa tudi vsa dosedanja dogovarjanja o razvojnih ciljih. Za prihodnje leto načrtujemo naloge dokaj ambiciozno, vendar v okviru naših realnih možnosti, seveda če bomo vsi po svojih sposobnostih in odgovornosti pripravljeni prispevati k skupnemu razvoju. Bolj kot kdajkoli prej je očitno, da bo uspešnost uresničevanja dogovorjenih ciljev in nalog v prihodnjem letu odvisna predvsem od zavzetosti in delovanja vseh zavestnih samoupravnih socialističnih sil v naši družbi in aktivnega angažiranja vsakega delavca — upravljalca v njegovem lastnem in skupno dogovorjenem interesu.

Sprejetje resolucije formalno sicer pomeni sprejem planskega akta republiške skupščine kot organa družbenega samoupravljanja, vendar je nikakor ne smemo pojmovati samo kot opredelitev smernic in ukrepov ekonomske politike republike kot države v skladu z njeno ustavno funkcijo. Dejansko gre za veliko več: za skupen demokratičen dogovor združenega dela, ki temelji na samoupravno dogovorjenih obveznostih v letu 1977. Takó se resolucija kaže kot celovitost najpomembnejših nalog, ki si jih samoupravno zastavlja združeno delo ob upoštevanju dosežkov letošnjega leta, dosedanjih izkušenj in pripravljenosti za večjo aktivnost na tistih področjih, kjer se dogovorjena razvojna politika srednjeročnega družbenega plana, in še zlasti dogovora o temeljih družbenega plana, premalo uspešno uresničuje. Pri tem je posebej pomembna priloga. Je bistveni sestavni del resolucije, ki opredeljuje organiziranost združenega dela pri izgrajevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v prihodnjem letu za uresničevanje ključnih ciljev razvoja.

V takem okviru razumemo naloge republike in njene ekonomske politike izključno v smislu spodbujanja in usmerjanja razvoja proizvodjalnih sil in nadaljnje krepitve družbenoekonomskih odnosov in poglobljanja socialističnega samoupravljanja na temeljih zakona o združenem delu. Republika se vključuje v oblikovanje ustreznih pogojev za uresničevanje samoupravno dogovorjenih obveznosti in je pobudnik hitrejšega samoupravnega povezovanja združenega dela na tistih področjih družbene reprodukcije, kjer le-to še ni dovolj zaživelo.

Prav gotovo pomeni predložena resolucija nov pomemben korak pri nadaljnjem uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja. Vsebina in način njenega oblikovanja zagotavljata večjo realnost planiranja družbenega razvoja, hkrati pa neposrednejši interes subjektov planiranja za njeno uresničevanje.

Vsak nosilec družbenega planiranja jo čedalje manj pojmuje kot nekaj zunaj sebe in čedalje bolj kot svojo usmeritev, kot sestavni del svojih interesov in svojega razvoja.

Tovarišice in tovariši! Kot je bilo že poudarjeno v številnih razpravah, uresničevanje nalog za prihodnje leto ne bo lahko. Letos smo dosegli vrsto spodbudnih rezultatov. Nadaljevali smo z akcijo politične stabilizacije. Sprejeli smo zakon o združenem delu, ki pomeni konkretizacijo ustave in daje osnovo delovnim ljudem za uveljavljanje njihovega družbenoekonomskega položaja. Politično so dogovorjene ali celo že zakonsko sprejete vse temelje sestavine ekonomskega sistema. Hkrati smo zabeležili nekatere nedvomne uspehe na področju stabilizacije. Imamo boljše rezultate v zunanjetrgovinski menjavi z ugodnejšimi razmerji v plačilni bilanci, nekatere spremembe v gospodarski strukturi, pa tudi poraba je čedalje bolj odvisna od ustvarjenega dohodka. Da bi ustvarili pogoje za tak razvoj, je bilo potrebno včasih zelo grobo poseči tudi z administrativnimi ukrepi, ki pa so zaradi linearnega delovanja ali premajhne domišljenosti povzročili tudi slabosti in nova žarišča neravnovesij.

S tako politiko smo dokaj uspešno obvladovali neugodna gibanja, toda nismo odpravili vseh izvorov inflacije.

Vse to pa je vendarle dobra osnova, da bi lahko začeli proces trajnejšega uresničevanja temeljnih razvojnih nalog, skladno s prizadevanji za nadaljnje uresničevanje politike ekonomske stabilizacije in odpravljanje različnih strukturnih neskladij.

Merila in metode, ki jih pri tem uporabljamo, so seveda odločilnega pomena. Vse globlje namreč dozoreva zavest, da s starimi sredstvi ni mogoče reševati razvojnih nalog in družbenih odnosov.

Naj zato omenim tudi nekatera ključna področja nadaljnje družbenoekonomske preobrazbe, od katerih bo bistveno odvisna uspešnost uresničevanja dogovorjenih ciljev in nalog v letu 1977. Menim, da morajo biti v ospredju našega delovanja predvsem: nadaljnje izgrajevanje procesa samoupravnega družbenega planiranja in povezovanje samoupravnega združenega dela z združevanjem dela in sredstev na dohodkovni osnovi, pa tudi zagotovitev ustreznih sistemskih osnov s pravočasnim sprejemanjem novih sistemskih zakonov.

Planski dokumenti, ki smo jih sprejeli v letu 1976, predstavljajo komaj prvo fazo v nenehnem procesu kontinuiranega in srečevalnega planiranja, kajti družbeno planiranje je trajen proces. To še posebej velja za prihodnje obdobje, saj so zakon o združenem delu, zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in družbeni plan Socialistične federativne republike Jugoslavije načrtali tudi izhodišča za nadaljnjo akcijo v območju republik in občin. V nekaterih občinah še posebej premočno zaostajamo v planiranju družbenega razvoja kot tudi glede tekočega usklajevanja nekaterih odprtih vsebinskih vprašanj. V celoti velja poudariti, da je potrebno nenehno dopolnjevati prakso dogovarjanja in metodologijo planiranja, kot tudi celoten informacijski sistem. Republiški zakon o družbenem planiranju, ki ga pripravljamo, bo moral odgovoriti tudi na številna vprašanja, ki so se zastavljala že letos.

Ce želimo odpraviti številna protislovja, ki vplivajo na uresničevanje dogovorjenih ciljev, potem moramo na vseh ravneh sproti preverjati in analizirati dejanski razvoj. Tako je zlasti treba nenehno skrbeti za povezanost in usklajenost posameznih samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov, dogovorov o temeljih plana in družbenih planov. Uveljavitev načel kontinuiranega planiranja izraža v takšnem dinamičnem pristopu predvsem težnjo, da bi za-

gotovili čim višjo stopnjo realnosti v načrtovanju. To je nujnost, če ne želimo, da bi bili družbeni plani le spiski želja.

V skladu s takšnimi usmeritvami se nam zastavlja za prihodnje leto vrsta nalog:

1. Vsi temeljni nosilci družbenega planiranja, ki tega še niso storili, morajo najpozneje do maja 1977 sprejeti svoje samoupravne plane razvoja in v njih upoštevati sprejete obveznosti iz samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti, pa tudi obveznosti iz dogovorov o temeljnih planov družbenopolitičnih skupnosti. V samoupravne plane je treba močneje vključiti tudi naloge glede socialnega in kulturnega razvoja.

2. Obveznosti, ki jih bodo temeljne organizacije združenega dela sprejele v letu 1977, morajo temeljiti na njihovih samoupravnih planih, pa tudi na dogovorih o temeljnih samoupravnih planov v okviru organizacij združenega dela. To bo tudi spodbuda, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela sprejemali vse ključne odločitve o delitvi dohodka šele takrat, ko bodo že znani podatki zaključnih računov za leto 1976. To pomeni obenem tudi korak bliže k prehodu na tako imenovano finančno leto in korak naprej pri uresničevanju temeljne naloge, da ustvarimo takšne družbenopolitične pogoje, ki bodo delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela omogočili doslednejše izpolnjevanje njihove ustavne funkcije pri razporejanju ustvarjenega dohodka v skladu z njihovimi in skupnimi potrebami.

3. Tudi občine bodo morale uskladiti družbene plane in dogovore o temeljnih družbenih planov s sprejetimi samoupravnimi sporazumi na načelih kontinuiranega in srečevalnega planiranja. Tako bodo zagotovile njihovo skladnost z načeli zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja, torej vsebinsko skladnost, obenem pa tudi skladnost s sprejetimi obveznostmi v okviru dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980.

Izvršni svet pa bo po sklenitvi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti predložil dopolnitve k dogovoru o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980.

4. V procesu spremljanja uresničevanja plana srednjeročnega družbeno-ekonomskega razvoja bo treba v organizacijah združenega dela, pa tudi v družbenopolitičnih organizacijah in družbenopolitičnih skupnostih sproti reagirati na vse odmike od začrtanih razvojnih poti, tako glede vsebine kot tudi izvajanja sklepov, ki so jih sprejeli delavci v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma delegati na najrazličnejših ravneh delegatskega sistema. Za kršilce samoupravno dogovorjene politike pa je treba uveljaviti tudi politično odgovornost.

Tovarišice in tovariši delegati! Ko torej govorimo o nalogah, ki nas čakajo, je treba ponovno opozoriti na potrebo po hitrejšem in vsebinsko bogatejšem urejanju dohodkovnih odnosov v združenem delu, ki jih predvideva novi zakon o združenem delu. Zakon v svojem 662. členu tudi sicer opredeljuje rok za uveljavitev vsebine določil, ki zadevajo ugotavljanje celotnega prihodka, razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo. Da bi uveljavili vsa ta razmerja, je potrebno čimprej izpolniti vse temeljne pogoje, da bo delavec lahko začel celovito odločati o dohodku, ki ga ustvarja.

Če analiziramo trenutno stanje v naši republici, lahko ugotovimo, da so posamezni gospodarski subjekti že z vso resnostjo začeli urejati dohodkovne odnose, medtem ko je ponekod to še v fazi proučevanja in priprav. Res je tudi, da je veliko organizacij združenega dela še vedno organiziranih ozko podjetniško, pri njih še vedno prevladuje logika profita, kar je potrebno podvreči ustrezni družbeni kritiki. Torej ni čudno, da se ob slabi oziroma pomanjkljivi dohodkovni povezanosti pogosto križajo in razhajajo tudi razvojni in drugi interesi posameznih celic združenega dela, da se kaže nemoč pri reševanju tekočih nalog (zlasti glede cen, produktivnosti itd.). Vse to pa povzroča motnje in zastoje v družbeni reprodukciji.

Zdaj smo pred tem, da moramo preseči obstoječe stanje v dohodkovni povezanosti, kot tudi njej podrejeni organiziranosti združenega dela, in spremeniti organiziranost, integriranost, tekočo in dolgoročno poslovno usmeritev v novo kvaliteto. V povezovanju temeljnih organizacij združenega dela morajo vse bolj stopiti v ozadje najrazličnejše podjetniško-lastniške in lokalistične težnje. To je potrebno narediti zaradi dejanskega in dolgoročnega interesa delavcev, organiziranih v svojih organizacijah združenega dela, pa tudi zaradi njihove odgovornosti v družbi za splošni in družbeni razvoj. V ospredje mora priti ustavna organiziranost, ki temelji na tem, da svoja sredstva in delo na trajnejših dohodkovnih osnovah povežejo tiste temeljne organizacije, ki jih družbena reprodukcija v to sili že po sami logiki. To pa so proizvajalci surovin, predelovalci najrazličnejših vrst, promet v najširšem pomenu besede, področje družbenega kapitala, znanost in vsi drugi subjekti, ki sodijo v takšne vertikalne povezave družbene reprodukcije.

Da bi jasneje in učinkoviteje uredili medsebojne poslovne odnose na dohodkovni podlagi, bodo morali vsi subjekti, ki se bodo povezovali v reprodukcijskem procesu, upoštevati objektivne ekonomske zakonitosti in razmere na domačem in tujih tržiščih. Na podlagi tega bodo morali tudi medsebojno urejati vprašanje poslovnih stroškov ter opredeljevati merila za ugotavljanje prispevkov k skupnem prihodku in dohodku posameznih temeljnih organizacij združenega dela. Nadalje bodo morali tako povezani partnerji v reprodukciji skupno urejati cene, medsebojno združevati sredstva in delo, si deliti riziko, čedalje bolj opuščati zaenkrat še prevladujoče kreditne odnose v sistemu razširjene reprodukcije in podobno. Urejeni odnosi na dohodkovni podlagi bodo hkrati zahtevali od vseh partnerjev obvezno upoštevanje meril o uspešnosti gospodarjenja, ki jih vsebuje zakon o združenem delu. Ob takšni povezanosti združenega dela na širši osnovi bo mogoče na podlagi čistih računov, porazdeljenega rizika in urejenih dohodkovnih odnosov preseči sedanjo ozko podjetniško logiko, ki se ravna povsem samosvoje, ne glede na dogajanja in odgovornost delavcev za celotno družbeno reprodukcijo. Ozke podjetniške interese moramo nadomestiti s prakso, ki bo posamezne in skupne družbene interese reševala sočasno in v medsebojni odvisnosti. Obenem ni odveč poudariti, da bodo v tako organiziranem združenem delu dobile ob gospodarstvu vsebinsko nov položaj tudi družbene dejavnosti in tako resnično postale funkcionalni del združenega dela. V tako spremenjenih vsebinskih razmerah bo dobilo povsem nov pomen in polet tudi samoupravno združevanje akumulacije temeljnih organizacij za investicije in razvoj. Skupno investirati v katerikoli objekt v okviru družbene reprodukcije bo namreč vselej pomenilo skupni ali močno prevladujoči interes vseh temeljnih organizacij, ki se bodo medsebojno povezale, ker bo tudi njihov dohodek odvisen od učinkovitega odpravljanja tako imenovanih »ozkih grl«

in zastojev v reprodukciji oziroma od racionalne razširitve njihovih zmogljivosti.

Torej nas očitno čakajo pri urejanju dohodkovnih odnosov težavne in zapletene naloge, in sicer tem bolj, ker nam primanjkuje izkušenj, pa tudi znanja. Seveda to ne pomeni, da je možno s pričetkom uresničevanja teh nalog, ki pomenijo temelj za nadaljnje spreminjanje družbenoekonomskih odnosov v združenem delu, odlašati. Čeprav se v celoti zavedamo, da je potreben za uresničevanje novih dohodkovnih odnosov proces, ki prav gotovo ne bo kratek, se moramo te pomembne naloge brez odlašanja ustvarjalno lotiti. V akcijo je treba pritegniti vse sile znanja in napredka, ustvarjalne rezultate in konkretne pobude, treba pa je tudi ustrezno materialno in moralno spodbujati. Sodim, da imajo poslovodni in drugi kadri prav na tem področju izjemno priložnost, da se izkažejo in ustvarjalno uveljavijo v svojih kolektivih, ne glede na to, na katerem delovnem mestu so zaposleni.

V akciji, ki mora biti poglobljena, kontinuirana in ki jo morajo idejno-politično voditi zavestne socialistične sile, se je treba odločno upreti raznim teзам, ki jih lahko miselno širimo tudi sami ali pa jih zavestno in na prefinjen način širijo med delavci nasprotniki samoupravnega reda. Gre za teze o eksperimentiranju, za teze, da smo brez modela, za poudarjanje težavnosti nalog v tem smislu, da jih ne zmoremo in podobno. Opozoriti je treba, da se vse to pojavlja zlasti v okoljih, kjer se še niso ustvarjalno lotili preučevanja lastnega položaja v novi ureditvi, ki jo narekuje zakon o združenem delu. To zamegljuje naloge in često ustvarja vtis, kot da so res pretežke in neizvedljive. Tako celotno problematiko urejanja dohodkovnih odnosov v združenem delu nekako mistificirajo in s tem dejansko demobilizirajo del subjektov, ki bi morali biti zdaj najbolj aktivni.

Takšnemu stanju se je treba odločno upreti in se odgovorno lotiti dela s prepričanjem o naši ustvarjalni marksistični sposobnosti, ki smo jo že tolikokrat potrdili v praksi. Pri tem pa se moramo ves čas zavedati spoznanja, da vse, kar bomo predlagali in zastavili v praksi, gotovo ne bo vselej najboljše, dokončno in edino zveličavno, saj idealnih rešitev, ki jih življenje ne bi sproti popravljalo, enostavno ni. Zato jih bo treba spreminjati, dopolnjevati in tudi sicer povzemati kvalitetne vsebinske izkušnje in rešitve drugih. Pri tem odgovornem delu pa nas mora prevevati spoznanje o njegovi zgodovinski pomembnosti in mednarodni razsežnosti naših samoupravnih izkušenj, ki jih je treba potrditi tudi na področju nove ureditve dohodkovnih odnosov kot temelju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu.

Ko govorimo o strateških družbenoekonomskih nalogah in preobrazbah, ki nas čakajo, moramo jasneje in odločneje poudariti tudi celoten splet vprašanj, ki zadevajo konkretizacijo znanih načel o pridobivanju ter delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Prav gotovo sedanji sistem delitve ni več dovolj stimulativen. Zato ga moramo čimprej nadomestiti s takšnim sistemom pridobivanja in delitve dohodka ter osebnih dohodkov, ki bo na temelju rezultatov živega in minulega motiviral delavce za stalno povečevanje dohodka tozda ter za njegovo smotrno delitev in združevanje. Z novim sistemom bo treba številne pojave uravnalovke odločno preseči in zagotoviti večje uveljavljanje razlik med osebnimi dohodki, seveda glede na osebni prispevek posameznih delavcev k delu ter na učinke v gospodarjenju z družbenimi sredstvi. Razumljivo pa je, da bo mogoče to zahtevno nalogo speljati le ob temeljiti in odločni družbenopolitični akciji vseh naprednih sil. Ker pa je od njegovega sistema delitve

odvisna višja kvaliteta dela na vseh področjih, zlasti pri uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov rasti in razvoja, se je treba dela lotiti odgovorno ter čimprej ponuditi sprejemljive rešitve za vsakdanjo prakso.

Pomembno nalogo v prihodnjem letu prav gotovo predstavlja tudi nadaljnje oblikovanje sistemskih osnov na vseh področjih novih družbenoekonomskih odnosov. Temelje novega ustavnega sistema smo že močno utrdili, zlasti s sprejetjem zakona o združenem delu, še bolj pa z najširšo aktivnostjo ob razpravah o njegovem sprejemanju. Vrsto pomembnih zveznih in republiških sistemskih zakonov smo že uskladili z novimi ustavnimi načeli. Nekateri so že sprejeti, drugi pa so v procesu usklajevanja in skoraj izoblikovani. Kljub temu je še veliko ostankov starega sistema, zato bo potrebnih v prihodnjem letu še veliko naporov, če bomo hoteli vso sistemsko in izvedbeno zakonodajo uskladiti z novimi ustavnimi načeli in tako zagotoviti združenemu delu stabilne pogoje v njegovih prizadevanjih za uresničevanje sprejetih nalog in obveznosti skupnega razvoja. Pri tem moramo zlasti poudariti, da združeno delo pri organiziranju svojih aktivnosti na novih načelih ne sme in ne more čakati na dokončno uveljavitev posameznih sistemskih rešitev, kot se je doslej to pogosto dogajalo. Skupna stališča o vseh pomembnih sistemskih vprašanjih so v sedanji fazi praktično že v celoti dogovorjena. Zato se morajo subjekti združenega dela brez odlašanja organizirati za prevzemanje svojih funkcij, ki so opredeljene in znane, sicer bomo ob sprejetju zakonov nepripravljeni in nesposobni, da bi takoj začeli aktivno uresničevati sprejete obveznosti. To opozorilo velja zlasti raznim asociacijam združenega dela, kot so banke, sestavljene organizacije združenega dela, poslovne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, zbornice, prav tako pa tudi republiškim in občinskim upravam. Zlasti republika prevzema veliko novih nalog, vendar za njihovo uresničevanje še nismo ustrezno usposobljeni in organizirani.

Tovarišice in tovariši delegati! V sedanjem trenutku smo v položaju, ko je nadaljnji materialni razvoj mogoče zagotoviti le z bistveno hitrejšim uveljavljanjem kvalitetnih dejavnikov razvoja. V zadnjih letih pomen teh dejavnikov v pogojih visoke inflacije ni prišel povsem do izraza. Zdaj, ko nam je uspelo s skupnimi prizadevanji v veliki meri stabilizirati pogoje dela in razvoja, pa je uveljavitev kvalitetnih dejavnikov najpomembnejša naloga, objektivna nujnost in spodbujevalec hitrejšega razvoja.

Gospodarske in družbene dejavnosti so dosegle takšno stopnjo razvitosti, da vedno težje občutijo posledice zastarele organizacije dela in poslovanja, neracionalnega zaposlovanja in nerazvitega sistema nagrajevanja po delu. Ko torej govorimo o borbi za večjo produktivnost, mislimo na konkretne spodbujevalce produktivnosti, ki jih je treba hitreje razvijati. Pri tem gre za znatne rezerve, ki jih moramo veliko resneje in konkretnije aktivirati v vsakem okolju in na vseh ravneh. Kratkoročno moramo zastaviti odločilno bitko povsod tam, kjer je možno doseči kvalitetnejše rezultate že v prihodnjem letu; hkrati pa ne smemo odlašati z uveljavljanjem tistih kvalitetnih dejavnikov, ki lahko dajo rezultate v daljšem obdobju.

V prvi vrsti gre za znanje, za analitično spremljanje pojavov na slehernem delovnem področju in v celotni družbi, za raziskovanje in razvojno delo, ne nazadnje pa tudi za naše usposabljanje za to. Mislimo, da je v sedanji razvojni fazi, ko preusmerjamo gospodarstvo in se lotevamo novih tehnoloških nalog, potrebno ustvariti tesno povezavo gospodarskih in družbenih dejavnosti. Raziskovalnim delavcem in organizacijam je treba naročiti in naložiti razre-

ševanje tehnoloških, ekonomskih, socialnih in drugih problemov ali nalog, ker bo samo to pospešilo naš razvoj in hkrati usposabljalno raziskovalne skupine za zahtevnejše naloge. Dogovoriti se je treba tako o neposrednih raziskovalnih nalogah in projektih, kakor tudi za načrtno sprejemanje tuje tehnologije in licenc, za nabavo boljše raziskovalne opreme, za sodelovanje vseh zainteresiranih dejavnikov, za pospeševanje novatorstva in racionalizacij, pa tudi za pridobivanje novih raziskovalcev in konstruktorjev. Pomembno skrb moramo posvečati tudi izboljšanju človekovega okolja, preventivnemu zdravstvenemu varstvu in preprečevanju nesreč, saj tudi po tej poti izgubljammo del narodnega dohodka.

V sedanjih razmerah, ko razrešujemo zahtevne gospodarske, zlasti energetske, tehnološke in prometne probleme ter se zavedamo tudi odgovornosti za urejevanje človekovega okolja, ko skrbimo za rast družbenega standarda, je potrebno zagotoviti tudi splošen kulturni napredek. Razreševanje problemov slovenske knjige, vseh vrst kulturnih dejavnosti in programov ni le zadeva kulturnih organizacij. Kultura pomeni bogatenje naše zavesti in naše duhovne moči, naše vzajemnosti, enotnosti in vztrajnosti na poti socialističnega napredka. Kultura se ne deli na občinsko in republiško. Usklajevati jo je treba med področji, pospeševati in bolje vzdrževati pa tisto, kar največ prispeva k nakazanemu smotrom. Doseči moramo to, da bo sporazumevanje o našem kulturnem standardu in napredku na istem terenu, v združenem delu in v krajevnih skupnostih, združevalo odločanje o sredstvih in o programih in upoštevalo tudi dosežke.

Gospodarske in izobraževalne organizacije morajo združene skrbeti za izboljšanje sedanjih in razvijanje kvalitetno novih oblik izobraževanja. Naša izobrazbena osnova, naša delovna ali poklicna usposobljenost se mora v naslednjih letih občutno izboljšati, kajti modernizacija proizvodnje terja predvsem tudi usposabljanje kadrov. Lotevamo se reforme srednjega in visokega šolstva; delegati iz gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki sodelujejo v svetih šol in v izobraževalnih skupnostih, so sprejeli odgovorne naloge, da neposredno izvajajo vsebinsko preobrazbo izobraževanja, ga povezujejo in bogatijo z delom. To pa pomeni, da se mora reformirati šolstvo, izobraževanje odraslih in gospodarstvo v svoji vlogi zavestnega nosilca, ne samo gospodarskega, temveč celotnega družbenega in kulturnega napredka.

Uveljavitev kvalitetnih dejavnikov razvoja pomeni edino pot, po kateri bomo zagotovili trajno vsebinsko osnovo v prizadevanjih za relativno stabilen razvoj, ki je ena izmed bistvenih nalog v predlagani resoluciji. Le ta se odraža v številnih usmeritvah, še posebej pa v politiki cen. Čeprav smo zapisali v predlogu resolucije nekoliko prožnejšo usmeritev, kot je bila sprejeta v razpravah o zvezni resoluciji, smo vendarle predvsem poudarili utrjevanje doseženih rezultatov v stabilizaciji. Vzporedno s tem, ko se zavzemamo, da ne bi bila prihodnje leto rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, cen v trgovini na drobno in cen življenjskih potrebščin bistveno višja kot letos, hkrati tudi v tekoči ekonomski politiki zastavljamo pogoje za krepitev stabilnosti tržišča.

Seveda pa ob takšni usmeritvi na področju tržišča in cen zavračamo vse tiste, ki nekritično pripisujejo sedanjo umiritev cen le administrativnim ukrepom. Prav tako pa zavračamo tudi vse pritiske na zviševanje cen prek vseh realnih meja, torej za pokrivanje lastne nesposobnosti, slabe organizacije dela in previsokih proizvodnih stroškov.

Temeljno izhodišče našega pristopa mora biti selektivnost pri oblikovanju cen, ki bo temeljila na ekonomskih zakonitostih v procesu družbene reprodukcije in torej izhaja iz dohodkovnih odnosov kot osnove za oblikovanje in urejanje odnosov na področju cen v združenem delu, še zlasti ob uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov.

Selektivnost, kvalitetni razvoj in odpravljanje skrajnih nesorazmerij v cenah je troje elementov, ki pomenijo v svoji vsebinski povezanosti prav gotovo temelj stabilizacijskega pristopa. Seveda pa je treba nedvomno in odločno zahtevati višjo stopnjo povezanosti temeljnih organizacij združenega dela na podlagi integralnega dohodka, torej intenzivnejše uveljavljanje dohodkovnih odnosov. Takšna usmeritev bi obenem zagotovila večje upoštevanje specifičnosti republik, pri čemer se bomo zavzemali za diferencirano politiko na posameznih področjih družbenega dela.

Večjo stabilnost bomo zagotovili tudi z utrditvijo nekaterih letošnjih dosežkov na področju ekonomskih odnosov s tujino in s prožnejšo politiko, zlasti pri usmeritvi v sodobno tehnologijo, trajnejšem zagotavljanju potrebnih surovin in reprodukcijskega materiala itd. Prav zato si moramo prihodnje leto kar najbolj prizadevati za uresničitev nalog, ki izhajajo iz sklepov konference neuvršenih držav v Colombu in spodbujati večjo blagovno menjavo z neuvršenimi državami in deželami v razvoju. V izvozu moramo težiti k čim večji rentabilnosti, treba pa je upoštevati tudi dejstvo, da je z družbenega vidika ob neizkoriščenih zmogljivostih racionalen tudi izvoz, s katerim bomo v celoti pokrivali variabilne stroške. Zato ne moremo sprejeti tez, ki so grajene na podjetniški izvozni logiki.

V letošnjem letu se kot posledica zaostrenih pogojev gospodarjenja pojavlja relativno velik obseg izgub v gospodarstvu, ki bodo po ocenah ob koncu leta znašale kar okrog 1,5 milijarde dinarjev. Vsekakor gre za izredno pereč problem, ob katerem je treba hitro ukrepati v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih asociacijah, kjer so izgube nastale. Nujno je takoj temeljito analizirati osnovne vzroke izgub in pripraviti potrebne predloge, da bodo delavci že ob zaključnem računu za leto 1976 sprejeli učinkovite ukrepe za odpravo pomanjkljivosti v poslovanju. V sodelovanju z drugimi proizvodno, poslovno in dohodkovno povezanimi in neodvisnimi organizacijami združenega dela je treba preveriti izvajanje že sprejetih oziroma oblikovati nove sanacijske programe, ki bodo zagotovili pogoje za dolgoročno uspešnejšo poslovanje in vzpostavljanje skladnejših pogojev za pridobivanje dohodka. Več poudarka moramo dati hkrati možnostim dohodkovno utemeljenih integracijskih povezovanj, po potrebi pa iti tudi v spremembe investicijske politike.

Ko ocenjujemo realne materialne in druge pogoje za uresničitev načrtanega razvoja, je treba poudariti pomen številnih novih zmogljivosti. Že letos smo odprli številne objekte, ki pomenijo veliko pridobitev za Slovenijo v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, kot so: plinski termoelektrarni v Brestanici in Trbovljah, hladna valjarna na Jesenicah, tovarna magnefitne celuloze v Krškem, tovarni ivernih plošč v Cerknici in Novi Gorici, tovarna papirja v Medvodah ter povečani in modernizirani tovarni papirja v Vevčah in Radečah, klavnica, hladilnica in predelava mesa v Murski Soboti, avtocesta Hoče-Celje, letališče v Mariboru, hotel Bernardin v Piranu, bolnišnici v Novi Gorici in Mariboru, Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Pedagoška akademija v Mariboru ter številne rekonstrukcije in modernizacije, ki odpravljajo v posameznih panogah tako imenovana »ozka grla«.

Več pomembnih objektov je tik pred dograditvijo, obenem pa smo tudi sredi uresničevanja programov številnih dejavnosti, ki bodo zagotovili boljšo oskrbo in večjo izrabo lastnih naravnih in delovnih zmogljivosti, predvsem pri oskrbi z energijo, hrano, surovinami in pri izboljšanju prometne povezanosti.

Na področju energetike intenzivno gradimo nekatere ključne objekte, kot so Jedrska elektrarna Krško, Termoelektrarna Šoštanj IV in Hidroelektrarna Srednja Draža II. SR Slovenija bo konec leta 1977 glede električne energije prebrodila krizno obdobje in bo lahko mirneje načrtovala razvoj za naslednje obdobje. Hkrati se vidno širi tudi prenosna mreža, še zlasti izgradnja slovenskega dela 380 kV mreže, ki bo končno povezala jugoslovanski elektrosistem. Nadaljevali bomo z rekonstrukcijo rafinerije v Lendavi, intenzivirali dela na primarnem in sekundarnem plinovodnem omrežju Slovenije, opravili pa tudi organizacijska in študijska dela za pretežno izvozno rafinerijo Sermin v Kopru.

Na področju prometa načrtujemo celovitejši razvoj in smotrnejšo delitev dela med posameznimi prometnimi področji. V železniškem prometu se bo nadaljevala elektrifikacija glavnih prog in modernizacija signalno-varnostnih naprav in prometnih vozlišč. V okviru cestnega prometa bodo v gradnji: avtocesta Dolgi most—Vrhnika, obalna cesta, hitra cesta skozi Maribor in Celje, del obvoznice v Ljubljani, rekonstrukcija mejnega prehoda v Šentilju in mejni prehod v Vrtojbi, pa tudi še nekateri pomembni objekti.

Obsežna vlaganja načrtujemo tudi v povečanje proizvodnje v kmetijstvu in živilstvu, ob upoštevanju nujnosti zadovoljevanja rastočih potreb po hrani in možnosti njenega izvoza. Še posebej je treba omeniti melioracijo obdelovalne zemlje, povečanje zmogljivosti za predelavo mleka, izgradnjo sladkorne tovarne pri Ormožu in skupne naložbe v kooperacijsko proizvodnjo.

Tako se nadaljujejo intenzivni procesi temeljite preobrazbe celotnega slovenskega gospodarstva. V proces razvojnega prestrukturiranja pa se mora zlasti bolj intenzivno vključiti tudi celotna predelovalna industrija, ki mora že v prihodnjem letu doseči nadaljnje strukturne spremembe v smeri dogovorjenih planskih kriterijev.

Prepričan sem, da bomo na takšnih osnovah uspeli zagotoviti hitrejši razvoj in hitrejšo rast ustvarjenega dohodka kot podlago za celoten družbeni razvoj. Tako je temeljni poudarek naših prizadevanj vsekakor v zagotavljanju pogojev za ustvarjanje večjega dohodka. Samo večja dohodkovna osnova lahko predstavlja realni objektivni pogoj, ki bo trajno omogočal uveljavljanje skladnejših odnosov tudi v razporejanju dohodka in čistega dohodka, s katerimi bodo delavci v združenem delu zagotovili hitrejšo rast sredstev za razširitev materialne osnove dela od rasti dohodka. Glede na letošnje preseganje dogovorjenih razmerij pri skupnih sredstvih za osebno, skupno in splošno porabo bo v prihodnjem letu še posebej pomembno povečanje akumulativne sposobnosti gospodarstva, hkrati pa tudi nadaljnja krepitev reproduktivne sposobnosti celotnega združenega dela.

Ob tem pa ne smemo zanemariti nujnosti temeljitejše preosnove obstoječega sistema materialne in moralne stimulacije za delo, ki mora resnično postati eden izmed najmočnejših motivov za stalno povečevanje dohodka tozda. Tu se moramo odločno spoprijeti z vsemi oblikami uravnilovke, ki marsikje še vedno ohranja nesprejemljive elemente mezdnih delovnih odnosov. Ob temeljiti in odločni akciji vseh naprednih subjektivnih sil moramo končno premagati politični odpor in nepripravljenost za uveljavitev bistveno večje diferenciacije

osebnih dohodkov znotraj skupin delavcev z enako formalno strokovno usposobljenostjo in istovrstnih delovnih mest, v soodvisnosti z dejanskimi delovnimi učinki in realiziranim dohodkom. Tako bomo dosledneje uveljavili načela nagrajevanja po rezultatih živenga in minulega dela, s tem pa tudi zagotovili trajno osnovo za hitrejšo rast dohodka in sredstev za razširitev materialne osnove celotnega združenega dela.

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da še nekoliko pojasnim nekatera izhodišča in predpostavke, ki jih je upošteval Izvršni svet pri oblikovanju predloga resolucije. Pojasniti želim, da je osnutek resolucije vseboval tudi nekatere konkretne naloge na področju dejavnosti skupnega pomena, medtem ko se je predlog resolucije osredotočil na politiko razvoja v letu 1977, konkretne naloge na posameznih področjih oziroma dejavnostih skupnega pomena pa so posebej prikazane v prilogi k resoluciji, kjer so opredeljeni tudi njihovi nosilci, pa najsi gre za organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge organizacije, kot je na primer Gospodarska zbornica Slovenije, ali pa za republiške upravne organe.

Naloge, prikazane v prilogi k resoluciji, se nanašajo predvsem na tista področja, ki so neposredno zajeta v samoupravnih sporazumih in dogovoru o temeljih družbenega plana Socialistične republike Slovenije ali pa izhajajo iz njegovih usmeritev in kriterijev. Samoupravni sporazumi o temeljih planov na področju družbenih dejavnosti še niso sprejeti, zato so naloge za leto 1977 na teh področjih opredeljene predvsem glede na letne programe samoupravnih interesnih skupnosti in naloge pristojnih republiških sekretariatov oziroma komitejev.

Pri oblikovanju predloga resolucije so bila posamezna stališča, predlogi in pripombe upoštevani oziroma zavrtnjeni po naslednjih kriterijih:

— ali so pripombe, stališča in predlogi v skladu s temelji novega sistema družbenega planiranja, po katerem se z letno resolucijo določijo konkretna politika in naloge izvajanja srednjeročnega plana za prihodnje leto;

— ali so pripombe v skladu s stališči in opredelitvami, za katere smo se dogovorili v Skupščini SR Slovenije in v Skupščini SFR Jugoslavije, kar se nanaša zlasti na področje razporejanja dohodka, cen, ekonomskih odnosov s tujino in opredeljevanja za sistemske rešitve, predvsem v Zveznem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko in v Zveznem svetu za vprašanja družbene ureditve;

— ali stališča oziroma predlogi in pripombe ne pomenijo, da naj bi v letno resolucijo vnašali razvojne probleme in naloge, ki jih morajo organizacije združenega dela uresničevati same v procesu samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja in na tej osnovi oblikovati svoje razvojne programe in plane;

— ali stališča, opredeljena z resolucijo, ne pomenijo poseganja v pristojnost in odgovornost občin za politiko usklajevanja in usmerjanja razvoja v njihovem območju.

Med poglavji, ki so bila vsebinsko dopolnjena, naj omenim še politiko skladnejšega regionalnega razvoja oziroma politiko hitrejšega razvoja manj razvitih in obmejnih območij. Izvršni svet je ocenil, da je treba zaostajanje pri nekaterih elementih politike in na nekaterih območjih v letu 1976 nujno nadomestiti. Ugotoviti namreč moramo, da nov sistem spodbujanja hitrejšega družbenega razvoja teh območij, ki je vzpostavljen z zakonom in družbenim dogovorom, še ni zaživel. Podpisniki družbenega dogovora o skladnejšem regionalnem razvoju Socialistične republike Slovenije so sprejeli povsem kon-

kretne obveznosti in naloge, predlog resolucije pa jih zavezuje, da te naloge izpolnijo. Prav tako resolucija nalaga tudi Izvršnemu svetu, da v skladu s svojimi pooblastili zagotovi izpolnitev sprejetih obveznosti.

Izvršni svet je predložil Skupščini zakona o združevanju sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov in prometne infrastrukture v letih 1976—1980 v skladu z ustavnimi pooblastili za zagotovitev ustreznih pogojev uresničevanja planskih obveznosti, ker bodo sprejeti samoupravni sporazumi seveda obvezovali le podpisnike. Zakona sta predložena zato, da bi zagotovili kontinuiteto v izgradnji energetske in prometne infrastrukture. K prvotnemu tekstu zakonov dajemo tudi amandma, po katerem obvezno združevanje sredstev na podlagi zakona ne velja za tiste udeležence samoupravnega sporazumevanja, ki podpišejo samoupravne sporazume do 1. aprila 1977, pri čemer pa zanje velja do podpisa samoupravnega sporazuma obveznost združevanja po zakonih. Pri tem pa želim posebej opozoriti na politično odgovornost predvsem poslovnih in samoupravnih organov tistih tozdov, kjer so delavci z absolutno večino sprejeli samoupravne sporazume že v juliju, pa še vedno niso uresničeni sklepi z zborov delavcev. To je praksa, ki je v sistemu družbenega planiranja nesprijemljiva.

Dovolite mi tudi, da kljub informaciji, ki smo vam jo posredovali, opozorim na nekatere najpomembnejše razloge za to, da ne predlagamo v sprejetje sočasno z resolucijo tudi republiškega proračuna. Takšno odločitev sta narekovala predvsem dva razloga:

1 nekateri materialno-finančni problemi in

2. nujnost, da s spremembo v sistemu splošne porabe okrepimo razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Glede na pomembnost lahko na prvo mesto postavimo razvoj družbenoekonomskih odnosov. Pri tem gre zlasti za uveljavitev načel zakona o združenem delu o ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev. Da bi ta načela uveljavili v roku, ki ga določa zakon, moramo v letu 1977 zagotoviti temeljne predpostavke, da bo delavec začel odločati o svojem celovitem dohodku. Sprejemanje republiškega proračuna zato prelagamo na april, občinskih pa na maj in junij. To bo delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela omogočilo, da bodo skupno razpravljali o materialni osnovi svojega dela — o osebni, skupni in splošni porabi.

V tem času pa je potrebno temeljiteje pripraviti tudi spremembe v sistemu dopolnjevanja občinskih proračunov. Naloga je zahtevna, saj namesto dosejanja medobčinskega dogovarjanja pri dopolnjevanju splošne porabe v občinah predlagamo sistem dopolnjevanja prek republiškega proračuna. O načelih in kriterijih dopolnjevanja pa se moramo dogovoriti in izločiti subjektivizem ter uveljaviti usmeritev, naj bo splošna poraba bolj kot doslej odvisna od materialnih možnosti v občini. Pri tem pa je potrebno v vseh občinah zagotoviti uresničevanje ustavnih in zakonskih nalog na dogovorjeni ravni, vendar postopno zaradi omejenih materialnih možnosti. Prav tako pomembno je uresničiti že znano ustavno določilo, da je treba splošno porabo očistiti vsega, kar predstavlja zadovoljevanje skupnih potreb občanov. Zadrževanje stare prakse ponekod že resno ovira hitrejši razvoj samoupravnih odnosov in s tem celovitost družbenoekonomskih odnosov. V konkretnem primeru mislim predvsem na ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti v komunalnem gospodarstvu, ki jih ima zaenkrat le slaba polovica občin. Pri tem gre prav go-

tovo za ustrezno samoupravno organiziranost na enem izmed tistih področij, ki najbolj živo zadevajo interese občanov. Takšno omahovanje pa lahko kljub težavnosti te naloge resno ogrozi razvoj omenjene dejavnosti.

Materialno-finančni problemi se kažejo predvsem v dokajšnji negotovosti in različnosti v ocenah rezultatov gospodarjenja v letu 1976 po zaključnih računih, ob predvidevanjih o velikih izgubah itd. Do nedavnega je bila velika neznanka tudi obveznost Socialistične republike Slovenije do zveznega proračuna in ocena o obsegu sredstev in možnih virov Socialistične republike Slovenije, tako za kotizacijo kot za financiranje splošne porabe v republiki. Realno bilanco naših možnosti bomo lahko sestavili šele na osnovi zanesljivejših ocen in podatkov. Zaradi teh razlogov vam Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da sprejmete zakon o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977. leta, ki pomeni delno korekcijo zakona o financiranju družbenopolitičnih skupnosti, saj dovoljuje poleg ene dvajsetine lanske porabe še 10,8-odstotno mesečno povečanje, ki pa je uskladen s predlogom resolucije. Na ta način bi lahko zadržali osebne dohodke delavcev v celotni upravi na sedanji ravni in omogočili v prehodnem obdobju reševanje skrajno nujnih primerov, ki jih ni mogoče odlagati.

Tovarišice in tovariši delegati! Predložena resolucija predstavlja, vključno s planskimi odločitvami, ki smo jih za leto 1977 sprejeli že julija, doslej najzahtevnejši program nalog z vidika delovnih, materialnih in finančnih obveznosti, ki bo zahteval veliko naporov, pa tudi odrekovanja. Zagotovilo za uresničitev dogovorjenih razvojnih nalog imamo v zavestnem prizadevanju in polni odgovornosti vseh naših delovnih ljudi za ta program, ki predstavlja edino alternativo nadaljnega trajnega in stabilnejšega razvoja. Pri tem pa bo prav gotovo odločilna subjektivna pripravljenost in organiziranost, ki jo lahko ocenjujemo optimistično, saj temelji na splošnem družbenem in političnem vzdušju. Prav tako pa je čutiti tudi veliko pripravljenost, da smelo uresničimo temeljna načela ustave, zakona o združenem delu in družbenega plana. Vsi napor delovnih ljudi so namenjeni skladnemu razvoju in trdni materialni osnovi socialističnega samoupravnega razvoja naše skupnosti.

Zavest delavcev in delovnih ljudi, ki je bila letos izražena v številnih akcijah, kot so pomoč prizadetim v Posočju, vpis cestnega posojila, uspešni referendumski za uvedbo samoprispevkov, je izraz visoke stopnje socialistične in človeške solidarnosti. Hkrati pa je to tudi pomemben faktor v nadaljnjem razvoju in dokaz, da našo družbeno in razvojno usmeritev, kot tudi bitko za njeno uresničevanje, podpira najširši krog delavcev in delovnih ljudi.

Vsi se zavedamo pomembnosti našega skupnega dogovora za prihodnje leto, o katerem danes odločamo v delegatski skupščini, o ključnih ciljih in nalogah razvoja pa smo se izrekli tudi na najširših razpravah upravljalcev v procesu njegovega oblikovanja. Če bo k uresničevanju dogovorjenih obveznosti enakopravno prispeval vsak temeljni samoupravni subjekt v naši družbi, glede na svoje možnosti, potem sem prepričan, da bodo naša prizadevanja uspešna. Svoj optimizem utemeljujem z dosedanjimi samoupravnimi dosežki, subjektivno pripravljenostjo naše celotne družbe, še zlasti pa z zavestjo vsakega temeljnega nosilca družbenega planiranja, da si s tem, ko prispeva k skupnemu skladnemu razvoju, zagotavlja tudi hitrejši lastni razvoj.

V imenu Izvršnega sveta predlagam, da presodite, ali se je ustrezno opredelil do posameznih pripomb in predlogov za dopolnitev razvojnih nalog, in da predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za ob-

dobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977 z morebitnimi dopolnitvami sprejmete.

Predsedujoči Stane Markič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K resoluciji o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976—1980 v letu 1977 smo v petek v Zboru republik in pokrajin dali soglasje in prav tako k obsegu proračuna federacije za leto 1977.

Poročilo, v čem smo uspeli uveljaviti vaša stališča in v čem ne, je napisano, imate ga na klopeh. Dovolite, da to poročilo na kratko obrazložim, še posebej, ker vam ni bilo poslano vnaprej in ker je oboje tesno povezano z dokumenti, ki jih danes sprejemamo.

Dotaknil se bom samo nekaterih najbolj bistvenih vprašanj. Najprej glede resolucije. To je prva resolucija na temelju zakona o sistemu družbenega planiranja v Jugoslaviji. Ne vsebuje večletnih ciljev in nalog ekonomske politike, kot je to bilo v preteklosti, temveč predstavlja samo politiko uresničevanja družbenega plana Jugoslavije v 1977. letu. Je okvirni izvedbeni akt srednjeročnega plana, ki izhaja iz že opredeljenih skupnih interesov in že sprejetih ciljev in nalog, iz doseženih rezultatov v razvoju proizvodnih sil in v socialističnih samoupravnih produkcijskih odnosih izhajajoč iz ocene tendenc in odprtih problemov razvoja Jugoslavije v letošnjem 1976. letu.

Glede take opredelitve resolucije ni bilo problemov. Precej več težav pa je bilo pri uveljavljanju stališča, da naj bi resolucija pomenila tudi konkretno opredelitev pogojev gospodarjenja, vsaj na najpomembnejših področjih, z opredeljevanjem nosilcev nalog in določevanjem rokov.

Na zahtevo naše delegacije smo vsi delegati dobili projekcijo plačilne in devizne bilance, projekcijo kreditno-monetarne politike in osnutek dogovora o cenah, ki so sicer predmet usklajevanja medrepubliških komitejev. Te dokumente je Zvezni izvršni svet prvič pripravil hkrati z resolucijo in tudi prvič so dani delegatom. To zagotovo predstavlja pomemben uspeh, seveda pa je verjetno tudi prav ugotoviti, da o teh dokumentih ni bilo delegatske razprave, verjetno tudi zato ne, ker so bili dostavljeni šele tik pred koncem usklajevalnega postopka in zato vrsta opredelitev iz teh dokumentov ni našla mesta v resoluciji.

Tako ima resolucija še vedno bolj poudarjene značilnosti splošnega kot pa konkretnega dokumenta za izvajanje ekonomske politike v 1977. letu. Vse kvantifikacije so v resoluciji sprejete kot orientacija. Predpostavlja se, da bodo z ustavnim organiziranjem združenega dela in z višjimi kvalitetami v gospodarskem življenju ustvarjeni pogoji, da bi dosegli porast družbenega proizvoda za okoli 5,5 %, pri čemer industrija za 6 % in kmetijstvo za 7 %, porast zaposlenih za 3 % in skupnih investicij za 6,8 %; pri tem porast gospodarskih investicij v osnovna sredstva za 8 %, za stanovanjsko izgradnjo za 7 % in za negospodarske namene za okoli 3 %; porast izvoza blaga in uslug za 6,5 %, uvoza pa za 8 % in da porast cen ne bi bil višji od letošnjega. V delegaciji smo ugotovili, da je ta orientacija sicer zelo napeta, vendar skladna s projekcijami, ki smo jih dobili.

Nekaj besed o politiki dohodka, ki je bila eno od spornih vprašanj. Dogovorjeno je, da bo porast osebnih dohodkov in izločanje iz dohodka za splošno

in skupno porabo pod porastom dohodka, kar je bilo tudi eno od slovenskih stališč. Prav tako, da je treba zagotoviti, da se bo s samoupravnimi akti, in samo izjemoma z akti družbenopolitičnih skupnosti, odpravljalo neskladje med ustvarjanjem in porabo dohodka, seveda, kjer obstaja, in da bodo organizacije združenega dela same usklajevale akontacijo osebnih dohodkov z dohodkom ob periodičnih obračunih.

Dogovorjeno je tudi, da se v republikah in pokrajinah za leto 1977 izdelajo bilance sredstev in akontiranje pri zadovoljevanju splošnih in skupnih potreb. Prvotna stališča iz resolucije so spremenjena, sprejeli pa smo stališče, da bodo republike in pokrajini zagotovile, da se bo obračun akontacij usklajeval z dohodkom, kajti republike in pokrajini lahko to dosežejo ali s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori ali z zakonom o politiki cen. Znano je, da še nimamo novih sistemskih rešitev o politiki cen na temelju ustave in zakona o združenem delu. Opozorili smo, da prvotni predlog v resoluciji vsebuje nevarnost, da se bo v letu 1977 nadaljeval sistem pretežno administrativnega določanja cen. Opozarjali smo, da je nevarnost take opredelitve v tem, da mobilizira proizvajalce v borbo za višje cene, namesto da bi jih stimulirala za iskanje notranjih rezerv in večanje produktivnosti. Končno je bil sprejet naš predlog besedila, da se bodo z ukrepi družbenopolitičnih skupnosti in organizacij združenega dela ustvarjali pogoji, da porast cen in življenjskih stroškov ne bo višji od porasta letos. Sprejeto je bilo tudi naše stališče, da se bodo odpravljale disparitete cen tam, kjer so največje, da pogoji gospodarjenja bistveno ne bodo vplivali na večanje stroškov reprodukcije, da se bodo cene oblikovale po tržnih pogojih, kjer bo to le mogoče, in da se bodo tudi v letu 1977 uporabljala nadomestila kompenzacije za tisto povišanje cen, ki bi bistveno vplivalo na življenjski standard.

Dogovorjeno je, da bodo Zvezni izvršni svet in izvršni sveti republik in pokrajin na teh osnovah januarja 1977 sklenili dogovor o uresničevanju take politike cen.

O ekonomskih odnosih s tujino v stališčih ni bilo mnogo razlik. Z osnovno opredelitvijo, da bodo pravočasno sprejeti ukrepi za pospeševanje mednarodne menjave na osnovi novih sistemskih rešitev, smo se vsi strinjali. Enako tudi s stališčem, da bo težišče akcije za pospeševanje izvoza na krepitvi konkurenčne sposobnosti gospodarstva in da bodo stimulacije za izvoz iz letošnjega leta ostale tudi v letu 1977.

Kljub našim predlogom, da naj bi v resoluciji bolj konkretizirali politiko tako uvoza kot izvoza, nismo v celoti uspeli. Veliko nesoglasje pa je bilo v tem, za kaj uporabiti devizne rezerve. Predlog resolucije je predvideval, da bi se del deviznih rezerv uporabil poleg pokrivanja zunanje likvidnosti tudi za dogovorjeni razvoj Jugoslavije. Temu smo odločno nasprotovali, kajti devizne rezerve po svoji funkciji ne bi smele biti uporabljane za investicije. To naše stališče je bilo sprejeto.

Dogovorjeno je tudi bilo, da je treba dogovor izvršnih svetov republik in pokrajin in Zveznega izvršnega sveta o zadolževanju v inozemstvu in usmerjanju dopolnilnih inozemskih sredstev čimprej sprejeti, ker je prvotni rok, konec leta 1976, že zamujen in ker je to eden od pogojev za uresničevanje srednjeročnega plana.

S stališči naše delegacije, da naj bi v resoluciji konkretizirali kreditno-monetarno politiko, nismo ustrezno uspeli. Nismo dobili podpore ostalih delegacij, da se konkretizirajo nameni emisije. In ker v resoluciji ni nič zapisano o upo-

rabi emisije za kreditiranje uvoza blaga iz posameznih dežel, razen dežel v razvoju, bi to moralo pomeniti, da tega tudi ne bo v praksi Narodne banke Jugoslavije. Enako tudi ne za kreditiranje zalog metalov.

Uspeli tudi nismo s predlogom, da naj bi resolucija določila zmanjšanje stopenj reeskontnih kreditov iz emisije, da bi tako odpadla potreba po povečanju stopenj obvezne rezerve poslovnih bank, ki vedno pomeni prerazdelitev akumulacije.

Resolucija tudi ne določa politike obvezne rezerve poslovnih bank, zato nismo uspeli uveljaviti stališča, da naj se ne bi v letu 1977 obvezne rezerve povečale. Tako je vsa ta politika prepuščena odloku Zveznega izvršnega sveta, ki mora biti sprejet v soglasju z ustreznimi organi republik in pokrajin. V vseh teh predlogih smo ostali osamljeni, delegacija pa je kljub temu dala soglasje k resoluciji, ker smo menili, da bo v slovenski skupščini sprejeto politiko možno uveljaviti v medrepubliškem usklajevanju na ravni izvršnih svetov.

In končno še nekaj besed o proračunu federacije. Naša delegacija je v proračunski razpravi najprej ugotovila, da je v bodoče potrebno odločno spremeniti metodo sprejemanja proračuna federacije. Proračun je namreč treba graditi od spodaj, od organizacij združenega dela, občin in republik. V občinah in republikah je za sestavo proračunov treba imeti elemente zveznega, in to pravočasno, najpozneje pa v novembru vsakega leta. Ugotovili smo, da je letos predlog sicer prišel v republike v novembru, toda ker je predvideval 68% povečanje prispevkov republik in pokrajin, je bil nerealen in zato nesprejemljiv. Tedaj smo, tako kot tudi vse druge skupščine republik in pokrajin, ugotovili, da mora Zvezni izvršni svet predložiti nov, sprejemljivejši predlog. Žal se to ni zgodilo vse do nekaj dni pred tem, ko bi moral biti proračun izglasovan. Novi predlog proračuna zaradi časovne stiske in zaradi nejasnega instrumentarija ni omogočal ocene, kako bo naša republika lahko zadovoljila ustavne obveznosti v republikah in v federaciji. Na našo zahtevo, da naj Zvezni izvršni svet predloži, kateri izdatki se lahko zmanjšajo in kateri odlože, je bil končno predložen za 700 milijonov manjši obseg proračuna. Predložena je tudi rešitev, da se federacija zadolži za 9500 milijonov pri Narodni banki Jugoslavije, za 4000 milijonov pa se izda obveznic poslovnih bank. Ob tem je bilo še vedno predvideno povečanje kotizacije republik in pokrajin za 22 %.

Opozorili smo, da tudi take konstrukcije proračuna ne moremo sprejeti, glede na izredne težave v republikah, ki smo jih prikazali na zaprtih sejah. Ugotovili smo, da bi ob skrajnih naporih republika povečala kotizacijo kvečjemu za 15 do 16 %. Tudi druge delegacije so govorile o podobnih težavah, posebno Makedonija, ki je kot pogoj za sprejem proračuna predlagala posojilo iz proračunske rezerve.

Po dolгих in mučnih razpravah, v katerih smo izrazili odločnost, da takih predlogov proračuna ne moremo sprejeti, je bilo končno dogovorjeno, da se kotizacija republik in pokrajin poveča za 16 %, da se sprejme zadolžitev pri Narodni banki Jugoslavije in obveznice pri poslovnih bankah. Predlagali pa smo, da se preostala sredstva, ki predstavljajo 6,7 % povečane kotizacije republik, le-tem zagotove skozi delovanje posebnih instrumentov, o katerih smo se načelno dogovorili. Zvezni izvršni svet je k temu predlogu dal soglasje in sprejel obveznost, da se bo to zagotovilo v najkrajšem času. Zato je naša delegacija, še posebej, ker je jasno, da je okrog 85 % zveznega proračuna zavezanih s soglasjem republik in pokrajin za sredstva jugoslovanske narodne armade, za borce narodnoosvobodilne vojske, za dopolnilna sredstva za manj

razvite republike, dala soglasje k proračunu v obsegu 90 553,2 milijona dinarjev.

Tovarišice in tovariši! Iz vsega povedanega sledi, da sprejeta zvezna resolucija in sprejeti proračun federacije omogočata sprejem ustreznih republiških dokumentov. V dogovorih izvršnih svetov pa bo potrebno sprejeti še vrsto dokumentov za izvajanje resolucije.

Predsedujoči **Stane Markič**: Hvala lepa! Zaključujem skupno zasedanje. Zbori bodo nadaljevali sejo ločeno, v prostorih, kjer so jo začeli. Hvala lepa.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 10.45.)

skupščina izobraževalne skupnosti slovenije

14. seja

(29. decembra 1976)

Predsedoval: Franc Braniselj,
predsednik Skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 10. uri.

Predsednik Franc Braniselj: Pričenjam skupno sejo Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev Skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije.

Predlog dnevnega reda ste prejeli z vabilom, in sicer:

1. izvolitev Verifikacijske komisije,
2. potrditev zapisnika 13. seje Skupščine,
3. predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih,
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975—76,
5. predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v I. polletju 1977,
6. predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v I. polletju 1977:
  - a) obravnava predloga zakona,
  - b) sklep o začasnem financiranju dejavnosti v I. polletju 1977,
7. predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976,
8. razrešitev nekaterih članov Izvršnega odbora Skupščine in izvolitev novih članov,
9. ugotovitve in predlogi o prenosu osnovne vzgojno-varstvene dejavnosti z občinskih izobraževalnih skupnosti na občinske skupnosti otroškega varstva,
10. delegatska vprašanja.

Za vse točke dnevnega reda, razen za 10., ste gradivo prejeli. Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnemu redu? (Nihče.)

Če nihče, dajem predlog dnevnega reda na glasovanje. Kdor je za, naj dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo glasovanja vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je dnevni red sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, na izvolitev Verifikacijske komisije.

Za člane Verifikacijske komisije predlagam: Miro Šinkovec z Vrhnike, Staneta Ostermana iz Kamnika, Štefana Tompo iz Ljutomera.

Ima kdo kakšen spreminjevalni oziroma dopolnjevalni predlog? (Nihče.) Če nihče, dajem ta predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Verifikacijska komisija soglasno izvoljena, in prosim člane, da pristopijo k delu.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, na potrditev zapisnika 13. seje skupščine.

Obvestiti vas moram, da je na 2. strani, to je pri 5. točki dnevnega reda osnutka zapisnika 13. seje ugotovljena napaka.

Obveznost Izobraževalne skupnosti Slovenije znaša 2 520 000 din in ne 1 680 000 din, kot je po pomoti zapisano. Predlagam, da se zapisnik v tem smislu popravi.

Ima morda še kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Nihče.) Če nihče, predlagam, da glasujemo o potrditvi. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 13. seje Skupščine potrjen.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih.

Predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih sprejemamo enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije. Naša skupščina bo sproti seznanjena z morebitnimi amandmaji, prav tako pa bomo tudi mi delegate Skupščine SR Slovenije obvestili o poteku sprejemanja zakona.

Uvodno obrazložitev k predlogu zakona bo podal predstavnik predlagatelja, namestnik predsednice Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje tovariš Polde Kejžar!

Polde Kejžar: Tovarišice in tovariši delegati! Zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih družbenih dejavnosti pomeni zagotavljanje pogojev za napredek dela in proizvodnje ter osebnega in družbenega standarda. Uresničevanje programov na omenjenih področjih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena, pomeni zagotavljanje skupnih in splošnih pogojev za delo in razvoj družbe. Sredstva za zadovoljevanje teh potreb se zagotavljajo s svobodno menjavo dela.

Ker v sedanjem zakonu o izobraževalnih skupnostih sistem financiranja, zlasti še način odločanja delavcev o zagotavljanju sredstev za zadovoljevanje svojih skupnih potreb, ni urejen povsem v skladu z načeli zakona o združenem delu, je potrebno urediti te odnose v skladu s tem zakonom. Zakon o združenem delu uveljavlja samoupravni sporazum o temeljnih plana kot način odločanja obveznosti delavcev in delovnih ljudi na posameznih področjih zadovoljevanja skupnih potreb, ki se zagotavljajo iz dohodka tozdvov. Te obveznosti pa lahko prevzemajo tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Prav tako pa lahko delavci te obveznosti prevzemajo tudi po svojih delegacijah in delegatih s sprejetjem zakona oziroma odločitev v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. S tem določilom zakona o združenem delu je treba uskladiti 29. člen zakona o izobraževalnih skupnostih.

Po sedANJI ureditvi je namreč odločanje o prispevnih stopnjah v pristojnosti skupščin interesnih skupnosti. Enakopravno sodelovanje pristojnih zborov družbenopolitičnih skupnosti predvidevajo zakoni le za primer, ko je treba na posameznem področju družbene dejavnosti zagotoviti potrebna sredstva za solidarnost in za financiranje temeljnih nalog. Predlagana sprememba zakona pomeni, da višine prispevka za posamezne izobraževalne skupnosti, izražene v stopnji od osnove, določene s posebnim republiškim zakonom, ne bodo več določale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, pač pa delavci in drugi delovni ljudje s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov oziroma tudi z drugimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Za primer pa, ko samoupravni sporazumi o temeljnih planov in drugi samoupravni sporazumi v okviru posamezne samoupravne interesne skupnosti ne bi bili uskladeni ali bi jih sklenil le del udeležencev, s čimer sredstva za izvedbo sprejetega programa ne bi bila zagotovljena, predložena sprememba zakona določa, da lahko Skupščina SR Slovenije enakopravno s Skupščino Izobraževalne skupnosti Slovenije določi stopnjo prispevka za vse delavce in delovne ljudi, ki so zavezani plačevati prispevek, ali pa le za tiste delavce oziroma delovne ljudi, ki samoupravnih sporazumov niso sklenili.

Predlagana sprememba zakona ne povzroča novih finančnih bremen, pa tudi ne drugih novih materialnih obveznosti; pomeni pa novo pristojnost in dolžnost, da Skupščina SR Slovenije v izjemnih primerih, ko izvajanja temeljnih nalog ne bi mogli zagotoviti po samoupravni poti, enakopravno s Skupščino Izobraževalne skupnosti Slovenije odločil o višini obveznega prispevka. O vseh osnutkih zakonov, ki urejajo način odločanja v posameznih interesnih skupnostih, kot tudi o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih so razpravljali zbori Skupščine SR Slovenije 8. in 9. decembra, obravnavale pa so jih tudi skupščine ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti.

Na podlagi tega je Izvršni svet pripravil predlog zakona, v katerem so upoštewane vse dosedanje pripombe. Zato predlagamo, da sprejmete predlog zakona v besedilu, kot je predložen!

Predsednik Franc Braniselj: Začenjam razpravo o predlogu zakona. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, predlagam, da o predlogu glasujemo, in to najprej po členih. Zakon ima dva člena. Kdor je za vsebino 1. člena predloženega zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen predloga zakona soglasno sprejet.

Kdor je za vsebino 2. člena predloga zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo glasovanja vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je tudi 2. člen predloga zakona soglasno sprejet.

Kdor je za predloženi zakon v celoti, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo glasovanja vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Skupščina Izobraževalne skupnosti Slovenije predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih v predloženem besedilu soglasno sprejela.

skupščina kulturne skupnosti slovenije

10. seja

(29. decembra 1976)

Predsedoval: Miloš Poljanšek,
predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 10.30.

Predsednik Miloš Poljanšek: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam skupno sejo Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev.

S sklicem 10. seje Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije vam je bil poslan predlog dnevnega reda. Ali so predlogi za spremembo in dopolnitev? (Ne.) Posebej naj opozorim, da iz tehničnih razlogov zapisnika 9. seje ni bilo mogoče poslati prej in ste ga dobili šele danes. Zato se moramo odločiti, ali ga potrdimo na tej seji ali pa na prihodnji. Ker ni spreminjevalnih predlogov, ugotavljam, da je Skupščina sprejela tale dnevni red:

1. potrditev zapisnika 9. seje Skupščine,
2. poročilo o delu Izvršnega odbora med 9. in 10. sejo Skupščine,
3. predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih,
4. predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977,
5. predlog sklepa o začasnem financiranju kulturnih dejavnosti iz sredstev Kulturne skupnosti Slovenije v prvem polletju 1977,
6. smernice za izdelavo programa Kulturne skupnosti Slovenije v letu 1977,
7. vprašanja in odgovori delegatov,
8. razno.

V zvezi s 3. točko dnevnega reda opozarjam delegate, da jo obravnavamo enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije in da imajo delegati na tej seji Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije v skladu z drugim odstavkom 32. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije enake pravice in dolžnosti kot delegati v zborih Skupščine SR Slovenije.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na potrditev zapisnika 9. seje.

Prosim, ali so kakšne pripombe k zapisniku? (Ne.) Ugotavljam, da pripomb ni in da je s tem zapisnik potrjen.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo o delu Izvršnega odbora med 9. in 10. sejo Skupščine.

Pismeno gradivo o dnevni redih sej Izvršnega odbora in odborov Izvršnega odbora ste prejeli. Vprašujem predsednika tovariša Iva Tavčarja, če želi v zvezi s to točko dati poročilo! (Ne.) Ali so kakšna vprašanja? (Ne.) Ker ni nobenih pripomb s strani predsednika in vprašanj s strani delegatov, zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih.

Kot sem že uvodoma povedal, obravnavamo to točko enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije. Predstavnik predlagatelja je Jože Humer, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za kulturo. Sprašujem predstavnika predlagatelja, ali želi dati še uvodno obrazložitev! (Da.)

Besedo ima tovariš Jože Humer, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za kulturo!

Jože Humer: Opozoril bi, da predlog zakona predvideva tri načine določanja prispevkov za kulturne dejavnosti. Običajen in pretežen način bo, da delovni ljudje in občani s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov za kulturne skupnosti določajo ne le obseg kulturnih dejavnosti, temveč tudi višino prispevne stopnje za gmotno omogočanje planiranih dejavnosti. Drugi način, ko namreč te stopnje v enakopravnem soodločanju določita skupščina kulturne skupnosti in Skupščina družbenopolitične skupnosti, je predviden subsidiarno, namreč za primere, ko na posameznem območju začasno ne bi bilo mogoče zagotoviti primernih prispevnih stopenj po prvem načinu. Tretji način pa velja samo za republiko; z njim bi se ne glede na prva dva načina po potrebi zagotavljala sredstva za pokrivanje posebnih družbenih potreb.

Nujnost sprejetja takega zakona o spremembi dosedanjega zakona je utemeljena s tem, da so samoupravni sporazumi o temeljih planov že v obravnavanju, njihovi osnutki pa za zdaj ne vsebujejo tudi prispevnih stopenj.

Predsednik Miloš Poljanšek: Ugotavljam, da je Skupščina na zadnji seji obravnavala osnutek zakona in da je predlagatelj upošteval pripombe Skupščine. Ali so še kakšne načelne pripombe? Ugotavljam da ne, zato prehajamo na obravnavanje besedila zakona v podrobnostih. Ali so v podrobnostih kakšne pripombe? (Ne.)

Ugotavljam, da ne. Zato dajem predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih na glasovanje. Kdor je iz Zbora uporabnikov za predlog zakona, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Kdor je iz Zbora izvajalcev za predlog zakona, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije na svoji 10. seji soglasno sprejela predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih v predloženem besedilu.

S tem je postopek opravljen.

skupščina zdravstvene skupnosti slovenije

10. seja

(29. decembra 1976)

Predsedoval: dr. Srečko Koren,
predsednik Skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 10. uri.

Predsednik dr. Srečko Koren: Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam skupno sejo Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev.

Dnevni red za današnjo sejo ste prejeli z vabilom. Predlagam, da predlagano 5. točko dnevnega reda premaknemo na drugo mesto. Ima še kdo kakšen predlog za spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Če nihče, ugotavljam, da je sprejet tale dnevni red:

1. poročilo o delu Izvršnega odbora in izvršitvi sklepov ter potrditev zapisnikov sej zborov z dne 7. 12. 1976,
2. predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu,
3. predlog resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977,
4. poročilo komisije o finančno-ekonomskem stanju zdravstvenih skupnosti in zdravstvenih delovnih organizacij s predlogom ukrepov,
5. vsebinski in finančno-ekonomski pregled sporazumevanja o izvajanju menjave dela v letu 1976 in osnutek tez za pripravo pogojev in meril za pridobivanje dohodka po načelu svobodne menjave dela v letu 1977,
6. zahtevki in predlogi porabe sredstev za pozavarovanje,
7. začasno financiranje Zdravstvene skupnosti Slovenije in začasno združevanje sredstev v I. trimesečju 1977,
8. kadrovska vprašanja,
9. vprašanja in odgovori delegatom,
10. razno.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na poročilo o delu Izvršnega odbora in izvršitvi sklepov ter potrditev zapisnikov.

Gradivo ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog? (Ne.) Ugotavljam, da Skupščina nima pripomb in da je torej poročilo sprejela.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu.

Gradivo za to točko ste prejeli. Prav tako je v sklepih Izvršnega odbora navedeno, da Izvršni odbor predlaga obema zboroma Skupščine, da predlog navedenega zakona sprejmeta v besedilu, ki ga je predlagal predlagatelj dne 15. decembra 1976.

Pričenjam razpravo k tej točki dnevnega reda. Kdo, prosim, želi besedo? (Nihče.) Če nihče ne želi besede, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje. Ker glasujemo kot skupščinski zbor, glasujeta oba zbora hkrati.

Dajem torej na glasovanje predlog navedenega zakona v besedilu, ki ga je predložil predlagatelj dne 15. 12. 1976. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Skupščina Zdravstvene skupnosti Slovenije sprejela predlog navedenega zakona v besedilu, ki ga je predložil predlagatelj dne 15. decembra 1976.

S tem je postopek enakopravne obravnave in sklepanja skupaj z zbori Skupščine SR Slovenije opravljen.

skupščina raziskovalne skupnosti slovenije

9. seja

(29. decembra 1976)

Predsedovala: dr. Aleksandra Kornhauser,
predsednica Skupščine Raziskovalne skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 9.30.

Predsednica dr. Aleksandra Kornhauser: Pričenjam 9. sejo Skupščine Raziskovalne skupnosti Slovenije. Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. izvolitev organov seje Skupščine:
  - a) Komisije za verifikacijo mandatov delegatov;
  - b) overiteljev zapisnika;
2. potrditev zapisnika 8. seje skupščina RSS;
3. predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih;
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976;
5. informacija o udeležbi delegatov na sejah Skupščine RSS;
6. predlogi Komisije za infrastrukturo;
7. revalorizacija prispevkov za Raziskovalno skupnost in njihova razporeditev;
8. sklep o zvišanju štipendij;
9. predlog za spremembo pravilnika o podeljevanju štipendij in drugih oblik pomoči RSS;
10. predlog za sofinanciranje podiplomskega študija v okviru programa 1976;
11. predlogi Komisije za znanstveni tisk in sestanke;
12. financiranje mladinskega tiska;
13. poročilo Statutarne komisije o pripravi statuta;

14. sklep o začasnem financiranju programa RSS v prvem četrtletju 1977;
15. poziv za vložitev predlogov za izvajanje srednjeročnega plana RSS v letu 1977;
16. predlogi Komisije za volitve in imenovanja;
17. samoupravni sporazum za procesiranje znanstveno-tehničnih informacij;
18. samoupravni sporazum o akcijah na mednarodnem področju;
19. samoupravna sporazuma o temeljih planov Ljubljanske banke in njenih podružnic;
20. družbeni dogovor o ustanovitvi, nalogah in vlogi Republiškega informacijskega centra;
21. informacije in delegatska vprašanja;
22. razno.

Ima kdo od delegatov kakšen predlog za spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Če nima nihče, potem ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na izvolitev organov za to sejo Skupščine.

Najprej moramo izvoliti Komisijo za verifikacijo mandatov delegatov, in sicer bomo izvolili enega delegata iz Zbora uporabnikov in enega delegata iz Zbora raziskovalcev ter tajnika Komisije, ki ga imenuje strokovna služba. Iz Zbora uporabnikov predlagam tovariša Jurija Kumerja in iz Zbora raziskovalcev tovariša Franca Strmčnika, za tajnika Komisije pa tovarišico Lojzko Horvat.

Ali se imenovana delegata strinjata s tem predlogom? (Da.) Dajem predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Komisija soglasno izvoljena. Prosim člane Komisije, če ugotovijo sklepčnost današnje seje.

Pri tej točki dnevnega reda moramo izvoliti še overitelje zapisnika. Za to opravilo potrebujemo dva delegata iz Zbora uporabnikov in dva delegata iz Zbora raziskovalcev. Kot vedno pa sta po položaju overitelja zapisnika tudi predsednik Skupščine in oba predsednika zborov.

Iz Zbora uporabnikov predlagam za overitelja tovariša J. Ažmana in F. Čačoviča, iz Zbora raziskovalcev pa V. Klemenčiča in V. Turka.

Ta predlog dajem na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so izvoljeni tudi overitelji zapisnika.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na potrditev zapisnika 8. seje Skupščine Raziskovalne skupnosti.

Osnutek zapisnika je bil poslan overiteljem zapisnika. Tovariš Skaza še ni posređoval svojega stališča. (Ni navzoč.) Potem bomo overavljali zapisnik vsi tisti, ki smo ga že dobili.

Prosim tovariša sekretarja, če bi prebral pripombo tovariša Gabrovška!

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariš Gabrovšek je imel pri zapisniku pripombno k 6. točki dnevnega reda, in sicer k sklepu številka 3. Po njegovem predlogu dopolnjeni sklep se glasi: »Dopolnjeno gradivo naj metodološka komisija ponovno predloži v razpravo področnim raziskovalnim skupnostim in občinskim raziskovalnim skupnostim ter Skupščini Raziskovalne skupnosti Slo-

venije v potrditev, da jo bo mogoče uporabiti pri ocenjevanju predlogov za leto 1977 . . . .«

Nejasen je ostal sklep pri 10. točki dnevnega reda, ki se je nanašala na predlog dodatnega financiranja akcij na področju dokumentacije in knjižničarstva. Zaradi vprašljive sklepčnosti tega sklepa nismo vnesli v zapisnik. Skupščini predlagam, da s tem v zvezi dopolni zapisnik 8. seje Skupščine kot sledi:

»Ad 10. Po uvodni obrazložitvi predsednice Komisije tovarišice V. Levovnikove in krajši razpravi je Skupščina sprejela naslednja sklepa:

1. Predlog za dodatno financiranje akcij na področju dokumentacije in knjižničarstva se sprejme.

2. Skupščina pooblašča Izvršilni odbor, da v sodelovanju s Komisijo za informacijski sistem porazdeli odobrena sredstva, navedena v točki 2 predloga Izvršilnega odbora v skupnem znesku 100 000 din, med Univerzitetno knjižnico Maribor in knjižnico Visoke tehniške šole v Mariboru.«

Predsednica dr. Aleksandra Kornhauser: Na prejšnji seji smo o tem zelo dolgo razpravljali. Ker pa je bila vprašljiva sklepčnost, ni bilo to uvrščeno v zapisnik, zato zastavljam vprašanje, ali lahko na osnovi prejšnje razprave sprejmemo ta sklep in ga uvrstimo v zapisnik današnje seje!

Kdor se s predlaganim sklepom strinja, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ali obstajajo še kakšni dodatni predlogi za dopolnitev zapisnika? (Ne.) Če jih ni, ugotavljam, da je zapisnik s tem potrjen.

Prosim predsednika Komisije za verifikacijo mandatov delegatov, da poda poročilo!

Jurij Kumer: Komisija ugotavlja, da prisostvuje seji v Zboru uporabnikov 32 delegatov, kar predstavlja 53 % delegatskih mest, v Zboru raziskovalcev pa 43 delegatov, kar predstavlja 90 % delegatskih mest. Komisija ugotavlja, da Skupščina lahko veljavno sklepa.

Predsednica dr. Aleksandra Kornhauser: Hvala lepa za poročilo. Še enkrat se zahvaljujemo vsem delegatom, predvsem pa tistim, ki so izven Ljubljane, so prišli kljub tako neugodnim vremenskim razmeram.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih.

Pri tej točki dnevnega reda Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije razpravlja in sklepa kot z zbori Skupščine SR Slovenije enakopraven zbor.

Predlog zakona je pripravil Izvršni svet Slovenije, ki je k predlogu zakona dal tudi pismeno obrazložitev. Ali želi predstavnik predlagatelja dati še ustno obrazložitev? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš dr. Beno Lukman!

Dr. Beno Lukman: V skupščinske razprave o osnutku tega zakona se je Raziskovalna skupnost Slovenije vključila kot z zbori Skupščine SR Slovenije enakopraven zbor. Pri usklajevanju v organih Izvršnega sveta je bil osnutek zakona dopolnjen z vsemi danimi pripombami. Uskladen pa je bil tudi s spremembami, ki so bile predlagane pri zakonih z ostalih področij družbenih dejavnosti. Ker prvotno besedilo zakona s tem ni doživelo nobenih bistvenih sprememb, ga Izvršni svet predlaga v sprejetje Skupščini Raziskovalne skupnosti Slovenije kot enakopravnemu zboru Skupščine SR Slovenije.

Predsednica dr. Aleksandra Kornhauser: Hvala lepa! To je prvi zakon, ki ga naša skupščina sprejema enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije, kar je za nas slovesen trenutek. Pri tem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da so bile sprejete vse naše pripombe in predlogi, ki smo jih dali k osnutku zakona.

Predlog zakona dajem v razpravo. Želi prosim kdo razpravljati? (Ne.) Če nihče, dajem predlog prvega zakona, o katerem sklepamo enakopravno z zbori Skupščine SR Slovenije, na glasovanje. Kdor je za sprejem predloga zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih soglasno sprejela.

S tem je postopek enakopravne obravnave in sklepanja skupaj z zbori Skupščine SR Slovenije opravljen.

Uradni list
dokumentacija

SEZNAM GOVORNIKOV

Zbor združenega dela

- Anželj Milan 9
Avsenik Jože 15
Bajželj Mirko 232
Belič Uroš 104
Berič Jakob 105
Belinc Robert 251
Bole Milan 94
Božič Stane 188
Brečko Miroslav 241
Budihna Karmelo 12, 20, 23, 27, 36
Bukvič Štefan 155
Bulc Marko 63
Cvetanovič Sonja 274
Cvetkovič Božo 223, 264
Čačinovič Rudi 169
Česnik Janko 45
Čok Vojko 35, 139
Domjan Alojz 282
Dragan Zvone 147, 245
Draksler Zvonko 205
Fazarinc Anton 203, 209
Feltrin Dominik 134
Filipi Zvonko 26, 27
Franko Karel 196
Gantar Pavel 95, 145
Gorišek Lado 109, 271
Goršek Martin 80, 91
Gospodarič Alfonz 76
Grebenc Oto 83
Grilj Ciril 155
Herga Francka 140, 201
Hrovat Bogomir 85, 93, 159
Hus Dušan 19
Ilič Aleksander 39
Jakomin Livio 73, 97, 110, 111
Jan Jernej 48, 183, 275
Jemec Mirko 225
Jurančič Zdenka 59, 65, 68, 84, 100
Jurše Adolf 63
Kert Jože 222, 227, 243, 244, 264
Kert Miro 61
Kirn Franc 214
Kirn Vida 100, 213, 214
Klemenčič Ivo 177, 189, 244
Klinar Franc 4
Knaflič Katka 112
Kogovšek Ivan 65
Korelič Bruno 180, 191
Korošec Štefan 279
Krajčič Ludvik 135
Kučež Bernard 32
Kužnik Jože 20
Lampelj Franjo 90
Larnsak Dragica 137
Legat Helena 194
Lozej Viktor 34
Magdič Janez 274
Manček Vilma 136
Meglič Jože 219, 257
Menih Marija 281
Meršol Jože 175
Mikluš Dušica 104
Mikoš Boris 87, 93
Milanovič Ilija 8
Močnik Metka 61
Mozetič Dragan 211, 272
Muraus Janko 110
Naglič Eva 42, 74, 75, 151
Nemec Štefan 68
Nikolič Aco 56
Oblak Marjan 156
Ogris Kristl 272
Oman Andrej 166
Ozbič Milica 100, 227, 234, 238, 239, 241, 248, 249, 250, 253, 256
Pahor Jože 14
Pavšič Rok 82, 92, 156, 186
Petelin Andrej 16
Petkovšek Peter 180
Perozzi Rudi 143
Petrovič Drago 258, 264, 265
Pirkmajer Edo 206
Plesničar Rasto 131
Polič Vasilij 11, 25, 238, 241, 276, 283
Ponikvar Igor 7, 29, 72, 75, 225
Pospiš Stanislava 30
Puncer Milan 29, 33, 145, 165, 236
Rihteršič Nada 123, 168
Rovan Mara 28, 34
Slokar Jolanda 69
Smejkal Leo 55
Straka Adolf 200
Suvorov Peter 12
Šanca Vlado 29, 33, 84, 174, 191, 235, 236, 238, 239, 240, 256, 257, 263, 270, 276
Šentjunc Marjeta 252
Škrk Bojan 13
Šlajmer Milan 199, 210
Šubic Jože 62
Šulin Miloš 158, 160
Šušteršič Metka 112
Tavčar Janez 138
Tepej Ida 15, 234, 247
Tominšek Anka 273
Travnikar Franc 36, 38
Tršan Janez 129
Ujčič Andrej 113
Ulrih Ela 277
Vereš Ivanka 31, 162
Vidrih Drago 116, 117, 243

Vizovišek Gojko 120	Zajc Janez 239
Volfand Zvonimir 172, 212	Zakonjšek Jože 202
Vovk Janko 155, 182	Zaletel Saša 64
Vuk Savo 96, 98	Zidanšek Milena 134, 165
Zadavec Andrej 17	Zver Štefan 141

Zbor občin

Banovec Tomaž 485, 495	Miklavčič Ivo 356, 402, 480, 490, 494
Benčina Drago 461	Mikoš Boris 426, 441
Berce Boris 327	Mozetič Dragan 365, 417, 420, 429, 436, 467, 485, 491, 492, 503, 504, 505, 524, 533
Berič Jakob 350, 373	Naglič Eva 527
Bitežnik Jože 404	Naras Herta 448
Bizjak Aleksander 301	Notar Ana 449
Bricelj Franc 360, 362	Novak Peter 484, 497, 516
Budihna Karmelo 335	Oblak Marjan 412
Cerkovnik Ivan 424, 426	Ocvirk Tone 358
Česnik Janko 325	Oprešnik Pepca 476
Deberšek Jože 451	Ostrouška Rado 364
Domjan Alojz 314, 318, 333	Ozbič Milica 375
Drakslar Zvonko 464	Papež Anton 496, 499
Gabrovšek Fedor 439	Pehaček Rado 300
Golar Manko 309, 311, 501, 503	Pirkmajer Edo 466
Gregorič Marija 423	Poljšak Jože 358
Gruden Jože 534	Popovič Anica 503, 505, 508, 528
Habe Ciril 391, 459	Praznik Zdravko 406
Hrovat Franc 345, 423	Pregl Herman 444, 446
Hudomalj Danilo 318	Rakovec Judita 471, 473, 479, 495
Jakomin Livio 331, 350, 377, 378	Ravbar Milivoj 388
Jerman Slavka 344	Ribič Stane 422
Jerovšek Anton 497, 500, 506	Rode Vitja 346, 352, 359, 376, 379
Jug Vinko 480	Rome Dragica 290, 295, 302, 305, 351, 387, 435, 469
Jurančič Zdenka 321	Rovan Mara 308, 310, 331, 498, 499, 501
Juršič Stanko 410, 435, 493, 502, 505, 516, 523	Saje Miro 353, 359, 506, 509
Kalač Ahmet 295, 302, 334, 335	Selan Marko 447, 454, 473
Kalčič Miran 288	Skinder Franc 405
Kampuš Oto 394	Sorč Silvo 393
Kerč Tone 381	Svetelj Franc 396
Klemenčič Ivo 427	Šefer Hermina 364
Kobe Marko 502, 531, 532	Šmid Kristina 341, 379
Kocjančič Rudi 312, 317	Šporar Janez 358, 483
Koderman Venčeslav 398	Štrakl Franc 400, 448, 458
Kokalj Martin 307	Štruc Milan 510
Komac Vito 305	Temlin Ignac 338
Koman Vasilij 418	Trebežnik Marjan 293, 297, 300, 301, 303, 306, 307, 370
Korelič Bruno 517	Trtnik Lojze 295
Korošec Franc 286	Ujčič Andrej 380, 525
Korošec Štefan 529, 532	Varga Jože 399
Kropivnik Rudi 365	Vida Štefan 494
Lakner Lojze 299	Vidovič Gojko 330, 383, 386, 450
Letnar Maruška 292	Vilfan Joža 341
Lipičar Rado 439	Vodopivec Milenko 482, 495, 496
Logar Milan 482	Vrčkovnik Rudi 389
Magajna Judita 318, 320	Žibert Tončka 524
Makovec Stojan 297, 305, 363, 365, 483	Žunič Mato 484
Markočič Darko 349, 351, 361	
Marsel Karlo 295	
Merhar Viljem 468	

Družbenopolitični zbor

Bačič Geza 587	Kropivnik Rudi 579, 580, 614, 618, 619, 625
Bogovič Jože 558	Krpan Teodora 593
Božič Jože 559	Logar Vladimir 570, 584, 624
Bulc Marko 561, 572, 631	Mejak Miran 600
Cepuš Lojze 575, 598, 620	Mermolja Pavel 548, 554
Cvilak Davorin 615	Mlinarič Srečko 581, 604, 618, 623
Česnik Janko 546, 566, 611, 628	Polič Zoran 540, 557, 624, 627, 628
Čotar Lojzka 597	Sitar Janez 565
Fazarinc Anton 629	Šenk Marjan 554
Gavez Stane 595	Štefančič Terezija 561
Globačnik Jože 591, 619	Štok Štefan 574
Golob Ludvik 579, 589, 610, 616, 627	Tance Vlado 551
Gošnik Vladimir 539	Tomlje Tina 628
Japelj Janez 564	Zakonjšek Jože 605, 611, 617, 618
Jukič Vera 562, 563	Zupančič Beno 543, 562, 563, 628
Jurkovič Danica 549	Znidaršič Ivica 630
Klemenčič Vlado 612	
Kolenc Riko 549	

Skupno zasedanje

Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Brilej Jože 633	Ozbič Milica 648
Bulc Marko 637	Praznik Zdravko 641
Dragan Zvone 652	Zakonjšek Jože 669
Marinc Andrej 674	

Skupščina

Izobraževalne skupnosti Slovenije

Kejžar Polde 692

Skupščina

Kulturne skupnosti Slovenije

Humer Jože 696

Skupščina

Raziskovalne skupnosti Slovenije

Kumer Jurij 701	Pirkmajer Edo 700
Lukman Beno 701	

VSEBINA

Zbor združenega dela

36. seja — 20. oktobra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ter poročilo te komisije 3
Govornik:
Franc Klinar 4
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda 4

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 35. seje Zbora združenega dela 6
2. Obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti 6
Govorniki:
Igor Ponikvar 7
Ilija Milanovič 8
Milan Anželj 9
Vasilij Polič 11
3. Predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč 11
Govorniki:
Karmelo Budihna 12
Bojan Škrk 13
Jože Pahor 14
Ida Tepej 15
Jože Avsenik 15
Andrej Petelin 16
Andrej Zadravec 17
Dušan Hus 19
Jože Kužnik 20
Karmelo Budihna 20
4. Predlog zakona o sladkovodnem ribištvu 23
Govornika:
Karmelo Budihna 23
Vasilij Polič 25

5. Predlog zakona o morskem ribištvu	26
Govorniki:	
Zvonko Filipi	26
Karmelo Budihna	27
Zvonko Filipi	27
Karmelo Budihna	27
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	28
Govorniki:	
Mara Rovan	28
Milan Puncer	29
Vlado Šanca	29
Igor Ponikvar	29
Stanislava Pospiš	30
Ivanka Vereš	31
Bernard Kučej	32
Milan Puncer	33
Vlado Šanca	33
Viktor Lozej	34
Mara Rovan	34
7. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč	45
Govorniki:	
Vojko Čok	35
Franc Travnikar	36
Karmelo Budihna	36
8. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o morskem ribištvu	38
Govornik:	
Franc Travnikar	38
9. Predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona	39
Govornik:	
Aleksander Ilič	39
10. Predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona	41
Govornik:	
Eva Naglič	42
11. Nadaljevanje razprave o obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti	43
Govornik:	
Janko Česnik	45
12. Samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji	47
13. Dogovor socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe	47

14. Osnutek zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino	48
Govorniki:	
Jernej Jan	48
Leo Smejkal	55
Aco Nikolič	56
15. Osnutek zakona o prometu blaga in storitev s tujino	57
16. Osnutek zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti v tujini	58
17. Osnutek zakona o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin	58
18. Osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976	58
Govornik:	
Zdenka Jurančič	59
19. Osnutek zakona o temeljih denarnega sistema	60
20. Osnutek zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv	61
Govornika:	
Metka Močnik	61
Miro Kert	61
21. Osnutek zakona o Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva	62
Govorniki:	
Jože Šubic	62
Adolf Jurše	63
Marko Bulc	63
22. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v obdobju 1976 do 1980	64
Govorniki:	
Saša Zaletel	64
Ivan Kogovšek	65
Zdenka Jurančič	65
23. Dogovor o temeljih družbenega plana za razvoj strojne industrije in ladjedelništva v obdobju 1976 do 1980	66
24. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj	66
25. Predlog zakona o ratifikaciji sporazumov o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (druga kreditna linija za industrijske projekte)	67
26. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj (projekt vodovoda in kanalizacije Sarajevo)	67
27. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o varstvu investicij med Jugoslavijo in Nizozemsko	67

28. Predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi Interameriške banke za razvoj	68
G o v o r n i k :	
Zdenka Jurančič	68
29. Program dela Zbora združenega dela za obdobje od septembra 1976 do julija 1977	68
G o v o r n i k a :	
Štefan Nemeč	68
Jolanda Slokar	69
30. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada	71
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije	72
G o v o r n i k :	
Igor Ponikvar	72
— odlok o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru	72
31. Vprašanja delegatov	73
G o v o r n i k i :	
Livio Jakomin	73
Eva Naglič	74
Igor Ponikvar	75
Alfonz Gospodarič	76

37. seja — 24. novembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	78
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	79
3. Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	80
G o v o r n i k :	
Martin Goršek	80

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 37. seje Zbora združenega dela	80
2. Odobritev zapisnika 36. seje Zbora združenega dela	81
3. Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977. letu	82

Govornika :	
Rok Pavšič	82
Oto Grebenc	83
4. Osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	83
Govorniki :	
Vlado Šanca	84
Zdenka Jurančič	84
Bogomir Hrovat	85
5. Predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona	86
Govorniki :	
Boris Mikoš	87
Franjo Lampelj	90
Martin Goršek	91
Rok Pavšič	92
Bogomir Horvat	93
Boris Mikoš	93
6. Predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	94
Govornika :	
Milan Bole	94
Pavel Gantar	95
7. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	95
8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije	95
9. Predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah	96
Govornika :	
Savo Vuk	96
Livio Jakomin	97
Savo Vuk	98
10. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije	98
11. Predlog odloka o zavarovanju redkih in ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik	99
12. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu	99
Govorniki :	
Zdenka Jurančič	100
Vida Kirn	100
Milica Ozbič	100
13. Osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977	102

14. Osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980	103
15. Predlog dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1976 do leta 1980	103
Govornika :	
Dušica Mikluš	104
Uroš Belič	104
16. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v razdobju od leta 1976 do leta 1980	105
Govornik :	
Jakob Berič	105
17. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču	107
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru	108
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru	108
18. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o garanciji med SFR Jugoslavijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj, Washington za projekt Sarajevo — varstvo pred onesnaževanjem zraka	108
19. Delegatska vprašanja	109
Govorniki :	
Lado Gorišek	109
Livio Jakomin	110
Janko Muraus	110
Livio Jakomin	111
Katka Knaflič	112
Metka Sušteršič	112
Andrej Ujčič	113

38. seja — 8. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	115
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	115
3. Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	116
Govornik :	
Drago Vidrih	116

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 38. seje Zbora združenega dela 117
2. Odobritev zapisnika 37. seje Zbora združenega dela 119
3. Osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976 119
Govorniki:
Gojko Vizovišek 120
Nada Rihtaršič 123
Peter Suvorov 125
Janez Tršan 129
Rasto Plesničar 131
Milena Zidanšek 134
Dominik Feltrin 134
Ludvik Krajčič 135
Vilma Manček 136
Dragica Larnsak 137
Janez Tavčar 138
Vojko Čok 139
Francka Herga 140
Štefan Zver 141
Rudi Perozzi 143
Milan Puncer 145
Pavle Gantar 145
Zvone Dragan 147
4. Izhodišča za pripravo proračuna SR Slovenije za leto 1977 151
Govorniki:
Eva Naglič 151
Janko Vovk 155
Ciril Grilj 155
Štefan Bukvič 155
Rok Pavšič 156
Marjan Oblak 156
5. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona 157
Govornik:
Miloš Šulin 158
6. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona 159
Govornik:
Bogomir Hrovat 159
7. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona 160

Govorniki:	
Miloš Šulin	160
Ivanka Vereš	162
Milena Zidanšek	165
Milan Puncer	165
Andrej Oman	166
8. Predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona	167
9. Nadaljevanje razprave o osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1977, s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1976	168
Govornik:	
Nada Rihtaršič	168
10. Osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	169
Govorniki:	
Rudi Čačinovič	169
Zvonimir Volfand	172
Vlado Šanca	174
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem	174
Govornik:	
Jože Meršol	175
12. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih	176
13. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij)	176
14. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov	177
Govornik:	
Ivo Klemenčič	177
15. Predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošni jugoslovanski kmetijski projekt	178
16. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovanskih železnic v obdobju od leta 1976 do leta 1980	178
17. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981	179
18. Osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1977 do leta 1980	180

Govornika :	
Bruno Korelič	180
Peter Petkovšek	180
19. Osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin	181
20. Osnutek zakona o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela	181
21. Osnutek zakona o Jugoslovanski banki za pospeševanje ekonomskega sodelovanja s tujino in o določenih oblikah tega sodelovanja	182
Govornika :	
Janko Vovk	182
Jernej Jan	183
22. Osnutek zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976	183
23. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko in pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso	184
24. Osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976	184
25. Osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju SR Črne gore	185
26. Predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severnoatlantskih oceanskih postaj	185
27. Osnutek zakona o zagotavljanju sredstev federacije za pristop SFR Jugoslavije k Interameriški banki za razvoj	186
28. Osnutek zakona o sredstvih rezerv	186
Govornik :	
Rok Pavšič	186
29. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin	187
— predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani	187
30. Vprašanja delegatov	188
Govorniki :	
Stane Božič	188
Ivo Klemenčič	189
Bruno Korelič	191
Vlado Šanca	191

39. seja — 9. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja 193
  2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda 193
  3. Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja 194
- Govornik:
- Helena Legat 194

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 39. seje Zbora združenega dela 195
  2. Obravnava samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti o temeljih planov srednjeročnega razvoja SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 195
- Govorniki:
- Karel Franko 196
- Miran Šlajmer 199
- Adolf Straka 200
- Francka Herga 201
- Jože Zakonjšek 202
- Anton Fazarinc 203
3. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona 204
- Govornika:
- Zvonko Draksler 205
- Edo Pirkmajer 206
4. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona 207
  5. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in o raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona 207
  6. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona 208
  7. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona 208
  8. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona 209
- Govornika:
- Dr. Anton Fazarinc 209
- Dr. Miran Šlajmer 210

9. Osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo	211
G o v o r n i k i :	
Dragan Mozetič	211
Zvonimir Volfand	212
Vida Kirn	213
10. Vprašanja delegatov	214
G o v o r n i k :	
Franc Kirn	214
11. Nadaljevanje razprave o samoupravnih sporazumnih samoupravnih interesnih skupnosti o temeljih planov srednjeročnega razvoja SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980	214
G o v o r n i k :	
Vida Kirn	214

40. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	218
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	218
3. Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja	219
G o v o r n i k :	
Jože Meglič	219

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 40. seje Zbora združenega dela	220
2. Odobritev zapisnika 38. in 39. seje Zbora združenega dela	221
3. Predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	222
G o v o r n i k i :	
Jože Kert	222
Božo Cvetkovič	223
Mirko Jemec	225
Igor Ponikvar	225
Jože Kert	227
4. Predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977	227

Govornika :	
Milica Ozbič	227
Mirko Bajžel	232
5. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977	233
Govorniki :	
Ida Tepej	234
Milica Ozbič	234
Vlado Šanca	235
Milan Puncer	236
Vlado Šanca	236
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov	237
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	237
Govorniki :	
Vasilij Polič	238
Vlado Šanca	238
Milica Ozbič	238
Vlado Šanca	239
Janez Zajc	239
Milica Ozbič	239
Vlado Šanca	240
Vasilij Polič	241
Miroslav Brečko	241
Milica Ozbič	241
8. Nadaljevanje razprave o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	242
Govorniki :	
Jože Kert	243
Drago Vidrih	243
Ivo Klemenčič	244
Jože Kert	244
9. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977	245
Govornika :	
Zvone Dragan	245
Ida Tepej	247
10. Predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976	247
Govornik :	
Milica Ozbič	248
11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks	249

Govornik:	
Milica Ozbič	249
12. Predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977	250
Govornik:	
Milica Ozbič	250
13. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976	251
Govorniki:	
Dr. Robert Blinc	251
Marjeta Šentjura	252
Milica Ozbič	253
14. Predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju 1977	255
Govorniki:	
Vlado Šanca	256
Milica Ozbič	256
Jože Meglič	257
Vlado Šanca	257
15. Predlog zakona o podaljšanju financiranja občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi vzajemnega prelivanja med občinami	257
16. Predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov	257
Govorniki:	
Drago Petrovič	258
Vlado Šanca	263
Jože Kert	264
Božo Cvetkovič	264
Drago Petrovič	264
17. Predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976 do 1980	265
Govornika:	
Drago Petrovič	265
Vlado Šanca	270
18. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976	271
Govornika:	
Vlado Gorišek	271
Kristl Ogris	272
19. Delegetska vprašanja	272
Govorniki:	
Dragan Mozetič	272
Anka Tominšek	273

Janez Magdič	274
Sonja Cvetanovič	274
Jernej Jan	275
20. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1976	276
Govornika:	
Vlado Šanca	276
Vasilij Polič	276
21. Predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih	277
Govornik:	
Ela Ulrih	277
22. Predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu	279
Govornika:	
Štefan Korošec	279
Marija Menih	281
23. Predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi	282
Govornika:	
Alojz Domjan	282
Vasilij Polič	283
24. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije	284
— predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani	284

Z b o r o b č i n

35. seja — 20. oktobra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	285
Govornik:	
Franc Korošec	286
2. Določitev dnevnega reda	287

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 34. seje Zbora občin	288
Govornik:	
Miran Kalčič	288

2. Obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti	290
Govornika :	
Dragica Rome	290
Maruška Letnar	292
3. Predlog zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč	293
Govorniki :	
Marjan Trebežnik	293
Ahmet Kalač	295
Karlo Marsel	295
Dragica Rome	295
Lojze Trtnik	295
Marjan Trebežnik	297
Stojan Makovec	297
Lojze Lakner	299
Rado Pehaček	300
Marjan Trebežnik	300
Aleksander Bizjak	301
Marjan Trebežnik	301
Dragica Rome	302
Ahmet Kalač	302
4. Predlog zakona o sladkovodnem ribištvu	302
Govorniki :	
Marjan Trebežnik	303
Dragica Rome	305
Vito Komac	305
Stojan Makovec	305
Marjan Trebežnik	306
5. Predlog zakona o morskem ribištvu	306
Govornika :	
Martin Kokalj	307
Marjan Trebežnik	307
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	308
Govornika :	
Mara Rovan	308
Manko Golar	309
Mara Rovan	310
Manko Golar	311
7. Predlog za izdajo zakona o lukah, z osnutkom zakona	311
Govornik :	
Rudi Kocjančič	312
8. Predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona	314
Govorniki :	
Alojz Domjan	314
Rudi Kocjančič	317

Judita Magajna	318
Danilo Hudomalj	318
Alojz Domjan	318
9. Dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k temu dogovoru	319
10. Samoupravni sporazum o ustanovitvi Izobraževalne skupnosti lesarstva v Socialistični republici Sloveniji	319
11. Osnutek zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1976	320
Govornika :	
Judita Magajna	320
Zdenka Jurančič	321
12. Osnutek zakona o dopolnitvah zakona o sredstvih rezerv	323
13. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj strojne industrije in ladjedelstva za obdobje od leta 1976 do leta 1980	324
14. Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodov bazične kemije v času od leta 1976 do leta 1980	324
15. Nadaljevanje razprave o obvestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti	325
Govornik :	
Janko Česnik	325
16. Predlog programa dela Zbora občin za obdobje od septembra 1976 do julija 1977	326
Govornik :	
Dr. Boris Berce	327
17. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada	329
— predlog odloka o določitvi števila in o izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije	329
Govornik :	
Gojko Vidovič	330
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru	330
18. Predlogi in vprašanja delegatov	331
Govorniki :	
Mara Rovan	331
Livio Jakomin	331
Alojz Domjan	333
Ahmet Kalač	334
Karmelo Budihna	335

36. seja — 24. novembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 337
Govornik:
Ignac Temlin 338
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda 338

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 36. seje Zbora občin 338
2. Odobritev zapisnika 35. seje Zbora občin 340
3. Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1977 340
Govornik:
Kristina Šmid 341
4. Poročilo o delu delegatov iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za obdobje od septembra 1975 do julija 1976 341
Govorniki:
Dr. Joža Vilfan 341
Slavka Jerman 344
Franc Hrovat 345
Vitja Rode 346
5. Predlog zakona o spremembi zakona o javnih cestah 348
Govorniki:
Darko Markočič 349
Livio Jakomin 350
Jakob Berič 350
Dragica Rome 351
Darko Markočič 351
Vitja Rode 352
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem Socialistične republike Slovenije 352
7. Predlog za izdajo zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem, z osnutkom zakona 353
Govorniki:
Dr. Miro Saje 353
Ivo Miklavčič 356
Tone Ocvirk 358
Jože Poljšak 358
Janez Šporar 358
Vitja Rode 359
Dr. Miro Saje 359

8. Predlog zakona o spremembi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	360
Govornik:	
Franc Bricelj	360
9. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju	361
Govorniki:	
Darko Markočič	361
Franc Bricelj	362
Stojan Makovec	363
10. Predlog odloka o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik	363
11. Osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	364
Govorniki:	
Rado Ostrouška	364
Hermina Šefer	364
Rudi Kropivnik	365
Dragan Mozetič	365
Stojan Makovec	365
12. Osnutek odloka o določitvi skupnega zneska deviz za potrebe federacije, republik in avtonomnih pokrajin za leto 1977	366
13. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu	367
14. Osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditve stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980	367
15. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj proizvodnje nekovin v obdobju od leta 1967 do leta 1980	368
16. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980	368
17. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču	369
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru	369
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru	369
18. Predlogi in vprašanja delegatov	370
Govornik:	
Marjan Trebežnik	370
19. Nadaljevanje razprave o dogovoru o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o razvoju PTT prometa v obdobju od leta 1976 do leta 1980	373
Govornik:	
Jakob Berič	373

20. Nadaljevanje predlogov in vprašanj delegatov	375
Govorniki:	
Milica Ozbič	375
Vitja Rode	376
Livio Jakomin	377
Vitja Rode	379
Kristina Šmid	379
Andrej Ujčič	380
Tone Kerč	381

37. seja — 8. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	382
Govornik:	
Gojko Vidovič	383
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	383

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 37. seje Zbora občin	384
2. Odobritev zapisnika 36. seje Zbora občin	385
3. Dodatno poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil	386
Govornik:	
Gojko Vidovič	386
4. Osnutek resolucije o izvajanju družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Slovenije v letu 1976	386
Govorniki:	
Dragica Rome	387
Milivoj Ravbar	388
Rudi Vrčkovnik	389
Ciril Habe	391
Silvo Sorč	393
Oto Kampuš	394
Franc Svetelj	396
Venčeslav Koderman	398
Jože Varga	399
Franc Štrakl	400
Ivo Miklavčič	402
Jože Bitežnik	404
Franc Skinder	405
Zdravko Praznik	406
Stanko Juršič	410

5. Izhodišča za pripravo proračuna Socialistične republike Slovenije za leto 1977	412
Govornik:	
Marjan Oblak	412
6. Predlog za izdajo zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega prelivanja med občinami, z osnutkom zakona	416
7. Predlog za izdajo zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977, z osnutkom zakona	417
Govornika:	
Dragan Mozetič	417
Vasilij Koman	418
8. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov, z osnutkom zakona	419
9. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in izplačujejo davek od prometa proizvodov in storitev, z osnutkom zakona	419
Govorniki:	
Dragan Mozetič	420
Stane Ribič	422
Franc Hrovat	423
Marija Gregorič	423
10. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem	424
Govornik:	
Ivan Cerkovnik	424
11. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih	426
Govornika:	
Ivan Cerkovnik	426
Boris Mikoš	426
12. Predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o graditvi objektov	427
Govornik:	
Ivo Klemenčič	427
13. Predlog odloka o pristopu k dogovoru socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o kritju tečajnega rizika v zvezi s posojilom Mednarodne banke za obnovo in razvoj za splošno jugoslovanski kmetijski projekt	428
14. Osnutek zakona o skupnem obsegu proračunskih izdatkov federacije za leto 1977	428

Govornik:	
Dragan Mozetič	429
15. Osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za kritje prekoračenja stroškov pri gradnji proge Beograd—Bar v območju Socialistične republike Črne gore	431
16. Osnutek zakona o sredstvih rezerv	432
17. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa integracije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1977 do leta 1981 in programa modernizacije skupnih služb za vodenje civilnih in vojaških letal v obdobju od leta 1976 do leta 1981	432
18. Osnutek zakona o uporabi zakona o razvojnih premijah in zagotovitvi sredstev za njihovo izplačevanje v letu 1976	433
19. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o premijah za mleko, pitana teleta, junce in junice ter jagnjeta in o kompenzacijah za sveže meso	433
20. Osnutek zakona o spremembah zakona o kompenzaciji proizvajalcem umetnih gnojil v letih 1974, 1975 in 1976	434
21. Predlog zakona o ratifikaciji pogodbe o skupnem financiranju severno-atlantskih oceanskih postaj	434
22. Osnutek zakona o prenosu sredstev anuitet za določene kredite v dobro sredstev solidarnosti republik in avtonomnih pokrajin	435
Govornika:	
Dragica Rome	435
Stanko Juršič	435
23. Osnutek zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa za razvoj in modernizacijo dela pri načrtovanju frekvenc in kontrole radijskih zvez v obdobju od leta 1977 do leta 1980	436
Govornik:	
Dragan Mozetič	436
24. Dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj jugoslovan-skih železnic v obdobju 1976 do 1980	437
25. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin	438
— predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani	438
26. Predlogi in vprašanja delegatov	438
Govorniki:	
Fedor Gabrovšek	439
Rado Lipičar	439
Boris Mikoš	441

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 443
Govornik:
Herman Pregl 444
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda 444

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 38. seje Zbora občin 445
2. Dodatno poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil 446
Govornik:
Herman Pregl 446
3. Samoupravni sporazumi o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti 446
Govorniki:
Marko Selan 447
Franc Štrakl 448
Herta Naras 448
dr. Ana Notar 449
Gojko Vidovič 450
Jože Deberšek 451
Marko Selan 454
Franc Štrakl 458
Ciril Habe 459
Drago Benčina 461
4. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih, z osnutkom zakona 461
5. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, z osnutkom zakona 462
6. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kulturnih skupnostih, z osnutkom zakona 462
7. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o skupnostih socialnega varstva, z osnutkom zakona 463
8. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu, z osnutkom zakona 464
9. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah ter načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letih 1975 in 1976, z osnutkom zakona 464

Govornika :	
Zvonko Draksler	464
dr. Edo Pirkmajer	466
10. Osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo	467
Govorniki :	
Dragan Mozetič	467
dr. Vilijem Merhar	468
Dragica Rome	469
11. Predlogi in vprašanja delegatov	471
12. Nadaljevanje razprave o samoupravnih sporazumih o temeljih srednje-ročne plana samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti	471
Govornika :	
Judita Rakovec	471
Marko Selan	473
Judita Rakovec	473

39. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	475
Govornik :	
Pepca Oprešnik	476

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 39. seje Zbora občin	477
2. Odobritev zapisnikov 37. in 38. seje Zbora občin	478
3. Predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	478
Govorniki :	
Judita Rakovec	479
Vinko Jug	480
Ivo Miklavčič	480
Milan Logar	482
Milenko Vodopivec	482
Janez Šporar	483
Stojan Makovec	483
dr. Peter Novak	484
Mato Žunič	484
Tomaž Banovec	485

4. Predlog zakona o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih v prvem polletju 1977	485
G o v o r n i k a :	
Dragan Mozetič	485
Ivo Miklavčič	490
5. Predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1977	491
G o v o r n i k :	
Dragan Mozetič	491
6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks	492
G o v o r n i k :	
Dragan Mozetič	492
7. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1977	493
G o v o r n i k i :	
Stanko Juršič	493
Štefan Vida	494
Ivo Miklavčič	494
8. Nadaljevanje razprave o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	494
G o v o r n i k i :	
Judita Rakovec	495
Tomaž Banovec	495
Milenko Vodopivec	495
Anton Papež	496
9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov	497
G o v o r n i k i :	
dr. Peter Novak	497
Tone Jerovšek	497
Mara Rovan	498
Anton Papež	499
Mara Rovan	499
Tone Jerovšek	500
10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev	500
G o v o r n i k i :	
Manko Golar	501
Mara Rovan	501
Marko Kobe	502
Stanko Juršič	502
Anica Popovič	503
Dragan Mozetič	503
Manko Golar	503

11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovah in načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1975 in v letu 1976	504
12. Predlog zakona o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v prvem polletju leta 1977	504
Govorniki:	
Dragan Mozetič	504
Anica Popovič	505
Stanko Juršič	505
Dragan Mozetič	505
Tone Jerovšek	506
13. Predlog zakona o podaljšanem financiranju občinskih proračunov za leto 1976 s sredstvi iz vzajemnega preliivanja med občinami	506
14. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1976	506
Govornika:	
dr. Miro Saje	506
Anica Popovič	508
dr. Miro Saje	509
15. Predlog zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov	510
Govorniki:	
Milan Štruc	510
Stanko Juršič	516
dr. Peter Novak	516
16. Predlog zakona o združevanju sredstev organizacij združenega dela za financiranje prometne infrastrukture v letih 1976 do 1980	517
Govornika:	
Bruno Korelič	517
Stanko Juršič	523
17. Predlog zakona o obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev v temeljnih organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti v letu 1976	524
Govornika:	
Tončka Žibert	524
Dragan Mozetič	524
18. Predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih	525
Govornik:	
Andrej Ujčič	525
19. Predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih	526
20. Predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih	527
21. Predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu	527

22. Predlog zakona o postopku z najdenimi stvarmi	527
Govornika :	
Eva Naglič	527
Anica Popovič	528
23. Predlog za izdajo zakona o blagovnem prometu	529
Govornika :	
Štefan Korošec	529
Marko Kobe	531
Štefan Korošec	532
Marko Kobe	532
24. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije	533
— predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani	533
25. Predlogi in vprašanja delegatov	533
Govornika :	
Dragan Mozetič	533
Jože Gruden	534

Družbenopolitični zbor

32. seja — 20. oktobra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	537
2. Določitev dnevnega reda	537

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 31. seje zbora	538
2. Obvestilo Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in problemih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti	538
Govorniki :	
Vladimir Gošnik	539
Zoran Polič	540
Beno Zupančič	543
Janko Česnik	546
Pavel Mermolja	548
Danica Jurkovič	549
Riko Kolenc	549
3. Predlog za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona	550

G o v o r n i k i :	
Vlado Tance	551
Pavel Mermolja	554
Marjan Šenk	554
Zoran Polič	557
4. Dogovor o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe s predlogom odloka o pristopu k dogovorom o socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih za financiranje ljudske obrambe	558
G o v o r n i k :	
Jože Bogovič	558
5. Predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za obdobje od septembra 1976 do julija 1977	558
G o v o r n i k i :	
Jože Božič	559
Marko Bulc	561
Terezija Štefančič	561
6. Nadaljevanje razprave o predlogu za izdajo zakona o prekrških, z osnutkom zakona	562
G o v o r n i k a :	
Vera Jukič	562
Beno Zupančič	562
7. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada	564
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije	564
G o v o r n i k :	
Janez Japelj	564
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega sodišča v Kopru	565
8. Predlogi in vprašanja delegatov	565
G o v o r n i k a :	
Janez Sitar	565
Janko Česnik	566

33. seja — 24. novembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	569
2. Določitev dnevnega reda	569

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 32. seje zbora	569
2. Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	570
Govorniki:	
Vladimir Logar	570
Marko Bulc	572
Štefan Štrok	574
Lojze Cepuš	575
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije	576
4. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Sodišča združenega dela SR Slovenije, ki ima lastnost delavca v združenem delu v sodišču	577
— predlog odloka o izvolitvi sodnika Okrožnega sodišča v Mariboru	577
— predlog odloka o določitvi števila in izvolitvi sodnikov porotnikov Okrožnega gospodarskega sodišča v Mariboru	577
5. Predlogi in vprašanja delegatov	577

34. seja — 8. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	578
2. Določitev dnevnega reda	578
Govornika:	
Rudi Kropivnik	579
Ludvik Golob	579
Rudi Kropivnik	580

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 33. seje zbora	580
2. Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977 s poročilom Izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1976	581
Govorniki:	
Srečko Mlinarič	581
Vladimir Logar	584
Geza Bačič	587
Ludvik Golob	589
Jože Globačnik	591
Teodora Krpan	593
Stane Gavez	595
Lojzka Čotar	597

Lojze Cepuš	598
Miran Mejak	600
Srečko Mlinarič	604
3. Razprava o samoupravnih sporazumih o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti	604
Govornik:	
Jože Zakonjšek	605
4. Predlogi za izdajo zakonov o spremembah in dopolnitvah zakonov, z osnutki zakonov, o izobraževalnih skupnostih, raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, kulturnih skupnostih, skupnostih social- nega varstva in zdravstvenega varstva	610
Govorniki:	
Ludvik Golob	610
Jože Zakonjšek	611
Janko Česnik	611
Vlado Klemenčič	612
5. Osnutek zakona o načinu zagotovitve, obsegu in namenu dodatnih obratnih sredstev za kreditiranje gospodarstva v območju Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo	614
Govorniki:	
Rudi Kropivnik	614
Davorin Cvilak	615
Ludvik Golob	616
Jože Zakonjšek	617
Srečko Mlinarič	618
Jože Zakonjšek	618
Rudi Kropivnik	618
Jože Globačnik	619
6. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o delegiranju delegatov Skupščine SR Slovenije v Skupščino Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin	619
— predlog odloka o izvolitvi sodnika za prekrške Republiškega senata za prekrške v Ljubljani	620
7. Predlogi in vprašanja delegatov	620
Govornik:	
Lojze Cepuš	620

35. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	622
2. Določitev dnevnega reda	622

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 34. seje zbora	622
2. Predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977	623

Govorniki:	
Srečko Mlinarič	623
Vladimir Logar	624
Zoran Polič	624
Rudi Kropivnik	625
Ludvik Golob	627
Zoran Polič	627
Beno Zupančič	628
Tina Tomlje	628
Janko Česnik	628
Zoran Polič	628
3. Obravnava in sklepanje o predlogih zakonov o spremembah zakonov o izobraževalnih skupnostih, raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, kulturnih skupnostih in zdravstvenem varstvu	
	629
Govornika:	
Anton Fazarinc	629
Ivica Znidaršič	630
4. Volitve in imenovanja:	
— predlog odloka o imenovanju namestnikov javnega pravobranilca SR Slovenije	631
— predlog odloka o razrešitvi predsednika Okrožnega sodišča v Ljub- ljani	631
5. Predlogi in vprašanja delegatov	
	631
Govornik:	
Marko Bulc	631

S k u p n o z a s e d a n j e

Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Zasedanje — 20. oktobra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 633

Dnevni red:

1. Uvodna obrazložitev predsednika Ustavnega sodišča SR Slovenije k ob-
vestilu Ustavnega sodišča SR Slovenije o nekaterih pojavih in proble-
mih uresničevanja ustavnosti in zakonitosti 633

Govornik:

- dr. Jože Brilej 633

Zasedanje — 24. novembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 641

Dnevni red:

1. Obrazložitev k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v 1977 letu 641
- Govornik:
Zdravko Praznik 641
2. Uvodna obrazložitev k obsegu proračuna federacije 648
- Govornik:
Milica Ozbič 648

Zasedanje — 8. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 652

Dnevni red:

1. Ekspoze Izvršnega sveta k osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana Socialistične republike Slovenije v letu 1977 652
- Govornik:
Zvone Dragan 652

Zasedanje — 9. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 669

Dnevni red:

1. Uvodna obrazložitev k samoupravnim sporazumom samoupravnih interesnih skupnosti o temeljnih planov srednjeročnega razvoja Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980 669
- Govornik:
Jože Zakonjšek 669

Zasedanje — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 674

Dnevni red:

1. Ekspoze predsednika Izvršnega sveta o uresničevanju politike in izva-
janju nalog na družbenoekonomskem področju v letu 1977 674

G o v o r n i k :

- Andrej Marinc 674

2. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokra-
jin Skupščine SFR Jugoslavije o usklajevanju resolucije, o politiki
uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do
leta 1980 v 1977. letu 687

G o v o r n i k :

- Marko Bulc 687

S k u p š č i n a
Izobraževalne skupnosti Slovenije

14. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 691

Dnevni red:

1. Izvolitev Verifikacijske komisije 692

2. Potrditev zapisnika 13. seje skupščine 692

3. Predlog zakona o spremembi zakona o izobraževalnih skupnostih . . . 692

G o v o r n i k :

- Polde Kejžar 692

S k u p š č i n a
Kulturne skupnosti Slovenije

10. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 695

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 9. seje skupščine 695
2. Poročilo o delu Izvršnega odbora med 9. in 10. sejo Skupščine 696
3. Predlog zakona o spremembi zakona o kulturnih skupnostih 696
- G o v o r n i k :**
Jože Humar 696

S k u p š č i n a
Zdravstvene skupnosti Slovenije

10. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 697

Dnevni red:

1. Poročilo o delu Izvršnega odbora in izvršitvi sklepov ter potrditev zapisnikov 697
2. Predlog zakona o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu 698

S k u p š č i n a
Raziskovalne skupnosti Slovenije

9. seja — 29. decembra 1976

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 699

Dnevni red:

1. Izvolitev organov za 9. sejo skupščine	700
2. Potrditev zapisnika 8. seje skupščine	700
Govornik:	
Dr. Edo Pirkmajer	700
3. Poročilo Komisije za verifikacijo mandatov delegatov	701
Govornik:	
Jurij Kumer	701
4. Predlog zakona o spremembi zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih	701
Govornik:	
Dr. Beno Lukman	701

Izdala in založila
Skupščina SR Slovenije

Odgovorni urednik
Milan Megušar-Borut

Natisnila
Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani

avgust 1977

v 350 izvodih

Obseg 742 strani

